

གཤམ་ཆེན་འོ་ཁྱུ་ཁོ་ཤེ་འབྲུ་འཕྱགས།

༄༅། རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བུ་བཞུགས་སོ།
ཤམ་འཕྲི་ལ་ཆེན་འོ་ཁྱུ་ཁོ་ཤེ་འབྲུ་འཕྱགས།

རྩི་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་བས་མཛད།

རྒྱུད་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༩

ཕྱི་ལོ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ན་མོ།

ཕྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱེད་རྗེ་ཆེ་ལ་ན་ཨོ།

གཤམ་ཆེན་ཏོ་རྒྱུ་ཤོ་ཤྲེ་ལའུ་ལཱ་གཤམ།

༡༡། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་དག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་ལམ་གྱི་རིམ་ལ་
གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་ལར་བྱེ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ཤུག་པ་འི་ལམ་ཆེན་ཏོ་ཤོ་ཤྲེ་ལའུ་ལཱ་གཤམ།

རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་ལམ་གྱི་རིམ་ལ་

རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་ལམ་གྱི་རིམ་ལ་
ལོ་རྒྱུག་པ་བྱུང་བ་དག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་ལམ་གྱི་རིམ་ལ་
གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་ལར་བྱེ་བ་

རྒྱལ་ཤོ་ཤལ་པའི་མཆོག་ལོ་ཤེས་པའ།

ལལ་ཆེན་ཤོ་རྒྱལ་ཤོ་ཤེས་པའ། རྒྱལ་ཤོ་ཤེས་པའ།

རྒྱལ་པ་ཁུབ་བདག་རྒྱུ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བུ་གསལ་བ་ཀྱན་གྱི་གཞན་རྣམ་པར་གྱེ་བ།
མཛད་པ་ལོ། རྒྱུ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་བཟང་གྲགས་པ་དབལ་བཟང་ལོ། ༡༩༥༧-༡༩༩༩
བཛྲ་བྱ། གསལ་ཆེན་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཐབ་ལམ་དང་ཐབ་ཁུབ་ལ།

རྒྱུ་ཁུབ་ཆོ་བ་ལྷོན་པ།	མཁས་དབང་ཐམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།
ལྷ་ཆེན་པ་དང་ཆོ་བ་ལྷོན་པ།	དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་རྣམ་པར་འཛང་།
རྒྱུ་ཁུབ་འགན་ཁུར་པ་དང་ལྷ་ལྷོན་པ།	དཔེ་མཛད་འགན་འཛིན་ཆོ་བཟང་རྒྱ་ལྷོན་པ།
ལག་བསྟར་ལྷ་ལྷོན་པ།	ཆངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།
ལྷ་ལྷོན་པ་མཁས་རོགས།	དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས།

དབར་ཐེངས་དང་མོ་དེབ་གངས་ ༡༠༠༠ ཐམ་པ་ལྷོ་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོར་བསྟན།
དབར་སྟན་བདག་དབང་རྒྱུ་ཤེས་པའི་མཛད་ཁང་ལ་ཡོད།

རྒྱལ་ཤོ་ཤེས་པའི་ཀྱན་ལམ། ༩༨༥ ༩༩ ༡༩༩༩ ༡༡ ༦

Gyuto Library

Sidhbari - Dharamshala (H.P.)

Gyuto Library® 2019

First Edition: 1000 Copies

Series Title: gsan chen stod rgyud Series; Vol. 17

sngags rim chen mo Manuscripts-Compared Edition - Gyuto

Volume Title: *The Stages of the Path of the Great Victorious Vajradhara—Opening the Pivots of All Secrets*

Author: rje-tson-kha-pa blo-bzmi grags pa (Jey Tsonkhapa Losang Drakpa 1357-1419)

Subject: The profound path of the four classes of Tantra

Chief Editorial Advisor: Prof. Samdhong Rinpoche

Editor and Advisor: Geshe Khedrub Norsang

Executive Editor: Ven. Losang Ludup (Librarian - Gyuto Library)

Editorial input: Langtsang Tenzin Rabten

ISBN: 978-93-84839-11-6

Published by: Gyuto Library, Sidhbari – 176057 - Dharamshala

Distt. Kangra (Himachal Pradesh) India

E-mail: gyutolibrary@gmail.com

Printed in New Delhi by Norbu Graphics

THE DALAI LAMA

༡༧། །འཇམ་མགོན་ཐུ་མ་ཚེང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བར་གསེགས་པ་དང་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྱུང་སྟེ་
བརྒྱུད་ས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་པའི་ར་བ་པཅས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱན་ཆེད་དཔལ་ལྷན་ལྟོད་རྒྱུད་ལྷ་ཚང་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་འཛི-
ནིང་ནས་བཀོད་སྒྲིང་དང་། ཆབས་ཅིག་རྗེ་ཐའི་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་དེ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་མེད་པོ་དང་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྱུང་ནས་
གཉིས་ཀྱི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ནས་གཉིས་པཅས་པར་བསྐྱུན་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་
པར་ཡི་རང་དང་། འགན་ཁུང་དང་རྒྱ་ལྷོར་བ་རྒྱུད་ལྟོད་ལྷ་ཚང་གི་ལས་ལྷེ་ལྟོས་པཅས་ལ་ལེགས་པོའི་
བསྐྱགས་བརྗོད་ཡོད།

དེ་ཡང་རྗེའི་ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ་ནི། གསང་ལྷགས་རྒྱུད་ལྷེ་བཞིའི་ལྟོན་འགྲོ་དང་། ལམ་སྐྱུད་པའི་
རྒྱུ་མི་ཆེད་ས་དང་། ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་པཅས་རྫོགས་པར་གསལ་བ་བསྐྱུན་པ་དང་། གཞན་ཡང་དཔྱོད་
ལྷན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལྷག་མ་མེད་པར་གཏོང་བ་ལ་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་ལེགས་
བཤད་ཅིག་ཡིན་པར་བསྟོན་དུ་མེད།

དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ནི། རྒྱུད་ལྷེ་གཞན་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་དང་། མདོ་ལྷེ་ཀུན་གྱི་བ་མ་ཏོག་ཏུ་
རྒྱུར་བས། རྒྱུད་ལྷེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོ་འམ་མཆོག་ཏུ་རྒྱུད་འདི་རང་གི་སྒྲོར་དུ་མ་བད། རྒྱུད་ལྷེ་གཞན་ལས་
ལྱང་བསྐྱགས་ཤིང་། བསྐྱུན་པའི་སྒྲིང་པོ་གནས་མི་གནས་ལྱང་འདི་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྱང་ལས། འདི་དོན་ན་བར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར་། སངས་རྒྱས་
བསྐྱུན་པ་རིན་ཆེན་ལྱང་། །གནས་པར་རབ་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཆད་པས། །སངས་
རྒྱས་བསྐྱུན་པ་རུབ་པ་བྱ། །ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་བཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་འདུས་པའི་འཆད་
ཉན་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུན་པ་ལ་མེད་དུ་མི་དུང་བར་རྒྱུར་ཡོད། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་

འདུས་པའི་ཅ་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་ལྟེན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་པོའི་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྗེའི་མཆན་གྱི་ཡང་འབྲེལ།
 མཐའ་གཙོད་རིན་པོ་མཆོད་ལྷ་ཡུ། ས་པཅད་བརྒྱུན་དོན་པཅས་པ་ཞི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་འབྲེལ་བ་ན། རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་བ་རྒྱ་ལས་བརྒྱུད་དང་། རྗེ་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བྱུང་བའི་དཔལ་མགོན་
 འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་མན་རག་པ་བརྟེན་དེ་ཡི་ལེ་ལེ་ཀྱི་བརྒྱན་གྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་ཚེ། གཞུང་གོང་ལོག་
 དུག་ཀྱི་བཤད་ཚེ། རྒྱུད་རྒྱུད་གྱི་བཤད་ཚེ། རྒྱུན་པར་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཆོགས་བཤད་དང་སྒོ་བ་བཤད་
 ཀྱི་རྒྱལ་སོགས་དང་། རྗེ་ཡག་མར་བ་ལ་རྒྱ་རྗེ་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་པའི་འདུས་པའི་མན་རག་གི་བཤད་
 རྒྱལ་དང་། རྗེ་འགོས་ནས་བརྒྱུད་པའི་འདུས་པའི་གཞུང་བཤད་ཀྱི་བཤད་སྒོ་ལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ལྷན་གྱིས་
 གྲང་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཡིག་ཆར་
 རྒྱུད་རྒྱུ་ལྷན་གཉིས་མེད་མི་དུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུ་ལྷན་གཉིས་ལ་ཆོ་དམན་བ་ལྷན་ས་
 འདུས་པའི་གཞུང་ལ་འདུག་པ་འདི་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་སྤང་བས་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་དཔར་དུ་བརྒྱན་
 པར་དོན་སྤོང་ཆེན་པོ་ལྷན་པར་སྒོས་མི་དགོས། རྒྱུད་གང་གི་སྒྲོགས་གཅིག་ཅས་ཞིག་ཡན་ཆད་འདིན་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྗེ་རྗེ་འཆང་དང་འདྲ་བར་བལྟས་ནས་བླག་འཆོལ་བར་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལས་
 གསུངས་པའི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་བསམ་སྒོ་མ་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲོན་འདུན་དང་
 བཅས། ལྷ་ལྷའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་སྤྲ་བ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས། རབ་བྱུང་བཅུ་དུན་པའི་ས་བག་ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༡
 གྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༩ ལ།

དགའ་ལྷན་བློ་བློ་ཐོག་ཁང་།

GADEN TRI-THOG KHANG

(Office of the President of Geluk International Foundation)
Registered under Societies Registration Act XXI, 1860, S-53167 of 2005

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་མཛད་པའི་ཡབ་ཇེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྣམ་རལ་
དང་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་སྐྱེ།

མཁུན་འདིས་ཆོས་སྐྱོ་མཛད་དུ་མཛད་པ་ན།

བདག་ཅག་བཏང་སྟོན་པ་འདུག་པ་མི་རིགས་ཞེས།

མཐོ་རིས་པ་རྣམས་ལྟ་ན་ལས་ཀྱིས།

མཁས་པ་གཏོར་བའི་རྣམ་འབྲུལ་ཅི་ཡང་བྱས།

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

ཐོན་ཀྱང་རྒྱ་མ་མཆོག་གིས་སྐྱ་གསུམ་གྱི།

གོ་འཕང་རྒྱ་ཆེན་མཛད་དུ་མཛད་དོ་ཞེས།

བདག་ཅག་ཡིད་ལ་གདུང་བ་ཅི་ལྟར་རིགས།

སྐར་ཡང་རྒྱལ་དེར་དང་བ་ལྟར་ཤོས་ལོག།

ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཐེན་ཅིང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྐར་ལྟར་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆོག་པའི་ཞུ་
མེར་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཉམ་མེད་ཇེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་གདུང་རྒྱལ་བ་
མོ་བཟང་གཤགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༡༩ ལོར་ཁྱིམ་འདི་ནས་སྐྱ་བཤེགས་རྒྱལ་བ་སྐར་ཉེ། བར་དོ་
ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱགས་པ་སྐྱ་མའི་སྐར་བཞེངས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དང་། ཡབ་ཇེ་རྒྱ་མ་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་
རྒྱད་ཆེན་ཇེ་བཙུན་ཤེས་རབ་མེད་གི་མཆོག་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲེགས་པས་གནང་ནས། གསང་ལྷགས་ཐབ་ལས་དོ་ཇེ་
ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ། རྒྱད་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་
མཆོག་གཙང་རྟ་ནས་ཀྱི་སྐུའི་མཆོན་དཔེ་བཞུགས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཁོར་བ་བཙུང་དུས་ཆེན་བྱེད་འབགས་
གསུམ་འཛོམས་དང་བསྟན། རྒྱད་ཆེན་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་དེ་དག་ཇེས་ཐུན་གྱི་མཛད་སྟོ་རྒྱ་ཆེན་
དང་། གསང་ལྷགས་དོ་ཇེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྐོར་ལ་མཁས་པའི་བཀྲོ་སྐྱོང་བཙུགས་མཆོག་བཞུགས་སྐར་ད་

དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ཁང་།

GADEN TRI-THOG KHANG

(Office of the President of Geluk International Foundation)
Registered under Societies Registration Act XXI, 1860, S-53167 of 2005

རམ་ས་ལར་དཔལ་ལྷན་གསར་ཆེན་སྐྱོད་རྒྱུད་ལྷ་ཆེད་ལོས་གོ་སྤྲིན་གནང་བ་དང་འབྲེལ། རྒྱུད་ཕྱེ་བཞིའི་གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གིས་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁྲུང་འཕགས་མཉམ་མེད་རྩིས་ཁྲི་བ་ཆེན་པོའི་སྐད་
དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འགྲན་རྒྱ་བྲལ་བ་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ། དཔལ་མ་ཆེད་ལྷན་ཁག་ལ་མཉམ་པ་སྦྲེལ་བ་སྤྱད་བྱས་
པའི་དཔེ་བསྟར་མ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་ཆེན་རྩིས་འཛུགས་པའི་སྐྱོད་ལུང་རྒྱུད་སྤྲིག་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་
ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུད་སྤྲིག་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཐོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཆེད་
ལྷན་ཁག་དུ་མར་གསལ་བའི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཅུ་འབྲེལ་སྤྱད་བ་བཅས།
གོང་གསལ་ལེགས་བཤད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ། ལྷང་མཆན་དང་། བསྟར་མཆན་བཅས་ལེགས་པར་བཀོད་བ།
ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཀུན་ཆེད་ཞིག་གསར་ཆེན་རྒྱུད་སྐྱོད་ལྷ་ཆེད་དཔེ་མཐོང་ཁང་གིས་དཔལ་སྤྱད་གནང་བུ་
ཡིན་འདུག་པ་དེར། ལེགས་བྱས་ལ་ཡི་རངས་དང་འབྲེལ། དགའ་སྐྱོད་དང་རྣམ་ལེགས་སོའི་བསྐྱབས་བཞེད་ལྷ་རྒྱ་
ཡིན། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་དཔལ་སྤྱད་ལུས་པའི་དགོས་དོན་སྤྱིར་སོན། ཡལ་རྩེ་རྒྱ་མ་མཉམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
པར་རྒྱལ་བ་རྩིས་འཛུགས་ཅིང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས། རྒྱུད་ཆེན་ལམ་སྤྲུལ་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཆེན་འགོ་བཙུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལེགས་པར་ལེས་པའི་སྟོན་པ། དད་བ་ཅེ་
གཅིག་གིས་སྤྲེལ་ཆེན་དམ་པ་དེ་དག་གི་གསུང་ལུས་ལྷང་ལེགས་བཤད་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤོགས་ཤེ་བར་མ་སོང་བའི་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་
སེམས་རྒྱུད་ལ་ཕན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། བཀའ་བྲིན་རྩིས་ཐུན་ལུས་པའི་དགོས་དོན་ཡང་སྤྱིར་ལུས་དུ་བྱུང་བ་དེར་
ལགས་པས། ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟའི་ཐུགས་དམ་ཟབ་ཡངས་དགོངས་པའི་དཀྱིལ་དུ་འཇགས་གནང་ཡོང་བའི་རེ་བསྐྱེད་
དང་། ཐོགས་ཀུན་དུ་བབ་ལོས་པར་འགྱུར་བའི་རེ་སྟོན་བཅས། དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་སྐོར་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ལྷ་ཆེན་ ༡༥ ལ་ལུལ། ||

༄༅། །ཤར་པ་ཚེས་རྗེ་བཟང་དོ་རྗེ།
SHARPA CHOEJE LOBSANG DORJEE
 DRE-LOSELING TSULKHANG KHANGTSE

ཆེན་པག་པོ་དང་ལྷོ་ལོ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་བརྟན་པོ་འཇུག་ས་པའི་བསྟན་པ་གཏད་པས་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད།
 ད་དུང་ཡང་རྗེས་འཇུག་དང་ལྷན་ཞུས་དཔྱད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་རབ་ལེགས་པ་གད་
 རྟེན་བྱུང་འདི་རྣམས་ལ་ཆོས་བསམ་སྒྲུལ་གསུམ། འཆད་ཆོད་ཆོས་གསུམ་དཀྱིས་ཕྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་
 འཛིན་པ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ནི། མཛོད་ལས། རྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
 བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་
 དང་སྒོ་མཐུན་པ་འདི་ག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་སྐུ་བས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་
 གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་པག་པོ་བསྟན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་མཆོད་བཤོམ་ཏུ་བསྐྱེགས་ནས་ཕྱག་མཆོད་
 འབུལ་བྱེད་པ་ཅེས་མ་ཡིན་པ་སྟོབ་དེ་བ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོབ་སྦྱོང་གནང་དགོས་པ་ཡང་ཡང་པག་པོ་ཐེགས་
 པ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་རྟོད་བྲུ་ཆོད་ནས་གསུང་རབ་དཔར་སྐྱུན་ཆོད་དང་ལྷན་པའི་དེ་བ་བྱངས་ཆེས་མང་པོ་
 སྟོབ་གཉེན་པ་ཡོངས་ལ་པན་ཐམས་བྱུང་བར་བསྐྱགས་པ་ཆོད་ཡི་རང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
 བར་དོར་ལོངས་སྦྱང་རྟོགས་པའི་སྐུ་མངོན་ཏུ་མཛད་ནས་མི་ལོ་ཕྱིལ་པོ་དུག་བརྒྱུར་ལའོར་བ་དང་། རྗེ་སྒྲ་མས་རྗེ་
 བཅུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་གནང་ནས་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་
 གསོལ་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱུར་ལའོར་ཞིང་། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་འབྱུང་མཆོག་མཆོད་དཔེ་གསར་དུ་བཞད་
 བས་ལོ་དུག་བརྒྱུར་ལའོར་པའི་རྗེས་སུ་གྱི་པག་པོ་འདི་གས་གསོལ་དུ་རྗེའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་པོ་དཔེ་བསྐྱུར་པ་
 དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་གསུང་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཙམ་གྱིས་སྐྱུར་མ་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དག་རྟེན་བའི་ལས་
 ཀྱིས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་དོན་དམ་པ་ཞིག་ཏུ་གཏོག་མི་བ་བར་བྱུང་ཡོད།
 དེ་ཡང་གཞུང་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་། མ་དཔེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞིབ་བསྐྱུར་ཆོད་ལྷན་

༄༅། ཤར་པ་ཚེས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་རྟོ་རྗེ།

SHARPA CHOEJE LOBSANG DORJEE
DRE-LOSELING TSULKHANG KHANGTSE

དང་། ལྷོ་པ་གཉེར་བ་རྣམས་པདོ་ལྷག་ཏུ་འདུག་སྟེ་པའི་ཆེད་དུ་དཀར་ཆག་རྒྱས་པ་དང་ལུང་རྣམས་གཞུང་གར་
ནས་ཐུངས་པར་གེས་སྟེ་པའི་ཆེད་བསྟུས་མིང་རྫོད་ཁ་གསལ་སྟབས་བདེའི་ལྷགས་སྟེ་བཞོད་འདུག་ཅིང་། མ་
ཐང་ཆོས་ཁུངས་པུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བརྟེན་པ་དང་མཐུན་པ། གཞུང་སོ་སོའི་མཛད་
པ་པོའི་རྣམ་ཐར་སྟོང་བསྟུས་རེ་འཁོད་པ་དང་གཞུང་གི་བརྟེན་དོན་མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློང་བསྐྱེད་དང་
སྟོབས་གད་གི་ཆ་ནས་འགྲུར་དུ་སྟོན་པའི་ལེགས་ཆ་དུ་མ་མདོན་འདུག་པར་སྟོང་རྣམ་པའི་རང་དབང་བསྟུགས་
པ་རྟེན་ལེགས་གསོལ་ཁྱེད་དང་། འདིས་མཆོཅ་པའི་རྣམ་དཀར་དགེ་བ་ཡང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་སྟན་ཕྱི་དང་
སྟན་པར་མདོ་སྟུགས་ལྷན་དུ་འབྲེལ་པའི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་གསེར་སྐྱེད་ས་བཙོ་མ་ལྷ་བུ་འདི་ནིང་
ལུན་དུ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་དེ་ནིང་འཛོན་པའི་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་སྟེ་དང་ལྷན་པར་འདིག་ཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་
དཔོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་ཆེ་བརྒྱ་སྟག་གཅིག་དང་མཐུ་གསུམ་པར་དུ་
བསྟན་པའི་རྒྱུད་འགྲུར་བར་གོག་ཅེས་པར་པ་ཆོས་རྗེ་གྲུས་པ་ལྷོ་བཟང་རྟོ་རྗེ་ནས་ལྷ་ཆོས་བཟང་པོ་ལ་ཕུལ།

ཆེད་བཞུགས།

༡༣༡ །འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ས་གསུམ་ན་སྐྱེན་པའི་བ་དན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་གང་དེའི་ཞལ་ཁྱི་བྱས་
བཟང་ལས། སྐྱེན་པོའི་བྱང་ལ་གསེར་རི་རི་བཞེན་དུ། །འབྲུག་རྒྱ་མཚན་པའི་དགེ་ལེགས་ཆོད་པ་སྒྲིབ། །ཞེས་ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛོན་པར་མཛོ་བ་ཤུ་སྟོང་ལྷ་སྐར་གྱི་མེར་བ་སའི་རྩོགས་ཀྱན་ཏུ་མཛེས་པར་བྱེད་བ་དག་ལས་སྐྱེན་པོའི་
བྱང་ལ་གསེར་ཁྱི་རི་པོ་བཞེན་ཏུ་ནམ་པར་དཔྱད་བ་འབྲུག་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཁས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
པོའི་གསུང་ལས། རྒྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ལུས་དང་སྒོག་ལ་ཡང་། །མི་བརྟ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་པ་བྱུང་ས་ནས། །ཀྱུལ་པ་མེད་
པའི་དཀོར་སངས་རྒྱས་ལ། །དེ་ཡི་འཁོར་གྱི་དང་པོ་བདག་ལྷུང་ཅིག །ཅེས་ཆེ་ཆོ་མའི་བསྐྱེད་པའི་སྐོར་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་
ཅིན་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ལུས་སྒོག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆེ་ཆོ་མའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དཀོར་ས་པ་ཞིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། དེའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་འཛིན་ཅིང་སྟེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱེ་ཆོ་མ་ཉིད་རྒྱལ་
བ་མེད་པའི་དཀོར་སངས་མདོན་པར་ཆོག་ས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་གྱི་དང་པོར་འཁྱུར་བའི་སྤྲུགས་སྟོན་མཛད་པའི་གནད་
ལ་ཞེན་པ་གསལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱེ་ཆོ་མའི་གསུང་ལས། དམར་མེར་རལ་པའི་ལྷུང་ལྷུང་སྤུས་མཛེས་པའི། །འཇམ་དབྱངས་དེ་
ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག་། དཔུལ་པ་ཞིན་རྒྱེས་སྤུང་བའི་རྟོན་ལས་ནི། །ཞེས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་གི་
དབྱ་ཞབས་སྤུ་ཡང་ཡང་འཁྱུར་བ་བཞིན་རྒྱེ་ཆོ་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱེ་བ་ཚུན་འཇམ་དབྱངས་རིགས་ཀྱི་ཚད་པ་ཉུ་གསེལ་
ཞིང་། གཞུང་ལུགས་སྤྲུགས་རེ་བ་དང་དོན་རགས་པ་རེས་སྤྲུགས་ཆོས་པར་མ་མཛད་པར་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྤྲུག་པ་ཞེས་
དེ། བཀའ་བསྟན་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་དག་མེད་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གསུང་པོ་
ཉི་བཙོ་བརྒྱད་དུ་སྤྲུགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རབས་ཀྱི་གཏུལ་བུའི་དོན་དུ་འདོག་གནད་མཛད་པས། ས་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་མེ་གཅིག་
ལུ་ལ་རྒྱལ་དཔང་ཐམས་ཅད་མ་ཞུན་པས་ཀྱང་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རི་པོ་དགེ་ལུན་པའི་བསྟན་པའི་བྲལ་དུ་ལུགས་པ་
དག་གིས་རྒྱེ་ཆོ་མའི་ལེགས་པ་བདད་མདད་དུ་བྱུང་བ་གསུང་པོ་ཉི་བཙོ་བརྒྱད་འདི་བདག་པོ་རྒྱག་དགོས་པ་གསལ་ཆེ་ཚུལ་ལན་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གདམས་པ་དགོངས་པར་མཛད་གསལ་ལྟར་དང་། མཁས་བྲལ་སྐྱེ་བའི་ཉི་མའི་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་
ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་ལན་རེ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་ཆོས་པ་ཅན་ལ་ཆོག་ཤིས་མི་བྱ་བར་རྒྱེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་
མཐའ་དག་གི་གོང་ཐོག་ལ་སོགས་པ་བར་ཚུན་སྐྱུར་ཞིང་གསུང་གི་ལུང་རེས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་དུ་མ་སྟོན་ཏུས་
བ་དག་ལ་ཞིབ་དུ་སེམས་པ་དང་། ཁོ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ལ་འབྱུག་དག་གིས་ཡི་གེར་བྱས་པ་རྒྱེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱེ་པོ་
གསུང་རབ་དང་དོར་སྤུ་འགལ་བ་འཇམ་སྤྲུགས་ཀྱིས་འགལ་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟ་ཡོད་མེད་གཟུ་པོའི་ཆོས་ཆོག་གྱི་
ཅན་གྱི་རྒྱེས་སྤུ་ལ་འབྲངས་པར་དབྱེད་པ་ན། གང་འགས་པ་དེ་དག་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་ལྟར་དོར་བར་བྱ་ཞིང་གང་པ་བརྟེན་
ནས་རྒྱེ་པོ་དགོངས་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ལ་འབང་རེས་པ་བྱུང་བར་དུ་སྟེར་བ་དང་། དགོས་པའི་མཐའ་ཆོད་

ཡུ་ཅེ་ཚེ་ས་ཆེ་
ལྷུ་བས་ཆེ་མོ་སྐུ་འཛིན་པོ་ཆེ།

His Eminence
Jangtse Chojey
Gosok Rinpoche

པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇུག་པ་ཞིག་འདུག་ན་གང་ཟག་ལ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་ལ་རྟོན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ཉི་མ་དེ་མེ་ཞིང་མདུ་བྱུང་པའི་དོན་ཏུ་མ་ཞིང་ཏུ་རྒྱུད་བ་དང་། དམ་པའི་སྒྲིལ་བུའི་ཡུངས་སུ་བཟང་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་
འཇུག་རྟོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུང་གི་ཆ་ཤས་ཤེས་པ་ལྟར་འཛིན་པ་གཤམ་ཆེ་བས་རྗེའི་དགོངས་པར་སོན་པེས་
སྟུང་ཏུ་ཡིད་འཇོག་བྱས་པ་དག་ཡུང་རྗེའི་གསུང་དང་དངོས་སུ་གསུང་གི་འགའ་པ་མཚོང་ན་མཆིལ་མའི་ཐལ་པ་བཞིན་
ཏུ་འདོར་དགོས་ཆུང་ལོགས་ཀྱི་གསུང་རྗེས་པར་བྱོན་པ་འདི་དག་མཆོག་དཔལ་ལྷན་གྱིས་སྤྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཏུ་འཛིན་དགོས་
པ་གནད་ཆེད། །དེའི་སྤྱིར་འདི་ལོར་འཇམ་མགོན་ཆེན་མོ་ཙམ་ཆེན་པོས་སྐུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་ཆུལ་མཛད་
ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་པའོར་བ་དང་། རྗེ་བླ་མས་རྒྱུད་ཆེན་ལེས་རབ་སེང་གེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་པ་སྟུན་པ་གཏད་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་པའོར་
བ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱུན་དག་འདོན་སྤྱད་ཀྱི་མཆོད་དཔེ་མེ་རྟོག་གི་འདཔ་མ་འཛིག་རྟེན་འདོར་བཞད་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་པའོར་
བའི་དུས་ཆེགས་ཁྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱབས་འདིར། རི་སྐད་ཏུ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། ས་འདིས་མཁས་བླུག་བརྒྱ་ལྷོད་གི།
རིན་ཆེན་ཁྱུང་ཆེན་འཛིན་པའི་ཆོ། །འབད་བ་དུ་མས་དེ་ནས་སྤྱི། །སྟུན་སྐར་སོ་སོའི་ལེགས་བཤད་ལེན། །དུས་ཀྱི་དབང་
གིས་དེ་ཉམས་ཆོ། །དེ་དག་ནས་སྤྱི་སྤྱད་ཀྱི་བཅུད། །ཡི་གེར་བཞོད་པའི་གཞུང་མང་ནས་ས། །སྤྱི་མའི་མན་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། །ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཉེ་ལོན་པ་ནི། །དེ་ཡི་དོད་དུ་མཁས་པས་ཤེས། །དེས་ནི་ཡང་དག་ལྟར་སྐྱུང་གི། །ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་
བཞིན་ལྟེ། །ཅེས་སྟོན་སྟོན་མཁས་བླུག་ནས་བཞུགས་པའི་དུས་དེ་དག་གི་དྲུང་ནས་ལམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྐྱུང་རི་བཞིན་
འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ནས་ལེན་དུ་ཡོད་ཡུང་། དེ་ནས་ས་ཞིང་གཞན་དུ་ག་ལེགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་གི་ཞལ་ཆབ་
བས་སྤྱད་པ་རྒྱུད་ཡི་གེར་བཞོད་པའི་གཞུང་སྤྱད་ནས་ལོ་དེར་གི་དུས་སྤྱིང་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པས། ཆུལ་
བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བརྟོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ། རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་བརྟོན་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་
པའི་དོར་གྱི་འཕྲོར་པའི་སྤྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྐྱུང་གི་ཆུད་
འབྱེད་སྤྱད་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་སྤྱི་རབས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་ནས་ཀྱིས་ཡུང་རྗེ་བླ་མའི་ལྷ་སྟོན་སྟོན་གསུམ་
དང་དེའི་དགོངས་པ་སྟུན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་པའི་གཞུང་སྤྱད་ཀྱིས་དག་ལ་མོས་བསམ་སྟོན་པ་ལ་བྱས་དུ་མ་སོང་པར་སྐྱུང་
ན་འདི་སྤྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་གིས་འཇུག་ཞིང་། དེའི་སྤྱིར་རྒྱུད་ཆེན་ལམ་སྤྱས་ཀྱི་ཞལ་ཆབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་
གསུང་གི་མཛད་པ་རྗེས་སུ་དུན་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མར་གཞིགས་ནས། རྗེ་བླ་མའི་གསུང་སྤྱད་ཀྱི་པ་སྟུན་པ་གཙོ་མོར་
འཛིན་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྟོད་སྐད་གཉིས་ཞེས་ས་སྟེང་ན་ཉི་ཆུ་ལྟར་སྐྱུང་པར་བྱགས་པ་ལས་གསུང་ཆེན་
རིག་པ་འཛིན་པའི་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཉིད་རྒྱུད་ལྟོད་ཀྱིས་རྗེ་བླ་མའི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱུང་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་
རྒྱུད་ལྟོག་ཆེན་མོ། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱུན་དག་འདོན་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟོག་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཛོད་བཅས་དཔལ་དཔར་སྟུན་གནད་
པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱུན་ལ་ལེགས་སེམ་པ་སྤྱད་པར་རྒྱུགས་པ་ཆོད་དང་འབྲེལ་གཞུང་འདི་དག་ལ་མོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་གཞིལ་བའི་
དོན་གཉེར་ཅན་དག་གིས་ཡུང་། མཁས་བླུག་པའི་ཉི་མའི་གསུང་ལས། དེ་ལྟར་འདེད་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུང་ཆུབ་

བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་
ཡུལ་པ་རྗེ་ལྷོ་སྟག་རིན་པོ་ཆེ།

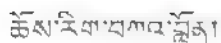

His Eminence
Jangtse Chojey
Gosok Rinpoche

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདམས་པའི་གསུང་རབ་སྟེགས་པམ་དུ་མཛད་པ་འདི་དག་ལ་ནི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་བ་གང་ཟེག་གཅིག་འཆོར་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གུངས་དང་གོ་
རིམ་ལ་སྟགས་པ་དང་། ད་ལྟོ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོར་བའི་དཔེགས་ནས་གྱི་རིམ་པ་སྤྱོད་སྟོན་དུ་འཕྲེང་ཆུང་སྟགས་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱི་
དང་ཡན་ལག་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྱོད་འདིར་སྟུས་གྱུང་མ་སྟོན་པའི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟུལ་དུ་སྤྱོད་
པའི་ཁྱད་པར་སྒྲན་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཆུང་ལ་མ་སྟོན་སྟོན་མ་ཞུགས་པའི་དཔྱོད་པ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་དང་། ཞེས་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན། རྗེ་སྤྱི་མཐོང་མཛད་སྟེ་སྟུགས་
ཀྱི་གཞུང་ཆེན་གཞན་དག་ལའང་སྟུན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་གོ་སྟོང་རྒྱང་འཕེལ་གྱི་ལམ་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་གསལ་ཆེ་བར་
མཛོད་ཞིང་། གཞན་དུ་ན། ཡུལ་པ་འདི་དབང་པོ་གྲག་གཟིགས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས། བྱང་གུམ་ཚོས་གྱིས་བཅོས་པའི་ལྷ་པོ་ལྟུང་།
རང་རིགས་བསྟན་པ་ཐེན་ན་ཆེས་ལེགས་ཀྱི། །ལ་མེས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་རྟོར་སྟགས། །རྣམ་གཤེད་རྒྱན་མོར་མོར་པའི་
ལག་སྟོང་མང་། ཞེས་དང་། རྗེ་བྱང་ཐང་པས། གྱི་རུད་དགེ་སྟན་བསྟན་པ་འདི། །དཔལ་དང་འཕྲོར་བས་རབ་རྒྱས་གྱུར། །འགད་
དང་སྦྱབ་པས་ཆེས་སྤྲ་བ། །བསམ་གྱིན་སྤྱོད་ནས་ཤེས་པ་འཕྱོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་མ་སོང་བཞིག་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞུང་དང་གིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་དགོངས་པ་དང་མ་སྟན་པར་རྗེ་སྤྱི་མཐོང་གྱིས་རྗེ་མེད་པའི་རིགས་པར་སྒྲ་མ་དཔལ་པའི་
མན་དག་གིས་བརྒྱན་ཏེ། བསྟོམ་བྱའི་ལམ་གྱི་རོ་མོ་མ་ཞོར་བ། །རྒྱང་གུངས་མ་ཆད་ལ། །གོ་རིམ་མ་འཕུགས་པར་ཆིག་དོན་
གྱི་ཆ་སྤྱོད་མེ་ལའང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། །གིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་རིགས་ལམ་གྱི་སྦྱ་བར་བྱངས་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
པལ་ཡོད་པས། །འདི་དག་ད་དུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྤྱང་ག་མོའི་ལས་སུ་བྱ་བ་འདི་ལས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་མ་
མཆིས་པར་གཟིགས་ནས། །གོང་གསལ་གཞུང་ཆེན་ཁག་ཅ་འཕེལ་སྦྱར་ནས་དཔེ་དག་པ་རྣམས་དང་ཡང་གཏུགས་ཏེ་ཆོག་
དོན་གཉིས་ཀར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་མཆན་སྤྱར་བཞོད་ཏེ། །འཕུལ་དབང་དུ་འདེབས་པ་ལ་སྟུན་མོང་དུ་སྦྱར་ཆོག་པའི་དབང་སྟུན་
ཆེད་བཛྲོད་འདི་དགོས་ཞེས་གསུང་གི་བསྟུལ་མ་ཡིག་ལམ་ནས་སྤྱད་པ་ལྟར། །བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སྟུན་པར་འཕྱུར་
པའི་རྣམ་པར་དཀར་ལས་གྱི་བཟྱི་བ་འདི་དག་གི་སྒྲ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་གང་གར་ཞིག་ཡིག་ལས་དུ་གསལ་བར་བྱས་
ནའང་རུང་མོད།

འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་པའི་གསུང་གིན་རྒྱབས་ཅན་འདི་རྣམས་དོན་གཉིས་ཅན་དག་གི་སྟུན་ལམ་དུ་མཛོད་པར་བྱས་
ན་དེ་ལས་དགེ་མཆོད་ཆེ་བར་མཛོད་ནས་བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་ལྷོ་སྟག་རྗེ་མེད་པ་དག་དབང་གསུང་རབ་བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེགས་
རྒྱ་མཆོར་འཕོད་པས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་ཐོགས་པའི་སྟོན་པས་མཆོངས་སྦྱར་ཏེ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ གྱི་ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱིས་པ་དགེ་ལོ།

KALON
RELIGION & CULTURE

ཡིག་མང་། ཚེས་རིག་/ཤིང་ ༦༣/༡༠༡༩-༡༠༡༠/༡༩༩

ཆེད་བརྗོད།

[illegible]

(वगव श्रुत पापु श्रुत गुरु दत्त विद्वत्सम)

༥ རྩོན་གླེང་།

༡༡། བགྲང་ཡས་རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་གྲུང་གྲུམ་ཚལ།

དམར་སེར་རྩི་ཡིག་ཁྱུན་མར་འབྲིལ་བ་ལས།

རབ་བཞེངས་དོ་རྩོན་པོ་ཚོང་ཁ་པའི།

འཕྲིན་ལས་འོད་ཞགས་རིང་པོས་འགྲོ་འདི་སྒྲོངས།

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་ཡབ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་། གནམ་ལ་
ཉི་ཟླ་གཉིས། ས་ལ་ལམ་སྟགས་གཉིས། ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ལེགས་བཤད་གི་
གཏེར་ཆེན་པོ་དོ་རྩོན་འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རོ་སྒྲོན་དུ་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི།

དེ་ཡང་གཞུང་འདིའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་བདུན། ཚུམ་པ་པོའི་བྱད་པར། གཞུང་འདི་ཚུམ་
པའི་དུས་གྱི་ཞལ་གཟིགས་དང་ལུང་བསྟན་གྱི་བྱད་པར། བཀའ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་སྟགས་
གཞུང་ཡོངས་རྩོགས་གྱི་གནད་དོན་ལྟ་ཞེས་ཏུ་མཁུན་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱད་པར། བསྐྱལ་བ་པོའི་
བྱད་པར། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཟབ་མོའི་ཉིང་ཁུ་མཐའ་དག་བསྟུས་ནས་མན་ངག་རྩེན་པར་སྦྱང་བའི་བྱད་
པར། གཞུང་འདིའི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་བྱུང་དུ་འགྲོ་བའི་བྱད་པར། གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཉན་བསམ་
སྒྲོམ་པ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སངས་ལོ་ང་པོའི་ཞིང་དུ་སྒྲིེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ།

དང་པོ་གཞུང་འདི་ཚུམ་པ་པོ་ཡབ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱད་ཆོས་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་
པོ་ཆེས། གསང་འདུས་ཡིག་རྩེད་ཉེར་གཅིག་གི་དབྱར། དོན་ཚན་ལྔར་བསྟུས་ནས་གསུང་བ་
འདི་དགོས་པ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ཆེ་བས་འདིར་ཇི་བཞིན་འགོད་ན། “དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་
རྩེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། ཆེས་དཔག་པར་དཀའ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་སྒྲོ་བས་གྱིས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་

ཅད་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱུང་ཅིང་སྤྱིར་ཆེས་ཞིབ་པར་ཆད་མ་གསུམ་
 གྱིས་སྟོ་འདོགས་སྟག་མ་མེད་པར་བཅད་པ་དང་། འཇམ་པའི་དབྱེངས་གྱིས་མདོན་སུམ་དུ་དབང་
 བསྟར་ཞིང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་པའི་ཆོས་གྱི་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་གསན་པས་འབྱུང་པའི་
 དྲི་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ས་ར་ཉ་དང་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཁ་ཆ་རི་དང་ལུ་ཁི་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱབ་པའི་དབང་སྟུག་རྣམས་གྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། ཞིང་སྟོང་གི་མཁའ་འགྲོ་
 མ་སྤྱིན་ལྟར་དབང་དུ་འདུས་པས་སྤྱི་ནང་གི་ཉིན་འབྲེལ་མ་ལུས་པར་འགྲིག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་དུ་མཛད་པས་རྩོམ་རྩེད་ལྟ་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཉམས་སྟོང་ཆད་
 མས་ཐེ་ཆོམ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་གྱིས་ཨ་ཉི་ཤ་འདས་ནས་
 བོད་དུ་རྩོམ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་གཞན་མ་བྱུང་བས། ད་ཁྱོད་གྱིས་འདིའི་
 བདག་པོ་གྱིས་ཤིག་ཅེས། རྩོམ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཏད་པས་རང་ཉིད་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་
 ཁྱད་པར་སྤྱ་དང་སྤྱན་པ་ཡིན་ལ།” ཞེས་གདམས་པ་སྟུར་རོ།

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་ཙྨ་པའི་དུས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་དང་ལུང་བསྟན་གྱི་བྱང་པར་
 བོ། ས་གསུམ་མར་“ས་ར་ཏ་དང་ལུ་ཨི་པ་ལ་སོགས།། ལུབ་ཆེན་དུ་མས་མདོན་ལུམ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས།།” ཞེས་སོགས་དང་། གསང་རྣམ་ལས། “འདི་དག་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་
 ལ།། བན་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས།། འཇམ་དབལ་དབྱངས་གྱིས་གསལ་བར་ལུང་
 བསྟན་ཅིང་།།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པའ་ལུབ་དུ་མས་ཞལ་བསྟན་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་།
 ལྷག་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་གྱིས་ལོང་དུ་ཞལ་བསྟན་པའི་པའ་ལུབ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་
 བརྟེན་ནས་པན་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་པ་མ་ཟད་གཞུང་འདིའི་དབང་གི་རྒྱོང་རྣམས་སྟོབ་
 དཔོན་ཨ་བྱ་ཡའི་དཀྱིལ་ཆོག་རྫོང་མེད་གཞིར་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་
 གནང་། མདོར་ན་གཞུང་འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཞལ་བཀོད་རི་གནང་ལྟར་ཙྨ་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད་
 རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱིན་སྐྱབས་ལས་ཙྨ་པ་ཡང་གིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱུང་ཆུང་གསང་རྣམ་དུ་གསལ།

གསུམ་པ་བཀའ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཞུང་ཡོངས་ཆོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་
 ཞིབ་དུ་མཁྱེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱད་པར་ནི། རྟོགས་བརྟུན་དུ། “དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་པའི་ཐེག་པ་
 མཆོག་། སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་དཀོན་པའི་དོན་རྩེ་ཐེག་། དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་གཏེར་གྱི་ཐབ་མོ་
 དེར་། ཞུགས་ནས་འབད་པ་མང་པོས་རིང་དུ་སྦྱངས་། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་
 རས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་ལོ་རྩེ་བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྟེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
 རྒྱལ་། མི་ཤེས་དེ་ཡིས་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་རྒྱུད། རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དུ་ཐག་བཅད་ཀྱང་།
 དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་ལེགས་མཐོང་ནས། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལེགས་པར་བྱུང་བ་དང་།
 དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་སོགས་། རྒྱུད་རིགས་གསུམ་སྤྱི་དང་ཕྱེ་ཐག་གི། རྒྱུད་
 སྟེ་རྣམས་ལ་རིང་དུ་འདིས་པར་བྱས། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་
 འདི་ཆེ་ལོ་རྩེ་བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྟེ་གཉིས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི། གཙོ་བོར་གྱུར་
 བ་རྣམས་སྤང་མཛོན་བྱང་གི། རྒྱུད་ལ་སྦྱངས་པས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་། གང་ཡིན་དེ་ཡང་ལེགས་
 པར་ངེས་པར་བྱས། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་ལོ་རྩེ་
 བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི། གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་དེ་
 ཉིད་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད་དོན་རྩེ་ཆེ་ལོ་སོགས་ལ། སྦྱངས་པས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་
 སྟོན་སྟོང་། རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་འདི་ཆེ་ལོ་རྩེ་བཅུན་མཁྱེན་
 པའི་གཏེར། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་པ་ལ། འཕགས་ལུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་ཆེ་ལྟར།
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་པ་རྒྱུད་འདུས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བདེ་མཆོག་གི། ཅ་རྒྱུད་
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བའི། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
 འབྱེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད། གསལ་བྱེད་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ལ་སྦྱངས་།” ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རིགས་པ་དེ་མ་མེད་པས་དབྱང་སྟོལ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཡང་ཡང་མཛད་དེ་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་དངས་
 པའི་ཉམས་སྟོང་ལེགས་པར་འཁྱུངས་པ་ན་གཞུང་འདི་བཅུམས་པར་མཛད།

བཞི་པ་སྐྱུལ་བ་པོའི་བྱུང་པར་ནི། ལྷན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུས་སྐབས་དེར་བསྟན་
 པའི་ཁྱར་ཆེན་བཞེས་པའི་ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་དང་། བག་མོ་བྱ་བའི་ཆོས་སྲིད་གི་
 བྱེད་པོ་སྟན་ལྷ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་ཆེ་དགུ་དུ་མས་བསྐྱུལ་མ་ཞུས་པ་ནི། གཞུང་
 ཉིད་དུ། “མང་དུ་གསན་པའི་ཐོས་པས་སྒོངས་པ་བཅོམ།། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་
 བས་རང་རྒྱད་བཅུལ།། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཐུགས་གིས་བསྟན་ལ་དགོངས།། བསྟན་པའི་
 རྩ་ལག་དམ་པ་མང་པོ་དང་།། རྒྱལ་ཆེན་བསོད་ནམས་སྟོབས་ལས་རིགས་མཐོར་འབྱུངས།།
 མཛད་བྱང་མཛད་པ་བཟང་པོས་འགོ་བ་སྦྱོང་།། ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཁྱར་གིས་མིང་ལ་བའི།།
 གསང་སྐྱགས་འཛིན་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱུལ་ལས་ཡིན།།” ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་པོད་
 ན་དཀྱིལ་འཁོར་གི་སྐབ་དང་། དབང་བསྐྱར་སྤྱིན་སྲེག་བསྟེན་པ་ལས་རུང་སོགས་གི་ལག་ལེན་
 མཐའ་ལས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་གཞུང་ཆོད་ཐུབ་རྣམས་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གིས་སྦྲད་
 པ་བསལ། ཆད་པ་ཁ་སྒོང་བ་སོགས་མཛད་ནས་དག་ཐེར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་གནང་དགོས་
 ཚུལ་གིས་གསོལ་འདེབས་ལན་མང་ཞུས་པ་ལྟར་གཞུང་བཟང་འདི་མཛད་པ་དང་། ལྷན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་གིས་ཐུགས་བསྐྱུལ་
 ཡང་ཡང་མཛད་པས་ཡིན་ཏེ། གསང་རྣམ་ཁག་དང་། གཞུང་དུའང་། “རང་གི་རྟོགས་པ་སྤྱི་རྩ་
 རྒྱངས་པ་འདི།། རྩ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འབྱལ།།” ཞེས་དང་མཐུག་ཅིང་དུ།
 “མཆོམས་སྤྱིན་གཞོན་བྱས་འཁྱུད་པའི་གསེར་གི་རིས།། ཡིན་ཏེ་ལའི་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་
 བཞིན།། དམར་སེར་སྐྱ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག་། མཐོན་མཐིང་རལ་པའི་བྱར་བྱད་
 ལྷས་མཛེས་པའི།། འཇམ་དབྱངས་དེ་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག་། དགེས་བཞིན་རྗེས་སུ་
 བབྱངས་པའི་བྱིན་ལས་ནི།། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཆོ་ལ།། རྩོ་སྤྱོད་སྟོགས་
 པ་མེད་པར་འཐུག་པར་ཤོག་།” ཅེས་གདམས་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

ལྷ་པ་རྒྱད་ལྷེ་བཞིའི་ཟབ་མོའི་ཉིང་ཁུ་མཐའ་དག་བསྐྱས་ནས་རྒྱད་དོན་རྗེན་པར་སྐྱུང་བའི་

ཁྱད་པར་ནི། ཁྱད་སྡེ་བཞི་དང་། དབང་། རིམ་གཉིས། འབྲས་བུ་སོགས་ངེས་གསང་ཐེག་པའི་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བསྐྱེད་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་
པ་ནི་གཞུང་རང་དུ། “ཁྱད་སྡེ་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་ལེགས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྒྲིན་བྱེད་དབང་གི་
བང་རིམ་བཞི་དང་ལྡན། རིམ་གཉིས་གཟི་བུ་དང་བལྟ་བས་མི་ངོམས་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་
ལྷོག་གིས་རབ་མཛེས་བ། ལྷ་ཆོགས་ཁམས་དང་ལྡན་པའི་གསུང་རབ་མཆོ། ལྷོ་ལྷོས་བཙོན་
པའི་མཁྱོགས་འཁྱོས་བསྐྱབས་པ་ལས། གངས་ཅན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་ཡངས་སུ། ཐུབ་
བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱན་དུ་བསྐྱན་པ་འདི།” ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་སྐགས་
གཞུང་གི་བད་ཆ་ལ་མཐའ་དག་གི་ཁ་ཅི་དགར་འབྱེད་པའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་ཉི་མ་
གཞོན་ཏུ་ཞིག་དེང་འདིར་གར་བས་ན་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་པར་རིགས་སོ། ཞེས་བསྐྱུལ་བ་ནི། “རྣམ་དཔྱད་
ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་རབ་འཕགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་འོད་སྣང་སྤྱོད་པས་བཅུར་སྒྲོས་པ་ཡིས།
རབ་འབྱམས་སྐགས་གཞུང་བད་ཆ་ལ་ཁ་འབྱེད་པའི། གསང་དོན་ཀྱན་གསལ་ཉི་མ་དེང་ནས་
ཤར།” ཞེས་དང་། ཡང་གསང་སྐགས་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་གྱི་སྒྲུས་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་པས་ཡིད་བདེ་སྦྱེད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་གདམས་པ་ནི། “རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
སྒྲིང་ཅིའི་བཅུད་ལྗངས་ནས། དངོས་བྱུབ་གཉིས་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱེད་འདོད་པའི། སྐལ་ལྡན་ལྷོ་
གསལ་རྒྱ་དུག་ལྡན་པའི་ཆོགས། དགའ་བའི་དར་དེར་སྤྱོད་པས་བཅུར་ད་སྒྲོགས་ཤིག །”ཅེས་
དང་། དེ་ཡང་གཞུང་སྤྱིའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ནས་སྐབས་དོན་དོན་ཆེན་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པ་
ལ། སྒྲིན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཐབ་གནད་བསྐྱས་རྒྱལ་གཞུང་ཉིད་ལས། “འི་མེད་རིགས་པས་རང་
གཞན་གཞུང་ལུགས་གྱི། ལེགས་ཉེས་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱང་
སྐགས་དང་མར་བྱིན་གྱི། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དེ་བཞིན་
མ་བྱེད་པར། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཁྱད་པར་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྐལ་ལྡན་གྱི།
འདུག་སྒྲོ་མཆོག་ཅེས་སྐྱབ་པའང་དད་པ་ཅམ། དེ་བྱིར་གྱེ་གྱེ་སྒྲོ་ལྷོས་འདུན་ལྡན་དག །རྣམ་དག་

རིགས་པས་སྒོ་སྒྲོམ་མིག་སྤྲོད་པ་ལ། བས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་བསྐྱོད་པར་མི་ཁུས་པའི། བསྐྱེད་པའི་
 གནད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཆོལ།" ཞེས་དང་དེ་ནས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་དོན་རྒྱུ་ལ་བར་སྤྲོད་ཆུང་ལོ།
 "སྤྲོད་པར་གནས་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས། བསྐྱེད་པ་བྱས་པའི་ཐུགས་རིམ་སྤྲོད་ཀྱི།
 རྒྱུད་དོན་ལེས་པར་སྤྲོད་པ་ཞུ་གནད་གཞི། དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་དོན་ལམ་དུ་སྤྲོད་པ་གཅེས། དེ་ཡང་བྱ་
 བ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུད་བཞི་དང་། རྒྱུད་པར་ལེགས་བྱུང་བས་མ་གཏན་ཕྱི་མའི་རྒྱུད། རྒྱ་གར་མཁས་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བ་བཞིན། དཔོངས་པ་བཅའ་ནས་གསལ་བར་སྤྲོད་པ་འདི། རྒྱུད་མཐའ་
 དག་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་གོ།" ཞེས་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་གནད་བསྐྱེད་ཆུང་ལོ། "རྒྱུད་རྒྱུད་གཙོ་
 བོ་ནས་སྤྲོད་མཛོད་བྱང་དོན། མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱུས་གསང་བས་བཤད་པ་བཞིན། རྒྱལ་འབྱོར་
 གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི། རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྒྲག་འབྱུག་པའི་སྒོ།" ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་གནད་ནི། "རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནས་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྲུང་པ། དཔལ་ལྷན་དེ་
 ཉིད་བསྐྱེད་པའི་འོ་མའི་མཆོག་། མཁས་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་སྤྱབ་ཤིང་གིས། ལེགས་པར་
 བསྐྱེད་པས་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་རྩི་མཆོག་། ཨི་མེད་དཔང་གིས་སྤྲོད་ཞིང་སྤྲོད་པ་གནས། དེ་ལས་
 ཐུན་བཞེད་བསྐྱེད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ཡིས། ཐུག་པའི་ལྷ་ཡི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་དང་ནི། རང་གི་སྒོ་
 གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོ། རྒྱལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སེམས་ནི་ལེགས་སྤྲོད་པས། དཔོན་གྱུ་
 སྤྱབ་པའི་སྒོ་གསུམ་གང་ཅུང་དུ། ལུགས་ནས་རང་གི་ལྷ་ཡིས་མཆོག་བསྐྱེད་པས། ལམ་བཟང་
 བདེ་སྒྲག་བསྐྱོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། དེ་ཕྱིར་ཐུག་རྒྱ་འཁོར་བའི་རིམ་པ་དང་། ཆོག་ཁྱིགས་རིམ་པ་
 ཅམ་ཞིག་ལེས་པ་ལ། རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་དོན་ལེས་པར་སྤྲོད་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་གནད་ནས་སྤྲོད་
 གཏོད་བཅའ་དགོས་སོ།" ཞེས་དང་། ལམ་གྱི་གནད་ལེས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པས་ས་
 ཆོག་གི་རིམ་པའི་ཟབ་གནད་ནི། "དཔལ་ལྷན་དེ་རྒྱུ་ལའི་མཐའ་ཐུག་པ། རྒྱལ་འབྱོར་སྤྲོད་
 རྒྱུད་སྤྲོད་རྒྱ་མཆོད་དོན། མ་ལུས་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡི་ཆེད་པ། ལམ་གྱི་ལོ་རིམ་ངེས་པའི་ཆུང་
 དང་ནི། སྤྲོད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་ནི་སྤྲོད་པ་ཡིས། གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་བའི་ས་ཡི་ཆ།

ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ག་རྣམས་༥ མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད།”
 ཅེས་དང་། ལྷ་གོན་གྱི་རིམ་པའི་གནད་བསྟུས་ཚུལ་ནི། “ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྡོད་ཏུ་སྦྱབ་བྱེད་པའི༥
 དབང་གི་ཉིང་བསྟོགས་དམ་པ་ལྷ་གོན་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ལྷ་གོན་ཚེ་ག་དག་པ་ནི༥ ཤིན་ཏུ་བྱེད་པར་
 ཆེ་བར་མཐོང་གྱུར་ནས༥ ཚེ་གའི་ཡན་ལག་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ནི༥ མཁས་པའི་གཞུང་ལས་ཡང་
 དག་ལེགས་བརྟུས་ནས༥ སྤུས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དང་མི་འགལ་བར༥ ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་
 དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད།” ཅེས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱབ་བྱི་གནད་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 ནི། “བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་ཁྱོད་ཁྱེད་མཆོག་ཉིད་ཏུ༥ རང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ནས་དབང་མཐོན་
 ཏེ༥ འཁོར་ལོའི་མགོན་ཉིད་ལྷ་མར་གྱུར་པ་ལ༥ གནང་བ་རྟེན་ནས་སྦྱ་ཡིས་མཆོད་པའི་མཐར༥
 སྤུལ་བཟང་སྟོབ་མ་ཉིད་བཞིན་གཞུག་པ་ཡི༥ ཚེ་གའི་གཙོ་བོ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་རྣམས༥ ལེགས་
 པར་དམིགས་ཕྱེ་སོ་སོར་བདེ་འཕྲོད་པའི༥ ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས།”
 ཞེས་དང་། བྱམ་དབང་གི་ཟབ་གནད་བསྟུས་ཚུལ་ནི། “བདེར་གསལ་བྱུག་གི་རང་བཞིན་དབང་
 བྱུག་གིས༥ སྟོབ་མའི་ཤེས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ཡིས༥ རྒྱལ་བ་བྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱིས༥ སྦྱལ་བའི་སྦྱ་མཆོག་འགྲུབ་པའི་གཞིར་བྱེད་པ༥ འི་མེད་བྱམ་པའི་དབང་གི་
 རོ་བོ་དང་༥ དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚེ་ག་སྤྲོ་མོ་རྣམས༥ སྟགས་རིག་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་བཞིན་ཏུ༥
 གོ་སྤེལ་དབྱངས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་གསལ་བར་བྱས།” ཞེས་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་
 དང་བཅས་པའི་གནད་བསྟན་པ་ནི། “བྱམ་དབང་གསྐྱའི་རྩ་རྒྱན་བསྐྱར་བ་ཡིས༥ ཐ་མལ་སྤང་
 ཞེན་ལུས་ཀྱི་རི་མ་བྱུས༥ གསང་བ་ཡི་ཤེས་བདུད་ཅི་སྦྱངས་པ་ཡིས༥ དག་གནས་རྒྱུད་གི་རྒྱ་
 བ་སྟགས་སུ་འཆར༥ གསུམ་པ་སྟན་སྟེས་དགའ་བའི་སྟགས་ཀྱི་ཡིས༥ ཡིད་ཀྱི་སྟེས་བྱ་དོན་དམ་
 དབྱིངས་སུ་བྱངས༥ བཞི་བ་བྱང་འབྱུག་དོན་ལ་རོ་སྤྱད་པས༥ མཐར་ཐུག་སྟེལ་སོའི་གནད་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་བཅད༥ དབང་བཞིའི་གནད་དོན་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པ་ལས༥ མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གདམས་
 པ་ཡོད་མིན་ཞེས༥ རང་གི་རྟོགས་པ་སྦྱ་བྱ་བྱངས་པ་འདི༥ ལྷ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་

ལ་འབྱལ།། དེ་སྐད་སྒྲུལ་པའང་དབང་གི་རིམ་པ་ནུམས།། ལམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས།།
 ཅ་བ་པོར་ནས་ཡལ་ག་ཆོལ་ནུམས་གི།། ཡིད་ལུན་སྒྲུག་པོ་ཞི་བའི་དོན་དུ་ལོ།།” ཞེས་དང་། རིམ་
 གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་དགོས་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྟན་པ་ནི། “ནམ་དཔྱིད་བཙོན་པའི་
 སྒྲ་གཟིངས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་།། དེད་དཔོན་མཁས་པའི་བསེས་གཉེན་མ་བསྟེན་པས།། གསང་སྒྲགས་
 གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་མ་མཐོང་བར།། རྒྱ་གས་རེའི་ལམ་གྱིས་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས།།
 ལེགས་པར་བཀག་ནས་མཁས་པ་དགེས་པའི་ལམ།། རིམ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་
 བའི་སར།། མ་ཆང་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟོད་དགོས་ཞེས།། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒྲོལ་བཟང་གསལ་
 བར་བྱས།།” ཞེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟབ་གནད་བསྟན་པ་ནི། “ཐེག་པ་གཞན་ནས་གྲངས་མེད་
 བསྐྱལ་བ་ཡིས།། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་ནམས་རྫོགས་དགོས་པའི།། གཞུགས་སྐྱའི་
 རྒྱ་ནམས་འབད་བ་ཆུང་དུ་ཡིས།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་མཆོག་། བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་པས་སྒྲུང་གཞི་སྒྲོང་ཚུལ་དང་།། རྒྱད་ལ་རི་ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནུམས།། ཅི་མེད་ལུང་
 དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ནས།། རང་བཅོས་མ་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད།།” ཅེས་
 དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཟབ་གནད་བསྟན་པ་ནི། “དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་།།
 འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་དགེས་པ་དོ་རྗེ་ཡི།། རྫོགས་རིམ་ལམ་གྱིས་རི་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཚུལ།། སྤྱི་ཡི་
 རྣམ་གཞག་ཆོག་སྤྱིར་མ་ལུས་ཤིང་།། ལུང་དོན་རིགས་པ་སྤྲ་མོས་ལེགས་དབྱེད་ནས།། དོན་གྱི་
 ཁོག་ནམས་ལེགས་པར་དཀྱིས་ཕྱིན་པར།། ཆོག་བྱར་ཕྱིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ།། གནས་
 གསུམ་མཁའ་འགྲོས་བཙེ་བས་བཅོད་པར་མཛོད།།” ཅེས་ལམ་བུན་མོང་བ་ནས་འདིའི་བར་ལུ་
 བཙུ་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་མཐར་སྒྲོམ་ཆོག་གནད་བསྐྱུས་རེ་གནད་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བས་འདིར་ཆང་བར་བཀོད། མདོར་ན་སྤྱིན་བྱེད་དབང་། སྒྲོལ་བྱེད་ལམ། ལས་བཞི་འཕྲིན་ལས་
 དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་གླང་ཆོག་ཏུ་སྤེལ་གྱིས་བསྐྱེལ་
 བས་བསྟན་པས་ན། གཞུང་བཟང་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད་ཕྱིས་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་

མེས་པ། དེས་ན་སྤྲུལ་རིམ་ཆེན་མོའི་བྱང་ཆོས་གཞུང་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་
ཁར་བསམ་ནས་བཞོད་དོ།

དུག་པ་གཞུང་འདིའི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་བྱུང་འཕྲོ་བའི་བྱང་པར་ནི། གཞུང་འདི་བཙུམས་
ཕྱིན་ཆད་ནས་མོད་གྱི་གསང་སྤྲུལ་ཉམས་ལེན་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཕུས་སྒྲོ་རྗེ་ཆང་དུ་ཕྱིན་
ཅིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་སྒྲེས་མཆོག་གཞུང་གནས་ནམས་ནས་འདིའི་སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱོད།
གཞུང་འགྲེལ། མཆན་བྲ། ས་བཅད། ཟུར་རྒྱན་སོགས་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོད་པ་གཅིག་རྗེས་
གཉིས་མཐུད་དུ་སྒྲེལ་བས་ས་འདིར་གང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ།

བདུན་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཉན་བསམ་སྒྲོ་མ་བ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་འོའི་ཞིང་དུ་སྒྲེ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཉོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྗེའི་གསང་རྣམ་
དུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཞིང་དེར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་གང་ལགས་ཞུས་པ་ན་སྤྲུལ་རིམ་ཆེན་མོ་
ལ་ཡང་ཡང་ཉན་བསམ་སྒྲོ་མ་བ་བྱས་ན་དེར་སྒྲེ་བར་ལུང་བསྟན་བས་ན་འདི་ལ་འབད་དགོས། དེ་
ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་བྱང་ཆོས་བདུན་ལྡན་འདི་གྲུ་ཆང་དཔེ་མཛོད་ནས་དཔར་མ་མང་པོ་ཞིབ་
བསྟར་བཀྲིས་ཏེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱང་འདུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་མཛད་ནས་
བཟང་བྱ་དུག་བརྒྱ་འཁོར་བའི་རྗེས་འན་སྤྲུལ་སྒྲོ་ཆང་བའི་དེབ་གཞུགས་སུ་པར་བསྐྱུན་
མཛད་པར་སྦྱང་ནས་ཡི་རང་ལྟ།

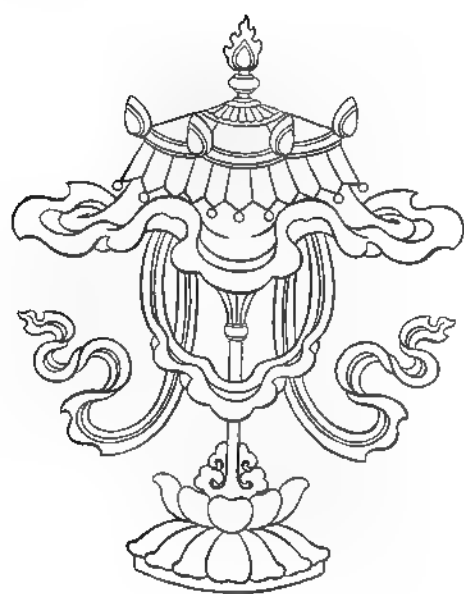
པ་རྒྱད་ཀྱི་གྲི་སྒྲོག་ཅ་བཟུང་བ་དང་།

མ་རྒྱད་གནད་ལ་ཤིད་ཟན་གཏོང་བ་ཡི།

ཁྱིད་ཉིད་བཞུད་པའི་ཤུལ་ལམ་ཡངས་པ་ལས།

ནམ་ཡང་རྟོག་སྒྲེ་འགྲེད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྒྲེང་བཛོད་འདི་ནི་དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ཙོང་བཟང་པས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲུ་ཆང་དུ་བྲིས་སོ།

༥ དཔེ་སྤྱོད་གསལ་བཤད།

༢༡། གསང་ཆེན་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཙོ་པོ་འཛིན་ཏེན་ཡོངས་ཀྱི་འབྲེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ལུག་མེད་གཤེ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྟུས་པའི་མདོ་སྤྱལས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་པ་གཉིད་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་ལུན་གནས་ཡོང་སྟེད་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་བཟང་དེ་དག་གློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་སྟོབ་སྟོར་དང་ཉམས་བཞེས་ལ་སྟན་པའི་ཆེད་ཟབ་གསང་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྟོར་གཙོ་པོར་གྱུར་པ་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་འཕགས་པོད་སྟེས་ཆེན་དག་གིས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་གལ་ཆེན་ཁག་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས་«གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ལྷེད་»ཞེས་པ་ལྷ་སྟེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་གསང་དུ་དཔལ་རྒྱུན་ཁྱེས་དང་ཁྱེས་སུ་ཡོད།

དེ་རྒྱུན་ན་པོད་རབ་གྱུར་བདུན་པའི་ས་མོ་ཡག་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱན་ས་བར་དོར་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྟེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱུད་ཆེན་ཤེས་རབ་མེ་རྒྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་གནད་སྟེ་གསང་སྤྱལས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ། གསང་བདག་མི་ཡི་རྣམ་པོལ་རྒྱུད་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆར་རྗེ་བཙུན་ཀྱན་དག་འདོན་བྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་མཆོན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞད་ནས་ལོ་བྱག་བརྒྱ་འཁོར་བ་བཅས་དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་རྗེས་བྲན་ཆེན་མོ། དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆོས་ཀྱི་སྤབས་བཙུ་བྱག་པའི་ལུག་མཛོད་ཀྱིས་གོ་སྟོན་ཁྱེས་པའི་ལས་

རིམ་ཁྱོད་རྗེས་བྲན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གསུང་གི་རྗེས་བྲན་ཉིད་གལ་ཆེ་བར་མཛོང་
སྟེ་རྒྱུད་ལྷོག་ཆེན་མོའི་གསང་སྐྲགས་མཁས་པའི་བཟོ་སྒྲེང་གནང་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་
ཆེན་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་སྐྲགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔར་སྐྱུན་
ཞུ་དགོས་པ་གནད་ཆེ་བར་མཛོང་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་སྐྲགས་རིམ་ཆེན་
མོ་དཔེ་བསྟར་མ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེའྲེའི་གསུང་རྒྱུད་ལྷོག་ཆེན་མོ་ཅ་འགྲེལ་
སྟར་མ། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རྒྱུད་ལྷོག་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཛོད་ཅ་
འགྲེལ་སྟར་མ་བཅས་དཔར་སྐྱུན་ཞུས་ཡོད།

དེ་ཡང་འདིར་ནི་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་«སྐྲགས་རིམ་ཆེན་
མོ་»ཞེས་ས་གསུམ་ན་འབྲན་ཆེ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཆད་ལྡན་གྱི་
དཔར་མ་ཁག་བཞི་ལ་མཚུངས་བསྟར་ཞུས་པའི་བསྟར་མཆན་དང་། བཀའ་བསྟན་སོགས་
ཀྱི་ལུང་མཆན་བཅས་བཀོད་ཅིང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཆང་བའི་ཞུ་སྟོན་གི་རིམ་བཤ་
མཆོན་ན། གཞུང་འདིའི་ཅ་བའི་དཔར་གཞི་ཟྱེ་ལོ་༢༠༡༠ ལོའི་དགེ་སློང་དམིགས་བསལ་
བས་སྐྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་དེ་བ་གཞུགས་སུ་དཔར་སྐྱུན་ཞུས་པའི་སྐུ་བས་ཀྱི་དཔར་གཞི་
དེ་དང་། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ནས་སྟེ་དགེ་དཔར་མའི་ཐོག་ནས་དཔར་གཞི་གཅིག་གསར་
སྟོན་ཞུས་པ་གཉིས་སྟོན་ལྷན་ནང་མན་ཚུན་གཙང་བསྟར་ཞུས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་
འབྲུམ་གས་སུ་བཞགས་པའི་སྐྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་དབྱུས་ཀྱི་ཞོལ་དཔར་མ་དང་། གཙང་
བཀས་ལྟན་དཔར་མ་གྱི་ལི་ནས་བསྟར་དཔར་ཞུས་པ། སྐུ་འབྲུམ་བུམས་པ་སྒྲིང་གི་དཔར་
མ་བཅས་ལ་ཞིབ་བསྟར་ཞུས་ཏེ་ཡིད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཡིག་ཚོར་འགའ་གས་ཡོད་
པའང་ནག་གསུབ་ཏུ་མ་བཏང་བར་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་གོ་དོན་མ་འདྲ་
བ་དང་། མེ་ཆོམ་ཡོད་རིགས་ལས་གང་དག་པར་སེམས་པ་དེ་ཉིད་དགྲས་སུ་བཀོད་དེ་
གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཏབ་ཡོད། གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུའང་གོང་འོག་གི་མིང་

ཆིག་དང་ཆིག་སྟེང་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཤས་དཔེ་བཞི་ཀའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་
 རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ‘རྡོར་ར་’དང་‘རྡོར་རྩ།’ ‘ར་བ་’དང་‘རྩ་བ།’ ‘བདག་
 སྐྱེད་’དང་‘བདག་བསྐྱེད་’ལྟ་བུའོ། ། འཕྲི་སློལ་གཉིས་ཡོད་རིགས་རྣམས་གཞུང་གི་ཤོང་འོག་
 ཀྱན་ཏུ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཅིང་། མི་མཐུན་པའི་རིགས་རྣམས་
 གང་ཁྱབ་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་ལྟན་
 གྱི་ལམ་ནས་ཁྱེ་ཆུང་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་གཏན་ལ་པམ།

ལུང་མཆན་ནི། ལུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱུང་ཞིབ་གནང་བདེའི་སྟེང་ལུང་
 འདྲེན་རྣམས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སྟེ་དགོ་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཅོལ། སྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ།
 ཁ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་དང་པོ། སོག་གངས་ཤབ་ཞེས་དང་། སྟེ་བསྟན།
 བསྟོད་ཆོགས། ཀ་སྟོབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོ། ལྷ་ལས་ལུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ། སོག་
 གངས་༩༩བུ་ཞེས་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་གྱི་མཆན་དང་། གཞུང་གི་སྟེ་ཆན། བོད་ཕྱེད་
 གི་སྟེ་པ། བསྟན་བཅོས་ལ་མཛད་པ་པོ། གཞུང་མཆན། ལེའུའི་མཆནས། སོག་གངས་
 མདུན་རྟགས་(ན) རྒྱབ་རྟགས་(བ) ཐེག་ཕྱེད་གི་གངས་བཅས་ཁ་གསལ་དང་འབྲེལ་ལུང་
 ཆིག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་བཀོད་པ། དཔེར་ན། སྟེ་བསྟན་དུ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་
 བཀའ་སྟལ་པས།།’ ཞེས་པར་གཞུང་དུ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟལ་པ།།’ ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
 དཀྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་མཆནས་གསལ་པོར་འབྲེད་པའི་ཆེད་ལུང་ཆིག་གི་སོག་མཐའ་
 གཉིས་སུ་རྟགས་“”འདི་དང་། ལུང་ཆིག་དེའི་ནང་དུ་འང་ཆིག་ཀྱང་རེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་
 ལུང་ཆེ་རྟགས་“”འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བརྟུག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཁ་སྟོར་གྱི་བརྟག་པ་དང་
 པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། “མདོར་བསྟུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད།། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་
 གངས་མེད་པས།། རི་སྟོད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།’ གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད།།
 སྟེ་བ་འདིར་ནི་སོག་པར་འབྱུང་། ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད།།” ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རི་

མིད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།། ཞེས་ཆིག་རྒྱུ་གཅིག་མི་མཐུན་པ་སྟེ།།

གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་ནང་དུ་གཞུང་གི་དཔྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ས་བཅད་རྣམས་མཆོམས་མ་འདྲེས་པའི་འབྲེད་མཆོམས་དང་། གཞུང་དོན་གྱི་གལ་གནད་བརྗོད་པའི་སྟོན་སྟེང་། ཁྱེད་པོ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་བསྟུས་མིང་དོ་སྟོན་དང་མཛད་རྣམས་བཅས་ཐོག་མའི་བྱར་རྒྱན་དང་། གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག་བཅས་མཐའ་མའི་བྱར་རྒྱར་དུ་བཀོད་ཡོད། བསྟུར་འབྲུམ་སྟུམ་སྟོང་སྟུག་ཡོད་སྟུབས་བསྟུར་འབྲུམ་རེའུ་མིག་མཐའ་མའི་བྱར་རྒྱན་དུ་འཁོད་སྟུབས་མི་བདེ་བས་བྱར་དུ་དེབ་རྒྱུ་ཞིག་བསྟུན། བདག་དབང་ཤོག་ངོས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་དེབ་དཔེ་སྟུན་གྱི་འགྲོས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བཀོད་ཡོད།

མཐའ་མའི་ལག་བསྟར་ཞུ་སྟེག་གི་སྐབས་སྒྲགས་ཡིག་གྱི་དོགས་གནས་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལམ་སྟོན་ཞུས། སྟུག་པར་གཞུང་གི་སྟོར་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེ་རྒྱུ་དེ་འབྲེད་རྣམས་ཞུ་ཆེན་པ་མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་མཆོག་ལ་ལམ་སྟོན་རིམ་ཞུས་ཀྱིས་སྟུག་བསམ་དག་བསམ་འབད་བཅོམ་ཞུས་ཞུས་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྟོབ་སྟོན་དང་བཀའ་འདི་ཞུ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་ངེས་ཡིན་ནའང་། སྐབས་བབ་ལས་ལ་འཇུག་པ་ལོ་རྣམས་སྟོ་གྲོས་དང་ཉམས་སྟོང་གི་མཐུན་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་འགལ་འཁྲལ་ནོར་བའི་ཆ་རྣམས་སྟུ་དང་སྟུ་མ། གཞུང་གནས་མཁས་པའི་སྟུན་སྟུར་དང་བས་ཀྱན་ནས་སྟུངས་ཏེ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ལགས་སོ།།

༥ ལེགས་གསོལ།

གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་བཅུ་བདུན་པ་གསར་དུ་དཔར་སྟུན་གྱི་ལས་གཞིའི་ནང་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་ཁྲིད་གན་དང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་པ་དང་ཞུ་ཆེན་པ་གཅིག་སྟུགས་སེར་སྟོ་རྒྱུད་སྟོན་དགེ་བཤེས་སྟུ་རམས་པ་མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་མཆོག་ནས་སྟུ་རྗེས་སུ་

ལས་སྟོན་གནང་བ་མ་ཐད་གཞུང་དོན་གཤམ་ཆེ་བའི་སྐོར་དང་གཞུང་གི་དོན་གནང་ཆང་བའི་
 སྟོན་སྒྲེང་བཅས་གསར་ཆོས་གནང་བ་དང་། དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལག་བསྟར་ཞུ་སྟོན་ག་
 བ་སྒྲུབ་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་སྟོན་མར་སྟོན་སྒྲུང་ནང་མ་དཔེ་གཙང་
 བསྟར་ནས་བཟུང་། དཔེ་བསྟར་དང་ལུང་ཁུངས་འཆོལ་ཞིག། མཐར་ལུང་མཆན་དང་བསྟར་
 མཆན་བཀོད་པའི་བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲིའི་ལས་རིམ་ཡོངས་ལ་འགན་ཁུར་ཤང་ཡོན་གྱིས་ལས་དོན་
 ཆགས་ཚུད་གནང་བ་དང་། ཞུ་སྟོན་ལས་རོགས་སྟོན་སྒྲིང་དཔེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས་མཆོག་
 ནས་དཔེ་བསྟར་དང་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཆོན་སྐབས་བསྟན་གྱི་ལས་རིམ་རི་ཡོད་ཐུགས་
 ཁུར་ཆེ་བཞེས་གྱིས་ལེགས་བསྐྱབས་གནང་བ། དེ་བཞིན་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གཞན་
 རྣམས་ནས་ཀྱང་དཔེ་བསྟར་སོགས་གྱི་སྐབས་གང་ཅུས་གྱིས་ལས་ཁུར་སྐབས་དང་། འདི་
 ཡོད་ཆོས་སྟོན་དཔེ་བཤེས་སྟོན་སྒྲིང་བཟ་གིས་ཆོས་ལུན་དང་། དགའ་བྱང་དཔེ་འདུན་སོགས་
 མེད་རྣམས་གཉིས་ནས་ཀྱང་དཔེ་ཁྲིད་གྱི་བར་གསེང་གང་ཡོད་ལ་བསྟར་ཞིབ་ནན་ཆགས་
 གནང་བ། སྒྲ་ཞབས་ཆེ་བ་དོན་ཀྱབ་(སྒྲ་རྒྱུ་ཅུ་)མཆོག་ནས་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་དཔྱིན་
 བསྟར་གནང་བ་བཅས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

ཐུག་པར་སྐབས་ཆེན་གྱི་ཐུག་བསམ་དང་གཏོང་ཐོད་ལུན་པ་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྟུང་ས་
 གཉིས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུར་མཐུན་འབྲེལ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་ཡོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་དཔུར་སྟེན་
 གྱི་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་འབྲུང་ཡོངས་རྫོགས་ནང་གཏོང་གནང་བར་དམིགས་བསམ་ལ་ཡི་རང་
 དང་འབྲེལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མདོར་ན་ད་ལས་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསྟན་
 ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་འདི་ཉིད་དཔུར་སྟེན་གྱི་ལས་མཐུག་ཡོངས་སུ་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་བ་ནི་
 བོད་ཁྱས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་འབྲུང་དང་གོགས་དན་འབད་བཅོན་བཅས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
 གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྒྲར་ཡང་བཀའ་འཛིན་ཆེ་ཐུག་ཏུ་ཆེ་ཞུ།

དེ་སྟེར་རང་གཞན་ཡོངས་ནས་བསྐྱབས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་བཟང་འདི་ཉིད་

བསྟན་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་མོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཀྱལ་པའི་དབང་པོ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ནམས་སྤྱི་ཆེ་བསྐྱལ་
 པ་ཀྱི་མཆོའི་བར་དུ་བརྟན་ཅིང་སྐབས་ཆེན་སྒྲགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་
 ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། ཀྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཁམས་གསུམ་འགོ་བའི་སྐྱ་མ་ཤར་
 ཅོང་ཁ་པ་ལྷོ་བཟང་གྲགས་པའི་དབལ་གྱི་བསྟན་པའི་ཡང་སྤྱིར་རྒྱུད་གྱི་ཀྱལ་པོ་དབལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་སྐབ་འཆད་ཉན་ཡངས་པའི་མཐའ་བྱ་ཀུན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་
 དུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུར་འགྲུར་བར་སྟོན་ནོ།།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལྷོ་བཟང་སྐྱ་སྐྱུབ་གྱིས།

བོད་ཀྱལ་ལོ་༡༩༧༤ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ཕྱི་ལོ་༡༩༠༥ས་ལ།

༩ བསྐྱེད་མཁའ་རྒྱུད།

བཀའ་འགྲུལ།

ཀུན་སྦྱོང།

(རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་རྒྱུད་པ།)

རྒྱད་འབུམ། བ ༣༧ནྟ-༧༧བཤ

ཁ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཕྱི་མ།

(རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཐིག་ལ།)

རྒྱད་འབུམ། བ ༡༥༩བཤ-༡༩༧ནྟ

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ།

(དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབུམ། བ ༡༣༦ནྟ-༡༩༧བཤ

མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོལ་གྱུར།

(འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོལ་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།)

རྒྱད་འབུམ། ང ༣༠ནྟ-༩༥བཤ

རྒྱ་ཆེར་རྩོལ་བའི་མདོ།

(འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རྩོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་ཕྱི། བ ༡བྟ-༡༡༩བཤ

རྒྱལ་བའི་ཡུམ།

(རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁུར་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས་པའི་འབྲུམ་པོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ།)
འབྲུམ། ༧ ༡བ༡- ༣༩༧aམ ནས་ཨ ༡བ༡- ༣༩༥aམ

རྒྱད་དོན་རྩེ་ཅེ་མོ།

(གསང་བ་ནལ་འཕྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་དོན་རྩེ་ཅེ་མོ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡༧བ༡- ༡༧༧bམ

བརྒྱད་སྟོང་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)
ཁྱི་བརྒྱད། ༧ ༡བ༡-ནས་ ༨༣༩མམ

རྒྱ་འཕྲུལ་ཏ་བའི་རྒྱད།

(རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱ་འཕྲུལ་ཏ་བ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༩༧བ༡- ༡༠༧bམ

དགོངས་པ་ལུང་སྟོན།

(དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༣ ༡༥༩bམ- ༡༦༠མམ

མདོན་བཞེད་སྒྲ་མ།

(མདོན་པར་བཞེད་པའི་རྒྱད་སྒྲ་མ།)
རྒྱད་འབྲུམ། ༧ ༡༧༧bམ- ༣༧༠bམ

འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྩལ་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྩལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)
མདོ་སྡེ། ༧ ༡༡༧bམ- ༡༧༡མམ

འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད།

(འཇགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། ན ༡༠༥ན༡-༣༥༡ན༤

འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞི་ད།

(འཇམ་དཔལ་ཡི་ཤེས་མེས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཞིན་པ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༧ ༡བ༡-༡༣བ༢༖

མཉམ་སྦྱར།

(དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྦྱ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་ཅེས་

བྱ་བའི་རྒྱད་ཕྱི་མ།) རྒྱད་འབྲུམ། ༧ ༡༥༡ན༡-༡༤༣ན༤

བརྟག་གཉིས།

(ཁྱའི་རྩི་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཁྱའི་རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱ་བའི་སྦྱོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་

རྒྱལ་པོ་གཉིས།) རྒྱད་འབྲུམ། ༨ ༡བ༡-༣༠ན༣

ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱད།

(ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡ན༡-༡༠ན༡

དམ་ཚེས་བད་དཀར།

(དམ་པའི་ཚེས་བད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ༤ ༡བ༡-༡༩༠བ༢

དམ་ཆོག་གསུམ་བཞི་ད།

(དམ་ཆོག་གསུམ་བཞི་དཔའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༥ ༡༩༡ན༣-༣༤༡ན༢

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་བ།

(དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ༩ ༡བ༡-༡༤༣ན༢

དོན་ཞགས་ཀྱི་ཆོག་ཞིབ་མོ།

(འཕགས་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཞགས་པའི་ཆོག་ཞིབ་མོའི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། མ ༡བ༡-༣༡༤ན༤ ནས་ཅ ༡བ༡-༤༡བ༡

དེ་མེད་འོད།

(བསྐྱུས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འབྲེལ་བཤད། ཅ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྗེས་སྤྱུ་འབྲུག་པ་
སྒྲིང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མེད་པའི་འོད།) དེ་མེད་འོད། ལྷ ༡བ༡-༤༤ན༤

མདོ་སྤྱད་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སྤྱུ་བཅད་པ།)

ཤེས་རབ་སྤྱུ་ཆོགས། ཀ ༡ན༡-༡༤བ༡

བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྤྱོད་འབྲུང་།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཁ ༣༤ན༡-༣༡༡ན༤

འབྲས་པའི་རྒྱུ་བྱི་མ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་བྲགས་ཀྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ་གསང་བ་
འབྲས་པ་ལས་གསང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དོན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་རྫོབ་པ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཅ ༡༤ན༤-༡༤༡བ༡

དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ།

(རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཁ ༡བ༡-༡༩ན༤

དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ།

(དཔལ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ།)

རྒྱུ་འབྲུམ། ཆ ༣༤ན༡-༤༤བ༡

རྩེ་ལྷ་ར་མིའི་བྱད།

(རྟོ་རྒྱུ་ར་ལི་ཁེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

ཡུལ་ལུགས། ༨ ༡༪༡ནས-༡༪༦ནས

བཀའ་བཞུགས།

(རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ།)

ཡུལ་འབྲུམ། ༨ ༡༩༡༡-༩༣༡བལ

རྒྱལ་སྤྱང་མདོན་བྱང་།

(ནམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཆེན་པོ་མཛད་ན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནམ་པར་སྒྲུབ་པ་འིན་གྱིས་སྒྲོབ་
པ་འིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མཛད་ལྗེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གྲངས།)

ཡུལ་འབྲུམ། བ ༡༥༡བཟ-༣༦༠ན།

རྣམ་འགྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ།

(འཇགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་ཡུལ་གྱི་ཐབས་གྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་འབྱུང་བ་བརྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདོ་སྡེ། བ ༡༣༣-༡༧༡བ)

དཔལ་གཅིག་ཀྱང།

(དཔལ་གྱི་མ་ཕུ་མོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ།)

ཕྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ ༥ ༣༠༧-༣༩ ༣༩༩

དཔལ་མཆོག་དང་པོ།

(དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ།)

ཆེད་འབྲུམ། ༩ ༡༥༠བ༡-༡༪༣ནང

དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷན་སྐྱེས་དུ་མ།

(དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོག་པོའི་དམ་བྱ།)

ཡུལ་ལུགས། ༩ གཤམ་མཁོལ་མཁོལ་བཤམ་

དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱུ།

(དཔལ་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་ནལ་འཕྱོར་ཆེན་པོ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྩི་རྩི་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོ་བཟླ་བ་དང་པོ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ཆ ༡༠༣ན༣-༣༣༡ན༥

དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུ།

(འཕགས་པ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། མ ༡༡༤ན༡-༡༩༠བ༡

ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ།

(དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འཕྱོར་མ་ཆེན་མོའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་བདག།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ང ༤༤ན༡-༤༠བ༡

དབང་མདོར་བསྟན་པ།

(དབང་མདོར་བསྟན་པ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ༧ ༡༩ན༡-༣༡ན༤

ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ།

(ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ཅ ༣༤ན༡-༣༤ན༤

རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུ།

(རབ་ཏུ་གནས་པ་མདོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ༩ ༡༩༤བ༡-༡༩༠ན༡

ལག་ན་རྩི་རྩི་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱུ།

(འཕགས་པ་ལག་ན་རྩི་རྩི་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ།)
རྒྱུ་འབྲུམ། ༥ ༡བ༡-༡༩༤བ༡

ལེགས་བྲུབ་ཀྱི་རྒྱད།

(ལེགས་པར་བྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱད་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རིམ་པར་བྱེ་བ།)

རྒྱད་འབྲུམ། མ ༡༩༩༡-༩༩༩བ།

གཤེན་རྩི་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱད།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གཤེན་རྩི་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། ར ༡༣༩བ-༡༤༡བ།

བཤད་རྒྱད་དོ་རྩི་ཐོང་བ།

(རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་དཔལ་དོ་རྩི་ཐོང་བ་མངོན་པར་བརྟེན་པ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་
གསང་བ་རྣམ་པར་བྱེ་བ།) རྒྱད་འབྲུམ། ཅ ༩༠༩ན-༩༡༡བ།

སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱད།

(དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ང ༡༩༩ན-༡༩༩ན།

སྤྱུལ་

(ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། བ ༡༣༩-༡༤༡བ།

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱད།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲུམ། ཅ ༩༠ན-༡༩༩ན།

གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད།

(དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོ་ག་གསང་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲུམ། མ ༡༩༩ན-༡༩༩བ།

བསམ་བཞག་གི་མ།

(བསམ་གཏན་གྱི་ཐྱི་མ་རིམ་པར་བྱ་བ།)

ཡུན་ལུང་། ཨ ༣༣༣༩༡-༣༣༥༧༡

བསྟན་འཛུགས།

ཀུན་བཟང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་

(ཁྱི་མ་ལ་བརྟམ་མཛད་པའི་ཀླན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ།)

ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ ༡༣༤ལས་ཀ-༡༤ལས་

ཀྱི་རྩོམ་གྱི་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།

(མཚོ་སྒྲིལ་རྫོང་རྒྱུ་མཛད་པའི་དཔལ་གྱི་རྫོང་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།)

ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་འཕུལ་ཁུངས་ཀྱི་འཕུལ་ཁུངས་ཀྱི་འཕུལ་ཁུངས་

ལྷོ་རྒྱ་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག

(སྟོབ་དཔན་མཚོ་སྐོར་རྒྱུ་མཛད་པའི་ཁྱེད་རྒྱུ་ལ་ལམ་གྱི་ལས་གྱི་མཁ་པའི་ཚོགས་།)

ཡུན་འགྲེལ། ༩ ༡༦༡-༡༩༩༥

རྟོ་ས་པའི་བྱུང་།

(སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་མོ་གཞིན་གྱིས་མངའ་པའི་དེ་ཁོར་ཉིད་བསྐྱུ་པའི་རྩུ་ཆེར་བཤད་པ་ཀོ་ས་

ལའི་རྒྱུ། རྒྱུ་ལྟེན། ཡིག་བཟང་-༣༥༥ན་མཁས་རིག་བཟང་-༣༠༣ན་མ

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག

སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་དོན་ཡོད་པའི་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་འདམ་པའི་རྫོང་ཞེས་བྱ་

བའི་དགེལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག) ལུང་འགྲེལ། མི ༡༩༩༩-༡༩༩༩

དགྲིལ་པའོར་གྱི་ཚས་མདོར་བསྟུས།

(སྟོན་དཔྱད་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་མཛད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚེས་མདོར་བསྟུན་པ།)

ཡུན་རིམ་ལ། མ་ ༡༧༡-༥༧༧

དགྲིལ་ཚོག་བདེ་སྐྱོད་ལ།

(དཔལ་རིན་ཆེན་རྫོང་ཆེས་མཛད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་
མཉམ་པར་སྦྱར་བ། མཁའ་འགྲོ་མ་སྦྱ་མ་བདེ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བདེ་བ་སྐྱོད་ལ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལ ༡༧༧བཟེ-༡༩༩བཟེ

དགྲིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་དཔལ་ལངས་གསུམ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་
འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་རྒྱུད་ལས་བརྒྱས་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ ༦༧ན ༣-༡༡༠ན ༤

དགྲིལ་ཚོག་རྫོང་ཐོང་བ།

(པཎྌི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུགས་མཛད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་རྫོང་ཐོང་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལ ༡བཟེ-༢༤བཟེ

དགྲིལ་ཚོག་ཉི་ཤུ་བ།

(སློབ་དཔོན་ལྷའི་བྱང་ཆུབ་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་ཉི་
ཤུ་བ།) རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༡༣༡ན ༤-༡༤༥བཟེ

ཁ་སྦྱར་གྱི་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐོང་བ།

(ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དཔལ་པོ་རྫོང་ཆེས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱོང་གཞི་དང་
གསང་ཆེན་དཔལ་ཀུན་ཏུ་ཁ་སྦྱར་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཐོང་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ར ༡བཟེ-༡༡༡ན ༣

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་ཚོག་

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྫོང་
བསྐྱར་བའི་དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོག་)

རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༣༩ན ༣-༦༧བཟེ

འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད།

(རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་མཇུག་པའི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་
བཤད་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སྤྲུལ་འདྲུག་པ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མེད་པའི་འོད།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ཐཌ་ཐཌ་ཐཌ་ཐཌ་ ༥༡༧༡-༥༤༣༣

དག་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཇུག་པའི་གཤེན་ཆེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ ༡༧༡-༢༧༤

དག་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་མི་བསྟོད་པའི་རྩིས་མཇུག་པའི་དཔལ་གཤེན་ཆེ་གཤེད་དག་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ ༤༣༣-༤༤༧༤

དག་ནག་གི་དཀར་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ཀ་ར་ཤུགས་མཇུག་པའི་དཔལ་གཤེན་ཆེ་དག་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོའི་དཀར་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ ༡༥༤༡-༡༥༥༣

དགྲེས་པའི་དཀར་འགྲེལ་ལྷ་ཉིག་ཐེང་བ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་རྩྭ་ཀ་ར་ཤུགས་མཇུག་པའི་དཔལ་དགྲེས་པའི་རྩིས་ཆེ་དཀར་འགྲེལ་ལྷ་
ཉིག་ཐེང་བ།) རྒྱུད་འགྲེལ། ག ༥༥༥༡-༥༤༣༣

དགྲེས་རྩིས་ཀྱི་དགྲེས་ཆོག

(སྟོབ་དཔོན་ནག་པོའི་ཁལ་སྤྲུལ་མཇུག་པའི་དཔལ་དགྲེས་པའི་རྩིས་ཆེ་གཤེད་འགྲེལ་ཀྱི་དགྲེས་
འཁོར་གྱི་ཆོག) རྒྱུད་འགྲེལ། ༩༥༥༥-༩༥༥༥

དགྲེས་པ་རྩིས་སྒྲུབ་ཐབས།

(སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་མཇུག་པའི་དཔལ་དགྲེས་པ་རྩིས་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ༩༥༥-༩༥༥

འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ།

(དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥ ༡བ༡-༣༠༡བ༣

རྒྱན་བདུན་དགོལ་བ།

(ཨ་ཅུ་ཕྱུར་ཀ་ར་མཆས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྒྱད་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱན་བདུན་
ནམ་པར་དགོལ་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ༸ ༤བ༤-༡༠ན༧

རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༡བ༡-༤༡བ༤

རྒྱད་དོན་འཇུག་པ་བསྟུས་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཕྱུར་ཀ་ར་མཆས་མཛད་པའི་ནལ་འཕྱོར་ལྟ་བུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་
བསྟུས་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ༩ ༡༠༧བ༡-༡༡༥༧༧

རྒྱད་ལྟ་མ།

(རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྟ་མའི་བསྟན་བཅས།)

མེས་པ་ཙམ། ༨ ༥༧བ༡-༧ ༣ན༧

རྒྱ་འཕྱལ་ལྟ་མའི་མན་ངག།

(སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་འདུལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་འཕྱལ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་
ལྟ་མའི་ཞལ་སྒྲུའི་མན་ངག།) རྒྱད་འགྲེལ། ༤ ༣༤༠ན༧-༣༤༤ན༧

བསྟོམ་རིམ་ཐ་མ།

(སྟོབ་དཔོན་ཨ་ཅུ་ཕྱུར་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་མཛད་པའི་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ།)

དབུ་མ། ༡ ༥༥བ༤-༤ ༤བ༧

རྒྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་པའི་
ཐབས།) རྒྱད་འགྲེལ། ༤ ༣༤བ༤-༣༤ན༥

སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་གི་འགྲེལ་པ།

(སྐྱབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐ་ག་ནས་མཛད་པའི་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་
འགྲེལ་པ།) ལྷན་འགྲེལ། དེ ༡༩༧༤-༩༣༡ན།

སྐྱབ་ཐབས་རྩོམ་སྐྱོན་མ།

(སྐྱབ་དཔོན་དཔལ་རྩོམ་སྐྱོན་འབྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྱེད་རྩོམ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་
དག་པ་རྩོམ་སྐྱོན་མ།) ལྷན་འགྲེལ། ༩༣༩ན-༩༤ན།

མངོན་རྟོགས་རྒྱ།

(རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བརྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
ཤར་བྱི། ༧ ༡༧༡-༡༩ན།

བཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་རྟོགས།

(རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ།) ལྷན་འགྲེལ། མ ༡༩༤༣-༡༩༩ན།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད།

(སྐྱབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
མངོན་པ། ༧ ༡༧༡-༡༩ན།

འཇིག་རྟོག་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇིག་རྟོག་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ།)
བསྟོད་ཆོགས། ༧ ༤༧༤-༤༨༤

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་།

(སྐྱབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྟོམ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་གྱི་ལུང་།) ལྷན་འགྲེལ། དེ ༡༧༡-༡༧༧

འབྲུག་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པའི་བཤད་པ།)

དབུ་མ། འ ༣༣༠བ།-༣༥༩ན།

སྒྲིང་པོ་མདོར་བསགས།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྒྲིང་པོ་མདོར་བསགས་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཡ ༡༡༣ན།-༡༣༩ན།

སྒྲིང་པོ་རྒྱན།

(སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཆོ་གའི་
སྒྲིང་པོ་རྒྱན།) རྒྱད་འགྲེལ། ཟ ༣༣བ།-༣༥༣ན།

སྒྲིམ་པའི་མེ་དོག།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་ལྷ་ཀར་ཤེས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་སྒྱུར་སྒྲིམ་པའི་མེ་
དོག།) རྒྱད་འགྲེལ། ཉ ༣༠༣བ།-༣༣༥ན།ནས་ ཟ ༡བ།-༡༣༠ན།

མཉམ་སྦྱར་གྱི་དགྲིལ་ཆོག།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀྱ་ཀུ་རྩ་ལྷ་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག།) རྒྱད་འགྲེལ། ལ ༡༡༡བ།-༡༤༥ན།

ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་བའི་འགྲེལ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལ་ལྷ་སྒྲི་ཀ་རས་མཛད་པའི་རྩོ་མེག་པའི་ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་
པའི་འགྲེལ་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ཟ ༡༡ན།-༡༥ན།

བྱབ་པའི་དགོངས་རྒྱན།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པས་མཛད་པའི་བྱབ་པའི་དགོངས་
པའི་རྒྱན།) དབུ་མ། ཨ ༡༣བ།-༣༤ན།

ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ།

(སློབ་དཔོན་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དོན་རྒྱུ་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ ལྷ ༡༩༣༩-༡༩༤༤

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་

གཞག་པ།) རྒྱད་འཁྲུག་ ལྷ ༡༠༠ནང་-༡༠༤བ།

ཐོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག།

(སློབ་དཔོན་ས་ར་ཉས་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཀྱི་

རིམ་པ་གསལ་བ།) རྒྱད་འཁྲུག་ ར ༢༣༠བ།-༢༤༣བ།

མཐའ་གཉིས་སེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་རྒྱ་ན་ཕྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྒྱུ་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ ལྷ ༡༡༩ནང་-༡༢༠ནང་

དམ་ཆོག་ལྡ་བ།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་པ་རྒྱ་འབྲུང་གནས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆོག་ལྡ་བ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ ཉ ༢༤བ།-༢༥བ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་བ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ ཉ ༡བ།-༡༤ནང་

དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་འཁྲུག།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པོས་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

བསྐྱུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུང་བར་

བྱེད་པ།) རྒྱད་འཁྲུག་ ལི༡བ།- ༣༩ནང་ནས་ལི༡བ།- ༣༡ནང་

དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་སྒྲིང་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྡིང་པོས་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་
བར་བྱེད་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ལ། ༡བ། - ༣༥༥ན་མ་ལ། ༡བ། - ༣༡༥ན་མ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༥༤བ། - ༣༤ན་མ

དེ་ཉིད་འབྲུག་པའི་རབ་བྱེད།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་ལེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་བཀའ་མ་ལུས་པ་མངོན་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཚུ ༣༤ན་མ-༥༤

དུས་འཁོར་གྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ།

(དགེ་སློང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དབང་གི་རབ་རྩ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ།)
རྒྱད་འགྲེལ། བ ༤༠བ་མ-༥༡བ་མ

དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད།

(ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་བསྐྱན་བཅོས་རིག་པའི་དགེ་སློང་ཤོང་སྟོན་གྱིས།
དཔལ་ལེ་སྐུའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་
པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་སྤང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།) རྒྱད་འགྲེལ། བ ༡བ། - ༡༠༥ན་མ།

དོན་དམ་བསྟན་པ།

(དཔལ་ལེ་གཉིད་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྐུ་པར་དཀར་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་དོན་དམ་པའི་
བསྟན་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། ན ༡བ། - ༥༠ན་མ

བདེ་མཆོག་བསྐྱས་པའི་རྣམ་བཤད།

(ཨིན་ལྷ་ཏིས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་མཆོག་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཙ १བ१-११ལབ)

བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དགྲིལ་ཆོག

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་ཞུགས་སྟོན་པ་ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་བདེ་
མཆོག་འཁོར་ལོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག)

རྒྱུད་འགྲེལ། མ ३བལབ-३ལམབ

བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ།

(སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་
རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྟོན་མ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། མ ३ལཏནབ-३བམབ

བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་ཆོག

(པཎྌི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གསེགས་པའི་རྡོ་རྗེས་ཆོག་སྒྲ་ཆོགས་ལས་བརྒྱས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ལའི་པཎྌི་
ཏ་ཆེན་པོ་བི་ལྷ་ཏི་ཅུས་ཐང་བི་ཏ་རར་བརྒྱུར་བའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ ३བལབ-३ལཏན

བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བའི་ཐབས།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ ३བབ-११ལབ

བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་གི་ནོར་བུ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་བ་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་
ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། མ ३ལམབ-३ལཏན

བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཟུག་ན་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་མངོན་པར་བརྟོག་པ་འབྲུམ་པ་ལས་
ཟུང་བ་ཉུང་བའི་རྟུང་གི་བསྟུས་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ།)
རྟུང་འགྲེལ། བ ༧༩བ༡-༡༧༡ན༣

བདེ་མཆོག་འབྱུང་བའི་དགྲིལ་ཆོག།

(སྟོབ་དཔོན་དབྱ་བ་སྟོ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ག།) རྟུང་འགྲེལ། ཟ ༡༡༧བ༣-༡༥༠ན༥

བདག་བྱིན་བརྒྱབ།

(སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཅུ་དེ་བས་མཛད་པའི་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ།)
རྟུང་འགྲེལ། ར ༡༡ན༣-༡༡༧བ༡

བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས།

(རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར་དང་། བོད་གྱི་ལོ་ཙྰ་བ་དག་སྟོང་ཤུ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་
བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས།)
རྟུང་འགྲེལ། ཏ ༣༡ནབ༧-༣༡༥ན༧

བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།

(སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྫོ་རྗེ་འིལ་བུ་པས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ།)
རྟུང་འགྲེལ། ཨ ༣༣ནབ༥-༣༣༧བ༣

བདག་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་བདག་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ།)
རྟུང་འགྲེལ། དི ༥ནན༧-༦ནན༧

བསྟུས་རྟུང།

(མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཟུང་བ་རྟུང་གི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ།)
རྟུང་འབྲུམ། ༣༣བ༡-༡༣༤བ༧

མདོ་ལྷ་རྒྱུ་།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མངོན་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟོན་གྱིས་བྱ་བའི་ཆོག་ལུས་བྱས་པ།)
མེས་ཙམ། མི། ༡༧-༣༧

མདོར་བྱས།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་སྐྱབ་པའི་ཐངས་མཛོད་བྱས་པ།)
ལྷན་པུའུ། རི ༡༧༡-༡༧༩

མཛད་བསྐྱེ།

(མཐོང་པོ་ན་ཆུ་མཐོང་གིས་མཛད་པའི་ནལ་འཁྱར་ཆེན་པོའི་ཆུད་ཀྱི་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་
བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་བཞོམ་པའི་ཐབས་མདོ་དང་བསྐུས་པ།)

ཆུད་འཁྱེལ། རི་ ༡༡ནས་ ༡༥བ།

འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་མདོར་བསྟུས།

(པལྱི་ཏ་དག་གི་དབང་ལྷན་ཁག་ལ་མཆོད་པའི་འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་མདོར་བསྟན་པ།)
ཟུང་བཤེལ། མི ༡༤༥-༡༥༠ནས

རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད།

(མོ་བ་དཔོན་ལམས་པ་ཆེན་པོ་གྱི་བརྒྱ་ཕ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛོལ་ལམ་ལ་
འཁོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།)

རྒྱུད་འབྲེལ། ཚ' ༡༧༩-༢༠༨༦

རྩི་ཆེན་འབྲུང་ག།

(སྟོན་དཔེ་གུན་དགའ་སྤྱི་ལོ་མཇུག་པའི་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོའ་ཆེན་པོའི་ཆོག་རྟེན་
 ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ།) ལྷན་འགྲེལ། གཏ ༡༧༡-༡༠ནེ

དོ་རྩེ་བསྐྱུས་པའི་དོན་འགྲེལ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་རྒྱུད་པོས་མཛད་པའི་གྱེད་དོན་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ་པ།)

སྐྱེས་གསུམ་འོད་མེད།

(པཌྌེ་ཏ་ཆེན་པོ་པེ་བླ་ཏི་ཅུ་མ་མཛད་པའི་སྐྱེས་གསུམ་འོད་ཀྱི་མེད་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡༩བཟ-༡༩བཟ

སྐྱེས་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།

(དགེ་སློང་རྩ་རྒྱུ་ཏེ་ཏེ་མཛད་པའི་དཔལ་སྐྱེས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་པ་པར་ཅན།) རྒྱུད་འགྲེལ། མ ༡བཟ-༡༠༡བཟ

ནམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ།

(སློབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡༧༩ལྷ-༡༨༩ལྷ

ནམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསལ་བའི་སློན་མེ།

(སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་ནམ་པར་འཛོམས་པའི་གཞུངས་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་རྒྱུ་ཆེན་འགྲེལ་པ་གསལ་བའི་སློན་མེ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡༩༩ལྷ-༢༠༩ལྷ

ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱེས་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཕྱི་བླ་ལྷ་ལྷས་མཛད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མངོན་མངོན་པར་རྒྱུ་ཆེན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་དོན།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡བཟ-༩༩ལྷ

ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆོག་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བཤད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མངོན་མངོན་པར་རྒྱུ་ཆེན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་འགྲེལ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ ༡༩༩ལྷ-༢༠༩ལྷ ལྷ ༡བཟ-༡༡༩ལྷ

ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་མཛད་པའི་ནམ་པར་སྤང་མངོན་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་
རྒྱད་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བཤད།)
རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༤༥ན ༣-༣༤༠བ།

ནམ་གཞག་རིམ་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷའི་སློབ་མཛད་པའི་འདུས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ནམ་པར་གཞག་པའི་རིམ་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། རི ༡༣༡ན ༤-༡༣༡ན

དབལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོས་མཛད་པའི་དབལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།)
རྒྱད་འགྲེལ། སི ༤༤བ ༣-༣༤ན ༡ ལྷ ༡བ ༡-༡༤ན ༥

དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ།

(ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ།)
རྒྱད་འགྲེལ། ཨ ༣༤༤བ ༣-༣༤༤བ

སྤེལ་མར་བསྟོད་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མ་ཉི་ཅི་ཏ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་གི་ཞལ་སྤེལ་ནས་མཛད་
པའི་སྤེལ་མར་བསྟོད་པ།) བསྟོད་ཆོགས། ༧ ༡༡ན ༣-༡༤ན ༤

སྟོད་བསྐྱུས།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་དེ་བས་མཛད་པའི་སྟོད་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མ།)
རྒྱད་འགྲེལ། རི ༥༥ན ༣-༡༠༤བ།

སྟོད་འཇུག

(རྒྱལ་སྐྱུས་ཞི་བ་སྐྱུས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ།)
དབྱ་མ། ༤ ༡བ ༡-༤༠ན ༣

པར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷུན་ཕུ་རས་མཛད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱས་པ།)

དབུ་མ། ཁི ༢༡༡བ༡-༢༣༥ན༥

ཕྱག་རྒྱུ་དྲིལ་ཆོག

(ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེ་གོས་སྒྲིན་པོ་ཅན་གྱི་དྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ ༢༥༢ན༡-༢༥༤བ༦

ཐེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག།)

རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༦༤ན༧-༦༥ན༣

བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་འགྲེལ་པ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། དི ༣༦ན༥-༣༧བ༥

དབུ་མ་རྟོག་གི་འབར་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གི་འབར་པ།)

དབུ་མ། རྩ ༣༠བ༡ ༣༡༤བ༣

དབུ་མ་འཕྱག་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཕྱག་པ།)

དབུ་མ། འ ༢༠༡བ༡-༢༡༤ན༡

དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷུན་ཏེ་བས་མཛད་པའི་བསྐྱན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

དབུ་མ། ཆ ༡བ༡-༡༦ན༡

དབུ་མ་སྤང་བ།

(སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་མཛད་པས་དབུ་མ་སྤང་བ།)

དབུ་མ། མ ༡༣༣བཟང་-༡༧༧ནཾ

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ།)

མཐའ་ཙམ། མི ༧༠བཟླ-༧༥ནཾ

དབང་གི་རབ་བྱེད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀར་གུམ་མཛད་པའི་དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཞ ༡༡༩བཟང་-༡༥༠ཾ

དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད་བསྟུས་པ།

(བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱབ་པའི་སློབ་དཔོན་དཔལ་རྒྱ་རོའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་པ་བསྟུས་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ཏ ༡༡༠བཟླ-༡༡༩ནཾ

ཐུ་མ་ལྷ་བཅུ་བ།

(སློབ་དཔོན་ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་དོན་བསྟུས་པ་ལྷ་བཅུ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། རྒྱ ༡༠ནཾ-༡༡ནཾ

ཐྱོར་བ་བདུན་པ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མི་ཏ་ཤྲ་དས་མཛད་པའི་ཐྱོར་བ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཞིའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།) རྒྱད་འགྲེལ། མི ༧༧བཟང་-༡༥བཟང་

མན་ངག་སྟེ་མ།

(སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་ཐྱོར་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མན་ངག་གི་སྟེ་མ།)

རྒྱད་འགྲེལ། མ ༡བཟླ-༣༡ནཾ

མི་འཇིགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ།

(གནས་བརྟན་མཁས་པ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ་ལྷས་མཛད་པའི་དཔལ་སངས་རྒྱལ་མོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གཞུང་འགྲེལ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། ར ༡༩༩བ༡-༢༢༥བ༢

མི་གཡོ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བ་དེའི་སྟོབས་དཔག་རྒྱ་
མེད་པ་རྒྱལ་པོ་དཔ་འདུལ་བར་གསུངས་པ་ཞིས་བྱ་བའི་རྟོག་པ།)
རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༢༩༠བ༡-༣༢༢བ༢

ཅ་བཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)
དབུ་མ། ཅ ༡བ༡-༡༥བ༢

ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བརྩ་བཞི་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བེ་ལྷས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཅ་བའི་ལྷུང་བ།)
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བོད། ༩༢ རྒྱུད་འགྲེལ། ཟ ༩༩༩-༩༩༩

ཅོད་བསྟོག

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་ཅོད་པ་བསྟོག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
དབུ་མ། ཅ ༩༢ན༡-༩༩ན༢

ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
ཆད་མ། ཅ ༩༩བ༡-༡༥༡ན༢

ཆད་མ་ནམ་ངེས།

(དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ནམ་པར་ངེས་པ།)
ཆད་མ། ཅ ༡༥༢ན༡-༡༥༣ན༢

ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བཙུན་ཇི་ཡི་ཏ་ཀ་མ་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟོན་མ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༤༧-༥༧

ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཇི་ཏ་ལྷ་དཔལ་མཛད་པའི་མངོས་པའི་མེ་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ནི་ད་བསྟོམ་པ་ཞལ་གྱི་ལུང་གི་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། དི ༡༧༣-༡༨༤

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་
པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།) དབུ་མ། ཡ ༣༠༧-༣༡༧

བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་འཛིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལྷ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥༧༧-༥༨༧

རྒྱང་འཇུག་གསལ་བ།

(སྟོབ་ཀའན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱང་དུ་འཇུག་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
དབང་གི་བྱ་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ཇི ༣༣༧-༣༤༧

བཟང་པོ་ཡོངས་གཟུང་།

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷ་དཔལ་ལྷ་བས་མཛད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་སྟེན་ཐབས་
བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།) རྒྱད་འགྲེལ། ༩ ༡༣༣-༡༤༣

མོད་སྟེ།

(པཌླི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུས་མཛད་པའི་སྟོན་སྟེན་གྱི་ཆོ་ག་མོད་ཀྱི་སྟེ་མ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ལྷ ༡༤༧-༡༥༧

ཡན་ལག་བདུན་པ།

(སློབ་དཔོན་གི་དབང་ཚུགས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ བི ༡༩༠ན ༣-༣༠ན ༣

ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གི་ཏ་སྤ་ཏས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་དུ་བཟང་

མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།) རྒྱད་འཁྲུག་ བི ༡༣༠བ ༡-༡༧༧

ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནག་པོ་པའི་ཞལ་ལྷ་ནས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས།)

རྒྱད་འཁྲུག་ བཟ ༣༩བ ༣-༣༧༧

ཡེ་ཤེས་བྱུང་པ།

(སློབ་དཔོན་ཡི་རྩ་ལྷ་ཏིས་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས།) :

རྒྱད་འཁྲུག་ བི ༣༩བ ༡-༩༠བ

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཆིག་ལུང་བྱས་པ།)

དབུ་མ། བ ༣༠བ ༡-༣༣བ

རིམ་ལྗ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པ།)

རྒྱད་འཁྲུག་ བི ༤༩ན ༤-༥༧ན

རིམ་ལྗའི་དཀའ་འཁྲུག་དོན་གསལ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཙུན་འགྲུས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པའི་དཀའ་འཁྲུག་དོན་

གསལ་པ།) རྒྱད་འཁྲུག་ བི ༡༩༣བ ༡-༡༩༣བ

རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིབ་བ།)

སྒྲིབ་རབས། གེ ༡༠༧ན༡-༡༩ན༣

རིན་ཆེན་འབར་བ།

(སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་པུ་ཏྲ་ཨི་ཏུ་ཅིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་

ཐབས།) རྒྱད་འབྲེལ། ཉ ༡༡༩ན༣-༡༩ན༣

ལང་གཤེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན།

(རྒྱའི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་བཟླས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་མདྲོའི་འབྲེལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན།)

མདོ་འབྲེལ། མི ༡བ༡ ༣༡༠ན༧

ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པར་གསལ་བྱེད།

(པའི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྩེས་མཛད་པའི་ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་

འབྲེལ་པའི་ཁྱེ་ཀྱ་བྱུང་པར་གསལ་བྱེད།) རྒྱད་འབྲེལ། འ ༡༩༥ན༩-༣༠༩བ༣

ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟུས་པ།

(སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ལེགས་པར་བྱུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་

བསྟུས་པ།) རྒྱད་འབྲེལ། བྱ ༡༣༠བ༩-༡ ༣༡བ༣

ཤེར་བྱིན་མའི་བསྟོན་བ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མའི་བསྟོན་བ།)

བསྟོན་ཆོགས། ༧ ༧༤ན༡-༧༤བ༧

བཤད་སྒྱུར་མི་གཡོ་བ།

(རྩེ་ཤོང་ལོ་རྒྱ་བ་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོག་གི་བཀའ་ངེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་སྒྱུར་བ་བར་སྟོན་པའི་

རྒྱལ་ལ་སྟོའི་སྤང་བ་རྒྱུང་བའི་སྤང་བ་ལོ་རྒྱ་བ་དག་སྟོང་དཔལ་ལྷན་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་

བསྒྱུར་ཅིང་ཁྱེས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དཔལ་ལྷན་ངེ་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁྱག་པའི་

བཤད་སྒྱུར་མི་གཡོ་བའི་སྤྱིང་པོ་སྤང་བ།) རྒྱད་འབྲེལ། ཉ ༣༠ན༩-༣༡བ༩

གཤེན་ཇེ་ནག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཤེན་ཇེ་གཤེད་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྐྱབ་ཐབས།) ལྷན་འགྲེལ། མི ༡བ༥-༣༣བ༥

གཤེན་ཇེ་དམར་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག

(པཌྌ་ཏ་ཆེན་པོ་ལ་འཁོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤེན་ཇེ་
གཤེད་དམར་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག) ལྷན་འགྲེལ། ཅི ༩༥ན༡-༡༡༠བ༥

གཤེན་ཇེ་གཤེད་ནག་པོའི་ལྷན།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གཤེན་ཇེ་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བའི་ལྷན།)
ལྷན་འགྲེལ། ར ༡༣༩བ༡-༡༤༡བ༩

གཤེན་ཇེའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཤེན་ཇེ་གཤེད་འབྱུང་།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་འི་ཏ་བཟླས་མཛད་པའི་གཤེན་ཇེ་དགའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་གཤེན་ཇེ་
གཤེད་འབྱུང་བ།) ལྷན་འགྲེལ། མི ༣༩ན༩-༣༡བ༥

གཤེན་ཇེ་གཤེད་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤང་བ།

(སློབ་དཔོན་ཐུ་རྒྱ་རས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤེན་ཇེ་གཤེད་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
སྤང་བ།) ལྷན་འགྲེལ། བི ༡༡བ༡-༡༣༣བ༡

གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོགའི་འགྲེལ་བ།) ལྷན་འགྲེལ། བི ༥༩ན༡-༡༣༠ན༡

གསང་འདུས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་པྱ་དས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་
པའི་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ།)

ལྷན་འགྲེལ། བི ༡༡༩ན༡-༡༡༩ན༡

གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།

(ཁྱབ་ཆེན་ལྷ་རྩེ་པས་མཛད་པའི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥ ༥༠༥བཤ-༥༥༩ནམ

གསང་འདུས་དཀའ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཀྱང་དཀའ་འགྲེལ་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ།)

རྒྱད་འགྲེལ། བི ༡བཤ-༡༡ནམ

གསང་ལྡན་གྱི་ཐིག་ཆོག

(པཌི་ཏུ་ཐི་ཏི་རྒྱ་ན་ཀྱི་ཏིས་མཛད་པའི་སྟབ་ཐབས་གསང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐིག་གི་ཆོག)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥ ༡༥༠བཤ-༡༥༡ནམ

བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥ ༡བཤ-༥༥ནམ

ཉེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག

(མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉེན་མའི་འབྱུང་གནས་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བ་

ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག)

རྒྱད་འགྲེལ། ༩ ༥༥༩ནམ-༥༥༩བཤ

ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོན་བ།

(སྟོབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད་པའི་ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་བར་བསྟོན་བ།)

བསྟོན་ཆོགས། ༧ ༩༥བཤ-༩༥ནམ

ལྷན་སྟེས་ཀྱི་སྟབ་ཐབས།

(ཁྱབ་ཐོབ་རྩེ་རྒྱལ་བུ་པས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་སྟབ་ཐབས།)

རྒྱད་འགྲེལ། ༥ ༥༥༥ནམ-༥༥༥བཤ

ཕྱེ་བཀའ།

(ཕྱེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར།)

མོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་བུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༥༩ ལས་རྩ་གྲུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༩༣ ལས་བཀའ་བྱ་ལྷའི་རིང་ཁམས་ཕྱེ་
དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་པུན་པ་ཆེན་པོས་དཔར་དུ་བཞེངས་པའི་ཕྱེ་
དགེ་བཀའ་འགྲུར།

ཕྱེ་བསྟན།

(ཕྱེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར།)

མོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་རྒྱལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༩༣ ལོར་ཁམས་ཕྱེ་དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་
གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་དཔར་དུ་བཞོན་པའི་དབུ་བརྒྱམས། དེའི་རྒྱས་རྒྱ་མ་ཀུན་དགའ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་གསུངས་ནས་ཡིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༩༩ ལོར་མེགས་པར་བྱལ་པའི་ཕྱེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར།

བསྟན་འགྲུར་དཔར་བསྟར་མ།

(ཁྱང་གོའི་མོད་ཀྱི་གཞི་རིག་དགེ་སྟན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བསྟན་པའི་བསྟན་
འགྲུར་དགེ་བསྟར་མ།)

བོད་འགྲེལ།

ཅ་ལྷུང་འཁྲལ་སྒྲིང་།

(རྩི་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཅ་ལའི་ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་གསལ་
བྱེད་འཁྲལ་སྒྲིང་།)

ས་སྐུ་བཀའ་འབྲུག། མོད་ཅ། ༢༠༠༩ ལོར་ཐེ་མན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷུན་ཆོགས་ནས་བསྟན་པའི་དེབ་
གཞུགས། ༢༠༡-༣༠༩

ཀྱེ་རྩི་དབང་ཆོག་དབང་གི་རྩ་བོ་ཆེན་མོ།

(རྩི་བཅུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོས་མཛད་པའི་དཔལ་ཀྱེ་རྩི་རྩི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་མ་སྒྲིན་པར་
བྱེད་པའི་ཆོག་དབང་གི་རྩ་བོ་ཆེན་མོ།)

ས་སྐུ་བཀའ་འབྲུག། མོད་ཅ། ༢༠༠༩ ལོར་ཐེ་མན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷུན་ཆོགས་ནས་བསྟན་པའི་དེབ་
གཞུགས། ༥༩-༡༩༩

མ་དཔེ་བསྐྱར་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་ཁག

སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ།

(ཨ་མ་དོ་སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་དོ་མེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

ཕྱི་དཔར།

(ལམས་སྤྱི་དགའི་དཔར་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་དོ་མེ་འཆང་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

གཙང་དཔར།

(གཙང་བཀྲས་སྐྱན་གྱི་དཔར་རྟིང་ལྗི་ལི་ནས་བསྐྱར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་དོ་མེ་འཆང་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

དབྱུས་དཔར།

(སྐྱེ་ས་ཞོལ་གངས་ཅན་པན་བདེ་གཉེར་མཛོད་སྤྱིང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་
དོ་མེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

རྩེ་ཐུ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་འི་མདུ་རྒྱུ་བའི་
 རྣམ་ཐར་གསལ་འདེབས་ཙོང་ཁ་
 བརྒྱུ་ཅུ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

༣༡། གུ་རུ་རྩེ་ཡ་རྩ་ཐུ། རེ་བཅུན་ཐུ་མ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ་གྱུར་པའི་
 ཞབས་ལ་གུས་པས་བྱག་འཆལ་ཞིང་དང་བས་སྐབས་སུ་མཆོད།། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་བཙེ་གཅིག་བསྐྱས་
 རས།། རྒྱལ་སྐས་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུགས་དུས་གངས་ཅན་འདིར། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་
 པ་ཡི།། རྒྱལ་ཆབ་སླ་མའི་ཞབས་ལ་བྱག་བཅལ་ནས།། གཞན་ཕན་དབང་གིས་ཀུན་མཐུན་ཙོང་
 ཁ་བ།། གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིར་ཕྱོན་ནས་ཞིང་གཞན་དུ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཞི་བར་གསལ་གས་གྱི་
 བར།། རབ་དུ་རོ་མཆར་མད་ཐུང་མཛད་པའི་ཚུལ།། རང་གཞན་དད་པ་འཕེལ་བའི་ཡན་ལག་དུ།།
 ས་མཐའི་བཅུན་པ་སློ་གསལ་རི་ཁོད་པས།། སློ་སྐར་སྐངས་ཏེ་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་ཞིག་བཟོད།།
 ཕྱོགས་ལྷུང་དོར་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས་ཉོན།། སྐལ་ལྷན་བད་ཆལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡི།། ཆོས་རྩེ་
 ཉོན་བྱེད་ཞིང་གཞན་གསལ་མ་ཐག །དད་ལྷན་ཀུ་སྐ་ད་རྣམས་སྐྱོང་བ་ཡི།། རྣམ་ཐར་གསལ་
 འདེབས་རྒྱ་བ་ཤར་འདི་སྟོས།། སྐལ་སྐྱའི་འཁྱུངས་ལུལ་གངས་ཅན་ཤར་གྱི་ཕྱོགས།། མདོ་སྐད་
 ཙོང་ཁར་མེ་མོ་བྱ་ལོ་ལ།། གྲུ་འབྱམ་དགེ་དང་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་གྱི།། སྐས་སུ་བསམ་བཞིན་
 འཁྱུངས་པའི་ཙོང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེའི་ཞབས་ལ་གསལ་བ་འདེབས།། རྒྱལ་ཆབ་སྐལ་
 པའི་སྐུ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།། རང་གཞན་སྤྲོན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།། བཤད་སྐུ་བ་

རྒྱ་མཚོ་མཁའ་མཁའ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ། རྒྱ་གསུམ་རིས་མེད་པར་རྒྱུ་དུ་སྦྱངས་པ་ཡིས།
 རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་མོན་ནས། འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་མཛད་པའི་ཚོང་ཁ་པ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་མགོན་པོ་དང་། བསོད་ནམས་རྩོ་
 རྗེ་དང་དགེ་ལེན་བཅས་པ་ལས། བསྟེན་པར་རྩོགས་ནས་རི་ལྷོ་ཞལ་བཞེས་བཞིན། འདུལ་བྱེད་ཁྲིམས་
 མཐའ་དག་བསྐྱང་བའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་འཁུག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱང་སེམས་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་སྤྱོད་ཞིང་། བདག་པམ་གཞན་
 གཅེས་འཕྲོངས་པའི་སྦྱང་རྗེ་ཡིས། གཞན་པན་འབའ་ཞིག་མཛད་པའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་
 ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས། རང་གི་སྟོན་པ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་བ་ལ།
 ཤེས་དཀར་འཕྲེང་བ་རྩི་མེད་ལུལ་བྱས་ཏེ། དང་པོར་ལུགས་བསྐྱེད་མཛད་པའི་ཚོང་ཁ་པ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས། རྩོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་
 རྣལ་འཕྲོར་སྒྲོམ་པ་ན། རིག་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་བཅས་མཆོམས་མི་འདའ་བར། དབང་དོན་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས།
 ཐམས་ཅད་ལ། རྩོལ་འབྱེད་སོ་སོའི་དགོངས་པ་རི་ལྷོ་བར། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་གྱིས་
 སྦྱངས་པ་ཡིས། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་
 མཆོན་ཉིད་ལྡན་པའི་སྒྲོམ་པ་དུ་མ་ལ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། དབང་ལུང་
 གཞུང་བཤད་མན་ངག་པལ་མོ་ཆེ། སོ་སོར་གཏུགས་ནས་གསན་པའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་
 ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས། རྩོན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་
 ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས།
 བའི་དབྱངས་ལ་རྩི་བ་ཞུས་པ་ཡིས། ཤིན་ཏུ་རྩོགས་དཀའི་ཟབ་པའི་གནད་ནམས་ཀྱི། ཐེ་ཆོམ་བྱ་
 བ་ཆོད་པའི་ཚོང་ཁ་པ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་མཇུག་ཁྲིམས་རྩོན་ཆེ་བམ་ཟེའི་བྱེད་འཁུངས་པའི་དུས།

གཟི་བཞིན་ཅན།། རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་རྡོགས་པའི་སྒྲ།། ཞལ་གཟིགས་ཕྱིན་ཆད་ནམ་
 ཡང་འཆག་མེད་དུ།། ལམ་དུས་དབང་བཞི་མཐོས་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx
 འཇམ་དབྱངས་བཀའ་བཞིན་རྗེས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་།། གསེས་ནས་རབ་གནས་མཛད་པའི་
 དུས་ཀྱན་ཏུ།། རང་རང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཕྱོན་ནས།། སོ་སོར་ཐིམ་པ་གཟིགས་པའི་
 ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx ལྷ་བཟོས་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་སོ་ལྷ་ཡི།། སྒྲ་མདོག་
 ཕྱག་མཆན་འཁྲི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར།། ལྷས་པས་གསེལ་བ་བཏབ་ཆེ་རིམ་པ་ལྟར།། དངོས་སུ་ཕྱོན་
 ཞིང་བསྟན་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ།།
 གསང་བའི་བདག་པོའི་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་དང་།། མདོ་རྒྱུད་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསན་པ་
 ཡིས།། བརྒྱད་པའི་བཀའ་བབས་ཐོབ་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx ཅ་རི་བསྐྱར་
 ནས་གཉལ་དུ་ཕྱོན་པའི་ཆོ།། མོ་ལའི་ལ་ཅར་རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན་གྱིས།། སྤུབ་བསྟན་འཛིན་ལ་
 སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ལྟར།། ལུང་བསྟན་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx
 སེང་གེ་རྫོང་དུ་སྦྱར་བྲག་གནད་ནམས་ལ།། ཞིབ་དུ་དབྱང་པས་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཆོ།། དུས་
 འཁོར་དཔའ་གཅིག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱིས།། ཟླ་བཟང་ལྷ་བྱུར་བསྐྱགས་པའི་ཚེང་ཁ་བ།།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx གཉལ་དུ་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོས་མནལ་ལམ་དུ།། དགྲང་ལོ་འདི་
 ཅམ་ཞིག་སྤུབ་དེ་ཡི་བར།། གཞན་པན་འཕྲིན་ལས་དཔག་མེད་འབྱུང་ངོ་ཞེས།། ཕྱིས་འབྱུང་ལུང་
 བསྟན་མཛད་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx དྲགས་པོ་ལྷ་སྤྱིངས་དགོན་པར་
 མནལ་ལམ་དུ།། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ལྷ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་ཞིང་།། ཉན་པར་བརྒྱ་སྒྲ་ལི་ཏ་
 གཟིགས་པས།། ལྷ་བའི་སྦྱོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx
 གཞན་ཡང་དཔེན་གནས་དུ་མར་འཇམ་དབྱངས་གྱིས།། འདི་དང་འདི་འབྲའི་བསྟན་བཅོས་ཚུམས་
 ཤིག་དང་།། བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་པན་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས།། གསུངས་ནས་བཀའ་བཞིན་མཛད་པའི་
 ཚེང་ཁ་བ།། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx སྤུལ་པའི་ལྷ་ཁང་ར་ས་འབྲུལ་སྒྲ་དུ།། སྤྱགས་བཙུའི་

[illegible]

གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། སྤྱི་ཚེའི་བར་ཆད་སེལ་བའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx
 དེ་དུས་ཚོས་སྒྲོང་མགོན་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། རད་དང་བར་ཆད་འབྱུང་པོ་བསྐྱལ་མ་ཐག །ཕྱི་
 རུ་བཏུན་ཕྱི་དབྱུང་བཅས་པམ་མོ་ཞེས། སྤྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་ཐོས་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་
 ཚོས་རྗེའི་xxxx སྟོབས་ལྡན་བྱག་བྱག་པ་དང་བྱག་བཞི་པ། ལུར་གྱི་མགོན་པོ་ནུས་ཐོས་སྐལ་ལ་
 སོགས། ། བསྟན་སྲུང་དུ་མས་རང་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས། འཕྲིན་ལས་སྤྱི་ཚེའི་གས་མཛད་པའི་
 ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx བྱང་པར་དུ་ཡང་ལས་ཀྱི་གཤེན་རྗེ་ཡིས། སྤྱི་ཚེའི་གས་
 གཟུགས་ཀྱིས་དུ་མའི་གཏམ་སྐྱེད་ཞིང་། ཅི་གསུང་བཀའ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར། བཞེད་
 རོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx དུས་ལ་བབ་ཆེ་སྐལ་ལྡན་
 གངས་མེད་ལ། བཀའ་ལུང་གཞུང་བཤད་ཟབ་ཁྱིད་མན་དག་ནམས། རང་རང་སྒྲོ་དང་འཆམ་
 བར་བསྟན་པ་ཡིས། གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད་སྒྲོང་བའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx
 དམ་ཚོས་བཀའ་བྲིན་ཐོབ་པའི་འཁོར་མང་ཡང་། ལྷན་པོའི་དྲུང་ན་གསེར་གྱི་རི་བཏུན་ལྟར།
 འགུན་ཆས་དཔེན་པའི་བྱགས་སྐལ་བཏུན་འབྱུང་ཞེས། ཡི་དམ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཙོང་ཁ་བ།
 མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx སྤྱི་ཚུའི་པན་བདེའི་ཅ་བ་ཕྱོམ་པ་གསུམ། ལེན་ཅིང་སྲུང་དང་
 ཉམས་ན་འཆོས་པའི་ཚུལ། མིང་ཅམ་སྤྱང་ཡང་པལ་ཆེར་ཉམས་པའི་ཆོ། རྟོགས་འདིར་གསར་
 འཇུགས་མཛད་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་ཡིས། བོང་ནས་བོང་དུ་ཁྱིད་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཚོས་རྗེའི་xxxx གསང་
 སྐལ་རྒྱུད་ཕྱི་བཞི་ཡི་བརྗོད་བྱའི་དོན། ལེགས་བར་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། རྗོ་
 རྗོ་འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིས། སྐལ་ལྡན་སྤྱི་ཚེའི་མཛད་པའི་ཙོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་
 ཚོས་རྗེའི་xxxx བྱང་པར་པ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། མ་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་ལ་
 སོགས་པའི། བཤད་སྐྱབ་ཉམས་པ་ལེགས་བར་གསོས་བྱས་ཏེ། དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་

ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ནས་མག་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་བ་ཡི། མར་དོའི་ཆོས་བཅུ་ལྟ་བུ་
 ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་ཆེ། རོ་མཆར་ཆོ་འབྱུང་དུ་མའི་ཆོགས་བསྟན་ནས། དགའ་ལྷན་གནས་སུ་
 གཤེགས་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོ་བསྟན་འཛིན་དག་འདུན་ཆོགས་
 རྣམས་ཀྱིས། ཉིད་སྒྲུབ་ནམ་པ་ཐ་དད་སྒྲུབ་བ་ལ། དངོས་སུ་འགྱུར་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བ་དང་།
 སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པས་མཆོད་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་
 བདུན་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱིས། ཕྱི་རུ་པལ་ཆེར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ཅིང་། ཉི་ཟླའི་འོད་གསལ་གྱང་རྩ་
 སྟོམས་པ་སོགས། དུམ་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་བར་མཛད་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་
 གཞན་ཡང་མེ་ཏོག་སྒྲུབ་ཆོགས་ཆར་བ་དང་། སྐབས་འགར་འཇའ་འོད་འབྱུགས་པས་བར་སྒྲུབ་
 གྲུབ། ལྟ་བུ་སར་ལྟ་ཡི་རོལ་སོང་གྲག་པ་ཡིས། མིད་གསུམ་མཆོད་པས་མཆོད་པའི་ཅོང་ཁ་བ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་རེག་སྒྲོབ་བར་བྱས་པ་ཡི། ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དུང་རིལ་
 བོར་བཞུགས་པ་ལ། མཆོད་བསྟོད་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མཐོ་རིས་ཐར་བར་
 འཛིན་པའི་ཅོང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། བྱམས་མགོན་
 སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆོ་བས། རང་གཞན་སྤྱི་ཅིང་གོལ་བར་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆོ་བས། བཤད་
 སྒྲུབ་བསྟན་བ་དར་བར་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆོ་བས། ། ཀ་ལུ་བ་ན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་བར་ལྟ། ཁ་བ་
 ཅན་འདིར་ཐུབ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ། ག་ན་གནས་ཀྱང་འགྲན་ཟླ་མ་མཆིས་པ། ང་ཡི་གཙུག་གི་
 རྒྱུ་ཀྱང་ཅོང་ཁ་བ། ཅ་ཅ་སྒྲངས་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྒྲུབ་དབྱངས་སྒྲོག་ཆ་ལུགས་མཛེས་པའི་ཆོས་
 གོས་ནམ་གསུམ་འཆང་། ར་སོགས་སྟེང་སྒྲངས་གངས་བྱང་ཅམ་ཀྱིས་འཆོ། ཉ་སྟོ་བ་དང་
 མཚུངས་པའི་ཅོང་ཁ་བ། ཏ་སྒྲུག་ཏས་ལུང་བསྟན་རྒྱལ་བའི་སྒྲས། ཐ་ཆད་གངས་ཅན་འགྲོ་བ་
 འདུལ་བ་ལ། ད་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་སུ་གྲགས། ལྷ་ལྷ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅོང་ཁ་བ། བ་
 སངས་རྒྱ་སྒྲུབ་དབྱུང་ན་ཟླ་བ་ལྟ། བ་རོལ་མཁས་མང་དབྱུང་ན་འགྲན་ཟླ་བ་ལ། བ་སྒྲུབ་བདག་
 ལྷ་བས་མཐར་གནས་བཅས་གིང་། མ་ཡིངས་སྒྲུབ་ལ་བཙོན་པའི་ཅོང་ཁ་བ། ཅ་རིལ་སོགས་

དཔེན་པའི་གནས་ནུམས་སུ། ཚིག་འགལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་བསད་ནས། ར་ལང་ཅན་གྱི་
 རང་སེམས་འདུལ་བ་ལ། ལཱ་ལེ་ཅེ་གཅིག་གནས་པའི་ཚིང་ཁ་བ། ལཱ་བཟང་ཉིག་ལྟར་ཡོངས་
 འཛིན་གཙུག་ན་མཛེས། ཟ་མ་མཆོག་དང་གང་བྱུང་ཅམ་གྱིས་འཆོ། འ་ཅག་སྲིད་མཆོར་འབྲམས་
 པའི་འགོ་བ་ལ། ཡ་མཆོན་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་ཚིང་ཁ་བ། རུ་ལོ་བ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་སོན་
 ཅིང་། ལཱ་བ་བ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་མཛོན་དུ་གྱུར། ལཱ་རིའི་བྱ་ལྟར་བདེན་བ་མཛོན་སུམ་གཟིགས།
 ས་སྲིད་འགྲན་རྒྱ་བུལ་པའི་ཚིང་ཁ་བ། ཏ་ཅང་དང་པའི་ཡིད་གྱིས་གསོལ་འདེབས་ན། ཨ་དོན་སྲེ་
 མེད་སྟོན་པའི་ཚིང་ཁ་བ། ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་སྐྱེ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་སྟོག་པའི་གསུང་། ཆོས་དབྱིངས་རང་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པའི་ཐུགས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 སོ་རྒྱལ་བ་ཚིང་ཁ་བ། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེའི་xxxx རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་ལ།
 སྤར་ཡང་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་བྱག་འཆལ་ནས། དངོས་འབྱོར་ཡིད་གྱིས་སྐྱལ་པའི་མཆོད་སྤྱན་
 དབུལ། སྤར་བསགས་སྤྲིག་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། དགོ་བ་སྐྱབ་བ་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་རོ།
 གངས་མེད་འགོ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། གང་བཞུགས་སྐྱ་ངན་མི་འདའ་གསོལ་བ་
 འདེབས། འདིར་འབད་དགོ་བ་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོར་བསྟོ། ཞེས་བ་འདི་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་
 རྒྱལ་དབང་ཁ་ཆེས་མཛད་པའོ། །

ཕྱ དཀར་ཆག

དང་པོ།	ཡལོང་ས་ཡམྱལས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཆེད་བཟོད།	3
གཉིས་པ།	དགལ་ལྷན་གྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	5
གསུམ་པ།	ཤར་ཅེ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	7
བཞི་པ།	བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	10
ལྔ་པ།	ཆོས་རིག་བཀའ་མོན་གྱི་ཆེད་བཟོད།	13
དྲུག་པ།	མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཆེད་བཟོད།	14
བདུན་པ།	སྟོན་སྒྲུང་།	15
བརྒྱད་པ།	དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།	25
དགུ་པ།	བསྟུས་མིང་རྫོགས།	31
བརྒྱ་པ།	ནམ་ཐར་གསལ་འདེབས།	63
བརྒྱ་གཅིག་པ།	དཀར་ཆག་	73

བརྒྱ་གཉིས་པ། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་དག་ནི་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བ་
ཀྱན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱི་བ།

རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 3

ཨེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤུ་བསྟན་པ་དང་། ༩

ཨི་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་བསྟན་པ་ལོ། ༩

གཉིས་པ་(དེ་ལ་འབྲུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། ཨི ༩

༡ ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། (༩)

ཁ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལོ། ༩

དང་པོ་(ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། ༡ ༩

༡༽ རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་སྒོ། ༩

ཁ༽ གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། ༩

ག༽ བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ༩

ང༽ ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་ལོ།

གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། ག༽ ༡༠

༡ ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡༠

༩ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ། ༡༥

བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ། ང༽ ༡༦

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཁ ༢༠

༡༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ༩

༡༨ རྩི་ཆོང་ཐེག་པ་ལ་འབྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་ལོ། ༩

དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། ༡༧ ༢༠

༡ རི་ལྟར་དབྱེ་བའི་གངས་དང་། ༢༠

༩ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། ༢༠

༩ དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་)ལ་གཉིས། ༢༩

- ༡ རྟོག་ལྡན་ལ་སྤེལ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། ༣༤
- ༢ དེ་ལ་ལན་གདབ་པའོ།།
- གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལན་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ༣༥
- ༡ གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། ༣༥
- ༢ ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པའོ།།
- གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པ་)ལ་གཉིས། ༣༦
- །༡། ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། ༣
- །༢། ལམ་ལ་བྱང་བར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཚོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པའོ།།
- དང་པོ་ལ་(ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་)གསུམ། །༡། ༣༧
- ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་། ༣༧
- ༢ དེའི་ཁྱད་ས་དགོད་པ་དང་། ༣
- ༣ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།
- གཉིས་པ་(དེའི་ཁྱད་ས་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། ༣༨
- ༡། རྣམ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དང་། ༣
- ༢། རྒྱུད་སྤེལ་ལ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ།།
- དང་པོ་(རྣམ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡། ༣༩
- ༡ རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་དང་། ༣༩
- ༢ དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ།།
- གཉིས་པ་(དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༤༠
- ༡ སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ༤༠
- ༢ སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ།། ༤༡
- གཉིས་པ་(རྒྱུད་སྤེལ་ལ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་)ནི། ༢། ༤༡

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཚུངས་པ་སྤང་བ་)ནི། གེ..... ༤༤

གཉིས་པ་(ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི། གྲུ་..... ༤༩

༡ དངོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་།..... ༤༩

༢ ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།..... ༥༠

༡ རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་།..... ༥༠

༢ སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱད་པར་རོ།

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱད་པར་)ལ་གཉིས།..... ༥༡

༡ སློབ་འབྲུང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་།..... ༥༡

༢ ཚུལ་གསུམ་སློབ་མེ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ།..... ༥༢

གཉིས་པ་(རྗེ་རྒྱལ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གྲུ་..... ༥༢

༡ གེ ཐུགས་ལ་འབྲུག་པའི་སློ་མི་འབྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།..... ༥༢

༡ གྲུ འབྲུག་སློ་མི་འབྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ༢

༡ གེ བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། ༢

གཉིས་པ་(འབྲུག་སློ་མི་འབྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། གྲུ་..... ༥༢

༡ ཇི་བ་དང་།..... ༥༢

༢ ལན་ནོ།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།..... ༥༩

༡ གཞན་གྱི་ལན་མི་འཇད་པར་བསྟན་པ་དང་།..... ༥༩

༢ རང་གིས་ལན་གདབ་པའོ།..... ༦༡

གསུམ་པ་(བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)

ལ་གཉིས། གེ..... ༦༠

༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ༥༠

༢ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ།

ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་བཞུགས་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། ༥༤

༼ག༽ བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༡

༼གུ༽ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༡

༼ག༽ རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ། ༣

དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ༼ག༽ ༥༤

ཁི བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་། ༡

ཁ བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་)ལ་གཉིས། ཁི ༥༤

༡ སྒྲ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། ༥༤

༢ དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་སྒྲ་གས་བཤད་པ་ལོ། ༥༤

གཉིས་པ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁ ༥༥

༡ ལམ་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་འཛིན་བཤད་པ་དང་། ༥༥

༢ ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ་ལོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༥༤

ཁི བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ༤

ཁ སྒྲིད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལོ། ༤

དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་བཞི། ཁི ༥༤

- དང་པོ་བརྒྱུས་བཞེད་གི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན། འདི་ལ་གཉིས། གི། 104
- 1 རང་ཉིད་ལྟར་སྐྱེད་པ་དང་། 104
- 2 མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྱངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སོ།།
- གཉིས་པ་(མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྱངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་)ལ་བྱག་ 111
- ༼གི༽ ཉེན་བསྐྱེད་པ་དང་། 111
- ༼གུ༽ བཅེན་པ་ལྟ་སྐྱེན་བྱངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། 114
- ༼གི༽ བྱག་བྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། 113
- ༼གོ༽ མཆོད་བསྐྱེད་བྱ་བ་དང་། 3
- ༼གུ༽ བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་།
- ༼གུ༽ ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པའོ།།
- བཞི་པ་(མཆོད་བསྐྱེད་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ༼གོ༽ 113
- 1 མཆོད་པ་དབུལ་བ་དང་། 113
- 2 བསྐྱེད་པ་བྱ་བའོ།། 114
- ལྔ་པ་(བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་)ནི། ༼གུ༽ 116
- བྱག་པ་(ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་)ནི། ༼གུ༽ 117
- གཉིས་པ་(དེ་ལ་བཅེན་ནས་བརྒྱུས་བཞེད་དེ་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། གུ། 118
- ༼གི༽ བརྒྱུས་པའི་ཡུལ་བཟང་མེད་འདུ་བྱས་ནས་བཟང་བའི་ཚུལ་དང་། 118
- ༼གུ༽ དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱུས་བཞེད་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། 3
- ༼གི༽ འགལ་ཆེན་བྱང་ན་བརྒྱུས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་འོ།།
- གཉིས་པ་(དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱུས་བཞེད་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ༼གུ༽ 119
- 2 ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱུས་བཞེད་དང་། 3
- 3 ཡི་གེའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱུས་བཞེད་དོ།།

- དང་པོ་(ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྒྱུད་)ལ་གཉིས། རི་..... ༡༣༡
- ༡ མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ༡༣༡
- ༢ རང་གི་སྤྱིང་གེའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྒྱུད་། ༡༣༣
- གཉིས་པ་(ཡི་གེའི་སྐྱུ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྒྱུད་)ནི། ཅ ༡༣༤
- གསུམ་པ་(འགལ་སྤྱིན་བྱུང་ན་བརྒྱས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་)ནི། །གོ། ༡༣༥
- གསུམ་པ་(བརྒྱས་བརྒྱུད་ལ་ལྷན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མདུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། གོ་..... ༡༣༦
- གཉིས་པ་(བརྒྱས་བརྒྱུད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན་)ལ་གཉིས། །ཁུ། ༡༤༠
- ༡ མེ་དང་སྐྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་དང་། ༡༤༠
- ༢ སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་པོ།
- གཉིས་པ་(སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡༤༡
- ༡ སྐྱའི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བཤད་། ༡༤༡
- ༢ སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་དངོས་མོ། ༡༤༠
- བཞི་པ་(བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་)ནི། །ཁི། ༡༤༤

ཡེ་ཤུག་སྐྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བཤད།

- གཉིས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤད་པོ། །ཁུ། ༡༤༤
- ཅ ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྤྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༤༤
- ཆ སྤྱོད་ཏུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྤྱོམ་པ་དག་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༤༤
- ཇ དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྤྱོད་ཏུ་བསྐྱེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༢
- ཉ བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པོ།
- གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྤྱོད་ཏུ་བསྐྱེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཅ ༡༤༠

- ༡ རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ༡༦༠
- ༢ བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ།།
- གཉིས་པ་(བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡༦༣
- ཅི་། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། ༡
- ཅུ་། མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པའོ།།
- དང་སོ་(མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཅི་། ༡༦༣
- ༡ བྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དང་། ༡༦༣
- ༢ རྒྱུ་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དོ།། ༡༦༣
- གཉིས་པ་(མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ནི། ཅུ་། ༡༦༤
- བཞི་པ་(བསྟན་པ་ལས་སྤྱ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ནི། ཅ ༡༦༣

ལེགས་ལྗོངས་། རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ།

- གཉིས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ལུ་། ༡༦༥
- ༡ རྒྱད་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། ༡༦༥
- ༢ དེའི་དོན་ཉམས་སྤྱ་རྒྱང་པའི་རིམ་པའོ།།
- གཉིས་པ་(དེའི་དོན་ཉམས་སྤྱ་རྒྱང་པའི་རིམ་པ་)ལ་བཞི། ༡༦༠
- ཆི ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༦༠
- ཆུ སྟོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། ༡༦༠
- ཆེ དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ༡
- ཆོ བསྟན་པ་ལས་སྤྱ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ།། ༢
- གསུམ་པ་(དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཆེ ༡༦༣

- ཆི། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡
- ཆུ། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ༢
- དང་པོ་(མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། ཆི། ༡༩༩
- །ཆི། རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡
- །ཆུ། སྤ་བ་བྱག་མཚན་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།
- དང་པོ་(རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། །ཆི། ༡༩༩
- །ཆི། བྱན་བཞིར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ༡
- །ཆུ། དེ་མི་རྣམ་པས་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།
- དང་པོ་(བྱན་བཞིར་བསྐྱོམ་པ་)ལ་གཉིས། །ཆི། ༡༩༩
- ༡ སྐྱོབ་པའི་དབང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༡༩༩
- ༢ སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(དེ་མི་རྣམ་པས་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། །ཆུ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(སྤ་བ་བྱག་མཚན་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། །ཆུ། ༡༩༠
- ༡ སྤ་མོ་སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་དང་། ༡༩༠
- ༢ སྤ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་བར་བྱ་བ་དང་། ༡༩༠
- ༣ བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སྐྱོ་བསྐྱུ་སྲགས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། ༡༩༠
- གཉིས་པ་(མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། ཆུ། ༡༩༥
- རི དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། ༡༩༥
- རྟེ བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། ༤
- རི སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བའོ།
- གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། རྟེ ༡༩༦
- ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ༡༩༦

༡ རྫོང་འཛིན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།	༡༩༩
༢ རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།	༡༩༩
༣ བརྒྱའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ།	༡༩༩
གསུམ་པ་(སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། རེ	༢༠༠
བཞི་པ་(བསྟན་པ་ལས་སྤྱ་རུང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་བསྡུབ་པ་)ལ་གསུམ། ཚོ་	༢༠༥
༡ བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྡུབ་པའི་ཚུལ་དང་།	༢༠༦
༢ བསྐྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྡུབ་པའི་ཚུལ་དང་།	༢༠༩
༣ སྤྱིན་སྟེན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྡུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།	༢༡༣

ཡེ་ཤུ་རྩ་བ། ལམ་གྱི་གནད་ཀྱི་མཁོ་སྤྱོད་ལ་སྟོན་ཏེ་མོང་བས་
མཁོ་ཚོ་གཞི་སྟོན་བྱ་བའི་རིམ་བ།

གསུམ་པ་རྒྱལ་འཕྲོར་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་གསུམ། །།།	༢༡༣
༡ ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེད་ས་བཤད་བ་དང་།	༢༡༤
༢ ལམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་བ་དང་།	༢༡༩
༣ གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་བའོ།	
གསུམ་པ་(གོ་རིམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི།	༢༢༣
༩ ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་བྱ་བ་དང་། རེ	
ཉ སྟོན་རུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་།	
ཉ དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་ལམ་རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བ་དང་།	
ཉ ཉམས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་མཛོན་རུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ།	
དང་པོ་(ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་བྱ་བ་)ལ་བཞི། ཉི	༢༢༣

- ཉི་ཉེ་སྐྲགས་གྱི་ལས་ཉན་ཞིང་སྐོམ་པ་ལ་དབང་ངེས་པར་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ༣༣༣
 ཉུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སྐོབ་པའི་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་དང་། ༣
 ཉི་བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟན་པ་བྱ་བ་དང་། ༣
 ཉི་བསྟན་པ་ལས་སྐྱ་རུང་ནས་དབང་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། ༣
 གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་སྐོབ་པའི་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་)ལ་གཉིས། ཉུ་ ༣༣༤
 ༡ མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ༣༣༤
 ༢ བརྟག་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། ༣༣༥
 གསུམ་པ་(བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྟན་པ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། ཉི་ ༣༣༥
 ༡ སྐོབ་མས་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། ༣༣༥
 ༢ སྐོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་བྱ་བ་དང་། ༣༣༦
 ༣ སྐོན་དུ་བསྟན་པ་བྱ་ཆུང་པོ། ༣༣༠
 བཞི་པ་(བསྟན་པ་ལས་སྐྱ་རུང་ནས་དབང་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཉི་ ༣༣༦
 ༡ ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། ༣༣༦
 ༢ ཆོ་ག་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།
 གཉིས་པ་(ཆོ་ག་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ༣༣༠
 ༡ དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་དངོས་དང་། ༣
 ༢ དབང་གི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་གའོ།
 དང་པོ་(དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་དངོས་)ལ་གསུམ། ༣༣༠
 ཉི་སའི་ཆོ་ག་དང་། ༦
 ཉུ་སྐྱོན་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ༣
 ཉི་དངོས་གཞིའི་ཆོ་གའོ། ༣
 དང་པོ་(སའི་ཆོ་ག་)ལ་བྱག་ ༣༣༡

ཉི་མ་བརྟག་བ།	༣༥༡
ཉི་མ་བསྐྱང་བ།	༣༥༢
ཉི་མ་སྦྱང་བ། ༣	
ཉི་མ་གཞུང་བ། ༣	
ཉི་མ་བསྐྱང་ཞིང་གི་ཁྱིམ་བརྒྱབ་བ། ༣	
ཉི་མ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་ཚོག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་པའོ།	
གསུམ་པ་(ས་སྦྱང་བ་)ལ་གསུམ། ཉི་མ་	༣༥༦
ཉི་མ་བརྟེན་ནས་སྦྱང་བ་དང་། ༣	
དུ་ཐས་སྐྱེས་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྦྱང་བ་དང་།	
ཉི་མ་ཁྱེད་པའི་དག་པས་སྦྱང་བའོ།	
དང་པོ་(ས་བརྟེན་ནས་སྦྱང་བ་)ལ་གཉིས། ཉི་མ་	༣༥༦
༡ སའི་ཐུག་རྩེ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བརྟེན་བ་དང་།	༣༥༦
༢ ལྟོ་འབྲེ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའོ།	
གཉིས་པ་(ལྟོ་འབྲེ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་བ་)ལ་གསུམ།	༣༥༩
༡ ལྟོ་འབྲེ་གང་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་བ་དང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་དང་།	༣༦༠
༢ དེ་ཤེས་ནས་ཐིམ་པར་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།	༣༦༣
༣ བརྟེན་པའི་གསུམ་ཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡོན་བསྟན་པའོ།	༣༦༥
གཉིས་པ་(ཐས་སྐྱེས་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྦྱང་བ་)ནི། དུ་	༣༦༧
གསུམ་པ་(ཁྱེད་པའི་དག་པས་སྦྱང་བ་)ནི། ཉི་མ་	༣༦༩
བཞི་པ་(ས་གཞུང་བ་)ལ་གསུམ། ཉི་མ་	༣༦༩
༡ ལྟོ་འབྲེ་ལྟོར་བྱས་ཉི་མ་གསོལ་བ་གང་པ་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་པ་དང་།	༣༦༩
༢ ལངས་ཉིང་རྒྱལ་བརྒྱུད་ནས་བཞེགས་ལ་བཀའ་བསྟོན་བ་དང་།	༣༧༣

- ༣ སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱ་བ་དམིགས་པས་ལ་དང་བཅས་པའོ། ༣༡༧
 ལྷ་བ་(བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ་)ལ་གཉིས། ༼ཉ༽ ༣༡༡
 ༡ རྩོན་བྱ་ལྷ་ར་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དགྲག་བ། ༣༡༡
 ༢ བགྲག་པའི་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པའོ།
 གཉིས་བ་(བགྲག་པའི་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་བ་)ལ་གཉིས། ༣༡༣
 ༡ ཕྱར་བྱ་དང་དེའི་སྐྱེད་ཆོག་རི་ལྷ་ར་བྱ་བ་དང་། ༣༡༣
 ༢ ཕྱར་བྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དམིགས་པས་ལ་དང་བཅས་པའོ། ༣༡༥
 རྒྱག་བ་(གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་ཆོག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་བ་)ནི། ༼ཉ༽ ༣༡༩

ལེབྱ་བྱ་བ། སྒྲ་ལོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་བ།

- གཉིས་བ་སྒྲ་ལོན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། ༼ཉ༽ ༣༤༠
 ༩ སྒྲ་ལོན་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་དང་། ༣༤༠
 ༡ སྒྲ་ལོན་སོ་སོའི་ཆོ་ག་དང་། ༥
 ༩ དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལོན་བཤད་པའོ།
 གཉིས་བ་(སྒྲ་ལོན་སོ་སོའི་ཆོ་ག་)ལ་ལྷ། ལྷ། ༣༤༣
 ༩༽ སའི་ལྷ་མོ་སྒྲ་ལོན། ༣༤༣
 ༡༽ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་ལོན། ༩
 ༩༽ ལྷ་བ་སྒྲ་ལོན། ༩
 ༩༽ ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བ།
 ༩༽ སྒྲ་བ་སྒྲ་ལོན་ནོ། ༩
 གཉིས་བ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ལོན་)ལ་གཉིས། ལྷ༽ ༣༤༧

ཁྱི་ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ༤

ཁྱི་ངེས་ནས་ལྷ་སྟ་གོན་རི་ལྷར་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་བཞི། ཁྱི་..... ༣༩༧

ཁྱི་། རི་ཙམ་དུ་ཐིག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད། ༣༩༧

ཁྱི་། དེ་ཙམ་དུ་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་དང་དུས་སྐབས། ༣༩༩

ཁྱི་། ལས་ཀྱི་ཐིག་རི་ལྷར་གདབ་པའི་རིམ་ལ། ༥

ཁྱི་། བཏབ་པའི་ཐིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། ༥

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་ཐིག་རི་ལྷར་གདབ་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཁྱི་། ༣༠༦

༡ ཐིག་སྒྱུད་འདུ་བ་དང་། ༣༠༦

༢ ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་ལོ།

གཉིས་པ་(ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ༣༠༩

དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ༥

དུ་ནང་གི་ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། དེ་..... ༣༠༩

༡ ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱམ་མོང་གི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་དང་། ༣༠༩

༢ ལུགས་གཉིས་མོ་མོའི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་ལོ། ༣༡༩

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཐིག་གདབ་པའི་ཚུལ་)ནི། དུ་..... ༣༡༥

བཞི་པ་(བཏབ་པའི་ཐིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁྱི་། ༣༣༡

དེ་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༥

དུ་། ནང་ཐིག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དེ་། ༣༣༡

ཁྱི་ལྷ་ཐིག་དང་ཏ་བབས་ཀྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༥

- ༼དུ་མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༡
- དང་པོ་(རྒྱལ་ཐིག་དང་རྟ་བབས་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༼དི་ ༣༣༡
- ༡ རྒྱལ་པོ་དང་རྟ་འེ་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༣༣༡
- ༡ རྟ་བབས་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༣༣༦
- གཉིས་པ་(མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༼དུ་ ༣༣༩
- ༡ ཅིག་པའི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༣༣༩
- ༡ བ་བྱ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་གྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། ༣༣༩
- གཉིས་པ་(ནང་ཐིག་བཟབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ༼དུ། ༣༤༣
- གཉིས་པ་(ངེས་ནས་སྒྲ་སྒྲ་གོན་ངེ་སྒྲར་བྱ་བ་)ནི། ༼ཐུ་ ༣༤༧
- གསུམ་པ་(བྱམ་པ་སྒྲ་གོན་)ལ་བཞི། ཐེ། ༣༤༩
- ༡ བྱམ་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་དང་གངས་བསྐྱལ་པ། ༣༤༩
- ༡ བྱམ་ཐེས་དང་མཆོན་མ་གྱི་ཚུལ། ༣༥༠
- ༡ བྱམ་པ་ངེ་སྒྲར་བཤམ་པ། ༣༥༧
- ༡ བྱམ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའོ། ༣༥༧
- བཞི་པ་(སྒྲ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་)ནི། ཐོ། ༣༥༩
- ལྔ་པ་(སྒྲོབ་མ་སྒྲ་གོན་)ལ་བཞི། ཐུ། ༣༦༦
- ༼དི། སྒྲོའི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་ལས་གྱི་དོ་ངེ་སྒྲག་གནས་བྱ་ཚུལ། ༣༦༦
- ༼དུ། སྒྲོབ་མ་སྒྲག་གནས་གྱི་གངས་དང་གོ་རིམ། ༣༦༧
- ༼དི། སྒྲོབ་མ་སྒྲག་གནས་གྱི་ཆོ་ག་དངོས། ༥
- ༼དོ། དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་སྒྲས་བཟང་ངན་ལ་ངེ་སྒྲར་བྱ་བའོ།
- གསུམ་པ་(སྒྲོབ་མ་སྒྲག་གནས་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་)ལ་ལྔ། ༼དི། ༣༦༩
- ༡ ཀྱན་སྒྲོང་བཅོས་གིང་ནང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ༣༧༠

༡ གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་།	༣༩༩
༢ རྩོམ་པ་གཞུང་ཞིང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་།	༣༩༩
༣ སོ་གིང་དོར་ཞིང་ཁྱོར་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྒྲིན་པ་དང་།	༣༩༩
༤ རྩོ་བ་བརྒྱུད་ཅིང་བསྐྱེད་སྤྱོད་མི་ལམ་བརྟག་པར་གདམས་པའོ།།	༣༩༩
བཞི་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྟས་བཟང་ངན་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། །དོ།	༣༩༩
གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྒྲ་གོན་བཤད་པ་)ནི། ཐེ	༤༠༠

ཡེ་ཤིག་གདབ་པ། དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་གིང་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནས་མཆོད་བའི་རིམ་པ།

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། །ནི།	༤༠༡
ནི། ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་ཅིང་ཆོན་དགེ་བ་དང་། ༡	
ཅུ། ལུས་པ་དགོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་དང་། ༡	
ནི། བསྐྱེད་སྤྱོད་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱེད་པའོ།། ༡	
དང་ལོ་(ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་ཅིང་ཆོན་དགེ་བ་)ལ་གསུམ། །ནི།	༤༠༡
ནི། ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་དང་། ༡	
ཅུ། ཆོན་དགེ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ༤	
ནི། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བཞུགས་སྒྲིག་ཐབས་སོ།།	
དང་ལོ་(ཡེ་ཤིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། །ནི།	༤༠༡
༡ ཡེ་ཤིག་འདུ་བྱ་བ་དང་།	༤༠༡
༡ འདེབས་པའི་རིམ་པ་གཞུགས་གསོལ་དང་བཅས་པའོ།།	༤༠༢
གཉིས་པ་(ཆོན་དགེ་བའི་ཆོ་ག་)ལ་བཞི། ཅུ།	༤༠༤
།ནི། ཆོན་ཅི་འདུ་བྱ་ཞིང་ལུང་བྱ་དབྱུང་བ་དང་།	༤༠༤

- རྒྱུ་སྒོ་བ་དཔོན་དང་སྒོ་བ་མས་ཇི་ལྟར་བཀྱི་བ་དང་། ༤༡༡
 རྒྱུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྟན་པ་དང་། ༡
 རྒྱུ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོན་མ་བཀོད་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བཤོ།
 གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༤༡༤
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ཆོན་ས་དང་། ༤༡༤
 ༡ རང་གི་ཆོན་ས་བསྟན་བཤོ། ༤༡༧
 བཞི་པ་(དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོན་མ་བཀོད་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོན་གཤེགས་
 སུ་གསོལ་བ་)ནི། རྒྱུ་ ༤༡༩
 གསུམ་པ་(དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བགཤེགས་སྒྲོག་ཐབས་)ནི། རྒྱུ་ ༤༢༠
 གཉིས་པ་(བྱམ་པ་དགོད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༤༢༠
 ༡ བྱམ་པ་དགོད་པ་དང་། ༤༢༠
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་བཤོ། ༤༢༡
 གསུམ་པ་(བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱར་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༤༢༠
 རྒྱུ་ དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། ༤༢༠
 རྒྱུ་ དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོག་ཤོ། ༡
 དང་པོ་(དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༤༢༠
 མི དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དང་། ༡
 མུ དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པའོ། ༡
 དང་པོ་(དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། མི་ ༤༢༠
 ༡ རྒྱུ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། ༤༢༠
 ༡ དགྲིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། ༤༢༠
 གཉིས་པ་(དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། མུ་ ༤༢༡

མི། མཆོད་པ་དངོས་དང་། ༩

ཕུ། ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་བའོ།

དང་པོ་(མཆོད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། མི། ༤༤༩

།མི་ བྱང་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་དང་། ༩

།ཕུ་ བྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པའོ།

དང་པོ་(བྱང་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། ༤༤༩

༡ མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། ༤༤༩

༩ མཆོད་པོ་ན་གྱི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ༤༤༤

གཉིས་པ་(བྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པ་)ནི། །ཕུ་ ༤༤༧

གཉིས་པ་(ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་བ་)ནི། ཕུ། ༤༥༠

ཡེ་ཤུ་བརྒྱད་པ། རང་ཉིད་འཁྱག་ཅིང་དབང་ཐངས་ནས་སྒོ་བ་མ་དགྲིལ་འཁོར་ཏུ་ གཞུག་པའི་དེ་མ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས། །རྒྱ། ༤༥༡

མི། རང་ཉིད་ལྷགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་དང་། ༩

ཕུ། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ། ༩

དང་པོ་(རང་ཉིད་ལྷགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མི། ༤༥༡

༡ ལྷགས་ཤིང་དབང་ཐངས་ནས་གནང་བ་ལོད་པ་དང་། ༤༥༩

༩ དངོས་གྲུབ་ལྷ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བའོ། ༤༥༦

གཉིས་པ་(གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་)ལ་གཉིས། ཕུ། ༤༥༡

།མི་ སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྒོ་ད་རུང་གི་ཆོ་ག་དང་། ༩

༼ཐུ ལྟ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོག་པོ།༽

དང་པོ་(སྒྲོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲོད་རུང་གི་ཆོག་པ་)ལ་གསུམ། ༼ཐི ༤༩༽

༼ཐི༽ རོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་དང་། ༩

༼ཐུ༽ དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་རྩལ་དང་།

༼ཐི༽ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐུག་གི་ཆོག་པོ།༽

དང་པོ་(རོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་པ་)ལ་གཉིས། ༼ཐི༽ ༤༩༽

ཐི རྩལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་དང་། ༥

ཐུ དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའོ།༽

དང་པོ་(རྩལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་པ་)ལ་ལྔ། ཐི ༤༩༽

ཐི༽ དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་། ༩

ཐུ༽ ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྩལ་དང་། ༤

ཐེ༽ དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་དང་།

ཐོ༽ དབང་ནམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༩

ཐཱ༽ མཐའ་རྟེན་བྱེད་རྩལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྐྱར་དང་བཅས་པའོ།༽

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། ཐི༽ ༤༩༽

༼ཐི༽ གདོང་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་དང་། ༩

༼ཐུ༽ དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པའོ།༽

དང་པོ་(གདོང་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། ༼ཐི ༤༩༽

༽ ཡོལ་བའི་བྱེད་རྩལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། ༤༩༽

༩ བྱེད་རྩལ་པའོ།༽

གཉིས་པ་(ནང་དུ་གཞུག་པ་)ལ་གསུམ། ༤༩༽

༡ བད་ཏུ་གཞུག་ཅིང་བསྐྱོར་ནས་བྱུག་བྱ་བ་དང་།	༤༦༩
༢ དམ་ལ་གཞག་པ་དང་།	༤༧༣
༣ ཡེ་ཤེས་པ་འདྲ་བ་བཞུགས་པ་བརྟུན་པ་བཞུགས་པ་ལོ།	༤༧༩
གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་གཞུག་པ་)ནི། །	༤༨༣

ལེབ་དབྱ་བ། རྣམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་གཞི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། བྱ)།	༤༩༣
མི རྣམ་པའི་དབང་དང་། ༡	
ཐུ གསང་བའི་དབང་དང་།	
མེ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། ༡	
མོ དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའོ། ༡	
དང་པོ་(རྣམ་པའི་དབང་)ལ་གཉིས། མི།	༤༩༣
མི། ཐུན་མོང་བ་དོན་རྟོག་མའི་དབང་དང་། ༡	
ཐུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་རྟོག་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ༡	
དང་པོ་(ཐུན་མོང་བ་དོན་རྟོག་མའི་དབང་)ལ་གཉིས། མི།	༤༩༣
༡ དབང་ལྔའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་།	༤༩༣
༢ སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།	
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས།	༥༠༠
།མི རྣམ་པའི་ལོ་ཚོ་ག་དང་། ༡	
།ཐུ དབང་ལྔ་པ་མའི་ཚོ་གཞི།	
དང་པོ་(རྣམ་པའི་ལོ་ཚོ་ག་)ལ་གཉིས། །མི།	༥༠༠

- ༡ གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྒྲུང་བ་བྱ་བ་དང་། ༥༠༠
- ༢ དེ་ལ་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རིམ་བཤོ། ༥༠༣
- གཉིས་པ་(དབང་ལྷག་མའི་ཆོ་ག་)ནི། །སྟུ་ ༥༠༧
- གཉིས་པ་(ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། །སྟུ་ ༥༡༢
- ༡ རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། ༥༡༢
- ༢ རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་གའོ།
- གཉིས་པ་(རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་ག་)ལ་གཉིས། ༥༡༩
- །མི། རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་དང་། ༡
- །སྟུ་། དེའི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོ་གའོ། ༡
- དང་པོ་(རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་)ལ་གཉིས། །མི། ༥༡༩
- ༡ དམ་ཆེག་གསུམ་སྟེན་བ་དང་། ༥༡༩
- ༢ དམ་ཆེག་གསུམ་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་བསྟན་བཤོ། ༥༢༢
- གཉིས་པ་(དེའི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོ་ག་)ནི། །སྟུ་ ༥༢༥

མེའུ་བུ་བ། དབང་གོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ཞིང་ མཆོག་གི་ཆོ་ག་བསྟན་བ།

- གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི། །སྟུ་ ༥༣༠
- གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་)ལ་གཉིས། །མེ ༥༣༥
- ༡ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ༥༣༥
- ༢ དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བཤོ།
- གཉིས་པ་(དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། ༥༣༩

༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	༥༣༩
༢ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།	༥༣༧
བཞི་པ་(དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། མོ་	༥༥༡
ཙེ རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་དང་། ༡	
ཙུ རྒྱུ་འཁོར་བའི་ལྷགས་སོ།།	
དང་པོ་(རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་)ལ་གཉིས། ཙེ་	༥༥༡
༡ དབང་བཞི་པ་དོས་གཟུང་བ་དང་།	༥༥༡
༢ དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་རྩལ་འོ།།	༥༥༦
གཉིས་པ་(རྒྱུ་འཁོར་བའི་ལྷགས་)ནི། ཙུ་	༥༦༣
གསུམ་པ་(དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་)ལ་གཉིས། ་མུ།	༥༦༤
༡ བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་།	༥༦༤
༢ རེས་གནང་དང་དབྱགས་དབྱུང་བའོ།།	༥༦༥
བཞི་པ་(དབང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མོ།	༥༦༩
ཙེ། དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ༡	
ཙུ། དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱགས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའོ།།	
དང་པོ་(དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཙེ།	༥༦༩
༡ ལུས་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་།	༥༦༩
༢ ཁོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།	༥༦༩
གཉིས་པ་(དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱགས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཙུ།	༥༧༡
ལྷ་པ་(མཐའ་རྟེན་བྱེད་རྩལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་)ནི། བཟ།	༥༧༧
གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་)ནི། ལུ་	༥༨༩
གཉིས་པ་(དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་རྩལ་)ནི། ་མུ།	༥༩༥

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ཚྭ་གས་རིམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་

དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཚུ། ༢༩༧

༡ འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། ༢༩༧

༢ དེ་དགག་བཤོ།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ༢༩༠

༡ དགག་པ་དངོས་དང་། ༢༩༠

༢ བགག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བཤོ། ༢༩༡

གཉིས་པ་(རིམ་གཉིས་ལ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྲུབ་བའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། ཚུ། ༢༩༩

༡ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་འོན་དང་། ༢༩༩

༢ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རེས་པ་དང་། ༢༩༩

༣ རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་རེས་པ་དང་། ༢༩༩

༤ རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ཤོ།

ཡེ་ཤྲ་བརྒྱ་གཉིས་ལ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་བསྟན་ལ།

བཞི་པ་རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ༢༩༩

རྒྱུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ༡

རྒྱུ་ཚྭ་གས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཤོ། ༢

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་ ༢༩༩

རྒྱུ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་འོན་གཞག་དང་། ༣

རྒྱུ་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་ལ་བཤད་བཤོ། ༣

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་འོན་གཞག་)ལ་གསུམ། རྒྱུ་ ༢༩༩

༼ཇི་གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ༩

༼ཇི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། ༩

༼ཇི་དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའོ།།

དང་པོ་(གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ༼ཇི་..... ༢༥༩

༡ སྒྲོང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འདོག་ཚུལ་བསྐྱོན་པ་དང་། ༢༥༩

༩ གསལ་སྒྲོང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལྷགས་བསྐྱོན་པའོ།།

གཉིས་པ་(གསལ་སྒྲོང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལྷགས་བསྐྱོན་པ་)ལ་གསུམ། ༢༦༩

༡ མངོན་རྟོགས་ཅི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། ༢༦༩

༩ གསལ་སྒྲོང་འདོན་ཚུལ་དང་། ༢༧༠

༩ གནས་པ་སྐྱབ་ལྷགས་པོ།།

གསུམ་པ་(གནས་པ་སྐྱབ་ལྷགས་)ལ་གཉིས། ༢༧༥

༡ གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱ་ཐེག་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ༢༧༥

༩ གནས་སྐབས་གསུམ་པར་ཕྱ་ཐེག་སྐྱོམ་ཚུལ་པོ།། ༢༧

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་)ལ་གཉིས། ༼ཇི་..... ༢༨༥

༡ ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཆེང་ས་དང་། ༢༨༥

༩ ཡན་ལག་དྲུག་དང་ཉིང་དེ་འདྲིན་གསུམ་གྱི་ཆེང་ས་བསྐྱོན་པའོ།། ༢༨༧

གསུམ་པ་(དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་)ནི། ༼ཇི་..... ༢༩༦

གཉིས་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཅུ༽ ༣༠༩

༼ཇི༽ ཐུན་གྱི་ངོ་ཤོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༩

༼ཇི༽ ཐུན་མཆོམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་།

༼ཇི༽ རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འདྲིག་ལྷགས་པོ།།

དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་ཤོའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། ༼ཇི༽ ༣༠༩

མེ རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འབྲོ་དང་། ༩

ལྷ རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ༩

མེ མཐུག་གི་བྱ་བའོ། ༩

དང་པོ་(རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འབྲོ་)ལ་གཉིས། མེ ༡༠༩

༡ མཐུག་སྡོན་སྒྲུབ་པ་ཆོག་ས་བསག་པ་དང་། ༡༠༩

༩ འགལ་སྡོན་སེལ་བ་བསྐྱད་པའི་འཁོར་མའོ། ༡༡༩

གཉིས་པ་(རྒྱལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ལ་གསུམ། ལྷ ༡༡༥

མེ། རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་། ༡༡༥

ལྷ། བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་། ༩

མེ། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ༩

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གསུམ། ལྷ། ༡༡༦

།མེ ལྷ་སྐྱེད་པའི་རྩལ་དངོས་དང་། ༩

།ལྷ སྐྱད་གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།

།མེ རོན་གྱི་གནད་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(ལྷ་སྐྱེད་པའི་རྩལ་དངོས་)ལ་གཉིས། །མེ ༡༡༦

༡ མངོན་བྱང་ལུས་སྐྱེད་རྩལ་དང་། ༡༡༩

༩ ལུ་བ་རྒྱས་བསྐྱལ་ནས་སྐྱེད་རྩལ་འོ། ༡༢༩

གཉིས་པ་(སྐྱད་གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་)ནི། །ལྷ ༡༢༩

གསུམ་པ་(རོན་གྱི་གནད་བསྐྱབ་པ་)ནི། །མེ ༡༣༡

གསུམ་པ་(རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། མེ། ༡༣༩

༡ ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་བཟུང་ནས་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། ༡༣༩

༩ བདུད་ཅི་སྤང་ཞིང་བསྟོན་བརྒྱས་བྱ་བའོ། ༡༣༩

- གསུམ་པ་(མཐུག་གི་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མེ ༡༩༧
- ༡ ལུས་བརྟན་གིང་གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་། ༡༩༩
- ༢ མཐོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབྱལ་པའི་ཆོ་གའོ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། །རྩོ། ༡༩༩
- གསུམ་པ་(རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་སྐྱེ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་)ནི། །རྩོ། ༡༩༩

ཡེ་ཤུ་བཟུ་གཞུམ་པ། རྟོགས་རིམ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

- གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། རྩོ ༡༩༧
- ཞི རྟོགས་རིམ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡
- ཞུ ཐོག་མར་སྒོམ་པའི་རྟོགས་རིམ་ངོས་གཟུང་བའོ། ༢
- དང་པོ་(རྟོགས་རིམ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་)ནི། འདི་ལ་གཉིས། ཞི ༡༩༩
- ཞི། བ་རྒྱད་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡
- ཞུ། བ་རྒྱད་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། ༢
- དང་པོ་(བ་རྒྱད་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། ཞི། ༡༩༩
- །ཞི འཕགས་ལུགས་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ༡
- །ཞུ ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ།
- དང་པོ་(འཕགས་ལུགས་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། །ཞི ༡༩༩
- ༡ དབྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་བསྟན་པ་དང་། ༡༩༩
- ༢ དཔེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིམ་བསྟན་པ་འོ། ༡༩༩
- གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ནི། །ཞུ ༡༩༩
- གཉིས་པ་(མ་རྒྱད་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། ཞུ། ༡༩༩

༼ཁི༽ ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚྭ་ས་རིམ་དང་། ༩

༼ཁུ༽ སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚྭ་ས་རིམ་ལོ། ༩

དང་པོ་(ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚྭ་ས་རིམ་)ལ་གསུམ། ༼ཁི༽ ༡༩༥

༡ རོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཞུང་བ་དང་། ༡༩༥

༩ དེ་སྐྱབ་བའི་ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་བ་དང་། ༡༩༩

༩ མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་(མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡༩༩

༡ མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་བདག་མེད་རྟོགས་བའི་རྩལ་དང་། ༡༩༩

༩ ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་བའི་པས་མ་མེད་ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཡིན་བ་དགག་པའོ། ༢༠༠

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚྭ་ས་རིམ་)ལ་གཉིས། ༼ཁུ༽ ༢༠༡

༡ བདེ་མཆོག་གི་ཚྭ་ས་རིམ་དང་། ༢༠༡

༩ གྱི་རྩོ་རྩེའི་ཚྭ་ས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལོ། ༢༡༩

ཡེ་བྱ་བརྒྱ་བཞི་པ། རྟོག་མར་སྟོམ་བའི་རྟོགས་རིམ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་
ལམ་གྱི་འབྲས་ཀྱི་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐོག་མར་སྟོམ་བའི་རྟོགས་རིམ་ངོས་གཞུང་བ་ལ་གསུམ། ལྷ ༢༡༩

ཟི སྟོམ་བའི་རྟེན་རྩ་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་དང་། ༩

བྱ དེ་ལ་རི་ལྗར་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ༩

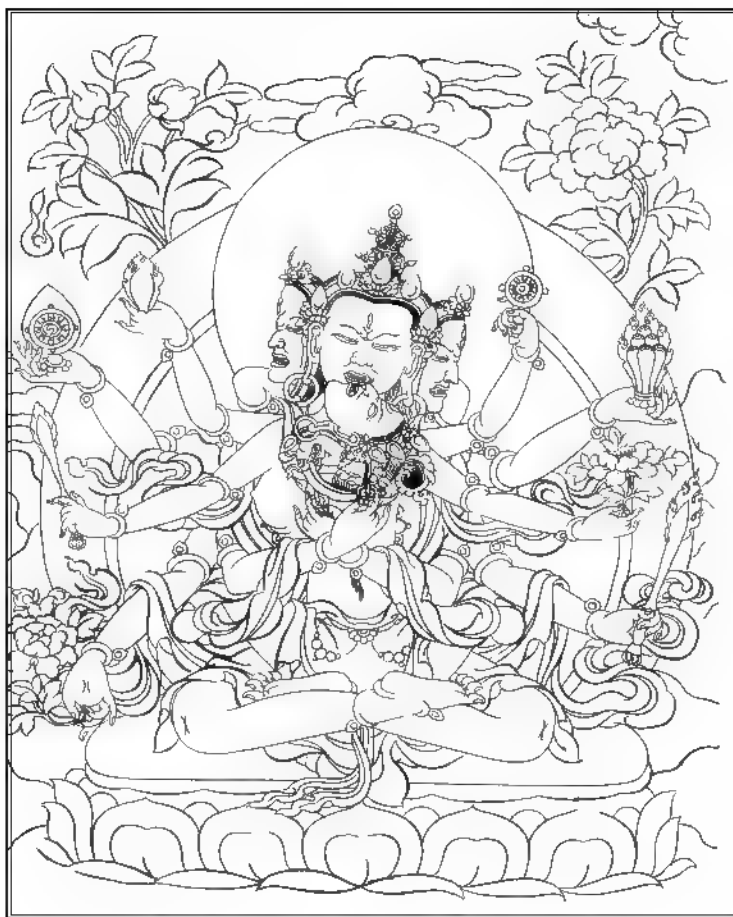
ཟི དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་བའི་རྩལ་ལོ།

དང་པོ་(སྟོམ་བའི་རྟེན་རྩ་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཟི ༢༢༩

༡ རྩ་བཤད་པ་དང་། ༢༢༩

༡ རྒྱུ་བཤད་པའོ།།	134
གཉིས་པ་(དེ་ལ་རི་ལྟར་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཟུ་	139
༡ རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་།	139
༡ གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།	141
གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། ཟེ་	143
གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་)ནི། ཆེ་	143
བཞི་པ་(དེ་དག་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་ཏུ་རི་ལྟར་འགོ་བའི་ཚུལ་)ནི། ཆོ་	144
བཞི་པ་(ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། ཉོ་	144
 བརྩ་གསུམ་པ། གསུང་འབྲམ་དཀར་ཆག་	144
བརྩ་བཞི་པ། དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	144
བཙུ་ལྔ་པ། མཐུག་བྱང་།	150

༡༡། །རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འི་
ལམ་གྱི་འཛམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་
ནམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༡༡། ། རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསར་བ་ཀུན་གྱི་
གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྣམ་དམ་པ་ནམས་དང་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་
ཞབས་གྱི་བརྒྱུ་ལ་སྦྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆའ་ཞིང་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ།།

གང་གི་ཞབས་པད་གཙུག་ན་གྲུས་བསྟེན་པས།། མིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་གཙོད་པའི་འི་མེད་
ལམ།། བཅེ་བའི་བྱགས་གྱིས་རི་བཞིན་འདོམས་མཛད་པ།། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ནམས་
གྱི་ཞབས་ལ་འདུད།། འི་མེད་མཁའ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་འཇའ་ཆོན་བཞིན།། སྦྱོས་ཀུན་ཉེར་ཞིའི་
གནས་ལས་མ་གཡོས་པར།། རྣམ་རོལ་སྦྱ་ཡི་བཞོད་པས་ལྷ་ཡི་ཆོགས།། རབ་འབྱམས་སྦྱོ་
མཛད་འཁོར་ལོའི་མགོན་དེས་སྦྱོངས།། དེ་ཡིས་རི་སྟེད་གསུངས་པའི་གསང་བའི་གནས།།
མ་ལུས་སྦྱད་མཛད་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རྩེ།། མཐུ་སྟོབས་མགོན་ལ་བདག་གིས་གྲུས་
བཏུང་གིས།། ད་ནི་བཏུད་སྟེ་བག་ཡོད་བསྟེན་པར་རིགས།། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་
འཇམ་པའི་དབྱངས།། དབྱེས་ནས་སྦྱན་རས་ཅམ་གྱིས་བཅས་པ་ལའང་།། རྒྱལ་བའི་
དགོངས་ཐབ་ཉོགས་པའི་ནམ་དཔྱོད་གྱི།། མཆོག་སྦྱིན་མཛད་ཅེས་ཐོས་ནས་རིང་ཞིག་
ནས།། རྒྱན་མི་ཆད་ཏུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་།། ད་དུང་ཁྱོད་གྱི་ཞབས་པད་སྤངས་ནས་
ནི།། རྣམ་ཡང་སྦྱབས་གཞན་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཉེན།། བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བྱ་མཆིས་
པར་མཛོད།། རྒྱད་དོན་མཁས་པས་བགལ་བ་རི་བཞིན་དུ།། རྒྱལ་བཞིན་སྦྱབ་པར་འདོད་པ་
མང་པོ་དང་།། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་མཁྱེན་པ་རབ་རྒྱས་པ།། སྤྲད་གཉིས་སྦྱ་བས་རིང་
ནས་བསྦྱལ་བྱར་ཅིང་།།² སྦྱེ་དབྱའི་གཙུག་ན་བསོད་ནམས་ཏུ་མས་བཛིད།། དཔལ་ལྷན་
དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ།། རྒྱས་པའི་ཁྱར་འཛིན་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཅན།། དེ་ཡིས་
ཡང་ཡང་ཉེ་བར་བསྦྱལ་བ་དང་།། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་མ་ཤར་ཕྱོགས་རེས་ཆིམ།།

¹ རྒྱན་མི་ཆད་ གཙོད་དཔལ་

² རྒྱར་ཞིང་། དབྱེས་དཔལ་

བདག་པ་ས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུལ་གྱི་སེམས་དང་དེས་ཀྱན་ཏུ་བྱངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མད་ཏུ་བྱང་བའི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་པས། ཐན་དབྱུགས་ཀྱི་ནང་ཏུ་རྒྱ་བ་ཅན་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་ཐབས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ། རྒྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཛོལ་གཞི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་ཞེས་སྟོན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་མར་བསྟོན་པ་ལས། “གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱ་མཆོལ་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས།། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི།། རྒྱ་སྤྱིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས།། དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི།། གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན།། གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་།། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱན།། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གནས་གྱུར་པ།། གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་།། དེ་བསྟོན་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་།། དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས།།”¹ ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟ་ནའང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་རྫོངས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་དུག་རྒྱས་ཚྭས་པའི་སྟོན་པར་རྫོངས་པ་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་རྒྱལ་གཞན་དུ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལྟར་བཙོས་པའི་གཞུང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྐྱར་ནས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་

༡ རྟེན་བསྟན། འཕྲོད་ཆོགས། ག་རྫོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཉེན་ཏི་ཏ་དང་། རྫོབ་དཔོན་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་དག་སྤེལ་མར་བསྟོན་པ། ཤོག་གྲངས་

༡༩༡ནན ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ཡི། རྒྱ་མཆོལ་ནང་དུ་རྣམ་པར་གནས།། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། རྒྱ་སྤྱིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས།། དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི།། རི་སྤྱིད་བདག་ལ་སེམས་ཡོད་ན། གང་གི་བསྟན་ལ་གནས་པ་དང་། གང་བསྟོན་གང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ཀྱི། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀྱན། གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། གང་ལ་འད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པ། གཞན་གྱི་གནོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གང་གི་ཉེས་པ་ཟད་གྱུར་པ། གཞན་མངོན་མཚོ་དང་ཐར་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གོས་སྤྱོད་བདག་གི་མིན། གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། དེ་བསྟོན་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་། དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས།” ཞེས་གསལ།

ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། “གཙོ་བོའི་དོན་ལ་
 མི་བསྐྱའི་ཕྱིར།”¹ གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན།”² ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་གྲང་།
 “སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སྒོག་གྲུར་ལ། གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེའགྲུར་ག། དེ་ཡིས་སྟོང་
 བཞིན་བརྟེན་ཏེ།” འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བའི་འཁོར་
 བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་ཐར་
 བར་བཞོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་རིགས་པས་བསྐྱབས་
 པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱལ་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཚུར་མཐོང་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྲུར་ཡིན་པས་
 སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ཙམ་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྒྲངས་ནས་བཅོམ་
 ལུན་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་འདི་ནི་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་ཀྱི། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་སྐྱབས་འགྲོའི་མཆོང་སྒོག་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་
 ཏུང་ལ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གྲང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་རང་གཞན་གྱི་
 སྟོན་པས་སྒྲེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཕྱང་པོ་རྟག་མི་རྟག་དང་། བདག་ཡོད་མེད་སོགས་
 མི་མཐུན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱང་རྣམས་ལ་གང་འཐད་ལ་གང་མི་འཐད་ཅེས་རང་གི་སྟེ་པ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་དང་གཞན་སྟེ་རྣམས་ཅོད་པ་ན། རང་གི་སྟོན་པའི་ཕྱང་དེ་རྣམས་རྣམ་དག་ཏུ་སྐྱབ་
 མི་རྟུལ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྲུར་
 སྟོན་པའི་ཕྱང་རྣམས་ནི་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་⁴ བར་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་
 པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ལ། དེའི་རྩལ་སྐྱབ་པ་ཡང་རིགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་ཕྱང་སྐྱབ་

1 མི་སྐྱའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱུང་དབང་།

2 རྟེ་བསྟན་ཆད་མ། ཅེ་སྒོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༡༠༩བ།

3 རྟེ་བསྟན་དབྱུང་མ། ཅེ་སྒོབ་དཔོན་ལྷ་རྟེ་ཤེ་པ། དབྱུང་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༡ན། ལས་བྱུང་པའི་ནང་
 ལས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཏུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡིས་སྟོང་བཞིན་བརྟེན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

4 མི་སྐྱེ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱུང་དབང་།

དང་པོ་(རི་ལྗང་དེའི་པའི་སྒོ་)ནི། སྟོད་བསྟུས་སྟོན་མེར་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་སྟོད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་སྟེ་སྟེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
 སྟོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྟོད་པ་དང་། ཟལ་མོ་ལ་
 ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་སྟོད་པ་བསྟན་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མེ་
 ལས་ཀྱང་། “བདེན་པའི་དེ་ཉིད་ཚུལ་སྟོན་གང་།། པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་དོན་གང་ཡང་།། གསང་
 རྒྱགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དོན་ཡང་།། བསྟུས་ནས་འདིར་ནི་བསྟན་པ་ཡིན།།”¹ ཞེས་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་མི་ཉ་ཀ་མ་ལས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་
 དུ་བསྟུས་ལ། ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་ཀྱང་བཀའ་མ་ལུས་པ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པའི་རབ་
 དུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟུས་སོ།། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ནི། “སྟེ་སྟོད་དག་ནི་གསུམ་མཁ་
 གཉིས་ཀྱང་རུང་།།”² ཞེས་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོད་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱང་གསུང་རབ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ལམ་མཁ་ཐེག་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲངས་ཏེ་
 བཤད་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི། དབྱེ་བའི་སྟོ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བཤད་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམན་པ་བདག་གཅིག་ཕྱིར་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་དམན་པ་འཁོར་བའི་
 ལྷག་བསྟུལ་ཙམ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
 པ་ལེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་
 བའི་གདུལ་བྱ་དམན་མཆོག་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཐེག་པ་གང་གིས་རང་རང་གི་གོ་
 འཕང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་

¹ རྟེན་གྲུབ། རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཆོ་འཕུན་ཉི་མེ་ཉ་ཀ་མ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མེ། འོག་གངས་མཚོ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “བདེན་པའི་དེ་ཉིད་ཚུལ་དོན་གང་།། པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་དོན་གང་ཡིན།། གསང་རྒྱགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དོན་ཡང་།། བསྟུས་ནས་
 འདིར་ནི་བཤད་པ་ཡིན།།” ཞེས་གསལ།

² རྟེན་གྲུབ། ལེམས་ཙམ། མི་ཆེ་བཙུན་བྱམས་པ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ཡེུ་བཙུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་མཚོ་ལས་མཚན་པ་

གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
ཅེས་བྱའོ། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་རང་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་
འཁྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ཐེག་པ་གསུམ་མོ།

གསུམ་པ་(ཕྱེ་བ་སྔ་མོའི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་(ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་)ནི། ཉན་རང་གཉིས་ལ་དབང་
པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མཚུངས་པར་
སའི་དངོས་གཞི་¹ལས་གསུངས་ལ། ཁྱད་པར་ཞིབ་པ་ནི་ཆོག་མང་དུ་²དོགས་པས། འདིར་
གཉིས་ཀའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁུར་དུ་འཁུར་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྒྲོགས་པས་རང་སྒོལ་བ་ཅམ་གྱི་
ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒོལ་ཐར་པ་འཕྲོལ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། དེས་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་དེ་བཙལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་སྒྲོགས་བྱས་ནས་བསྟོམས་པས་ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་དོ། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གདོད་མ་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་བྱལ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྤང་བའི་སྦྱ་མ་སྦྱ་བའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི།
གང་ཟག་ལ་སྤྱི་དོལ་པས་བཏགས་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྟེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་
དང་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་པ་ནི་དེ་སྦྱ་ན་གང་ཟག་ལ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྟོག་པས་དེ་འབྲ་བ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་
པའི་དོན་མེད་དེ། གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་སྤིད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་

1 ས་ཡི་དངོས་གཞི། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

2 མངས་སུ་སྦྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞག་དགོས་པ་སྟུང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་
སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་སྤིང་དུ་གང་ཟག་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་འཇུག་ལ། དེ་
འཇུག་པ་དེ་སྤིང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྟོག་པ་མེད་པས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་
ཙམ་འབད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་སྐྱལ་བར་འདོད་དགོས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་སྣམ་དུ་
དགོངས་ནས། འཇུག་པ་ལས། “ཁྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས།” གཞུགས་
སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཞུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་
ཆགས་སོགས། སྟེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་པོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།”¹ ཞེས་དང་། འཇུག་འབྲེལ་ལས་
ཀྱང་། “གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རྟེ། བདག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་
སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ་ཀྱི་བཞེད་
བ་ཡིན་རྟེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།³ “ཇི་སྤིང་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྤིང་དེ་ལ་རར་
འཛིན་ཉིད། རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་རྟེ། ལས་ལས་ཡང་ནི་སྟེ་བ་ཡིན།”⁴ ཞེས་དང་།
ཅ་ཤེ་ལས། “ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཟར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། དེ་
དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར།”⁵ ཞེས་སྤང་པོ་ལ་བདེན་

1 གྲེ་བསྐྱེད། དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་༢༡༠བཟ ༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡི།” ཞེས་གསལ།

2 གྲེ་བསྐྱེད། དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འབྲེལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། འོག་གངས་༢༡༤བཟ ༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་རྟེ། བདག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

3 འབྲེལ་པ་ལས། དབུ་མ་དབང་།

4 གྲེ་བསྐྱེད། སྟེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༡༠༩ནས ༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཇི་
སྤིང་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྤིང་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་རྟེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྟེ་བ་ཡིན།” ཞེས་
གསལ།

5 གྲེ་བསྐྱེད། དབུ་མ། ཅ་ཤེ་ན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ། ཅ་ཤེ་སེ་རབ། རབ་ཕྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་༡༡ནས ༡

འཛིན་གྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ལ་དེའི་ཅ་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་
 སྒྲོས་པ་ལྟོག་དགོས་ལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་དོན་རྟོགས་པས་སྒྲོག་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། “སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཞེན་པའི། ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད།
 གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས།”¹ ཞེས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡུམ་གཅིག་ལྷ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཐར་ལམ་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 ལས། “ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་
 ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་དང་། སྟུང་པ་ལས། “གང་དག་བདེར་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་
 དང་།”³ རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། བཅོད་པ་འདི་ལ་མ་
 བཞེན་ཐོབ་པར་མི་བྱས་ཏེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུས་པའོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་
 ལས་ཀྱང་། “གཞུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྟོག་པ་འདྲ།”⁵ ཆོར་བ་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བྱར་བཞིན། འདུ་ཤེས་
 སྒྲིག་རྒྱ་ལྷ་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཤིང་བཞིན། རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ཞེས། ཉི་
 མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་རྟོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ན་ཅ་ཤེ་ལས་
 ཀྱང་། “བཅོམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་”⁷ཡི། གདམས་

1 རྒྱ་བཙུན། བསྟོད་ཆོག་ལ། ཀ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཤེར་ཕྱིན་མའི་བསྟོད་པ། སྐྱེ་གས་ཀྱངས་མ་ལ་མ་ལ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་
 རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཞེན་པ། ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ལྷ་ཐར་པའི་ལམ། དེ་ལྟར་གཞན་དག་མེད་པར་
 ངེས།” ཞེས་གསུངས་པའི་འཁྱུང་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྡེ་ཉིད་པས་གཞུང་འདི་ཁྱུངས་སུ་བཀོད་ཡོད།

2 རྒྱ་བཀའ། འབུམ། ཀ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། ཤེར་བཞི་བ། སྐྱེ་གས་ཀྱངས་མ་ལ་མ་ལ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་
 འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཀླན་ཏན་དུ་མཉན་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་པ།

3 རྒྱ་བཀའ། ཤེར་བཀའ་སྒྲོག་ལ། ཀ་མཛོ་སྟུང་པ། སྐྱེ་གས་ཀྱངས་མ་ལ་མ་ལ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྒྲུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་དག་
 བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་དང་།” ཞེས་གསུངས་པ།

4 རྒྱ་བཀའ། མཛོ་སྟེ། ག་འཇམ་དབལ་རྣམས་པར་རོལ་པའི་མཛོ། སྐྱེ་གས་ཀྱངས་མ་ལ་མ་ལ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྒྲུ་མ་ལྷ་གཉིས་རྩུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “གཞུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྟོག་པ་འདྲ།” ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ཀྱན་དུ་བསྟེད། ཞེས་གསུངས་པ།

5 མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ ལྷ་འབྱུང་དབལ་མ། རྒྱ་དབལ་ གཙང་དབལ་

འདུས་བྱས་ནམས་ལ་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་མི་འབྱུང་
 བས། དེའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་རྟུག་བསྐལ་བའི་ལམ་བསྟན་པས་སྲིད་པ་ལས་འདའ་
 བར་འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་། དེ་ནས་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་རྟེན་
 འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་འགག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ན་དེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འབྱུང་
 བས་ན། གྲོལ་ལམ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མི་
 རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་སྒྲིད་པའི་ཐབས་རྒྱད་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་གཞུང་ངོ་། སྒྲོལ་
 དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱང་སྦྱང་བ་དང་བདག་མེད་པའི་ལམ་གྲོལ་བྱེད་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ནམ་པ་ལྷག་མའི་ལམ་སྒྲོལ་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འབྲུག་པའི་རྒྱད་
 སྦྱང་བྱེད་དུ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱང་བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་ནི། བྱི་རོལ་པས་ཀྱན་བཀྲགས་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས། གང་
 ཟག་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་ངོ་། །
 དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོལ་ལམ་མིན་པར་རྒྱད་སྦྱང་
 བྱེད་ཅམ་དུ་མཆུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཞིག་ལ་རྒྱད་སྦྱང་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱང་དུ་རུང་ལ་གྲོལ་
 བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་རུང་པའི་ཐེག་དམན་པ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་བ་དང་རྟོ་བ་
 ཡིན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲེ་སྦྱང་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་འམ་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་གྱི། སྤ་མ་ནི་ཁར་བྱུང་གི་གདུལ་བྱ་འོ། ཐེག་དམན་པ་
 ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བྱད་མེད་དུ་མི་འབྱུར་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཅམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། ས་དང་པར་
 ཕྱིན་དང་སྒྲོན་ལམ་དང་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་ཆོགས་གཉིས་དང་
 རི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་བསམ་མི་བྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པས་སོ། ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་

པས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྟོག་པར་འབྱུང་། གང་དག་རྟེན་ཅོང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་རྣམས་སྦྱངས་པར། བེས་བར་བྱུར་པ་དེ་
 དག་ནི། ལྟར་བྱུར་སྒྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་བཞུགས། ། ཞེས་གསལ།

བ་ལས་ཀྱང་། “ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོན་ལམ་དང་།
སྒྱུད་པ་ཡོངས་བསྐྱེལ་བཤད་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར།”¹ “བྱང་
ཆུབ་སྒྱུད་ལ་གནས་པའི་དོན། མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྟུལ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་
སྟུལ་བ།’ དེ་སྤྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་།”² ཞེས་སོ། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
ནི་ལྟ་བུས་མི་འབྱེད་ཀྱི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུད་པས་སྤེལ་ར་འབགས་པ་ཡབ་སྲས་བཞེད་
དེ། མ་ནི་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། པ་ནི་དེ་དག་གི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དུམ་ཤེར་སྤྱན་ནི་སྲས་བཞི་གའི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་རྣམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག)ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་སྒྱུད་པ་པ་རོལ་དུ་སྤྱན་པ་དུག་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་འདིས་འགྲོ་བའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྤྱིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་ལམ་དེས་འགྲོ་བར་རྒྱུད་སྡེ་
རྣམས་ནས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས་སོ། འོན་ཀྱང་དེའི་སྤྱིར་དུ་ལམ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་
ཆོས་ནི་མང་དུ་ཡོད་དོ། གང་ཟག་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་རྣམ་མཁུན་དུ་བསྟོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་རོ། པ་རོལ་དུ་སྤྱན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལམ་ཀྱི་སྤྱིའི་ལུས་དེ་ཅེས་དུ་བད་
ལ། དེ་ལ་ཡང་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་སྤེལ་ན་དབུ་མ་བ་དང་སེམས་ཅམ་བ་གཉིས་སྤྱོད་དོ། དེ་
ལྟ་ནའང་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐེག་པ་
ནི་གཅིག་པོ་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཉིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་ཀྱི་བྱང་ཡོད་པས་སྡེ་མ་ནི་དབང་
པོ་རྣེ་ལ་སྤྱི་མ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ། འདིར་ཡང་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པར་སྤྱན་ཀྱི་

¹ ཐེ་བསྟན་ཀྱི་སྤྱི་པ་རབས། ཤེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ཤེ་ཤེ་བཞི་བ། སོག་གངས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་

² ཐེ་བསྟན་ཀྱི་སྤྱི་པ་རབས། ཤེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ཤེ་ཤེ་བཞི་བ། སོག་གངས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
གསུམ་པ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟུལ་བས།’ ཞེས་གསལ།

ཐེག་པ་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབྱ་མ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་
 པ་ནི་ཐེག་པ་དེའི་ཁར་བྱང་ངམ་པལ་པའི་གདུལ་བྱའོ།། བར་ཁྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པ་འདི་ལའང་
 ལམ་སྤྱར་བྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྤྲུལ་བྱའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྲུལ་དང་སྤྱང་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། ཟླ་བ་
 དང་ཉི་མ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་། ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུས་འགྲོ་
 བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་སོ།། དེ་དག་ནི་དཔེ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ལམ་གྱི་འགྲོས་
 མགྲོགས་བྱལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་
 དབང་པོ་རྣེས་ཙམ་དང་ལམ་འགྲོད་པའི་གཙོད་ཆེ་ཆུང་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་
 མི་རུས་སོ།། དེས་ན་གང་དུ་འགྲོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་
 བར་ཆེས་ཆེ་བའོ།། ཡང་ན་གང་གིས་འགྲོད་པའི་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ལ་ལུས་མི་འདྲ་བའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་གཞན་ཡོད་ན་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་གཞག་ལ། ལམ་གྱི་ལུས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་ན། ལམ་གྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དང་ལམ་དེས་འགྲོ་བའི་གང་
 ཐག་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་གཞག་མི་རུས་སོ།།

བཞི་པ་(ཐབས་ཅད་བྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞུན་པ་)ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་བ་རྣམས་
 གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་རང་གི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཡང་། དེ་
 དག་གི་ལམ་ནི་གང་ཐག་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྱིད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན།
 ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་མི་གསུང་ཏེ། དམ་
 ཆོས་བད་དཀར་ལས། “སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། ‘ཐབས་འདི་རང་
 བྱང་གིས་ནི་མཛད་གྱུར་གྱི།’ དེ་དག་རྣམས་ལ་བྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ། འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བྲི་ནས་ཡང་མི་གསུང་ངོ་།། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོབ་པ་དུས་ལ་གཞིགས།།”¹ ཞེས་དང་། “སངས་

༡ རྩི་བཞུན། དབྱུག་པ་སྒོ་བ་དཔོན་གསལ་ལ་སྤྱི་ལ། དབྱ་མ་སྤྱང་བ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
 རྩི་མི་འདྲ་ཏེ། ‘ཐབས་ནི་རང་བྱང་གིས་ནི་མཛད་འགྱུར་གྱི།’ ཞེས་གསལ་མོད་གཞུང་དུ་དམ་ཆོས་བད་དཀར་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེ་ས་

རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་མགོན་པོ་གཅིག་ཕྱེ་འབྱུང་། ཐེག་
 པ་གཅིག་སྟེ་ཐེག་པ་གཉིས་པ་མེད། ། 'སངས་རྒྱལ་ཐེག་པ་དམན་པས་འབྲིང་མི་མཛད།' །
 གང་ལ་སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་བདག་ཉིད་གང་། ། 'རབ་ཏུ་གནས་ཤིང་རྟོགས་ལས་གང་ཅི་
 འདྲ།' ལྟོབས་དང་བསམ་གཏན་རྣམ་པར་ཐར་དང་དབང་། ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་འགོད་དོ། ། 'བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་བལ་བྱུང་བར་ཅན་རེག་ནས།' ། གལ་ཏེ་ང་ཡིས་ཐེག་
 པ་དམན་པ་ལ། ། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་བཀོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། ། ང་ལ་སེར་སྤུང་ཉེས་
 འབྱུང་ལེགས་མ་ཡིན། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གསུམ་པའང་ནམ་ཡང་
 ཡོད་མིན་འཇིག་རྟེན་ན། ། 'སྤྱི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གང་།' ། ལྟོགས་ཉེ་
 བར་སྟོན་པར་མཛད་མ་གཏོགས། །⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱལ་འཇིག་
 རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་ནི་རང་གིས་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། ལམ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་སྤྱེ་འབྲིང་པའི་ཐབས་གཅིག་དུ་
 ཟད་ཀྱི། དེར་བཀྱི་བའི་ཐབས་སྤྱེ་མ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་དམན་པས་སེམས་ཅན་མི་འབྲིང་དོ། །
 དེས་ན་རང་ཉིད་གོ་འཕང་གང་ལ་གནས་པའི་ལྟོབས་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱང་འགོད་དོ། ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་
 འགོ་བའི་ཐབས་སྤྱེ་མ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་པ་བཀོད་ན། ཆོས་ལ་དཔེ་མཆུད་བྱེད་པའི་སེར་
 ལྟོ་ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པས་ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་
 དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ནི་འབྲིང་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དག་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་བཀྱི་བའི་ཆོས་མི་སྟོན་པར་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤོ། ། བདེན་པ་

རྟོན་པས་འདིར་ལུང་བྱངས་པ་ཁྱདས་སྤྱེ་བཅོལ་ཡོད།

9 རྟེན་བསྟན། དཔུ་མ། མ་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དཔུ་མ་སྤང་བ། སོག་གངས་ན་ན་ལ་ལ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་བ། དུག་
 བ། དུག་པ། བཅོལ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'སངས་རྒྱལ་ཐེག་པ་དམན་པས་འབྲིང་མི་མཛད།' 'རབ་ཏུ་གནས་ཤིང་རྟོག་ལས་གང་ཅི་འདྲ།'
 'རྒྱལ་བལ་བྱང་ཆུབ་བྱུང་བར་ཅན་རེག་ནས།' 'སྤྱི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་།' ཞེས་གསུངས་སོང་གཞུང་དུ་དཔེ་ཆོས་བད་
 དག་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེ་མ་རྟོན་པས་འདིར་ལུང་བྱངས་པ་ཁྱདས་སྤྱེ་བཅོལ་ཡོད།

པོའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། “འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་
 ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་ན། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་
 འགྱུར་རོ། །སེམས་མ་སྟོམས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །མདོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་
 འགྱུར་རོ། །སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོགས་གཅིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འདུཤེས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་
 དུའང་འགྱུར་རོ། །ངས་ཆོས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁུད་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འཇམ་
 དཔལ་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་དང་གང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། འདི་
 ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ལ་གཞིལ་བ། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ལ་འབབ་པ། ‘ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་སྟབ་པ།’ ལུལ་གཅིག་དུ་ཡང་དག་པར་
 ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་ང་ལ་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་པར་དགོད་པ་མེད་དོ།”¹ ཞེས་
 གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་སོ་སོ་བསྟན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
 འོ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། “སྟོ་དང་ལྡན་པ་དཔྱལ་བར་གནས་པ་དུས་ཀྱན་ཏུ། བྱང་ཚུབ་ཅི་
 མེད་ཡངས་པའི་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་མིན། ཐེག་པ་གཞན་ལ་རབ་བསིལ་རྣམས་ཉོག་བདག་
 སན་པ། རབ་ཏུ་བདེ་བར་གནས་ཀྱང་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད།”² ཅེས་ཐེག་དམན་གྱི་
 བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲུམས་པར་དུ་
 གཙོད་པ་ཅམ་ཕྱི་མས་མི་གཙོད་པར་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་བྱངས་སྟམ་ན། དེ་ནི་སྟོ་དང་ལྡན་
 པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཅམ་
 བྱང་སེམས་དཔྱལ་བར་གནས་པས་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་
 པ་ལ་ཐེག་དམན་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་འཆང་

1 རྗེ་པག་ལ། མདོ་སྡེ། བ་རྣམ་འདུལ་བསྟན་པའི་མདོ། ལེའུ་བཞི་བ། འོག་གྲངས་༤༧༤ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་བཛོད་པ་གཅིག་
 རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་བསྟབ་པ།’ ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྟན་སེམས་ཅམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུ་བཞི་བ། འོག་གྲངས་7195

རྒྱ་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཆོག་པ་བཅད་དེའི་
གོང་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ་གསུངས་ཡོད་པས་ཚད་པའི་གནས་མེད་དོ།
འཕགས་པ་རྣམས་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་དང་རིགས་
མི་རིགས་དང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་སོ་སོར་བཅད་
པ་ན་ཆོས་སྒོར་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། བཀའ་འགའ་ཞིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དང་འགའ་
ཞིག་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཐོགས་བྱེད་པར་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། མདོ་དེར་སྤྲིག་གོགས་ཀྱི་
དབང་གིས་དེར་བཤད་པའི་ཆོས་སྒོར་བྱང་ན་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཞག་རེ་ལ་ལན་གསུམ་
གསུམ་དུ་བཤགས་ན་སྤྲིག་འདག་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཐུར་ནའང་བཟོད་པ་འཛོལ་བ་ལ་
བསྐྱལ་བ་²བཅུ་དཔོས་པར་གསུངས་པས། གོ་བ་ལོག་པ་དེས་དུས་འདས་ན་དོན་མ་ཡིན་
པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྱུར་ཞིང་། མཐོར་བའི་གོ་བ་ཆེད་ན་ཆེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཉེས་པ་དེ་དག་མི་འབྱུང་
དོ། ། དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མེད་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་སྒོ་ཐ་དད་པ་ནས་རྒྱ་མང་པོ་འབབ་
པ་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོར་འབབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་
ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་³སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིད་པའི་ཐབས་ཁོ་ནར་གོ་
བར་བྱའོ། ། འོན་ཀྱང་ཐབས་དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་མཆོག་དམན་གྱི་དབང་གིས་ཐབས་རྫོགས་མ་
རྫོགས་དང་། ལམ་ཐུར་བྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་འཐད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
འབྲིད་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཐུར་པའི་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཉིས་ནི་མི་གཅིག་གོ། དོན་
ཀྱི་དབང་འདི་དག་གཞིགས་ནས་མཆོན་བརྫོད་ལས་ཀྱང་། “ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་
ལ།” ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བྱར་གནས།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།

¹ བསྐྱེད་པ་སྤྱི་འབྲས་དབར་མ། རྟེན་དབར་།

བསྐྱེད་པ་གཙང་དབར་།

² ལྟལ་བ་དུས་དབར་།

³ བལྟོས་ཏེ་དུས་དབར་།

⁴ རྟེན་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་འཇམ་དབལ་མཆོན་བརྫོད། རྟེན་གྲུངས་ ༡༥༡ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྤྱི་ ཐེག་

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྫོ་
རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་གཤམ་ཏུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་
དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།

དང་པོ་(རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་)ནི། རྣམ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། “བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།” ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་།
གསང་སྐགས་འབྲས་བུ་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའོ།¹ ཞེས་བྲུག་ཀ་ར་ལྷུས་²བཤད་པ་ལྟར་གསང་
སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་
རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གསང་བ་ལྟར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། “རྒྱ་ལ་སྒྱུར་
བ་རྒྱ་ཡི་ཆོས། འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཉི་ལམ་ཞིག །”³
ཅེས་རྒྱ་ན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་སེམས་བར་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། ཡང་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ་ནི་
རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་སྟོད་དང་རྒྱད་སྡེ་ཞེས་སུ་འང་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་)ནི། གསང་ཞིང་སྐས་པས་འབྲལ་ལ་སྟོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་
པས་དེ་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། སྐགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྐྱུ་ཡ་སྟན་ནི་⁴ཡིད། རྒྱ་ཡ་
ནི་སྟོབ་པས་ན་སྐགས་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། “དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི།
ཀྱེན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། ཡིད་དེ་སྟན་ཞེས་”⁵བར་བཤད། རྒྱ་ནི་སྟོབ་པར་བྱེད་

བ་གསུམ་གྱི་ཐེས་འབྱུང་ནི། ཞེས་གསལ།

¹ རྩེ་བཅུན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་བྲུག་ཀ་ར་ལས། རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་བསྐྱུས་བ། འོག་གངས་༡༠༥ན་༢ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
བཞིན་པ་ལྷ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

² བྲུག་ཀ་ར་ལྷུས་ རྒྱ་འབྲས་དབང་ས། རྩེ་དབང་།

³ རྩེ་བཅུན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་ན་གྱི། མཐའ་གཉིས་སེམས་བ། འོག་གངས་༡༡༥བཟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཁོར་ལོ་མིན་ཏུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས།’ ཞེས་གསལ།

⁴ སྟན་ནི་ རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

⁵ སྟན་ཞེས་ རྩེ་དབང་།

[illegible][illegible][illegible]

དུ་ཐུང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ལིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་།
འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གསང་བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བུམོ།”¹ ཞེས་
སོ།། དེག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ནི། དེག་སྐགས་འཆང་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དང་ཐུབ་པའི་
མཐའ་སྟོན་པ་ལ་དབྱེད་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།། རྒྱ་མེད་ཀྱི་
རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་མི་གཏོགས་པའི་སྡེ་
སྟོང་བཞི་པར་འདོད་པ་དང་། སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་།
དབྱེད་བཟང་ལས། “གསང་སྐགས་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་དུ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན།”² ཞེས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་རྒྱད་མང་པོ་ལས་མདོ་དང་མདོ་སྡེར་བཤད་པས། རྒྱུ་བས་³ ཐབ་དོན་བསྐྱེད་
ཏེ་སྟོན་པས་མདོ་སྡེར་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་བྱེན་སྡེ་སྟོང་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་དོན་སྟོན་པས་ན། ཨ་ལྷུས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་གར་⁴གཏོགས་པར་བཞེད་
པ་ཡང་འཐད་དོ།། རྒྱད་ནི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིའི་
རྒྱད་དང་། དེ་སྦྱར་བྱེད་ལམ་གྱི་རྒྱད་དང་། རྒྱངས་འབྲས་འབྲས་བུའི་རྒྱད་གསུམ་དུ་འདུས་
པ་བྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཅི་དེགས་པར་བརྗོད་
བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ནི་རྗོད་བྱེད་གཞུང་གི་རྒྱད་དོ།། སྡེ་ནི་རྒྱད་དེའི་ཆོགས་སམ་རིས་
སོ།། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་གང་ལ་སྟོང་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་བྱིན་
དུག་གིས་བསྟོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མེད་པ་ལ་བྱ་ཡི།⁵

1 སྡེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཚུ་སྟོན་དཔོན་རྣམས་ཀྱི། མཐའ་གཉིས་སེལ་བ། འོག་གྲངས་༡༡༥༧ ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབྱེར་མེད་
པ་དང་། འབྲས་བུའི་དུ་ཐུང་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། ལིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་
པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གསང་བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བུམོ།” ཞེས་གསལ།

2 སྡེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། མ་དབྱེད་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱད། ལེན་དང་སོ། འོག་གྲངས་༡༡༥༨ ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་
སྐགས་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་དུ་དམ་བཤད་དོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྒྱུ་བས་ རྒྱ་འབྲས་དབར་ན།

4 རྒྱུ་བས་ གཙང་དབར་།

5 གསུམ་གར་ དབྱས་དབར་།

6 བྱི། གཙང་དབར་ དབྱས་དབར་།

སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་བྱུག་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་
རོ།། རྒྱུ་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ནམ་པ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་མི་སྟོན་པར་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཚམ་སྟོན་པ་ལ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གཉིས། རྟོག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་
དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་གདམ་པའོ།། དང་པོ་(རྟོག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་)ནི།
གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་འདི་གང་གི་སྟོན་པ་ཡིན། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
སྟོན་པ་སྟོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དུ་གཉེར་
བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མཆོག་དམན་མེད་པས་དེའི་སྟོན་པ་བྱང་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
མི་རིགས་སོ།། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱང་
མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ངས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འཕགས་པ་སྤྲུལ་བྱིས་དུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ལྟག་
པའི་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་དུ་ཆུག་བྱང་དེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་
ཀུས་ཏེ། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དབྱེ་མ་བ་དང་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་ཡོད་བྱང་དེ་གཉིས་
ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། ཕྱིན་བྱུག་གི་སྟོད་པ་ལ་སྟོད་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡོད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་གཉིས་སྤྲུབ་པའི་ལམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལ་བྱུང་
མི་སྤང་ཞིང་། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ཡོད་མེད་བྱང་
ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བྱུང་བར་མ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་གཞག་མི་ཀུས་ལ།
གང་ཐག་ལ་དབང་པོ་རྟོ་རྟེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཅམ་དང་ལམ་བསྐྱོད་པ་སྤྲུལ་བུ་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་

ཀྱང་གཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། སར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་
པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། གཞན་དུ་ན་སྤགས་གྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་
དུ་མ་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལན་གདམ་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་།
ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པའོ།། དང་པོ་(གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་)ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤགས་ནི་གདུལ་བྱ་ཆགས་ཅན་དང་། སར་ཕྱིན་ནི་གདུལ་བྱ་ཆགས་བྲལ་
འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་མི་སྟོང་བར་ལམ་སྒོམ་པ་དང་།
ཆགས་པ་དེ་སྟོང་བའི་ལམ་སྒོམ་པ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།། ཞེས་ཐེར་
རྒྱུ། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
མ་སྤངས་པར་ལམ་སྒོམ་པ་དང་སྟོང་བའི་ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་པས་འབྱེད་ན་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་བྱང་པར་དེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་འབྱེད་མི་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར་སར་ཕྱིན་
གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱིས་པའི་བྱང་ལེན་པ་མི་ཆངས་སྟོང་མ་སྤངས་པ་དུ་མ་
ཡོད་ཅིང་། བྲམ་ཐེའི་བྱེད་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་ལ་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆེ་མི་ཆངས་སྟོང་གནང་བ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤགས་གྱི་ཐེག་པའི་གདུལ་
བྱ་ལ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་སྟེད་པ་སྤངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་མ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཁོ་ལ་བ་མི་སྟེད་པའམ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་
དེ་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་
རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའམ་གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་ཐོག་མར་ལམ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ཆེད་དུ་མི་སྟོང་བར་ཐེག་པ་དེའི་ལམ་
སྒོམ་དུ་རུང་བ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། ཆགས་པ་དེ་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་རུས་པས་ཁོ་ལ་བའི་
རྒྱར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན། རྟོན་དང་བསྟུས་དང་

ལག་བཅངས་དང་། ཞེས་སོགས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་རིགས་
 བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་ལས་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་རྒྱུད་བཞིའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་
 གླུང་དགོས་མོད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་གང་ཐག་གི་
 རྒྱུད་པར་དུ་སྦྱོར་ན་རུང་གི་ཐེག་པའི་འབྱེད་བྱེད་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་བདེ་བས་བརྒྱན་
 བ་བརྒྱན་དང་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྒྱུད་པར་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཉིས་
 ལུ་དབྱེ་བར་མི་རུས་ཏེ། ལས་དེ་བསྐྱོམས་པས་ལུས་ལ་བདེ་བ་དང་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཞིག་
 བར་ཅན་སྟེ་ལ་དེའི་མཐུས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པར་གནས་པ་ལ་བདེ་བས་བརྒྱན་
 བར་བྱེད་ན་ནི། ཞི་གནས་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོར་ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་ལས་སུ་
 རུང་བ་སྟེ་ཞིང་དེས་ལུས་ཤིན་སྐྱངས་བསྐྱེད་པ་ན་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་དེའི་
 མཐུས་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཞིག་བར་ཅན་སྟེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཞི་
 བར་གནས་པ་འབྱུང་བར་ས་སྟེ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཞི་གནས་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེས་སྐྱེལ་སྤྱོད་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ལས་སོ་སོར་འབྱེད་ག་ལ་རུས། འདི་ནི་ཐེག་པ་
 རྒྱན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་པས་མི་སྦྱོའོ། གལ་ཏེ་བདེ་བས་བརྒྱན་
 པའི་དོན་ནི། རྒྱུང་སེམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་འདྲའི་གནད་ཞིག་བར་ཅན་སྟེ་བ་
 པའི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱེད་པའི་ལྷ་བརྟེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་
 དོ་སྦྱུང་ན། དེ་ལྟ་ན་དོ་རྟེན་ཐེག་པ་སྦྱི་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་པའི་རྒྱུད་
 པར་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ལྷ་མེད་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རིགས་པ་
 འདིས་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཡང་ཐེག་པ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་
 པར་དུ་མི་འཐད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་སྤྱོད་གཞག་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་

༡ བརྟེན་ནས་གནས་ དབྱས་དཔལ་

༢ ལྷ་བརྟེན་གཙང་དཔལ་

མཆན་དངོས་དང་། ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་
བའོ།¹ དང་མོ་(ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དངོས་)ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་།
དེའི་ཁུངས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བའོ།

དང་མོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་)ནི། འདིར་བསྟོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་ལ་ནི། སྤགས་
དང་པར་ཐུན་གཉིས་མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་མེད་དེ། ལམ་གཉིས་ཀའི་ཚོབ་བྱ་ཡང་
སྒྲོན་ཀྱན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་
འདིས་བསྟོད་པ་རྒྱའི་ཐེག་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོད་པ་ཐུན་བྱག་ལ་སྒྲོབ་པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པས་དེ་དག་གི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། འོ་ན་གང་ནས་འབྱེད་སྒྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་
མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཙུག་མོ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་གྱི་རང་གི་ཚོབ་བྱའི་དོན་བྱང་རྒྱབ་
མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་མཐོང་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས། “སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར་།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་འདོད།”² ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་བསྐྱེད་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་རོ། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཐབ་མོ་རྫོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐབས་
དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྐུ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་མི་
རུས་པས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་
སྟེན་གྱུབ་པའི་མཐའོ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྫོགས་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
པར་བྱས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་བཞུལ་བར་³མི་རུས་པས། ཐབ་མོ་རྫོགས་

¹ བསྟན་པ་འོ། དཔུས་དཔལ།

² ཐེ་བཅུ་ན། ཤེས་ཐིན། ག་རྒྱལ་བ་བྲལ་པ་པ་པོ་ན་སོ། མངོན་རྫོགས་རྒྱན། སྤགས་དང་སོ། ཤོག་གངས་པ་པ།

³ ཞལ་བར་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བའོ།། དེའི་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱང་ནས་འཁོར་བ་དེ་མིན་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐབས་ལ་བྱ་དགོས་སོ།། བརྒྱུ་ལྟུང་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་སྒྲོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་ལ་སྐྱགས་ལ་ནི་ཡོད་དོ།། དེས་ན་གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུ་པའི་ཐབས་ལ་ལམ་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྱེད་པར་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ལ། བྱུང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བ་ཡང་བྲལ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཀྱི། ཐབས་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཤིང་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱུ་པའི་ཆ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱུའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནི་དེ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྒྲོམ་པའི་ལྷའི་རྣམ་འཕྱོར་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཐབས་ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་ཁྱད་སྤྱོད་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་འཕྱོར་གྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྱེ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་སོ།། དང་པོ་(རྣམ་འཕྱོར་གྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་དང་། དགོངས་འབྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་)ནི། རྟོ་རྗེ་གྲུར་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ལས། “གལ་ཏེ་སྤྱང་པ་ཐབས་ཡིན་ན།། དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར།། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་གཞན་མེད་ཕྱིར།། ཐབས་ནི་སྤྱང་བ་ཉིད་མ་ཡིན།། ལྟ་བ་རྣམས་ལས་འོག་རྣམས་དང་།། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་

འཆོལ་ནམས་ཀྱི།། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བརྫོག་པའི་ཕྱིར།། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་
བསྟན།། དེ་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས།། བདེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟེ།། སངས་
རྒྱལ་ང་རྒྱལ་ནམས་འཕྲོར་གྱིས།། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡུན་རིང་མི་འགྱུར།། སྟོན་པ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་མཆོན།། མངའ་བདག་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྷན།། དེ་ཕྱིར་ཐབས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ།།
ཐབས་ནི་སྟོན་པའི་གཞུགས་ཅན་ནོ།།¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། འདི་དག་གིས་ནི་
སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཐབས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་
པ་དང་། སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐབས་དེས་བསྐྱབ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ནམས་བསྟན་ཏེ། ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་དང་གོ་རིམ་²བཞིན་ནོ།། དེ་ལ་
ཀར་པ་དང་མའི་དོན་ནི་གྲུར་དུ་རང་གི་ནམ་རྟོག་གི་དྲི་མས་སེམས་སྒྲགས་པར་བྱས་པས་
འབད་པ་ཀྱན་གྱིས་སེམས་སྒྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། དེ་ལྟ་ན་དྲི་
མ་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་བསྟོན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་དང་ནམ་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་
གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ཅམ་
དུ་ཐད་གྱི། སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟུམ་པའོ།། དེའི་ཆེ་ཐབས་དེ་ལ་རི་ཅམ་འབད་ཀྱང་
སངས་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་རྒྱ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་དེ་ལས་གཞན་འབྲས་
བུའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་བས་རྒྱ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་³ཉིད་ཅམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཆང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། རྒྱལ་དེ་ནི་

¹ གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ང་མཁའ་འགོ་མ་རྟོ་རྟེ་གྲུར། ལེན་དང་སོ། འོག་གངས་ ༢༡ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཤམ་དེ་སྟོང་པ་
ཐབས་ཡིན་ན།། དེ་ཆེ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་མི་འགྱུར།། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་གྱིར།། ཐབས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན།། ལྟ་བ་ནམས་ལ་ཤོག་
ནམས་དང་།། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཆོལ་ནམས་ཀྱིས།། བདག་ཞེན་བསམ་པ་བརྫོག་པའི་ཕྱིར།། སྟོང་པར་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་གསུངས།། དེ་ཕྱིར་
དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས།། ཐབས་ནི་བདེ་བའི་སྟོན་པ་སྟེ།། སངས་རྒྱལ་ང་རྒྱལ་ནམས་འཕྲོར་གྱིས།། སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་ལྷུར་བར་འགྱུར།།
སྟོན་པ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆོན།། གཙོ་པོ་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྷན།། དེ་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དང་།། དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་གཞུགས་ཅན་
ནོ།།” ཞེས་གསལ།

² གོ་རིམས་ གཙང་དབར།

³ དེ་ནི་སྟོང་པ་ རྒྱ་འབུམ་དབར་མ།

བར་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་དེའི་ཆེ་བ་བརྟུན་པའོ། ། ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་སྒྱུར་ལམ་དུ་
 བཤད་པ་འདིས་ནི་ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་ནལས་མཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་མེད་དོ་སྟེ་ལྷ་དུ་འཛིན་པའི་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་ནལས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀུན་གསུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནལ་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ར་རྒྱལ་འཆར་བའི་ནལ་འཁྱོར་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན། རྟོན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་དང་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྐྱབ་
 བུ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཡིན་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱས་ནས། འབྲས་
 བུ་རྟོན་པ་དེའི་གཞུགས་ཅན་ནལ་ནལ་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་དེས་སྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། ལྱུང་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་སུ་དོགས་པ་བསལ་ནས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་
 རྒྱང་ལ། ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
 སྟོམ་པ་ཅམ་ཞིག་ཐབས་སུ་འདོད་པ་བཀག་པའི་སྐབས་སུ། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་
 འབའ་ཞིག་བསྟོམས་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་བཤད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། ། དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐབས་
 དང་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བའི་ལན་དུ། དེའི་ཆེ་རྒྱ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་
 སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱུང་བར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཐབས་མེན་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱ་ནི་དམིགས་བཅས་སྟོས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་དང་
 འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་འབྲས་ཐ་དད་དུ་བྱལ་བས་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་
 འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྤར་དང་འབྲའོ། །
 དེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྷའི་ཐབས་ཀྱིས་ཐེན་པ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་
 སྐྱད་པས་བྱང་རྒྱལ་འགྲུལ་པ་མར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པར་བསྟན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ལ་དེ་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་
 བཞི་འཆད་ཅིང་དེའི་བདེ་བ་སྤར་དང་འབྲ། སྟོམ་པ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྟོར་གྱི་བདེ་བ་སྟོང་

ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་
 རབ་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཐན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཐན་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་ཡང་
 ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་སྤངས་
 པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་། ཐབ་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར།།
 རྣམ་མི་རྟོག་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན།། འདི་ལ་དེ་གཉིས་བསྟན་པས་ན།། དེ་ཕྱིར་ཟླ་ན་མེད་
 པའི་ཐབས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སེམས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་
 པར་གྱུར་ན་དེ་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 སྤྱིན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་དེ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་།། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བྱང་
 རྩལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱིས།། བྱང་རྩལ་བྱང་པོར་ཞེན་ནས་མཆོག་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས།།
 དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་"ཞེས་སོ།། དེ་
 དག་གི་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་དང་བྲལ་ན་བདག་མེད་པ་ཅི་ཙམ་གོམས་ཀྱང་འགོ་བ་ཀུན་
 གྱི་གསོས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་མི་འཛོལ་བས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ནའི་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱིར་བཏོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྤྱིར་བཏོན་པ་ལ་འཇུག་པ། རྟོག་གངས་༥༤ནང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 "བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེས་རྟོག་པའི་ཕྱི་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འགོ་བ་མ་
 ལུས་པ་ལ་ཐན་པར་མཐོང་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབད་
 པར་བྱའོ།། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཐན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཐན་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་ཡང་ཐབས་གོམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་། ཐབ་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར།། རྣམ་མི་རྟོག་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན།། འདི་ལ་དེ་གཉིས་བསྟན་པས་ན།། དེ་ཕྱིར་ཟླ་
 ན་མེད་པའི་ཐབས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་
 ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 སྤྱིན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་དེ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་།། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བྱང་རྩལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་གྱིས།། བྱང་རྩལ་བྱང་པོར་
 ཞེན་ནས་མཆོག་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས།། དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ།

ལག་རྩེས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གོམས་པའི་¹ལག་རྩེས་ནི་དེ་མ་ཟད་པ་ཅམ་གྱི་སྤངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་དེ་མ་
 ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྦྱུང་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་
 སྟོན་པ་མིན་ལ། སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཅམ་ལ་གོམས་པས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྦྱུང་པའི་གཞུགས་སྦྱོབ་ཀྱས་ཀྱང་། དེ་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་
 པའི་ཆོས་སྦྱ་མི་འཛོལ་ཅེས་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྦྱ་དང་གཞུགས་སྦྱ་གཉིས་གཅིག་
 རྒྱུ་མཐུན་ཅིག་གོས་²མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་
 དག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་འཕངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་དེ་མ་མཐའ་དག་འདག་བྱེད་ཡིན་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་ལྟ་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུང་ཡང་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ནམས་ཀྱང་གཞུགས་སྦྱུང་ལྟ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་སྦྱུང་
 ཡང་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལ་མ་འབད་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་ཅི་ཅམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་བ་ཅམ་སྲིད་ཀྱི། དེ་མ་
 ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་སྦྱ་ལ་གཏུག་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ལ་མ་འབད་ན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལ་ཅི་ཅམ་འབད་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་ལ་གཏུག་པར་མི་
 ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་ནའང་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ནི་སྟོང་
 ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་ལག་རྩེས་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་གསོས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་ཐབས་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ལག་རྩེས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་
 ལ་རྒྱུ་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། གསུམ་གའི་³འབྲས་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གཞུགས་ལ་འཛིན་

1 གོམས་པ་ སྦྱ་འབྱུང་དབང་མ།

2 གཅིག་གསུམ་ དཔུས་དབང་།

3 གསུམ་གའི་ དཔུས་དབང་།

གྱི། སྐུ་ལ་སོགས་པ་ལུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་དབང་པོའི་ལག་རྒྱུ་དང་། སྤྱོད་བའི་རོ་
 བོར་སྐྱེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཆེན་དང་། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དམིགས་ཆེན་གྱི་ལག་
 རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་འདྲོ། ཟབ་པའི་སྤྱོད་དང་ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་ཆུན་གྱི་ལུང་ནི། ཟབས་
 དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་ཟབས་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཁུངས་སོ། སྤྱོན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་པའི་ལུང་ནི། སྤྱོན་སོགས་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་
 པའི་ཟབས་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་
 པར་བྱས་ན་ཟབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁུངས་སོ། དེའི་འོག་དུ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྤྱོན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཟབས་གསུངས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། “དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མི་
 འདྲ་བ་གོམས་པ་ལས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྒྱུ་མ་ཐུན་པའི་སྒོ་མ་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་”¹ ཞེས་སོ། དེའི་དོན་ནི་སྤྱོན་སོགས་ཟབས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་
 སྒྲ་ན་མེད་”² པའམ་གོང་ན་མེད་པའི་ཟབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྣམ་པ་རྒྱུ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་སྒོ་མ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་ལེ་མི་འདྲ་བའི་ལམ་ཅམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་
 པའོ། གཞུགས་སྤྱོད་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་སྒོ་མ་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཟབས་
 གོང་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་“བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་
 པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ལ་”³ ཞེས་པའོ། དེ་ལ་སྤྱིར་རོ་བོ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཟབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་བདག་

1 རྒྱ་བསྟན་ཆུང་འགྲེལ། དེ་སྤྱོད་དཔོན་ཡི་ཤེས་ཞབས། བདག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༧༡ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་
 ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མི་འདྲ་བ་གོམས་པ་ལས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གོམས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་རྒྱུ་མ་ཐུན་པའི་སྒོ་མ་པ་མེད་
 པའི་སྤྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

2 དེ་རྣམས་མེད་ སྤྱོད་པར།

3 རྒྱ་བསྟན་ཆུང་འགྲེལ། དེ་སྤྱོད་དཔོན་ཡི་ཤེས་ཞབས། བདག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༥༧༡ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ།”
 ཞེས་གསལ།

ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མཆན་དཔེས་སྐྱུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུ་གས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པར་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ནས་ཡང་ལྡང་བ་མེད་
 པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བས་བརྒྱན་པ་ནས་ཡང་རྣམ་པར་
 འགྱུར་བ་མི་སྟོན་པར་བཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་འཇུག་ལོ་ལོ་དཔེར་མེད་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་
 གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།¹ དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱུ་བ་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 གྲུང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པའི་སྐྱུ་གས་ཆོས་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པ་ན་རྣམ་
 འགྱུར་པས་ད་ལྟ་ནས་རང་གི་སེམས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཞག་ནས་རྒྱལ་
 པའི་སྐྱུ་གས་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པ་
 ནའང་རང་གི་ལུས་མཆན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱུ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 ལམ་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་བྱེད་ན་བྱེད་མཉམ་དང་འཛོག་ན་འཛོག་མཉམ་དུ་ཀུན་
 ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདག་སྐྱུ་བ་པ་ལས། “དེ་བས་ན་བདག་
 མེད་པ་དང་འབྲ་བར་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡང་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།”²
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་སྐྱུ་གས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ལྟའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཆེ་
 སྐྱུ་གས་ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱུ་བ་པ་ལ་རང་གི་རང་བཞིན་
 ལས་སྐྱུ་བ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འབྲས་བུའི་སྐྱུ་བས་སུ་ལུས་མཆན་དཔེས་སྐྱུས་པའི་
 ཉེན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་གས་གཉིས་རོ་བོ་དཔེར་མེད་དུས་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པ་བཞིན་དུ། ལམ་ཀྱི་སྐྱུ་བས་སུ་ཡང་རྣམ་འགྱུར་པའི་ཡིད་རོ་ན་རང་གི་སྐྱུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱུའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་ཐབས་དང་། དེའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རོ་བོར་དཔེར་

¹ གཉིས་ཀྱི་ཡང་ རྒྱུ་ཆེ་དཔེར་

² དོན་ནོ། ། གཙང་དཔེར་

³ རྒྱུ་ཆེ་ཙམ་ རྒྱུ་ཆེ་ཙམ་ དེ་སྐྱུ་བ་དགོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ བདག་སྐྱུ་བ་པ་ལ་འཇུག་པ། སྐྱུ་གས་པ་༥༥ན

མེད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོག་པ་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་དུས་
 གཅིག་ཏུ་སྒྲོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཉིད་གདུལ་བྱ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་གོ་འཕང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་སྒྲུབ་
 པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་བྲལ་ནས་དེས་མོངས་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་མི་རུས་པས། གཉིས་
 ཆོག་པ་པ་དགོས་པར་བདག་སྐྱབ་པ་ལས། “དེ་ལ་ཡང་སྐབ་པ་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོ་
 བ་དང་ལྡན་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་སྐྱེས་ཆོག་པ་པ་མཐའ་ལས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་
 གིས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་མོངས་
 པར་གྱུར་པ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ནའང་བྱུང་སྐྱེས་ཆོག་པ་པ་ལུས་པ་
 འཛོལ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོ་མོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ།”¹
 ཞེས་སོ། གཞུང་རྣམ་ལྟའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་
 རྒྱུ་ལོག་ས་ཐ་དད་ལ་སྒྲོས་པའི་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྒྲུད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོན་ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་
 ཏུ་འཛོག་སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཐར་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་པ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རང་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆ་ནས་ཐབས་
 སུ་འཛོག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ནི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པར་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དེ་ལྟར་ཡང་བདག་སྐྱབ་པ་²ལས། “དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་དང་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དི་སྒྲིབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བདག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ལོག་གྲངས་༥༦༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་
 ལ་ཡང་སྐབ་པ་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་སྐྱེས་ཆོག་པ་པ་མཐའ་ལས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་མོངས་པར་འབྱུར་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
 བ་ཡང་བྱུང་སྐྱེས་ཆོག་པ་པ་ལུས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ།” ཞེས་
 གསལ།

2 བདག་སྐྱབ་པ་ གཙང་དབང། དབྱུས་དབང།

ཤུའི་པས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་ཙམ་ཞིག་སྒྲོམ་ན་གཏན་འཛང་རྒྱ་མི་རུས་པ་དང་། ལྷ་མ་བསྒྲོམས་ན་སྟོང་ཉིད་ཐབས་གཞན་དང་ལྷན་པར་བསྒྲོམས་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་མང་པོས་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། ལྷ་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམས་ན་ལམ་སྤྱར་བར་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྒྲོམ་དཔོན་འདི་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་མེད་ན་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ལམ་འགྲུང་བ་དང་། ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱེལ་བས་ལམ་སྤྱར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་རིམ་སྤྱི་འགྲུང་བའོ།། མན་ངག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ཨ་བྱས་ཤུའི་བ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་བཤད་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཐ་མལ་ང་རྒྱལ་གཞོམ་དོན་དུ།། བསྒྲོམ་པ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཞེས་དང་། སྤར་ཡང་འོན་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་ལུས་སྤྱར་བའི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བསྒྲོམ་པར་¹བགྱིའོ།”² ཞེས་གྲུར་གྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས་གསུངས་པ་དངས་སོ།། མི་སྤྱབ་རྩ་བས་ཀྱང་གྲུར་³གྱི་ལེའུ་དང་པོ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནས་ལྱང་དངས་ནས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱས་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱབ་མི་རུས་པར་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།། དཔྱ་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་སྤར་བ་ལས་ཀྱང་། “སྤྱན་བ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་མ་བསྒྲོམས་པའི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་བདག་ཉིད་དག་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཐ་བ་ནི་རི་ལྟར་སེམས་ཅེས་པར་འབྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་

འིན་གྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཆོག་ཏུ་སྤྱར་བར་སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འོོབ་པར་འབྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

¹ སྒྲོམ་པར་སྤྱི་འགྲུང་དཔར་མ། མེ་དཔར།

² རྟེ་བསྟན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱི་ཆ་སྟོན་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཙོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་ 76 བ 3 ལས་བྱང་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐ་མལ་ང་རྒྱལ་གཞོམ་དོན་དུ།། སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཞེས་དང་། སྤར་ཡང་འོན་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་ལུས་སྤྱར་བའི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བསྒྲོམ་པར་བགྱིའོ” ཞེས་གསལ།

³ རྩ་བས་གྲུར་སྤྱི་འགྲུང་དཔར་མ།

སྒྲིལ་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་པའི་བྱེད་པ། གཡེ་རེས་པར་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པ་ཡིན། ཆོས་སྒྲིལ་བའི་བསམས་གཏན་གྱིས་འཕྲོག་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཅི་མེ་སྒྲིམ་མི་བྱེད། གཟུགས་སྒྲིལ་བཅོང་ནམས་ཆོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་ན་ཡང་། དེ་ནི་ཡུན་རིང་དུས་གཞན་དམན་པ་སྟེ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་ལས། སྒྲིལ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ནི་སྒྲིལ་བ་ཡིན།² ཞེས་སྒྲིལ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱང་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་དག་གསལ་བར་སྒྲིལ་བས་བཀོད་དོ།

གཉིས་པ་(རྒྱད་མེ་ལོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་)ནི། བདག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་བ་དང་སྒྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་གསུངས་པ་དེ།³ དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་མཛོན་བྱང་གིས་སྒྲིལ་སྒྱུར་བའི་ལྷ་དང་མཉམ་ནས་བསྐྱུས་པའི་དེ་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ་རྩི་རྩེ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོང་ལུགས་བྱང་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཁྱེད་དུ་མ་ཐད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དང་གཉིས་ཀའི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བཞེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲུབ་པའི་མོད་བྱང་། རང་ཉིད་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱད་མེ་ཀྱན་ལ་འདྲ་མེད་ལྷའི་སྒྲིལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱད་ནས་བྱང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ལས། “ལུས་དང་དག་སེམས་རྩི་རྩེ་ཡི། རང་གི་རྩལ་ནི་སྒྲིལ་རྣམས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ནི་སྒྲིལ་བསྒྲོམས་ན། རྩིགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར།”⁴ ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། “རྩལ་སྒྲིལ་བ་དེ་ཉིད་རྩི་རྩེ་ལ་སོགས་

1 དེན་མེ་དབས།

2 རྩི་བསྐྱུས་རྒྱད་འགྲེལ། ཡ་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་འདུལ་བས་ཀྱིན། རྒྱ་འབྲུལ་རྒྱ་མའི་མན་དག་འོག་གངས་པུལ་པུལ་ལས་བྱང་པ་རྩི་པའི་འདྲ་སྟེ། “དེན་འདི་ནི་རྒྱ་མའི་ཞལ་སྒྲིལ་ནས་བྱང་དོན་ཀྱི་སྒྲིལ་དུ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲིལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པ། གཡེ་རེས་པར་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པ་ཡིན། ཆོས་སྒྲིལ་བའི་བསམས་གཏན་གྱིས་འཕྲོག་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཅི་མེ་སྒྲིམ་མི་བྱེད། གཡེ་རེ་གཟུགས་སྒྲིལ་བཅོང་ནམས་ཆོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་ན་ཡང་། དེ་ལས་ཡུན་རིང་དུས་གཞན་དམན་པ་སྟེ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་ལས། སྒྲིལ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ནི་སྒྲིལ་བ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

3 གསུངས་པ་སྟེ། དབྱུས་དབས།

4 རྩི་བཀའ་རྒྱད་འབྲུམ། 9 དེ་ལོན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། འོག་གངས་པུལ་པུལ་

པར་བསྐྱོམས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱལ་བའི་ནལ་འཕྱོར་པས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་ཉིན་
རེ་བཞིན་བྱམ་བཞིར་བསྐྱོམས་ནའོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་སྐྱུར་བསྐྱོམས་པས་དངོས་བྱལ་གང་
ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།^{1,2}
ཞེས་སོ། དེ་ཉིད་སྐྱུར་བའི་སྟོན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། “གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྟོང་སྐྱུད་པ་སྟོན་
པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་བྱམ་པར་བྱའོ། ཞེས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ།”³ ཞེས་དང་། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པ་དེ་ལ་འབྱུང་
པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཚུལ་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཚུལ་ཀྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བདག་
ཉིད་ཐམས་དང་ཅིང་དབྱེར་མེད་པར་རི་སྒྲིང་མངོན་སྲུང་དུ་རང་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་སྒྲིང་ཀྱི་པར་
དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཉི་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱལ་
པ་ལོན་དུ་གསལ་བས་ཁུངས་སུ་མ་བྲིས་སོ། བྱ་སྟོན་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཀྱང་གསུངས་པའི་
ཚུལ་ནི། རྣམ་སྐྱུར་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱེས་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པ་
ལས། “འདི་ལས་མཆོན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་⁵བཞིན་དུ་

1 རྫོགས་པོ། སྐྱུ་འབུས་དཔར་མ། རྗེ་དཔལ་
2 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷུན་གཤེན། ཀོ་ས་ཡི་རྒྱན། འོག་གངས་364བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དུལ་
གྲུབ་དེ་ཉིད་རྫོ་རྗེ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམས་པས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱལ་བའི་ནལ་འཕྱོར་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་ཉིན་རེ་བཞིན་བྱམ་བཞིར་
བསྐྱོམས་ནའོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྐྱོམས་པས་དངོས་བྱལ་གང་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།” ཞེས་གསལ།
3 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷུན་གཤེན་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་འབྲེལ། འོག་གངས་364བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “སྐྱགས་ཀྱི་སྟོང་སྐྱུད་པ་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་བྱམ་པར་བྱའོ་ཞེས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།
4 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ལྷུན་གཤེན་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་འབྲེལ། འོག་གངས་364བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡིད་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་པར་བྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཚུལ་དང་གཞུགས་ཀྱི་
སྐྱུའི་ཚུལ་ཀྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བདག་ཉིད་ཐམས་དང་ཅིང་དབྱེར་མེད་པར་རི་སྒྲིང་མངོན་སྲུང་དུ་རང་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་སྒྲིང་ཀྱི་པར་དུ་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།
5 ཀོ་རིམ་སྐུ་ གཙང་དཔར།

ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཤེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་ལྷའི་སྤྱིའི་
 བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་རྟོ།། དེ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་¹དག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་
 མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཡི་ཤེས་རྣམ་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ནོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤྱེ་
 སོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 རོ།།² ཞེས་སྐྱ་གཉིས་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒོ་མ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་བསྟན་
 ཉེ་འདི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲའོ།། འདིར་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་ལ་མཆོག་དམན་
 མེད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
 པར་³ཡང་གསལ་བར་གསུངས་ཉེ། རི་སྐད་དུ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཅོས་
 ལྷན་འདས་དང་སྤྱ་སྤྱལ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པ་ནི་མེད་དོ།། ཀུན་རྫོབ་ཅན་གྱིས་རི་ལྷར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཞེས་
 གང་སྤྲས་པ་ནི་འདིར། དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྤྱོད་པ་
 ཡིས་།། རྫོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ནི།། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟགས་།།”⁴ ཞེས་རྣམ་

༡ བསྟན་རྟོ།། ཡོངས་སུ་ དབྱས་དབང་།

༢ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩེ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་བརྒྱུ་ཀྱང་། རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་གི་བསྟན་པ་འགྲེལ། སོག་གངས་༥༥བ་༩ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
 སྤྱེ། “འདི་ལས་མཆོན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཤེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་ ལྷའི་སྤྱིའི་དོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་རྟོ།། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་མ་མེད་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཡི་ཤེས་རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་
 གཞུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱེ་རི་ལྷར་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤྱེ་སོ་
 ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ གཞག་པར་ དབྱས་དབང་།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩེ་སྤྱོད་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སོག་གངས་༡༠༡བ་༩
 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྤྱེ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས་དང་སྤྱ་སྤྱལ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཁྱད་པར་
 གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པ་ནི་མེད་དོ།། ཀུན་རྫོབ་ཅན་གྱིས་རི་ལྷར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྤྲས་པ་ནི་འདིར། དམིགས་པ་རྣམ་
 པར་དག་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྤྱོད་པ་ཡིས་།། རྫོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི།། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟགས་།།” ཞེས་གསལ།

པར་དག་པའི་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གཟུང་པས་
 བྱིན་རྒྱལ་ས་¹སྒྲེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་ཞིང་དག་པར་
 མཛད་པ་ལྟར་བྱེད་པས། དམིགས་པ་དང་ཁྲོགས་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོད་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེ་པས་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབྱུ་མ་པ་ལས་ཁྲད་པར་ཏུ་འཇགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྲད་པར་དེ་གསུམ་
 དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ལ་བྱ་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲེའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྒྲགས་སྒྲིའི་
 ཁྲད་པར་ཏུ་འདོད་དོ། ། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་རང་གི་རོ་ཤོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་ལྟ་བ་དང་རང་ཉིད་སྟར་སྦྱོད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སྒྲེལ་
 རས་འབྲས་བྱ་སྒྲུ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ནི། རོ་རྗེ་ཐེག་པ་གང་གི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་
 གདུལ་བྱའི་གཙོ་ཤོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཏུ་བྱས་ནས། རྒྱུད་སྒྲེ་སོ་སོ་
 རས་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མང་ཤོ་བཤད་པ་རྣམས་ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 ཁྲད་ཞུགས་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་དང་། ཁ་ཅིག་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཏུ་གཟུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཆོང་ས་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་གཞུགས་
 ལྟའི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མེད་ལ་སྒྲགས་པ་དེ་ཡོད་པས་མཆོག་དམན་ཏུ་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 འབྲས་བྱ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྒྲུབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 འབྲས་བྱ་མཆོན་དཔེས་སྒྲས་པའི་སྒྲུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་ལ་ཡང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་
 ལམ་སྟོམ་དགོས་ན། འཁོར་ལོས་རྒྱར་བ་ལྟ་བུ་མཆོན་བཟང་ལོས་བརྒྱན་པའི་ལུས་འབྲུབ་
 པའི་རྒྱར་ཡང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་ལམ་སྟོམ་དགོས་པར་འབྱུར་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་
 བདེ་འགོ་དང་རན་འགོའི་ལུས་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་གསོག་པའི་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་འགོ་བ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཏེ་

¹ བྱིན་རྒྱལ་ས་ དབྱུ་མ་དབང་།

འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་རང་དང་ནམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མི་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་
 ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་པ་སྟེ་བར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་ཉིད་དོ། དེའི་ཕྱིར་
 གཞུགས་སྐྱའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་སྐྱ་སྐྱབ་པ་སྟེ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ནམས་ཀྱི་
 བྱང་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དད་པར་བྱ་བ་ཅན་ཏུ་བྱད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་
 བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་བ་ནམས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱའི་རོ་མོའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 མཆོག་ནམས་དང་། མཆན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་བྱད་པར་གྱི་རྒྱ་རྩ་མ་བསུ་སྟེ་ལ་ལ་སོགས་པ་
 ནམས་ཆེ་རབས་ཏུ་མ་ཞིག་ཏུ་བསགས་པའི་མཐུས་ས་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན། མཆན་དཔེ་
 རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེ་བཟང་རྗེ་བཟང་ཏུ་སོང་སྟེ་མཐར་མྱིད་
 པ་ཐ་མ་པར་གྱུར་བ་ན། སྟོབ་པའི་མཆན་དཔེ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཆེ་
 ཏེན་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་ཏུ་བྱས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་མཆན་དཔེའི་རིགས་འདྲ་དེ་ཉིད་ལོངས་
 གྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཏུས་སུ་མཆན་དཔེ་མེད་པར་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་གསར་ཏུ་
 འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། དེ་བཞིན་ཏུ་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་བ་ནམས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་
 སྐྱབ་པ་ན། སྟོབ་པའི་ཏུས་སུ་མི་སྟོབ་པའི་མཆན་དཔེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཆན་དཔེ་
 མེད་ན་མཐར་ཐུག་པའི་མཆན་དཔེ་སྟོ་བྱར་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་པའི་
 ལམ་ཏུ་མཆན་དཔེ་མེད་ན་གཞུགས་སྐྱ་མི་འབྱུབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
 སོ། དེའི་ཆེ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་སྟགས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལ། དང་པོར་
 སྟེས་ཅན་ནས་ལུས་ལ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཞིག་དགོས་པར་སྟགས་ནས་མ་གསུངས་
 ཤིང་། ཡོད་པ་ཡང་མིན་པས་ལུས་ཀྱི་མཆན་དཔེས་གཞུགས་སྐྱའི་མཆན་དཔེའི་རྒྱ་བྱེད་
 པ་གཞག་ཏུ་མེད་པས། ཆེ་དེ་ལ་གསར་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་མཆན་དཔེའི་རིགས་མཐུན་གྱི་
 རྒྱ་ཞིག་སྟེ་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་གཞན་ཏུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་

༡ ལུས་ཅན་ དཔུས་དབང་།

༢ རྒྱ་ཅིག་ དཔུས་དབང་།

ལྟར་བྱས་ན་བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོའི་ལུས་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱའི་སྐུམ་སུ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
རྒྱ་བསག་མི་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་རྒྱ་ཏུ་དེ་དང་
རྣམ་པ་རྟེན་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་དགོས་པ་གཉིས་ནི་ལྟར་མཛུངས། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་གཞུགས་
སྐྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱར་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་
མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་རྒྱ་ཏུ་དེ་དང་རྟེན་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་
མཐུན་གྱི་རྒྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐུན་ཀའི་གནས་མེད་དོ། འོན་རྒྱུད་སྟེ་འག་
མ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་། གླ་མེད་ཀྱི་འང་ཆེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་
པར་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལྟའི་སྐྱེ་སྟོན་པ་རྣམས་གཞུགས་སྐྱེའི་རྟེན་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱར་
ནི་ལྟར་འགྱུར་སྟུང་ན། འདི་དག་གྱང་ཆེ་འདིར་དེ་ལྟར་གོམས་པས་མཐར་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་
ཆེ་དེ་ལ་གཞུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱར་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་སྐྱར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ནི་སྐད་བཤད་པའི་དོགས་པ་རྣམས་
ལེགས་པར་བཅད་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་མེད་མི་ཏུང་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་
ཏེ། རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་དང་པོ་ལས། “བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དཔའ་ལོ་
ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལྟ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་བྱ།
འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དཔའ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཉིད་དང་ནི། རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཏུ་འགྲུབ་འགྱུར་ཞེས། མཁའ་འགྲོ་ཀྱན་དང་མཉམ་སྦྱོར་པའི།
རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་བདེ་བའི་མཆོག་། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། དཔལ་ལྷན་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས།”² ཞེས་དང་། “ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། ས་
གསུམ་མ་ལུས་བཟང་བར་བྱ། གཞན་ཏུ་གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་ནི། མ་ཆང་མར་མེ་ལྟ་བུར་
འདའོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “འདི་ཡིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་མ་ཐག་

༡ སེམས་དཔའི་སྐྱེ་འགྲུབ་དཔའ་མ། རྟེན་པར་

༢ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འགྲུམ། ཁ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་པོ། རོག་གྲངས་ནན་༩

༣ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འགྲུམ། ཁ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་པོ། རོག་གྲངས་ནན་༩

པའི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདིས་སོ།། ཕྱག་དང་ཞལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 དང་མཉམ་པར་སྒྲོར་བ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཅི་ཞིག་
 བྱ་ཞེ་ན། ས་གསུམ་མ་ལུས་བཟའ་བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་
 གཟུགས་བརྗོག་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།།¹ སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་འབའ་ཞིག་
 གིས་རི་ལྟར་ཡང་བྱང་རྩལ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་སོ།། སྒྲོར་བ་མ་
 ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་བ་ལས་འདས་པའོ།། འདའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་དོན་ཅམ་ཡང་
 མེད་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའོ།། རི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། མར་མེ་ལྟ་བུར་ཏེ་རི་ལྟར་མར་མེ་མར་
 ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་མར་གྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་
 དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་གཏུགས་པར་གྱུར་བས། བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤང་ན་གཞན་སྤང་
 བར་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་རིང་ངེ་འཛིན་ཡང་བལྟ་བར་
 བྱའོ།།² ཞེས་བཤད་པས་སྤགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་མེད་ན་སྒྲོང་བ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལ་རི་ཅམ་གྱོམས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཞི་བའི་མཐར་ལུང་བ་འཕོག་མི་
 རུས་པ་ནི་རྒྱད་སྟེའི་དགོངས་པ་དམ་པའོ།། དེ་དག་ལ་དེས་པ་ལེགས་པོར་མ་རྟེན་ན་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་དོར་ནས་སྤགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་སྒྲོང་བས།³ ལམ་གྱི་ལུས་གཏན་

¹ དོན་ནོ།། སྤྱུ་འབྱུང་དཔལ་ལ། རྟེན་དཔལ་

² རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྱེད། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འཕྱོད་རྣམ་པ་ཤད། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་པ་ནང་ལས་
 བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡིས་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་མ་ཐག་པའི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདིས་སོ།། ཕྱག་དང་ཞལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྒྲོར་བ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ས་གསུམ་མ་ལུས་བཟའ་
 བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་བརྗོག་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།། སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་འབའ་ཞིག་
 གིས་རི་ལྟར་ཡང་བྱང་རྩལ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་བ་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་སོ།། སྒྲོར་བ་མ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་བ་ལས་འདས་པའོ།། འདའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་དོན་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྤྱང་
 བར་ལས་འདའ་བའོ།། རི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། མར་མེ་ལྟ་བུར་ཏེ། རི་ལྟར་མར་མེ་མར་གྱིས་རྒྱུན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལ།
 གང་གི་ཆེ་མར་གྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་གཏུགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤང་ན་གཞན་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།
 དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་རིང་ངེ་འཛིན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

³ རྒྱུད་སྤགས། རྟེན་དཔལ་

ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་
 གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་བྱད་པར་ཉིད་བཤད་པའོ།། དང་མོ་(དངོས་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ན། ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཡང་མཆོག་དམན་ཡོད་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་བྱད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ལ་བྱད་མེད་པ་འགལ་བའི་
 སྒྲིབ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱའི་བྱད་པར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་རོ།། དེས་ན་བརྩ་
 གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལས་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། “མདོར་བསྟུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད།། བསྐྱལ་
 པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་པས།། ‘རི་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།’ གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་
 བས་ཁྱོད།། སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཡང་ན་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཉིད།།”¹ ཅེས་བསྐྱལ་
 པ་བྱེ་བ་དང་གྲངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དོ་རྩེ་འཆང་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་
 པའི་སྒྲིབ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དམ་དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།། མཆོན་གཞི་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་དབའ་ཡང་དག་པར་
 གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་རོ་”² ཞེས་བེར་རོ།། འདི་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་དེས་
 རྒྱ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ། ཡང་ན་པར་བྱིན་ནས་བཤད་པའི་ཀྱང་ཏུ་འོད་འབྱུང་ལ།
 ཡང་ན་སྒྲགས་ནས་བཤད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་འབྱུང་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་པའི་སྒྲིབ་དང་། བསྐྱལ་

སྒྲིབ་པས། དཔུས་དབང་།

¹ རྩེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། ག་སྔ་ལྟར། བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༠ན ༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེ་གཅིག་ནང་གསུམ་པ་
 རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ།།” ཞེས་གསལ།

² སེམས་དབའ་ རྩེ་དབང་།

³ རྩེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། ག་སྔ་ལྟར། བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༢བ 3 ལས་བྱུང་བའི་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱེ་བ་འདིར་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་དམ། དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།། མཆོན་གཞི་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་དབའ་ཡང་དག་པར་གསུངས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

པ་གྲངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བཅུ་གཅིག་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་གཉིས་
 བྱུང་མེད་པར་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པས་གྲང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་
 གྲངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ལས། “ས་དགྲ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། དེ་ནི་བྱང་
 རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་ས། བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།”¹ ཞེས་ས་བཅུ་པ་པ་ལ་སངས་
 རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 རྒྱགས་ནས་ས་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞིར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
 ནི་པར་བྱིན་ནས་བཤད་པའི་ས་རྣམས་དང་དབྱེ་བསྟུ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པས་
 བཤད་དེ་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་བཅུ་གཅིག་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་
 ས་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་ལ་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་ལས་གྲངས་མེད་གསུམ་
 དང་། རྒྱད་སྡེ་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲུབ་པར་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་རྡོ་རྗེ་འཆང་
 ཞེས་གསུངས་པས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་འབྲས་བུ་མིན་མོ་སྟུམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བྱུ་བ་པའི་རབ་བྱེད་ལས། “དཔལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་མེས་ས་དཔའ་ལས་གཞན་དག་གིས་
 བསྐྱལ་བ་དུ་མ་གྲངས་མེད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དཀའ་བ་མེད་པར་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་”² ཞེས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ལས་གཉིས་
 ཀའི་ཐོབ་བྱུང་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་ཕྱང་དེའི་འབྲེལ་
 པ་མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་། “སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་འི་དབང་ལྷག་གོ ། རྣམ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་ཉིད་དོ། ། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་གི་དབང་ལྷག་
 ཉིད་དོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས། “དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཆོངས་

1 རྟེན་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡༡ རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས་དང་པོ། རྟོག་གྲངས་༤༧༥

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༩ རྟེན་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ། དེ་ཁོ་ཉིད་བྱུ་བ་། རྟོག་གྲངས་36༧༤

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༨ རྟེན་དཔོན་འཛིན་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་པ་ཐེན་པ། རྟོག་གྲངས་༤༧༧ ལས་བྱང་བཅུང་

དང་།¹ ཞེས་པའི་དོན་སྒྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཐོབ་བུའི་དོན་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་ནས་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་བརྟེས་པ་དེ་
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་ཤིང་། སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་
 དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གསུངས་པས།
 དེར་བཞད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་ན་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 བད་ཀྱང་ད་དུང་སྟོན་མ་བད་པ་དང་། སྟོབས་བརྩ་ལ་སོགས་པའི་བག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 ཞེ་བཞི་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་ད་དུང་ཡོན་ཏན་ཇོགས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཁས་སྒྲང་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་གོ་འཕང་དེར་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་སྟོས་²པར་པར་ཕྱིན་ནས་བཞད་
 པའི་ལམ་ཅམ་གྱིས་བསྟོད་པར་བྱས་མི་བྱས་དཔྱོད་ན་རྒྱ་གར་པའི་ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་
 མཛད་སྒྲུང་བ་ལྟར་དཔྱོད་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་སའི་བར་³དུ་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ལམ་
 རྒྱང་པས་བསྟོད་བྱས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ད་དུང་དེ་ལས་གོང་དུ་བསྟོད་
 པར་བྱར་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཛོང་དོ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལ་གྲངས་
 མེད་ལ་མ་སྟོས་⁴པར་འཆང་རྒྱ་བྱས་མི་བྱས་ཀྱི་མཆོག་དམན་བྱུང་ཡང་འབྲས་བུ་བཟང་རན་
 དུ་བྱེད་པའི་རྒྱར་མ་སོང་བས་རྒྱའི་བྱེད་པར་དོན་མེད་དུ་སྒྱུབ་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་བཟང་
 རན་མ་བྱུང་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་བྱེད་པར་ཉིད་བཞད་པ་)ལ་གཉིས། རང་གི་ཕྱགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། སྟོབ་
 དཔོན་གཞན་གྱིས་བཞད་པའི་བྱེད་པར་རོ། དང་པོ་(རང་གི་ཕྱགས་ཀྱི་བྱེད་པར་)ནི། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་

མི་འདྲ་ཞེ། "སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ས་བརྩའི་དབང་ཕྱག་ཉིད་དོ། རྣམ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་འཛོམ་བཞིན་དོ། རྩ་རྩེ་འཛིན་བཞིན་
 བྱིས་བརྩ་གཅིག་གི་དབང་ཕྱག་ཉིད་དོ།" ཞེས་གསལ།

༡ ཕྱེ་བཞུགས། རྒྱད་འབྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཐོ་བརྩན་ཉི་ཤེར་ཀ་མ་ལ། ཅུ་ལ་གསུམ་སྟོན་མ། ཤོག་གྲངས་༡༩བཟུང་ལས་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་
 འདྲ་ཞེ། "དོན་གཅིག་ཉིད་ནི་འདྲ་མཐོངས་དང་།" ཞེས་གསལ།

༢ མ་བཟོས་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༣ ས་བར་ སྒྱ་འབྲས་དབར་མ། གཙང་དབར།

༤ མ་བཟོས་ དབྱས་དབར།

མ་གསུམ་དང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལྷུང་བྱང་ནི་ལྟའི་ནུལ་འཁྱོར་དང་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལ་
བཞེན་ནས་སྐྱེ་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་
མང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གླ་མེད་ཀྱི་ལྷུང་བྱང་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
ལ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་ལ་མེད་པའི་ཐབས་གནས་མང་ལ། རྫོགས་རིམ་ལ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཐབས་གནས་དག་ཡོད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་འདའ་བ་ལ་མ་སྒྲོལ་²
པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ལྷུང་བྱང་ནི་གླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པས། རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མའི་གདུལ་བྱས་
དེ་ལྷུང་འཕྲོལ་པ་ཡང་གླ་མེད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྒྲོལ་གྱི་³རང་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་གོ། །དེའི་སྤྱིར་སྐྱེལ་གྱི་ལྷུང་བྱང་ཐམས་ཅད་ཆོད་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་
བའམ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་ལ་མ་སྒྲོལ་⁴པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་རོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲོལ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱང་པར་)ལ་གཉིས། སྒྲོལ་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ལས་
བཤད་པའི་རྩལ་དང་། རྩལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་(སྒྲོལ་འབྱུང་
འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་རྩལ་)ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ཉམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྒྲོལ་བྲལ་སྒྲོལ་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་དང་། ཡབ་སྐུ་མཇུག་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་བྱུང་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོར་བ་བདེ་
བ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྒྲོལ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་པ་ཁོའི་⁵ཆོད་ཅམ་
དུ་བཅད་ཅིང་གཏུབས་པ་དང་སྐྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗེས་པ་ལ་ཡང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་

1 བཟུང་ནས་སྐྱེ་ལྷུང་འབྱུང་དཔལ་མ། རྒྱུ་དཔལ། གཅོང་དཔལ།

2 མ་སྒྲོལ་གཅོང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

3 བསྒྲོལ་གྱི་གཅོང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

4 མ་སྒྲོལ་གཅོང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

5 ཀུན་པ་ཁོའི་སྐྱེ་ལྷུང་འབྱུང་དཔལ་མ།

ཀུན་པ་ཁོའི་རྒྱུ་དཔལ།

འཇུག་པས་ཤིན་ཏུ་སྒོངས་པ་མིན་ཡང་། བཤོ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་ཕྱི་ཕྱིན་སོགས་ལ་
 འཇུག་པས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་མི་ནོ་བས་ཡུན་རིང་པོས་བྱང་ཆུབ་སོབ་བར་བྱེད་དོ། ། རྒྱགས་
 གི་སྒྲོར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ལ་སྒོངས་པ་དེ་མེད་དེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གི་འདོད་དོན་ཅིག་ཅན་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། བཤོ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་ནི་
 སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་གསོ་མི་རྒྱས་པས། དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བྱར་མཐོང་སྟེ་
 ཐ་མལ་པའི་ཐབས་དེ་ལ་སྤྲད་ནས་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཕྱོགས་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་གོམས་
 བར་བྱས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་འདོད་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པས་ཕྱིན་པའི་
 བར་ཕྱིན་རྫོགས་ལ། དེའི་ཆེ་བར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་བྱང་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཐ་མལ་
 པའི་ལུས་ཕྱིན་པ་སོགས་ལ་དེ་མེད་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་གཞག་གོ། ། ཐབས་མང་
 པའི་བྱད་པར་ནི། བར་ཕྱིན་ནས་དཀའ་ཐུབ་དང་སྟོམ་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་རིས་དང་ཐར་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་ལས་ལ་སྒྲོད་པའི་དབང་ཏུ་
 བཟོད་པས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་རྒྱས་སོ། ། རྒྱགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱད་སྟེ་བཞི་གསུངས་སོ། ། སྐབས་འདིར་སོག་མར་རང་
 ཉིད་ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་བའི་རིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་སོགས་འོད་དཔག་
 མེད་སོགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱགས་སྒྲོ་བའི་བྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དབྱངས་གསལ་
 རྣམས་ལྟར་སྐྱེད་པའི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་བཅས་སྟོམ་པའི་
 སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་སོ། ། དཀའ་བ་མེད་
 པའི་བྱད་པར་ནི། དཀའ་མི་དཀའ་སྒོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་དངོས་སོ་ལ་མ་ངེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་
 ལ་དཀའ་བ་གཞན་ལ་སྤྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་རང་ཉིད་རི་ལྟར་འདོད་པ་དང་མཐུན་

༡ བསྟོན་ནས་ སྐྱེད་ལུས་དབང་ལ། དབྱས་དབང་།

༢ མོང་པའི་ དབྱས་དབང་།

བར་བཀྱིར་ཡོད་པ་ནི་བདེ་བས་བདེ་བ་སྟོབ་པར་བྱེད་པས་སྐད་སྒྲུབ་སྤྱི་དཀའ་སྟོད་མི་སྟོན་
 མོ།¹ དེ་ལ་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་རབ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་སྟོད་པ་རྣམས་རྟག་ཤས་ཚུར་བ་
 སྟེང་རྩེ་ཆེ་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཅོན་པ་ལ། སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་རོ་གཅིག་པ་
 ཆོས་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་གཞན་ཐབས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུག་ཆེན་
 སྟོན་མོ།² དབང་པོ་བར་མ་ཐ་མལ་པའི་ཡུལ་ལ་སྟོད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་གུར་ཆགས་
 སོགས་ཀྱི་རྣམས་རྟག་མ་སྤངས་པ་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་མི་རྣམས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་སྟོན་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་སྤྱ་
 དང་དེ་དག་གི་རིག་པ་སྟུན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་སྟོན་པའོ། དེ་དག་བསྟོན་པས་པས་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ལྷའི་སྤྱུ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན་སེམས་ཉིད་སྤྱར་སྤྱང་གི། ཕྱིར་ལ་
 བྱི་མེད་པས། བསྟོན་བྱ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་
 པ་ན། ཕྱིར་ལ་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱར་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་
 སྤྱི་དེ་རྣམས་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ལྷ་སྟོན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་སོ་ཞེས་
 ཡེ་ཤེས་གཤམ་པས་བཤད་དོ། དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐ་མ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགའ་
 ཡང་འདོད་པའི་ཆགས་པ་མ་སྤངས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ལས་སེམས་གཡེངས་
 ཤིང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་དམ་ཆོག་གི་བྱུག་རྒྱ་གནང་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་ནས་བཤད་
 པའི་རིག་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། འདོད་ཆགས་ལྷག་པར་ཆེ་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་
 ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐབས་དེ་ལས་གཞན་ཀྱིས་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་མི་རྣམས་པ་ལ་ལས་རྒྱ་
 གསུངས་ཏེ། དེར་ཡང་རྩེས་སྤྱ་མཐུན་པའི་ལས་སྤྱི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའོ།

¹ སྟོན་མོ། གཙང་དབང་།

² སྟོན་མོ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་། དཔུང་དབང་།

འདི་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྒྲིན་མེ་ལས་དབང་པོ་རི་ལྟ་བུ་དང་ལས་རྒྱ་རི་འདྲ་ཡིན་མ་གསུངས་ལ།
 ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་རབ་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་དམ་ཆེག་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་
 དོ། དངོས་སུ་ལས་ལ་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་རམ་རིག་མ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལ་
 དགོངས་པ་འདྲའོ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བུ་དབང་པོ་རབ་ལ་རིག་མའི་
 འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་མ་ཆགས་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཕྱག་ཆེན་སྒྲོམ་པ་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་
 མ་ལ་སྤྱིའི་རིག་མ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཡེ་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་
 དམ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་གནང་བར་བཞེད་པས། སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ཕྱགས་རང་ཕྱགས་
 ལ་འདོད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྱིའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ཆེ་བ་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ། དབང་པོ་རྣོ་བའི་བྱུང་པར་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས་དབང་པོ་རྣལ་ལ། བར་སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་
 ཐབས་ལ་འབྱུང་བས་དབང་པོ་འབྲིང་ངོ་། སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་
 མོངས་པས་དབང་པོ་རྣོ་ཉེ། གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བ་དེ་ཐབས་མཁས་པས་
 སྤྱད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཡི་ཏ་ཀ་
 མ་ལས་བཤད་དོ། ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས། “གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་སྟགས་། ‘སྒྲོམ་ལ་
 མངོན་དགའ་མེད་ལྟར་བ།’ ཤེས་རབ་ཉམ་རྒྱུད་ཉིད་ཡིན་སྤྱིར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་
 མིན། དེ་ལ་ཀྱན་མཁུན་མན་བཞེད་པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་གིས་ནི། རྩོམ་སེམས་
 དབང་ལ་སྟགས་པའི། གཞུགས་དེ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་བསྟན།”¹ ཅེས་ཤེས་རབ་²སྒྲོབས་
 རྒྱུད་པས་ཕྱག་ཆེན་སྒྲོམ་མི་རྣམས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གསུམ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ལ་ལྷའི་
 སྤྱི་ལ་ཕྱག་ཆེན་དུ་མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་བཤད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའོ།

¹ རྩོམ་སྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། དེ་ཉིད་འཇུག་པའི་རབ་བྱེད། སྟག་གུངས་༥༡བ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་
 ཀྱང་གཉིས་པ་རྒྱུད་མི་འདྲ་ཉེ། ‘སྒྲོམ་ལ་མངོན་དགའ་མེད་ལྟར་བ།’ ཞེས་གསལ།

² ཞེས་ཤེས་རབ་ རྩོད་བརྟེན།

དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱའོ། ། མོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་
ཐབས་མང་བ་ནི་ནི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཚོགས་མང་བ་དང་། དཀའ་བ་མེད་པ་འདོད་ཡོན་ལམ་
བྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་དང་ཡེ་ཤེས་བྱགས་པ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ན་མི་སྣང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དཔེ་ལྟེ་གཤམ་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྐབས་པ་འཇུག་
པའི་སྐོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་སྐོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱང་པར་
རོས་གསུང་བ་དང་། བྱང་པར་དེ་དག་དང་ཕྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པའོ། དང་པོ་(སྐབས་པ་འཇུག་པའི་སྐོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་)ནི། བྱར་གྱི་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས།
“དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད། བྱ་མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམ་ལའོ། རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ནི་
སེམས་ཅན་མཆོག་། རྣལ་འབྱོར་གྲ་མེད་དེ་རྣམ་ལའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་གདུལ་བྱ་ལ་དམན་པ་དང་དེའི་རྣམ་འཁྱེད་དང་། མཆོག་དང་དེའི་རྣམ་མ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་
བྱར་པ་བཞི་ལ་རྒྱད་སྟེ་བཞི་གསུངས་པས། རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་སྐོ་བཞིའོ། གྲ་
མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་། “གསང་སྐབས་འབྲས་བྱ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ནི་
འཇུག་པའི་སྐོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱད་དང་སྟོད་པའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་དང་
རྣལ་འབྱོར་གྲ་མེད་པའི་རྒྱད་ཅེས་སྟེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(འཇུག་མོ་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཆུད་པར་རྩོམ་གཞུང་པ་)ལ་གཉིས། ཇི་པ་དང་། ལན་ནོ། །
དང་པོ་(ཇི་པ་)ནི། གཤམ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དམན་མཆོག་གི་སྟོན་ས་ཆུད་སྒྲེའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་
འཇུག་སྟོན་འདི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་སོགས་བྱ་དམན་མཆོག་གི་སྟོན་ས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་མེད་

१. རྩེ་ཤཀལ། རྒྱུད་འཁུམ། ང་མཁའ་འགྲོ་མཚོ་མེ་གྲང་། ལེའུ་འུ་གཟུམ་ཤ། འོག་གངས་༥༧བུ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འུ་རྩེ། “དམན་ཤ་
རྣམས་ལ་བྱ་བ་མི་རྒྱུད། ལྷ་མིན་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྒྱལ་ལ། སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་རྣལ་འབྱོར་གོང་མེད་དེ་རྒྱལ་ལ།” ཞེས་
གསལ།

[illegible]

པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཀྱང་སྤྱིང་དང་། རབ་འཁྱོར་བསྐྱངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞེད་
 དེ་ཞེས་གསུངས་སོ།¹ འདིར་གང་ཟག་དེ་དག་རྒྱད་དེ་དང་དེས་འདུལ་བ་སྤྱིད་པ་ལ་བྱེད་
 བ་ནི་དེས་རྒྱད་ཟླ་བཞིའི་སྟོན་པ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ངོས་མི་ཐིག་ཏེ།
 དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་བཞི་ཁྱིའི་²གང་ཟག་འདུལ་བ་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱད་ཟླ་དེ་དག་
 གི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་མོ་ལ་དེ་དག་དགོས་པར་འདོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམས་ཀྱི་
 ཐེག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་མོ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་
 ཡིན་པས། དེ་ལ་སྟོན་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དང་
 མོ་ནས་བྱུང་བ་མཐའ་བྱིན་ཅི་སོགས་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཡང་དག་པའི་བྱུང་བ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་
 རྣམས་རྒྱད་དེ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་མོར་མི་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།
 སྟོབ་དཔོན་ཀྱང་སྤྱིང་གི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་ལེའུ་
 དང་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། “དེར་བཙུམ་ལྟན་འདས་བཞུགས་པས་ན་ལྟ་ག་ཞེས་པ་འདིས་ནི་
 གནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟུན་དང་ལྟ་མ་གྱི་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་མོ་
 བཞི་ནི་འདིར་བཙུན་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ་ལས་སྟོན་ནོ།³ ཅའི་
 བྱིར་དེ་དག་གི་གསང་བ་ལ་བཞུགས་ཤེ་ན།⁴ སྟུམ་པ། འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ལ་
 མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་སྟོང་བ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་
 སྟོང་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱད་མེད་བསྟེན་པ་དང་བཤང་
 གཅི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟེན་པས་འབྲུག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུབ་པར་འདོད་ཅིང་།
 དེས་བསྟན་པའི་དངོས་བྱུང་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་བཙུན་མོའི་གསང་བ་ལ་མངོན་

1 གསུང་རོ། ། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།
 2 བཞི་གའི་ ཟླ་དབང་། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།
 3 སྟོན་ནོ། ། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།
 4 ཞུགས་ཤེ་ན། སྟུ་འབྲུམ་དབང་མ།
 བཞག་ཤེ་ན། དབྱུས་དབང་།

པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩ་ག་ལེགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་
འདོམས་ན་གནས།། མི་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན།། དེས་ན་སྟེད་མེད་བྱ་ཞེས་བྱ།།¹
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྒྱད་ལ་དགའ་བ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོད་
རྣམས་བསྟན་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ།། དེ་ཉིད་བསྟུན་པ་ནས་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་འོང་དོན་མེད་ལ། དེའི་དུས་བྱ་བཞི་འདོད་
ཆགས་དང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ནས་སྦྱར་
བ་ཅེས་དུ་སྒྲུང་བས། ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་དོ།། ཡང་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་
སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞི་དང་སྟོ་བསྟན་ནས་སྤྱི་སྟེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་
སྟོ་ནས་རྒྱད་སྟེ་བཞིར་བཞག་པར། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་
ནས་འཔགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པ་བཞེད་པར་འཆད་
པ་ཡང་སྟོ་བ་དཔོན་དེ་དག་གསང་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་
ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་སྒྱར་སྟེམས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
བདེ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཅེས་ལ་དཔགས་པར་སྒྲུང་བས། བྱུང་མཐའ་བཞི་དང་སྟོ་བསྟན་
པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་དོ།། རང་སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེད་ཆོག་
སྦྱོར་ཡང་²རང་རྒྱལ་བྱུང་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་མིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་
སྟེད་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་ལུང་དོན་མིན་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་

¹ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྟེང་མོ། གསང་འདུས་དགའ་འགྲེལ་ ཡེ་ལུ་དང་མོ། འོག་གྲངས་ ༤༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པས་ན་ལྷ་ག་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུན་དང་། ལྷ་མ་གྱི་དང་། ཤོས་
དགའ་མོ་དང་། རྒྱལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་མོ་བཞི་ནི་འདིར་བཅུན་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ལུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་སྟོན་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གིས་གསང་བ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱས་པ། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་བ་རྣམས་
ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་སྦྱོང་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྟེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱད་མེད་བསྟན་པ་དང་། བཤད་གཅི་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པས་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པར་འདོད་ཅིང་། དེས་བསྟན་པའི་དངོས་བྱུང་ཆོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་བཅུན་མོའི་
གསང་བ་ལ་མངོན་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩ་ག་ལེགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་མདོམས་ན་གནས།། མི་རྣམས་
དགའ་བར་བྱེད་པས་ན།། དེས་ན་སྟེད་མེད་བྱ་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསལ།

² རྒྱུར་ཡང་ དུས་དཔར།

བས་མི་འཐད་དོ། ། ཡང་ཨ་ཡི་¹ག་ག་ལ་ཤས་བྲམ་ཅེ་དང་རྒྱལ་རིགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་དང་ནལ་
འཕྱོར་རྒྱུད་དང་། རེ་བྱ་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་ཆགས་སྤང་གཉིས་རྒྱུད་ཞིང་གཉི་མུག་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་བྲལ་འཇུག་ལ་མོས་པ་ལ་སྒྲིད་རྒྱུད་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཆེ་ཞིང་གཉི་མུག་རྒྱུད་
བ་ལ་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འཕྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། ཆགས་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
གཉི་མུག་རྒྱུད་ཏུ་ཆུང་ཏུ་གདོལ་བའི་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཏུ་འི་
རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་མ་རྒྱུད་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡང་། རྒྱུད་བཞིའི་གདུལ་བྱ་དང་མི་རིགས་
བཞི་ཆ་འདྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་སྒྲུབ་ནི། དེས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་གྱི་
མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མི་ཅིན་ལ། མི་རིགས་བཞི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོས་པར་
འདོད་ན་ནི་ནམ་ཡང་མ་ངེས་ཤིང་། གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་ཡང་མི་སྤྱང་བས་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །
དོར་དབྱིངས་ལྷ་བྱའི་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་
མཆོན་དེས་དེའི་གདུལ་བྱ་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྒྱུབ་པར་མི་ཉུས་སོ། ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་
བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཤས་ཆེ་བ་དགོས་ལ། བྱད་པར་དུ་རྣལ་འཕྱོར་བྲམ་ཅིང་གྱི་གདུལ་བྱའི་
གཙོ་བོ་རྣམས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྒྲིད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྱུབ་པ་ལ་ཤིན་
ཏུ་རིངས་ནས་སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་པས་ན། དེ་དག་ལ་ཞེ་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བ་
དགོས་པར་སྒྲུབ་ནི་མི་རིགས་པའི་གཏམ་སོ། །

གཉིས་པ་(རང་གིས་ལན་གདབ་པ་)ནི། རྒྱུད་སྡེའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བ་བཞིར་བཞག་
པ་ནི་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷའི་རྣལ་འཕྱོར་སོགས་ལས་གྱི་བྱད་པར་མི་འདྲ་
བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཆེས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་འཇུག་སྒོ་བཞིར་བཞག་གོ། །གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་སྒོ་གཉིས་ནས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་

འབྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་སྐོ་ནས་དེ་ལྟར་ལས་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོང་བ་དང་ལྟའི་ནལ་
འཕྱོར་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པའི་རྩ་ས་པ་མཆོག་དཔལ་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་
དང་པོ་ནི། ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། “ཚོད་དང་ལྟ་དང་ལག་
བཅངས་དང་། གཉིས་གཉིས་འབྲུད་དང་ནམ་པ་བཞི། སྤོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱད་བཞིར་
གནས།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་འདི་དང་དོན་འབྲ་བར་གསུངས་
སོ། ། འདི་མན་ངག་སྟེ་མར་ལས་གྱི་རྒྱད་ལ་བཤད་ཅིང་གཞུང་གི་རྒྱད་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་།
བརྟག་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་སྟེ་མར་གཞུང་གི་རྒྱད་ལ་ཡང་བཤད་ལ། དཔའ་པོ་
དོ་རྩེས་ཀྱང་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་པར་རྒྱད་སྟེ་བཞི་ལ་བཤད་དོ། ། དོ་རྩེ་སྤོ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་གྱི་
བརྟ་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་ཐབས་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་དཔེ་བ་མང་དུ་གསུངས་
པའི་མཐུན། “འདི་ནི་གཉིས་པོ་འབྲུད་པ་ཡིས། རྒྱད་ཀྱི་དཔེ་བ་བསྟན་པ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་
ནི་ལག་བཅངས་དང་། ཚོད་དང་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱ།”² ཞེས་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
གསུངས་པས། རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་དཔེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཆེ་རྒྱད་སྟེའི་མཆོད་ཡང་ཚོད་
པའི་རྒྱད་དང་། ལྟ་བའི་རྒྱད་དང་། ལག་བཅངས་སམ་འབྲུད་པའི་རྒྱད་དང་། གཉིས་གཉིས་
སྐྱོར་བའི་རྒྱད་ཅེས་པ་བཞིར་འབྲུར་རོ། ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གསུགས་སྤྱིའི་སྤོ་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་ལྟའི་ནལ་འཕྱོར་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱུས་
ཀྱིས་སྤོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱེད་ལྷགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་
ལྷགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། “ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། སྤོ་བ་པས་ཤེས་

1 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ག་མི་ལུ་ལ་བརྟག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༥བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱད་ནི་
སྤོ་བའི་གསུགས་ཅན་ཉིད། ཚོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་ཉིད། རྒྱད་དུ་དེ་ཉིད་རྒྱས་བར་གནས། འདོད་ཆགས་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་
ཡང་། རྟེ་མན་པ་སྤོ་བུ་གནས་པ་ཉིད།” ཅེས་གསལ།

2 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཆ་དོ་རྩེ་སྤོ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། ལེའུ་བརྟ་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་
གཉིས་གཉིས་འབྲུད་པ་ཡིས། རྒྱད་ཀྱི་དཔེ་བ་བསྟན་པ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡན་ལག་བཅངས་། ཚོད་དང་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱ།” ཞེས་
གསལ།

རབ་དོན་དུ་གསུངས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་
 གྱི་ལམ་བྱུང་ཞུགས་པར་འགོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་འདོད་པའི་ལྷ་ཡམ་
 ཡུམ་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། གླ་མེད་ལ་ལམ་གྱི་
 བྱུང་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་དེའི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་མཛད་ཅིང་།
 རྒྱུད་རང་ནས་ཀྱང་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་རོ། དེའི་སྒོ་ནས་
 ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་གྱི་འཕྲོད་འདུའི་གནད་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་སྒྲོང་ཉིད་གྱི་ཉོགས་པ་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་འདྲ་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གྱི་
 ཐབས་བྱུང་པར་བ་དང་བལ་བས། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་གི་ཁ་
 སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་མ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་ནའང་ཚོད་བ་དང་ལྷ་བ་དང་ལག་བཅངས་སམ་
 འབྲུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྒྱུར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་སྟེ་མ་ཉེར་ལྷ་བ་ལས། “བྱ་བ་དང་སྒྲོད་བ་དང་ནལ་
 འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་གླ་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚོད་བ་དང་བལྟས་པ་དག་
 དང་འབྲུད་པ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་ལག་བཅངས་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་པའོ། དེ་ལྟར་ནི་བྱ་
 བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་དུ་ལྷ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་འཇུག་པའོ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་ལག་པ་འཛིན་པའོ།
 ཁ་ཅིག་དུ་ནི་འབྲུད་པའོ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་གཉིས་གཉིས་སོ།”³ ཞེས་དང་། བརྟག་པ་བྱི་
 མའི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། “དགོད་དང་ལྷ་བ་དག་གིས་ཀྱང་། འབྲུད་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་

༡ རྟེ་བཞུག་། དབུ་མ། ལ་ཀྲལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། རྒྱུད་འཇུག་ལེའུ་དགུ་བ། འོག་གངས་ ༣༠བ།

༢ བསལ་བར་། དབུ་མ་དབུ་མ།

༣ རྟེ་བཞུག་། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་ལྷ་བ། འོག་གངས་ ༣༡ལ། ལས་བྱུང་བ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བ་དང་སྒྲོད་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་དགོད་བ་དང་བལྟས་པ་དག་དང་
 འབྲུད་བ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་ལག་བཅངས་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་པའོ། དེ་ལྟར་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་དུ་ལྷ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། ཁ་ཅིག་དུ་འཇུག་པའོ། ཁ་ཅིག་དུ་ལག་པ་འཛིན་པའོ། ཁ་ཅིག་དུ་འབྲུད་
 པའོ། ཁ་ཅིག་དུ་གཉིས་གཉིས་སོ།” ཞེས་གསལ།

གཉིས་ཀྱིས། རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ།”¹ ཞེས་པའི་²འགྲེལ་པ་ལས། “བཞིས་
 ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དང་སྟོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་གླ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་གང་
 དགོད་པ་དང་ལྷ་བ་དང་འབྱུང་པ་དང་གཉིས་སྟོར་བ་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་
 སོགས་པ་གང་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་པའི་འདུམ་བ་
 དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་དེའི་རྗེས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཉིས་སོ།”³ ཞེས་ཤུལ་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ལྷ་རྣམས་ལྷ་བའོ་ཞེས་སྐྱར་
 བ་ནི་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷ་བ་པོ་ནི་ལྷ་ལ་བྱའོ། ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་
 དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་སྒྲུལ་ན། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་པོ་མོ་པན་ཚུན་དུ་ཆགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ། དེ་ཡང་རྣམ་
 སྐྱར་དང་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཆགས་པ་མི་སྲིད་པས་འདིར་ནི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་
 འཆང་བའི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱ་དགོས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱ་སྟོད་སོགས་ནས་ལྷ་
 པོ་པོ་པན་ཚུན་དུ་ལྷ་བ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ལ་མ་སྐྱར་ན་དེ་དག་གི་སྟོ་
 བས་གདུལ་བྱའི་བྱེད་པར་ངོས་མི་ཐེན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ཡང་གླ་མེད་ནས་དགོད་པ་སོགས་
 གསུངས་པར་མ་ཟད་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་
 ཞགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས། “བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞལ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་ལ་གཏོད་པར་བྱ་

1 གྲེ་བཟུམ། རྒྱུད་འབྲུམ། 1 འཇུག་གཉིས། འཇུག་པ་ལྷི་མའི་ལེའུ་གསུམ་ལ། ཤོག་གྲངས་3439 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོད་དང་
 ལྷ་བ་དག་གིས་དང་། འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་གཉིས་ཀྱི། རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས།” ཞེས་གསལ།

2 བཞི་པའི་ དབྱུས་དབང།

3 གྲེ་བཟུམ། རྒྱུད་འགྲེལ། ག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤྲི་རྒྱ་ཀ་ར་ཤུལ། དཔྱེས་པའི་དག་འཁྲེལ་སྤྱི་ཤེས་བྱེད་པ། རྟོག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གསུམ་ལ།
 ཤོག་གྲངས་3439 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཞིས་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དང་སྟོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་གླ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་དགོད་པ་དང་། བལྷ་བ་དང་འབྱུང་པ་དང་གཉིས་སྟོར་བ་ཡང་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་པའི་འདུམ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་དེའི་རྗེས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་
 ཀྱིས་གཉིས་སོ།” ཞེས་གསལ།

ཞིང་།¹ ཞེས་དང་། གཡས་སྟོགས་ན་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་འཛེམ་བག་²དང་བཅས་ཤིང་ལུས་བཏུང་
 བར་མཆོག་སྤྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མིག་གཏོད་བར་བྱའོ། །གཡོན་དུ་བརྒྱའི་རིགས་མཛེས་མ་
 འཛེམ་བག་³དང་བཅས་པ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་
 ལ་མིག་གཏོད་བར་བྱའོ། །⁴ ཞེས་དང་། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “དེ་ཡི་གཡས་སུ་ལྷ་
 མོ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལྷ་མོ་རྩང་བྱང་འཇུག་པའི་ཞལ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་འདོམ་གང་བ། ‘མཚུངས་མེད་སྤྱི་ནི་རབ་ཏུ་དྲངས།’⁵ དེ་ནི་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཡུམ།”⁶
 ཞེས་དང་། “སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་དཔའ་བོ་ནི། བརྒྱ་དཀར་པོའི་སྤྱན་ལ་འདུག །དུང་
 དང་ཀྱན་ད་⁷ཟླ་བ་འབྲ། དབུ་ལ་འོད་དཔག་མེད་བཞུགས་པ། བཞིན་ནི་བག་ཅུམ་འཇུག་
 བར་གྱི།⁸ དེ་ཡི་གཡས་སུ་ལྷ་མོ་ནི། སྒྲོལ་མ་གྲགས་པ་ཆེན་མོ་དེ། དགོ་ཞིང་འཛིགས་
 པ་མེལ་བ་སྟེ།”⁹ ཞེས་དང་། ཅེ་མོ་ལས། “ལྷ་མོ་དོ་རྗེ་ཅ་ཅ་སྒྲིག །དབུས་འཇུག་རང་གི་ལྷ་
 མོ་དེ།” དེ་ཡི་སྒོ་ན་མགོ་སྤྱར་ཞིང་། འཇུག་བཅས་ཀྱན་ཏུ་ལྷ་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱི་ཕྱག་ལ་འཇུག།”¹⁰ ཞེས་དང་། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས། “དེ་ཡི་ལྷགས་ལ་དོ་རྗེ་ཆེ།

༡ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། མ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་གཞི་མོ། བས་པོ་དགུ་པ། སྟོག་གངས་༡༠༠ན་ལས་བྱང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཞལ་ཁོ་གཉེན་ཅན་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་པའི་ཕྱག་ལ་སྤྱན་གཏོད་བར་བྱ་ཞིང་།” ཞེས་གསལ།

༢ འཇུག་བག་ རྗེ་དབར། དབུས་དབར།

༣ འཇུག་བག་ རྗེ་དབར། དབུས་དབར།

༤ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། མ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་གཞི་མོ། བས་པོ་དགུ་པ། སྟོག་གངས་༡༠༠ན་ལས་བྱང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “གཡས་སྟོགས་
 ན་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་འཇུག་བག་དང་བཅས་ཤིང་ལུས་བཏུང་བར་མཆོག་སྤྱོད་པའི་ཕྱག་ལ་མིག་གཏོད་བར་བྱའོ། །གཡོན་དུ་བརྒྱའི་རིགས་མཛེས་
 མ་འཛེམ་བག་དང་བཅས་པ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་དོན་ཡོད་པའི་ཞགས་པ་ལ་མིག་གཏོད་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༥ རབ་ཏུ་དང་། སྤྱི་འབུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབུས་དབར།

༦ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་དང་པོ། སྟོག་གངས་༡༤༤བ། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ལ་རྩེ་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘མཚུངས་མེད་སྤྱི་ནི་རབ་ཏུ་དྲངས།’ ཞེས་གསལ།

༧ ཀྱན་ཏུ་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

༨ འཕྱི། རྗེ་དབར།

༩ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་དང་པོ། སྟོག་གངས་༡༤༤བ།

༡༠ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ༩ རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ། སྟོག་གངས་༡༩༡བ། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ལ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྷ་མོ་
 དོ་རྗེ་ཅ་ཅ་སྒྲིགས། དུས་འཇུག་རང་གི་ལྷ་མོ་དེ།’ ཞེས་གསལ།

མདའ་ནི་གསོར་བ་ལ་བརྩོན་པ། སྤྲེམས་པའི་བྲག་གིས་ཡོངས་འཁྱུད་པའི། རྩ་སྤྲེལ་རྩལ་
 མཆོན་བསྐྱེད་དང་བཅས།¹ ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅན་གྱི་སྤྲེལ་བ་
 སོས་སྤྲེལ་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་པར་ལ་ལྷ་བ་སོགས་དང་། རྩུང་ལ་ལྷ་བ་སོགས་
 གྱི་སྤྲོ་ནས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བདེ་ལས་དུ་བྱེད་པའོ། ། འདི་
 ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་ལོག་མ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་བྲག་རྩལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ཞིང་།
 རྒྱུད་སྤྱི་གོང་མ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱ་བར་མ་གསུངས་པས། རང་གིས་བསྐྱོམས་པའི་སྤྲེལ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ལ་བྱའོ། ། གདུལ་བྱ་སྤྲོ་བས་རྩུང་བས་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་དུ་བྱེད་
 མི་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆགས་པ་རྩུང་རིམ་ནས་ལས་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི།
 འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྤྱི་རྣམ་འབྱོར་བརྟན་པར་སོང་ཞིང་སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 རྟེན་པ་ན་རང་གི་རིགས་གང་ཡིན་པའི་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་བ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པར་
 མཛོན་ཏེ། དཔའ་པོ་རྫོ་རྗེའི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས། “དགོད་དང་ལྷ་དང་ལག་བཅངས་
 དང་། ཞེས་སྤྲོས་ཏེ་ཆོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལྷེད་དུ་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བཟུངས། གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་
 དང་རེག་བྱ་ལག་བཅངས་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་དང་རེག་བྱ་ལས་བདེ་བ་རྟོག་པ་
 མེད་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། ། སྤྲེལ་བའི་རྩལ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི། ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བའི་
 ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་བའི་ལས་སྤྱིས་ནས་ཤིང་ཉིད་ཟ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལས་སྤྱིས་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱི་ལྷེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།² ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། སྤྲེལ་ཉེར་གསུམ་པ་

1 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ཐུགས་དུས། སྤྲེལ་གྱངས་330བཟུངས་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྤྱི། “དེ་ཡི་ལོགས་ལ་རྫོ་རྗེ་
 ཆེད། མདའ་ནི་གསོར་བ་ལ་བརྩོན་པ། བསྐྱེམས་པའི་བྲག་གིས་ཡོངས་འཁྱུད་པའི། རྩ་སྤྲེལ་རྩལ་མཆོན་བསྐྱེད་དང་བཅས།” ཞེས་གསུངས།

2 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 ལྷ་མོ་འབྱོར་གྱི་དབང་བྲག་ཆེན་པོ་དཔའ་པོ་རྫོ་རྗེ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་བཟུངས་ སྤྲེལ་གྱངས་440བཟུངས་
 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྤྱི། “དགོད་དང་ལྷ་དང་ལག་བཅངས་དང་། ཞེས་སྤྲོས་ཏེ། དགོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལྷེད་དུ་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བཟུངས།
 གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་རེག་བྱ་ལག་བཅངས་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་དང་རེག་བྱ་ལས་བདེ་བ་རྟོག་མེད་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། ། སྤྲེལ་བའི་རྩལ་
 གྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲེལ་བའི་རྩལ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་བའི་ལས་སྤྱིས་ནས་ཤིང་ཉིད་ཟ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལས་སྤྱིས་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱི་ལྷེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས།

ལས། “དགོད་པས་¹རྒྱད་ནི་འབྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་ནི་ལྟ་དེ་དག་དཔེར་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་རྒྱད་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བུའི་གཙོ་
 བོར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་དང་དེའི་ལམ་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྟོམ་པ་ལ་
 དེས་པ་མེད་ཀྱང་། ཐེག་མར་ཐེག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཁམས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྱུར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་གི་སྟོ་
 རྣམ་བུང་རྒྱབ་འཆོལ་བ་ལ་མོས་པའོ། འདི་ཡང་སྒྲ་མེད་དུ་ནི་དངོས་དང་བསྟོམས་པའི་
 རིག་མ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་གསུངས་
 ལ། རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི། བསྟོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་
 དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་ཡིན་ནོ། དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་བསྟོམས་པ་ཙམ་ཡང་རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱད་ལའང་མི་རུང་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པའི་རེག་བྱ་
 ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་སྦྱར་ལ། རེག་བྱ་ལས་གཞན་མོད་
 པ་དང་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱར་རོ།
 དེ་དག་ནི་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་མིང་འདོགས་སྒྲ་མེད་ནས་གསུངས་པའི་མཆན་དོན་བཤད་ནས་
 དེ་དག་གི་གདུལ་བུ་དང་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའོ།

ད་ནི་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་མིང་འདོགས་རྒྱད་སྟེ་གོང་འོག་རྣམས་ལ་སྦྱར་མོང་དུ་གསུངས་པའི་
 མཆན་དོན་བཤད་ནས་གདུལ་བུའི་བྱེད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཡོན་ལམ་
 དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་
 བྱེད་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྟོམས་པ་ནི་བྱ་རྒྱད་པའི་གདུལ་བུའོ། བྱེད་བྱ་བ་དང་ནང་གི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པའི་བྱ་བ་ཏ་ཅང་མི་མང་བ་ལ་བསྟོམས་པ་ནི་སྦྱོད་རྒྱད་པའི་

༡ རྟོད་པས་ ལྟ་འབྲུལ་དགའ་མ། གཙང་དབང་།

༢ རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲུལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་གསུམ་ལ། འོག་གངས་༢༡༤བ། ལས་བྱུང་
 བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དགོད་པའི་རྒྱད་ནི་འབྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་གསུངས་

བས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བྱ་བ་ལ་བསྟོས་
 བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ནི་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཅ
 བའི་རྒྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།"ཞེས་བཤད་དེ། ཅ་རྒྱད་ནི་སྟོད་རྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དང་
 འོན་ཀའི་གོ། རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཤས་²ཆེ་བར་སྟོན་པས་བྱ་རྒྱད་དུ་
 འཛོག་པ་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ་ལས། "བྱ་བའི་རྒྱད་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིའི་སྟོད་
 བ་གཙོ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རང་གི་སྟོད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།"³ ཞེས་དང་། གྱི་རྩོར་
 འོན་བསྟོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ནི་ད་སྟོན་པའི་ལུས་པ་རྒྱང་ཞིང་ཕྱིའི་སྟོད་པ་
 རྣམས་ཤས་ཆེ་བ་བྱ་རྒྱད་དུ་བཤད་དོ། རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཆ་མཉམ་པར་
 སྟོན་པས་སྟོད་རྒྱད་དུ་འཛོག་པ་ནི། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ་ལས། "རྒྱད་འདི་
 ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཙོ་མོར་གྱུར་པའི་སྟོར་བའི་རྒྱད་ཡིན་མོད་ཀྱི། བྱ་བ་ལ་མོས་
 པའི་གདུལ་བུའི་འཁྲོ་བ་རྣམས་གཞུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་དག་ཀྱང་
 བསྟན་པས་བྱ་བའི་རྒྱད་དམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་གྲགས་སོ།"⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། དེའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། "བྱ་དང་གཉིས་

1 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འགྲེལ། ཅ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་མཆོ་བཙུན་ཉི་ཤེར་ཀ་མ་ལ། རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་མ། རོག་གངས་39བ3 ལས་བྱང་བ་རྒྱང་མི་
 འདྲ་སྟེ། "སྟོ་བ་གཞན་དུ་གོས་པ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟོ་བོ་མེད་པའི་ནགས་ཆོལ་གྱི་གནས་དང་། ལྷས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་།
 མཆོད་པ་དང་། རྒྱན་སྟེག་དང་། དཀའ་ཐུབ་དང་། བརྒྱས་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཡིད་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མི་འཛོམ་བས་དེའི་
 ཕྱིར་ནི་བྱ་བའི་རྒྱད་སྟོན་པར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། གང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ནི་ད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་དང་ཐུན་བ་དག་ཀྱང་དད་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བདེ་བར་གསེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 རྣམས་ལ་ནི་བྱ་བ་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཅ་བའི་རྒྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསལ།

2 བྱ་བ་ཤས་ཆེ་ དུས་དཔར།

3 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འགྲེལ། ཅ་རྒྱད་ཆེན་པོ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་སོ།
 རོག་གངས་369བ3

4 རྗེ་བསྟན་ཀྱང་འགྲེལ། ཅ་རྒྱད་ཆེན་པོ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་ཆེག་འགྲེལ། རིམ་བར་བྱེ་བ་དང་སོ།
 རོག་གངས་369བ3 ལས་བྱང་བ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། "རྒྱད་འདི་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཙོ་མོར་གྱུར་པ་རྣམས་འཁྲོར་གྱི་རྒྱད་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 བྱ་བ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བུའི་འཁྲོ་བ་རྣམས་གཞུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པས་བྱ་བའི་རྒྱད་
 དམ། གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་གྲགས་སོ།" ཞེས་གསལ།

ཀ་ནལ་འབྱོར་རྒྱད།¹ ཅེས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ཅེས་བྱང་གསུངས་²པོ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་
མེ་ལས། “གཞན་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པར་གཅིག་ཏུ་མོས་པ།³
བྱ་བ་མང་པོའི་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་གཡེང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དེའི་དོན་ཏུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་
མོར་མཛད་དེ། བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཞར་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པའི་རྒྱད་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་སྟོན་རྒྱད་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་(ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་བྱམ་མོང་བ་དང་། བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་རྩོམ་ཐེག་པའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་བྱམ་མོང་བ་)ནི། ལག་ན་རྩོམ་དབང་
བསྐྱར་པའི་རྒྱད་ལས། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྐྱགས་ཆེན་པོའི་དབྱིལ་
འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་དང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་
བ་བས་བྱང་ཆེས་⁵གསང་བ་སེམས་ཅན་སྒྲིག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི།
ལག་ན་རྩོམ་ཁྱོད་ཀྱིས་⁶ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཞིག་སྤྲུས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་⁷མ་སོས་ན་འདི་སེམས་
ཅན་རི་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། ལག་ན་རྩོམ་སྤྲུས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་
རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་བྱལ་

¹ རྩོམ་གཤམ་རྒྱད་འབུམ་ ཆ་རྩོམ་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ཀྱི་རྒྱད། ཡེུ་བཅུ་གཉིས་པ། སྐོག་གངས་༥༡བ།

² རྒྱད་ཅེས་གསུངས་ སྐུ་འབུམ་དཔལ་མ།

རྒྱད་བྱང་གསུངས་ རྩོམ་དཔལ་

³ མོས་པ། དབུས་དཔལ་

⁴ རྩོམ་སྐྱེ་རྒྱད་འབུམ་ རྩོམ་སྐྱེ་ལོ་མཐོ་བཅུ་ཉི་ལྔ་ཀ་མ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མ། སྐོག་གངས་༢༡བ། ལས་བྱང་བ་རྩེང་
མི་འདྲ་སྟེ། “གཞན་དག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པར་གཅིག་ཏུ་མོས་པ་བྱ་བ་མང་པོའི་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་གཡེང་བར་འདུ་ཤེས་
པ་མེད་པ་དེའི་དོན་ཏུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་མོར་མཛད་དེ། བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཞར་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པའི་རྒྱད་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

⁵ གསང་བས་བྱང་ཆེས་ རྩོམ་དཔལ་

⁶ ཁྱོད་ཀྱིས་ དབུས་དཔལ་

⁷ སྟོན་ དབུས་དཔལ་

པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གཞུངས་སྤྱགས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱའི།¹ གང་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚྲིགས་པར་མ་གྱུར་པ་
 དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་ལྟར་མི་གཞུག་གོ། དེ་དག་ལ་
 བྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གསང་སྤྱགས་བྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ།² ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱོད་པ་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚྲིགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས། སྤྱོད་དུ་སྒོ་སྤྱོད་འཇུག་གི་སེམས་
 སྤྱངས་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། དེའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཤེས་གཉེན་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་དང་སྒྱུར་བས་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱའོ། དེས་
 བྱང་དལ་བ་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟེན་དཀའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། སྒོ་སྤྱངས་པས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་
 སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་ཆེན་པོ་སྤྱེས་པ་ན། སྤྱིང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེའི་འཇུག་སྒོ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྒྱད་ལ་
 ཡོད་ན་དེས་ཐེག་ཆེན་པ་ཡང་བཅས་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཆོག་ཙམ་དུ་སོང་ན་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཙན་གྱིས་སེམས་
 དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རིམ་གྱིས་བསལ་ནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།
 དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་ཆེ་འདི་ལ་སྒོ་མ་བསྒྲོག་ན་³ ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱང་གང་གི་ཡང་ལམ་གྱི་གོགས་
 ཡིན་པས་ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་འཆི་བ་བྱན་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་དུ་རན་འགྱོར་
 འབྱམས་པའི་ཚུལ་ནམས་བསམས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་སྒོ་བསྒྲོག་པར་བྱའོ། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་
 བྱི་མའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྟེན་པའི་སྒོ་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་ཉེས་དཔྱིགས་ལེགས་པར་

¹ བྱ་སྟེ། སྤྱ་འབྱུང་དབང་མ།

བྱ་ལྷ། རྟེན་དབང་།

² ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ༥ ལག་ན་ནོ་མེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། བས་པོ་བཙུག་ཉེས་པ། སོག་གངས་༡༩༤༧

³ སྒོ་གཞན་ སྤྱ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

བསམས་ཏེ་བརྒྱུག་ནས་ཡིད་ཐར་པ་ལ་སྐྱགས་བར་བྱའོ། དེའི་འོག་ཏུ་རང་ཉིད་ཞི་བདེའི་
 སེམས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དང་དེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བར་བྱའོ། དེ་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་རྣམས་ཤེས་བར་བྱས་ལ་སྟོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་
 སྟོན་པའི་ཁྱར་གཟུང་བར་བྱས་པ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 བསྐྱབ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པའི་ཁྱར་གཟུང་བར་བྱས་པ་
 ན། ཁྲ་མ་ལུ་བརྩ་བ་མཉན་ནས་ཁྲ་མའི་བསྟེན་ཚུལ་¹རྣམ་པར་དག་པ་བྱས་ནས་སྐྱགས་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་ཏེ། ཁྲ་མ་ལུ་བརྩ་བ་ལས། “བསམ་པ་དག་པའི་སྟོབ་མ་ནི། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་ལ།”² ‘ཁྲ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་འདི།’ ཁ་ཏོན་བྱ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ།
 ‘དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།’ དམ་ཆོས་སྟོན་དུ་བྱས་ནས་སུ།”³ ཞེས་བསམ་པ་
 དག་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས་པ་དང་སྒྲིང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགོ་དང་ལྡན་
 པ་ལ་ཁྲ་མ་ལུ་བརྩ་བ་བཤད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྲ་མ་ལུ་བརྩ་བ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་དབང་
 གིས་སྟོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་གྱང་། “དེ་ལ་འདི་ཡི་རིམ་
 པ་ནི། ཆོས་དང་རྒྱ་སྐར་སོགས་དགའི་ཆེ། སྟོབ་མས་ཐལ་སྦྱར་བརྟན་པ་ཡིས། ཐིག་
 པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་བྱ་ཏེ། སྐྱབས་གསུམ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་བྱ། ‘བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
 ལེགས་བསྟེན་ཏེ།’ དག་བསྟེན་སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་
 དང་། དེ་ནས་གསོ་སྦྱང་ཉིད་གྱང་ཟུང་། འདི་ཡི་རྗེས་མཐུན་རིམ་པ་ཡང་། རྫོ་རྗེ་སྟོབ་
 དཔོན་ཚུལ་དམ་པར། ‘བསྟེན་ཏེ་འདིར་ནི་གཞུང་མངས་པས།’ འདིགས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་

¹ བཟུངས་ནས་སྐྱ་འབྱུང་དཔར་མ། རྗེ་དཔར། གཙང་དཔར།

² རྗེན་ཚུལ་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

³ མོང་ག། དཔུས་དཔར།

⁴ རྗེ་བཟོན། རྒྱ་དབུལ། རྫོ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱངས། ཁྲ་མ་ལུ་བརྩ་བ། སོག་གངས་ ༡༡བ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱད་གསུམ་
 པ་རུང་མི་འད་ཏེ། ‘ཁྲ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི།’ ‘དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།’ ཞེས་གསལ།

གིས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྒྲུ་མ་ལ།། 'བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་¹སྟོབ་ཞེས་²གསོལ།།'³
 ཞེས་དབང་གི་སྟོན་དུ་སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་པ་བརྒྱུད་ནས་⁴དེ་
 རྒྱུ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་⁵ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས་སོ།། དགེ་བསྟེན་དང་
 དེའི་གསོ་སྟོང་བསྟེན་གནས་ནི་ཁྱིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྐགས་ལ་འཇུག་པའི་རབ་བྱུང་
 གིས་ནི་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་དགོས་སོ།། སྟོང་བསྐྱུས་
 ཀྱི་ལེན་དང་སོ་ལས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱུས་
 པའི་འོག་དུ། དེའི་རིམ་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་
 པ་ལ་བསྐྱབ་པོ།། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་བ་དེའི་
 ཆེ་ཐེག་པ་གསར་པ་ལ་དྲན་པ་⁶གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབ་པོ།། ཞེས་སྟོན་དུ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་ཐེག་པ་གསར་པ་སྟེ་སྐགས་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་
 གསུངས་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ནི་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་ཡིན་ནོ།། དེ་
 ལྟར་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་བ་ཕྱིན་དུག་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི་པར་
 ཕྱིན་ནས་རྒྱུ་ལ་བཀའ་བ་མིན་ཀྱི། སྐགས་ཉིད་ནས་ལམ་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་ཡང་ཡང་
 གསུངས་པས་ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཉིད་ནས་འབྱུང་བའི་བྱན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་ནམས་རྒྱུ་
 པར་ཐེག་པ་བྱན་མོང་གི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་མི་སྟོལ།།

འདིར་སྐྱུས་པ། རྩི་མེད་རིགས་པས་རང་གཞན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། ལེགས་ཉེས་བཤད་

¹ དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་། དུས་དབང་།

² སྟོབ་ཞེས་ རྟེ་དབང་།

³ རྟེ་བསྟེན་ཀྱང་འབྲེལ། རི་སྐྱ་གཙན་འཛིན་དབང་བཤེས་གཉེན་ རྒྱུ་འཇུག་གསལ་བ། སོག་གྲངས་༢༣༥༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་དུག་པ། བཅུ་གཉིས་པ། བཅོ་ལྔ་བཙས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། 'བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་ལེགས་བསྟེན་ཏེ།' 'བསྟེན་ཏེ་འདིར་ནི་གཞུངས་སངས་
 པས།' 'བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་སྟོབ་ཞེས་གསོལ།' ཞེས་གསལ།

⁴ བརྒྱུད་ནས་ གཙང་དབང་།

⁵ དབང་སྐྱར་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

⁶ གསར་པ་དྲན་པ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

⁷ གསུངས་པ་ན་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ།

པའི་བྱད་པར་མ་སྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྐྱེལ་དང་པར་སྐྱེན་གྱི། ཐུན་མོང་པ་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། བྱད་པར་གཙོ་བོ་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྐྱེད་པར། བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་དང་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་དང་། བྱད་པར་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྐྱེད་པར། འཇུག་སྒོ་མཆོག་ཅེས་སྐྱེད་པ་འདྲ་དང་པ་
 ཅན་། དེ་སྤྱིར་གྱེ་གྱེ་སྒོ་སྒོ་སྐྱེད་པ་འཇུག་པར། རྣམ་དག་རིགས་པས་སྒོ་སྒོ་སྐྱེད་པ་
 ལ། བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པའི། བསྐྱེད་པའི་གནད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
 ཆོལ་། རྒྱུ་མཐུན་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམས་པར་སྐྱེད་པ་ལས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་ལོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། དང་པོ་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། བྱ་སྐྱེད་ལ་བདག་སྐྱེད་
 དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་། བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོར་
 བཤད་པའོ། དང་པོ་བྱ་སྐྱེད་ལ་བདག་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྒོ་བ་
 དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་ནི། མོད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་ལ་མོ་ཆེན་པོ། བྱ་
 རྒྱུད་ལ་མཐུན་ཏུ་སྐྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་བདག་སྐྱེད་མེད་ལ། སྐྱེད་རྒྱུད་ལ་རང་དམ་ཆོག་པར་
 སྐྱེད་ཅིང་མཐུན་ཏུ་ཡེ་ཤེས་པའི་སྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མེད་
 དེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་མཐུན་པ་འཇུག་པ་ལས། “འཛིགས་པར་དམིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གཙང་པར་
 བྱེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་སྐྱེད་སྐྱེམས་པ་
 མེད་པ་དང་མཛད་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱེད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དང་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་ཉོག་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེད་

བས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་གནས་སོ།།”¹ ཞེས་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་སྲེད་དང་ཡེ་
ཤེས་པ་གཞུག་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དང་བྱག་རྩོར་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་རང་ཉིད་སྤྱར་སྲེད་པ་བཤད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།། དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལྟན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་སྤང་བ་ལས། “བྱ་བ་དང་
སྲེད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དུས་རིང་པོར་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་
ཏེ། དེ་དག་ནི་བརྟགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་འདི་ལྟར་རས་རིས་ལ་
སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ལྟེ་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་བྱང་པར་འདི་ཡོད་དེ། རང་གི་ལྟེ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རས་རིས་ལ་
སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ལྟེ་ལ་དམིགས་ནས་མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་²པར་བྱེད་དོ།།”³
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་གསང་འདུས་འགྲེལ་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་
ལ། ཞི་རྒྱ་བྱ་ཏིས་བྱས་ཟེར་བའི་བདེ་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར་ཡང་། “གསང་བ་རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱ་བ་དང་སྲེད་པའི་སྟོ་ལས་ཀྱང་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཅེས་ལ་བརྟེན་
ཏེ། བདག་དང་ལྟ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ཅན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་མཆོན་བཅས་དམིགས་པ་ལས་
བྱུང་པའི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའོ།།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱ་སྲེད་

1 རྩེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཐེག་ལས་བཟུས་པ། རིས་བར་ཕྱེ་བ་གཉིས་པ། འོག་གངས་1349མ། ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“འཇིགས་པར་དམིགས་ཤིང་ཡིན་དུ་གཙང་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མེས་པ་དབེ་བདེ་བ་དམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལྟེ་བསྐྱེས་ས་
པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་དུ་བྱང་པའི་སྲེད་ལུགས་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩོན་གྱི་རྒྱུད་རྩོག་པས་རབ་ཏུ་དཔྱོད་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་
བཞུགས་སོ།།” ཞེས་གསུངས་པ།

2 དངོས་སུ་སྐྱབ་ དཔུས་དཔལ་

3 རྩེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ རྩོམ་དཔོན་ལྷུ་རྩ་ར། ག་ཤིན་རྩོམ་ཐེག་ཀྱི་དཀའ་འཇུག་ལྟེ་ས་སྤང་བ། རིས་བར་ཕྱེ་བ་དང་པོ། འོག་གངས་
1354 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱ་བ་དང་སྲེད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དུས་རིང་པོར་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་ཏེ།
དེ་དག་ནི་བརྟགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རས་རིས་ལ་སོགས་པར་རྫོགས་པའི་ལྟེ་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་བྱང་པར་འདི་ཡོད་དེ་རང་གི་ལྟེ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རས་རིས་ལ་སོགས་པར་རྫོགས་
པའི་ལྟེ་ལ་དམིགས་ནས་མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ།།” ཞེས་གསུངས་པ།

4 རྩེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ཞི་རྒྱ་བྱ་ཏི། བདེ་མཆོག་བསྐྱེས་པའི་རྣམ་བཤད། ཟེང་གཞི། འོག་གངས་1358 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“གསང་བ་རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་སྲེད་པའི་སྟོ་རྣམ་ཀྱང་། རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཅེས་ལ་བརྟེན་ཏེ། བདག་དང་ལྟ་ཐ་

གཉིས་ཀ་ལ་བདག་སྐྱོད་མེད་པར་འདོད་དོ། ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “གསང་སྐུགས་
 བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བ། མཆོག་ཏུ་གསང་བ་ཡང་དག་གསུངས།”¹ ཞེས་པའི་འབྲེལ་
 པ་ལས། “གསང་བ་ནི་མི་བསྟན་པ་སྟེ་དེས་ནི་འདི་ལྟར་དགོངས་སོ། ། གསང་སྐུགས་
 གི་བསམ་གཏན་དེ་གསང་སྐུགས་ཐམས་ཅད་² འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་བ་
 ཡིན་ཡང་། རྒྱད་སོ་སོ་དག་ཏུ་གསལ་བར་ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་མ་བསྟན་³ པ་ནི། སྐར་སྐད་པ་
 དང་སྟོག་དང་ཚྭ་ལ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་མི་
 ལུས་པའི་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་ནམས་གཞུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་མངོན་པའི་ཆོག་ཏུ་ནི་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡང་པལ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་ཕྱིས་བཤད་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སྐུགས་གི་བསམ་གཏན་
 འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་ལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་ནི། དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་
 ནམས་གི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་ཡང་། རྩ་རྒྱད་གཞན་ནམས་སུ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པ་ནི་འཆད་
 པར་འགྱུར་བའི་རྒྱང་ནང་དུ་འཛིན་པ་སོགས་གི་ཐབས་གིས་སྒྲིང་ལ་འབྱོར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གྲོམ་པར་མི་ལུས་པ་ནམས་རྒྱད་ལ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་གྱི། མི་གསལ་བའི་ཚྭ་དུ་ནི་
 རྒྱད་གཞན་ནམས་སུ་ཡང་བཤད་ཅེས་སངས་རྒྱས་གསང་བས་གསུངས་སོ། ། ཡང་འབྲེལ་
 པ་དེ་ཉིད་ལས། “འདི་ཡང་གསང་སྐུགས་བསྒྲུབ་བརྗོད་⁵ བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆེ་ན་བྱ་

དང་དུ་ལྟ་བ་ཅན། ཡོངས་སུ་བརྟགས་བ། མཆོན་བཅས་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་པའི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་བའོ།” ཞེས་གསལ།

༡ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་བསམ་གཏན་གྱི་མ། འོག་གངས་པ་༣༩ ན་བཅུ་

༢ བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་ དབུས་དབར།

༣ མི་བསྟན་ དབུས་དབར།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྩ་རྒྱད་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། འོག་གངས་པ་༣༩ ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་ནི་མི་བསྟན་པ་སྟེ་དེས་ནི་འདི་ལྟར་དགོངས་སོ། ། གསང་སྐུགས་གི་བསམ་གཏན་དེ་གསང་སྐུགས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བའི་
 ཡན་ལག་གི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱད་སོ་སོར་དག་ཏུ་གསལ་བར་ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་མ་བསྟན་པ་ནི་སྐར་སྐད་པ་དང་། སྟོག་དང་ཚྭ་ལ་
 ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་པའི་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་ནམས་གཞུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་མངོན་པའི་ཆོག་
 ཏུ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་པལ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། ཕྱིས་བཤད་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༥ སྐུགས་བསྒྲུབ་རྗོད་ རྩ་འབྲེལ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

སྐུགས་རྗོད་ དབུས་དབར།

བར། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོ་ག་བསྟུས་པའི་རྒྱུད་འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་
 བྱེད་པ་དང་། དབྱང་བཟང་དང་དཔལ་ཉོག་པ་བསྟུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩེ་བྲག་གི་རྒྱུད་
 འཕགས་པ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམས་པར་སྟུལ་པ་ཕྱིན་
 བྱིས་ཆོབ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་མཛོན་པར་དབང་བསྟུར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སྤྱིང་ལོ་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་མཛོན་
 པའི་ཆོག་ཏུ་བཤད། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་
 ལས། བརྒྱས་བཞིན་བྱེད་པས་བརྒྱས་བཞིན་ཆེ།² རིག་སྟགས་ལྷ་ཉིད་བཏང་ནས་ནི། རྫོམ་
 པ་མཆོག་ཏུ་གཅིས་པ་ཡང་། ཉོག་པས་བབྱང་ནས་³ ཡོང་མི་བསམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་སོ།⁴ ཞེས་དང་། “རྣམས་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
 ལས་བྱང་། བརྒྱས་བཞིན་⁵ བྱེད་པའི་ཆོ་བརྒྱས་བཞིན་⁶ ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་སྦྱོར་བས་སྟགས་
 ཀྱི་སྦྱོར་བ་གསལ་བ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་མཛོན་པར་དབང་བསྟུར་པ་ལས་
 བྱང་། འཇམ་དཔལ་ནམ་སྟགས་པ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ཏུ་བྱུར་པ་དེའི་
 ཆོ། གསང་སྟགས་ཐམས་ཅད་མཛོན་ཏུ་སྟོགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་

༡ བརྒྱས་ཞིན་ སྟུ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༢ བརྒྱས་བཞིན་ཆེ། གཙང་དཔལ། དབྱུས་དཔལ།

༣ བབྱང་ནས་ སྟུ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༤ རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་ག། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་ལྟེ་བ། འོག་གངས་ལེགས་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་ཤི། “འདི་ཡང་གསང་སྟགས་བརྒྱས་བཞིན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོ་ག་བྱ་བར། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོ་ག་བསྟུས་པའི་
 རྒྱུད་འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། དབྱང་བཟངས་དང་། དཔལ་ཉོག་པ་བསྟུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩེ་བྲག་གི་རྒྱུད་འཕགས་
 པ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམས་པའི་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་མཛོན་པར་
 དབང་བསྟུར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་ལོ་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་མཛོན་པའི་ཆོག་ཏུ་
 བཤད། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ལས། བརྒྱས་བཞིན་བྱེད་པས་བརྒྱས་བཞིན་ཆེ། རིག་སྟགས་
 ལྷ་ཉིད་བཏང་ནས་ནི། རྫོམ་པ་མཆོག་ཏུ་གཅིས་པ་ཡང་། ཉོག་པས་བབྱང་ནས་ཡོང་མི་བསམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དོ།”
 ཞེས་གསལ།

༥ བརྒྱས་ཞིན་ རྩེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

༦ བརྒྱས་ཞིན་ གཙང་དཔལ།

སོ།། རིག་སྤྲུགས་འཆང་གི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་
 བསམ་གཏན་བྱ་བ། འདིས་ནི་སྤྲན་ཆ་ཀྱན་དུ་སྒྲིང་། བེའུ་ལེ་རྒྱལ་བུ་སྤྱལ་བ་སྤྲུལ་། དེ་ལྟར་
 བརྒྱས་བཟོད་འབད་པའི་ཆོ། ཞབས་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་བརྟག། ཅེས་གསུངས་པ་
 དང་།¹ “དཔལ་རྟོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་ལྷའི་
 རྣལ་འབྱོར་གཞུང་རབ་དུ་མང་པོས་བསྐྱན་པས་འདིར་མ་གྱིས་སོ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱད་ལས་རི་ལྟར་སྤྱིད་པའི་ལྷའི་གཟུགས་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱི་བསམ་གཏན་
 ཏུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱས་བཟོད་གསུངས་སོ།།”² ཞེས་ལྷའི་གཟུགས་སྒྲོམ་པ་དང་སྤྲུགས་ལ་
 དམིགས་ནས་བསམ་གཏན་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་སོགས་གསལ་མི་
 གསལ་དང་ཆང་མ་ཆང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱད་རྣམས་ལས་བཤད་པར་གསུངས་ཤིང་། བསམ་
 གཏན་གྱི་མ་དང་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དུ་བརྒྱས་བཟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཤིན་དུ་གསལ་བར་
 བསྐྱན་པར་གསུངས་སོ།། སྒྲོབ་དཔོན་འདི་བརྒྱས་བཟོད་³ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་པའི་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་བྱ་སྡོད་གཉིས་འདྲ་བར་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལྟ་
 བྱ་ཡང་གདུལ་བུའི་དབང་གིས་བྱ་རྒྱད་དུ་ཡང་གསུངས་པས། བྱ་སྡོད་གཉིས་གདུལ་བུའི་
 དབང་གིས་འབྲེད་པ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱད་རང་གི་ངོས་ནས་མི་འབྲེད་དོ། ལེགས་བྱ་བ་ཀྱི་
 མངོན་རྟོགས་ལས་ཀྱང་། “བྱ་བའི་རྒྱད་ལས་ལྟ་སྤྱལ་པའི་རིམ་པ་མ་བསྐྱན་ཏོ་སྤྲུལ་དུ་བསམ་

1 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་མངས་རྒྱུ་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་ལྟེ་བ། འོག་གངས་ལེགས་ལས་བྱང་པའི་ཁང་ལྷེ།
 “རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་ལས་ཀྱང་བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་པའི་ཆོ། བརྒྱས་བཟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་སྒྲོར་བས་གསང་
 སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱི་བསམ་གཏན་བཟོད་དུ་བཤད་དོ། རྒྱག་ན་རྗེ་རྗེ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལས་ཀྱང་འཛམ་དབལ་ནས་སྤྲུགས་ལ་ལྷུན་གྱིས་བྱུལ་པར་ལྟ་
 ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དུ་སྤྱུར་པ་དེའི་ཆོ། གསང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་རྟོགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རྗེས་གསུངས་སོ། རིག་སྤྲུགས་འཆང་གི་སྡེ་
 སྡོད་ལས་ཀྱང་། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་བསམ་གཏན་བྱ་བ། འདིས་ནི་སྤྲན་ཆ་ཀྱན་དུ་བཟོད་། བེའུ་ལེ་རྒྱལ་བུ་སྤྱལ་བ་སྤྲུལ་། དེ་ལྟར་
 བརྒྱས་བཟོད་འབད་པའི་ཆོ། ཞབས་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་བརྟག། ཅེས་གསུངས་པ་དང་།” ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་མངས་རྒྱུ་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་ལྟེ་བ། འོག་གངས་ལེགས་ལས་བྱང་པའི་ཁང་
 རྣམ་བཟོད་པ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཞུང་རབ་དུ་མང་པོས་བསྐྱན་
 པས་འདིར་མ་གྱིས་སོ། ཞེས་གསལ།

3 བརྒྱས་བཟོད་ གཅད་དཔལ།

པར་མི་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་མ་བསྟན་ཀྱང་ཕྱག་ན་རྩོམ་དབང་བསྐྱར་
 བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་དག་ལས་གཙོ་པོར་བསྟན་རྟོ།། གཅིག་ཏུ་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་
 བྱི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་¹ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམས་པར་ཉམས་
 ར་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་བས། རྒྱ་མས་བཤད་པ་དང་རྒྱད་
 གྱི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ།།² ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིར་བྱ་
 རྒྱུད་ལ་ལྷ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཁྱད་སྲུ་ཕྱག་རྩོར་དབང་བསྐྱར་བ་བྱངས་པ་ནི། ཐུ་མ་ལྟར་བྱ་
 རྐྱོད་ཀྱི་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་འབྲུ་བར་བཞེད་པར་གསལ་ལ། ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲུམས་
 འབྲུག་པ་ལྷ་དང་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་རག་ལས་པས། བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡང་ལྷ་སྐྱོམ་པ་
 དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་རོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་ལས་འཐད་པའི་ཚུགས་བཤད་པ་)ནི། འོ་ན་ལུགས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་
 འདིར་གང་ཞིག་གཟུང་བར་བྱ་སྟམ་ན། དེ་ལ་སྐྱོད་རྒྱུད་ལ་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་མེད་པར་འདོད་
 པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་དང་ཕྱག་རྩོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལ་
 རྐྱོད་རྒྱུད་དུ་མི་བྱེད་ན་ནི་སྐྱོད་རྒྱུད་མི་ཆེད་ལ། བྱེད་ན་ནི་དེ་དག་ལས་བདག་སྐྱེད་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྐྱོད་བསྐྱས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་། “རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་
 མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོད་པའི་རྒྱུད་ལས་”³ཞེས་སྐྱོད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ།། ལྷ་པོ་མོ་ལ་དམིགས་པའི་པན་རྒྱན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་པ་ཁ་སྐྱོར་
 དང་བརྟུག་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་རེས་

1 རྒྱ་མཚན་པ་ གཙོང་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 རྒྱ་བཙུན་ཀྱི་དཔྱེལ། དུ་སྐྱོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུ་ཐམས་པསྐུས་པ། སོག་ཁངས་1947ལོ་ ལས་བྱང་བ་རྒྱུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས་ལྷ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཀྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་རྟོ་སྐུས་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་མ་
 བསྟན་ཀྱང་ཕྱག་ན་རྩོམ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་དག་ལས་གཙོ་པོར་བསྟན་རྟོ།། གཅིག་ཏུ་དངོས་བྱུང་ཐམས་
 ཅད་བྱི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམས་པར་ཉམས་ན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་འབྲུག་པར་
 མི་འགྱུར་བས། རྒྱ་མས་བཤད་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

3 རྒྱ་བཙུན་ཀྱི་དཔྱེལ། དུ་སྐྱོབ་དཔོན་ལྷུང་དེ་བ། རྐྱོད་བསྐྱས་ ལེའུ་གསུམ་པ། སོག་ཁངས་1947ལོ་

པར་འདོད་དགོས་སོ། འོན་རང་ལྟར་སྐྱེད་པ་འདི་རྒྱད་གཞན་གྱིས་བཀའ་ནས་སམ་བྱ་
 རྒྱད་རང་གི་ངོས་ནས་བྱེད་སྐྱམ་ན། འདི་ལ་ཐིམ་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་ལེ། རྩ་རྒྱད་ལ་བདག་
 སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་འབྲུག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་སྟར་དོན་ལ་ཡང་དེ་སྟར་གསལ་མོད་
 བཤང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་གྱིས་བྱ་རྒྱད་ལ་བདག་སྐྱེད་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་བཤད། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་བྱག་སྟོང་གི་
 གཟུངས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བདག་སྐྱེད་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དཔང་བསྟར་བ་དང་བཅས་
 པ་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེས་མཛད་པའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དགོ་
 སྟོང་མ་དཔལ་མོས་མཛད་པའི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཅན་གྱི་མིས་མཛད་
 ཟེར་པའི་གདུགས་དཀར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། རྒྱུ་པ་དང་རྩ་དེས་མཛད་པའི་བྱ་ལྟེ་
 སྐྱབ་ཐབས་དང་། རོ་བོ་རྩེས་མཛད་པའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་མེད་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། གཞན་ཡང་
 སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་དང་བྱེད་དང་ཉིས་བརྒྱ་པ་དང་། བརྒྱ་ཅེ་ལ་²སོགས་པ་རྣམས་སུ་བྱ་རྒྱད་
 ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལའང་བདག་བསྐྱེད་³དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དེ།
 སངས་རྒྱས་གསང་བ་སོགས་རྣམ་སྟར་མངོན་བྱང་སོགས་ཡུང་བྱ་རྒྱད་དུ་བཞེད་པས་བྱ་
 སྐྱེད་བསྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་བདུག་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ་
 ལས། “སྟོང་པོ་བྱག་རྒྱ་སྐུགས་རིག་རྣམས། རི་སྟར་འདོད་པའི་རྩལ་གྱིས་ནི། དུམ་བུ་
 ལས་བཤད་རང་བྱས་བཤམ། སྐྱབ་པ་འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་དོ།”⁴ ཞེས་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་
 ལའང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟར་དུ་བྱང་བར་བཤད་པ་ལ་དགོངས་སམ། དཔེར་ན།
 སོར་འབྲང་དང་འོད་ཟེར་ཅན་དང་རི་ཁྲོད་པོ་མ་ཅན་སྟ་བུའི་སྟ་དང་སྐུགས་འདྲ་བ་ཞིག་བྱ་

¹ རི་དུ་རིས་ རྩེད་པར།

² བརྒྱ་ཅེ་ལ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

³ བདག་སྐྱེད་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེད་པར། གཙང་དཔར།

⁴ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེས་པ། འོག་གངས་ 3 ལ 2 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་པོ་བྱག་རྒྱ་སྐུགས་རིག་
 རྣམས། རི་སྟར་འདོད་པའི་རྩལ་གྱིས་ནི། རྟོག་པ་ལས་བཤད་རང་བྱས་བཤམ། བསྐྱབ་པ་འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་དོ།” ཞེས་གསལ།

རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། སམ་བླ་ན་པོ་གས་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ལྷ་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བྱ་རྒྱུད་རང་གི་དགོངས་པས་ཀྱང་བདག་
 བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་བདག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།³ དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱ་
 རྒྱུད་ནས་བདག་བསྐྱེད་⁴གསལ་བར་བཤད་པ་མ་ཉིད་ནས་ནམ་སྤང་མའོན་བྱང་དང་ཕྱག་
 རྟོན་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཁྱད་སྟངས་སུ་མཛད་པ་མིན་ཏེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་གཙུག་རྟོན་ནས་
 བཟླས་བཅོམ་⁵ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་གསལ་བར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་
 བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “སྐྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ།”⁶ ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་
 ལས། “དེ་བས་ན་སྐྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་བཟླས་བཅོམ་⁷ལ་སོགས་པའི་ཡན་
 ལག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྐྱ་དང་སེམས་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་འདིར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་མ་ཆོག་
 གོ། དེར་འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡང་སྐྱ་ནི་ལྟགས་ཀྱི་ཡི་གེའོ། སེམས་ནི་ལྟགས་
 ཀྱི་གཞི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་རྒྱུར་པའོ། གཞི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་
 རང་བཞིན་ལོ། གཞི་གཉིས་པ་ནི་རང་གི་སྤྱི་གཞུགས་སོ། གཞན་ཡང་སྟོག་དང་ཚུལ་བ་
 དང་སྒར་སྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྗེ་རྗེ་གཙུག་རྟོན་གྱི་རྒྱུད་
 འདི་ཉིད་དུ་ལྟར་བཤད་ཅིན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་རིམ་པར་
 བྱེ་བ་འདིར་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།”⁸ ཞེས་རང་སྤྱི་

1 ལྷ་བླ་ན་གཙང་དབང་།

སམ་བླ་ན་དབྱུས་དབང་།

2 བདག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྱུང་དབང་ལ། རྗེ་དབང་གཙང་དབང་།

3 གསུང་རྗོ། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

4 བདག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྱུང་དབང་ལ། རྗེ་དབང་གཙང་དབང་།

5 བཟླས་བཅོམ་གཙང་དབང་།

6 རྗེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྱུང་ལ། མ་ལས་མ་གཏན་གྱི་མ། སྟོག་གྲངས་23ཙན་

7 བཟླས་བཅོམ་གཙང་དབང་།

8 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ་ལ། རྒྱ་མཚན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། སྟོག་གྲངས་24ཙན་ ལས་རྒྱུད་བའི་ནང་

གཞུགས་སུ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་རྗེ་གཙུག་ཏྲུང་གི་རྒྱུད་འདིར་སྤར་བཤད་ཟིན་པས། དེའི་
 རྩོགས་གཅིག་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་འདིར་མ་གསུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་བྱ་
 རྒྱུད་དུ་མི་འདོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་བཤད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་རྣམ་སྤང་
 མཛོན་བྱང་གཉིས་ཀྱང་འདྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྗེ་ལྷར་རྣམ་པར་སྤང་
 མཛོན་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ། ཡི་གེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་པ་ལ་ནི་སྒྲ་ཞེས་བྱ། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པ། རང་གི་ལུས་ལ་བྱ་བ་ཡིན།
 གཉིས་པའི་གཞི་ནི་ཞེས་བྱ་བ། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་གཉིས་མཆོག་། སྤྲོག་ཅེས་བྱ་
 བ་རྒྱུད་དུ་བཤད། ཚྭ་ལ་བ་དན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་
 དུ་འདིར་ཡང་གཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་ཟིན་པར་བལྟ་ལོ།”¹ ཞེས་
 གསུངས་སོ། དེས་ན། རྒྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། ཞེས་པའི་གཞིའི་ཆོག་གི་དོན་
 རང་ལྷར་སྟེད་པའི་གཞི་ལ་བྱར་མི་རུང་ན། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་གཞི་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུད་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་རང་ལྷར་སྟེད་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལས་བདག་བསྟེད་²གསལ་བར་བཤད་ཅིང་བསྟེད་
 རིམ་དང་རྗེགས་རིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡང་སྤང་མོད། དེ་དག་བྱ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན་ནི་
 མ་དག་པར་གསལ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་གཏོགས་པར་འདོད་ན་ནི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་

ནས་བཟོད་པ་སྤར་གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་བས་རྒྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེད་པ་སོགས་པའི་ཡན་
 ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྷར་རྒྱ་དང་སེམས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་སྤྲོག་ཅེད་དུ་རྒྱུད་འདིར་བཤད་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ’ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསལ།

1 རྗེ་བལྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་རིམ་བར་བྱེ་བ། སྤྲོག་བྱངས་1959 ལས་བྱང་བ་རུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “རྗེ་ལྷར་རྣམ་པར་སྤང་མཛོན་པར་རྗེགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ། ཡི་གེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་
 པ་ནི་སྒྲ་ཞེས་བྱ། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པ། རང་གི་ལུས་ལ་བྱ་བ་ཡིན། གཉིས་པའི་གཞི་ནི་ཞེས་བྱ་བ། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་
 གཉིས་མཆོག་། སྤྲོག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་བཤད། ཚྭ་ལ་བ་དན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཞི་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་ཟིན་པར་བལྟ་ལོ།” ཞེས་གསལ།

2 བདག་སྟེད་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྗེ་དབང་གཙང་པར་།

སྐྱེད་ཡོད་པའི་ཁུངས་སྤྱི་མི་རུང་ངོ་།། དེས་ན་བྱ་རྒྱུད་རང་གི་ངོས་ནས་བདག་བསྐྱེད་¹ཡོད་
 པ་ལ་ནི་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་། སངས་
 རྒྱུ་གསང་བས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་ལས་ལྷ་བྱག་
 བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་བྱངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ།། དེ་ནི་ད་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་
 འབྲེལ་ལས། བྱ་བ་དང་སྐྱོད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོ་ག་དེས། འདི་ལས་བཤད་པའི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དོན་དེ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པོ་བྱག་རྒྱ་སྤྲུགས་རིག་རྣམས།།
 རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྟོན་རྟོ།།^{2,3} ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། སྐྱེད་པོ་དང་བྱག་རྒྱ་དང་སྤྲུགས་དང་རིག་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཤུན་ཏུ་བྱམ་བྱ་
 བཞི་ཁའི་⁴དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། གསུངས་དཀྱིལ་དང་ཆོས་དཀྱིལ་དང་ལས་དཀྱིལ་
 ལས་གསུངས་པ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་⁵རྒྱུད་རང་དང་། བྱ་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ཀྱི་ཆོ་ག་གཉིས་
 ཀས་ཀྱང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་བར་གསུངས་པས། དེའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་བདག་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་
 གཞུག་པ་སོགས་རུང་བར་གསལ་ལོ།། བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྲུགས་པའི་གཉིས་ནས་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་ལྷ་དང་སྤྲུགས་འབྲུ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་། དེ་དག་མཆོན་
 པ་ཅམ་ཏུ་བྱམ་ནས་བྱ་སྐྱོད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ལ་སྐྱེད་ཆོག་སོགས་སྤྲུགས་པའི་ལྷ་ར་མཛད་པ་
 སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ན་མང་ཏུ་ཡོད་པར་མངོན་ནོ།། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀུན་ལས་

¹ བདག་སྐྱེད་ ལྷ་འབྲུག་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

² སྟོན་རྟོ། ལྷ་འབྲུག་དབར་མ། རྩེ་དབར།

³ རྩེ་དབར་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྐྱེད་པོ། དེ་ནི་ད་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༣ན་6 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བྱ་བ་དང་སྐྱོད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོ་ག་དེས་འདི་ལས་བཤད་པའི་བྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པོ་བྱག་རྒྱ་སྤྲུགས་རིག་རྣམས།། རི་ལྟར་འདོད་པའི་
 ཚུལ་ཀྱིས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གིས་སྟོན་རྟོ།།” ཞེས་གསལ།

⁴ བཞི་ཁའི་ རྩེ་དབར།

བཞི་ཁའི་ གཙང་དབར། དབྱུས་དབར།

⁵ གསུངས་པ་རྣལ་འབྱོར་ དབྱུས་དབར།

བདུས་ཀྱི་ཕྱང་གི་དོན་གང་ཡིན་སྐྱེས་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་གསང་བས་གསུངས་པ་ལྟར།
 བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་བྱ་བས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་
 དང་། མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་འཛིག་ཏེན་དང་འགལ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོད་ལས་ཏུ་བྱེད་
 པའི་སྦྱོད་ཏུ་མ་གྱུར་པ་དང་། སྟེ་ག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ཀྱི་རྒྱའི་ནལ་ཏོག་བདེན་འཛིན་དང་
 བཅས་པའི་སྦྱོད་པས་ལས་སྐྱབ་པའི་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ལྟར་སྦྱེད་པ་དང་ཡེ་
 ཤེས་པ་འབྱུག་པ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་གཙུག་ཏོར་བཞིན་ནོ། ། བྱ་སྦྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་འབྲུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཤས་ཆེ་
 བས་རྒྱུད་ནམས་ནས་ཀྱང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་མི་གསལ་ཞིང་། ཡོད་པ་ནམས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་སྟོག་ཚལ་བསྐྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ་མི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྦྱོད་ཀྱི་སྐུགས་ལ་སྦྱོད་པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ཀྱང་རལ་གྱི་རི་ལུ་
 ལ་སོགས་པའི་བྱུབ་པ་ཆེན་པོ་ནམས་དང་། ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རབ་འབྱམས་ནམས་
 འབྱུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་འབྱུབ་པ་ནི་ལྟ་དང་སྟོང་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་སྟོས་པར་ལག་ན་དོ་
 རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། “གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྦྱོད་པ་གསང་སྐུགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྦྱོད་པ་”བདག་ཉིད་རང་གི་ལྟའི་གཙུགས་སུ་བྱས་ལ། མེ་
 ཆོམ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བསྟེན་ཅིང་འཁྱོ་ཡང་རྩང་འགྲང་ཡང་རྩང་འདུག་ཀྱང་རྩང་
 ཏེག་ཏུ་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྦྱོད་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་དེའི་ཆེ། ཞི་བའི་སྒྲོ་སྦྱོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྦྱོད་པ་གསང་སྐུགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེས་ལྟས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་བྱ་

1 བསྟོས་པར་སྐུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། 5 ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། བས་སོ་བདུན་ལ། སྟོག་གངས་༤༡ན། ལས་རྩང་བའི་ནང་ནས་ཡི་གེ་
 གཅིག་རྩང་མི་འད་སྟེ། སྒྲོ་སྦྱོད་ལ་ཞེས་གསལ།

བ་ཁྱེད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོམ་པའི་ཆེ་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་དེ་
ལ་བརྒྱས་བརྟེན་དང་སྤྱིན་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་དང་²
ཐ་མི་དད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོམ་ཞིང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་བཟུང་སྟེ་³ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་གསང་སྤྲུགས་ལ་དངོས་བྱུང་འཛོལ་པར་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། “གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་མཆོད་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་
མཐར་། “རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པ་ཡི།། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།།
སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ།། གང་ཆེ་གནས་ན་དེ་ཡི་ཆེ།། ‘སྤྲུགས་པས་འདི་ལྟར་
སྤྲུགས་འབྱུང་པོ།’ རྟག་དང་བྲལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།། སྤྱིན་ཀྱི་རྒྱལ་བས་མངོན་སངས་རྒྱས།།
རྟག་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི།། གསང་སྤྲུགས་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ཡིན།། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་རྣམ་
དག་པ།། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འོད་གསལ་འབྱུང་།། གང་ཞིག་རྟོག་ལ་གནས་ཁྱེད་པ།། དེ་ལ་
དངོས་བྱུང་མི་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོག་སྤངས་ལ།། སྤྲུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བསམ་པར་
བྱ།།”⁵ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པ་སྤངས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
བདག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སུན་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་གང་ཡིན་འགོག་པ་མིན་ནོ།། སྤྲུགས་
ཀྱི་གཟུགས་བསམ་པ་ནི་ལྷ་སྒྲོམ་པའོ།། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པའི་ཆད་ཀྱང་འགྲོ་ཡང་རུང་
ཞེས་པ་ནས་མི་གཡོ་བ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་
གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ལྷའི་སྒྲུ་ལས་སེམས་གཞན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་

1 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དབང་།

2 ལྷ་དང་ དབྱུས་དབང་།

3 བཟུངས་ཏེ་ གཙང་དབང་།

4 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 5 ལག་ན་རྫོ་རྟེ་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད། བས་པོ་བདུན་པ། རྟོག་གངས་༢༡བཟ

6 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 5 ལག་ན་རྫོ་རྟེ་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད། བས་པོ་བདུན་པ། རྟོག་གངས་༢༡བཟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་
ལྷ་པ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྲུགས་པས་འདི་ལྟར་སྤྲུགས་འབྱུང་པོ།’ ཞེས་གསལ་པ།

ཐོབ་ནས་ཐ་མཐ་པའི་ང་རྒྱལ་སེལ་རུས་པའོ།། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སྒྲོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་པའི་པཎ་
 བྱལ་དུ་མས་བཤད་པས་ན་རུང་སྟེ། དེ་མི་རུང་ན་དེའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་རང་དང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་
 གཉིས་སོ་སོར་བརྩེད་ནས་ཀུའི་ག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་མི་མོས་པ་དགོད་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རུང་
 སྟེ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྷའི་རྒྱ་གསུང་སྐྱགས་གསུམ་དཔེར་མི་སྟེད་པར་
 མོས་པའི་མཐུས། ལུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བསྒྲོད་ཀྱན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ངག་ཏུ་བརྩོད་པ་ཀྱན་སྐྱགས་
 སྐྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། “རིགས་
 ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེད་རྩེ་དང་
 ལྷན་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡི་གའི་རྒྱལ་བསྐྱན་པ་ལ་མཁས་པས་འདི་
 སྟམ་དུ་ངག་མ་གཏོགས་པར་ཡིད་མེད། ཡིད་མ་གཏོགས་པར་ངག་མེད། ཡིད་མ་གཏོགས་
 པར་ལྷའི་གཞུགས་མེད་དེ། ཡིད་ཉིད་ངག་ཡིན་ངག་ཉིད་ཡིད་ཡིན་ཁིང་ལྷའི་གཞུགས་ཉིད་
 ཀྱང་ཡིད་ཡིན་ལ། ངག་ཉིད་ཀྱང་ལྷའི་གཞུགས་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཐ་
 དད་དུ་བྱ་བ་མེད་པར་མོས་ན་སྐྱགས་པས་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ།། ཡིད་རྣམ་པར་
 དག་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གི་ཆེ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པ་བདག་གི་ལུས་དང་ལྷའི་
 གཞུགས་སུ་བདག་གི་ངག་དང་ལྷའི་ངག་ཏུ་བདག་གི་ཡིད་དང་ལྷའི་ཡིད་དུ་མཆུངས་པར་
 མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།། གང་ཆེ་ཀྱན་ཏུ་ཐམས་ཅད་དུ། སྐྱགས་པ་
 མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ན། དེ་ཆེ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཡི། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་ཞུགས་
 པར་འགྱུར། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་གནས་པ་ཡི། ཡན་ལག་བསྒྲོད་པ་རི་སྟེད་དང་། ཆིག་
 ཏུ་བརྩོད་པ་རི་སྟེད་པ། དེ་སྟེད་གསང་སྐྱགས་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

¹ བརྩམས་ཆས་ གཙང་དབང་།

² རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲས། 5 ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད། བས་པོ་དགྲ་པ། སྐུ་གསུངས་1992ལོ་ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

“རིགས་ཀྱི་བྱའམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཡིད་སྟེད་རྩེ་དང་ལྷན་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ།

རོ། །འདི་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། རང་སྤྱང་སྤྱིད་པ་ཡོད་ན་རྣམ་སྤྱང་སོགས་གང་རུང་དུ་
བསྐྱེད་རྒྱུའི་ལྷ་དེ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྤྱམ་པའི་ར་རྒྱལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་སྤྱ་
དང་དག་སྤྱགས་དང་ཡིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པར་ལྷ་བ་ནི་སྤྱ་མེད་ཀྱི་བྱ་དཀོན་མ་ཡིན་
ཀྱི། རྒྱུད་སྤེའོག་མ་ལ་ཡང་དེས་པར་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བཤུན་པ་)ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེང་ས་
བཤད་པ་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བཤུན་པའོ། །དང་པོ་(ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེང་ས་བཤད་པ་)
ནི། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། “དུས་གསུམ་དུ་ནི་སྤྱ་མོ་འདི། གསང་སྤྱགས་སྤྱབ་ལ་བརྟན་
པ་ཡིས། ཆེང་ས་པ་རྟག་དུ་རིག་བྱ་བ། ཡན་ལག་བརྟ་ཡི་ཆོ་གའི་ལས།”¹ ཞེས་སྤྱགས་
སྤྱབ་པ་ལ་བརྟན་པས་རྟན་གསུམ་དུ་བསམ་གཏན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བས་ན། སྤྱ་མོ་སྤེ་སྤྱིའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་སྤྱགས་ཀྱི་བརྟལ་ཞུགས་རིག་པར་བྱ་བ་སྤེ་མའོན་དུ་བྱས་པ་
ལས་དངོས་བྱུང་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་བརྟར་བསྤྱས་ནས་གསུངས་སོ། །བརྟ་ནི་གང་
དུ་སྤྱབ་པའི་གནས་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། རིག་སྤྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་།
བསྐྱེད་པ་བརྟན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། མེ་ལ་གནས་པ་དང་། སྤྱ་ལ་གནས་པ་དང་། སྤྱ་མཐར་
ཐར་པ་སྤེར་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་དང་། སྤྱགས་སྤྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་དང་། སྤྱིན་
སྤེག་གི་ཆོ་ག་དང་། དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ག་སྤེ་བརྟར་འབྲེལ་པས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རིག་

གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱིའི་གཏེར་རྣམས་སྤྱ་དག་མ་གཏོགས་པར་ཡིད་མེད། ཡིད་མ་གཏོགས་པར་དག་མེད། ཡིད་
མ་གཏོགས་པར་སྤེའི་གསུགས་མེད་དེ། ཡིད་ཉིད་དག་ཡིན་ལ་དག་ཉིད་ཡིད་ཡིན་ཞིང་སྤེའི་གསུགས་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་ཡིན་ལ། དག་ཉིད་ཀྱང་སྤེའི་
གསུགས་ཡིན་ནོ་སྤྱམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་པར་སོས་ན། སྤྱགས་པས་ཡིད་རྣམས་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། ཡིད་རྣམས་
པར་དག་པ་དང་སྤྱན་པ་དེ་གང་གི་ཆེ། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པར་བདག་གི་ལུས་དང་སྤེའི་གསུགས་སྤྱ། བདག་གི་དག་དང་སྤེའི་དག་
དུ། བདག་གི་ཡིད་དང་སྤེའི་ཡིད་དུ་མཚུངས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆེ་ཀྱན་དུ་ཐམས་ཅད་དུ། སྤྱགས་པ་
མཉམ་པར་གཞག་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཡི། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར། མཉམ་ཉིད་གནས་ལ་གནས་པ་ཡི།
ཡན་ལག་བསྐྱོད་པ་འི་སྤེད་དང་། ཆེ་ག་དུ་བརྟན་པ་འི་སྤེད་པ། དེ་སྤེད་གསང་སྤྱགས་བྱག་རྒྱ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

1 རྟ་པག་ལ། རྒྱུད་འབུམ། ཐ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། སོག་གངས་344ན3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྤེ། ‘ཡན་ལག་
བརྟ་ཡི་ཆོག་ལས།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱེད་པའི་གཙང་དབང་།

སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲིག་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་པ་མཛད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་ནོ། དེ་
ནས་གསུམ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་ཉི་དེ་གཉིས་ནི་ལམ་
གྱི་གཙོ་མོ་ལོ། དེ་ནས་གཅིག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་སྒྲོན་དུ་བྱ་
པའི་ཆོ་ག་དང་མཐུག་དུ་བྱ་པའི་ཆོ་ག་ཀམས་སོ། དབང་བསྐྱར་ནི་ལམ་དེ་དག་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲོན་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། སྒྲོན་མེ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་དུས་དང་ལས་སྒྲོར་གྱི་དུས་ལ་སྒྲིག་པར་
བྱ་བའོ། དེ་དག་གི་སྒྲོན་པ་ལྷན་པ་ཆེད་པ་ན་ལས་རབ་འབྲམས་ཀླུ་ལས་ཀླུ་ལས་ཀླུ་ལས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཆོག་པ་ལྟར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་བྱ་བ་དང་སྒྲོན་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཀམས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འཆར་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྒྱུད་པའི་ཆུལ་ལོ། དེ་ཡང་བྱ་བ་སྒྲིའི་རྒྱུད་
བཞི་ལས་དབྱུང་བཟང་གིས་ཁྲུས་པར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་པའི་རིགས་
གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷན་ཆེན་དང་ཞོར་ཅན་དང་འཛིག་ཉེན་པའི་རིགས་དུག་གི་རིགས་
དང་གསང་སྒྲུབ་དང་། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀམས་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་
དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྒྱུ་མཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དུ་མདོ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་གསལ་
བར་བཤད་པ་དང་། གཞན་དག་དུ་མ་གསུངས་པ་ཀམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དེ།¹ ཡན་ལག་
བཞིའི་བསམ་གཏན་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་པལ་མོ་ཆེ་གསལ་བར་མ་བཤད་
པར་སྒྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་ལྷག་མ་དང་། ལས་ཆོག་སྐྱབ་པའི་ཆུལ་ཀམས་གསལ་ཁིང་
རྒྱས་པར་བཤད་དོ། སྒྱི་རྒྱུད་ལས་ནི་རིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་སྒྲོན་དང་ལྷ་བརྒྱ་
བཤད་པ་ཀམས་ཀྱི་གྱི་བ་²དང་དབང་བསྐྱར་པ་ལ་སྒྲིག་པའི་སྒྲིའི་ཆོ་ག་སྒྲོན་པས་གཙོ་
ཆེར་སྒྲོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོར་ཀམས་སྒྲོན་ནོ།³ ལེགས་སྐྱབ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་དུག་
ཤིན་དུ་གསལ་བ་མིན་པར་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་དང་ལས་

¹ མཛད་དོ། གཙོ་དབང་།

² འཕྱི་བ་ རྒྱུ་དབང་།

³ སྒྲོན་ནོ། གཙོ་དབང་།

ཆོགས་སྐྱབ་ལུགས་དང་སྤྱན་སྤྱེག་དང་བསྐྱར་བྱའི་དམ་ཆིག་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་སྟོན་
ནོ།¹ བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས་ནི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་དུག་དང་བྱུང་པར་དུ་བསམ་གཏན་ཕྱི་
ཡན་ལག་སྟོག་ཚུལ་སྟོམ་པ་སོགས་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
སྟོན་ནོ།² དེ་ཡང་རིགས་གསུམ་ཕྱི་སྤྱན་མོང་དུ་སྒྲུང་རོ།། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་
ན་བྱ་བ་སོ་སོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཆོན་རྣམས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་
ཡང་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་བཞིར་བསྐྱབ་ན་བདེ་ཉེ། ལམ་སྟོམ་པའི་
སྟོད་ཅུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོར་དང་། དངོས་བྱུབ་འབྱུབ་པའི་གཞི་དམ་ཆིག་
དང་སྟོམ་པ་བསྐྱར་བའི་སྟོར་དང་། དེ་ནས་ལྷས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་པའི་སྟོར་དང་།
ལྷས་པ་རྟེན་ནས་རང་གཞན་ཕྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་བྱུབ་སྐྱབ་པའི་སྟོར་རོ།། བྱ་སྤྱོད་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་རྒྱུད་གཉིས་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་
བཟུལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གཞུང་ལེགས་པར་སྒྲུང་བས་
འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤྱོད་
རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལོ།། དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་)ལ་བཞི། ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོད་དུ་
ཅུང་བར་བྱ་བ་དང་། སྟོད་དུ་བྱུར་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆིག་
ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྐྱེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་ཅུང་ནས་དངོས་བྱུབ་
རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ།།

དང་པོ་(ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོད་དུ་ཅུང་བར་བྱ་བ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
བཅས་པ་ནི་གཞུང་ཏ་ཅང་མངས་པས་འདིགས་པས་འདིར་མ་བྲིས་ལ།³ རྒྱུད་གཉིས་ལ་

¹ སྟོན་ནོ།། གཙང་དབང་།

² སྟོན་ནོ།། གཙང་དབང་། དཔྱད་དབང་།

³ མི་གྲིས་ལ། རྒྱ་འབྲུག་དབང་མ།

དང་། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བཅད་མི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་དག ། རྟོག་ཅན་སྟན་ཀྱང་མི་དབྱུང་ངོ་།¹ སྟགས་གྱིས་སྦྱབ་པ་པོ་དག་དང་། ལྷན་ཅིག་ནས་ཡང་འགྲན་མི་བྱ། ཉེས་པ་རྒྱུད་བྱུང་ག་ལ་ནི། ཁྱོས་ནས་བྲག་ཤུལ་སྦྱད་མི་བྱ།² རྫོས་པ་ཆོ་ག་ལ་གནས་པས་སྟེ། ལྷ་གར་ཅེད་པོ་མི་བྱ་སྟེ། མཛེས་པར་བྱ་བྱིར་སྐྱེད་པ་དང་། ཁ་དོག་འཆང་བར་མི་བྱ་ལོ། འགོང་བ་དང་ནི་མཆོང་བ་དང་། རྒྱག་པ་དང་ནི་ཅབ་རྩལ་³དང་། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ངན་ལེན། གམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ། བདེན་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིས་སྟེ། འོག་པ་གཏུམ་དང་འཁྱུར་དང་རྒྱབ། དཔྱེན་གྱི་ཆེག་ཀྱང་⁴སྤང་བ་དང་། དོན་མེད་གཏམ་མང་མི་བྱ་ལོ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་གནས་པ་དང་། ཆོད་པ་དག་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། གདོལ་པ་ལ་སོགས་རིགས་ངན་དང་། གསང་སྟགས་རྫོས་པ་སྦྱ་མི་བྱ། རྫོ་ཅན་བཟླས་བརྩོད་⁵བྱེད་པ་ན། སྟགས་གཡོག་གཅིག་ཕྱ་མ་གཏོགས་པར། གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་དགོས་མེད་པར། འགའ་དང་ཡང་ནི་སྦྱ་མི་བྱ། འབྱུ་མར་དག་གིས་ལུས་མི་བསྟུ། ཉིལ་ཡང་བཟའ་བར་མི་བྱ་ལོ། ལ་ཕྱག་སྟོག་པ་ཆུ་དག་དང་། བཅའ་སྦྱར་རྣམ་པ་ཅ་དད་དང་། རྩང་མེད་⁶དང་ནི་སྟན་རིལ་དང་། ཉིལ་གྱི་རྩང་མེད་⁷ལ་དྲུ་དང་། དེ་བཞིན་མ་ཤིའི་སྟན་ཆེན་དག། དངོས་བྱུབ་འདོད་པས་རྣམ་པར་སྤང་། འོག་འཕྲེན་དག་གི་ཟས་ཀྱན་དང་། གཏོར་མའི་ཁ་ཟས་གམས་ཅད་དང་། གྱི་ས་ར་དང་འོ་སྟག་ཀྱང་། གསང་སྟགས་རྫོས་པས་རྣམ་པར་སྤང་། ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་བཞོན་པ་དང་། བརྒྱ་ལ་སོགས་བརྩི་མི་བྱ། ཁ་ཟས་ལྷག་

༡ མི་འབྱུང་ངོ་། དབྱུས་དཔལ་

༢ རྫོད་མི་བྱ། རྟེ་དཔལ་

རྩྱུར་མི་བྱ། གཅོང་དཔལ་

༣ ཅབ་རྩལ་ ལྷ་འབྱུམ་དཔལ་མ། གཅོང་དཔལ་ དབྱུས་དཔལ་

༤ ཆེག་ཀྱང་ དབྱུས་དཔལ་

༥ བརྩོད་རྩྱུད་ གཅོང་དཔལ་

༦ རྩང་མེད་ ལྷ་འབྱུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ་

༧ རྩང་མེད་ ལྷ་འབྱུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ་

ལྟ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་ཆུ་ཕྱེད་ལ། ཟུང་པར་དུ་ནི་མཆོད་པ་བྱ། བརྒྱས་བརྩོད་¹སྤྱིན་
 སྤྱིག་མཆོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲོམ་པ་གཞུང་བ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་བསོད་ནམས་
 ལ། བྱས་ཤིང་མངོན་པར་བཅོན་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། “འདི་བྱ་འདི་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས།
 རིག་སྐྱགས་འདུལ་ལས་སྒྲོམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་། ཆོས་པས་རྟག་
 དུ་ནམ་པར་བསམ། རང་གི་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དག ཉིན་མཆོད་དུ་ནི་སྤང་བར་བྱ། འདི་
 དག་བྱས་ནས་འདི་བྱའོ་ཞེས། མི་གཡེལ་བར་ནི་གྱུར་པར་བྱ། ཉིན་པར་བག་མེད་བྱས་
 པ་དག །³མཆོན་མོ་མོ་མོར་བཤགས་པར་བྱ། ལུབ་མོ་བྱས་པ་འང་ནང་པར་བཤགས། །
 ལེགས་པར་བྱས་ལ་མངོན་དགར་བྱ། བརྒྱས་བརྩོད་⁴སྤྱིན་སྤྱིག་གཙང་སྤྱ། རིག་སྐྱགས་
 མཆོག་དང་རང་སྒྲོམ་དང་། རིག་སྐྱགས་འདུལ་བ་དག་ལ་ཡང་། སྐྱབ་པ་སོས་ནི་ནན་ཏན་
 གནས།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། གྱི་ས་ར་ནི་ཉིལ་ནག་དང་མ་ཤ་དང་འབྲས་བུ་སྤེལ་ནས་
 བཅོས་པའི་སྐྱག་པ་ཡིན་གསུངས་སོ།⁶ དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་སྐྱགས་སྟེར་དུ་མི་

སྐྱགས་སམ་གཞན་གྱིས་བྱང་། ཆོས་པས་དུག་གི་ལས་མི་བྱ། སྐྱབ་པ་དཀོས་པ་མ་གཏོགས་བར། གསང་སྐྱགས་གཞན་དུ་སྤྱད་མི་བྱ།
 འབྲན་པ་དང་ནི་སྤྱད་ཕྱིར་ཡང་། འདག་གིས་གསང་སྐྱགས་མི་སྤྱར་རོ། ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་ནི་དུས་གསུམ་བརྒྱས། དུས་གསུམ་དུ་ནི་ཁྱུས་བྱས་
 ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༡ བརྒྱས་བརྩོད་ གཙང་དབར།

༢ རྟེ་བཀའ། རྟུན་འབྲུམ། མ་ལེགས་བྱུང་གི་རྟུན། རིག་སྐྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ། རོག་གཙངས་༡༩༧༧ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “སྐྱབ་པ་སོས་ནི་ཆེས་བརྟན་དང་། བརྟན་བཞིན་དུ་ནི་བརྟན་ལྟ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་ཆུ་ཕྱེད་ལ། ཟུང་པར་དུ་ནི་མཆོད་པར་བྱ། བརྒྱས་
 བརྩོད་སྤྱིན་སྤྱིག་མཆོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲོམ་པ་གཞུང་བ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་བསོད་ནམས་ལ། བྱས་ཤིང་མངོན་པར་བཅོན་པར་
 བྱ།” ཞེས་གསལ།

༣ བྱས་པ་དང་། དུས་དབར།

༤ བརྒྱས་བརྩོད་ གཙང་དབར།

༥ རྟེ་བཀའ། རྟུན་འབྲུམ། མ་ལེགས་བྱུང་གི་རྟུན། རིག་སྐྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ། རོག་གཙངས་༡༩༧༧ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “འདི་བྱའོ་འདི་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས། རིག་སྐྱགས་འདུལ་ལས་སྒྲོམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་། ཆོས་པས་རྟག་དུ་ནམ་པར་
 བསམ། རང་གི་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དག ཉིན་མཆོད་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱ། འདི་དག་བྱས་ནས་འདི་བྱའོ་ཞེས། མི་གཡེལ་བར་ནི་གྱུར་པར་
 བྱས། ཉིན་པར་བག་མེད་བྱས་པ་དག །མཆོན་མོ་མོ་མོར་བཤགས་པར་བྱ། ལུབ་མོ་བྱས་ན་ནང་པར་བཤགས། ། ལེགས་པར་བྱས་ལ་
 མངོན་དགའ་བྱ། བརྒྱས་བརྩོད་སྤྱིན་སྤྱིག་གཙང་སྤྱ། རིག་སྐྱགས་མཆོག་དང་རང་སྒྲོམ་དང་། རིག་སྐྱགས་འདུལ་བ་དག་ལ་ཡང་། སྐྱབ་
 པ་སོས་ནི་ནན་ཏན་གྱིས་གནས།” ཞེས་གསལ།

༦ གསུང་རོ། གཙང་དབར། དུས་དབར།

རུང་བ་ནི། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་མ་མཐོང་བར། ‘གང་ཞིག་ཅི་
 མེ་སྤགས་རྫོས་ན།’ དེ་ནི་དངོས་བྱ་བ་ཐོབ་མི་འགྱུར། ཞི་ནས་ངན་སོང་ལུང་བར་འགྱུར།
 ‘སྤགས་དང་ཐུག་རྒྱ་ཆོ་ག་ལ།’ གང་ཞིག་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཡང་། དེ་ནི་དམ་ཆེག་ཉམས་ལྷུང་
 བས། རྩ་འབོད་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱུད་བཞི་གང་རུང་
 གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བརྟུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བྱས་པར་རྗེས་གནང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤ་
 སྤུབ་པ་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤགས་སྟེར་བ་རྣམས་མཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ་། དེ་ལྟར་བྱས་
 བ་དེའི་སྤྲིག་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། “ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དམ་ཆེག་
 རྣམས། གལ་ཏེ་ཉམས་པར་གང་གྱུར་པ། དེ་ནི་རང་གི་སྟོང་པོ་སྤགས། གཅིག་འབྲམ་དུ་
 བྱི་བརྒྱས་བརྟོད་བྲ། ཡང་ན་སེམས་རྫོངས་མེད་པའི་གཞུངས། སྟོང་དུ་བརྒྱས་བརྟོད་བྲས་
 གྱང་རུང་། ཡང་ན་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་བྲ། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་གཞུག་།”² ཅེས་
 གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་འབད་ལ་སྦྱར་ངོ་། དག་ནག་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་
 ལས། དམ་ཆེག་དེ་རྣམས་གསུངས་པའི་ལོག་དུ། “དམ་ཆེག་དེ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱ་བའི་
 རྒྱུད་དག་ལས་བརྟུས་པ་ཡིན་གྱིས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་གྱང་ཡུལ་
 དང་དུས་ཀྱི་དབང་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱངས་ཤིག ། ཡང་གང་
 དག་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་གཙང་སྦྱ་དང་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་
 འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མ་རུངས་པར་³ འགྱུར་ཏེ། བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལས་ནི་བྱ་
 བའི་རྒྱུད་དག་ཏུ་ཡང་། གཙང་རུང་དེ་ནི་མི་གཙང་རུང་། བས་ནི་ཐོས་རུང་མ་ཐོས་རུང་།

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། མཁས་པ་སྤྱི་རྒྱུད། ལོག་གྲངས་ ༡༩༩༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུད་གཉིས་པ་དང་ཐུ་བ་རུང་མེ་འདྲ་སྟེ།
 ‘གང་ཞིག་ཅི་མེ་སྤགས་རྫོས་ན།’ ‘སྤགས་དང་ཐུག་རྒྱ་ཆོ་ག་དག་།’ ཅེས་གསལ།
 2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲམ། མཁས་པ་སྤྱི་རྒྱུད། ལོག་གྲངས་ ༡༩༩༡ ལས་བྱུང་བ་རུང་མེ་འདྲ་སྟེ། “ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དམ་ཆེག་རྣམས།
 གལ་ཏེ་ཉམས་པར་གང་གྱུར་པ། དེས་ནི་རང་གི་སྟོང་པོ་སྤགས། གཅིག་འབྲམ་དུ་བྱི་བརྒྱས་བརྟོད་བྲ། ཡང་ན་སེམས་རྫོངས་བྱེད་པའི་
 གཞུངས། སྟོང་དུ་བརྒྱས་བརྟོད་བྲས་གྱང་རུང་། ཡང་ན་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་བྲ། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་འགྱུག་།” ཅེས་གསལ།
 3 མ་རུང་པར་དབྱས་དཔལ།

ཁྱུས་བྱས་དེ་ནི་མ་བྱས་རུང་། བདག་གི་ལྷ་ཉིད་བློ་བས་འགྱུག། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
བག་ཡངས་སྤྱི་བ་གསུངས་ལ། བལ་ཆེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་
རི་སྒྲོན་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་སོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བྱ་སྒྲོན་གྱི་དབང་ཞུས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་མ་བཟོ་རྣལ་འབྱོར་གླ་མེད་ལ་ཞུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་དགོས་པས། དེ་དག་དང་ཅ་ལྟར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཅ་
ལྟར་གིས་གཏན་མ་གྲོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་གྲོས་ནའང་རི་མི་སྒྲུམ་པར་
མི་གཞག་པར་ཉིན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་མཆན་མོ་ཕྱིར་བཅོས་ལ། མཆན་མོ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཉིན་མོ་ཕྱིར་བཅོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཞགས་ནས་དག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། སྔོན་དུ་བསྐྱེད་པ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། བསྐྱེད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(སྔོན་དུ་བསྐྱེད་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་)ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “གསང་སྒྲགས་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བ། མཆོག་དུ་
གསང་བ་ཡང་དག་གསུངས། དང་སྔོང་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་ཡང་། དེ་དག་མེད་ན་མི་འགྱུག་
སོ།།”² ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་མེད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་
ཞུགས་དང་དཀའ་ཐུབ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྒྲགས་ལ་བཙོན་པའི་དང་སྔོང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་འགྱུག་པར་གསུངས་སོ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱུང་གི་དངོས་བྱུང་གྱི་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས་
ཀྱང་། “ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་འཕེལ་ནི། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་དང་། དེག་སྒྲགས་འཆང་

¹ རྩེ་བཞུག། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀ་ར་ཤེ། དཔལ་ཅན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྔོན་མ། ལུ་བ་བརྒྱ་བདུན་ལ། ཤོག་
གངས་༡༤༣༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཆོག་དེ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱ་བའི་རྒྱུད་དག་ལས་བདུས་པ་ཡིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་དབང་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྤྱངས་ཤིག །གང་དག་རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ། གཙང་སྒྲ་དང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དག་ནི་མ་རུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་ལས་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་དག་ཏུ་ཡང་། གཙང་རུང་དེ་ནི་མི་གཙང་རུང་། ཟས་ནི་ཟས་རུང་མ་ཟོས་རུང་། ཁྱུས་བྱས་དེ་ནི་མ་བྱས་
རུང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་བློ་བར་འགྱུག། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བག་ཡངས་སྤྱི་བ་གསུངས་ལ། བལ་ཆེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རི་སྒྲོན་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

² རྩེ་བཞུག། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། ཤོག་གངས་༡༤༣༥

འགྱུར་དངོས་བྱུང་དང་། ཆེ་རིང་གཞིན་ཏུར་འགྱུར་བ་གང་། གལ་ཏེ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་
 བློ། 'ཅི་སྲིད་འདི་ནི་མ་བསྟེན་པར།' དེ་སྲིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།"¹ ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་བྱ་སྲོད་གཉིས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བྱུང་གི་སྒྲགས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་རིམ་པར་སྟེ་བ་ལས། "རིགས་དང་རང་བཞིན་མཐུ་ནས་ས་དང་། 'ལས་བྱང་ནས་པར་
 དབྱུང་ནས་ནི།' རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཡི། གསང་སྒྲགས་ལ་ནི་བསྟེན་པ་བཅས།"²
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་
 བཤ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་དང་ལྡན་ཞིང་། ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་
 པ་ལ་མཁས་པས་ལེགས་བྱུང་དང་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་གསུངས་པའི་གནས་
 དང་སྐྱབ་གྲོགས་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཆང་བར་བྱས་ནས། སྒོན་དུ་བསམ་གཏན་
 གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་སྒོམ་པའི་བསྟེན་པ་བྱའོ། དབང་བསྐྱར་ལ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས།
 "དེ་བཞིན་གཤེགས་རིགས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། གང་ཞིག་ལེགས་པར་དབང་བསྐྱར་བ། དེ་
 བློ་རིགས་ནས་ས་གསུམ་ཆར་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་སྒོམ་དཔོན་འགྱུར།"³ ཞེས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་གསུམ་ག་དང་།
 བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་གཉིས་དང་། རྩོམ་རིགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ན་རིགས་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དཔོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྒྲགས་གང་སྐྱབ་པ་དེའི་བསྒོམ་
 བསྐྱས་ཀྱི་ཕྱང་ཡང་འོད་པར་⁴བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྟེན་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། བསྐྱས་བརྗོད་⁵དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་

¹ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། མ་ནས་སྤྱང་མཐོན་བྱང་། བས་པོ་བཞི་བ། འོག་གངས་༡༩༤༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུག་པ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། 'ཅི་སྲིད་འདི་ནི་མ་བསྟེན་པར།' ཞེས་གསལ།

² རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། མ་ལེགས་བྱུང་གི་རྒྱུད། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པར་སྟེ་བ། འོག་གངས་༡༩༤༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་
 ནས་ཆེག་རྒྱུག་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'ལས་བྱང་ནས་པར་སྤྱད་ནས་ནི།' ཞེས་གསལ།

³ རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། མ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༩༤༡ན

⁴ རྩོམ་གཤམ་གཙང་དབང་།

⁵ བསྐྱས་བརྗོད་གཙང་དབང་།

རྒྱས་ཐམས་ཅད་དམིགས་ལ། ཡི་སྒྲ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་ཀྲ་ཡ་སྒྲ་ག་ཅི་ཏ་བརྒྱ་པ་ཏ་མེ་ན་སྒྲ་ཏ་སྒྲ་
ག་ཏ་བརྒྱ་པ་ད་བརྒྱ་ཏྟི་ག་རོ་མི། ཞེས་པའི་ཐུགས་འདིས་དེ་དག་གི་ཞབས་ལ་བྱལ་བུའོ།།
དེ་ནས་ལྷས་དབྱལ་བར་བྱ་སྟེ། ཐོགས་བརྩ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཉིད་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡོང་ཡེ་འབྱལ་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་བཞེས་སུ་གསོལ། བདག་ལ་དངོས་བྱལ་བླ་ན་མེད་པ་སྦྱལ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་བུའོ།། དེ་
ནས་ཏྟ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། བདག་
དང་གཞན་དོན་བསྐྱབས་སྦྱང་དུ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།། ཐོགས་བརྩ་དག་
ན་བཞུགས་པ་ཡི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོན། བདག་གིས་ཇོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་བྱིར། དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་པས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བུའོ།། དེ་ནས་ཁོ་ལོ་མཉོལ་བ་མེད་པའི་ཐུགས་རྒྱས་བསྐྱེད་
བར་བྱ་སྟེ། ཐུག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་གཉིས་སོང་མོ་མན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ་ཁུ་རྒྱུ་བཅེངས་²ལ་མཐེལ་
རྒྱུ་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེད། མཐུབ་མོ་ཅེ་མོ་སྐྱུར་པའི་སྐྱོར་མཐེ་བོང་གཉིས་བཅུགས་
པའོ། ཐུགས་ནི། ཡི་བརྒྱ་ཤོ་རྩ་མཐུ་སྒྲ་ཏ་ན་ད་ཏ་པ་ཅ་པེ་རྩ་ན་ས་ཡ་སྒྲ་རྩ་³ཤོ་རྩ་རྩ་
པལ། ཅེས་པའོ། འདིས་བཟའ་བདུང་དང་བཤང་གཅི་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱེད་བར་བུའོ།།
དེ་ནས་སྟོང་གར་⁴རྒྱ་བ་ལ་རྣམ་སྐྱེད་གི་རོ་བོ་མ་དང་། མགོ་བོ་ལ་མི་གཡོ་བའི་རོ་བོ་ཏ་ཡིག་

¹ ལྷ་ག་ ལྷ་འབྱམ་དཔའ་མ། རྟེན་པའ།

སྒྲ་ག་ གཙང་དཔའ། དབྱམ་དཔའ།

² ཁུ་རྒྱུ་བཅེངས་ ལྷ་འབྱམ་དཔའ་མ། རྟེན་པའ། གཙང་དཔའ།

³ ས་ཡ་སྒྲ་རྩ་ ལྷ་འབྱམ་དཔའ་མ།

ས་སྒྲ་རྩ་ དབྱམ་དཔའ།

⁴ སྟོང་གར་ གཙང་དཔའ། དབྱམ་དཔའ།

གཉིས་འབར་བའི་སྤེང་བ་¹འཁྲུག་པར་བསམས་ལ།² ཡོ་སྤྱ་བྱ་བ་³ཤུག་སྤྱ་བྱ་བ་⁴
ཤུད་ཚོན་ཏྲི། ཞེས་བཛྲོད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་མོས་བ་བྱའོ། དེ་ནས་གནས་ཁང་
ནས་ཕྱིར་བུང་སྟེ་སོ་ཤིང་བཅའ་བ་སོགས་བྱ་ལ་ལྷའི་ཁང་བ་སོགས་བྱ་དོར་བྱའོ།

གཉིས་བ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྲུག་བྱས་ཏེ་སྐྱེས་ཁང་ཏུ་འཁྲུག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་ཁྲུས་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྐྱེ་བོ་འདྲ་
བ་དང་འཛིགས་བ་མེད་པའི་འཁྲུག་དོགས་སུ་སོང་སྟེ། ལག་བ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་བསྐྱོལ་ཏེ་བཀུག་ནས་མཛུབ་མོ་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེད་། མཐེ་སོར་གཉིས་དེའི་བྱང་
ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱག་རྒྱས་གཙང་མ་ལ་གཏུགས་ཏེ། ཡོ་ནི་ཁ་ན་བ་སུ་དེ་སྤྱོད། ཞེས་བཛྲོད་
ལ་ས་བླངས་⁵ཏེ་ཆ་གསུམ་ཏུ་བཤོས་ནས་གནས་གཙང་མར་གཞག་གོ། ⁶དེ་ཡང་དང་སོར་
སྤར་བསྟན་པའི་དམ་ཆུ་གསུམ་སྐབས་སུ་གང་བབ་བཅིངས་ནས་དེ་ནས་བླང་རོ། དེ་ནས་
མཐེ་སོར་གིས་མཐེ་བུ་རྒྱུང་གི་སེན་མོ་མནན་ལ། སོར་མོ་ལྷག་མ་རྣམས་རྩོམ་མཆོག་ཉིད་
ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོལ་ནས་དབྱང་པར་གཞག། ⁷ཡ་སོས་མ་མཆུ་མནན་ལ་ཁོ་སོའི་ལྷ་བས་བལྟ་
ཞིང་། བ་མོ་རྩྭ་ཏུ་ལྷ་ཡ། བ་མཆུ་རྩྭ་བཛྲོ་བྱ་ཆ་ཡ། མཐུ་ཡུལ་སེན་བ་ཏ་ཡ། བ་མོ་བཛྲོ་ཁོ་
རྩྭ་ཡ། ཏུ་སྤྱོད། ཡོ་ཏུ་ཕུ་ཏུ་ཕུ་ཏུ་ཏུ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཏུ་བ་ཏུ་བ་ཡ་མི་ཏེ་རྒྱུ་པལ། ཅེས་བཛྲོད་ལ་
བཏུད་ཅི་ཐབས་སྤྱོད་གྱིས་རང་བསྐྱེད་ཞིང་། ཡོ་ཏུ་བ་ཏུ་བ་ཡ་མི་ཏེ་རྒྱུ་པལ། ཅེས་བཛྲོད་ཅིང་
ཁྱ་རྒྱུར་གཉིས་ནང་ཏུ་བཅིངས་ཏེ་མཛུབ་མོ་ཕྱང་ནས་བསྐྱེདས་ལ། མགོ་ནས་རྒྱང་པ་ལ་ཕྱག་
གི་བར་ཏུ་བྱབས་ནས་ལུས་ཀྱི་བགེགས་བསལ་བར་བྱའོ། དེ་ནས། ཡོ་བཛྲོ་ཨག་ནི་སྤྱ་ཏི་

1 འཕྲེང་བ་ དབྱས་དབང་།

2 བསམས་ལ། དབྱས་དབང་།

3 ཡོ་སྤྱ་བ་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

4 ཡོ་སྤྱ་བ་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

5 བཛྲོད་ལས་བླངས་ ལྷ་འཁྲུག་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

6 བཞག་གོ། དབྱས་དབང་།

7 དབྱང་པར་གཞག། དབྱས་དབང་།

པ་ཏ་ཡེ་¹སྤྲུལ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་མཐེའུ་རྒྱུད་གཉིས་བསྟོལ་བའི་བར་
 ཏུ་མིན་ལག་གཉིས་གཞག། ²གྲུང་མོ་གཉིས་གཤིབས་ཏེ་བསྐྱེདས་ལ་དེའི་ཆོགས་གསུམ་
 བར་མཐུབ་མོ་བཀུག་སྟེ། མཐེ་བོང་གཉིས་སྒྲུང་ནས་དབྱས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ་
 རྩོམ་པོ་བསྟོན་ནོ། ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་མཐུབ་མོ་གཉིས་བཟེད་ནས་རྩོམ་པོ་རྩལ་ཏུ་བྱས་
 པ་རྩོམ་པོ་ཆའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བ་མོ་རྩ་ཏ་ཡེ་ལ། ཡོ་ཁ་གི་ལི་རྩྱུ་པུ། ཅས་བཟོད་ལ་མགོ་
 བོ་དང་དབྱང་མགོ་གཉིས་དང་སྟོང་ག་³དང་མགྲིན་པ་ནམས་སུ་རེག་ལ་གོ་ཆ་བྱའོ། དེ་ནས་
 བ་མོ་བརྩེ་ལ་རྩྱུ་ཏ་པ་རྩྱུ་ན་མ་ཐ་བི་རྩྱུ་ནས་ཡ་⁴ཡུད་ས་རྩེ་ལ་⁵པུ། ཅས་བཟོད་ཅིང་ལག་པ་
 གཡོན་པའི་སོར་མོ་དབྱས་མ་གཉིས་མཐེ་བོས་མནན་ལ། མཐུབ་མོ་དང་མཐེའུ་རྒྱུད་གདུ་
 བའི་རྩལ་ཏུ་བྱས་ཏེ། སོར་མོ་དབྱས་མའི་ཆོགས་དབྱས་མར་གཞུག། ལག་པ་གཡས་པའི་
 སོར་མོ་དབྱས་མ་གསུམ་རྩོམ་པོ་རྩལ་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྟེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པའི་བགེགས་
 བསལ་བའི་ཕྱག་རྒྱས་སའམ་རྩེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་བགེགས་བསལ་བར་བཤད་བས། ཐོག་
 མར་ས་དང་རྩེ་ལ་གཏུག་གོ། དེ་ནས། བ་མོ་རྩ་ཏ་ཡེ་ལ། བ་མཐུ་རྩ་⁶བརྩ་པུ་ཏེ། ཡོ་ཏ་
 བ་ཏ་པ་བརྩ་བརྩ་ཏ་ཏ། ཞེས་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་རྩེ་ལ་གདབ་ཅིང་། ཡོ་གྱི་ལི་གྱི་ལ་བརྩ་རྩྱུ་
 པུ། ཅས་བཟོད་ཅིང་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོས་མཐེའུ་རྒྱུད་གི་སེན་མོ་མནན་ལ་སོར་
 མོ་ལྷག་མ་རྩོམ་པོ་མཆན་ཉིད་ཏུ་བྱས་པའི་གྱི་ལི་གྱི་ལའི་ཕྱག་རྒྱས་རྩེ་ལ་གཏུགས་ནས་རྩེ་
 དེས་ས་ལ་བསང་གཏོར་བྱའོ། དེ་ནས། ཡོ་བརྩ་ཏ་རྩྱུ། ཞེས་པས་ལན་བདུན་བསྤྲུགས་
 པའི་སའི་ཆ་གཅིག་སྒྲུངས་ཏེ་རྩེ་ནང་ཏུ་ལྷེ་བ་བྱབ་ཅམ་ཏུ་ཞུགས་ནས་ཞུས་རས་དང་

1 བ་ཏུ་ཡེ། རྩོད་པར། དབྱས་དབྱས།
 2 གཉིས་པཞག། དབྱས་དབྱས།
 3 སྟོང་ཁ་ གཙང་དབྱས། དབྱས་དབྱས།
 4 བི་རྩེ་ལ། དབྱས་དབྱས།
 5 ས་ར་ལ། དབྱས་དབྱས།
 6 བ་མཐུ་རྩ། རྩེ་ལ་དབྱས་དབྱས་མ། རྩོད་པར།

བཅས་པར་བྱས་བྱའོ། དེ་ནས་སའི་ཆ་གཉིས་པས་ལག་པ་བཟུས་ཏེ། ཡོ་བྱ་ཏི་ལྷི་ཏི་རྩ་རི་
 བེ་རྩུ་ཏ། ཞེས་བཛྲོད་ཅིང་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་མཐུབ་མོ་མཐེ་མོའི་དྲང་
 དུ་བཞག་ཅིང་མཐེ་མོང་ཡང་མཐུབ་མོའི་ཆོག་ས་དབུས་མར་བྱས་པའི་དབྱངས་ཅན་གྱི་ཕྱག་
 རྒྱས་ཉེ་རེག་བྱའོ། དབྱང་བཟང་ནས་སྐབས་འདིར་ཉེ་རེག་བྱ་བར་གསུངས་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་
 བྱང་རྒྱབ་མཆོག་གིས་སྒྲགས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་རེག་གི་མོ་ཆོད་པར་བཞེད་པ་འདྲོ། དེ་
 ནས་ཡོ་སྒྲ་མི་རྩི་ཀ་རི་¹སྒྲ་ཞེས་བཛྲོད་ལ་གཙུག་ཕྱད་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། སའི་
 ཆ་གསུམ་པ་བྲངས་ཏེ་ཡོ་བྱ་ར་ར་ལ་རྩྱི་པར་ཅེས་བསྒྲགས་ཤིང་གཡས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་ཉི་མ་
 ལ་བསྟན་ནས་ཕྱས་ལ་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། དེ་ནས། བ་མོ་རྩྱ་ཏ་ལྷ་ལ། བ་མཚུངས་བཛྲོ་བྱ་ཆ་
 ཡོ། མཐུ་ཡུ་སེ་བ་པ་ཏ་ཡོ། བ་མོ་བཛྲོ་ཁོ་རྩྱ་ལ།² དེ་ཉོད་ཀ་ལ་རྩྱི་ར་³ལྷ་ལ། ཏུ་སྒྲ་ ཡོ་
 ཡུ་མི་ཏ་ཀྱུ་མི་ཁ་ཁ་ལྷ་ཏི་ལྷ་ཏི། ཏི་ཏྱ་ཏི་ཏྱ་བཛྲོ་བཛྲོ། ཏ་བ་ཏ་བ། གཛ་གཛ། བེ་སྒྲོ་ཏྱ་ལ་
 བེ་སྒྲོ་ཏྱ་ལ།⁴ སམ་བེ་སྒྲོ་བེ་རྩྱ་ལ་ཀྱ་བ། མཐུ་གཞུ་བ་ཏི་རི་བེ་ཏ་ཡུ་རྩྱ་ཀ་རྩྱ་ལ་སྒྲ་ ཞེས་
 པ་གདོན་ཅིང་ལག་པ་གཡས་པའི་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་གྲང་མོ་དང་མིན་ལག་བཀུག་སྟེ་
 མཐེ་མོའི་ཆེ་མོས་མནན། མཐུབ་མོ་དང་མཐེ་ཏྱ་རྒྱང་རྒྱང་བཟང་བཀུག་པའི་རྒྱ་དབུག་པའི་ཕྱག་
 རྒྱས་རྒྱ་དབུག་ས་ན།⁵ ཡོ་ར་ཏེ་ར་ཏེ་བྱུ་རྩྱ་⁶ལ་སྒྲ་ ཞེས་བཛྲོད་ལ་རྒྱ་ཁྱོར་པ་གསུམ་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དབུལ་ལོ། དེ་ནས། ཡོ་ཡུ་མི་ཏེ་རྩྱི་པར། ཅེས་བཛྲོད་ལ་རང་གི་

1 མི་ཏི་ཀ་རི་ དབུས་དབང་

2 ཕྱས་བསྐྱོར་ དབུས་དབང་

3 ཁོ་རྩྱ་ལ། དབུས་དབང་

4 རྩྱི་ར་ རྩྱི་དབང་

5 རྩྱི་ར་ དབུས་དབང་

6 བེ་སྒྲོ་ཏྱ་ལ་བེ་སྒྲོ་ཏྱ་ལ་ གཙང་དབང་

7 ཀ་ར་ དབུས་དབང་

8 དབུག་ནས། དབུས་དབང་

9 བྱུ་ རྩྱི་དབང་

10 བྱུ་རྩྱ་ དབུས་དབང་

མགོ་བོར་སྟོམ་པ་གསུམ་སྟབས་ལ་¹ལག་པ་བརྟམ་ཏེ། རྟམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུ་སྟོམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་དབང་བསྐྱར་²བར་བྱ་ཞིང་། རང་གི་ལྷ་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ་བརྟམ་པ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས། ཡོ་སྤྱོད་ཏ་སྤྱོད་ཏ་ཨ་མེ་ཏ་སྤྱོད། ཞེས་བཟོད་ནས་སྐྱ་བཞིལ་ལོ།
དེ་ནས་ལྷ་ཁང་དུ་བརྒྱས་བཟོད་³ཁྱེད་ན་ཚུའི་ནང་དུ་རྟམ་ཏེ་གཅིག་བརྒྱའོ། ལེགས་
བྱམ་གྱི་བརྒྱས་བཟོད་⁴ཀྱི་རིམ་བར་སྟེ་བ་ལས། “མ་བསྐྱམས་བའམ་མི་གཙང་བས། གང་
དག་བརྒྱས་བཟོད་⁵ཁྱེད་པ་ནི། བརྒྱས་པའི་གངས་ནི་བཤད་པ་ལ། མཁས་པས་དེ་དག་མི་
སྐྱར་གྱི།”⁶ ཞེས་ཁྱུས་ལ་སོགས་པའི་གཙང་སྐྱ་མ་བྱས་པའི་བརྒྱས་བཟོད་⁷ནམས་བརྒྱས་
པའི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་མི་དུང་བར་གསུངས་པས་གཙང་སྐྱ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ཁྱུས་རྒྱས་
པ་མ་ཚོགས་ན་ས་དང་⁸ཚུས་ཇི་མ་དག་དག་ཏུ་བརྟམ་ན་ཆོག་པར་མངོན་ཏེ། དབྱང་བཟང་
གིས་ཁྱུས་པ་ལས། “ས་ཕྱང་བཤམ་སྐོར་ལྷ་སྟེ་མཆན་ལ་གསུམ། གཡོན་ལ་གསུམ་སྟེ་
ལག་པ་གཉིས་ལ་བདུན། ‘ཡང་ན་ས་དང་ཚུ་དག་རི་སྟོན་དུ།’ ཇི་མ་ཇི་བྲལ་དེ་སྟོན་བར་
དུ་བྱ།”⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་ལྷ་ཁང་པའི་དུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱང་པ་བརྟམ་ནས་
ཤར་རམ་བྱང་དུ་ཁ་བསྐྱས་ཏེ་ཉེ་རེག་བྱས་ནས་གནས་སུ་ཞུགས་ཏེ། ལྷ་ནམས་མངོན་སུམ་
དུ་དམིགས་ལ་བྱལ་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་ལ་འཇུག་པ་འདི་བརྒྱས་པར་བྱའོ། ཡོ་བེ་ར་ཇ་བེ་

1 རྟམ་པ་མ་ དབྱས་དབྱས་

2 བདག་ཉིད་དབང་བསྐྱར་ དབྱས་དབྱས་

3 བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དབྱས་

4 བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དབྱས་

5 བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དབྱས་

6 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ ལེགས་བྱམ་གྱི་རྒྱུད། བརྒྱས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་པའི་པར་ཕྱེ་བ། སོག་གངས་943ན6 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་སྐྱ་མ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མ་བསྐྱམས་བའམ་མི་གཙང་བས།’ ཞེས་གསུམ།

7 བརྒྱས་ཟོད་ གཙང་དབྱས་

8 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པའི་རྒྱུད། ལེབ་བརྒྱ་གཅིག་ལ། སོག་གངས་943ན6 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
གསུམ་པ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡང་ན་ས་དང་ཚུ་ཡིས་ཅི་སྟོན་དུ།’ ཞེས་གསུམ།

9 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པའི་རྒྱུད། ལེབ་བརྒྱ་གཅིག་ལ། སོག་གངས་943ན6 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
གསུམ་པ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡང་ན་ས་དང་ཚུ་ཡིས་ཅི་སྟོན་དུ།’ ཞེས་གསུམ།

ར་ཐོ་མ་རྩ་བརྩེ། ས་ཏ་ས་ཏ་ས་ར་ཏ་ས་ར་ཏ། ཏ་ཡི་ཏ་ཡི་མི་རྩ་མ་ནི་སྤྱི་རྩ་ཐོ་ཏ་ར་མ་ཏི་
སི་རྩ་ཨ་མེ་ཏི་སྤྱོད། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་སྟན་པ་འཛོད་ནས་མཛོད་པ་ཞིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ནི། དེ་ནས་སྟོས་ཆུ་
ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱེགས་པ་སྐྱབས་གང་ཡིན་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྟོང་པོ་གསུམ་གང་རུང་བརྒྱས་པ་
རང་གི་སྟེ་ཐོར་བསང་གཏོར་བྱས་ཏེ། འབགས་པའི་སྟོན་པ་སོགས་པ་བསལ་ལ། གྲུ་ཤ་ལ་
སོགས་པའི་སྟན་གང་རུང་བདུད་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱིས་བསང་གཏོར་བྱས་ཏེ། གདན་དེ་ལ་བཟ་
ཤིས་སམ་བརྒྱའམ་དོ་རྩེ་སྟེལ་གྱང་གང་རུང་གིས་འདུག་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་
པའི་མཐིག་མ་ལ་གདུ་བྱ་དང་། སྟན་ལག་གཡས་པ་ལ་གྲུ་ཤའི་བསང་བྱེད་གདགས། ཟེའུ་
ཁ་དང་སྒར་བཤད་པའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་གཙུགས་བརྟན་བཅིང་ངོ་། དེ་ལ་གདུ་བྱ་ནི་བྱ་མོས་
བཀལ་བའི་སྟེད་པ་གངས་མི་མཉམ་པ་བསྐྱེལ་ནས་མཐུད་པ་གངས་མི་མཉམ་པ་ཐོར་ཏེ།
དབྱས་སུ་རིགས་གང་ཡིན་གྱི་སྟོང་རྩོག་གཅིག་བཏགས་ནས་རང་རང་གི་སྐྱེལ་སྤྱོད་
སོ། ཡོ་རུ་རུ་སྟེ་རུ་རུ་ལ་ཏི་ཏུ་སི་རྩ་པོ་ཅ་ནེ་སམ་ཨམ་སྟེ་རྩ་མི་སྤྱོད། ཞེས་པ་དང་།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་པ་བྱག་འཆལ་ལོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་བྱག་པ་བྱག་འཆལ་ལོ། མཐོང་བ་དང་ནི་ཐོས་པ་
དང་། རིག་པ་དང་ནི་བློ་བཤང་རུང་། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བད་ཀྱིས་
གྲུ་ཤའི་གསོས་སྒྱུར་ཅིག །ཏུ་སྟེ། ཀ་ལེ་མི་ཀ་ལེ་ཀི་ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་མི་ཀ་ལེ། ཀི་ཀ་ལེ་རྩ་ག་མ་
ཏི་མི་ར་ཡེ་སྤྱོད། ཞེས་པ་དང་། ཡོ་གྲུ་ལ་རྩ་མི་བརྩ་བརྩ་ཏུ་པལ། ཅེས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བརྩ་དང་དོ་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་གདུ་བྱའི་རིག་སྐྱེལ་ཏེ་རིགས་
ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། དེའི་མན་ཡོན་ནི་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་སྐྱེལ་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་པར་བྱེ་

༡ འཛོད་རྩོག་དབྱས་དཔལ་

༢ སྟེ་རྩེ་དཔལ་

༣ གྲུ་ལ་རྩ་མི་དབྱས་དཔལ་

བ་ལས། “འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ནི། བག་གས་ཀྱིས་ཟེལ་ཀྱིས་མོན་མི་འགྱུར། དེ་དག་
བརྗོད་པས་སྒྱུར་དུ་ནི། དངོས་བྱུང་ཐོབ་ཅིང་གཙང་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀྱ་
ཤེའི་བསང་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། “རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་འབྱུ་གསུམ་པས།”² སོ་སོར་བརྒྱས་
བརྗོད་བྱས་པ་ཡིས། ཀྱ་ཤེའི་ནི་བསང་བྱེད་ཀྱང་། སྤྱིན་ལག་ལ་ནི་གདགས་པར་བྱ།
རི་ན་རི་ག ། ལྷ་རོ་ཡི་ག ། བརྗོད་ཀྱི་ག ། མཆོད་དང་བརྒྱས་བརྗོད་སྤྱིན་སྤྱིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་
བཅང་བར་བྱ། སྒྱུབ་པ་པོ་ནི་འབད་པ་ན། འདིས་ནི་ལག་པ་གཙང་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གདུ་བྱ་ལ་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ནས་སྤྱགས་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་བཞད་དོ། ཟེལ་ཁ་
དར་རམ་རས་དམར་པོ་ལས་བྱས་པའི་ཐོད་དེ། དེ་ལ་གདབ་པའི་སྤྱགས་ནི་འོག་ནས་ཐོས་
ལ་གདབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱགས་སོ། ཐོས་ལ་ཡང་སྤྱགས་དེས་བཏབ་ནས་བཞོལོ།
ཐོག་འཕོག་པའི་⁴ཤིང་ངམ་ནིམ་བཤམ་དུར་ཁོད་ཀྱི་མགལ་དུམ་མམ་ཅན་ནས་གཞན་ཡང་
དུང་དོ་རྗེ་ཅེ་གསུམ་པ་བྱས་ལ་ལེགས་པར་བཟུ། ཅན་དམར་པོ་བསྐྱས་ལ་ཁོ་པོ་ལེགས་
བྱུང་ཏུ་བསྐྱེད། རང་འདྲ་སྤྱན་དངས་ཏེ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས། ཡོ་རྒྱུན་བརྗོད་སྤྱིན་ ཞེས་
པ་དང་པོའི་རབ་གནས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ན་སྟོང་། གཞན་ཀྱི་ཆེ་བདུན་བརྒྱས་ལ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་བདག་ལ་སྤྱགས་བཅེ་བའི་སྤྱད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བདག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་མཛད་དུ་
གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ལག་
པ་གཡོན་པས་གཞུང་དོ།⁵ ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་མཆོད་ཅིང་རང་གི་སྤྱགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུད། རིག་སྤྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་བཤམ་ཐེ་བ། རྟེན་གཤམ་པ་༡༩༥༦

2 གསུམ་ལས། རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ།

3 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུད། རིག་སྤྱགས་ཀྱི་འདུལ་བ་རིམ་བཤམ་ཐེ་བ། རྟེན་གཤམ་པ་༡༩༥༦ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྤྱི། “རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་འབྱུ་གསུམ་པས། སོ་སོར་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིས། ཀྱ་ཤེའི་ནི་བསང་བྱེད་ཀྱང་། སྤྱིན་ལག་ལ་ནི་གདགས་པར་
བྱ། རི་ན་རི་ག ། ལྷ་རོ་ཡི་ག ། བརྗོད་ཀྱི་ག ། མཆོད་དང་བརྒྱས་བརྗོད་སྤྱིན་སྤྱིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་བཅང་བར་བྱ། སྒྱུབ་པ་པོ་ནི་འབད་པ་ན།
འདིས་ནི་ལག་པ་གཙང་བར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས།

4 ཐོག་འཕོག་ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ་དབར་མ།

5 བརྒྱུད་དོ། རྟེན་གཤམ་དབར་མ།

བསྐྱགས་པར་¹བྱ་སྟེ། དེ་བཅེངས་པས་བགེགས་དང་ལོག་འབྲེན་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་
 རྣམས་སྐྱག་ནས་འཁྲོས་པར་ལོགས་བྱ་བ་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་འཁྲོ་བ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རིགས་གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ར་མོ་རྩ་
 ཅ་ཡུ་ཡ་སོགས་སྤར་བཤད་པའི་བདུད་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་གང་རུང་གིས་སྟོས་ཚུ་ལ་
 བརྒྱས་ཏེ་འཁྲོར་ཡབ་གིས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་བགེགས་བསལ་བར་བྱའོ།། ཡང་རིགས་
 གྱི་བདག་པོའི་གསང་སྐྱགས་སམ་རིགས་གྱི་སྟོང་པོ་རྩ་རྩིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་སུ་གང་
 བབ་པས་བསང་བར་བྱ་སྟེ་ལག་པ་གཡོན་པར་བཞག་པའི་སྟོས་གྱི་ཚུས་བྱའོ།། དེ་ནས་
 སྤར་བཤད་པའི་བགེགས་བསལ་པའི་བྱག་རྒྱ་ལས་གཡོན་པའི་གྲང་མོ་གཡས་གྱི་ལག་པའི་
 སོར་མོ་གསུམ་རྩོམ་ཆེའི་ཚུལ་དུ་བྱས་པས་བཟུང་བ་བྱིན་སྐྱེད་པའི་བྱག་རྒྱས། དེ་དང་མེ་རྟོག་
 ལ་སོགས་པའི་སྟོང་དུ་བྱིམ་ཞིང་བྱིན་སྐྱེད་པའི་སྐྱགས་བརྒྱས་པས་མཆོད་པ་རྣམས་ཕུལ་དུ་
 བྱང་བའི་ལྷ་ཟུངས་སུ་བྱུར་པར་བསམ་སོ།། ཡོ་རྩེ་རུ་རྩེ་རུ་ས་ནི་སི་རྩི་སྤྱ་རྩེ་ལ་རྩི་མཐ། ཅས་
 པ་དང་། ཡོ་རྩེ་བྱ་རྩེ་བྱ་རྩི་བ་ཡ། ཨ་བེ་ཤ་མ་རྩ་བྱི་ཡ་ཡེ་སྤྱུ། ཞེས་པ་དང་། ཡོ་རྩེ་ལ་རྩེ་ལ་
 ཡ་བརྩ་རི་²རྩི་མཐ། ཅས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱགས་སོ།། དེ་ནས་
 སྤར་བཤད་པའི་བདུད་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་³ལ་རིགས་གྱི་སྟོང་
 པོ་སྐྱབས་སུ་གང་བབ་པ་བརྒྱ་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(བདག་དང་གནས་ལ་བཟུང་བ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྤར་བཤད་པའི་བྱས་གྱི་བགེགས་
 བསལ་པའི་སྐྱགས་རྒྱ་བྱ་བའམ་ཡང་ན་ཅི་ཤེས་པས་བདག་ཉིད་བཟུངས་ནས་རིགས་
 གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱགས་དང་། བདུད་ཅི་ཐབ་སྟོར་གྱི་སྐྱགས་ར་མོ་རྩ་ཅ་
 ཡུ་ཡ་ནས་ཨ་མྱི་རྩེ་རྩི་མཐ་ཅས་པའི་བར་གང་རུང་གིས་སྟོས་ཚུ་ལ་བརྒྱས་ནས་བདག་ལ་

¹ བསྐྱག་པར་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

² བརྩ་རི་ སྤྱ་འབྲེལ་དབང་མ། གཙང་དབང།

³ བརྒྱབ་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

ཕྱི་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཁུམ་དཔར་མ། སྤྲེད་པར།

ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་མེ་དཔུང་འབར་བས་བྱད་པར་བསམས་ལ་མཆོམས་བཅིང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་དངོས་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པ་¹ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ལྷ་རྒྱུ་བཟོད་པ་ལོ། དང་པོ་(བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ལག་གི་བསམ་གཏན་)ནི། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “ལྷ་ཡི་སྐྱུ་ཡི་གནས་དེ་ལ། དང་པོ་ཁོ་ནར་མཆོད་ནས་ནི། རྣམ་འབྱོར་གནས་བཅས་ཤེས་རབ་ཅན། ‘བདེར་གཤེགས་མདུན་དུ་བསམས་ནས་ནི།’”² ཞེས་དང་པོར་ལྷ་ལ་མཆོད་ནས་དེའི་འོག་དུ་རང་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་བཤད་ལ། འགྲེལ་པ་ལས། “མཆོད་པ་མཆོཅ་བྱེད་ཅིང་ཡིན་པས་གཅིང་སྐྱེད་པ་དང་བདག་དང་གནས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷ་སྐྱེད་བྱང་བ་³སོགས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་མ་བྱས་པར་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཅིང་སྐྱེད་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་བཤད་པས། སངས་རྒྱུས་གསང་བ་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྷར་བཞེད་ལ། ལེགས་བྱུང་གི་མངོན་རྟོགས་ལས་སྐྱེད་དུ་རང་ཉིད་ལྷར་སྐྱེད། དེ་ནས་ལྷ་སྐྱེད་བྱང་ས་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་དེ། སྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སྐྱེ་མ་བདེ་བར་སྐྱེད་ཡང་འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གཞུང་ལ་ཤས་ཆེར་བརྟེན་པས་གྱི་མ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་ལྷར་སྐྱེད་པ་དང་། མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱང་ས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སོ། དང་པོ་(རང་ཉིད་ལྷར་སྐྱེད་པ་)ནི། དེ་ནས་ལྷས་བྱང་པོར་བསྐྱེད་པ་ཏེ་⁵

1 རྐྱེད་པ་གཅིང་དབང་།

2 རྟེན་གཤེགས་རྒྱུད་འབུམ། ཐམས་ཅད་གཏན་གྱི་མ། རྟོག་གྲངས་22ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་མེ་འདྲ་སྟེ། ‘བདེ་གཤེགས་མདུན་དུ་བསམས་ནས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

3 བྱང་ས་པ་ རྟེན་དབང་།

4 རྟེན་བསྐྱེད་རྒྱུད་འབུམ། རྟེན་སྐྱེད་པའི་ནང་སྐྱེད་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་བྱེད་པ། རྟོག་གྲངས་22ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་མེ་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་པ་སྐྱེད་པ་ཉི་ཉེ་བར་མཆོཅ་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་གཅིང་སྐྱེད་པ་དང་། གནས་དང་། བདག་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་སྐྱེད་བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདིར་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ལྷ་སྐྱེད་པ་བྱང་ས་ཤིང་གནས་བསྐྱེད་པ་མ་བྱས་པར་སྐྱེད་པ་པོས་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཅིང་སྐྱེད་པ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་ཆོག་པའི་བར་དེ་དག་ཀྱང་། དེ་གསུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

5 བསྐྱེད་པ་ཏེ་ རྟེན་དབང་།

བཞག་ལ། དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་དག་ལས་ནང་དུ་བསྐྱོག་སྟེ་མགྱོན་པ་མ་བྱ་ལྟར་བྱས་ནས་དབྱུགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་དལ་བྱས་དབྱུང་ཞིང་། མིག་ཅུང་ཟད་ཅམ་བྱེ་སྟེ་སྤྱི་ཅེ་མོར་གཏད་ཅིང་སོས་སོ་མཐུན་ནས་སྟེ་རྒྱ་ལ་སྤྱར་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་དག་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བསྐལ་བར་བྱ་བའི་ཁྱུང་འབྱེར་བའི་སྤྱིང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སོབ་པར་བྱའོ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དེ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས། “སྤྱི་ནས་ཡན་ལག་རྣམ་པོལ་བ། མི་འབྱེད་འབྱེད་པ་རྣམ་པར་སྤངས། ག་བ་མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ། རྫོ་ཡི་དཔྱོད་པ་མདུན་ན་གནས།”² ཞེས་བས་སྟོན་རོ།³ ལྷ་སྟེགས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བདག་ནི་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡང་མེད་པས། སྤང་སོ་ལྷ་སོ་འདི་ཅམ་ལ་བདག་ཅེས་བཏགས་པ་ཅམ་སོ། དེ་འདྲ་བའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་འདྲར་བྱས་ཞེས་བྲངས་སོ།⁴ དུས་ནི་ལྷ་སྤྱན་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་པའི་སྤྱི་ནས་སོ། རི་འདྲ་བར་⁵བྱས་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་དབྱེད་ན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་མི་འཛིན་ཅིང་།⁶ བདག་དེས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་འབྱེད་པ་སྟེ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ན་མིག་ལ་⁷སོགས་

༡ གསག་པར་བྱ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

༢ རྒྱུ་ཆེན་པོ། རྒྱུང་འབྱུང་། མ་ བསམ་གཏན་ཀྱི་ས། ཤོག་གྲངས་ ༢༩༤ ནྟ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་ནས་ཡན་ལག་རྣམ་པོལ་བའི། མི་འབྱེད་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་སྤངས། ག་བ་མི་གཡོ་གསལ་བ་སྟེ། རྫོ་ཡི་ཐྱོད་པ་མདུན་ན་གནས།” ཞེས་གསལ།

༣ རྫོན་རྟོ། གཙང་དབང་།

༤ བྲང་རོ། གཙང་དབང་། དབྱུང་དབང་།

༥ དེ་འདྲ་བར་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ།

༦ འཛིན་ཞིང་། གཙང་དབང་། དབྱུང་དབང་།

༧ མགོ་ལ་ རྒྱུ་དབང་། དབྱུང་དབང་།

པའི་ཡན་ལག་ནམས་ནམས་པར་ཤོལ་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ནི་གཞུང་འཛིན་བདེན་
 པ་བ་བཀག་¹པས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བ་སྟེ་བདག་ཉིད་འདི་འདྲར་བྱས་པའོ།། དེ་ལྟ་ནའང་མི་
 ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བར་ནང་གི་འབྱུང་པའི་དབང་གིས་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་འདི་སྤྱི་ལོ་ག་
 རུས་སྤྱི་ལོ་ག་གཉིས་སྟོང་གི་²ཤེས་པ་བདེན་པར་རྟོག་ན།³ དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་ཤིང་གསུངས་སོ།། དེས་ནི་བདག་གི་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོས་
 པའི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ནས། དེ་སྟོམ་པའི་རྒྱལ་ནི་མི་གཡོ་ཞེས་པའི་
 ཀླུ་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་འདི་འོག་⁴ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གྱུང་
 སངས་རྒྱལ་གསང་བས་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་⁵སྒྲུབ་འོ།། དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དོན་དམ་པར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ལོ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་རྒྱ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་ནམས་
 པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་དུ་བདག་དང་སྤྱོད་གཉིས་གཅིག་པར་ང་རྒྱལ་བྱས་ཏེ།
 སྒྲུབ་པ་མེད་པར་རང་གིས་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱི་དུ་བསམ་གཏན་བྱ་སྟེ་
 དོན་དམ་པའི་སྟོའོ།། དེ་ལྟར་གང་ཐག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་སྤྱོད་པའི་སྟོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་⁶ལ་སོགས་པའི་སྤྱགས་
 བརྗོད་ནས་དེའི་དོན་སྟོམ་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤྱབས་ཀྱི་སྤྱོད་གང་
 ཡིན་པ་དེའི་སྤྱགས་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་ནམས་པར་གྲག་པར་དམིགས་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་སྟེ། ལེགས་
 གྲུབ་ཀྱི་མཛོན་རྟོགས་ལས་འདི་མ་བྱུང་ཞིང་མཆོམས་འདིར་སེམས་དེ་སྒྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་

1 བདེན་པ་བཀག་ དབྱས་དཔལ་

2 སྟོང་གིས་ དབྱས་དཔལ་

3 རྟོགས་ན། དབྱས་དཔལ་

4 འདི་འོག་ དབྱས་དཔལ་

5 བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་ སྤྱོད་པའི་དབྱས་དཔལ་

6 སྤྱོད་པ་ གཅིད་དཔལ་

[illegible]

སྒྲགས་ནས་པ་ཐུག་ཅེས་པ་ལྷ་ཐུག་གོ། །དེས་སེམས་རྒྱད་ལ་བསྒྲོས་པ་ལ་དེ་བསྒྲོས་ཞེས་
གསུངས་པར་འཆད་དོ། ། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱད་རྒྱས་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ།
སངས་རྒྱས་གསང་བའི་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། “དང་པོ་ཁྱུས་བྱས་ནས་འཕྱོར་
བས། རྟོ་རྟེ་གདན་ལ་གནས་ནས་ནི། མཆོད་དང་གསོལ་བས་ལྷ་ཐུག་བསྒྲོམ། ལྷ་བ་ཡི་
གེ་སྒྲ་གཞུགས་དང་། ཐུག་རྒྱ་མཆོན་མ་ཐུག་ཡིན་ཏེ།”² ཞེས་བྱངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞུགས་པ་སྒྲོང་བ་ནི་དེ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་པ་ཐུག་གིས་
བདག་ཐུག་ན་རྟོ་རྟེར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱད་གཞན་ནས་བྱང་རྒྱལ་པ་ལྷས་ལྷ་
སྒྲིད་པའི་དོད་དོ། ། རྒྱལ་འདི་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། “འདི་ནི་རེ་ཞིག་³
སྒྲིད་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པའོ།” གང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་པ་གཞན་
ཏུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་བྱ་རྒྱད་པའི་ལྷའི་རྣམ་
འཕྱོར་གྱི་བསྒྲིད་ཆོག་⁵འདི་དང་འདྲ་མི་འདྲ་བསམ་ཅད་ལ་སྒྱུར་བར་བཞེད་དོ། ། དེ་ལ་ལྷ་
ཐུག་སྒྲོམ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཐུག་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སེམས་པ་དང་། ལྷའི་སྒྲ་མདོག་ཐུག་
མཆོན་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སེམས་པ་དམིགས་པ་ཏུ་མ་ལ་རྣམ་པ་ཏུ་མས་འཇུག་པ་ནི། བསམ་
གཏན་གྱིས་སྒྲོམ་པའོ། ། བསམ་གཏན་གྱིས་རི་ལྟར་བསམས་པའི་ལྷའི་སྒྲ་དེ་ལ་རྣམ་པ་མང་
པོར་མི་སེམས་བར་རྣམ་པ་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་གནས་པ་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་སྟེ།
ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པར་བཞེད་པའི་ཁྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་མ་
ལས། “སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བསྒྲོམ། བསྒྲམས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས།

1 བསྒྲོམ་པ་ དཔུས་དབང་།

2 རྟོ་བཞུག་ རྒྱད་འགྲེལ། 3 རྟོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྟོ་ག་གངས་92འབེ

3 རེ་ཞིག་ དཔུས་དབང་།

4 རྟོ་བཞུག་ རྒྱད་འགྲེལ། 5 རྟོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། རྟོ་ག་གངས་93འབེ ལས་བྱང་བའི་
ནང་ནས་འཛིན་པ་ལྷ་མ་རྩལ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་ནི་རེ་ཞིག་སྒྲིད་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པའོ།’ ཞེས་གསལ།

6 རྟོ་དམོག་ རྒྱ་འབུམ་དབང་མ། རྟོ་དབང་། གཙང་དབང་།

‘སྟོག་དང་ཚེལ་བ་རབ་དུ་བསྟན།’¹ ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་དང་། ཉིང་འཛིན་ལ་
གནས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོམ་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་ཅིང་།² ལྷག་མས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཚེལ་སྟོམ་པ་གསུངས་སོ། ། དེའི་རིམ་པ་³ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་གནད་དང་ལྟན་པར་བྱས་ཏེ་རྟོག་པ་གཞན་དུ་མ་ཡངས་པར་
གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟོམས་ནས་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ར་རྒྱལ་གཟུང་
བ་སྟོན་དུ་བྱའོ། ། དེ་ནས་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ཁ་དང་སྟེ་བ་དང་སོ་སོའི་དབང་སོ་དང་།
མི་གཙང་བའི་བྱ་ག་དང་སྒྲ་དང་བ་སྒྲའི་བྱ་ག་ནས་འབྱུང་འཇུག་གེད་པའི་རྒྱུད་ནི་སྟོག་ཡིན་
ལ། ཚེལ་བ་ནི་དམིགས་པ་གཞན་ཟུན་ནས་དེ་ལ་གཡང་བའི་ཟུན་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
བསྟན་པས་ཏེ་⁴འདི་ལྟར་དབུགས་འབྱུང་འཇུག་འགོག་པ་གེན་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་གིས་རྩས་
སྟལ་གྱི་ཡན་ལག་སྟུང་པ་དང་སྟེམ་རྒྱ་བརྒྱུང་བའི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དབུགས་རྒྱ་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རང་དགར་དབང་སོའི་ཁྱོད་ནས་རབ་དུ་
རྒྱ་བ་ནམས་ནང་དུ་བསྟུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ནའང་བྱག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་མི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་མིག་ཐམ་ཐིམ་དུ་བྱས་ཤིང་གདོང་ཅུང་ཟད་བསྟོད་དེ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྒྲ་ལ་
དམིགས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། ། སྟོག་ཚེལ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་⁵
སྤར་བྲངས་པའི་རྣམ་སྟངས་མདོན་བྱང་གིས་འབྱུང་ལ། ཡང་ན་སྟོག་སྤར་དང་འབྲ་ཞིང་ཚེལ་བ་
ནི་འབྱུང་འཇུག་པ་ཀག་ནས་རྒྱ་བ་རྒྱན་བཅད་པའོ། ། དེ་འབྲ་བ་དེ་རྣམ་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་གཟུང་
བར་བྱ། མི་རྣམས་པ་ན་དལ་བྱས་བཏང་སྟེ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་ལ་རང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་བསྟེ

1 རྟེ་བཀལ། རྒྱུད་འབྲུམ། མཐ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ལ། ཤོག་གངས་34ཙན་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་མི་འབྲ་སྟེ། ‘སྟོག་དང་
ཚེལ་བ་རབ་དུ་བསྟན་པ།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྟན་ཞིང་། དབུས་དབང་།

3 དེ་ཡི་རིམ་པ་ དབུས་དབང་།

4 བསྟན་སྟེ། དབུས་དབང་།

5 ཡིན་པ་ དབུས་དབང་།

ཞིང་དེ་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་དུ་བྱུང་། བསྐྱོམས་པས་དུབ་པ་ལ་གསོ་¹པའི་རྩལ་ནི་འཆད་
 བར་འགྱུར་རོ། འདིར་ལྷའི་སྤྱི་གསལ་བར་སྤར་བ་ལ་སེམས་ལྷན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྟེན་དགོས་ལ། སེམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུར་ཡིན་པས་དེ་བཟུང་ན་²སེམས་དམིགས་པ་
 གཅིག་ལ་གཟུང་སྤྱི་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུར་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བསམ་གཏན་སྟེ་མའི་འབྲེལ་
 བ་ལས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རྒྱལ་ལོ་བློ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟོག་གི་རྩ་ལ་ཞོན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། སྟོག་གི་རྩ་དེ་
 བཟུང་ན་³སེམས་རྒྱལ་ལོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེས་བར་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ། འདི་ལྟར་
 གཞན་དག་ལས་ཀྱང་། སྟོག་འགོག་པ་སྟེ་དེ་བཞག་པས་བློ་བ་དང་སྟོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བདག་གི་སེམས་དེས་བར་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཞེས་སོ། བསམ་གཏན་ལ་ཡང་བསྐྱམས་པ་དགོས་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་དམིགས་པ་
 མང་ལོ་⁴ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། ཉིང་དེ་འཛིན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ལ་བསྐྱམས་
 དགོས་པ་ལྟར་དེ་ལ་མི་དགོས་པས་བསྐྱམས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ཞེས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་གསུངས་ཀྱི། བསམ་གཏན་ལ་མ་གསུངས་སོ། འདི་རི་ཅམ་བར་དུ་བྱ་བ་ནི། སྤར་
 ལྷག་དོར་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད་བྱངས་⁵པ་ལྟར། སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷའི་གསལ་སྤར་
 དང་ལྷའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་ཐོབ་ཏུ་བྱུང་། དེའི་ཕྱིར་
 ལྷའི་སྤྱི་རྩམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་⁶ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། ར་རྒྱལ་བརྟན་པར་⁷

1 རམ་པའོ་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 བཟུངས་ན་ གཙང་དབང་།

3 བཟུངས་ན་ གཙང་དབང་།

4 མང་ལོ་ དབྱས་དབང་།

5 རྒྱུད་བྱངས་ གཙང་དབང་།

6 བཟུངས་པ་ རྟེན་དབང་།

བཟུངས་པ་ གཙང་དབང་།

གཟུང་པ་ དབྱས་དབང་།

7 བརྟན་པ་ རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཞུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ་འདི་ནམས་རྒྱས་པར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།། རྒྲ་མེད་ནས་ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་བརྟན་པའི་འོག་ཏུ་
 རྒྱང་འཛིན་པའི་རྒྱང་གི་ནལ་འཕྱོར་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་ལྷའི་སྐྱུ་ལ་སེམས་འཛིན་བ་དང་
 ཏུས་མཉམ་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། འདི་ནམས་སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་མ་
 བཤད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ངོ་།། རྒྱང་སྟོར་དང་ལྷ་སྐྱུ་ལ་སེམས་འཛིན་བ་
 རྒྱགས་ནས་ལྷ་དུག་གི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་འདི་སྟོན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་བངས་ནས་མཆོད་
 བསྟོད་སོགས་བྱེད་པ་ལྟར་ན་བདེ་ཞིང་། འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་འཛིན་པ་སོགས་གོ་རིམ་
 མི་བདེ་¹བས། དང་པོ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་གོ་རིམ་²སངས་རྒྱས་གསང་བ་ལྟར་བྱ་ལ།
 སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་སོང་ཅིན་ནས་དབང་བསྐྱར་དང་བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱས་ཆོག་དང་། རང་
 གཞན་གྱི་དངོས་བྱུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་
 འང་བར་མངོན་ནོ།། བདག་བསྐྱེད་⁴འོག་ཏུ་བྱེད་ན་དེར་ཡང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་
 བྱ་སྟོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། སྟོན་
 དུ་བྱེད་ན་ནི་བདག་མདུན་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱུ་ན་ཏུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ།
 བདག་བསྐྱེད་⁵ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ཀྱིས་ནི། རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྫོགས་
 པར་སྟོམ་པ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལྟར་ན་དང་པོ་བསྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་
 བསྐྱེད་⁶ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། དེགས་སོ་སོའི་ལྷ་གཙོ་བོ་རེ་རེས་ཆོག་ལ་⁷བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་།

1 སོགས་བྱེད་པ་མི་བདེ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། དབྱས་དབང་།
 2 གོ་རིམ་ས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙོ་དབང་།
 3 གོ་རིམ་ས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙོ་དབང་།
 4 བདག་སྐྱེད་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཙོ་དབང་།
 5 བདག་སྐྱེད་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཙོ་དབང་།
 6 བདག་སྐྱེད་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཙོ་དབང་།
 7 ཆོག་ལ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། དབྱས་དབང་།

ཐེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ས་སུ་ནི། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་སུ་ལྟ་རི་ཅམ་
བཤད་པ་ཆོང་བར་བྱས་ན་ལེགས་སོ།། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་ཅིང་²ཕྱིས་
གདབ་པ་སོགས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་འདྲ་བར་ལ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདྲ་འགལ་བ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་(མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པར་མ་མཛོད་པ་སོགས་)ལ་དུག །རྟེན་བསྐྱེད་པ་དང་།
བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པར་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། བྱག་ཕྱ་བསྐྱན་པ་དང་། མཛོད་
བསྐྱེད་བྱ་བ་དང་། བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་། ཆོད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པའོ།། དང་
པོ་(རྟེན་བསྐྱེད་པ་)ནི། རང་གི་མདུན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་སོགས་པ་གང་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་རིན་
པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་བྱས་པའི་ས་གཞི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་བསམས་ནས། ཡོ་ཅ་ལ་སྒྲེ་
རྩྱ་སྒྲུ། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་³ལ། དེའི་སྟེང་དུ་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་ལྷུབས་
ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བལ་བ། བརྒྱ་དང་ཤུལ་ལ་⁴སོགས་པའི་མེ་ཉླ་གིས་བརྒྱན་པ།
རིན་པོ་ཆེའི་བྱའི་ཆོགས་མང་པོ་ལྗིང་བ་བསམས་ལ། ཡོ་མི་མ་ལ་རྩ་རྩྱ་ ཞེས་པས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པོ། དེའི་དབྱས་སུ་རི་རབ་བྱ་བཞི་པ་ངོས་བཞི་ནས་གསེར་དང་དཔུལ་དང་
ཞིང་ལྷོ་ལ་དང་སྐྱར་ལོང་ལས་བྱས་པའི་ཐེམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟེང་བས་བརྒྱན་པ། མཐའ་ཐོག་ཐག་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལེགས་པར་འབྱུངས་པ་ལ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་སྟོང་འཕྱར་
བས་བརྒྱན་པ་བསམས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་སྟོང་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་རིན་
པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འདབ་མ་ཅན། གསེར་གྱི་ཟེ་བ་དང་སྐྱར་ལོང་གི་ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལྗན་
པ། སྟེང་པོའི་ཐོག་ལ་དཔུལ་གྱི་རི་མོས་བསྐྱོར་བ། དཔག་ཆོད་དུ་མའི་ཁྱོན་ཅན་རི་རབ་ཀྱི་

¹ བདག་སྐྱེད་ སྒྲུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་ གཙང་དབང་།

² བསྐྱར་ཞིང་ གཙང་དབང་ དཔུལ་དབང་།

³ བརྒྱབ་ དཔུལ་དབང་།

⁴ མུལ་ལ་ རྟེན་དབང་།

མུལ་ལ་ གཙང་དབང་།

དབྱུས་བརྟོལ་ནས་བྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་བརྒྱའི་བྱ་བ་གཞན་བརྒྱ་སྟོང་གི་བྱེ་བ་སྟེད་བྱུང་
 བར་བསམས་ལ།¹ ཕྱག་འཆོལ་བའི་ཐལ་མོ་ལས་པན་ཚུན་བསྟོལ་དེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོས་
 གཡོན་པའི་མཐེ་བོར་མནན་ལ། ན་མཆས་ཐ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་རྒྱ།² སཐ་སྒྲ་ལྷ་རྒྱ་ཏེ་སྒྲ་ར་ཐ་ཏེ་མི་ག་
 ག་ན་ཁི་སྒྲ་ཏུ། ཞེས་ལན་བརྒྱ་བརྒྱས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། སྟེང་དུ་སྒྲ་རེ་ཡང་ཡིད་གྱིས་སྒྲ་
 ཅིག་ལ་བསམ་པར་བྱའོ། འདྲིར་གཞལ་ལས་ཁང་སྟོམ་པ་³ མ་གསུངས་ཀྱང་འོག་ནས་གཞལ་
 མེད་ཁང་དང་བཅས་པ་སྒྲར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། ཞེས་མངོན་རྟོགས་ལས་གསུངས་པས་
 གཞལ་ལས་ཁང་ཡང་བསྟེད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་བརྒྱ་ལྔ་མའི་དབྱུས་སུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡི་
 གོ་ལས་བསྟེད་པ་⁴ མེད་པར་བསྟེད་པ་བཞིན་དཀྱིང་བསྟེད་དམ་⁵ སྒྲི་ལས་བསྟེད་ལ། བརྒྱ་བྱི་
 མ་སྟེའི་གདན་དུ་བསྟེད་པས་ཆོག་པ་འདྲའོ། སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀས་བདག་བསྟེད་⁶ ལ་
 གཞལ་ལས་ཁང་བསྟེད་པ་དང་གདན་གཞན་མ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲ་བ་ཐབས་ལས་མེད་གཤི་གི་ལ་སོགས་པ་དང་བད་ཆེ་དང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་གདན་དང་།
 རྣམ་ཐུལ་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བསྟེད་པ་སོགས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་སྟེ་སྒྲ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་)ནི། སྒྲུན་འབྲེན་པ་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་
 བྱ་དགོས་པས་ཐོག་མར་མཆོད་ཡོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོང་ནི་གསེར་དབྱུས་དང་རྩོ་
 བ་དང་ཤིང་ངམ་དེ་ལས་གཞན་པའོ། ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུན་མོང་དུ་ཤིས་པ་བྱངས་⁷ ཀྱི་སྟོང་
 དུ། ཞི་བ་དང་དངོས་བྱུང་རབ་ལ་ནས་དང་འོ་མ། རྒྱས་པ་དང་དངོས་བྱུང་འབྲིང་ལ་ཉིལ་དང་

1 བསམས་ལ། དབྱུས་དབང་།

2 རྒྱ། དབྱུས་དབང་།

3 སྟོམ་པར་ དབྱུས་དབང་།

4 སྟེད་པ་ སྟེ་འབྱུང་དབང་མ། སྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

5 དཀྱིང་སྟེད་དམ་ སྟེ་འབྱུང་དབང་མ། སྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

6 བདག་སྟེད་ སྟེ་འབྱུང་དབང་མ། སྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

7 ཤིས་བྱངས་ སྟེ་འབྱུང་དབང་མ།

ནོ། བྱག་ལྷུ་ལ་དང་དངོས་ལྷུ་བ་ཐ་མ་ལ་¹པའི་གཅིན་དང་འབྲས་ཀོ་ར་བ་²དང་བཅས་པའམ་
 ཁྱག་གི་མཆོད་ཡོན་དབྱེ་ལོ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་གིས་པ་འབྲས་ཡོས་དང་
 རི་བཟང་པོའི་སྤྱོད་དང་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་ཀྱུ་ལ་དང་རིལ་ཚུ་གཙང་དང་སྤྱར་བ་བཞུགས་
 ལ། བདུག་སྤྱོད་ཀྱིས་བདུག་ཅིང་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། རིགས་
 སོ་སོའི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱགས་སྤར་བཞད་པ་རྣམས་དང་ལྷ་སྤྱོད་དངས་པའི་³སྐྱགས་
 རྣམས་ལས་གང་རྩལ་ཞིག་⁴ལན་བདུན་བརྒྱས་ལ་མཆོད་ཡོན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། དེ་ནས་
 བདུན་གྱི་གིས་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱུ་བལྟས་ཏེ། ལྷག་འཆལ་ལྷས་
 མོ་ས་ལ་བཅུགས་ནས་སོར་མོ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་ཏེ། ཐལ་མོ་བཀན་ལ་མུ་བ་མོ་གཉིས་
 གཞེས་ཏེ་བསྐྱེད་ཞིང་མཐེ་པོང་གཉིས་གཡལ་བ་སྤྱོད་དངས་པའི་⁵སྤྱག་རྒྱ་བཅས་ལ། དད་
 པ་དང་ནི་དམ་ཆོག་གིས། ཚུར་གཞེགས་ཚུར་གཞེགས་བཅོམ་ལྟན་འདས། བདུག་གི་
 མཆོད་ཡོན་འདི་བཞེས་ནས། མཆོད་པས་བདག་ལ་དབྱེས་པར་མཛོད། ཅས་བཛོད་ནས་
 སྐྱགས་ཀྱི་མཐར་མེ་ཅུ་རྟེ་བཅུགས་ལ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྤྱོད་བརྩལ་ནས་⁶དེ་བཞིན་གཞེགས་
 པའི་རིགས་ལ་མགོ་པོའི་ཐད་ཀ་ནས་དབྱེ་ཞིང་། གཞན་གཉིས་ལ་བྱང་དང་ལྷེ་པའི་ཐད་
 ཀ་ནས་སྤུལ་བས་རང་འབྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་བྱོན་པར་བསམ་མོ། སྐྱགས་ནི་རིག་སྐྱགས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོའི་སྐྱགས་ཀྱིས་ལྷ་པོ་དང་། རིག་སྐྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་སྤྱོད་དངས་
 པའམ་⁷ཡང་ན་སོ་སོའི་སྐྱགས་ཀྱིས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོས་སྤྱོད་དངས་

1 ཐ་མས་ རྒྱེ་དབང་།

མཐུན་པ་ལ་ དབྱེས་དབང་།

2 ཀོ་ར་བ་ སྤྱུ་འབྲས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

ཀོ་ར་བ་ དབྱེས་དབང་།

3 སྤྱོད་པའི་ གཙང་དབང་། དབྱེས་དབང་།

4 གང་རྩལ་ཞིག་ དབྱེས་དབང་།

5 སྤྱོད་པའི་ གཙང་དབང་། དབྱེས་དབང་།

6 བརྩལ་ནས་ སྤྱུ་འབྲས་དབང་མ། རྒྱེ་དབང་། གཙང་དབང་།

7 སྤྱོད་པའམ་ གཙང་དབང་། དབྱེས་དབང་།

བ་¹མཆོད་ཏུ་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལ་རིན་རིག་²ཞེ་ཅུ་ཉི་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ཡང་སྤྱན་དང་རྒྱའི་³ལྟ་འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་བརྩར་བ་⁴ལ་དེ་ལྟར་བྱས་
 རྣམ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་སྤྱན་དངས་བ་⁵དང་། མཆོད་ཡོན་གསུངས་བ་བཞིན་མ་འཁྱོར་ན་
 བཟོད་བ་གསོལ་ནས་ཅི་འཁྱོར་བས་སྤྱན་དངས་བར་⁶ལེགས་བྱུང་གི་སྤྱན་དངས་པའི་⁷རིམ་
 བར་བྱེ་བ་ལས་གསུངས་སོ།། ལྟ་རི་ཅམ་ཞིག་སྤྱན་འདེན་པ་ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས།
 “གསང་སྤྲགས་ལ་སོགས་དང་ལྟན་པའི།། རིག་སྤྲགས་ཁོ་བོ་མང་པོ་ཀྱན།། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་
 ལ་མངོན་སྟོགས་པར།། བསམ་གཏན་ངོམས་བྱིར་རྟག་ཏུ་གནས།།”⁸ ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “རང་གི་མདུན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བསམས་ལ་རིག་སྤྲགས་
 དང་གསང་སྤྲགས་དང་ཁོ་བོ་དང་མངག་གཞུག་པ་དང་མངག་གཞུག་མ་ལ་སོགས་པ་ནམ་
 མཁའི་དབྱིངས་ཁྲབ་ཅིང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བར་སྤྲད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་བསམས་ལ། རང་
 ཡང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དབྱས་ན་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། རིག་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤྱན་རྟག་ཏུ་འཁོད་དེ། དེ་བས་ན་སྤྲགས་པ་ཡང་ལྟའི་རྣམ་
 འཁྱོར་བྱས་པས་རྒྱལ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱའོ།།”⁹ ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།། དེ་

༡ དངག་གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༢ རིན་རིག་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།

༣ དངས་རྒྱའི་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེ་དབར།

༤ གཞུར་བ་ དབྱས་དབར།

༥ དངས་པ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༦ དང་བར་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༧ དང་བའི་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༨ རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། སོག་གངས་༢༢༥ན༡

༩ རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་གསང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། སོག་གངས་༢༢༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “དེའི་ཆེ་མདུན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གཞུགས་བསམས་ལ། རིག་སྤྲགས་དང་གསང་སྤྲགས་དང་། ཁོ་བོ་དང་མངག་
 གཞུག་པ་དང་། མངག་གཞུགས་མ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཁྲབ་ཅིང་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་སྤྲད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་
 མངོན་བར་བསམས་ལ་ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་གསང་སྤྲགས་དང་རིག་སྤྲགས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 མཆོད་ཉིད་བརྒྱུགས་བཤད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་དེའི་དབྱས་ན་འདུག་པར་བྱའོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིག་སྤྲགས་དང་གསང་སྤྲགས་
 ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤྱན་རྟག་ཏུ་འཁོད་དེ། དེ་བས་ན་སྤྲགས་པ་ཡང་གསང་སྤྲགས་ལ་སོགས་པའི་ལྟའི་རྣམ་འཁྱོར་བྱས་

པོ་(མཆོད་པ་དབྱེ་བ་)ནི། མཆོད་ཟུང་རྣམས་ཀྱི་བཞེགས་བསལ་བ་དང་བསང་བ་དང་གཟི་
 བྱེན་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལྟར་བྱ་ཞིང་། མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཐུགས་དང་རིགས་སོ་སོའི་ཐུགས་
 གང་ཡིན་པའང་བསྐྱེད་རྣམས་བསང་བར་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་དགོས་
 སོ།། དེ་རྣམས་མཐེན་ཚུང་དང་མིན་ལག་ནང་དུ་པན་ཚུན་བསྟོན་ཏེ་གྲང་མོ་གཉིས་གཤིབས་
 ཏེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་གསུམ་པར་མཛུབ་མོ་བཀྲུག། མཐེ་པོར་གཉིས་ངོས་ལ་སྐྱར་བའི་
 མཆོད་ཡོན་གྱི་ཐུག་རྒྱ་བྱས་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་སོ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཚུར་གཤེགས་
 འདིར་ནི་བཞུགས་སུ་གསོལ། བདག་གི་མཆོད་ཡོན་བཞེས་རྣམས་ཀྱང་། ཐུགས་ཀྱིས་
 ཐུགས་དཔག་མཛད་དུ་གསོལ། བདག་ནི་ཁྱེད་ལ་གུས་དང་ལྷན། ཞེས་དང་། ལྷའི་
 ཐུགས་ཀྱི་མཐར་ཨ་རྒྱུ་པ་དྲི་རྩེ་སྤྲུ་ཞེས་པས་མཆོད་ཡོན་དབྱེ་ལ། གཡས་པའི་ཁྱ་རྒྱུར་གྱི་
 མཛུབ་མོ་དང་མཐེ་པོར་སྐྱམ་པ་ལྟར་བྱས་རབས་བསིལ་གྱི་སྟོན་རྣམས་མེ་ཏྲག་གྲངས་ཏེ་
 སོར་མོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དཔྱོད་པའི་ཐུག་རྒྱ་དང་། ལྟར་གྱི་ཆོགས་བཅད་གྱི་མཆོད་ཡོན་
 ཀྱི་གནས་སུ་ཞབས་བསིལ་བཅུག་ནས། ཨི་པ་མ་ར་སད་ཀ་རི་སྤྱི་པ་དྲི་རྩེ་སྤྲུ་ཞེས་
 པས་ཞབས་བསིལ་དབྱེ། དེ་རྣམས་འཕྱོར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དངོས་
 སུ་སྐྱུ་བྱས་གསོལ། མ་འཕྱོར་ན་ཐལ་མོ་བཀན་པ་ལས་མཛུབ་མོའི་ཅེ་མོ་དང་མཐེ་པོར་གྱི་
 ཅེ་མོ་གཉིས་སྐྱར་བ་སྐྱུ་བསིལ་བའི་ཐུག་རྒྱ་བྱས་ལ། ཨི་སམ་དེ་བ་དྲུ་ཨ་ཅི་རྩེ་ཨ་མི་ཏ་སྤྲུ།
 ཞེས་པས་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་བྱམ་པ་དུ་མའི་སྟོས་རྩེ་ཞེས་པོས་བཀང་
 བས། སྟོས་རྩེ་ཞིན་ཆེན་པོས་སྐྱུ་བསིལ་བར་བསམ་མོ། དེ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་ན་བཟའ་དང་
 རྒྱན་གསོལ་ཏེ་ངོ་མོས་མཆོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་བསྟོན་པའི་སྐྱུ་དབྱངས་གྲང་བར་བྱོ། དེ་

༡ རྒྱུད་པ་ སྐྱུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང་།
 ༢ བཞེགས་ཏེ་ དབྱེ་པ་དབང་།
 ༣ ཀ་རི་སྤྱི་པ་ རྩེ་དབང་།
 ཀ་ར་མ་ གཅོད་དབང་། དབྱེ་དབང་།

ནས་ལག་པ་གཡས་སྐྱབས་སྒྱུན་བྱས་པའི་མཁྱིག་མ་ནས་གཡོན་པས་བཟུང་བ་དེའི་ཕྱག་
 རྒྱ་བྱས་ལ། གཙང་ཞིང་གཙང་མ་ལས་བྱུང་བའི། ལྷ་ཇས་བཟང་པོའི་དེ་འདི་དག །བདག་
 བློ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། བཞེས་ནས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། ལྷ་ཏ་ར་ལྷ་
 ཏ་ར་སྐྱབ་བྱེད་^༡ རྒྱ་རི་བྱ་རི་ཏེ་སྐྱུ་ཞེས་པས་དེ་ཆབ་དབྱུལ་ལོ། མར་མེ་མ་གཏོགས་པ་
 གཞན་གསུམ་ལའང་མཚོད་འབྲུལ་གྱི་སྐྱགས་འདི་བཞིན་དུ་བྱའོ། ལག་པ་གཉིས་སོར་མོ་
 བན་ཚུན་བསྐྱོལ་ཏེ་ལག་པའི་ནང་དུ་མཛུབ་མོ་གཉིས་ཅེ་མོ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་གདུ་བྱའི་ཚུལ་
 དུ་བྱས་ནས། མཐེ་བོང་སྒྲོར་བཞག་སྟེ་སྐྱ་ལྷར་བྱས་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཙང་
 ཞིང་གཙང་མར་སྐྱེས་པ་ཡི། ལྷ་ཇས་བཟང་པོའི་མེ་ཏོག་འདི། བདག་བློ་དད་པས་འབྲུལ་
 ལགས་ཀྱིས། བཞེས་ནས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། ཅས་པས་མེ་ཏོག་དང་། ལག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཐེུ་ཚུང་དང་སྐྱ་ལག་དང་གྲུང་མོ་རྣམས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་བན་ཚུན་སྦྱར་ཏེ།
 ལྷ་མ་སྐྱ་མའི་རྒྱལ་གྱི་སེན་མོའི་བྱུང་དུ་བཀྱག་ནས་མཛུབ་མོ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་དུ་བརྒྱུངས་
 ཏེ་^༢ མཐེ་བོང་གཉིས་སྒྲོར་བཞག་པ་བདུག་སྟོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཉགས་ཆལ་བཅུད་ནི་ཡིད་
 དུ་འོང་། དེ་ཡིས་སྦྱར་བ་ལྷ་ཡི་ཇས། བདག་བློ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། བཞེས་
 ནས་བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། ཅས་པས་སྟོས་དང་། བཟེད་པའི་ཐལ་མོ་ལས་མཛུབ་མོ་
 ཚུང་ཟད་བཀྱག་པ་ལྷ་བཞོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱན་རྣམས་བཅུད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་། སྐྱགས་
 ཀྱི་ཞལ་ཟས་བཞོས་འདི་དག །བདག་བློ་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། བཞེས་ནས་
 བདག་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། ཅས་པས་ཞལ་ཟས་དང་། མཐེ་བོང་དང་གྲུང་མོ་གཅིག་དུ་
 སྦྱར་ཏེ་བསྐྱེངས་ལ་ལག་པ་ཁ་ཚུར་གཅིག་དུ་བྱས་པ་མར་མེའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཞོད་རྣམས་
 འཛོམས་ཤིང་བཀྱའི་ས་པ། དག་ཞིང་སྐྱུན་པ་རྣམས་སེལ་འདི། བདག་བློ་དད་པས་འབྲུལ་

^༡ བཟུངས་པ་ གཙང་དབང་།

^༢ བྱེད་ དབྱུལ་དབང་།

^༣ བརྒྱུད་ཏེ་ དབྱུལ་དབང་།

ལགས་ཀྱིས། མར་མེ་འདི་དག་བཞེས་སུ་གསོལ། ལྷ་ལོ་ཀ་ཡ་ལྷ་ལོ་ཀ་ཡ་མི་བྱ་རྩ་ར་¹ལྷ་
 རི་ཉེ་སྤྱོད། ཞེས་བས་མར་མེ་དབུལ་ལོ། རིགས་སོ་སོའི་ལྷ་སོ་སོ་ལ་མཆོད་ཐུས་སོ་སོར་
 དབུལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་མ་འབྱོར་ན་རིགས་གཞན་གྱི་མཆོད་ཐུས་ལ་རིགས་གཞན་
 གྱི་ཐུགས་ཀྱིས་བཟུགས་ནས་དབུལ། མཆོད་ཡོན་མན་ཆད་རྣམས་དངོས་སུ་མ་འབྱོར་ན་
 ཐུགས་རྒྱ་བྱས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་དབུལ་བར་གསུངས་སོ།
 མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱིས་པ་ཡང་དབུལ་དུ་བྱང་ལ་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ལ་
 ཡང་ཀུན་གྱི་སྟོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་བས་ཡིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱུང་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་
 མཆོད་པ་ཅི་རུས་སུ་བྱས་ནས་གནས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་²ཐུགས་ལན་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་ཐུར་
 བཤད་པ་དེ་འདྲིར་ཡང་ལན་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་³བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྟོད་པ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་ལེགས་བྱུང་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རིགས་
 གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། “མགོན་པོ་ཐུགས་རྩེ་ཆེར་
 ཐུན་པ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྟོན་པ་པོ། བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་གཞི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། དག་བས་ངན་
 སོང་ལས་སྦྱལ་བ། གཅིག་དུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་བ། ཞི་གྱུར་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།
 སྟོལ་ནས་སྟོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། བསྐྱབ་པ་དག་ལ་རབ་དུ་གནས། ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་
 ཏན་ཐུན། དག་འདུན་ལ་ཡང་གུས་ཕྱག་འཆའ། གཞོན་རུའི་ཆ་ཐུགས་འཆང་བ་པོ། ཤེས་
 རབ་སྟོན་མེས་རབ་དུ་བརྒྱན། འདིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་སེལ་བ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཡང་
 ཕྱག་འཆའ་ལོ། མངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་བཟུགས། ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀུན་བསགས་

¹ མི་བྱ་རྩ་རེ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ།

མི་བྱ་རྩ་རེ་ གཙང་དབང་།

མི་བྱ་རྩ་ར་ དབུས་དབང་།

² རྫོབས་པའི་ དབུས་དབང་།

³ བརྒྱས་པར་ དབུས་དབང་།

པ།། སྐྱེ་རས་གཟིགས་ཞེས་མཆན་གསོལ་བ།། རྟག་བར་བཅེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།། སྐྱབས་
པོ་ཆེ་ལ་དྲག་བྱལ་ཅན།། རིག་སྐྱགས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་ཅན།། གདུལ་དཀའ་པོ་དག་འདུལ་བ་
པོ།། རྩོ་རྩེ་འཛིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།།¹ ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་གྱི་
སྐོས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཡང་བྱས་ལ། ར་མཆས་བ་བྱུ་པོ་རྩི་སཏྲ་རྒྱ།² སཐ་ཏ་སྐྱ་ཏུ་མི་ཏ་ཨ་མི་
རྩི་ར་ཡི་ནི་ན་མོ་སྐྱ་ཏེ་སྐྱུ། ཞེས་པ་བསྟོད་པ་འབྱུང་བའི་སྐྱགས་ལན་བརྒྱ་བཟོལ།།

ལྷ་པ་(བཀགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་)ནི། སྤྲིག་པ་སྤར་བྱས་ལ་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་དང་ཕྱིན་
ཆད་མི་བྱ་བའི་སྤོམ་སེམས་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པས། འཛིག་རྟེན་དག་གི་སྤྲིགས་ཀྱན་ན།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་བཞུགས་དང་།། དག་བཅོམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དག །དེ་
དག་བདག་ལ་དགོངས་སྤྱ་གསོལ།། ཆེ་རབས་གང་ཡང་རྩང་བ་ན།། བདག་གིས་སྤྲིག་པ་
ཅི་བགྱིས་དང་།། སྤོན་གྱི་ཆེ་རབས་གཞན་དག་དང་།། ཆེ་རབས་འདི་དང་འཁོར་བ་ན།།
འདོད་ཆགས་དབང་དང་སྤྱན་པ་དང་།། ཁོ་བ་དག་གིས་འབྱུགས་སྤྱར་ཏེ།། སངས་རྒྱས་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནས།། རྩེ་མ་དག་དང་པ་མ་དང་།། དག་བཅོམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
དང་།། སྤྲིན་གནས་གང་ཡང་རྩང་བ་དང་།། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་དག །ཡོན་ཏན་
ལྡན་དང་མི་ལྡན་ལ།། སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་གང་བགྱིས་དང་།། གང་ཡང་བགྱིད་དུ་སྦྱུ་
བ་དང་།། གང་ཡང་རྩང་ཟད་ཡི་རང་བ།། བག་མེད་པས་ནི་སྤོམ་ལང་།། ལུས་ངག་ཡིད་
གིས་བགྱིས་པ་རྣམས།། དེ་དག་མ་ལུས་སྤོམ་བསྐྱས་ནས།། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲས་

¹ སྤྲི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་མ་ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་རྒྱུ། འཇུག་འཛོལ་གྱི་ཆོག་ཤིང་པར་བྱེ་བ། འོག་གའང་ཉ་འཇུག་པ་སྤྱང་མི་འདྲ་སྟེ།
“སྤོན་པོ་སྤྲིགས་རྩེ་ཆེ་ལྡན་པ།། མཐས་ཅད་མཐུན་པ་སྤོན་པ་པོ།། བསྟོད་རྣམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་ཞིང་།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱག་
འཆལ་ལོ།། དག་བས་འདོད་ཆགས་བྱལ་བར་འབྱུང་།། དགེ་བས་ངན་སོང་ལས་ཁོལ་བ།། གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ།། ཞེ་གྱུར་ཆོས་
ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།། ཁོལ་རྣམས་ཁོལ་བའི་ལས་སོབ་པ།། འཇུག་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས།། ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན།། དགེ་འདུན་ལ་ཡང་
བྱག་འཆལ་ལོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།། ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀྱན་བསགས་པ།། སྐྱེ་རས་གཟིགས་ཞེས་མཆན་གསོལ་བ།།
རྟག་བར་བཅེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།། སྐྱབས་པོ་ཆེ་ལ་དྲག་བྱལ་ཅན།། རིག་སྐྱགས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དག །གདུལ་དཀའ་བ་དག་འདུལ་བ་པོ།། རྩོ་
རྩེ་འཛིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།། ཞེས་གསལ།

² རྒྱ། དཔུས་དབར།

བཅས་པ། བདག་གིས་དེ་ནི་མངོན་སུམ་བཞིན། རབ་ཏུ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། སྒྲི་
བའི་ཡིད་དུ་གྱུར་བ་ཡིས། ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་ཞོངས་པ་ནམས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་
བཤགས། བདག་གིས་སྤྲིག་པ་བགྱིས་པ་ནམས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་པ་
བཞིན། དེ་ལྟར་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས། སྒྲན་ཆད་དེ་ལྟར་ཡོང་མི་བགྱིད། ཅེས་
སྤྲིག་པ་བཤགས་པར་བྱ་ཞིང་། སྒྲིག་ཆགས་སྒྱུག་བསྐྱལ་ནི་བྱའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་རི་སྤྱིད་
འཆོ་བར་དུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། གྲུས་པར་ཡང་དག་སྒྱུབས་སུ་མཆི།
ཞེས་བྱགས་བྲག་པོའི་གྲུས་པས་སྒྱུབས་སུ་འགྲོ་བ་བྱའོ། དེ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲ་
ཆོགས་ལ། མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཡི་རང་ངོ་། མི་རྟོག་སྒྲོ་གྲོས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་རི་སྤྱིད་ཆེན་པར་དུ། ལྷ་རན་མི་འདའ་གསོལ་
བ་འདེབས། སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ནམས་ཀྱིས། སྒྲོན་ལམ་རི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན།
བདག་ཀྱང་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སུ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་། ཞི་ཞིང་ནད་ཀྱང་མེད་པར་ཤོག །བདག་ནི་བྱ་བ་ཀུན་ཅུས་ཤིང་།
ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་པར་ཤོག །ཁོར་ལྡན་གཏོང་མོད་ཤེས་རབ་ཅན། བཟོད་ལྡན་དགེ་ལ་
དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། སྒྲེ་བ་བྲན་ཞིང་བཅེར་ལྡན་ཤོག །ཅེས་
དེ་དག་གི་དོན་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་བཟོད་པར་བྱའོ།

རྒྱག་པ་(ཆད་མེད་པའི་བསྐྱོར་བ་)ནི། དེ་ནས་སྒྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྒྲེ་དགུ་ནམས་
ལ་དམིགས་ནས་སྒྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་།
བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་བྱམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་
བས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་དགའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་འདས་སྒྲ་ན་མེད་པས་
ལྷ་རན་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་བཏང་སྒྲུམས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། དེ་ནས།

སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། སྐྱག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རན་འགྲོ་ཞུམས་
 ལས་བསྐྱལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཞུམས་ལས་དཀྲོལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པ་མི་བདེ་དོག་པ་
 ལ། སྐྱག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ། དེ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། བདག་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། སེམས་ཅན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐྱབས་སུ་བདག་ཉིད་
 ཉག་ཏུ་ཤོག །བདག་ནི་མགོན་མེད་ཞུམས་ཀྱི་མགོན། ཉེན་མེད་ཞུམས་ཀྱི་ཉེན་ཏུ་བབ།
 སྐྱབས་མེད་ཞུམས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲུར་ཞིང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་ཞི་བར་བྱེད་པར་ཤོག །དགེ་བའི་ལས་ཞུམས་གང་
 དང་གང་། འདི་དང་གཞན་ཏུ་བསགས་པ་ཞུམས། བམེད་ཞུམས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི།
 ཆོགས་ནི་ཞུམ་པ་གཉིས་སུ་ཤོག །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཏུ་གསློ་ནས། བདག་གིས་བཙོན་འགྲུས་
 གང་བཅུམས་པ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཐན་པར་ཤོག །ཆེ་
 ཡི་མཐའ་སྐྱས་བྱེད་པ་དང་།² གང་ཡང་རྩལ་ཐད་བྱེད་འགྲུར་བ། མདོར་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་ཅིང་།
 བྱང་ཆུབ་བར་ཏུ་བདག་བཙོན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་ལ་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་ཞུམས་བསྐྱལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱམ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་དང་འབྲེས་རེས་
 པ་བསྐྱེད་དོ། དེ་ལྟར་མདུན་ཏུ་སྒྲ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སྐྱབ་བྱངས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་པ་ལ་བཞེད་ཀྱི། གསལ་ཏུ་སྐྱེད་པ་³མ་བཤད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་ཞུམས་ཀྱིས་སྐྱ་
 སྐྱབ་བྱངས་པ་ཆོགས་ཉེན་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཆོགས་བསགས་པའི་ཤོག་ཏུ་རང་ལྟར་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བསྒྲོམ་བསྐྱས་⁴བྱེད་ཀྱི། མདུན་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དཔྱིགས་ནས་བྱེད་པ་

1 བསགས་པའི་སྐྱ་འགྲུམ་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

2 བྱེད་པ་ཡང་། དཔུས་དཔལ།

3 བསྐྱེད་པ་ དཔུས་དཔལ།

4 སྒྲོམ་བསྐྱས་ སྐྱ་འགྲུམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ།

འགའ་ཤེས་མ་མ་བཤད་ཅིང་ལྟ་སྟོན་པས་དུབ་པ་ན་དེ་ནས་བརྒྱས་པ་བྱ་བར་བཞེད་དོ།
 ལྟའི་ནལ་འབྱོར་དངོས་བྱུ་བ་སྐྱུ་བ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་སྒར་བཤད་
 པ་བཞིན་གཙོ་ཆེར་རང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་སེམས་གཞུང་། སྐབས་སྐབས་སུ་མདུན་གྱི་རང་
 འདུའི་ལྟའི་སྐྱུ་ཡང་གསལ་བཟུབ་ལ་སེམས་ཅི་ཐེན་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་བརྒྱས་བཟོད་¹ཀྱི་
 ཡན་ལག་བཞིའི་ནང་ནས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བཞེན་ནས་བརྒྱས་བཟོད་རིམ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། བརྒྱས་པའི་ཡུལ་བགྲང་ཐེང་²
 འདུ་བྱས་ནས་བགྲང་བའི་ཚུལ་དང་། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱས་བཟོད་བྱ་
 བའི་ཚུལ་དང་། འགལ་རྒྱུར་བྱུང་ན་བརྒྱས་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བརྒྱས་པའི་ཡུལ་
 བགྲང་ཐེང་འདུ་བྱས་ནས་བགྲང་བའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རི་སྒྲིབ་མི་སྐྱའི་བར་དུ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་བསྟོམ་
 པར་བྱ་ལ། སྐྱོན་བསྟོམས་པའི་མཐུག་ཏུ་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཐེང་བའི་³རྒྱ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ།⁴ བརྒྱའི་རིགས་ལ་བརྒྱའི་སྒྲིབ་ལོ། རྒྱ་རྒྱའི་རིགས་ལ་བྱ་
 རྒྱ་⁵མཆོག་ཡིན་ལ། མ་འབྱོར་ན་ལྷང་ཏང་དང་དྲུང་དང་ཤེལ་དང་ལྷ་ཉིག་དང་བྱི་བྱ་⁶དང་
 རྩོད་བྱ་དང་བ་སོ་དང་། ཁམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་པོན་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 རུང་བར་ལེགས་བྱུབ་ལས་གསུངས་ལ། དབྱང་བཟང་ལས་ཞ་ཉེ་⁷དང་ཟངས་དང་འཁར་བ་
 ཡང་རུང་བར་བཤད་དོ། གངས་ནི། སྟོང་ཅ་བརྒྱད་དམ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དམ་ང་བཞིའམ་ཉེར་
 གཅིག་གྲངས་ལ། རྩོད་བྱ་ནམས་མིག་དབྱག་ཅིང་བ་བྱུང་ལུས་བསྟའོ། ཐེང་ཐག་⁸ནི། ལྷ་

1 བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དབང་།
 2 བགྲང་ཐེང་ དབྱས་དབང་།
 3 འཐེང་པའི་ དབྱས་དབང་།
 4 རྒྱ་ལེ དབྱས་དབང་།
 5 རྒྱ་ ལྷ་འབྱས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།
 6 ལྷ་ལྷ་ དབྱས་དབང་།
 7 ལྷ་ཉེ་ ཐེ་དབང་ དབྱས་དབང་།
 8 འཐེང་ཐག་ དབྱས་དབང་།

མོས་བཀལ་བའི་སྤྲད་པ་ལྷན་སྒྲིལ་ལ་བརྒྱས་ཏེ་མདུད་པ་པོར་ནས་ལྷ་ནམས་ལ་མཆོད་པ་
བྱས་ནས་ནོར་བུ་སྒྲིམ་པར་གཞུག་ལ། ལྷ་མ་དང་ལྷ་ལ་བྱག་བྱས་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་
ལྷགས་གང་ཡིན་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་བསྒྲུབ། བ་མོ་རྒྱ་ཏྲ་ཡ་ལ། འོ་འཇུ་ཏེ་མི་རྩ་ཡ་སི་རྩ་སི་རྩ་རྩེ་¹
སྤྲད་དང་། བ་མོ་རྒྱ་ཏྲ་ཡ་ལ། བ་མོ་འཇུ་མ་ལོ་གི་ཏེ་ཤུ་རྩ་ལ།² མོ་རྩེ་སྤྲད་ལ།³ མདུ་སྤྲད་
ལ།⁴ འོ་འཇུ་ཏེ་ག་ལེ་སྤྲེ་ཡེ་སྤྲེ་མ་ལི་ན་སྤྲད་དང་། འོ་གྲི་རི་གྲི་རི་རྩོ་རི་⁵སྤྲད། ཞེས་པ་
གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གསུམ་གྱི་ལྷགས་
སོ། ། འདི་དག་ནི་སྤྲོད་པ་⁶དང་པོར་བསྒྲུབས་པའི་དུས་སོ། ། བརྒྱས་པའི་དུས་སུ་ནི། ལྷ་མ་
དང་ལྷ་ལ་ཐལ་མོ་སྤར་ནས་བྱག་བྱས་ཏེ་ལྷགས་གྱི་ནོར་བུ་སྒྲིམ་པར་གཞུག་ལ་ལྷགས་ནི་
ལན་བདུན་བསྒྲུབ། འོ་རྩ་ག་མ་ཏེ་སི་རྩེ་སི་རྩ་ལ། སི་རྩ་རྩེ་སྤྲད་དང་། འོ་བ་སྤུ་མ་ཏེ་སྤྲེ་ཡེ་
སྤྲད་དང་། འོ་བརྩ་ལ་རྩ་ཏ་ན་རྩེ་ཡེ་⁷སྤྲད་དང་། ཞེས་པ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་
གསུམ་གྱི་ལོ། ། དེ་ནས་སྤྲོད་གར་⁸ནོར་བུ་བྲངས་ལ་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གང་རུང་གི་གུང་
མོ་དང་མཐེལ་ཚུང་བརྒྱངས་ཏེ།⁹ མཐུབ་མོ་རྒྱལ་ཏུ་བཞག་ནས་སྤོན་ལག་དང་མཐེ་མོས་ལས་
ཐམས་ཅད་ལ་བགྱང་བར་བྱ་སྟེ་དག་པོ་ལ་ནི་མཐུབ་མོས་བྱའོ། ། དཔུང་བཟང་ལས་བརྒྱས་
པའི་ཆེ་སྤར་བཤད་པའི་ལས་གྱི་རྩོ་རྩེ་བཅང་དགོས་པ་ལ་མ་རྩེད་ན་རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུང་བཅངས་
ནས་བརྒྱ་བར་བཤད་དོ། །

1 རྩ་ཡ་སི་རྩེ་སི་རྩེ་ ལྷ་འབྲས་དབར་མ།

2 རྩ་ཡ་སི་རྩེ་སི་རྩེ་ རྩེ་དབར།

3 འཇུ་མ་ལོ་གི་ཏེ་ཤུ་རྩ་ལ། དུས་དབར།

4 མོ་རྩེ་སྤྲད་ལ། ལྷ་འབྲས་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཅོད་དབར།

5 མདུ་སྤྲད་ལ། ལྷ་འབྲས་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཅོད་དབར།

6 རྩོ་རི་ རྩེ་དབར།

7 འཇུ་མ་ དུས་དབར།

8 རྩེ་ལྷ་ གཅོད་དབར།

9 རྩེ་དབར་ གཅོད་དབར། དུས་དབར།

10 བརྒྱང་སྟེ། དུས་དབར།

གཉིས་པ་(དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱས་བཅོད་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཅོད་དང་། ཡི་གེའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཅོད་དོ། དང་པོ་(ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཅོད་)ལ་གཉིས། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱང་གའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཅོད་པོ།

དང་པོ་(མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་)ནི། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས། “སྐྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། གསང་ཐུགས་མི་འགྱུར་གཞི་ལ་གནས། ཡན་ལག་མ་ཉམས་གསང་ཐུགས་བརྒྱས། ། ‘ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་བསོས་ཤིག’¹”²ཅེས་བས་སྟོན་ནོ།³ དེ་ལ་གསང་ཐུགས་བརྒྱས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲངས་སོ།⁴ བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་བཞི་མ་ཉམས་པ་སྟེ་མ་བཏང་བའི་ངང་ནས་བྱ་སྟེ། གཞི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་དང་། གཉིས་པ་མདུན་དུ་རང་འབྲའི་ལྷ་སྟོན་པའོ། སེམས་ནི། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀར་བཀོད་པའི་རྒྱ་བ་སྟེ་ཡན་ལག་གསུམ་པའོ། སྐྱ་ནི། རྒྱ་བ་ལ་གང་བརྒྱས་སྐྱའི་ཐུགས་བཀོད་པའི་ཐུགས་སྤངས་⁵སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་པའོ། དེ་དག་ལ་གཞོལ་བ་ནི། རྒྱུ་བ་པོས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་ཞེན་པའོ། དེ་ལྟར་རང་གཞི་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱས་བཅོད་⁶བྱེད་པའི་གཞི་དེ་ཡང་བསྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་⁷གོམས་བས་ལྟའི་སྤང་བ་ལས་མི་ཉམས་པ་ཞིག་དཔོན་བས་མི་འགྱུར་བའི་གཞི་ལ་གནས་ཞེས་གསུངས་ལ། སྐྱ་དང་སེམས་ཀྱི་གསང་ཐུགས་དཔོན་པའི་གཞིའོ། མདོར་ན་སྤང་བ་ཤད་པ་བཞིན་སྟོག་ཅོལ་བསྐྱམས་ནས་བརྒྱས་

1 སྐྱ་ཁའི་གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 ངལ་སོས་ཤིག་གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 རྟེན་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ་བསམ་གཏན་གྱི་མ། ཤོག་གྲངས་332ན་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་གི་སྤང་མི་འབྲསྟེ། ‘ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་སོ་ཤིག’ ཅེས་གསལ།

4 རྟོན་ནོ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

5 བྲངས་དོ། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

6 ཐུགས་འཕྲེང་། དབྱས་དབང་།

7 བརྒྱས་ཅོད་སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

8 བསྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་ དབྱས་དབང་།

བཟོད་¹ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཆང་བའི་སྐོ་ནས་མདུན་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་ག་ལ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་དམིགས་ཏེ་²བཟླས་བཟོད་བྱ་ཞིང་། དབུགས་གཏོང་བ་ན་རང་ལྟར་བསྐོས་པའི་སྐྱ་ལ་
 བཟླ་ཞིང་ཡང་སྒར་བཞིན་དུ་བྱའོ། ། རལ་གསོ་³བ་ནི་གཡེང་བ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཡོན་ལ་གང་
 ལ་རལ་གསོ་⁴བའི་གཞི་བདག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཏེ། རང་གི་ལུས་ལྟའི་སྤྱིར་བསམས་པ་⁵
 བཏང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སུ་བསམས་ཏེ་ལྟང་བར་བྱའོ། ། གཏོང་བའི་རིམ་པ་ནི། བཟླས་
 པའི་སྐྱུ་ལས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱ་ནི། ཡིག་འབྲུ་ལ་དམིགས་པས་གཏོང་ངོ་། ⁶ ཡིག་འབྲུ་ཡང་དེ་
 མེད་པའི་ཟླ་བ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ། ཟླ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་འབབ་ཞིག་ལ་
 དམིགས་པས་སོ། ། མདུན་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཡང་རང་གི་ལྟའི་སྐྱ་འབབ་ཞིག་ཏུ་སེམས་པས་སོ། །
 དེ་ཡང་དེའི་ཡིག་འབྲུ་ལ་སེམས་པས་སོ། ། དེ་ཡང་དེའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ། སྐྱ་ཡང་
 ལྟའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སེམས་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་
 སེམས་པས་སོ། ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱའོ། ། དེ་ཡང་སྐྱ་མ་
 དང་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སུ་སེམས་པ་སྟེ་འདི་ནི་བདག་ལ་རལ་
 གསོ་⁷བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། གཞན་རྣམས་ལོ་སྐྱ་ལ་རང་གི་ལྟའི་སྐྱ་ཡིག་འབྲུ་ལ་སེམས་པས་
 སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དང་པོ་སྐྱ་སྟེད་པའི་⁸དུས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱ་དང་སྐྱའི་སྐྱ་དང་ཟླ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རང་དང་སྐྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་བདག་གི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་སྐོས་པ་དང་བྲལ་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ། འདིར་རལ་གསོ་⁹བ་ནི། གཡེང་བ་སྤང་

¹ བཟླས་ཟེན་གཙང་དབང་།

² དམིགས་ནས་དབུགས་དབང་།

³ རལ་གསོ་སྟེ་དབང་གཙང་དབང་།

⁴ རལ་གསོ་སྟེ་དབང་གཙང་དབང་།

⁵ བསམས་པ་དབུགས་དབང་།

⁶ གཏོང་ངོ་། གཙང་དབང་དབུགས་དབང་།

⁷ རལ་གསོ་སྟེ་དབང་གཙང་དབང་།

⁸ བསྐྱེད་པའི་དབུགས་དབང་།

⁹ རལ་གསོ་སྟེ་དབང་གཙང་དབང་།

བའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། སྟོས་པས་གཡེངས་ན་དམིགས་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་
བསྟུས་ནས་མཐར་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་སྒྱུ་མ་སྟུང་ལྷང་བ་
ཡིན་པས་སྟུན་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་ལྟའི་ང་རྒྱལ་མི་འཛིན་པ་ལ་མི་བྱའོ། ། བྱ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
བའི་ལྟའི་སྒྱུ་བ་ཐབས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟའི་
ང་རྒྱལ་མང་པོས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་སྤྱིང་གའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་པ་)ནི། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས།
“མི་འགྱུར་བ་དང་ཡི་གེར་ལྟན། གཞི་ལས་གཞིར་གྱུར་དེ་བཞིན་ཏེ།” རང་སྐགས་ཕྱིར་ནི་
གང་བརྟགས་པ། ཡིད་ཀྱི་དག་པ་བསམ་པར་བྱ།”¹ ཞེས་པས་སྟོན་ནོ།² དེ་ལ་དེ་བཞིན་
ཞེས་པས་སྒྲ་མ་ལས་གཞན་བའི་དམིགས་པ་བྱ་རྒྱལ་སྟོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་དག་པ་བསམ་པར་
བྱའོ། ། ཡིད་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་སྐགས་ཀའི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། ཆགས་པོགས་ཀྱི་བྱི་མས་
མ་བསྐྱད་པ་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཤིང་བྱི་མ་མེད་པར་སྤང་བས་དག་པའོ། ། དེ་ཡང་སྐགས་
ཀྱི་ཡི་གེའི་ཐེང་བ་³ དང་ལྟན་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་པས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལས་མི་འགྱུར་
བས་ན་ཡི་གེ་ནམས་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་རྒྱ་བར་སྤང་བ་དེ་ཡི་གེ་དང་ལྟན་པ་ཡང་མི་
འགྱུར་ཞིང་མི་འབྲལ་བས་མི་འགྱུར་བ་དང་ལྟན་པའོ། ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་བ་ནི། རང་གི་སྐགས་
དགོད་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་བརྟགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་སྤང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་
ཅོལ་བསྐྱམས་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་རང་གི་ཆད་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བར།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་བསྟོམས་པའི་གཞི་དེའི་སྐགས་ཀར་སྐགས་ཐེང་⁴ དགོད་པའི་རྒྱ་བ་
གནས་པ་དེ་རང་སྤང་བསྟོམས་པའི་གཞི་དེར་གྱུར་པ་སྟེ་རྒྱུང་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་

1 རྟེན་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲམ། མ་ བསམ་གཏན་སྤྱི་མ། ཤོག་གངས་39ཇན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། མི་
འགྱུར་བ་ནི་ཡི་གེར་ལྟན། གཞི་ལས་གཞིར་གྱུར་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསལ།
2 སྟོན་ནོ། རྟེན་པའལ། གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།
3 འཕྲེང་བ་ དཔུས་དཔལ།
4 སྐགས་འཕྲེང་ དཔུས་དཔལ།

ཚུར་ལ་རང་གི་སྐྱེས་ལ།¹ དེ་ལ་དམིགས་ནས་དབྱུགས་མ་བཟང་གི་བར་དུ་བཞུགས་
བཞིན་བྱ་ཞིང་། ཚུར་གཏོང་བ་ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་བྱིར་ལ་བཟང་ནས་སྤེའི་སྐྱེས་ལ་གནས་
པར་བསམ་ཞིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སྐྱོས་ལ་²བཞུགས་པ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཡི་ཐའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་བཞུགས་བཞིན་)ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། “སྤར་སྤྱད་
པ་ཡིས་བཀྱག་ནས་ནི། སྐྱོག་དང་ཚོལ་བ་བསྐྱམས་པའི་ཡིད།། ‘གསང་སྐྱེས་རིག་པ་
སྐྱེས་ལ་སྤྱར།’ ཡིད་ཀྱི་བཞུགས་བཞིན་བཅས་པར་³བྱ།། ‘འདི་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཆོ་ག་ཡིས།། ཡང་
ན་ཤུབ་བྱར་བྱ་ཡང་རུང་།’ སྐྱེས་རིག་དངོས་བྱུང་འདོད་པ་ཡིས།། བཞུགས་བཞིན་གཞན་
དུ་མི་བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསང་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་དེ་སྐྱེས་ལ་
སྤར་ནས་བཞུགས་བཞིན་བྱའོ། དེ་ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རང་དགར་⁵འཇུག་པ་
དེ་སྤར་ནང་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཀྱག་པ་དང་། སྤར་བཞིན་སྐྱོག་ཚོལ་བསྐྱམས་ནས་བྱའོ། འདི་
ནི་བཞུགས་བཞིན་⁶ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཐོག་མར་གསལ་བཟབ་ནས་དེ་ནས་བཞུགས་སྤྱིང་སྐྱེས་
ཀྱི་གཞུགས་དང་ཆུ་བ་སོགས་ལ་མི་དམིགས་པར་སྐྱེས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོ་བ་
སྤྲོ། དེ་ཡང་སྐྱེས་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་རང་གིས་ཉན་པ་སྤྱ་བྱ་མིན་གྱི། རང་གིས་⁷སྐྱོ་བའི་
ཆེན་སྐྱེས་དེའི་སྐྱ་གྲག་པར་དམིགས་ནས་བྱེད་པའོ། སྐྱེས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གས་ཡིད་བཞུགས་སམ་ཤུབ་བྱའི་བཞུགས་པ་བྱ་བ་དང་། སྐྱོག་ཚོལ་བསྐྱམས་

¹ སྐྱོས་ལ། རྒྱུ་དབང་།

² སྤར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སྐྱོས་ལ་ རྒྱུ་དབང་།
སྤར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྐྱོས་ལ་ གཙང་དབང་།
སྤར་བཞིན་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་སྐྱོས་ལ་ དབྱུགས་དབང་།

³ བཅས་པར་ དབྱུགས་དབང་།

⁴ རྒྱུ་བཀྱག་ རྒྱུ་དབྱུགས། མ་བསམ་གཏན་བྱི་མ། སྐྱོག་གདངས་འཕེན་པ་ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་གསུམ་པ། རྒྱ་བ། དབྱག་པ་བཅས་
ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསང་སྐྱེས་རིག་པས་སྐྱེས་ལ་སྤྱར།’ ‘འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོ་ག་ཡིས།། ཡང་ན་ཤུབ་བྱར་བྱ་ཡང་རུང་།’ ཞེས་གསལ།

⁵ རང་དགར་ དབྱུགས་དབང་།

⁶ བཞུགས་བཞིན་ གཙང་དབང་།

⁷ རང་གི་ དབྱུགས་དབང་།

བ་ན་ཤུབ་བྱའི་བརྒྱས་པ་བྱེད་མི་རུས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མོག་ཚལ་ཕྱོམ་
 བ་དང་བརྒྱས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་འདི་སྔ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བས་སྒྱར་རོ། འོ་ན་
 དམིགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ན་¹མོན་དུ་གང་བྱ་སྟུམ་ན།
 མོག་མར་ཤུབ་བྱའི་བརྒྱས་པ་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ན་དེ་ནས་མོག་ཚལ་
 བསྟུམས་ནས་ཡིད་བརྒྱས་བྱ་སྟེ་རགས་རིམ་ནས་བྱ་བར་བཤད་དོ། དང་པོ་ལ་སྟ་དང་རྒྱ་བ་དང་
 'སྟགས་མེང་གསུམ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་གསུམ་'²དང་། བར་བ་ལ་རྒྱ་བ་དང་སྟགས་
 མེང་³གཉིས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། བ་མ་ལ་སྟ་ཙམ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་
 པ་གཅིག་ཡིན་པར་འབྲེལ་བས་བཤད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་རིམ་
 གྱིས་བྱའོ། བྱང་རྩལ་མཆོག་གིས་རང་དང་མདུན་གྱི་སྟགས་ཀར་རྒྱ་བ་ལ་སྟགས་བཞོད་པ་
 ལ་བརྒྱ་བར་⁴བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་མི་སྤང་ནའང་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྒྱུད་དོན་ཞིབ་
 དུ་བཤད་པ་སྟར་ཡིན་ནོ། བྱ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟུབ་ཐབས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་པ་གཞན་
 གྱིས་ནི་སྟགས་མེང་⁵ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཡང་བཤད་དོ། བརྒྱས་བརྟེན་⁶ཀྱི་ཆེ་འི་སྟར་བྱ་བ་དཔྱད་བཟང་གི་
 ལྟ་བ་ལས་ཀྱང་། “བརྒྱས་བརྟེན་⁷བྱེད་ཆེ་མི་སྟར་མི་དལ་ཞིང་། སྟ་ཆེར་མི་བྱ་ཏེ་ཅང་རྒྱང་
 བ་མིན། སྟ་ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེང་བཞིན་མིན། ལུག་ཀྱེད་སྟངས་ཀོར་ཆེག་⁸རྣམས་

1 བརྒྱས་པ་གཉིས་ཡོད་ན་ སྟ་འབྲེལ་དབར་མ།

2 སྟགས་མེང་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ དཔྱད་དབར་

3 སྟགས་མེང་ དཔྱད་དབར་

4 བཞོད་པར་བརྒྱ་བར་ སྟ་འབྲེལ་དབར་མ།

5 སྟགས་མེང་ དཔྱད་དབར་

6 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དབར་

7 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དབར་

8 ལུག་ཀྱེད་སྟངས་ཀོར་ཆེག་ སྟ་འབྲེལ་དབར་མ། མེ་དབར་

ལུག་ཀྱེད་སྟངས་ཀོར་ཆེག་ དཔྱད་དབར་

ཉམས་པ་མིན།”¹ ཞེས་དང་། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགའ་ལྟན་པའི་སེམས། གང་དང་གང་དུ་གཡེང་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྤྱར་དུ་བརྒྱུག་ནས་ནི། གསང་སྐྱགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།”² ཞེས་དང་། ལེགས་བྲུབ་ལས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆེ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ། ཞི་རྒྱས་ལ་དཔ་བྱ་དང་བྲག་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱོ་བར་བརྒྱུ་ལ། སྐྱགས་ཀྱི་རྟོག་བྱ་སོགས་མ་དང་ཐ་མ་ལ་སྐྱེབས་པའི་³ཆེ་ལྟ་རྣམས་ལ་བྲག་བྱ་ཞིང་། རྟོག་བྱ་རྒྱུགས་པའི་ཆེ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་མཆོད་ཉེན་ནས་དེ་དག་གི་གདན་ལ་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱའོ། ། བརྒྱས་པའི་ཡུན་ནི་སྤྱོད་མེལ་ཆེ་ལྟར་གཅིག་དང་། སྤོང་དང་སོ་རངས་མེལ་ཆེ་ལྟར་བྱེད་བྱེད་དང་། ཉེན་གྱང་ལྟར་བྱེད་དམ་སྐྱམ་ཆའམ་བཞི་ཆའམ་ཡང་ན་ཅུང་ཟད་བརྒྱའོ། ། ཉེན་མོ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་མོ་དང་། མཆོད་མོ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་ཉེན་མོ་དང་། བརྒྱས་པའི་མཇུག་ཏུ་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་མཆོག་གོ ། བརྒྱས་པའི་གངས་ནི་ལེགས་བྲུབ་ལས། “བཙེ་ལྷ་མན་ཆད་གངས་རྣམས་ལ། ‘སྦྱིར་ན་ཡི་གེ་དུ་ཡོད་པ།’ དེ་སྤྱོད་འབྲུམ་སྐྱག་བརྒྱས་བརྒྱུད་བྱ། ཡི་གེ་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལ། བརྒྱས་བརྒྱུད་སྐྱམ་འབྲུམ་བྱ་བར་བཤད། དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ།’ སྦྱོན་དུ་བསྐྱེན་པ་ཁྱི་བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་ལྟར་གཙོ་འཁོར་མང་པོ་ལ་མི་དགོས་སོ། །

1 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། སྐྱག་གངས་༡༩༤བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བརྒྱས་བརྒྱུད་བྱེད་ཆེ་མི་སྤྱར་མི་དཔ་ཞིང་། སྐྱེ་ཆེན་མི་དབྱང་ཏ་ཅང་ཅུང་བའང་མིན། སྐྱེ་བཞིན་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེངས་བཞིན་མིན། ལྷག་སྤྱོད་ལྟར་གོར་ཆེག་རྣམས་ཉམས་པར་མིན།” ཞེས་གསལ།

2 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། སྐྱག་གངས་༡༩༤བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགའ་ལྟན་པའི་སེམས། གང་དང་གང་དུ་གཡེང་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྤྱར་དུ་བརྒྱུག་ནས་ནི། གསང་སྐྱགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།” ཞེས་གསལ།

3 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ དབྱས་དབྱར།

4 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཨ་ལེགས་བྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད། བརྒྱས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་རིམ་བར་བྱེ་བ། སྐྱག་གངས་༡༩༩ནྟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱན་གཉིས་པ་དང་བྲག་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྦྱིར་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཡོད་པ།’ དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ།’ ཞེས་གསལ།

གསུམ་པ་¹(འགལ་རྒྱུད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་)ནི། བསྐྱེད་པའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་ཀྱི་བའམ་
 ལྷལ་ལམ་²མྱིད་པའམ་ལྷུང་པའམ་ལོག་རྒྱུང་ལམ་བཤང་གཅི་སོགས་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཕྱེད་
 པ་³བཞག་སྟེ་བཅག་པ་⁴སོགས་བྱས་ནས་ཉི་རེག་བྱས་ཏེ་གངས་ཀྱི་སོག་མ་ནས་བཅུ་
 པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་བསྐྱེད་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་པའོ།། གཞན་ཡང་བག་
 མེད་པས་ལྷ་གཞན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནའང་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྐྱེད་པ་བྱོད་
 བསྐྱེད་བ་དང་། བག་གས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྐྱེད་པ་བྱོད་
 མེད་པ་དང་ལུས་དང་སེམས་སྟོབ་དང་། ཆོ་ག་རི་རྒྱུད་བཤང་པའི་དུས་ལས་འདས་པར་
 བྱས་པ་དང་། མ་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་པར་ལེགས་བྱལ་ལས་
 གསུངས་སོ།། ཡང་དེར་གནས་གཅིག་ཏུ་ཕྱེད་བསྐྱེད་གཞན་ཏུ་ཕྱེད་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་
 ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་གསུངས་སོ།། བསྐྱེད་པ་བྱོད་⁴ཀྱི་
 ཆོ་ག་དུས་ལས་འདས་པར་བྱས་པའི་དུས་དང་དུས་མིན་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱེད་ཤར་
 པ་ནས་སྟེས་བྱ་གཅིག་གི་ཁྱིལ་མའི་བར་ནི་སྤྱི་ལོ་དུས་མཆམས་སོ།། ཉིན་གྲང་ལ་ཆུ་ཆོད་
 བཟུང་དམ་དགའི་དུས་མཆམས་སོ།། ཕྱི་ལོ་སྟེས་བྱ་གཅིག་གི་ཁྱིལ་མ་ལུས་པ་ནས་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱེད་ལུབ་པའི་བར་དུ་ནི་སྤྱི་ལོ་དུས་མཆམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཉིན་པར་གྱི་དུས་
 མཆམས་སོ།། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱེད་ལུབ་པ་ནས་སྟོད་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ནི་སྟོད་ལ་བཅུ་
 པའི་⁶དུས་མཆམས་སོ།། མོ་རངས་ཀྱི་ཕྱེད་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱེད་ཤར་པའི་བར་ནི་

1 ལྷལ་ལམ་ གཙང་དབང་།
 2 རྒྱུང་ལ་ དབྱུས་དབང་།
 3 འཕྲོག་པ་ རྒྱུང་དབང་།
 4 བསྐྱེད་པ་ གཙང་དབང་།
 5 བར་དུ་ཕྱི་ལོ་ དབྱུས་དབང་།
 6 བཅུ་པ་པའི་ དབྱུས་དབང་།

དུས་མཆོམས་གཉིས་པའོ། ཉན་ཐུང་ནས་ནི་དག་ཤུལ་གྱི་ལས་དང་མི་སྤང་བ་ལ་སོགས་
པ་དང་དྲར་ཁོད་གྱི་ལས་ནམས་བྱ་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སོགས་བྱ་བར་
མངོན་ཏྲོགས་ལས་བཤད་པ་ནམས་ཤེས་བར་བྱ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་བར་བྱས་པ་
ནམས་གྱི་བརྒྱས་བརྟེན་གྱི་གཞུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་ཏྲོགས་
ལས། “ལྟོས་པས་བརྒྱས་བརྟེན་ཅིན་པ་དང་། རིགས་གྱི་ཡུམ་དང་བདག་པོ་ལ། ཉི་ཤུ་ཅ
གཅིག་བརྒྱས་བརྟེན་ནི། བྱས་པས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ།”² ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་གྱི་བདག་པོ་ནི་འཇམ་དབྱངས་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཕྱག་ན་
རོ་རོའོ། རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་གྱི་ཡུམ་ནི་སྤྱན་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྤྱ་མ་གྱི་འོ།

གསུམ་པ་(བརྒྱས་བརྟེན་ཡན་ལག་བཞིའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཛུགས་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། སྤྱན་གྱི་བརྒྱས་
བརྟེན་གྱི་གྲངས་ཐེམ་པའོམ་³ ལྷག་པར་བྱས་པའི་མཛུགས་ཏུ་ལག་པ་གཡས་པའི་སྤྱན་ལག་
གི་རྒྱབ་ཏུ་གྱུར་མོ་བཞག །གཡོན་པའི་སྤྱན་ལག་གི་རྒྱབ་ཏུ་འང་གྱུར་མོ་བཞག་ནས་སྤྱར་
ཏེ། གཡས་པའི་མཛུགས་མོས་གཡོན་པའི་གྱུར་མོ་དང་སྤྱན་ལག་དགྱི་ཞིང་གཡོན་པའི་མཛུགས་
མོས་གྱུར་གཡས་ཀྱི་གྱུར་མོ་དང་སྤྱན་ལག་དགྱིས་ལ། མཐེན་རྒྱུང་གཉིས་གཤེས་ཏེ་
བསྐྱེད་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་མཛུགས་མོའི་ཆེགས་དབུས་མར་བཞག་པ་བྱས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
བྱས་ལ། བདག་ཅག་གི་དགེ་པའི་རྩ་བ་འདི་དངོས་བྱུང་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རྒྱར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་དབུལ་ལོ། མགོན་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆེ་གོ་མོའི་དངོས་བྱུང་སྤྱུལ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་དགེ་
བ་དབུལ་བར་བྱའོ། ཕྱག་རྒྱ་འདིས་བརྒྱས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཆེ་ཐེང་བ་⁴ ལྷུང་ནས་བྱེད་པའི་
ཆེ་ཕྱིར་ལེན་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་བཟགས་པའི་སྤྱ་བའོ། དེ་ནས་ཆོ་ག་རྒྱུད་བཞིན་

¹ བརྒྱས་བརྟེན་གཙང་དབུས་

² རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ། ཞེས་པའི་སྤྱན་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྤྱ་མ་གྱི་འོ་ལོ་གྲངས་༡༣༡བ

³ ཐེམ་པའོམ་སྤྱི་འདུས་དབུས་མ། གཙང་དབུས་

⁴ འཕྲེང་བ་དབུས་དབུས་

མ་ལྟོགས་པའི་ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་ལ་མཆོད་བསྟོད་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱས་ནས།
 སྦྱོན་བྲངས་པའི་¹བྱག་རྒྱ་ལས་མཐེ་མོར་གཉིས་ཕྱིར་བཤེད་པ་²གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་
 བྱག་རྒྱ་དང་། རང་རང་གི་སྤྱིར་ཐོབ་མ་སྤྱིའི་སྤྱིར་ཐོབ་མཐུག་ཏུ་གམ་བཅུགས་ལ་གཞལ་ཡས་
 ཁང་དང་བཅས་པ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པ་བཀའ་པའི་སྤྱིར་དུ་
 གཡས་པའི་ཐལ་མོ་བཞག་སྟེ་སོར་མོ་བསྟོལ་བའི་ཅེ་མོ་བྱང་བར་³སྦྱར་རྟེ་ཐད་ཀར་བཞག་
 པ་མི་མཉམ་པའི་ཡན་ལག་གི་བྱག་རྒྱ་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱོར་ཅིང་།⁴ ཡོ་རུ་ལུ་རུ་ལུ་
 ཅ་རྒྱ་ལི་མ་རྟེ་⁵གི་བི་སྤྱན། ཞེས་པས་སྤར་ཕྱོགས་མཆོམས་བཅིངས་པ་ལ་སོགས་པ་དཀྱོལ་
 བར་བྱའོ། དེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་བསྐྱག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བྱག་སྐྱོམ་
 པ་⁶དང་། མཚུལ་དང་མཆོད་རྟེན་གདབ་པ་སོགས་བྱའོ། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུའང་མཆོད་
 པའི་སྟོད་རྣམས་བཟུ་བ་དང་མེ་རྟོག་ལུལ་བ་རྣམས་དུས་གསུམ་དུ་འབྲུག་པ་དང་། རྒྱ་གོས་
 ལ་སོགས་པའི་གོས་རྣམས་དུས་གསུམ་དུ་བསྐྱུག་ཅིང་བཟུ་བའམ་བདུག་པའམ་བསང་
 གཏོར་བྱས་ལ་བསྐྱས་བརྗོད་⁷དང་སྦྱིན་སྟེག་དང་མཆོད་པ་སོགས་ལ་ཉལ་བ་དང་འབྲེས་པ་
 མ་གཏོགས་པར་རྟག་དུ་རྒྱ་གོས་བལོ་ལ། ཉལ་བ་དང་ཁྱུས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པར་མཐང་
 གོས་མི་སྤར་ཞིང་རུལ་གྱིས་མ་གོས་པར་བྱའོ། སྤགས་ནི། ཡོ་རུ་རུ་སྤྱ་ན་སྤྱ་བྱ་རྒྱ་
 ཡེ་རྩི་རྩ་ན་ཡེ་རྩི་ཅི་བ་ར་སྤྱན། ཞེས་པའོ། བསྟེན་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མ་བྱ་བར་
 གསུངས་པ་ལྟར་གཏོར་མ་ཡང་བྱའོ། རུ་མོས་བཀལ་བའི་སྦྱད་པ་དམར་པོ་ལེ་བཀྟན་⁸ཅིའམ་

1 རྒྱང་པའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།
 2 བསྟེད་པ་ དབྱས་དབང་།
 3 རྒྱང་བར་ རྒྱ་འབྱུམ་དབང་མ།
 4 རྒྱད་པར་ དབྱས་དབང་།
 5 བསྐྱོར་ཞིང་། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།
 6 མ་རྟེ་ དབྱས་དབང་།
 7 བསྐྱོམ་པ་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།
 8 བསྐྱས་རྗོད་ གཙང་དབང་།
 9 ལེ་བཀྟན་ རྒྱ་འབྱུམ་དབང་མ།

ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས། བསམ་གཏན་འདི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ལྟ་བུ་གི་སྒྲོ་ནས་གསལ་སྤང་དང་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་གནས་ཀྱས་པ་ཞིག་སྒྲོན་དུ་གཏོང་བ་དང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་གསལ་བཏབ་ནས་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལ་མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས། "མི་འབྱེད་ལས་བྱང་དངོས་སོ་རྣམས།། གློ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་ལ་བསྐྱམས།། སྐྱགས་པ་ཡན་ལག་འདས་ལ་གནས།། ཞེན་པ་མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱ།། སྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྤེང་བར་སྦྱར།། ཡི་གེ་བརྒྱས་པ་མི་འགྱུར་རྣམས།། རྩལ་བྱའི་སྤྱ་བ་ཞེན་མ་ཆད་པར།། ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་པ་ན།། མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ།། ཆེག་རྣམས་དག་པ་ཡན་ལག་ལྡན།། སྒོག་དང་རྩྱལ་བ་བཀག་པའི་བདག །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ།།"² ཞེས་བསམ་གསུངས་སོ།། འདི་ཡི་རིམ་བ་ནི་དང་སོ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པ་ནི་རྟེན་པ་དང་སོ་བཞིས་སྒྲོན་ཏེ་བསམ་གཏན་བྱའོ་ཞེས་བྲངས་སོ།།³ གང་གིས་ན་སྐྱགས་པས་སོ།། རི་ལྟར་ན་ཞེན་པ་ནི་འདིར་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་མེད་པར་བྱ་ཡི།⁴ ཀྱན་རྫོབ་པའི་ལྟ་ལ་ཞེན་པ་ཅམ་འགོག་པ་མིན་ནོ།། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མིག་སོགས་ལས་འདས་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་གནས་པ་སྟེ་མ་ལངས་པའོ།། གནས་པའི་རྒྱལ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་འཛིན་པར་མི་རྒྱས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱང་བའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་བདག་སྟེ་ཡིད་ལ་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱམས་ནས་དེ་ལ་གནས་པའོ།། དེ་ཡང་གློ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་

༡ འབྱེད་པར་ དབྱས་དབང་།

༢ སྤྱ་བཀག་ རྒྱུད་འབྲུམ། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ། སོག་གངས་༢༩༩ན་༢ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། "མི་འབྱེད་ལས་བྱང་དངོས་སོ་རྣམས།། གློ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་ལ་བསྐྱམས།། སྐྱགས་པ་ཡན་ལག་འདས་ལ་གནས།། ཞེན་པ་མེད་པར་བསམ་པར་བྱ།། སྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྤེང་བར་སྦྱར།། ཡི་གེ་བརྒྱས་པ་མི་འགྱུར་རྣམས།། རྩལ་བྱའི་སྤྱ་བ་ཞེན་མ་ཆད་པར།། ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་པ་ན།། མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ།། ཆེག་རྣམས་དག་པ་ཡན་ལག་ལྡན།། སྒོག་དང་རྩྱལ་བ་བཀག་པའི་བདག །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ།།" ཞེས་གསལ།

༣ རྩུང་། གཙང་དབང་ དབྱས་དབང་།

༤ རྩུམ། གཙང་དབང་ དབྱས་དབང་།

ཀྱི་ནམ་པར་མེད་གསེབ་ན་གནས་པར་སྤང་བའོ། ཇི་སྲིད་དུ་བྱ་བ་མི་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་
 མྱི་ནང་གི་མཚན་མ་བྱང་ནས་ཇི་སྤྱར་བསམས་པ་སྐྱབ་ཀྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་
 འདི་གཉིས་བྱ་བར་འབྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་མྱི་འཇོན་མ་ནི་བཀའ་སྐྱོམ་གྱིས་གཞོད་
 པ་མེད་པའོ། ནང་གི་མཚན་མ་ནི་མེད་མིགས་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་ཀྱི་མཐུས་བདེ་ཤོད་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤྱེས་པའོ། འདི་ནི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཞོད་ཀྱི་དཔས་ཀྱང་བརྒྱས་
 བཞོད་²ཀྱི་མཐུག་གམ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་མཐུ་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 མཉམ་པར་གཞག་པའི་³སྤྱིར་བྱ་བར་འབྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པས། མེ་གནས་ནི་བརྒྱས་
 བཞོད་⁴ནམས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་སེམས་གནས་པར་འགྱུར་⁵བ་སྟེ་དེའི་སྤྱིར་དཔེ་དངོས་
 གྲུབ་སྟེར་བར་གསུངས་སོ། སྤྱི་གནས་ནི། བསམ་གཏན་མྱི་མ་ལས། “སྤྱི་ལ་གནས་པའི་
 བསམ་གཏན་ནི། སྤྱིར་གར་⁶གནས་པ་སྤྱི་བ་ནི། ཇི་མེད་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ནང་
 རབ་དུ་ཞི་བ་ཡི། མེ་སྟེ་རབ་དུ་འོད་བཟང་བ། མི་འགྱུར་གཞི་ནི་⁷དེ་བཞག་ནས། བདེ་བར་
 འདུག་ནས་སྤྱི་བསམ་མམ། མི་འགྱུར་བ་ལ་ཡི་གེ་གཞག །⁸སྤྱི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་
 གྲུ།”⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། ¹⁰ སྤྱིར་གར་¹¹ཇི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱི་བ་སེམས་

2 བརྒྱས་ཞོད་ སྤྱི་འབྲེལ་དཔེར་མ། རྟེན་པས་གཙང་དཔེར་

3 བརྒྱས་ཞོད་ གཙང་དཔེར་

4 བཞག་པའི་ དཔེར་དཔེར་

5 བརྒྱས་ཞོད་ གཙང་དཔེར་

6 གནས་འགྱུར་ དཔེར་དཔེར་

7 སྤྱིར་ཁར་ གཙང་དཔེར་

8 བཞི་ནི་ དཔེར་དཔེར་

9 བཞག་ དཔེར་དཔེར་

10 རྟེན་པས་རྒྱུད་འབྲེལ་ མཐུ་ཅན་གཏན་མྱི་མ། སོག་གཙང་352པ་ ལས་རྒྱུད་བརྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “གཉིད་སྤྱངས་ནས་ནི་ནམ་པར་
 བསམ། སྤྱིར་གར་གནས་པའི་རྒྱ་བ་ནི། ཇི་མེད་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ནང་རབ་དུ་ཞི་བ་ཡི། མེ་སྟེ་རབ་དུ་འོད་བཟང་བ། མི་འགྱུར་
 གཞི་ནི་དེར་བཞག་ནས། བདེ་བར་འདུག་ནས་སྤྱི་བསམ་མམ། མི་འགྱུར་བ་ལ་ཡི་གེ་གཞག །སྤྱི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་གྲུ།” ཞེས་
 གསལ།

10 ཞེས་པའི་གསུངས་སོ། དཔེར་དཔེར་

11 སྤྱིར་ཁར་ གཙང་དཔེར་

པ་ནི་དེ་ཆེ་ན་ཉོག་པ་གཙོད་པ་དཀའ་བས་སོ།། སྤར་རྒྱ་པའི་ནང་ན་གནས་པའི་མེ་ཕྱེ་ལ་
 མི་འགྱུར་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞི་ལྟའི་སྤྱུ་བཞག་ནས། དེ་ནས་དེ་བཏང་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་
 སྤྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་བྱ་ཞིང་། དབྱུགས་ཕྱིར་གཏོང་བའི་ཆེ་རང་གི་ལྟའི་སྤྱུ་ལ་
 དམིགས་པར་བྱའོ།། འདིར་སྤྱུ་ལ་དམིགས་པ་ན་སྤྱུ་དང་རྒྱ་བཅས་མེ་ལ་མི་དམིགས་པས་
 བརྒྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་རྒྱུ་གཉིས་དང་མེ་གནས་དང་མི་འབྲེལ། དེ་ལྟར་
 བྱེད་པ་ཡང་གཞུང་གཞན་དག་ལས་སྤྱའམ་རྒྱུ་གིས་རེག་པའི་བསམ་གཏན་བྱེད་པའི་ཆེ་
 གཞུགས་ལ་དམིགས་ན་སེམས་གཡེང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཁོ་ན་ཉོད་ཉོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། སྤར་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་གཅིག་པར་གནས་པས་མི་འགྱུར་
 བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་དེའི་མཆོན་མར་གྱུར་པའི་རྒྱ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་
 སྤྲུགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་བཞོད་པ་ལ་དམིགས་ལ། དེ་ནས་དེ་བཏང་ནས་སྤྱིའི་དབྱངས་འབའ་
 ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་བྱའོ། དེས་ན་བརྒྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་སྤྱུ་ལ་དམིགས་པ་དང་
 མི་འབྲེལ། དེར་ནི་སྤྱིའི་སྤྱུ་ལ་སེམས་ངལ་བསོས་ནས་ཕྱིས་སྤྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཀྱི།
 འདི་ནི་སྤྱོད་དུ་ཡིག་འབྲུ་ལ་ངལ་གསོས་ནས་སྤྱུ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འགྲེལ་པར་
 བྱེད་པར་འདི་ལྟར་བྱེ་བ་ནི་དམིགས་ལུལ་ཀྱི་སྤོ་ནས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོའི་བྱེད་པར་ནི་
 སྤར་ཡིད་བརྒྱས་བྱས་པའི་ངང་ནས་སྤྱིའི་གདངས་ལ་དམིགས་ལ་འདིར་ནི་རང་གིས་འདོན་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་པར་སྤྲུགས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདི་རྣམས་བརྒྱས་
 བརྗོད་ལ་མི་སྤྱོས་པའི་བསམ་གཏན་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷགས་འདིར་ཡང་
 སྤྲུག་ཚུལ་འགོག་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ།

༡ འབའ་ཞིག་ རྟེ་དབང་ དབྱུགས་དབང་

༢ བརྒྱས་བརྗོད་ གཙོད་དབང་

༣ ངལ་བསོས་ རྟེ་དབང་ གཙོད་དབང་ དབྱུགས་དབང་

༤ དམིགས་པ་ གཙོད་དབང་

༥ མི་འགྱུར་ དབྱུགས་དབང་

གཉིས་པ་(སྐྱེ་མཐའི་བསམ་གཏན་པག་དང་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བ་
 དང་། སྐྱེ་མཐའི་བསམ་གཏན་དངོས་སོ།། དང་པོ་(སྤྱི་གནས་སྐབས་གཏོང་བའི་རིམ་བ་)ནི། སྤྱི་
 མཐའ་ནི་སྤྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཅམ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་
 བའི་དེ་ཉིད་དེ།¹ དེ་བསྐྱོམས་ན་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་ཕྱོལ་ནས་ཆོས་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཐར་བ་
 འཛོལ་བའོ།། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས། “སྟོན་བཅས་ཡན་ལག་གྱུར་པར་སྤང་།།
 སྐྱེ་ཞེས་བྱ་དང་ཡིད་ཀྱི་²དང་།། ཆོག་རྣམས་དག་པ་རིག་སྤྱལ་དབང་།། ཡན་ལག་སྤང་
 བ་རྒྱལ་བས་མཁྱེན།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ཆོས་སྤྱི་ཐར་བ་སྟེར་བའི་སྤྱི་མཐའི་
 བསམ་གཏན་དེ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གོམས་པས་སྟེར་བའི་རིམ་བ་བསྟན་པས།
 ལམ་སྤྱི་གོ་རིམ་⁴དང་སྟོང་བ་ཉིད་སྐབས་གང་དུ་སྟོམ་པའི་ས་མཆོམས་གསལ་བར་སྟོན་
 ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། “གསང་སྤྱལ་གྱི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསང་སྤྱལ་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པར་སྤང་བ་དང་། སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་དང་ཆོག་རྣམས་
 བར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་རིམ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་མཛོན་དུ་འགྱུར་
 བར་བྱའོ།། དེ་བས་ན་སྤྱི་མཐའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱོམས་ན་ཐར་བ་སྟེར་
 རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།”⁵ ཞེས་སོ།། དེ་ལ་རིག་སྤྱལ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་གསང་
 སྤྱལ་གྱི་དབྱིངས་སྤྱི་དབང་སོ་ནི། རང་གིས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བའི་ལྷ་མོ་དང་ལྷ་
 མོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་སོ།། དེའི་ཡན་ལག་ནི་ལྷ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གི་ཆ་གས་

1 དེ་ཉིད་ནི། རྩེ་དབང་།

2 ཡིད་ཀྱིས་ དབྱས་དབང་།

3 རྩེ་བཀལ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཨ་ བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ འོག་གངས་པ་པ་པ་

4 གོ་རིམ་སྤྱི་ རྒྱུད་འབྲེལ་དབང་ལ། གཏོང་དབང་།

5 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་སྟོན་དམོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་རིམ་བར་སྟེ་བ། འོག་གངས་པ་པ་པ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་སྤྱལ་གྱི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་གསང་སྤྱལ་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པར་སྤང་བ་དང་། སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་དང་། ཆོག་རྣམས་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་རིམ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་མཛོན་དུ་གྱུར་བར་བྱའོ།། དེ་བས་ན་
 སྤྱི་མཐའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱོམས་ན་ཐར་བ་སྟེར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

སམ་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲར་བ་ནི་གནས་སྐབས་ནམས་རིམ་གྱིས་བཏང་བའོ། དེ་
 ཡང་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། གྲོག་ཚེས་དང་དཀའ་ཐུབ་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལ་
 བརྟེས་ནས་སྒྲགས་པ་རང་གི་ལྟུང་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲར་པར་སྒྲར་བ་སྟེ་རང་ཉིད་ལྟུང་སྒྲར་
 བའོ། བཞིས་པ་ནི། སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཕུབ་བྱུང་བ་བླས་བཟོད་བྱེད་པའི་སྒྲགས་
 གྱི་གནས་སྐབས་སོ། བཟུམ་པ་ནི། ཡིད་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡིད་གྱིས་སྒྲགས་གྱི་བླས་
 བཟོད་²བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། བཞི་པ་ནི། ཕུབ་བྱུང་དང་ཡིད་བླས་གྱི་ཆིག་གཉིས་
 རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་མེ་གནས་³དང་། སྒྲ་གནས་གྱི་བསམ་གཏན་
 སྒྲགས་གྱི་སྒྲའི་རྣམ་པར་སེམས་སྒྲར་བའོ། དེ་རྣམས་སྟོང་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་བཏན་
 བར་བྲས་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། “དེ་ལ་སྟོལ་བར་འདོད་པས་
 རགས་རིམ་གྱིས་སྒྲར་བའི་རིམ་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲར་སྒྱུད་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་དང་བསམ་
 གཏན་དང་། གྲོག་དང་ཚེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྲས་ནས་རང་གི་ལྟུང་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 དམིགས་པས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་⁴ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པར་བྲས་ལ། ཕུབ་བྱུང་བླས་བཟོད་⁵
 བྱེད་པའི་གསང་སྒྲགས་གྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རབ་ཏུ་རགས་པ་ལ་དམིགས་
 པ་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་ནས་རགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པར་བྲོ། རགས་པ་ལ་དམིགས་
 པ་དེ་ཡང་ཐུབ་པ་ཡིད་གྱི་སྒྲའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟོང་ངོ། དེ་ཡང་རབ་ཏུ་སྒྲངས་
 རྣམ་པར་ཏུ་སྒྲ་བ་གསང་སྒྲགས་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་སོ། དེ་ཡང་
 ཡོངས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་སྟོལ་བར་འདོད་པས་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནན་
 ཏན་ཏུ་བྲོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཞི་རིམ་གྱིས་བཏང་བའི་ཕྱག་ཏུ་

༡ བླས་བཟོད་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་པས། གཙང་དབར།

༢ བླས་བཟོད་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་པས། གཙང་དབར།

༣ མི་གནས་ དཔུས་དབར།

༤ རྟོག་པའི་ རྟེན་པས།

༥ བླས་བཟོད་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་པས། གཙང་དབར།

༦ རྟེན་བརྟན་ རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་པ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་རིམ་པར་བྱེ་བ། རྟོག་གྲངས་༢༩༥

སྒྲིང་པ་ཉིད་བསྐྱོམས་ན་ཐར་པ་སྒྲིང་བའི་རིམ་པ་དེ་རྒྱལ་བས་མཁུན་ནོ་ཞེས་བཤམ། ཡང་
ན། གྱི་རིག་ཐུགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་པོས་ནས་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བཏང་ན་ཐུགས་དོན་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཁུན་པའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཚུལ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་བྱི་མ་
ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེ་མཐར་ཐར་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་མདོར་བསྟན་དང་མཐུན་ནོ། ། གལ་ཏེ་
ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་བཏང་དགོས་ན་སྐྱེ་མཐར་ཞེས་སྐྱེ་གཏོང་བ་ཅེས་དུ་བཤད་པ་ཅི་
ཡིན་སྟེ་ན། ཡན་ལག་དང་པོ་བཏང་བ་ནི། ཐུགས་ཀྱི་སྐྱའི་གནས་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་
སྒྲིང་བའི་ཐུགས་པ་ནི་¹ཐུགས་སྒྲོམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཡན་ལག་བར་པ་གཉིས་
བཏང་བ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱའི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཐ་མ་བཏང་
བ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱའི་རང་བཞིན་བཏང་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་བཏང་བ་ལ་སྐྱེ་བཏང་བ་ཞེས་
བྱ་བར་བྱུང་ངོ་། ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དོན་མི་
སྒྲིང་བས་དེའི་དུས་སུ་བཏང་བར་གསུངས་སོ། ། འདིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
གསུམ་སྟེ། ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟའི་གསུང་ཐུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟའི་ཐུགས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། ། དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་སྤྲ་ལ། གསུམ་པ་ནི་ཆེས་སྤྲ་བ་ཡིན་པས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་
ཏེ་རགས་རིམ་ནས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ལྟའི་སྐྱེ་གསལ་བ་
དང་དེ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་གཉིས་ཆོགས་བསྐྱེད་དགོས་པས། རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་གྱི་བསམ་
གཏན་གྱིས་གསལ་སྒྲིང་བསྐྱེད་དགོས་²ཏེ། ཐོམས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལས་གསལ་བར་སྒྲིང་བ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་འཇིགས་ཐོམས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མ་བཞག་ན་གསལ་སྒྲིང་བྱུང་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པར་མི་
གནས་པས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གཞག་དགོས་³ཏེ་སྒྲིང་བཤད་པ་སྒྲིང་རོ། ། དེ་

¹ ཐུགས་ནི་དབྱུང་དབང་།

² རྒྱལ་དགོས་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་མ།

³ བཞག་དགོས་ དབྱུང་དབང་།

འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་སྤྱ་རུང་བ་ཐོབ་ལུགས་ནི། དབྱང་བཟང་གི་ལྷ་བ་ལས། “སྤྱ་
 ཅེར་ལྷ་ཁིང་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྒོང་།། རམ་ཞིག་བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་མི་གཡོ་བ།། དེ་ཆེ་
 མི་གསལ་གནས་དག་ཐོབ་པ་སྟེ།། སེམས་ནི་ལས་སྤྱ་རུང་བར་འགྱུར་བར་ངེས།།”¹ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་གཡོ་མི་རུས་པའི་གནས་ཆ་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བ་
 དགོས་ཏེ། གསལ་བའི་རར་མ་ཐོན་པའི་གནས་ཆ་ནི་བྱིང་བ་དང་མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།།
 བཟླས་བཅོམ་² གི་སྒོན་དུ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་
 ཆེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཅེ་གཅིག་སེམས་དང་ལྡན་པའི་མི་ལ་ནི།། ཡིད་ལས་བྱང་བའི་དགའ་
 བ་རབ་དུ་སྟེ།། དགའ་བས་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་འཛོམ།། ལུས་སྤངས་པས་ནི་བདེ་བའི་
 སྐལ་ལྡན་འགྱུར།། ལུས་བདེ་ཅེ་གཅིག་སེམས་དང་ཉིང་འཛིན་གྱིས།། དེ་ཆེ་བཟླས་བཅོམ་³
 ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་སོ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོན་མེད་དུ་
 སྐྱབ་ཚུལ་དང་བསྐྱབས་པ་ལས་ཐོག་མར་སེམས་ཤིན་སྤངས་སྟེ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་
 ལུས་ཤིན་སྤངས་སྟེ་ཚུལ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་འགྱུབ་ཀྱི་སྤོལ་དུ་ཞི་
 གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལས་མི་སྟེ་བའི་ཚུལ་ནམས་ཐེག་པ་བུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་
 བཤད་ཅིན་པས་མ་སྟོས་སོ།། རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་པའི་⁵ སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་
 པ་འགྱུབ་པའི་དུས་ནི་སལ་ཆེར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཁྲིད་པའི་དུས་ཡིན་པས། ཞི་གནས་
 མཆོན་ཉིད་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པ་མ་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཆེགས་

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཨ་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱད། ཤེའུ་ལྷ་བ། རོག་གངས་936བཅུ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱ་ཅེར་ལྷ་
 ཁིང་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྒོང་།། རམ་ཞིག་བསྐྱོད་ཀྱང་ནམ་པར་མི་གཡོ་བ།། དེ་ཆེ་དམིགས་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ།། སེམས་ནི་ལས་སྤྱ་རུང་
 བར་འགྱུར་བར་ངེས།།” ཞེས་གསལ།

2 བཟླས་ཆོད་ གཙང་དཔར།

3 བཟླས་ཆོད་ གཙང་དཔར།

4 གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཨ་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱད། ཤེའུ་ལྷ་བ། རོག་གངས་936བཅུ་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་གཉིས་
 པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡིད་ལས་བྱང་བའི་དགའ་བ་རབ་དུ་སྟེ།།” ཅེས་གསལ།

5 བཞི་ཁའི་ རྒྱ་འབུམ་དཔར་མ།

བཞི་ཁའི་ གཙང་དཔར།

གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཞིབ་པར་མ་བྱེད་ན། མོག་མར་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
འབྲིད་པའི་སྐབས་སུ་རི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བཞི་དགོས་པའི་ས་མཆོམས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལྟར་སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པ་ན་དེ་བཏང་ནས་གསུང་སྒྲགས་ལ་དམིགས་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློབ་པོ། གཏོང་བ་ནི་སྐྱ་ལ་སེམས་བརྩུང་ཡིན་སློབ་པ་དེ་བཞག་ནས་
དམིགས་པ་གཞན་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། དེ་བྱིན་ཆད་ནས་ལྟའི་གསལ་སྒྲུང་འཆར་
བ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། བརྒྱས་བརྗོད་གསུམ་དང་མེ་གནས་དང་སྐྱ་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
སྐྱ་ལ་དམིགས་པར་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་གསུམ་ལས་
རགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡི་གཤེ་གཟུགས་སམ་སྐྱ་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་བརྒྱས་
པ་བྱེད་པ་སྟེ་ཡིག་འབྲུ་ཆ་བ་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་སེམས་
གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་བརྩུང་ཡིན་རང་གིས་མོས་ཙམ་དུ་སྒྲོ་བ་ལ་སློབ་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་རག་
དུ་སྒྲགས་བརྒྱས་པ་དང་སེམས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་
བར་སྒྲོ་བའི་རྣམ་འབྱོར་བརྟན་པ་ན་དེ་ལྟར་སློབ་པ་དེ་བཞག་ནས་སྐྱ་བ་ལ་སློབ་སྟེ་རག་དུ་
སྒྲགས་མི་འདོན་པར་ཡིད་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བ་དང་། སེམས་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སམ་གདངས་
ཀྱི་རྣམ་པ་གང་དུང་ལ་གཟུང་བ་²གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བ་གཉིས་བརྟན་པོར་སོང་སོང་གི་བར་
དུ་བསྐྱབ་པོ། དེ་བརྟན་པ་ན་དེ་ཡང་བཞག་ནས་རབ་དུ་སྐྱ་བ་སྐྱའི་རང་བཞིན་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་སྟེ། རང་གི་སེམས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་
ཆ་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མེ་འབར་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་ལ་སེམས་གཟུང་རོ། དེའི་རྟགས་སྐར་
བཤད་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱུངས་པས་བརྟན་པ་ན་དེ་ཡང་བཞག་ནས་རང་གི་སེམས་གཟུང་
ཆ་སྒྲགས་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་སྒྲུང་སྒྲུང་སྒྲུང་བ་དང་། འཛིན་ཆ་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་
བར་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱའི་མེང་བ་³དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་གཉིས་དཔེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་འབྱོར་

¹ བརྒྱས་རྗོད་གཏང་དབང་།

² བརྩུང་བ་ དཔྱུས་དབང་།

³ འཕྲེང་བ་ དཔྱུས་དབང་།

ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྷན་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བས་ཏ་ཅང་དབྱུང་བྲགས་
 བ་ཁྱོད་པ་སྒྲེས་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་ངེས་པ་
 དེའི་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུང་ཞིང་ཏ་ཅང་མི་དབྱུང་དོ། དེ་ལྟར་འཛོག་སྒྲོམ་བྱས་པ་ན་ཏ་ཅང་
 བཞག་བྲགས་པས་ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་མི་སྒྲོ་ཞིང་པར་སྒྲོས་པ་ན་འབྲོ་མི་ཉན་པར་མི་
 རྟོག་པར་རྩིས་རྩིས་འབྲོ་ན། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ཞི་ལྷག་ཆ་མ་སྒྲོམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 བཞག་བྲགས་ན་ཁྱུ་པའམ་བྱིང་བ་དང་རྒྱགས་པ་འདྲན་པས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་
 བ་དབྱུང་བྲགས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་མཐར་ཁྱོད་པ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅལ་སྒྲུང་བའི་དབྱུང་པ་དང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་གཉིས་ཀ་
 བྱ་མེ། འབྲེལ་བ་ལས། “ད་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁྱུ་པ་དང་
 ཁྱོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ། མི་གཡོ་གསལ་བ་སྒྲེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་གཡོ་
 བ་ནི་འགྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །འདིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཁྱོད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་གཡོ་བ་
 མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཁྱོད་པ་དགག་པ་གསུངས་སོ། དེ་བས་ན་སེམས་མི་གཡོ་བ་ནི་ལས་
 ལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ།”² ཞེས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བྱངས་ནས་དབྱུང་
 བྲགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བས་འཛོག་སྒྲོམ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆོས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་ལ་ཁྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་དབྱུང་བྲགས་ན་དེའི་མཐར་ཁྱོད་པ་སྒྲེ་བའི་
 དོན་ཡིན་ཀྱི། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་བཞིན་དུ་གསལ་

༡ མི་གསལ་བ་ དབྱས་དཔེ།

༢ རྩེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། རུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། བསམ་གདན་ཕྱི་མ་རིམ་བར་སྒྲེ་བ། ཤོག་གྲངས་༡༢ན༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་
 འབྲེལ། “ད་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། ཁྱུ་པ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ། མི་གཡོ་གསལ་བ་སྒྲེ་ཞེས་བྱ་བ་
 གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་གཡོ་བ་ནི་མི་འགྲལ་བ་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །འདིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཁྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམས་
 པར་འབྱེད་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་གཡོ་བ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཁྱོད་པ་དང་དགག་པ་གསུངས་སོ། དེ་བས་ན་
 སེམས་མི་གཡོ་བ་ནི་ལས་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།” ཞེས་གསལ།

བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་བ་སྟེ་སྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། འདིས་གྲང་ཞི་གནས་གཅིག་ཤུར་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དུས་ན་ཡང་གང་ཏེ་ཅང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་པ་སེམས་ཁྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱགས་པ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཀག་གོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་བཞག་དྲགས་ན་དེའི་མཐར་སྐྱགས་པ་དང་བྱིང་བ་སྟེ་བ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ཉིད་ཁྱུང་བ་དང་སྐྱགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། འདི་དང་མཐུན་པར་སྟོན་རིམ་ཐ་མ་ལས་གྲང་། “ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཛོང་བསྟོནས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་རྒྱང་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་རྒྱང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཛོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྟོན་པར་བྱའོ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་རབ་བསྟོན་པར་བྱའོ། གང་གི་ཆེ་སྤང་གཉིས་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་མཉམ་དུ་ཁྱགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཁྱགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རི་སྤྱིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ།”² ཞེས་ཞི་ལྷག་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཅིག་ཤོས་ལ་མང་དུ་བསྟོནས་པ་གཉིས་

1 རྗེ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། རུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་རིམ་བར་ཕྱེ་བ། སོག་གངས་94བ9 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་བ་སྟེ། སྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། འདིས་གྲང་ཞི་གནས་གཅིག་ཤུར་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དུས་ན་ཡང་གང་ཏེ་ཅང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་པ། སེམས་ཁྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱགས་པ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་དེ་བཀག་གོ།” ཞེས་གསུངས་།

2 རྒྱུང་པའི་ སྐུ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 རྗེ་བཟླ་ན། དབུ་མ། ཀི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་ཙཱ་ཀ་མ་ལ་སྟེ་ལ། བསྟོན་རིམ་ཐ་མ། སོག་གངས་44བ9 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཛོང་བསྟོནས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་མཚོངས་པའི་ཕྱིར་མར་མེ་རྒྱང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཛོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྟོན་པར་བྱའོ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་རབ་བསྟོན་པར་བྱའོ། གང་གི་ཆེ་སྤང་གཉིས་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་མཉམ་དུ་ཁྱགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཁྱགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རི་སྤྱིད་དུ་ལུས་དང་

ཀ་ཆ་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤིང་ཆེ་
 བས་ཞི་ལྷག་ཆ་མ་སྟོམས་པ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སྟོམ་སྟོང་དུ་གྱུར་པར་མི་གཟུང་ཞིང་། རིགས་
 པའི་དགག་བྱའི་ཆད་མ་ཟིན་པར་འདིའོ་སྟམ་དུ་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་
 པས་དབྱ་མའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཀག་འདུག་གོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས།
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱངས་སྟོམ་ཐམས་ཅད་འཆང་བྱ་བའི་གོགས་སུ་འཛིན་པ་བྱ་ནག་གི་
 མཁན་པོའི་ལུགས་ཀྱང་མི་གཟུང་འོ། ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རྩ་འགྲེལ་བྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་
 གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། “དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡན་ལག་མེད་པ་དམིགས་པ་
 མེད་པ། གཟུགས་མེད་པ་རྣམ་པ་མེད་པ་མི་གཡོ་བ་གསལ་བར་རྗེས་སུ་སྟོང་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ལམ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། རྫོའི་དཔྱོད་པ་
 མདུན་ན་གནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། རྫོ་ནི་ཤེས་རབ་སོ། ། དེའི་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་
 པ་ནི་དཔྱོད་པ་སྟེ་རྫོའི་དཔྱོད་པ་འོ། ། རྫོའི་དཔྱོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་
 བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེ་ནི་རྫོའི་དཔྱོད་པ་མདུན་ན་གནས་
 པ་འོ། ། དེས་འདི་སྤྲད་གསུངས་པར་འགྱུར་འོ། ། རང་གིས་རིག་པའི་རང་བཞིན་དེ་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་མདུན་ན་དཔྱོད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་བཤད་
 འོ། །” ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤང་དུ་མི་
 རུང་བར་བསྐྱབས་སོ། ། མདོར་ན་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མན་ཆད་དུ་ཞི་གནས་སྐྱབ་ལ།

ཤེས་པ་ལ་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་མིད་དུ་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །” ཞེས་གསལ།
 9 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རུ་རྫོའི་དཔྱོད་པ་རང་སྤྱང་གསུང་བ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་རིམ་བར་བྱེ་བ། ཤོག་གཤངས་93བ3 ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡན་ལག་མེད་པ། དམིགས་པ་མེད་པ། གཟུགས་མེད་པ། རྣམ་པ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། གསལ་བར་
 རྗེས་སུ་སྟོང་བ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ལམ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། རྫོ་ཡི་དཔྱོད་པ་མདུན་ན་གནས། ཞེས་བྱ་བ་
 གསུངས་སོ། ། རྫོ་ནི་ཤེས་རབ་སོ། ། དེའི་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དཔྱོད་པ་སྟེ། རྫོའི་དཔྱོད་པ་འོ། ། རྫོའི་དཔྱོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བའི་
 མཆོན་ཉིད་དེ། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེ་ནི་རྫོའི་དཔྱོད་པ་མདུན་ན་གནས་པ་འོ། ། དེས་འདི་སྤྲད་གསུངས་
 པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གིས་རིག་པའི་རང་བཞིན་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་མདུན་ན་དཔྱོད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་
 བཤད་འོ། །” ཞེས་གསལ།

སྤྲུལ་མཐའ་ནས་སྤྲུལ་མཐོང་སྤྲོས་ཞིང་དེར་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་མང་
 དགས་ན་¹སྤྲུལ་གྱི་གནས་ཆ་འཛིག་པས། དཔྱོད་པ་དང་འཛོག་པའི་སྤྲོས་གཉིས་སྤེལ་མང་
 བྱས་ལ་ཞི་སྤྲུལ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དངོས་བྱུང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལས་
 ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྲུལ་པར་བྱ་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་
 ལ། བརྒྱས་བརྗོད་²ཡན་ལག་བཞི་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 ལ། དངོས་བྱུང་ཕན་ཆོགས་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།།

བཞི་པ་(བསྐྱེད་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་བསྤྲུལ་བ་)ནི། ལེགས་བྱུང་ལས། “ཕིན་ཏུ་
 མཆོག་གི་ལས་རྣམས་ནི།། བརྒྱས་བརྗོད་³བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འབྱུང་།། སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པ་
 བྱེད་པ་ཡང་།།” ལས་རྣམས་པལ་ནི་འབྱུང་པར་འབྱུང་།།⁴ ཞེས་དང་། དབྱང་བཟང་ལས།
 “ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དང་པོར་འབྱུང་བརྒྱས་ནས།། དེ་ནས་གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་འཇུག་པར་
 བྱ།། དེ་ནས་སྤྲུང་དུ་དངོས་བྱུང་ཐོབ་འབྱུང་ལ།། གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་
 མོངས་།།”⁵ ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལས་ཀྱང་། “རིག་སྤྲུལ་དེ་ཉིད་མ་ལུས་དང་།།
 བདག་གི་དེ་ཉིད་ཆོ་ག་དང་།། བརྒྱས་བརྗོད་⁶དེ་ཉིད་མཆོག་ཤེས་ན།། མིས་ནི་དངོས་བྱུང་
 ཐོབ་པར་འབྱུང་།།”⁷ ཞེས་བརྒྱས་བརྗོད་⁸ཡན་ལག་བཞིའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་

1 མངས་སྤྲུལ་ན་ སྤྲུལ་འབྱུང་དཔེ་མ། གཙང་དཔེ་མ།

2 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔེ་མ།

3 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔེ་མ།

4 རྟོ་བག་ལ། རྟུང་འབྱུང་། མ་ལེགས་བྱུང་གི་རྟུང་། བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཆོ་ག་རིས་པར་བྱེ་བ། སྟོན་གྱངས་94ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་།། ཞེས་གསལ།

5 རྟོ་བག་ལ། རྟུང་འབྱུང་། མ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྟུང་། ལེན་བཅུ་གཅིག་ལ། སྟོན་གྱངས་93ནས་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོ་
 ག་བཞིན་དུ་དང་པོ་འབྱུང་བརྒྱས་ནས།། དེ་ནས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱ།། དེས་ན་དངོས་བྱུང་སྤྲུང་དུ་འཛོལ་འབྱུང་ལ།། གསང་
 སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་མོངས་།།” ཞེས་གསལ།

6 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔེ་མ།

7 རྟོ་བག་ལ། རྟུང་འབྱུང་། མ་བསམ་གཏན་གྱི་མ། སྟོན་གྱངས་23ལས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བརྒྱས་
 བརྗོད་དེ་ཉིད་མཆོག་ཤེས་དང་།།” ཞེས་གསལ།

8 བརྒྱས་བརྗོད་ གཙང་དཔེ་མ།

དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་གསུངས་པས། ཤེས་རབ་དང་ཆེ་སྤེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་དང་
 དག་པོའི་ལས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བཏང་ནས་དེ་ནས་ལས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ་འདི་ནི་
 རྒྱུད་སྤེ་བཞི་གའི་¹ལྷགས་སོ། ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དག་པོའི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། བསྐྱའི་རིགས་དང་། རོ་རྩའི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་སྟེ།
 དངོས་བྱུང་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་སོ། ཞི་བ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པར་
 འཆི་བ་དང་ནད་རྣམས་དང་ཡམས་དང་གནོད་པ་དང་འགོ་ནད་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།
 རྒྱས་པ་ནི། ཆེ་དང་ལང་ཆོ་དང་བྱིན་དང་མཐུ་སྟོབས་དང་ཡོན་ཏན་དང་འདོད་དོན་རྒྱས་པར་
 བྱེད་པའོ། དག་ལུལ་ནི། གསད་བསྐྱད་སོགས་སོ། དུས་ནི། དགུན་ཆུ་ཐ་ཆུང་དང་སྟོན་ཆུ་
 འབྲིང་དང་དམིད་ཆུ་ར་བ་དང་འབྲིང་དང་དབྱར་ཆུ་ར་བའི་ཡར་ངོ་ལ་དངོས་བྱུང་མཆོག་དང་
 ཞི་བ་རྣམས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ལ་བཤེགས་མེད་དོ། ཞི་བ་པལ་ཆེར་སྟོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱས་པ་དགུན་དང་། དག་ལུལ་དམིད་སྦྱང་བྱེད་པ་ཤིས། དངོས་བྱུང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་རྣམས་
 ནི་ཆུ་བ་ལྷ་པོ་དེའི་མར་ངོ་ལ་བྱ། དངོས་བྱུང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དང་ནི་རྒྱས་དང་དག་
 པོའི་དུས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནང་པར་དང་སྟོད་དང་ནམ་བུ་ཉིན་བྱེད་²ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 ཞི་བ་ནི་ཡར་ཆེས་གཅིག་ནས་ཉིའི་བར་³དང་། རྒྱས་པ་ནི་ཉ་ནས་ཉིའི་བར་དང་། དག་པོ་ནི་
 མར་ངོ་ལ་བྱའོ། ལས་ཀྱང་ལ་ཤིས་པའི་དུས་ནི། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དང་། ཉི་རྒྱ་གཟས་
 ཐེན་པ་དང་། ཆེས་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ལྷ་དང་བདུན་དང་བརྒྱ་གསུམ་དང་སྐར་མ་རྒྱལ་
 གྱི་དུས་རྣམས་སོ། གནས་ནི། དངོས་བྱུང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 རི་ལ་སོགས་པ་དང་། མཆོ་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་སྟགས་དང་རྩེས་

1 བཞི་གའི་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ།
 བཞི་གའི་ གཙང་དབར་།
 2 ཤེགས་མེད་ དུས་དབར་།
 3 ཉི་བྱེད་ དུས་དབར་།
 4 ཉི་མར་ དུས་དབར་།

སྤྱུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་བྱ་སྤྱོད་པའི་སྤྱུག་པའི་ཆེན་པོ། འདྲུག་སྤྱུངས་ནི། ཞི་བ་
ལ་བརྒྱའི་སྤྱི་ལ་བྱུང་དང་། རྒྱུ་མ་ལ་བྱ་གཞི་ལྟེ་འདྲུག་སྤྱུངས་དང་། དཔེ་ལ་རྒྱུ་མ་
རྒྱུ་མ་མཐུན་ཏེ། ཁ་ནི་བྱུང་དང་ཤར་དང་སྤྱོད་བསྟོན། རིགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དངོས་བྱུ་
གསུམ་གསུམ་དང་། ཞི་རྒྱུ་མ་དང་དཔེ་ལ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་
བདག་པོ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཡུམ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཁོ་མོས་ཞི་སྤྱུ་མ་གསུམ་བྱུ་ཡོ། དངོས་
བྱུ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ལུགས་ལ་སྒྲོ་མང་སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་མ་ནི། རིག་པའི་ཆེན་དང་། མཐོན་
ཤེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱུ་མ་ནི་རབ་པོ། མི་སྤྱུང་བ་དང་བཅུད་ལེན་དང་
རྒྱུ་མ་མཐུན་པའི་སྤྱུ་མ་ནི་འབྱེད་པོ། གཞན་དབང་དུ་འདྲུ་བ་དང་གསུང་བསྟན་སྤྱུ་མ་ནི་
མ་མཐོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གསུམ་ནི་བཤད་ཅིན་ཏོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ནི། རྒྱུ་མ་ལ་
བ་དང་དུ་བ་འབྱུ་བ་དང་ཕྱོ་བ་ལས་གསུམ་མོ། གཞི་ལས་ནི། རྒྱུ་མ་ཀྱི་དང་རྒྱུ་མ་ཀྱི་དང་
ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་བྱུ་པོ། གསུང་བ་པོའི་སྤྱོད་པའི་ནི། འབྱུ་མ་ལ་དང་ལྟ་དང་སྤྱུ་
པའི་སྤྱུ་མ་མོ། དངོས་བྱུ་མེར་བ་པོ་མཆོག་ཡིན་ཀྱི་སྤྱུ་མ་ལ་སྤྱུ་མ་ལས་ལེགས་པར་མ་འབད་
པའི་བསྟན་པ་ལས་དངོས་བྱུ་མ་མ་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ལེགས་པར་བསྟན་ནི། མ་མས་
ཀྱང་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་དངོས་བྱུ་མ་མཆོག་མེར་བ་ཡང་ཡོད་ཏོ། དངོས་བྱུ་མ་པའི་
སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་མ་ལ་འབྱུ་མ་ཀྱི་སྤྱུ་མ་བཟླ་བའི་ནི། ཉའམ་ཡང་ན་ཡང་ཆེས་གང་བཟང་ལ་
སྤྱུང་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་གཅིག་གསུམ་དུ་མི་ལས་བཟླ་སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་མ་ལ་སྤྱུ་མ་ལས་པའི་
རྒྱུ་མ་ཀྱི་དང་ཕྱོ་པའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མ་བྱས་ཏེ་ཉེ་རིག་བྱ། གོས་གཙང་མ་གསུང་བ་པོ་བཟོ།
སྤྱོད་པའི་སྤྱུ་མ་ལ་འབད་བ་སྤྱུ་མ་མཆོད་ཡོན་ལུ་ལས་རང་གི་སྤྱུ་མ་དངོས་ལ། ཅན་དཀར་
པོ་ལ་སྤྱུ་མ་ལ་དང་བདུག་པས་བདུགས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱ། ཞོ་ཡོད་པའི་གཏོར་མ་མང་ཞིང་
བཟང་བ་དབུ་ལ། མར་ཀྱི་སྤྱིན་སྤྱིག་བཟུ་ཅ་བཟུད་དང་ལས་དང་རྒྱུ་མ་མཐུན་པར་སྤྱོད་

༡ ཡོད་པའི་སྤྱུ་མ་དངོས་ལ།

༢ མར་མ་གཙང་དབུ་ལ། དབུ་མ་དངོས་ལ།

རའི་བཟེག་སྒྲགས་དབུལ། བྱ་མོས་བཀལ་བའི་སྤང་བྱ་ལ་མདུད་པ་བདུན་བྱ་ལ་རང་གི་
ལྷའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་བསྒྲགས་པ་དབྱང་པ་གཡོན་པ་ལ་བཅིང་། ལྷ་ལ་མི་ལམ་དུ་
སྒྲུབ་པ་བྱས་པ་དེ་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་ཀྱི་བཀའ་སྒྲུབ་བའི་གསོལ་བ་གདབ་ལ། རང་གི་ལྷ་གང་
ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བར་བསམས་ལ་དེའི་སྒྲགས་འདོན་བཞིན་དུ་ཀྱུ་ཤུའི་གདན་མེ་ཉོག་མང་
པོས་སྒྲུབས་པ་ལ་ཉལ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་མི་ལམ་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རང་གི་ལྷ་
དང་བྱང་སེམས་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་དང་། རི་དང་གླང་པོ་དང་འབབ་ཆུ་དང་ལོར་དང་པོས་
རྟེན་པ་སོགས་དགའ་བའི་མི་ལམ་མིས་ན་སྒྲུབ་པ་བཅུ་པར་བྱའོ། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་
ལ་སྤྱིན་སྒྲེག་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་སྒྲོམ་ཅན་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སོགས་མང་དུ་
བཀའ་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ་རྣམས་བྱ་སྟེ། དུས་གསུམ་དུ་མཆོད་པ་དང་སྤྲིག་པ་བཤམས་པ་
དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པ་དང་། ཤེར་སྤྱིན་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་བསྐྲག་པ་
དང་མཐུལ་¹བྱ་བ་དང་སྒྲོམ་པ་གཙུང་བ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་བསྐྱུང་བ་བྱ་བ་རྣམས་²པོས་
ལན་གསུམ་དུ་བརྗེས་ནས་བྱའོ། བག་མེད་པར་གྱུར་ནས་དེ་དག་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་བ་
མ་གྱུར་ན་རང་གི་ལྷའི་སྒྲགས་ཉེར་གཅིག་རེ་གཤོན་པར་བྱའོ། དངོས་བྱུང་རབ་འབྱིང་མ་
གསུམ་ལ་རིམ་བཤམ་བཞིན་ཞག་གསུམ་མམ་གཉིས་སམ་གཅིག་སྒྲུང་གནས་བྱ་སྟེ་དེ་རྣམས་
ནི་ལེགས་བྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤམ་པའོ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་མདུན་དུ་ལྷ་སྒྲུན་
བྱངས་པས་མི་ཆོག་པར་གསར་དུ་སྐྱེད་དགོས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ་དང་བྱམ་བསྐྱེད་³ལ་
སོགས་པ་ལ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལྟར་ན་སྤར་བཤམ་པའི་ལྷ་བྱུག་གི་བསྐྱེད་ཆོག་⁴
བྱས་ནས་བརྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྫོད་⁵དང་པོ་གཉིས་སྐབས་སུ་

1 སྐྲག་པ་དང་། མཐུལ་ དབུས་དབུས།
2 བསྐྱུང་བ་བྱུས་རྣམས་ དབུས་དབུས།
3 བྱམ་སྐྱེད་ ལྷ་འབྲུམ་དབུར་མ། རྟེན་དབུས། གཅོང་དབུས།
4 སྐྱེད་ཆོག་ ལྷ་འབྲུམ་དབུར་མ། རྟེན་དབུས། གཅོང་དབུས།
5 བརྒྱས་བརྫོད་ གཅོང་དབུས།

གང་བབ་བྱའོ། ལྷུ་པའི་རྒྱུ་དང་སྐྱེད་ཆོག་སོགས་ནི་སྤྱི་འགོ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། དེ་
འདྲ་བའི་སྤྱི་རྣམ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤེས་པ་རྒྱུ་བ་དང་ནད་ལས་ཐར་པ་དང་། ཤེས་
པ་བྱད་པར་ཅན་འབྱུང་པ་དང་སྤྱག་པར་གཟི་མདངས་ཆེ་ཞིང་བཏན་པ་དང་། མི་ལས་བཟང་
ཞིང་བདེན་པ་མི་བ་དང་བཟླས་བཅོད་¹ལ་དགའ་བྱ་སོང་བ་དང་ལས་བ་རྒྱུ་ཞིང་དྲི་ཞིས་སོ་
སོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟར་ལེན་པ་དང་སྤྱ་ལ་གུས་པ་ཆེར་སོང་ན་བཟླས་སྒྲོམ་གནད་བྱ་སོང་
བའི་རྟགས་སུ་ལེགས་བྱུང་ལས་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས་མ་དད་པ་དང་སྒྲོམས་
ལས་²དང་། བཤེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཐིམ་གྱིས་ལོན་པ་དང་མོད་པ་དང་ཡིད་གྱི་གདུང་བ་ཆེ་བ་
དང་། ལས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་དང་བཟླས་བཅོད་³དང་བསམ་གཏན་ལ་མི་ཞེན་པ་དང་། ཅལ་
ཅོལ་གྱི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། རྩ་བ་མེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པ་
དང་། མི་ལས་རན་པ་མི་བ་སོགས་ནི་སྤྱ་གཞན་བྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དང་། ཆགས་སྤང་དང་
རྒྱགས་པ་དང་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་བཟླས་བཅོད་⁴ལ་ཡིད་རྒྱན་ལྟར་བྱ་གནས་པ་ནི་སྤྱ་
མཛོན་བྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་གསུངས་སོ། ། འདི་དག་ནི་དང་སོ་བསྟེན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
རིག་པར་བྱའོ། ། རང་གཞན་གྱི་དོན་ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
དང་། དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ནི། མྱོན་བྱ་སྤྱ་བྱུག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
ཡན་ལག་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་བཟླས་བཅོད་⁵གྱི་གངས་ཇོགས་ན། དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་
མ་བསྒྲོམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་
སྒྲོམ་པ་དང་བཟླས་བཅོད་⁶གྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ཆར་བྱེད་པ་ནི་ས་མཆོམས་མ་བྱེད་པའོ། །

1 བཟླས་ཇོད་ གཙང་དབང་།

2 སྒྲོམ་ལས་ རྒྱ་འབྲས་དབང་མ། རྒྱེད་པར། གཙང་དབང་།

3 བཟླས་ཇོད་ གཙང་དབང་།

4 བཟླས་ཇོད་ གཙང་དབང་།

5 བཟླས་ཇོད་ གཙང་དབང་།

6 བཟླས་ཇོད་ གཙང་དབང་།

འདིར་སྒྲུབ་པ། སྒྱུར་བར་གནས་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཚོ་ག་སོགས། བསྐྱོམ་བསྐྱུས་སྒྲོགས་རེ་
ཤེས་པས་བྱ་སྒྲིབ་ཀྱི། རྒྱུད་དོན་ཤེས་པར་སྒྲུབ་བཞད་གད་གཞི། དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་དོན་ལམ་
དུ་སྒྲིག་པ་¹གཅེས། དེ་ཡང་བྱ་བ་སྒྲིལ་རྒྱུད་བཞི་དང་། ཁྱུད་པར་ལེགས་བྱུང་བསམ་
གཏན་ཕྱི་མའི་རྒྱུད། རྒྱ་གར་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བ་བཞིན། དགོངས་པ་བཅས་
ནས་གསལ་བར་སྤེལ་འདི། རྒྱ་རྒྱུད་མཐའ་དག་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་གོ། རྩོམ་འཆར་ཆེན་
པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམས་པར་སྤེལ་པས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེན་གཉིས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བཞི། ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྒྲིབ་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྒྲིབ་དུ་སྒྱུར་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་
སྒྲོན་དུ་བསྒྲེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྒྲེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་བསྐྱུབ་
པའོ། དང་པོ་(ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྒྲིབ་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་)ནི། སྒྲིབ་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་རྩོམ་
ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སྐྱོམ་
པའི་སྒྲིབ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཅས་དང་ཞུགས་པ་ལ་དབང་
བསྐྱུར་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཅ་ལྟར་གི་རྣམས་ལའད་དུ་བཤད་ཅིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་དབང་གི་
ཚོ་ག་ནི་གཞུང་མངས་པའི་འདིགས་པས་མ་གྲིས་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ཅ་འགྲེལ་དང་།
ཐུག་རྩོར་དབང་བསྐྱུར་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྒྲིབ་དུ་སྒྱུར་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་)ནི། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། “དེ་
ལ་དམ་ཆིག་བསྐྱུན་པར་བྱ། དེ་རིང་ཕན་ཆད་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས།” དམ་པའི་ཚོས་དང་བྱང་ཚུབ་
སེམས། སྒྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་དཀྱིན་ཆད། ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱའོ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེར་

¹ སྒྲོག་པ་ དཔུས་དབང་

སྒྲ་དང་ནི་གང་། སེམས་ཅན་གོད་པ་མི་བྱ་ལོ། དམ་ཆིག་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།
བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ཁྱོད་ལ་བཤད། ཇི་ལྟར་རང་གི་སྒྲིག་སྤྱང་བ། ཇེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་
འདི་དག་སྤྱངས།”¹ ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་བསྐྱེས་པའི་གཞི་ལ་གནས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། དམ་ཆིག་གཞན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སལ་
མ་ཆེ་བྱམ་མོང་བ་ཡིན་པས་བསྤྱང་བར་བྱ་ལོ། བྱ་སྟོད་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིམ་
པ་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་
རྩ་རྒྱུད་ཡང་བྱང་ས་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་
པས། ཇེ་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འདི་གཉིས་
ལ་རིགས་ལྟའི་སྒྲིམ་གཞུང་གིས་སྒྲིམ་པ་གཞུང་བ་མི་རུང་བ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
འཛིན་པའི་ཆོ་ག་དང་དེ་དག་ལ་རྩ་རྒྱུད་རི་ཅམ་ཡིན་པ་སོགས་ནི། རྩ་རྒྱུད་གི་རྣམ་བཤད་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྒྲོས་སོ།

གསུམ་པ་(དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་སྒྲིམ་དུ་བསྐྱེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། རྣམ་འཁྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་
དང་། བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(རྣམ་འཁྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་
ལས། “གསང་བ་པའི་²བདག་པོ་ལྟའི་གཞུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ། ཇེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་སྟེ་མཆོན་མ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཏེ་ཁ་དོག་
དང་དབྱེ་བས་སོ། ཇེ་ལ་ལྟའི་གཞུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་མ་དང་བཅས་པས་ནི་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའོ། མཆོན་མ་མེད་
པས་ནི་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། མཆོན་མར་བཅས་

¹ རྟེན་གཤམ་གྱི་འབྲུག་མ་རྣམས་སྤྱང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༩ ལས་བྱང་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་གཉིས་པ་དང་
བཅུ་པ་གཉིས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ཇེ་རིང་མན་ཅད་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས། ཇེ་ལྟར་རང་གི་སྒྲིག་སྤྱང་བ། ཞེས་གསལ།

² གསང་བ་མི་དབྱེས་དཔལ་

པས་མཚན་བཅས་ཀྱི།། དངོས་བྱུང་རྒྱལ་བ་དཔལ་པ་བཞེད།། མཚན་མ་མེད་ལ་གནས་པས་
ནི།། མཚན་མ་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་།། དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།། མཚན་མ་མེད་
ལ་བཞེན་པར་བྱ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་མཚན་མ་
མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སོ།། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲོམ་
པ་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་བསྒྲོམ་བསྐྱས་²ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ནི། སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དང་
བཅས་པའི་ལྷའི་བསྒྲོམ་བསྐྱས་³ལ་བྱ་ཡི་⁴སྒྲིབ་ཉིད་རྒྱུད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་
པས་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
མ་དག་པའི་ལྷའི་གཞུགས་སྟོན་པ་ན་⁵མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཏེ་ཞེས་ཞལ་བྱག་
གི་གཞུགས་ཅིམ་ལ་མ་མཛད་པར་གཞུགས་བྱུང་པར་བ་ལ་མཛད་དོ།། སངས་རྒྱལ་གསང་
བས་སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་ལྷ་ཞེས་ལྷའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ལྷའི་
གཞུགས་ཉིད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་དངོས་བྱུང་གང་འབྲུག་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱའོ།།
སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ལུང་འདིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱབས་སྟོན་པར་བཤད་དོ།། གཞན་
ཡང་འཛིག་ཉེན་པ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེ་སྟེ། རྣམ་

1 རྟེན་པ་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུག་ ཐ་རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་། བམ་པོ་བཞེ་བ། རྟོག་གུངས་940ན9 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་པའི་བདག་
པོ་ལྷའི་གཞུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ།། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མི་རྟོག་པའི་རོ་མོ་སྟེ།
མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཏེ། རྟོག་དང་དབྱེ་བས་སོ།། དེ་ལ་ལྷའི་
གཞུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འབྲུག་པར་འབྱུར་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའོ།། མཚན་
མ་མེད་པས་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་དངོས་བྱུང་ཀྱང་འབྲུག་པར་འབྱུར་རོ།། མཚན་མར་བཅས་པས་མཚན་བཅས་ཀྱི།། དངོས་བྱུང་རྒྱལ་
བ་དཔལ་པ་བཞེད།། མཚན་མ་མེད་ལ་གནས་པས་ནི།། མཚན་མ་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་།། དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།། མཚན་མ་མེད་པ་
བཞེན་པར་བྱ།།” ཞེས་གསལ་ལ།

2 སྒྲོམ་བསྐྱས་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

3 སྒྲོམ་བསྐྱས་ སྐྱེ་འབྱས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར།

4 བྱའི་ གཅང་དཔར། དབྱས་དཔར།

5 སྟོན་པས་ན་ དབྱས་དཔར།

སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། “ཕྱི་དང་ནང་གི་སྒྱུར་བ་ཡིས། ཡན་ལག་བཞི་བ་ངས་བཤད་པ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་བ་ཡི་སྟེ། ‘དམིགས་པ་ཅན་ནི་སྒྲ་མེད་པ།’ སྒྲར་སྒྱུད་བ་ཡི་ཆིག་གིས་ འོན། ལྟ་ཡི་རྣམས་སུ་སོང་བའི་ཡིད། ‘འབྲུག་སྟེ་བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་པའི་མཆོག །’ དམིགས་ པ་ཅན་ལ་བསྟན་བ་ཡིན། ‘ཡིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདས་ཞེས་བྱ།’ སྒྲར་སྒྱུད་ལ་སོགས་ནས་ པར་སྤངས། ལྟ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ས་དད་མ་ཡིན་འཛིན་བ་ཡི། ཡིད་ཀྱིས་རང་ བཞིན་དབྱེར་མེད་བྱ། གཞན་ཏུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་འཛིག་རྟེན་ ལས་འདས་པ་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲག་མེད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། བདག་མེད་པའི་རྣམས་པ་ ཅན་དང་དེས་ཐིན་པའི་རྣམས་འཕྱོར་ཡིན་ནོ། སྐལ་བཟང་རྫོ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། “དེ་ལ་ ལམ་དངོས་ནི། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་སྒྱུད་པའི་རྒྱུད་དང་རྣམས་འཕྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་ནི་མཆོན་མ་ དང་བཅས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བར་ གསུངས་སོ། ‘རྣམས་འཕྱོར་ཆེན་པོས་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་ བྱ་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་ནི་ལམ་སོ།”³ ཞེས་རིམ་གཉིས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་ ལ་མཆོན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམས་འཕྱོར་གཉིས་ཀྱི་ས་སྒྱུད་བྱ་བར་འཆད་པ་ནི། རྒྱུད་འདི་དང་ བསྐྱེད་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྟེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣམས་འཕྱོར་བཤད་པ་ དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣམས་འཕྱོར་བཤད་པའོ། དང་སོ་(མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣམས་འཕྱོར་བཤད་པ་)ལ་ གཉིས། ཕྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཟོད་⁴དང་། ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཟོད་⁵དོ།

༡ བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དབང་།

༢ སྟེ་ལག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ མ་རྣམས་སྒྲུང་མངོན་བྱང་། བས་སོ་བཞི་བ། སྟོག་གངས་༡༩༡༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུད་བཞི་བ་དང་བདུན་ པ། དགྲ་པ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དམིགས་པ་ཅན་ནི་སྒྲ་མེད་པའོ།’ ‘འབྲུགས་ཏེ་བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་པའི་མཆོག །’ ‘ཡིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ འདས་ཞེས་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༣ སྟེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲུག་ ཅུ་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་བཟང་རྫོ་རྗེ། ཐོག་ཆེན་ལམ་རིམ། སྟོག་གངས་༡༩༡༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ཕྱི་མ་ གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྣམས་འཕྱོར་ཆེན་པོས་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་ལམ་སོ།’ ཞེས་གསལ།

༤ བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དབང་།

༥ བརྒྱས་བཟོད་ གཙང་དབང་།

ལས་ལས་བྱང་བ་སྟེ་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མོ།། དེ་དག་གྲང་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲེལ་བ་སྟེ། གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། གཞུགས་བརྟན་
 དང་འབྲ་བར་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྣ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་ཡིན། བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལུས་གྱིས་ལུས་གྱི་
 གཞུགས་ལྟའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་བཞི་གའི་²སྣ་
 རྫོམ་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྫོམ་པའི་རྒྱལ་ནི། འདི་འབྲེལ་གྱི་དགོས་ཀྱི་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་མ་
 བབ་པར་སྣ་བྱ་མ་³ལ་སོགས་པའི་སྐད་སྒྲུབ་བཛྲོད་ནས་སྤང་བ་བསྐྱས་པ་ཅམ་ལ་སྟོང་པོ་མེད་
 ཏོ།། བསྐྱས་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལུང་
 བངས་མོ།། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ལྟར་ལྟར་རྒྱལ་ལ་བསྐྱས་འབྲེལ་ལས། "རང་གི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་བ་ཀུན་རྫོབ་པའི་གོ་རིམ་⁴འདི་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་རང་
 གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་

1 ལྟེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས་33356 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འབྲསྟེ། "བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔལ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱད་བསྐྱེད་བས་འདི་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་གཞུགས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྟག་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་ཏེ། ཅེ་ལྟར་བདག་གི་སྐྱག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྟེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རང་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ། མིང་ཅམ་གྱིས་བསྐྱས་པ། རྣམ་མཁའ་དང་
 མཚུངས་ཤིང་འབྲེལ་བ། གཞུང་དུ་མེད་པ། རྒྱ་དང་ལས་ལས་བྱང་བ་སྟེ། གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མོ།། དེ་དག་གྲང་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲེལ་བ་སྟེ། གང་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བར་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟ་བུས་ན་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྣ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་བདག་ཡིན། བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལུས་གྱིས་གཞུགས་ལྟའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།" ཞེས་གསལ།

2 བཞི་གའི་ སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ།

3 བཞི་གའི་ གཅོད་དཔར།

4 སྣ་བྱ་བ་ གཅོད་དཔར།

5 གོ་རིམ་ སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ། གཅོད་དཔར།

པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བས་བདག་ཉིད་རང་གི་ལྷ་ར་སྒྲིབ་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་ཆེ་
བ་སོགས་སྒྲིབ་ཏུ་བཏང་བ་དང་། དེ་དག་མ་བཏང་བར་དཔོང་བསྐྱེད་² བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
གསུངས་ནས། དེ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་ལྷ་འི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས་
བསྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ་ད་ལྟར་³ འགྲུར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆད་དོ། ། སྒྲིབ་ལྷ་ར་ན་སེམས་ཆེ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་སྤེང་ཏུ་ཡི་གེ་ཨི་བསམ། དེ་ལས་འོད་ཀྱི་
སྒྲོ་བསྐྱུ་བྱས་ལ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲིབ་མཛད་ཆེན་པོ་ཞེས་གཅིག་
ཕྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་⁴ གི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ། སྐྱུ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འབར་བའི་སྤེང་
བས་⁵ འཁྲིགས་པ། བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་ཆེ་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དབུ་རྒྱན་དང་ཐོར་ཚུགས་
ཅན་དར་ལྷའི་སྒྲོད་གཡོགས་དང་སྒྲིབ་གཡོགས་མནའས་པར་བསྐྱེད་པ། སྐྱགས་དང་ཕྱག་
རྒྱས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་བ་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་རུང་བྱ་སྟེ་ཞིབ་པར་མ་བྲིས་སོ། ། གཞི་གཉིས་པ་
ནི། བདུན་ཏུ་ཡང་རང་⁶ དང་འབྲུ་བའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ། དེ་རྣམ་དེའི་
ཕྱགས་ཀར་ཆེ་བ་ལ་གང་བཞུས་པར་བྱ་བའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྤེང་བ་⁷ དཔོན་པར་བྱ་སྟེ་བཞུས་
བཛྲད་⁸ ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའོ། ། དེ་ལྷ་ར་ཡང་རྣམ་སྒྲིབ་མཛོན་བྱང་ལས། “ཡི་གེ་དང་ནི་ཡི་གེ་
སྐྱར་།” དེ་བཞིན་གཞི་ལས་⁹ གཞིར་གྱུར་པ། ཡིན་ཏུ་བསྐྱམས་པས་ཡིད་ལ་ནི། བཞུས་

1 རྟེན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ཉེ་མོ་དཔོན་གྱི་བུ་རྒྱ་བྱ་ཆུ་རྣམ་སྒྲིབ་མཛོན་བྱང་གི་བསྐྱུས་འབྲེལ། སོག་གངས་མཉན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “རང་གི་ལྷ་འི་རྣམ་པའི་འཁོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་འདི་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྒྲིབ་པ་མཉམས་ཅད་ཀྱིས་དཔེན་བ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བས་བདག་ཉིད་རང་གི་ལྷ་ར་སྒྲིབ་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
ནོ།” ཞེས་གསལ།

2 དཔོང་བསྐྱེད་ སྐྱུ་འགྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།
ཡོངས་བསྐྱེད་ དབུས་དཔར།

3 དེ་རྒྱ་ དབུས་དཔར།

4 མཉམ་གཞག་ དབུས་དཔར།

5 འཁྲེང་བས་ དབུས་དཔར།

6 བདུན་ཏུ་རང་ དབུས་དཔར།

7 འབྲེང་བ་ དབུས་དཔར།

8 བཞུས་རྫོད་ གཙང་དཔར།

9 བཞི་ལས་ དབུས་དཔར།

བརྗོད་འབྲས་ཐུག་གཅིག་བྱའོ། ཡི་གེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན། གཞི་ནི་རང་གི་ལྷ་གཞག་པ།¹ རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་པ་བྱ། གཞི་གཉིས་པ་ནི་
 རྫོགས་སངས་རྒྱས། རྒྱང་གཉིས་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ།² ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་དག་
 པ། ཐུགས་པས་དེ་ལ་གནས་པར་བསམ། ཡི་གེ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་³ བཞིན། དེ་ཡི་
 དབྱས་སུ་ལེགས་པར་དཔོད། སྒྲར་སྒྲུད་པ་ཡི་ཆོག་གིས་ནོན། སྟོག་དང་ཚོལ་བ་རྣམ་པར་
 སྒྲུངས། སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཏུ་བཤད། ཚོལ་བ་བྲན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་བསྐྱམས་
 པ་⁴ བྱས་ནས་སྟ། སྟོན་ཏུ་བསྟེན་པ་ལེགས་པར་བྱ།⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། ཡི་གེ་གཉིས་
 ལ་རྣམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་གི་འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་སྒྲར་བཤད་པའི་བསམ་
 བཅུན་བྱི་མའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ཡན་ལག་བཞིའི་ལྷ་བ་དང་ཐུགས་ཐེང་⁶ ཡིན་གྱི། ལྷ་བ་སྟེད་⁷
 པའི་དུས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ཐུགས་ལ་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། སྟོག་ཚོལ་བ་སྐྱམས་ནས་སྟོག་མར་
 ལྷའི་སྐུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་གནས་ཆ་འཆོལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་ནས་
 བཟླས་པ་བྱེད་ལུགས་རྣམས་ནི་སྒྲར་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲལ། ལུང་དེའི་
 མཐུག་ཏུ། “དེ་ནས་ཐུགས་པ་ལྷ་གཅིག་ཏུ།” ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཟླས་བརྗོད་བྱ། གསང་
 ཐུགས་སྟོན་ཏུ་སྒྲུད་པ་ནི། གཞི་གཅིག་ནས་ནི་གཅིག་ཏུ་འཐུག། “ཐུགས་ཆེན་སངས་རྒྱས་
 བམས་ཅད་ཀྱི།” སྒྲར་སྒྲུད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།⁸ ཞེས་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་

1 གཞག་པ། དབྱས་དབང་།

2 སེམས་སངས་རྒྱས། གཙང་དབང་།

3 གོ་རིམ་ རྟེན་དབང་། དབྱས་དབང་།

4 བསྐྱམས་པ་ ལྷ་འབྲས་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

5 རྟེན་པག་ལ། ལྷ་འབྲས་ལ། བ་རྣམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་གསུམ་ལ། སྟོག་གངས་ 740ན་ལ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་གི་ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་མ་རྒྱུང་མི་
 འད་སྟེ། “ཡི་གེ་དང་ནི་ཡི་གེར་རྒྱུ།” ཞེས་གསལ།

6 ཐུགས་ཐེང་ དབྱས་དབང་།

7 ལྷ་སྟེད་ ལྷ་འབྲས་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།

8 རྟེན་པག་ལ། ལྷ་འབྲས་ལ། བ་རྣམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་གསུམ་ལ། སྟོག་གངས་ 740ན་ལ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་གི་ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་མ་རྒྱུང་མི་
 འད་སྟེ། “དེ་ནས་ཐུགས་པས་ལྷ་གཅིག་ཏུ།” “ཐུགས་ཆེན་སངས་རྒྱས་བམས་ཅད་ཀྱིས།” ཞེས་གསལ།

ཉེ། གཞི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྱུག་པ་ནི། མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་བ་ལ་བཞོད་པའི་སྐྱུགས་
ལ་དཔྱེགས་པས་སྒྲིབ་རང་གི་ཐུགས་ཀ་དང་གཉིས་རེ་མོས་བྱེད་པའོ། ཡིད་ལ་བརྒྱས་བཟོད་
བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཤུབ་བྱ་དང་ཡིད་བརྒྱས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཉེ།
ནམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་ལས། “ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱས་བཟོད་བྱ་བ་འཕ། ཡང་ན་ཤུབ་བྱ་ནམ་གཉིས་
པ།”¹ རྣལ་འབྱོར་མཆོག་གིས་བརྟག་པར་བྱ།”² ཞེས་སོ། འདི་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྲུང་ཤུབ་བྱའི་
བརྒྱས་པ་བྱ་བ་དང་། ཡིད་བརྒྱས་བྱེད་པའི་ཆེ་སྟོག་ཚེལ་བཀག་ནས་བྱ་བ་སྒྲུང་དང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བཟོད་)ནི། སྒྲིབ་པའི་ངང་ནས་ཨ་ཁྲ་ཨི་ཨུ་བཞི་གང་
བྱང་ལས་སྒྲུང་སྒྲུང་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞི་དང་པོ་སྟེ་འདི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་ཤུག་
ཐུབ་པར་སྐྱེད་པར་³བཤད་དོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གིན་ཏུ་དག་ཅིང་
བརྟན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟོམ་སྟེ། རང་གི་ཤུས་སྒྲིབ་ཤུས་སུ་མཐོང་གི་བར་དུ་སྟོམ་
པར་⁴གསུངས་སོ། གཞི་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བའི་ནང་དུ་སྒྲུང་བཤད་པའི་ནམ་སྒྲུང་ཤུག་ན་
བཞུགས་པ་སྟེ་བྱང་བསྟོམ་སྟེ།⁵ དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱུགས་གནས་པར་བསམས་ལ་
བརྒྱས་བཟོད་བྱ་སྟེ་འདི་ལའང་འབྲུམ་སྐྱུག་གཅིག་བརྒྱ་བར་གསུངས་སོ། བརྒྱས་པ་གཉིས་
དང་ཡིད་བརྒྱས་ཀྱི་ཆེ་སྟོག་ཚེལ་སྟོམ་པ་འདི་ལ་ཡང་དགོས་པ་འབྲེལ། “སྒྲུང་སྐྱུད་པ་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན།” ཞེས་པའི་མདུག་ཏུ། “དེ་སྤྱིན་ཅད་ནི་གང་ཅུང་ཟད། མེ་རྟོག་སྟོས་ལ་
སོགས་དབུལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་བསྟོ།
‘སྐྱུགས་པས་འཛིགས་མེད་དེ་ལྟ་བུར།’ རྒྱ་གཉིས་པ་ལ་བརྒྱས་བཟོད་བྱ།”⁶ ཞེས་མེ་རྟོག་

1 གཉིས་པ། དབུས་དབང་།

2 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། མ་ནམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་བཞི་བ། རོག་གྲངས་740བ3

3 བསྐྱེད་པར་ དབུས་དབང་།

4 བསྟོམ་པར་ དབུས་དབང་།

5 བསྟོམ་ཉེ། རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཅོད་དབང་།

6 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། མ་ནམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་གསུམ་པ། རོག་གྲངས་740བ3 ལས་བྱང་བའི་ནང་གི་ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུང་མི་
འདྲ་སྟེ། ‘སྐྱུགས་པས་འཛིགས་མེད་དེ་ལྟ་བུར།’ ཞེས་གསལ།

པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་ལ། རང་གི་ལྷའི་སྤྱོད་བདག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་།
 དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་བརྟགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩལ་ཐུ་རབ་དུ་མར་གཞིག་
 པར་བརྟགས་བཏང་།² ཞེས་གསུངས་སོ། ། མཆོན་མ་མེད་པ་རི་ལྷར་བསྐྱོན་པར་བྱ་བ་
 གི། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། “གསང་བ་པའི་བདག་པོ་དེ་ལ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་
 མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤྱད་པར་འདོད་པས་འདི་ལྷར་བསམ་པར་བྱའོ། ། མཆོན་
 མ་ནམས་གང་ནས་བྱང་ཅི་བདག་གི་ལུས་སམ་བདག་གི་སེམས་སམ་བདག་གི་ཡིད་ལས་
 བྱང་། དེ་ལ་ལུས་ནི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་རྩ་དང་ཤིང་དང་བོང་བ་ལྟ་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་
 མེད་པ། རྒྱན་བཏང་³ ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུར་བརྟག་པར་
 བྱའོ། ། འདི་ལྷར་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་མི་ཞིག་གིས་ཁྲོས་ཏེ་མེའམ་དུག་གསུམ་མཆོན་
 ནམ་ཆུའམ་རྩི་རྩེས་བཞག་གས།⁴ བསྐྱེགས་སམ་བཅད་ཀྱང་མི་དགའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 ལ་བཟའ་བ་དང་བདུང་བཏང་བཟུ་བཏང་བྱུག་པའི་སྒྲོས་སམ། ཟེང་བཏང་གོས་སམ་ཅན་ཅན་
 ནམ་ག་བྱར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཀྱང་མི་དེ་ལ་
 དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་དེ་
 ལ་རང་གི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུངས་པའི་⁵ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 རོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་པའམ། གནོད་པར་བྱེད་པའི་མི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གྱིས་པའི་

1 གཞིགས་པར་ རྒྱ་ལུས་དབར་མ། ཟླ་དབར། གཙང་དབར།

2 ཟླ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བུ་རྩ་གྲུ་ཀྱན་སྤང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱེད་འགྲེལ། སོག་གངས་༥༤ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 ཟླ། “རང་གི་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་ཅན་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམས་
 འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ལྷ་ས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་ལ་རང་གི་ལྷའི་སྤྱོད་བདག་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་དུ་བརྟགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩལ་ཐུ་རབ་དུ་མར་གཞིག་པར་
 བརྟགས་བཏང་།” ཞེས་གསུངས་།

3 རྒྱན་བོ་འམ་ དུས་དབར།

4 གཞིགས་པ། དུས་དབར།

5 བསྐྱེད་པའི་ དུས་དབར།

བཞིན་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་། དེ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྒྲོས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་རྒྱལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་རྟིང་དེ་འཛིན་འཛོལ་པ་དང་། རྟིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རྣམས་འབྲུག་པར་གསུངས་སོ།། བསྐྱུས་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། “རང་དང་ལྷའི་སྤྱུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་སྤང་བ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྩལ་ཐ་རབ་དུ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་²བརྟགས་པའམ་གཞོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རིགས་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོག་སྤྱད་པའི་རིགས་པའམ། དེར་སྤང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་སེམས་རང་རིག་པ་ཙམ་རང་གི་ལྷའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱད་བྲལ་བ་སྤང་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་ཡིད་ལ་རང་གི་རིག་སྤྲུགས་བརྒྱས་བརྟོག་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།”³ ཞེས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལམ་རྟོ་རྟེ་གཟེགས་མའི་རིགས་པས་དབྱུང་པའི་མཐར་རམ། ཡང་ན་སྤྱར་བཤད་པའི་དོན་ལ་སྟོག་སྤྱད་པའི་རིགས་པས་ཡིད་བྱེད་ལ་ཏུ་འགོ་བ་བསྐྱུས་ནས་འཛོག་པའམ། ཡང་

བདག་པོ་གཞན་ཡང་སེམས་ནི་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བར་བསམ་པར་བྱའོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སེམས་ལ་ནི་དུས་གསུམ་མེད་དོ།། དུས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱུ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་གཞན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་རྣམས་ཡིད་མཚན་མ་དང་བཙས་པར་རྟོག་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་དུ་རྟོག་པའི་ཆོག་སྤྱད་གས་སོ།། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རབ་དུ་མི་ཤེས་སོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའགས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་རྒྱུད་པ་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་རྟིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ནམ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྟིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་གསང་སྤྲུགས་རྣམས་མངོན་དུ་རྟོགས་ཤིང་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

1 རྟོགས་རྩམ་ དབྱས་དབར།

2 གཞིགས་པར་ སྤྱུ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་བར་ གཙང་དབར།

3 རྟེན་སྤྱུ་ རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བུ་རྒྱ་གཞུང་ རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱུས་འབྲེལ། འོག་གངས་༥༦ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་ལྷའི་སྤྱུ་བདག་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱང་དུ་བརྟགས་པར་སྤང་བ་ལ་རྩལ་ཐ་རབ་དུ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་བརྟགས་པའམ་གཞོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རིགས་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོག་སྤྱད་པའི་རིགས་པའམ། དེར་སྤང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་སེམས་རང་རིག་པ་ཙམ་རང་གི་ཡིད་ལ་རྟེན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱད་བྲལ་བ་སྤང་བ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་རང་གི་ཡིད་ལ་རིག་སྤྲུགས་བརྒྱས་བརྟོག་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

དགས་ན་མི་བྱང་བས་དབྱེད་པ་དང་འཛོག་པའི་སྒོམ་སྒྲེལ་ནས་བྱེད་པ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་
བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་བྱ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀླམས་ལ་ཀླུ་འཕྱོར་གལ་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་
སྒྲིབ་པའི་ཀླུ་འཕྱོར་དང་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་པའི་ཀླུ་འཕྱོར་རོ།། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་
རྒྱུ་པའི་ལྷ་འཕྱོར་གཉིས་ནི། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ནི།
གང་དུ་བསྒྲོམས་པའི་ལྷ་དེའི་ཐུགས་སྤྱུལ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཀུན་རྒྱུ་པའི་ལྷ་འཕྱོར་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་འདུའོ།། རྒྱུད་གི་ཀླུ་འཕྱོར་ནི། ལྷ་འཕྱོར་གཉིས་ཀའི་བརྟན་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་བསྐྱེད་ནས་མཚན་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་
ཀླུ་འཕྱོར་གཉིས་སུ་བསྐྱེད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འདི་དག་ལ་རྫོགས་རིམ་མེད་པར་བཤད་
པས་རྒྱུད་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་¹མཐུས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲེལ་བ་དང་། དེ་
དག་ལ་བརྟན་པའི་²མཚན་མེད་ཀྱི་ཀླུ་འཕྱོར་ཡང་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་
རྫོགས་རིམ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀླམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་ལོག་
མ་འདི་ཀླམས་ལ་ལམ་རྩི་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་³རྒྱུད་པར་ཞིབ་མོ་མ་ཤེས་ན། མོང་མའི་ལམ་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀླམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(བསྐྱེད་པ་ལས་སུ་བྱང་ནས་དངོས་སུ་བཞི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་)ནི། རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་
རྩམ་ལ་བརྟན་ནས་རལ་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་སོགས་སྤྱུ་བ་དང་། བྱང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་
ཀླམས་སུ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམས་ནས་ཞི་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྤྱུ་
བ་དང་། འཇམ་དབལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུ་བ་པ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་མགོ་ལ་
ཉུག་པའམ། ལེགས་སོ་ཞེས་པ་བྱང་བྱང་དུ་བསྐྱེད་བརྩོན་བྱས་པའི་མཐར་དེ་དག་བྱང་བ་ན།
བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྩེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་

¹ བསྐྱེད་པའི་ གཙང་དབུ་

² བརྟན་པའི་ དུས་དབུ་

³ ཡོང་མེ་ དུས་དབུ་

སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། ། ལམ་སྟེང་པའི་སྤྱིའི་ཆིངས་
བཞི་པོ་དེར་རྒྱད་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་རྣམས་འབྱུགས་བསྐྱེབས་ནས་ལེགས་པར་
བསྐྱུས་པས། རྒྱད་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་སྒྲུང་ན་རྒྱད་ཤེས་པའི་གུངས་སུ་འགྲོ་
བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་ཆགས་རེ་རེ་ཙམ་ཤེས་པས་ནི་ལམ་སྤྱིའི་གནད་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་པས། རྒྱུ་ལྟར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱད་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་
བའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱས་ཤིག །

འདིར་སྒྲུས་པ། རྒྱུད་རྒྱད་གཙོ་པོ་རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱུང་དོན། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་
གསང་བས་བཤད་པ་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི། རྒྱུད་པའི་རྒྱད་
ལ་བདེ་ལྷག་འབྱུག་པའི་སྟོ། ། རྡོ་རྗེ་འཆར་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས་རྒྱུད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱད་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པའོ། ། དང་པོ་(རྒྱད་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་དང་པོར་སྐྱེད་
གཞིས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྣམ་སྒྲུང་བསྟན་པས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེད་དོ། །
དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཐོབ་བྱ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ནི། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྟོན་པ་ལ། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུན་མོང་བ་ནི།
ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་དུམ་བུ་བཞི་སྟེ། རྡོར་དབྱིངས་དང་། ཁམས་གསུམ་
རྣམ་རྒྱལ་དང་། འགྲོ་འདུལ་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུམ་བུའོ། ། དང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་དེའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། རྡོ་རྗེའི་རིགས་

ཏེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སོ།། གསུམ་པ་ནི། བསྐྱའི་རིགས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་
 སོ།། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཏེ་རིན་
 འབྲུང་གི་རིགས་སོ།། རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་བཞི་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་སེམས་
 ཅན་གྱི་བསམ་པ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་ནས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཡིན་ལ།
 ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་
 ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་དོ།། རྒྱུད་ཀྱི་མ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པ་དངོས་བྱུང་མཆོག་གི་
 ཁྱད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་དུམ་བུ་བཞི་ག་¹དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།།² རྒྱུད་ཀྱི་
 མའི་བྱི་མ་ནི། དངོས་བྱུང་གི་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
 འདུག་པར་མི་ཁུས་པས་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་། སྟོམ་པས་འཛིགས་སྐྱག་ལ་བརྒྱས་
 པ་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
 ཐབས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་དུམ་བུ་བཞི་ག་³དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།།⁴ དེ་ལྟ་
 ནའང་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་བསྟོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་པ་མི་འགལ་
 ཏེ། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཕལ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོམ་པ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པ་
 མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།། འོ་ན་དུམ་བུ་བཞིའི་ལམ་འདི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བཞིའམ་འོན་
 ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་

¹ བཞི་ཁ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཀ་ གཙང་དཔར།
² འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།། རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔར།
³ བཞི་ཁ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཀ་ གཙང་དཔར།
⁴ སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔར།

དེ་འཛིན་གསུམ་གསུམ་གསུངས་སོ།། དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་དུམ་བྱ་བཞིའི་རིགས་བཞི་དང་
 བྱག་རྒྱ་བཞི་སྤྱར་བ་ནི། བྱག་ཆེན་སྤྱད་མ་རྒྱ་བྱགས་ཆོས་རྒྱ་གསུང་ལས་རྒྱ་འཕྲིན་ལས་
 ཡིན་པས་སྤྱད་གསུང་བྱགས་མཛད་པ་བཞི་དང་དུམ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བཞི་སྤྱར་བ་ཡིན་
 ལ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་ཀྱང་། བྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་འདིར་སྤྱད་པ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་
 ཏེ། ཞེས་སྤྱད་བྱེད་དང་བཅས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།། དེ་སྤྱར་སྤྱར་བའི་སྤྱད་པ་སོགས་པ་
 བཞི་ནི། རྣམ་སྤང་དང་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
 ལ་སྤྱད་དང་བྱགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱད་
 ལ་སོགས་པ་མིན་ནོ།། རིགས་བཞི་པོ་དེ་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནས་ལས་དཀྱིལ་གྱི་
 བར་བཞི་བཞི་ཡང་བྱག་རྒྱ་བཞི་དང་སྤྱར་ནས་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པས། རང་རང་
 གི་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་དང་བྱགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་བཞི་བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་ཀྱང་། “རིགས་བཞི་རྣམས་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནི། ལྷ་རྣམས་
 དགོད་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱད་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་མི་ཟད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་བ་བསྟུས་པ་
 ཡིན་པར་བསྟུན། དམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རི་ལྷར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐོལ་བའི་
 སྒོ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དོ་མེ་དང་ལྷགས་ཀྱང་དང་། མདའ་དང་མགུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
 བཀོད་པ་ཉེ་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བྱགས་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་
 བ་བསྟུས་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རི་ལྷར་རྟོགས་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་སྤྱོད་
 པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྤྱལ་བ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཀོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱོད་པ་

ལ་སོགས་པ་བསྐྱེས་པ་བསྐྱེས་པར་བལྟའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་སྤང་བ་
ལས་གཙོ་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་གསུངས་པས། རྟོན་དབྱིངས་ཀྱི་དུས་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སོ་
ལྷ་བུ་ལ་ཡང་རང་རིགས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱག་ཆེན་གཙོ་ཆེ་མོད་ཀྱང་། ཐུགས་དམ་ཆེག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
སོགས་མེད་པ་མིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། གཞན་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “རིམ་པ་འདིས་ནི་སྐུ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིར་གསུངས་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལུས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། ‘སེམས་དང་’ལུས་མེད་པའི་
དག་ཀྱང་²མི་སྲིད་དེ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལས་ཀྱང་སྐུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཆར་
དགོས་པར་བལྟའོ། དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྐུ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་མར་གྱུར་བ་གོ་རིམས་³བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི་འདིར་བཤད་དོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་རྣམ་
དབྱེ་ཞིབ་པར་ཤེས་ན་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དུས་བུ་བཞིའི་ལམ་རེས་འགའ་གང་
ཐག་གཅིག་གི་འཛིང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་རིམ་ནས་བཤད་ཅིང་། རེས་འགའ་གང་ཐག་རྒྱད་སོ་
སོ་བའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ནས་

༡ ལྷེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། འི་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༡༩ནང་ལས་བྱང་བའི་ནང་མི་འདྲ་ལྟེ།

“རིགས་བཞི་རྣམས་ལ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ནི་ལྷ་རྣམས་དགོད་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྐུར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྐུ་མི་ཟད་པའི་མཛོད་
རྣམ་པར་སྐྱེལ་པ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པར་བལྟའོ། དམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐོ་མཚན་པར་བྱེད་པ་རྟོ་
རྒྱུ་ལྟེ་དང་། མཐའ་དང་མགུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ཉི་ཤེས་མཚན་ཉིད་ནི་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་
རྣམ་པར་སྐྱེལ་པ་བསྐྱེས་པ་འོ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆོས་བསྐྱེས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་
ཅིང་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་མཛོད་རྣམ་པར་སྐྱེལ་པར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་མཛོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཀོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེས་པ་བསྐྱེས་པར་བལྟའོ།” ཞེས་གསུངས་པ།

༢ དག་ཀྱང་སྐུ་འབྲེལ་དཔེར་མ།

༣ ཀོ་རིམ་ ལྷེ་དབར། དུས་དབར།

༤ ལྷེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། འི་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༡༩ནང་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
གཅིག་རྒྱང་མི་འདྲ་ལྟེ། ‘སེམས་ཀྱང་’ ཞེས་གསུངས་པ།

དང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡོ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བྱུག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་མང་དུ་གསུངས་
 པ་ནི། འབྲས་བུའི་བྱུག་རྒྱ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ལྷན་དག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་
 པ་བཞི་ལྟའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་བསྐྱབས་ནས་ཐ་མལ་པའི་ལྷན་
 དག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བཞི་སྦྱོར་བའོ།། དེ་ལྟར་རིགས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སམ་རྩོ་རྩེ་འཆང་
 གི་རིགས་ཞེས་པའི་སྒྲོས་པ་པོ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྩོར་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་
 བསྐྱར་བ་རྩོགས་པ་ནི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན་ལ། རིགས་གཞན་རྣམས་ནི་
 ཉི་ཆེ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན་པར་སྟོན་འགྲེལ་ལས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། འོན་རྣམ་སྤང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་དེ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གསུམ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ལམ་རྩོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 དུ་ནལ་འཕྱོར་ཆེན་པོ་བདག་ཉིད་རྩོགས་པའི་ལམ་ཡང་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྟའི་
 རྣལ་འཕྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤིད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་
 རས་སྒྲོམ་པར་རྒྱུད་སྤེའོག་མ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཁུངས་བྱལ་ལས་མ་གསུངས་པས། དེ་ནི་
 རྒྱ་མེད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་སོ།། འོན་ཀྱང་རྣམ་བུ་གི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་དེ།
 མངོན་བྱང་ལྟ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་མེས་ས་འཆང་རྒྱ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་དེ་དང་
 དེའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དེའི་སྟོན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་
 ལ་དེ་ཉིད་སྤང་བའི་སྐྱབས་སུ་བྱུར་ཅམ་བྱང་བ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་བཞི་དང་སོ་སོར་སྤྱར་
 བ་སྒྲོབ་དཔོན་གསུམ་གྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། མངོན་བྱང་ལྟ་སངས་རྒྱས་པ་ཡན་ཆད་³སྒྲོབ་
 པའི་ལམ་དང་བསྐྱུན་པའི་སྒྲོམ་དུ་གསལ་ལ། རྣམ་སྤང་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་

1 བསྟོན་འགྲེལ་ དབྱས་དབང་།

2 སྒྲོམ་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ།

3 ཡན་ཆད་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

ནི། སངས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆེན་མོ། སངས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆེན་མོ། སངས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆེན་མོ། སངས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆེན་མོ།

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་ཉམས་སྤྱད་པའི་རིམ་པ་)ལ་བཞི། ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་ཉམས་དམ་ཆེག་དང་སྐྱོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་
སྐྱོད་ཏུ་བསྐྱོད་པ་རིམ་ཏུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོད་པ་ལས་སྤྱད་ཏུ་ནས་དོས་བྱུང་རིམ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་
བཅོམ་། དང་པོ་(ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་)ནི། རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་ཉམས་དམ་ཆེག་དང་སྐྱོམ་པ་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ལས་སྐྱོམ་པ་སྐྱོད་ཏུ་
རུང་བར་བྱ་བ་ལོ། འདི་ལ་དེའི་ལོ་ལོ་དུ་གཞུག་པ་ཅམ་ཞིག་དང་། ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ལས་།
རིགས་ལྟེ་སྐྱོམ་པ་མི་འཛིན་ཞིང་¹བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་འཛིན་པ་ལ་སྐྱོབ་མའི་དབང་
ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་²དང་། སྐྱོམ་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་
རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་³སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ལས་གསུངས་
པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་ཅམ་ཞིག་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ལོ། སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ལོ།

གཉིས་པ་(སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་ཉམས་དམ་ཆེག་དང་སྐྱོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་)ནི། དབང་ཐོབ་ནས་ཁས་སྐྱོངས་
པའི་དམ་ཆེག་དང་སྐྱོམ་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཐོག་མར་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
བཙོན་པ་མི་སྐྱོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་། “དེ་ནས་སྐྱོམ་པ་མཉམས་པར་བྱས་པ་དེ།”⁴
དེས་བསྐྱོད་པའི་དེའི་ལོ་ལོ་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆེག་དང་ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་དེའི་ལོ་ལོ་
དུ་ཆོག་རིམ་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་ལས་། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་མཐོན་པར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆོག་པ་
སྐྱོམ་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་དང་། འདུལ་བ་དང་། སྐྱོད་
པ་དང་། བརྒྱུ་ཞུགས་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་སྐྱོངས་པར་བྱས་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དམ་ཆེག་ལ་སྐྱོད་པ་

1 མི་འཛིན་ཅིང་ སྤྱད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་

2 སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ སྤྱད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་

3 སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ སྤྱད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་ སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་

4 སྐྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱ་བ་

པ་རི་ལྷར་གླངས་པ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་སློབ་མི་སྟོན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་
 རོན་མ་ལུས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཐོག་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དམ་ཆེག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་
 བོ། འབྲས་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་
 བཅེས་པར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་པ་དགོ་བ་
 དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་
 པའི་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་རོ།”¹ ཞེས་སོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་དང་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པའི་
 དམ་ཆེག་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཅ་བའི་ལྷར་བ་རྣམས་ནི་ཅ་ལྷར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་
 པར་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། དམ་ཆེག་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་མ་
 ཆང་ན་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལྷག་དག་ཏུ་བོ། རི་སྟེ་མངོན་པར་བཅོན་
 བྱས་ཀྱང་། གང་ཟག་བཞི་ནི་འདིག་ཅིན་དུ། བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་དང་། བེ་ཆོམ་ལྡན་པ་ཉིད་དང་བོ། བཀའ་བཞིན་དུ་ནི་མི་བྱེད་
 པ།”² དད་པ་མེད་ཉིད་འགྲུབ་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་སྟོན་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་
 བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་འཇུག་སྟོ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མན་རག་བཞིན་དུ་སྐྱངས་ནས་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་
 པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ནས་བེ་ཆོམ་དང་ཡིད་གཉིས་མེད་པ་དང་།

1 བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྟོན་དཔོན་མངས་རྒྱས་གསལ་བ། རྒྱུད་རོན་འཇུག་ལ། སོག་གངས་པལ་2 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་གླ་
 མ་མཅེས་པར་བྱས་པ་དེས་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆེག་དང་། ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཆོ་ག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
 དབང་བསྐྱར་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོ་གས་སྟོས་པ་གཟུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་དང་། འདུལ་
 བ་དང་། རྟོན་པ་དང་། རྟོན་ལུས་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་མཁས་པར་བྱས་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དམ་ཆེག་ལ་སོགས་པ་རི་ལྷར་གླངས་པ་བསྐྱར་
 བའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་སློབ་མི་སྟོན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་རོན་མ་ལུས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཐོག་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དམ་ཆེག་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་ནི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཅེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་པ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བྱད་པར་རོ།” ཞེས་གསལ།

2 མི་བྱེད་དང་། དཔལ་དཔལ།

3 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 རྒྱུད་རོན་ཆེ་ཅོ་སོག་གངས་པལ་244པ།

རྒྱལ་བས་འབྲུག་ལྟོག་གི་བསྐྱེད་པ་བཅས་པའི་དམ་ཆེག་རྣམས་རིམ་པ་འད་པ་བཞིན་དུ་
 སྤང་བར་བྱས་པ་དང་། ལྷ་དང་བླ་མའི་ཡུལ་ལ་དད་པ་བཟན་པའོ། དེ་ལྷར་ན་སྐྱེས་པ་པོ་
 ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གང་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་ནས་བསྐྱེད་པ་¹དགོས་ཏེ། ཅེ་མོ་ལས།
 “སྟོག་གཅོད་རྒྱ་དང་འཁྲིག་པ་དང་། རྩལ་དང་སྒྲོམ་བྱེད་རྣམས་པར་སྤང་།” ཁྱིམ་པའི་སྒྲོམ་
 པ་ལ་གནས་ནས། དེ་ཆེ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་པ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་གྲུང་། སྒྲོམ་
 པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གནས། སོ་སོར་ཐར་དང་བྱུང་རྒྱུ་མེས་པ། རིག་འཛིན་སྒྲོམ་པ་
 མཆོག་ཡིན་ནོ།”² ཁྱིམ་གསུངས་ཏེ། ཁྱིམ་པ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་རྩེན་དུ་བྱུང་ན་སྒྲོམ་པ་གསུམ་
 ལྷན་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་³དགོས་སོ།

གསུམ་པ་(དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པ་རིམ་པ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མཆོན་མ་དང་བཅས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། དང་པོ་(མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་)ལ་གཉིས། རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བླ་བ་བྲུག་
 མཆོན་ལ་དམིགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། དང་པོ་(རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་
 རྣལ་འབྱོར་)ལ་གཉིས། ཐུན་བཞིར་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནི་བྱས་པས་རིམ་པ་བྱ་བའོ། དང་པོ་
 (ཐུན་བཞིར་བསྒྲོམ་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།

དང་པོ་(སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། སྟོད་འབྲེལ་ལས། སྒྲོབ་
 དཔོན་དང་སྒྲོབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཞུགས་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲོབ་མའི་དབང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་

1 སྐྱེས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དབང་མ།

2 རྒྱ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 9 རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་ཅེ་མོ། སྟོག་གྲངས་944བཅ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “བཟུན་དང་
 སྒྲོམ་བྱེད་རྣམས་པར་སྤང་།” ཁྱིམ་གསུངས།

3 སྐྱེས་ སྐྱེ་འབྲུམ་དབང་མ།

གསུངས་པའོ། དེ་ལ་སློབ་མའི་དབང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པས་རི་ཅན་ཞིག་བསྐྱོན་པར་བྱ་བ་ནི།
 ལྟོད་འགྲེལ་ལས། "སློབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་
 པ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་བསྐྱར་བ་དང་རྩའི་བྱས་དང་། ཡང་བདག་བསྐྱར་བ་དང་
 གནས་བསྐྱར་བ་ཡང་བྱས་ནས་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་དུ་བཅུགས་སུ་གསོལ་རྟེ། ལྷག་བྱ་བ་དང་
 སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་གསོལ་བ་
 དང་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་དང་བྱང་རྩལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་སྤྱད་ལ། རྟོ་རྟེ་ཐལ་མོ་དང་རྟོ་རྟེ་བསྐྱམས་པ་བཅེངས་རྟེ་རྟོ་རྟེ་ཐལ་མོ་
 སྦྱིང་གར་འབྲལ་ལ་རྟོ་རྟེ་དབབ་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས། བདག་མེད་པར་སྐྱོན་པ་དང་རྒྱ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱོནས་རྟེ་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་བཅེང་བར་བྱའོ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཅུག་སྟེ་ལྷག་བྱ་ཆེན་
 པོ་སྐྱབ་པ་བྱས་ནས། རེ་རྩུ་པོ་རྩེ་ཞེས་བརྟུན་དེ་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པའི་སྦྱོར་བས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ། རང་གི་དམ་ཆེག་གི་ལྷག་བྱ་རྣམས་
 གྱིས་རབ་དུ་བསྐྱབས་ནས་རང་གི་ལྟ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་དང་
 ལས་དང་ལྷག་བྱ་ཆེན་པོས་རྒྱས་བཏབ་ལ་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གིས་བདག་ཉིད་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་རྟེ། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པས་དབང་བསྐྱར་ནས་སྤེལ་མོ་ལ་སོགས་པ་
 གསང་བའི་མཆོད་པ་བཞིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 ལྷག་བྱ་སྟེ་རང་གི་ལྷག་བྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱོནས་ལ། བརྟུ་མུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་རང་གི་ལྟ་མཛུགས་རྣོས་ཤིང་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོན་པར་
 བྱའོ།" ² ཞེས་གསུངས་པའོ། འདི་ལྟར་ན་ཁྱས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཁྱོ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་

² སྦྱིང་གར་ གཅོད་དབང་། དཔུས་དབང་།

³ རྟོ་བསྐྱམས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱམས་པའི་སྦྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༤༣ ལས་བུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། "སློབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་བསྐྱར་བ་དང་། རྩའི་

བསམས་པ་ལ་གཞག། དེ་ནས་དོར་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བརྗོད་ཅིང་དེའི་ཕྱག་ཆེན་བཅིངས་
ནས་རང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསམ། ཡང་རྒྱུ་ཡིག་ལས་རྒྱུ་མཛད་ཏུ་སྐྱལ་ཏེ་སྟོ་དབྱེ་པའི་
ཕྱགས་རྒྱ་བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྟོ་བཞི་དབྱེ། དེ་ནས་དོ་རྗེ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱགས་རྒྱས་སངས་
རྒྱས་རྣམས་བསྐྱུ་ལ་དོར་སེམས་སུ་བསྟོམས་ནས་མཆོན་བརྒྱ་ཅས་བརྟོད་ལ། སྟོ་བ་བཞིའི་
ཕྱགས་རྒྱས་དབྱུག་གཞུག་སོགས་བྱས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་མཆོད་པའི་
མཐར་མཉམ་རྣམ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་བསྐྱུ་པ་བྱ་བར་བཤད་དོ། སྐབ་ཐབས་རྒྱུང་བ་ལས་
རང་ནས་མཁའ་ནས་བབས་ནས་མདུན་ཏུ་སེང་གའི་གདན་གཉིས་པ་བསམས་པ་ལ་དོར་
སེམས་གཅིག་སྐྱལ་པར་བཤད་ཅིང་རང་རྣམ་སྤང་ཏུ་སྟོམ་པ་མ་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་སྟོད་
འབྲེལ་ལས་སྟོབ་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟན་དང་སྟོབ་དཔོན་ལ་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་བཤད་པས། སྐབ་ཐབས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟན་ནི།
སྟོབ་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་པར་གསལ་ལ། སྟོད་འབྲེལ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་དེའི་དབྱས་
དང་མདུན་ཏུ་ལྟ་སྟོམ་པ་མ་བཤད་ཀྱང་སྐབ་ཐབས་གཉིས་སུ་བཤད་པས་སྟོབ་མ་ལ་ཡང་
དེ་དག་དཔོན་སོ། སྐབ་ཐབས་གཉིས་སུ་དོར་སེམས་སུ་སྟོམ་པར་བཤད་པ་ནི་མེ་ཏོག་
གང་འཕྲོག་གི་མཆོན་ལྟེད་ཏུ་བྱས་ནས། སྟོད་འབྲེལ་ལས་རང་གི་ལྟ་གང་ཡིན་ཏུ་སྟོམ་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱོལ། ཆོ་གའི་རིམ་པ་དེ་དག་གིས་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་འདོད་ན་
སྟོད་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལ་གཞི་བྱས་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་འབྱུང་བའི་སྐབ་ཐབས་ཆེ་
རྒྱུ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ། ལོ་སྤྱི་བ་དང་ཆོག་
མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ཇི་ཅམ་²ཞིག་གི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱེས་ཀྱི་བར་ཏུ་བསྟོམ་པ་
ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱོལ།

གཉིས་པ་(སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཕོབ་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཕོབ་པ་

1 གང་ཕོག་ རྟེན་པར།

2 ཇི་ཅམ་ དབྱས་དཔར།

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་དངོས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རྟོག་དེས་ན་¹ རྒྱལ་འཁྱོར་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སྟོན་པར་མ་རྒྱལ་ནའང་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གསུམ་ནལ་འཁྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་ལ། ནལ་འཁྱོར་ཆེན་པོ་ལ་
ནི་རྒྱལ་འཁྱོར་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་ནལ་དེའི་མེད་དོ། སྟོན་པའི་དུས་ལ་ལོ་གཅིག་གས་ཆེ་བ་
དུག་གས་ཆེ་བ་གཅིག་གི་པར་དུ་སྟོན་པར་ནོ་རྟེ་འབྱུང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་རབ་
འཁྱོར་ཐ་མའི་དབང་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་ངས་ལ། དབང་བསྐྱུར་བ་ལ་ནི་དེར་དུས་རི་སྟོན་
གིས་ལྷ་ནལས་ལ་གནང་བ་ཐོབ་པ་དེ་སྟོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རི་
ཅམ་སྟེས་གྱི་པར་དུ་སྟོན་པ་ནི། སྟོན་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་རི་སྟོན་ནོ་རྟེ་དཔྱིངས་གྱི་དཔྱིས་
འཁྱོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྟོན་གྱི་པར་དུ་ཉིན་དེ་ཁོང་བསྟོན་པར་
བྱའོ།”² ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་དང་གྲུང་དང་གྱི་སྟོན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཐུན་བཞིར་ཆོ་
གའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེང་བ་བཀག་ནས་སྟོན་པའི་རིམ་
པ་ནལས་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་དོན་གྱི་སྤྱི་སྟོངས་པར་བྱས་ནས། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དཔྱད་ནས་བསྐྱུངས་པས་བགེགས་བསྟོག་པ་དང་དམ་ཆོག་
དང་སྟོན་པ་འཛིན་པའི་སྟོན་བཟན་པ་དང་། ཐུག་དང་མཆོད་པ་དང་བཞུས་པ་སོགས་གྱིས་
རྒྱུད་སྟུང་བ་དང་།³ ལྷའི་ནལ་འཁྱོར་གང་ཡིན་གསལ་བཅུ་པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་པ་ལྟ་བུའི་
གསལ་སྒྲུང་བྱུང་བུང་གི་པར་དུ་བསྟོན་པར་བྱའོ། དེ་ནི་ཐོག་མར་ནལ་འཁྱོར་རྒྱུད་ལ་སྟེས་
པའི་ཆད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་སྟོན་མི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་དཔོན་
དང་སྟོན་མ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲའོ། སྐབས་འདི་དག་དུ་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཟན་

1 མངོན་བྱུང་དུ་དཔྱུས་དབང་།

2 དེ་ནས་དཔྱུས་དབང་།

3 རྟེན་བཟན་གྱི་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་གྱི་ནད་གཤམ་སྟོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་འབྲེལ། རོག་གྲངས་72136

4 སྟོན་པ་དང་། རྒྱུད་འབྲེལ་དབང་ལ།

ཉིད་བསྐྱེས་ཞིང་བརྒྱས་བརྟེན་¹བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ།² ཞེས་སོ། ལྷའི་སྤྱིར་པོ་ཆིག་
 ཅམ་གྱིས་ལྷར་སྤྱེད་བ་འདི་ཡང་སྐྱོམ་བ་མི་རུས་པར་བརྒྱས་བརྟེན་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་
 དངོས་བྱུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱོམ་བ་རུས་ན་དེ་ལྷར་མི་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་བྱེད་
 དང་བཅས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྤྱིར་པོའི་དོན་གྱི་ཆིག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དམ་ཆིག་
 སེམས་དཔར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བ་འདི་ཡང་བརྒྱས་བརྟེན་³འབའ་ཞིག་ལས་དངོས་
 བྱུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་གྱི། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོམ་པས་བསྐྱབ་རུས་⁴པ་
 རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྷ་ཞེ་ན།” བྱི་མའི་ཡང་བྱི་མའི་རྒྱུད་ལས་བརྒྱས་བརྟེན་⁵ཀྱི་
 སྐབས་སུ། ལྷ་དན་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ། གསང་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ནས། ཐ་ན་སྤྱིར་པོའི་དོན་གྱིས་བདག་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་
 བསྐྱར་ཏེ། མདུན་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཆིག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེས་ཞིང་ཇི་ལྷར་འདོད་
 པར་བྱེད་པས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་རྫོ་རྩེའི་ཆིག་གིས་བརྒྱས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།⁶ ཞེས་
 གསལ་བར་བཤད་དོ། འདི་ནི་ལྷའི་རྣལ་འཕྲོར་གྱི་ཆིག་ཁྲིགས་བཏོན་པ་ལ་བསྐྱེས་པ་ཞེས་ཐ་
 སྤྱད་འདོགས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ཡང་ཁྱད་ཆེ་བས་གསོན་པོ་དང་གཤིན་པོ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་རབ་གནས་སོགས་རྣལ་འཕྲོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐ་ན་འང་

1 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དཔར།

2 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། འཛོམ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་ ༩༠ན ༡ ལས་བྱང་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཇི་
 སྤྱིར་པོ་གསུངས་པའི་རང་གི་ལྷའི་དམ་ཆིག་སེམས་དཔར་ནལ་འཕྲོར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྐྱགས་བས་བརྒྱས་བརྟེན་བྱ་བའི་སྤྱིར་པོ་བརྟེན་བ་
 ཅམ་ཉིད་དེའི་དོན་གྱིས་བརྒྱས་བརྟེན་བྱ་བའི་ལྷ་སེམས་དཔར་བདག་གི་ཉིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ཉིད་འཛིན་དང་།
 མཆོད་པ་དང་ལྷན་པར་བསམས་ཏེ། མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་བྱེད་བསྐྱེས་ཞིང་བརྒྱས་བརྟེན་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ།” ཞེས་གསལ།

3 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དཔར།

4 རྒྱབ་རུས་ རྒྱ་འབྲེལ་དཔར་མ། ཇི་དཔར།

5 བརྒྱས་རྟེན་ གཙང་དཔར།

6 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། འཛོམ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་ ༩༠ན ༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་བརྟེན་བ་
 སྐྱོམ་གསུམ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིར་པོའི་དོན་གྱི་ཆིག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དམ་ཆིག་སེམས་དཔར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བ་འདི་ཡང་བརྒྱས་
 བརྟེན་འབའ་ཞིག་ལ་དངོས་བྱུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་གྱི། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོམ་པས་བསྐྱབ་རུས་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། ཇི་ལྷ་ཞེ་ན།” ཞེས་གསལ།

སྒྲོམ་པ་དེ་ཙམ་དེ་བྱས་ནས་རང་རང་གི་བརྒྱས་པ་སྒྲོགས་པ་དེ་བྱ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཐུ་བ་ཕྱག་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣམ་འཁྱོར་)ལ་གསུམ། ཐུ་མོ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་དང་། ཐུ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟན་པ་སྒོམ་ནས་སྒྲོ་བསྐྱ་སོགས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུ་མོ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་)ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པའི་དུམ་བྱ་དང་པོ་ལས། “དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག །གང་ཡང་རུང་སྟེ་བསྒྲོམ་བྱ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྱུར། ཉིང་འཛིན་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པའོ།”¹ ཞེས་ཐུ་མོ་འདི་ཉིད་དེ་འཛིན་བྱུང་བ་དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་སྟེ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་པས། འདིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱུང་བར་ཅན་མོ་ནས་གང་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའོ།། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གྱང་། “དེ་བས་ན་བྱུང་བར་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་བྱུང་འདོད་པའི་རྣམ་འཁྱོར་པས་དང་པོར་རྟོ་རྟེ་ཐུ་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་དེས་སོ།”² ཞེས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དངོས་བྱུང་མང་པོ་སྐྱབ་པ་ལ་འདི་དེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་འདི་ནི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ནི་གནས་གང་ལ་དགོས་པའི་དགོས་པ་རྣམས་འདིའི་ཡང་དགོས་པའོ།།

གཉིས་པ་(ཐུ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་)ནི། ཐུ་མོ་འདི་སངས་རྒྱས་གསང་བས་ལྷའི་རྣམ་འཁྱོར་སྒྲོན་དུ་བརྟང་ནས་སྒྲོམ་པར་བཞེད་དེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་དང་མདོར་བསྐྱེས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གྱང་རང་གི་ལྷའི་དམ་ཆོག་སེམས་དབང་བདག་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཆོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་

1 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 9 དེ་མོ་ནི་དེ་བསྐྱེས་པ། རྟོ་ག་གངས་༤936 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་དག་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག །གང་ཡང་རུང་སྟེ་བསྒྲོམ་བྱ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྱུར། ཉིང་འཛིན་ཡི་ཤེས་རབ་བརྟགས་པའོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྟོ་བསྐྱེས་པ། རྒྱུད་འབུམ། དེ་སྒྲོམ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་པ། རྟོ་ག་གངས་༤036 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བས་ན་བྱུང་བར་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་བྱུང་ལྷུང་འདོད་པའི་རྣམ་འཁྱོར་པས་དང་པོར་རྟོ་རྟེ་ཐུ་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་དེས་སོ།” ཞེས་གསལ།

དུ་བྱས་ནས། དང་པོར་དེ་ཞིག་རང་གི་སེམས་དབང་དུ་བྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ་རྩེ་སྤྲོ་མོའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་མོ།”¹ ཞེས་སོ། སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། དུམ་བུ་དང་པོ་ལས། “ཕྱེ་ནི་
 ཀླ་ལ་སྐྱར་བྱ་ཞིང་།”² སྤྲོ་ལི་ཅེ་མོར་བསམ་བྱ་བ། “རྩོ་རྩེ་སྤྲོ་མོ་³ བདེ་དེག་པས།” སེམས་
 ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར།⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀླ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བཞག་
 ཐབས་དང་། སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་བཞག་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤྲོ་ལྟམ་སྟོན་ནོ།⁵ འདི་
 ཡང་རང་གི་ལྟའི་ནུ་ལ་འབྱོར་བྱུང་པར་བྱས་ནས་སྟོམ་པར་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 བྱ་ཞིང་། ལུས་གནད་ནི་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པར་བྱས་ནས་སྤྲོའི་
 རྒྱག་ཅོར་མེད་ཅིང་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འདུག་ལ་སྤྲོ་ལ་མོ་བྱུང་བཅས་ཏེ་ལུས་བྱང་པོར་
 བསྐངས་ཏེ།⁶ སྤྲོའི་ཅ་བ་ནས་མདུན་མོའི་བར་དུ་སྤྲོ་སྤྲོང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱར་ཞིང་མཆུ་གཉིས་
 མཉམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལས་གཞན་ནམས་དང་
 ཡང་ལྟན་པར་བྱའོ། དེ་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་དོ་རྩེ་སྤྲོ་མོའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་
 པ་རི་ལྟར་དེས་པར་བྱས་པ་ལྟར་སྤྲོའི་ཅེ་མོར་བཞག་ལ་⁷ དེ་ལ་སེམས་གཟུང་བར་བྱའོ།
 དེ་ཡང་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། སྤྲོ་མོས་སྤྲོའི་ཅེ་མོ་ཅམ་ནས་སྟོམ་མོས་ཉིལ་གྱི་འབྲུ་ཅམ་གྱི་བར་
 རང་གི་ལྟའི་སྤྲོ་མ་དོག་འབྲུ་བ་ཅེ་སྤྲོ་པར་བཞད་དོ། འདི་དང་པོ་སྤྲོ་བར་བསྐྱེད་དེ་སྤྲོ་བ་རྩེ་
 ཞེས་བརྩོད་ནས་དེ་ནས་བཏེག་སྟེ་སྤྲོ་བྱུང་ནས་སྤྲོ་ཅེར་འབྲེང་སྟེ་གནས་པར་བསམ་པར་
 ཀུན་སྤྲོད་བཞེད་⁸ ལ། སྤྲོད་ག་⁹ ནས་འཕྲེན་པར་བྱ་བྱུང་བའེས་གཉེན་བཞེད་དོ། ཨ་བ་ཏ་རའི་

1 རྩོ་བསྟོན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 རྩོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་ལ། འོག་གངས་༤༠བཟ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 གཅིག་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སེམས་དབང་’ ཞེས་གསལ།
 2 ཅེ་མོ་ དཔུས་དཔལ།
 3 རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 དེ་ཞོ་ནུ་ཉིང་བསྟོམ་པ། འོག་གངས་༤9ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀླ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘ཕྱེ་ནི་ཀླ་ལ་གཞན་བྱས་ཏེ།’ ‘རྩོ་རྩེ་སྤྲོ་མོ་བདེ་དེག་པས།’ ཞེས་གསལ།
 4 རྩོ་ནོ། གཅོད་དཔལ།
 5 བསྐང་སྟེ། དཔུས་དཔལ།
 6 གཞག་ལ་ དཔུས་དཔལ།
 7 ཀུན་བཞེད་ སྤྲོ་འབྲེན་དཔལ་མ།
 8 སྤྲོད་པ་ གཅོད་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲིང་ག་¹ནས་རྒྱང་རྒྱ་བ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲིང་པོ་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་དེ་སྤྲ་ཅིར་
 འབྲེན་པར་བཤད་དོ། སངས་རྒྱས་གསང་བས། རྗོ་རྗེ་སྤྲ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོ་མ་པའི་
 ཆེ་རྒྱང་འབྱུང་འདུག་པ་ཀ་ག་ནས་སྤྲ་བུ་ག་དུ་རྒྱང་བཟུང་ན་²སེམས་གནས་པ་དང་མཐུན་པའི་
 རིག་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲེ་བར་བཤད་དོ། སེམས་འཛིན་ལུགས་ནི་ཤུ་བྱ་བ་ཤེས་གཉེན་གྱིས།
 “ཡིད་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོན་ལམ་ལོག་སྒྲོད། འབྲེན་པའི་ཐག་པས་དམིགས་པ་ཡི། ཀ་བ་ལ་གདགས་
 རིམ་གྱིས་ནི། ཤེས་རབ་སྐྱགས་ཀྱས་དབང་དུ་བྱ།”³ ཞེས་དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས་གསུངས་
 པ་དངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་པས།
 འབྲེན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་འདུལ་
 བའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་གཞི་རྗོ་རྗེ་སྤྲ་མོ་སྤྲ་མོ་ཆེ་གང་
 ལ་འདོགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་དང་འབྲ། ཡིད་ལས་རུང་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་
 བ་དང་འབྲ། འབྲེན་པ་བསྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་
 འདོགས་པའི་ཞགས་ཐག་དང་འབྲ། རི་ལྟར་བཞག་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་པ་མ་བཟུང་པའི་ཆེ་
 དེ་མ་ཐག་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་སྒྲོན་དང་བྲལ་བར་འཛིན་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་ཆེ་སྒྲིང་རྗེས་
 རི་ལྟར་བཞག་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲོད་ན་སྐྱགས་ཀྱ་བཏབ་ནས་ཆར་གཙོད་པ་དང་འབྲའོ།
 དེས་ན་སེམས་འཛིན་ལ་གནད་ཆེ་བ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་
 གཡེང་བར་སྒྲོད་པ་ཞིག་དང་།⁴ དེ་ནས་གལ་ཏེ་གཡེངས་ན་དེ་མ་ཐག་རིག་ནས་སྒྲར་ཡང་
 སྒྲར་བཞིན་གཏོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མ་ཡེངས་པའི་འབྲེན་པ་སྒྲིང་བ་ལ་
 རག་ལས་པས་དང་པོར་དམིགས་པ་གསལ་གདབ་ལ། འདི་ལྟར་བཞག་ཡོད་སྐྱམ་པའི་འབྲེན་

1 སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

2 བཟུངས་ན་ རྗོ་དབང། གཙང་དབང།

3 རྗོ་བསྐྱེན། རྒྱང་འགྲེལ། ཡི་སྒོ་བ་དཔོན་ཤུ་བྱ་བ་ཤེས་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ལོག་གངས་ ༡༥༩བཙ

4 ཅིག་ནང། གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

པའི་འཛིན་སྐྱབས་ལུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ། རིག་པ་ལ་ཤེད་མ་ཐོན་པའི་བློ་
 པ་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱིས་བྱིང་བ་མི་ཆོད་པས། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། “སློབ་གསལ་ཁིང་མ་རྒྱལས་
 པས་བློ་བཞེ་བར་གཞག་སྟེ།^{1,2} ཞེས་གསུངས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་
 ལུགས་ལ་རག་ལས་པས་བློ་བཞེ་བས་བཏགས་ནས་ཏ་ཅང་རིང་བ་དང་ཏ་ཅང་སྤང་བ་མིན་
 པའི་སྐབས་སྐབས་སུ་སེམས་བཏགས་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་བྱ་ར་གནས་པ་མ་བཏང་
 པའི་འང་ནས་རིག་ཅམ་རིག་ཅམ་བྱའོ།། འདི་ཡང་ཏ་ཅང་གིས་མ་ན་ཆོད་པ་སྐྱེ་ཁིང་ཏ་ཅང་
 སྐྱོད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྐྱབས་པས་དོ་རྩེ་ལ་མོ་བརྟན་པར་བྱུང་བ་ན། སྤྱི་ཅེ་མོའམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ལུས་ཀྱི་སྒྲིགས་སུ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་སྟེ་རིག་བྱའི་བྱུང་པར་གང་གིས་ལུས་དགེ་བའི་
 བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སེལ་བར་
 རུས་པའི་ལུས་ཤིན་སྐྱབས་སྟེ། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ན་ལུས་ལས་སུ་རུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ་མངོན་པར་བཅོན་པར་བྱེད་རུས་སོ།། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་པས་ནི་སེམས་
 ཤིན་སྐྱབས་སྐྱེད་དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་པས་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ལ། བདེ་བ་དང་ལྡན་
 པས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་ལྷ་མོའི་
 དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་ཚུལ་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་
 གསལ་བར་གསུངས་སོ།། ས་སྟེ་ལས་སེམས་ཤིན་སྐྱབས་ཀྱིས་ལུས་ཤིན་སྐྱབས་སྐྱེད་ལ་
 དེ་ལས་ཞི་གནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འདིའི་སེམས་ཤིན་སྐྱབས་ཅེ་གཅིག་
 པའི་ཞི་གནས་ལ་བཞེད་དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་བྱངས་པས་ཤེས་སོ།། འདི་ནི་ཞི་གནས་བྱལ་
 བྱལ་ཏུ་སྐྱོང་བར་གསལ་ཏེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཤིན་སྐྱབས་སྐྱེས་པའི་བར་ཏུ་སྐྱེད་པའི་བྱིང་རོ།།
 དེ་ཡང་སྟོན་ཏུ་སྤྱི་གསལ་སྤང་ལེགས་སོ་རྟེན་པའི་བར་ཏུ་སྐྱབས་ནས། དེ་ནས་འདི་སྐྱོམ་

༡ བཞག་སྟེ། རྒྱ་འབྲུག་དབང་མ། རྟེན་པར་

༢ རྟེན་པར་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྐྱོབ་དཔོན་ལུག་བཤེས་གཉེན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གངས་༡༥༩བ

པའི་ཆེ་མུན་བཞིར་བཅད་ནས་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་དུ་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། མྱོད་
འགྲེལ་ལས། ཉིན་རེ་ཞིང་²མུན་བཞིའི་སྒྲོར་བས་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲོམས་ན་ངེས་
པར་མཆན་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(བརྟན་བ་ཐོབ་ནས་སྒྲོ་བསྐྱོ་སྐྱགས་བྱ་བའི་རྒྱལ་)ནི། དུས་བྱ་དང་པོ་ལས། “དོ་རྩེ་སྤ་
མོ་བདེ་རེག་པའི། མཆན་མ་གལ་ཉེ་བྱུང་བ་ན། མཆན་མ་དེ་ནི་བྱུང་བ། སེམས་ནི་
ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ། རི་ཅམ་འདོད་པས་སེམས་བྱུང་ནས། ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་བྱུང་
བར་འགྱུར།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་སྤ་མོའི་གསུགས་བསྒྲོམས་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་རང་
གི་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཆེ་འཕེལ་བར་འདོད་ན། དེ་ནས་གྲོང་ལ་སོགས་
པ་དང་དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་བར་སྒྲོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་རྒྱལ་
ནི། སྤ་ར་བཟླ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྒྱལ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་སྤ་མོ་
མང་པོ་གཏོར་བས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བར་བྱ་བར་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་རིང་དུ་
བསམས་ནས། སྤ་ར་ན་བཟླ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་རྒྱུད་ནང་དུ་བསྐྱོ་བའི་རེག་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་
པས་སྤ་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱས་ནས་དོ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ་བསྒྲོམ་སྟེ། དུས་བྱ་དང་པོ་ལས།
“དེ་ནས་དེ་ཡང་བསྐྱ་བ་ནི། སྤ་ཡི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་གནས།”⁴ ཞེས་སོ། དེ་ནས་སྤ་ཅེ་ནས་
སྤ་བྱག་གཡས་པར་གཞུག་སྟེ་སྤྱིང་གར་⁵བཞག་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པར་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་
ལས་བཤད་དེ། ཨོ་འི་རྩ་⁶ཉིལ་ཞེས་བརྗོད་ལ་བྱའོ། དང་པོ་སྤ་མོ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་

1 བསྒྲོམ་དགོས་ གཙང་དཔལ། དུས་དཔལ།

2 ཉིན་རེ་ཞིན་ དུས་དཔལ།

3 རྩེ་བགལ་རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། འོག་གངས་༤9ན6 ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྩེ་སྤ་མོའི་བདེ་རེག་པའི། མཆན་
མ་གལ་ཉེ་བྱུང་བ་དང་། མཆན་མ་དེ་ནི་བྱུང་བ། སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ། རི་ཅམ་འདོད་པས་སེམས་བྱུང་ནས། ཁམས་གསུམ་
དུ་ཡང་བྱུང་བར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བགལ་རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། འོག་གངས་༤9ན6 ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་དེ་ཡང་བསྐྱ་བ་ནི། སྤ་ཡི་ཅེ་
མོའི་བར་དུ་ཡང་།” ཞེས་གསལ།

5 སྤྱིང་གར་ གཙང་དཔལ།

6 རི་རྩ་ གཙང་དཔལ།

བཅའ་ནས་དེ་ལྱུང་བ་ན་སྟོ་བསྟུ་སྟོ་ཆོག་ལ་རྩལ་སྟོང་བ་འདི་སེམས་ལས་རྩུང་གི་རྒྱ་བྱང་
 བར་ཅན་ཡིན་པས་གནས་པ་ཁོ་ན་སྟོང་བ་དང་སྟོ་བས་མི་གཅིག་གོ། སྟོ་བ་མན་ཆད་ལ་ཟླ་
 བ་གཅིག་སྟེ་ཟླ་བ་གསུམ་བསྟོམས་ན་སྟེ་མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྫོགས་པར་སྟོད་འབྲེལ་ལས་
 བཤད་དོ། དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་རྩུ་འབྲེལ་ལས་སྟེ་མོའི་ནལ་འཁྱོར་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་
 གོ་བ་ཆགས་ན། གསང་འདུས་འབགས་སྟོར་སོགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་
 ཆ་དང་མོར་སྟུབ་པ་དང་ལྱུང་ནས་རྩལ་སྟོང་བ་མང་པོ་ལ་བྱང་ཆེ་བར་སྤང་དོ།

གཉིས་པ་(མཆན་མ་མེད་པའི་ནལ་འཁྱོར་)ལ་གསུམ། དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ནས་གསུངས་པའི་
 རྩལ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་དང་། སྟོམ་པའི་རྩལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་
 བསྟན་པའོ། དང་པོ་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་ནི། དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ལས། “ཡི་གེ་
 ཨ་ལ་འཇུག་པ་ཡིས། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ནལ་པར་བསྟོམ། རང་གི་ཁ་ནས་གཞན་གྱི་
 ཁར། བསྟོམས་ན་དངོས་ལྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ངེས་འཕྱིགས་ཞེས་བྱ་བ། ཉིང་
 རེ་འཛིན་ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ། དེ་ཡིས་བྱུག་རྒྱ་བསྟུབ་པར་བྱ། བསྟོམས་ན་སྤྱར་དུ་འགྱུབ་
 པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འཁོ་བ། ཉིང་འཛིན་ཆོག་ནི་རབ་དུ་འཁོ། དེ་
 ཡིས་བསྟོམས་ན་སྤྱར་བ་བྱ། གསང་སྟགས་དངོས་ལྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། གསང་སྟགས་
 རིག་སྟགས་ཀྱི་བྲག་ནམས། བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུ།
 དངོས་ལྱུང་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་ལ་སྟོང་
 པོའི་སྐྱ་མ་བྱང་ཡང་ཆོགས་བཅད་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་པོ་དང་ལྷན་རྒྱུ་དང་གསང་
 སྟགས་དང་རིག་སྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་

9 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲམ་ 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ་ སོག་གངས་93ལ3 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡི་གེ་ཨ་ལ་འཇུག་ལྟེད་ཅིང་། ཡི་གེ་
 ཐམས་ཅད་ནལ་བསྟོམས་ལ། རང་གི་ཁ་ནས་གཞན་ཞལ་དུ། བསྟོམས་ན་བསྟོན་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར།ཤེས་རབ་ངེས་འཕྱིགས་ཞེས་
 བྱ་བ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་གྲགས་པ་སྟེ། དེས་ནི་བྱུག་རྒྱ་སྤྱར་འགྱུབ་པར། བསྟོམས་ན་སྤྱར་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར།ཤེས་རབ་སྟེ་ཡི་རྗེས་
 འཁོ་བ། ཉིང་འཛིན་ཆོག་ནི་རབ་སྟོམ་པ། དེ་བསྟོམས་ན་ནི་སྤྱར་བ་ཡང་། སྟགས་ཀྱི་དངོས་ལྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར།རིག་དང་སྟགས་དང་
 རྟེན་པར་དུ། རྟེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོམས་ན་སྤྱར་པར་ནི། རེས་བར་དངོས་ལྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

ལྷགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐ་དད་པར་སྒྲར་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་དད་མེད་པར་བྱའོ།། བདག་མདུན་གྱི་སྣ་དང་བརྒྲས་པའི་ལྷགས་
ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་བཞི་ག་འབྲེལ་ཡང་སྒྲིང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་བཞིའི་སྒྲོམ་པ་པོས་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་རྣམས་)ལ་བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། དེ་རྗེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།
བརྒྱའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་)ནི། བདག་ཉིད་
ནམས་སྒྲར་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུར་བསྒྲོམ་ཞིང་མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
པའི་ལྷགས་ཀྱང་ལྷགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བསམ་ལོ།། དེ་ནས་རང་དང་མདུན་གྱི་སྣ་ལ་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན།
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་སྒྲར་བ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྲས་པ།། སངས་རྒྱས་བདག་
ཉིད་བཟུལ་ཤིས་གནས།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་རྟེན་འདིར།། སངས་རྒྱས་སྒྱའི་བསྒྲོམ་
པར་བྱ།། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྒྲིང་གར་²ནི།། རང་ལྷགས་ཡི་གེ་ནམས་པར་བསྒྲོམ།། རང་གི་
ལུས་ནི་བདག་མེད་པར།། ཆོས་དང་གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད།། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྒྱུ་གང་
ཡིན།། དེ་ཡང་བདག་མེད་པར་བསམ་ལོ།། སངས་རྒྱས་གཞུགས་འདི་ཅེ་ཞིག་ཡིན།། དེ་
ཡི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།། གང་ཟག་ཅེས་བྱའི་སངས་རྒྱས་མེད།། བྱང་པོ་དང་ནི་ཁམས་
མ་ཡིན།། གཞུང་དང་འཛིན་པ་སངས་རྒྱས་མེད།། སངས་རྒྱས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།། བ་
རོལ་ཕྱིན་དུག་ས་བོན་ནི།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ནམས་པར་སྒྱུངས།། ཀུན་གཞིའི་གནས་མེད་

༡ བཞི་ན་ སྒྱུ་འབྲུམ་དབང་ལ།

༢ སྒྲིང་གར་ གཙང་དབང་།

ནལ་འབྱོར་པ། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་བདག་མེད་འདྲིན། འདི་འདྲ་བ་ཡི་ནལ་འབྱོར་གྱིས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་ན། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱར་བ་དུ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་
སྤྱབ་པར་བྱེད།”¹ ཅས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(རྗེ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ཆུབ་)ནི། རང་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་དང་མདུན་དུ་ཡང་ནལ་
མཁའ་བྱལ་པའི་རྗེ་རྗེའི་གཟུགས་བསམས་པའི་ལྟེ་བར་ཡི་གེ་དགོད། དེ་ནས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ནལ་པ་སོ་སོར་ནལ་བར་གཞིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ན་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞག་ལ་བསྐྱོམ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་རྗེ་རྗེའི་རིགས་བརྒྱས་པ། བདག་
ཉིད་རྗེ་རྗེ་སེམས་དབའ་དུ། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར། རྗེ་རྗེའི་གཟུགས་ནི་
བསྐྱོམ་པར་བྱ། རྗེ་རྗེ་དེ་ཡི་དབུས་སུ་ནི། རིག་སྐྱགས་ཡི་གེ་ནལ་བར་བསྐྱོམ། རྗེ་རྗེ་
དེ་ཡང་དངོས་མེད་པའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན། དེ་ཅི་རྗེ་རྗེ་ཞེས་བྱ་འཇམ།
དེ་ཉིད་གང་ནི་མི་འགྱུར་བ། དེ་ཅི་དེ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དམ། གང་སྟོང་ཆོས་ཉིད་ཅེས་སྟེ་
བརྗོད། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནལས་ཀྱང་། སྟོང་པའི་ནལ་བར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ།
གཟུགས་ནི་རྩལ་དུ་ནལ་གཞིགས་ན། རྩལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། གཟུགས་ནི་སྟོང་
པ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་ཞེས་སྟེ། དེ་ལྟར་²ནལ་འབྱོར་འདི་ཡིས་ནི། རབ་ཏུ་
དགའ་བ་སྤྱར་དུ་འགྲུབ།”³ ཅས་གསུངས་སོ།

¹ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 9 རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་ཆེན་མོ། སྔག་གྲངས་960བཟ། ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་
པའི། སངས་རྒྱུས་བདག་ཉིད་བཟུ་ཡིས་འདྲིན། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར། སངས་རྒྱུས་གཟུགས་སུ་ནལ་བར་བསྐྱོམ། སངས་
རྒྱུས་དེ་ཡི་བྱུགས་དབུས་སུ། རིག་པའི་ཡི་གེ་ནལ་བར་བསྐྱོམ། རང་གི་ལུས་ནི་བདག་མེད་ཅིང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་སྟོང་བཞིན། སངས་
རྒྱུས་དེ་དག་གི་གཟུགས་ནི། བདག་མེད་བར་ནི་ནལ་བར་བསམ། ལུས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བརྗོད་པས། སངས་རྒྱུས་དེ་ཡང་ཡོད་མ་
ཡིན། བྱང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱུས་མེད། གང་ཟག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་མེད། སངས་རྒྱུས་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན། ལ་རྩལ་ལྷན་དུག་ས་པོར་ཉེ། ལས་རབ་ས་པོར་སྟོང་མཛད་པའི། གནས་དང་གནས་མེན་སྐྱལ་ལྷན་པ། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
བདག་མེད་འདྲིན། དེ་ལྟར་སྟེ་གསུང་ཆེན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བརྒྱས་ན། སྤྱར་བར་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡིས། རབ་ཏུ་
དགའ་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

² ད་ལྟར་ དབུས་དབར་

³ ལྷེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 9 རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་ཆེན་མོ། སྔག་གྲངས་961བཟ། ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རྗེ་རྗེའི་རིགས་བརྒྱས་པ། རྗེ་རྗེ་
སེམས་དབའ་དང་བདག་ཉིད། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར། རྗེ་རྗེའི་གཟུགས་སུ་ནལ་བར་བསྐྱོམ། རྗེ་རྗེ་དེ་ཡི་ལྟེ་དབུས་སུ། རིག་

གསུམ་པ་(རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་རྩལ་)ནི། རང་རྩོམ་རིན་ཆེན་དང་མདུན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་
ཡི་གེ་ནམས་བསམ་སོ།། དེ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་རིན་
ཆེན་རིགས་བརྒྱས་པ།། བདག་ཉིད་རྩོམ་རིན་ཆེན་དུ།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་རྟེན་འདི།།
སྟོང་པ་ནམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།། ནམ་མཁའ་དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་པས།། རིག་སྒྲགས་ཡི་གེ་
བསམ་པར་བྱ།། ཆོས་ནམས་དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བ།། སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ།། སྤྱི་
དང་ནང་དུ་ནམ་བཏགས་པའི།། གཟུགས་ནི་རེ་ཞིག་མ་སྟེས་ཏེ།། གང་ན་གཟུགས་ནི་ཡོད་
མིན་པ།། དེ་ལ་མིག་ཅེས་ངེས་སྟོན་བཟོད།། གཟུགས་དང་མིག་ནི་མེད་པས་ན།། ནམ་པར་ཤེས་
པ་མི་འབྱུང་ངོ་།། ཇི་ལྟར་མིག་ལ་དེ་བཞིན་ཀྱང་།། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ནམ་སྤངས་པའོ།། ནལ་
འབྱོར་རྩལ་ནི་འདི་ཡིས་སུ།། རབ་དུ་དགའ་བ་སྦྱབ་པའི་མཆོག་།”ཅེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་(བརྒྱའི་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་རྩལ་)ནི། རང་འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷག་དང་མདུན་དུ་ཡང་བརྒྱས་
ནམ་མཁའ་བྱུང་པར་བསམས་ལ་ཡི་གེ་དགོད། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ནས་

པའི་ཡི་གེ་ནམ་པར་བསྒྲོམ།། དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་རྩོམ་རྩོམ་དེ།། བྱང་རྩལ་འབྱས་བྱ་གང་ཡིན་པའོ།། གང་ཞིག་རྩོམ་ཞེས་སུ་བཤད།། གང་ཞིག་དེ་
ཉིད་འགྱུར་མེད་པའི།། ལུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་བཟོད་ལ།། གང་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་།། གཟུགས་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ།། འབྱུང་
བ་ཆེ་སྤྱི་འཛིན་པ་མིན།། ལུས་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད།། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡོད་མ་ཡིན།། གཟུགས་དེ་ཡང་ནི་ནམ་ཤེས་ལ།། བྱ་མོའི་
འདུ་ཤེས་ནམ་པར་བསྒྲོམ།། ཆམས་སུ་ནི་ནམ་ཤེས་།། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡོད་མ་ཡིན།། ཆམས་དེ་མིང་ནམ་ཤེས་།། ཆམས་ཞེས་བྱ་ཡོད་
མ་ཡིན།། གཟུགས་ནི་སྟོང་བ་ཞེས་བཤད་དོ།། འདི་དེ་རྩོམ་རྩོམ་བྱུང་།། གཟུགས་སྟགས་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི།། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་
ནམ་པར་བསྒྲོམ།། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ནལ་འབྱོར་གྱིས།། རབ་དུ་དགའ་བ་སྦྱབ་པར་བྱ།།” ཞེས་གསུངས།

9 རྟེན་པ་གཤམ་རྒྱུད་འབུམ་ 9 རྒྱུད་རྩོམ་རྩོམ་ཅེ་མོ། སྟག་གངས་ 969 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རིན་ཆེན་རིགས་བརྒྱས་པ།། རྩོམ་
རྩོམ་རིན་ཆེན་རིགས་བདག་ཉིད།། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིན་རྟེན་འདིར།། སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའ་ནམ་པར་བསྒྲོམ།། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ནལ་འབྱོར་
ཆོས།། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཡི་གེ་བསམ།། ཆོས་ཀྱང་དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བ།། སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བཟོད།། དངོས་མེད་ཅེས་བྱའི་
གཟུགས་མེད་དེ།། མཁའ་མཆུངས་སངས་རྒྱལ་སྟོང་ལུལ་ལོ།། གང་ལ་གཟུགས་ནི་ཡོད་མིན་པའི།། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་བཟོད།། མིག་དེ་
ཡང་ནི་གང་ཞིག་གི།། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཟོད།། བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་འདི་གང་ཞིག་།། འདི་ཡི་སྟེ་བཤད་ཇི་ལྟ་བུའི།། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
འདུས་ལས།། མིག་གི་དབང་པོ་ཡང་དག་བྱུང་།། མིག་དེ་ལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ལ།། ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་ཡོད་པའང་མིན།། མིག་ནི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ།། ཐམས་ཅད་གཟུང་དང་འཛིན་པ་སྤངས།། བརྒྱས་པའི་སྟོང་བ་འདི་ཡིས་ནི།། ཆོས་ཆེན་པོ་ཡི་དབང་བསྐྱར་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས།

བསྐྱའི་རིགས་བཞུས་པ། བདག་ཉིད་བསྐྱའི་སེམས་དབར་བྱ། ལྷོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིག་
 རྟེན་འདི། བསྐྱའི་གཟུགས་སྤྲུལ་པར་བསྐྱོམ། བསྐྱ་དག་ཆེན་དེ་ལ་ནི། རིག་ལྷགས་
 ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། བསྐྱ་དེ་ལས་མཁས་པ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་རྣམ་པར་བསམ།
 བསྐྱ་ཚུ་ཡིས་མི་ཆགས་ཤིང་། འདས་ཀྱི་ཉེས་པས་མི་གོས་པ། དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དག་
 པ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་འདི་ཅི།
 གང་འདི་སྤྱིང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉིད་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཅེས་བྱའོ། རྣམ་འབྱོར་འདི་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དཀའ་ཐུབ་ཆེ། ཆེ་
 འདི་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱས་པ། བསྐྱ་དེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་
 རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞུས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་
 ཀྱི་ཡི་གེ་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། དམིགས་བཅས་ཀྱི་བཞུས་བཟོད་བཤད་
 པའི་འོག་དུ། “རྣམ་འབྱོར་པ་ཆོས་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། དོན་དམ་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་རྩོམ་ཅེ་མོ་ལས་བཞུས་བཟོད་ཀྱི་
 བྱེ་བྲག་གཞན་དག་བསྟན་པ་དེ་ཡང་‘ད་འདིར་’བཤད་པར་བྱའོ།”² ཞེས་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་
 དང་བཤད་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་བྲངས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་བཞོད་པའོ།

གསུམ་པ་(སྒྲོས་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པ་ནི། སོ་

- ༡ གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ རྒྱུད་རྩོམ་ཅེ་མོ། སོག་གངས་༡༩༡༤ ལས་བྱུང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་བསྐྱའི་རིགས་བཞུས་པ། བསྐྱའི་
 སེམས་དབར་འདར་བདག་ཉིད། ལྷོང་གསུམ་གྱི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར། བསྐྱའི་གཟུགས་སྤྲུལ་པར་བསྐྱོམ། བསྐྱ་ཤིན་ཏུ་དག་དེ་ལ། རིག་
 པའི་ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བསྐྱ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་བསམ་པར་བྱ། བསྐྱ་ཚུ་ཡིས་མ་གོས་ཤིང་། འདས་ཀྱི་ཉེས་
 པས་གོས་མི་འགྱུར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དག། ཆོས་ནི་གཞོད་ནས་མ་སྐྱེས་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་འདི་གང་ཞིག་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཉིད་སྤྱིང་གང་ཡིན། གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་
 བཞུས་པའོ། ལས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་རྣམ་པར་བསམ། སངས་རྒྱས་རྣམ་འབྱུང་འཁོར་ལོ་འདི། ཆོས་དང་ཡོངས་སྤྱིང་ཐོབ་བྱེད་ཡིན། གང་ལ་
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་འབྱུང་སྤྱང་། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་སྤྱང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་དབྱུང་པར་མཛད། དེ་ལྟ་བུ་
 ཡི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་དཀའ་ཐུབ་ཆེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དམ་པ་ཡི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།
- ༢ གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་རྩོམ་འབྲུག་པ། སོག་གངས་༩༤༡༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་” ཞེས་གསལ།

སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་སྐྱོར་བ་ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེ་ལ། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ་
ནས་གསུངས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་དང་མི་དཔྱོད་པར་འཛོག་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཀོ་
ས་ལའི་རྒྱན་ལས་བྱང་། “ཞི་གནས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་སེམས་
གང་དམིགས་པར་བྱ་བ་གཅིག་ལ་རབ་དུ་འཇུག་”པའོ། ལྷག་མཐོང་ནི། ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་
ཡང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཆོས་རབ་དུ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ། མཉམ་པར་
འཛོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། འདི་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། འདི་
ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། འདི་ནི་རྒྱས་པར་བྱང་བའོ། ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་
རྒྱས་པའོ།”¹ ཞེས་ཞི་ལྷག་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། ། ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་སོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ནི་རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་
ལྷག་མཐོང་སྟེ། རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞི་གནས་
ཀྱི་འཛོག་སྟོན་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་མཐར་བྱིང་རྒྱགས་སུ་འགྱུར་ལ། ལྷག་མཐོང་གི་དབྱུང་
སྟོན་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་མཐར་ཆོད་པར་འགྱུར་བས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ་བསྟོན་
ཞིང་། ཆོད་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོལ་སྟེ་བའི་དམིགས་པ་དང་། བྱིང་རྒྱགས་
ནི། སེམས་ལ་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཤར་བ་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་ལ་བྱས་
ལ་བསལ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་མཛོན་པར་འདུབྱེད་པ་མེད་པར་ཆ་མཉམ་དུ་རང་
གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཐོབ་ན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཏེ། “ཞི་
གནས་ཤས་ཆེན་ནི། སེམས་རྒྱགས་པའི་ཉེ་བར་གཡེང་བར་འགྱུར་ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་
ཆེན་ནི། ཆོད་པའི་ཉེ་བར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་བས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱང་ཉེ་བར་གཡེང་བའི་དངོས་སོ་གཉིས་བསྟོག་
ནས་བསམ་པར་བྱ་བའི་དངོས་སོ་དེ་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་པར་གནས་ལ། བྲན་པའི་ཟག་པས་

¹ རྟེན་གཞི། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡི་སྟོན་དཔོན་གྲུབ་པའི་ཤེས་གཉིན། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཤོག་གངས་༢བ། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛོག་ཅེས་གསལ།

གང་དང་གང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚུལ་རྟེན་ལྷ་བྱ་གང་ལས་ཉམས་པ་ལས་སྒོ་
 བསྒྲིག་སྟེ་ཡང་དག་པ་ལ་སྒྱར་བ་ནི་བྱང་དུ་འཇུག་པའོ། ། བྱང་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ནམ་
 བ་འདིས་འཇུག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནི། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་རྟོ། །^{1,2} ཞེས་སོ། ། སངས་རྒྱུས་གསང་བས་ནི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྒྲོག་ཚུལ་
 བཀག་པའི་སྒྲོང་སྒྲོར་དང་སྒྲུགས་ནས་བྱ་བར་བཞེད་དེ། ཨ་བ་ཏ་ར་ལས། “བདག་དང་ལྷ་
 དང་བསྐྱེས་བཞེད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་རི་ལྷར་བསམས་པ་ནམས་མ་སྒྲེས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་
 ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མདོན་དུ་བྱས་ལ།” སེམས་ཀྱི་གནས་སྟོན་
 དང་ཚུལ་བ་གཉིས་ནང་དུ་བཀག་སྟེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་སྒྱར་བ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
 ཀྱིས་བདག་དང་ལྷ་དང་བསྐྱེས་བཞེད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནམས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་ཡིད་
 ལ་བྱེད་ཅིང་།³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔུགས་གཏོང་བ་ན་སྒྲིབ་ནང་གི་སྒྲོང་སྒྲོམ་མོའི་རེག་
 པ་སྒྲོང་བར་བྱས་ནས་བཏར་སྟེ་མདུན་གྱི་ལྷ་བྱན་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྒྱར་བཞེན་སྒྲོག་ཚུལ་
 བཀག་ནས་བྱེད་པར་བཤད་དོ། ། དེ་ལྷར་ན་ལྷ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་
 པ་མེད་པར་སེམས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པར་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཅམ་མམ། སྒྲོང་སྒྲོར་
 ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲེས་པ་ལ་དངོས་པོའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འདོད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལྷ་ཞོག་སྒྲུད་སྟེ་ལོག་
 མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕེབས་ཀྱང་
 སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ལྷ་བ་བྱན་ནས་ལྷ་བའི་རེས་པ་མ་བསྐྱུངས་པར། སྒྱིར་སྒོ་གང་དུའང་མི་རྟོག་

༡ དོན་ནོ། ། སྒྲུ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྟེན་པར།

༢ རྟེན་བསྐྱེས་སྒྲུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱུ་བ་མེས་གཉེན། ཀོ་ས་འཁོར་རྒྱུ། འོག་གངས་༥༥ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་ཅུང་
 མི་འབྲསྟེ། རྟེན་ཅེས་གསལ།

༣ རྟེན་བསྐྱེས་སྒྲུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བ། སྒྲུད་དོན་འཇུག་པ། འོག་གངས་༥༥ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་བཞེད་པ་
 ལྷ་ས་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “བདག་དང་ལྷ་དང་བསྐྱེས་བཞེད་དུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་རི་ལྷར་བསམས་པ་ནམས་མ་སྒྲེས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མདོན་དུ་བྱས་ལ།” ཞེས་གསལ།

པར་འདོག་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིང་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པས། ཐར་འདོད་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་བ་དང་། རྟེན་ནས་དེའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མ་
 རྟོར་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱང་དགའ་སྤྱིང་པོས་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་དང་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་
 ལས་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། རྟོ་རྟེ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་སྒྲོམས་པའི་མཐར་
 མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་ས་ཐོན་ཅམ་ཞིག་གསུངས་མོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་
 གསང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱན་གཅིག་དུ་
 མ་བཤད་ལ། སྤྱུ་བཤེས་གཉེན་བཞིན་དུ་ཞི་ལྷག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་
 སྒྲིན་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བྱགས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །ཐོན་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲོང་
 ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་ལ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་
 དུ་ཡོད་པས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པས་སྤ་མོ་དང་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་བཞིར་
 བསྐྱངས་ནས་མཆོན་བཅས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་སྟེན་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་གནད་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདིར་སྒྲོན་
 དུ་བསྟེན་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐོབ་བྱ་ལ་ཁད་ཉེ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་འདུས་པ་སྤྱི་མ་ལས། “སྤན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་
 འདོད།”¹ ཅས་དངོས་བྱུང་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་ཀ་བསྟེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
 འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་བར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་²ལས་གསུངས་པ་
 ནི། ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྟོད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་གཙོ་བོར་ལྷའི་ནལ་

1 རྟེ་བཀལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་ལ། ཤོག་གྲངས་ 146ནང་ ལས་བྱང་བ་བྱང་མི་འདུ་སྟེ། “སྤན་མོང་
 མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས། །བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་།” ཞེས་གསལ།

2 བཞི་ཁ་ སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།
 བཞི་ཁ་ གཙོང་དཔར།

འཕྱོར་དང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འཕྱོར་རྒྱུད་ལ་སྒྲེད་ཚུལ་གྱི་ས་ཆོགས་¹ལེགས་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྐྱེལ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་ཁྲིགས་འདོན་པ་བྱང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། དེའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེན་པའི་དོན་དུ་འཛིན་ཅིང་།² དེའི་
 དགོས་པ་ཡང་དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཁྲིགས་ལ་འཇུག་པ་ཙམ་
 ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་གོ་བ་འཆོལ་བས་ནི། རྒྱུད་སྒྲེ་གང་གི་ཡང་ལམ་གྱི་གནད་ཟིན་པར་མ་
 མཐོང་ངོ་། རྒྱུད་སྒྲེ་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བཅ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་
 ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཞི་ལྷག་གི་འབྲེལ་ལུགས་རྣམས་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་གྱི་
 ལའི་³སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་། བུ་ཉི་པའི་⁴ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་དང་། ས་སྒྲེ་དང་བྱམས་ཆོས་
 ལ་སོགས་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་སྒྲུང་ངོ་། ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལྷག་
 མཐོང་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྟོན་སྒྲུངས་གཉིས་མ་རྟེན་བར་དུ་ལྷག་མཐོང་
 རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པར་འགོ་བའི་ཚུལ་དང་། བདག་
 མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་འོང་ཚུལ་དང་། ཟུང་འབྲེལ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས་ལ་
 སོགས་པ་ཞིབ་པར་ནི། ཐེག་པ་སྐྱོན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་
 འདིར་མ་སྒྲོས་སོ། ། བསྐྱེན་པའི་སྐྱབས་སུ་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི། ཨ་བ་ཉ་ར་ལས།
 “ལྷག་རྒྱ་དང་གསང་སྐྱེལ་དང་རིག་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁྱིའི་མཆོད་པའི་
 ཆོ་ག་རྣམས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་མོད་གྱི།” འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གཙོ་མོར་སྒྲོང་པོ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་དང་། བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་
 རྒྱུར་དུ་དངོས་གྲུབ་སྒྲོལ་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་དེ་ལ་མཐོན་

¹ རྣམ་གྱིས་ཆོགས་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་།

² འཛིན་ཞིང་། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

³ སྟོན་པའི་ དཔུས་དབང་།

⁴ བུ་ཉི་པའི་ དཔུས་དབང་།

⁵ བསྐྱེད་པའི་ གཙང་དབང་།

པར་བཅོམ་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་ལྷ་སྒྲོམ་པ་དང་བཟླས་བཟོད་² ཆར་བར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བར་
 གསུངས་སོ།། འོན་ཀྱང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་གཤམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུར་ཉིད་སྒྲོམ་
 པ་བཟུགས་པས་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
 རང་གི་ལྷ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བདག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པས་དངོས་བྱུང་གི་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ།”³ ཞེས་
 དང་། “གང་གི་ཆེ་གསང་ལྷགས་ལེགས་པར་མཉེས་པར་བྱས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་པས་རི་ལྟར་
 འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་
 སྒྱུར་བ་དང་བཟླས་བཟོད་⁴ གྱི་སྒྱུར་པའི་སྒྲོན་རོལ་དང་། བྱིས་རང་གི་ལྷའི་ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་
 ལྷག་པར་དམིགས་པར་བྱའོ།”⁵ ཞེས་དངོས་བྱུང་མ་གྱུང་ན་ལྷ་ལ་བྲག་ཤུབ་བྱ་བའི་སྐབས་
 ལས་གསུངས་པས་ལྷའི་སྒྲུབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེད་པའི་སྒྲོན་རོལ་དང་། བསྒྲོམ་བཟླས་གྱི་འོག་
 དུ་སྒྱུར་ཉིད་བསྒྲོམས་ན་དངོས་བྱུང་གྱུར་རོ།།

བཞི་པ་(བསྐྱེད་པ་ལས་སུ་བྱུང་ནས་དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་བཟུབ་པ་)ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱིས་

- 1 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་ལ། འོག་གངས་༡༢ན་ལས་བྱུང་པའི་རྩད་ནས་བཟོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཇུག་རྒྱུད་དང་གསང་སྐགས་དང་རིག་སྐགས་ལ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕྱིའི་མཆོད་པའི་ཆོག་རྣམས་དངོས་བྱུང་གི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།’ ཞེས་གསལ།
- 2 བཟླས་ཟེན་ གཙང་དབར།
- 3 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་ལ། འོག་གངས་༡༤བན་ལས་བྱུང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལྷ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་བསྒྲོམས་པས་དངོས་བྱུང་གི་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ།” ཞེས་གསལ།
- 4 བཟླས་ཟེན་ གཙང་དབར།
- 5 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱུད་དོན་འཇུག་ལ། འོག་གངས་༡༤བན་ལས་བྱུང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གི་ཆེ་གསང་སྐགས་ལེགས་པར་མཉེས་པར་བྱས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་པས་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བསྒྲོམ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། བཟླས་བཟོད་ཀྱི་སྒྱུར་པའི་སྒྲོན་རོལ་དང་། བྱིས་རང་གི་ལྷའི་ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་ལྷག་པར་དམིགས་པར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། བརྒྱུས་བརྟེན་གྱིས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱིན་
 གྲེག་གིས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་)ནི།
 ལྷར་བཤད་པ་ལྷར་བསྟེན་པ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་རྟོ་རྟེ་ཕྱ་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རང་དབང་དུ་
 ལྷར་བ་ཐོབ་ནས་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུང་བསམ་
 གཏན་གྱིས་སྐྱབ་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་
 པའི་དུས་སྐུ་ཡེ་ཤེས་བབས་པས་ནི། གཏེར་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་རྣམས་
 དེ་ལ་སྐྱར་བ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་འཆད་པ་ལྷར་གྱི་མཆན་མ་
 བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམས་པས་འབྱུང་བོ། ། འདིར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་
 བྱལ་བྱ་བཞི་སྐྱབ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རང་ལ་བརྟུག་ནས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རང་དམ་
 ཆེག་པ་ཅམ་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རང་ལ་མི་འཇུག་པར་མདུན་
 དུ་བཞག་པ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྐྱབ་པར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་
 རང་དམ་ཆེག་པར་བྱས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་དངོས་བྱུང་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཞན་ཕྱགས་བཞེད་ནས་དགག་པ་མཛད་དོ། ། དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་
 བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། ། དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་དབྱེལ་བ་བསལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་དོན་
 བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏེར་འདོན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་ན། དུས་བྱ་དང་པོ་ལས།
 “གཏེར་ལ་རྟོ་རྟེ་ཕྱ་མོའི་གཞུགས་གནས་ལ། སྤྱིང་ག་ཉིད་དུ་བསྐྱོམས་པར་བྱ། བསྐྱོམས་ན་ས་ལ་
 གནས་པ་ཡི། གཏེར་རྣམས་དེ་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱ་སྟེ།

1 བརྒྱུས་རྟེན་ གཙང་དབང་།

2 སྤྱིང་ཁ་ གཙང་དབང་།

3 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 9 དེ་ཁོན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་34བ6 ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “རྟོ་རྟེ་ཕྱ་མོའི་གཏེར་གནས་ལ།

རང་གི་སྤྱིང་གར་¹གཏེར་གྱི་བྱས་པའི་ནང་ན་སྒྲ་བ་དང་དེ་ལ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལུ་བ་ཞིག་²བསམས་ལ། བརྗེ་ནི་ཞེས་བརྒྱས་ཏེ་མཆན་མ་བྱང་བྱང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།། མཆན་མ་ནི་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་ལ་བྱའོ།། དེ་བྱང་བ་དང་མཆན་གཅིག་ཐོག་ཐག་དུ་བརྒྱས་བསྐྱོམ་བྱས་པའི་རྩེས་ལ། གཏེར་ཡོད་དུ་རེ་བའི་གནས་དེར་སོང་ལ་ལྟ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ལ། དོ་རྩེ་ལྷགས་སྒྲོག་གི་ལྷགས་རྒྱས་གཏེར་དང་གནས་བཅིང་ཞིང་བསྐྱར་ངོ་།། དེ་ནས་བསྐྱོམ་བརྒྱས་བྱས་ན་གཏེར་མཐོང་བར་འབྱུང་ལ་དེ་ནས་ས་བཞོས་ཏེ་གྲང་བར་བྱའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་དོ་རྩེ་དང་རང་སྤྱོད་གས་དོ་རྩེར་སྐྱོམ་པའི་བསྐྱོམ་བརྒྱས་བྱས་ནས་དོ་རྩེ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་གཏེར་ཡོད་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་ཕྱེ་ལ་དོ་རྩེ་བསྐྱོམས་ནས་བརྒྱས་བསྐྱོམ་བྱས་པས་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་སྒྲུ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་གསུངས་སོ།། ལྷ་ལ་མི་འབྱིང་བའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་ན་ལུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རོགས་སམ་ཡང་ན་རི་ལྟར་འདོད་པའི་གནས་སུ། ཁམ་པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྒྱས་བཀང་བ་མཐོང་བའི་སར་གཞག །³བརྗེ་རྒྱ་ལ་ཞེས་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིང་། ལྷའི་གཞུགས་རྣམས་དོ་རྩེའི་གཞུགས་སུ་ལྷུང་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྱུང་ནས་ལྷ་དེ་དོ་རྩེའི་གཞུགས་གཅིག་བྱར་བྱར་པར་བྱན་བཞིར་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་སོ།། དེ་ནས་རྒྱང་ལག་གིས་རེག་པར་བྱར་བྱང་ཞིང་དོ་རྩེ་དང་འབྲུ་བར་སྒྲུ་བར་བྱར་བར་བྱ་ལ། དེར་རིགས་གང་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཏེ་སྒྲོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་བྱས་ནས་མཆན་གཅིག་ཐོག་ཐག་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་ནམ་ལྷའི་སྤྱིང་དུ་འགོ་བར་འདོད་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་མཉམ་པར་

སྤྱིང་གར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།། བསྐྱོམས་ནས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི།། གཏེར་ནི་དེ་ཡིས་མཐོང་བར་འབྱུང།།" ཞེས་གསལ།

༡ སྤྱིང་ཁར་ གཅོང་དབང།

༢ ལྷ་གཅིག་ དབྱས་དབང།

༣ སམ་བཞག་ གཅོང་དབང། དབྱས་དབང།

བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུའི་སྒྲིབ་ནས་འགོ་འཇག་སོགས་བྱའོ། ། རྣམ་མཁའི་རྩལ་རྣམས་སྤྱོད་ཆོགས་དོ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོམས་ཏེ་དོ་རྒྱུ་མེས་སྐྱེས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལག་གིས་རེག་ཏུ་བྱུང་བར་གོམས་པར་བྱ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོ་ལ་སོགས་པར་འགོ་རྩལ་སོ། ། རིག་སྐྱེལ་འཆང་གི་དངོས་བྱུང་སྐྱུ་བ་པ་ནི། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་བྱས་ལ་དོ་རྒྱུ་མོ་བསྐྱོམས་ནས། བརྩ་རྩ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བཞི་གར་བྱུང་བཟུངས་ཤིང་རྩལ་བྱ་སོ་སོའི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་རིག་སྐྱེལ་འཆང་གི་གཟུགས་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་རྒྱ་བ་ལ་གནས་པར་བསམས་ནས་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་བྱུང་བྱུང་ཏུ་བསྐྱོམ་སོ། ། དེ་ནས་དད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་མཆོན་མོག་ཐག་གཅིག་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིས་གནས་ན་རང་གི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་ནས་རི་ལྷར་བསྐྱོམས་པའི་རིག་སྐྱེལ་འཆང་གི་དངོས་བྱུང་སྒྲིབ་རོ། ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་རྩལ་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། ། དངོས་བྱུང་མཆོག་སྐྱུ་བ་པར་འདོད་ན་རང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་གར་བྱུང་གི་སྐྱུར་བསྐྱེད། བརྩ་རྩ་ཏུ་ཞེས་བརྩོད་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་ངོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་མོས་ཁྱབ་པར་བསམ། དེ་ནས་རྒྱུད་ཕྱིར་རྒྱ་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བསམས་ལ། རྒྱུད་ནང་ཏུ་སྐྱུད་པའི་ཆེ་མར་གསར་ཀྱི་མའི་ནང་ཏུ་ཐིམ་པ་བཞིན་ཏུ་རང་གི་སྒྲིབ་གར་གཟུང་རོ། ། དེ་ལྷར་ལས་གཞན་མེད་པར་སྐྱོམ་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟལ་བས་རང་གཞན་གྱིས་མཐོང་གི་བར་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་མཆོན་མ་དེ་བྱུང་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་སོགས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་པས། རྒྱེལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའི་རིག་སྐྱེལ་འཆང་ཏུ་འབྱུང་རོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་ཡང་དོ་རྒྱུ་མེས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་སྐྱུའི་གཟུགས་དང་བདག་

༡ མར་སར་ དབྱུག་དབང་།

༢ སྒྲིབ་ཁར་ གཞན་དབང་།

༣ བཟྱ་བ་ རྒྱེ་དབང་།

གཉིས་དབྱེར་མི་ཐུང་པའི་ར་རྒྱལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྐོ་གསུམ་ལ་གནོད་པ་སྤངས་
 ཏེ་བསྐྱོམ་མོ། དབྱུགས་སྤྱིར་འབྱོན་པའི་ཆེ་རང་གི་ལྟའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁོངས་
 ཐམས་ཅད་གང་བར་བྱའོ། ཁྱད་པར་དུ་དབང་པོ་དང་ཕྱན་པའི་ལུས་དུ་འོང་བ་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་ལྟའི་གཞུགས་སུ་བསམ་མོ། དེ་དག་ལ་སེམས་པ་ནའང་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ།
 འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་རི་ལྟར་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་
 སོ་སོར་སྤང་བ་མེད་ཀྱི། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དབྱེད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ལྟམ་དུ་བསམ་མོ། དེ་ནས་ཡིད་རྒྱང་དང་བཅས་པ་སྤྱར་བསྐྱས་ནས་རང་གི་ལྟ་ལ་དམིགས་
 པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཆོན་མ་རྟེན་པ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་
 གིས་ནས་མཆོད་ཅིང་མཆོན་ཐོག་ཐག་གཅིག་དུ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱས་ན། རང་གི་
 ལྟ་ཕྱོན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྐྱུ་ལྟག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་བྱུང་བ་དེ་ལ་སྦྱོལ་ལོ། དེ་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཆོལ་བཀག་ནས་སྐྱོམ་པར་བཤད་དོ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོམ་པ་ཞན་
 ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དངོས་བྱུང་མ་ཐོབ་ནའང་མདོན་གཤམ་དང་ཆེ་དང་སྟོབས་དང་ལུས་
 བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་ནམས་ནན་ཏན་མ་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་བར་གསུངས་ལོ།
 དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་དངོས་བྱུང་དེ་ནི་ནལ་འཕྲོར་རྒྱུ་གི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས་
 ཐོག་མར་བྱུང་པའི་དངོས་བྱུང་བཟང་ལོས་ཤིག་དུ་¹སྤང་ལ། བྱ་སྐྱོད་ལ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་
 རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱུང་བ་²ལུས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ཆེན་པོར་སྤང་དོ།

གཉིས་པ་(བཞུས་བཟོད་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་སྐྱུང་པའི་རྒྱལ་)ནི། བཞུས་བཟོད་⁴ཀྱི་སྐོ་ནས་དངོས་བྱུང་
 སྐྱུང་པས་ནི་རང་ལྟར་སྐོམ་པ་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་སའམ་དེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་

1 སྐྱོམ་པ་ཞན་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ།
 2 བཟང་ལོས་ཅིག་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང། དབྱུས་དབང།
 3 དངོས་བྱུང་སྐྱུང་པ་ གཙང་དབང། དབྱུས་དབང།
 4 བཞུས་ཟློན་ གཙང་དབང།

གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་པ་བཞིར་ཞག་རེ་རེ་ལ་སྤྲུག་བཞི་བཞིར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རེ་བརྒྱས་བརྒྱད་
 བྱ་བས་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་དངོས་ཀྱི་པ་མཆོག་སྤྲུག་པར་འདོད་
 ན་རང་གི་ལྷའི་རི་མོའི་སྤྲུག་ལྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་སྤར་རང་གི་ལྷའི་རྣམ་འཁྱོང་གང་ཡིན་སྟོན་དུ་
 བྱས་ནས་རྒྱ་པ་བཞིར་སྤྲུག་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྤར་སྤར་བརྒྱས་བརྒྱད་བྱས་པའི་མཐར། མཆོན་
 མོག་ཐག་གཅིག་བརྒྱས་བརྒྱད་བྱས་ན་ནས་ཡངས་པ་དང་རང་གི་ལྷའི་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་པ་འཛོལ་འོ། དཔལ་ཆེན་གི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་ཀྱི་པ་སྤྲུག་པར་འདོད་ན་སྤར་བཞིན་དུ་བསྟེན་
 པ་སྟོན་དུ་གཏང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྷའི་རི་མོའི་གཞུགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྲུག་བཞི་རེ་རེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་མེས་ས་མ་དོ་རྗེ་མའི་དཔལ་ཆེན་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་ནས།
 དེ་མི་དགོལ་བར་བརྒྱས་པ་བྱ་སྟེ། སྤྲིར་ན་སྤྲུགས་འབྱུང་སོང་སོང་དུ་བརྒྱས་པ་བྱའོ། དེ་
 ནས་ཕྱག་རྒྱ་དེ་བཅེངས་ཏེ་མཆོན་མོག་ཐག་གཅིག་དུ་བརྒྱས་བརྒྱད་བྱ་སྟེ་དེའི་ཆེ་དུ་བ་ན་
 ཡང་ཕྱག་རྒྱ་དགོལ་པ་སྟོ་བ་སངས་པ་དང་ཡང་བཅེང་པ་བརྒྱའོ། དེ་སྤྲུག་ཡིད་ཅེ་གཅིག་
 དུ་བྱས་ཏེ་དཔལ་རྒྱ་དེ་སྤྲི་སོང་བཅེངས་ནས་འབར་བར་མཐོང་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་
 པ་ལས་འཕར་བར་འགྱུར་རོ། དེ་སྤྲུག་འཕར་བ་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་ནས་སྟེགས་བྱས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགོ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། དཔལ་རྒྱ་དེ་སྟོན་
 མཆོམས་སུ་བཅེངས་ནས་བརྒྱས་བརྒྱད་བྱས་པ་ལས་གཡོ་བར་མཐོང་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་
 བཅེངས་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གང་འདོད་པའི་གཞུགས་སུ་གཞན་ལ་སྟོན་བྱས་པར་འགྱུར་རོ།
 གལ་ཏེ་སྤྲིར་གའི་སྤྲུགས་སུ་བཟུང་ཞིང་²བརྒྱས་བརྒྱད་བྱས་པ་ལས་འཕར་ན་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་
 བཅེངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤྲང་བའི་དངོས་ཀྱི་པ་འཛོལ་འོ། ཅི་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་དེས་སྤྲུ་འབྱེན་ན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོའི་དཔལ་ཆེན་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
 དཔལ་གང་དུང་བཅེངས་ནས་རང་གི་སྤྲིར་ཕོ་བརྒྱད་ན་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་

༡ སྤྲིར་ཁའི་གཙང་དབང་།

༢ འབྱུངས་ཤིང་སྤྲུ་འབྱུང་དབང་ལ། སྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

པའི་ལས་ནམས་བྱེད་རུས་སོ། ཡང་རྒྱ་བ་བཞིར་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་གཏང་ཞིང་དེ་ནས་རང་
གི་ལྷའི་སྒྲུབ་སྒྲར་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཐུན་བཞི་དང་དེ་ནས་མཆན་སོག་ཐག་གཅིག་དུ་བརྒྱས་
བརྩོད་བྱས་ནས། གོ་ཆ་དང་དབྱུག་པ་དང་སྒྱུད་པ་དང་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཐལ་བ་དང་། ཡུངས་
ཀར་དང་། རྩོ་རྩེ་དང་ཡུར་ཡུར་མདའ་དང་གཞུ་དང་རལ་གྱི་དང་གྱི་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲགས་སམ། ཡང་ན་རང་གི་ལྷའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་
ཡུས་ལ་བཏགས་སམ་ལག་བར་བྱིན་ན་སྟེས་པ་དང་བྱུད་མེད་དང་ཁྱེད་གདོན་གྱིས་ཟིན་
པ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་དང་གདོན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་དང་།
གཞོད་པ་བྱེད་པ་དག་ལས་སྤང་ཞིང་གཞོད་པ་དང་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་
འགྱུར་རོ། རྩོང་དང་རྩོང་ཁྱེར་དང་ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པར་དག་དང་པས་གྱི་ཚོལ་བ་
དང་མེ་དང་རྩའི་འཛིགས་པ་དང་། ཡམས་དང་ནད་གྱི་གཞོད་པ་དག་ཡུང་དུ་དོགས་ན་སྒྲ་
མ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བ་བྱས་ན་འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་དགེ་མི་
དགེ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དབབ་པར་འདོད་ན། ཅན་ནད་ཀར་དམར་གང་རུང་
དག་པའི་རྩུ་དང་སྒྱར་ཏེ་ལྷེ་གུར་བྱས་པ་ལ་སྒྲགས་ལན་ཅིག་བརྒྱས་པས་རེག་པའོ། ཡང་
ན་རྩོ་རྩེ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་བྱུག་རྒྱ་བཅིངས་པའོ། ཡུགས་མ་ལ་སོགས་པས་
རེག་སྟེ་ཕབ་ན་བབས་ནས་གང་ཡིན་སྟེ་ཞིང་གདོན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དོ། ཐངས་མ་
དང་རྩོ་མོ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བྱུས་པ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཕབ་ན་འབབ་པར་
འགྱུར་ཞིང་། རྣམས་སྟོར་བ་གང་ན་འདུག་པར་འཁྱོ་བའམ་གང་གིས་ཁྱེར་བ་དེ་སྟོན་རུས་པར་
འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པ་གསུམ་སྒྲར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཐ་མ་ལ་མ་བྱའི་
མཐུག་མ་སྤམས་པའི་ནད་དུ་ཤིང་ལས་བྱས་པའི་རྩོ་རྩེ་གཞུག་ལ་སྒྱི་བོར་བཅིང་། དེ་སེམས་
མ་རྩོ་རྩེ་མའི་དམ་རྒྱས་མནན་ནས་བྱུག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཞུགས་གྱི་བར་དུ་བརྒྱས་བརྩོད་བྱས་

ལ། ཉགས་བྱང་ཕྱིན་ཆད་སྟོ་དེ་བསྟོར་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཅུས་
 པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
 འཁོར་བཅས་སྟོན་ཞིང་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་ཡང་སྟོན་པར་ཅུས་སོ། ། རྒྱ་བ་བཞིའི་
 བསྟོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་རང་གི་ལྷའི་སྐུན་སྒར་སྒར་གྱི་དམ་རྒྱ་བཅེངས་ཏེ་རྒྱ་བ་གཅིག་
 ཏུ་དུས་བཞིར་བརྒྱས་བརྟོན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་བྱས་པ་བཞིན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ནས་
 མཚན་སོག་ཐག་གཅིག་ཏུ་དམ་རྒྱ་བཅེངས་ཏེ་བརྒྱས་བརྟོན་བྱས་པས་ཕྱག་རྒྱ་²འབར་བར་
 མཛོང་བའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གང་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེའི་སེམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་དེ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ནས་བརྒྱས་བརྟོན་བྱས་པ་དེ་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱར་བ་དང་དབབ་པ་
 དང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ལས་སོ། ། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་བརྒྱས་བརྟོན་
 བྱས་པས་འབྲུག་པའི་རྩལ་རྣམས་ཨ་བ་ཏ་ར་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་ལ་འདུག་སྐྱེངས་
 དང་བརྒྱས་བརྟོན་³ཀྱི་སྐྱེ་འདོན་ལྷགས་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྷ་བའི་རྩལ་བཞི་དང་
 སོ་སོའི་དམ་ཆོག་དང་ཆོགས་བསག་པ་དང་། བགྱང་བྱེད་དང་ལག་བསམ་འཕྲེན་རྩལ་སོགས་
 རྒྱད་རྣམས་ནས་བདུས་ཏེ་ཆོ་ག་ཆང་བར་ཨ་བ་ཏ་ར་ཆ་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(སྟོན་སྟེག་གིས་དངོས་བྱུང་རྒྱལ་བའི་རྩལ་)ཞེ། སྟིག་པ་ཞི་བ་དང་རིགས་རྒྱས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐབ་ཁུང་སོ་སོར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྟོན་སྟེག་
 བྱས་ཏེ་རང་ངམ་གཞན་ལ་སྟིག་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་བྱས་
 བས་ལས་སོ་སོ་སྐྱབ་པར་བཤད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་དང་སོར་དངོས་བྱུང་གི་འབྱུང་གནས་དམ་
 ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྐྱབ་བཞིར་མཚན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 འབད་དེ་ཅུས་པ་རྟོན་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱབ་སོང་དང་སྐྱབ་སོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་བྱུང་རྣམས་

༡ རྟོན་ཅིང་གཙང་དབང་།

༢ བྱས། བྱག་རྒྱ་སྐྱེ་འབྱུང་དབང་མ།

བྱས་པས། བྱག་རྒྱ་གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༣ བརྒྱས་བརྟོན་གཙང་དབང་།

བསྐྱབས་ནས་ལམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཚུལ་འདི་རྒྱད་སྟེ་འག་མ་གསུམ་ལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། རྒྱང་
དང་བརྒྱས་པ་དང་སྟོང་པ་དང་ལྷའི་ནལ་འཕྱོར་ནམས་ལ་ཆིག་ཅིག་¹ བྱས་པས་ལམ་བཟོད་པར་
འདོད་ན་མི་རུང་ངོ་། ། འདི་དག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་
ནམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་བྱུང་བྱུང་པར་ཅན་ནམས་བསྐྱབས་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་ལ།
དེའི་གནད་ནམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུམ་བྱ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་བྱུང་བྱུང་
ལུགས་རྒྱད་ན་འཁོར་བ་ནམས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས་སྟོན་པའི་ཨ་བ་ཏ་ར་དང་། དེའི་འབྲེལ་
པ་སྟོན་དཔོན་སྐལ་བཟང་དོ་རྗེས་མཛད་པ་ལས་མདོ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། ནལ་འཕྱོར་རྒྱད་ནམས་ཀྱན་གྱི་མཆོག་གྱུར་པ། དཔལ་ལྷན་དེ་ཉིད་
བསྐྱབས་པའི་འོ་མའི་མཆོ། མཁས་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་སྐབ་ཤིང་གིས། ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅི་མཆོག་ །དེ་མེད་དབང་གིས་སྟོན་ཞིང་སྟོན་ལ་གནས། །
དེ་ཡིས་སྐྱབ་བཞིར་བརྒྱས་ཤིང་བསྟོམས་པ་ཡིས། ། ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་
ནི། རང་གི་སྟོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྟོར་བྱེད་པའི། ནལ་འཕྱོར་གསུམ་གྱི་སེམས་ནི་ལེགས་
སྦྱངས་པས། དངོས་བྱུང་སྐབ་པའི་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་དུ། ལུགས་ནས་རང་གི་ལྷ་ཡིས་
མཆོག་བསྐྱལ་བས། ² ལམ་བཟང་བདེ་བླག་བཟོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཕྱིར་ཐུག་རྒྱ་འཆིང་
པའི་རིམ་པ་དང་། ཆོག་ཁྲིགས་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ། ནལ་འཕྱོར་རྒྱད་དོན་ཤེས་
པར་སྦྱ་མོད་ཀྱང་། ལམ་གྱི་གནད་ནམས་ད་གདོད་བཙལ་དགོས་སོ། ། དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་ལས་ནལ་འཕྱོར་རྒྱད་གྱི་ལམ་
བཟོད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ། །

གསུམ་པ་ནལ་འཕྱོར་བླ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། ལམ་སྐྱད་པའི་སྤྱི་ཆིངས་

¹ གཅིག་ཅིག་ སྐྱ་འབྱུམ་དབང་མ། གཙོད་དབང་། དཔུས་དབང་།

² བསྟོན་པས། སྐྱ་འབྱུམ་དབང་། རྗེ་དབང་།

རབ་ཀྱིས།། ཆོག་གི་རྒྱད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད།། དེ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།། ཆོག་
 དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད།། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ཆ་ལ་གྱིས།། དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
 ལ་བསྐྱེད།། དེ་རྗེས་རྩོགས་པ་མཐར་དབྱུང་སྟེ།། ཁ་སྐྱབས་རྩོལ་དང་དུག་ཅན་གྱི།། རྩོན་
 རྣམས་སྤངས་ཏེ་རྩོན་གནས་ན།། རྩ་ལུང་རྩེན་གྱིས་འབྲས་སྐྱེད་བཞིན།། འབྲས་བྱ་མངོན་
 ལྟར་²ཐེ་ཆོས་མེད།།”³ ཅེས་རྒྱ་རྒྱུད་ནི། རྩོན་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལྟ་
 དབང་ཐོབ་པ་དང་། ཐབས་རྒྱུད་ནི། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དོན་དེས་
 བར་བྱས་ཏེ་རིམ་གཉིས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་མངོན་
 དུ་འལྟར་བར་ཤརྒྱ་ཀ་ར་ལྟམ་⁴བཞེད་དེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྷི་མ་ལས་རྒྱུད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་
 རྣམས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་བཤོ། དག་ནག་གི་ལེན་དང་པོའི་འབྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
 ལས། གང་ཟག་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དམ་ཆོག་དང་། དམ་
 ཆོག་ལ་བརྟེན་པ་དབང་བསྐྱར་དང་། དབང་ཐོབ་པས་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་སོང་
 བས་སྐྱབ་པ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་བྱ་བ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་
 རྐྱེད་པའི་ལས་ཆོགས་ཏེ་དུག་དུ་བསྐྱེད་པ། མཆོག་མི་འགྲུབ་པའི་གང་ཟག་དམན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དམ་ཆོག་དང་། དབང་བསྐྱར་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། ལས་ཆོགས་ཏེ་

¹ ཁ་སྐྱབས་ ལྟ་འབྲས་དབང་ལ། རྟེན་དབང་ གཅོང་དབང་།

ཁ་སྐྱབས་ དབྱས་དབང་།

² མངོན་འལྟར་ དབྱས་དབང་།

³ རྟེན་གྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་། ཨ་ཨ་ལྟར་འདྲ་ཀ་ར་ལྟམ། རྩོན་བདུན་དཔོན་ལ། སོག་གངས་ ༡༠ན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས། འབྲས་བྱ་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ས་པོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། རྒྱ་ལི་གང་ཟག་རྣམས་པ་ལ། སྤང་སྤང་ལྟེ་ཐག་ཤེས་
 བར་བྱ། དེ་ནས་རིམ་བར་དབང་སྤངས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁྱུག་བར་བྱ། དང་པོ་ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པ་
 བསྐྱེད། དེ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆོག་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ཆ་ལ་གྱིས། དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་
 རིམ་ལ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་རྩོགས་པ་མཐར་དབྱུང་སྟེ། ཁ་སྐྱབས་རྩོལ་དང་དུག་ཅན་གྱི། རྩོན་རྣམས་སྤངས་ཏེ་རྩོན་གནས་ན། རྩ་ལུང་རྩེན་
 ཀྱིས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་བཞིན། འབྲས་བྱ་མངོན་ལྟར་ཐེ་ཆོས་མེད།” ཅེས་གསལ།

⁴ ཤརྒྱ་ཀ་ར་ལྟམ་ ལྟ་འབྲས་དབང་ལ།

ཤརྒྱ་ཀ་ར་ལྟམ་ དབྱས་དབང་།

བཞིན་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་མོ། ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་ལས་བདུས་ལས་ནི། ཆགས་ཅན་གྱི་
 ཐེག་པས་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་ལྟས་བཞིན་བསྐྱུས་ཏེ། རྒྱུ་དང་སྐྱེད་གཞི་དང་ངེས་པའི་
 ཆོག་དང་རྒྱུའོ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྐྱོན་གསལ་ལས། “འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
 བྱོན་དོན་གསལ་ཉོགས་སྤྱིར་བཤད་པར་བྱ། རིགས་ལྡེའི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱུ་
 ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། སྐར་ཡང་རིགས་གཅིག་གྱུར་པ་ནི། སྐྱེད་གཞི་ཡིན་པར་རབ་
 ཏུ་བསྟན། དོན་རྒྱུ་ལ་སོགས་གསུང་བ་ཉིད། ངེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡིན་པར་བཤད། ཐེག་པ་
 ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད།”¹ ཅེས་གསུངས་མོ། དེ་ཡང་
 ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐེག་པས་འདོད་པ་ཁམས་སུ་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་དཔེར་མཛད་
 བས། ཆགས་ཅན་གྱི་ཐེག་པས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
 སྐྱོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྐར་མའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་མའི་རྒྱུ་དུ་འབྱུངས་པ་དགོས་པ་
 བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་དོར་ཏེ་རིགས་ལྡེའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལྡེའི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོས་ནས་སྤྱོད་པ་སྐྱུངས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཅིག་དགོས་ཏེ་རིམ་པ་དང་པོའོ།
 སྐར་མའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་ཁབ་ནས་མ་བྱུང་བའི་ཆེ་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་སོགས་སྐྱ་ཆོགས་
 ཡོད་ཀྱང་། ཁབ་ནས་བྱུང་བའི་ཆེ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་པ་
 ཅན་གྱི་སྐྱེད་གཞི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་ལྡེའི་སྐལ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་མཐར་
 གཏུགས་ན་གསང་ཆེན་དོན་རྒྱུ་ལས་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱང་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཆོས་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་རོ་གཅིག་པའི་རིགས་གཅིག་
 པ་གཉིས་དགོས་ཏེ་རྫོགས་རིམ་མོ། འདི་ལྡེའི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཆོས་དུ་མའི་གཞི་དང་
 ཅ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེད་གཞིའོ། སྐར་མའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལ་འདུལ་བའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལ་ངེས་པར་
 གནས་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་དོན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྡེའི་

¹ ཐེ་བཟན། རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཏུ་དབལ་ལྟར་བྲམ་གྲགས་པ། འབྲེལ་བ་སྐྱོན་གསལ། ལེབ་དང་མོ། མོག་གངས་པ་བཅུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་རྒྱུ་ཆེ་འདྲ་ཞེ། “རིགས་ལྡེའི་སངས་རྒྱས་འབྱེད་པ་ནི།” ཞེས་གསལ།

དམ་ཆོག་ནམས་དང་དབང་བསྐྱར་བ་བཟུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། འདི་ནི་གདོན་མི་
 ཟ་བར་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པས་ངེས་པའི་ཆོག་སྟེ། ཆོག་གི་སྐད་དོད་སྟ་ཏེ་གནས་
 ལའང་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྔ་མའི་རྩལ་བཞི་པ་ལ་འབྲས་བུ་འདོད་ནས་ཆོས་སྦྱོང་པའི་
 ཉེ་རྒྱ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་སྦྱོང་པ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྦྱོང་པའི་ཉེ་རྒྱ་དགོས་
 སོ།། དེ་དག་ནི་དབང་¹དང་དམ་ཆོག་དང་རིམ་གཉིས་དང་དེ་ལ་སོགས་འབྱིན་པའི་སྦྱོང་པ་
 རྣམས་སུ་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུའི་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་
 རུང་འདུག་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འཕགས་ལུགས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལམ་
 སྒོམ་པའི་སྦོད་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དང་། དེའི་སྐྱབས་སུ་སྒོམ་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་
 དག་པར་བུ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་²ལམ་རིམ་ལྟར་བསྒོམ་པ་དང་། ལམ་ལ་སོགས་འབྱིན་
 པའི་སྦྱོང་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྩལ་ཏེ་དོན་ཆེན་ལྟར་འགྱུར་རོ། ། རིམ་པ་དེ་ཡང་
 སྦོན་གསལ་ལས། “རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྦྱལ་པའི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ནས། དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱེ་བྲག་
 གིས་བརྟགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྦྱལ་པའི་ཐབས་སོ་སོར་སྦྱོན་ཅིང་།”³ ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། ལམ་སྦྱང་པའི་སྦྱིའི་ཆིངས་བྱས་པ་ནི། རྒྱུད་རྣམས་ནས་དགོས་པའི་དབང་
 གིས་གོང་འོག་དཔྱགས་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་
 པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འབྲིལ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་རྣམ་

1 བཟུངས་བཞིག་ སྦྱ་འབྲས་དབང་མ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 བཟུང་བ་ཅིག་ དབྱས་དབང་།

3 དེ་དེ་དག་ནི་དབང་ རྗེ་དབང་།

4 བསྐྱེད་ནས་ རྗེ་དབང་།

5 རྒྱུན་ཞིང་། སྦྱ་འབྲས་དབང་མ། རྗེ་དབང་། དབྱས་དབང་།

6 རྗེ་བསྐྱེད་། རྒྱུད་འབྲེལ་ ན དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་གསུངས་ལ། འབྲེལ་པ་སྦོན་གསལ་། བེལ་དང་པོ། སོག་གུངས་356 ལམ་རྒྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་
 རྗེ། “རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྦྱལ་པའི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ། རིགས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ནས། དང་བ་
 དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱེ་བྲག་གིས་བརྟགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྦྱལ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་སྦྱོན་ཅིང་།” ཞེས་གསལ།

པར་དག་པ་རྣམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཆར་བའི་ཐབས་ཡིན་པས། དོན་ཆོད་གང་ཏུ་
བསྐྱུས་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱེགས་པ་དེར་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་
ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དག་ནག་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས། “གཞན་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
འདི་ནི། རབ་ཏུ་ཡང་འཁྲུགས་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མའི་གདམས་དག་གིས་བསྐྱེན་པའི་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ཅི་རིགས་སྤྱ་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ།” དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་བྱ་བ་
སྒྲོན་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྟེན། དེ་ནས་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་སྒྲོན་པ་རྣམས་སོ། དེ་
ནས་ནི་བསྐྱེན་པ་དང་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་སྒྲོན་པ་རྣམས་སོ། དེ་ནས་ནི་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་སྒྲོན་
པ་རྣམས་སོ། དེ་ནས་ནི་ལས་རབ་འབྲས་པ་རྣམས་སོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་ནག་
གི་རྒྱུད་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཅམ་མཆོད་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་འདྲ་
བའི་སྐྱད་ལྷགས་ཤིག་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱད་པའི་ལྷགས་ཐ་དད་པ་དེ་
དག་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པའི་
དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་བར་བྱོལ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ནི། སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་སྐྱར་མོང་བས་རྒྱུད་སྐྱངས་
པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་པ་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལྷག་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་
ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ཏུ་རིངས་པར་འཆར་བྱ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་
དག་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། དེས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་ལྷགས་ནས་སྐྱར་ཏུ་འཆར་
བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་སྐྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་

1 ཤེས་པ་ཅིག་གཅོད་དཔལ་དཔུས་དཔལ།

2 རྩེ་བཅུ་ན་རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀ་ར་ཤེ། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ། མེད་སྐྱོང་ག། ཤོག་གངས་

1303 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་འཛོད་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཞན་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
སྒྲ་མའི་གདམས་དག་གིས་བསྐྱེན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ཅི་རིགས་སྤྱ་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ།’ ཞེས་གསལ།

སློབ་དགོས་སོ།། རྒྱད་དོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉན་པ་དང་ཤེས་ནས་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་དམ་ཆེག་དང་སློབ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྒྱང་བ་ཞིག་¹
 དགོས་ཏེ། དབང་དང་དམ་ཆེག་ནི། རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་ལས་གྱི་རྒྱང་འཇུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི། སྡོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཡང་གཞུག་
 སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྡོན་དུ་འཕྲོ་དགོས་ཏེ། རིལ་བྱ་བའི་དབང་གི་ཆོ་ག་ལས། “དབང་བསྐྱར་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྡོན་འཕྲོ་བར།། རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་རང་བཞིན།། ཅི་ཡིན་
 དེ་ནི་³འདི་ལྟར་བཤད།། རི་མོར་གནས་པའི་ལས་དང་ནི།། ཐེག་ལས་ཆོན་དཀྱའི་⁴རིམ་པ་
 བསྟན།། འཕྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས།། བྱུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།།”⁵
 ཞེས་གྲིས་སྐྱ་དང་རྩལ་ཆོན་དང་ལུས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གསུངས་སོ།། གདུལ་བྱའི་
 རྒྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་གསུངས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་སྐབས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤྱིར་ན་བཞི་ཡོད་དོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་དོན་
 དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དང་། རྩི་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གསུམ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་གསུངས་པ་ནི། དབང་གོང་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། ཚུལ་
 སོགས་པའི་དབང་གི་སྡོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མིན་ནོ།། དེ་ལ་

1 བསྐྱར་བ་ཞིག་ སྐྱ་འཇུག་དཔར་མ། རྩི་དཔར།

འཇུག་པ་ཅིག་ གཙང་དཔར།

འཇུག་པ་ཅིག་ དཔུས་དཔར།

2 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། མ་སློབ་དཔོན་རྩི་རྩེ་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་དབང་མདོར། འོག་གངས་29ལའ། ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
 ཟེ། “དབང་བསྐྱར་དཀྱིལ་འཁོར་སྡོན་འཕྲོ་བར།། རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་བཤད་པ་སྟེ།།” ཞེས་གསལ།

3 ད་ནི་ སྐྱ་འཇུག་དཔར་མ། རྩི་དཔར། གཙང་དཔར།

4 ཆོན་པཀྱའི་ རྩི་དཔར།

5 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། མ་སློབ་དཔོན་རྩི་རྩེ་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་དབང་མདོར། འོག་གངས་29ལའ། ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
 ཟེ། “འོན་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་རང་བཞིན།། ཅི་ཡིན་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད།། རི་མོ་གནས་པའི་ལས་དང་ནི།། ཐེག་ལས་ཆོན་དཀྱའི་རིམ་པས་
 བསྟན།། འཕྲོ་བ་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས།། བྱུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།།” ཅེས་གསལ།

ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བྱེད་པ་ནི། སྔོན་དུ་དབང་མ་སྟོབ་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་པ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་མཆན་ཉིད་བྱང་པར་བ་དང་ལུན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། གྲིས་སྤྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ། "དཀྱིལ་འཁོར་གྲིས་པའི་²ལས་ལ་མཁས།" ³ ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པས། ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་པ་ནི། རྒྱད་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པལ་ཆར་རུལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱགས་ཉིད་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྤྱི་ཙམ་ནས་སྟོབ་མ་གང་དུ་གཞུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རུལ་ཆོན་གྱིས་གྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པ་ཞིག་⁴ དུ་རང་ཉིད་ཞུགས་པའི་འོག་དུ་སྟོབ་མ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཡང་རུལ་ཆོན་གྱི་དུས་སྤྱ་ལྟ་གནས་གང་དུ་འོང་བའི་གནས་དེ་ཉིད་དུ་རིའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤགས་བྱས་ནས་ལྟ་སྟོན་གོན་བྱེད་པ་དང་། རུལ་ཆོན་གང་དུ་འབྱེད་པའི་གནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཐིག་གིས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་དགོས་པས། ལས་ཐིག་གིས་ཆ་བགོ་བ་དང་བགོས་པའི་ཐིག་གིས་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ།། ཐིག་གིས་ཆ་སོ་སོར་བགོས་པའི་གཞི་ལ་ལྟ་སྟོན་གོན་བྱེད་པའི་གཞི་དེ་ཡང་པའི་ལྟ་སོ་སྟོན་གོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། པའི་ལྟ་སོ་ལ་གཞི་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་གནང་བ་སྟོབ་པ་སྔོན་དུ་འགོ་ལ། ས་སྟོང་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་པའི་ལྟ་སོ་སྟོན་གོན་འོགས་སྤྱ་མི་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ས་ཆོག་དང་སྤྱེལ་པའི་རིམ་པས་ཆོག་གོ། །སྟོབ་མ་སྟོན་གོན་བྱེད་པ་ནི། འོག་དུ་དབང་བསྐྱར་པའི་སྤྱ་རོལ་དུ་རྒྱད་དབང་གི་སྟོན་དུ་བྱེད་པའོ།། བྱམ་པ་

1 དབང་སྐྱར་ ལྟ་འབྱས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

2 འཕྱི་བའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 རྟེན་གཤམ་ རྒྱད་འབྱས་༥ རྟོ་རྩེ་ལྟར་ཡིད་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལ། ཐོག་གསུངས་123བ3 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། "དཀྱིལ་འཁོར་གྲིས་པའི་ལས་ལ་མཁས།" ཞེས་གསལ།

4 མཆོད་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

སྟོན་པ་གཉིས་ལས་ལས་བྱས་སྟོན་བྱེད་པ་ནི། སྟོན་པ་དང་མཚོན་ཇུས་སོགས་ལ་ས་
 དག་པ་དང་བགོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་གཞན་སྟོན་བྱེད་པ་ནི། དབང་
 གི་དུས་སྟུ་ཚུ་དབང་མང་དུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།། སའི་ལྷ་མོ་ལ་དེར་ཚོ་ག་བྱེད་པའི་
 གནང་བ་གསོལ་བའི་གཞི་དེ་ཡང་སའི་ཚོ་ག་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྟོན་དུ་
 ས་ཚོ་ག་དགོས་སོ།། འདིར་གཉུག་མར་གནས་པའི་ས་ལ་ས་ཚོ་ག་རྫོགས་པར་མི་དགོས་
 །འང་ས་ཚོ་ག་རྫོགས་པར་དགོས་པའི་ཚོ་ག་རྣམས་ཤེས་ན་ཚོ་ག་རྫོགས་པར་ཤེས་ལ། དེ་
 མ་ཤེས་ན་ཚོ་ག་སྒྲ་མས་མི་འགྲུབ་པའི་སར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པས་ཚོ་ག་རྒྱས་
 པ་བཤད་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་སྟོན་དུ་སའི་ཆ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱར་བྱང་མི་བྱང་བརྟག་པའི་ས་
 བརྟག་པ་དགོས་ལ། བརྟགས་པས་བྱང་བར་ཤེས་ན་བདག་པོ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་གནང་བ་ཐོབ་
 པ་དགོས་པས་ས་བསྐྱང་བར་བྱའོ།། བསྐྱངས་པས་གནང་བ་ཐོབ་ནས་དེ་སྐྱང་དགོས་²པས་
 དེའི་འོག་དུ་ས་སྐྱང་བ་བྱ་ལ། སྐྱངས་པས་དག་པ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་གཞིར་ཡོངས་
 སྟུ་གཟུང་དགོས་པས་དེའི་འོག་དུ་ས་གཟུང་བ་བྱའོ།། ཡོངས་སྟུ་གཟུང་བའི་³ས་ནི་བྱིན་
 བྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་བསྐྱང་བ་བྱ་དགོས་པས་སའི་ཚོ་ག་ལྟའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྟོན་དཔོན་
 དེ་ནི་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་འདུག་དགོས་པས་དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་རྣམས་
 དགོས་ལ། སྟོན་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱེད་པ་སྟོན་མས་དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་བྱི་དོན་
 དུ་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་སྟོས་འུང་སྟོན་མའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་མས་བསྐྱལ་བ་
 དགོས་པས། སྟོན་མས་སྟོན་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་ཚུལ་དང་དེ་ནས་སྟོན་མ་ལ་སྟོན་
 དཔོན་བྱིས་བསྐྱང་བ་བྱ་ཚུལ་རྣམས་དགོས་སོ།། དེ་དག་ནི་སྟོན་མ་དབང་བསྐྱར་⁴བའི་རིམ་

१ སྟོན་པའི་སྟུ་འཁྱམ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

२ སྐྱངས་དགོས་དུས་དབང་།

३ བསྐྱངས་པའི་སྟུ་འཁྱམ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་གཙང་དབང་།

४ དབང་སྐྱར་སྟུ་འཁྱམ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་གཙང་དབང་།

བྱུང་གི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་ལས་ལ་ཅི་ཅས་
འབད་ཀྱང་དངོས་བྱུང་ལྟར་པར་ཅན་ཐོབ་མི་སྲིད་ལ། དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཉེས་དམིགས་ཅས་དུ་
མ་ཐད་དངོས་བྱུང་ལྟ་མོ་ཐོབ་ཀྱང་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་དཔུལ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
ལྟར་ཡང་བྱུང་ཆེན་ཐིག་ལའི་གཉིས་པ་ལས། “དང་པོར་རེ་ཞིག་གང་ཆེ་སློབ། ལན་ཅིག་
དབང་ནམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱར། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་བ་ཡི། དེས་བར་སྒྲོད་དུ་གྱུར་བ་
ལོ། དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་བྱུང་མེད། རྩེ་མ་བཅེར་ལ་མར་མེད་ལྟར། གང་ཞིག་རྒྱུད་ལྱང་
ང་རྒྱལ་གྱིས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་ཐག །དངོས་
བྱུང་ཐོབ་ཀྱང་དཔུལ་བར་འགྲོ། དེ་བས་འབད་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། ལྷ་མ་ལས་ནི་དབང་
དོན་ལྟ།”¹ ཞེས་དང་། རྒྱུད་དོར་མེད་²གི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཙོ་མོ་
སྟེ། དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཏྲག་ཏུ་གནས། ང་ཡིས་ངེ་བཞིན་དོན་བཤད་གྱིས། དེ་ཕྱིར་
ཐོག་མར་ཡང་དག་ཉོན། ཐོག་མར་སློབ་མ་གང་གི་ཆེ། སློབ་ལྟར་ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་
ན། རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། དེ་ཡི་ཆེ་ན་སྒྲོད་དུ་འགྱུར། ཡང་དག་དབང་
བསྐྱར་གྱིས་དཔེན་ན། སྐུ་པོས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཀྱང་། ‘སློབ་དཔོན་སློབ་མ་མཚུངས་
པར་ནི།’ མི་བཟད་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་འགྲོ།”³ ཞེས་དང་། “དུག་ནི་སྐྱགས་ཀྱིས་འཛོམས་
པ་བཞིན། སྐྱགས་ཀྱི་དག་བྱེད་བརྒྱད་ལེན་བྱེད། དེ་བཞིན་སློབ་མ་དབང་སྐྱགས་ཀྱིས།
མ་དག་པ་ནི་དག་པར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་ཐོད་པའི་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་།

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 3 བྱུང་ཆེན་ཐིག་ལའི་ལེའུ་གཉིས་པ། སྔགས་ཀྱངས་66བཟེ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་རེ་ཞིག་སློབ་མ་
ལ། དབང་ནམས་ལན་ཅིག་བསྐྱར་བ་ཡིས། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་བ་ཡི། དེས་བར་སྒྲོད་དུ་གྱུར་བལོ། དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་བྱུང་
མེད། རྩེ་མ་བཅེར་ཡང་མར་མེད་ལྟར། གང་ཞིག་རྒྱུད་ལྱང་ང་རྒྱལ་གྱིས། དབང་བསྐྱར་མེད་པ་གསལ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་
ཐག །དངོས་བྱུང་ཐོབ་ཀྱང་དཔུལ་བར་འགྲོ། དེ་བས་འབད་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། ལྷ་མ་ལས་ནི་དབང་དོན་ལྟ།” ཞེས་གསལ།

2 རྩོར་ཐོལ་དཔུམ་དཔལ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 3 བཤད་རྒྱུད་དོར་མེད་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། སྔགས་ཀྱངས་373ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུད་བརྩེག་
བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སློབ་མར་མཚུངས་པར་ནི། ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 3 བཤད་རྒྱུད་དོར་མེད་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། སྔགས་ཀྱངས་373ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་སྟེ། “དུག་ནི་སྐྱགས་ཀྱིས་
འཛོམས་པ་བཞིན། སྐྱགས་ཀྱི་དག་བྱེད་བརྒྱད་ལེན་བྱེད།དེ་ཕྱིར་དབང་བསྐྱར་སློབ་མ་ནི། མ་དག་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

“དཔེར་ན་བྱ་ཆ་མེད་པའི་བྱིས།། ཡི་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད།། དེ་བཞིན་དབང་དང་བྲལ་
ན་ནི།། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད།། ‘དཔེར་ན་མི་མང་སྒྱུར་ཀྱན་ཆོགས།། རྒྱད་དང་
བྲལ་ན་རྒྱུ་མི་རུང་།།’ དེ་བཞིན་དབང་དང་བྲལ་ན་ནི།། སྐྱགས་དང་བསམ་གཏན་འགྲུབ་མི་
འགྱུར།། མྱོངས་པ་གང་ཞིག་དབང་མེད་པར།། བདག་ནི་དབང་བསྐྱར་ཞེས་སྒྲ་བ།། ཇི་སྲིད་
སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཀྱི་བར།། སྟོབ་མར་བཅས་ཏེ་དཔྱལ་བར་འཁོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་
སོ།། མི་འདྲིགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས། “འདིས་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་གདོན་མི་
ཐ་བ་གཞུང་བར་གསུངས་སོ།།”² ཞེས་དབང་ཐམས་ཅད་གཞུང་དགོས་པའི་དོན་དུ་བཤད་
ལ། དཀའ་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལས་ཆོགས་བཅད་སྒྲ་མ་གཉིས་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་སྐྱར་བས། གསུམ་པ་ནི། དབང་བཞི་བ་དང་སྒྱུར་བ་དོན་གྱིས་བསྟན་
ཏེ། མོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ།། ཇི་
སྲིད་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཀྱི་བར་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་
གནས་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་གནས་པ་ལ་བཤད་དེ། བཞི་པའི་དབང་མེད་པར་ཡོད་དོ་
ཞེས་རྩན་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའོ།། གཞུང་འབྲེལ་ལས་དཔྱལ་བ་དེ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་
དུ་གནས་པ་ལ་བཤད་དེ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པར་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའོ།། དེས་ན་
དབང་གོང་མ་མ་ཐོབ་ན་བྱམ་དབང་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་ལྡན་སྒྲེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་³རྒྱགས་པའི་
རིམ་པའི་སྟོར་རྣམས་ཉན་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་མི་དབང་རོ།། དཀྱིལ་ཆོག་དོར་བྲེང་ལས་ཀྱང་
གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱང་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དུ་
རྫོམ་པའི་འདོད་པ་ནི་ལྷང་དང་མི་ལྡན་ཏེ། ལྡན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དབང་དང་སྟོམ་པ་དང་བྲལ་

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ ང་སངས་རྒྱས་མོད་པའི་རྒྱད། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ། རྟོག་གྲངས་9༤༤བཟ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལ་དང་
དུག་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཔེར་ན་མི་མང་སྒྱུར་ཀྱན་ཆོགས།། རྒྱད་དང་བྲལ་ན་རྒྱུ་མི་རུང་།།’ ཞེས་གསུངས་པ།

2 རྗེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་ 2 གནས་བརྟན་མཁས་པ་ཨ་ཏཱ་ལ་ཀ་ར་གྱི་སྒྲ། མི་འདྲིགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ། རྟོག་གྲངས་
944ནལ ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིས་ནི་དབང་བསྐྱར་ཐམས་ཅད་གདོན་མི་ཐ་བར་གཞུང་བར་གསུངས་སོ།།” ཞེས་གསུངས་པ།

3 རང་བཞིན་གྱིས་ དཔྱུས་དཔལ་

བ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་བརྟེན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་བཀའ་མ་བསྐྱེད་ཞིང་
 རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རིག་པའི་དབང་ཅམ་ལས་མ་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུད་གཉིས་རྫོགས་
 བར་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་ཞེས་འདོད་པ་བྱུང་བ་ལ་དགག་པ་མཛད་
 རོ།། དབང་གི་རིམ་པ་ཡང་དང་སོར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་ལྟ་རོ་བསྟན་པ་མེད་པར་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱང་མི་རུང་སྟེ། མཉམ་སྦྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པ་
 ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་ཤིང་། དམ་ཆིག་རྣམས་ནི་སྤངས་པ་དང་། ‘གསང་
 བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་ལོ།’”¹ ཞེས་དང་། བྱུང་གྱི་བརྒྱད་
 པ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་དང་། དབང་བསྐྱར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ།
 གང་གིས་རབ་གནས་མ་མཐོང་ཞིང་། གང་ཞིག་སྦྱིན་སྟེག་མ་བྱས་ན། འདིག་རྟེན་འདི་
 དང་གཞན་དུ་ཡང་། དེ་ལ་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཉིད་མེད།”² ཅེས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་
 པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ལས་སྟོན་
 ན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། སྦྱིང་ལ་དོར་སེམས་སྤར་ཞུགས་པ་མི་བཞུགས་པར་འབྱོན་
 པ་³སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དམ་ཆིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་
 ལས། “དང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱིས། ངས་ཁྱོད་ལ་
 ཡེ་ཤེས་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐོབ་ན་དངོས་བྱུང་གཞན་
 ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས། ཁྱོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༡ མཉམ་སྦྱོར། བརྟག་པ་བདུན་པ། སོག་གངས་ཀྱི་ལུང་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་བྱི་མ་གཉིས་ཅུང་མི་
 འདྲ་མི་སྟེ། ‘གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས། བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་ལོ།’ ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༨ མཉམ་འབྲེལ་སྟོན་ཀྱི་ལུང་། ལུང་བརྒྱུད་པ། སོག་གངས་ཀྱི་ལུང་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་པ་གང་
 དབང་བསྐྱར་མེད། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་དང་། གང་ཞིག་རབ་གནས་མ་མཐོང་དང་། གང་ཞིག་སྦྱིན་སྟེག་མ་བྱས་པ། འདིག་རྟེན་
 འདི་དང་པོ་ལྟར། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་མཆོག་ཉིད་མེད།” ཞེས་གསལ།

3 འབྱིན་པ་ དབུས་དབང་།

ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་པ་སྐྱབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་དང་དབང་སྒྲ་མ་རྣམས་གང་ཡང་མ་སྟོབ་པར་ཡང་
 དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཏུ་¹རྒྱུ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་དང་སོའི་སྟོན་རྒྱུ་བ་པའི་
 དབང་མ་སྟོབ་པར་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་རྒྱུ་བ་པའི་དབང་བསྐྱར་བས་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོབ་མའི་དབང་དང་དེའི་གོང་མའི་དབང་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་ན་དབང་
 གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསང་བའི་དབང་
 ལ་སོགས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་རྒྱུ་བ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དབང་སྒྲ་མ་རྣམས་
 གིས་གདུལ་བྱ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོན་རྒྱུ་བ་པར་བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
 དག་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་ཏུས་པར་འདོད་ན་ནི། དབང་གི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 རྒྱུ་བར་སོ་སོ་ལ་དབང་བ་རིམ་སྒྲ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཚུ་ཅོད་བན་ལ་སོགས་
 བ་ལ་ཡང་རིགས་སོ་སོའི་དངོས་བྱུ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་བར་འདོད་དགོས་པས། དེ་དག་ལ་
 ཡང་སྒྲ་མ་རྣམས་མེད་པར་གྱི་མ་རྣམས་བསྐྱར་ཏུ་²རྒྱུ་བ་ཡང་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག །གཞན་
 ཡང་རྗེ་བཙུན་ཅེ་མོའི་གསུང་ནས། “དབང་བསྐྱར་³བྱས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་བདུབ་པ་ཅི་
 ཡིན་གཏོལ་མེད་པ་སྐྱབ་སོ་སྐྱབ་དང་འབྲ་བར་སྤང་བ་དང་། ཡང་གྱིན་རྒྱབས་སྒྲ་སོས་དབང་
 བསྐྱར་⁴གྱི་གོ་བཅད་ནས་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་རྗེ་རྗེ་མེག་པའི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བར་བྱའོ།”⁵
 ཞེས་གསུང་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མད་པས། རྒྱུ་བ་སྤེ་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པར། གོ་རིམ་⁶འགངས་ཅན་རྣམས་མ་འབྲུགས་པར་ཆོ་ག་ཁྲིམ་བས་དབང་བསྐྱར་

1 རྒྱུ་བ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྗེ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

2 རྒྱུ་བ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྗེ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

3 དབང་བསྐྱར་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྗེ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

4 དབང་བསྐྱར་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྗེ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

5 རྗེ་བཙུན་པའོད་ནམས་ཅེ་མོའི་གསུང་འབྲུམ། བོད་གསུམ་ལ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲུམ། བོད་ཅ། རྗེ་རྗེ་དཀྱིལ་ཆོག་དབང་གི་རྒྱ་སོ་ཆེན་སོ།
 དེ་བཀའ་བྲུགས། ཤོག་གངས་༤༩།༤ ལས་རྒྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདུ་སྟེ། “དབང་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་བདུབ་པ། ཅི་ཡིན་གཏོལ་མེད་པ་
 རྐྱབ་སོ་བསྐྱབ་པར་འབྲ་བར་སྤང་བ་དང་། ཡང་གྱིན་རྒྱབས་སྒྲ་སོས་བཤེས་པ་ལ་དེས་དབང་བསྐྱར་གྱི་གོ་བཅད་ནས། ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་རྗེ་རྗེ་མེག་
 པའི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས།

6 གོ་རིམ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

ན་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་སྟོན་དུ་རུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོ་གས་ནི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་ཞིའི་ས་སོན་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་མི་ཐེབས་ཤིང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་གཤམ་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་དེ་མ་ཡང་འབྱུང་མི་རུས་ལ། གདམས་པའི་མཆོག་རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཐབས་ལོ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་སྒྲུབ་མི་རུས་པས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྤང་འཇུགས་པ་འདིའི་སྐྱེས་སུ་འབད་བར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་པའི་དཔོན་སྒྲོབ་པན་ཚུན་དུ་བརྟག་དགོས་པ་)ལ་གཉིས། མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བརྟག་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་(མ་བརྟགས་པར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། རྒྱ་མས་སྟོབ་མའི་སྟོན་མ་བརྟགས་པར་སུ་རུང་རུང་ལ་དབང་བསྐྱར་ན། སྟོན་མིན་གྱིས་དམ་ཆོག་བསྐྱར་བར་མི་རུས་པས་འདི་གྱི་གཉིས་ཀར་ཕྱང་ལ།¹ དེའི་ཕྱིར་སྟོན་མིན་ལ་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བས་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པ་རྒྱུར་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་བཤེགས་གྱིས་འཆེ་བ་སོགས་འབྱུང་ལ་སྟོབ་མས་ཀྱང་རྒྱ་མའི་མཆོན་ཉིད་མ་བརྟགས་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དབང་བྱངས་ན། སོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆོག་གསུངས་པ་རྣམས་བསྐྱར་བར་མི་རུས་པས་དངོས་བྱུང་གི་ཅ་བ་འཆད་པ་དང་། བཤེགས་གྱིས་འཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། དེའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “རྒྱ་མ་དང་ནི་སྟོབ་མ་དང་།” མཚུངས་པར་དམ་ཆོག་ཉམས་འགྱུར་བས། དཔའ་པོས་དང་པོར་སྟོབ་དཔོན་དང་། སྟོབ་མའི་འབྲེལ་བ་བརྟག་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། དྲོར་བྱེད་གི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “རི་ལྟར་རིན་ཆེན་བདར་བ་

1 གཉིས་ཀར་བྱངས་ལ། སྒྲུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྩེ་དབང་།

གཉིས་ཀར་བྱངས་ལ། གཅོད་དབང་།

2 རྩེ་བཅུ་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱུངས། རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་པ། སོག་གཙང་པ་༡༠ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྐུ་མ་རྒྱུད་མི་འདུ་རྩེ། རྒྱ་མ་དང་ནི་སྟོབ་མ་དག་། ཅེས་གསལ།

དང་། 'གསེར་ནི་བསྐྱེད་དང་བཅས་པས་བརྟག། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྒྲོབ་མ་ཡང་། ལོ་ནི་བརྟ་
གཉིས་བར་དུ་བརྟག། དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་དེ་ལྟ་བུས། དུས་ཀྱན་དུ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟག། གཞན་
དུ་བགེགས་ནི་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། དངོས་གྲུབ་འདྲིམས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ།"¹ ཞེས་དང་།
དེའི་ང་བཞི་བ་ལས་ཀྱང་། "རི་ལྟར་སེང་གའི་འོ་མ་ནི། 'ས་ཡི་སྒྲོད་དུ་གཞག་མི་བྱ།' དེ་
བཞིན་ནལ་འཁྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད། སྒྲོད་མིན་དག་ལ་སྒྱུན་མི་བྱ། སྒྲོབ་མ་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་
འཆི། འདི་དང་པ་རོལ་དུ་ནི་བྱང་།"² སྒྲོད་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དངོས་
གྲུབ་ཉམས་པར་འབྱུང་།"³ ཞེས་དང་། བྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། "རི་ལྟར་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་གསེར་། རི་ལྟར་མཁས་པས་རིན་པོ་ཆེ། རི་ལྟར་བདེ་ལྡན་བྱ་མོ་
ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་མ་བརྟག་པར་བྱ། དེ་བས་ཐམས་ཅད་རབ་འབད་དེ། ཕན་ཚུན་སོ་སོར་
བརྟག་པར་བྱ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲོན་དུ་འབྱུང་། བས་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་མི་འབྱུང་།"⁴ ཞེས་
སོ། ལོ་བརྟ་གཉིས་ནི། ལྷུང་པོར་མ་ཤེས་ན་དེ་ཅམ་དུ་བརྟགས་པས་ངེས་པར་ཤེས་པ་ལ་
དགོངས་གྱི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་བརྟག་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བརྟག་པའི་ཐབས་བསྐྱེད་པ་)ནི། བརྟག་བྱའི་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤགས་ལ་
གཞོལ་བ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། བསམ་གཏན་ལ་གཞོལ་བ་རྫོགས་རིམ་པའི་
སྒྲོབ་དཔོན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་སྒྲོས། "དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྫོ་རྩེ་ཡི། ཐེག་པར་
སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་གཉིས་⁵གསུངས། 'གཅིག་ནི་གསང་སྤགས་གཙོ་བྱེད་འབྱུང་།' གཅིག་

¹ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ཅེས་བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྩེ་ཐོང་བ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༣༡ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'གསེར་ནི་བསྐྱེད་དང་བཅས་པས་བརྟག།' ཞེས་གསལ།

² བྱང་ས། རྒྱུ་འབྲུག་དབར་མ། རྩེ་དབར།

³ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ཅེས་བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྩེ་ཐོང་བ། ལེའུ་རྩེ་ཐོང་བ། འོག་གངས་༣༢ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'ས་ཡི་སྒྲོད་དུ་བཞག་མི་བྱ།' ཞེས་གསལ།

⁴ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ རྒྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་ ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༤ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'རི་ལྟར་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པས་གསེར་།' ཞེས་གསལ།

⁵ རྒྱམས་གཉིས་ རྒྱུ་འབྲུག་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

ནི་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བ།¹ ཞེས་དབྱེ་བ་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་།
 “གསང་སྒྲགས་སྒྲ་གནས་ནལ་འཁྱོར་བ།”² ལྟ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ལེན་པས། དེ་ལས་
 མཆན་མ་རྟེན་གྱི་ཀྱང་ཉེ། རྩལ་ཆོན་དཀྱིལ་འཁྱོར་གྱི་བར་³ ལྟ། གསང་སྒྲགས་ཚུལ་གནས་
 རྩལ་འཁྱོར་བ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྒྱུར་ལྟར་པས། སྒྲ་མ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱིས་ནི། འཁྱོར་
 ལོ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་གི།⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། སྒྲགས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོལ་པ་ལྟར་མི་
 ལེན་པ་མིན་ཉེ། ལྟའི་རྩལ་འཁྱོར་ལྟར་སྒྲངས་ནས་སེམས་དག་པའི་མཆན་མ་རྟེན་པ་ལ་
 གསུངས་པས་སོ། སྒྲགས་དང་བསམ་གཏན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་སོ་སོར་
 བྱགས་པ་མིན་ཉེ། ལུན་བཞིའི་རྩལ་འཁྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་བཏན་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་
 རིམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རེས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པའི་
 ལྱིར་རོ། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་⁵ པའི་སྒྲོལ་དཔོན་གྱིས་ནི། ལུན་
 བཞེར་ལྟའི་རྩལ་འཁྱོར་ལ་སྒྲོལ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲགས་བསྐྱེད་པོས་པས་སྒྲགས་ལ་
 གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲོལ་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་⁶ པ་
 ལ་ནི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་མི་དགོས་པས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་འཇུག་དང་སྒྲ་ལུས་ཀྱི་
 བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བ་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱི། བསམ་གཏན་གང་རུང་རུང་མིན་ནོ། རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲོལ་དཔོན་གྱིས་⁷ དབང་
 བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོལ་དཔོན་ལ་དགོས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡར་

1 རྒྱུ་ཚུངས་ རྒྱུད་འགྲེལ། 2 སྒྲོལ་དཔོན་ལྟའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། རོག་གངས་939བ4 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གསུལ་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཅིག་ནི་གསང་སྒྲགས་གཙོ་བོར་བྱེད་འགྲུལ།’ ཞེས་གསལ།

2 འཕྱི་མར་ རྒྱུད་འགྲེལ།

3 འཕྱི། རྒྱུད་འགྲེལ།

4 རྒྱུ་ཚུངས་ རྒྱུད་འགྲེལ། 2 སྒྲོལ་དཔོན་ལྟའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། རོག་གངས་939བ6 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྐུ་
 རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གསང་སྒྲགས་སྒྲ་གནས་རྩལ་འཁྱོར་བ།’ ཞེས་གསལ།

5 དབང་སྐྱར་ སྐུ་འཇུག་དབང་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། གཙོ་བོར་བྱེད་པ།

6 དབང་སྐྱར་ སྐུ་འཇུག་དབང་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། གཙོ་བོར་བྱེད་པ།

7 སྒྲོལ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱུད་འགྲེལ།

ལྟན་ཏུ་ཆང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ལྷག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ཏུ་དགོན་ནོ།། དེ་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་¹པའི་སྒྲོབ་དཔོན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རུང་བས་
 འདིར་དེའི་བརྟག་ཐབས་སྟོན་ནོ།།² དེའི་མཆོན་ཉིད་ནི། རྩོམ་གྱི་རེ་བཞི་པ་ལས། “ཞི་
 བ་ལ་སོགས་ལས་ལ་བྱང་། ལྷགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་ག་ཤེས། དེ་ནི་སྒྲ་མར་མངོན་པར་
 བསྟན་པ། རྩལ་ཁྱིམས་དག་ཅིང་སྒྲིན་པ་གཏོང་། བཟོད་དང་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་དང་
 ལྟན། ཉིན་དང་མཆོན་ཏུ་སྒྲོམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྟན་ཞིང་བཟོ་ལ་མཁས། སྒྲ་མའི་སྒྲིང་
 ནི་ཡོན་ཏན་ཆོག་པ། དབལ་ལྟན་སྒྲོབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཟོད། བྱང་གི་གསང་འདུས་ལ་རབ་
 དག་ལ། བྱི་རོལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིང་པ། དེ་ལྟའི་མན་ངག་རིམ་པ་ཡིས། སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་
 རྩེས་སུ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒྲོན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས།”³ ཞེས་རྩལ་ཁྱིམས་དག་པ་སོགས་
 སྒྲིན་བྱག་དང་ལྟན་པ་དང་། བྱང་ཏུ་འདུས་པས་མཆོན་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལས་སྒྲིང་
 ཞིང་སྒྲིང་གྱུ་སྒྲིང་སོ་མར་དང་མཐུན་པར་འདུག་པའི་སྒྲོན་སྒྲོབ་མ་འབྲིད་པ་ལ་གསུངས་
 ཤིང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་བརྩམས་པ་སོགས་མང་ཏུ་གསུངས་སོ།། རྒྱུད་ནས་མཆོན་ཉིད་
 རྩོགས་པར་གསུངས་པའི་ཆང་བ་མ་རྩེད་ན་སྒྲོན་ཡོན་མཉམ་པ་དང་སྒྲོན་ཤིང་ཆེ་བ་སྤངས་
 བས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་བསྐྱེད་པ་ལས། “ཚོད་ལྟན་དབང་
 གིས་སྒྲ་མ་སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་འདེས། རྣམ་པ་གྱུ་ཏུ་སྒྲིག་པ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་
 ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡང་ནི་ལེགས་དབྱེད་ནས། རྩ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་བའོ།།”⁴ ཞེས་སོ།། མེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དབང་

1 དབང་སྐྱར་ སྐྱེ་འགྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 སྒྲོན་ནོ།། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲུམ། ཅ་བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་མེད་ཐེང་ག། ལེའུ་རེ་ལྷ་ག། སོག་གཙངས་༡༩༡༩། ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་བ་ལ་སོགས་
 ལས་ལ་བྱང་། ལྷགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་རྣམས་ཤེས། ཆོ་ག་ཉིལ་བྱ་བ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒྲ་མར་མངོན་པར་བཟོད། རྩལ་ཁྱིམས་དག་ཅིང་
 སྒྲིན་པ་གཏོང་། བཟོད་དང་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་ཏུ་ལྟན། ཉིན་དང་མཆོན་ཏུ་སྒྲོམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྟན་ཞིང་བཟོ་ལ་མཁས། སྒྲ་མའི་
 སྒྲིང་ནི་ཡོན་ཏན་ཆོག་པ། དབལ་ལྟན་སྒྲོབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཟོད། བྱང་གི་གསང་འདུས་ལ་རབ་དག་ལ། བྱི་རོལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྒྲིང་པ། དེ་
 ལྟའི་མན་ངག་རིམ་པ་ཡིས། སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་རྩེས་སུ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒྲོན་པར་ཡོངས་སུ་གསུངས།” ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲུམ། ཅ་བསྐྱེད་པ་སོ།། དོན་དམ་བསྐྱེད་པ། སོག་གཙངས་༢༠༡༩

བར་མི་བྱ་སྤྱོད་དཔོན་དུ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བར་མི་བྱ་ལོ། ། འཇུག་པ་
 ཅམ་ཞིག་གེད་དུ་གཞུག་ལོ། །”¹ ཞེས་སྟོམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་འཛིན་མི་རུས་པ་ལ་མེ་ཏོག་
 འོར་ནས་ལྷ་དེ་སྟོན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅམ་ཞིག་གེད་ཅིང་དམ་གཞག་གི་སྟོར་ཀླམས་
 འདོར་བར་གསུངས་སོ། ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་ཀླམ་སྒྲར་མདོན་བྱང་གི་དཔོངས་པ་ཡང་
 དེ་བཞིན་དུ་བཀལ་ལ། དབང་ལྡན་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས་དེ་ཉིད་སྒྲར་བ་བྱངས་
 སུ་བྱངས་ནས་སྟོག་གཅོད་ལས་སྟོག་ན་དེ་ལྟར་བྱ་བྱང་བར་གསུངས་སོ། ། དབང་བསྐྱར་²
 བ་ལ་ནི། ལྷན་མོར་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྒྲར་གི་སྟོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྒྲར་མི་རུས་པ་ལ་
 སྟོབ་མའི་དབང་ཅམ་དང་། སྟོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲར་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡང་བསྐྱར་
 བར་³གསུངས་པས། བསྐྱར་སྟོམ་ལ་བརྟགས་ནས་དབང་བསྐྱར་⁴བ་ནི་སྟོབ་མ་བརྟག་པའི་
 གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་སྒྲར་དོ། ། ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་། “ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ད་རྒྱལ་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ། དགོ་བསྟོན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་པ། མོས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་པ་དང་ལྡན་པ། རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་གཞུང་བར་བྱང་བ་
 ཀླམས་ནི། རིགས་དང་མདོག་དང་གཞུགས་དང་བྲལ་བ་ཀླམས་ཀྱང་སྟོག་པར་གནས་པར་
 བྱ་སྤྱོད་གལ་ཉེ་དེ་ཀླམས་ཀྱང་དད་པས་⁵རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཁིང་རྟོ་རྗེ་
 མེག་པ་ལ་སྟོན་པ་གཞན་མི་འཆོལ་བར་གྱུར་ནསོ། །”⁶ ཞེས་སྟོམ་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་ཁིང་

[illegible][illegible]

३. སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པུམ་དཔལ་མ། སྒྲུབ་པར་གཙང་དཔལ་

འ རྒྱལ་པོ་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་།

५ དང་པམ་ སྒྲིལ་བུམ་དབར་མ། རྩི་དབར་།

དང་ལམ་ བཅོམ་དཔར།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय ।

དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་དད་པ་བརྟན་པ་སྟེ། ཆོས་གཉིས་ནི་དབང་རྩོགས་པར་བསྐྱར་དུ་¹བྱང་བའི་
 སྒྲོ་བ་མ་ལ་ངེས་ལྡན་དུ་གསུངས་སོ། རྒྱུད་རྩོར་ཐོང་གི་རེ་བཞི་པ་ལས། དད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལ་
 གུས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱ་མེད་ཅིང་ལུང་མང་དུ་སྒོས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་རྣམས་འདོན་པའི་སྒོ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲོ་བ་གཉིས་
 སྦྱང་བར་རུས་ན་ཆང་ནས་འོང་ལ། སྦྱི་རྒྱུད་ལས་རིགས་དང་གཞུགས་དང་ན་ཆོད་དང་ལྡན་
 ཞིང་བསྐྱན་བཅོས་མང་དུ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་མང་པོ་བཤད་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ། “སྒྲོ་བ་མ་ཡན་ལག་མ་ཉམས་དང་། ལྷག་པར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་།
 བད་མེད་རིགས་ནི་བཅུན་པ་དང་། ‘དད་ཅིང་བརྟལ་ཞུགས་ལྡན་པ་དགོན།’ དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་གང་དད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་དགའ། བསོད་ནམས་འདོད་པའི་
 སེམས་ཅན་ནི། ཆེན་པོ་དེ་དག་མདོར་གཞུང་ངོ་། ‘བདེར་གཤེགས་གསང་ཐུགས་སྦྱབ་པ་
 ལ།། དོན་གཉེར་བཅོན་པ་སྒྲོ་བ་མ་ནི།’ གཞུགས་ངན་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་ཡང་། སྒོ་དང་ལྡན་
 པས་གཞུག་པར་བྱ།”² ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་སྦྱི་རྒྱུད་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་
 འཁོར་བཞི་པོ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་དགའ་བའི་བདག །རང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཅོན་ལ། ‘ཀུན་གྱི་
 ཆོ་ག་ཡིན་པར་བཞེད།”³ ཅེས་དགོས་པ་སོགས་པའི་འཁོར་བཞི་པོ་རང་རང་གི་སྐྱེ་ཐར་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཅོན་ཞིང་། དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ཤིན་དུ་དགའ་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱ་

སོགས་བསལ་ཡོངས་སྦྱངས་པ། གུས་པ་དང་ལྡན་པ། དོ་རྩེ་སེམས་དབའི་སྒྲོ་བ་བཟུང་བའི་རུས་པ་དང་ལྡན་ན་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་།
 གཞུགས་དང་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པས་དོ་རྩེ་སེམས་དབའི་སྒྲོ་བ་ཤིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་
 ཞིང་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོན་པ་གཞན་མི་ཆོལ་བར་གྱུར་ནའོ།” ཞེས་གསལ།

¹ སྦྱར་དུ་ སྦྱ་འབྱམས་དབང་མ། སྟེ་དབང་། གཅོད་དབང་།

² སྦྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱམས། ཐུགས་པར་བསྐྱི་རྒྱུད། རོག་གྲངས་༡༩༥༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བཞི་པ་དང་དགུ་པ། བཅུ་པ་གསུམ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དད་ཅིང་བརྟལ་ཞུགས་ལྡན་པར་དགོན།’ ‘བདེར་གཤེགས་གསང་ཐུགས་བསྐྱབ་པ་ལ།། དོན་གཉེར་བཅོན་པའི་སྒྲོ་བ་མ་
 ནི།།’ ཞེས་གསལ།

³ སྦྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱམས། ཐུགས་པར་བསྐྱི་རྒྱུད། རོག་གྲངས་༡༩༥༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་མི་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཀུན་གྱི་ཆོ་
 ག་ཡིན་པར་བཞེད།’ ཅེས་གསལ།

བར་གསུངས་པས། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་¹དག་སྒྲིང་ལ་དེ་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་
ཐེག་ཆེན་ལ་མི་མོས་པའི་དག་སྒྲིང་རོ།། འུ་རྩི་²པ་དང་ཨ་བྱུས། ཀར་པ་གཉིས་པས་ནི་འགལ་
བ་སྐར་བའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་འདི་ལ་ཡིད་ལས་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
ཐེག་པ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲིང་དང་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་བཙོན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་སྐྱེད་པ་ལོ།།

གསུམ་པ་(བརྟགས་པས་རུང་ན་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། སྒྲོབ་མས་གསོལ་
བ་གདབ་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་བྱ་བ་དང་། སྐྱོན་དུ་བསྐྱེད་པ་བྱ་ཆུང་ལོ།། དང་
སོ་(སྒྲོབ་མས་གསོལ་བ་གདབ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་རུང་བར་ཤེས་ན་ཁྲ་མ་ལ་དབང་གི་
དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་དུག་པ་ལས། “སྐར་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བའི་³ཕྱིར། སྒྲོབ་མ་ཡིས་ནི་ཁྲ་མ་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
པས་སོ།། དེ་ཡང་མཆུལ་བུལ་ཏེ་བྱག་བྱས་ལ། བུས་མོ་བཅུགས་ཤིང་ཐལ་མོ་སྐར་ནས།
བརྒྱ་རྩི་⁵ཏས། “ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྐྱོན་པ་ལོ།། ‘འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་འཛེན་མཛད་
ལྷ།’ འཁོར་བ་འདམ་གྱི་ཚོགས་ནང་དུ། བྱིང་བ་སྐྱབས་མེད་བདག་ལ་སྒྲོབས། རྩོམ་མཁའ་
མ་མཛད་དུ་གསོལ།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ། ཐུ་བཅུ་པ་
ལས། “མཐུན་དུ་དུལ་བར་འདུག་པ་དང་། གོས་སོགས་ཆུང་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བུས་
བཅུགས་ཐལ་མོ་སྐར་བ་ཡིས། ‘ཉན་སོགས་འདོད་པས་གསོལ་གསུམ་གདབ།”⁷ ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲིང་རུང་དུ་ཤེས་ན་གསོལ་བ་མ་བཟུང་བྱང་བསྐྱེད་ནས་དབང་

1 རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་མས་ དབུས་དབང་།

2 འུ་རྩི་པ་ རྩོམ་དབང་ དབུས་དབང་།

3 འཕྱི་བའི་ རྩོམ་དབང་།

4 རྩོམ་གཤམ་རྩོམ་འབྲུག་ རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་རྩོམ་ རིམ་བར་ལྟེ་བཞེ་དུག་གི་ འོག་གི་མཛའ་(༤༦)ནང་།

5 རྩི་ རྩོམ་དབང་།

6 རྩོམ་ཐུན་རྩོམ་འབྲུག་ ཞེ་བརྒྱ་རྩི་ཏ། འཁོར་ལོ་སྐྱོན་པའི་དཀྱིལ་ཚོགས་འཁོར་བསྐྱེད་པ། འོག་གི་མཛའ་(༤༠)ནང་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ ཚིག་ཀར་གཉིས་པ་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཛིག་རྟེན་ནས་ཀྱི་འཛེན་མཛད་ལྷ།’ ཞེས་གསལ།

7 རྩོམ་ཐུན་རྩོམ་འབྲུག་ ཞེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དུ་དབྱངས། ཁྲ་མ་ཐུ་བཅུ་པ། འོག་གི་མཛའ་(༡༡)ནང་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཚིག་ཀར་གྱི་མ་
བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཉན་སོགས་འདོད་པས་གསོལ་གསུམ་གདབ།’ ཅེས་གསལ།

དེ་དེའི་རིམ་པ་ནི། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འབྲེལ་པ་ལས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། སྒྲོ་བ་མས་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ན་¹སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་དཔོན་པར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་དཔྱིགས་ནས། ཁྱོད་གྱིས་དཔྱིལ་འཁོར་གྱི་ལོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་འཁྱོར་རམ་མ་འཁྱོར་ཞེས་ཁྲིམ་པས། ཅུང་ཟད་འཁྱོར་ལ་ཅུང་ཟད་མ་འཁྱོར་རོ་ཞེས་
ཟེར་ན་དེའི་ཆོ་གར་མཐེལ་དུ་གཞུ་འདྲ་བའི་རྒྱུར་དང་སྟེ་བར་མའི་དཔྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་
སྟེང་དུ་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་བསྐྱོམས་ཏེ། རྒྱུར་གིས་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་གི་མེ་ལྷེའི་ལྷེང་བ་སྟེང་
གའི་²བར་དུ་འབར་བས། སི་ལས་³ལྷུང་བའི་སྤྲིག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐའི་གཞུགས་མདོག་
སྟོ་ཞིང་ནམ་པར་འབྱུར་ལ་སྤྲིག་པ་འབྱུར་བ། སྟེང་ག་⁴ནས་སྤྲ་སྟོར་ལྷུང་ལ། རྒྱ་ཡར་སྟེང་
གར་⁵བྱིན་པ་ན་དེ་ལས་ལྷུང་བའི་རྫོ་རྩེ་གཞོད་སྤྲིན་སྤྲ་མདོག་སྟོ་ཞིང་གསུམ་པ་འབྱུར་བ་
མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་གཡས་བརྒྱུངས་པས་བཞུགས་⁶ལ། གཡོན་པས་མཆེ་བ་བསྐྱམས་
ནས་སྟེང་གར་སྤྲིགས་མཛུབ་⁷མཛད་ལ། གཡས་ཀྱིས་མཆེ་བ་ཐོགས་ཏེ་ཕྱར་བ་སྤྲ་སྟོར་ནས་
ལྷུང་ལ། ཡོ་བཟླ་ཏེ་གི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲགས་བཛྲོད་པས་སྤྲིག་པ་དེ་གསོལ་བར་བསམ་
སོ།། རྒྱ་རྒྱུ་པས་གཡོན་པའི་སྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་སྤྲ་བསྐྱེང་བ་⁸ཞེས་འཆད་དོ། དེ་ནས་

1 བཏབ་པ་ནི་ དབུས་དབང་།

2 སྟེང་ཁའི་ གཙང་དབང་།

སྟེང་གའི་ དབུས་དབང་།

3 སི་སྤྲ་འབྱམས་དབང་ལ། སྟེ་དབང་།

4 སྟེང་ཁ་ གཙང་དབང་།

སྟེང་ག་ དབུས་དབང་།

5 སྟེང་ཁར་ གཙང་དབང་།

སྟེང་གར་ དབུས་དབང་།

6 བརྒྱུང་བས་བཞུག་ དབུས་དབང་།

7 སྟེང་ཁར་སྤྲིགས་མཛུབ་ གཙང་དབང་།

སྟེང་གར་བསྤྲིགས་མཛུབ་ དབུས་དབང་།

8 སྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་སྤྲ་བསྐྱེང་བ་ གཙང་དབང་།

བསྤྲིགས་མཛུབ་མཆེ་བ་སྤྲ་བསྐྱེང་བ་ དབུས་དབང་།

བར་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཕྱིར་འཛོལ་རྟེ། འི་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་རྒྱ་རྒྱ་བར་བར།
 འི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་རྒྱ་རྒྱ་བར་བར། འི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་བར་བར། འི་ལྷན་ལ་ཉོ་རྟ་ག་
 མན་པེ་རྒྱ་རྒྱ་ཆེ་གེ་མའི་སམ་སྒྲ་པི་རྒྱ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་བར་སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་ཕྱག་གི་དོ་
 རྩེ་འབར་བས་ལྷུང་བའི་ཕྱིག་པ་སྒྲིང་བར་མཚད་བར་བསམ་མོ།"¹ ཞེས་གསུངས་རྟེ། ཡི་
 གེ་གཉིས་ལས་རྒྱ་མཚད་དང་ཕྱིག་པའི་སྤྱད་ཆོག་ཟེན་པའི་འོག་དུ། རྒྱ་མཚད་ཀྱི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་བདས་ནས་ཕྱིག་པ་སྤྲ་སྐོ་ནས་ཕྱི་དོལ་དུ་ལྷུང་བ་དོ་རྩེས་བསྐྱེད་པས་ཟད་བར་བྱས་
 བར་བསྐྱོམས་ན་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་བདེའོ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚད་ཀྱིས། འི་བཟོ་
 གྱི་ཡི་གྱི་ལ་ལ་ཨ་སྤྱ་སམ་པེ་ལྷན་བཟུང་བཟུང་རྒྱ་རྒྱ་བར། ཅས་གསུང་ཞིང་བཀའ་བསྐྱོས་པ་དང་།
 རང་གིས་ཀྱང་དེ་འདོན་བཞིན་པས་སྒྲིང་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་ལྟེ་བ་ནས་འོག་ཕྱར་བའི་ནམ་པ་
 ཅན་ཀྱི་ཕྱར་བྱས་སྒྲོ་བ་མའི་སེམས་ཀྱི་བགལ་ནམས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་ཅིང་། ཕྱར་བའི་
 འོད་ཟེར་གིན་དུ་བགའོ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཀྱན་བསྐྱེད་པས་བར་བསམ་བར་བྱའོ། སྒྲོ་བ་
 ཡང་སྤྱི་ལས་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་གཞུགས་སུ་བསམས་ཏེ་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་སྤྱིང་གར་² ཨ་
 ལས་སྤྱེས་པའི་རྒྱ་བ་ཨུལས་³ ལྷུང་བའི་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྩེས་མཆན་པ་དང་། མགོ་བོ་ལ་རྒྱ་
 བ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ལས་ལྷུང་བའི་དོ་རྩེ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཀྱན་དུ་འགྲོང་བའི་ལྟེ་བར་སྤྲ་མ་གྱི་དམ་
 ཆོག་པ་བཞུགས་པར་⁴ བསམ་མོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྲ་མ་གྱི་གནས་

སྤྱིང་གར་ དཔུས་དཔལ།
 ¹ རྩེ་བཟུང་། རྒྱུད་འབྱེལ། རྒྱ་བཟོ་ཏེ་ཆོན་པོ་ཨ་རྒྱ་ལྷ་ཀར་གྱུ་། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་མེད་ལ། སྤྱིག་ཐངས་མན ལས་ལྷུང་བ་ཆུང་མི་འདུ་སྤྱེ།
 "སྒྲོ་བ་མ་དཔེ་ལྟ་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱིང་གར་གནས་པའི་གྱི་ལས་ལྷུང་བའི་ཕྱིག་པ་ལ་མཚུངས་གནས་
 ཅིང་། གཞུགས་ནས་བར་འཁྱུར་ལ། གཅེར་ལྷུང་འཁྱུར་འཁྱུར་བ་སྤྲ་ལྷན་དུ་འགྲོང་བ་སྤྲ་ཆེ་ནས་ལྷུང་ལ་ཡི་གེ་རྒྱ་དེ་ཡང་སྤྱིང་གནས་འོངས་ནས་
 འོངས་སུ་ལྷུང་བ་ལས་འཁྱུར་བར་འཁྱུར་བའི་ཆོ་ཤོ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་རྒྱ་མཚད་དུ་ནས་བར་བསྐྱོམས་ནས་ཕྱིར་འཛོལ་རྟེ། འི་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་རྒྱ་རྒྱ་
 བར། འི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་རྒྱ་རྒྱ་བར། འི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་བར། འི་ལྷན་ལ་ཉོ་རྟ་ག་མན་པེ་རྒྱ་རྒྱ་ཆེ་གེ་མའི་སམ་སྒྲ་པི་རྒྱ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་བར་
 སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་ཕྱག་གི་གནས་པའི་དོ་རྩེ་འབར་བས་ལྷུང་བའི་ཕྱིག་པ་སྒྲིང་བར་མཚད་བར་བསམ་མོ།" ཞེས་གསལ།
 ² རྩེ་དཔལ་ གཅེར་དཔལ།
 རྩེ་དཔལ་ དཔུས་དཔལ།
 ³ ཨུལས་ གཅེར་དཔལ། དཔུས་དཔལ།
 ⁴ དམ་ཆོག་པར་བཞུགས་པར་ རྩེ་དཔལ།

བའི་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་གི་ལས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས། དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་བྱེད་ན་སྦྱབ་
ལ་མི་བྱེད་ན་འཛོག་པ་ག་ལ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཁས་
བྱུང་མང་པོས་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རྩོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་དེའི་འོག་
ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ནི། གཞན་དབང་བསྐྱར་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་
པ་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱེད་སོང་དང་མཆོག་སྦྱབ་པ་གཉིས་ཀས་སྐྱེད་བཞིའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་
དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱེད་པ་སྒྲིལ་དུ་མ་སོང་བར་དབང་ལ་
སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པོ་མདོར་
བསགས་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་
ནས། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ནི། ཤིན་ཏུ་དུལ་བས་བརྟག་པར་བྱ། ལྷ་ནི་མཉེས་
པར་མ་བྱས་ན། བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སྐྱེད་འབྱིན་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། བླ་པོ་སྦྱོད་
པས་ཀྱང་ལྷ་མཉེས་པར་མ་བྱས་ན་རང་ཉིད་སྐྱེད་འབྱིན་པར་གསུངས་སོ། ། ཟེང་བ་ལས་
ཀྱང་། “ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་ལས་ཤེས་པས། ‘སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཆོགས་གསོག་’²ཅིང་།’
བགོགས་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་བྱེད་བྱ། བསྐྱེད་པ་མེད་པས་དངོས་བྱུང་མེད། དེ་ཕྱིར་རིམ་
གཉིས་དེ་ཉིད་རིག །དཔེན་པར་ཡང་དག་གནས་ནས་ནི། ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ།
‘སྦྱོར་དེ་ཡི་གསང་སྤྲགས་བརྒྱས།’ འཁོར་ལོའི་གཙོ་བོའི་འབྲུམ་བརྒྱས་ཤིང་། ‘ཡང་ན་
རང་གི་ལྷ་ཡི་འབྲུམ།’ དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡི་ཁྲི་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པར་བརྩོད།”³
ཅེས་ཆོགས་བསགས་པ་དང་བགོགས་ཉམས་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྩོག་མར་ལྷ་སྒྲོམ་
པ་དང་སྤྲགས་བརྒྱ་བའི་བསྐྱེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་ཆོག་འདི་དག་བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུང་⁴

༡ རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡ་སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱུང་དེ་ག། སྤྱིང་པོ་མདོར་བསགས། འོག་གངས་༡༡༩བ་༩

༢ ཆོགས་སོག་ རྒྱུ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩེ་དབར།

༣ རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ཕྱ པཌི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་ཕྱེད་ག། འོག་གངས་༤ན་༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུད་གཉིས་པ་དང་བརྒྱུད་ག། བརྒྱ་བ་གསུམ་ཅུང་མེ་འདྲ་རྩེ། ‘སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་བསགས་ཤིང་།’ ‘སྦྱོར་དེ་ཡི་གསང་སྤྲགས་བརྒྱ།’
‘ཡང་ན་རང་གི་སྤྲགས་ལྷ་ཡི་འབྲུམ།’ ཞེས་གསལ།

༤ མོང་བརྒྱུད་ གཙང་དབར། དབྱུང་དབར།

ན་ཡོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མའི་བསྐྱེན་པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ་དབང་དང་རབ་གནས་སོགས་ལ་འབྲུག་པས་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེན་པ་རི་ཅམ་ཞིག་བྱ་བ་ནི། ཐེང་བ་ལས། “དེ་ལྟར་སྐྱེན་ཏུ་བསྐྱེན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་མངོན་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པས། འཁོར་ལོར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་མ་བཀག་པའམ་ཆོགས་བསགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་སྒྲོབ་མ་བསྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ།”¹

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྷའི་ར་རྒྱལ་དང་གསལ་སྒྲུབ་པ་ནི་བསྐྱེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་རི་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། བརྒྱས་པའི་གྲངས་ནི། ཐེང་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་སྐུགས་འབྱུམ་བརྒྱས་པའམ།” ཡང་ན་རང་གི་ལྷ་ཡི་འབྱུམ། གཞན་གྱི་ཁྱི་སྟེ་ཡང་ན་ནི། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བཀག་གནང་གི།”²

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་གནང་བ་ཐོབ་ན་དེ་ཅམ་མ་སོང་ཡང་རུང་བར་གསུངས་སོ། །རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་དང་ཐེང་བའི་རྩེས་འབྲང་བེ་བྱུ་རྒྱུས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྷའི་འབྱུམ་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་མཛད་དོ། །བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་པོའི་བརྟ་བ་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བརྒྱས་པ་འབྱུམ། དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡི་དེ་བཞིན་ནི།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་པོའི་ན་བཟང་ཅན་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས་པས། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཞེ་དགུ་པར་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་ལྷ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུམ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་

1 རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 རྩེ་བཞི་ཏེ་ཆེན་མོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཐེང་བ། སྐུག་གྲངས་ 63 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཐུང་གཅིག་གུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཀྱི་ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 རྩེ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། སྐུག་གྲངས་ 27 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་སྐུ་མ་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་ལོ་ཅན་སྐུགས་འབྱུམ་བརྒྱས་པམ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བཀག། རྒྱུད་འབྱུམ། 2 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་སྐུ་པོའི་ལུ་བརྟ་བ། སྐུག་གྲངས་ 23 ལས་བྱུང་བ་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་ལོའི་བདག་པོའི་བརྒྱས་པ་འབྱུམ། དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ནི།” ཞེས་གསལ།

གདམ་ང་ཅན་ལ་བྱའོ།། སྒྲིང་བའི་དེ་བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱང་བཞོན་པར་སྒྲུང་བས་དེ་ལས་
གཙོ་བོ་དང་རང་གི་སྣ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱམ་བུ་བར་གསུངས་པའི་འབྱུར་ཡང་སྒྲིང་བ་བཞིན་
དུ་བྱ་དགོས་སོ།། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་སྒྲིང་བའི་ཞབས་དང་བརྒྱ་རྒྱུ་ཉི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་
གཙོ་བོ་དང་རང་གི་སྣ་ལ་འབྱམ་སྒྲག་རེ་རེ་བཞུགས་པོད་ཀྱང་བྱམ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་ལ་ཆད་
མར་བྱའོ།། བདེ་མཆོག་ལ་ནག་པོ་སྒྲིལ་བ་དང་དུ་རི་ཀ་བས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཁྱི་སྒྲག་
གསུམ་གསུམ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྣ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་ཁྱི་སྒྲག་གཉིས་གཉིས་དང་། བདེ་
ཆེན་འཁོར་ལོ་དང་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོའི་སྣ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྒྲིང་སྒྲག་སྒྲིལ་དང་དུག་དུག་
ཏུ་གསུངས་སོ།། ཡང་དུ་རི་ཀ་བས། “འབྲིང་རམ་ཆུང་དུའི་ཆུལ་གནས་ན།། དཀྱིལ་འཁོར་
དབང་པོ་འབྱམ་དུ་སྒྲེ།། དེ་བཞིན་མཁའ་འགོ་སྒྲིང་སྒྲག་བཅུ།། བརྒྱས་ཏེ་སྣ་རྣམས་མཉེས་
པར་བྱ།། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་ཁྱི་སྒྲག་སྒྲེ།། སྤྱིན་སྒྲེག་མཆོག་གིས་ཉེ་བར་མཆོད།།”² ཅས་
གསུངས་པའི་དོན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་སྣ་བཅུ་གསུམ་མམ་སྣ་སྣ་མ་ལ་གཙོ་བོ་ལ་
འབྱམ་འཁོར་ལ་ཁྱི་སྒྲག་རེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྤྲུགས་ལ་ཁྱི་
སྒྲག་³གཅིག་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱས་པའི་བཅུ་ཆ་སྤྱིན་སྒྲེག་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།།⁴ ཡེ་ཤེས་
འབེབས་པའི་བརྒྱས་པའི་བཅུ་ཆ་ལ་སྤྱིན་སྒྲེག་བྱ་བར་དུས་འཁོར་གྱི་སྒྲོར་ལས་གསུངས་པ་
དང་། སྒྲིང་འབྱུང་སོགས་ལས་ཞེ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་སྒྲུབ་པའི་སྤྲུགས་སུ་
བརྒྱས་པའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱིན་སྒྲེག་བྱ་དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་སྤྲ་རྩལ་གྱི་བརྒྱས་པ་ལ་བཅུ་ཆའི་སྤྱིན་སྒྲེག་བྱ་བར་ཆད་ལྡན་གྱི་
དཀྱིལ་ཆོག་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་པས་མི་དགོས་སོ།། དེས་ན་དུ་རི་ཀ་བས་གསུངས་པ་

1 ཡོང་བརྒྱང་གཅོང་དབང་།

2 རྩེ་བཞུན་ཆུང་འབྲེལ། མ་སྒྲིབ་དམོན་དུ་རི་ཀ་བ། འཁོར་ལོ་སྒྲིང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འབྱུག་པ། སོག་གུངས་300ན3

3 སྤྲུགས་ཁྱི་སྒྲག་རྩེ་དབང་།

4 གསུང་རྩོ།། གཅོང་དབང་། དབྱས་དབང་།

བ་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་བརྒྱས་བྱའི་སྤྲུགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྒྲིང་ལོ་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་བརྒྱས་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས།
དབང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ནི། སྒྲིང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་རིང་ལྷན་ས་རེས་པར་
མི་དགོས་སོ།། སྒྲིང་འབྲུར་གི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “རྫོགས་ལྷན་ལ་ནི་བརྒྱས་བྱ་གཅིག །
ཉིས་འབྲུར་གསུམ་ལྷན་ལ་བརྒྱས་བྱ། ། སུམ་འབྲུར་གཉིས་ལྷན་ལ་རབ་བརྗོད། ། ཚོད་ལྷན་
བརྒྱས་པ་བཞི་འབྲུར་རོ།”² ཞེས་གསུངས་པས། གཙོ་ལོ་ལ་འབྲུམ་དང་འཁོར་ལ་ཁྲི་བརྒྱ་
བར་གསུངས་པ་ལྷན་ས་བཞི་འབྲུར་དུ་བྱ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་མོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རོན་དུ་མ་
མཐོང་སྟེ། སྒྲིང་འབྲུར་གི་བཅུ་གཅིག་པར་གཙོ་ལོ་ལ་ལུམ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་སྟེ་ལྷ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་གཏེར་དང་བཅུད་ལེན་སོགས་སྐབས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིང་ལོ་
འབྲུམ་དང་ཉེ་སྒྲིང་འབྲུམ་ཐུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྫོང་བ་དང་བརྒྱས་པ་གང་བྱས་ཀྱི་བཅུ་
ཆའི་སྐྱོན་སྟེག་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་རྫོགས་ལྷན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་³འབྲེལ་བས་
བཤད་ཅིང་ལུང་བྲངས་པ་དེའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལྷན་ས་རྫོགས་ལྷན་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་ཉིས་འབྲུར་ལ་སོགས་པ་བྱ་
བར་བཤད་པས། དངོས་བྱུང་སྐབས་པའི་སྐབས་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཚོ་
ག་བྱེད་པའི་སྒྲོན་དུ་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་ལ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀྱིལ་ཚོག་ཁུངས་སྐབས་
གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལྷན་གཞག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་དབང་
བསྐྱར་⁴བ་ལ་སྒྲོབ་མའི་སྤྲིག་པ་ཞི་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་དང་བགེགས་ཚར་བཅད་པ་

2 ཕྱིན་མ་ སྐུ་འབྲུམ་དབང་ལ།

3 རྫོང་ལག་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཚོག་གི་བཤད་རྒྱུད་རྫོང་འབྲུར། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། སོག་གུངས་310ནལ་ ལས་བྱང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོགས་ལྷན་དུས་སུ་གཅིག་བརྒྱས་པ། ། གསུམ་ལྷན་དུས་སུ་ཉིས་འབྲུར་བརྒྱས་པ། ། གཉིས་ལྷན་དུས་ན་སུམ་འབྲུར་བཤད། ། ཚོད་
དུས་བཞི་འབྲུར་དུ་ནི་བརྒྱ།” ཞེས་གསལ།

4 བྱས་པ་ རྫོང་དབང་། དུས་དབང་།

5 དབང་སྐྱར་ སྐུ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྫོང་དབང་། གཙོང་དབང་།

བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “འཁོར་ལོ་ལ་གནས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱས།། མཚན་མ་ཐོབ་
ནས་ཡང་དག་གི།”¹ ཞེས་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། བསྐྱས་པ་ནི་ཐུན་
སོ་སོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་གཡེངས་ཤིང་སྐྱ་བ་གཞན་སྤངས་པའི་
བསྐྱས་བརྗོད་² སྐབས་ཐབས་རྣམས་ནས་བཤད་པ་དགོས་ཀྱི། ཐུན་མཚན་མས་ལ་སོགས་པའི་³
སྐབས་གཞན་དུ་གང་བྱུང་དུ་བབས་པས་མི་ཆོག་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། བསྐྱས་ལུགས་
ལ་གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་གནས་སུ་མཚུལ་བྱས་པ་ལ་རྩིའི་ཐིག་ལེ་མེ་རྟོག་གི་ཆོས་
བྱ་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་དེར་ལྟ་བུ་སྟོམས་ཏེ་བསྐྱེད་ཞེས་བྲུ་བྱི་ཐེར་བ་དང་། འདིགས་
བྱེད་ལྟས་དབང་མེད་བྱུང་ན་བསྐྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་ལ་ལྟས་གནང་བར་བསམས་པས་
བྱར་བྱང་བ་དང་སྟ་ཡང་དཔའ་ལོ་གཅིག་པ་བསྟོམས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
ཤེས་བྱེད་ཁུངས་སྐབས་མུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགོས་ཤིང་མི་བྱའོ། ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་
ཅིག་ཀྱང་བྱམ་བསྐྱེད་⁴ དམ་ཡང་ན་མདུན་བསྐྱེད་⁵ བྱས་ལ་བསྐྱས་པ་བྱ་གསུང་ཡང་མར་མེ་
མཛད་བཟང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཁུངས་སྐབས་དུ་མས་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
བཞིན་གྱི་བསྟོམ་བསྐྱས་མ་གཏོགས་པ་དམིགས་བསལ་⁶ མ་བཤད་པས་སྤྱིར་ལྟའི་བསྟོམ་
བསྐྱས་ཐུན་བཞིར་བྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་⁷ བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཐུན་བཞིར་བསྟོམ་
བསྐྱས་བྱེད་པ་རྣམས་ཁྱད་མེད་དོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་⁸ དེས་ཀྱིས་
གངས་རྩོགས་པའི་བསྐྱས་བསྟོམ་བྱ་བར་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་མོད་ཀྱང་། སྤར་བཤད་

1 རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་ལོ། རྩེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་273པ

2 བསྐྱས་རྗོད་ གཙང་དབང།

3 ལས་སོགས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ།

4 ཐུན་སྐྱེད་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང། གཙང་དབང།

5 མདུན་སྐྱེད་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང། གཙང་དབང།

6 དམིགས་གསལ་ དབྱས་དབང།

7 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང། གཙང་དབང།

8 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩེ་དབང། གཙང་དབང།

པ་ལྟ་བུའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ལན་ཅིག་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་ལ། འོན་ཀྱང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་
བསྐྱེན་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བས་དབང་བྱེད་པ་ལའང་མི་ལམ་བརྟགས་ནས་གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་
མ་བཟག་པ་གང་རུང་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱུང་། ལྷ་མི་གཅིག་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལ་ནི། བསྐྱོམ་བསྐྱས་སོ་སོར་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ལ་དཔའ་བོ་གཅིག་
པའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱས་པས་བྱང་ཆོག་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་ནི་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་འཁོར་ཆང་པའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱུང་།

བཞི་པ་(བསྐྱེན་པ་ལས་སྤྱི་རུང་ནས་དབང་རིམ་ལྟ་བུ་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་
བསྟན་པ་དང་། ཆོ་ག་རིམ་ལྟ་བུ་པའི་རིམ་པའོ། དང་པོ་(ཆོ་ག་བྱ་བའི་དུས་བསྟན་པ་)ནི། སྤྱི་རྒྱུད་
ལས། “ཡང་དག་ཞི་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། དུས་དང་ཆེས་གངས་ཞི་བ་ལ། ‘སྒྲགས་ཀྱི་
སྤྱན་འཛེན་བྱེད་པ་ནི།’ བསམས་པའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་དང་། “ཆེས་
གངས་ངན་དང་དུས་མིན་དང་། ‘གནས་མིན་ཆོ་གར་མི་ལྡན་པར།’ བསམས་པས་དཀྱིལ་
འཁོར་མི་བྱེད། གིས་ནདོགས་པ་མེད་པར་འཆེ།”² ཞེས་དང་། “ཡུད་ཙམ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་
ཀྱན་གྱི། བྱ་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལ་ཤིས། དེ་དག་ལ་སོགས་བཟང་པོ་དང་། བྱེད་པ་བཟང་
ལ་རྟག་ཏུ་གི།”³ མི་བཟང་པ་ལ་བརྟོན་པའི་ལས། གང་དུ་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་བོ།”⁴ ཞེས་
ཆེས་གངས་སོགས་ཀྱི་དུས་བཟང་ངན་གྱི་ཆེ་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ལ་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་
ཆེ་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་བརྟག་པར་བྱུང་། ལྷ་བ་གང་ལ་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “སྟོན་

1 རྩེ་བཟག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ལ། བསམ་བློ་རྒྱུད། རོག་གངས་ཀྱི་༡༥: 35 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གསུང་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲགས་
ཀྱིས་སྤྱན་འཛེན་བྱེད་པ་ནི།’ ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཟག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ལ། བསམ་བློ་རྒྱུད། རོག་གངས་ཀྱི་༡༥: 36 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གནས་
མིན་ཆོ་ག་མི་ལྡན་པར།’ ཞེས་གསལ།

3 ལྷ་གཏུ་འཛི། རྩེ་དབང་།

4 རྩེ་བཟག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ལ། བསམ་བློ་རྒྱུད། རོག་གངས་ཀྱི་༡༥: 37 ལས་བྱུང་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡུད་ཙམ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི། བྱ་
བའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལ་ཤིས། དེ་དག་ལ་སོགས་བཟང་པོ་དང་། བྱེད་པ་བཟང་ལ་རྟག་ཏུ་གི། མི་བཟང་པ་ལ་བརྟོན་པའི་ལས། གང་དུ་
ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་བོ།” ཞེས་གསལ།

ཟླ་འཕྲིང་པོའི་ཉ་ནས་ནི། དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡི་བར། འདི་ཡི་བར་དུ་མཁས་པ་ཡིས།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱི།¹ བགེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནད་གཙང་²དང་། དེ་བཞིན་
 ལྷུ་བ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག །དབྱུད་མི་དགོས་པར་དབྱར་ཡང་ནི། མཁས་པས་དུས་བཞིན་
 བྱི་བར་བྱ།^{3,4} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་བ་བདུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་
 བར་བཤད་ལ་དབྱར་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་བར་བཤད་དོ། ཟླ་བ་བདུན་པོའི་ཡར་
 རོ་མར་རོ་གང་ལ་བྱ་བ་དང་ཡར་གྱི་ཆེས་གངས་གང་ལ་བྱ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “མཁས་
 པས་རི་རྒྱད་བཤད་པ་ཡི། ཟླ་བ་ཡར་གྱི་རོ་དག་ལ། ཟླ་བ་ཉ་འམ་བརྒྱ་གསུམ་མམ།
 ཆེས་བརྒྱད་དག་གམ་བརྒྱ་བཞི་འམ། ཆེས་བརྒྱ་དང་ནི་བརྒྱ་གཅིག་གམ། ཡང་ན་ཡར་
 གྱི་ཆེས་གཅིག་གམ། ཆེས་ལྷའམ་ཡང་ན་ཆེས་བདུན་ནམ། ‘ཡང་ན་ཆེས་གངས་གསུམ་
 ཡང་རུང་།’ ཉི་མ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ་བྱི།⁵ མར་གྱི་རོ་
 ཡི་དུས་མཆམས་ལའང་། དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ་⁶འགལ་བ་མེད།⁷ ཅེས་གསུངས་ཏེ། རབ་
 གནས་ཀྱི་རྒྱད་ལས། “གལ་ཏེ་གཟའ་དང་རྗེས་མཐུན་ན། རྒྱ་པོའི་ཚྭ་གས་ལའང་བརྒྱམ་
 པར་བྱ།^{8,9} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཟའ་གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “སྤར་བྱ་དང་

༡ བཞིན་དུ་བྱི། རྗེ་དབང་

༢ རྒྱ་ཆུང་གཙང་གཙང་དབང་

༣ འཕྲིང་བར་བྱ། རྗེ་དབང་

༤ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་ལྷོ་རྒྱུད། སྔག་གངས་༡༤ ནབ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “ལྟོན་ཟླ་འཕྲིང་པོའི་ཉ་ནས་ནི། དབྱིད་
 ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡི་བར། འདི་ཡི་ནད་དུ་མཁས་པ་ཡིས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱི། བགེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནད་གཙང་དང་། དེ་
 བཞིན་ལྷུ་བ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག །དབྱུད་མི་དགོས་པར་དབྱར་ཡང་ནི། མཁས་པས་དུས་བཞིན་བྱི་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

༥ འཕྲིང་། རྗེ་དབང་

༦ འཕྲིང་བ་ རྗེ་དབང་

༧ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་ལྷོ་རྒྱུད། སྔག་གངས་༡༤ ནབ་ལས་བྱང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘ཡང་ན་
 ཆེས་གངས་གསུམ་ལའང་རུང་།’ ཞེས་གསལ།

༨ བརྒྱམས་པར་བྱ། དབྱས་དབང་

༩ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ༥ རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད། སྔག་གངས་༡༤ ནབ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “གང་ཆོ་གཟའ་དང་རྗེས་མཐུན་ན།
 རྒྱ་པོའི་ཚྭ་གས་ལའང་བརྒྱམ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

ནི་ཆེ་བ་དང་། བ་བ་སངས་དང་ཉི་མ་བཟང་། གཞན་ལ་རབ་ཏུ་དག་པོ་ཡི། ལས་ནི་ཀུན་
 ཏུ་བཅུམ་པར་བྱ།¹ ཞེས་སོ། སྐར་མ་གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྒྱལ་དང་སྐག་དང་
 ས་ག་དང་། མེ་བཞིན་ག་ལ་མ་སྐར་དང་། ‘སྦྱོན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི།’ དཀྱིལ་འཁོར་
 དག་ལ་རབ་ཏུ་ཉིས། དེ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་།’ རྒྱ་སྐར་དག་ནི་བཟང་པོ་ལ། རྫོང་དང་
 ལྷན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།² དག་པོ་ལ་ནི་དག་པོ་གྱི།^{3,4} ཞེས་སོ། སྐར་བ་⁵དང་བྱེད་པ་
 དན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་ནས་བྱོ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཉི་མ་ཆེ་
 བ་གཟས་ཐེན་⁶དང་། ཡ་མཚན་ཆེ་ལྷས་བྱུང་བ་དང་། ཆོ་འབྱུལ་གྱི་ནི་ཆེ་བ་ལ། བསྐྱེམས་
 ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁷བྱ།”⁸ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་ཆོགས་པ་དང་དད་
 པ་བདོ་བ་དང་ལས་ལ་བཅོན་པ་དང་། འཆེ་བ་མེད་ཅིང་མེ་ཉོག་མོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 རྫོབ་མའི་བསྐྱེན་བཀྱར་གྱིས་སྒྲ་མ་མཉེས་པའི་ཆེ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་ཉེ། རྒྱ་མ་མཉེས་པའི་
 ཆེ་བྱེན་པའི་སྐྱགས་ནི། སྐར་ཏུ་འབྱུལ་པར་ལེགས་བྱུབ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་
 དུས་བཟང་བའི་སྤྱོད་ནས་བཅུམས་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་བྱ་བར་སྤེང་བར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(ཆོག་རིམ་ལྟོ་བཟང་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། དབང་གི་ཆོག་པའི་རིམ་པ་དངོས་དང་།
 དབང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུར་པའི་ཆོག་པོ། དང་པོ་(དབང་གི་ཆོག་པའི་རིམ་པ་དངོས་པ་)སྐྱུ་བའི་གཉིས་
 པ་ལས། “དང་པོ་ས་གཞི་ཡོངས་སུ་གཞུང་།” གཉིས་པ་སྐྱ་གོན་གནས་པ་སྟེ། ལུབ་གསུམ་

1 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུལ། རྒྱ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 354

2 འཕྱི། རྒྱེ་དབང་།

3 འཕྱི། རྒྱེ་དབང་།

4 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུལ། རྒྱ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 354 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གསུམ་པ་དང་ལྟོ་བཟང་པའི་གཉིས་ཏུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘སྦྱོན་ལ་སོགས་པས་གཉིས་པ་གཉིས།’ དེ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་བ་དང་།’ ཞེས་གསལ།

5 སྐར་བ་ དཔུས་དབང་།

6 གཟུང་ཐེན་ རྒྱུ་འབྱུལ་དབང་ལ།

7 འཕྱི་བར་ རྒྱེ་དབང་།

8 རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུལ། རྒྱ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་9༤ 356

ཁྱེད་སྤྱོད་ས་པ་ལྷག་པ་མ་གཏོགས་པ་གནས་ཏུག་ནི། སྤྱི་མ་དང་འདྲ་སྟེ་དེ་ནམས་སྟོན་པས་
གསུངས་པར་བཤད་དོ། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩུང་དུ་བྱེད་པ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས་དེ་དང་
ཉེ་བར་བྱེད་པ་བཀག་པའོ། རྩོམ་ཁ་ལའ་འགྲོའི་ཞེ་རྒྱག་པ་ལས་ཀྱང་། “སྤྱོད་དང་དུར་ཁྱོད་
ཆོང་འདུས་དང་།” ཆོང་དང་ལྷ་ཁང་སྤྱོད་ཁྱེད་གྱི། འཕར་དང་བྱང་གི་ས་གཞི་ཡིས། ལྷ་
དང་རྩལ་སྤྱོགས་དེ་ལྷ་མིན།”¹ ཞེས་དང་། “ཡང་ན་ཡིད་ནི་གང་དགའ་བར།” དེ་ནམས་སྤྱི་
ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།²³ ཞེས་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་མོ། འོ་ན་སྤྱོགས་བདུན་དུ་མི་རྩུང་
བ་དང་ཡིད་གང་དུ་དགའ་བར་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་ཁིང་འཕར་དང་བྱང་གི་སྤྱོགས་སྤྱི་བྱེད་པ་
ཡང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྤྱོན་མེད་དེ། འཕར་དང་བྱང་ནི་བྱང་འཕར་ལ་དགོངས་ལ། སྤྱོགས་བདུན་
བཀག་པ་ནི་སྤྱོད་དང་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་མི་བྱེད་པར་དེ་དག་དང་ཉེ་བར་བྱི་རོལ་
རྩུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་⁴ དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་བྱེད་ན་ཡིད་དུ་འོང་ཡང་བྱར་མི་རྩུང་
ཁིང་། དེ་འདྲ་མིན་པའི་སར་བྱེད་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སྤྱི་བྱས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “བྱན་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཀུན་བཟང་བའི།” ཆོགས་པ་དག་ནི་རྟེན་པར་
དགའ། མདོར་ན་ས་གཞི་མཉམ་པ་དང་། མདངས་སྤྱི་འཕར་དུ་གཞོལ་བ་བཞེད། ལྷ་མང་
ལྷན་པའི་གནས་དང་ནི། ལྷན་ཤིང་བཟང་སོས་བརྒྱན་པ་དང་། བདག་གི་མིག་ཡིད་མགུ་བ་
དང་། འཆོ་མེད་ལྷག་རྩུ་སྤངས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སྤྱི་ཡིས་པ་སྟེ། མི་ཡི་དངོས་
བྱུང་ཀུན་སོབ་བྱེད།”⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལྷག་རྩུ་ནི་ཆོང་མ་དང་སྤྱོད་དང་ངས་

༡ ལྷ་བཀག་ལྷུང་འབུམ། ལ་རྩོམ་ཁ་ལའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་རྒྱག་པ། སོག་གངས་༤༦༧༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྱི་མ་
རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱོད་དང་དུར་ཁྱོད་ཆོང་འདུས་དང་།” ཞེས་གསལ།

༢ འགྱི། ལྷེད་པར།

༣ ལྷ་བཀག་ལྷུང་འབུམ། ལ་རྩོམ་ཁ་ལའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་རྒྱག་པ། སོག་གངས་༤༦༧༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྱི་མ་
མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་ན་ཡིད་ནི་གང་དགའ་བར།” ཞེས་གསལ།

༤ འགྱི་མ་ ལྷེད་པར།

༥ ལྷ་བཀག་ལྷུང་འབུམ། ལ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། སོག་གངས་༡༩༥༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྱི་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱན་སྤྱི་
ཆོགས་པར་ཀུན་བཟང་བའི།” ཞེས་གསལ།

ཤོག་དང་རུས་པ་དང་སྒོར་རུས་དང་ཁུང་བུ་དང་ཤོག་མཁར་དང་ཐལ་བ་དང་ཆ་རྒྱུ་ཅན་དང་།
གསེག་མ་དང་རྩོད་དུལ་དང་སྒྲུ་དང་སྒྲིལ་བུ་དང་ཤོག་སྒྲུར་སོགས་མང་བ་ལས་ཀྱན་ལ་
སྒྲུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཡང་གཞོལ་བ་དགོས་པར་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།།
ཐེང་བར་ས་ཤིན་ཏུ་རུས་སྒྲལ་གྱི་རྒྱབ་ལྷ་བུ་ནི་འཆི་བ་དང་ནོར་ཉམས་པའི་རྒྱུར་བཤད་པས་
སྒྲུར་ངོ་།། རྩོད་རྩོད་མཁའ་འཁྱའི་ཞེ་བྱག་པ་ལས། “གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་ཁང་དང་། ཆས་
དང་རི་ཅེ་རྩོད་ལེབ་དང་། ‘ཁང་བཟང་གི་ནི་སྒྲིང་ཕྱོགས་དང་།’ དུར་ཁྱོད་དང་ནི་སྒྲུ་ཡི་ཁྱིམ།
ས་ཡི་ཆ་ནི་རི་སྒྲིང་པ། ‘རྒྱུད་ནམས་ཀྱན་ལས་བསྐྱུགས་པ་ཡིན།’¹ ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
གནས་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་དག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ལ་ཕྱོགས་
བརྟག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། སས་བརྟག་པ་ནི། མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་ཁུང་བུ་བཞོས་ནས་སྒྲུར་
སོར་ས་དེ་ཉིད་གིས་བཀང་བས་སྒྲུག་ན་བཟང་བར་སྒྲིང་བ་ལས་བཤད་ཅིང་། སྒྱི་རྒྱུད་ལས་
བྱས་ཏུ་བ་ཅམ་ཏུ་བཞོས་ལ་ས་དེས་བཀང་བས་སྒྲུག་ན་དངོས་བྱུང་ཡོད་ལ་དེ་²ལས་བསྐྱུག་
ན་ལས་མི་བརྟམས་ཏེ།³ བརྟམས་ན་སྒྲུག་བསྐྱུག་སྒྲོང་ཞིང་ལེགས་པ་ཡང་མི་འཛོལ་བར་
གསུངས་སོ།། བྱག་རྩོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། “མཁས་པས་ཁྱུ་གང་ཅམ་བཞོས་
ནས་། སྐྱགས་པ་ཡིས་ནི་བཞོས་པ་⁴དེ། ས་དེ་ཉིད་གིས་དགང་བར་བྱ། ‘སྒྲུག་ན་མཁས་
པ་ཀྱན་ཏུ་མཆོག །ཁ་ད་ཆད་ཏུ་འཁྱིང་ཏུ་བཞོད། གང་བར་མ་སྒྲུར་ན་དེ་སྒྲུང་།’ མཁས་
པས་དེར་ནི་བརྟམ་མི་བྱ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ།། རྒྱས་བརྟག་པ་ནི། ཁུང་བུ་སྒྲུ་མ་སྒྲུར་

1 རྩོད་པག་ལ། རྒྱུད་འབུམ། ཁ་རྩོད་རྩོད་མཁའ་འཁྱའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱག་པ། ཤོག་གངས་༥༨ན་3 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་
གསུངས་པ་དང་ཕྱི་མ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁང་བཟང་གི་ནི་སྒྲིང་ཕྱོགས་དང་།’ ‘རྒྱུད་ནམས་ཀྱན་ལ་བསྐྱུགས་པ་ཡིན།’ ཞེས་གསུངས་

2 ཡོད་པ་དེ་ རྩོད་པག་

3 བརྟམ་སྟེ། སྒྲུ་འབུམ་དབང་མ། གཅོང་དབང་།

4 བཞོས་སྟེ། རྩོད་པག་

5 བཞོས་པ་ རྩོད་པག་

6 རྩོད་པག་ལ། རྒྱུད་འབུམ། 5 ལག་ན་རྩོད་རྩོད་པག་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། བས་པོ་གསུངས་པ། ཤོག་གངས་32ན་7 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་
བཞི་པ། སྒྲུ་པ། བྱག་པ་གསུངས་ཏུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲུག་ན་མཁས་པ་ཀྱན་ཏུ་མཆོག །ཁ་ད་ཆད་ནི་འཁྱིང་ཏུ་བཞོད། གང་བར་མ་སྒྲུར་ས་དེ་སྒྲུང་།’
ཞེས་གསུངས་

ཡང་མཐོ་གང་དུ་བརྟོན་པ་རྒྱས་བཀའ་ལ་གོས་པ་བརྒྱུད་ཕྱིན་ནས་ལོག་སྟེ་བལྟས་པས་
 རྒྱས་གང་ན་བཟང་ལ་དམའ་ན་སྒྲང་ཞིང་སྒྲ་དང་བཅས་ན་སྒྲས་འཛིགས་པ་སྟོན་པར་སྐྱེད་བ་
 ལས་བཤད་དོ།། རྟེན་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། ཤར་དུ་སྒྲར་ལྟར་ཕྱིན་ནས་ལོག་སྟེ་བལྟས་
 པས་གང་ན་བཟང་ལ་སྒྲས་ཀྱི་སྒྲང་བར་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེད་མན་ཆད་སྒྲས་ཀྱི་མི་
 དགེ་ལ་གཞན་དུ་ན་དགེ།། ཞེས་བཤད་དོ།། གཞན་ཡང་། རྒྱ་གཡས་སུ་འཁོར་ན་རབ་མི་
 འཁོར་ན་འཁྲིང་གཡོན་དུ་འཁོར་ན་སྒྲང་ཞིང་བགེགས་དང་བཅས་ན་བདུད་རྩི་འབྲིལ་པས་
 བགེགས་བསྐྱད་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པར་འཆད་དོ།། དམ་ཆེག་རྟེན་རྟེན་སྒྲང་བྱ་བརྟོན་པ་དང་
 རྒྱས་འགྲེངས་པའི་ཆེ་འབྲིལ་པའི་སྒྲགས་དང་ཤར་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱུ་བར་བཤད་
 དོ།། སྒྲགས་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟགས་པས་རུང་བར་ཤེས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 རྟོག་པ་ནི། བརྟགས་པས་བཟང་ན་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པར་སྒྲི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས་དེར་
 ལས་བརྟམས་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་པའོ།། བརྟག་པ་འདི་
 གཉིས་ནི། གཞུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་དང་ཁང་བཟང་དང་དགོན་གནས་སྟེད་པ་ལ་
 ཡང་བྱ་བར་སྐྱེད་བ་ལས་བཤད་དེ། དེའི་ཆེ་ནི་དེ་དག་བྱས་པ་ལས་ཤིས་མི་ཤིས་རྟོག་པའོ།།
 ཁ་དོག་གི་སྟོན་ནས་རྟོག་པ་ཡང་བྱག་རྩོར་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། “དཀར་པོ་དག་ནི་ཞི་བར་
 བསྟན།། དམར་པོ་དབང་གི་དོན་དུ་འདོད།། སེར་པོ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ།། བག་པོ་བྲག་
 རུལ་སྟོད་པར་ཤེས།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ས་བསྐང་བ་)ནི། སྒྲི་རྒྱུད་ལས། “ས་ཡི་བདག་པོས་གནང་ནས་ནི།། སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།།”⁴ ཞེས་སའི་བདག་པོ་ལ་གནང་བ་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་

1 སྒྲགས་ མ་དཔེ།

2 སྒྲགས་ མ་དཔེ།

3 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 5 ལག་ན་རྟེན་རྟེན་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད། བཅས་པོ་གསུམ་གྱི་ རྟོག་གྲངས་ 3293

4 འཛི། རྟེན་དབང་།

5 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 6 གསང་བ་སྒྲི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་ 2695

བས། བརྟགས་བས་རྒྱང་བའི་ས་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་ན་མངོན་པའི་བདག་
 པོ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་གནང་བ་གསལ། དེ་ནས་སྤྱི་ཏོ་གཏོར་མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བས།
 ས་བརྟགས་པ་དེ་ལ་གཞི་དེར་བྱི་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་མཛུལ་བྱས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་ལ་མཆོད་གཏོར་སྤུལ་ནས་ནམ་མཁར་གདེག་གོ། དེར་གནས་པའི་
 ཞིང་སྒྲོང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཆོད་ཅིང་གཏོར་མ་བྱིན་ནས། གང་དག་འདིར་གནས་སྤྱོ་
 དང་ལྷ། གནོད་སྒྲིན་སྒྲིན་སོའམ་གཞན་དག་ལ། ས་འདི་བདག་གིས་བསྐྱང་བར་བགྱི།
 དཀྱིལ་འཁོར་དོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱོལ། ཞེས་གསལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་སྟེ། ཡོ་ཐུ་ཅི་མི་
 སྤྱུ་ ཡོ་མོ་ཏ་ནི་སྤྱུ་ ཡོ་རྒྱ་ཏི་མི་སྤྱུ་ ཞེས་ལག་པ་གཡོན་པས་ཁར་ལན་ཉེར་གཅིག་
 དུ་བསྐྱགས་ལ་འཛིག་ཏེན་དབང་སྤྲུག་གི་མདུན་དུ་མཆོད་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བས་མགོ་སྒྲོ་དང་
 ཁ་ཤར་དུ་སྒྲོགས་ལ་གོས་གཙང་མ་བྱོན་ནས་ས་སྒྲོགས་གཙང་མར་ཉལ་བར་བྱའོ། མི་
 ལམ་ངན་ན་བདུད་ཅི་འབྱིལ་པའི་སྤྲུགས་སྒྲོས་པའམ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་མོས་པས་སམ། ཡང་ན་སྤྱར་ཡང་མི་ལམ་བརྟགས་བས་དེ་ནམས་ཀྱིས་
 བྱིན་པའམ་མ་བཀག་པའི་ས་ལ་བྱའི་བཀག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ཉི་མ་གཞན་གྱི་
 སྤྱི་ཏོ་ལ་སྤྱར་ནམ་མཁར་བཏེག་པའི་སྤྱོ་ནམས་ལ་གསལ་བ་བཏབ་ནས་གནང་བ་ཞུས་
 ཏེ། ཉིན་གྲང་ལ་བསྐྱང་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་དང་འག་
 པའི་སྒྲིན་སྟེག་གིས་བགེགས་བསྐྱད་པ་གང་རུང་བྱའོ། བྱི་མ་བྱེད་ན་སྒྲོ་བ་མ་བསྐྱང་བའི་
 དོན་དུ་བྱི་རྩོ་མེ་མཚམས་ཀྱི་ཐབ་ཁུང་དུ་ཞི་བའི་སྒྲིན་སྟེག་གྱུང་བྱའོ། ལས་ཐམས་ཅད་པ་
 བཟླས་པའི་ཡུངས་ཀར་དང་ཆུ་དང་ཐལ་བས་ས་དེར་གཏོར་ལ་བསང་འོ། དེ་ནས་དོ་རྩེ་
 གྱིལ་གྱུང་བཅས་ཏེ་སའི་སྤྱོ་མོ་འཆད་པ་སྤྱར་བསྐྱོམས་ལ་³ཞབས་བསིལ་དང་ཞལ་བསིལ་

༡ ཅས་ལག་པ་ རྟེན་པར།

༢ སྒྲོས་པ་ལ་ དཔུས་དཔར།

༣ བསྐྱོམས་པ་ལ་ དཔུས་དཔར།

དང་མཆོད་ཡོན་དང་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། ཡོ་རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་སོགས་སམ། སྟོབ་པ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་གསེལ་བ་བཏབ་པས། དེ་ལྟར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་བཟོད་པ་ཅན་
 ཡིད་གྱིས་བཏེག་ལ་ནམ་མཁར་བཞུགས་སུ་གསེལ་ལོ། བྱེད་བར་སྐབས་འདིར་སའི་སྒྲ་
 མོ་ལ་ས་སྒྲོང་བ་མི་གསལ་ཡང་སྒྲར་གནས་སྟོལ་བའི་གནད་བ་ལྷ་བར་གསུངས་པས། འདི་
 བྱིད་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་བའི་²ས་ལ་གནད་བ་ལྷ་བའོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པར་
 གཏོར་མ་དབུལ་བར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། འདི་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་ནི། སའི་
 བདག་སོ་མི་མངོན་པ་ལ་བསྐྱང་བའོ།

གསུམ་པ་(ས་སྐྱང་བ་)ལ་གསུམ། ས་བཞོས་ནས་སྐྱང་བ་དང་། རྩས་སྐད་སྒྲུབ་ཏིང་འཛིན་
 གསུམ་གྱིས་སྐྱང་བ་དང་། རྩ་ན་མེད་པའི་དག་པས་སྐྱང་བའོ། དང་པོ་(ས་བཞོས་ནས་སྐྱང་བ་)ལ་
 གཉིས། སའི་བྱག་རྩ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བཞོ་བ་དང་། སྟོ་འབྲེ་བཏགས་ནས་བཞོ་བའོ།

དང་པོ་(སའི་བྱག་རྩ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བཞོ་བ་)ནི། སྟི་རྒྱད་ལས། “འཛོར་གྱིས་ས་ནི་སྟོག་བྱ་
 ཞིང་།” དེ་ནས་བྱག་རྩ་དབྱུང་བར་བྱ།³ ཞེས་གསུངས་ལ་བྱག་རྩ་དབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་དང་བྱག་རྩ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་དབྱུང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “བྱག་རྩར་བཅས་པའི་ས་གཞི་
 ནི།” ལས་བྱས་པ་དག་འབྲུབ་མི་འགྱུར། བྱག་རྩའི་ཉེས་པ་རུས་པ་དང་། རྩ་མོ་དང་ནི་
 སལ་བ་དང་། སྟོར་དུམ་དང་ནི་ཆེར་མ་དག །རབ་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ་མ་ལུས་དབྱུང་།⁴ ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། མིང་གཉིས་པ་ས་སེལ་ཞེས་ཀྱང་བེར་རོ། རི་ཅམ་ཞིག་དུ་བཞོ་བ་ནི། རོ་རྩེ་
 མཁའ་འཁྲུང་ཞེ་བྱག་པ་ལས། “དམན་སོགས་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་བྱག་གིས། དུས་མོ་རྒྱ་སོ་སྟེ་

2 རྩར་སྟོན་ དབུལ་དབུལ་

3 རྩ་མོ་ རྩེ་དབུལ་

4 རྩེ་བགའ་ རྩ་དབུལ་ རྩ་གསང་བ་རྩེ་རྩ་དུ། རྩ་གསང་སྐད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྒྲ་མ་རྩར་མི་འདྲ་སྟེ། འཛོར་གྱིས་
 ས་ནི་སྟོག་བྱས་ཤིང་། ཞེས་གསུམ་པ་

5 རྩེ་བགའ་ རྩ་དབུལ་ རྩ་གསང་བ་རྩེ་རྩ་དུ། རྩ་གསང་སྐད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་གསུམ་པ་རྩར་མི་འདྲ་
 རྟེ། བྱག་རྩ་བཅས་པའི་ས་གཞི་ནི། བྱག་རྩ་ཉེས་པ་རུས་པ་དང་། ཞེས་གསུམ་པ་

ཤིང་། མེད་བ་དང་དུ་རི་ཀ་པས་ལག་པས་རིག་ཅིང་བྱ་བས་ནས་སྐྱགས་བརྒྱ་བར་བཤད་ཀྱི་
 སྐྱགས་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། བཟང་པོ་ཡོངས་¹བཟུང་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས།
 ཡོ་ཏ་ན་ཏ་ན་ཁོ་རྒྱ་²རྒྱ་པལ་ཅེས་པ་ལ་བཤད་དོ། ས་སེལ་དབྱུང་མ་རྩས་པའི་ཆད་ནི།
 བྱས་རྩབ་ཅམ་བཞོས་པས་མ་དག་ན། ཞེད་པ་ཅམ་བཞོས་སྐྱུང་དེས་མ་དག་ན་སྐྱགས་ཀྱིས་
 སྐྱུང་བར་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཤད་དོ། ས་སེལ་གྱི་ཉིས་པ་སྐྱུང་བའི་བྱིར་དུ་བཞོས་
 པའི་ཁྱད་བྱ་ལ་ས་དང་རྩས་བརྟག་པར་བརྒྱ་རྒྱུ་ཏས་བཤད་ལ་དམ་ཆིག་དོ་རྩེས་ཀྱང་དང་
 པོ་གཉིས་གཅིག་པར་བཤད་དོ། ས་སེལ་བསལ་ཟེན་པ་ན་ས་སེལ་³མ་གཏོགས་པའི་ས་
 ལྷག་མ་དེ་ཉིད་དེ་ཞིམ་པའི་རྒྱ་དང་སྐྱུང་བས་དོང་དེ་དགང་དེས་མ་ཁེངས་ན་ས་གཞན་ཀྱིས་
 གྱུང་དགང་དོ། དེ་ནས་རྒྱ་དང་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བརྒྱས་པའི་དེ་ཞིམ་པའི་རྒྱས་གཏོར་
 ཞིང་བརྟུངས་ནས་ས་ཁྱུ་ལྷེད་ཅམ་དུ་མཐོ་ཞིང་མཉམ་ལ་དབྱས་རྩང་ཟད་མཐོ་བཤེད་དང་
 བྱང་ཡིད་ཅམ་དམའ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་པན་ཡོན་དང་བརྒྱུག་སྟེ་བྱས་པའི་ཉིས་
 དམིགས་ནི། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “སྐྱར་བཤད་ས་ཡི་མཆོན་ཉིད་ལ། དབྱས་སུ་མཐོ་
 བར་བྱི་བར་⁴བྱ། ཤར་དང་བྱང་དུ་གཞོལ་བ་ནི། སྐྱགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར།⁵
 དབྱས་སུ་མཐོ་བས་རྒྱལ་སྲིད་དང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་དག་འཐོབ། བྱང་དུ་མཐོ་
 བས་འཆི་འགྱུར་རམ། འོར་རྣམས་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཡང་ན་ནད་ཀྱིས་འདེབས་
 པར་འགྱུར། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཤར་མཐོ་བས། སྐྱར་དུ་རིགས་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར།
 དབྱས་སུ་དམའ་བའི་རང་བཞིན་ས། སྐྱབ་པ་པོ་ནི་འཛོམས་དང་ལྷན།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ནི་གསང་སྐྱགས་ཁོ་ནས་ནི། སྐྱངས་པ་ལེགས་པར་བྱས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསལ།

༡ ཡོང་མ་དགེ།

༢ ཁོ་རྒྱ་སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཅོད་དཔར།

༣ ཟེན་པ་ནས་སེལ་སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

༤ འགྱི་བར་རྩེ་དཔར།

༥ སྐྱབ་སྐྱུར། དབྱས་དཔར།

༦ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཡི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དྲག་པ། རོག་གངས་(༤)བཟ

ཐོང་བ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་མཆོད་མན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ས་
 སྟོགས་དང་སྟེགས་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། སྤྱི་ཚུད་ལས་སྟེགས་བྱའི་དབུས་སྤྱི་ཁྱབ་བྱ་
 རུང་ཞིག་བཞོས་ནས་འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་གཞུག་པར་གསུངས་ལ། མི་
 སྤྱི་བླ་བ་དང་དྲུ་རི་ཀ་བ་དང་ཐོང་བ་དང་བི་བྱུ་རྩི་ལ་¹སྟོགས་པས་ཀྱང་སྤྲུན་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
 དབུས་སྤྱི་གཞུག་པར་བཤད་པ་ནི། དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུ་ལྟ་²དང་འབྲུ་ལྟ་བུ་ག་
 པའི་³བྱམ་པ་བཅུག་ནས་སས་དགང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ས་གཏོར་བཅུད་ན་ལེགས་སོ།

གཉིས་པ་(སྟོ་འབྲེ་བརྟགས་ནས་བཞོ་བ་)ལ་གསུམ། སྟོ་འབྲེ་གང་ལ་བརྟག་ཅིང་གནས་པ་དང་
 རྒྱ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ཤེས་ནས་རི་ལྟར་བཞོ་བའི་ཚུལ་དང་། བཞོས་ལེགས་⁴ཉེས་ཀྱི་སྒྲིན་
 ཡོན་བསྟན་པའོ།⁵ དང་པོ་(སྟོ་འབྲེ་གང་ལ་བརྟག་ཅིང་གནས་པ་དང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་)ནི། སྟོ་འབྲེ་བརྟག་པར་
 རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མི་སྤྱི་བླ་བ་དང་ཨ་བྱུ་དང་པ་རྩུ་དཀྱི་ཏ་དང་རྩུ་དཀྱི་
 ཏ་དང་ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོ་རྩེ་སྟོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་
 ཀྱང་བརྟག་པར་བཤད་དོ། སྟོ་འབྲེ་བརྟག་པ་གང་ལ་དགོས་པ་ནི། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
 “གཞུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་དང་།” མཆོད་རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱོང་ཁྱོང་དང་། “ཁྱིས་
 དང་ལྷམ་ར་ལ་སྟོགས་ལ།” སྟོ་འབྲེའི་སྟོ་བར་བཞོ་བ་དང་།⁶ ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཐོང་
 བར་དགོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བརྟག་པར་བཤད་དོ། བི་བྱུ་རྩིའི་⁷དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་།
 “ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན་ཁང་བཟང་ཁང་བཅེགས་དང་། རབ་གནས་དཀྱིལ་ཆོག་ལ་སྟོགས་

1 བི་བྱུ་རྩི་ལ་ དབུས་དབར།

2 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ གཙང་དབར།

3 གཞུག་པའི་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་ས། ཐོང་དབར། གཙང་དབར།

4 བཞོས་ལེགས་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

5 རྒྲིན་བསྟན་པའོ། དབུས་དབར།

6 རྟེ་བཀའ། རྒྱ་འབྲུམ། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་ལ། སྟོག་གཙང་(༤༦)ན་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྟ་
 ས་དང་གསུམ་པ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཞུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་དང་།’ ‘ཁྱིས་དང་ལྷམ་ར་ལ་སྟོགས་ལ།’ ཞེས་གསལ།

7 བི་བྱུ་རྩི་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་ས། ཐོང་དབར།

བྱེད་འདོད་པས། འདིར་ནི་ས་ཡི་ལྷོ་འབྲེ་བརྟག་བྱ་སྟེ།¹ ཞེས་གསུངས་པས། འདི་བརྟག་
 པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཁོ་བར་སྟར་ངོ་། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་བྱེད་པ་ལ་ནི། དེས་
 བར་དགོས་ལ་སྟར་བཤད་པ་སྟར་བརྟོག་ནས་སྟུངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེགས་བྱ་བྱེད་
 པ་ལ་ཡང་དགོས་སོ། ས་བརྟོ་བའི་སྟོན་དུ་སྟར་བཤད་པ་སྟར་ས་གཞི་བགོགས་དང་བྲལ་
 བར་བྱས་ནས་གཏོར་མ་བྱིན་ཏེ་ས་བདག་སྐྱ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་སྟར་བྱའོ། འདིར་
 བྱེད་པ་ལས་རྫོང་རྩ་ཆུང་གིས་ཐིག་སྐྱད་བཟུང་སྟེ།² སྐྱབ་ཕྱོགས་དང་བཅས་པས་གཡས་
 སྐྱོར་གྱི་འགོས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་མེ་དང་ཆུང་དུ་གནས་ལ་ཤར་དང་ལུབ་དང་བྱང་དང་སྟོ་
 ཕྱོགས་གྱི་ཐིག་བཏབ་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བྱེད་པའི་གཞི་དེ་བྱ་
 བཞིར་བྱས་ཏེ། སྟོན་རྒྱ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་རིམ་བཞིན་ཤར་སྟོ་
 ལུབ་བྱང་ནམས་སུ་མགོ་བསྟན་ཞིང་³སྟོ་ལ་སོགས་པར་ཁ་ཕྱོགས་ནས་ཉེ་བར་བརྟགས་ཏེ།
 ཉེ་མ་ཤར་བ་ནས་བཅམས་ནས་སྐྱའི་མཆན་ལས་ཁྱ་གང་དོར་བའི་མཆན་གྱི་ཆར་གཡས་
 སྐྱོར་དུ་ཅིག་མང་བརྟོ་བར་བྱ་ཞེས་རགས་པ་ཅམ་ཞིག་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། བི་བྱ་རྒྱུས་
 ཞིབ་པར་གསུངས་པ་སྟར་བཤད་ན། གཞི་གང་ཡིན་གྱ་བཞིར་བྱས་ལ་⁴དེའི་ཕྱོགས་བཞི་པོ་
 རེ་རེར་ཡང་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་དང་མཐུན་པར་རེབ་མིག་⁵དབྱ་བཅུ་རེ་བྱའོ། དེ་
 ལ་ལྷོ་འབྲེ་གནས་པ་དང་རྒྱ་བའི་རྩལ་ནི། སྟོན་རྒྱ་ར་བའི་ཆེས་གཅིག་ལ་མགོ་བྱང་ཤར་གྱི་
 མཆན་ལས་གྱི་རེབ་མིག་⁶དུ་བཞག་ནས་མཐུག་ཅེ་སྟོ་ལུབ་གྱི་རེབ་མིག་⁷དུ་བཞག་སྟེ་ཁ་ལྷོར་

1 ལྷོ་འབྲེ་ན། ཆུང་འབྲེ་ལ། ཞ བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོང་ཆོག་སྐྱ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ར་ག་ཏེ་ལའི་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་པེ་
 སྐྱ་ཏེ་ཅུ་མ་མང་པེ་ཏེ་རར་བསྟར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གངས་ ༣༡༠ནས་ ལས་བྱང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན་ཁང་
 བཟངས་ཁང་བཅེགས་དང་། རབ་གནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་བྱེད་འདོད་པས། འདིར་ནི་ས་ཡི་ལྷོ་འབྲེ་བརྟག་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

2 བཟུངས་ཏེ་ གཙང་དབར།

3 བསྟན་ཅིང་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།

4 བྱས་པ་ དབྱས་དབར།

5 རེབ་མིག་ དབྱས་དབར།

6 རེབ་མིག་ དབྱས་དབར།

7 རེབ་མིག་ དབྱས་དབར།

བལྟས་ནས་གནས་སོ།། དེ་ནས་ཞག་རེ་སྟངས་ལ་ན་མགོས་སྒྲོ་རྩིས་སུ་རེའུ་མིག་¹རེ་དང་
མཐུག་ཅེས་བྱང་རྩིས་སུ་རེའུ་མིག་²རེ་བཟོད་ནས་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་འཕྲོལ།། ལྷ་བ་གསུམ་
ལ་སྒྲོགས་རེའི་རེའུ་མིག་³དགུ་བཅུ་རེ་བཟོད་པས་ལོ་གཅིག་ལ་སྒྲོགས་བཞིའི་རེའུ་མིག་⁴དགུ་
བཅུ་བ་ཕྲག་བཞི་ག་⁵འཁོར་རོ།། དེ་ཡང་གཞོགས་གཡོན་འོག་ཏུ་བཅུག་ནས་ཉལ་བའི་
གདེངས་ཀ་ནས་མཐུག་ཅེའི་བར་ལ་མཐོ་བཅུ་ཡོད་ལ་མཐོ་རེས་རེའུ་མིག་⁶དགུ་རེ་མོན་
པས་སྒྲོགས་དང་མཆོམས་གང་དུ་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་རེའུ་མིག་⁷དགུ་བཅུ་རེ་མོན་མོ།།
ལུས་ཀྱི་ཞིང་གིས་ནི་སའི་རེའུ་མིག་⁸གི་ཆ་དགུ་བྲལ་པར་ཉལ་ཞིང་གསང་གནས་ནི་སྒྲོགས་
མཆོམས་གང་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ནའང་དེའི་དབུས་སུ་བཞག་ནས་གནས་ཏེ། བེ་བྱ་རྒྱའི་
དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “ས་གཞི་གང་ཡིན་དེ་ནི་བྱ་བཞིར་བྱ།། ལྷ་བ་གསུམ་ཀྱི་ཉིན་མོའི་བྱངས་
གྱིས་འདྲིར།། སྒྲོགས་ནི་སོ་སོར་ས་དེ་ནས་པར་དབྱེ།། དབང་ལྡན་ནས་ནི་མེ་ཡི་མཆོམས་
ཀྱི་བར།། ཞར་གྱི་ས་⁹དེ་དགུ་བཅུར་ནས་པར་དབྱེ།། མེ་ནས་བདེན་བྲལ་མཆོམས་ཀྱི་བར་
དང་ནི།། བདེན་བྲལ་ནས་ནི་རྒྱང་གི་མཆོམས་བར་དང་།། རྒྱང་ནས་འབྱུང་པོའི་བདག་པོའི་
མཆོམས་ཀྱི་བར།། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དགུ་བཅུར་ནས་དབྱེ་བྱ།། སྒོན་རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་ཐ་
མའི་བར།། དབང་ལྡན་མཆོམས་ལ་སོགས་པར་མགོ་བོ་གནས།། བདེན་བྲལ་མཆོམས་ལ་
སོགས་པར་མཐུག་མའི་ཆ།། གསང་བའི་གནས་ནི་ས་ཡི་དབུས་སུ་གཞག །ལྷེ་བའི་འོག་
གི་ཆ་ནི་སྒྲོ་འཕྲེའི་ལུས།། སྒྲེང་ཆ་གདེངས་ཀ་¹⁰དང་ལྡན་མི་ཡི་གཟུགས།། ‘སྒྲོར་ལྟ་ལག་པ་

1 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

2 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

3 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

4 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

5 བཞི་ཀ་ སྒྲོ་འཕྲེའི་དབང་ལ།

6 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

7 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

8 རེའུ་མིག་ དབུས་དབང་།

9 ཞར་གྱིས་ སྒྲོ་འཕྲེའི་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

10 གདེངས་ཀ་ སྒྲེ་དབང་།

གཡོན་པ་ན་བར་གཞག །¹གཡས་པ་རིན་ཆེན་ཐོགས་པས་དཀྱར་བཀའ་ནས། ས་ཡི་ཆ་
 དགུ་བྱུང་བར་ཉལ་ནས་གནས། ། 'ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལུས་ཆད་མཐོ་བཅུ་པའོ།' ཤར་དང་རྒྱབ་
 གྱི་མཐའ་མར་གནས་ན་ཡང་། ས་ཡི་དུམ་བྱ་དེ་ནི་འཇལ་བ་ལྟར། ཉི་མའི་བསྐྱོད་པས་
 ཆེས་གཅིག་ལ་སོགས་པར། ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ཞིང་ནི་ཆ་རེ་རེར། རི་ལྗར་རིགས་པས་ཤར་
 གྱི་ཆ་བྱ་རྒྱ། ལྷོ་དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དུ་འདྲེ་བཞིན་ནོ། དགུན་རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མ་
 ཡི། 'དཀར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་རྒྱབ་དུ་ཁ་མིག་ལྟ།' མེ་ཡི་མཆམས་སུ་ཡན་ལག་མཆོག་
 བསྟན་ཏེ། རྒྱང་གི་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མ་གནས། དབྱིད་རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་
 ཐ་མ་དེའི། 'གནོད་སྦྱིན་བདག་ཕྱོགས་ཁ་དང་མིག་གིས་ལྟ།' བདེན་བྲལ་མཆམས་ལ་
 སོགས་པར་མགོ་བོ་གནས། དབང་ལྡན་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མའི་ཆ། དབྱར་
 རྒྱ་ར་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མ་བྱ། 'ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་ཁ་དང་མིག་གིས་ལྟ།' རྒྱང་གི་མཆམས་
 ལ་སོགས་པར་མགོ་བོ་གནས། མེ་ཡི་མཆམས་ལ་སོགས་པར་མཇུག་མའི་ཆ། 'ལོ་
 གཅིག་ལ་ནི་ས་གཞི་མཐའ་དག་དུ།' འཁོར་གཅིག་གིས་ནི་འབད་པས་ཀྱན་དུ་བྱུང་།²
 ཅེས་སོ། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱང་དེའི་མཇུག་ཅེ་སོགས་གནས་བརྒྱད་ན་གནས་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། "ལྷོ་འབྲེའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱ་བ་རེ་རེའི་བྱེ་བྲག་ཤེས་ནས་
 སུ། མཐའ་ཡས་བདག་ཉིད་དཀར་པོ་མཛེས་པའི་སྤྱ། མཇུག་མ་ལ་སོགས་རིམ་གྱིས་
 བསམས་ནས་སུ། དེ་ཡི་ལུས་ལ་སྤྱི་ཡི་བདག་པོ་བརྒྱད། ཁོ་མ་ལ་སོགས་ཉེ་བར་སྤྱོད་
 པས་མཆོད། མཇུག་མའི་ཅེ་མོར་རིགས་ལྡན་ཤིན་དུ་སྤོ། 'གསང་གནས་དུར་བ་ལྟར་

¹ བཞག། དབྱས་དབས།

² རྩེ་བཟུང་། རྒྱང་འབྲེལ། ཞ བརྩི་དྲ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་སྤྱི་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་མ་ག་དུ་པའི་བརྩི་དྲ་ཆེན་པོ་པེ་
 ལྷོ་ནི་ཙུམ་ཐང་པེ་ཏ་རར་བརྒྱུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ ༣༡༠ནི་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཆོག་རྒྱང་དུག་རྒྱང་
 མི་འདྲ་ཤི། ལྷོར་བལྟ་ལག་བ་གཡོན་པ་ན་བར་གཞག ། 'ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལུས་ཆད་མཐོ་བཅུ་པའོ།' 'དཀར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་རྒྱབ་དུ་ཁ་མིག་
 ལྟ།' 'གནོད་སྦྱིན་བདག་ཕྱོགས་ཁ་དང་མིག་གིས་བལྟ།' 'ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་ཁ་དང་མིག་གིས་བལྟ།' 'ལོ་གཅིག་ན་ནི་ས་གཞི་མཐའ་དག་
 དུ།' ཞེས་གསལ།

ལྟར་སྒྲོབས་ཀྱི་རྒྱ།' རྟེ་བར་དུང་སྒྲོང་བསྐྱེད་ཅ་བ་བཞིན། དཔུང་བར་བསྐྱེད་ཅེན་པོ་གསེར་
དང་མཚུངས། འོར་རྒྱས་སྒྲིང་གར་¹གནས་པ་ལྟར་གྱ་²སྟེ། འཛོག་པོ་ཞེས་བྱ་དམར་པོ་
མགིན་པར་གནས། 'ན་བར་བསྐྱེད་ཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཅན།' སྟེ་པོ་དུ་ནི་མཐའ་ལས་སྒྲིལ་
པོ་གནས།" ³ ཞེས་སོ། ལྟ་བུ་ཡང་མཐའ་ལས་ཡིན་ཏེ་མདོག་དཀར་ལ་མཛེས་པའོ། འོ་
ན་ས་གཞི་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཡང་དེས་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནས་ཉལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། མོད་ཀྱི་
ཆེ་མ་དག་ཆེ་བ་ཤར་བའི་གཞུགས་བརྟན་སྒྲོང་ཆེ་ཆུང་གི་རྒྱ་ནང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་མི་
འགལ་བར་འཆད་མོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ⁴ ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སའི་ཆ་ཀྱན་དུ་དེ་ལྟར་
བྱ་བ་པ་ནི་འགལ་ལ་རང་གི་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ས་སོ་སོ་ལ་གཞུགས་བརྟན་སོ་སོར་ཤར་
བ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གང་དུ་བཞོས་པས་ས་བདག་ལ་མི་འཕྲོད་པ་འོང་བ་
དང་མི་འོང་བའི་གནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་པའི་གཞི་དེར་ཏོག་ལྷགས་དེ་
འབྲེལ་གསུངས་ཀྱི་གར་ཏོག་པའི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་མི་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་(དེ་ཤེས་ནས་ཇི་ལྟར་བཞོ་བའི་རྒྱལ་)ནི། འོ་ན་ཐོག་མར་བཞོ་བའི་གནས་དེ་གང་ཡིན་
སྟུམ་ན། དེ་ཉིད་ལས། "ཤར་ནས་ཆ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་དོར། བྱང་ནས་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་བཞི་འི་
ཆ་དོར་བར།' ཤར་ཅུབ་ཆ་དགུ་ལྟ་བུ་བྱང་ཕྱེད་དང་ལ། འདི་ནི་མཆན་གྱི་མདུན་དུ་ཐོག་
མར་བཞོ།" ⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་དོན་ནི་མགོ་ཤར་དུ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་

1 ལྟར་ལྟར་ གཙང་དབང་།

ལྟར་ཀར་ དཔུས་དབང་།

2 ལྟར་ལྟར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

3 རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས་ཆོ་གསྐྱེད་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏེ་ལའི་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་མི་
སྟེ་ཏེ་ཚུས་ཐང་མེ་ཏེ་རར་བསྐྱེད་པ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ 370བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བརྒྱུད་བ་དང་བརྒྱ་
གསུམ་གཉིས་རྩ་མི་འབྲེལ། 'གསང་གནས་དུར་བ་ལྟར་ལྟར་སྒྲོབས་ཀྱི་རྒྱ།' 'ན་བར་བསྐྱེད་ཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཅན།' ཞེས་གསལ།

4 མི་འཐད་དོ། དཔུས་དབང་།

5 རྟེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས་ཆོ་གསྐྱེད་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏེ་ལའི་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་མི་
སྟེ་ཏེ་ཚུས་ཐང་མེ་ཏེ་རར་བསྐྱེད་པ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ 370བཤ ལས་བྱུང་བ་རྩ་མི་འབྲེལ། 'ཤར་ནས་ཆ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་དོར། བྱང་ནས་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་བཞི་ཆ་དོར་བས།' ཞེས་གསལ།

འདྲ་བའི་ལྟ་འབྲེ་བསམས་ལ་འོ་མ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པས་མཆོད། རྟོག་ཅེ་རྟོ་རྟེས་མཆོན་པར་བསམ་ལག་པ་གཡས་སྒྲིང་དང་གཡོན་
འོག་ཏུ་བྱས་ལ་བརྩུང་སྟེ་ཁ་ཤར་དང་བྱང་ཏུ་བལྟ། འཛོམ་ཁམ་བཞི་བརྒྱབ་པའི་ས་སྒྲངས་
ནས་ཞི་བའི་སེམས་ཀྱིས་གཏོར་མའི་ནང་ཏུ་སྒྲུག་པའམ་མེ་མཆོམས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་དོར་བར་བྱའོ། ཁམ་ལྟ་བརྒྱབ་པའི་ས་ནི། ས་དེའི་དབུས་སུ་དབུམ་དེའི་རྟེས་ནས་ཕྱོགས་
མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་ལས་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟོག་པས་ཆོག་སྟེ། བི་བྱུ་རྟེས། “མི་ནི་བགེགས་
མཐར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟོམ། དཔའ་བོའི་ལག་པ་རྟོག་ཅེ་རྟོ་རྟེས་མཆོན། ལག་པ་གཡོན་
པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་གཟུང་།” དེ་ཡིས་བདུད་ཀྱི་ཚོགས་ནི་སྒྲུག་ཅིང་བརྟོག།² ཤར་དང་བྱང་
གི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་པས། རྟོག་ཅེ་ཁམ་བཞི་བརྒྱབ་པས་སྒྲངས་པའི་ས། ཞི་བའི་སེམས་
ཀྱིས་གཏོར་མའི་ནང་ཏུ་ནི། གཞག་པའམ་³མེ་མཆོམས་ལ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོར། འབད་
བས་དེ་ཡི་ཁམ་ལྟ་བུ་ཡི་ས། ས་གཞིའི་དབུས་སུ་ལེགས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དབུམ། ཁམ་ལྟ་
པ་དེར་ལས་མི་དུ་མ་ཡིས། ཕྱོགས་དང་མཆོམས་སུ་ཀྱན་ནས་བརྟོག་བར་བྱ།⁴ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(བརྟོག་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡོན་བཞུན་པ་)ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གནས་སུ་
བརྟོག་ན་ནི། ཆོས་དང་ནོར་དང་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་གནས་སུ་བརྟོག་ན་ནི། ཉེས་དམིགས་མང་པོ་འགྱུར་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་
ཡིས་ཆོས་ནོར་འདོད་དོན་འཕེལ་ཞིང་འགྲུབ། གལ་ཏེ་ལྟ་འབྲེའི་རྒྱལ་པོ་གནས་པ་ཡི། ཆ་
དགའི་ས་ཡི་ཆ་ལ་བརྟོག་ན་ནི། པ་མ་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྒྲུན་ཆུང་མ། མནའ་མ་རང་གི་སྟེ་པོ་

१ བརྩུངས་ཏེ་ རྟེ་དབུམ། གཅོང་དབུམ།

२ རྟོག། རྟེ་འགྲུམ་དབུམ་མ། རྟེ་དབུམ། གཅོང་དབུམ།

३ བཞག་པའམ་ དབུས་དབུམ།

ॣ རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ བརྟེ་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེས་ཚོ་གཞི་ལྟར་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏེ་ལའི་བརྟེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ལི་
བྱུ་ཏི་ཙན་མ་ཐང་ལེ་ཏ་རར་བསྐྱུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཚོག་ཤོག་གཏངས་ ༥༡༠བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པ་དང་བཅུ་
གཅིག་གཉིས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ལག་པ་གཡོན་པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་བརྩུང་། ཁམ་ལྟ་བུ་དེར་ལས་མི་དུ་མ་ཡིན། ཞེས་གསལ།

མཛད་བཤེས་འཆི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཏུ་བརྟེན་ན་རང་འཆི་ཞིང་། ཡང་ན་རང་གནས་ནས་འཕོ་
 རྟེན་བརྟེན་འབྱུང་། “མཐུག་མར་སྤང་ཆེན་ཏྲ་དང་མ་ཏེ་ར། བ་ཡང་འཆི་ཞིང་སྟོབས་ཀྱང་
 ཉམས་པར་འབྱུང་། གལ་ཏེ་ཁམ་ལྗེའི་ནང་དུ་ཤིང་དང་སྤྱ། གྲོག་མཁར་སྤྱ་སེན་ཐལ་བས་
 གཞོད་པ་འབྱུང་། རྩོད་བས་རྒྱུད་གི་འཛིགས་པ་ཕུབ་མ་དང་། མགལ་དུམ་གྱིས་རིམས་དུས་
 བས་ཟུག་གཟེར་རོ།”² ཞེས་སོ། ཁམ་ལྗེའི་སའི་ནང་དུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་སྟོན་སྟེད་
 བར་གསུངས་པ་ནི། མ་བསལ་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་མིན་ཏེ། སྤང་བ་ནས་སྤང་
 ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་སྟོ་འབྲེ་བརྟགས་ནས་བརྟེན་པའི་ས་ལ་གསུངས་པ་དང་། བེ་བྱུ་ཏེ་ས་
 ཀྱང་། “དེ་ནས་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཏེ་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་དེས་མི་སྤང་ན་³གཞན་གྱི་ས་
 ལ་ཡང་རྩི་བཟང་གི་རྩལ་བཏབ་སྟེ་དོང་དགང་བར་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སའི་རྒྱལ་ཏུ་དེ་དག་བསལ་
 རྟེན་བྱ་བར་གསུངས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོ་བའམ་མཆོན་མ་ངན་པ་བརྟེན་པའི་ཐབས་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཏུ་དེ་མ་བསལ། ཉེས་
 པ་དག་ནི་སྟེད་པར་འབྱུང་།”⁵ ཞེས་དང་། “རྒྱལ་ཏུ་ལེགས་བསལ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་
 ལུས་སེལ།”⁶ ཞེས་སྟོ་འབྲེ་བརྟགས་ནས་བརྟེན་པའི་ས་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། བརྟེན་

1 མགལ་དུམ་གྱིས་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩོད་པར།

2 རྩོད་བརྟེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ བརྟེན་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོད་ཆེན་ཆོག་གསུམ་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ཐོག་ཏུ་ལའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་མི་
 རྒྱུ་ཏེ་ཅུས་མང་པེ་ཏྲ་རར་བརྟེན་པ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་ ༢༡༡ན ༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་མེད་པའི་རྩོད་
 སེའང་སྟེ། “མཐུག་མར་སྤང་ཆེན་ཏྲ་དང་མ་ཏེ་ར། བ་ཡང་འཆི་ཞིང་སྟོབས་ཀྱང་ཉམས་པར་འབྱུང་། གལ་ཏེ་ཁམ་ལྗེའི་ནང་དུ་ཤིང་དང་སྤྱ། གྲོག་མཁར་
 སྤྱ་སེན་ཐལ་བས་གཞོད་པ་འབྱུང་། རྩོད་བས་རྒྱུད་གི་འཛིགས་པ་ཕུབ་མ་དང་། མགལ་དུམ་གྱིས་རིམས་དུས་བས་ཟུག་ཟེར་རོ།”
 ཞེས་གསལ།

3 མི་དགང་ན་ རྩོད་པར།

4 རྩོད་བརྟེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ བརྟེན་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོད་ཆེན་ཆོག་གསུམ་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ཐོག་ཏུ་ལའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་མི་
 རྒྱུ་ཏེ་ཅུས་མང་པེ་ཏྲ་རར་བརྟེན་པ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་ ༢༡༡བ ༢ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རྩོད་པ་
 སོགས་པ་བསལ་ནས་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་དེས་མི་སྤང་ན་གཞན་གྱི་ས་ལ་ཡང་རྩི་བཟངས་ཀྱི་རྩལ་བཏབ་སྟེ་དོང་དགང་བར་བྱའོ།” ཞེས་
 གསལ།

5 རྩོད་བརྟེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ། ཏེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་ ༢༡༡ན ༣

6 རྩོད་བརྟེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཉ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ། ཏེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་ ༢༡༡ན ༤

གསུམ་པ་(ཆེན་མེད་པའི་དག་པས་སྤང་བ་)ནི། ལྷ་ཆོག་པ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་
 དང་རོ་གཅིག་ཏུ་མོས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་མོས་པ་བྱ་
 རྟེན་རྣམས་སྤང་མཛོན་བྱང་ལས། “སྒྲགས་པ་རྟོག་ལ་གནས་ནས་སུ། གང་ཞིག་ས་སྤྱང་བྱེད་
 པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྣམས་སྤངས་པས། གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་མི་འདག །དེ་བས་
 རྟོག་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། ས་ཀྱན་རྣམ་པར་སྤྱང་བར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བྱང་
 གིས་བྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ས་སྤྱང་བ་ལ་འདི་གལ་ཆེན་ལོ། དེ་ནས་ཐིག་གི་སྐབས་ནས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲགས་རེས་པར་བྱས་ལ་ས་དེར་རྒྱུར་རི་ཙམ་འདོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཁང་པ་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་རྟ་བཙས་བཞི་དང་ལྷན་པ་བྱ་བའི་ཁོར་ཡུག་གིས་བྱུང་བའི་དབྱུས་
 ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་དེ་ཆུད་པ་བྱ་བར་སྤང་བ་ལས་གསུངས་ལ། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་
 ལས་བྱང་། “དེ་ལྟར་སྤྱངས་པའི་ས་གཞི་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་རྩེས་མཐུན་པའི། རིན་
 ཆེན་ལ་ལོགས་བཞི་འབྱུར་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ཁང་པ་བྱ།”³ ཞེས་སྒྲགས་བུའི་བཞི་
 འབྱུར་གྱི་ཁང་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས། སྤང་བའདད་པའི་ས་ཆོག་རྣམས་པལ་ཆེར་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཁང་པ་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་(ས་གཟུང་བ་)ལ་གསུམ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་དཀྱིལ་
 འཁོར་གདེག་པ་དང་། ལངས་ཏེ་ར་རྒྱལ་བཟུང་ནས་⁴བག་གསལ་བ་བཀའ་བསྟོན་བ་དང་། སྤངས་
 སྐབས་⁵བྱ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ། དང་པོ་(ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་
 དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་པ་)ནི། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་མེ་རྟོག་གཅེས་དུ་བཀྲམ་པའི་དབྱུས་
 ལྷ་འདུག་ལ་རྫོ་རྩེ་དང་བྱིལ་བུ་རི་ལྟར་གཟུང་བའི་སྐབས་ནས་བའདད་པ་ལྟར་གཟུང་ཞིང་།

༡ ས་སྒྲོང་ ལྷ་འདུས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

༢ རྩེ་བཀའ། ལྷ་དཀྱིལ་ མ་རྣམས་སྤང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་ལྷ་བ། འོག་གངས་༢༠༤བ།

༣ རྩེ་བཀའ། ལྷ་དཀྱིལ་ བ་རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བཞི་རྟོག་པ། འོག་གངས་༤༡ན།

༤ བཟུངས་ནས་ ལྷ་འདུས་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

༥ ལྷ་དཀྱིལ་ དབྱུས་དབང་།

འདི་བར་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་
 བར་བསྐྱོམས་པས་བཞེགས་བསལ་ཏེ།¹ རྗེ་རྒྱུ་ལས་རྫོ་རྫེར་བསྐྱེད་ཅིང་ལག་པ་གཡས་པས་
 སྒོས་སོར་བབྱང་ནས།² “མ་ལུས་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པ་ཡི།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བདག་
 ལ་དགོངས།། བདག་ནི་རྫོ་རྫེ་ཆེ་གོ་ཡིས།། འདིར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་³བགྱི།། སངས་
 རྒྱས་ལ་སོགས་ཀྱན་བྱོན་འཆལ།། དངོས་བྱུབ་འདི་ནི་ཡང་དག་སྟེ།།”⁴ ཅས་ཅེ་མོ་⁵ནས་
 འབྱུང་བ་འདིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་སྐྱོན་གསན་དབབ་ཅིང་མཆོད་པ་བྱའོ།། རྫོ་རྫེ་འབྱུང་
 བ་ལས། “བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡིས།། རྫོ་རྫེ་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།།”⁶”⁷ ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་།། དེ་ནས་ཡོད་ན་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་སྟོབ་མ་རྫོར་ཕྱི་
 འཛིན་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་བྱུབ་ཀྱི་
 རྣམ་འབྱོར་དང་ལྟན་པ་བཞིའམ་མེད་ན་སྟོབ་མ་གཅིག་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དེ་དག་
 དུ་སོང་ལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པས་ནམ་མཁར་གནས་
 པའི་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་མ་
 མི་དད་པར་བསམས་ལ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཞི་བ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་
 གྱི་གནས།། ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ་ཡི་མཆོག །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ།།
 མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་རྫོགས།། མཆོན་ཉིད་མིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས།། ཀུན་དུ་

1 བསྐྱོམས་པས་བསལ་ཏེ། ལྷ་འབྱུང་དབར་མ།

བསྐྱོམས་པའི་བཞེགས་བསལ་ཏེ། དབྱས་དབར་མ།

2 འབྱུངས་ནས། གཙང་དབར་མ།

3 འགྱི་བར་ རྗེ་དབར་མ།

4 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། 9 རྒྱུད་རྫོ་རྫེ་ཆེ་མོ་ སོག་གྲངས་300ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདུ་སྟེ། “མ་ལུས་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པ་ཡི།། སངས་རྒྱས་བདག་ལ་དགོངས་སྟེ་གསོལ།། རྫོ་རྫེ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བྱ།། བདག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འགྱི་བར་འཆལ།། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
 ཀུན་གཤེགས་ཏེ།། དངོས་བྱུབ་འདི་ནི་བདག་ལ་སྟེ།།” ཞེས་གསལ།

5 ཞེས་ཅེ་མོ་ ལྷ་འབྱུང་དབར་མ། གཙང་དབར་མ། དབྱས་དབར་མ།

6 འགྱི། རྗེ་དབར་མ།

7 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། 9 རྒྱུད་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟེང་མོ་ རྫོ་རྫེ་འབྱུང་ལ་ སོག་གྲངས་300ནང་

བཟང་པོ་སྐྱེ་ཡི་མཆོག །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། ། ཞི་བའི་ཆོས་མཆོག་ལས་
 བྱང་བ། ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སྒྲིབ་མཛད། ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གསུང་གི་མཆོག །དཀྱིལ་
 འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཆེན་མོ། ། རང་བཞིན་དག་
 ཅིང་རྩི་མ་མེད། ། ཀུན་བཟང་སྐྱགས་མཆོག་ཁ་ལོ་སྐྱུར། ། དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་
 གསོལ། །”¹ ཞེས་གསུང་འདུས་ཀྱི་བཞི་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་
 འཆང་ལ་དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་འདི་མ་འོངས་པའི་གདུལ་
 གྲུ་ལ་བསྐྱབ་པའི་²ལྷིང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་
 ལས་འབྱུང་ངོ་། ། རྣམས་སྒྲིབ་སོགས་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། མི་སྐབ་རྒྱ་
 བས། “སྒྲོབ་དཔོན་དོ་རྩེ་སེམས་མཆུངས་ལ། ལྷི་ནས་དྲག་སོགས་རྒྱལ་བ་དང་། ‘མཉམ་
 བར་དོ་རྩེ་རྩིལ་འཆང་བའི།’ སྒྲོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་གདབ། །”³ ཅེས་པའི་རྩེ་ས་སྐྱ་
 འབྲངས་པའོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རང་གཙོ་པོར་གནས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བཞིས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བསམ་མོ། ། སྒྲོབ་མ་དངོས་སྐྱ་མེད་ན་བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་མན་ངག་ཡིན་པར་སྤང་བ་ལས་མོ། ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ནི་
 རིགས་ལྷ་དང་ལྷན་པའོ། ། རྣམས་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་འབྱུང་བས་ཞི་
 བའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་
 གནས་མོ། ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་⁴ལ་སོགས་ཆོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་
 ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ་ཡི་མཆོག་མོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། ། ཞེས་པ་ལ་
 སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་རྩེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་པོ་ལེན་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་

1 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས། 3 གསུང་འདུས་ཙུག་དུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱག་གྲངས་༩༩ནས་

2 བསྐྱབ་བྱའི་ སྐྱ་འབྱུང་དབང་པ།

3 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་ལྷུ་དག་འཇུག་པ། བཟང་པོ་འོངས་བཞུང་། སྐྱག་གྲངས་934བལ་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆོག་རྒྱད་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཉམ་པ་དོ་རྩེ་རྩིལ་འཆང་བའི།’ ཞེས་གསལ།

4 ཉེར་གཞག་ དབུས་དབང་།

ལ། དེ་གསལ་བའས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཏེ། དེ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུ་བའོ། ། མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཅོགས་ནི་བྱ་བཞི་ལ་
 སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱན་དང་ལྡན་པའོ། ། མཆོན་ཉིད་མིན་པ་ནི། རྩལ་ཆོན་ལ་བ་དང་སྒྲོམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་ཡང་དག་སྤངས་པའོ། ། སྤྱི་
 མཆོག་སྤྱོད་རྗེའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་སྤྱི་མཆོག་གོ། ། དཀར་
 སའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོར་གསལ་བར་བྱུང་བས་ནི་བའི་ཆོས་མཆོག་ལས་བྱུང་བའོ། ། ཡེ་ཤེས་
 དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོང་བར་མཛད་པས་ན་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོང་མཛད་པའོ། །
 དེ་གསལ་བར་མཛད་པ་པོ་ཉིད་གིས་གསུང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
 པོ་གསུང་གི་མཆོག་གོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོར་སྟོ་ཞིང་བྱུང་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་
 ཀྱན་གྱི་སེམས་ཆེན་པོའོ། ། རོན་དམ་པར་ཀྱན་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་སྤྱགས་
 རྗེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་རྩི་མ་མེད་པའོ། ། འདུལ་འོས་པ་རྣམས་འདུལ་བས་
 ན་ཀྱན་བཟང་སྤྱགས་མཆོག་ཁ་ལོ་སྦྱར་བའོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་དུ་གསོལ་རྣམས་ནི་སྤར་
 བཞིན་ཏེ་སྟེང་བའི་བཤད་པའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་ལྷགས་ལ་བདེ་
 མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་གཤེད་དཔའ་ལ་གཉི་སྤྱག་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་པ་
 བཞིའི་ར་རྒྱལ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བི་བྱུ་རྩི་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་བཤད་དེ་དེའི་
 རིགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་བསྟེའོ། ། བི་བྱུ་རྩིས་མཐུལ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པར་¹བཤད་དོ། །
 དེ་ནས་བསྟོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁར་འདེགས་པའི་སྤྱགས་ནི། རྩྱ་བཟོ་ལྷ་རྩྱེའུ་²ཞེས་
 པ་སྟེ་རྗེ་རྗེ་ཉེ་བར་གནོས་ཤིག་³པའོ། ། ལྷག་རྒྱ་ནི་རྗེ་རྗེ་ལྷ་ཚུར་གཉིས་ཀྱི་མཐུབ་མོ་གཉིས་
 བརྒྱངས་ལ་⁴ཅེ་མོ་སྦྱར་བ་འོག་ཏུ་སྟོགས་པས་སྤྱི་བོར་གཟུང་བ་སྟེ་མཐེའུ་ཚུར་གཉིས་སྟེལ་

༡ བྱེད་པས་ དབྱས་དཔལ་

༢ ལྷ་རྩྱེའུ་ དབྱས་དཔལ་

༣ གནས་ཤིག་ དབྱས་དཔལ་

༤ བརྒྱང་ལ་ དབྱས་དཔལ་

བཞི་མ་དག་གོ། ལྷག་ཆུ་དེ་བཅེངས་ལ་སྐྱགས་དེ་བརྗོད་ནས་ནས་མཁར་གདེག་གོ།

གཉིས་པ་(ལངས་ཏེ་ད་ཆུལ་བཟུང་ནས་བཞེགས་པ་བཀའ་བསྒྲོ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྤྱི་ལ་བྱང་བཞིག་ལ་
ལངས་ཏེ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པས་མཉམ་པའི་རྒྱང་སྐབས་བྱས་ལ་མགོ་པོར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས།
ཨི་ཤ་ན་མ་མི་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ན། ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཞེགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་བྱའོ།
དེ་ནས་སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་ཐུན་པས་བསྐྱབས་ཤིང་བདུད་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས་
ལ་བལྟས་ཏེ་བདུད་བསལ་པའི་མྱིར་དུ་རང་ཉིད་སྒྲིད་ཅིག་གིས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་
གྱི་རྒྱུ་མཛད་དུ་སྦྱེད་ལ། མིག་གཡས་པ་མ་ལས་ཉི་མ་དང་གཡོན་པ་ཏ་ལས་ལྷ་བ་དང་མིག་
འབྲས་རྩྱུ་ལས་དུས་མཐའི་མེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་
ལ་བལྟའོ། ལྷལ་དེས་ལྷ་བཞིན་དུ་རྩོམ་པའི་འགྲོས་བྱེད་པ་ན་མིག་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ནི། ལྷལ་
བ་བཟང་པོས། “མ་ལས་གཡས་སུ་ཉིད་མིགས་ཏེ།” རྩོམ་པའི་འགྲོས་བྱེད་པའི་བཞིན་སྒྲོས། མིག་
འབྲས་རྩྱུ་ལས་བསྐྱལ་པའི་མེ། རྩོམ་པའི་གསོར་བར་བྱེད་བཅོན་པས། “རྒྱང་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་
འོད་ཟེར་ཆོགས།” རྩོམ་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་འོད་འབྲ། གདུག་པ་འགྲོས་པར་བལྟ་བར་བྱ། གཡོན་
པའི་ལྷ་བ་འོད་ཟེར་པ། “ཨི་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་ནི།” བདུད་ཅི་ཡི་ནི་ཆོགས་དང་ལྟན།
རང་གི་འཁོར་ཆོགས་འབྱུང་བྱེད་ཅིང་། ཆེས་པར་བྱེད་ཅིང་མཆོད་བྱེད་པའོ།”¹ ཞེས་
སོ། ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས་རྩྱུ་མཛད་ཞལ་གསུམ་ལྷག་དུག་
པར་བྱས་ནས་བཞེགས་པས་ལ་བར་བཤད་པའི་རྩོམ་སུ་འབྲངས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་
དཀྱིལ་འཁོར་ནས་མཁར་བཏེག་རྩོམ་སུ་གཙོ་པོ་གང་ཡིན་གྱི་ང་ལྷལ་ལས་འཕྲོས་ནས་
རྩྱུ་མཛད་དུ་སྦྱེད་པར་བཤད་དེ། དྲ་རི་ག་པས་བྱང་ཁམས་གསུམ་རྣམས་ལྷལ་དུ་སྦྱེད་པར་
བཤད་དོ། གྱི་རྩོམ་ལ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་གྱི་རྩོམ་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་གྱི་རྩོམ་

1 རྩོམ་པ་ལྟན། ལྷལ་འགྲོལ། ཞེས་པའི་རྩོམ་པ་བཟང་པོ། བའི་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། རྟོག་གྲངས་༤༠བྱ་ ལས་བྱང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱང་དང་པོ་དང་ལྷ་བ། བཟུང་བ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཨི་ལས་གཡས་སུ་ཉིད་མིགས་ཏེ།” རྒྱང་པའི་འགྲོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཆོགས།
“ཨི་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་ནི།” ཞེས་གསལ།

དུ་¹སྒྲིལ་པ་དང་། གཤིན་ཆེ་གཤེད་དམར་ནག་ལ་དབལ་འཛིན་གྱིས་དེ་དག་དུ་སྒྲིལ་བར་གསུངས་པས། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་འཕོ་མི་དགོས་སོ། ལྷ་བྱང་གིས་ཀྱང་ཞེ་སྒྲུང་དོ་རྩེར་བསྒྲིལས་ནས་བགལས་བསལ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལའང་ར་རྒྱལ་འཕོ་མི་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དོ་རྩེའི་རྒྱང་སྐབས་གྱིས་ས་ལ་དོ་རྩེ་བྱི་དགོས་²པས་བཞེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་། འཇམ་དོར་ལ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཁྱོ་བོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་ཁྱོ་བོ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ར་རྒྱལ་འཕོས་ནས་ཁྱོ་བོའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་བགལས་བསལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། དེ་ནས། “ར་ཞི་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་ཅན། དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་རང་ཉིད་ར་། ར་ཞི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། ར་ཞི་སྐབས་ཆེན་དོ་རྩེ་ཅན། ར་ཞི་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རྒྱལ། ལྷག་ན་དོ་རྩེ་བཅན་པ་ར་།”³ ར་ཞི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་ཆེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མི་འདོར་རོ།”⁴ ཞེས་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པས་ར་རྒྱལ་བྱུང་། དེ་དག་ནི་ཡོ་ག་པའི་བླ་མ་རྣམས་རིགས་བཞིའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པར་འཆད་ལ། འདིར་ནི་རིགས་བྱུག་གི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱུར་ཏེ། བཟང་པོ་ཡོངས་བབྱང་⁵ལས་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ལ་འདི་མཛད་པར་སྐྱུར་བའི་བྱིར་རོ། རྒྱང་པ་ཐ་མའི་དོན་ནི། རིགས་ཀྱན་གྱི་བདག་པོས་བཀའ་བསྒྲིལ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་མི་འདོར་བའོ། དེ་ནས་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་དོ་རྩེ་འབར་བ་བསྒྲིལས་ལ་རྒྱང་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། ས་སོན་ནི་བྱེད་བ་

1 རྩེ་དོར་དུ་གཙང་དབས།

2 འཕྱི་དགོས་ཆེ་དབས།

3 བཅན་པ་དང་། རྩེ་དབས། དབྱས་དབས།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱང་འབྱས། 9 རྒྱང་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ཤོག་གྲངས་404ན3 ལས་བྱང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་ཉིད་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་ཅན། དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་བདག་རང་ཉིད། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། བདག་ནི་སྐབས་ཆེན་དོ་རྩེ་ཅན། བདག་ནི་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རྒྱལ། བདག་ནི་ལྷག་ན་དོ་རྩེ་མཆོག་། རྩེ་འཇམ་པ་དུ་སྐྱེ། དོ་རྩེ་ཡི་ནི་གསང་སྐགས་འདི། ལན་ཅིག་ཉིད་ནི་བཅོད་པར་བྱ། བདག་ནི་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་ཆེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མི་འདོར་རོ།” ཞེས་གསལ།

5 ཡོང་བརྒྱང་གཙང་དབས། དབྱས་དབས།

བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་¹སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲོབ་མ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོགས་པར་བྱ་
 བའི་དོན་དུ་དཔལ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གི་བར་²བྱའོ། དེའི་ཕྱིར་དོ་
 རྩི་འཆང་ཆེན་པོའི་བཀའ་འདི་ཐོས་ནས་སྤྱར་དུ་དེངས་ཤིག །གང་དག་གི་འགྲོ་བ་དེའི་མགོ་
 བོ་བདག་གིས་རྩྱུ་མཛད་ཀྱི་དོ་རྩི་རབ་ཏུ་འབར་བ་གསལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དོ་རྩི་ཆེན་པོ་འདིས་རྣམ་པ་བརྒྱར་འགས་པར་བྱའོ། ཞེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་
 པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་དང་སྐྱུ་བའི་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་ཁོ་ལོ་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་པས་བགེགས་རྣམས་བསལ་བར་བྱའོ། བཀའ་བསྐྱོ་ཐུང་བ་བྱེད་ན།
 ལུས་ངག་སེམས་ལ་གནས་པ་ཡི། བགེགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱན་ཡང་དག་ཅོན། ང་ནི་དཔལ་
 ལྷན་དོ་རྩི་འཆང་། བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ་ལོ། དོ་རྩི་འབར་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི།
 ལུས་གསུམ་ལས་བྱང་དགས་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་བདག་ལས་འདལ། འདིར་ནི་འཛིག་
 འགྱུར་གཞན་དུ་མིན། ཞེས་འདུས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལན་གསུམ་བརྗོད་
 ལ་བྱ་སྟེ་དམིགས་པ་ནི་ཐུར་བཞིན་ནོ། ལུས་གསུམ་ལ་ནི་སྐྱུ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ།
 དེའི་དོན་ནི་སྐྱུ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་པས་འགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། དགས་བྱའི་³ཡུལ་མིན་ནོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་ཡང་དབང་ཆེན་གྱི་
 གཏིང་གི་བར་དུ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩིའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སོ། བཤད་ཟིན་
 པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྐྱབས་གང་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་
 རྣམས་མ་གསལ་གྱི་བར་དུ་མ་ཡིངས་པར་དལ་བུས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ལོ། ལྷག་དང་

1 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ དབུས་དབང་།

2 འཕྲི་མར་ རྟེན་པར།

3 དཤེས་བྱའི་ གཙང་དབང་།

དཤེས་བྱའི་ དབུས་དབང་།

སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་བ་རྣམས་དང་ར་རྒྱལ་གཞུང་བ་དང་བཀའ་
བསྒྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོའི་ཉམས་བརྟེན་པའི་གར་མང་པོ་བྱེད་པ་སྤེང་བའི་
ལུགས་སུ་འདོད་པ་ནི། སྤེང་བ་དང་མན་སྟེ་དང་ཁ་སྒྲུབ་གྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་དང་སྒྲུ་
བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཁུངས་སྐབ་སྐས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། སྒྲོས་པ་
ལ་དགའ་བའི་བོད་འགའ་ཞིག་གིས་བལ་བོའི་སྐད་སྒྲུབ་པ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གི་སྒྲོས་བཀྲགས་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་དོ། ། རྒྱ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས་བཀའ་བསྒྲོ་བཞིར་བྱས་ནས་
དེ་རྣམས་སྒྲོའི་སྒྲོབ་དཔོན་སོ་སོས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་བ་ལས།
“སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་ལྷ་ཉིད་གྱི་སྒྲུངས་སྒྲུབས་སུ་འདུག་ལ་ལག་པ་གཡས་པས་བསྐྱེམས་
ཏེ་དོ་རྗེ་གསོར་ཞིང་གཡོན་པས་རིལ་བྱ་གསེལ་ནས་དོ་རྗེའི་འཁྲོས་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ས་བཞེད་བག་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་བར་བྱའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པས།
ཤར་སྒྲོའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བཀའ་བསྒྲོ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་བྱེད་
པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། བཀའ་བསྒྲོའི་ཆེག་ལས་ཀྱང་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་
བ་བདག་གིས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་³དང་དུ་
རི་ག་བ་ལ་སོགས་པ་ཁུངས་སྐབ་དུ་མས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་སྤྱར་གྱི་གསོལ་གདབ་བྱས་
པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། འོགས་གཞན་དུ་བཀའ་བསྒྲོ་བྱེད་
པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་བཀའ་བསྒྲོ་དང་པོར་མ་འདུས་པ་མི་སྤར་བ་དང་རིང་སྤར་གཉིས་ཀྱང་
གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། ། དེས་ན་བགོགས་བསྐྱད་པའི་བཀའ་བསྒྲོ་ནི་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །

1 དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ རྗེ་དཔལ་ལྷན་གཙུག་པོ་དཔལ་ལྷན་

2 རྗེ་བཀའ་བྱུང་འབྱུང་། རྗེ་སྒྲུ་འདུག་པའི་སྤྱིར་གཉིས་པ། སོག་གཙང་སྤྱི་ལོ་1456 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་
ཉིད་གྱི་སྒྲུང་སྒྲུབས་སུ་འདུག་ལ། ལག་པ་གཡས་པ་བསྐྱེམས་ཏེ་དོ་རྗེ་གསོར་ཞིང་། ལག་པ་གཡོན་པས་རིལ་བྱ་གསེལ་ནས་དོ་རྗེ་འཁྲོས་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

3 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱེན་འཁྱར་སོགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས།

གསུམ་པ་(སྐྱེད་སྐྱབས་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་)ནི། ལ་བ་བ་¹དང་ནག་པོ་སྟོང་བས་
 ཀར་པ་ཁྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་བས་སྟོར་བའི་ཆེ་ཀར་འོག་ནས་བསྐྱལ་བའི་མེ་ལྷ་བྱའི་འོད་
 ཟེར་བྱང་བས་གདུག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་པན་ཚུན་བྱེར་བར་བསམ་པར་གསུངས་པ་མ་
 བཏོགས་པ་ཀར་བས་ས་ལ་དོ་རྩེ་འབྲི་བ་²མ་བཤད་ལ། སྒྲིལ་བ་³དོ་རྩེ་འབྲི་བ་⁴བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་སྟེང་བ་ལས་ཀྱང་། “བཞི་པོ་འདི་དོ་རྩེས་མཆོན་པ་དང་དོ་རྩེ་རྣམས་འབྲི་བས་⁵དོ་
 རྩེའི་ཀར་སྐྱབས་ཏེ་སོ་སོར་གཡས་སྟོར་དུ་གཡས་བརྒྱངས་⁶ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱེད་པས་
 ལན་རེ་བྱའོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། དོ་རྩེའི་ཀར་སྐྱབས་ནི་བཞི་སྟེ་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་
 ཅེ་གསུམ་པ་དང་ཅེ་ལྔ་པ་དང་སྟོང་ཆོགས་དོ་རྩེའི་ཀར་སྐྱབས་སོ། དོ་རྩེ་དེ་རྣམས་སྟེད་པའི་
 གནས་ནི་ཀར་མཐིལ་དང་ས་པོན་རྩྱ་ཡིན་ལ་ཀར་མཐིལ་གྱིས་དོ་རྩེ་རྣམས་ས་ལ་གྱི་ཞིང་⁸གར་
 གྱིས་བསྟོར་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྟེར་ལོག་ནས་བསྟོར་ཅིང་⁹རྩེས་གདོད་པར་སྟེང་བ་ལས་སོ། དོ་
 རྩེའི་ཀར་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དོ་རྩེའི་མིག་གཉིས་གྱིས་མདུན་དུ་ལྷ་བའི་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་
 དང་། རྒྱབ་དུ་ལྷ་བའི་སྟེང་ཕྱོགས་པ་སྟེ་ལྷ་བ་གཉིས་བྱ་བར་སྟེང་བ་ལས་གསུངས་པས་ཀར་
 སྐྱབས་བཞི་ག་¹⁰ལ་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་དགོས་སོ། དེ་དག་གི་རྒྱལ་ནི་སྟེང་བ་ལས། “མིག་
 གཉིས་ལག་གཉིས་དེ་བཞིན་དཀྱར། ཀར་པ་གཞོགས་སུ་གཡས་སྟོར་དུ། ཐེག་དོབ་སྟེར་

༡ བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སུ་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

༢ འབྲི་བ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༣ སྒྲིལ་བས་ དབྱས་དབར།

༤ འབྲི་བ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༥ འབྲི་བས་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༦ གཡས་བརྒྱང་ དབྱས་དབར།

༧ རྩེ་བསྐྱེད། རྩེད་འབྲེལ། ལྷ་བ་སྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་གར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་སྟེང་ལ། སོག་བྱངས་༡༠བ་༣ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བཞི་པོ་འདི་རྣམས་དོ་རྩེས་མཆོན་པ་དང་། དོ་རྩེ་འབྲི་བས་དོ་རྩེའི་ཀར་སྐྱབས་ཏེ་སོ་སོར་གཡས་སྟོར་དུ་གཡས་བརྒྱང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 བྱེད་པས་ལན་རེ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༨ འབྲི་ཞིང་ རྩེ་དབར། དབྱས་དབར།

༩ བསྟོར་ཅིང་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༡༠ བཞི་ག་ རྩེ་དབྱས་དབར་ལ།

བས་¹བཟུང་བར་བྱ། སྐར་ཡང་གཡོན་དུ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་བྱས་ནས།
 དེ་ནས་གཡོ་ཞིང་གར་བྱ་ལོ། སྐར་དུ་ཐེག་རྩོམ་དེ་བཞིན་དུ། གར་བྱས་འཁོར་ལོ་རབ་
 བསྐྱོར་ཞིང་།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔང་པོའི་འགྲུང་ལས། “གར་བྱས་འཁོར་ལོ་འབྲར་
 བསྐྱོར་ཞིང་།”³ ཞེས་བསྐྱར་བ་དང་། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་⁴ལས། “འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་
 འཁོར་བར་བྱ།”⁵ ཞེས་འབྲུང་བ་ལེགས་སོ། དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐར་ལྟར་
 ཀར་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ལ་རྩོམ་པའི་གསོར་རིམ་བྱ་གསེལ་ཏེ་སྐྱོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཀར་པས་རྩོ་
 རྩོ་ཅེ་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་ས་ལ་གྱིས་བྱིན་པ་⁶དང་ལག་པ་གཉིས་དཀྱུར་བཞག་ནས་
 གཡས་སུ་འཁོར་ལོ་བཞིན་བསྐྱོར་རོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་ཏེ་གོམ་པ་སྐར་དུ་དཔོན་པའི་
 རྒྱལ་རྩི་སྐར་རིགས་པར་བྱས་ནས་ཡང་སྐར་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལོག་ཏུ་གཡོན་ངོས་ནས་
 འཁོར་ལོ་བཞིན་བསྐྱོར་རོ། དེ་ཡང་ཀར་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ལ་དང་པོར་ཀར་པ་གཡས་
 པས་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་གྱི་ལ་དེ་ནས་གཡོན་པས་དེ་སྐར་བྱེད་པའི་འཁྲོས་སྒྲེལ་ལ་བྱ་
 ཞིང་། བཞི་པ་ལ་ཀར་པ་གཡས་པས་མདུན་དང་གཡས་གཉིས་དང་གཡོན་པས་རྒྱབ་དང་
 གཡོན་གྱི་རྩོམ་གྱིས་ལ་བསྐྱོར་རོ། རྩོམ་པའི་ཀར་སྐབས་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱོར་བ་རེ་བྱལོ། བྱང་
 བ་ལས་སྐྱོ་ཡིག་བརྗོད་པ་སྐྱོན་དུ་འཁྲོ་བས་ཞེས་གདན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་
 སྐག་པུ་གཞན་འདོན་པ་མ་བཤད་ལ་རྩོམ་པའི་མཁའ་འཁྲོ་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་སྐྱོ་བ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་

1 སྐར་པས་ གཙང་དཔལ་།

2 རྩོ་བསྐྱན་རྒྱད་འགྲེལ་ 3 བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་གྱི་ཕྱི་ལ་ འོག་གུངས་༡༠ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “མིག་གཉིས་ལག་གཉིས་དེ་བཞིན་དཀྱུ། ཀར་པ་གཞིགས་སུ་གཡས་སུ་བསྐྱོར། ཐེག་རྩོམ་སྐྱོར་བས་དཀྱུར་བར་བྱ། སྐར་ཡང་གཡོན་
 དུ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ནས་རྒྱག་པའི་གར་བྱེད་ནས། དེ་ནས་གཡོ་ཞིང་གར་བྱ་ལོ། སྐར་དུ་ཐེག་རྩོམ་དེ་བཞིན་དུ། གར་བྱེད་འཁོར་ལོ་འབྲར་
 བསྐྱོར་ཞིང་།” ཞེས་གསལ།

3 བྱང་འདིའི་མ་དཔེར་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

4 ཡོང་བཟུང་ གཙང་དཔལ་། དཔུས་དཔལ་།

5 རྩོ་བསྐྱན་རྒྱད་འགྲེལ་ 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དཀྱུ་ལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གུངས་༡༣༠ནས་

6 མི་བཞིན་པ་དང་ སྐྱོ་འབྲུས་དཔལ་ལ། གཙང་དཔལ་། དཔུས་དཔལ་།

7 འགྱི་པ་ རྩོ་དཔལ་།

མང་པོས་¹ ། གྲང་རྡོ་རྗེའི་གོམ་བས་བསྐྱོར་བའི་སྐབས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་བརྗོད་པར་བཤད་དོ། ། འདི་
 རྣམས་ལ་མོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་གཞན་མང་པོ་བྱེད་ཀྱང་སྤངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་
 ཏུ་སྤང་རྡོ། ། དེ་ནས་གཡས་བརྒྱུད་ས་² ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱ་སྐབས་ལན་རེ་
 དང་ལན་གསུམ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་དང་ངེས་པ་མེད་པའི་ལུགས་གསུམ་སྤངས་པར་གསུངས་
 བས་གང་འདོད་པ་བྱས་ལ། གཡས་བརྒྱུད་ས་³ ནི། རྒྱ་ས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་བསྐྱམས་
 རྣམ་མཐོ་ལཱའི་བར་དུ་རྒྱ་ས་གཡས་པ་འབྱིང་བ་དང་བཅས་པར་བྱང་པོར་བརྒྱུད་ས་པའོ། །
 གཡོན་བརྒྱུད་ས་⁴ ནི། དེ་ལས་བསྐྱོད་པའོ། ། ས་གཞི། རྒྱ་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སོར་ཉེར་
 ཏུག་ཡོད་པ་⁵ བྱས་ནས་རྒྱ་ས་སོར་རྣམས་ལོགས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་མོ་⁶ གཉིས་བྱང་པོར་
 བྱས་པའོ། ། ལྷམ་པོ་ནི། རྒྱ་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་རྡོ་བ་དང་པའི་གཡོག་པ་ལྟར་བྱའོ། ⁷
 མཉམ་པ་ནི། རྒྱ་ས་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་མན་ཚུན་སྐྱར་བ་སྟེ་རྒྱ་ས་པའི་མཐོ་པོར་དང་ཉིང་པ་
 གཉིས་བཅེར་བ་སྟེ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁ་སྐྱོར་དང་སྐྱུ་བའི་འབྲེལ་པར་ཀྱན་སྒྲིང་གིས་
 བཤད་དོ། ། དེ་ལཱ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཤར་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་དབུས་སུ་བྱའོ། ། འདི་རྣམས་
 བགོགས་བསྐྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷའི་ར་རྒྱལ་གང་བརྒྱུད་བ་⁸ དེས་བྱས་པས་ཆོག་པར་སྐྱུ་བྱང་
 དང་ཨ་བྱུ་སོགས་བཞེད་པས་རྩྱུ་མཛད་སོགས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་རྩྱུ་ཡིག་བརྗོད་པ་
 བྱའོ། ། མོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་དེ་རྣམས་ལ་གཞི་བཅའ་བ་རྒྱ་ས་དག་མདུན་དང་གཞོགས་དང་

༡ མང་བས་ དབུས་དབུས་

༢ གཡས་བརྒྱུད་ དབུས་དབུས་

༣ གཡས་བརྒྱུད་ དབུས་དབུས་

༤ བརྒྱུད་པའོ། གཡོན་བརྒྱུད་ དབུས་དབུས་

༥ མོད་པར་ དབུས་དབུས་

༦ བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་མོ་ ལྷ་འབྲེལ་དབུས་ལ།

བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་མོ་ དབུས་དབུས་

༧ བྱས་པའོ། གཞི་དབུས་ དབུས་དབུས་

༨ བརྒྱུད་པ་ སྟེ་དབུས་

བརྒྱུད་པ་ གཞི་དབུས་

རྒྱལ་ཏུ་རེ་མོས་གྱིས་འཛོག་ཅིང་བཞི་པ་ལ་རྒྱང་སྐྱབས་གང་ཡིན་སྐྱབ་ལ། ཁ་སྐྱོར་ལ་ཡང་
གཞི་བཅའ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བས་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ནང་ཏུ་བལྟ་སྟོབ་མ་ཁ་སྐྱིར་ལྟ་བས་ཤིང་ཏུ་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་གཡས་བརྒྱངས་¹དང་སྟོབ་མས་གཡོན་བརྒྱངས་²བྱེད་ཅིང་སྟོར་དེ་ལས་བསྐྱོག་
པ་དང་། སྐྱགས་གཞན་གཉིས་སུ་རྒྱང་སྐྱབས་འབྲ་བར་བྱས་ནས་བྱེད་དོ། དེ་ནས་ཤེས་ཤིང་
སྟོན་རྒྱང་སྐྱབས་ལྟག་མ་བརྒྱད་དང་ཚུལ་ཆམས་དང་གདན་ཆམས་བྱའོ། དེ་དག་མི་ཤེས་
བའམ་ཤེས་ཀྱང་མི་སྟོན་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་ལས། “ཡོངས་
སུ་མི་ཤེས་བའམ་མི་རུས་བའམ་བྱ་བ་བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བའམ་མི་འདོད་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་
རྫོང་ཁ་བ་སྐྱོ་རྒྱང་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཅུང་ཟད་མ་བསྐྱབས་ནའང་སྐྱབས་སུ་བབ་
པ་ཉམས་པར་³མི་འགྱུར་ཏེ། བགེགས་བསལ་བ་ནི། བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མན་ངག་རིག་པ་ཆམས་གསུང་ངོ་།”^{4,5} ཞེས་སོ། རྫོང་ཁ་བ་སྐྱོ་ས་
ལ་རྫོང་ཁ་བ་⁶སོགས་ཀྱི་གར་མི་བྱེད་ཀྱང་རྒྱང་སྐྱབ་པ་རྫོང་ཁ་བ་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ས་⁷སྐྱོར་བ་ཆམས་གཞན་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་ནག་པོ་སྟོད་པས་
གསུངས་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་
ངེས་བྱགས་ལ་མེ་ཏོག་དང་སྟོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཟུར་བཞི་དང་སྟོ་བཞིར་སྟོས་ཐོར་ལ་
སོགས་པ་དང་གར་དང་སྐྱུ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཛོད་ནས། ལག་པས་རིག་ཅིང་

༡ གཡས་བརྒྱང་ དབྱས་དབར།

༢ གཡོན་བརྒྱང་ དབྱས་དབར།

༣ ཉམས་པས་ དབྱས་དབར།

༤ གསུངས་སོ། རྫོང་ཁ་བ།

༥ རྫོང་ཁ་བ་སྐྱོ་རྒྱང་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཅུང་ཟད་མ་བསྐྱབས་ནའང་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བགེགས་བསལ་བ་ནི་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མན་ངག་རིག་པ་ཆམས་གསུང་ངོ་།” ཞེས་གསལ།

༦ འདྲི་བ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༧ དཀྱིས་འཁོར་གྱིས་ སྐྱུ་འབྲུག་དབར་མ།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་སྐྱེས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་བདུན་བརྒྱུ་ལ་
 དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིལ་བའོར་ལོ་སྒྲིལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཉལ་བར་བྱའོ།། སའི་དབྱུག་སུ་མའོན་ཏྲོགས་
 བསྐྱེས་པ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི་ཤུ་རྩེ་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ས་གཞུང་བར་གསུངས་
 ལ། ཁ་སྒྲིལ་དང་སྐྱུ་བར་བཞགས་བསྐྱད་དེ་དོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ས་
 གཞུང་བར་བཞག་པ་བཞིན་སྒྲིལ་བར་ཡང་མཛད་པའོ།། ས་གཞུང་བར་འགོ་རྒྱུ་ནི། སྒྲོབ་མ་
 རིགས་བཞིའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པས་ས་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བདུབ་པ་
 བསྐྱེད་པ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཅང་མི་སྒྲིལ་བར་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པར་ཁས་ཐུངས་པས་ས་དེ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཞིར་བཞུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེར་གནས་པའི་བཞགས་དང་བྲལ་བས་
 བསྐྱེད་པ་དཔོན་¹པས་བཀའ་བསྐྱོད་དང་སྐྱུངས་སྐྱུངས་²རྣམས་ཀྱང་ས་གཞུང་བར་བསྐྱེད་པོ།།

ལྷ་པ་(བསྐྱེད་ཆེན་གྱིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲིལ་དུ་སྐྱུར་བསྐྱེད་ནས་བཞགས་དབྱུག་
 ལ། བཅུག་པའི་བཞགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པའོ།། དང་པོ་སྒྲིལ་དུ་སྐྱུར་བསྐྱེད་ནས་བཞགས་དབྱུག་
 པ་ནི། ཤུ་རྩེ་པས་བཞགས་བསྐྱད་པའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་འདིར་ཡང་མཛད་པས་དེ་ཉིན་ལ་མ་སྒྲོགས་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ་སྒྲོགས་ན་སྐྱུངས་
 སྐྱུངས་³གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱང་ཐེན་པའི་འོག་དུ་བྱའོ།། གཉིས་པ་ལ་བྱེད་ན་སྐྱུར་བར་ལངས་
 ལ་འགོ་བ་དོ་རྒྱུ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པའི་དོན་དུ་བཞགས་བསྐྱད་པར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད། སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲོར་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ལས་ཉི་མའི་སྐྱེད་དུ་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེད་ཆོགས་དོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ལས་མཆན་པའི་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་པའི་དོ་རྒྱུ་འབར་བ་སྒྲོགས་
 པས་སྒྲོགས་སུ་བར་མཆན་མེད་པར་དུམ་བུ་གཅིག་དུ་སྐྱུར་པའི་དོ་རྒྱུ་ར་བ་དང་། སྐྱེད་དུ་

¹ འཁྱི་བའི་ རྒྱུ་དབྱེད་

² རྒྱུ་ལའི་ དབྱེད་དབྱེད་

³ རྒྱུ་དབྱེད་ རྒྱུ་ལའི་དབྱེད་ལ།

⁴ རྒྱུ་ལའི་ དབྱེད་དབྱེད་

⁵ རྒྱུ་ལའི་ དབྱེད་དབྱེད་

གྲུང་དང་དེའི་འོག་ར་པའི་སྒྲིང་དུ་རྩོད་རྒྱུ་རེ་¹དང་ཕྱི་རོལ་དུ་མདའི་བྲ་བ་དང་། འོག་གི་ས་
གཞི་ཡང་འབར་ཞིང་བཟོད་པར་དཀའ་པའི་སྒྲ་ཆོག་ས་རྩོད་རེ་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་²མོ། དེའི་
དབུས་སུ་སྒྲ་དེ་གི་ས་རང་ཉིད་རྩོད་སེམས་ཀྱི་རོ་མོ་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་ཁོ་མོ་འདྲིག་
ཉེན་གསུམ་རྒྱལ་མིང་གཞན་སྤྱི་མཛད་ཅེས་པ་ཅ་ཞལ་སྒྲོ་གཡས་སེར་གཡོན་སྒྲུང་པའི་ཞལ་
གསུམ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིག་ས་པ་སྒྲུག་ས་འདྲིལ་བ། ཞལ་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲིན་མ་འཁྱོག་
ཅིང་ཁོ་གཉེར་དང་བཅས་པ་སྒྲུན་གསུམ་དམར་ཞིང་རྒྱུ་པ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་དུག་དང་ལྡན་པ། དབུས་བར་མོད་པ་སྒྲུས་བརྒྱན་ཅིང་ཁྲག་འཛག་པའི་མགོ་སྒྲིང་མགྲུག་
པ་ལ་འཕྱར་བ་མགོ་མོ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་རགས་ཅན་སྒྲུག་སྒྲུག་ས་ཀྱི་ན་བཟང་འཕྱར་བ།
མཐའ་ཡས་ནག་ལོས་བཅིངས་པའི་དབུ་སྒྲ་ཁམ་པ་གྱེན་དུ་འབར་བ་འདྲིག་ལོ་སོགས་སྒྲུའི་
རྒྱལ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཕྱག་དུག་གི་དང་ལོ་གཉིས་རྩོད་བྲིལ་འདྲིན་པས་རྩོད་རྒྱུ་
ཚུར་གཉིས་རྒྱལ་སྒྲུར་ཉེ་མཐེུ་ཚུར་གཉིས་སྒྲེལ་ཞིང་མཐུ་བ་མོ་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་³འདྲིག་
ཉེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ། གཡས་
འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུག་ས་ཀྱི་དང་ཞགས་པ་དང་། གཡོན་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་མོད་པ་
དང་ཁ་ལྷོ་ག་འདྲིན་པ། གཡས་བརྒྱངས་ཤིང་⁴གཡོན་བསྒྲུམས་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་
ཆོག་ས་པར་དེ་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་འདྲིགས་བྱེད་དང་དུས་མཆོན་མནན་པ། རབ་དུ་ཁོས་
པའི་བསྒྲུལ་པའི་མེ་སྒྲུང་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲུང་ལོ་འབར་བ་འགོ་བ་མ་ལུས་པའི་བགོགས་ཐམས་
ཅད་ཐ་བ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་གི་སྒྲ་དུག་ལོ་སྒྲོག་ཅིང་ཁྱོགས་སུ་སྒྲ་བས་རང་གི་སྒྲིང་གའི་⁵རྒྱུ་ལས་
སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱོགས་བཅུའི་བགོགས་རྣམས་བཀུག་ཉེ་རྒྱུ་ལས་སྒྲོས་པའི་ཁོ་མོ་

¹ མཐེུ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

² བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ དབུས་དཔར།

³ བརྒྱང་པའི་ དབུས་དཔར།

⁴ བརྒྱང་ཞིང་ དབུས་དཔར།

⁵ རྒྱུང་ཞི་ གཙང་དཔར།

བརྩ་ལ་གཏད་པར་བྱའོ།། རྩོགས་བརྩའི་བཞེགས་ནི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་
 ཅན་གྱི་བཞེགས་འཁོར་བཅས་སོ།། སྒྲེང་བ་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་འབྲེལ་པར་ར་བ་སོགས་བྱས་
 པའི་འོག་ཏུ་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པར་བཞད་ལ། མར་མེ་མཛད་དུ་རི་ཀ་པ་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཕྱར་བྱས་བཏབ་ནས་ར་བ་སོགས་མཛད་ཅིང་། ལ་བ་པས་¹སྐབས་གཉིས་ཀར་
 ཡང་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། སྤར་གྱི་བཞེགས་བསྐྱད་ནི་བཞེགས་ནམས་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་
 ནས་རྩོགས་གཞན་དུ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བཀའ་པ་ནི་ལ་བ་པས་²སྐོས་པའི་བཞེགས་
 འགྲུགས་པར་གསུངས་པས། བཀའ་བསྐྱོ་བའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྐྱོ་མི་ཉན་པར་གཞན་དུ་
 སྐོས་ནས་སྤར་བཞེགས་བྱེད་འདོད་པ་ནམས་བཀའ་ནས་ཕྱར་བྱས་བཏབ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱར་བྱ་འདོན་པའི་སྐབས་གྱིས་ཤེས་སོ།།
 འདིར་རྩྱི་མཛད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བཞེགས་ལ་བཀའ་བསྐྱོ་བ་དང་བསྐྱོ་བ་མི་ཉན་པ་ནམས་
 འགྲུགས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་བལྟས་པའི་དུམ་བུ་གཉིས་པ་ལས་བྲག་པོ་དབང་ལྷག་
 ལ་སོགས་པའི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོན་དུས་སུ་རྩྱི་མཛད་གྱིས་བདུལ་བར་གསུངས་
 པས། རྗེས་འཇུག་ལ་ཡང་དེའི་ར་རྒྱལ་བྱས་ནས་གདུག་པ་ཅན་ནམས་བདུལ་ན་བྱེད་པར་
 ཆེ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀའ་པའི་བཞེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱར་བྱ་དང་དེའི་སྦྱོད་ཆོག་རི་
 ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཕྱར་བྱས་འདེབས་པའི་རྒྱལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ།། དང་པོ་
 (ཕྱར་བྱ་དང་དེའི་སྦྱོད་ཆོག་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། ཕྱར་བྱའི་རྒྱ་ནི་སྒྲེང་སྒྲེང་དང་དུས་པ་དང་ལྷགས་གསུམ་
 གང་རུང་ལས་བྱས་པ་སྤྱིད་གྱི་ཆད་སོར་བཙོ་བརྒྱད་པ་བརྩ་གཉིས་པ་བརྒྱད་པ་གསུམ་གང་
 རུང་དང་སྒྲོམས་གྱི་ཆད་ནི་རང་རང་གི་སྤྱིད་གྱི་ཆད་གྱི་སྤུམ་ཆའོ།། དབྱིབས་རི་ལྟར་དུ་བྱ་
 བ་ལ་འདི་དང་སྦྱ་བྱང་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་སྒྲོམ་དོན་ལ་སྦྱོད་ཁོ་པོ་དང་སྦྱད་ཕྱར་བྱའི་ནམ་

1 ལ་བ་པས་ སྐྱེ་འབྱུང་དབང་ལ། སྦྱོང་དབང་། གཙང་དབང་།

2 ལ་བ་པས་ སྐྱེ་འབྱུང་དབང་ལ། སྦྱོང་དབང་། གཙང་དབང་།

པར་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་མི་གསལ་ཡང་། དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས། “སྟོད་
 རང་རང་གི་གཞུགས་ལ་སྟོད་ཕྱར་ཕྱར་འདུག་པ་བཅུ།”² ཞེས་དང་། མི་ལ་བཟླས་ཀྱང་།
 “ཕྱར་པ་སྟོད་ནི་ཁོ་ལོ་ལ།། སྟོད་ནི་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་ལ།།”³ ཞེས་བཤད་པས། རྩེ་བ་ཡན་ཆད་
 སྒྲོམ་དོན་ལ་ཁོ་ལོ་གང་དུ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་དེའི་ལྷན་པ་ཅན་ལ་རྩེ་བ་ཡན་ཆད་དོ་རྩེ་ཅེ་
 གཅིག་པའི་ལྷན་པར་བཞུགས་པས་⁴ ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཟོའོ།། དེ་ལ་ཆོན་སྐད་སྒྲ་
 ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀྱི་ཡུངས་ཀར་དང་ཅན་དམར་པོས་བྱགས་ནས་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་
 བ་དམར་པོ་རེ་བཅིངས་པ་བཅུ་སྟོད་གསར་བར་གཞག་གོ། དུ་རི་ཀ་པས། “སེང་ལྷེང་ལ་
 སོགས་ཁྱི་དམར་བསྐྱས།།” དར་དམར་མེ་ཏོག་སྤེང་བཏགས་པའི།།”⁵ ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ།
 ཆོན་སྐད་སྒྲ་ལས་དཀྱི་བར་སྐྱ་བྱང་གིས་ཀྱང་བཤད་དོ།། ཕྱར་ཕྱའི་⁶ བྱངས་ལ་འདྲིར་བཅུ་
 དང་བཞི་བྱེད་པའི་བྱགས་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་བཞེད་ལ།
 མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་གཅིག་དང་མི་ལ་བཟླས་ལྟ་བཤད་དོ།། ཕྱར་ཕྱའི་སྟོད་ཆོག་ལ་
 ལྷ་སོ་སོ་བར་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱགས་གཉིས་ལས་འདྲི་དང་སྟོམ་འབྱུང་འབྲེལ་པའི་བྱགས་
 གིས་ཕྱར་ཕྱ་ལྷན་ཁོ་ལོ་བཅུ་སོ་སོར་སྟོད་ཅིང་། ལ་བ་བ་⁷ དང་ཕྱ་རྒྱ་དཀྱི་ཏས་ཀྱང་ཕྱར་
 ཕྱ་ལྷན་སྟོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དུ་སྟོད་པས་སོ་སོ་བཟོ།། སྐྱ་བྱང་དང་དུ་རི་ཀ་པས་ཕྱར་
 ཕྱ་ལྷན་བཤེགས་མཐར་བྱེད་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་རལ་གྱི་གཤེན་རྩེའི་གཤེད་དུ་སྟོད་
 པར་བཞེད་པས་སོ་སོ་བར་མི་བྱེད་དོ།། མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཕྱར་ཕྱའང་གཅིག་དུ་གསུངས་

1 མ་གཏོགས་པར་ དུས་དབར།

2 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་སོ་མ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གུམ། དབང་གི་རབ་བྱེད། འོག་གངས་མཁའ་བུ་

3 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་སོ་མ་ལི་དུ་བཟླ། གཤེན་རྩེའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཤེན་རྩེ་གཤེད་འབྱུང་། འོག་གངས་མཁའ་བུ་

4 བཞུགས། རྩེ་དབར། དུས་དབར།

5 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་སོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལ། འོག་གངས་མཁའ་བུ་ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་སྐྱ་ཕྱང་མི་འདུ་སྟེ། ‘སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་ཁྱི་མར་བསྐྱས།།’ ཞེས་གསལ།

6 ཕྱར་ཕྱའི་ རྒྱ་འབྱུང་དབར་མ།

7 ཕྱར་ཕྱའི་ གཅོང་དབར།

8 ལ་བ་བ་ རྒྱ་འབྱུང་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཅོང་དབར།

ལ་ལྟ་ཡང་བགེགས་མཐར་བྱེད་དུ་སྒྲིལ་དོ། །གང་ལྟར་ནའང་བསང་སྒྱུར་སྒྲིལ་དུ་བྱས་ནས་
སྒྲིལ་རང་རང་གི་ཁོ་བོའི་གཞུགས་ལ་སྒྲིལ་དོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པའི་ལྷན་པ་ཅན་བསྐྱེད་པའི་མེ་
ལྟར་འབར་བར་བསྐྱོམ་སྟེ་བསྐྱེད་ན་དེས་ཆོག་ལ་སྒྲིལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུགས་པ་དང་དབང་
བསྐྱུར་ཀྱིས་གདབ་བྱས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྒྲིལ་དོ། །མི་ཐུབ་ཆེ་བས། “ཕུར་བུའི་མགོ་རུ་ཐོ་
བ་ནི། བཞག་པ་ལག་པ་ཅིག་ཤོས་²ཀྱིས། སྒྲིལ་གྱི་སྐྱགས་ཀྱིས་བརྟུང་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་ཐོ་
བ་ལག་པ་གཡས་སུ་བརྟུང་ནས་⁴གཡོན་པའི་ཕུར་བུའི་མགོ་ནས་བརྟུངས་ཏེ་འདེབས་པར་
བཞག་པས་ཐོ་བ་ཡང་དགོས་ལ། དེ་ནི་བསང་སྒྱུར་སྒྲིལ་དུ་བཟང་ནས་སྐྱོམ་དོན་ལ་གང་གིས་
འདེབས་པའི་ལྟ་དེའི་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དང་པོ་ལས་ཐོ་བར་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(ཕུར་བུས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་)ནི། དེ་ནས་སྐྱ་རིང་པོར་བརྫོད་
པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཁོན་པ་བཅུར་བགེགས་དེ་ལྷན་པ་བཅུག་ལ། ཡོ་བཇུ་གྱི་མི་གྱི་ལ་
ཡ་སར་བེག་རྒྱ་རྒྱ། ཞེས་བའོ། །འདུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོ་ཟླ་ཟླ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐྱགས་བརྫོད་པ་སྒྲིལ་དུ་འགོ་བས་མགོ་བོར་ཕུར་བུ་བཅུགས་ནས། ཡོ་བཇུ་སྐད་ག་ར་ཨ་
གོ་ལ་རྒྱ། ཞེས་བརྫོད་ཅིང་བརྟུངས་པར་བསམས་ལ། དབང་ལྷན་ནས་བཅུམས་ཏེ་འོད་
ཟེར་གྱི་⁵ཕྱང་བའི་སྐྱགས་བརྟུང་དུ་དང་པོར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གདབ་ཅིང་བརྟུང་། དེ་ནས་
མི་རྒྱས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷན་པ་གྱིས་བྱའོ། །སྟེང་གི་ཕུར་བུ་⁶ནི། ཤར་གྱི་

1 དབང་སྐྱུར་སྐྱ་འདུས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

2 གཅིག་ཤོས་སྟེ་དབང་། དུས་དབང་།

3 རྟེན་ལྟན་ཀྱི་ཚུད་འགྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་ལྷུ་དགའ་ཆེ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུད། ཤོག་གཟངས་9 36ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྐད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲིལ་གྱི་སྐྱགས་ཀྱིས་བརྟུངས་བྱས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

4 བརྟུངས་ནས་གཙང་དབང་།

5 འོད་ཟེར་གྱིས་དུས་དབང་།

6 ཕུར་བུ་སྐྱ་འདུས་དབང་ལ།

ཕུར་བུ་གཙང་དབང་། དུས་དབང་།

ཕྱར་ཕྱི་¹ལར་དང་། འོག་གི་ཕྱར་ཕྱི་²ནི། ལུབ་ཀྱི་ཕྱར་ཕྱི་³ལུབ་ཏུ་བྱའོ། འདིར་དངོས་
སྤྱོད་དཔོན་ནས་སྤོབ་མས་གཡོན་གྱིས་ཕྱར་ཕྱི་བཟུང་ནས་⁴གཡས་པས་འདེབས་མོད་
ཀྱང་སྤོབ་དོན་ལ་རང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་བྱས་པའི་འདེབས་མཐའ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གས་ལོགས་
པ་དགོས་སྟམ་ན། བྲེང་བ་ལས། "ཁྱོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་གཡོན་པའི་རྩོ་
རྩོ་ཁྱུང་གྱིས་བཟུང་སྟེ་⁵གཡས་པས་མཚན་མའི་གཙོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མོ་བ་མེ་
ཏོག་དམར་པོའི་བྲེང་བ་བཅེངས་པ་བཟུང་ནས།"^{6,7} ཞེས་གསུངས་པས། རང་གིས་བཀའ་
བསྟོན་པས་སྤར་བཞགས་གཏད་པའི་⁸ཁྱོ་བོ་བཙུས་རང་རང་གི་ཕྱར་པ་འདེབས་པར་སྤོབ་
པ་འདི་དང་རྩྭ་རྟེན་ཏེ་བཞེད་ལ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་པ་རང་གིས་བཀའ་བསྟོན་
པས་འབྲུགས་པ་དང་འདེབས་པ་གཉིས་ཀ་གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། འཇམ་རྟོག་དང་
ཀྱི་རྟོག་དང་གཞེད་དམར་ལ་སྤར་བཀའ་བསྟོན་པའི་དུས་ཀྱི་ལྟའི་ང་རྒྱལ་གང་བཟུང་བ་⁹དེ་

༡ ཕྱར་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། དཔུས་དཔར།

ཕྱར་པའི་ གཙང་དཔར།

༢ ཕྱར་པ་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

ཕྱར་པ་ དཔུས་དཔར།

༣ ཕྱར་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ཕྱར་པའི་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

༤ བཟུངས་ནས་ གཙང་དཔར།

༥ བཟུངས་ཏེ་ རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

༦ བཟུངས་ནས། རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

༧ རྩོ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཟྱི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་མེ་མོ་ག་ འོག་གངས་ཀྱི་འབྲེལ་ ལས་བྱུང་བ་ཙུང་མི་འདྲ་སྟེ།
"ཁྱོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤེད་དུ་མོར་བཙོ་བཙུང་བའོ། བཙུ་གཉིས་པའོ། བཙུང་པ་སྤོབ་དུ་མེས་པ་བཞེན་དུ་མོར་དུག་པ་དང་བཞེན་
དང་། དུག་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་མེང་ཕྱེད་ལས་བྱས་བའོ། རུས་པ་ལས་བྱས་བའོ། ལུགས་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་པ་བཙུ་
སྤོབ་གསར་པར་བཞག་ལ་ལུངས་ཀར་དང་། ཙུན་དམར་པོས་བྱུགས་ནས་ཆོན་སྤྱད་ལས་དཀྱིལ་ལ་མཚོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཕྱེད་
པ་དམར་པོས་བཅེངས་ཏེ། རྩོ་བ་རུས་འོག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་སྤེད་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ཅན་བསྐྱལ་པའི་མཐའ་མེ་ལྷར་འབར་བར་
བསྤོབས་ནས་གཡོན་པའི་རྩོ་རྩོ་ཁྱུང་གྱིས་བཟུང་སྟེ། ལུག་གཡས་པས་མཚན་པའི་གཙོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མོ་བ་མེ་ཏོག་དམར་པོའི་ཕྱེད་
པ་བཅེངས་པ་བཟུང་ནས།" ཞེས་གསལ།

༨ གཏད་པའི་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

༩ བཟུངས་པ་ རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

ཉིད་ཀྱིས་བཏབ་པས་ཚོག་ཅིང་། ལ་བ་བ་¹དང་ཕྱུར་དཀྱིལ་ཏུ་སྒྲིལ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 འདེབས་པར་བཤད་དོ། ལུང་བུ་བཞིར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོགས་བཞི་དང་། ཁ་
 ཅིག་མཆོམས་བཞིར་འདེབས་པའི་རྒྱལ་གཉིས་འདིར་བཤད་པའི་སྤྱི་མ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་
 སོ་བཞེད་ལ། འཇམ་དྲོར་གྱི་དཀྱིལ་ཚོག་ཅ་འགྲེལ་ལྟར་ན་ལུང་བུ་གཅིག་བུ་དེ་དབུས་སུ་
 འདེབས་ཏེ་དེ་ཡང་སྟོགས་སྒྲིང་བཅུ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བགེགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་བུ་
 དེས་འདེབས་སོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བགེགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་
 བསམས་པ་ལ་དབུས་སུ་སྒྲོས་གདབ་པར་བཤད་དེ། ལུང་བུ་དངོས་སུ་ཡོད་ནའང་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དམིགས་པས་བཏབ་ནས་དབང་ལྡན་ལྟ་བུར་དངོས་སུ་བཏབ་ན་ལེགས་
 སོ། ། ཕྱི་ལོ་འདྲེ་ཟེར་གྱི་ཕྱིར་བ་ལ་ལུང་བུས་གདབ་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ད་ལྟར་གྱི་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ལུང་བུས་བཏབ་ནས། དེའི་སྤྱིར་ཏུ་
 སའི་གོང་སོ་བཅུ་བུས་པར་ལུང་བུའི་གསུགས་ཀྱི་ཁོ་སོ་རྣམས་ལ་ཐུན་སོ་སོ་ལ་མེ་ཉིག་ལ་
 སོགས་པ་དང་གདུགས་དང་གཏོར་མ་དབུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་²མཇུག་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བུས་ནའང་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་སྤྱིར་
 རོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གང་ཏུ་འདེབས་ཀྱང་ལུང་བུ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཏུ་
 སའི་གོང་བུའི་སྤྱུབས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཐུན་སོ་སོ་ལ་ལུང་མཆོད་བྱེད་པ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་
 བྱའོ། ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ལུང་བུ་དངོས་སུ་མེད་ན་བསྒྲིམས་པ་ཁོ་ནས་གདབ་པ་དང་བརྒྱད་
 བ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་བུས་ལ་ལག་པ་གན་རྒྱལ་ཏུ་གནས་པ་བསྐྱར་ནས། ཨོ་བཟླ་ལྷ་ཨྱི།
 ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ས་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལྟར་མོས་པར་བུ་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་སྤུབ་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་
 འབྱངས་པའོ། ། རྒྱལ་བ་བཟང་སོས་ཀྱང་། “ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུས་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 ལུང་བུས་གདབ།”³ ཅེས་གསུངས་སོ། ། ལུང་བུ་གདབ་པ་དང་བརྒྱདས་པས་བགེགས་ཐམས་

1 ལ་བ་བ་ ལྟ་བུམ་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

2 གསུང་ཞིང་ གཙང་དཔལ་ དབུས་དཔལ་

3 རྗེ་འཕྱུག་ རྒྱུད་འགྲེལ། 1 རྒྱལ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་སོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བུ་ཐབས། རྟོག་གྲངས་ 1736 ལས་བྱུང་བའི་ནང་

ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྩོམ་གཅིག་དུ་སྒྱུར་པར་བསམ་ཞིང་བགོགས་སྒྲག་མ་
 རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་རིང་དུ་སྒྲོས་པ་དང་། སྤྱིང་འོག་དང་སྒྲོགས་སྤྱོད་ལུག་ཆེན་པོའི་བར་དུ་འགྲོ་
 བ་རྣམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བགོགས་དང་བྲལ་བར་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱ་བར་གསུངས་པས།
 ལུང་བྱ་འདེབས་པའི་དུས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་གསལ་ཞིང་བརྟན་པར་བྱའོ།

དུག་པ་(གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ས་ཆོག་དགོས་མི་དགོས་བཤད་པ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཁང་པ་སྤྱིང་པ་དང་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཞན་དུ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞེངས་པ་དང་། རས་རིས་དང་ལུས་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་
 དབང་བསྒྱུར་བ་སོགས་ལ་ས་ཆོག་འདི་རྣམས་དགོས་སམ་མི་དགོས་སྟུམ་ན། འདི་ལ་
 སྤྱི་རྒྱད་ལས། “བྱང་སྤོང་གནས་དང་བ་ལང་ལྷས།། ལུག་དང་རི་ཡི་རྩེ་མོ་དང་།། ས་གཞི་
 གང་ན་འཐས་པ་¹དང་།། ཁང་སྤོང་དང་ནི་རྩོ་ལེབ་དང་།། མཆོད་རྟེན་བྱང་དང་འབབ་རྩེའི་
 སྤྱིང་།། མཆོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འགྲམ་དག་དུ།། ས་གཞི་སྤྱང་དང་བརྟག་པ་དང་།། ཅན་ཅན་དུ་
 བྱི་བྱ་མི་དགོས།། འཐས་པར་²བཅག་ཀྱང་དེར་མི་དགོས།། མཐོང་དམན་ལ་སོགས་སྤྱོན་
 རྣམས་ཀྱང་།། དེར་ནི་དོགས་པ་སྤྱེད་མི་དགོས།།”³ ཞེས་གནས་དེ་རྣམས་སྤྱོད་པ་བརྟག་མི་
 དགོས་ཤིང་ཤར་དང་བྱང་དམའ་བ་དགོས་པར་བཤད་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་མཐོ་བ་བྱང་ཡང་
 དོགས་པ་བྱ་མི་དགོས་པར་གསུངས་པས། ས་བརྟག་པའི་སྤྱོད་དང་མཐོང་དམན་གྱི་བྱང་པར་
 རྣམས་བཅི་མི་དགོས་སོ། སྤྱང་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་བཞོས་ནས་སྤྱོད་པའི་

ནས་ཆོག་ཤར་སྤྱི་མ་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉིང་འེ་འཛིན་གྱིས་ལུང་པས་གདབ།” ཞེས་གསལ།

1 དབང་སྒྱུར་ ལྟ་འབྲམ་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 མཐས་པ་ ལྟ་འབྲམ་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 མཐས་པ་ ལྟ་འབྲམ་དབང་མ། གཙང་དབང་།

4 རྩེ་བགའ་རྒྱད་འབྲམ། 4 གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱད། འོག་གྲངས་764ནང་ ལས་བྱང་པ་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་སྤོང་གནས་དང་བ་སྤྱང་ལྷས།། ལུག་དང་རི་ཡི་རྩེ་མོ་དང་།། ས་གཞི་གང་ན་འཐས་པ་དང་།། ཁང་སྤོང་དང་ནི་རྩོ་ལེབ་དང་།། མཆོད་རྟེན་བྱང་དང་འབབ་རྩེའི་སྤྱིང་།། མཆོ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་འགྲམ་དག་དུ།། ས་གཞི་སྤྱང་ཞིང་བརྟག་པ་དང་།། ཅན་ཅན་དུ་བྱི་བྱ་མི་དགོས།། དེར་ནི་ལུག་རྒྱ་དབྱང་མི་དགོས།། འཐས་པར་
 བཅག་ཀྱང་དེར་མི་དགོས།། མཐོང་དམན་ལ་སོགས་སྤྱོན་རྣམས་ཀྱང་།། དེར་ནི་དོགས་པ་སྤྱེད་མི་དགོས།།” ཞེས་གསལ།

སྒྲོར་ཀླམས་མི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུང་བ་གཏན་མི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “རང་
བཞིན་གནས་པའི་ས་གཞི་ལ།” བྱེད་ཅེགས་པར་བྱས་ནས་སུ། ལག་པས་བྲམ་ཞིང་
གསང་སྤགས་བཟུངས། དེ་ཡི་སྒྲུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར་ཡང་
དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་³ གསུངས་སོ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་བཙུན་པ་ལས་ཀྱང་། “སྒྲིལ་བྱ་ལས་
བྱས་ས་ཡི་ཆར། བརྟོ་བ་ལ་སོགས་མི་བྱའོ། ལག་པས་རེག་སྟེ་རྩྱ་ཡིག་ནི། བཟུངས་
བྱ་སྤགས་ཀྱིས་ས་སྒྲུང་རོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཇས་སྤགས་ཉིང་རེ་
འཛིན་གསུམ་གྱིས་ས་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བར་བཤད་པ་བཞིན་སྟེང་བར་ཡང་གསུངས་
པས་དེ་དག་དང་ཐུན་མེད་པའི་སྒྲུང་བ་ཀླམས་བྱའོ། མི་སྒྲུང་བ་ལ་བསྐྱང་བའི་སྒྲོར་དང་ས་
གཟུང་བའི་སྒྲོར་ཀླམས་ཀྱང་གནས་དེ་དག་ཏུ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ན་ཆང་བར་
བྱ་དགོས་སོ། རས་གྲིས་ལ་བརྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རས་
གྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིན་དང་
ངག་དབང་གསུམ་པ་དང་རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ་མཁའ་དཔལ་མ་བྱུང་ཞིང་། རོན་ཚོབ་ལ་དབྱུང་
ནའང་མི་དགོས་པར་སྒྲུང་བས་ས་བརྟག་པ་དང་བསྐྱང་བ་དང་སྒྲུང་བ་ཀླམས་མི་དགོས་སོ།
ས་གཟུང་བའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོག་ལ་ནི། སྟེང་བ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་གཟུགས་
ཀྱིས་ས་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་སྒྲོབ་མ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་

¹ སྒྲུང་བ་ དབྱས་དབང་།

² རྡོ་རྗེ་ལག་ལ་རྒྱུད་འབྲུམ། མཁའ་མཁུ་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རོག་གྲངས་ ༡༩༥༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ལྟར་ཐུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཏུགས་’
གནས་པའི་ས་གཞི་ལ།’ ཞེས་གསལ།

³ འདྲ་བའི་གཏུགས་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

⁴ རྡོ་རྗེ་ལག་ལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་འཕྱད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བརྟུ་བདུན་ག། རོག་གྲངས་ ༢༡༩༥ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲིལ་བྱ་ལས་ནི་བྱས་པའི་སར། བརྟོ་བ་ལ་སོགས་མི་བྱ་སྟེ། ལག་པས་རེག་ནས་རྩྱ་ཡིག་གི། སྤགས་བཟུངས་པས་ནི་ས་སྒྲུང་
བྱ།” ཞེས་གསལ།

མར་མེ་མཛད་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བཞི་པ་དེ་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་
 སོ།། དེ་ལ་སའི་ལྷ་མོ་ནི་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡོད་ལ་ལྷ་ལོན་གྱི་ཆོ་གའི་མཛད་པ་རྫོ་རྗེ་མཁའ་
 འགྲོ་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལྷ་ལོན་གྱི་ཆོ་གའི་ཡོད་ལ་ས་ཆོག་གི་སྐབས་
 སུ་མཛད་པ་ཁ་སྦྱོར་དང་སྦྱུང་དང་སྦྱུང་དང་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་
 པོ་དང་། གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་སྤེར་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་སྟེ་བཤད་སྟོལ་གསུམ་
 ཡོད་དོ།། ཐེག་ཆོན་གྱིས་གིས་ཐེན་པའི་འོག་དུ་སྟོན་འབྱུང་ལས་སྟོབ་མ་ལྷ་ལོན་བཤད་
 ཅིང་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་དང་མི་སྦྱབ་སྒྲ་བས་བྱམ་པ་སྦྱབ་པ་བཤད་ལ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་བྱམ་པ་སྦྱབ་ཅིང་དེ་ནས་སྟོབ་མ་ལྷ་ལོན་གསུངས་སོ།།
 སྤེར་པ་ལས་ཀྱང་སྟོན་འབྱུང་སྤར་མཛད་མོད་ཀྱང་ལྷ་ལོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་མ་ལྷ་ལོན་མི་
 རྟེན་པ་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འབྱུང་དོ།། དེ་ལ་སའི་ལྷ་མོ་དང་ལྷ་ལོན་རྟེན་པ་ནི་ལྷ་ལོན་
 གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། སྟོབ་མ་ལྷ་ལོན་ལ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་གང་བྱུང་ཡང་
 ལག་ལེན་ནི་ལྷ་ལོན་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་འཛད་དོ།། བྱམ་པ་སྦྱབ་པ་ཡང་ལག་ལེན་ལ་སྟོན་
 དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་ཆེ་ལོ།། སྤེར་བར་བྱམ་པ་སྦྱབ་གནས་ཀྱི་འོག་དུ་སྦྱ་སྦྱག་གནས་བཤད་
 པ་ནི་མར་མེ་མཛད་གྱིས་བྱམ་པ་ལྷ་ལོན་གྱི་འོག་དུ་ལྷ་ལོན་གྱི་སྦྱ་ལ་གསོལ་གདབ་བཤད་
 པའི་རིམ་པ་སྤར་མཛད་པ་སྟེ་སྦྱ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ལྷ་ལོན་ཡིན་གྱི། ལྷ་ལོན་གྱི་
 དངོས་གཞི་བྱམ་པ་ལྷ་ལོན་གྱི་སྟོན་དུ་མི་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། སྤེར་པ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ས་རྩི་ཞིམ་པོས་བྱགས་པ་དང་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་གཙལ་དུ་འགྲེམས་སུ་བརྩམས་ནས་སྟོར་
 ཆས་འཇུག་བྱས་ཏེ་སའི་དབྱུས་ནས་ཁ་ཤར་རམ་ཤར་ནས་ཁུབ་དུ་སྦྱགས་པས་འདུག་སྟེ།
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱལ་འཁྱོར་དང་ལྷན་པས་སྦྱ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སུ་བདུད་ཅི་དང་
 ཅན་ཅན་དང་གྱུར་གྱུམ་ལ་སོགས་པས་མཚུལ་རྒྱས་བྱས་ལ། རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་
 རི་ལྷ་བར་བསྐྱོམས་ནས་དེར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བྱངས་

ནས་བཅུག་མྱེ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་མྱང་བ་བྱའོ།། དེ་ནས་བསྐྱོམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་སམ་
 ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི། བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་པའི་བྱམ་པ་
 རྣམས་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱའོ།།¹ ཞེས་ལྷའི་གནས་རྣམས་སུ་དྲིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་
 པའི་གཞིར་ལྷ་སྟོན་བྱས་ནས་དེའི་འོག་དུ་བྱམ་པ་སྟོན་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་རྩ་འབྲེལ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་
 མཛད་ཀྱིས། “ས་གཞི་དྲི་ཞེས་སོགས་བྱགས་ཤིང་།། མེ་རྟོག་སྒྲ་ཆོགས་སེལ་མ་དགམ།།
 རྒྱ་སོགས་འཁོར་ལོ་ཅན་གནས་སུ།།² མཁས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་བྱ།། དེ་ལ་འཁོར་
 ལོ་སྟུན་བྱང་བ།།³ བྱས་ནས་མཆོམས་ལ་སོགས་བཅིངས་ཏེ།། མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་
 མྱང་བྱས་ནས།། བྱམ་པ་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱ།།⁴ ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་འབྲེལ་པ་
 ལས་ཀྱང་ཕྱི་དྲིའི་དུས་སུ་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་གཙོ་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
 གནས་སུ་རང་རང་གི་གདན་བསམས་ལ་⁵དེར་ནས་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་འཁོར་ལོ་སྟུན་

1 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བྱ་བཞི་དྲ་ཆེན་མོ་ཨ་ཁྱ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་ཕྱེད་ལ། སོག་གུངས་༡༥ནས་ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་དྲི་ཞེས་པོའི་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱགས་པས་བྱག་ཅིང་། མེ་རྟོག་གཙལ་དུ་དགམས་དུ་
 བཅུག་ལ། ཕྱི་དྲིའི་དུས་སུ་ཞུས་བྱ་ཞིང་ལུས་ལ་དྲི་བཟང་པོས་བྱགས་ཏེ་གོས་དམར་པོ་བཟང་པོ་རྒྱོན་ལ། མེ་རྟོག་གི་ཕྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཞལ་དྲི་
 ཞེས་པོས་བགོས་ལ། རྟོ་ཤལ་དང་། རྟང་གདུབ་དང་། རྩ་རྒྱན་དང་། དཔུང་རྒྱན་དང་། ལག་གདུབ་དང་། འོག་པག་དང་། སོར་གདུབ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ། རྩོ་སྟུ་སྟུ་ཞེས་བ་དང་། རྩོ་བརྩ་སྟུ་ཁྱི་ཁྱི་པར་ཅེས་བ་དག་གིས་གོ་མེས་མ་བཞེད་དུ་ལན་བདུན་དུ་བསྐྱགས་པའི་
 གོས་དམར་པོ་དང་ཆོད་བན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཞིའི་དབུས་སུ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པར་འདུག་པའས། ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཤར་ནས་ཀུབ་དུ་ཕྱོགས་པས་འདུག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་བདུད་ཅི་
 དང་། ཅན་རྒྱན་དང་། གྱུར་གྲུམ་ལ་སོགས་པས་མརྩལ་རྣམས་བྱས་ལ་རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་རྩེ་ལྷ་བར་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་ནས་མཁའ་
 ལ་གནས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟུན་བྱངས་ནས་བཅུག་སྟེ། མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་མྱང་བ་བྱའོ།། དེ་ནས་ བསྐྱོམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་སམ། ཕྱོགས་གཞན་ལ་ནི་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་
 ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

2 རབ་གནས་སུ། དབུས་དབར།

3 བྱངས་བ། རྩེ་དབར།

4 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་རྩོམ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྒྱུད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། སོག་གུངས་༢༤ནས་

5 བསམ་པ་ དབུས་དབར།

དངས་ཏེ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ནས་བྱམ་པ་ལྷག་གནས་བྱ་བ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། འགྲེལ་བར་ལྷ་ལ་གསོལ་གདབ་གྱི་འོག་དུ་འདི་ནི་ལྷ་ལྷག་པར་གནས་པའི་
 ཆོ་གའོ་ཞེས་བྱམ་པ་ལྷག་གནས་གྱི་འོག་དུ་བཤད་ལ། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀས་དེར་ལྷ་ལྷ་
 མོན་གྱི་དངོས་གཞི་བཤད་པ་མེད་དོ། ། དེས་ན་མཐོང་བ་ལས་བྱམ་པ་ལྷ་མོན་གྱི་འོག་དུ་ལྷ་
 ལྷ་མོན་གྱི་དངོས་གཞི་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་པོ་བཤད་ཀྱང་གསོལ་གདབ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་གྱི། དེར་ལྷ་ལྷ་མོན་བྱེད་པ་མིན་པས་ལྷ་དང་བྱམ་པ་ལྷ་མོན་གྱི་རིམ་པ་
 གི་³ རྩོམ་ཁའ་འགོ་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། ། འདི་རྣམས་
 དངོས་གཞིའི་ཆོ་གའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པས་ལྷ་མོན་ཞེས་བྱ་ལ་ལྷག་པར་གནས་པ་ཞེས་
 ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ལྷག་པའི་དོན་རབ་དུ་གནས་པ་ལ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གྱིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལྷ་མོན་མོ་སོའི་ཆོ་ག་)ལ་ལྷ། སའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལྷ་མོན།
 བྱམ་པ་ལྷ་མོན། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ། སྟོབ་མ་ལྷ་མོན་ནོ། ། དང་པོ་(སའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོན་)ནི།
 བྱུར་གདབ་ཐེན་པ་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་འདུག་སྟེ་རང་གི་མདུན་དུ་འཕམ་ཡང་
 བ་ལྟེན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྷར། འདི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ལ་དེར་མི་ལས་བྱུང་བའི་སའི་ལྷ་མོ་བསྟོམ་སྟེ་⁴སྟོམ་འབྱུང་ལས་མི་དང་⁵
 རྩོམ་ཁའ་འགོ་ལས་ལོ་ལས་⁶སྟེད་པར་བཤད་དོ། ། དེ་ནས་ལག་པར་གནས་པའི་ཁྲ་བ་ལ་
 རྩུ་གསུམ་བསམས་ཏེ་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་ས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱུན་ཏེ་ལ་བ་བས་⁷རྩོམ་དང་
 བཅས་པའི་སོར་མོས་བསྐྱུན་ནོ། ། བསྐྱུན་པའི་སྐྱ་དང་རྩུ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་བས་སའི་

1 དེ་ནས་ དབྱུས་དབང་།

2 འདྲ་བ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

3 རིམ་མ་ཆ་ དབྱུས་དབང་།

4 སྟོམ་སྟེ་ ལྷ་འབྱུམ་དབང་མ།

5 མི་དང་ ལྷ་འབྱུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་།

6 ལ་ལས་ དབྱུས་དབང་།

7 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྐྱུན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

ལྷ་མོ་ཡེ་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ས་ནས་འཛོན་པ་དང་འབྲེས་པ། དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱགས་ཅན་
 སེར་མོ་ན་བཟང་དཀར་བ་མནལས་པ་¹ རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་ཞལ་གཅིག་མ་བྱལ་གཉིས་ཀྱི་
 གཡོན་པས་གསེར་གྱི་བྱམ་བ་བཟང་པོ་བསྐྱམས་ཤིང་། གཡས་པས་མི་འཛིགས་པ་མཛད་
 བར་བསམས་ཏེ་² བྱལ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་མ་ནི་སྒྲོམ་འབྱུང་དང་མཐུན་ནོ། ། ཁ་སྐྱོར་ལས་ཡེ་
 ཤེས་པ་དང་བསྐྱེ་བ་བཤད་ལ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ལུས་བྱེད་འཛོན་ཞིང་བྱལ་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱམ་བ་འཛིན་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་མ་བསྐྱམས་པར་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་པ་
 བཞིན་རྒྱ་གཞུང་མང་པོས་ཀྱང་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པའི་
 མཐུག་ཏུ། ཡོ་རྒྱར་སྐྱོན་རྒྱར་སྐྱོན་ས་ཡི་ནི། ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་འཛིག་རྟེན་ཡུམ། རིན་ཆེན་
 ཀྱན་གྱིས་རབ་གང་མ། བཟང་པོའི་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་བརྒྱན་མ། རོ་ཤལ་རྒྱང་གདུབ་སྐྱ་ལྷན་
 མ། རྩོམ་སེམས་དཔའ་རབ་མཆོད་མ། མཆོད་ཡོན་འདི་ནི་བཞེས་ནས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
 ལས་ནི་ལེགས་སྐྱབས་མཛོད། རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་སྐྱུ་ཞེས་ལན་གསུམ་བཅོད་དེ་སྐྱོན་འབྲེན་
 དང་ཉེ་བར་གནས་པར་གསོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ལྷག་གནས་བྱའོ། ། ལེགས་སྐྱབས་མཛོད་
 ཅས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་³ བཅོད་དོ། ། ཡང་ན། སྐྱོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་དང་བྱེད་པར་དང་། ས་དང་པ་རོལ་བྱིན་རྣམས་ལ། ལྷ་མོ་བྱོད་ནི་
 དཔང་དུ་⁴ ལྟར། སྐྱོབ་པ་ལྷ་ཀྱང་སེང་གེ་ཡིས། རི་ལྷར་བདུད་ཀྱི་དབྱང་བཅོམ་པ། དེ་ལྷར་
 བདག་གིས་བདུད་ཀྱི་སྟོབས། བཅོམ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁵ ལྟ། ཞེས་ལན་གསུམ་
 བཅོད་དེ་ལྷག་གནས་བྱའོ། ། འདི་དང་ས་བསྐྱང་བའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་སའི་ལྷ་མོ་ལ་སྐྱོད་མི་

1 བསྐྱམས་པ་ དབྱས་དཔལ་

2 མཛད་པ་བསམས་ཏེ་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་མ།

མཛད་པར་བསམ་སྟེ་ དབྱས་དཔལ་

3 ཉེ་བར་གནས་པ་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་མ།

4 དཔང་དུ་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་མ། དབྱས་དཔལ་

5 ལྟེ་ལྟར་ རྩོམ་དཔལ་

སྤྱིད་དང་མཆོད་གཏོར་སོགས་ལ་བྱད་མེད་པས་ཆོ་ག་མཐུན་པར་བྱའོ། ཚུར་སྤྱོན་སོགས་
 བེ། ལ་སྤྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བདུན་པ་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྱག་པ་ན་རྒྱ་སྐད་དུ་ཡོད་པ་
 དང་དོན་གཅིག་ལ། སྤྱོབ་པ་ཞེས་པའི་ཆོ་གས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྤྱོད་དང་གཉིས་པ་
 རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་ལས་སོ། དེ་ནས་སའི་ལྷ་མོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་
 བས་དེ་ཉིད་དུ་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། བླ་པོ་སྤྱོད་པ་སོགས་གྱིས་བདག་གིས་ཅི་བཟུང་བ་
 བཀའ་སྤྱོད་ཅེས་²སའི་ལྷ་མོས་སྤྱོད་པར་བསམས་ལ། དེའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་སོགས་ལྷ་ལ་
 བས་སྤྱོབ་པ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཞེས་གནང་བ་བྱིན་པར་སེམས་
 པར་འཆད་པ་ལྟར་བྱའོ། དེ་ནས་ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ནང་བསྐྱམས་བྱས་ནས་དེས་ས་དེ་
 མཐུན་ལ། ཚི་བརྩེ་བྱ་བ་རྩྱུ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་དེ་དོ་རྩེ་བསྐྱམས་པ་དེ་ལས་བྱང་བའི་
 རྩྱུ་ཡིག་འོད་ཟེར་འབར་བ་འགྲོས་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བྱག་གི་བར་དོ་རྩེར་
 བྱས་པར་བསམས་ནས། ཚི་བརྩེ་བྱ་ཉིལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 བོ། འདིས་ས་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཐེང་བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་ཆོ་
 ག་དེ་དག་གིས་སའི་ལྷ་མོ་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བའོ། སྤྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་
 དུ་³གྱུར་ཚུལ་དང་། ས་ར་ཉས་ལག་པས་ས་ལ་བཐུན་ནས་སའི་ལྷ་མོ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བྱང་གི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། རྟོན་
 པས་བདུད་ལ་བྱོད་གྱིས་ནི་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྤྱོད་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་དབང་
 ལྷག་ཐོབ་པ་ཅེས་ཡིན་གྱི། ངས་ནི་མཆོད་སྤྱོད་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལྷག་དུ་མས་གཏན་
 པ་མེད་པའི་མཆོད་སྤྱོད་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། བདུད་གྱིས་ངས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་
 བྱོད་དབང་པོར་ཡོད་ལ། བྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དབང་པོ་མེད་དོ་བྱས་པས། དེའི་ཆོ་

² ལ་སྤྱོད་ དབྱས་དཔལ་

³ ཞེས་ རྒྱ་འབྲས་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

⁴ དབང་དུ་ རྒྱ་འབྲས་དཔལ་མ། རྩེ་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

གཅིག་གིས་བྱེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་སྤྲ་མར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་ས་ལ་གནང་བ་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་བྱེད་པའི་གནང་བ་ལྷ་བའོ། ། འདིར་རང་གི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྤྲར་གྱི་རྩྭ་མཛད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཆོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་མ་བཤད་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་བདག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྤྲ་ལོན་ལ་)གཉིས། ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ངེས་ནས་ལྷ་སྤྲ་ལོན་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་(ལྷ་གནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་བཞི། རི་ཅམ་དུ་ཐིག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད། དེ་ཅམ་དུ་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་²དང་དུས་སྐབས། ལས་གྱི་ཐིག་རི་ལྟར་གདབ་པའི་རིམ་པ། བདབ་པའི་ཐིག་རྣམས་གྱི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(རི་ཅམ་དུ་ཐིག་གདབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་)ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་འདེབས་པས་ཆད་རི་ཅམ་ཞིག་དུ་གདབ་པར་བྱ་སྟམ་ན། འདི་ལ་ལྷ་འི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་³གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི། བྱར་གྱི་གཉིས་པ་ལས། “དོ་རི་ཅན་གྱི་ཁྱ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་བཞི་པ། ། ཁྱ་ལྷ་པ་ནི་སྤར་བྱེད་ལའོ། ། གར་དབང་སྤྱག་གི་ཁྱ་བྱུག་པ། ། ཏ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ཁྱ་བདུན་པའོ། །”⁴ ཞེས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྣམ་སྤྲང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་བྱུག་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁྱ་གསུམ་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་གསུངས་ལ། གསང་འདུས་ལས་བྲགས་སྐྱ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་བྱུག་དང་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་དག་ནི་ཅ་ཐིག་གི་ངོས་བཞི་གའི་⁵དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲའོ། ། སྤྱིན་བདག་འཁོར་

1 དེས་ནས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེན་དབང་།

དེ་ནས་ དུས་དབང་།

2 གོ་རིམ་ས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 གཞག་པ་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

4 རྟེན་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། 2 མཁའ་འཕྱོ་མ་དོ་རྟེན་གྱིས། རེབ་གཉིས་པ། འོག་གངས་29བལྟ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤར་བྱེད་ལ་ནི་ཁྱ་ལྟེན། ། བཅུ་གར་དབང་བྱུག་པ་སྟེ། ལྷགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་བདུན། ། ཞེས་གསལ།

5 བཞི་ཁའི་ ལྷ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེན་དབང་།

དུ་གིས་པས་ཆོག་པའི་རྒྱད་ཀྱང་སྒྲེང་བར་བྱངས་ཏེ། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་ཀྱང་རབ་རྩ་
 གཤམ་པ་བཟོད་ཀྱི། འདི་ཅམ་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གིས། འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་དབང་ལུག་གསལ། འཁོར་ལོས་རྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། ཀུན་ནས་
 དཔག་ཆད་མཐའ་རུ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྩ་གི་བར་²བྱ། མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྟེ་
 པོ་ཡི། སེམས་རྣམས་ཡང་དག་བལྟས་ནས་ནི། འདོད་པས་ཆད་ནི་བྱས་ན་ཡང་། ཉེས་
 པ་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། རང་གི་འདོད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན། ‘ལག་པའི་མཐིལ་དུ་
 གིས་བྱས་ནས།’ བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་དོན་བྱེད་དེ།³ ས་སྟེང་སོགས་སུ་སྟོས་ཅི་
 དགོས།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས། “སེམས་ཅན་བསམ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཆད་ལ་སོགས་པ་ངེས་མཛད་ཀྱི། ཐབས་ཤེས་ལས་བྱང་དངོས་བྱུང་ལ།
 ཆད་སོགས་ངེས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ནི་ཁྱ་གཅིག་ནས་བརྟམས་ཏེ། ‘ཇི་སྟེད་ཁྱ་སྟོང་བར་
 རུ་བྱ།’ དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དེ་ཐིག་གདབ།”⁵ ཅེས་གྲངས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར་ཁྱ་
 ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་མཛད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱ་བྱང་གིས་ཀྱང་
 སྟོབ་མའི་རུས་པ་དང་བསྟན་ནས་ཁྱ་གདབ་ནས་ཁྱ་སྟོང་གི་བར་རུ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
 སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་ལས། “ཁྱ་སྟེད་སོགས་ནས་ཡང་དག་བརྟམས།”^{6,7} ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

1 བསྟོས་ནས་ གཙང་དབང་།

2 འཕྲི་ཡར་ རྟེ་དབང་།

3 བྱེད་དོ། དབུས་དབང་།

4 རྟེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་ རུ་བརྟེན་ཏེ་ཆོན་པོ་མ་ཆུ་ལྟ་ར་གྱུ་། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྟེ་སྟེང་ག་ སོག་གྲངས་343 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་བརྟེན་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལག་པའི་མཐིལ་དུ་གི་བྱས་ན།’ ཞེས་གསལ།

5 རྟེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་ དེ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ག་ སོག་གྲངས་343 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་རྟུག་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཇི་སྟེད་ཁྱ་སྟོང་བར་རུ་ལོ།’ ཞེས་གསལ།

6 བརྟམས། དབུས་དབང་།

7 རྟེ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྲེལ་ ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིས་བར་བྱེ་བ་བརྟེན་པ་ སོག་གྲངས་344 ལས་བྱང་བ་རྩུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱ་སྟེད་ལ་སོགས་ནས་བརྟམས་ནས།” ཞེས་གསལ།

གཉིས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་དང་དུས་རྒྱུས་ཀྱི། ལས་ཐིག་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པ་ལ་གོ་རིམ་དེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་ན། ཐིག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་²ནི། ལས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏབ་ནས་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་བླ་པ་དུ་མའི་གཞུང་ལས་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་སྟུང་བྱས་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། ས་ར་ཏས་བྱང་། “དང་པོར་དཀར་ཅི་ཐིག་སོགས་པས།” རིམ་བཞིན་ཐིག་གདབ་ངེས་པར་བྱ། དེ་སྟེང་ཡེ་ཤེས་ཐིག་བཏབ་པས། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བར་བྱ།³ ཞེས་དང་པོར་དཀར་ཅིས་བྱགས་པའི་ཐིག་བཏབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཐིག་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ནག་པོ་སྟོད་པས་བྱང་བཤད་དོ། མི་སྤྱོད་ཆེན་པས་བྱང་། “ཐིག་སྟུང་བཏབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན།” ཡེ་ཤེས་ཐིག་སྟུང་རབ་དུ་བརྒྱུང་།⁴ ཞེས་དང་། “རི་སྒྲིབ་གསུངས་པའི་ཐིག་བཏབ་པས།” དཀྱིལ་འཁོར་སྟུང་པའི་ཐིག་ལ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཐིག་སྟུང་རབ་དུ་གདབ།⁵ ཅེས་ལས་ཐིག་རི་ལྟར་བཏབ་པའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཐིག་བརྒྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། སྟུང་བ་རྩ་བས་བྱང་། “ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྟུང་པའི་རི་མོའི་མཚན་མ་སྟར་བྱས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟུང་པ་བྲེ་བར་བྱའོ།”⁶ ཞེས་དང་། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་བྱང་། “དེ་ནས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་སྟུང་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་པའི་ཐིག་གདབ་ལ་ཐིག་དེའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ཐིག་གདབ་ལ་སྟུང་པའི་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་

༡ གོ་རིམ་སྟུང་བྱས་དཔར་མ། ཐེང་བར་གཙང་དཔར་།

༢ གོ་རིམ་སྟུང་བྱས་དཔར་མ། གཙང་དཔར་།

༣ རྩེ་བརྒྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༢ རྩོམ་དཔོན་ལ་ར་ཏ། ཐོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གཏངས་༢༣༥༤ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྟུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་དཀར་ཅི་ཐིག་སོགས་པས།” ཞེས་གསལ།

༤ རྩེ་བརྒྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ མཁས་པ་མཆོན་པོ་དབལ་ཐུབ་དཀར་རྒྱུ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུང་། འོག་གཏངས་༡༣༤༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྟུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐིག་སྟུང་གདབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན།” ཞེས་གསལ།

༥ རྩེ་བརྒྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ མཁས་པ་མཆོན་པོ་དབལ་ཐུབ་དཀར་རྒྱུ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བརྒྱུང་། འོག་གཏངས་༡༣༤༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྟུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་སྒྲིབ་གསུངས་པའི་ཐིག་གདབ་པས།” ཞེས་གསལ།

༦ རྩེ་བརྒྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༢ རྩོམ་དཔོན་ལས་པ་མཆོན་པོ་རྩ་བ་རྩ་བ། རོན་མཁའ་འཁོར་ནས་བཤད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟུང་པ་འོག་གཏངས་༡༤༥༡ ལས་བྱང་བའི་ནང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྟུང་པས་རི་མོའི་མཚན་མ་སྟར་བྱས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟུང་པ་བྲེ་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

བྱུང་།¹ ཞེས་ཡེ་ཐེག་ནི་ལས་ཐེག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། མཁས་པ་རིན་ཆེན་
 རྡོ་རྗེས་ཀྱང་། “ལས་ཀྱི་ཐེག་གི་རིམ་བཞིན་དུ།” ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་བརྒྱུད་བར་བྱ།² ཞེས་
 དང་། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་³ཐེག་རྣམས་ལ། ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་བསྐྱེམ་བར་བྱ།⁴ ཞེས་སོ།
 དེས་ན་⁵ཡེ་ཐེག་འདེབས་པ་ནི། ཡེ་ཐེག་ཀྱི་ཐེག་ལས་ཐེག་ལ་བསྐྱེམས་ནས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་
 པ་ཡིན་པས་ལས་ཐེག་སྔོན་དུ་དེས་པར་གདབ་དགོས་སོ། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཡེ་ཐེག་སྔོན་
 དུ་བཏབ་ནས་ལས་ཐེག་རྗེས་སུ་འདེབས་པ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཡེ་ཐེག་ཐེག་ནི་
 གདབ་བྱས་ནས། ལས་འདི་ཡང་དག་བཅུམ་པར་བྱ།⁶ ཞེས་པ་དང་། སྔོན་འབྱུང་ལས།
 “སྒྲོ་ལྡན་ནམ་མཁར་ཐེག་གདབ་བྱ། དེ་བཞིན་འོག་དུ་ཐེག་རབ་གདབ།⁷ ཅེས་པས་
 བསྐྱེན་པར་བཞེད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཡེ་ཐེག་ཐེག་སྐྱད་
 ག་ཤེགས་གསོལ་ནས། དེ་ནས་ལས་འདི་བཅུམ་པར་⁸བྱ། འདོད་དང་ཐར་པ་རབ་སྒྲར་
 བའི་། ཆོན་ཅི་དག་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།⁹ ཞེས་གསུངས་པས། ཡེ་ཐེག་ཐེབས་པའི་འོག་དུ་
 ཆོན་ཅི་བསྐྱེད་ནས་གི་བ་ལས་བཅུམ་པའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་གི། ལས་ཐེག་འདེབས་པའི་དོན་དུ་མི་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར་བློ་བ་རྩ་དུས་ཀྱང་ལས་ཐེག་སྔོན་དུ་

1 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དབལ་དོན་ཡོད་པའི་ཞབས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཤོག་གྲངས་964བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཞེ། “དེ་ནས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་སྐྱད་པ་ལས་ཐེག་ཅན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེམས་པས་པའི་ཐེག་བཏབ་ལ། ཐེག་དེའི་སྐྱེད་དུ་ཡེ་ཐེག་
 ཐེག་ཐེག་གདབ་ལ། ཐེག་པའི་ཐེག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེམ་པར་བྱུང་།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་དབལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་སྐྱེད་མ། ཤོག་གྲངས་343ན4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྒྲུབ་
 ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “ལས་ཀྱི་ཐེག་གིས་རིམ་བཞིན་དུ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བཅུན། དཔྱད་པར་དབལ།

4 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་དབལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་སྐྱེད་མ། ཤོག་གྲངས་343ན3

5 རྩེ་བཅུན། རྩེ་དབལ། དཔྱད་པར་དབལ།

6 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གྲངས་44བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “ཡེ་ཐེག་
 ཐེག་སྐྱད་ག་ཤེགས་གསོལ་ནས། དེ་ནས་ལས་འདི་བཅུམས་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

7 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་བདེ་མཆོག་གི་བཟད་རྒྱུད་སྔོན་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས་344བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
 མི་འདྲ་ཞེ། “སྒྲོ་ལྡན་ནམ་མཁར་ཐེག་གདབ་ཞེ། དེ་བཞིན་ས་ལའང་གདབ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

8 རྩེ་བཅུན། དཔྱད་པར་དབལ།

9 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། ཤོག་གྲངས་44བ3

བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་འབྲུང་གི་ལུང་གིས་ནི།
 ཡེ་ཐིག་ནམ་མཁའ་ལ་འདེབས་པ་བཞིན་ས་ལའང་གདབ་པར་གསུངས་པས། དེ་ཡེ་ཐིག་¹
 ནམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཐིག་ས་ལ་འདེབས་པའི་ཁྲུངས་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཐིག་ཐེབས་
 པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཐིག་འདེབས་པའི་ཁྲུངས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་སྟུང་གིས་
 གྲུང་། “སྟོབ་བཅས་རྩོམ་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོས་དལ་བ། བྱས་པས་མཁར་གནས་ཐིག་ནི་རི་
 ལྷ་བ། དེ་བཞིན་ས་ལ་གནས་པ་གདབ་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། རག་པོ་སྟོད་པས་གྲུང་།
 “སྟོ་རུ་མངོན་པར་སྟོགས་ནས་གྲུང་། ནམ་མཁར་དེ་བཞིན་ཐིག་གདབ་པོ།”³ ཞེས་དང་།
 “ས་ལ་ཆངས་པའི་ཐིག་གཉིས་གདབ།”⁴ ཅེས་ནམ་མཁར་བཏབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་ལ་
 འདེབས་པར་གསུངས་ཤིང་། བི་བླ་རྟེན་གྲུང་། “དེའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའི་ཐིག་བཞིན་དུ་ས་
 ལ་ཆངས་པའི་ཐིག་གཉིས་ལག་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་བབ་ནས་གདབ་པར་བྱའོ།”⁵ ཞེས་
 གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ལས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏབ་ནས་ཡེ་ཐིག་རྗེས་སུ་འདེབས་པའི་སྟོགས་
 ཡིན་པར་རང་ཉིད་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཁྲུང་པར་དུ་ལས་ཐིག་སྟོན་དུ་འདེབས་མི་
 འདེབས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐིག་སྟོད་སོ་སོར་བྱེད་པའི་སྟུབ་བྱེད་དུ། ནམ་སྤང་མངོན་
 བྱང་གི་འབྲེལ་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་སྟུང་ཐིན་པས་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ཐིག་སྟུང་གིས་
 ལས་ཀྱི་ཐིག་སྟུང་མི་རུང་བར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་⁶ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ།
 སངས་རྒྱུ་གསང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ལོངས་སྟུང་⁷པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཐིག་སྟུང་

༡ རྟེ་ཡེ་ཐིག་གཙང་དཔར།

༢ རྟེ་བཞུན། རྟུང་འབྲེལ། རྩོམ་དཔོན་སྟེའི་བྱང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གྲངས་༡༩༣༡

༣ རྟེ་བཞུན། རྟུང་འབྲེལ། རྩོམ་དཔོན་ནག་པོ་བ། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་ཆོག་འོག་གྲངས་༢༡༡༣

༤ རྟེ་བཞུན། རྟུང་འབྲེལ། རྩོམ་དཔོན་ནག་པོ་བ། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་ཆོག་འོག་གྲངས་༢༡༡༣

༥ རྟེ་བཞུན། རྟུང་འབྲེལ། རྩོམ་དཔོན་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྩོམ་ཆོག་སྟུང་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་གཏ་ལའི་བཞི་ཏུ་ཆེན་པོ་མི་
 སྟུང་ཅན་མང་མི་ཏར་བཞུར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་འོག་གྲངས་༢༡༣༦ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འབྲས་ལྟེ། “དེའི་དུས་སུ་ནམ་
 མཁའི་ཐིག་བཞིན་དུ་ས་ལ་ཆངས་པའི་ཐིག་གཉིས་ལག་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་བབ་ནས་གདབ་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༦ གསུང་བ་གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༧ མངས་སྟོན་རྟེ་དཔར།

སྐྱ་མས་མི་རྒྱུང་བར་སྐྱབ་པ་ནི། ཡེ་ཐིག་གི་སྐྱུད་པས་ལས་ཐིག་གི་ཐིག་སྐྱུད་མི་རྒྱུང་བར་
 སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། རྣམ་མཁའ་ལ་བཏབ་པའི་ཐིག་སྐྱུད་ཀྱིས་ས་ལ་གདབ་ཏུ་མི་རྒྱུང་བར་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་རྣམ་སྐྱེང་མངོན་བྱང་ལས། “ཤར་བྱ་སྐད་བྱ་བྱེ་བ་ནི། རྩེ་
 བའི་ཐད་ཀར་བཟུང་ནས་ནི། ‘བར་སྐྱང་ལ་ནི་གཟུང་བར་²བྱ།’ དེ་ནས་སྒྲོ་ཕྱོགས་སང་
 རྣམ་སྟ། བྱང་ཕྱོགས་སྟེན་བྱེ་བར་³བྱ། དེ་ནས་སྐད་བྱ་གཉིས་པ་ནི། རང་གིས་སྐྱངས་
 རྣམ་”⁴ཞེས་ཤར་བྱ་བ་དང་སྒྲོ་བྱང་གི་རྣམ་མཁའི་ཐིག་གཉིས་བཏབ་པའི་རྩེ་སྟ་ས་ལ་
 འདེབས་པ་ན་སྐད་བྱ་གཞན་ཞིག་⁵སྐྱང་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐྱ་མས་ས་ལ་གདབ་ཏུ་མི་རྒྱུང་
 བའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན། བསྐྱས་འབྲེལ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་སྐྱུད་ཐེན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་དམན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱེས་བྱ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ”⁶ཞེས་དང་། ཆིག་འབྲེལ་
 ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་སྐད་བྱ་བྱེ་མ་དེ་རང་གིས་སྐྱངས་ཞེས་པ་ནི། སྐད་བྱ་སྐྱ་མ་དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱ་མའི་དམན་མས་ཁྱིར་⁷མི་རྒྱུང་བས་ན་ཆོན་སྐྱ་ལྟ་བུའི་སྐྱུད་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱངས་
 རྣམ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་མ་བྱེ་བའི་⁸དོན་ཏེ།”⁹ ཞེས་བཤད་དོ།། རྒྱུད་ལས་ཐིག་སྐྱུད་གཉིས་
 བཤད་པའི་དང་པོས་ནི། བར་སྐྱང་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདེབས་ལ། གཉིས་པས་

༡ བཟུངས་ནས་ གཙང་དབང།

༢ བཟུངས་པར་ རྩེ་འབྲེལ་དབང་མ། གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

བཟུངས་པར་ རྩེ་དབང།

༣ ཐིག་བར་ དཔུས་དབང།

༤ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་རྣམ་སྐྱེང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་༡༤༤བ་༣ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུད་གསུམ་པ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བར་སྐྱང་ལ་ནི་གཟུང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༥ གཞན་ཅིག་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

༦ རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་ཐོབ་དཔོན་སྐྱེ་བྱུང་གྲ་བྱ། རྣམ་སྐྱེང་མངོན་བྱང་གི་བསྐྱས་འབྲེལ། ཤོག་གངས་༡༠ན་༤ ལས་བྱང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་
 རྩེ། “དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་བྱ་སྐྱུད་ཐེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱེས་བྱ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ” ཞེས་གསལ།

༧ འཁྱིར་ རྩེ་དབང།

༨ འཁྱི་པའི་ རྩེ་དབང།

༩ རྩེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་ཐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། རྣམ་སྐྱེང་མངོན་བྱང་གི་འབྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་༡༡ན་༣ ལས་བྱང་བ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་སྐད་བྱ་བྱེ་མ་དེ་རང་གིས་སྐྱངས་ཞེས་པ་ནི་སྐད་བྱ་སྐྱ་མའི་དམན་མས་ཁྱིར་མི་རྒྱུང་བས་ན། ཆོན་སྐྱ་ལྟུང་བ་
 གཞན་ཞིག་སྐྱངས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་མ་བྱེ་བའི་དོན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༡ བཟུངས་ནས་ སྒྲི་དཔར། གཙུང་དཔར།

[illegible][illegible]

ནས།¹ ཞེས་བྲངས་² ཉེ། དེར་ཐེག་སྐྱད་དཀར་པོ་ཡང་བཤད་ལ་ཆོན་སྒྲུ་ལའི་ཐེག་སྐྱད་ཀྱང་
 བཤད་པས་ཐེག་སྐྱད་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། ཐེག་སྐྱད་ཆ་ཅུང་རེ་བཞི་བ་དང་གོ་བྱུག་པའི་
 རྟོགས་གཉིས་ནི། སློབ་དཔོན་སོ་སའི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་སྟོན་པ་མིན་གྱི། ཅུང་སོ་སའི་
 ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྩ་རྩི་ཏ་དང་བེ་བྱ་ཏི་གཉིས་ནི། ཐེག་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་གཞག་རྣམས་སྒྲེང་བའི་རྗེས་འབྲང་དུ་སྒྲུང་ལ། སྒྲུ་མས་གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་ཕྱི་
 མའི་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “དང་པོ་བྱ་ནི་སྐྱེ་ཐེག་སྟེ།”³ དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་
 ཐེག་།⁴ ཅེས་བྲངས་སོ།། དུ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་ཆོན་སྒྲུ་ལའི་ཡེ་ཐེག་བཤད་ཐེན་པའི་འོག་ཏུ།
 “ཁྱག་ཆེན་གྱིས་ནི་སྒྲུངས་པ་ཡི།། སུམ་སྒྲིལ་སྐྱད་པ་ཆད་ལུན་པ།། བདུད་ཅི་ཅ་ཅུན་དཀར་
 པོ་ཡིས།། ཡེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེག་གདབ་བྱ།།”⁵ ཞེས་ཐེག་སྐྱད་སྒྲུ་མ་ལ་སྐྱད་པ་ཉེར་སྒྲུ་པ་
 དང་ཕྱི་མ་ལ་སུམ་སྒྲིལ་དུ་བཤད་པས་ཡེ་ཐེག་དང་ལས་ཐེག་གི་ཐེག་སྐྱད་སོ་སོར་གསུངས་
 སོ།། དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “ཡེ་ཤེས་ཐེག་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས།། མཆོན་ཉིད་བཟང་པོ་རྣམ་
 བསམས་ནས།། ཆ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡེ་ཐེག་ཐམས་ཅད་
 བཏབ་པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཐེག་གིས་ཆ་སོ་སོར་བགོ་བའི་དོན་མིན་གྱི། ཡེ་ཐེག་གི་ཐེག་ཆེན་
 བརྒྱད་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཐེག་གཞན་རྣམས་འདེབས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཐེག་ཀྱང་
 ལས་ཐེག་བཞིན་⁷ ཆོང་བར་གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཐེག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་⁸ དེ་

1 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

2 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

3 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

4 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

5 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

6 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

7 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

8 རྩ་བཅུན། ཅུང་འབྲེལ། ཡུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡེ་ཐེག་གཞིགས་པའི་རྗེས་ཆོ་ག་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་ཡའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐེ་
 བྱ་ཏི་ཅ་ཅུན་ཐང་པེ་ཏ་རར་བསྐྱར་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གོ་ག་ཁྱངས་༣༡༤བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་།” ཅེས་གསལ།

ལྟ་ཡིན་ན་འདེབས་པའི་སྐབས་གང་ཡིན་སྐྱུལ་ན། ལས་ཐིག་ནི། སྤྱ་བྱང་དང་ལས་ཀ་རྒྱལ་
བཟང་དང་ཇ་ཡ་མེ་ནས་ལྟ་¹སྟ་གོན་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདེབས་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རོ་རྩེ་
མཁའ་འགྲོ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤམ་བས་པའི་གནས་རྣམས་སུ། ‘ཅུན་སོགས་བས་བྱ་བཞི་
བྱ།’² ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་གང་ཏུ་ལྟ་འོར་བའི་གནས་
དེར་ལྟ་སྟ་གོན་གྱི་རིམ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཐིག་མ་བཏབ་ན་གནས་ངོས་མི་ཐེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། མི་སྤྱབ་རྒྱ་བས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཏུ་ངེས་པ་ཡི། ‘དཀྱིལ་འཁོར་དེར་
ནི་རིམ་ལྟར་།’ ཡང་ན་གཞན་གྱིས་བྱུག་པར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལ་བ་བ་⁴དང་
ནག་པོ་སྤྱོད་པ་དང་ལྟེ་བ་⁵དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་སོགས་མང་པོས་ཀྱང་ལྟ་སྟ་གོན་གྱི་
རིམ་བྱུག་པ་རྣམས་ལྟ་རྣམས་གྱི་གནས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་
པ་ནི། སྤྱོད་མ་ལྟག་གནས་ཐེན་ནས་ཆོན་གྱིས་བྲི་བའི་⁶སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྤྱ་བྱང་གིས་བཤད་པ་
ལྟར་ཁུངས་སྤྱབ་གཞན་ཏུ་མས་ཀྱང་བཤད་པས་དེར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་ཐིག་རིམ་ལྟར་གདབ་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། ཐིག་སྤྱད་འདུ་བ་དང་། ཐིག་
གདབ་པའི་⁷ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐིག་སྤྱད་འདུ་བ་)ནི། ཐིག་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཏུ་རི་ཀ་པས། “མ་
ཉམས་རས་བལ་གཙང་མ་ལས།”⁸ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་མ་རྩེད་ན་རས་ཀྱི་
སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གཙང་ཞིང་མ་ཉམས་པ་སྤྱ་མ་འདྲེས་པ་ལ་བྱའོ། འཁལ་མཁན་དང་རི་

1 ཇ་ཡ་མེ་ནས་ལྟ་ གཙང་དབར།

2 རོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། རོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་རྒྱ་དུག་པ། འོག་གུངས་༤༩༦ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཅུན་སོགས་བས་བྱ་བཞིར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

3 རོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཉ མཁལ་པ་ཆེན་པོ་དབལ་སྤྱབ་དག་འབྲུག་པ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གུངས་936བཤ ལས་བྱང་པའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ནི་རིམ་ལྟར་།’ ཞེས་གསལ།

4 ལ་བ་བ་ སྤྱ་འབྱུང་དབར་མ། རོ་དབར་གཙང་དབར།

5 ལྟེ་བ་ དཔུས་དབར།

6 འཁྱི་པའི་ རོ་དབར།

7 ཐིག་སྤྱད་གདབ་པའི་ སྤྱ་འབྱུང་དབར་མ།

8 རོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། བ སྤྱོད་དཔོན་ཏུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འབྱུག་པ། འོག་གུངས་304ན3

ལག་པ་གཡས་པས་རེག་སྟེ། ཨི་བརྩ་ས་མ་ཡ་སྤྱ་ཏུ་མ་རྩི་ག་མ་རྩི། ཞེས་བརྒྱས་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བརྒྱས་པས་ལྷག་གནས་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ཐིག་སྤྱད་གཉིས་འབྲེལ་། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཅན་དགར་པོ་དང་བསེས་པའི་འབྲས་སྤེའམ་དོ་རྒྱས་པས་དགར་ཅི་གཞན་གྱིས་ཐིག་སྤྱད་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(ཐིག་གདབ་པའི་རྒྱལ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ཐིག་གདབ་པ་དང་། བར་གི་ཐིག་གདབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་མོར་གི་ཐིག་གདབ་རྒྱལ་དང་། ལུགས་གཉིས་མོ་སོའི་ཐིག་གདབ་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་(ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་མོར་གི་ཐིག་གདབ་རྒྱལ་)ནི། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་བུམ་རྒྱས་གཏོར་ནས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་བར་ལོག་བཞིན་དུ་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་བཅའ་དེར་ཐིག་ལེ་བྱ་ལ་དེ་ནས་ཆད་མཉམ་པའི་སྤྱད་པས་ཕྱོགས་བཞིར་ཐིག་ལེ་རེ་བྱའོ། དེ་ནས་སྤར་གྱི་ཆད་ལས་རིང་པའི་སྤྱད་པས་ཐིག་ལེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་བརྒྱང་ནས་²རྒྱམ་སྒྲོར་རེ་བྱའོ། འདིར་རྒྱམ་སྒྲོར་བཞི་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་ལོག་དུ་རྒྱམ་པོ་ལྷ་དཀྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དབུས་ཀྱི་མཆོན་མའི་སྟེང་ནས་རྒྱམ་སྒྲོར་གཅིག་བྱའོ། དེ་ལ་ལྷོ་བྱང་དང་ཤར་ཁུབ་དང་དབུས་ཀྱི་རྒྱམ་སྒྲོར་ནི། ཤར་ཁུབ་དང་ལྷོ་བྱང་གི་ཆངས་ཐིག་གཉིས་དང་ལྷང་ཐིག་གཉིས་བྱང་པོར་ཁོང་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྤྱབ་ཕྱོགས་རྣམ་སྤྱང་ངས་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བར་བསམས་ལ། ཐིག་སྤྱད་གཏོར་བ་དང་ལེན་པ་དང་ལག་པས་བརྒྱང་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བྱའོ། རྣམ་སྤྱང་དུ་སྤྱིད་པ་སྤྱི་བྱང་དང་འབྲིལ་བར་སྤྱིད་པ་སྤྱི་བས་³བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལ་བ་པས་⁴སྒྲོབ་

¹ ལྷ་མ་ དབུས་དབང་།

² བརྒྱངས་ནས་ སྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

³ སྤྱི་བས་ དབུས་དབང་།

⁴ བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བསྟན་འཕྱར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་།

མ་རང་གི་ལྷ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་དུམ་སྐྱེས་མ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཟླ་སྤྱི་རིང་
སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། སྐྱོབ་མ་རང་གི་ལྷ་ག་པའི་ལྷ་གང་ཡིན་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ལས་
ཐམས་ཅད་པར་སྐྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ། ། དེ་ནས་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཕྱོགས་ཀྱན་
མཉམ་པར་དམིགས་ནས་སྟུ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་ནས་ཐིག་གདབ་པར་གསུངས་པ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་པས་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཉམ་མོ་སྟུ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་ཕྱོགས་འཆུགས་པ་²
ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་འགོག་གོ། ³ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་འདེབས་པའི་རིམ་པ་ནི། བྱར་གྱི་བརྒྱད་
པ་ལས། དང་པོར་ཆངས་ཐིག ། དེ་ནས་བྱར་ཐིག ། དེ་ནས་རྩ་ཐིག་གདབ་པར་གསུངས་པའི་
རྩེས་སྟུ་འབྱུངས་ནས་སྐྱོབ་དཔོན་འདིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་དེ། སྐྱོམ་འབྱུང་གི་དགོངས་
པ་ཡང་འགྲེལ་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་ལོ། ། ཕྱོགས་འདི་ནི་དུ་རི་ཀ་པ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་
དང་ས་ར་ཏ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་མཛད་དེ་ལ་བ་པའི་⁴ཡང་དགོངས་པར་སྒྲུང་རོ། །
ཆངས་ཐིག་གི་རྩེས་སྟུ་རྩ་ཐིག་དང་དེ་ནས་བྱར་ཐིག་གདབ་པ་ཡང་སྟུ་བྱང་དང་སྟེད་བཅས་
བཞི་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་བྱུ་བ་རྩ་བ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས་པ་
རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེང་བས་ནི་རྒྱད་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ལ། བྱུ་བ་རྩ་བ་རྩེ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱི་
རྩོར་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆངས་ཐིག་ལ་ཡང་ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་
དང་པེ་བྱུ་ཏྲེས་སྟོ་བྱང་གི་ཆངས་ཐིག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཤར་བྱུ་གྱི་ཆངས་ཐིག་འདེབས་

1 ཕྱོ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་པ། མོག་གྲངས་༤༤ནས་

2 འཆུགས་པ་ སྟུ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 འགག་གོ། གཙང་དབང་།

4 བརྒྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུམ་སྐྱེས་སྟུ་བརྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བརྟན་ནས་བཅོམ་

ལ། ལྷ་ར་བཤད་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་ཤར་བྱ་བ་ཀྱི་ཐིག་བཏབ་ནས་སྟོ་བྱང་དུ་
འདེབས་སོ།། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་བླ་ཁྲིས་བཤད་པའི་སྟོ་དང་དུ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་ཤར་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། བདེ་མཆོག་ཞལ་གང་དུ་ལྷ་བ་ལ་སྟོར་བྱས་པས་
མཁའ་འགྲོ་མ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེ་བླ་ཁྲིས། “དེ་ཕྱིར་གང་དུ་
ཕྱོགས་པ་ཉིད།། ལྷ་ར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱན་གྱིས་དགོངས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ།།² དེ་ནི་བེ་བླ་ཁྲིས་བླ་བ་སྟོ་ལྷན་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་དངས་པར་སྦྲང་ལ་
དེ་ལས། “སྟོ་ཡི་སྟོ་བྱ་སོང་ནས་ནི།། ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར།། ལྷ་མོའི་རྒྱད་
གསུངས་རིམ་པ་འོ།། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་རིག་ཤར་སོགས་ནས།། ལྷ་ཡི་སྟོ་བྱ་འགྲོ་བ་ནི།།
གང་བསྟན་བདེན་པར་གསུངས་པ་”³ཡིས།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་⁴བསྟན་པ་ནི།། ཀྱན་རྫོབ་
དོན་དུ་ཉོགས་པར་བྱ།། ཕྱོགས་ནི་མཐའ་ཡས་ཆ་ཤས་ཀྱིས།། ལྷ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་ན་
མེད།། ལྷ་ཡི་ཞལ་ནི་གང་ཡིན་ཉིད།། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད།།”⁵ ཅེས་རྣལ་འབྱོར་
མའི་རྒྱད་ཀྱིས་སྟོ་ནས་བསྐྱོར་བ་⁶དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་ཤར་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་བར་⁷གསུངས་པའི་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཕྱོགས་དོན་དམ་པར་མ་

1 ལྷ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༡ བཞེ་ཏ་ཆེན་མོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་དོ་རྟོ་རྩེས་ཆོག་སྟོ་ཆོགས་ལས་བཏུས་ཤིང་ཇ་ག་ཏ་པའི་བཞེ་ཏ་ཆེན་མོ་མེ་
བླ་ཏི་ཅུས་མང་མེ་ཏ་རར་བསྐྱོར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་སོག་གྲངས་ ༣༥༥བ།

2 གསུང་རོ།། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

3 གསུང་བ་ ལྷ་འབྱོར་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

4 འགྲོ་བར་ ལྷ་དཔར།

5 ལྷ་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༢ ལྷོ་བ་དཔོན་དབུ་བ་སྟོ་ལྷན། བདེ་མཆོག་འབྱུང་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་སོག་གྲངས་ ༡༩༠བ ༣ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་
སྟེ། “སྟོ་ཡི་སྟོ་བྱ་སོང་ནས་ནི།། ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར།། ལྷ་མོ་རྒྱད་གསུངས་རིམ་པ་འོ།། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་རིགས་ཤར་སོགས་
ནས།། ལྷ་ཡི་སྟོ་བྱ་འགྲོ་བ་ནི།། གང་བསྟན་བདེན་པར་གསུངས་པ་ཡི།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་བརྟགས་པ་ནི།། ཀྱན་རྫོབ་དོན་དུ་ཉོགས་པར་བྱ།།
ཕྱོགས་ནི་མཐའ་ཡས་ཆ་ཤས་ཀྱིས།། ལྷ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་ན་ནི།། ལྷ་ཡི་ཞལ་ནི་གང་ཡིན་ཉིད།། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད།། དང་
མོར་དབའ་མོ་དུག་དང་ལྷ་མོའི་བཀོད་པ་སྦྲང་པའི་འཁོར་ཡོ་བྱ།། ལྷགས་ཀྱིས་མངོན་བསྟགས་ཆོག་ལྷན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་
བྱ།། བདེ་བའི་སྟོན་ལ་འབད་བ་ཡིས།། ཤེས་རབ་ཡན་ལག་སྟོན་གྱི་སྟེང་།། དཀྱིལ་འཁོར་མ་ཡི་དབུས་སུ་ནི།། སྟོན་དུ་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ལྷན།།” ཞེས་གསལ།

6 ལྷོ་བ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

7 འགྲོ་བར་ ལྷ་དཔར།

བྱུང་བར་རྟོགས་པ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་པས་སྟོན་གྱི་སྤྱི་ཐོབ་ཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་ཡང་མི་བྱུང་སྟེ་¹ དངས་པ་ལས་ཀྱང་། “དང་པོར་གཤིན་རྗེར་ཁ་བཟུས་ཏེ།”
འཁོར་ལོའི་ས་ཡི་བྱང་དུ་གནས། མཁའ་དང་ས་ལ་ཐིག་གདབ་བྱ།”² ཞེས་ཆངས་ཐིག་དང་
པོ་འདེབས་པ་ལ་གཤིན་རྗེ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བཟུ་བ་དང་། བྱང་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སའི་བྱང་ལ་གསུངས་པས་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །རྩར་ཐིག་ལ་ནི། མེ་
རྩུང་གི་རྩུར་ཐིག་གི་རྗེས་སུ་རྩུར་ཐིག་གཉིས་པ་འདེབས་པར་འདི་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
སྟོབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །ཅ་ཐིག་བཞིའི་རིམ་པ་ལ་ཤར་རྩུབ་བྱང་སྟོན་རིམ་པ་
བཞིན་འདེབས་པར་འདིར་བཤད་པ་སྟར་མར་མེ་མཛད་དུ་རི་ཀ་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་ལ། བྱུང་དང་ནག་པོ་སྟོན་པས་ཤར་སྟོན་རྩུབ་བྱང་གི་རིམ་པ་བཞིན་མཛད་
དོ། །ལ་བ་པས་³ ཤར་རྩུབ་སྟོན་བྱང་གི་རིམ་པ་བཞིན་ཡང་མཛད་ཅིང་རྩུབ་དང་སྟོན་ཅ་ཐིག་
གཉིས་ཐོག་མར་འདེབས་པ་ཡང་ཡོད་པས་མ་དེས་སོ། །ཆངས་ཐིག་དང་རྩུར་ཐིག་དང་ཅ་
ཐིག་འདེབས་པའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་གནས་གཉིས་གཉིས་སུ་དེས་པས་ཆངས་
ཐིག་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གནས་གཉིས་ནི་⁴ བྱང་དང་ཤར་དང་། སྟོབ་མའི་གནས་གཉིས་ནི་སྟོ་
དང་རྩུབ་ཏུ་སྟོ་བྱང་གི་ཆངས་ཐིག་དང་པོར་འདེབས་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད་ལ། སྟར་བཤད་
པའི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྩུབ་དང་སྟོ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གནས་དང་ཤར་དང་བྱང་གཉིས་
སྟོབ་མའི་གནས་སུ་བཤད་དེ། སྟོམ་འབྱུང་གི་བརྒྱ་བདུན་པ་ལས། “རྩུབ་དང་སྟོ་ཡི་གནས་
སུ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དེས་པར་ཡང་དག་གནས། ཤར་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་གནས་སུ། སྟོབ་

1 མི་བྱུང་སྟེ་ དབྱས་དབང་།

2 རྟོ་བཟུམ་རྩུང་འབྲེལ། ཞ བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྗེས་ཆོ་ག་སྟོ་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་ག་དྲ་པའི་བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་མི་
བྱུང་ཉི་ཅུ་ལ་ཐང་མི་ཏྲ་རར་བསྐྱར་བ། འདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ ༥༡༧༧ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟོང་སྟེ་སྟེང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དང་པོར་གཤིན་རྗེར་ཁ་བཟུས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

3 ལ་བ་པས་ རྩུ་འབྱུམ་དབང་ལ། རྟོ་དབང་། གཙང་དབང་།

4 གཉིས་ན་ རྟོ་དབང་།

མ་གནས་ཏེ་མཉམ་གཞག་¹པ།² ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། འདི་དག་གྲང་རྒྱད་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མིན་གྱི། གང་བྱས་ཀྱང་འབྲ་བར་མངོན་ནོ། ། ཟུར་ཐིག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་
གནས་གཉིས་ནི་མེ་དང་བདེན་བྲལ་དང་། སློབ་མའི་གནས་གཉིས་ནི་རྒྱུ་དང་དབང་ལྡན་དུ་
འདིར་བཤད་པ་བཞིན་སྐྱ་མ་རྣམས་བཞེད་དེ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་
དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ཀྱང་བཤད་དོ། ། རྒྱ་བྱང་གིས་སློབ་དཔོན་དབང་ལྡན་དང་སློབ་མ་བདེན་
བྲལ་དུ་གནས་ནས་ཟུར་ཐིག་གདབ་པ་བ་ཆབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་འབྱུང་ཡང་དབྲལ་གྱི་འགྱུར་ལ་
བསྐྱོག་ནས་ཡོད་དོ། ། ཅེ་ཐིག་ལ་ནི་མེ་རྒྱུ་གཉིས་སློབ་དཔོན་གྱི་གནས་དང་། བདེན་བྲལ་
དང་དབང་ལྡན་གཉིས་སློབ་མའི་གནས་སུ་འདིར་མཛད་པ་བཞིན་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྲའོ། །
ཁ་ལྷ་སྐྱོགས་ནི། སྐྱོགས་དང་མཆོམས་གང་ན་གནས་པ་དེ་ནས་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱོགས་དང་
མཆོམས་གཞན་དུ་ཁ་བལྟའོ། ། ཐིག་སྒྲོར་བྱེད་ལུགས་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་གཡས་སྒྲོར་ནི།
འདིར་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བ་ཅ་འགྲེལ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་རྩ་
རྒྱུ་ཏ་ལ་སོགས་པས་བཤད་ལ། གཡོན་སྒྲོར་ནི། ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྒྲོད་པ་དང་མི་བྱུ་རྒྱུ་
ལ་སོགས་པས་བཤད་དོ། ། གཡས་གཡོན་སྐྱེལ་མ་ནི་དུ་རི་ཀ་པས། “གཡོན་ནས་བསྒྲོར་
བའི་³སྒྲོར་བ་ཡིས། ལྷ་མ་བ་ཀྱན་དུ་ཐིག་གདབ་བྱ། མཆོམས་ཀྱི་ཆ་ནི་གཡས་སུ་སྒྲེ།”⁴
ཞེས་སྐྱོགས་ཐིག་གཡོན་སྒྲོར་དང་མཆོམས་ཐིག་གཡས་སྒྲོར་བྱས་ནས་འདེབས་པར་
བཤད་དོ། ། རྒྱ་བྱང་དང་ལ་བ་པས་⁵གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། ། ལྷ་བ་སློ་ལྡན་དང་མི་བྱུ་རྒྱུ་ས་
བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་གཡོན་སྒྲོར་མ་བྱས་ན་སློབ་མ་བསྐྱེད་པར་བཤད་མོད་ཀྱང་།

1 མཉམ་གཞག་ གཅོད་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 རྒྱུ་ལྡན་པ་ རྒྱུད་འབྲམ་ ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིས་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། སོག་གྲངས་༢༩༥༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་ཤད་ཕྱི་མ་རྒྱུད་མི་འབྲ་སྒྲེ། ‘སློབ་མ་གནས་ཏེ་མཉམ་གཞག་པས།’ ཞེས་གསལ།

3 སྒྲོར་བའི་ དཔུས་དབང་།

4 རྒྱུ་ལྡན་པ་ རྒྱུད་འགྲེལ་ རྒྱ་སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སོག་གྲངས་༢༠༤༧

5 ལྷ་བ་པས་ རྒྱུ་འབྲམ་དབང་ལ། རྒྱུ་དབང་། གཅོད་དབང་།

རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་སློབ་མ་དག །གཡས་སྟོགས་སུ་ནི་བསྐྱོར་
བར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེམ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། དུ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་
མཆོམས་གཡས་སྐྱོར་བྱ་བར་བཤད་པས་མ་རྒྱུད་ལ་གཡོན་སྐྱོར་ངེས་གཞུང་དུ་²མི་དགོས་
སོ། ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་གཡས་སྐྱོར་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་དུ་མཛད་ལ། རྒྱ་དམི་
ཏས་བདེ་མཆོག་ལ་ཡང་གཡས་སྐྱོར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་། “དེ་ནས་
སློབ་དཔོན་སྐུ་བ་སྟོགས་དག །བསྐྱོར་ཞིང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི། །གཡོན་པའི་སྦྱོད་པ་གཙོ་བོའི་
ཕྱིར། །ཀུན་དུ་གཡོན་པའི་ཆོ་གས་བྱ།” དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལྟོས་པ་ཡིས། །རྟོགས་པར་དཀའ་
བས་གཡས་སྐྱོར་³བྱ།”⁴ ཞེས་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་པ་བཞིན་རྩ་ཡ་སེ་ནས་
ཀྱང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་བཤད་དོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཐིག་
ལྷག་མ་རྣམས་འདེབས་པ་ན་འང་ཐིག་སྐྱོར་དང་སྟོད་སའི་གནས་དང་གོ་རིམ་⁵རྣམས་ལྔར་
བཞིན་བྱ་ཏེ། བྱང་བ་ལས་ལེའུ་ཆེ་དགའི་སྟོགས་སོ་སོའི་ཐིག་འདེབས་པ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་
ཅིང་། ལ་བ་པས་⁶ཀྱང་ཐིག་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་ལྔ་མས་གདབ་པར་གསུངས་སོ། ། ལས་
ཐིག་འདེབས་པ་ན་སྐུ་བྱང་གིས་དཔོན་སློབ་ཀྱི་སྟོད་ས་ངེས་པ་ཅན་གསུངས་པས་ཐིག་སྐྱོར་
དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཡེ་ཐིག་དང་འབྲལོ། ། ལས་ཐིག་སློབ་དཔོན་དང་སྐུ་བ་སྟོགས་གཉིས་
ཀས་གདབ་དགོས་པར་སྐུ་བྱང་དང་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་དང་རྩ་ཡ་སེ་ནས་བཞེད་ལ། རྒྱུད་
དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོན་འབྲེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོན་རྩྭ་གས་པར་

༡ རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བཞི་དུག་པ། སྟོག་གྲངས་༤༩༦

༢ བཞུང་དུ་ དཔུས་དབར།

༣ གཡས་སྐྱོར་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།

༤ རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་ཞུ་ཞུ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། སྟོག་གྲངས་༤༩༧ ལས་བྱང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱང་གསུངས་པ། བཞི་པ། ཕྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་ཏེ། །གཡོན་པའི་སྦྱོད་པ་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །ཀུན་དུ་གཡོན་པའི་ཆོ་གས་བྱ།” ཞེས་གསུངས་པ།

༥ གོ་རིམ་ སྐུ་འབྲུལ་དབར་མ། གཙང་དབར།

༦ བཞུར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྐྱེད་འབྱུར་སྟོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཙས།

འགྲོད་མ་རྩུ་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དམིགས་པས་ལ་གསུངས་ཤིང་། ཐིག་ལ་སློབ་མ་
 ཡོད་ན་གཉིས་ཀ་དང་མེད་ན་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐིག་སྤྱད་ལྱུར་པ་ལ་བཏགས་ནས་
 འདེབས་པར་གསུངས་ཀྱི། སློབ་དཔོན་ལ་དམིགས་པས་ལ་མ་གསུངས་པས་ཐིག་གཉིས་ཀ་
 འདེབས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ངེས་པར་དགོས་སོ།། དེ་ནས་ཅིག་པའི་ཐིག་ནས་མདའ་ཡལ་གྱི་
 བར་གྱི་ཆ་བལོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་གདབ་སྟེ། དེ་དག་གི་བརྩུ་བའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཕྱེང་
 བ་ལས། “ཤར་སོགས་སྐྱུགས་ཀྱི་ཐིག་པའི་སྟེང་། ‘སྤྱད་བྱ་བཟུང་ནས་མཆུལ་བཞིས།’
 ཉ་ཡི་མགོ་དང་མཐུག་པའི་མཐར། ཆངས་ཐིག་དང་ནི་བྱར་ཐིག་གདབ། བྱར་དེ་སྐོ་ཆད་
 བཅུན་དང་ཕྱོགས། ‘ཁྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་ཐིག་གི། དབྱས་སུ་བརྒྱད་ཆ་ཕྱིས་པ་དེ།’ སྐོ་
 དེའི་བཞི་ཆ་ཆ་རྒྱུང་སྟེ། ཅ་བའི་ཕྱི་རྩལ་གཅིག་དང་གཉིས། གཅིག་གཉིས་གཅིག་དང་
 གཅིག་གི་མཐར། ཐིག་བྱུག་བྱར་ནས་ངོས་སུ་སྟེ། ཆངས་ལས་རིམ་གྱིས་རིང་བར་ནི།
 ཆ་རྒྱུང་གསུམ་དུ་དང་པོའི་ཐིག་། གཉིས་ཐིག་ཆ་རྒྱུང་གཉིས་ཅེར་རེག་། ཆ་རྒྱུང་བརྒྱད་དུ་
 གསུམ་སྟེགས་བྱའི། ཐིག་ལས་བྱར་པོའི་ཐིག་བཞི་སྟེ། གསུམ་ནི་ཆ་རྒྱུང་ལྔ་བཞི་པ། ཆ་
 རྒྱུང་བཞི་དེའི་དང་པོ་ནི། ངོས་ཐིག་ཅེ་མོར་ཡང་དག་རེག་། གསུམ་ནི་ཆ་རྒྱུང་རེ་དེའི་བར།
 བཞི་པའི་ཅེ་ནས་ངོས་སུ་ཐིག་། ཆ་རྒྱུང་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པ་ལོ། ཅ་བའི་ཅེ་ནས་བྱར་བའི་ཐིག་།
 ཆ་རྒྱུང་བཞི་པ་ངོས་སྟེང་དུ། ཆ་རྒྱུང་གཉིས་གཉིས་ཐད་ཀར་ནི། ཆ་རྒྱུང་བརྒྱད་དེ་གསུམ་
 འཁྱོག་པ།”² ཞེས་སོ།། འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་མི་མཉམ་པ་འདི་ནི། ཐིག་སྤྱད་ཆ་རྒྱུང་གོ་
 བྱུག་པ་དང་རེ་བཞི་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་མོང་ཡིན་ཡང་། གོ་བྱུག་པ་ལ་འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་
 མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།། དེས་ན་འགྲམ་ལོགས་སྐོ་དང་མཉམ་པའི་ཆེ་ནི་དང་

¹ བཟུངས་ནས་ རྟེན་པར། གཙང་དཔར།

² རྗེ་བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ་བཞི་ཉ་ཆེན་མོ་ཨ་ཁྱ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་ཤོ་རྟེན་པར། ཤོག་གངས་ ༣༥ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆེག་གཉིས་པ་དང་བྱུག་པ། བཅུན་པ་གསུམ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱད་བྱ་བཟུང་ནས་མཆུལ་བཞིས།’ ‘ཁྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་པའི་ཐིག་། དབྱས་སུ་
 བརྒྱད་ཆ་ཕྱི་བ་སྟེ།’ ཞེས་གསལ།

དབྱངས་དང་ཐུན་པའི་སྒྲུབ་བྱ་མེད་པས། “སྟེགས་བྱའི།། ཐེག་ལས་བྱང་པའི་ཐེག་པའི་
 རྟེན།”¹ ཞེས་པ་ནི་བྱང་པའི་ཐེག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཐེག་རིང་བྱང་
 གཉིས་ཀ་མཛད་ལ། ཐེག་རིང་ནི་ལ་བ་བ་²དང་ས་ར་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་མཛད་དོ།།
 སྟོ་འཁོར་ལོའི་བཅུ་ཆ་དང་དགུ་ཆར་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་པའི་སྟོབ་དཔོན་
 རྣམས་དེས་ཐ་སྟོད་མི་མཛད་པས་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་དེ་དག་བཞག་ནས་བརྒྱད་ཆར་
 གསུངས་ཏེ། གྱུར་དང་རྩོུ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་གར་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་
 རྣམས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཤད་དོ།། ཐེག་འདེབས་པ་ན། རྩོུ་ཆེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཐེག་
 རྒྱུད་ཆད་ན་སྟོབ་དཔོན་འཆི།། དམན་དང་ལྷག་པས་ནད་འབྱུང་སྟེ།། སྟེགས་ལ་འབྲུལ་ན་
 སྟོབ་མ་སྟོས།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་དག་བྱུང་ན་བཙོས་པའི་ཆོ་ག་བྱའོ་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱི། འདིས་བཙོས་མ་བཤད་ཀྱང་མི་ལྷས་ངན་པ་བྱུང་བ་བརྒྱུག་ཐབས་ལྟར་
 བྱའོ།། སྟེ་རྒྱད་ལས། “ལྷས་ངན་བྱུང་ན་དངོས་མི་འབྱུག།”⁴ ཅེས་དང་། “རིང་བྱང་ཁྱེར་ན་
 བད་ཀྱིས་འདེབས།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་ལས་རིང་བ་དང་བྱང་པའི་
 ཐེག་རྒྱུད་བྱས་ན་ནད་འབྱུང་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་འབྱུང་བར་ཤེད་པས་⁶སོ།། སྟེགས་ལ་སྟོངས་
 པ་ནི། དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་སྟོད་ས་འཆུགས་པ་⁷ཡིན་ལ། སྟོབ་མ་འབྲུལ་བའམ་སྟོས་པ་ནི། དུ་རི་
 ཀ་པས། “སྟེགས་འབྲུགས་སྟོབ་མ་ཉོན་མོངས་འགྱུར།”⁸ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་མ་

1 རྟེ་བཙུན། རྒྱད་འབྲེལ། ལྷ་མོན་ཏེ་ཆོན་པོ་མ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོུ་ཆེ་མེད་ལ། འོག་གངས་༢༩བ།
 2 བསྐྱར་དཔེ་བཞེགས་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལྷས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཙོས།
 3 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ལ་རྩོུ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་ཏུག་ལ། འོག་གངས་༤༤བ། ལས་བྱུང་པའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱ་ཕྱེ་
 མ་བྱུང་མི་འད་སྟེ། སྟེགས་ནི་འབྲུལ་ན་སྟོབ་མ་སྟོས། ཞེས་གསལ།
 4 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ར་གསང་བ་སྟེ་རྒྱད། འོག་གངས་༡༤༥བ།
 5 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ར་གསང་བ་སྟེ་རྒྱད། འོག་གངས་༡༤༥བ།
 6 ཤེད་པས་ དབྱས་དབར།
 7 འཆུགས་པ་ ལྷ་འབྲུལ་དབར་ལ། གཙང་དབར།
 8 རྟེ་བཙུན། རྒྱད་འབྲེལ། ར་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་ལ། འཁོར་ལོ་སྟོས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཆུག་ལ། འོག་གངས་༢༠༤བ། ལས་བྱུང་བ་
 རྩོུ་མི་འད་སྟེ། སྟེགས་འབྲུགས་སྟོབ་མ་ཉོན་མོངས་འགྱུར། ཞེས་གསལ།

སྐུ་བཟུལ་བཤོ། ཁ་ཅིག་རིང་སྒྱུར་བྱུང་བ་ཐིག་ཡིན་གྱི་ཐིག་སྐྱད་མིན་ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གྱི་དགོས་པའི་ཐིག་གདབ་ཏུ་མི་རྩུང་བས་ཐིག་རིང་གདབ་ཏུ་མི་རྩུང་བར་
 འགྱུར་རོ། ཐིག་སྐྱད་གྱི་མཆན་མ་ངན་པ་འདི་ཐིག་གང་འདེབས་པའི་ཆེ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁྱི་
 བས་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བཞེད་དེ། སྤང་བར་ཡང་དེ་གཉིས་བཏབ་
 པའི་འོག་ཏུ་གསུངས་པས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཆངས་ཐིག་
 གཉིས་དང་ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་དང་ཐིག་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་གསུམ་
 བཤད་དོ། དེས་ན་སྤྱི་རྒྱད་ལས། “དེ་བས་ཐམས་ཅད་ནན་ཏན་དུ། བཟས་པས་ལེགས་
 བར་ཐིག་གདབ་པོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐིག་གཉིས་འདེབས་པ་དང་ཐིག་སྐྱད་གཉིས་
 སྐུ་བའི་ཆེ་ཡིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལུགས་གཉིས་མོ་མའི་ཐིག་གདབ་ཚུལ་)ནི། ཏྲ་བབས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐིག་སྐྱད་གྱི་
 ཆད་གཉིས་གསུངས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཐིག་སྐྱད་གྱི་སྤིང་གྱི་
 ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འགྱུར་དང་སྒྲོམས་གྱི་ཆད་སྒྲོའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཞེད་དེ། སྒྲོམ་འབྱུང་
 གི་བརྒྱ་བདུན་པ་ལས། “རིང་བ་འཁོར་ལོའི་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོ་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ་དག་གོ།”³ ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མང་དུ་གསུངས་སོ། རིང་ཆད་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤང་བ་ལས། ཆངས་ཐིག་ཁོ་ན་གདབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་
 བར་བཞེད་པས་ཐིག་གཞན་ལ་ཆད་དེ་མི་དགོས་ཀྱང་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་མཛད་དོ། དེ་ལ་ཆངས་ཐིག་ནི་རིང་སྒྱུར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཏྲ་བབས་གྱི་
 དབང་དང་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩ་ཆེ་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆེ་ན།⁴ ཅ་ཐིག་ནས་ཅ་ཐིག་

༡ འཁྱི་ཐམས་དུས་དབར།

༢ རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། རྒྱ་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རོག་གྲངས་༡༤༥༤

༣ རྒྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིས་བར་བྱེ་བ་བརྒྱ་བདུན་པ། རོག་གྲངས་༥༩༥༣ ལས་བྱུང་བ་མི་
 འདུ་ཤི། “དུས་སུ་འཁོར་ལོའི་ཉིས་འགྱུར་ལ། སྒྲོམས་སུ་སྒྲོ་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ།” ཞེས་གསལ།

༤ ཆེ་ཉི། རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།

གི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་ཉིས་འབྲུར་ཐིག་སྐྱད་གི་ཆད་ཡིན་ལ། ཏྲ་བབས་གི་
 དབངས་ལ་སྒོ་ཆད་གསུམ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩ་ཅེ་ལ་སྒོ་ཆད་གཅིག་བྱས་པའི་ཆེ་ནི། ཐིག་
 སྐྱད་གི་ཆད་སྔ་མ་དེས་མི་ཆོག་པས་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཉིས་
 འབྲུར་ཡིན་ཏེ། བྲང་བ་ལས། “རྩ་བའི་ཐིག་བཞིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རྩ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁོ་ན་ལས་ཐིག་སྐྱད་ཉིས་འབྲུར་གྱིས་རིང་བ་སྟེ་དེས་ཆངས་པའི་ཐིག་ཆ་རྒྱུད་བྱལ་ཅུ་
 རྩ་བཞི་གདབ་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་དང་། “དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་འདིར་སྔ་ཆོགས་རྩོ་རྩེའི་སྟེ་བའི་
 བཟར་རྒྱུད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩ་བའི་ཐིག་ལས་ཕྱི་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པའི་
 བར་དུ་སྟེ་ཆ་རྒྱུད་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་མཐའ། “དེའི་ཕྱིར་
 ཐིག་སྐྱད་ཆ་རྒྱུད་དགུ་བཅུ་རྩ་བྱལ་ཏུ་འབྲུར་རོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། རེ་བཞི་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ། “དེ་ནས་ཐིག་སྐྱད་དཀར་བྱས་ནས། རང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཁྲོགས་དང་ལྷན། ཅན་ཅན་
 དཀར་པོ་བསྐྱེས་པ་ཡི། ‘ས་ལུ’⁴བཏགས་པས་སྤང་བར་བྱ།’ ཆངས་པའི་ཐིག་ནི་དག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆད་ནི་གང་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ཉིས་འབྲུར་གདབ་པར་བྱ། དེ་ཡི་བྱེད་དུ་
 རྩ་བའི་ཐིག་།”⁵ ཅེས་བྲངས་པ་ནི་ལས་ཀ་རྒྱལ་བཟང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡོད་དོ། འདིས་
 ཆངས་ཐིག་གི་བྱེད་དུ་རྩ་ཐིག་གདབ་པར་གསུངས་པས་ཐིག་སྐྱད་ཆ་ཆེན་བཅུ་བྱལ་པར་
 བསྟན་ཏོ།⁶ ཅིག་པ་ནས་ཅིག་པའི་བར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཡིན་ལ། ས་གུ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེའི་

1 རྩོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གུ་ལྷ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེའི་བཀ་ཤོག་བྲངས་3433
 2 རྩོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གུ་ལྷ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེའི་བཀ་ཤོག་བྲངས་3436 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་འདིར་སྔ་ཆོགས་རྩོ་རྩེའི་སྟེ་བར་རྒྱུད་པའི་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩ་བའི་ཐིག་ལས་ཕྱི་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་
 པའི་བར་དུ་སྟེ། ཆ་རྒྱུད་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དོ།” ཞེས་གསལ།
 3 རྩོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གུ་ལྷ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེའི་བཀ་ཤོག་བྲངས་3437
 4 ས་ལུས་སྤྱུ་འབྲུས་དབང་མ།
 5 རྩོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀར་གུ་ལྷ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེའི་བཀ་ཤོག་བྲངས་3439 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་བཞི་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ས་ལུ’བཏགས་པས་སྤང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།
 6 བསྟན་ཏོ། དབྱུས་དབང་།

འཁོར་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་འགྲོའི་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན།
 དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་འབྲུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཉིས་འབྲུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་དུ་བྱང་ངོ་། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མ་ལ་དབྱས་ནས་
 ཅ་ཐིག་གི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དང་ཅ་ཐིག་ནས་བརྒྱའི་ལྷོ་བའི་མཐའི་བར་གྱི་ཕྱི་
 གཉིས་མཉམ་པས་རྩ་ཅེ་ནས་རྩ་ཅེའི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འབྲུར་རོ། ཕྱི་མ་ལ་ནི།
 དབྱས་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་ཐིག་གི་བར་དང་དེ་ནས་འོད་ཐེང་གི་ཐིག་གི་བར་མཉམ་པས་
 འོད་ཐེང་ནས་འོད་ཐེང་གི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འབྲུར་རོ། དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་ནི།
 སྒྲ་འབྲུར་གི་བཅུ་བདུན་པ་ལས། “ཐིག་གི་མཚན་མ་དུག་ཅུ་བཞི།” དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་གི་
 མཚན་ཉིད་དེ།”² ཞེས་ཕྱིའི་རྒྱུ་ཐིག་ཐོག་མར་སྒྲོར་པའི་བན་ཚུན་ལ་ཐིག་གི་མཚན་མ་རེ་
 བཞི་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་པས་རེ་བཞིའི་ཆ་རེ་ཆ་རྒྱུར་རེ་རེ་གསུངས་³སོ། དེ་བཞིན་དུ་ས་
 ར་རྟ་དང་ལ་བ་བ་⁴ལ་སོགས་པ་མང་པོས་གྱུར་གསུངས་ཏེ། རེ་བཞི་བ་ལྟར་ན་རྟ་བབས་གྱི་
 དབངས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་ཏུ་བཤད་ངོ། ལྷ་བྱང་གིས་སྒྲོ་དང་སྒྲོ་ཁྱུང་དང་འགམ་པ་དང་སོགས་
 ཏེ་བཞི་ག་ཆད་⁵མཉམ་དུ་བཤད་པས་དེས་རྟ་བབས་སྒྲོ་ལས་སྐྱམ་འབྲུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་
 དབངས་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། རོས་ལ་བྱས་ན་སྐྱམ་བྱ་འོག་མས་ཀ་བའི་ཉེར་དུ་མི་སྐྱེ་བས་⁶པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེས་ན་རྒྱའི་སྒྲོས་ཐིག་སྐྱད་ཆ་ཆེན་ཉེར་བཞི་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱགས་སོ། ཆ་ཆེན་ཉེར་
 བཞི་པའི་རྟ་བབས་དང་རྒྱུ་ཐིག་ལ་སོགས་པ་ནི། ཐེང་བ་ལས། “ཀ་བའི་ཅེ་ནས་ཕྱི་རོས་
 ལ། ཆ་རྒྱུར་རེ་རེ་དོར་བར་ཐིག ། ‘བཅུ་གཅིག་འདི་ལ་ལྷ་བ་དང་།’ བདུན་པ་ཆ་རྒྱུར་ཐུང་

1 བར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ དབྱས་དབང་།

2 ཐེ་པག་ལ། རྒྱུང་འབྲུག་། ཁ་བདེ་མཚན་གྱི་འཤད་རྒྱུད་སྒྲོས་འབྲུར། རེས་མར་ཐེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། སོག་གྲངས་316ན་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ནས་ཆོག་རྟ་དང་སྒྲ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་ལྟེ། “ཐིག་སྐྱད་མཚན་མ་དུག་ཅུ་བཞི།” ཞེས་གསལ།

3 ཆ་རྒྱུར་རེ་རེ་གསུངས་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སྐྱ་བསྐྱར་འབྲུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

5 བཞི་ག་ཆད་ ལྷ་འབྲུག་དབང་ལ།

6 མི་སྐྱེ་བ་ དབྱས་དབང་།

དང་གཉིས། ཡང་ན་གསུམ་པ་བདུན་པ་དང་། དགུ་པ་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་ལོ། བཞི་པ་བྱུག་པ་
བརྩ་པ་ནམས། སོ་སོར་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་བྱེད་དོ། ལྷ་ནི་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་གཉིས། དེ་ལ་
ཚྭ་གས་གཉིས་སུ་ནི་རྒྱུད། ཆངས་པའི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་ནི། ཆ་རྒྱུད་བྱེད་བཅས་མདའ་
ཡི་མཐར། ལྷ་མ་བྱ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་གསུམ། ཐེག་ནི་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་བཞི། ཆ་རྒྱུད་བྱུག་
མཐར་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཆ་རྒྱུད་གསུམ་པ་ལོ། ཆ་རྒྱུད་བཞི་མཐར་བཞི་པ་ནི། ཆ་
རྒྱུད་ལྷ་སྟེ་མདའ་བྱེད་བཅས། གསུམ་དོར་ནས་ནི་བྱེད་དང་ལྷ། གསུམ་ནས་བྱུག་པ་ཆ་
རྒྱུད་ལྷ། བཞི་ནི་ཆ་རྒྱུད་བདུན་ནམས་ཏེ། ཐེག་བརྩ་གཅིག་པ་ཆ་རྒྱུད་ལྷ། 'ལྷ་མ་བྱ་ལྷ་
པའི་སྟེང་གི་ནི།' རོས་སུ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་བཞི། བདུན་པའི་འོག་ལ་ཆ་རྒྱུད་གསུམ། སྟེང་
ནི་ཆ་རྒྱུད་བྱུག་སྟེང་དུ། ལྷ་མ་བྱ་ནམས་མཐར་སོན་པའི་ཐེག་། 'གཞན་གྱི་མཐའ་དང་ལྷན་
ཅིག་སྟེ།' རྩལ་པོ་གཅིག་གོ་འདི་ནང་དུའང་། ཆ་རྒྱུད་བྱེད་ནས་དེ་བཞིན་གཞན། དེའི་
ཕྱིར་ཆ་རྒྱུད་རིག་བྱེད་མཐར། ཐེག་རྒྱུམ་དེ་ནས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཆ་རྒྱུད་གཉིས་གཉིས་
དོར་བར་རོ། བཞི་དོར་བར་ནི་རྒྱུམ་པོ་གཞན། 'འབྲམ་ལོགས་སྟོ་དང་མཉམ་པ་ལ།' ལྷན་
པའི་ལྷ་མ་བྱ་མེད་པ་ལོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དར་དབྱངས་² གྱི་ལྷ་མ་བྱ་
ཡང་མེད་དོ། ཆ་ཆེན་བརྩ་བྱུག་པའི་རྟ་བབས་དང་ཐེག་རྒྱུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། བྱེད་བ་
ལས། "རྟ་བབས་སྟོ་ལས་སུམ་འབྱུང་ནི། རོས་ཉིད་དུ་སྟེ་སྟེང་མིན་པ། དེ་ཆེ་ཐེག་ནི་བྱེད་
པོ་གསུམ། རྟེགས་བྱའི་ཐེག་ལས་དེ་ལྟར་གཞན། རྩལ་ས་ནི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡི། རྟ་བབས་
ལྷ་མ་བྱ་བྱུག་པོའི་ལས། དཔངས་སུ་ཆད་ནི་སྟོ་ཡི་ཆ། ཁོར་ལྷ་ཁོར་ལྷ་ཉི་མ་དང་། རྩལ་བ་
ཁོར་ལྷ་རྩལ་བ་དང་། ཉི་མ་ཁོར་ལྷ་ཉི་མ་དང་། རྩལ་བ་ཁོར་ལྷ་གོ་རིམས་³ བཞིན། འདི་

1 རྟེ་བརྩན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལྷ་བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གུམ། དཀྱིལ་ཆོག་མོ་རྟེ་ཕྱིར་ལ། རོག་གྲངས་ ༣༥བཟ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཆང་གསུམ་པ་དང་ཉེར་གསུམ། ཉེར་བརྒྱད། སོ་སྟེ་བཅས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། 'བརྩ་གཅིག་འདི་ལ་ལྷ་པ་དག།' 'ལྷ་མ་བྱ་ལྷ་པའི་སྟེང་དུ་ནི།'
'གཞན་གྱི་མཐའ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།' 'འབྲམ་ལོགས་སྟོ་དང་མཉམ་པ་ན།' ཞེས་གསལ།

2 དར་དབྱངས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 གོ་རིམ་ རྟེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

ནམས་ངོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ། ཆངས་པའི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་ནི། ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་ལྔ་
 རྟོར་ནས། ལྔ་མ་བྱ་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་གསུམ། ཐེག་ནི་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་བཞི། གཉིས་པ་
 དང་ནི་གསུམ་པ་ནི། ཆ་ཆུང་ལྔ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ། བཞི་པ་ཆ་ཆུང་བཞི་རྟོར་ནས། ཆ་
 ཆུང་གསུམ་མདའ་ཆ་ཆུང་ནི། ཕྱེད་དང་བཞི་ནས་ཕྱེད་དང་བཞི། གསུམ་ནས་བྱག་པ་ཆ་
 ཆུང་ལྔ། 'དེ་ནས་གསུམ་ནི་བརྒྱད་གཅིག་ནི། ཆ་ཆུང་བདུན་ཏེ་ཐ་མ་བྱག ། 'དེའི་ཕྱིར་ཆ་
 ཆུང་རིག་ཕྱེད་མཐར། 'ལྔ་པོ་འཁོར་ནས་དེ་བཞི་ན་ཐེག ། 'ཆ་ཆུང་གཉིས་མཐར་ལྔ་པོ་
 རྟེན། 'ཐ་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་ཡི་མཐར།"¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ལྷན་སྒྲམ་མེད་
 པས་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱ་གཉིས་སོ། "དེ་ཆེ་ཐེག་ནི་བྲང་པོ་གསུམ།"²
 ཞེས་གསུངས་པས་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲམ་བྱ་ནི་ཡོད་དོ། འདི་ལ་འབྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་
 མཉམ་པར་བྱས་ན་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་བར་དུ་རྟ་བབས་སྒྲོའི་སྒྲམ་འབྱར་³ དུ་ཕྱེད་བར་བཤད་
 པ་དང་མི་མཐུན་ལ། སྒྲོ་འབྲམ་ལ་ཆ་ཕན་གཉིས་ཡོད་པ་བཞི་ན་དུ་ལོགས་ལའང་བྱས་ན་
 ལྷན་སྒྲམ་མེད་པར་འདྲིར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། སྒྲོ་སྟེང་ནས་ཆ་ཕན་གཅིག་རྟ་བབས་
 ལ་འགོ་བ་བྱས་ན་ཐེག་སྟེང་ཆ་ཆུང་དེ་བཞི་པ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་ཀ་བ་དང་དར་དབྱངས་
 ཕྱེད་པའི་ས་ནམས་ཤིན་དུ་མི་མཛེས་པས་སྒྲོ་ལོགས་ལ་ཆ་ཆུང་གསུམ་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱས་
 བ་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་བར་བཞི་པོ་མཉམ་མི་མཉམ་ལ་འདྲིར་གསུམ་བྱང་སྟེ་སྒྲོ་ལ་ལོགས་
 པ་བཞི་ག་⁴ མཉམ་པ་གཅིག་དང་། སྒྲོ་དང་སྒྲོ་བརྒྱད་གཉིས་མཉམ་ཁིང་འབྲམ་ལོགས་གཉིས་
 དང་མི་མཉམ་ལ་འབྲམ་ལོགས་གཉིས་མཉམ་པ་གཅིག་⁵ དང་། འབྲམ་ལོགས་གཉིས་མི་

¹ རྩོ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལྔ་བརྗོད་ཆེན་མོ་ཨ་ཏུ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་ཆེ་ཕྱེད་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༣༥༧ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀར་ཉེར་གསུམ་དང་ཉེར་བཞི། ཉེར་བྱག་ཕྱི་མ་བཅས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'དེ་ནས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་གཅིག་ནི། ཆ་ཆུང་བདུན་དེ་ཐ་མ་བྱག །'
 'ལྔ་པོ་གཉིས་ནས་དེ་བཞི་ན་ཐེག །' 'ཐ་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་པའི་མཐར།' ཞེས་གསལ།

² རྩོ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལྔ་བརྗོད་ཆེན་མོ་ཨ་ཏུ་ཡུ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་ཆེ་ཕྱེད་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༣༥༧

³ གསུམ་འབྱར་ གཙང་དབར།

⁴ བཞི་ཁ་ སྒྲོ་འབྲམ་དབར་མ།

⁵ མཉམ་པ་ཅིག་ གཙང་དབར།

མཉམ་པ་གཅིག་གོ།¹ གློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་རྒྱ་རྒྱི་ཏམ་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཆ་ཆུང་ལྷ་དང་
ནང་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་སུ་བྱས་ཤིང་། ནང་མའི་ཅེ་གཉིས་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་ནི་
གདུང་དང་དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཆུང་གཅིག་ནི་བར་སྒྲིང་གི་སྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པོར་འཆད་དེ་གདུང་གི་སྟེང་
ན་ཅིག་པ་མེད་པའི་བར་སྟོང་གི་སྒྲུབ་བྱར་བཞེད་དོ། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གདུང་གི་སྟེང་དུ་
ཅིག་པ་མེད་པ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་དོ། གློབ་དཔོན་འདིས་རྟ་བབས་ཀྱི་དཔངས་ལ་ཆ་
ཆེན་གསུམ་དང་གཅིག་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་ནས་དང་པོ་ལ་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་དང་
ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་ཁོ་ན་
སྟེ་རྟ་བབས་ཀྱི་ལུགས་གསུམ་མཛད་དེ་སྒྲུབ་བྱ་ནི་བཅུ་གཅིག་དུ་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་
ཐེང་བར། “རྒྱལ་པོ་ཉིས་པ་གསུམ་ཉི་མ། །རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་དང་མི་རྣམས་གསུམ།” ཕྱོགས་ཉི་
ཐད་ཀར་ཆ་ཆུང་རྣམས། རྟ་བབས་སྒྲུབ་བྱའི་རིམ་པ་ཡིན།”² ཞེས་སྒྲུབ་བྱ་གཉིས་པ་རིན་
ཆེན་ཤར་བུའི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ། འོག་པོའི་ནང་
ན་སྒྲུབ་བྱ་དེ་དག་ཆད་ནས་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པས་ན། འོག་
པོའི་ནང་གི་ཐད་ཀའི་སྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲུབ་བྱ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པའི་གྲངས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བྱེ་ན་དེ་ལས་མང་དོ། །
ཐིག་སྐྱད་རིང་བྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་རིང་བྱང་
མེད་ལ། དེ་བཞི་པའི་ལུགས་ལ་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཕྱི་དུ་ཆངས་ཐིག་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་ལས་
མེད་པས་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་འཁོར་དང་རྩ་ཅི་ཡིན་པས་རྟ་བབས་ཀྱི་དཔངས་སྒོ་ཆད་གཅིག་དུ་
ངོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཞུང་དུ་རྟ་བབས་སྒོ་ལས་སུམ་འགྱུར་དུ་བཤད་པ་ནི། ངོས་
སུ་ཡིན་པ་དང་སྒོ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་གྱི་ཐུན་སྒྲུབ་མེད་པ་དང་སུམ་འགྱུར་ཡང་ཀ་བ་

¹ མཉམ་པ་ཅིག་གོ། གཅིང་དབང་།

² རྟ་བབས་ཀྱི་ཆུང་འབྲེལ། ལུ་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གྲུ་དཀྱིལ་ཆོག་ནི་ཆེ་ཐེང་པ། འོག་གྲངས་ན་ཆེན་ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་
ཀར་གཉིས་པ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་དང་མི་རྣམས་གསུམ།” ཞེས་གསལ།

ནས་ཀ་བའི་བར་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་བཞེད་དེ། ཟེང་བ་ལས། “སྒྲ་ཆོགས་རྟེན་རྟེན་སྟེ་བ་ནི་
 སྒྲོའི་ཆད་བརྒྱ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྒྲོའི་ཆད་བརྒྱད་དོ།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྟོད་
 དུ་སྒྲོ་གཉིས་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། ཏྲ་བབས་ནི་ཀ་བའི་
 བར་དུ་ངོས་སུ་སྒྲོ་ལས་སྒྲུལ་འགྱུར་དོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒྲུལ་བྱ་ཡང་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་
 བཤད་དོ།། ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ངོས་སུ་སྒྲུལ་བྱ་ཆ་ཐུན་རེ་རེ་སྒྲུག་པ་བཞེད་པས་དེའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ཆ་ཐུན་བརྒྱ་བཞིའོ།། ལ་བ་པས་² ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་
 ལ་འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་ཆད་ཟེད་དུ་བཤད་ཅིང་ཏྲ་བབས་ངོས་སུ་སྒྲོའི་བཞི་འགྱུར་དུ་བཤད་
 པས་སྒྲུན་སྒྲུལ་ཡང་བཞེད་པར་མཛོན་ནོ།། བར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ལས་
 སྒྲུལ་འགྱུར་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པར་ཤུནྟེ་བས་³ མཆུར་སྒྲུལ་འགྱུར་དང་དབངས་སུ་རྟེ་
 བཛེས་⁴ སྒྲ་བྱ་བར་འཆད་དོ།། ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཕྱིའི་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལ་ནི་ཟེད་ནང་མ་ལ་འཁོར་
 ལོ་བུའོ།། ཟེད་ཕྱི་མ་ལ་རྩ་དབུས་མའི་རྩ་ཅེ་བུ་སྟེ། ཟེང་བ་ལས། “འཁོར་ལོའི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཆ་
 ཆུང་གཉིས་ལ་སྒྲ་ཆོགས་རྟེན་རྟེན་རྟེ་རྟེ་ཅེ་མོ་སྟེ།”⁵ ཞེས་སོ།། དེས་ན་སྒྲོགས་ཀྱི་རྩ་ཅེ་ནམས་
 རྩ་དབུས་མ་ལ་རྩག་པའི་མཆོམས་ཕྱིན་ལ་རྩ་ཅེར་བུས་པ་ཡིན་གྱི། དབུས་ཀྱི་རྩ་བྱད་
 མཆོམས་ཀྱི་ཅེ་ནས་གཤམ་གཡོན་དུ་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་བུས་ནས་རྩ་ཅེ་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཟེད་
 པ་དོན་མིན་ཏེ། འདི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲ་བར་བཤད་དོ།། ཆ་ཆུང་ནང་མ་འཁོར་ལོའི་
 གདན་ཀྱི་བརྒྱ་དང་དེ་ནས་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་དེ་ནས་གཅིག་ལ་གདུགས་དང་རི་དུགས་

¹ རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞི་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྟེན་རྟེན་ཟེང་བ། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་པ་༡༥༧ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲ་
 ཆོགས་རྟེན་རྟེན་སྟེ་བ་ནི་སྒྲོའི་ཆད་བརྒྱ་གཉིས་སོ།། དེའི་ར་བ་ནམས་ཀྱི་སྟོད་དུ་སོར་སྒྲོ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྒྲོའི་ཆད་
 བརྒྱད་དོ།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྟོད་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། ཏྲ་བབས་ནི་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བའི་བར་དུ་ངོས་སུ་སྒྲོ་ལས་
 སྒྲུལ་འགྱུར་དོ།།” ཞེས་གསལ།

² ལ་བ་པས་ རྒྱུ་འབྲེལ་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

³ ཤུནྟེ་བས་ དབུས་དབང་།

⁴ ཅི་མཛེས་ རྟེ་དབང་།

⁵ རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞི་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྟེན་རྟེན་ཟེང་བ། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་པ་༡༥༧ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འཁོར་ལོའི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཆ་ཆུང་གཉིས་ལ་སྒྲ་ཆོགས་རྟེན་རྟེན་རྟེ་རྟེ་ཅེ་མོ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀར་གནས་པར་སྒྲུབ་བཞིན་དོ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཐིག་ནི། ཐིག་རིང་བའི་
 ལུགས་ལ་པད་ར་དང་རྫོང་ར་གཉིས་ཆ་ཆེན་སྟེད་སྟེད་མེ་རི་ལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་སྟེད་དེ། དེ་
 ལྟར་ན་དཔུས་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་དང་མདའ་ཡབ་ནས་འོད་སྟེང་གི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་དུག་
 དུག་ཡོད་པས་སྟོགས་རེའི་ཆངས་ཐིག་ལ་ཆ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་རྫོགས་སོ། སྟེང་
 བ་ལས་ལུགས་འདི་ལ་པད་ར་དང་རྫོང་ར་ལ་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་དང་འོད་སྟེང་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་
 ལ་སྟོགས་པ་སྟེད་པ་བཀག་ཅིང་། ཐིག་སྒྱུད་སྒྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ནི་པད་ར་དང་རྫོང་ར་ཆ་
 ཆུང་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་འོད་སྟེང་ཆ་ཆུང་གཉིས་སམ་བཞི་གདམ་ང་ཅན་དུ་
 གསུངས་པས་གང་དུང་བྱའོ། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཕྱི་རོལ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།
 ཆོན་གྱི་ས་ཡི་ཉིས་འབྱུར་ཆད།”¹ ཅེས་གསུངས་ལ། ལ་བ་ལས།² རྫོང་སྟེང་དང་འོད་སྟེང་
 གཉིས་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་བར་ཡང་བཤད་དོ། སྟེང་བ་ལས། “ཁ་ཅིག་དུ་ནི་བདེ་མཆོག་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ། རྫོ་རྩེ་བརྒྱ་འཁོར་ལོའི་གཟུགས། ར་བ་གསུམ་ཡང་དགོད་པར་བྱ།”³
 ཞེས་བྱ་བ་འདིས་རྫོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་སྟེང་བ་དག་གསུངས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་པད་ར་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞིན་
 དོ། རྒྱལ་ཐིག་སྟེད་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དཔུས་སུ་སངས་སྟེང་གི་ཕུར་བྱ་འོག་ཅེ་གཅིག་
 པ་སྟེང་རྫོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་རྣམ་པ་རྩྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་བསམས་ནས་ཕུར་བྱ་གདལ་པའི་སྟགས་
 གིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྒྲས་ནས། བདུང་བའི་སྟགས་གིས་རྫོ་རྩེ་ཐོ་བས་བདུངས་ཏེ། དེ་ལ་
 ཐིག་སྒྱུད་ལོ་དུག་པ་ཉིས་ལྷ་བ་དུ་བྱས་པ་བཏགས་ནས་དབང་ལྷན་ནས་གཡས་སྒྲོར་དུ་
 བསྒྲོར་ལ་གདལ་འོ། ཐིག་སྒྱུད་རེ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་ཐིག་སྒྱུད་རྒྱང་པས་བྱང་རྒྱལ་ཐིག་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་སྟེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། འོག་གངས་༤༤བ9 ལས་ཕུར་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཉུ་ར་ན་ཡི་
 ཕྱི་རོལ་དུ། ཆོན་གྱི་ས་ཡི་ཉིས་འབྱུར་དུ། ཞེས་གསལ།

2 བུར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་ལས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྒྲན་འབྱུར་སྟགས་དང་བསྒྲན་ནས་བཅོས།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། བུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྫོ་རྩེ་སྟེང་ག། འོག་གངས་36བ6

བྱར་དྲུང་བ་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་དུ་ཐིག་སྒྲུད་མཐོ་གང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱ་བར་ཡང་
གསུངས་ཏེ། ཐིག་སྒྲུད་ལྷག་པ་ལས་ནད་སྤྱིད་པར་གསུངས་པ་ལ་འདི་འདྲ་མ་གཏོགས་པར་
བྱ་དགོས་སོ།། དབུས་སུ་འདེབས་པའི་བྱར་བྱ་དོས་སུ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་བསམ་གཏན་
གིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སྤར་བྱར་བྱ་འདེབས་པའི་སྐྱབས་གིས་ཤེས་སོ།། དེ་བཞི་པ་ལ་ཡང་
དབང་ལྷན་ནས་བསྐྱོར་བར་ལ་བ་བས་¹བཤད་དེ་སྟོན་ལ་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱིད་དུ་ཆད་བཅས་
ནས་བྱོལ། དུར་ཁོད་གང་དུ་བྱ་བ་གསལ་བར་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིས་མ་བཤད་ལ། རྩོམ་མཁའ་
འགྲའི་འོད་ཟེང་གི་ལྷང་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཟེང་བར་བྱངས་པའི་འོག་ཏུ། “འཁོར་ས་དེ་ཡི་ཕྱི་
རོལ་ཏུ། ཞིང་སོགས་དུར་ཁོད་བརྒྱད་པོ་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་ལས་ནི། འཁོར་
མ་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དུ་རི་ཀ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།། བརྒྱ་དཀྱི་
ཏས་ཀྱང་། “རྩོམ་ར་བ་མེ་འོད་བཅས། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ། ཞིང་ལ་སོགས་
པའི་དུར་ཁོད་བྱ།”³ ཞེས་བཤད་དོ། སྟོན་འབྱུང་འབྱུར་སྤྱིང་ལས། “རྩོམ་ར་བའི་ནང་དུ་
ནི། དུར་ཁོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། འབྱུར་གསར་ལས། “རྩོ་
རྩོར་བ་ནང་དུ་སྟེ། དུར་ཁོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལོ།”⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། སྟོན་
འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་ལས། “འོད་ཟེང་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་པའོ། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་དུར་ཁོད་ནས་མི་
བར་”⁶བྱོལ།”⁷ ཞེས་གསུངས་ཞིང་། བེ་བྱ་རྒྱུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་བ་
ལྷ་བྱས་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། དུར་ཁོད་ནི་དེས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་བདེ་

1 བཤུར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་འབྱུན་འབྱུར་སོགས་དང་བཤུན་ནས་བཅོས།

2 རྩོམ་ཐུན་རྒྱུད་འགྲེལ། བྱ་བཞི་ཏེ་ཆེན་མོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཟེང་ལ། འོག་གངས་36པལ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“ཁོར་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་དུ། ཞིང་སོགས་དུར་ཁོད་བརྒྱད་པོ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

3 རྩོམ་ཐུན་རྒྱུད་འགྲེལ། 16 བརྒྱ་དཀྱི་ཏ། འཁོར་མོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མདོར་འབྱུས་པ། འོག་གངས་44ན་3

4 རྩོམ་ཐུན་རྒྱུད་འགྲེལ། 16 བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོན་འབྱུང་། རིས་བར་ཁྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་346ན་4

5 ལྷང་འདྲིའི་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

6 འགྲི་བར་ རྩོམ་ཐུན་

7 རྩོམ་ཐུན་རྒྱུད་འགྲེལ། 16 དཔེ་ཆོད་རྒྱུ་དཀྱི་ཏ། སྟོན་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། བེའུ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་44ན་4

མཆོག་ལྷ་བྱ་ལ་བྱ་ཡི་¹གཞན་ལ་མི་དགོས་པ་དང་སྐལ་མེད་འདུས་པ་ན་དེར་ཡང་མི་བྱི་²བ་ནི་
 མེད་པའི་དགོངས་པ་འོ།། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་དུས་འཁོར་ལྷ་བྱ་རང་གི་རྒྱད་ནས་མི་
 འབྲ་བར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། སློབ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམས་ལ་བརྒྱ་དང་དྲཱོར་ར་དང་
 མེ་རི་ནམས་ངེས་ཅན་དང་དུར་ཁྲོད་དང་བདེ་མཆོག་པའི་ར་བ་གསུམ་ལྷ་བྱ་མ་ངེས་པར་
 བཞེད་ལ། ཐེག་སྐྱད་ཀྱི་ཆོད་གཉིས་ཀྱང་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མིན་གྱི། གང་ཡང་དུང་
 བས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲམ་ལོགས་སློ་དང་མཉམ་³མི་མཉམ་ཡང་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲ་བར་
 བཞེད་གྱི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཁོ་ནའི་ཕྱགས་སུ་མི་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཐེག་གདབ་པའི་རྩལ་)ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་གི་ནང་⁴གི་ཐེག་
 བསྟན་བར་བྱ་བ་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་ནང་ཐེག་ནི། མེད་བ་ལས། “ཆོངས་ལས་ཆ་རྒྱད་
 བརྒྱད་མཐར་དང་། བདུན་པའི་མཐའ་རུ་རྒྱུ་པོའི་ཐེག་། དེ་ནས་ཡང་དག་བྲངས་ནས་ནི།
 ཕྱོགས་གཞན་ཐེག་གི་མཆོམས་སོང་བའི། ཐེག་གཉིས་རིམ་བཞེན་ཆོངས་པའི་ཕྱིར། ཆ་
 རྒྱད་གཉིས་གསུམ་དོར་བར་རོ། ཕྱི་རྒྱུ་ཐེག་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ། ཆ་རྒྱད་དོར་བར་རྒྱུ་པོའི་
 ཐེག་། དེ་ནས་ཆ་རྒྱད་གསུམ་དོར་ནས། ཟུར་ཐེག་བར་དུ་གནས་པའི་ཐེག་། ཀྱན་དུ་སོན་
 པའི་ཆོངས་ཐེག་དང་། རེབ་མིག་⁵སྒྲུལ་བུའི་རེ་ཁ་དབྱི།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཀྱང་
 པ་དང་པོ་དུག་གིས་ནི། རེབ་མིག་⁷དབྱའི་ཐེག་བསྟན་ཏེ་གསང་འདུས་གཉིས་ཀ་འབྲའོ། དེ་
 ནས་ཀྱང་པ་བཞིས་ནི། གསང་འདུས་འཕགས་ཕྱགས་པའི་ཐེག་བསྟན་ཏེ་ཕྱར་གྱི་རྒྱུ་ཐེག་

༡ བྱི་ གཅོད་དཔལ་ དུས་དཔལ་

༢ མི་བྱི་ རྟེན་པལ་

༣ སློ་མཉམ་ སྐྱ་འབྱུང་དཔལ་ལ།

༤ འགའ་ཞིག་ནང་ དུས་དཔལ་

༥ རེབ་མིག་ དུས་དཔལ་

༦ རྟེན་པལ་ རྒྱད་འབྱེལ། བུ་བཞེད་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་ཐེད་པ། ཤོག་གངས་ ༣༠ན ༥ས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱད་མི་འབྲེ། ‘ཀྱན་དུ་སོན་པའི་ཆོངས་ཐེག་དང་། རེབ་མིག་སྒྲུལ་བུའི་རེ་ཁ་དབྱི།’ ཞེས་གསལ།

༧ རེབ་མིག་ དུས་དཔལ་

གཉིས་ཡོད་པའི་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་དོར་བར་སྤར་ཡང་རྒྱུ་ཐིག་གཅིག་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བྱར་གིས། “འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་ནས་བརྒྱན་པའི།། རྩོམ་ཐོང་ཐོང་པ་གསལ་བར་བྱ།”¹ ཞེས་འོད་ཟེར་གཅིག་དང་རྩོམ་ཐོང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་གསུངས་པའི་ལྷ་མའི་དོན་དུ་འོ། བར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་རྩོམ་ཐོང་པས་མ་གཏོགས་པའི་འོད་ཟེར་མ་གསུངས་པས་ལྷ་མ་ལ་རྒྱུ་པོ་གཅིག་གིས་ཆོག་པོ། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ་དོར་པའི་མཆོམས་ནས་བྱར་ཐིག་ནས་བྱར་ཐིག་གི་² བར་དུ་འདེབས་པའི་ཆ་ཆུང་གསུམ་པའི་སྤྲུམ་བྱ་ནི། རྩོམ་མ་བཞིའི་གནས་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཆ་ཆུང་བཞི་པ་ནི། སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་མཆོམས་ཀྱི་ཁྲོ་པོ་བཞིའི་སྤྲུམ་བྱ་དོན་དུ་སྟེ། རྒྱ་བྱར་གིས། “ནང་གི་འཁོར་ལའི་ཕྱི་རོལ་དུ།། ཐིག་བཞི་མཉམ་པར་ཀྱན་ནས་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།⁴ འཇམ་དོར་པ་ནི། རྒྱུ་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཆ་ཐིག་གི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ཡོད་པས། ཐིག་གི་སྤྱུག་པའི་སྤྲུམ་སུ་ཆ་ཐིག་གི་ནང་དུ་སྟོ་ཆད་གཅིག་གི་སྤྲུམ་པོར་ནས་ངོས་ཐིག་གཅིག་བྱར་ཐིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདབ་པ་དང་། དེ་ནས་གསུགས་རྩོམ་པ་སྒྲོ་པ་དགོད་པའི་དོན་དུ་སྟོ་ཆད་གཅིག་དོར་བར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། འོན་ཀྱང་གསུགས་སྤྱུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐིག་ལ་ཐོང་པའི་ཐིག་གི་སྤྱུག་པའི་སྤྲུམ་སུ། བྱར་བར་དུ་རྒྱུ་པོའི་ཐིག་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡང་རྩོམ་ཐོང་པའི་ཆ་ཆུང་དོར་བར་རྒྱུ་པོའི་ཐིག་གསུམ་པའོ། རྒྱུ་པོ་དང་པོའི་ནང་དུ་ནི་འོད་ཀྱི་ཐོང་པའོ། རྒྱུ་པོའི་ཐིག་དང་པོ་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ་ནི་རྒྱུ་པོའི་ཐིག་མེད་དོ། ཞེས་སྤར་ཆ་ཆུང་བདུན་པ་ནས་བསྟོར་པའི་རྒྱུ་ཐིག་གཉིས་པའི་ནང་ནས་རྩོམ་ཐོང་གི་ཆ་ཆུང་སྟོར་བ་དང་བརྒྱད་པ་ནས་

1 རྩོམ་སྤྱུག་ཆུང་འབྲེལ་ 2 རྩོམ་དཔོན་རྒྱའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གངས་9 3 299 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་ནས་བརྒྱན་པའི།། རྩོམ་ཐོང་ཐོང་པ་གསལ་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

2 མཆོམས་ནས་བྱར་ཐིག་གི་ དཔུས་དཔལ།

3 འགྱི། རྩོམ་པས།

4 རྩོམ་སྤྱུག་ཆུང་འབྲེལ་ 2 རྩོམ་དཔོན་རྒྱའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོག་གངས་9 3 299 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་རོལ་དུ།། ཐིག་བཞི་ཡང་དག་ཀྱི་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

5 དོན་ནོ། གཙང་དཔལ།

བསྐྱོར་བའི་¹ ལྷ་མོ་མེད་དང་པོ་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ་ལྷ་མོ་འདི་མེད་ཅེད་པར་བཤད་པ་དང་མེད་
 ཅའི་ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་འགས་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐེང་བར་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མེད་སྒར་
 ལྷ་ར་མཛད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཆངས་ལས་སྟེགས་བྱ་ཅམ་དུ་འགྱུར། སྟེགས་བྱའི་བྱེད་དུ་
 གཉིས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་སྟེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས། སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་
 ཏེ།”² ཞེས་བྲངས་པ་ལྷ་ར་ན་མེད་ཅེ་ལྷུག་པ་བཞིན་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷའི་ཆོས་སྟེགས་བྱའི་
 ཆད་ཆ་ཆུང་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་ཆངས་མེད་ནས་ཆ་ཆུང་གཉིས་སོང་བར་མེད་དང་པོ་
 དང་། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གཅིག་སོང་བར་མེད་གཉིས་པ་འདེབས་ཤིང་། དེ་ནས་ཆ་ཆུང་གསུམ་
 སོང་བར་ལྷ་མོ་མེད་ནང་མ་སྐྱོར་ཏེ་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱི་མའི་ལྷ་མོ་མེད་ནི་བཞི་པ་སྟེ་
 དེ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་བྱ་དགོས་པའི་བྱེད་རོ། ཀྱང་པ་འདི་བཞི་པ་ཆབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཆད་ཅིང་
 དབུལ་གྱི་འགྱུར་ལ་སྟེགས་བྱའི་དོད་སྟེ་བ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་རོ། ཡང་ཐེང་བར། “དབུལ་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡི་ནི་ཆད། ཅེ་བའི་མེད་གི་བྱེད་ཀྱིས་སོ།”³ ཞེས་ཅེ་མེད་གི་བྱེད་ནས་དཀྱིལ་
 འཁོར་དབུལ་མ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་དོན་ལྷ་ར་ན། དོར་ཐེང་གི་ཆོག་
 པ་ལྷ་མོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མའི་མཆོམས་གཞུང་དགོས་པས་དེ་ཅེ་མེད་གི་བྱེད་ནས་
 ཡིན་ལ་དེ་ལྷ་ན་མེད་ཅེ་ཆོག་ས་བཅད་མ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སོ། ཆོག་ས་བཅད་དང་ལྷུག་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆག་དང་དཔང་གི་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་དེ་ལྷ་ར་འགྱུར་བས་དཔེ་
 མ་དག་པ་མིན་ལ། ཐེང་བ་ལས། “རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་ནི། ལྷ་མོ་འདི་མེད་དང་པོ་ལས་ཕྱིར་
 འོད་ཀྱི་ཐེང་བའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་སྒྲངས་པར་ལྷ་མོ་འདི་མེད་གཅིག་གོ།”⁴ ཞེས་ཆ་

1 རྐྱོར་བའི་ དབུལ་དཔང་།

2 རྟེ་བལྟན་ཆུད་འབྲེལ། ལུ་བཟྱེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གུ་བླ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་34བ2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ཕྱི་མ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

3 རྟེ་བལྟན་ཆུད་འབྲེལ། ལུ་བཟྱེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གུ་བླ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་34བ6

4 རྟེ་བལྟན་ཆུད་འབྲེལ། ལུ་བཟྱེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གུ་བླ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་34བ2 ལས་བྱུང་བའི་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་ནི་ལྷ་མོ་འདི་མེད་དང་པོ་ལས་ཕྱིར་འོད་ཀྱི་ཐེང་བའི་དོན་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་སྒྲངས་པར་ལྷ་མོ་འདི་མེད་གཅིག་གསུངས་སོ།”
 ཞེས་གསལ།

ཆུང་བརྒྱད་པ་ནས་དོར་སྒོར་པའི་སྤྲུགས་སུ་གསུངས་པས། ཐེག་ཅ་ཆེགས་བཅད་མ་
 བྱེད་དང་མཐུན་པས་སྤྲུགས་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། ད་ལྟ་འབྱུར་པའི་
 རྩོམ་ཆེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ནང་གི་འཁོར་ལོ་རྩོམ་རྩ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གཉིས་སུ།
 དབང་ལྡན་མཆོམས་ནས་བཅུམས་ནས་ནི། གཡས་སྒོར་དུ་ནི་སྒྱུད་པ་བསྒོར།”¹ ཞེས་པ་
 ལས་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་དཔེ་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་ཕྱི་ནས་འོད་སྒོར་བ་ཡོད་པར་གསལ་
 ལོ། སྒོར་བ་ལས། གསང་འདུས་གཉིས་ཀ་ལ་ཅ་ཐེག་ནས་ནང་དུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་དོར་བར་
 རོས་ཐེག་འདེབས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་སྟུམ་ནང་མ་ལ་རོས་ཐེག་འདེབས་པའི་བཤད་པ་མི་
 སྒྲུང་རོ། ནང་ཐེག་ཐེབས་ནས་རེ་ཕྱི་ཐེག་² དབྱས་མའི་ནང་གི་བྱར་ཐེག་དང་དེའི་སྟུམ་བྱའི་
 ནང་གི་ཐེག་རྣམས་དང་ཕྱི་ནང་གི་ཆངས་ཐེག་རྣམས་དབྱི་ཞིང་།³ བྱར་ཐེག་གཞན་དང་སྟུ་
 སྟུམ་གྱི་ཐེག་ནི་བཞག་ཅིང་⁴ རྩལ་ཆོན་གྱིས་གཡོག་པར་བྱ་སྟེ་སྟུའི་གནས་དང་ཆོན་སའི་
 རྒྱུད་པར་དབྱེ་བའི་དོན་དུའོ། བདེ་མཆོག་རེ་གཉིས་པའི་ནང་ཐེག་ནི། སྒོར་བ་ལས། “ཅ་
 པའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།” ལྟ་ཡི་དབྱེ་བས་ཐེག་གདབ་པ། ཅུང་ཟད་མ་དད་བདེ་མཆོག་
 བོ། ‘གཞན་ཉེ་དེ་ཡི་བརྗོད་པར་བྱ།’ ཆངས་དང་བྱར་ཐེག་གནས་པ་ལས། གཞན་མིན་དེ་
 ཡི་ཆངས་ལས་བྱིར། ཆ་ཆུང་གཉིས་དོར་ཅ་པའི་བར། ཐེག་གདབ་བྱར་གྱི་འགྲམ་དག་
 ཏུ། དེ་བཞིན་ལྟེ་བའི་ལོགས་དག་ལས། ‘སྒྲོ་ནི་བཞི་བཞི་དེ་ཡི་སྤྱིད།’ ལྟེ་བའི་ཕྱི་རུ་ཆ་
 ཆུང་བཞི། དོར་བར་ཆ་ཆུང་བཞི་པའི་ཐེག་། ཐད་ཀར་ཆངས་དང་བྱར་ལ་གནས། འདིར་
 བྱི་ཡང་ནི་ཐེག་ལྟ་ཡང་། ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་དོར་བར་རོ། དེ་བཞིན་དེ་རྣམས་དང་དབྱག་
 བོ། མཆོམས་སུ་ཡང་དག་སོན་པ་འོ། ཆངས་པ་དང་ནི་བྱར་ཐེག་གི་། གཡས་དང་གཡོན་

1 ཐེ་བཀལ། ཆུང་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་ཆུང་། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། མོག་གངས་༩༩ན6

2 རེ་ཕྱི་ཐེག་ དབྱས་དབར།

3 དབྱི་ཞིང་། ཐེ་དབར།

4 གཞག་ཅིང་། སྟུ་འབྲུམ་དབར་མ། ཐེ་དབར། གཅོད་དབར།

པའི་བདུན་ནམས་ལས། ལྷ་པ་གསུམ་པ་དང་པོ་ཡི། ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་མཐའ་ལས་འཁོན།
 རང་གི་གཉིས་པའི་ཅེར་སོང་ནས། 'བདུན་པ་ཡི་ནི་དབུས་སུ་སོང་།' ཐེག་གཅིག་ཀྱི་ག་པོ་
 ལྷ་ཏུ་འགྱུར། དེ་ནང་དུ་ཡང་ཆ་ཆུང་ཕྱེད། དོར་ནས་དེ་བཞིན་གཞན་ཡིན་ནོ། ཆངས་
 ལས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཉི་ལྷ་ཆུ་མིག་ཆ་ཆུང་ནི། དོར་བར་རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ལྷ་པོ།
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་། ཆ་ཆུང་ཕྱེད་ཕྱེད་དོར་ནས་ཐེག་ །རྒྱུ་པོ་གསུམ་མོ་ཅིབས་
 རྒྱུ་པོ་གྱི། ཐེག་ལས་གཞན་ནི་དེ་ཕྱི་བར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འདིར་ཐོང་བ་
 ལས། ཅ་བའི་ཐེག་ནས་ཉེར་བཟུང་སྟེ།² 'རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ནི་ནམ་པ་བཞི།' འཁོར་ལོ་གསུམ་
 བེ་སྟོ་ཆད་དུ། ཡང་དག་བསྟོར་བས་ཕྱིན་པ་པོ། ལྷག་མ་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད། ཆད་དེ་
 འདི་ལས་ལྷག་ཆད་མིན། ལྷགས་སོགས་འཁོར་ལོའི་ལྷ་ཆུང་ལ། དོ་རྩེ་བརྒྱ་འཁོར་ལོའི་
 ཐོང་།³ ཞེས་བྱངས་པ་ནི་ལས་ཀ་རྒྱལ་བཟང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡོད་དེ་འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ་
 ཅམ་སྤང་ངོ་། ཐོང་བའི་ཐེག་གི་ལྷག་པའི་སྐབས་ལས། "བཞི་པ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་
 པའི་ནང་དུ་ཆ་ཆུང་གི་བཞི་ཆ་ལས་པ་རོལ་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་གསུམ་པའི་འདབ་མ་དོར་བར་
 ལྷ་པའི་དོན་དུ་གོ་སར་གྱི་ཐོང་བའི་ངོ་བོ་ཐེག་གཅིག་གོ།"⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་
 ཅ་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་དབུས་ནས་ཆ་ཆུང་གཉིས་དོར་བར་བརྒྱའི་ལྷ་པ་སྟོར་བར་བཤད་པ་
 གཉིས་སྤྱ་སོར་བཞག་ན་མི་མཐུན་ཀྱང་ཆོགས་བཅད་ནི་རགས་ཅིས་ཡིན་ལ་ལྷག་པས་ཞིབ་
 ཅིས་མཛད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ལྷགས་རེའི་ལྷ་པ་ལ་གང་ཡོད་པའི་ཉིས་

1 ལྷ་པ་ལྷན་ ཆུང་འགྲེལ། ལྷ་པ་ལྷ་པོ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ་ དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་ཐོང་བ། སོག་གངས་ ༣༠ན ༥ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་པ་དང་བཞི་ལ། བུ་ལ་དང་ཉེར་གསུམ་བཞི་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'ཅ་བའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ།' 'གཞན་དེ་དེ་ཡིས་བཟོད་བར་
 བྱ།' 'སྟོན་བཞི་བཞིར་དེ་ཡི་ཕྱིད།' 'བདུན་པ་ཡིས་ནི་དབུས་སུ་སོང་།' ཞེས་གསལ།

2 ཉེར་བཟུངས་ཀྱི། ལྷ་པ་ལྷ་པོ་གཙང་དཔལ་།

3 ལྷ་པ་ལྷན་ ཆུང་འགྲེལ། ལྷ་པ་ལྷ་པོ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ་ དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་ཐོང་བ། སོག་གངས་ ༣༠ན ༥ ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'རྒྱུ་པོའི་ཐེག་ནི་ནམ་པ་བཞིའོ།' ཞེས་གསལ།

4 ལྷ་པ་ལྷན་ ཆུང་འགྲེལ། ལྷ་པ་ལྷ་པོ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ་ དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་ཐོང་བ། སོག་གངས་ ༣༠ན ༥ ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 "བཞི་པ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་པའི་ནང་མཆོན་པར་ཕྱེད་པའི་ནང་དུ་ཆ་ཆུང་གི་བཞི་ཆ་ལས་པ་རོལ་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་གསུམ་པའི་འདབ་མ་
 དོར་བར་ལྷ་པའི་དོན་དུ་གོ་སར་གྱི་ཐོང་བའི་ངོ་བོ་ཐེག་གཅིག་གོ།" ཞེས་གསལ།

འགྲུར་ཚུགས་དེའི་འདབ་མ་ལ་གསུངས་པ་མང་བས་འདབ་མ་ལ་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་དང་གསུམ་
 དང་། ལྷོ་བ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་དང་དེའི་བཞི་ཆ་གཅིག་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བེ་བྱ་རྒྱུ་
 ཐེང་བའི་ཐིག་ཅུ་མོར་བཞག་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་¹ ཉུ་བུའོ། ། ཁ་ཅིག་གིས་དོ་རྩེ་ཐེང་བའི་དོན་
 ཏུ་འཁོར་ལོ་ནང་མ་ལ་ཡང་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐིག་ཕྱེད་པ་དང་གཞན་ནི་ཅི་བས་ཀྱི་སྒོ་
 དག་ཏུ་ཕྱིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་དོ་རྩེ་བཞིས་བསྐོར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཅི་བས་ཀྱི་འགྲམ་ཀྱི་སྒྲིང་
 ཏུ་རི་ལྟར་རིགས་པར་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་ཐེང་བ་ཕྱེད་པའི་འདོད་པ་གསུམ་ཐེང་
 བར་བཞོད་དོ། ། དེའི་གཉིས་པ་ནི་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་བཞེད་ལ། གསུམ་པ་ནི་བེ་བྱ་རྒྱུ་ཡང་
 བཞེད་དོ། ། གྱི་དོར་ལྷ་དགུ་ལ་དབྱས་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ལྷོ་བའི་དོན་ཏུ་ཆ་ཆུང་ལྷ་དོར་ནས་
 ཐིག་རྒྱལ་པོ་གཅིག་དང་། དེའི་ཕྱི་ངོས་སུ་འདབ་མའི་དོན་ཏུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་སྟངས་པར་ཐིག་
 གཅིག་གོ། དེའི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་ལ་བྱམ་པ་ནམས་སམ་དོ་རྩེ་ཐེང་བ་ཕྱེད་པའི་
 འདོད་པ་བཞོད་དོ། ། གཤེད་དམར་ལྷ་ལྷ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། ། ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱི་
 དོར་ལྷ་དགུའི་གནས་ལ་ལེུ་ཆེ་དགུའི་ཐིག་ཕྱེད་དེ། དོ་རྩེ་འཛིགས་ཕྱེད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 རོ། ། འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་གཞན་པས་མོ་ཆེ་ཡང་ཤེས་པར་བུའོ། ། ཐིག་གི་སྐབས་
 སུ་སྒོ་དེའི་བཞི། ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་ཐེབས་པ་དང་ཐིག་ནམས་རྫོགས་པའི་མཆོམས་གཉིས་
 སུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཏུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། རང་གཙོ་མོར་གསལ་
 པའི་ཐིག་གཉིས་སྟེ་ལས་གཡས་ནི་མ་དང་གཡོན་རྒྱ་བར་བསྐྱེད་པ་ཁྱོ་ཤོའི་ལྷ་བས་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་བལྟ་ཞིང་སྟོ་སྟོ་ཞེས་བརྗོད་ལ། ཐར་པའི་སྒྲོའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱིལ་པ་དེའི་བར་
 བུའོ་སྐྱམ་ཏུ་ལྷག་པར་མོས་པས་ཆངས་ཐིག་དང་ཅ་ཐིག་གཉིས་སྟང་པའི་གཡས་གཡོན་
 ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་ཅ་ཐིག་གི་ས་དང་བཅས་པ་དེའི་བར་བུའོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱེད་བཅས་

1 ད་ལྟར་གཙང་དབང་།

2 འཕྲེད་པ་ལ་དབྱས་དབང་།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “ཕྱི་ཡིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་བ་ཡིས།། དེ་ནས་སྒོ་ཡང་དབྱེ་བར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷའི་སྒོ་ས། “སྐྱུ་མའི་ལུས་ནི་བླ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་སྒོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། རང་ལྷའི་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་བརྟམས་ལ་བྱའོ།། ཐེག་ཚུགས་པའི་འོག་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་དེ་ཐེག་སྐྱད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ནས་ཐེག་སྐྱད་དཔེན་པར་འཛོག་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲོ།།

བཞི་པ་(བཏབ་པའི་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་འོ་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། བླ་ཐེག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་འོ་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལྷམ་ཐེག་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། མདའ་ཡབ་ནས་ཐེག་པའི་བར་གྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(ལྷམ་ཐེག་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལྷམ་པོ་དང་རྟའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྟ་བབས་ཀྱི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(ལྷམ་པོ་དང་རྟའི་ཐེག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཐེག་གིས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་འི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱལ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། དུར་ཁོད་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་དང་སྒྲེམ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྐྱགས་ཀྱན་གྱི་མེ་རི་ཆད་མཉམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ཆད་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆ་རྒྱུང་བཞི་མན་ཆད་དུ་མི་འཕྲོ་བ་མིན་ནོ།། དེས་ན་དེའི་ཅེར་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་ཆད་མེད་པར་འཕྲོ་བའོ།། སྐྱགས་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་མེ་དཔུང་འཕྲོ་བ་དེའི་ནང་དུ་རྫོ་རྗེའི་ར་བ་ནི་འབྲུག་ཅིང་སྤྱ་བཞོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོམ་དོན་ལ་འོག་ཏུ་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་

༡ ཕྱི་ཡིག་ རྟེན་པར། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྟེན་བཞུག་ རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གུ་བླ། དཀྱིལ་ཆོག་རྫོ་རྗེ་མེད་པ། འོག་གཙང་ས་༢༢ན༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་ཀང་མ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱི་ཡིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་བ་ཡིས།།” ཞེས་གསལ་མོད། གཞུང་དུ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་དཀྱིལ་ཆོག་རྫོ་རྗེ་མེད་པར་གསལ་བ་ཁུངས་སུ་བཅོལ་ཡོད།

༣ རྟེན་བཞུག་ རྒྱུད་འགྲེལ། རྟེན་བཤད་ལྷའི་བྱང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉིལ་བ། འོག་གཙང་ས་༡༣ ར་བཟ།

ལུག་ཏུ་བཤད་པས་བརྒྱ་དང་ཆོས་འབྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེ་
 བརྒྱ་ལ་གནས་པར་བསྐྱབས་པའི་མཐར་བརྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེར་
 འབྱུང་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་གསལ་བར་མ་བཤད་པར་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེ་གསུངས་
 པའི་གཞུང་ཆད་ལྷན་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ལུགས་སུ་འབྲེལ་བར་མཛད་
 ཏོ། ། དེ་ལྟར་ན་བརྒྱའི་སྟེ་བའི་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་དེ་སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེའི་
 རུའི་ཆེ་ནས་ཆེ་གཞན་གྱི་བར་གྱིས་ནོན་པར་བཞེད་དོ། ། དེ་ལ་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེའི་སྟེ་བའི་
 དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞིར་གནས་ལ་སྟེ་བའི་མཐའ་ནས་མཐའི་རྒྱ་ཆད་ནི་ཆ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་
 ཏེ། འདི་ལ་ནི་ཐིག་སྤྱད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་འདྲའོ། ། དེ་ལ་ཟུག་པའི་རུའི་སྤྱིད་ཀྱི་ཆད་ལ་
 ནི་ཐིག་སྤྱད་པོ་ཟུག་པ་ལྟར་ན་ཆ་ཆེན་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་བཞི་པ་ལྟར་ན་ཆ་ཆེན་གཉིས་སོ། །
 རུ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་པར་འདོད་པ་ལ་ཐེང་བར་དགག་པ་མཛད་ནས་སྤྲོ་ཆོག་གས་སུ་དེས་
 པར་མཛད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་རུ་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་འདོད་ན་རྟ་
 བབས་སྟོ་ཆད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ལ་རྟ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོ་ནའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འབྱུར་
 ཐིག་སྤྱད་ཀྱི་ཆད་དོ། ། རུ་ལ་ཆ་ཆེན་བཞི་འདོད་ན་རྟ་བབས་སྟོ་ཆད་གསུམ་ཡིན་ལ། རྟ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཉིས་འབྱུར་ཐིག་སྤྱད་ཀྱི་ཆད་དོ། ། འོ་ན་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་
 རྗེའི་རུ་རྒྱལ་སྟེ་བའི་མཆོམས་གང་ནས་ཟུག་པ་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་རུ་སྟོ་ཆད་བཞི་པ་
 ལྟར་ན་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེའི་སྟེ་བའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་སྟོ་ཆད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བཞི་གཡས་
 དང་བཞི་གཡོན་ཏུ་བཞག་པའི་བར་གྱི་སྟོ་ཆད་བཞིའི་མཐའ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་རུ་རྒྱལ་འཁོན་
 པ་དགོས་ཏེ། ཐེང་བ་ལས། “རྟ་བབས་ཀྱི་སྟོ་རྒྱལ་སུ་ནི། དར་དབྱུངས་ཀྱི་སྟུམ་བུའི་
 ཐེང་ཏུ་རྟ་སྤྱིན་གྱི་ཁ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོ་ཆོག་གས་དོ་རྗེའི་རུ་རྒྱལ་ནི། རྟུང་བད་ཕྱོགས་སུ་
 སོང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ་དབྱས་ཀྱི་རྒྱུར་ཆ་རྒྱུད་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྤྱིད་ཏུ་རྟ་བཅུ་བཅུ་ཟུག་
 པའོ།”¹ ཞེས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྟོ་ཆད་གསུམ་མའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། “དེ་ལ་ནི་

1 རྟ་བཅུ་བཅུ་རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་པའི་དུ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་ལུ་ལྷ། དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེའི་ཐེང་ལ། སྟོག་ལྷངས་པ་ལ་ལ་ལས་བྱུང་བ་རྟུང་བའི་འདྲ་ཞེ།

དང་དབྱངས་ནས་དང་དབྱངས་ཀྱི་¹སྒྲིག་བྱའི་བར་ལ་སྒྲི་ཆད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་
 སྒྲིག་ཀྱི་ཁ་ནི་དེ་ནས་བྱང་པའི་རྩ་ཆེན་ཀྱི་ཆ་བ་ངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སྒྲིག་པའི་
 རྩའི་ཕྱི་ངོས་དང་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱའི་ཐིག་ཕྱི་མ་ལས་འདར་མི་རུང་²པས་སྒྲིག་བྱ་དེའི་ཕྱི་
 རོལ་ནས་རྩ་སྒྲིག་བ་ནི་མི་དགས་སོ། སྒྲིག་པའི་ལ་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲི་
 ཆད་གཉིས་གཉིས་སོང་བ་ནས་རྩ་སྒྲིག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐིག་
 ཆད་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་པའི་ཆ་ལ་བཏང་ནས་སྒྲིག་པ་འཛེན་པས་³དབྱས་རྩའི་ཆེ་མོའི་
 ཆ་ཆུང་གཉིས་ཕྱིར་བཞག་པའི་མཚམས་སུ་གང་ནས་སྒྲིག་པས་བལྟས་པས་⁴ཤེས་ཏེ་དེ་ཡང་
 རྩའི་ནང་ངོས་ཀྱི་ཐིག་གོ། །འགམ་ལོགས་སྒྲི་དང་མཉམ་པ་ལ་ཡང་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་
 གཡོན་དུ་སྒྲི་ཆད་གཉིས་གཉིས་སོང་པའི་མཚམས་ནས་འཛེན་པའི་རྩའི་ཕྱི་ཐིག་ནི། ཀ་པའི་
 ཐིག་ཕྱི་མ་ལས་མི་འདའ་སྟེ་རྩའི་སྒྲིག་པའི་མཚམས་འདི་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་དོ། རྩ་ཆེན་
 ནི། ཆུང་བཅུ་སྒྲིག་སུ་སོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བེ་བྱུ་རྩིས་ཐད་ཀར་སོང་ནས་
 ཞེས་⁵གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྒྲིག་པའི་རྩ་ཆེན་ནི། སྒྲིག་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པར་བཤད་
 པས་དབྱས་ཀྱི་རྩ་དང་མཉམ་པ་ལ་དབྱས་ཀྱི་རྩ་ཆེ་སྒྲིག་པའི་རྩ་ཆེ་ལས་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་
 ཕྱིར་རིང་བ་ནི་སྒྲིག་པའི་རྩ་ཆེན་གྱི་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། སྒྲིག་པ་གཞན་དུ་རྩོ་
 རྩའི་རྩ་གཡས་གཡོན་དང་དེ་དག་གི་བར་ནས་མཉམ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
 ཏེ། སྒྲིག་པ་གཞན་དུ་བརྒྱའི་ལྟེ་བའི་སྒྲིག་པའི་གཉིས་འགྲུང་འདའ་མའི་སྒྲིག་པའི་གཉིས་ལ་

“རྩ་བའི་སྒྲི་རྩ་སུ་ནི་དང་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱའི་ཐིག་དུ་ཆུ་སྒྲིག་ཀྱི་ཁ་ལས་བྱང་པའི་རྩ་ཆེན་ཀྱི་རྩའི་རྩ་ཆེན་ནི་ཆུང་བཅུ་གཞོགས་
 སུ་སོང་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དབྱས་ཀྱི་ཆུང་ཆ་ཆུང་གསུངས་དང་ལྟན་པ་སྒྲིག་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པའོ།” ཞེས་གསལ།

1 དེ་ལ་ནི་དང་དབྱངས་ཀྱི་ དབྱས་དཔལ།

2 འདིར་མི་རུང་ དབྱས་དཔལ།

3 ཐིག་པས་ དབྱས་དཔལ།

4 བསྒྲིག་པའི་སྒྲིག་པས་ སྒྲི་དབྱས་དཔལ་མ།

སྒྲིག་པས་ལྟས་པས་ སྒྲི་དཔལ།

སྒྲིག་པས་ལྟས་པས་ དབྱས་དཔལ།

5 སོང་ཞེས་ དབྱས་དཔལ།

བཤད་ཀྱང་། འདིར་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་འདབ་མ་ཆ་ལྷན་གཉིས་ལས་མ་བཤད་
 བ་བཞིན་ནོ།། རྩའི་སྤྱད་ལ་ཆ་ཆེན་གཉིས་སུ་འདོད་བ་ལྟར་ན། རྟོགས་ཀྱི་རྩ་ཇི་ཅམ་ནས་
 འཛོན་བ་ཐེང་བ་དང་སྟོན་འབྱུང་འབྲེལ་བ་ལས་མི་གསལ་ལ། ཐེང་བར་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་
 རྟོགས་བྱ་བྱ་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱས་བ་ལ་གནས་པའི་བྱངས་སུ། “ཆུ་སྤྱན་ཁ་ནས་ཆུ་སྤྱན་
 བར་། ‘རྟ་བབས་སྟོ་ལས་སུམ་འབྱུར་ཏེ།’ རྟོགས་བྱ་བྱས་བ་ལས་བྱུང་བའི། རྟ་བབས་ཀ་
 བ་བྱང་པོར་བྱ།”¹ ཞེས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་ཚོག་བྱངས་པའི་ཞར་ལ་བྱུང་བའི་རྟངས་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆུ་སྤྱན་གྱི་ཁ་ནས་ཆུ་སྤྱན་གྱི་ཁའི་བར་ལ་སྟོའི་སུམ་འབྱུར་དུ་བཤད་བ་
 ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱུད་བཅོ་བརྒྱད་རེ་བཞག་པའི་དབྱས་སུ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་མཆམས་ནས་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་འཛོན་བར་གསལ་ལོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཁའ་འགོ་རྒྱ་
 མཆོ་ལས། “ཀ་བའི་ཅེ་ལས་འཛོན་ཅེ་ལོ། ལྷ་ཚོགས་དོ་རྩེ་འོད་ཆེན་པོ།”^{2,3} ཞེས་གསུངས་
 བ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།། འདི་ལ་ཡང་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་ཅེ་ཟུག་པའི་མཆམས་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་
 རྩ་དབྱས་མ་ལ་ཆ་ལྷན་གཉིས་བཤད་པས་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་གྲག་པའི་ཆ་ལ་སོང་བ་ལྟར་
 དང་འབྲེལ། འདིར་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་སྟོ་ཆད་ཐུང་དང་གཉིས་སོང་བའི་
 མཆམས་ནས་རྩ་སྟོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པའི་ཐིག་སྟུད་ལ་ཆ་རྒྱུད་
 གཉིས་གྲག་པའི་ཆ་ལ་བཏང་ནས་སྟུད་པ་གང་ནས་འཐེན་བས་⁴ དབྱས་རྩ་ལ་སྟེབས་⁵ འོང་
 བ་བལྟས་པས་ཤེས་ཏེ་རྩའི་ནང་གི་ཐིག་ཡིན་ལ། རྩའི་ཕྱི་ཐིག་ནི་ཀ་བའི་ཕྱི་ཐིག་ལས་འདར་
 མི་བྱུང་ངོ་།། རྩའི་ཆད་རིང་བྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱས་ནས་རྒྱུ་པོར་བསྟོར་བའི་ཅིས་བྱས་ན་

1 རྟོ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀར་གྲུ་བྱ། དཀྱིལ་ཚོག་དོ་རྩེ་ཐེང་བ། སྟོག་བྱངས་34ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 རྟངས་གཉིས་པ་རྒྱུད་མི་འབྲས་ལ། ‘རྟ་བབས་སྟོ་ལས་སུམ་འབྱུར་ཏེ།’ ཞེས་གསལ།

2 ཆེན་མོ། དབྱས་དབར།

3 རྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཁ་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ། ཡེ་ལུ་བཅུ་བ། སྟོག་བྱངས་36ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟངས་ཕྱི་མ་རྒྱུད་མི་འབྲས་ལ།
 ‘སྟོ་ཆོགས་དོ་རྩེ་འོད་ཆེན་པོའོ།’ ཞེས་གསལ།

4 ཐེན་བས་ དབྱས་དབར།

5 ཐེན་ དབྱས་དབར།

ལྷེ་བ་ལས་མི་འདའ་བ་བཞིན་དུ། ཏྲ་བབས་ཀྱི་འོག་གི་རྒྱ་ཡང་གཡས་གཡོན་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་
 རྫོ་རྗེའི་རྩའི་མཆམས་ལས་མི་འདའོ།། དེའི་ཀ་བ་ཡང་སྒྲ་ཆོགས་རྫོ་རྗེའི་ལྷེ་བ་ལ་མི་གནས་
 བར་ངེས་ལ། དེ་ཕན་ཆད་དུ་ནི་གྲི་བྱ་¹ལ་ཐུན་སྒྲམ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་
 ཆ་རྒྱུང་གཅིག་སོང་བ་ན་སྒྲ་ཆོགས་རྫོ་རྗེའི་ལྷེ་བའི་མཐར་སྐྱབས་བས་ལྷེ་བའི་ཟད་མཆམས་
 ནས་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད་དོ།། གྲི་བྱ་²ལ་ཐུན་བ་མེད་པ་ལྟར་ན་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་མའི་འོག་གི་
 ཅེ་མོ་དང་སྒྲ་ཆོགས་རྫོ་རྗེའི་ལྷེ་བའི་མཐར་གཉིས་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པས་དེ་ནས་བར་སྟོང་
 ཆ་རྒྱུང་གཅིག་སོང་བའི་མཆམས་ནས་ཀ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་མའི་ཅེ་མོ་ནས་
 འོས་སུ་ཆ་རྒྱུང་གཅིག་སོང་བའི་མཆམས་སུ་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ།། འབྲམ་ལོགས་
 སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་ལ་ཐུན་སྒྲམ་བྱས་ན་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྒྱམས་ཀྱིས་རྩ་ཐིག་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་
 ཐིག་གི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུང་བརྒྱད་ལས་མ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཀ་བའི་དབངས་ལ་ཆ་སྤྲན་
 ལྷ་ལས་མེད་པས་སྒྲམ་བྱ་འོག་མ་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་མི་ཁེལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པས་གྲི་བྱ་³ལ་ཐུན་
 སྒྲམ་ཆད་དོ།། དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་
 རྒྱུང་བྱག་བྱག་སོང་བའི་མཆམས་སུ་སྒྲོགས་ཀྱི་རྩ་འཛོན་དགོས་པ་སྤར་བསྒྲན་པ་ལྟར་ཡིན་
 པས། དེའི་མཆམས་སུ་ཐུན་བ་བྱས་ན་དེའི་སྒྲམ་བྱ་ལས་རྩ་འཛོན་པ་རི་ལྟར་བྱང་། དེའི་ཕྱིར་
 མཆམས་དེར་ཀ་བ་འོང་རིགས་བས་གྲི་བྱ་⁴ལ་ཐུན་སྒྲམ་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲོམ་བྱ་ལ་སྒྲོ་
 དང་ཏྲ་བབས་ལ་བར་སྟོང་མེད་ནས་ཐུན་སྒྲམ་མ་བྱས་པ་མིན་ནོ།། བྲེང་བ་ལས། “ཏྲ་བབས་
 ཀྱི་ཀ་བ་ཅིག་པའི་ཐིག་ལས་འཛོན་ཞིང་ཆ་རྒྱུང་བདུན་པའོ་ཞེས་པའི་སྒྲོགས་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་རྒྱུང་ཟད་རིང་བར་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་རྒྱམས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེགས་བྱ་བྱ་

1 འཕྱི་བྱ་ རྫོ་དབང་
 2 འཕྱི་བྱ་ རྫོ་དབང་
 3 འཕྱི་བྱ་ རྫོ་དབང་
 4 འཕྱི་བྱ་ རྫོ་དབང་

གསུངས་པས། ལྷ་སྒྲུབ་ནི། བསྐྱོས་བྱ་ལ་ཀ་བ་མན་ཚུན་གྱི་བར་མིན་གྱི། རྫོང་དང་རྟ་བབས་
 གྱི་བར་རོ། རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་ནི། གྲི་བྱ་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཐད་ནས་ཡོད་དེ། ཞེང་དུ་ཆ་
 ཚུང་གཅིག་ལ་སྤྱོད་དུ་ལྷ་སྒྲེ་དེ་ཡང་འོག་དུ་སྒྲེགས་བྱ་བུ་བཞི་དེའི་སྒྲིང་དུ་བྱམ་པ་དེ་ལས་
 ཀ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆད་དོ། ཀ་བའི་ཆ་བ་དང་ཆེ་མོ་ལ་ནོར་བུས་སྒྲུས་
 པའི་དབུས་སུ་སྒྲིང་དུ་དབུང་བ་བཏེག་པའི་སེང་གེ་བྱ་སྒྲེ། ཁ་ཅིག་དུ་ཀ་བའི་དབུས་སུ་མེ་
 ཡོང་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ཀ་བའི་གངས་ནི། མན་སྒྲེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་
 ལས་ཚྭ་གས་རེར་གཉིས་གཉིས་གསུངས་སོ། དར་དབུངས་ནི། རྟ་བབས་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་འོག་
 མ་ཀ་བས་འདེགས་པ་ལ་བར་དུ་གདུང་ཡོད་པ་ལྟར་ན་གདུང་ནས་དང་། མེད་པ་ལྟར་ན་
 རིན་ཆེན་ཤར་བུ་ནས་འབྱུང་སྒྲེ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་པ་བྱ་འཕྲོ་བ་ལས་རི་ལྟར་མཛེས་པར་
 དབུངས་པའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དར་དབུངས་
 དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡབ་སོ། འདི་ཡང་གྲི་བྱ་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གྱི་ཐད་
 ནས་འབྱུང་བས་ཀ་རྒྱན་མིན་ནོ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དར་དབུངས་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྒྲིང་
 དུ་སེང་གའི་ཁ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་གསུངས་སོ། འདིས་དར་དབུངས་སེང་
 གའི་ཁ་ནས་འབྱུང་བར་སྒྲོན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུབ་བྱའི་འོགས་ལ་སྒྲུང་པོའི་སྒྲིང་ན་སེང་གའི་ཁ་
 ནས་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་བྱེད་པའི་ལུགས་སོ། རྟ་བབས་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་ནི། མས་རིམ་ནས་གསེར་
 དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་ལུན་པ་དང་ཐ་རན་³དང་ལུན་པ་དང་
 ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་མདའ་ཡབ་ཅེས་བྱ་སྒྲེ་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་
 སྒྲུབ་བྱ་རྣམས་སོ། ཡང་ན་མས་རིམ་ནས་ཤར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་གསེར་
 དང་ཆུ་སྤྱོད་དང་གསེར་དང་མིག་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མིག་པ་དང་གསེར་དང་མདའ་ཡབ་

¹ འཕྲི་བྱ་ རྒྱེད་པས།

² འཕྲི་བྱ་ རྒྱེད་པས།

³ ཐམས་ཅད་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

སྟེ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མ་དང་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མའི་ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གྱི་སྐྱམ་
 བུའོ། ། ལུགས་དང་པོ་ལ་སྐྱམ་བུ་འོག་མ་ལ་གསེར་སྐྱམ་མེད་པར་གྲེ་བུལ་གྱི་སྐྱམ་བུར་ཁ་
 ཅིག་འདོད་པར་བཤད་དོ། ། ཏྲ་མིག་དང་ཨ་རན་¹གྱི་མཐའ་ལྷན་ས་སུ་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་
 དན་རི་མཛེས་²སུ་བྱ་ཞིང་། སེང་གེ་དང་སེང་གེ་རྒྱུད་པ་དང་དང་པ་དང་མ་བྱ་དང་
 མིའམ་ཅི་དང་མིའམ་ཅི་མོ་ལྷན་ས་བྱུང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པས། རྟོག་ཆགས་གྱི་གཞུགས་
 བརྟན་དེ་ལྷན་ས་གྱིས་ལུན་སྐྱམ་གཉིས་གྱི་སྟེང་གི་སྐྱམ་བུ་འདེགས་པ་བྱ་སྟེ་རི་ལྷར་རིགས་
 པར་ངོ་། ། དཔང་འགྱུར་³ལས་སྐྱག་རྒྱུད་པ་བརྒྱད་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། ཏྲ་བབས་ལ་ལྷན་པར་
 བཟུང་བའི་སྒྲ་སྟེ་⁴དང་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་སྟེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། རྟོག་པོའི་ནང་དུ་སྟེ་
 དོ་ཤལ་སོགས་ནི་སྟེང་དུ་རྒྱ་སྟོན་གྱི་ཁ་ལས་འཛོན་པའི་ལུ་ཏིག་གི་རྒྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་
 རི་མཛེས་⁵སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ་རྒྱན་འབྱུང་ནི་སྟེང་བའོ། ། རྟོག་པོའི་ནང་གི་ཆ་
 རྒྱུད་སྟེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་གི་བའི་⁶དོན་དུའོ། ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལྷན་ས་ལུན་སྐྱམ་
 ལ་ལུན་སེལ་གྱི་ནོར་བུ་དགོད་པར་བཞེད་དོ། ། སྐྱམ་བུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རི་དྲུགས་
 ཁོ་ན་གནས་གྱི་མདའ་ཡབ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ་སྒྱུའི་སྒྲོས། “བུས་པ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་
 པའོ། ། སྒྲོ་ལས་སུམ་འགྱུར་ཏྲ་བབས་ནི། རྟོགས་ཅན་མདའ་ཡབ་དག་དང་ལྷན། ཇིལ་བུའི་
 སྒྲ་ནི་ཡང་དག་སྒྲོག །”⁷ཅེས་⁸གསུངས་པས་བཀག་ནས། འདིས་ནི་གདན་གྱི་གཞོགས་ན་
 གནས་པའི་རི་དྲུགས་པོ་མོའི་མཇུག་མའི་པ་རོལ་དུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་སོ་

1 བཟ་རན་ སྐུ་འབྱམ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

2 ཅི་མཛེས་ རྟེན་དཔལ།

3 དཔང་འགྱུར་ སྐུ་འབྱམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

4 སྒྲ་རི་ དཔལ་དཔལ།

5 ཅི་མཛེས་ རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།

6 འཕྱི་བའི་ རྟེན་དཔལ།

7 རྟེན་སྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་སྒྲོ་བ་དོན་སྒྱུའི་བྱང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཚོགས་ཏི་བུལ། རྟོག་གཙངས་93 ཅན་3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “བུས་པ་ཀ་བའི་
 སྟེང་གནས་པ། ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ཡི་སུམ་འགྱུར་ཏེ། མདའ་ཡབ་དང་ནི་བྱ་འདབ་དང་། ལྷན་ཞིང་ཇིལ་བུ་རེས་པར་འཛོལ།” ཞེས་གསལ།

8 རྟོགས། ཞེས་ དཔལ་དཔལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟླ་གསུམ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་བདེ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟླ་གསུམ་
 ཅན་ནི་བྱ་དང་རྩ་བ་ཡར་ངོ་མར་ངོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། པ་ཆ་བ་ཀྱིས་བྱ་དུ་བསྐྱར་བ་
 འཇུག་ཉེས་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །¹ དེས་ན་རི་དྲགས་ནི། མདའ་ཡབ་ལ་མི་གནས་ཀྱི། མདའ་
 ཡབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་གནས་སོ། ། མདའ་ཡབ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྤྱེུཅུས་གདུགས་བརྩུང་
 བ་བྱ་སྟེ། རྩ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩོད་རྩེད་ཅེས་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཆ་ཆུང་གསུམ་
 ཡོད་པ་དར་སྤྱེའི་ཤམ་བྱ་དང་བཅས་པའི་གཡོགས་ཆ་ཆུང་གཉིས་པའི་གདུགས་དཀར་པོ་
 གཉིས་སོ། ། ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དམར་པོ་དང་དར་དཔུངས་གཉིས་འཕྱར་བ་གསུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག་
 གདུགས་ཆ་ཆུང་དུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི། དེ་སྤྱིང་ཡུ་བ་ཞི་བའི་ཆད། གདུགས་
 གཡོགས་དག་གྱུར་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བའི་ཡུགས་གཉིས་བཀོད་དོ། ། བྱེད་བར་ལུང་
 སངས་པ་ལས། “བཞི་ཆ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ཆ་ཞི།”² ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲིབ་བརྒྱད་ཆ་ལ་ཞི་
 བ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། མདའ་ཡབ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའི་རྒྱལ་མཆན་དང་བ་
 དན་བྱའོ། ། རྩ་ཅེ་བཤད་ཟེན་ལ། འཁོར་ལོ་ནི། རྩ་ཆད་ཆ་ཆུང་གཉིས་ལ་ཅིབས་བརྩ་བའི་
 ཆོས་འཁོར་ཏེ། དེའི་གདན་པད་རྩ་ཅི་སྒྲུལ་བྱ་བརྩ་གཅིག་པ་ལའོ། ། གདན་དེའི་གཡས་
 གཡོན་དུ་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་རི་དྲགས་པོ་མོ་ནི་འཁོར་ལོ་ལ་ཁ་ལྟ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་
 ལས་ཆ་ཆུང་བྱེད་ཅམ་དུ་རིང་བར་གནས་པ་སྟེ་ཆ་ཆུང་གཅིག་དུ་མགྲིན་པ་དང་བཅས་པའི་
 གདོང་འབྱེད་ཞིང་མིག་འཁོར་ལོའི་ཅེ་མོ་ལ་ལྟ་བ་བྱའོ། །³ “ཅིབས་བརྒྱད་ལྟན་པའི་འཁོར་ལོ་
 ནི། ཆ་ལྟ་ལྟན་པའི་ལྷ་བྱུང་ཅན།”⁴ ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་བཀོད་དེ། ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་ལྟ་
 ཆས་ལྷ་བྱུང་བྱེད་པ་ནི་ཅིབས་བརྩ་བ་ལ་ཡང་འབྲའོ། ། ཅིབས་དེའི་བར་བར་དུ་རྩ་དབུས་མ་

¹ གསུང་རྒྱུ། ལྷ་མོན་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

² རྩ་བཅུ་གཅིག་གྱུང་འབྱེད་ལ། ལྷ་མོན་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ་གྲ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོད་ཐེ་མེད་པ། འོག་གངས་པ་ལྷ་ལ་ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བཞི་ཆ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ཆ་ཞི།” ཞེས་གསུངས་པ།

³ འཕྲིལ། རྩ་དབང་།

⁴ རྩ་བཅུ་གཅིག་གྱུང་འབྱེད་ལ། ལྷ་མོན་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ་གྲ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོད་ཐེ་མེད་པ། འོག་གངས་པ་ལྷ་ལ་ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།

མེད་པ་རེ་རེ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཤད་པས་རེག་པ་མ་འབྱུར་བ་ཡིན་གྱི་བར་སྒྲོང་མེད་དོ།
 དེའི་ཕྱིར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། “རི་མོ་མན་ཚུན་ནས་གང་གིས། མ་རེག་པར་ནི་གི་
 བར་ེ།”² ཞེས་བ་དང་། “སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆ་རུ་ནི། རི་མོ་མན་ནས་བར་དབྱེ་བར་བྱ།”³ ཞེས་
 བ་གཉིས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲི་བ་ནི་སྒྲི་ཁམ་ཆེས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ཡིན་ན་སྒྲི་མ་འབྱུར་
 ལས། “རི་མོ་མན་ཚུན་དག་གི་བར། རྣམ་ཅམ་དུ་ནི་གདབ་པར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་འགལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཡང་ལུགས་
 ཡིན་པས་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་ལྷར་བཤོས་པ་ན་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་
 དེ་གཉིས་ནི་ཅ་ཐིག་ཁྱ་གང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ལ་ནས་ལྷ་
 དང་ནས་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པས་རི་མོ་རེ་རེའི་ཞེང་གི་པ་མཐའ་ནས་རྒྱར་མཐའི་
 བར་ལ་ནས་རེ་རེར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རི་མོ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ནས་རེ་རེ་ཡོད་
 བར་འདོད་པ་མིན་ནོ། རྣམ་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་
 རྣམ་རགས་ཅིས་མཛད་པའོ། མ་རེག་པར་ནི་དུ་རི་ཀ་པས། “ནས་གང་གིས་ནི་མ་འདྲེས་
 པས། རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་ེ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར། ཚོན་མན་ཚུན་མ་འདྲེས་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི། མ་རེག་པའི་བར་སྒྲོང་སྒྲོན་པ་མིན་ནོ། ལྷ་ཉི་པས།⁶ རྣམ་གང་གིས་མ་རེག་པ་
 ཞེས་པ་ནི་འོག་གི་ཆའི་ཆད་དེ་སྟེང་དུ་རི་ལྷར་མཛེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནི། གི་བྱ་⁷ལ་ཅིག་

ལྷ་ཀ་ལ་སྒྲིའི་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 མ་རེག་པར་ནི་འགྲི་བར་ རྟེན་པར།

མ་རེག་པར་ནི་གི་བར་ དཔུས་དབང་།

3 རྟེ་བལྟན། རྟེད་འགྲེལ། དེ་སྒྲི་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གྲངས་214ན་

4 རྟེ་བལྟན། རྟེད་འགྲེལ། དེ་སྒྲི་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གྲངས་214ན་

5 ལྷ་འདོད་མ་རྟེད།

6 འགྲི་བར་ རྟེད་པར།

7 རྟེ་བལྟན། རྟེད་འགྲེལ། རྟེ་སྒྲི་བ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲི་བ་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལ་འབྱུག་ལ། འོག་གྲངས་217ན་3

8 འགྲི་བས། དཔུས་དབང་།

9 འགྲི་བྱ་ རྟེད་པར།

པའི་ཆ་བ་སྐྱེས་པས་ནས་གང་གི་ཆད་ཡོད་པ་ལྟར་ཅེ་མོ་ལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྐྱེས་དོན་
ལ་མིན་ནོ།། སྐྱེའི་ཉི་ཤུ་ཆ་དང་ནས་ཀྱི་ཆད་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།། ཅིག་པ་དེ་འགྲོ་པའི་མཆམས་ནི། འགམ་ལོགས་སྐྱོད་པ་མཉམ་པ་ལྟར་ན་སྐྱོ་
ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྷ་ག་སྐྱ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བའི་མཐའ་བར་དུ་འགྲོའོ།། འདི་ལ་སྐྱོ་ལོགས་
ཀྱི་གདུང་ནི་ཡོད་དེ། བྲེང་བ་²ལས། “སྐྱེའི་སྐྱེའི་ཞབས་ནི་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་གཉིས་ལ་གནས་
པའི་ཐིག་ཉིད་གདུང་དུ་དགོངས་ནས་བར་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་དང་ཡ་ལུབས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་ནི་མི་བཞེད་
དོ།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། ཐིག་དེ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གདུང་ནི་ཅིག་པ་
ནང་མའི་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་དོས་ནས་གཞན་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་ནང་དོས་བར་དུ་བྱ་ཡི་⁴སྐྱོ་
ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་བྱས་ན་སྐྱ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བ་ལས་ཐལ་ནས་འགྲོ་བས་མི་རུང་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་མིད་དུ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་ཞེད་དུ་ནི་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་འཛོལ་སོ།། འདི་ལ་
སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་སྐྱེད་དུ་ཅིག་པ་ལྷ་ནི་མི་བྱེད་པར་ངེས་སོ།། འགམ་ལོགས་སྐྱོད་པ་
མི་མཉམ་པ་རྟ་བཙས་དཔངས་སུ་སྐྱོ་ཆད་གསུམ་མ་ལྟར་ན་གི་བྱ་⁵ལ་སྐྱེས་སྐྱམ་ཡོད་པས་
སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་སྐྱ་ཆོགས་དྲོ་རྩེའི་ལྷེ་བའི་མཐའ་ཡི་བར་དུ་⁶ཆ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་
པས་དེ་བར་དུ་ཅིག་རྒྱུན་འགྲོའོ།། འདི་ལ་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ནང་མའི་ཅེའི་
བར་དུ་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པའི་ཐིག་ནི་གདུང་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པར་བྲེང་བ་⁷ཞེས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་

1 ལྷ་ཁ་ ལྟུང་ལྟུང་དབར་ལ།

ལྷ་ཀ་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།

2 འཕྲེང་བ་ དཔུས་དབར།

3 རྩེ་བཅུ་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱ་བཅིང་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་རྩེ་མེད་པ། འོག་གངས་པ་ལ་བས

4 བྱ་ཡི་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།

5 འཕྱི་བུ་ རྩེ་དབར།

6 མཐའ་ཡི་བར་དུ་ ལྟུང་ལྟུང་དབར་ལ། གཙང་དབར།

མཐའི་བར་དུ་ དཔུས་དབར།

7 འཕྲེང་བ་ དཔུས་དབར།

པའི་ཐིག་ནི། གཏུང་དང་བཅས་པའི་གྲེ་ཕུལ་གྱི་སའམ་ཡ་ཕུབས་གྱི་སའམ་གཏུང་གི་སྟེང་
 གི་ཆོན་ལྷ་ལྷའི་སར་སྟེང་བར་གསུངས་སོ།། ཐིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཞེང་ཆད་ཆ་ཆུང་
 གཅིག་པ་ལ་ཅིག་པ་ལྷ་ལྷེད་པ་ནི་གྱི་བྱ་²ལ་ཡིན་གྱི། བསྟོམ་བྱ་ལ་སྟོ་ལོགས་གྱི་གཏུང་ཆ་
 ཆུང་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་སྟོ་དང་རྩ་བབས་གྱི་བར་ན་བར་སྟོང་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་
 ཅས་པོད་གྱི་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་སོ།།³ དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཏུང་གི་སྟེང་གི་ཅིག་པ་ལྷ་ནི་
 སྟོ་ལོགས་གྱི་ཅིག་པ་ལྷའི་རྒྱན་ཡིན་པས་དེ་རྒྱམས་གྱི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེས་ན་སྟོ་ལོགས་གྱི་གདོང་གི་ཅིག་པ་ལྷ་གཏུང་སྟེང་དུ་འོངས་པ་ཡིན་ན་ནི་གྱི་བྱ་⁴འི་ལྷ་
 བ་བཞིན་ཅིག་དགོས་པས། དེའི་ས་སྟོ་དང་རྩ་བབས་གྱི་བར་སྟོང་དུ་འོང་དོན་མེད་ལ། སྟོ་
 ལོགས་གྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་མཆམས་ནས་ཅིག་པ་ལྷི་མའི་བར་ལ་ཁྲིགས་ཆོད་དུ་བཏང་ན་
 ནི། སྟེང་བ་⁵ལས་བཞི་པ་ནི་ཆ་ཆུང་བཞི་པའོ་ཞེས་སྟོ་ལོགས་གྱི་ཕྱི་ལ་ཆ་ཆུང་བཞི་བཤད་
 པ་དང་འགལ་ལོ།། གཏུང་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོ་
 ལོགས་ནང་མའི་ཅེ་པན་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བའི་གཏུང་གི་ཆད་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དེ་ནས་
 ཕྱི་ལ་གཏུང་མི་འགྲོ་བ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་སྟོ་ལོགས་གྱི་གདོང་གི་ཅིག་པ་ལྷི་ནང་ལྷ་མཉམ་
 པོར་མེད་གྱི། རིང་ཐུང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་གཏུང་ཡང་བསེགས་ཁར་⁶རིང་ཐུང་དུ་ཅིག་པ་ལྷི་མའི་
 ཅེ་མོ་བར་དུ་འགྲོ་བས་གཏུང་གི་ཕྱི་མཐའ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཅུང་མེད་ཅིག་འོང་རོ།། འདི་ལ་
 གཏུང་ལེབ་ཆེན་པོ་གཅིག་གསུང་ཡང་ན་གྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་པའི་གཏུང་འགྲོ་བར་བཤད་པས་
 གཏུང་གི་ཞེང་དེ་ཅམ་དུ་འགྲོ་ལོ།། དཔེར་ན། སྟོ་ལོགས་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་གཞན་གྱི་ཅེའི་བར་

༡ འཕྲེང་བར་ དཔྱུས་དབང་།

༢ འཕྲི་བྱ་ རྟེན་དབང་།

༣ གསུང་རོ།། ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། གཅོང་དབང་། དཔྱུས་དབང་།

༤ འཕྲི་བྱ་ རྟེན་དབང་།

༥ འཕྲེང་བ་ དཔྱུས་དབང་།

༦ གསེགས་གར་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ།

བ་བརྒྱད་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དེའི་ལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པས། ཀ་བ་བརྒྱད་
 གིས་ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེའི་ལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་
 སོ། ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་དེའི་ལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་པོ་སྟོ་བཞི་
 པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་དང་ངེས་བཟོད་བླ་མར་བདེ་མཆོག་གི་དེའི་ལ་
 འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཡུང་བཤད་པས་ཆོག་དེ་དེའི་ལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་
 ཁྱབ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི། བརྗེ་ཉས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་²སྟོགས་སྒྲ་
 མ་ལོངས་པར་སྒྲུང་སྟེ། མེད་བ་³ལས་དེའི་ལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་དུ། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཅིག་པོ་དེ་དངས་ཀྱི། གྱུ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ། ཞེས་
 པ་མ་དངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལ་འཁོར་རྒྱུ་པོ་དང་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་ཡུང་བས་ཅི་ཡང་མི་
 གཞོད་དོ། ། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་པ་ནི་གྱུ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་
 མཛེས་བྱེད་ཡིན་པས་དེའི་ལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་ཐམས་ཅད་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་
 པ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་ཀྱི། དེའི་ལ་འཁོར་འདུག་ཆད་ལ་བྱེད་པ་མིན་ལ། བདེ་མཆོག་གི་དེའི་ལ་
 འཁོར་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཡུང་ཡང་མི་གཞོད་དེ། འདིར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་བདེ་མཆོག་གི་
 དེའི་ལ་འཁོར་ལ་ནང་དུ་ཀ་བ་བརྒྱད་མེད་པ་ཞིག་⁴ཡུང་ན་ངེས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རེ། གྱུ་བཞི་སྟོ་
 བཞི་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ངེས་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནང་གི་ཀ་བ་ལ་འདོད་པ་
 འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་སྟོ་འཛི་གཞོགས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་ནས།
 ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས། ། ཞེས་གསུངས་པས། སྟོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་འོག་གི་ཀ་
 བ་བརྒྱུ་མི་དགོས་སོ་སྟུང་ན། གྱུ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་མཛེས་པ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲུང་ལ། སྟོ་འཛི་གཞོགས་ཀྱི་ཀ་བ་རྣམས་

༡ ཆོག་གི་ རྗེ་དབང་། དཔུས་དབང་།
 ༢ གསུང་བཞི་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 ༣ འཕྲེང་བ་ དཔུས་དབང་།
 ༤ མེད་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

ནི་ཏྲ་བམས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་ན་དེ་ལ་བྱང་དུ་བྱང་བ་སོམས་ཤིག །སྒོ་ལོགས་ཀྱི་
གདུང་གི་འོག་དུ་ཀ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་རྒྱད་སོགས་གསུམ་པོ་
གཅིག་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་མ་ཤེས་པར་གསུངས་ཏེ།
བསྐྱངས་ན་¹འབྲམ་པའི་ས་བར་སྒྲང་ལ་སྟོད་མི་ཉན་པས་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པའང་མི་བྱང་ལ་
དེའི་ཕྱར་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་མེད་པས་དེའི་འོག་གི་ཀ་བ་མེད་པས་སོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་(མ་གྲུ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཐིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། མ་གྲུ་ནི་ཅིག་པའི་སྟེང་ནས་སྒོ་
ལོགས་ཀྱི་ཅི་མོའི་བར་དུ་ཅིག་པ་རི་ལྟར་སོང་བ་བཞིན་ཡོད་དོ། དེ་ལ་སྟེང་བ་ལས། “རིན་
པོ་ཆེའི་སྐྱམ་བུ་ལ་ནི་རྒྱར་གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་དང་བྱ་བཞི་དང་རྒྱུ་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་²བཞིན་
དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱས་པ་ནི་ཀ་བ་སོ་སོའི་གཞོགས་སུ་འོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀ་བའི་
གཞོགས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གི་བྱ་⁴ལ་དགོངས་སོ།། མ་གྲུ་ཅིག་པ་ལས་ཆ་ཆུང་
ཕྱེད་ཀྱིས་འཕྱར་དུ་ཡོད་པར་རྒྱ་མ་དག་བཞེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་ཀྱིས་ཅིག་པའི་སྟེང་
ནོན་པ་བྱ་དགོས་སོ།། བྱ་བའི་སྐྱམ་བུ་ལ་གསེར་ཀྱི་སྐར་གས་བཞིའི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆུ་མིན་
མ་ཀ་རའི་ཁ་ནས་བྱང་བའི་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་འཕྱར་བ་བྱ་བ་ཅན་མ་གཏོགས་
པ་མ་གྲུའི་སྟེང་ནས་རི་ལྟར་ཡོད་མ་གསུངས་ལ། མོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དག་མ་གྲུའི་སྟེང་དུ་གཞི་
ནག་པོར་བཤད་པས་བར་སྟོང་ལ་བར་སྐབས་སུ་སྐར་གས་འདེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེ་
ཕུལ་ཕྱེད་ཅིང་སྟེང་གི་དཔངས་གི་བྱ་⁵བཞིན་བཞེད་དོ། དེ་ལ་དོ་ཤལ་ནི། སྐྱད་པ་དམར་

¹ བསྐྱང་ན་ དབྱུས་དབར།

² གོ་རིམས་ སྐྱེ་འབྱུང་དབར་མ། གཙང་དབར།

³ རྒྱེ་བཞུག་ རྒྱུད་འབྲེལ། བྱ་བཞི་དུ་ཆེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ལྟ་ཀ་ར་གྲུག་ དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྒྱེ་ཕྱེད་ག་ འོག་གངས་པ་ལུ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱམ་བུ་ལ་ནི་རྒྱར་གསུམ་དང་། ཐིག་ལེ་དང་། བྱ་བཞི་དང་། རྒྱུ་པོ་རྣམས་རིམ་བཤས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྱངས་པ་ནི་ཀ་བ་སོ་སོའི་
གཞོགས་སུ་འོ།” ཞེས་གསལ།

⁴ འཕྱི་བྱ་ རྒྱེ་དབར།

⁵ ཐུག་བྱ་ རྒྱེ་དབར།

མོ་ལ་བརྒྱུས་པའི་ཕུ་རྟིག་གི་ཐྱེང་བ་¹སློ་གཉིས་དང་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་གསེར་གྱིས་བཅིངས་
 པའི་ནོར་བུ་དབུས་ན་ཡོད་པའོ། རྟོག་ལ་ཐྱེང་བ་ནི། རྟོག་ལ་སློ་གཉིས་ཕུ་རྟོག་ལ་ལས་
 ཅུང་ཟད་ཐུང་བར་འཕྲང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཐྱེང་བ་²དང་པོ་བྱ་བར་གསུངས་པས་རྟོག་ལ་ནི་
 ཁྱག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་རྟོ།³ རྟོག་ལ་ཐྱེང་བའི་ཅེ་མོ་ལ་གསེར་གྱིས་བསྐྱམས་པའི་ནོར་
 བུ་སློམ་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡབ་དང་བེལ་བུའི་མཐར་རྩ་ཡབ་
 འཕྲང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པས་རེ་རེའི་ཅེ་མོ་ལ་དེ་གསུམ་གང་རུང་རེ་བྱས་ཏེ་སྟེལ་
 མོ། ། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། སྤར་གྱི་བྱ་ཐྱེད་དེའི་སློ་གཉིས་ཕུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མེ་
 རྟིག་གི་ཐྱེང་བའི་⁴བྱ་ཐྱེད་དང་དེའི་སློར་གོས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་བྱ་ཐྱེད་བཞེད་པར་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་ལྟར་ན་བྱ་ཐྱེད་ལྷ་སྒྲིགས་སམ་བཞི་སྒྲིགས་འོང་ངོ་། སློབ་དཔོན་གཞན་ནི་མེ་རྟིག་གི་
 ཐྱེང་བའི་⁵རྟོག་ལ་ཐྱེད་པ་དང་གོས་ཀྱི་ཆུན་པོའི་རྟོག་ལ་ཐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐྱེད་པའི་
 གནས་ལ་འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས་བར་ནམས་ཕུ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་ལས་བྱ་ནམས་ཕུ་
 ཞེས་འབྱུང་ངོ་། རྟོག་ལ་གྱི་ནང་དུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་རྒྱ་ཆེས་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་ལ་རྩོ་
 རྩེ་ཐྱེད་པས་མཆན་པའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རིན་པོ་ཆེའོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་གནས་པའི་རྩོ་
 རྩེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་སྟེ་མ་འདི་རྩོ་རྩེ་རྩོགས་པའོ། རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་བུ་ནི། བྱ་འདབ་ལས་
 དབྱངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐར་གས་⁶བཞིའི་སྟེང་ནས་ཕུབས་པའི་བྱ་
 འདབ་ཀྱི་ཕུམ་སྒྲ་⁷ལས་འཕྲང་བའོ། ཤར་བུའི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་རི་ལྟར་བྲི་བ་⁸ནི། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིན་
 ཆེན་ཤར་བུའི་ཆ་ཆུང་བདུན་པ་ནམས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནམས་བྲི་བར་⁹བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པོ།

- 1 འཕྲེང་བ་ དབུས་དབུས།
- 2 འཕྲེང་བ་ དབུས་དབུས།
- 3 བསྟན་རྟོ། དབུས་དབུས།
- 4 འཕྲེང་བའི་ དབུས་དབུས།
- 5 འཕྲེང་བའི་ དབུས་དབུས།
- 6 སྐར་གས་ དབུས་དབུས།
- 7 ཕུམ་སྒྲ་ དབུས་དབུས།
- 8 འཕྲི་བ་ ཐྱེད་དབུས།
- 9 འཕྲི་བར་ ཐྱེད་དབུས།

ཡོད་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛེས་ཀྱི། བདུན་པ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱས་ན་ཤར་བྱ་ནམས་མགོ་བཅད་
 པ་ལྟར་འགྱུར་བས་མི་མཛེས་པར་གསུངས་པས། འོག་གི་ཤར་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་སྟེང་ཉིད་
 ན་ཡོད་པ་བྱའོ།། འདིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་མ་ཤཱི་ཞེས་པ་བྱང་པོར་བསྐྱུར་ན་མགོ་ཚའི་རིམ་པར་
 འགྱུར་རོ།། ཁ་ཅིག་གིས་ཐེ་ཐེང་ཞེས་པར་ཡང་བསྐྱུར་རོ།། འདི་གི་བྱ་ལ་དར་དབྱངས་¹ཀྱི་
 ཐེག་གི་བར་ལས་མེད་ཀྱང་བསྐྱོམ་བྱ་ལ་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
 པས། དེའི་འོག་གི་ཤར་བྱ་དང་བྱ་བྱ་བྱེད་དང་པ་གྱུ་ནམས་ཀྱང་དེ་ཅུ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ།། མདའ་ཡབ་ཀྱི་དབྱིབས་ནི། བརྒྱ་འདབ་མ་བྱེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་བྱེད་བར་²གསུངས་
 ཤིང་། རྩལ་ཚོན་ཀྱི་ཅིག་པ་ལ་ནི། བ་གྱུ་དང་བྱ་བྱ་བྱེད་དང་ཤར་བྱ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་སྟེང་དུ་བཅེགས་པར་³གསུངས་པའི་རྩལ་ཚོན་ཀྱི་ཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚོན་སྒྲ་ལའི་ཅིག་
 པ་ལ་རྩལ་ཚོན་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་གྲི་བའི་⁴རྩལ་ཚོན་ཁོ་ན་ལ་མི་གཟུང་རོ།། འོན་ཀྱང་ཤར་
 བྱ་ནི། བྱ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་གྲི་རོས་སུ་གནས་ཀྱི་གྲིས་པ་ལྟར་མེད་རོ།། བྱ་འདབ་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྒྱ་
 གཞུང་ནས་བཤད་པ་མ་བྱུང་ལ་པོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ནམས་འདོད་སྒྲུལ་ཀྱི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་
 ཅུ་བཞེད་པ་ལ་སྐྱོ་བྱུད་དང་སྐྱོ་འགམ་ཀྱི་ཐད་དུ་ཆད་དེ་བྱ་ས་⁵མི་བདེ་བས་བཞེངས་པ་
 ལ་གཅིག་པག་དུ་གཅིག་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་མཛེས་བྱ་གསུངས་སོ།།⁶
 རྟེགས་བྱ་ནི། གྲི་བྱ་⁷ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་བྱ་ལ་ཡང་ཡིན་པས་སྐྱོའི་ཐད་ཀར་ཆད་
 བས་མེད་རོ།། དེའི་ཕྱིར་ཁ་བྱེད་བཞི་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་

དང་། ཞེས་ནི་ཐེ་ཐེང་པའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། " ཞེས་གསལ།

1 འཕྱི་བྱ་མ་དར་དབྱངས་ རྟེ་དབར།

2 འཕྱེད་བར་ དབྱུས་དབར།

3 བཅེགས་པས་ རྒྱ་འབྱུལ་དབར་མ། རྟེ་དབར།

4 འཕྱི་པའི་ རྟེ་དབར།

5 དེ་བྱས་ རྒྱ་འབྱུལ་དབར་མ།

6 གསུང་རོ།། རྒྱ་འབྱུལ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྱུས་དབར།

7 འཕྱི་བྱ་ རྟེ་དབར།

དང་གར་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སྒྲུ་མོ་དགོད་པ་འདིར་མ་བཤད་
 ཀྱང་གར་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་བཞུགས་སྐབས་དང་ཁ་དོག་སྒྲུ་ཆོགས་པའི་སྒྲུ་མོ་ནམས་
 དགོད་དོ། མོ་དང་མོ་ཁྱུད་གྱི་མཆམས་ནམས་སྒྲུ་ཆོས་ལ་གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དམར་
 སེར་ལྗང་ནག་གར་བྱང་ལ་སྟེང་དུ་དོ་རྗེ་སྟེང་བའམ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དོ་རྗེས་མཆན་པ་བྱ་
 སྟེ་ཆེ་བ་ནས་དོ་རྗེའི་བར་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའོ། འདི་སྟེང་བར་ལྷུང་བྱངས་པ་ལས་ཕྱིའི་
 མཆམས་སྒྲུ་བར་གསུངས་ཤིང་། “སྟེགས་བུའི་ཕྱི་དང་ནང་གི་བྱར་ནམས་སྒྲུ། ཆེ་བ་ཉི་
 མ་རིན་ཆེན་དོ་རྗེ་དག །དོ་རྗེས་མཆན་པའམ་རིན་ཆེན་གཅིག་ཕྱེད། མཁས་པ་ནམས་
 གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་གི།”^{2,3} ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་འདོད་སྒྲུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་བྱར་
 གཉིས་ཀར་ཡང་ཆེ་ཉི་སོགས་བྱའོ། སྟེགས་ནམས་སྒྲུ་བརྒྱ་འདབ་མ་སྟེང་པའི་དབྱིབས་
 ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་ནམས་ལ་གསེར་གྱི་བྱམ་པའམ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་
 མཆན་དང་བ་དན་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟེགས་སྒྱིར་བསྟོམས་ནས་རྒྱལ་མཆན་
 བརྒྱད་དང་བ་དན་བརྒྱད་ཡིན་གྱི། སྟེགས་རེ་ལ་བཅུ་དྲུག་གམ་བརྒྱད་མིན་ནོ། འཇུགས་
 ས་ནི་ཁ་ཅིག་མདའ་ཡབ་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་བྱ་ཡི་མདའ་ཡབ་⁴མིན་པའམ་ཡང་ན་མདའ་ཡབ་གྱི་
 དབྱུང་པ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་བརྒྱ་སྟེང་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་ཅེས་གསལ་བར་
 གསུངས་པས་མདའ་ཡབ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡང་དབྱུང་པ་གཉིས་གྱི་དབྱུས་མ་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་
 པའི་ཁར་གཞུག་གོ།⁵རྒྱལ་མཆན་ནི། ཆེ་ཆོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་དོ་རྗེ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་
 མོ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཅིངས་ཤིང་། དེལ་བྱ་འཁྱོལ་བ་བཅིངས་པའི་དར་སྟེ་

༡ འཕྲེང་བར་ དབྱུས་དབར།

༢ འགྱི། རྗེ་དབར།

༣ རྗེ་བཅུ་མ་རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཅིང་དུ་ཆེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དེའི་ཆོག་དོ་རྗེ་སྟེང་ག། སོག་གངས་༢༡ན་ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་རྗེས་མཆན་པའམ་རིན་ཆེན་གཅིག་པོ་ནི།” ཞེས་གསལ།

༤ བྱའི་མདའ་ཡབ་ གཙང་དབར། དབྱུས་དབར།

༥ གཞུགས་སོ། ལྷ་འབྱུང་དབར་མ།
 གཞུགས་སོ། རྗེ་དབར། གཙང་དབར།

གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱ་བ་པ་དང་ཉ་སྤྱ་རྒྱལ་པ་
དང་རྒྱ་སྒྲིན་གྱིས་མཆན་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པས་སུམ་ཁུགས་སུ་འཁྱོག་ཅིང་འབྱིང་བའི་ཆ་
བྱད་ཅན། རིལ་རྒྱུད་གི་སྤྱ་སྤྱོགས་པ་ལས་སིལ་སིལ་ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱལ་པ་དང་བཅས་པའོ།།
སྤྱོག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་དར་ལྗེའི་ཅེ་མོའོ།། བ་དན་ཡང་སྤྱོག་ཆགས་ཀྱི་
མཆན་མ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་འདྲའོ།། དེ་རྣམས་སྤྱོགས་རེ་རེར་བཞི་བཞིའོ།། བྱ་བཞིར་
མདའ་ཡལ་གྱི་སྒྲིང་དུ་གདུགས་བཞི་བྱ་སྒྲེ་ཆད་ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་གདུགས་སྟར་རོ།།

གཉིས་པ་(ནང་ཐིག་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། གཞུལ་ཡས་ཁང་ཕྱི་མའི་དབུས་སུ་རེ་བྱ་
མིག་¹དབུ་པའི་དོར་ཐང་²གི་སྤྱམ་བུ་ནི། དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་བ་ལས། “སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་བར་ཆད་མེད་པར་དོ་རྩེ་ཐིག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བས་ཀ་
བ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་དོ་རྩེ་ཐང་བ་³རྒྱམ་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ།།”⁴ ཞེས་ཀ་བའི་སྒྲིང་དུ་
དོ་རྩེའི་གདུང་རྒྱམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་ནས་ས་ལ་མ་བྱས་ན་ནང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་མཆོམས་གང་ནས་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་ངོས་མི་ཟེན་པས་སྒྲོ་སྒྲག་མེད་པ་རྣམས་ལ་ས་
ལ་ཡང་⁵དེ་འདྲ་བའི་ཅིག་པ་ཡོད་དགོས་སོ།། རྒྱམ་པོའི་དབུས་སུ་གཙོ་བོའི་གནས་ཀྱི་ཕྱིའི་
བྱ་བཞི་པའི་སྤྱམ་བུ་ནི། གཙོ་བོའི་མཆན་མ་དང་གཙོ་བོའི་སྤྱམ་བུར་ཐང་བར་⁶གསུངས་
པས་ས་ལ་དེ་སྟར་གནས་པའོ།། གཞན་ལྟ་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ངོས་སུ་སྤྱོགས་སྤྱོགས་སུ་སོང་བའི་
ཐིག་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་ནི། ཀ་བ་ཡིན་པས་གདུང་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷའི་ལྷོས།
“དོ་རྩེས་མཆན་ཞིང་ལེགས་མཛེས་པའི། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་ནང་དུ་གི།”⁷ དེ་ཉིད་དུ་ནི་རེ་བྱ་

¹ རེ་བྱ་ཐིག་ དབུས་དབང་།

² དོར་ཐང་ དབུས་དབང་།

³ ཐང་ཐང་ དབུས་དབང་།

⁴ ལུང་འདི་ལུང་ལུང་ས་འདིར་མ་རྟེན།

⁵ སྒྲོ་སྒྲག་མེད་པ་རྣམས་ལས་ལ་ཡང་ རྒྱ་འབུམ་དབང་ལ།

⁶ ཐང་ཐང་ དབུས་དབང་།

⁷ ཐིག་ རྩེ་དབང་།

༤ རྩོམ་མཚན་པ་ བཀའ་དབང་།

འོངས་པ་ནས་ངོས་སུ་ཆ་ཆུང་ལྟ་དོར་བའི་མཆོམས་སུ་ཞེང་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་
 བཅུགས་ནས་གདུང་འདེགས་པའི་ཐོག་བྱ་བར་བཞེད་དོ། ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱས་
 ཟེར་བ་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ནང་ན་མོ་བྱང་བྱུང་བ་མི་སྤྲང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་གཞིའི་
 ཐོག་འབྱུབས་ལུགས་སུ་འདུག་ཀྱང་ཀ་བ་འདི་ནས་འཛུགས་དང་ཐོག་དབངས་ལ་འདི་ཡོད་
 བཤད་པ་མི་སྤྲང་ངོ། ། སྤྱུ་བཤེས་གཉིན་གྱི་ལུང་དེས་ཀ་བ་ལ་ཆ་ཆེན་བཞི་བསྟན་པར་མི་
 སྤྲང་ཡང་སྤྱིར་ནང་ན་མོ་བྱང་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གསང་འདུས་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཐོག་
 འབྱུབས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་འཐད་དམ་བརྟག་པར་བྱའོ། ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་
 ཟེར་བ་དེ་ལས། “ཕྱི་དབྱིབས་མཆོད་རྟེན་མཁར་ཐབས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རི་བོའི་གུར་དུ་
 འདོད།”¹ ཅེས་མཆོད་རྟེན་དང་རྫོང་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་གུར་དང་འདྲ་བ་བཞི་གང་རུང་
 དུ་ཕྱིའི་དབྱིབས་བཤད་དོ། ། བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ་ཡང་སྤྲང་མོད་ཀྱང་ཡིད་
 བརྟན་མི་རུང་བར་སྤྲང་ངོ། ། བོད་ཀྱི་བླ་མ་དག་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་རྟོག་གི་ཅེ་ནས་མང་ལ་
 ཐུག་པ་དང་ནང་གི་རྒྱ་གཉིས་ཆོད་མཉམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་མ་མཐོང་
 ངོ། ། ནང་ཐིག་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་སྤྱེ་ལ། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཆོག་མང་པོ་དགོས་པར་སྤྲང་
 བས་མངས་པས་འདིགས་པས་མ་བྲིས་སོ། ། སྐད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་དང་པོར་སྤྲོད་རུང་དུ་བྱེད་
 བ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ལ། བར་དུ་རིམ་བཤུགས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལམ་བཟོད་དགོས་
 ཤིང་། མཐར་འབྱས་བྱ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནའང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 འཆང་རྒྱ་བས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གནད་ཆེ་ཞིང་དེའི་མཆོན་རྟེན་ཐིག་གིས་གཏན་
 ལ་འབེབས་ལ། ཐིག་ཀྱང་རྫོང་མེད་པའི་མཐོང་ཆོད་པར་སྤྲང་བས་དེའི་ལུགས་བཞིན་དུ་ལེགས་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐིག་གི་ཆོ་ག་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

1 ཐེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅུ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མཛོད་འཕུལ། ཤོག་གངས་356

2 རྩོམ་ཁ་ དབྱུས་དབང་།

གཉིས་པ་འེས་ནས་ལྷ་མོན་རིམ་བྱ་བ་ནི། སྤར་མདོར་བསྟན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་
 དང་ལུ་བ་ཏུ་ཕྱོགས་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པ་ནི་རང་གི་མདོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པའི་སྟོང་ས་
 ཡིན་ལ། ལྷ་མོན་བྱེད་པའི་ཆོ་གཉིས་ལས་འདིར་གསུངས་པ་སྤར་ཤར་ནས་ལུ་བ་ཏུ་ཕྱོགས་
 བར་བྱའོ།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་དེ་བཟང་ལ་སོགས་པས་བྱུག་ཅིང་མེ་རྟོག་གཅེས་དུ་
 དབྱས་སྟེ་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཟང་སོས་ལྷ་གནས་གང་དུ་རིམ་བྱུང་བའི་
 གནས་དེར་མཆོལ་རེ་བྱའོ།། དེ་ཡང་བདག་སོ་ལཱི་ལེའུ་ཆོ་རྣམས་སུ་བཞི་དང་ལྷ་གཞན་
 རྣམས་ལ་རྒྱུ་ལོ་བྱའོ།། འདི་ནི་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “བདུད་ཅི་ལྷས་ནི་ཀྱང་དུ་བྱུག་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞི་བྱ།’ བལ་བ་ཡི་ནི་
 གནས་རྣམས་སུ། སོ་སོར་རྒྱུ་ཤོར་བྱས་ནས་ནི།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། བརྒྱ་
 དཀྱི་ཏས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་རེ་གཉིས་པ་ལ་དེ་སྤར་བཤད་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིའི་གནས་བྱ་བཞིར་བྱ་སྟེ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྤར་རོ།། ལྷ་བྱང་དང་མར་མེ་མཛད་
 བཟང་སོ་དང་ཐེང་བས་²མེ་རྟོག་གཅེས་དུ་འབྲེམས་པ་ལས་གཞན་པའི་མེ་རྟོག་མ་བཤད་
 ལ། ས་ར་ཏ་དང་དུ་རི་ཀ་པ་དང་དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་ལྷ་གནས་སུ་མེ་རྟོག་དགོད་པར་ཡང་
 བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མས་དེའི་ཐིག་ལའི་དབྱས་སུ་མེ་རྟོག་དགོད་པ་དེ་གདན་དུ་དབྱས་བར་བཤད་
 པས། མེ་རྟོག་ཆོམ་བྱ་བྱེད་པ་སྤར་ནའང་དེ་ཉིད་སྤར་སྟེད་པ་མིན་ནོ།། མེ་རྟོག་ནི་རང་རང་གི་
 སྤགས་ཀྱིས་འགོད་པར་དུ་རི་ཀ་པ་བཞེད་དོ།། དེ་ནས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་སོར་
 རང་གི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་བཞིན་བསྒྲོམས་ནས་དེར་རང་གི་སྤྱིང་གའི་³ས་མོན་
 གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནས་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱན་དངས་ནས་བཅུག་

1 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། སོག་གྲངས་༥༥ནི་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
 གསུམ་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཅན་སོགས་པས་བྱ་བཞི་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

2 འབྲེང་བས་ དབྱས་དབས།

3 སྤྱིང་གའི་ གཅོང་དབས། དབྱས་དབས།

སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྒྲར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁར་བཅུག་པ་དེའོ། དེ་ལྟར་ཡེ་
ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བརྒྱུ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་བཤམ་ཉི་མའི་གདན་རི་ལྟར་རིགས་པ་ལ་བཞོད་
ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་བྱང་བ་བྱའོ། ། འདི་དང་སྟེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པར་
གདན་བཞད་པས་དེ་གང་ལ་གནས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་སྟོན་དུ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །
བྱ་བ་རྩ་བས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ནམ་མཁར་གནས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
བསྟེ་བར་བཞད་ལ། གྱེདོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་སོགས་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་ས་སོན་གྱིས་སྐྱེད་
པ་ཡང་བཞད་པས་དམིགས་པ་གསལ་ན་དགོང་བསྐྱེད་དང་མི་གསལ་ན་ས་སོན་སོགས་
ལས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ཀྱང་བྱའོ། ། མཆོད་པའི་གངས་ནི། རྒྱ་
རི་ཀ་པས། “མར་མེ་ལ་སོགས་མཆོད་པ་ཀུན། ལྟ་ཡི་གངས་བཞིན་རྣམ་བཞོད་དེ། བཅུ་
ལས་དམན་བཅིང་མི་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་གངས་⁴དང་མཉམ་བཤམ་མ་འབྱོར་
ན་ཡང་བཅུ་ལས་ཉུང་བ་མི་བྱའོ། ། མཆོད་པ་བཞམ་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དག་སྟོན་གྱི་
མཆོད་པ་བྱ་བཞིར་བཞམ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁ་ཅིག་ཅིག་པའི་སྟེང་ནས་དང་། གཞན་དག་
ལྟ་རེ་རེའི་མདུན་དུ་བྱ་བཞིར་བྱ་གསུང་མོད་ཀྱང་སྟེ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། ། འདིར་དམ་
ཆོག་པ་སྐྱེད་པ་མ་བྱས་པར་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱེད་པ་དབལ་
འཛིན་དང་ལ་བ་བ་⁵སོགས་གྱིས་བཞད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡང་ས་ར་ཏ་དང་མི་
སྐབ་རྒྱ་བ་དང་ནག་སོ་སྟོད་པ་དང་རྒྱ་རི་ཀ་པ་དང་སྟེང་བ་⁶སོགས་གྱིས་བཞད་པ་ལྟར་དམ་
ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

¹ མེ་མར་ ལྟ་འབྱམ་དབར་མ། གཅོང་དབར།

² བཞོད་སྟེད་ ལྟ་འབྱམ་དབར་མ། རྟེན་དབར།

དགོང་སྟེད་ གཅོང་དབར། དབྱས་དབར།

³ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་རྒྱུ་བ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྐྱེས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སོག་གངས་མཁོ་ན་

⁴ གསུངས་པ་ལྟ་གངས་ དབྱས་དབར།

⁵ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལྱས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

⁶ རྟེན་དབར་ དབྱས་དབར།

གསུམ་པ་(བུམ་པ་ལྷ་མོན་)ལ་བཞི། བུམ་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་དང་གངས་བསྟན་པ། བུམ་ཐུས་
 དང་མཆན་མ་གྱི་ཚུལ།¹ བུམ་པ་རི་ལྷར་བཤམ་པ། བུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
 པའོ། ། དང་པོ་(བུམ་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་དང་གངས་བསྟན་པ་)ནི། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གསེར་དབུས་
 བངས་དང་འཛིན་པ་གང་རུང་དང་རི་ལྷར་འཕྲོར་པའི་བུམ་པ་བྱ་བར་གསུངས་པས། དེ་
 བཞི་ལས་གཞན་པའི་ར་གན་ལ་སོགས་པ་ཡང་རུང་ངོ་། ། ཆད་ལ་དུས་འཁོར་ལས་ནི་རྒྱས་
 གི་བུམ་པ་ལ་ལྷོ་བའི་རྒྱམས་སུ་སོར་བརྟུ་བྱལ་དང་ལྷོ་བའི་འོག་ནས་ཁ་དང་མཚུའི་བར་གྱི་
 དབངས་སུ་སོར་ཉི་ཤ། ཁའི་མཆོམས་ནས་འཕྱང་བའི་མཚུ་ལ་སོར་གཉིས་དང་མགྱིན་པའི་
 དབངས་སུ་སོར་བྱལ། མཚུའི་མཐའ་ནས་མཐའ་གཞན་གྱི་བར་ལ་སོར་བརྟུད་ཡོད་པའི་ཆ་
 གཉིས་མགུལ་བའི་སྐབས་དང་ཆ་གཅིག་མཚུ་གཉིས་ཀྱི་ཞེང་དུ་གསུངས་ཏེ་དབང་གི་བུམ་
 པ་ཡང་²འབྲེལ། རྒྱད་གཞན་རྣམས་ལས་བུམ་པ་ཅ་བ་དང་ནག་ཉོག་མེད་པ་མཚུ་འཕྱང་
 བ་མགྱིན་པ་རིང་བ་གསུམ་པ་ཆེ་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བ་ནི་ཞབས་སྟེགས་སོ། ། ཉག་
 སོ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་ན་དེས་ཆོག་ལ་དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲས་བུ་གས་པ་འཕམ་
 མོད་ལེ་³ཀོར་རམ་ཅན་གྱི་ཕྱེ་བྱས་དཀར་པོར་བྱ་སྟེ་རྩོ་རྒྱས་དང་ས་དཀར་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་
 པར་བཤད་ངོ་། ། མཚུ་ནི་གསལ་པ་ལྷར་མིན་གྱི་ཁའི་འབྲམ་ནས་འཕྱང་བའོ། ། ཟུང་འབྲུག་
 གསལ་བ་ལས། “བུམ་པ་དེ་དག་ནང་ནས་ནི། རྣམ་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་ལྡན་པར་བྱ། སོར་
 མོ་བརྟུད་ཀྱི་ཆད་ཀྱིས་ནི། མགྱིན་པ་མཐོ་ཞིང་རྣམ་པར་མཛེས། ལྷོ་བའི་རྒྱར་ནི་མཐོ་ལྷ་
 འོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཆད་ཞན་ན། ཡོན་བདག་དགེ་བར་འཁྱུར་མ་ཡིན། ཉག་པོ་རྣམ་པར་
 སྤངས་པ་དང་། ཅ་བ་དོར་ཞིང་མ་འབྱུར་བ། བྱ་ག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གས་
 པ་མེད་པ་གཟུང་།”⁴ ཞེས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་གསུངས་པས་གཞན་མ་དེས་པར་

༡ འཕྲི་ཚུལ་ རྟེན་དཔལ་

༢ བུམ་པ་ལ་ཡང་ གཅོད་དཔལ་ དབུས་དཔལ་

༣ བརྟུགས་བའམ་མོད་ལ་ དབུས་དཔལ་

༤ རྟེན་འགྲུལ་ རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྐྱེ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟུང་འབྲུག་གསལ་པ། སོག་གངས་ན་ན་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་པ་དང་བྱལ་བ་གཉིས་ཟུང་མི་འབྲ་བ་མ་ཟད་མདུན་དུ་ཆོག་རྒྱུད་གཅིག་ལྟགས་ཡོད་དེ། སོར་སོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚུ་འཕྱང་བ། ལྷོ་

བཞེད་པའོ། ། གངས་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་འཇམ་དྲོར་ལ་རྒྱས་པ་ལ་ལྟ་དུ་ཡོད་ཀྱི་
བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ལས་བྱམ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱམ་ན་ནམ་རྒྱལ་དང་ལས་བྱམ་གཉིས་སམ་
ནམ་རྒྱལ་གཅིག་ཕྱ་བྱེད་པའང་བཤད་ལ། སོ་གང་དབྱུས་མའི་ལྟ་གངས་སམ་དེའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལྟའི་གངས་སམ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྟེན་ལྟ་ལ་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་མ་དང་
སེམས་དཔའ་དང་སེམས་མ་དང་ཁོ་བོར་བསྐྱམ་ནས་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་
ལ་འཁོར་ལོ་ལྟའི་སྒྲོ་ནས་ལྟར་བྱེད་པ་སོགས་སྟེད་ཕྱགས་མང་སོ་ཞིག་གསུངས་ནས་དེ་དག་
ལ་དཔགས་ཏེ་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཤད་དོ། ། ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་།
“རྟེན་ཆོན་ལ་ནི་ལྟ་གངས་སམ། ཡང་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་།”¹ ཞེས་རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཁྱདས་སུ་བྱམ་ནས་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་དཔགས་ནས་རྟེན་ཆོན་རིགས་པའི་གངས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བྱམ་རྟེན་དང་མཆོན་མ་གྱི་རྒྱལ་)ནི། བྱམ་པའི་ནང་རྟེན་རིམ་གཞུག་པ་ལ་དོ་རྟེན་
མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྱག་པ་ལས། “སྐྱེ་ལྟ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་དང་འབྲུ་ལྟ་དང་། ག་བྱར་ཚུན་
དམར་སོ་སོགས། སྐྱེ་གྱི་རྒྱ་ཡིས་དགང་བར་བྱ།”² ཞེས་རྟེན་ལྟ་ཡང་གསུངས་སོ། ། རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་ནི། ལྷ་ཏིག་དང་གསེར་དང་བརྒྱ་རྩ་ག་དང་བྱི་བྱ་དང་སྐྱ་མེན་ནོ། ། བརྒྱ་རྩ་ག་མེད་
ན་དེལ་དང་ཟངས་དང་བྱུང་གང་བྱུང་དོ། ། ལྷ་མེན་མེད་ན་ནོར་བུ་ཡང་བྱུང་དོ། ། སྐྱེ་ལྟ་
ནི། སྤྱི་བྱ་བྱི་³དང་ཀླུ་ཀླུ་རི་⁴དང་ཨ་བ་རྩ་རི་⁵ཏ་དཀར་སོ་དང་དཔྱ་ལྷུའུ་⁶དཀར་དམར་ཏེ་

བའི་རྒྱུར་ནི་སོར་ལྟོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཆད་གཞན་ན། ཞེས་གསལ།

¹ རྟེན་ཆོན་རྒྱུད་འགྲེལ་ རི་སྐྱ་གཙན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིན། ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ། སོག་གངས་མ་༢༣༡

² རྟེན་ཆོན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཁ་རྟེན་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་བྱག་པ། སོག་གངས་མ་༢༤༡ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྟ་གྱི་
སེང་གི་དབྱུག་པ་ཡི། ལྷུ་ལ་དང་གཞན་མི་བྱུག། ས་ཏེ་བའི་སྐྱེ་ཆེན་བཅས། གསེར་དང་དེལ་དང་སྐྱ་ཏིག་དང་། ལྷ་མེན་གྱི་བྱ་རིན་
ཆེན་ལ། ཏེ་ལ་དང་ནས་དང་ཕོ་དང་ནི། སོན་སྐྱ་གྱེ་བྱུང་དང་སྐྱ་དགར་བཅས། ག་བྱར་ཚུན་དམར་སོ་སོགས། སྐྱེ་གྱི་རྒྱ་ཡིས་དགང་བར་
བྱ།” ཞེས་གསལ།

³ སྤྱི་བྱ་བྱི་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

སྤྱི་བྱ་བྱི་ དབྱུས་དཔར།

⁴ ཀླུ་ཀླུ་རི་ དབྱུས་དཔར།

⁵ ལྷུའུ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་ཆོན་གཙང་དཔར།

དབྱུག་པའི་ཕུགས་ལོ།། དང་པོ་ནི། ལྷག་ཚེར་བ་ཡིན་ཟེར་རོ།། གསུམ་པ་ནི་གཞན་གྱིས་
 མི་སྐྱབ་པ་དཀར་པོ་ལོ།། དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས་དབང་ལག་གཅིག་ལ་བགྱངས་སོ།། འབྲུ་
 ལཱ་ནི། ཉིལ་དང་ནས་དང་མོན་སྐྱན་དང་འབྲས་སོ་བ་དང་མོ་ལོ།། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་གྲོའི་
 རོད་ལ་མོན་སྐྱན་གེུ་གསུངས་སོ།། ཞེས་ཆག་འགྱུར་ལས་འགྱུར་ལ། དབང་ལོའི་འགྱུར་
 དང་དབང་གི་རབ་བྱེད་ལས་འབྲས་སོ་བའི་རོད་ཏུ་གསུངས་སོ།། མོན་སྐྱན་གེུ་དང་མོན་
 སྐྱན་རྟེན་ཉི་སྐྱན་མ་ཆེ་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་གསུངས་སོ།།² འབྲུ་ལྷ་དང་སྐྱན་ལྷ་ལ་རྟོ་
 རྟེ་མཁའ་འཁོར་འདི་དང་རྒྱུད་མི་འབྲུ་ཅམ་རེ་གསུངས་སོ།། གཞུང་འདིར་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་
 བཅས་པའི་བྱེད་ཆུ་དང་ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་དེ་ནི་དུ་རི་ཀ་པས། “ག་བྱར་གྱར་གྱུ་
 ཅན་ཅན་³དང་། ཅན་ཅན་དམར་པོ་སྒྲ་ཅི་ནམས།། ལྷགས་བསྐྱུས་ནས་ནི་སྐྱག་པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྷ་སྐྱེ་ལྷ་ཆུན་ལྟོ།། འཕྲོ་རྟེན་ཉིས་སྟོང་པོ་ལྷ་ཡང་བཤད་པས་ལྷ་
 ལྷག་ཏུག་སྐྱེ་བུམ་ཇས་སུམ་ཅུའོ།། སྟོང་པོ་ལྷ་ནི། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ལྷ་འཛོམས་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་ལས། “སའི་སྟོང་པོ་ཉིལ་དང་རྒྱུད་སྟོང་པོ་ལན་ཅུ་དང་ཅི་ཐོག་གི་སྟོང་པོ་མར་དང་ཤིང་
 ཐོག་གི་སྟོང་པོ་བྱ་རམ་དང་མེ་ཉོག་གི་སྟོང་པོ་སྤྲང་ཅིའོ”⁵ ཞེས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་དུ་རི་
 ཀ་པས། “བསང་བདུག་བཤེགས་བསྐྱད་སྟོན་འཁོ་བས།། དེ་ཞིམ་པ་ཡི་རྒྱས་བཀའ་སྟེ།”⁶
 ཞེས་པ་དང་། འཕྲོ་རྟེན་ཉིས་བཤད་པ་ལྟར་བུམ་པ་ནམས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཞིང་གྲུ་གྲུལ་
 གྱིས་བདུག་ཡུངས་ཀར་⁷གྱིས་བརྟེགས་ལ་བཤེགས་བསྐྱད་བདུད་ཅི་འབྲེལ་པ་སོགས་

1 གཞོ་བ་ དབྱུག་དབང་།

2 གསུང་རོ།། ལྷ་འབྲས་དབང་མ། གཙང་དབང་ དབྱུག་དབང་།

3 ག་བྱར་གྱར་གྱུ་ཅན་ཅན་ རྟེན་དབང་།

ག་བྱར་གྱར་གྱུ་ཅན་ཅན་ དབྱུག་དབང་།

4 རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེ་ལྷ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྐྱེས་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། རོག་གངས་306བཟ

5 རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེ་ལྷ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ལྷ་འཛོམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གསལ་པའི་སྟོན་མེ། རོག་གངས་361ནལ

6 རྟེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེ་ལྷ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྐྱེས་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། རོག་གངས་306བཟ

7 རྒྱུངས་ཀར་ དབྱུག་དབང་།

ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྟུང་ངོ་། དགང་བའི་ཚུ་ལ་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
 ཉ་སྒྲུང་དང་ཐོང་བྱ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་ཚུ་སྒྲུངས་ལ་སྟོད་གཞན་དང་མ་རེག་པར་བྱ་
 བར་བཤད་པ་¹ལྟར་གྱི་ཚུ་གཙང་མ་སྟོག་ཆགས་མེད་པ་དེ་བཟང་དང་བསྐྱེས་པས་རན་པར་
 དགང་ངོ་། ཚུ་ལ་འོ་མ་དང་ཆང་བསྐྱེ་བར་ས་ར་ཉས་བཤད་ངོ་། བྱམ་པ་གང་ལ་བྱམ་ཇས་
 རི་ལྟར་གཞུག་པ་ནི། གཞུང་འདྲིར་འབྱོར་པ་རྒྱུང་ན་རྣམ་རྒྱལ་དང་ལས་བྱམ་གཉིས་རིན་
 བོ་ཆེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་བྱ་ཡི་བྱམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རྣམ་རྒྱལ་ནི། དེས་པར་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་བྱམ་ཇས་གཞན་རྣམས་བྱམ་པ་རྣམས་
 གྱི་ནང་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་འདྲ་བར་བཞེད་ངོ་། རོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་འབྲུ་སྟན་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམས་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་བྱམ་པ་གཞན་རྣམས་དེའི་ཚུས་དགང་བར་བཤད་
 ངོ་། འུ་རྟི་པ་²དང་རྩ་བ་རྩ་ཉུང་འབྲུ་སྟན་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་ཇས་རྣམས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་
 འཇུག་པར་བཤད་ལ། འུ་རྟི་པས་³དེའི་རྒྱ་མཆན་དུ་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་
 བྱ་བ་མང་བ་བཀོད་ནས་བྱམ་པ་གཞན་ལས་དེ་བྱུང་པར་དུ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྟེད་བཅས་
 བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པར་བཞེད་ངོ་། བྱང་ཇས་རྣམས་གཞུག་རྒྱལ་ལ་བརྩམས་ཀྱིས་འབྲུ་
 སྟན་བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཞེས་ལ་བྱིན་
 ཀྱིས་བཞུབས་རས་ཀྱིས་གཏུམས་པ་ཁ་རྒྱན་⁴ལ་བཏགས་ནས་སྟོས་ཀྱིས་བདུགས་ལ་⁵བྱམ་
 རྒྱའི་ནང་དུ་གཞུག་ཅིས་འཆད་ཀྱང་། རྩ་བ་རྩ་ཉུང་དང་མི་བྱུ་རྟིས་བྱམ་པའི་ནང་དུ་སྒྲགས་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འཛིགས་བྱེད་ལྟས་བྱམ་ཇས་ཀྱིས་བཀང་བའི་སྟོད་བྱམ་པའི་སྟེང་
 དུ་འཛོག་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། བྱང་ཇས་དེ་དག་བྱིན་ཀྱིས་རྫོབ་པའི་སྒྲགས་ནི། ཡི་

¹ མ་རེག་པར་བཤད་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ།

² འུ་རྟི་པ་ དབྱུས་དབང་།

³ འུ་རྟི་པས་ དབྱུས་དབང་།

⁴ གཏུམས་པ་ཁ་རྒྱན་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ།

⁵ བདུག་པ་ དབྱུས་དབང་།

བཅུ་གྲུ་ཁྱེ་¹ལྷུ་ལྷུ་། ཡོ་བཅུ་རྩུ་ལྷུ་ལྷུ་། ཡོ་བཅུ་པེ་ག་ལྷུ་ལྷུ་། ཡོ་བཅུ་གཞེ་ལྷུ་ལྷུ་། ཡོ་བཅུ་
ཨ་མེ་ཏེ་²ལྷུ་ལྷུ་། ཞེས་བ་མཐུན་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་དང་སྤྱིང་པོ་དང་བདུད་ཅི་ལྷའི་ཐུགས་
སྤྱུ་ལྷུ་རྩེ་ཏེ་ལས་བཤད་པས། དེ་ལྷ་ལ་ཡང་། ཡོ་བཅུ་གཞེ་ལྷུ་ལྷུ་། ཞེས་བྱའོ། ། བྱམ་པའི་
མགུལ་ཆིངས་ལ་རས་དཀར་སེར་དམར་གསུམ་མམ་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལྷང་གྱ་³དང་སྤྱན་
པོ་ཡང་གསུངས་པས་དེ་དག་གང་རུང་སྟེ་རས་བྱང་དང་མེ་ཏོག་གི་ཕྱོང་བ་⁴འཆིང་བར་མང་
པོས་བཤད་དོ། ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གྱང་། “མཁྱིན་པར་རས་བྱང་གསར་པས་དཀྱི།”⁵
ཞེས་རས་གསར་བ་ཉིས་རིམ་གྱིས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ། འཛིགས་བྱེད་ལྷས་བྱམ་པ་སོ་
སོའི་ལྷའི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པའི་མགུལ་ཆིངས་འདོད་མོད་གྱང་ཤེས་བྱེད་མི་སྤྲང་འོ། ། ལྷ་
བྱང་གིས། “གོས་ནི་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། བྱམ་པའི་མཁྱིན་པ་བཅིང་བར་བྱ། གོས་
གྱིས་སྟེང་ཏུ་སྤྲད་བྱ་དག ། དཀར་པོ་ཆོ་ག་མཁས་པས་དམོད།”⁶ ཅེས་གསུངས་པའི་རྩེས་
སྤྱུ་འབྲངས་ནས་སྤྱི་ལན་བདུན་བཞུས་པའི་སྤྲད་བྱ་དཀར་པོ་བདུན་གྱིས་དཀྱི་ཞིང་། དཀྱི་
པའི་ཐུགས་ནི། ཡོ་བཅུ་པེ་ཁ་ར་རུ་ལ་མ་ལ་དེ་ལྷུ་ལྷུ་། ཞེས་པའོ། ། སྤྲད་བྱ་དེས་མགུལ་
ཆིངས་འཆིང་བར་བེ་བྱ་ཉིས་སོ། ། ལྷུད་གཞན་ཏུ་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་དང་མཐུན་པའི་ཁ་
དོག་ལྷས་དཀྱི་བར་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲད་པ་དཀར་པོ་ཁོ་ནར་མ་དེས་པའི་བྱངས་
ཏེ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཁ་དོག་བཙོས་པའི་⁷སྤྲད་པས་བརྒྱུ།”⁸ ཅེས་གསུངས་པས་
སོ། ། མགུལ་ཆིངས་ལ་རས་ཞེས་པ་ལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གོས་ཞེས་སྤྱིར་

1 རྩོམ་མེ་ དབུས་དབང་།

2 ཨ་མེ་ཏེ་ རྩོད་པར།

3 ལྷང་གྱ་ གཅིང་དབང་། དབུས་དབང་།

4 འཆིང་བ་ དབུས་དབང་།

5 རྩོད་གཤམ་ ལྷུད་འབྲུམ་ ཁ་དོག་མཁའ་འགྲོའི་ལྷུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱུག་གི་ སྤྱི་གྲངས་༤༩བཤ ལས་བྱང་བ་ལྷུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཁྱིན་
པར་རས་བྱང་སར་པས་དཀྱི།” ཞེས་གསལ།

6 རྩོད་ལྷུ་ ལྷུད་འབྲུམ་ རྩོད་དཔོན་ལྷའི་བྱང་ཆུག་ དཀྱི་ལ་ཆོག་ཉི་ལུ་གི་ སྤྱི་གྲངས་༡༣༤བཤ

7 བཙོས་པའི་ ལྷུ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྩོད་པར། དབུས་དབང་།

8 རྩོད་གཤམ་ ལྷུད་འབྲུམ་ ཁ་དོག་མཁའ་འགྲོའི་ལྷུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་བྱུག་གི་ སྤྱི་གྲངས་༤༩བཤ

སྒྲོས་ཤིང་། དམ་ཆོག་དོ་རྩེས་སྐུམ་བྱ་ལ་ཡང་བཤད་པས་ཡོངས་མ་སྤྱད་པའི་རས་གཙང་
 མ་ཆེད་ན་དེ་ལ་བྱ་ལ་མ་ཆེད་ན་དར་ལ་སོགས་པ་རྩི་ལྟར་རིགས་པ་ལས་བྱའོ།། རས་ལ་
 ཁ་ཆར་མ་ཉམས་པ་ཞེས་ཀྱང་དཀྱིལ་ཆོག་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་།། མགུལ་ཆིངས་ལ་
 རོག་འདི་¹བྱ་རྒྱ་གཞུང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ན་མི་གསལ་ལ་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་རྣམ་
 འཛམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞན་དུ་ཡོངས་མ་སྤྱད་པའི་རས་གཙང་མས་ཐོར་ཙོག་གསུམ་གྱི་
 རྒྱལ་དུ་དཀྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ།། ཁ་རྒྱན་ནི། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
 “ཁ་ནི་ཤིང་ལོ་གསར་བས་དགང་།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ནས་ཀྱང་
 ཡལ་འདབ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་གིས་ཁ་བརྒྱན་པར་བཤད་ངོ་།། སྤྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་ལྟམ་
 བྱ་བཟང་པོ་དང་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་ཁ་བརྒྱན་པར་གསུངས་སོ།། ཤིང་ལ་ཨ་ལྷ་ལ་
 སོགས་པའི་ཤིང་ལྟ་³དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོས་གསུངས་ལ་འདིར་ཡང་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་
 བོད་ན་མི་ཆེད་པས་འབྲས་བྱ་དང་ཡལ་འདབ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཤིང་འི་ཞིམ་⁴པོ་
 ལ་བྱའོ།། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཀྱུ་ཤིང་རྒྱན་སོ་ལོག་ཏུ་གདིང་།”⁵ ཞེས་ཀྱུ་ཤིང་བྱམ་
 པའི་གདན་དུ་བཤད་ཀྱི། ཁ་རྒྱན་དུ་མ་བཤད་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་ཁུངས་སྐབ་རྣམས་ནས་ཀྱང་
 ཀྱུ་ཤིང་ཁ་རྒྱན་མ་བཤད་པར་ཡལ་འདབ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་གིས་བྱ་བར་
 བཤད་ངོ་།། ཞོར་བྱ་ཡུངས་ཀར་⁶དུར་བ་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། “དུར་བ་ནི་རམ་པ་
 རྩེ་བཀྱའིས་པས་ལོ་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཀྱུ་ཤིང་མ་བྱའི་སྒོ་བདུན་བདུན་གཞུག་།”⁷ཅེས་

¹ རོག་འདི་ སྐུ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། དབྱས་དཔར།

² རྩེ་བཀྱའ། རྒྱད་འབྲས། ཁ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་ལ། སོག་གངས་༢༡བཤེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ནི་
 ཤིང་ལོ་སར་བས་དགག།” ཅེས་གསལ།

³ ཤིང་ལ་ སྐུ་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

⁴ རྒྱན་པའི་འི་ཞིམ་པོ་ སྐུ་འབྲས་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

⁵ རྩེ་བཀྱའ། རྒྱད་འབྲས། ཁ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ཞེ་དྲུག་ལ། སོག་གངས་༢༡བཤེ

⁶ ཡུངས་ཀར་ དབྱས་དཔར།

⁷ རྩེ་བཀྱའ། རྒྱད་འབྲས། རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྣམ་འཛམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སོག་གངས་༢༡བཤེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དུར་བ་ནི་རམ་པ་སྟེ། བཀྱའིས་པས་ལོ་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཀྱུ་ཤིང་མ་བྱའི་སྒོ་བདུན་བདུན་བྱམ་པའི་ཁར་གཞུགས་སོ།” ཞེས་གསལ།

སངས་རྒྱལ་གསང་བས་བཤད་པ་ནི་ཁ་རྒྱན་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེའི་ཁར་ནི།
བཀའ་གིས་པའི་ཤིང་ལྷ་ངན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་ལ་རྩོམ་གཞག་
སྟེ་²བཀའ་གིས་པའི་ཐག་བས་བཏགས་ཏེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་ཁ་རྒྱན་བྱ་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དུར་བ་སོགས་འཇུགས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེས་འབྲེལ་
པ་ལས་མགུལ་ཆེངས་ལ་སྟེ་བས་སྒྲན་པའི་སྟེང་དུ་རྩ་དུར་བ་⁴ཉག་མ་བདུན་བཞགས་ལ་
སོགས་པ་མི་འཇུག་པའི་དོན་དུ་འཇུགས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། བེ་མ་ལ་མི་ཉ་དང་
བདེ་བའི་ལྷ་གྲས་དུར་བ་ནི་ཁ་རྒྱན་གྱི་དོན་ཏེ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གསང་བ་སྟེ་རྒྱུད་དང་མི་
མཐུན་པས་ཆོད་མར་གཟུང་དུ་མི་བྱུང་ལ། དུར་བ་ཁ་རྒྱན་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་གྲུ་གས་ཁ་རྒྱན་
བྱེད་པའི་ཁུངས་མིན་ཞིང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཁ་རྒྱན་བཞག་ནས་བྱ་རྒྱུད་
པའི་གཞུང་གིས་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་དག་གི་དག་པ་ལ་གྱི་རྩོར་ལས་
རིམ་གྱི་⁵ཆོ་ག་ལས། སྒྲན་དང་འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ལྗེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཐུགས་དང་སྦྱ་མདོག་གི་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། མཉམ་སྦྱར་
གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “བྱམ་པ་ལྷ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། ‘ཁ་རྒྱན་མགུལ་ཆེངས་རྟ་བབས་
རྒྱན།’ གཟུངས་ཐག་⁶ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྟགས། སྒྲན་ལྷ་ཐུགས་རྩེ་བྱང་ཆུབ་སེམས།
འབྲུ་རྣམས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན། རིན་ཆེན་རྣམ་ལྷ་སྦྱ་ཡི་འོད། སྟོང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་
ཀྱི་དཀྱིངས། སྟོས་སོགས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ།”⁷ ཞེས་གྲུ་གྲུར་རིམ་བཤད་དོ།

1 ཁ་རྒྱན་ དབྱས་དབང་།

2 བཞག་སྟེ་ དབྱས་དབང་།

3 རྩོམ་སྟེ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡེ་ཤེས་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བ། རྣམ་འཛུལ་གྱི་འབྲེལ་ལ། རོག་གྲངས་749བཤ

4 རྩ་དུར་བ་ སྦྱ་འབྲུས་དབང་ལ། རྩོམ་དབང་། དབྱས་དབང་།

5 གྱི་རྩོར་ལས་རིམ་གྱིས་ དབྱས་དབང་།

6 གཟུང་ཐག་ དབྱས་དབང་།

7 རྩོམ་སྟེ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཡེ་ཤེས་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་རྩ་མོ། མཉམ་སྦྱར་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ རོག་གྲངས་722བཤ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཁ་རྒྱན་མགུལ་ཆེངས་རྟ་བབས་འཇུན།’ ཞེས་གསལ།

ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་གྱིའོ།¹ ཞེས་གཞན་དག་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་སྤེང་བར་བཀོད་དོ།

གསུམ་པ་(བུམ་པ་ཇི་ལྟར་བཤམ་པ་)ནི། བསྐྱེམས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཤར་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཤམ་པ་དང་། བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས་དབང་ལྡན་གྱི་མཆོམས་ན་གནས་
པའི་བུམ་པ་ལྷག་གནས་ཁྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་སྤྲ་མ་ནི། ལྷ་ལྷ་མོན་བུམ་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་དེའི་ཕྱིའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་བུམ་པ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་
པའི་བུམ་པ་ནི་དབུས་སུ་བྱའོ། ཕྱི་མ་ནི། རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མཆོན་མ་དགོད་པའི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་མཁྲལ་རེ་རེ་སྤེང་དུ་རང་དང་མཐུན་པའི་གདན་ཀྱི་ཤ་སོགས་ལ་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཀོད་པའོ། དྲ་རི་ཀ་པ་དང་ཕྱུར་རྟེན་ཏེས་བུམ་པ་བརྒྱད་སྟོ་དང་མཆོམས་
དང་དགྲུ་པ་དབུས་སུ་དགོད་ཅིང་དྲ་རི་ཀ་པས་ཤར་སྟོའི་གཡོན་དུ་ལས་བུམ་འགོད་དེ་བུམ་པ་
འགོད་པའི་སྐབས་གཉིས་ལས་འདི་ནི་ལྷག་གནས་ཁྱེད་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་དགོད་པའོ།

བཞི་པ་(བུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ནི། བུམ་པའི་སྤེང་དུ་རྩྭ་ཡིག་གིས་བསྐྱབས་
པའི་དུང་ཆོས་སམ་ཐོད་པ་གཞག་གོ། དེ་དག་མ་རྟོན་ན་རྩྭ་སྟོད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲུག་སྟེ། ཟུང་
འབྲུག་གསལ་བ་ལས། “བུམ་པར་གནས་པའི་རྩྭ་སྟོད་ཀྱི། སྤེང་དུ་རྩྭ་རྩྭ་གཞག་པར་བྱ།”²
ཞེས་སོ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་ལ་བ་པས་³ ཀྱང་རྩི་བཟང་གི་ཆུ་དང་བཅས་པའི་
སྟོད་ཀྱི་སྤེང་དུ་རྩྭ་རྩྭ་གཞག་པར་གསུངས་སོ། དཔལ་འཛིན་སོགས་མང་པོས། དུང་ཆོས་
སོགས་མ་བཞག་པར་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་⁴ དང་བཅས་པའི་རྩྭ་རྩྭ་སྟོད་བུམ་པའི་ཁར་འཛོག་པ་
ཡང་བཤད་དོ། དུང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་རྟོན་པའི་བདུད་ཅི་ལྔ་དང་རྩི་བཟང་གི་ཆུ་
ལ། རྩྭ་སྟོད་ལ་སྤྱོད་ཀ་ཅ་རྩྭ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་ལན་བདུན་བསྐྱབ་གོ། སྤེང་བ་⁵ལས་

1 འགྱིའོ། རྩྭ་དབང་།

2 རྩྭ་བསྐྱབ་ཆུ་དང་འགྲེལ་ རྩྭ་གཞན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིས། ཟུང་འབྲུག་གསལ་བ། སོག་གུངས་33ཅན་3

3 བསྐྱེམས་དཔེ་བཞི་གར་ལྔ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱབ་འབྲུར་སོགས་དང་བསྐྱབ་ནས་འཛོམས།

4 འགྱིའོ་བཤད་ རྩྭ་འབྲུག་དབང་ལ། རྩྭ་དབང་། དབུས་དབང་།

5 སྤེང་དང་ གཙུང་དབང་།

6 འགྱིའོ་བཤད་ དབུས་དབང་།

ལན་བདུན་བསྐྱགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིར་བྱས་པའི་དོན་རྗེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐུགས་དེ་དག་བཛོད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅི་དང་ཆུའི་རྩལ་
 སྤྲ་རབ་རྣམས་དོན་རྗེའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པར་སེམས་པ་སྟེ་སྐུགས་དོན་¹ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།
 དེས་ན་བྱམ་པ་ཆུས་འགོངས་པའི་ཆེ་བྱམ་པའི་ཁར་དོན་རྗེ་བཟུང་ནས་²བཀའ་བས་དོན་རྗེའི་
 ཆུར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མང་བས་དེའི་ཁར་དྲང་
 ཆོས་སོགས་གཞག་པར་འདིར་གསུངས་པས་བྱམ་པ་གཞན་ལ་མི་དགོས་སོ། དེའི་སྟེང་དུ་
 མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བ་³དབྱུས་སུ་བཅེངས་པའི་དོན་རྗེ་གཞག་གོ། མི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་⁴
 ཞེས་བཛོད་ལ་ལྟའི་གསྐྱའི་ཆུ་ཡིད་ཀྱིས་བཀྱག་ལ་བྱམ་པའི་ཆུ་དང་འོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་
 འོག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེང་དོ། རྣམ་རྒྱུ་ཏ་དང་མི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་བྱང་དེ་བཞིན་ཏུ་བཤད་དོ།
 དེ་ནས་བསང་སྤྱང་སྟོན་ཏུ་འགོ་བས་མི་ལས་⁵འོན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པར་བསྐྱོམ་སྟེ་སྟེང་བའི་⁶
 འབྱུར་གཉིས་ཀ་ལས་དེ་ལྟར་⁷འབྱུང་བ་ལྟར་བྲུའི་པ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་རྣམ་རྒྱུ་ཏ་
 དང་མི་རྒྱུ་རྒྱུས་བྱང་དོ། རྒྱུ་ལས་གཞལ་ལས་ཁང་དུ་སྟེད་པར་དུ་རི་ཀ་པ་དང་བརྒྱ་རྒྱུ་
 ཏས་སོ། དེ་ནས་བྱམ་པའི་ནང་དུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་གདན་དང་བཅས་པ་སྤྲད་ཅིག་གིས་
 བསམས་ལ། སྟེང་གའི་⁸ས་ཐོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདུན་དུ་སྦྱོན་བྲངས་
 ཏེ་ཞབས་བསིལ་དང་ཞལ་བསིལ་དང་མཆོད་ཡོན་སྤལ་ལ། དམ་ཆིག་པ་ལ་བརྩག་པས་
 ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོ་བོར་སྤར་སྐྱགས་པའི་ཆུ་

1 སེམས་པ་སྟེ་དོན་ དབྱུས་དབང་།

2 བཟུངས་ནས་ རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 འབྱེང་བ་ དབྱུས་དབང་།

4 རྒྱུ་ཏེ་མ་རྒྱུ་ཏེ་སྐྱ་རྒྱུ་ རྗེ་དབང་།

5 སྤེལ་ས་ སྤྱུ་འབྱུས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

6 སྤེལ་ས་ གཙང་དབང་།

7 འབྱེང་བའི་ དབྱུས་དབང་།

8 ད་ལྟར་ རྗེ་དབང་།

9 སྟེང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

དང་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བསམ་མོ། མཚན་མ་ལ་དམ་ཆེག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་
བྱུང་བར་བསམ་པར་གསུངས་པས་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དམ་ཆེག་པར་བསྐྱེད་
ནས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེདོ། ལས་བྱམ་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། རྩ་རྩི་
ཏ་དང་མི་རྩུ་རྩིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་བཤད་ནས་བྱམ་པ་འདི་དང་འདིར་ལྟ་འདི་སྐྱེད་མི་གསལ་
མོ། ལྟ་བུར་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་ལ་བ་བ་¹དང་ནག་པོ་སྐྱོད་པ་དང་མི་སྤུ་
ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། བརྩ་རྩི་ཏས། “རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་
པ་རུ། ལྟ་ཡི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་ཡང་། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བསམ་པར་བྱ། ‘གཞན་དུ་
འཁོར་ལོའི་རྗེས་འབྲང་བ། རིགས་དང་བཅས་པ་བསམ་པར་བྱ།”² ཞེས་བཤད་ལ། གྱི་
རྫོང་³ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་ལྟ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། རོན་ཡོད་
ཞབས་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་གཙོ་རྒྱུ་དང་བྱམ་པ་གཞན་དུ་ལྟ་སོ་སོར་ཆོ་ག་གསུམ་
ཀྱིས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་འདི་དགོངས་པ་མཐུན་ཏེ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སྐབས་
སུ་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་ལ་གཙོ་བོའི་ཐུགས་དང་ལུ་ད་ཀ་གང་རུང་བརྩེ་བར་གསུངས་ཀྱི་⁴
ཐུགས་གཞན་བརྩེ་བར་མ་གསུངས་ཤིང་། བྱམ་པ་གཞན་ལྟ་གང་གི་ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་
ཐུགས་བརྩེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བྱམ་པ་གཉིས་མམ་གཅིག་ལས་མེད་ན་
གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་ལྟ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་ལ་དེ་དག་ལས་མང་བར་ཡོད་ན་ལྟ་ལྟའི་སྟོན་སྐྱེད་པ་
རི་ལྟར་བསྐྱུས་དབྱེད་ལ་བྱམ་པ་གང་དུ་ལྟ་གང་སྐྱེད་ཤེས་པར་བྱའོ། བྱམ་པ་གཞན་ལས་
ཁང་དུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོའི་བྱམ་པར་ལྟ་ཆང་བ་མི་སྐྱེད་ན་གཞན་ལས་ཁང་
མེད་ཀྱང་གདན་ཅིམ་གྱིས་ཆོག་པར་མངོན་ལ། སྐྱེད་ཚུལ་ནི། རོན་ཡོད་ཞབས་དང་ཇ་ལ་སེ་

1 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་ལ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱུར་བྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

2 གྲེ་བསྐྱུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞ་བརྩ་རྩི་ཏ། འཁོར་ལོ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མདོར་བསྐྱུས་ལ། རོག་གངས་༥༩བ་༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་རུང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘གཞན་དུ་འཁོར་ལོའི་རྗེས་འབྲངས་ལ། རིགས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བསྐྱེད་’ ཞེས་གསལ།

3 ཕྱེ་རྫོང་ དུས་དབང་།

4 གསུངས་ཤིང་ དུས་དབང་།

ནས་ཆོ་ག་གསུངས་ལས་སྐྱེད་པའང་བཤད་པས་ལྷ་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། བོད་ཀྱི་
 སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས། “རང་གི་ཡི་དམ་¹ལྷ་སྐྱོར་
 བས།། ‘སྒྲ་གསུངས་པ་ཡི་བྱམ་པ་ལས།།’ ཐམས་ཅད་རྩ་ལས་ཁམ་ཐོར་དུ། ཉུང་བད་
 ལྷགས་ཏེ་ནམ་རྒྱལ་གྱི། ‘བྱམ་པ་འི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡི།། རིན་ཆེན་བྱམ་པའི་སྐྱེད་གཞག་
 བྱ།།’ དེར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོག་བདག་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྒྱུན་བྲངས་ཏེ། ཞབས་བསིལ་ལ་སོགས་རིམ་བས་དབུལ། དམ་ཆོག་ལྷན་
 ཅིག་གཅིག་བྱས་ཏེ། མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་པར་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས་པས། དུང་
 ཆོས་སྟེ་ལྷ་སྐྱོར་གསུངས་པར་སྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ་གསུངས་ཀྱང་།³ ལུང་དེས་དེ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འབྲེལ་བ་དེར་བརྟག་པ་དང་ཐོར་བྱམ་པའི་གངས་དང་བྱམ་ཐུས་སོགས་བསྟན་པའི་སྐབས་
 སྟེ་ཡང་ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་མ་བསྟན་པས་བརྟག་པ་བྱི་མའི་རབ་གནས་ཀྱི་སྐབས་སྟེ་བྱམ་པར་
 ལྷ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་ནམ་
 རྒྱལ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་པའི་ཁུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེད་གི་
 ཁམ་ཐོར་དུ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་⁴སྟོན་ན་ནམ་རྒྱལ་བྱམ་པར་ལྷ་སྐྱེད་པ་སྐབས་དེ་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་
 ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་སོ། གཞུང་ཆོད་ལྷན་གཞན་དུའང་དུང་ཆོས་སྟེ་ལྷ་སྐྱེད་
 པའི་བཤད་པ་མ་མཐོང་བས་དེར་ལྷ་སྐྱེད་མི་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ་དབུད་པར་བྱའོ། བྱམ་པའི་
 སྐྱེད་དུ་ངི་ཞིས་པོའི་རྩལ་བཀའ་བའི་དུང་རམ་ཐོད་པའང་ཁམ་ཐོར་འཛོག་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་

༡ རང་གི་ཡི་དམ་ གཙང་དཔར།

༢ རྩོམ་སྟེ་ལྷ་སྐྱེད་འབྲེལ་ག་སྒྲོ་བ་དཔོན་མཆོ་སྐྱེས་རྩོམ་ཏེ། ལྷོ་རྩོམ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྒྲ་ཅན། རོག་གངས་༡༥༥ནམ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 རྩོམ་གཉིས་པ་དང་ལྷ་བ། དུག་པ་གསུམ་ཅུང་མེ་འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲ་གསུངས་པ་ཡི་བྱམ་པ་ལ།།’ ‘བྱམ་པ་འི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིས།། རིན་ཆེན་སྐྱེད་
 དུ་གཞག་པར་བྱ།།’ ཞེས་གསུངས།

༣ བསྟན་ཏོ་གསུངས་ཀྱང་། རྩོམ་དཔར།

བསྟན་ཏོ། གསུང་ཡང་ གཙང་དཔར།

བསྟན་ཏོ་གསུང་ཡང་ གཙང་དཔར།

༤ སྐྱེད་པ་ སྟེ་འབྲེལ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་སྒྲོན་དུ་བཤད་དེ། ལ་བ་བས།¹ “དེའི་སྒྲོན་དུ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྒྲོན་ཇི་
 ཞེས་པའི་ཚུ་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་བཅས་པ་བཞག་སྟེ།² དེའི་སྒྲོན་དུ་མེ་རྟོག་གི་སྒྲོང་བ་³
 བཅིངས་པའི་རྩོ་རྩེ་གཞག་ལ།”⁴ ཞེས་དང་། “མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་
 ཡོན་བྱས་པར་སྤུལ་བས།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཚུའི་སྒྲོན་ཆོག་ནི། ལྷ་དང་ཀ་དང་ཡི་གེ་
 གསུམ་ལན་བདུན་བརྒྱུ་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིར་བྱས་པའི་རྩོ་རྩེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་སེམས་པར་སྒྲེང་བར་⁶གསུངས་པའི་དོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་སྔོན་
 དུ་ལྷ་བཞུས་ནས་དེའི་འོག་དུ་བརྒྱུས་པ་བྱེད་པ་སྒྲོང་བ་⁷རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་
 ནི་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་དང་མཐུན་ལ། ར་ཡ་སེ་ན་ཡང་དེའི་རྩེས་སྤྲ་འབྲང་རོ། ། དོན་ཡོད་
 ཞབས་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཀྱི་ལྷ་མི་བཞུ་བར་གསུངས་པ་འདིར་དེའི་དམིགས་བསལ་⁸མ་བྱུང་
 རོ། ། ལ་བ་བ་⁹ལ་སོགས་པས་བརྒྱུས་པའི་མཐར་བཞུ་བ་ཡང་གསུངས་པས་གོ་རིམ་¹⁰གང་
 བྱས་ཀྱང་བྱུང་རོ། ། ལྷ་ཞུ་ནས་ཚུར་གྱུར་པའི་སྐབས་སྤྲ་སྤར་བྱས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 བསྐྱེད་ན་ཞུ་ནས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དང་མཆོན་མ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཞུ་ནས་མཆོན་མའི་
 རྣམ་པར་བྱའོ། ། ལྷ་བཞུས་པ་དེ་ནས་རྩྭ་བརྩོད་ལ་མེ་རྟོག་གི་སྒྲོང་བའི་སྒྲེ་ནས་¹¹ལག་པ་

1 བཤད་དེ། ལ་བ་བས། ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ། གཙང་དབར།

བཤད་དོ། ལ་བ་བས། རྩེ་དབར།

2 གཞག་སྟེ། ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

3 འབྲང་བ་ དབྱས་དབར།

4 རྩེ་བཞུན། རྩྭ་འབྲེལ། མ རྩོབ་དཔོན་དབལ་ལ་བ་བ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ། འོག་གངས་34འབ6

5 རྩེ་བཞུན། རྩྭ་འབྲེལ། མ རྩོབ་དཔོན་དབལ་ལ་བ་བ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ། འོག་གངས་34འབ6

6 འབྲང་བར་ དབྱས་དབར།

7 འབྲང་བ་ དབྱས་དབར།

8 དམིགས་གསལ་ དབྱས་དབར།

9 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དྲུས་སྤྲ་བཞུན་འབྲུར་སོགས་དང་བཞུན་ནས་བཙོས།

10 གོ་རིམས་ ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ། གཙང་དབར།

11 རྩེང་བའི་སྒྲེ་ནས་ ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

འབྲང་བའི་སྒྲེ་ནས་ དབྱས་དབར།

པོ་གཞུག་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པས། དྲང་ཆོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཡོན་ཡང་དབུལ་
ལོ། བདག་པོའི་ལྷ་གས་དང་རྩྱུ་ལན་བདུན་བརྒྱས་ནས་དབུལ་བར་དེའི་འབྲེལ་བར་བཤད་
དོ། ལྷ་རྒྱུད་ལས། “མེ་རྟོག་དག་ཀྱང་ལྷ་གས་ནས་སུ།² ‘བདུག་སྒྲོས་ཀྱིས་ནི་བདུག་པར་
བྱ།’³ ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པས་བདུག་སྒྲོས་ཀྱིས་
ཀྱང་བདུག་གོ། བྱམ་པའི་བརྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་བྱར་པ་མ་གསུངས་པས་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་ཐུགས་ཀར་ལྷ་གས་སྒྲེང་⁴
བཀོད་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་
ཐེམ་པར་བསམས་པས་ཆོག་པ་འདྲའོ། འོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་དག་རང་གི་ཁ་ནས་འོད་ཟེར་དམར་
པོ་བྱང་ནས་གཟུངས་ཐག་ལ་ཞོན་ཏེ་སོང་བས་བྱམ་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་འཕྲོག་པས་⁵དམར་
ལམ་ལམ་སོང་ཞིང་རང་གི་དབང་དུ་འདུ་བ་དང་དེ་དག་གི་བ་སྒྲུབ་བྱ་ག་ནས་བདུད་ཅིའི་
རྒྱན་འཛུགས་པར་བསམ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ནས་བྱམ་པ་རྣམས་ལ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་
མཆོད་ལ་ལས་བྱམ་གྱི་རྒྱ་⁶དེའི་ཁ་རྒྱན་གྱི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་ལྷངས་ལ་བསང་སྟེ་བསྐྱར་བའི་
དོན་དུའོ། འདིར་རི་སྟོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་པ་དེ་སྟོན་དུ་བགེགས་རྫོག་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བརྩོད་ཅིང་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་ཉེ་བར་རེག་སྟེ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་རིལ་བྱ་དཀོལ་བར་བྱའོ། བགེགས་རྫོག་པའི་
གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་ལ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
བཤད་ལ། བཞུས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་བྱེད་པར་ལ་བ་པས་⁷ཀྱང་བཤད་དེ། གཞན་རྣམས་

1 རྩེ་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། དི་རྩྱུ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། ཤོག་གངས་ ༡༠ རྟེན

2 ལྷ་ས་སོ། རྩེ་དབང་།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཨ་གསང་བ་རྩེ་རྒྱུད། ཤོག་གངས་ ༡༩ རྟེན ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདུག་སྒྲོས་
དག་གིས་བདུག་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

4 ལྷ་གས་འཁྲེང་ དབུས་དབང་།

5 ཤོག་གས་ དབུས་དབང་།

6 ལས་བྱམ་གྱིས་རྒྱ་ དབུས་དབང་།

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བཅུན་འགྱུར་སོགས་དང་བཅུན་ནས་བཅོས།

བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་གསུངས་པས་མཆོད་ལ།
 བྱས་མོ་གཡས་པ་ས་ལ་བཅུགས་ཤིང་། མེ་རྩྱ་ལས་སྤྱེས་པའི་དོ་རྩྱ་གིས་མཆོན་པར་
 བསྐྱེད་ལག་པ་གཡས་སྤྱོས་མེར་ཐོགས་ཏེ་གཡོན་རིལ་བྱ་དཀོལ་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་ཆེ་གོ་
 དོ་རྩྱ་མཆོག །རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད། སྤོབ་མ་རྣམས་ལ་བཅེ་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་
 རྣམས་ལ་ཡང་མཆོད་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། དཀྱིལ་འཁོར་འཁྱི་
 བར་བདག་འཆལ་ལོ། དེ་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་བདག་གུས་ལ། བཀའ་རྒྱུ་གནང་བར་མཛད་
 བར་རིགས། སངས་རྒྱས་འཕྲོ་འཁོར་བྱ་དོན་སྟོལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འབྲས་གནས་
 དང་། གཞན་ཡང་གང་དག་གསང་སྤྲུགས་ལ། ལྷ་དང་འཛིག་ཉེན་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲུང་པོ་
 བྱང་རྒྱལ་བསྟན་གནས་དང་། སེམས་ཅན་བསྟན་ལ་མངོན་དགའ་བ། གང་སྤྱོད་རྗེའི་སྤྱན་
 མངའ་རྣམས། བདག་ལ་ཡང་དག་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་ནི་ཆེ་གོ་དོ་རྩྱ་ཅན། ཆེ་གོ་
 འབྲུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རི་ལྟར་རྒྱས་པ་ཉེར་སྦྱོད་པས། འཕྲོ་བ་སྤྱང་ཕྱིར་གྱི་བར་²བྱ།
 དེ་ཕྱིར་བདག་དང་སྤོབ་མ་ལ། རྗེས་སུ་བཅེ་བར་ཉེར་བརྒྱུད་ནས།³ དཀྱིལ་འཁོར་དང་
 བཅས་ཐམས་ཅད་ནི། ཉེ་བར་བྱོན་པར་མཛད་པར་རིགས། ཞེས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་
 ལན་གསུམ་བཛོད་པས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། སྤོབ་འབྲུང་དང་དོ་རྩྱ་མཁའ་འཕྲོ་ལས་
 བྱང་ཆེག་འདི་དག་ཅི་རིགས་པར་འབྲུང་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་འབྲུང་སྟེ་
 འབྲུང་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཤེས་ཡོད་དོ། ལན་གསུམ་བྱ་བ་ནི། དོ་རྩྱ་མཁའ་འཕྲོ་དང་སྤྱི་རྒྱུད་
 གཉིས་ཀས་བཤད་དོ། དེ་དག་གི་དོན་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་དགོས་པར་
 གསུངས་པས། འཕྲོ་འཁོར་བྱ་དོན་སྟོལ་ནི་འཕྲོ་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བས་དོན་སྟོལ་
 བའོ། བྱང་སེམས་འབྲས་གནས་ནི་ས་ཐོབ་པའོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་

2 འཛི་བར་ ལྷ་འབྲུང་དཔའ་མ། གཅོད་དཔའ། དཔུས་དཔའ།
 3 འཛི་བར་ ལྷ་དཔའ།
 4 འབྲུངས་ནས། རྗེ་དཔའ། གཅོད་དཔའ།

དུ་བརྗོད་དེ། ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་པ་མེད་ན་སྒྲིབ་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ལྷ་མོན་ཉིད་ལ་བྱ་བར་སྐྱེད་བར་གསུངས་པ་ནི། མི་སྐབ་རྒྱ་བས། “དམ་ཚིག་ཉམས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་མ་མིན་པ་གཞུག་མི་བྱ། མེད་ན་གཉིས་མཐ་གསུམ་གཟུང་བྱ། ‘མ་མར་ཡང་ན་གཅིག་འདོད་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། སྒྲོབ་མ་ནི་འདིར་རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷག་གནས་བྱས་པ་གང་རུང་འོ། མདོར་ན་རང་གི་སྐྱབ་ཤོགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་ལས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཤོགས་མིན་པ་བཅུག་ན་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོབ་མ་མིན་པའི་དབང་ལྷན་ལྷ་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ནི། འོ་ན་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲོབ་མ་གྲངས་རི་ཅམ་ཞིག་ལྷག་གནས་བྱ་བར་རུང་སྒྲུབ་ན། སྐྱ་བྱང་དང་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་པ་²དང་མི་སྐབ་རྒྱ་བ་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་ཤོགས་ཀྱིས་གྲངས་རི་ཅམ་བྱ་བའི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། དུ་རི་ག་པས་ཉེར་ལྷ་མན་ཆད་ཟུང་དུ་མ་སྐྱར་པ་གཟུང་བར་གསུངས་པ་ནི། སྐྱི་རྒྱུད་ལས། “མཁས་པས་སྒྲོབ་མ་གཅིག་གམ་གསུམ། ལྷ་འམ་ཡང་ན་བདུན་དག་གམ། ཉི་ཤུ་ཅན་ལྷ་ཡི་བར། ཟུང་དུ་མ་སྐྱར་ཡོངས་སུ་གཟུང་།” དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོབ་མ་དག །ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མི་ཤིས་སོ།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། ལྷ་སྐྱང་མཛོན་བྱང་ལས། “སྒྲོབ་མ་དད་ཅིང་རིགས་བཅུན་པ། དེ་བཞིན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད། ཟབ་མོ་ཡི་ནི་སྒོ་དང་ལྷན། སྒོ་བ་ཆེ་ཞིང་རྩལ་ཁྲིམས་ལྷན། བཟོད་དང་ལྷན་ཞིང་སེར་སྐྱ་མེད། དཔའ་ལ་ཡི་དམ་བརྟན་པ་ནི། བཅུ་འམ་བརྒྱད་དམ་བདུན་ནམ་ལ། གཅིག་གཉིས་བཞི་ལས་ལྷག་ཡང་རུང་། དཔུང་མི་དགོས་པས་གཟུང་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་མཆོན་ཉིད་དེ་

1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་ཐུབ་དགའ་རྒྱལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང། ཤོག་གྲངས་93, 453 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཚིག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཁས་པས་ཡང་ནི་གཅིག་འདོད་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

2 ལྷ་བ་པ་ སྐྱ་འབྲུམ་དབང་མ། རྗེ་དབང་ གཙང་དབང་།

3 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསུང་བ་སྐྱི་རྒྱུད། ཤོག་གྲངས་92, 452 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཚིག་རྒྱུ་མ་དང་བཞི་བ། རྗེ་མ་བཅས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཉི་ཤུ་དག་ནི་ལྷ་ཡི་བར།” དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོབ་མ་དག །ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་ཤིས་སོ།” ཞེས་གསལ།

4 རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 ལྷ་སྐྱང་མཛོན་བྱང། བས་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་96, 452

ནུམས་ཆང་བའི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་བྱང་དུ་གྱུར་བ་ཡང་གསུངས་ལ་བརྟུ་མན་ཆད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་ཆད་
 མཛད་དེ། དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ཆང་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་དང་འབྲུ་བས་དགོན་
 པའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་དེ་ལྷར་གསུངས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཅན་ལ་གངས་མ་དེས་བར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “གསང་བ་བའི་
 བདག་པོ་གང་དག་གིས་སྒྲོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྐྱུ་སྐྱུ་བའི་རྩལ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་
 བ་སྐྱབ་བ་ལ་གོམས་བར་བྱས་བ་དེ་དག་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནུམས་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ཀྱི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་ཆད་འདི་བྱས་སོ། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 བས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་མ་ལུས་བ་བསྐྱལ་བར་ཡི་དམ་བཅའ་བ་ཁོ་ནར་བྱ་སྟེ། དེས་
 བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ནུམས་ཡོངས་
 སུ་གཟུང་བར་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་འབྲེལ་པས་སྤར་བཞིན་དུ་བཤད་
 པས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བ་མ་ཆད་མེད་གཟུང་བར་²སྒྲོན་པ་མིན་མོ། ཟུང་
 བར་འདི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། དམ་ཆེག་གསུམ་བཤོད་
 ལས་ཀྱང་། “མེ་ཏོག་དང་བཅས་པའི་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞི་ལྔ་ཡང་
 གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་”³ཞེས་གངས་ཁ་འཆམ་ཡང་གསུངས་ལ། ཐེང་བ་⁴ལས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་མ་
 གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་མང་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། དེ་ལྟ་ནའང་མོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཁས་པ་ནུམས་
 ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་སྤྱི་རྒྱད་ལྷར་མཛད་པར་སྐྱར་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “མདོར་ན་
 སྒྲོ་བ་མ་པན་ཚུན་དུ། འད་མི་གཤེན་པ་མི་གཟུང་དོ། གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་སེམས་བཟང་
 ཞིང་།” ཞི་དུལ་སྒྲ་མ་ལ་པན་པ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེདོ། སྤར་སྒྲོ་བ་མ་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཐ ནུམ་སྐྱར་མདོན་བྱང་། ཐལ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་16 ནྟེང་ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་གཅིག་ཏུང་མི་འབྲུ་
 སྟེ། ‘མཐའ་ཡས་སྐྱབ་བ’ ཞེས་གསལ།

2 བཟུང་བར་ དཔུས་དབང་།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། 5 དམ་ཆེག་གསུམ་བཤོད། ཤོག་གངས་39 ནྟེང་

4 འཐེང་བ་ དཔུས་དབང་།

5 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ཐ གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། ཤོག་གངས་12 ནྟེང་ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱང་བར་ས་གཉིས་ཏུང་མི་འབྲུ་སྟེ། ‘ནང་

རྗེས་བཟུང་གི་ཆོ་ག་བྱས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལྷ་གོན་གྱི་ཆོ་མ་ཆང་བ་ལ་རྗེ་ལྷར་བྱ་བ་ནི།
 སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “སློབ་མ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་¹གང་།” ལྷ་གོན་གནས་ཆེ་མེད་ན་ནི། དེ་ཡི་
 གཞུགས་བརྟན་བྱས་ནས་སུ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ལས་རྣམས་བྱ། “སློབ་མ་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བ་²གང་།” གལ་ཏེ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་ནི། དེར་ནི་ཡོངས་པར་མ་ལྟར་ན། གཞན་
 དག་དེ་ཡི་སྤྱི་བ་པར་གཞུགས། ³“ཅེས་གསུངས་སོ།། སློབ་འབྱུང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་སློབ་མ་ལྷག་གནས་བྱེད་པ་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འཛིན་དང་སློབ་དཔོན་
 འདིས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་རབ་གནས་དང་སློབ་མ་ལྷག་གནས་
 བཤད་པ་ནི། ལྷག་གནས་གཞན་གསུམ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱབ་⁴ནི། ལྷ་དང་སློབ་མ་
 དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཀའི་བྱམ་མོང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་བཤད་པའི་རིམ་པ་
 ཡིན་གྱི་ལག་ཏུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་མིན་ཏེ། སྤང་བ་ལས། “དེ་ལྷར་སློབ་མ་ལྷག་པར་གནས་
 པ་ཅེས་བྱས་ལ་ལྷག་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་བོའོ་ད་བ་རྣམས་མཆོད་དེ་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཐེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞིའི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་
 སློབ་བོའོ་ད་ནས།”⁵ ཞེས་སྐབས་འདིར་སློབ་མ་ལྷག་གནས་བྱས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་གོན་
 གྱི་ལྷ་ནམ་མཁའ་འདེགས་ཤིང་དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་འདེགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(སློབ་མ་ལྷག་གནས་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་)ལ་ལྷ། ཀྱུན་སྤྱོད་བཅོས་ཤིང་ནང་དབང་བསྐྱར་

མི་གཞིན་པ་མི་བཟུང་ངོ་།། གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་སེམས་གཞུང་ཞིང་།” ཞེས་གསལ།

1 རྗེས་གཞུང་ རྗེ་དབང་། གཅོང་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 བཟུངས་བ་ རྗེ་དབང་། གཅོང་དབང་།

3 བཟུངས་མ་ རྗེ་དབང་། གཅོང་དབང་།

4 རྗེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྱུལ་ རྩ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གྲངས་949ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷ་པ་གཉིས་རྒྱུང་མི་འདྲ་
 རྗེ། “སློབ་མ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་གང་།” “སློབ་མ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་གང་།” ཞེས་གསལ།

5 འཕྱི་བསྐྱབ་ རྗེ་དབང་།

6 རྗེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྱུལ་ ལྷ་བརྗེ་དེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་ཐེང་ག། འོག་གྲངས་949ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་
 རྒྱུ་སྤྱོད་པ་འདྲ་མི་འདྲ་རྗེ། “དེ་ལྷར་སློབ་མ་ལྷག་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་བོའོ་ད་བ་རྣམས་མཆོད་དེ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཐེག་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞིའི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སློབ་བོའོ་ད་ནས་” ཞེས་གསལ།

བ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། སྒོམ་པ་གཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
 པ་དང་། སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཁྱོར་ཚུ་སོགས་གསུམ་སྟོན་པ་དང་། སྒོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱངས་
 ཉེ་མི་ལམ་བཟླ་བར་གདམས་པའོ། དང་པོ་(ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་ཤིང་ནང་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི། འདིར་
 དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་བྱེད་པའི་ཁང་པ་དེར་ལྷག་གནས་བྱེད་ན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞལ་
 དག་པ་ལྷ་སྐྱ་བོན་གྱི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་བྱམ་པ་ནམས་མི་མཐོང་བར་བྱ་ཞེས་མོད་གྱི་
 རྒྱ་མ་ཕྱ་མ་དག་གསུངས་སོ།¹ སྒོ་བ་མ་ནམས་ཁྱུས་བྱས་ཤིང་གོས་གསར་པ་²བལོ་བར་
 བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་³ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ཉེ་མཐུལ་བྱས་ནས་བྱས་མོ་བཙུགས་ཉེ།
 མེ་རྟོག་སྤེང་བ་སྟོམ་པས་འཛིན་པའི་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་ནམས་ལ་འཛིག་རྟེན་འདི་དང་གྱི་མའི་
 མཛོན་བར་མཐོ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་
 བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་ནི་མཛོན་མཐོ་གཉིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྐྱབ་གོ། དེ་ནི་སྐྱུ་རྒྱུད་
 ནས་འབྱུང་བའི་དོན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ་སྐྱུ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་ནི་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྱུར་
 ལེགས་ཉེ། “ལ་ལ་གསར་སྐྱགས་སྐྱབ་དོན་གཉེར། །འདི་ན་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པར་བྱེད།”
 བསོད་ནམས་འདོད་པས་དེ་ལས་གཞན། གཞན་དག་འཛིག་རྟེན་གཞན་དོན་གཉེར།
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་གཉེར་བའི། དད་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིས། སྒོ་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་
 འཇུག་བྱ་ཡི། ཆེ་འདིའི་འབྲས་བྱ་འདོད་མི་བྱ། ཆེ་འདི་འདོད་པར་གྱུར་པ་ལ། འཛིག་
 རྟེན་པ་རོལ་དོན་མི་འགྱུར། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་གཉེར་སྟེས། འཛིག་རྟེན་འདི་ཡི་
 འབྲས་བྱ་རྒྱས།”⁴ ཞེས་སོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་གསུམ་ལས་སྐྱགས་

¹ གསུང་རྒྱ། སྐྱུ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

² སར་བ་ དབྱུས་དབང་།

³ ཡོང་བཟུང་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

⁴ ཕྱེ་བཞུག་ རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ག། འོག་གངས་མཇུག་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཕྱེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པར་བྱེད།’ ཅེས་གསལ།

བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོ་འདིར་མངོན་མཐོ་འདོད་པའོ། དེ་ལས་གཞན་པ་¹བསོད་
ནམས་འདོད་པས་འཇུག་པ་ནི་ཆོ་ཕྱི་མར་མངོན་མཐོ་འདོད་པའོ། འཇིག་རྟེན་གཞན་དོན་དུ་
གཉེར་ནས་འཇུག་པ་ནི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་ཚོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་
གསུམ་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་དགོས་ཀྱི་སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟར་མི་བྱ་བ་ནི།
ཆོ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་བྱ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་ཉིད་དུ་དམན་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་
ལྟར་པས་འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀའི་མངོན་མཐོ་ལ་ཆོ་འདི་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། སྐྱེ་བ་འདིའི་
སྤྱན་ཚོགས་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། ཀླང་བ་ཐ་མ་བཞིས་བསྟན་པར་
ཤུཌི་པས་བཤད་པ་ལེགས་ཏེ། རྒྱུད་ལས་འཇུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གསུམ་བཤད་པ་དང་ཤིན་དུ་
མཐུན་ནོ། དེས་ན་རྒྱུད་འཇུག་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་འགའ་ཞིག་ལས། “སྤྲ་གས་
ཀྱི་དངོས་བྱུང་དོན་གཉེར་གང་། དཀྱིལ་འཁོར་འདིར་ནི་གཞུག་བྱ་སྟེ།”² ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་
འཇུག་གིས་མ་ཐོན་པའོ། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཞུགས་ན་མངོན་
མཐོ་གཉིས་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟེ་སྤྲ་
པའི་སྒོ་སྒོ་བ་མ་ལ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྲ་མས་དམིགས་སྟེད་པར་བར་སྤྱད་དོ། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་
ནམས་རང་གི་ཁ་ནས་ལུས་ལ་བརྟུག་སྟེ་རྩོམ་ལམ་ནས་འཛོན་ནས་ལུས་ཀྱི་བརྒྱར་གནས་
པ་ལ། སྟིང་གའི་³ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲ་གཤམ་པའི་རྒྱལ་བ་ལུས་དང་བཅས་པ་རང་གི་ཁ་
ནས་ཞུགས་ཤིང་ཞུ་བར་ལྟར་པས་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒྲོར་
གཞག་གོ། །སྐབས་འདིར་རང་ཉིད་ལྟ་གང་གི་དང་རྒྱལ་བུ་བ་དང་སྒོ་བ་མ་ཐབས་གང་གིས་རང་
གི་ཁར་འགྲུགས་པ་ནི། རྒྱུད་འཇུག་གསལ་བ་ལས་རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་སྤྲ་གས་ཀའི་
ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲུགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། སྒོ་བ་མ་ལྟ་གང་དུ་སྐྱེད་འདིར་
མི་གསལ་ཡང་ལ་བ་པས་⁴ཏེ་དུ་ག་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་པར་སྒོ་མ་པར་གསུངས་པས།

1 གཞན་ལ་ སྐྱ་འཇུག་དབང་ལ།

2 རྩོམ་ལུས་ རྒྱུད་འཇུག་ རྩོམ་གཙན་འཛོན་དབང་ལེགས་གཉེན། རྒྱུད་འཇུག་གསལ་བ། རྟོག་གྲངས་33ཡ33

3 སྟིང་ཁའི་ གཙང་དབང། དཔུལ་དབང།

4 ལ་པ་པས་ སྐྱ་འཇུག་དབང་ལ། རྩོམ་དབང། གཙང་དབང།

སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་བྱའོ།། དམིགས་པ་འདི་དག་སྒོ་བ་མ་
ལ་སྒོད་སྒོམ་བྱ་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་རང་གིས་བྱས་པ་ཉིད་གིས་ཆོག་
པ་འདྲ་སྟེ་སྒོ་བ་མ་རེ་རེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(གསོལ་བ་གདལ་ཅིང་འཛིན་ཏུ་གཞུག་པ་)ནི། དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ནས་འབྱུག་པར་གསོལ་
བ་འདེབས་སུ་གཞུག་པ་ནི། སྒྲེ་ག་འཆི་བ་ན་ག་ཡི།། ལུ་སྟོན་ལ་སོགས་འདིགས་རུང་བ།།
མིད་པའི་མཆོ་ལས་བདག་སྒོལ་མཛོད།། དགའ་ཆེན་སྟོན་པ་ཁྱོད་གཅིག་ཕྱ།། བྱང་རྩ་བ་
ཆེན་པོའི་རྩལ་བརྟན་པ།། མགོན་པོ་ཆེན་པོ་བདག་འཆལ་ལོ།། དམ་ཆིག་དེ་ཉིད་བདག་
ལ་སྟོལ།། བྱང་རྩ་བ་སེམས་གྲང་བདག་ལ་སྟོལ།། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ།།
སྐབས་གསུམ་དག་གྲང་བདག་ལ་སྟོལ།། ཐར་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱོང་མཆོག་ཏུ།། མགོན་པོ་བདག་
ནི་གཞུག་ཏུ་གསོལ།། ཞེས་བཛོད་ཏུ་གཞུག་གོ། །འདི་ལན་གསུམ་བྱ་བར་མར་མེ་མཛད་
བཟང་པོས་གསུངས་ལ། མཐུལ་ཕྱལ་ཏེ་བྱེད་པར་དྲ་རི་ག་པས་སོ།། ལྷ་མ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་གཅིག་ཕྱ་བདག་གི་སྟོན་པའི་ཞེས་ཏེ། དགའ་ཆེན་ནི་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་
མཆོན་ཡིན་པས་ལྷ་མ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བའོ།།¹ རྩལ་ནི་དེའི་ལམ་སྟེ། བརྟན་པ་ནི་
གཞན་གྱིས་མི་ཤིགས་པ་ལ་བློ་ཉེ་བས་བཤད་དོ།། ཅེ་མོ་ལས་ནི། “བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའི་
རྩལ་བརྟན་པ།”² ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ་།། འཆལ་བ་ནི་དེ་འདོད་པའོ།། དམ་ཆིག་ནི་སྐྱགས་
དང་རྒྱད་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ།། བྱང་རྩ་བ་སེམས་གྲང་ཞེས་པ་ལ་རྟོར་སྟངས་དང་ཅེ་
མོར། “སྒོམ་པ་དག་གྲང་བདག་ལ་སྟོལ།”³ ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། སྐབས་གསུམ་ནི་གསུམ་ལ་
སྐབས་སུ་འགྲོ་བའོ།། ཀྱང་པ་འདི་གཉིས་རྒྱད་རྟོར་སྟངས་⁴ དང་ཅེ་མོ་ན་མེད་གྲང་སྒོམ་འབྱུང་

1 ལྷ་མའོ།། སྐུ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

2 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་ 9 རྒྱད་རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གྲངས་ 74236 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའི་རྩལ་བརྟན་པ།”
ཞེས་གསལ།

3 རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་ 9 རྒྱད་རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ། ཤོག་གྲངས་ 74236 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒོམ་པ་རྣམས་གྲང་བདག་ལ་སྟོལ།”
ཞེས་གསལ།

4 རྟོར་སྟངས་ དཔུས་དབང།

ལས་འབྱུང་ཞིང་དང་པོ་གསུམ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་རྒྱད་དོར་ཐེང་¹ལས་སོ། །གཞན་ནི་གོ་སྤྱི་
སྟེ་དོན་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་ལ་འདུན་བ་བྲག་པོས་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་གཞུག་གོ། དེ་ནས་
སྟོབ་མ་གཅིག་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་སྤྱི་བར་བྱའོ། །བྱ་ཚུར་
ཤོག་ཅིག་ཐེག་ཆེན་པོ། །གསང་སྤྱགས་སྟོད་ཚུལ་ཆོ་ག་ནི། ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་བསྟན་པར་
བྱ། ཁྱོད་ནི་ཚུལ་ཆེན་སྟོད་ཡིན་གྱིས། །སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་མེད་ཅན། །དུས་གསུམ་འབྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །དོན་མེད་སྤྱགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་ཡང་དག་
བརྟེས། །གསང་སྤྱགས་སྟོར་བ་མཉམ་མེད་པ། །གང་གིས་ཤུག་སེང་གོ་སོགས། །མཆོག་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདུད་ཀྱི་སྟེ། །མི་བཟད་ཆེན་པོ་སྟོབས་ཆེན་བཙུམས། །འཛིག་རྟེན་རྟེས་འཇུག་
རྟོགས་ནས་ནི། །འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་སྤང་ན་འདས། །དེ་བས་ཀྱང་མཁུན་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །
བྱ་ཡིས་སྟོ་སྟོས་འདི་ཀྱིས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ། ཐེག་བ་
ཆེན་པོའི་གསང་སྤྱགས་ཞེས་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་འབྱུང་བས་ཆོ་ག་ནི་ཐབས་སོ། །དེ་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཁྱོད་སྟོད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱང་བ་བཞིའི་ཐ་མ་གཉིས་ནི་སྟོམ་
འབྱུང་ལས་གསུངས་ལ། བཞི་ག་²ལ་བ་བའི་³དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པའི་དོན་མེད་སྤྱགས་ཀྱི་མཐུ་ནི་བརྟེས་བསྟོམ་ཀྱི་མཐུ་ལ་ཤུཾ་
པས་སོ། །སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་རང་གི་རྟེས་སུ་འཇུག་པར་མཁུན་བའམ་རྟོགས་ནས་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལ་བ་བའི་⁴དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་། “འཛིག་
རྟེན་རྟེས་འཇུག་མཁུན་ནས་ནི།”⁵ ཞེས་བསྟུར་བ་བཤདོ། །འདི་ཞེས་པ་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུལ་

¹ འབྲ་བ་ཅིག་དོར་ཐེང་ རྟེ་དཔེར། གཙང་དཔེར།

འབྲ་བ་ཅིག་རྒྱད་དོར་ཐེང་ དཔུས་དཔེར།

² བཞི་ག་ སྤྱི་འབྱུང་དཔེར་མ།

བཞི་ག་ དཔུས་དཔེར།

³ བསྟུར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙུམས།

⁴ བསྟུར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙུམས།

⁵ རྟེ་བསྟན་ རྒྱད་འབྲེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ག། བཤེས་ཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གངས་༢༥༥བ།

འགོ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་པ་དང་། རིགས་ལྡེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 སྡོམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྡོམ་པའམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པར་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་དང་
 སྡོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་
 པའི་ཅན་གྱི་སྡོམ་ནི་རིགས་ལྡས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆེག་གཙོད་ཀྱི་སྡོད་པ་བཅད་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུད་པ་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་དོན་ཡོད་ཞབས་ཀྱིས་
 དེ་ནས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་པ་དང་ལྷན་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་སྒྲ་ན་མེད་
 པའི་པས་པས་པ་བརྩ་བཞི་དང་སྡོམ་པོ་དུག་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དཔོག་པར་བྱའོ།། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་¹ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བའི་སྡོམ་པའོ།། ཅ་ལྟར་
 བརྩ་བཞི་སོགས་སྤང་བའི་²དམ་ཆེག་འཕོགས་པ་ལྷན་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཡིན་པར་གསུངས་
 པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱ་ཡི་³ལྷན་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་སྟེ། རིགས་ལྡེའི་སྡོམ་གཟུང་
 གིས་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་ལྷན་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་འབྱོར་རྒྱུད་
 ལ་པས་པས་བརྩ་བཞིའི་བཅས་པ་མི་བཞེད་ན། ཅེ་མོ་ལས། “དེ་ལས་གཞན་པ་བརྩ་བཞི་
 བློ་པས་པས་པར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།”⁴ ཅས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་
 སློབ་དཔོན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི། ལྷན་འབྱོར་དང་ལྷན་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ལ། བྱ་སྡོད་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།། གཞན་ཡང་སློབ་མའི་དབང་ནི། རིགས་ལྡེའི་སྡོམ་པ་བརྩུང་མ་
 བརྩུང་⁵གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱར་བས་⁶ཐུན་མོང་བའི་དབང་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། རིགས་
 ལྡེའི་སྡོམ་པ་བརྩུང་བ་⁷ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བས་⁸ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་

1 བཞི་ཁ་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ།
 བཞི་ཀ་ དབྱུས་དབང་།
 2 སྤང་བའི་ དབྱུས་དབང་།
 3 མི་བྱ་ཡི་ གཙོད་དབང་། དབྱུས་དབང་།
 4 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ་ 9 རྒྱུད་ནོ་རྩེ་ཅེ་སོ་ རོག་གྲངས་ 713 བ3
 5 བརྩུངས་མ་བརྩུངས་ རྟེན་དབང་། གཙོད་དབང་།
 6 ལྐྱར་བས་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙོད་དབང་།
 7 བརྩུངས་མ་ རྟེན་དབང་། གཙོད་དབང་།
 8 ལྐྱར་བས་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙོད་དབང་།

དུ། སྡོམ་པ་དང་པོ་ནི། སྡོམ་དཔོན་དང་སྡོམ་མའི་དབང་གང་ལྷ་ཡང་འཛིན་དགོས་པས་སྡོམ་
 མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་དཔོན་གྱི་དབང་ལྷ་བཞོན་ལ་སྟེར་བས་སྡོམ་མོང་མ་ཡིན་
 པའོ། ཡང་སྡོམ་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་སྐྱགས་དང་པར་ཕྱིན་¹
 གཉིས་ཀའི་སྡོམ་མོང་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྩོམ་པ་བཞོན་པའི་ཡིན་པས་སྡོམ་མོང་
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྡོམ་མོང་ཡིན་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། སྡོམ་པ་
 གཉིས་འཕོགས་པའི་ཆོག་ནི། སྡོམ་དཔོན་དུག་པོ་དེས། “དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་
 གྱུབས་མཆི།”² ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་དང་རིགས་ལྡེའི་སྡོམ་གཟུང་གི་ཆོག་ལ་
 བཞེད་དོ། དེས་ན། “དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་གྱུབས་མཆི། སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་སོ་
 སོར་བཞགས། འགྲོ་བའི་དགེ་ལ་རྩེས་ཡི་རང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་
 གཟུང་།”³ ཞེས་པ་ལན་གསུམ་བཛྲོད་དུ་གཞུག་ལ་སྡོམ་པ་དཔོན་གོ། ⁴ཆོག་འདི་སྐྱེ་བའི་
 གཉིས་པ་དང་གྱུར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་སོ། འོ་ན་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 དོན་ནི། གྱུབས་འགྲོ་དང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ལས་དང་ཡི་རང་གསུམ་ཡིན་པས་སྡོམ་པའི་ཆོག་མིན་
 ལ། བཞི་པ་ལ་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་མི་གསལ་ན་དེ་རི་ལྟར་སྡོམ་པའི་ཆོག་རུང་སྡོམ་ན་བདེན་
 ཉེ། རྒྱུ་ལ་བཞི་པ་ནི། སྟོན་པ་དང་པོ་སྟོན་པའི་⁵གཞུང་ལས། “སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད།”⁶ ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྡོམ་སེམས་ཅན་
 བཟུང་བ་⁷སྡོམ་པར་མི་རུང་བས་འདྲུག་སེམས་བཟུང་བའོ། ⁸ འདི་འདྲ་བའི་ཆོག་ཉུང་དུས་

1 ཐར་ཕྱིར་ སྐྱེ་འབྱས་དབང་མ། རྩོམ་པ་དཔོན་གོ།

2 རྩོམ་པ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ལྷ་ཡང་འཛིན་དགོས་པས་སྡོམ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཡང་སྡོམ་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་སྐྱགས་དང་པར་ཕྱིན་

3 རྩོམ་པ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ལྷ་ཡང་འཛིན་དགོས་པས་སྡོམ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཡང་སྡོམ་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་སྐྱགས་དང་པར་ཕྱིན་

4 ཐར་ཕྱིར་ སྐྱེ་འབྱས་དབང་མ། རྩོམ་པ་དཔོན་གོ།

5 ཐར་ཕྱིར་ སྐྱེ་འབྱས་དབང་མ། རྩོམ་པ་དཔོན་གོ།

6 རྩོམ་པ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ལྷ་ཡང་འཛིན་དགོས་པས་སྡོམ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཡང་སྡོམ་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་སྐྱགས་དང་པར་ཕྱིན་

7 ཐར་ཕྱིར་ སྐྱེ་འབྱས་དབང་མ། རྩོམ་པ་དཔོན་གོ།

8 ཐར་ཕྱིར་ སྐྱེ་འབྱས་དབང་མ། རྩོམ་པ་དཔོན་གོ།

སྒྲོམ་པ་འཛིན་པ་ནི། གང་ཐག་གིན་ཏུ་དབང་པོ་རྫོ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། ཐུབ་པའི་དགོངས་ཀྱིན་ལས། “སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐབས་སུ་མཆི།། ཞེས་པས་གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྐར་བར་བྱའོ།། ཞེས་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་རབ་མདོར་བསྐྱབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་སྟེད་པར་བྱེད་དོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེས་ན་འདིའི་སྒྲོམ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འཛིན་པ་ནི། ཆོག་ཉུང་བས་བདེ་འཕྲོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀར་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། བཞི་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བསྟེད་འཛིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ལུགས་གསལ་བར་བདེ་སྟེད་པར་བྱའོ།། ཀར་པ་དེ་བཞིའི་ལྷག་མ་གྱུར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐབས་སུ་མཆི།། བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་འདི་བགྱི་སྟེ།། བདག་དང་གཞན་དོན་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར།། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སེམས་བསྟེད།། ཨེ་མ་ཏོ་སེམས་ཅན་ཀུན་མགྲོན་གཉེར།། བྱང་ཆུབ་སྟོན་མཆོག་མཛད་བཞིན་སྟེད།། འགྲོ་ལ་ཐན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཤོག།”² ཅེས་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་གས་བརྩམས་ནས་³སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་པ་བདེ་འཕྲོད་པར་སྟེ། བསྐྱབ་བདུས་ལས་སྟོན་པ་དང་ལྷན་པར་སེམས་བསྟེད་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་གཞུང་བར་གསུངས་པས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་

1 རྟེན་འགྲུལ། དབུ་མ། ཨ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐུ་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་ཀྱིན། མེུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ 2003

2 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འབྲས། 2 མཁའ་འཕྲོ་མདོ་རྩོམ་གྱིས་ མེུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ 4300 ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་པ་མཆོག་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐབས་སུ་མཆི།། རང་གཞན་དོན་ནི་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྟེད་པར་བགྱི།། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྟེད་བཀྱིས་ནས།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མགྲོན་དུ་གཉེར།། བྱང་ཆུབ་སྟོན་མཆོག་ཡིད་འོང་སྟེད་པར་བགྱི།། འགྲོ་ལ་ཐན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་ཤོག།” ཅེས་གསལ།

3 བསྐྱེད་སྒྲུབ་ རྟེན་དཔར། གཙང་དཔར།

སྒྲོད་པ་དང་བཅས་པ་ཆོ་གས་བརྒྱད་ན་¹སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་པ་
 བརྒྱད་ན་²སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཆོ་གའོ།། འུ་ཉི་པས།³ “ཡང་གང་ཞིག་ལ་རིག་པའི་
 དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཅམ་སྒྲིན་ཞེ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་
 བའམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྒྱུའི་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཆེ་ཅམ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་
 མ་ཡིན་པ་དག་ལའོ།།”⁴ ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཁུ་བར་མི་འདོད་པ་དང་འདོད་བྱུང་སྒྲོམ་
 པ་ཐུན་མོང་བ་ཅམ་སྐྱུང་གི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱུང་བ་ལ་སྒྲོབ་མའི་དབང་
 ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་⁵གསུངས་ཤིང་། སྐར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་ལྷ་པོ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་
 བཞེད་པས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྒྲོམ་པ་སྐྱུང་གི། སྒྲགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱུང་བ་ལ་སྒྲོབ་
 མའི་དབང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡན་ཆད་སྐྱར་དུ་མི་རུང་ཞིང་དབང་
 བོང་མ་བསྐྱར་ན་⁶སྒྲགས་སྒྲོམ་ཡང་སྐྱུང་⁷དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་བྱ་སྒྲོད་ལ་རིགས་
 ལྷའི་སྒྲོམ་གཞུང་པརྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲགས་ཁ་ཅིག་གིས་བྱས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཐིག་
 ལེ་ལས་དེ་དག་ལ་རྒྱ་ཅོད་པན་སྒྲགས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་སྒྲོད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཆད་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་རིགས་
 ལྷའི་སྒྲོམ་གཞུང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྦྱིང་པོས་བྱུང་རིགས་ལྷའི་
 སྒྲོམ་པ་མི་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་⁸བར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷས་

1 བརྒྱད་མ་ན་ རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

2 བརྒྱད་མ་ན་ རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

3 འུ་ཉི་པས། དཔུས་དཔལ་།

4 རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེ་ག། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྲེལ་ག། རོག་གྲངས་904ནང་ ལས་
 བྱུང་པ་རྒྱུད་མེ་འདྲ་སྟེ། “ཡང་གང་ཞིག་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཅམ་སྒྲིན་ཞེ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་དུ་མི་
 གཉེར་བའམ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྒྱུའི་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཆེ་ཅམ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དག་ལའོ།།” ཞེས་གསལ།

5 སྐར་བར་ སྐྱ་འདུམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

6 སྐར་ན་ སྐྱ་འདུམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

7 བསྐྱུང་ དཔུས་དཔལ་།

8 མི་སྐྱུང་ སྐྱ་འདུམ་དཔལ་མ། རྟེན་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

པར་ཅ་ལྷུང་གི་ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་རྟོ།¹ མདོར་ན་སྤྱན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་བརྒྱད་བ་² བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་བརྒྱད་བ་³ ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་ཕྱིན་དུག་
 སོགས་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འདིག་རྒྱ་ཅ་ལྷུང་
 རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤྱང་དགོས་པ་ཡིན་རྟོ། དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲིད་
 པ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཆ་གྲང་ལྷུང་འགལ་བར་མ་འདྲིན་ཅིག །
 སྒྲིམ་པ་གང་ཡང་མི་སྤྱང་བ་ལ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་
 བསྐྱས་པ་དང་ཅེ་མོ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱན་སྤྱིང་གིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། སངས་
 རྒྱུ་གསང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་སྤྱང་མདོན་བྱང་གི་
 ཡང་དོན་དུ་བཀལ་ཏེ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་རྟོ། དེ་ལྷུང་སྤྱན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་
 ལྷན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་དུ། འཁོར་ལོ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དབང་།
 དམ་པ་བདག་ལ་སྦྱལ་ནས་ནི། མགོན་པོ་འཁོར་ལོ་སྤྱད་གཤིག །དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་འཕྲིན་
 ལས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་དམ་ཆིག་དང་། སྒྲིམ་པ་གསང་མཆོག་ལཤད་དུ་གསོལ།
 སེམས་ཙན་ཀྱན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། རྒྱ་དུ་བདག་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་བཤིད། ཅས་བྱང་པར་དུ་
 གསོལ་བ་འདེབས་སུ་བརྟག་ནས་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་སྟེ། སངས་རྒྱུ་དང་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བཤི་
 བ་དུས་འདི་ནས་བརྒྱད་སྟེ་⁴ རི་སྤྱིད་བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རི་ལྷུང་དུས་
 གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས་། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙན་སྤྱང་ན་འདས་ལ་དགོད།⁵ ཅས་པའི་
 བར་ལན་གསུམ་བཟོད་དུ་གཞུག་སྟེ་ཆིག་དེ་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་མ་བྲིས་སོ། ། འདིར་

¹ མིན་རྟོ། དེ་ལྷུང་དབང་།
² བརྒྱད་པ་གྲེ་དབང་།
³ བརྒྱད་པ་གྲེ་དབང་།
⁴ བརྒྱད་པ་ཉེ་གྲེ་དབང་། གཙང་དབང་།
⁵ འགོད། དེ་ལྷུང་དབང་།

གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་ནི། དག་བསྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་བྱངས་ཅིན་པ་ཞིག་གིས་
 བྱེད་པར་བྱེད་པས་²གསུངས་ཏེ། ཨ་མུ་དང་ཀུན་སྒྲིང་ལ་སོགས་པས་བྱང་དབང་བསྐྱར་པའི་
 སྒྲོབ་མས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པས། སོ་ཐར་གྱི་རྟེན་དུ་
 རུང་ན་དག་བསྐྱེན་ཡན་ཆད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲོ་རྩལ་དུ་³སྒྲེར་ཞིང་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་
 པ་ཡང་བཟུང་བ་ཞིག་⁴གིས་བྱེད་དོ། དེས་སྒྲོན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་བཏུད་དེ་
 ལག་དུ་མེ་རྟོག་བཟུང་ནས་⁵ཐུག་བྱས་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱེད་
 པས་གསུངས་ལ། ལ་བ་པས་⁶བྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་ཐུག་འཆའ་ནས་བྱ་བར་
 གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་ལས་ལའང་འདྲའོ། གསོལ་གདབ་གྱི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་སྒྲོབ་དཔོན་བགྱིད་པས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། དེ་ཡང་
 ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་ས་ཐོན་བྱུང་པར་བ་སྐྱེད་པའི་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བདག་ལ་སྒྲོལ་
 ཅིག་དང་བསྐྱལ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་བགྱིད་དོ། འཁོར་ལོ་ཞེས་འབྱུང་བ་སྣང་ན་གང་དུ་དབང་
 བསྐྱར་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་འཁོར་ལོའི་ཞེས་པ་སྣང་ན་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་བྱེད་པའི་དབང་ལ་བྱའོ། འཁོར་ལོ་སྣའི་ཞེས་པ་ནི། དགྱིལ་འཁོར་དང་སྣའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པ་ལྷན་པོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བའོ།
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་བྱུང་པར་བ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་བཞིའོ། གསོལ་གདབ་འདི་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དགྱིལ་ཆོག་མང་པོ་

1 རྩན་པ་ཅིག་གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 བྱེད་པས་ དཔུས་དབང་།

3 སྒྲོ་རྩལ་དུ་ དཔུས་དབང་།

4 བཟུངས་པ་ཞིག་ རྩེ་དབང་།

བཟུངས་པ་ཅིག་གཙང་དབང་།

5 བཟུངས་ནས་ རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སྒྲོ་བསྐྱེན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས་

7 བྱུང་པར་བསྐྱེད་པའི་ རྩེ་དབང་། དཔུས་དབང་།

སྒྲུང་བས་འདིར་གསལ་གདབ་འདི་མི་བྱེད་ན་སྒྲུང་གི་གསལ་གདབ་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་འདི་དག་
གི་དོན་བརྟེན་ལ་གསལ་གདབ་སྟོབས་གཅིག་པ་བྱའོ།། སྟོམ་པ་གཟུང་བའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་སྟོམ་
པ་བསྐྱབ་པ་ཅེ་མོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཟླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་གྲུང་མང་པོ་ན་སྒྲུང་ལ་
སྟོམ་བསྐྱབ་མེད་པ་ཡང་སྒྲུང་རོ།། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རིགས་
ལཱའི་དམ་ཆོག་རགས་རིམ་ཞིག་གོ་བར་བྱས་པ།¹ རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་གི་དམ་ཆོག་
རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གཟུང་སྟོམ་པའི་སྟོ་
སྟོབ་མ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ལ་དེ་ནས་སྟོམ་པ་གཟུང་དགོས་ཏེ། སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་སྤྱད་
པའི་ལེན་འདོད་དང་དམ་ཆོག་རྣམས་ལ་རིས་གཅོད་²མེད་པར་མཐའ་དག་གཟུང་འདོད་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པ་སྤྱི་བ་ལ་མེད་ཁ་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། དེས་ན་ཅེ་མོ་ལས་སྟོན་དུ་ལེན་
འདོད་ཡོད་མེད་ཟི་བར་³ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཆད་ལྷན་དག་
དུ་ཡང་བཤད་དོ།། ཆོ་ག་འདི་ལན་གསུམ་བྱེད་པར་ཐེང་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཟླ་
བྱང་དང་མི་སྤྱབ་ཟླ་བ་དང་ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་རྩྭ་རྒྱི་ཏ་
དང་བི་ལྷུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་གསུངས་པས་ཤིན་དུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། སྟོམ་པ་གང་ལ་ཡང་
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་མ་ཆད་པ་སྟོམ་པ་སྤྱི་བ་ལ་དེས་པར་དགོས་པ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་
ན་དང་པོ་ལེན་པ་དང་ཉམས་པ་སྒྲུར་སྒྲུར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ཆང་བ་
གསུམ་གསུམ་དེས་པར་བྱའོ།། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་བཞིས་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། དེ་ནས་བཞིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་ཅིང་⁴ལྷག་མས་སྤྱད་སྟོམ་
འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པའི་ཆོ་ག་ནི་ཟུར་དུ་བཤད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་ནས། སེམས་ཅན་

1 ཟླ་བ་ དབྱས་དབུས།

2 རིགས་གཅོད་ དབྱས་དབུས།

3 འཛིན་པར་ ཟླ་དབུས།

4 འཛིན་ཞིང་ ཟླ་དབུས། གཅོད་དབུས། དབྱས་དབུས།

སྐབས་འདིར་བྱེད་ན་ནི། ཅ་ལྷུང་གངས་མང་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་བསྐྱར་སྒྲོམ་ལ་གྱིན་ཏུ་སྒྲོད་
 བའི་དུས་སུ་སྐྱར་བས་རང་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ལ་བྱ་སྟེ། བས་ཆེར་བདག་འཇུག་སྒྲོན་
 དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཚོགས་ན་འཐད་བར་སེམས་སོ།། སྐྱེ་བའི་དུས་ནི་
 འཁོགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བྱས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བའི་ཆུ་དབང་ཕྱིན་ཆད་¹ གི་དབང་བསྐྱར་བ་
 འཁོབ་པ་ལ་མི་སྟོས་² ཉེ། ཅེ་མོ་ལས། “སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་ནས་ནི།། དེ་ནས་དབྱིལ་
 འཁོར་བསྟན་བར་བྱ།།”³ ཞེས་སྐགས་སྒྲོམ་ལ་བཀོད་པའི་འོག་ཏུ་ལྷ་ངོ་བསྟན་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྱིལ་པའི་སྐགས་གྱིས་བསྐྱར་བར་འདིར་གསུངས་ཉེ། དེ་
 རི་ལྷུང་བྱ་བ་ནི། མི་བྱབ་རྒྱ་བས་འིའི་ཆུས་གཏོར་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྷུང་རམ། དམ་
 ཆོག་དོ་རྗེས་སྒྲོབ་མའི་མགོར་ལག་པ་བཞག་སྟེ་འབྱིལ་པའི་སྐགས་ལན་བདུན་བརྒྱ་བར་
 བཤད་པ་ལྷུང་བྱའོ།། དེ་ནས་སྐྱེ་སྤྱང་ག་⁴ མགྱིན་པ་མགོ་བོ་ནས་སྐྱེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོ་
 རྗེ་དང་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་རིམ་པ་ལྷུང་ཉི་མ་གཉིས་དང་རྒྱ་བའམ་ཉི་མ་གཅིག་དང་
 རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ནག་ལོ། ལྷུང་མར་ལོ། ཡི་དཀར་ལོ་བསམ་མོ།། དེ་ནས་དེ་
 རྒྱས་པ་བརྗོད་ཅིང་སྤྱང་ག་⁵ སྐགས་གསུམ་ལ་འིའི་ཆུ་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ཁྲ་ཆུར་གཡས་
 པས་བྱུགས་ཉེ་མགོ་བོ་ལ་མེ་ཏོག་མདུན་དུ་བདུག་སྒྲོམ་དང་མར་མེ་སྤྱང་གར་⁶ སྐྱར་ཡང་འི་
 སྤྱིན་པར་སྟེང་བ་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པས་བཤད་དོ།། སྒྲོམ་པ་དང་རེག་པ་⁷ དང་བརྗོད་པ་
 རྒྱས་པ་མས་རིམ་ནས་བྱེད་ཅིང་འབྲུ་གསུམ་ལས། མཆན་མ་གསུམ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་
 མཆན་པར་མར་མེ་མཐད་བཟང་ལོ་བཞེད་ལ། སྒྲོམ་རེག་བརྗོད་པ་རྒྱས་པ་མས་རིམ་ནས་

1 ཕྱིན་ཆད་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 2 མི་བསྟོས་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 3 རྗེ་འགལ་ རྒྱུད་འབྲུམ་ 9 རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ་ འོག་གངས་ 490 བཤ
 4 སྤྱང་ག་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 5 སྤྱང་ག་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 6 སྤྱང་ཁར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 7 རེག་པ་ དཔུས་དབང་།

བྱེད་པ་ཡང་བྱང་འབྲུག་གསལ་བས་བཤད་དེ་གང་རྒྱུ་གཅིག་གིས་¹ཆོག་གོ། མཆན་མ་
གསུམ་སྒྲོམ་པ་མང་ལ་སྒྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་ལྷར་སྒྲོམ་པ་ཡང་བརྒྱ་རྩེ་ཉས་བཤད་དོ།
མཆོད་པ་ནམས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་སྟེར་བར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་
སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ། རང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱིས་སྟེར་བར་རྒྱ་རྩེ་ཉས་བཤད་དོ། ཞལ་
བས་དང་སྒྲ་སྒྲན་འབྲུལ་བར་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བཞེད་དོ། མདོར་ན་སྒྲར་གཙོ་མོར་
བསྐྱེད་པའི་སྒྲོབ་མའི་གནས་གསུམ་དུ་དྲོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་མཆན་མ་བསྒྲོམས་ནས་མཆོད་ལུས་
དུ་བྱས་པ་ལ་མཆོད་དེ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་²འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་མཆོད་
པ་དང་ལྷན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཞོན་པར་དུ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱའོ།

བཞི་པ་(སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཆོར་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྒྲིབ་པ་ནི། སོ་ཤིང་དོར་བའི་གནས་ནི། ལྷ་བཞི་
པ་བྱ་བཞི་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བའི་ཕྱི་བ་ལ་སོགས་པས་བྲགས་པར་བྲེང་བ་ལས་གསུངས་
ཤིང་། བའི་ཀོ་བ་ཅམ་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་བ་འབྲུག་གི་ཆད་དུ་བེད་ལྷ་ཉས་³བཤད་
དོ། འདིགས་བྱེད་ལྷས་ཁྱམས་བྱ་བཞི་པའི་ནང་དུ་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱུད་མིས་པ་ལ་མེ་རྟོག་གི་
ཆོམ་བྱ་དགོད་པར་བཤད་དེ་ཆད་ལྷན་གཞན་གྱིས་མ་བཤད་དོ། སོ་ཤིང་ནི། ཨ་ཤུང་ཐ་ལ་
སོགས་པ་འདིར་མི་རྟེན་པས་སྒྲ་བྱང་གིས་གསུངས་པ་ལྷར། འོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་ཏ་ཅང་སྒྲོམ་
པ་དང་སྒྲ་བ་མིན་པ་བྱང་ཞིང་སྟོག་ཆགས་མེད་པ་མ་གས་པ་མ་མེད་པ་མགོ་མཐུག་མཉམ་
པ་དེ་བཟང་གི་ཆུས་བུས་པ་བདུག་པས་བདུགས་པ་⁴སོར་བརྩ་གཉིས་པ་ཅེ་སོར་མེ་རྟོག་
བཅིངས་པ་བྱའོ། དེ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་དུ་སྒྲོགས་ཏེ་སྒྲོབ་མ་ལ་སྒྲིབ་ལ་སྒྲོབ་མ་ཤར་རམ་
བྱང་དུ་སྒྲོགས་པས། ཡོ་བརྒྱ་རྩ་ས་རྟོ། ཞེས་⁵བཞོན་ནས་ཅེ་མོ་ནས་འཆོས་ཏེ་མིག་སྟེང་དུ་

¹ གཅིག་གི་ དབྱས་དབང་།

² བཟུངས་ནས་ རྟེན་དབང་། གཙོང་དབང་།

³ བེད་ལྷ་ཉས་ སྒྲ་འབྲུག་དབང་མ།

མེད་ལྷ་ཉས་ དབྱས་དབང་།

⁴ གདུགས་པ་ དབྱས་དབང་།

⁵ ལྷ་ས་ཏ་ཞེས་ དབྱས་དབང་།

༦ གུམ་མཆིག་། སྒྲ་འབྲུམ་དཔར་མ།

ལས་དོ་རྗེའི་སྤྱད་པར་སྒོམ་པར་ཤུལ་གྱི་འདོད་དེ་ཆད་ལྷན་དག་གིས་མ་བཤད་དོ།

ལྷ་པ་སྒོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱར་ས་ཏེ་སྤེལ་མཉམ་པར་གདམས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་ཀུན་མཁུན་
 རྣམས་ཀྱི་རེས་འགའ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་གིས། ལྷ་དུས་རའི་མེ་ཏོག་བཞིན། བརྒྱལ་མ་
 ཡང་ནི་རེས་འགའ་ཞིག་གང་གིས་སེམས་ཅན་མཉམ་མེད་དོན། ལྷ་རན་མི་འདའ་བྱེད་པར་
 ལུས་ཀྱི་གསང་ལྡན་སྒྱུད་པའི་ཚུལ་འབྱུང་བ། དེ་བས་ཀྱང་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན། བསྐྱལ་བ་
 གྱེ་བ་དུ་མ་རུ། སྤྱིག་པ་གང་ཞིག་སྒྲོན་བྱས་པ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་འདྲ་མཐོང་བ་ཡིས། དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཟད་འགྱུར་ན། གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་སྤྱགས་སྒྱུད་པའི། ཚུལ་ལ་གནས་པ་
 སྒོམ་ཅི་དགོས། སྒྱེ་བ་པའི་གསང་ལྡན་བརྒྱུས་ན་ནི། ལོ་འཕང་ལྷན་མེད་པར་འགྱུར།
 སྒྱུད་མཆོག་འདི་ལ་གང་རྣམས་ཀྱི། རྒྱུ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་བྲི་མ་མེད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ཀུན། འབྱུང་བའི་ངན་འགྲོ་ཡང་དག་ཞི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས།
 དེ་རིང་རྟེན་པ་མཉམ་མེད་རྟེན། གང་གིས་བྱེད་རྣམས་རྒྱལ་བ་ཀུན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 སྤྱས་བཅས་ཀྱིས། བསྐྱན་འདི་ཀུན་ལ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་། གནས་པ་སྒྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 ནི། དེ་ཡིས་བྱེད་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ། ལེགས་པར་སྒྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ཆེར་འབྱུང་བའི། ལམ་མཆོག་འདི་ནི་དཔལ་དང་ལྷན། གང་གིས་བྱེད་རྣམས་འགྲོ་འགྱུར་
 བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ལ་སྒོ་བ་བསྐྱེད་དོ།
 གང་གིས་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་ད་ལྟའི་རྣམ་སྤྱང་མདོན་བྱང་ལ་མི་སྤྱང་ཞིང་
 འབྲེལ་པས་མ་བཤད་ཀྱང་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ལས་བྱུང་དོ། རྐང་བ་དང་པོ་ནས་ཤིན་ཏུ་
 དགོན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱགས་འབྱུང་བ་དགོན་པ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་དཀྱིལ་འཁོར་
 མཐོང་བ་མཐུ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་སྤྱགས་བརྒྱ་ཞིང་སྒོམ་པ་མཐུ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནས་
 བཞིས་སྤྱགས་ལ་དད་པ་མཐུ་ཆེ་བར་བསྐྱན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་
 ཅམ་མིན་གྱི་ ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་ན་འབྱུང་སྟེ་སྒྱུར་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

དུ་སྤྲིག་པ་བཞགས་ཤིང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སྤྲོས་པ་འཛིན་པའོ། ཅུ་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་འབྱུག་པའི་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་
 མཛོང་ནས་དང་བ་སྐྱེས་པའོ། གསུམ་བཞི། ཆོས་མི་སྤོང་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མི་གཏོང་
 བ་སོགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བཟུང་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་དང་ལྟན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མཛོང་ན་བསྐྱེལ་
 བ་དུ་མར་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་འདག་པ་དང་། གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ནི་ཡོན་ཏྱན་མཐའ་
 ཡས་པར་གྲགས་པའི་སྐྱགས་ལ་རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་གི་འགྲེལ་བར་བཞད་དོ། ། འུ་ཉི་
 བས་¹སངས་རྒྱས་ལ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་སུ་བཞད་དོ། ། ཆོ་ཁྲོས་ཇི་མེད་ལ་ཆོ་ཁྲོས་མི་
 གཡོ་བ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་ལས་གཞན་དུ་ཡིད་མི་གཡོ་བ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་
 སྟེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེར་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། སང་ནི་ཐེག་ཆེན་
 ལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་འགྲེལ་བར་འཆད་དེ། ཐེང་བར་²དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ལ་
 སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བཞད་དོ། ། སྐྱགས་སྤྱོད་པའི་ཐེག་ཆེན་ནི་ཆུ་མེད་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་པའི་
 རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཆེར་འབྱུང་བ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་བ་ལ་འགྲེལ་བས་བཞད་པ་ནི། ཐེང་བ་
 ལས་ཐེག་པ་ཆེན་བོ་ཉིད་བརྒྱད་ནས་མཆོག་དུ་ཆེར་འབྱུང་བ་མངའ་བ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། དེ་ནས་དེ་རྣམས་ལ་འབྲིལ་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ནས་
 བཟླས་པའི་དོན་དུ་སྐྱགས་སྐྱོན་ལ། མི་ལམ་རྟོགས་ལ་ནང་བར་ང་ལ་སྤྲོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་
 ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཁང་པའས་གཞན་དུ་འང་བྱང་སྟེ་སེང་གའི་ཉལ་སྐྱབས་ཀྱིས་ཉལ་དུ་
 གཞུགས་ལོ། །དེའི་ཆེ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཀུ་ཤ་བཏིང་བའི་³ས་གཞི་ལ། ཤར་ཕྱོགས་སྤྲུལ་བལྟས་
 ཉལ་དུ་གཞུག།”⁴ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། ས་ར་ཉས། “ཀུ་ཤའི་སྟན་ལ་བྱོད་ཉལ་ལ།

1 འུ་ཉི་བས་ དབུས་དབང་།

2 འུ་ཉི་བར་ དབུས་དབང་།

3 གཏིང་བའི་ རྟེན་དབང་།

4 ཐེ་བགལ་རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ཤོག་གངས་96-97 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀུ་ཤ་བཏིང་བའི་ས་གཞི་ལ། ཤར་
 ཕྱོགས་སྤྲུལ་སྟན་ཉལ་དུ་གཞུག།”ཅེས་གསལ།

ནང་པར་བཞིན་བཟང་རྣམས་ལོངས་ཤིག །སང་ནི་ནང་པར་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས། །དཔལ་ལྷན་
སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད། །”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡང་བརྗོད་དེ་ཐོད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ།

བཞི་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གདེག་ཅིང་མི་ལྷན་བཟང་ལན་ལ་རི་ལྷན་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་རང་ཉིད་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་འབྱེལ་བའི་སྐབས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
ལ་བ་པས་²འདི་དང་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་གཙོ་པོའི་ཅ་སྐབས་བསྐྱེད་བར་མཛད་དོ། །སྐབས་
འདིར་ལྷ་མོན་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་ནས་ནས་མཁར་འདེགས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡེ་
ཐེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུའོ། །འདེགས་པའི་ཚུལ་ནི། སྐར་བཤད་པའི་སྐབས་རྒྱས་བྱའོ། །
ལ་བ་པ་³སོགས་ཀྱིས་གསོལ་གདབ་ཐེན་མ་ཐག་དང་དུ་རི་ཀ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱིར་ནང་སྐ་
མོ་དང་ཐོང་བས་སྐབས་འདིར་འདེགས་པར་བཤད་པ་གསུམ་དང་། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ས་ར་ཉས་སྤྱིང་གར་⁴སྤྱད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ལྟར་
ནས་མཁར་འདེགས་པ་སྤེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ནང་པར་བྱ་མས་གཏོར་མ་བཏང་
ནས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མི་ལམ་འདི་ལ་⁵དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མཛའ་བཤེས་སོགས་
མཐོང་བ་མིས་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད། དེ་ལས་ལྷུང་བ་སོགས་མིས་ན་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །མི་
ལམ་ཡང་མཆོན་ལ་ཆ་བཞིར་བྱས་པའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ཆ་བཞི་པ་ལ་བྱ་
སྟེ། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། “དང་པོའི་ཐུན་གྱི་མི་ལམ་གང་། །བད་ཀན་ལས་བྱུང་ཤེས་
པར་བྱ། །གཉིས་པར་གང་བྱུང་མཁྱིས་པ་སྟེ། །འདིག་རྟེན་ལ་ཡོད་སྤྱད་པ་ཡིན། །གསུམ་
པ་རྒྱུད་བྱུང་ཤེས་པར་བྱ། །བཞི་པ་བདེན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། །”⁶ ཞེས་སོ། །ངན་པའི་རྒླག་

1 རྟེན་ལྷན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྩ་ཉེ་མོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གུངས་པ་༢༣༩བཅུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ནང་པར་བཞིན་བཟང་རྣམས་ལོངས་ཤིག །སང་གི་ནང་པར་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱི་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

3 ལྷ་མོན་ སྤྱི་བསྐྱེད་དཔེ་མ། རྟེན་ལྷན་གཙང་དཔེ།

4 རྟེན་ཁར་ གཙང་དཔེ། དཔེ་མ་དཔེ།

5 རྟེན་ སྤྱི་བསྐྱེད་དཔེ་མ། གཙང་དཔེ། དཔེ་མ་དཔེ།

6 རྟེན་ལྷན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྩ་ཉེ་མོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལཱ་བཅོམ་ལྷ་མོན་གུངས་པ་༢༤༡བཅུ་

སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་ནི་སྒར་སྒོང་བའི་ལུང་བྲངས་ཐིན་པ་བཞིན་ཡིན་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་སྟ་གོན་
དགོས་མི་དགོས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་མི་དགོས་པར་བཞིན་པ་ལྟར་
རམ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོས་པའི་རིགས་པ་སྒྱུར་ཡང་བྱུང་བར་མངོན་ནོ།།

འདིར་སྒྲས་ལ། ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི།། དབང་གི་ཉེར་བསྟོགས་དམ་
པ་སྟ་གོན་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་སྟ་གོན་ཆོ་ག་དག་པ་ནི།། ཡིན་ཏུ་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་མཐོང་གྱུར་
ནས།། ཆོ་གའི་ཡན་ལག་སྤེལ་ནས་ཀྱང་ནི།། མཁས་པའི་གཞུང་ལས་ཡང་དག་ལེགས་
བདུས་ནས།། སྤུས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཞིན་དང་མི་འགལ་བར།། ཡིན་ཏུ་གསལ་བའི་དག་
གིས་ལེགས་པར་བཤད།། དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། སྟ་གོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བྱུག་པའོ།།

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། ཡེ་ཐིག་གདབ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་དང་། ལུས་པ་དགོད་
ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་དང་། བསྐྱབས་ཤིང་མཆོད་ནས་དབང་བསྐྱར་བའོ།། དང་པོ་(ཡེ་
ཐིག་གདབ་ཅིང་ཆོན་དགྲེ་བ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་དང་། ཆོན་དགྲེ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་བ་ལ་བཞེགས་རྒྱུ་གསལ་སོ།། དང་པོ་(ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། ཡེ་ཐིག་འདུ་བྱ་
བ་དང་། འདེབས་པའི་རིམ་པ་གཞེགས་གསོལ་དང་བཅས་པའོ།།

དང་པོ་(ཡེ་ཐིག་འདུ་བྱ་བ་)ནི། ཤར་དུ་ཕྱོགས་ཉེ་དེ་རྗེ་འཆང་རམ་གཙུག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་
ལྡན་ཞིང་མཆོན་མ་ཐོབ་པས་འཁེལ་མཁན་དང་རྒྱ་ནི་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྱུད་པ་ལྟ་ཆོན་
ལྟ་སྟོན་ལྟར་གཞག་ལ། ལུངས་ཀར་²གྱི་ཕྱེ་མ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་པའི་བྱི་ཞིམ་པོའི་ཆོན་
ཁ་དོག་སྟ་ལྟས་སྒྱུད་པ་རྣམས་སོ་སོར་ཁ་བསྐྱར་རོ།། དེ་རྗེ་མཁའ་འབྱོར་དང་སྟོན་འབྱུང་ལས་

¹ ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་ཞེས་པའི་སྟེ་དབང་།

ཡེ་ཐིག་གདབ་པ་ཞེས་པའི་སྟེ་དབང་།

² ལུངས་ཀར་ དབྱུང་དབང་།

གི་རྩིས་འདེགས་ཤིང་བརྟེན་ས་¹པ་འབར་བའི་ལྷ་སྤངས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱས་ནས་སྤང་ལ་
 སྟགས་པས་བསྐྱལ་བའམ་བཏང་བའི་ཐིག་སྤྱད་ནས་ས་བཀྱག་ལ། རང་རང་གི་ཁ་དོག་ཅན་
 གྱི་སྤྱད་པ་ལག་ན་གནས་པ་ནས་ས་ལ་བསྟེན་མོ།² ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྤྱད་པས་ལྷ་སྤྱན་
 དངས་ནས་འཇུག་ལ། ལ་བ་བ་³དང་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་སྟགས་མང་པོས་ཐིག་སྤྱད་
 སྤྱན་དངས་ནས་བསྟེན་མོ།⁴ དེ་ནས་སྟོབ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཨོྱ་ཨོྱ་⁵ཨ་ཙྰ་ཨ་ཙྰ་ག་
 ཏུ་ས་བ་རྩྭ་སྤྱ་ར་སྤྱ་ར་ཨ་ཙྰ་ཨ་ཙྰ་པའི་རྩྭ་ས་བ་རྩྭ་ས་ཨ་ཙྰ་ཨ་ཙྰ་ཨ་ཙྰ་ཨ་ཙྰ་ཨོྱ་ཨོྱ་
 ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དང་པོར་སྤྱད་པ་ལྷས་སྤྱད་པ་རེ་རེར་བྱ་ལ་དེ་ནས་ལྷ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་
 བའི་ཐིག་སྤྱད་བུའོ། སྟགས་དང་པོའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་སོན་པ་
 ཞེས་པ་སྟེ་གཅིག་ལ་གཅིག་གནས་པའོ། གཉིས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་
 རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་པའོ། གསུམ་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་གཅིག་ལ་གཅིག་དབྱེར་མེད་ཏུ་འབྲེལ་པའོ། སྟོམ་འབྱུང་ལས།
 “ཆོས་ཀྱང་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་ནི། སྤང་བྱ་པན་ཚུན་བསྐྱེལ་བར་བྱ།”⁶ ཞེས་སོ། ཐིག་སྤྱད་
 གྱི་སྤྱད་ཀྱི་ཆད་ནི། རྩ་མ་དང་སྟོབ་མས་གཡོན་པའི་མཇུབ་མོ་ནས་སོར་མོ་བཞིའི་དབྱས་སུ་
 བཅུག་ཅིང་དངས་ནས་དོ་རྩུ་ཚུར་དུ་བྱས་པས་མཇུབ་མོའི་རྒྱལ་ས་ལ་སྤྱར་བ་མ་གཏོགས་
 པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འབྱུར་དང་སྟོམས་སུ་སྟོའི་ཉི་ཤུ་ཆའོ། བསྐྱེལ་ཟེན་པ་དང་སྤྱར་གྱི་
 ས་གཞིར་རྩིས་བྱགས་པའི་གསེར་ལ་སྟགས་པའི་སྟོད་གཙང་མར་རྩིའི་རྩུ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་
 དང་བའི་རྩིས་སྤངས་ཤིང་། ཡི་གེ་གསུམ་ནང་དུ་རྩུད་པ་⁷གཞག་ལ་རྩི་དང་མེ་དོག་དང་

1 རྟེན་ས་ མ་དཔེ།
 2 ལྟེན་མོ། དབྱས་དབང་།
 3 བསྐྱེལ་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེན་འབྱུར་སྟགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས།
 4 ལྟེན་མོ། དབྱས་དབང་།
 5 ཨོྱ་ དབྱས་དབང་།
 6 རྩུ་བཀྱག་། རྩུ་དབྱས་། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་དེ་སྤྱད་ཀྱིས་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པ། སྟགས་མངས་34567
 7 རྩུ་དཔེ་ དབྱས་དབང་།

སྒྲོ་ས་ཀྱིས་མཆོད་དེ་ལག་པས་རེག་ཅིང་འབྲིལ་པ་བཞུགས་པ་བསྐྱུང་རོ།། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་
 པ་ལས། “ཡིག་གསུམ་རྒྱུད་པར་¹ནལ་འཁྱོར་བས།”² ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་པ་ལས།
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་³བྱས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་ཡི་གེ་གསུམ་ཐིག་སྐྱུད་གྱི་
 ནང་དུ་བཞུགས་པ་⁴མིན་གྱི། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཐིག་སྐྱུད་རྒྱུད་པར་བྱེད་པའོ།། དེའི་ཚུལ་
 བློ། གྱི་རྩོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ལས། “ཨོ་ལྷ་མྱོ་གསུམ་མཐའ་གཉིས་དང་དབྱུང་སྤྱ་བཀོད་
 ལ།”⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།། དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་མིག་ལ་མ་དང་ཉ་ལས་ཉི་ཟླ་བསྐྱེད་
 ལ། བརྒྱ་འཛིན་⁶མ་ལ། ཞེས་པས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བཞུགས་པའི་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱ་དང་ཡུངས་ཀར་དང་འཛིན་ཅུས་གཏོར་ཏེ་རྩོ་རྩོ་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་གཡས་པས་
 རེག་ལ། ཨོ་བརྒྱ་ས་མ་ཡ་སྤྱ་ཏུ་མ་ཏི་ག་མ་རྩྱ། ཞེས་པས་བཞུགས་ནས་འབྱུ་གསུམ་གྱིས་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྤྲུག་གནས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(འདེབས་པའི་རིམ་པ་གསེགས་གསོལ་དང་བཅས་པ་)ནི། དེ་ནས་བྱམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ཚུས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་ཞིང་། ཨོ་སར་སོ་ལོ་རྩ་ལྟེ་མལ། ཅེས་བརྒྱད་
 པས་གཙང་མར་བྱས་པའི་ས་ལ་འིས་བྱགས་ནས་ཀྱི་རོལ་དུ་མེ་ཏོག་གཙལ་དུ་བཟུང་ལ།
 ཉམ་མཁའ་ལ་གྱི་བྱའི་⁷དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་པར་དམིགས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་དབྱལ་བ་སྔོན་
 དུ་འགོ་བས་མཆོད་ཅིང་བསྔོད་ནས་རང་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་
 མིག་དག་ལ་ཇ་ཡིག་ལས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་སེར་པོ་ཅན་བསྒྲུབ་མོ།།⁸ སྔོས་འབྱུང་

¹ རྒྱུད་པར་ རྒྱུད་དཔལ།

² རྒྱུ་བཞུགས་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཉ རྒྱུ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་མོ། རྒྱུད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་ ༡༧ན ༣

³ རྒྱུད་པར་ གཙང་དཔལ། དབྱུང་དཔལ།

⁴ རྒྱུ་པ་ དབྱུང་དཔལ།

⁵ རྒྱུ་བཞུགས་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཉ རྒྱུ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་མོ། གྱི་རྩོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ འོག་གངས་ ༡ན ༤

⁶ འཛིན་ དབྱུང་དཔལ།

⁷ འཛིན་བྱའི་ རྒྱུད་དཔལ།

⁸ རྒྱུ་མམོ། རྒྱུ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྒྱུད་དཔལ།

འགྲེལ་བ་ལས་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་ཞེས་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱའོ།། དེ་ནས་རང་གི་དོ་
 རྩེ་ཁྱུ་རྩེ་གཡོན་པས་ཐིག་སྐྱད་ལྟེ་བར་བབྱང་ཁིང་¹ གྲོགས་ལ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་
 གསུམ་དང་རྩེ་གསུམ་གྱིས་གཏད་ལ་དེས་ཀྱང་དེ་དག་བརྩོན་ནས་བྲངས་ཏེ་གཡོན་པའི་
 དོ་རྩེ་ཁྱུ་རྩེ་གྱིས་ལྟེ་བར་བབྱང་ལ།² གྲོགས་ཐམས་ཅད་མཉམ་བཞིན་དུ་མོས་ཤིང་སྒོ་བ་
 དཔོན་ལ་རྒྱ་བ་མི་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་སྒོ་བ་མ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་དོ་རྩེ་དང་བཅས་པའི་ལག་
 པ་གཡས་པའི་མཐེ་པོང་དང་མཇུག་མོས་ཐིག་སྐྱད་བབྱང་བས་³ འདེབས་ཤིང་མེ་ཤོལ་གྱི་སྒྲ་
 བྱའོ།། ཐིག་གདབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་། ཡོ་བརྩེ་ས་མ་ཡ་སྤྱུ་བ། ཞེས་པའི་ཐུགས་དང་། རྩེ་
 ཡོ་སྤྱུ་ལྷུང་བ། ཞེས་བརྩོན་དོ།། སྒོ་བ་དཔོན་ལ་སྒོ་བ་མས་རྒྱ་བ་མི་བསྟན་པར་འགྲོ་བ་ནི་ལས་
 ཐིག་ལ་ཡང་དགོས་སོ།། ཐིག་གི་སྒྲ་དེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱམས་བསྐྱུ་
 བར་བྱའོ།། དེ་ནས་ཀྱང་བྱོན་ནས་ཐིག་སྐྱད་ནམས་ལ་ཐེམ་པར་བསྒྲམ་སོ།།⁴ སྒྲ་དེའི་དོན་ནི།
 སེམས་ཅན་དོན་དུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི། རུས་ཡིན་དེ་བྱིར་འདིར་སྒྱུན་ཅིག །ཅེས་བྱ་བའི་བརྩོན་པ་
 ཞེས་སྤོང་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་པ་⁵ དང་ནག་པོ་སྒྱུད་པ་
 དང་ས་ར་ཉ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་བཤད་པས། ཐིག་སྐྱད་ཀྱི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དོན་
 དུ་ཞེས་སོགས་བརྩོན་པར་བསམ་གྱི། རང་གིས་ཆིག་དེ་བརྩོན་མི་དགོས་སོ།། ཐིག་སྐྱད་
 ལ་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་⁶ ནི་དེས་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆེད་དོ།། འདིར་ཐུར་བཤད་
 པ་ལྟར་ཐིག་འདེབས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལ་བྱི་བའི་⁷ དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་
 ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་ཐིག་བཏབ་པ་ན་བྱི་བའི་⁸ དཀྱིལ་འཁོར་བྱང་

1 གཟུང་ཁིང་ དཔྱུས་དཔལ་

2 བབྱངས་ལ། རྩེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

3 བབྱངས་པས་ རྩེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

4 གྲོ་མ་སོ།། རྒྱ་འབྱུམ་དཔལ་མ།

5 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔྱུས་སྤྱུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

6 ཐིག་པ་ དཔྱུས་དཔལ་

7 འཕྱི་བྱི་ རྩེ་དཔལ་

8 འཕྱི་བྱི་ རྩེ་དཔལ་

“ཚོན་ཅི་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི།” ཡེ་ཤེས་ཐིག་ནི་ནས་མཁའ་ལ། ཅ་བའི་སྤྲུགས་བརྗོད་
ནས་བཏེག་སྟེ། བྱི་བ་ཐིན་ནས་པ་བ་ལ་བསྟེན།”² ཞེས་ཚོན་འབྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་
འགོམས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡེ་ཤེས་ནས་མཁའ་འདེགས་པར་བཤད་པས་ཡེ་ཤེས་
འདེབས་པ་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསྟེན་པས་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་འདེགས་
རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལ་བ་བ་³དང་ཐེང་བས་ཀྱང་འདེགས་པར་བཤད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། གཞན་ཡང་ཐེང་བ་དང་སྟོན་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་འདེབས་པ་ན་ནས་
མཁའ་ལ་འདེབས་པའི་མོས་པས་གདབ་པར་གསུངས་པས། ཐིག་གི་སྒྲུལ་བསྐྱལ་ནས་བྱོན་
པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཐིག་ལ་ཐིམ་པར་⁴བསམ་དགོས་ཏེ། འདི་དང་དམིགས་
པ་སྤྲ་མ་ཡེ་ཤེས་བཏབ་པའི་དགོས་པ་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཆད་པ་དགོས་སོ། ཡེ་ཤེས་
གདབ་པའི་ཆད་ལ་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འོད་ཐེང་ནས་འོད་ཐེང་གི་བར་དུ་གདབ་པར་ཐེང་
བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཐིག་སྤྱད་རིང་བ་ལ་དགོངས་ལ། ཐིག་སྤྱད་ཐུང་བས་འདེབས་ན་རྩ་
ཅེ་ནས་རྩ་ཅེའི་བར་རོ། ཟུར་ཐིག་གཉིས་ནི་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཅེ་ནས་ཅེའི་བར་དང་། ཅ་ཐིག་
རྣམས་འཁོར་ལོའི་ཆད་དུ་གདབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐིག་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་ཐིག་
རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཐིག་སྤྱད་བརྒྱངས་ནས་⁵གདབ་པར་སྤར་མང་དུ་བྱངས་ཐིན་ཏོ། ཡེ་ཤེས་
ཐེབས་པའི་མོད་ལ་གཤེགས་གསོལ་བྱེད་ལ། རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་
མ་ལས་ཚོན་སྤྱི་ལྟེ་སྤྱད་པས་ཐིག་ཐམས་ཅད་གདབ་པར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་གཤེགས་
གསོལ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་གིས་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་རྣམ་

༡ འཕྱི་བ་ རྟེ་དབར།

༢ རྟེ་བསྟེན། རྒྱ་དབྱེལ། ༣ མཁས་པ་ཚོན་པོ་ཇ་ཡ་མེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དབལ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེས་བསྐྱར་བ།
མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོད་དབང་ཆོག་ཤོག་གྲངས་༥༠ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཚོན་ཅི་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི།”
ཞེས་གསལ།

༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྤྱི་བསྟེན་འགྱུར་པོགས་དང་བསྟེན་ནས་བཅོས།

༤ ཐིམས་པར་ གཙང་དབར།

༥ བརྒྱུད་ནས་ དབྱས་དབར།

དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡེ་ཐིག་བཏབ་ནས་ཐིག་གང་ལ་འགོ་མ་ཡང་དོ་རྩེ་ཕྱགས་ཀྱི་འཇུག་
 པ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལས་ཐིག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཐིག་གདབ་པར་བྱའོ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་
 པའི་ཆེ་སྒྲ་མས་དྲོར་ཤིང་འཛིན་པར་ལ་བ་པས་²བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། དོ་རྩེ་ཁྱ་
 ཚུར་གྱིས་ཐིག་སྒྲུད་འཛིན་པ་དང་པོར་བྱས་ན་དེའི་འོག་དུ་འཛིན་ཕྱགས་གང་བདེས་ཆོག་
 ཟློ། དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས། “གཡོན་པའི་དོ་རྩེ་ཁྱ་ཚུར་ནི། ‘ལྟེ་བར་གཞག་ལྟེ་གཟུང་བར་
 བྱ།’ དེ་ཡི་འོག་དུ་ཅི་བདེར་བྱ།”³ ཞེས་སོ། སྒྲགས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་མ་པ་
 དང་སྒྲོར་སྒྲགས་དང་སྒྲོད་ས་དང་ཁ་བལྟ་སྒྲགས་⁴དང་ཐིག་འདེབས་པའི་གོ་རིམ་⁵རྣམས་
 སྒར་རྒྱས་པར་བཤད་ཐིན་པ་ལྟར་བྱའོ། འདིར་སྐྱེད་པ་ལས་བར་སྒྲར་ལ་ཐིག་སྒྲུད་འཛིན་
 པའི་དུས་སུ་དོ་རྩེའི་རྒྱུ་ལས་ཞེས་པ་དང་། ས་ལ་ཆངས་ཐིག་གཉིས་འདེབས་པའི་དུས་སུ་
 རྒྱུ་ལ་གཡོན་པ་སྒྲིལ་བྱུང་བྱེད་པ་དང་གཡས་པ་ས་ལ་འཇུགས་ཤིང་། སྒོ་བ་མས་དེ་ལས་
 བསྒྲོག་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྩིས་འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བཤད་ལ། སྒ་མ་ལ་
 བེ་བྱ་ཉིས་དོ་རྩེའི་འགོ་ས་ཀྱིས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲུ་བྱུང་གིས་བྱུང་གསུངས་པས་འགོ་བའི་
 ཆེ་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་བྱིན་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་འགོ་ལ། ས་ལ་འདེབས་པ་ན་བསྒྲུད་
 ལ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱ་བ་ནི་ཐིག་གཞན་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ་ལས་ཐིག་ལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་བྱའོ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་སྒྲུད་དང་ལས་ཀྱི་ཐིག་སྒྲུད་ཅེས་པའི་⁶མིང་གི་དོན་གང་
 ཡིན་སྟེ་ན། རོ་པོ་རིགས་ལྟ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་སྤྲད་བྱ་ཁ་དོག་ལྟར་

¹ འགོད་བྱང་ སྒྲ་འབྲས་དབར་མ།

འགོད་ཡང་ གཙང་དབར།

² འཕྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་འཕྱར་སྒྲུན་འབྱར་སོགས་དང་བསྒྲུན་ནས་བཅོས།

³ ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ཞེ་དུག་ལ། ཤོག་གངས་༤༤ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གཉིས་པ་ཕྱེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྟེ་བར་གཞག་ལྟེ་གཟུང་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

⁴ ལྟེ་སྒྲགས་ སྒྲ་འབྲས་དབར་མ། གཙང་དབར། དུས་དབར།

⁵ གོ་རིམ་ སྒྲ་འབྲས་དབར་མ། གཙང་དབར།

⁶ ཐིག་སྒྲུད་ཞེས་པའི་ དུས་དབར།

ལྷ་རྒྱུད་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་སྐྱད་ཅེས་བྱ་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷའི་ངོ་མོར་¹བསྐྱེད་པའི་
ཐིག་སྐྱད་ཡིན་པས་ལས་ཐིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ལས་བྱམ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྷ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
ཐེགས་པའི་མཐར་མཆོད་གཏོར་བྱལ་པའི་ལོག་དུ། ཨོ་ལྷ་རྒྱུ་བཟླ་ལུ་ ཞེས་པས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་
ཐིག་སྐྱད་ལྷ་རྒྱུན་བྱངས་པའི་ལྷ་གོན་ཀྱི་ལྷའི་བྱགས་ཀར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ནས་ཆོན་
ལྷའི་ཐིག་སྐྱད་རང་གི་གནས་རི་ལྷ་བར་གཞག་གོ།

གཉིས་པ་(ཆོན་དེའི་ཆོག་ལ་བཞི། ཆོན་ཅི་འདུ་བྱ་ཞིང་ལྷ་རྒྱུད་བྱ་དབྱང་བ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་དང་སྟོབ་མས་རི་ལྷ་རྒྱུད་བྱེ་བ་²དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོན་ས་བསྐྱབ་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་མཆོན་མ་བཞོད་ནས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའོ།། དང་པོ་(ཆོན་ཅི་
འདུ་བྱ་ཞིང་ལྷ་རྒྱུད་བྱ་ཞི། སྐལས་འདིར་གཏོར་མ་སྐྱོན་པར་ཐེང་བ་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་
པས་གསུངས་པ་ལ་འདིའི་ཕྱིར་སྐྱོན་པ་མི་གསལ་ཡང་། མི་བྱལ་ལྷ་བས་ཆོན་འབྱེད་པའི་
སྟོན་ཅམ་དུ་གོས་དམར་པོ་ཁྱོན་ནས་གཏོར་མ་གཏོར་བར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་
ཆོན་འབྱེད་པའི་སྟོན་འཁོར་བྱེད་པའོ།། སྟོན་གསར་པར་བཞག་པའི་ཆོན་ཅི་དཀར་མེར་
དམར་ལྷ་རྒྱུན་གཤེགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བྷ་ལྷ་རྷ་རྷ་ཨོ་³ནམས་ལས་བྱང་བར་བསམ་
སྟོ། ཐེང་བ་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པས་བཤད་དོ།། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་ཅིའི་རྒྱ་
ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལེ་ཤེས་དང་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་རྒྱ་དང་མཁུ་དང་ཨི་རྒྱ་རྒྱ་ལ་ལས་བྱས་
པའམ། ཡང་ན་ལྷ་ཉིག་དང་གསེར་དང་གྱི་རྩ་དང་ལྷ་མེན་⁴ནམས་སམ། ཡང་ན་དེ་བཞི་
བསྟེན་པ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་འཁོར་པ་ཆེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། ཡང་ན་ཁམ་པ་
ལས་བྱས་པའམ་འབྲས་ལས་བྱས་པའམ་མེ་ཏོག་ལས་བྱས་པ་རི་ལྷ་རྒྱུད་ཐིགས་པར་སོ་ལག་

1 ཐམས་ཅད་པའི་ངོ་མོར་ དབྱས་དཔལ་།

2 དཀྱིལ་ ལྷ་འབྲས་དཔལ་ལ། གཅོད་དཔལ་།

3 བྷ་ལྷ་རྷ་རྷ་ཨོ་ དབྱས་དཔལ་།

4 ལྷ་རྒྱུད་ལྷ་མེན་ དབྱས་དཔལ་།

གི་ཕྱེ་མའམ་སོལ་བ་དང་རྩས་པའི་ཕྱེ་མ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྩད་མེ། ལེགས་པར་འདྲ་
བྱས་པ་བཟང་པོ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འབྱོར་བ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། འདི་
རྣམས་སྒོམ་འབྱུང་དང་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པའོ། ། དེ་ནས། ལྷོ་¹ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
ལས་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེད་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། དབྱས་དང་
སྐྱོགས་བཞིར་ཆོན་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་ལྷའི་རིམ་པ་བཞིན་གཞག ། ཡི་གེ་ལྷ་པོ་
རྣམས་སོ་སོར་གྱིས་ལ་བསང་སྐྱུང་སྒོན་དུ་འགྲོ་བས་ས་སོན་ཅམ་མམ་ཆོ་ག་གསུམ་སྐྱེད་
གྱིས་རིགས་ལྷར་བསྐྱེད་དོ། ། རྣམ་མཁར་བཞོད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་སྐྱགས་ཀར་
ལྷོ་²ལ་སོགས་པ་ལས་བྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་རྣམས་ཐིག་སྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་
འབར་བའི་ལྷ་སྒྲུངས་གྱིས་བཀྲུག་སྟེ་བཅུག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཆོན་དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་
པར་བསམས་ལ། ལྷོ་³ལ་སོགས་པས་བསྐྱགས་ནས། ལོ་བརྒྱ་ཅི་ཏུ་ས་མ་ལ་སྤྱི། ཞེས་པས་
བརྒྱ་ཅི་བརྒྱད་དུ་བསྐྱག་གོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་ཉིད་བཀྲུག་ནས་བསྐྱེམ་པ་ནི་ལ་བ་པས་⁴ཀྱང་
བཤད་དོ། ། དེ་ནས་འབར་བའི་ལྷ་བས་གཟི་བཞིན་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱི་ཡིག་བཞོད་ནས། བདེན་
པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་རྩལ་ཆོན་མང་ཞིང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཆགས་པས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་དེས་རྩལ་ཆོན་རྣམས་འབར་བར་གྱུར་
ཅིག། ཅེས་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་སྤར་བར་བྱའོ། ། ལྷ་སྒོམ་པ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་
ལས་ནི་འབར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབར་བའི་ལྷ་བས་བལྟས་པས་ཆོན་མང་པོར་འཕེལ་བར་
བསམ་ཞིང་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་དོ། ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྩལ་ཆོན་མང་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་བི་བྱ་
རྒྱུ་རྩལ་རྩལ་མང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་ཆེན་རྩལ་ཆོན་མང་པོར་སྟེལ་
ཅུས་སོ། ། དེ་ནས་བྱི་དང་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མཛོད་དོ། ། ཆོན་སྐྱེད་པ་སོགས་དེ་དག་ནི་

༡ ལྷོ་ལྷོ་དབང་། དབྱས་དབང་།

༢ ལྷོ་ལྷོ་དབང་། དབྱས་དབང་།

༣ ལྷོ་ལྷོ་དབང་། དབྱས་དབང་།

༤ བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱེན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེན་ནས་བཅོས།

འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་སུ་སྤར་བ་ལ་འདི་བཞིན་
དུ་མི་གསལ་ལོ། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེ་བར་སྤར་རྒྱུ་མཐིག་གྱེད་པའི་ཆེ་བཟའ་པའི་ཕུར་
བུ་འཆད་པར་འཁྱར་བའི་རྩྭ་བཞི་པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་བཏོན་ནས་ཡིད་ཀྱིས་རང་གི་ལག་གི་རྩྭ་
ལ་བསྟེན་པ་ཏེ་ཕུར་ཁུང་ཚོན་སྒྲ་ལྟས་བཀང་ལ་མཉམ་པོར་བྱའོ། ཕུར་བུ་དངོས་སུ་བཟའ་ན་
དེ་ཕྱར་བུ་ལ་མ་བཟའ་ན་མི་དགོས་ཤིང་ཚོན་ཀྱིས་འགོངས་པ་ལ་རིམ་པ་ངེས་པ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་(སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མས་རྗེ་ཕྱར་བཞེ་བ་)ནི། འདིར་སྟེང་བར་“རྩལ་བུའི་སྤྱོད་དོན་རྗེའི་
སྤྱོད་མཆོན་མ་ངན་པ་བསལ་བར་བྱའོ། ཚོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་
ཁམས་ནི་རབ་ཁྲོལ་བར། རྒྱལ་ཆེན་དགེས་པ་རྩོམ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་གྱི་བར་³
བྱའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དུ་རི་ཀ་པ་དང་བརྒྱ་རྒྱུ་ཏེ།
“འདི་ནི་མེ་མོང་དག་པ་སྟེ།”⁵ ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་སྤྱར་བ་ལན་ལྟར་བརྩོད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་རྩལ་བུ་གསལ་ཞིང་ཆར་རེ་སོང་བ་ན་ཕུར་ཁུང་དུ་ཚོན་
རེ་ཕྱགས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཚོན་ལ་བཞེན་པའི་མཆོན་མ་ངན་པ་སེལ་
པའི་ཕྱར་བུ་རྩོམ་གསུང་ཞིང་རྩལ་བུ་གསལ་ནས་ཆོག་དེ་དག་དག་ཏུ་འདོན་ཡིད་ཀྱིས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱར་རོ། ལྷར་གྱི་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ལ་འདི་ནི།
རྒྱལ་ཆེན་གདབ་པའི་དམ་ཆོག་གོ། ཚོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཁམས་
ནི་རབ་ཁྲོལ་བར། རྒྱལ་ཆེན་དགེས་པ་རྩོམ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་གྱི་བར་བྱའོ།”⁸

༡ སྤར་བ་ དཔུས་དབང་།

༢ གསལ་བར་ དཔུས་དབང་།

༣ འཕྱི་བར་ རྟེན་དབང་།

༤ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་མ་རྩ་ལྟ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཚོག་རྩོམ་གྱི་ཕྱེད་ལ། སོག་གངས་༢༠ན༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“རྩལ་བུའི་སྤྱོད་དོན་རྗེའི་སྤྱོད་མཆོན་མ་ངན་པ་བསལ་བར་བྱའོ། ཚོས་དབྱིངས་འདི་ནི་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རབ་ཁྲོལ་མཛད།
རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་རྩོམ་ཡི་འཆང་།” ཞེས་གསལ།

༥ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོས་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལ། སོག་གངས་༢༡༠ན༢

༦ གསལ་བར་ དཔུས་དབང་།

༧ འཕྱི་བར་ རྟེན་དབང་།

༨ རྟེན་ལག་ལ། རྒྱུད་འཇུག་ ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོམ་གྱི་ལྷར་ལེའུ་བརྒྱད་པ། སོག་གངས་༤༠བཟེ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་འདི་ནི་རྒྱལ་

ཞེས་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་ཆོན་འགྲེང་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། དྲ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་།
 “ཤར་དུ་ཁ་བལྟས་གཡོན་པ་ཡི། ཁུ་རྩུང་གིས་ནི་བཟུང་ནས་¹སྤྱ། བདེན་པ་བརྗོད་ཅིང་གི་
 བར་²བྱ། འདི་ནི་མེ་ལོང་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་སྟོལ་བྱེད་པ། དཔལ་ལྷན་
 བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ‘ཨོ་བཟླ་ཅི་ཏྲ་ས་མ་ཡ་རྩྱ།’
 ལན་ལྷ་རུ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། སོར་ནི་བརྩ་གཉིས་ཆད་ལྷན་པར། དྲང་ཞིང་མཐོ་ལ་སྟོམས་
 པ་དང་། ལས་གང་གིས་ནི་མ་འདྲེས་པས། ‘རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་³བྱ།’⁴ ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། བདེན་པ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་ཞེས་སྐགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཏོན་ནས་གི་བར་⁵
 གསུངས་པ་ནི། སོར་ནི་བརྩ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས། རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་བྱ།⁶ ཞེས་པ་དེ་
 ཡིན་པས་ན་སྤྱར་ཁྱེད་འགོངས་པ་ལ་རི་ལྟར་འགྲིག །དེར་ཅིག་པ་གི་མ་དཀར་པོར་ཡོད་
 པས་དེ་གི་པའི་⁷དབང་དུ་བྱས་ནས་མེ་ལོང་དག་པ་ཞེས་⁸གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རེ་རེའི་མིང་
 སྤྱར་པའི་ཆར་རེ་དང་ཅིག་པ་རེ་གི་བ་⁹གཉིས་མཉམ་སོར་བྱེད་པའོ། འོག་ནས་ཆོན་གྱི་
 ལྟས་ངན་པ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་གི་བསམ་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ལ་མ་ཡིན་
 པར་གསུངས་པས་ཆོན་གྱི་ལྟས་སམ་མཆན་མ་ངན་པ་སྟོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། འདིར་

ཆོན་གི་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཐར་བར་བྱེད། གྱི་ཡི་རྩོ་རྩོ་རྒྱལ་པོ་ཆེས། དཀྱིལ་
 འཁོར་དམ་པ་བཞེངས་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

༡ བཟུངས་ནས་ རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

༢ འགྲི་བར་ རྩེ་དབར།

༣ འགྲི་བར་ རྩེ་དབར།

༤ རྩེ་བལྟས་ རྩེད་འགྲེག རྩེ་སྤྱོད་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་པ་༢༠ནས་ ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་བརྒྱད་པ་དང་གི་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཨོ་བཟླ་ཅི་ཏྲ་ས་མ་ཡ་རྩྱ།’ ‘རི་མོ་ཀུན་དུ་གི་བར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

༥ འགྲི་བར་ རྩེ་དབར།

༦ འགྲི་བར་བྱ། རྩེ་དབར།

༧ འགྲི་བའི་ རྩེ་དབར།

༨ དག་པ་ཅེས་ གཙང་དབར།

༩ འགྲི་བ་ སྤྱོད་ལུས་དབར་ས། རྩེ་དབར།

འགྲི་བ་ གཙང་དབར། དུས་དབར།

སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཅིག་པ་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྱི་བ་ནི་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་ཏུ་གསུངས་
ལ། གྱི་རྒྱུ་²ལས་རིམ་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཀྱང་མཐོ་གང་ཏུ་གྱི་བར་³བཞད་དོ། ལག་པ་
གཡོན་པའི་དོ་རྩེ་ཁྱུ་ཆུང་གྱིས་གྱི་བར་⁴ལྷ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ནི། དོ་
རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཐིག་སྤྱད་གཞུང་བ་ལ་དང་པོ་དོ་རྩེ་ཁྱུ་ཆུང་གྱིས་བཞུང་ནས་⁵ཐྱིས་ཅི་
བདེར་བྱས་པས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་ཞེ། དོ་རྩེ་ཁྱུ་ཆུང་
གྱིས་རེ་ཁ་ཤིན་ཏུ་འདོངས་པ་གྱི་མི་རྒྱས་⁶པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་ནི། “དོ་རྩེ་ཁྱུ་ཆུང་
སྒྱུར་བ་འཇམ། ཡང་ན་ལྷགས་ཀྱི་འཇམ་བྱ་འཇམ། ལྷང་བཟེད་ལྷག་བྱའི་སྒྱུར་བ་འཇམ། ཡང་
ན་རིག་ཤེད་ལག་པས་གྱི།”^{7,8} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མེད་ཏུ་ནི་ལྷ་མ་ཁོ་ན་འབྱུང་རོ།
གཡོན་པས་དོ་རྩེ་བཞུང་ནས་གྱི་བ་⁹དོ་རྩེ་ཁྱུ་ཆུང་གྱི་དོན་ཏུ་འདོད་པ་ནི། ལག་པ་གཡས་པ་
དོ་རྩེས་མཆོད་ཞིང་ཞེས་པས་བཀག་གོ། ཆོན་འཁྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་ཐྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
ཏུ་འཁྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “དཀར་དང་སེར་དང་དམར་དང་ལྗང་།
ཀྱན་གྱི་ནང་དོལ་ནག་པོ་ཏུ། ཆོན་གྱི་ཆ་ནི་རིམ་བཞིན་དཔེ།”¹⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། ཐྱི་
ནས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཅིག་པ་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཆོན་འཁྱེད་པར་ངེས་ཀྱང་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་

2 འཇིག་ རྩེདཔལ།

3 གྱི་རྒྱུ་ དབྱས་དཔལ།

4 འཇིག་ རྩེདཔལ།

5 འཇིག་ རྩེདཔལ།

འཇིག་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

6 བཞུངས་ནས་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

7 འཇིག་རྒྱས་ རྩེདཔལ།

8 འཇིག་ རྩེདཔལ།

9 རྩེ་བཀག་ རྒྱུད་འབྱུང་། ལྷ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་ 290ན9

10 བཞུང་ནས་འཇིག་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་ལ།

བཞུངས་ནས་འཇིག་ རྩེདཔལ།

བཞུངས་ནས་འཇིག་ གཙང་དཔལ།

བཞུངས་ནས་འཇིག་ དབྱས་དཔལ།

20 རྩེ་བཀག་ རྒྱུད་འབྱུང་། ལྷ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་འཁྱེད། རིམ་པར་ཕྱི་བ་ཞི་བྱལ་ལ། འོག་གངས་ 44བ 3

མ་ངེས་པས་¹སྐབས་དང་སྐར་རོ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། “ཆོན་ནི་ནང་ནས་དགྲེ་བར་
བྱ། ཕྱི་རོལ་ནས་ནི་ཆོན་མི་དགྲེ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འགྲེད་པ་པོ་གང་དུ་གནས་ནས་
བྱ་བ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲ་མ་དག་བཞེད་པ་ལེགས་ཏེ། ཆོག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་
དོ། འགྲེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་བར་ཁིང་སྒྲོམ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བར་དགྲེ་སྟེ།
རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཆོན་ཅི་རེ་རེའི་ཁེང་དུ་³ནི། སྒྲ་ཡི་ཉི་ཤུ་ཆ་ཡི་ཆད། གལ་ཏེ་ཆོན་
ཅི་མི་མཉམ་ཁིང་། ཡོ་དང་དམའ་བར་གྱུར་ན་ནི། རི་མོ་དམའ་བས་དངོས་མི་འགྲུབ།
‘ཡོན་པོས་གདུང་བ་སྐྱེད་བྱེད་པས།’ དཔངས་ནི་མཐེན་ཆུང་ཆད་ཅམ་དུ། མཐོ་ཁིང་བར་
བར་གྱི་བར་⁴བྱ། དེ་ལས་⁵སྒྲོམ་ན་ནད་འབྱུང་སྟེ། དམའ་ན་ནོར་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། ཡོན་
པོས་པན་ཚུན་སྤང་འགྱུར་ཏེ། ཆད་ན་སྒྲ་མ་སྒྲོབ་མ་དག ། ‘གཉིས་ཀ’འཆི་བར་ཤེས་པར་
བྱ།’ གལ་སྔོན་མ་ཡིན་གྱིས་ན་ནི། རུལ་ཆོན་ཕྱར་བྱས་བཏབ་པར་འགྱུར།”⁶ ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཕྱར་བྱས་བཏབ་པ་ནི་དངོས་བྱུང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རུལ་ཆོན་པན་ཚུན་
འདྲེས་པས་རིགས་འཆད་པར་སྐྱེད་པ་ལས་བཤད་དོ། བོད་ཀྱི་སྐྱགས་པ་དག་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་རི་སྐྱད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བཞེ་བ་ལ་ཡང་ཐོད་ཐོར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོད་བཀའ་ནས་
བཞག་སྟེ་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གྲིས་པའི་ཅིག་པ་དེ་ལ་སྒྲེལ་རན་པ་དང་བྱེ་ནས་བལྟས་པས་
སྒྲོམ་པའམ་ཆད་པ་སོགས་ཕྱང་ན་སྒྲོག་ཐབས་⁷བྱ། བཟང་ན་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད་པ་སོགས་བྱ་
ཐེར་བ་ནི་གཞུང་གི་འབྲུ་མ་ནོན་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “སྒྲོམ་

1 མ་ངེས་པས་ དཔུས་དཔལ།

2 རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། མ་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་། བས་པོ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་96 རབ་

3 ཁིང་དུ་ རྒྱུ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྩོ་དཔལ།

4 འགྲེ་བར་ རྩོ་དཔལ།

5 དེ་མ་ དཔུས་དཔལ།

6 རྩོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བཞེ་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་145 3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་བྱུག་
པ་དང་བཏུ་གསུམ་གཉིས་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡོན་པོ་གདུང་བ་སྐྱེད་བྱེད་པས།’ ‘གཉི་ག་འཆི་བར་ཤེས་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

7 བརྒྱུག་ཐབས་ དཔུས་དཔལ།

པོར་བཞེས་ནད་གྱིས་འདེབས།¹ ཞེས་དང་། བྲེང་བར་²བྲངས་པར་ཡང་། “སྟོམ་པོར་
བཞེན་ནད་འབྱུང་ངོ་”³ ཞེས་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་། “ཀྱན་ཀྱང་སྟོམ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་གྱི་བར་⁴བྱའོ། དེ་ལ་སྟོམ་པོ་གིས་ན་ནད་འབྱུང་ངོ་”⁵
ཞེས་གསུངས་པས་སྟོམ་པོ་དང་སྤྲ་བ་དང་ཡོ་བར་གྱིས་པའི་སྟོན་ཡིན་གྱི། དང་པོ་སྟོན་མེད་
གིས་བ་ལ་གྱིས་སྟོམ་པོ་སོགས་སུ་སོང་བའི་སྟོན་དུ་ཆོད་ལྡན་སྤྲས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་
མིར་ཏེ། དཔེར་ན། “གཡས་སྒྲོར་མིན་པར་བཞེན་ནི།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ཆོན་འགྲེང་
ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ། འགྲི་བའི་⁷སྟོན་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་ཡོད་པ་རྒྱ་མཆོན་
དུ་མཛད་དེ་འབད་ནས་ཆོན་དམེ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྱི་བའི་⁸ཆེ་ལེགས་པར་གྱིས་
ཀྱང་ད་གཞོད་⁹བལྟས་པའི་ཆེ་སྟོན་དེ་རྣམས་འོང་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་རིགས་པར་ག་
ལ་འགྱུར། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “བྱང་ཤར་མཆོམས་ནས་བརྩམས་ནས་ནི། བྱེ་མ་དག་ནི་དམེ་
བར་བྱ། གཡས་སུ་བསྒྲོར་ཞིང་¹⁰རྒྱན་མི་འཆད།” གམས་ཅད་མཉམ་ཞིང་བར་ཆད་མེད།
ངན་པ་དང་ནི་ཉམས་པ་དང་། མ་སྟོམས་པ་དང་བར་ཆད་ན། གཞོད་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་
འགྱུར། དེ་བས་ནན་ཏན་ཆེར་བྱས་ཏེ། མཁས་པས་བྱེ་མ་དམེ་བར་བྱ།¹¹ ཞེས་དང་། ཏུ་
རི་ཀ་པ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཏས་ཀྱང་སྟོམ་པ་སོགས་སུ་གྱིས་བ་ལ་སྟོན་སྟེད་པ་

1 གྱི་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་༡༥ན།

2 འཕྲེང་བར་ དཔུས་དབང།

3 གྱི་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱེ་བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཆེ་ཡོང་ལ། འོག་གངས་༣༥ན།

4 འགྲི་བའི་ གྱི་དབང།

5 གྱི་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྟོན་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན། གཤམ་རྩི་ནག་པོའི་སྤྱི་བ་ཐབས། འོག་གངས་70ན།

6 གྱི་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱེ་བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཆེ་ཡོང་ལ། འོག་གངས་༣༥ན།

7 འགྲི་བའི་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

8 འགྲི་བའི་ གྱི་དབང།

9 ད་གཞོད་ དཔུས་དབང།

10 བསྒྲོར་ཅིང་ སྤྱི་འབྱམ་དབང་ལ། གྱི་དབང།

11 གྱི་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱེ་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་740ན། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ལྡན་སྤྲ་མ་གསུམ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱང་
ཤར་མཆོམས་ནས་བརྩམས་ནས་སྤྱི་ཆོན་ཅི་ནག་པོ་དཀྱི་བར་བྱ། གཡས་སུ་བསྒྲོར་ཞིང་རྒྱན་མི་བཅད།’ ཅེས་གསལ།

མོ།། དེས་ན་ཐིག་རྒྱུད་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷས་ནི་ཐིག་འདེབས་པའི་ཆེ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཐིག་
 ག་བརྟག་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཆོན་ལ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་འདུའོ།། ལྷ་³པ་སྟོ་ལྡན་དང་མི་
 ལྷ་རྒྱུས་བདེ་མཆོག་ལ་གཡོན་སྒྲོར་མིན་པར་བཤེན་ལྷར་བཤད་པ་ལྷར་གྱི་རུལ་ཆོན་ལྷར་
 བྱས་འདེབས་པའི་སྟོན་སྟེད་པར་བཤད་དོ།། སྟོན་དེ་དག་གྲང་ཅིག་པ་ལྷ་པོ་འབྲི་བ་⁴ལ་
 གསུངས་གྱི། རུལ་ཆོན་གཞན་ལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་མ་བཤད་
 དོ།། དུ་རྩེ་ལྷས་མཐོ་གང་ཙམ་དུ་བྲིས་པའི་ཆེ་གསེར་གཞོང་སོགས་བཀའ་ནས་མེ་རྟོག་གིས་
 མཐའ་བསྒྲོར་ལ་བཞག། ⁵དེ་ནས་སྤྱ་བཟང་ན་ཨེ་མ་རྟོ་ཞེས་བརྗོད། རན་ན་རུལ་ཆོན་ལ་
 བཤེགས་བསྐྱེམས་ལ་ལྷར་བྱས་གདབ་ཅེས་འཆད་པ་ནི་ཆད་ལྡན་དག་གི་གཞུང་ལས་དེ་
 ལྷར་བཤད་པ་མེད་པས་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་
 མང་དུ་སྤྱང་དོ།། དམ་ཆོག་དོ་རྩེས་“རི་མོ་ལྷ་རྩུང་ཟད་ཅིག་བྲིས་ནས་ཁམ་པོར་ལ་སོགས་
 པས་བཀའ་བྲེ་བྱི་ནས་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བདེར་དཀྱེ”⁶ཞེས་པ་དང་། བེལ་སྤྱ་ཉས་“མེ་
 རྟོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་གྱིས་བཀའ་ནས་དེ་ནས་ཅི་བདེར་བྲིའོ”⁷“⁸ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཆོན་སྤྱ་
 བཟང་རན་རྟོག་པ་མ་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྷར་བྱེད་པ་ནི་གྱི་རྟོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་
 དེ་ཁ་ལ་མེ་རྟོག་སེལ་མ་གཏོར་ཞིང་མཆོད་པ་དབུལ་བར་བཤད་པ་ལྷར་ཅིག་པ་ལ་མཆོད་

༡ འབྲི་བ་དང་ རྟེན་པར་

༢ འབྲི་བར་ རྟེན་པར་

༣ ལྷ་ མ་དཔེ།

༤ འབྲི་བ་ གཙང་དཔེར་ དབུལ་དཔེར་

༥ མཐའ་སྒྲོར་ལ་གཞག། ལྷ་འབྲུམ་དཔེར་མ། རྟེན་པར་ གཙང་དཔེར་

༦ རྟེན་པར་ལྷ་ རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྟོན་དཔོན་ཆོག་པོ་ལྷ་སྤྱ་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གྲངས་༢༡༩ན་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་མོ་ལྷ་
 པོ་རྩུང་ཟད་ཅིག་གི་བྲིས་ནས་ཁམ་པོར་ལ་སོགས་པས་བཀའ་བྲེ་ བྱི་ནས་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བདེར་དཀྱེ” ཞེས་གསལ།

༧ འབྲིའོ་ རྟེན་པར་

༨ རྟེན་པར་ལྷ་ རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྟོན་དཔོན་ཆོག་པོ་ལྷ་སྤྱ་དྲ། གསའ་འདུལ་སྟོབ་ཐབས་ཀྱི་ནས་བཤད། སོག་གྲངས་༢༠༠ན་ ལས་བྱུང་བ་
 རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མེ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་གྱིས་བཀའ་ནས་ དེ་ནས་ཅི་བདེར་བྲི་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

ཅིང་མེ་ཉོག་འཛོར་བ་བྱེད་པས་དེས་རྩལ་ཆོན་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཤད་པས་བྱ་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་པར་བྱའོ།། ཆོན་ལྟས་
 ངན་པ་བྱུང་ན་ཞི་བའི་ཐབས་ནི། རྒྱལ་བས་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ། “ཆོན་བཤེ་བ་ལ་ཉེས་པ་
 གང་།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྲུབ་མེད་རྣམས་ལའོ།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྲུབ་བཟང་རྣམས་ལ།། ལུས་
 གྲང་བར་ཆད་བྱ་མི་ལུས།།”¹ ཞེས་གསུངས་པར་སྤང་བ་ལས་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་སྒྲུབ་
 གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་གྲང་འབྱུང་ངོ་།། ཅིག་པ་སྒྲོའི་ཉི་ཤུ་ཆ་དང་བར་ནས་ཅམ་པར་བྱས་པ་
 ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་དབལ་འཛིན་དང་མཚོ་རྩི་ཉ་དང་བྱ་²བ་སྒྲོ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་
 བཤད་པས། རགས་པ་འདི་འདྲ་ལ་མཁས་བྱུང་དེ་རྣམས་འབྲུལ་བ་མི་སྤིད་པས་ནང་འགལ་
 ཡིན་པར་སྒྲུབ་ནི་གཏན་མི་རིགས་ཏེ་དགོངས་པ་བཅའ་དགོས་སོ།། དགོངས་པ་ཡང་སྤང་
 བ་ལས་བསྒྲོམ་བྱའི་³དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཅིག་པ་ལྟ་པོ་འདི་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་དོག་ལྟ་ལས་བྱུང་
 ཅིང་བར་ནས་ཅམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་པ་བཞོད་པ་ལྟར་
 བསྒྲོམ་བྱ་ལ་བར་ནས་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་མོད་ཀྱང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ནས་གི་བྱ་⁴
 ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སྤང་བས་གི་བྱ་⁵ལ་མི་འགལ་བར་བཤད་དགོས་སོ།། སྤང་བ་ལས་
 ཐིག་སྒྲུད་ཀྱི་སྒྲོམས་སུ་ནས་ཉི་ཤུ་ཆས་ལྟག་པའི་ནས་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོའི་ཉི་ཤུ་ཆར་
 གསུངས་པ་ནི་ཅ་ཐིག་ཁྱ་གང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་
 བཞིན་དུ། ཅིག་པ་རེ་རེའི་མཐའ་ནས་མཐའི་ཁེང་ལ་⁶བར་ནས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཅ་ཐིག་
 ཁྱ་གང་པ་ཁོ་ནའི་ཅིག་ཁེང་ཡིན་ལ། སྒྲོའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བཤད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་ཐམས་

1 རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བཅི་ཉ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལྟ་ཀར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐེ་སྤང་བ། སོག་གྲངས་ 3276 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་བར་མ་གཉིས་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཉིད་བསམ་སྒྲུབ་མེད་ལའོ།། དེ་ཉིད་བསམ་སྒྲུབ་བཟང་སྒྲུབ་རྣམས་ལ།།” ཞེས་གསལ།

2 ལྟ་ མ་དཔེ།

3 སྒྲོམ་བྱའི་ གཅོད་དཔལ། དཔྱད་དཔལ།

4 འཛིན་ རྩོད་དཔལ།

5 འཛིན་ རྩོད་དཔལ།

6 ཐིང་མ་ རྩོད་དཔལ།

རེ་རེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་སྟོགས་བཞི་གར་འཕྲོ་དགོས་པས་ཤར་དཀར་ལྟ་སེར་ལ་སོགས་པ་ཆོན་
 ས་གཞན་རྣམས་དང་མི་འདྲོ། བསྐྱེལ་བྱ་ལ་ཅིག་པ་ལྟ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་
 ཅིག་ཕྱི་ནང་དུ་ལྷ་སྐྱལ་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ཅིག་པ་གཅིག་ཉིད་རིམ་གྱིས་²སྟེང་ནས་
 སྟེང་དུ་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྟར་བཅེགས་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཀོད་ནས་རང་ལྷགས་
 གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་སྐྱ་མ་བཞེད་པར་གསལ་ཏེ། ལྟོ་ལོགས་ཀྱི་ཐིག་ཕྱི་མ་ནས་ཕྱི་
 མའི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུང་བརྒྱ་ཡོད་པར་ཐིག་གི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་ཅིག་པ་ལ་ཆ་
 རྒྱུང་གཅིག་བཤད་པ་ཅིག་ཞེང་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་སྟན་
 གཅིག་གི་ལྷ་ཆ་འདོད་དགོས་པས་ཅིག་པ་ཏ་ཅང་སྐས་པའི་³སྟོན་ཡོད་དོ། བ་གྲུམ་རིན་
 ཆེན་སྐམ་བྱུང་ས་ནི་དམར་པོ་དང་། རྩ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་ནག་པོ་ལོ། ཅིག་པ་ཅིག་མར་འདོད་
 པའི་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་མི་དགོས་སོ། སྟེགས་བྱུམ་
 འདོད་ཡོན་གྱི་སྐམ་བྱུ་ནི་ཤེལ་ལམ་གསེར་རམ་བརྒྱ་རྩ་གཤམ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ཡང་དུང་
 སྟེ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་མ་རྣམས་བརྒྱ་རྩ་གཤམ་མདོག་ཏུ་མཛད་དོ། ཤར་
 བྱ་དང་མདའ་ཡབ་རྣམས་ནི་དཀར་པོ་ཡོན་ལ། དེ་དག་གི་ས་ནི་⁴སྟོན་པོར་བྱ་སྟེ་ནམ་མཁའི་
 རོ་བོ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་བར་གྱི་སྐམ་བྱུ་ལ་ཐུན་པའི་སྐམ་བྱུ་ཞེས་བཙོད་དེ་བར་
 སྟོང་གི་རོ་བོ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྟོ་ལོགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་གདུང་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རི་ལྟར་
 མཛེས་པར་བྱས་པ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་བ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པའོ།
 གྱི་བྱ་⁵ལ་སྟོའི་ཐད་ཀར་ཅིག་པ་ཡོད་པའི་སར་ནི་གདུང་གི་མི་དགོས་⁶སོ། ཏ་བབས་ཀྱི་ཀ་

1 བཞི་ཁར་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ།

བཞི་ཀར་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།

2 རིམ་གྱི་ དཔུས་དབར།

3 སྟེང་པའི་ དཔུས་དབར།

4 དེ་དག་གིས་ནི་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེ་དབར།

5 འཕྱི་བྱ་ རྟེ་དབར།

6 འཕྱི་མི་དགོས་ རྟེ་དབར།

ཡུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་མདོག་ཏུ་བྱ་བར་ཡང་གསུངས་པས་སྡེ་མ་དང་འདི་གཉིས་གང་
 རུང་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །གཙུག་པོ་ཞལ་བཞི་པ་ལ་རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་མདོག་གོ་
 ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཤར་གྱི་རྩ་སྟོན་པོར་
 བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་འདི་ལུགས་གཞན་ནོ།། ཏྲ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་བྱས་
 པ་བཟང་པོ་རྣམས་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པ་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་རྣམས་ནི་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་ཤིང་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ།། ལྷ་ཆོགས་རྩོུ་རྩོུ་ལོག་གི་པར་ལྷེ་ལྷེ་བ་ནི་ལྷུང་གུ་གི་
 སར་ནི་སེར་པོ་འདབ་མ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་པའོ།། འདབ་མའི་གཞི་ནི་ཆོས་འབྱུང་
 གི་ནང་ཡིན་པས་དམར་པོ་ཤས་ཆེ་བའི་དཀར་པོའོ།། ཆོས་འབྱུང་གི་ཆ་སྟེ་དེ་མཆོན་བྱེད་
 ཀྱི་རེ་ཁ་པད་རྩ་དང་རྩོར་རྩ་²གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པ་ནི་དཀར་པོའོ།། རེ་ཁ་དེ་སྤར་ཐིག་གི་
 ལྷ་བས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས་ཁོར་ལུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཤེལ་
 ཡིན་ན་དཀར་པོ་དང་གསེར་ཡིན་ན་སེར་པོ་བྱ་བ་ནི་རྩོུ་རྩོུ་ལོག་གི་དབང་གིས་སོ།།
 རྩོུ་རྩོུ་ལོ་པོ་དང་དེའི་རེ་ཁའི་གཙུག་མཆོས་རྣམས་ནག་པོར་རོ།། གཞུང་གཞན་དག་ཏུ་
 དེ་གཉིས་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་ཡང་གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། །རྩོུ་
 རྩོུ་ས་གཞི་སྟེ་དེའི་སྣམ་བུ་ནི་མདོག་སྣ་ཆོགས་པ་སྟེ་བསྟོམ་བུ་ལ་འོག་ཏུ་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་མཐའ་ནས་སྟེང་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་རྩོུ་རྩོུ་རྩོུ་རྩོུ་བ་གནས་³པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུང་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འོད་སྟེང་⁴གི་ཁ་དོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ལྟའི་མདོག་སྟེ་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ།།

གཉིས་པ་(ནང་གི་ཆོན་ས་བལྟན་པ་)ནི། ཅུ་ཐིག་གི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རྒྱུར་ཐིག་གཉིས་

¹ ལྷུང་ལྷུ་གཙུག་དབང་། དཔུས་དབང་།

² བདར་དང་རྩོར་རྩ་གཙུག་དབང་། དཔུས་དབང་།

³ ར་བ་གནས་གཙུག་དབང་།

⁴ རྩོུ་ཕྱེང་དཔུས་དབང་།

གྱིས་བཅད་པའི་སྟོགས་བཞིའི་ས་གཞི་རྣམས་རང་སྟོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 མདོག་གོ། བསྐྱེད་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོགས་བཞིའི་སྟོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 སྟོག་གི་ནང་དང་ཕྱི་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྤྱིའི་ཁ་དོག་ཏུ་གསུངས་སོ།། ནང་གི་ཀ་
 བ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་སྟེ་སྟོགས་སོ་སོའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཆན་མ་འཁོར་ལོ་སྟགས་ཀྱི་སྤེར་བས་མཆན་པའོ།། རྩོམ་སྤེར་²གི་རྒྱུ་
 སོ་དང་རྩོམ་རྩོམ་ལ་ཁ་དོག་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ།། རྒྱུ་སོ་སྟོམ་དོན་ལ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་གྱི་བྱའི་³རྒྱུ་སོ་གདུང་རྒྱུ་ཏུ་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་ཁ་དོག་ནི་རྒྱ་མ་རྣམས་ནག་
 སོའམ་སྟོན་སོར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། རྩོམ་སྤེར་གྱི་སྤེར་ལ་ཁ་དོག་ལུགས་གསུམ་བཤད་པ་
 གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། ནང་གི་ཡོད་སྤེར་ལ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་
 བྱ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་སྤེར་བར་བཤད་པས་མེ་རིའི་ཆེ་མོར་ཆོན་གྱི་རེ་ཁ་མི་བྱ་ལ། ཁ་
 དོག་ནི་སྤེར་ཡོད་སྤེར་དང་འདྲའོ།། གཙོ་བོའི་ས་ནི་གཙོ་བོའི་མདོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
 གཙོ་བོ་རིགས་ལྷ་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་ཡིན་ན་དེའི་མདོག་དང་། དེ་ལྷ་མིན་ན་རིགས་བདག་གང་
 ཡིན་གྱིས་བྱ་དགོས་ཏེ། འཇམ་རྩོམ་གྱི་གཙོ་བོ་གུར་གུམ་⁴མདོག་ཡིན་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་
 བཅུ་པ་ལས། “དབྱུས་ཀྱི་ས་གཞིའི་ཆ་དག་ནི། ཡིན་ཀྱི་ལའི་འོད་གསལ་བར།”^{5,6} ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གཤེད་དམར་བཅུ་གསུམ་མ་ལ་ཡང་དབྱུས་ཀྱི་ས་གཞིའི་མདོག་སྟོན་སོར་
 དཔལ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ།། ལྷ་ཆོགས་བརྒྱའི་སྟེ་བའི་མདོག་ནི་ལྷང་གུ་⁷ཡིན་
 ལ། འདབ་མའི་མདོག་ནི། “བདེན་བྲལ་ལྷང་དང་དབང་ལྷན་ནག །མེ་དང་རྒྱུང་གི་མཆོམས་

1 འཕྲེང་བས་ དབྱུས་དབང་།

2 རྩོམ་སྤེར་ དབྱུས་དབང་།

3 འགྲོ་བྱའི་ རྩོམ་དབང་།

4 གུར་གུམ་ ལྷ་འགྲོ་བྱའི་མཁས་པ་ལྷ་འགྲོ་བྱའི་ དབྱུས་དབང་།

5 འོད་གསལ་འཕྲེང་། གཙོ་བོ་དབང་ དབྱུས་དབང་།

6 རྩོམ་སྤེར་ ལྷང་འགྲོ་བྱའི་ རྩོམ་དབང་མེ་མཛད་པའི་ རྩོམ་སྤེར་བཞི་བརྒྱ་པ། སྟོགས་པ་། རྩོམ་སྤེར་། རྩོམ་སྤེར་།

7 ལྷང་གུ་ གཙོ་བོ་དབང་ དབྱུས་དབང་།

ནི་མེད། འོགས་ནས་ཀྱི་ནི་དམར་པོ་ལོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཙོ་བོའི་སྐྱམ་
བྱ་ལ་ནི་གཙོ་བོའི་མཆོན་མའི་ཕྱང་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱམ་བྱ་ནི། དེའུ་མིག་² དགྲ་པའི་
མོ་བྱང་ལ་གཙོ་བོའི་སའི་འོགས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་བྱ་བཞི་པའོ། འདི་ས་ལ་གྱིས་པ་ལྟར་
བསྐྱོར་ནས་ཡོད་དེ་ཁ་དོག་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་དབྱས་ཀྱི་སའི་མདོག་གོ། ལྷུ་མོའི་
མིག་གི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆངས་མིག་གི་སྒྲོ་སོ་སོར་ཆ་ཆུང་བཞི་དོར་ནས་བྱམ་པ་ཆ་ཆུང་བཞི་
པ་སྟེ་བདུད་རྩིས་བཀང་བའི་བྱམ་པ་བརྒྱད་ནི་གསེར་དུ་འདོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རང་
བཞིན་རང་འོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་ཏུ་འདོད་པའི་འོགས་གཉིས་སོ། དེ་
ཁ་གཞན་ནི་མདོག་དང་སྒྲོམ་ཕྱ་ཇི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོན་མ་བཤོད་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ལྟའི་
གདན་ཀྱི་བར་ནས་ཐོགས་པ་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཇི་ལྟར་དགོད་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་སྟེ་རང་རང་གི་ས་ཐོན་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་འཕགས་མ་དང་འབྱར་དུ་བཏོད་
པའི་ལྟའི་སྐྱ་དགོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ། ལྟའི་སྒྲོམ། “ཇི་ལྟར་བྱས་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ། ས་ཐོན་དགོད་བྱ་ཡང་ན་ནི། མཆོན་མའམ་ལྟ་ཡི་གཟུགས་ཉིད་དེ།
འཕགས་མའམ་འདུ་བྱས་དགོད་པར་བྱ།”³ ཞེས་སོ། དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྱར་ལ་ནི། “འབྱར་
དུ་བཏོད་དང་འཕགས་མ་ནི།”⁴ ཞེས་འབྱུང་ངོ་།⁵ དེ་ལ་སྐལ་མི་ལྟན་ཡོད་ན་མཆོན་མ་དང་
ཕྱག་རྒྱ་གྱི་ལ།⁶ དེ་མེད་ན་ལྟའི་སྐྱ་གྱི་བར་⁷ བྱ་ཞིང་གིས་སྐལ་མ་ཕྱགས་སྐལ་མ་བཅོ་བྱས་

1 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩ་བཅིང་ཆོན་པོ་མ་ལྟ་ལྟ་ཀར་བྱས། དཀྱིལ་ཆོག་ཇི་ཇི་ཕྱིར་བ། འོགས་གངས་345

2 དེའུ་མིག་ དབྱས་དཔལ་

3 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་སྐྱའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོགས་གངས་345 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་
ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བདེན། ས་ཐོན་དགོད་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་། ཡང་ན་ལྟ་ཡི་སྐྱ་ཉིད་ནི། འབྱར་དུ་བཏོད་དང་འཕགས་མ་ནི། རྟེན་མ་
བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱ།” ཞེས་གསལ།

4 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་སྐྱའི་བྱང་ཆུབ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ། འོགས་གངས་345

5 འབྱུང་ངོ། དབྱས་དཔལ་

6 འཕྱི་ལ། རྟེན་དཔལ་

7 འཕྱི་བར་ རྟེན་དཔལ་

པའམ་འབྱར་དུ་དོད་པའམ་ལེགས་པར་འདུ་བྱས་པ་བཞག་པར་བྱའོ།། ལྷག་རྒྱ་གྲི་བ་ནི།
 མངོན་བརྗོད་རྒྱ་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། “མི་རྣམས་ན་ནི་གིས་བ་ཡི།”² ལྷག་རྒྱའམ་མཆན་མ་
 དགོད་པར་བྱ།། གང་ཡང་གསུངས་པ། ཆོན་ནམ་ཡང་ན་པེར་རྣམས་ཀྱིས།། གིས་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྱས།།”³ ཞེས་སོ།། ལྷག་རྒྱ་ནི་ལག་པའི་ལྷག་རྒྱ་ཡིན་ལ་མཆན་མ་ནི་ལྷག་
 མཆན་ནོ།། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལས། “ཡི་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོ་སྟེ།། གཉིས་བ་
 མཆན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན།། ལག་པའི་ལྷག་རྒྱ་གསུམ་པ་སྟེ།། གཞུགས་བརྟན་དགོད་
 པ་བཞི་པ་འོ།། མེ་རྟོག་དགམ་པ་ལྷ་པ་སྟེ།། དུག་པ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ།”⁴ ཞེས་
 གསུངས་སོ།། སྟེ་མ་བརྟན་གཉིས་པ་ལས། “གཞུགས་ནི་ཐད་ཀར་གིས་བ་དང་བཞོས་བ་དང་
 ལྷགས་མ་དང་གསར་མའི་ལས་ཀྱིས་འདུ་བྱས་པའོ།”^{5,6} ཞེས་གསུངས་པས། བཞི་པས་
 ནི། རྒྱ་ཆོན་ལ་དགོད་པའི་ལྷགས་མ་སོགས་དང་རས་གིས་⁷ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་
 བརྟན་པར་གཞུང་ངོ།། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ཡང་ལྷ་པ་ནི་གོ་སྤྲེལ། དུག་
 པ་ནི་རྣལ་འཕྱོར་པ་པོ་མོ་ལྟའི་འབྲེལ་བའག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གནས་ཇི་བཞིན་དུ་
 འཁོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་བསྐྱས་སོགས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སུ་མངོན་ནོ།། དཔའ་བོ་རྩོ་རྩེས་
 བྱས་ཐེར་བར་བྱིའི་ཐེག་ལེ་དགོད་པར་འདོད་དོ།། སྤྱི་རྒྱད་ལས་ལྷ་སྤྱི་དང་ལྷག་མཆན་དང་

༡ ལྷི་བ་ རྩོད་པས།

༢ གིས་བ་ཡིས།། དུས་དཔལ།

༣ རྩོ་བསྐྱམ་རྒྱད་འགྲེལ། ལུ་བརྗོད་ཆེན་པོ་མ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གུམ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩོ་ཐེང་བ། སོག་གངས་༣༧༧ གཞུང་དུ་མངོན་བརྗོད་རྒྱ་
 མ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེར་མ་རྩེད་པས་དཀྱིལ་ཆོག་རྩོར་ཐེང་དུ་བྱངས་པ་ཞུངས་སུ་བཅོལ་ཡོད།

༤ རྩོ་བགལ་རྒྱད་འབྲེལ། ཀ་མངོན་བརྗོད་རྒྱ་མ། ལེའུ་ང་གསུམ་པ། སོག་གངས་༣༧༧ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་
 དང་པོ་ཡི་གེ་སྟེ།། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པ་ལྷག་མཆན་ཡིན།། གསུམ་པ་ལག་པའི་ལྷག་རྒྱར་བཤད།། བཞི་པ་གཞུགས་སུ་བྱུར་པ་སྟེ།། ལྷ་པ་
 མེ་རྟོག་མཆོད་པ་ཡིན།། དུག་པ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད།” ཅེས་གསལ།

༥ ལྷག་སོ།། དུས་དཔལ།

༦ རྩོ་བསྐྱམ་རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་རྩོ་བ་དཔོན་འཛིགས་ཐེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བརྟན་གཉིས་པ། སོག་གངས་༡༠༡ ལ་༣ ལས་
 བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞུགས་ནི་ཐད་ཀར་གིས་བ་དང་བཞོས་བ་དང་ལྷགས་མ་དང་གསར་མའི་ལས་ཀྱིས་འདུ་བྱས་པའོ།” ཞེས་
 གསལ།

༧ རས་རིམ་ དུས་དཔལ།

སྒྲུབ་དང་གནས་འགོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་ལྷའི་ཡན་ལག་རྫོགས་རྫོགས་སུ་
 གྱིས་ན་རིང་དུ་འགོར་ལ་ཡན་ལག་ཉམས་ན་བྱིན་གྱིས་མི་རྫོབ་པས་ཕྱག་མཆོན་གྱི་བ་¹ལ་
 བསྐྱབས་ཏེ་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞོད་པ་མང་བར་སྤྱང་ངོ་།། དེ་ལྟར་གྱིས་ནས་
 བྱང་མ་བྱང་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་²མ་བྱང་བ་རྣམས་བཅོས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྒྱད་ལས།
 “དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གྱིས་ནས་ནི། །ཡིད་གྱིས་ལེགས་པར་མཉམ་བཞག་³ནས།།
 དེ་ཡི་འོག་ཏུ་མང་བརྟགས་ཏེ།། བརྒྱ་ལ་འགའ་ཞིག་མ་ལེགས་ན།། དེ་ནི་སྤྱིར་ཡང་བཅོས་
 པར་བྱ།།”⁴ ཞེས་སོ།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་⁵ནས་བརྟམས་ཏེ་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་⁶མེད་པར་
 ལྟོང་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “ཁྱས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། །དཀྱིལ་
 འཁོར་མཐོང་བ་གཞན་བཞག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་⁷ཆེ་ན་ནི།། བླ་ཡང་ལྟོང་པར་
 མི་གཞག་གོ།།”⁸ ཞེས་⁹གསུངས་སོ།། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 གསལ་པར་གྱུར་པར་ཤེས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲིལ་པ་བརྒྱས་པའི་བདུད་རྩི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
 དྲིའི་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ངོས་སུ་བྱུགས་ལ་དེ་བརྒྱས་པའི་རྒྱས་འཁོར་ལོ་བསངས་ལ།
 ཨོྲེ་ལྷུང་རྒྱུ་བརྒྱ་ལྷེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་སྟོད་ན་གནས་པའི་ས་
 ཆོན་རྣམས་དཔེན་པར་གཞག་པར་¹⁰བྱའོ།། འདིར་ཆོན་ལ་མཆོད་པ་མ་བཤད་ཀྱང་ཡེ་ཐིག་

༡ འཕྱི་བ་ རྟེན་པར།

༢ བརྟགས་ དབྱས་དཔལ།

༣ མཉམ་བཞག་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེན་པར། གཙང་དཔལ།

༤ རྟེན་པར། རྒྱད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། འོག་གངས་༡༥ ༣བཤ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གནིས་བ་དང་གསུམ་བ་གནིས་
 རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། །ཡིད་ནི་ལེགས་པར་མཉམ་བཞག་ནས།། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ཡང་བརྟགས་ཏེ།། ཞེས་གསལ།

༥ འཕྱི་བ་ རྟེན་པར།

༦ ཐོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

༧ འཕྱི་བའི་ རྟེན་པར།

༨ རྟེན་པར། རྒྱད་འབྲུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། འོག་གངས་༡༥ ༣བཤ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་པར་མ་གནིས་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བ་གཞན་བཞག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་འདྲི་བའི་ཆེ་ན་ནི།།’ ཞེས་གསལ།

༩ མི་བཞག་གོ་ཞེས་ དབྱས་དཔལ།

༡༠ བཞག་པར་ དབྱས་དཔལ།

ལ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། ཆོན་འཁོར་བ་རྣམས་རས་ལ་སོགས་པས་བྱི་བར་རྒྱལ་བ་བཟང་
སོས་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དྲིའི་རྒྱས་བྲགས་པའི་གོང་དུ་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་བཤེགས་སྒྲོག་ཐབས་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་སོགས་རྒྱ་རྩལ་²
དང་རྒྱང་དང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་བཤེགས་བྱི་འཆེ་བ་ལྟས་བྱས་པ་དང་མིས་བྱས་པ་འབྱུང་
བ་སྤྱད་དེ། དེའི་ཆེ་འཆེ་བ་སོ་སོའི་བསལ་ཐབས་བྱུ་བ་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ་མ་བྱུ་བ་ན་རྩོ་
རྩའི་རྩ་གྲུང་³དང་མདའི་བྱ་བ་དང་རྒྱ་རེའི་ནང་གི་ཁོང་སེང་ལ་གནས་པའི་ཅིགས་བྱི་ཅེ་མོ་
ལ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཁྱོ་ལོ་བརྩུ་གིན་དུ་འཇིགས་པས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཅིགས་
བརྩུ་པའི་འཁོར་ལོ་སེང་ལོ་གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོར་བའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་གནས་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་ཁང་པ་སྒྲུད་ཅིག་གིས་རབ་དུ་བརྟན་པར་སོས་པ་
བྱའོ། རྩོ་རྩའི་རང་བཞིན་བྱིས་གཞི་⁴ལ་སོགས་པས་བཤེགས་ཐབས་ཅད་བརྒྒྲོག་པར་ཡང་
བརྒྲོམ་མོ། འདི་ནི་བསྐྱར་བྱ་གཞན་ལ་ཡང་འདོན་པ་སྒྲོས་པས་ཆོག་ལོ།

གཉིས་པ་(བྱམ་པ་དགོད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་)ལ་གཉིས། བྱམ་པ་དགོད་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་བརྒྱན་པའོ། དང་པོ་(བྱམ་པ་དགོད་པ་)ནི། དེ་ནས་སྤར་ལྷག་གནས་བྱས་པའི་བྱམ་པ་
རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཡས་སྒྲོར་དུ་དགོད་པར་བྱའོ། འདིའི་དུས་སུ་སྒྲོས་བྱིས་སྒྲུ་བྲངས་
ནས་རོལ་མའི་ཆ་བྱད་སྒྲུ་ཆོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་གསུམ་བརྒྒྲོར་ནས་འགོད་པར་བྱི་
རྩོར་⁵ལས་རིམ་བྱི་ཆོག་ལས་བཤད་པ་ནི། བརྒྱ་དཀྱི་ཏས། “བྱམ་པ་མཆོད་ཟས་ལ་སོགས་
པ་། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོད་རོལ་མོ་དང་། སིལ་སྒྲན་སྒྲུ་ཡིས་སྒྲན་བྲངས་ལ། དཀྱིལ་

² ལྷག་པའི་སྒྲུ་འབྱུང་དབང་ལ། ལྟེ་དབང་། གཅོང་དབང་།

³ ལྷི་པ་སོགས་རྒྱ་རྩལ་ ལྟེ་དབང་།

གྱི་བ་ལ་སོགས་བརྒྱ་རྩལ་ གཅོང་དབང་། དབུས་དབང་།

⁴ ར་གྲུང་ དབུས་དབང་།

⁵ རང་བཞིན་བྱིས་གཞི་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། གཅོང་དབང་།

⁶ ལྟེ་རྩོར་ དབུས་དབང་།

འཁོར་གནས་སུ་དགོད་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། དགོད་པའི་གནས་ནི།
 མི་རིའི་ཕྱི་རོལ་སུ་འགོད་པར་སྒྲེང་བ་དང་གི་བྱ་ཏེས་²བཤད་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་དུར་ཁྱོད་ཡོད་
 ན་དེའི་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དགོད་པར་བཤད་དོ། དུ་རི་ཀ་པས། “རྩོ་རྩོ་བའི་³ཕྱི་རོལ་ཏུ།”
 བགེགས་སྒྲེང་འབྱུར་བས་མི་དགོད་དོ།⁴ ཞེས་སྐྱ་མ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།
 འགོད་ལུགས་ལ་སྒྲེང་བར་འཇམ་རྩོར་དང་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩོའི་བྱམ་པ་འགོད་ལུགས་བཤད་
 ནས་དེས་གཞན་གྱི་བྱམ་པ་འགོད་ལུགས་ཉྱགས་སྐྱ་བར་བཞེད་པས་དེའི་ལུགས་ནི། འཇམ་
 རྩོར་ལ་ཤར་སྒྲོའི་ཐད་ཀའི་གནས་ལས་ཅུང་ཐད་ཀྱི་གཡས་སུ་ནི་གཙོ་བོའི་བྱམ་པ་གཞག་གོ།
 སྒྲོའི་གཡོན་ལོགས་སུ་ནི་གཡས་སྒྲོར་དུ་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ནམ་སྒྲུང་དང་སྒྱུན་མ་དང་ལས་
 བྱམ་མོ། འདིར་གཡས་གཡོན་ནི་ཁ་ནང་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། གཙོ་བོའི་བྱམ་པའི་
 གཡས་སུ་གཟུགས་རྩོ་རྩོ་མ་དང་ཆོས་དབྱིངས་རྩོ་རྩོ་མ་དང་གཤེན་རྩོ་གཤེད་ཀྱི་བྱམ་པའོ།
 སྒྲོ་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་རིན་འབྱུང་དང་མ་མ་གྱི་དང་གཡས་སུ་སྒྲོ་རྩོ་རྩོ་མ་དང་ཤེས་རབ་མཐར་
 བྱེད་ཀྱིའོ། ལུབ་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ལས་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་གཡས་སུ་རྩོ་རྩོ་
 རྩོ་རྩོ་མ་དང་རེག་རྩོ་རྩོ་མ་དང་བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱིའོ། མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩོ་ལ་ནི་ཕྱོགས་
 སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་བཞི་བོའི་དེ་མ་ཐག་དང་གཡས་སུ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་གཉོགས་པའི་
 དང་པོར་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བྱམ་པ་དགོད་ལ། མཆམས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་
 བཞེད་བྱམ་པ་བྱུར་བཞེད་དགོད་ཅིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཁྱོ་བོའི་བྱམ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲེང་འོག་
 གི་བྱམ་པ་དགོད་དོ། འདི་བྱམ་པ་གཞན་དགོད་པ་ལ་སྒྲུར་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་བདེ་

1 ཕྱི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་ འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མདོར་བསྐྱབས་ལ། འོག་གངས་༥༦ན་༣

2 བེ་བྱ་ཏེས་ སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ།

3 ར་བའི་ གཙོ་བོ་དཔར།

4 ཕྱི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ སྒྲོམ་དགོན་དུ་རི་ཀ་ལ། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འབྱུག་ལ། འོག་གངས་༣༡༠བན་ ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་དང་པོ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩོ་རྩོ་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ།” ཞེས་གསལ།

གཅིག་སྒྲོར་ནི་བཞག་ནས་དབུལ།¹ ཞེས་གསུངས་སོ། ན་བཟང་སྤྱོད་གས་པ་སྒྲོར་ལ་
 སོགས་པ་འཇམ་ལྷ་སོ་སོ་ལ་དེ་དེའམ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་སྟོབ་མ་ལ་སོགས་པར་
 བཞག་གོ།² སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “འཕྱོར་ན་ལྷ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། རས་ནི་རྒྱང་དེ་དབུལ་བར་
 བྱོ། མ་འཕྱོར་ན་ཡང་རིགས་གསུམ་གྱི། བདག་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱང་དེ་དབུལ། ཡང་ན་ཆོ་
 བ་ཤེས་པ་ཡིས། དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་རས་ཐུན་ནི། རྒྱང་གཅིག་སྟོབ་མའི་སྟེང་བཞག་
 སྟེ། ཕུལ་ནས་ཀུན་ལ་བསྟོ་བར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་
 བ་དན་རྣམས་དང་རྟ་བབས་དང་རས་བཟང་པོ་དང་རྩིས་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྩ་ཡབ་དང་བུ་མ་
 པ་གང་བ་དང་པོ་མ་དང་བཅས་པའི་ཆུ་ཤིང་གི་སྒྲོང་པོ་རྣམས་ཕུལ་ཏེ་གནས་ཇི་ལྟ་བར་
 བཞག་གོ། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱྱ་དང་གཙོ་པོའི་ཐུགས་བརྒྱས་ལ། ཇོ་བཟླ་སྤྱར་ན་ཁྱི། ཞེས་པས་
 དབུལ་ལོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་ཤར་ལ་སོགས་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 དཀར་པོ་དང་མེར་སྐྱ་དང་ནག་པོ་དང་དུད་ཁ་དང་དམར་པོ་དང་ཁྲ་པོ་དང་མེར་པོ་དང་ལྗང་
 ལུའི་⁴ བ་དན་བརྒྱུད་ལྟ་རྣམས་ལ་ཕུལ་ཏེ་གཞུག་ཅེས་ཤེས་རབ་བསྐྱུངས་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་
 བྱི་རྣམ་སྤྱང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ་དང་དེ་བཞིའི་རིགས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་བ་དན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མེ་ནས་དབང་ལྡན་གྱི་བར་གྱི་མཆོམས་བཞི་དང་། གཙོ་
 པོའི་བ་དན་ནི་ཤར་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་བ་དན་ནི་རང་རང་གི་ཐུགས་སུ་གཞུག་ཅེས་⁵ འདོད་
 དོ། དེ་ལ་སྤྱི་མ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་དང་། ཤར་སྟོར་ལེབ་གན་གཞུག་པར་⁶ བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་
 མཐུན་ཏེ་དེར་རྒྱལ་མཆོན་བརྒྱུད་དུ་བཤད་པས་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་གང་རུང་གིས་ཆོག་

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ཤོག་གྲངས་ ༡༥༥ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདུ་སྟེ། “ཤོག་ཁོར་ཁས་པ་ལས་བྱས་པ། སོ་མ་
 བདང་བ་དཀར་པོ་བཟུ། བྱས་ནས་ཐུགས་དང་ཐུགས་མཆོམས་ནི། རྒྱུད་དང་དེ་བཞིན་མདུན་དུ་དགོད། ཤོག་ཁོར་དག་ཏུ་མ་འཕྱོར་ན།
 ཁས་པའི་ཁོར་བྱའི་ནང་ནས་དབུལ། དེ་དག་ཀྱང་ནི་མ་འཕྱོར་ན། གཅིག་ཅིག་སྒྲོར་ནི་བཞག་ནས་དབུལ།” ཞེས་གསལ།

2 བཞག་གོ། དབུས་དབང་།

3 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ཤོག་གྲངས་ ༡༥༥ནང་

4 རྒྱང་ཁྲའི་ གཙོང་དབང་། དབུས་དབང་།

5 གཞུགས་ཞེས་ རྒྱ་འབུམ་དབང་མ། གཙོང་དབང་།

6 གཞུགས་མར་ རྒྱ་འབུམ་དབང་མ། གཙོང་དབང་།

པར་མངོན་ནོ།། རྩོགས་སྒྲོང་ནམས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བ་དན་བཙུག་ལྟུང་གཉེ་¹
 དབང་པོའི་སེར་པོ་དང་ཁྲབ་འཇུག་གི་ནག་པོ་དང་རྒྱ་བའི་དཀར་པོ་དང་ཉི་མའི་དམར་པོ་དང་
 མེས་པོའི་སེར་པོ་སྟེ་ཤར་དུ་འོ།། མེ་ལྷའི་དམར་པོ་དང་གཤིན་རྗེའི་ནག་པོ་དང་བདེན་བྲལ་གྱི་
 དུད་ཁ་ནམས་ནི་རང་རང་གི་རྩོགས་སུ་འོ།། ལུབ་དུ་རྩུ་ལྷའི་དཀར་པོ་དང་སའི་ལྷ་མའི་སེར་པོ་
 དང་ཐག་བཟང་རིས་ཀྱི་ནག་པོ་འོ།། རྩུང་དུ་རྩུང་ལྷའི་ལྷུང་གྲུ་འོ།།² བྱང་དུ་ལུས་པན་པོའི་སེར་
 པོ་དང་ཆོགས་བདག་གི་དཀར་པོ་འོ།། དབང་ལྡན་དུ་དབང་ལྡན་གྱི་དཀར་པོ་འོ།། མ་འཁྱོར་
 ན་རུས་པ་རི་ལྷ་བར་བ་དན་ནམས་དབུལ་ལོ།། རྩལ་མཚན་ནམས་ཚང་བ་མ་རྟེན་ན་རྩལ་
 མཚན་ཐལ་ཀར་གཅིག་སུ་དབུལ་བ་དང་། རྩལ་མཚན་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་རྟོག་ནི་མ་བྱའི་མདོངས་
 གྱིས་བརྒྱན་པ་བྱ་བ་དང་། མང་པོ་ཡོད་ན་ཤར་རྩོགས་སུ་གཟུག་པར་³ རྩི་རྒྱུད་ལས་བཤད་
 རོ།། ས་ར་ཉས། “དེ་ནས་མེ་རྟོག་སྟོས་ལ་སོགས། ལྷ་ཡི་གངས་དང་མཉམ་པར་དབུལ།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་རེ་རེ་ལ་མཚོད་པ་རྫོགས་པ་རེ་རེ་བཤམ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(བསྐྱབས་ཤིང་མཚོད་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཚོད་
 པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཚོད་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྐྱབ་པ་⁵དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཚོད་པའོ།། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས།
 རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་རྩལ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་རྩལ་ལོ།།

དང་པོ་(རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་རྩལ་)ནི། དེ་ནས་ཁྲུས་བྲས་ཤིང་བྱི་ཞིམ་པོས་ལུས་
 ལ་བསྟོས་ལ་སྟོད་གཡོགས་དང་གཙུག་རྟོར་དང་རྒྱན་དང་བཅས་པས་འབྲིལ་བ་བསྐྱས་པའི་
 རྩལ་དཀྱིལ་འཁོར་བསངས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་དང་འབྲིལ་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་

¹ གཟུགས་ཏེ། རྩུ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

² རྩུང་ཁྲུ་འོ།། གཙང་དབར། དབུས་དབར།

³ གཟུགས་པར་ རྩུ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

⁴ རྩེ་བཙུན། རྩུང་འབྲུལ། ར་རྩོབ་དཔོན་ས་ར་ཉ། མོད་པའི་རྩུང་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ རྟོག་གངས་ན་ན་པ་པ་

⁵ རྩུབ་པ་ རྩུ་འབྲུམ་དབར་མ།

བསྐྱབས་ནས་རྫོ་རྩེ་དང་རིལ་བྱ་བཟུང་སྟེ་¹ཤར་སྟོ་དང་ཉེ་བར་ཁུབ་ཏུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་འདུག་
ལ་གཙོ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པར་²སྟོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་
བཞིན་ཏུ་རྩྭ་རྩྭ་ཏ་དང་གི་ལྷ་ཁྱིམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱེད་དོ། ། ས་ར་ཏ་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་
སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྟོམས་པའི་ལོག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པོ། ། དཀྱིལ་
འཁོར་སྐྱབ་པ་ལ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་སྟེད་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འདུག་ལུགས་ནི།
ཐེང་བ་ལས། “གྱིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟངས་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་ལ་བསྐྱབ་པའི་
འཁོར་ལོ་དང་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་འཁོར་དང་བཅས་པས་
བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བརྟགས་ནས། བཙུན་སོ་མཛེས་
ཤིང་མདངས་བཟང་བ། ལོ་གངས་བཙུ་བྱག་ལོན་རྟེན་ནས། རི་དང་མེ་ཉོག་བརྒྱན་བྱས་
ཏེ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་འདོད་པ་བྱ། ཡོན་ཏན་སྐར་གས་སྒྲ་མ་གྱིར། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
དེ་བྱིན་བརྟུན། ཞི་བ་སྟོན་བྱས་ངས་རྒྱས་གནས། མཁའ་ཡི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན།”³
ཅས་གསུངས་⁴པས། བསྐྱབས་པའི་⁵ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པས་སམ་
དེ་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པས་ཡང་དག་པར་བསྟོད་པའི་དགའ་
བའི་སྐྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེད་དངས་ལ། ཞབས་བསིལ་དང་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་
སྟོན་ཏུ་འགོ་བས་རང་གི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་རྫོ་རྩེའི་
ལམ་ནས་བརྒྱར་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་སྟོས་ཏེ་དམ་ཆོག་གི་

1 བཟུངས་ཏེ་ རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

2 སྐྱབ་པར་ སྐྱའཕུམ་དབར་ལ།

3 རྩེ་བཙུན་རྒྱུད་འགྲེལ། བྱ་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྱུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྫོ་རྩེ་ཐེང་ག། སོག་གངས་༥༥བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“གྱིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟངས་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་ལ་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་
ག་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བརྟགས་ནས། བཙུན་སོ་མཛེས་ཤིང་མདངས་བཟང་
བ། ལོ་གངས་བཙུ་བྱག་ལོན་རྟེན་ནས། རི་དང་མེ་ཉོག་བརྒྱན་བྱས་ཏེ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་འདོད་པ་བྱ། ཡོན་ཏན་སྐར་གས་སྒྲ་མ་གྱིར། ཤེས་
རབ་ཅན་གྱིས་དེ་བྱིན་བརྟུན། ཞི་བ་སྟོན་བྱས་ངས་རྒྱས་གནས། མཁའ་ཡི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན།” ཞེས་གསལ།

4 ཞེས་གསུངས་ དབུས་དབར།

5 བསྐྱབ་པའི་ དབུས་དབར།

འཁོར་ལོ་ལ་གནས་ཅི་ལྟ་བར་ཞུགས་པར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་ལྱང་ལྱང་དེ་མ་བྱངས་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། ། དཀྱིས་
 འཁོར་བསང་བ་ལྟར་སོང་ཟིན་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསམ་པའི་སྤྱང་བ་བྱས་
 པའི་རྗེས་ལ་བསྐྱོམས་པའི་དཀྱིས་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་
 གང་བརྟེན་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དཀྱིས་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱོམ་པའོ། །
 འོ་ན་རྟེན་གང་བརྟེན་པའི་དཀྱིས་འཁོར་དུ་སྐྱོམ་པ་ཙམ་ནས་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གས་སྟམ་ན།
 སྟོན་དུ་བསྐྱང་འཁོར་གང་ལྱང་གདབ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་འཁོར་ལྷན་སྤྱི་ཞིང་
 འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་ནས་གདན་གྱི་བར་གྱི་སྐྱེད་ཆོག་དང་ལྟའི་སྐྱེད་ཆོག་ལྷན་སྤྱི་
 ལྱང་རང་རང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ནི། གསང་
 འདུས་ལེའུ་བཞི་པའི་ལྱང་བྱངས་ནས་བྱེད་དེ་དངོས་སམ་བསྐྱོམས་པའི་རིག་མ་གང་རུང་
 གང་སྐྱོམས་འཇུག་བྱས་པའི་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ། རང་གི་ཁ་ནས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བརྟུག་པ་ཞུ་ནས་པར་ལྟར་ལྟར་བ་ན་ལྟའི་འཁོར་ལོར་ལྟར་བ་ལྷན་སྤྱི་དེ་ནས་སྐྱོམ་ཏེ་དམ་ཆོག་
 གི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ན་ཞི་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྷན་སྤྱི་དང་། སངས་རྒྱས་གནས་
 ཀྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དང་། དེར་སྐྱོས་པ་ནི་བརྒྱན་པའི་དོན་དུ་
 བཞེད་པས། རིག་མ་དང་སྐྱོམས་འཇུག་བྱས་པའི་སྐྱོར་མཆོམས་ནས་ལྷ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 སྐྱོ་བ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལྱང་དེ་བྱངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམ་ཆོག་པ་མིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 པའི་ཁྱངས་སུ་བཞེད་དོ། ། ལྱང་དེ་འདུས་པའི་རྒྱད་དུ་དཀྱིས་འཁོར་ཆོན་གྱིས་བྲིས་ཟིན་པའི་
 འོག་དུ་དཀྱིས་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་རང་རིགས་
 ཀྱི་བྱ་ཚོ་སྤྱི་མ་གྱི་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་དེ་དཀྱིས་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དེ་ལ་རོལ་ནས་ནང་གི་
 མཆོད་པ་བྱ་བར་སྐྱོན་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། ། བྲིས་པའི་དཀྱིས་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དེ་

༡ རིམ་ཆེགས་ སྤྱི་འདུས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

རིམ་ཆེགས་ དབུས་དབང་།

ལྷ་རྒྱ་བ་དངོས་སུ་མི་རྒྱུ་བས་སྒྲོམ་དོན་ལ་བྱ་དགོས་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྷ་ན་རང་དང་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱས་ནས་མཆོད་དགོས་སོ།། ལྷ་
བྱང་གིས་ལྱང་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་¹སྐབས་སུ་བྱངས་ནས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་པར་
ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ལོ་གཉིས་སྒྲོས་ཏེ། མཛད་པ་རྣམས་
མཛད་ནས་རང་རང་གི་ཞིང་ཏུ་གཤེགས་ཏེ་སྤར་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་འབྱོན་པར་བཞེད་ནས་
བཞུགས་པ་རྣམས་སྐྱབ་བྱངས་ནས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
དོ།། འདིས་བྱང་དེའི་དབྱས་སུ་འདོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤར་ལྷ་རྒྱ་དགོས་
པས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་འཇུག་བྱས་ནས་ལྷ་སྒྲོས་པའི་རྩས་སུ་ནི་རང་དང་རྩལ་ཚོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱ་དགོས་ལ། སྒྲོས་པའི་ལྷ་ནི་ཡེ་ཤེས་པར་བཞེད་གྱི་
དམ་ཆེག་པ་མིན་ནོ།། དེས་ན་འདུས་པའི་བྱང་དེ་བྱངས་ནས་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་རིག་མ་དང་²སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྩས་སུ་བདག་མདུན་
ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་བཞེན་དུ། དམ་ཆེག་པ་སྐྱེད་པའི་རྩས་སུ་ཡང་བདག་དང་མདུན་
གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཏུ་སྐྱབ་པ་བྱས་ན་འཇུག་པར་སེམས་སོ།། སངས་རྒྱས་ཞི་པའི་གནས་
སྒྲོས་པས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྒྱན། ཅེས་པའི་³དོན་སྐྱབ་བྱང་གི་བཞེད་པ་
ནི་སྤར་ལྷ་རྒྱ་རོ།། དཔལ་འཛིན་གྱིས་བྱང་དབྱ་ནག་གི་དཀྱིལ་ཚོག་ཏུ་བདག་མདུན་ཐ་མི་
དད་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ་⁴དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་གནས་ནས་རང་དང་འབྲུ་པའི་རིག་མ་དང་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལས་སྐྱལ་པའི་ལྷ་རྣམས་ནས་མཁའ་ཁྲབ་པར་
སྒྲོས་ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞོད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱབ་བྱངས་ནས་འཇུག་པས་སྤ་མ་

1 བསྐྱབ་པའི་ གཙོང་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 རིག་མ་དང་ དབྱས་དབང་།

3 ཞེས་པའི་ དབྱས་དབང་།

4 བསྐྱབ་ཏེ་ དབྱས་དབང་།

དམ་ཆེག་པར་བཞེད་པར་སྒྲུང་རོ།། ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་བདག་མདུན་
 ཐམ་མི་དད་ཏུ་སྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྒྱལ་མཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། ཏུ་རི་
 ཀ་པ་དང་ས་ར་ཏྲས་ནི་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཏུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུ་བ་པས་¹གཉིས་
 ཁོ་ན་ངེས་གཞུང་ཏུ་མི་དགོས་སོ།། སྐྱུ་གས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་ནས་
 ཡེ་ཤེས་པ་འབྱུག་པར་བཞེད་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཟིན་པ་དང་དམ་ཆེག་པ་གསར་ཏུ་མི་
 སྐྱེད་པར་སྐྱ་གོན་གྱི་སྐྱ་པས་ནས་གནས་རྒྱས་སུ་འགོད། དེ་ལ་མངལ་ནས་སྐྱོས་པའི་སྐྱ་
 རྒྱལ་འབྱུག་། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུ་རྒྱངས་ནས་བསྐྱེས་པ་²ཡང་མི་ལ་བརྒྱས་བཤད་རོ།།
 ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷམ་དང་
 སྐྱོམས་འབྱུག་བྱས་པའི་སྐྱས་སྐྱུ་རྒྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་གྱི་³ནས་ཞུགས་པ་
 བརྒྱ་ནས་སྐྱོས་འགོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་ཚུར་བྱོན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱང་གྱི་ནམ་མཁའ་
 ལ་བཀོད་པ་མཆོན་མ་རྒྱལ་པ་དགྲུག་གཞུག་བཅིང་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་པ་མིན་པ་ཡེ་
 ཤེས་པ་འབྱུག་པ་མ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུ་གས་
 སོ།། བདག་མདུན་ཐ་དད་ཏུ་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱོན་ཏུ་སྐྱུ་བ་ཐབས་བཞིན་ཏུ་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་དགོས་ལ། ཐམ་མི་དད་ཏུ་བྱེད་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སོ་སོ་བ་མི་དགོས་སོ།།
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་མཆོན་མ་ལྷར་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་དཀྱིལ་ཆོག་རྒྱལ་པས་ཅི་རིགས་
 སུ་འབྱུང་ཡང་ཕྱག་མཆོན་ལྷ་བྱ་ལྷ་མཆོན་བཀོད་པ་རྒྱལ་སྐྱོང་པར་མ་སྐྱུངས་པར་ནི་སྐྱེད་
 པར་མི་འཐད་ལ། སྐྱུངས་ནས་ལྷར་བསྐྱེད་⁴པ་ལ་མཆོན་མ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱེད་
 བཏགས་ཏེ། དེ་ནི་བྲིས་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་འབྲུལ་། ཡེ་ཤེས་པ་འབྱུག་པ་ལ་དྲ་

¹ སྐྱུ་གས་ སྐྱ་འབྱུག་དཔལ་མ།

² སྐྱོམས་ དབྱས་དཔལ་།

³ སྐྱེད་ཁ་ གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

⁴ ལྷར་སྐྱེད་ དབྱས་དཔལ་།

རི་ཀ་བས། “བསངས་ཏེ་ལྷ་ཉིད་རྣམ་པར་བསམ།”^༡ རྣམ་མཁའི་ལྷ་རྣམས་པལ་ནས་ཀྱང་།
 ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེན་པར་སྟེ། རྟུག་པོ་རོ་གཅིག་གྱུར་པར་བྱ།”^༢ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 རྣམ་མཁའ་བརྟེན་པའི་^༣ལྷ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་^༤སྐྱེན་པར་སྟེ་རྣམ་འཇུག་པ་གཉིས་
 མཛད་དོ། རྟུག་མི་སྟོ་ལོན་གྱི་ལྷ་ལ་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་ས་ཆོག་གི་
 སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་མཁའ་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞི་དང་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་
 པར་སྟེ་ལྷ་ལ་ཆོན་གྱི་དམ་ཆོག་པའོ། ས་ར་ཉལ། “སྐར་གསུངས་སྟོ་ལོན་ལྷ་རྣམས་
 བློ་སྤྲོད་གྱི་ཉིད་རྣམ་རབ་སྐྱེལ་ནས། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།’ ཡང་ན་
 བློ་སྤྲོད་པའི་^༥ས་ལོན་གྱིས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་བཀྱག་བྱས་ཏེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་རྣམས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།”^༦ ཅེས་གསུངས་པས་སྟོ་ལོན་གྱི་ལྷ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞི་བསྟེན་
 སོ། ཟེང་བར་སྐབས་འདིར་སྟོ་ལོན་གྱི་ལྷ་འཇུག་པ་མ་བཤད་ཀྱང་སྐར་རྣམ་མཁའ་བརྟེན་
 པ་གཤེགས་གསོལ་མ་བྱས་པར་ཡོད་པས་དེ་ཡང་བསྟེན་དགོས་ལ། སྟོ་ལོན་གྱི་ལྷ་ལ་ས་
 ཆོག་གི་དུས་སྟེ་རྣམ་མཁའ་བརྟེན་པ་ཡང་བསྟེན་པས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞན་བཅུག་པ་མེད་
 པས་ལྷ་བསྟེན་སོ། ལ་བ་བ་^༧དང་དཔལ་འཛིན་ལྟར་ན་གཉིས་བསྟེན་དང་། ཉིན་མོ་འབྱུང་
 གནས་ལྟར་ན་གང་དང་ཡང་མ་བསྟེན་ལ། མི་ལ་བརྟེན་ལྟར་ན་སྐྱེལ་བསྟེན་ཏེ་གཅིག་རྣམ་
 རྟུག་གི་བར་སྐྱར་དོ། དེ་རྣམ་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་
 གི་བློ་སྤྲོད་པའི་^༨ས་ལོན་གྱི་ཡོད་ཟེང་གྱིས་བཀྱག་པའི་དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་

༡ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་རྒྱལ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་ལ། འཁོར་ལོ་རྩོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལ། འོག་གངས་༢༡༠བཟུང་ ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་རྣམ་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསངས་ཏེ་ལྷ་ཉིད་རྣམ་པར་བསམས།’ ཞེས་གསལ།

༢ བརྟེན་པའི་ དཔུས་དཔལ།

༣ གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

༤ བློ་སྤྲོད་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

༥ བློ་སྤྲོད་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

༦ རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མ་རྒྱལ་དཔོན་ས་ར་ཉ། མོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ འོག་གངས་༢༡༢མུང་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་རྣམ་ཆོག་རྒྱུད་
 གསུམ་པ་དང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།’ ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།’ ཞེས་གསལ།

༧ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་ལ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སྟེ་བསྟེན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཙོས།

༨ བློ་སྤྲོད་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ནས་རི་ལྟར་རིགས་པར་རྒྱས་གདབ་པོ། རིགས་རོ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་
ནི་དོ་རྒྱུ་མེས་ས་དབང་ལམ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་པོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་ཆུལ་)ནི། རས་གྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ནའང་བསང་
སྐྱབ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བྱ་སྟེ་རྩལ་ཆོན་དང་འབྲེལ། དེ་ལྟར་
ཡང་ཐེང་བ་ལས། “དེ་ནས་རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ་རས་གྲིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རམ་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དེར་རི་ལྟར་བརྟེན་པའི་མཆོད་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྐྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་ཀྱང་སྟོབ་མ་རབ་དུ་
གནས་པ་བཞིན་བྱའོ།”¹ ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་བཞད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་
སྐྱབ་ལུགས་ཐུན་མོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། སྐར་བཞད་པའི་གྲིས་སྐྱ་ལ་
བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གསུམ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་མ་བཞད་པར་མཆོད་པ་སོགས་
བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་གསུངས་པ་ནི་གོ་སྐྱ་བ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱབ་ལུགས་འབྲེལ་བར་
བྱའོ། མངོན་བརྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བས་ཀྱང་རས་གྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱན་པས་
རས་གྲིས་ལ་བརྟེན་པའི་²ཁྱུངས་ནི་མང་པོ་ཡོད་དོ། འདིར་གྲིས་སྐྱའི་ལྷ་ལྟར་ནས་སྐྱེད་པའི་
འོག་དུ་སྐར་བསྐྱེམ་པ་³ཁ་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་དུ་མི་འཚད་དེ། རབ་གནས་ཀྱི་བརྟེན་བཞུགས་
བྱས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་ལྷ་མ་ལྟར་བར་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་རྩལ་ཆོན་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་གྲིས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་སྐྱེད་པ་
ལ་ཡང་ཆོན་ཅི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ལྷ་ལྟར་ནས་སྐྱེད་དགོས་པ་དང་། རབ་གནས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱ་
གཞུགས་དང་སྟོབ་མ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་དུ་ཅོད་པར་གྱི་

¹ རྒྱུ་ཆེན་པོ། རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོད་པའི་ཐུགས་སྦྱོར་ལ་མཛད་པའི་སྐུ་གསལ་རིམ་ཆེན་པོ།
“དེ་ནས་དར་རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ། རས་གྲིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ། ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེར་རི་
ལྟར་བརྟེན་པའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྐྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་ཀྱང་སྟོབ་མ་རབ་དུ་གནས་པ་བཞིན་བྱའོ།”
ཞེས་གསལ།

² རྟེན་པའི་ དུས་དབང་།

³ རྒྱུ་ཆེན་པོ། དུས་དབང་།

དབང་བསྐྱར་¹་བ་ནའང་མི་བསྐྱོད་པ་ཡུང་ནས་རིན་འབྱུང་དུ་སྐྱེད་དགོས་པར་འབྱུར་བ་
སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ཚུལ་འདི་གཞན་ལའང་རིག་པར་བྱའོ། ། བསམ་
གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཆོག་
གོ། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ལུགས་ནི་རུང་ཐད་དཀའ་བས་དེའི་ཚུལ་ནི། འདི་སྙམ་དུ་
གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱབ་གཞིའི་ལུས་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། གཞི་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཅི་
འདྲ་བ་ཞིག་སྙམ་ན་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་གི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གསུམ་ལས་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རིམ་བྱ་བས། “འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས།”
བྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་གང་ཞིག་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་སྐྱབ་གཞིའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་ཏེ།³ དཔེར་ན། རུལ་ཆོན་དང་རས་གྱིས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྐབས་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། དེ་
གསུམ་གའང་⁴དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །
ལུས་དཀྱིལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་གཞན་གཉིས་ལ་བཅོས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཆོ་གས་⁵བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ་ག་⁶ཡང་ཡིད་གྱིས་བཅོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་
ལ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་གསུམ་ག་⁷ལ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་བདེ་

1 དབང་སྐྱར་ ལྟ་འབྱམས་དབང་ལ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 རྩེ་བཞུན། རྩུང་འབྲེལ། མ་སྐྱོབ་དཔོན་རྩོ་རྩེ་རིམ་བྱ་བ། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དབང་མདོར། སོག་གངས་27, 28, 29 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཀྱང་སྤུ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འགྲོ་བ་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས།” ཞེས་གསལ།

3 དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ནི་ དབྱས་དབང་།

4 གསུམ་གའང་ དབྱས་དབང་།

5 ཆོ་གས་ དབྱས་དབང་།

6 གསུམ་ག་ དབྱས་དབང་།

7 གསུམ་ག་ དབྱས་དབང་།

མཆོག་གི་ལྷ་རྒྱུ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་ན། དེ་ཡི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་ནམས། ལྷོད་དུ་བྱ་བར་
 བཞེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། བདེ་མཆོག་གིས་ལུས་དཀྱིལ་མི་ཤེས་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་འདི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲ་ན་རྒྱལ་ཆོན་དང་གིས་
 ལྷ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྷ་ནམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་བཅས་མར་
 འཛོག་པ་མི་རིགས་སོ། དེས་ན་བྱིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེད་སྐྱུའི་གཞི་ནམས་གསར་དུ་འབད་བས་
 བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཉིས་ལ་སྐྱེད་གཞི་ནམས་ཐིག་ཆོན་ལ་
 སོགས་པས་གསར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱེད་སྐྱུའི་རྩ་དང་ཁམས་ལ་
 སོགས་པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ནི།
 དེ་དག་ཉིད་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། དེས་ན་བསྐྱོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱབ་
 སྐྱུ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། འོ་ན་འགྲོ་བ་འདི་དག་
 ཅས་སྐྱེད་གསུངས་ན་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལུས་དཀྱིལ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུས་སམ་
 སྟོབ་མའི་ལུས་སམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་སམ་དེ་དག་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་སྐྱེད་ལུས་
 ཅམ་ཞིག་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་སྟམ་ན། འདིར་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་
 ནི། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོབ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མེད་དོ། དེས་ན་ལུས་དཀྱིལ་
 གྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོབ་པ་པོ་དེས་རང་གི་ལུས་ཉིད་ལྷ་རྒྱུ་སྟོབ་པ་དང་འབྲ་བར་འདིར་ཡང་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཁན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་བསྐྱབས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་གཞན་དེར་དོན་མེད་དོ། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡང་བྱིལ་
 བྱ་བས། “དང་པོར་རེ་ཞིག་འཁོར་ལོ་གསུམ། བདག་ཉིད་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་རང་།”² དེ་ནས་

༡ ལུས་ཅིག་གཙང་དབང་དུ་སྐྱབ་དབང་།

༢ སྟོབ་དཔོན་ནང་། རྟོ་དབང་དུ་སྐྱབ་དབང་།

སློབ་མ་བདག་འབྲར་བསམ།། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ།།¹ ཞེས་དབང་བསྐྱར་བའི་
 དང་པོར་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ནས་
 དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་སློམ་པ་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་
 པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།། དེས་ན་པོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གྱི་དཀྱིལ་སློམ་པའི་
 མངོན་རྟོགས་བཞིན་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་བཅས་མདུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དང་སྒྲ་མ་
 ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ཆང་བར་བསྐྱོམས་ནས་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་བདག་
 བསྐྱེད་ལུས་དཀྱིལ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཏེ་རུ་ཀ་ཆ་གཉིས་པར་བྱེ་ནས་²རང་གི་ལུས་
 དཀྱིལ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་གཉིས་སྒྲར་བ་ནི་ཕྱི་མ་ལེགས་ཏེ། སྒྲ་མ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞི་དུས་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས། དེར་ཞུགས་ནས་
 དབང་སྒྲངས་པ་རྣམས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་
 ཞུགས་ནས་དབང་སྒྲངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་སློབ་མ་ཡང་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་
 ནི་དབང་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས། སློབ་མས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་མ་
 སྒྲངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། རང་གཙོ་བོ་ལས་བྱེ་ནས་³བདག་ཉིད་འཇུག་པ་ནི་བདག་
 མདུན་ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་དཀྱིལ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། དབང་སྒྲངས་བའི་⁴ལུས་ནི་
 གཙོ་བོ་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་ཐ་མི་དད་ལ་བྱའོ།། མདོར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ནི་ལུས་དཀྱིལ་
 གྱི་མངོན་རྟོགས་སློམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ཞིག་⁵བསྐྱབས་ནས་དབང་
 དང་བདག་འཇུག་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ཞིག་⁶ཏུ་བྱེད་པ་ག་ལ་ཡིན། གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་

༡ རྩེ་བཅུ་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲེལ། མ་སློབ་དཔོན་རྟོ་རྩེ་ཡི་ལུ་ལ། འཁོར་ལོ་སློམ་པའི་དབང་མདོར། རོག་གངས་༡༩༠༩།

༢ བྱེ་ནས་ གཙོ་བོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༣ བྱེ་ནས་ གཙོ་བོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༤ སྒྲངས་པའི་ དབྱུས་དབང་།

༥ གཞན་ཅིག་ གཙོ་བོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༦ གཞན་ཅིག་ གཙོ་བོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ལྷ་རྒྱལ་པ་ནི། ལུས་འདོམ་གང་གྱུ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་ཞེས་པ་ལ་མཆོན་ན་ཁ་ཅིག་དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གནས་པ་གསལ་འདེབས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞིའི་དོད་ཡིན་པར་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་ཟེར་བ་སོགས་མང་དུ་སྒྲུབ་ནའང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་ལ་དེར་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་སྐུ་འདོད་ན་ནི་སྤར་བཀག་ཟེན་ལ། དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་རྒྱལ་མི་སྒྲོམ་པར་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་པར་རིགས་སོ།། དེས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པོ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྦྱེད་པའི་གཞི་མི་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། གང་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུ་བ་པ་ན་ལྷ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདོག་ཞལ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུ་བ་པ་ནའང་གྱུ་བཞི་སྒྲོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱུ་བ་པ་གཉིས་རྒྱ་མཆོན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱད་དོར་ཐོང་ལས་ཀྱང་། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཡང་དག་རྟེན།”² ཞེས་མདོར་བསྟན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་གང་དུ་སྒྲོམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་བསྐུས་པ་ན། དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲོམ།³ ཞེས་ལུས་ཡོངས་སྐུ་གྱུར་པ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་དོ།། རྒྱ་བྱང་གིས་ཀྱང་། “ཆངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་དག་བཅམ།། བྱ་བཞི་པ་རུ་རྣམ་པར་དབྱེ།། ‘གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་རྒྱལ་སྤར་བ་ཡི།’ རྣམ་འཁོར་པ་ཡི་སྐུ་དཀྱིལ་འཁོར།”⁴ ཞེས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་

¹ གསུམ་པ་ནི་སྐུ་འཁྱུང་དཔལ་ལ།

² རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱད་པུམ་ལ། ཅ་བཤད་རྒྱུད་དོན་ཐོང་ལ། ལེའུ་རྒྱལ་པ་པོ་ཞེས་གྲངས་༡༢༥ནས་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འགྱུར།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཡང་དག་བརྟེན།” ཞེས་གསལ།

³ བསྒྲོམ། དཔུས་དཔལ་

⁴ རྟེན་ཅོང་གི་རྒྱད་པུམ་ལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱའི་སྒྲོ་རྣམ་གཞག་རིམ་ལ། སོག་གྲངས་༡༢༥ནས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་རྒྱལ་སྤར་བ་ཡིས།” ཞེས་གསལ།

མྱོམ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུས་གྱུ་བཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲུང་བར་མྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མྱོམ་བ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་
མྱོམ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་ལྟ་མི་འགོད་པར་རང་གི་ལུས་ལ་འགོད་པ་
མི་རིགས་སོ་སྟེན་མེད་དེ། དཔེར་ན། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་དེ་རྗེས་སྐྱབ་ཐབས་སུ་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་དོ་རྗེ་འཆང་བསྐྱེད་ནས་དེས་ལུས་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་འགོད་
པའི་ལུས་དཀྱིལ་གསུངས་པའི་སྐྱབས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་མ་
བཀོད་པ་བཞིན་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་མྱོམ་བ་དང་ལྟ་ལུས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་
པའི་ཕྱིར་རོ།། བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་དབའ་ལོ་དང་
དབའ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མྱོམ་བ་ཡིན་ཏེ་མི་མཐུན་པ་མི་སྒྲུང་རོ།། གཞི་དེ་དག་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། བྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡོ་རྩེ་¹སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་འབྱུང་བ་
དང་རི་རབ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ནི་རྐང་བ་གཉིས་བབྱད་པའི་གཞུའི་དབྱིབས་ཅན་དང་
སུམ་མདོ་གྱུ་གསུམ་སོགས་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ལ།² བྱི་དཀྱིལ་ལ་བྱིས་པའི་ཅིག་
པ་ལ་སོགས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཁ་དོག་ལྟ་ལ་
སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྐྱེད་དེ། དེ་ཡང་ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དུ་གྱུར་ཅེས་³གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་དག་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཅ་རྣམས་དང་ཅ་ནང་གི་
ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྟར་སྐྱེད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་བཞིན་
དུ་སྐྱོང་བར་སྐྱུངས་ནས་སྐྱེད་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་སུ་བྱེད་པའོ།། ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་བྱི་དཀྱིལ་ལྟར་ན་ལྟ་མཆོན་བཀོད་པའི་དོད་

1 ཡོ་རྩེ་ དབྱས་དབང་།

2 རྐྱེད་ལ། སྐྱ་འབྱུང་དབང་ལ། རྐྱེད་ལ། གཙང་དབང་།

3 ཞེས་ དབྱས་དབང་།

དོ། འོ་ན་ཐེལ་བྱ་བས། “བཙུག་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་པོ་གང་།” དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་
འདོད། མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་དོན་མཐོང་གོལ་ཕྱིར་རོ།¹ ཞེས་ལུས་
དཀྱིལ་གཞན་གཉིས་ལས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་²
ཀྱི་རོ་པོར་བཙུག་མ་བཙུག་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་
བར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བོད་པ་ཉིད་རྟེན་དང་བརྟེན་བར་ཤར་བ་ནས་
འཕྱོར་བས་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱའོ། དེ་གང་ལ་སྐྱབ་པའི་གཞི་ནི། འབྲས་བྱ་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་བྱ་དགོས་སོ། དེ་སྐྱེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་
མཛོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་ཉོགས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཅ་དང་དེའི་ནང་གི་ཁམས་དང་རྒྱང་
རྒྱུས་དཔའ་ལོ་དཔའ་མོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ལས་རྒྱུད་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྱི་བས་སྤྱིད་
པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་དེ་དག་ཡིན་ལ། བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱོད་དང་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ནང་གི་བཞིན་ཏུ་ལམ་སྤྱིད་པར་མི་བྱས་པས་དེ་
གཉིས་ལས་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་དམན་ཀྱང་འཐད་དོ། དེ་ན་བཙུག་མ་
གཉིས་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་བཙུག་མ་དེ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཏེ་དེར་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། གདུལ་བྱ་མ་
བཙུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་བྱི་བའི་ཐབས་སུ་འདོད་ཀྱི། མ་བཙུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ཐབས་གཙོ་བོ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།³ དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ལ་བཙུག་མ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་མི་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མིན་ཏེ། སྐྱགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་
འབྱིང་མ་མ་གང་ཡིན་ཡང་དང་པོར་རྒྱུད་སྐྱོད་རྒྱུ་བ་ལ་བཙུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་

1 རྒྱུ་མཐུན། རྒྱུད་འབྱེལ། མ་སྐྱོབ་དཔོན་རྗེ་རྗེ་ཐེལ་བྱ་པ། འཁོར་ལོ་སྐྱོམ་པའི་དབང་མཛོན། ཤོག་གངས་39/456 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུད་སྐྱེད་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙུག་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་པོ་གང་།” ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱོམ་དཀྱིལ་འཁོར་ དབྱུས་དབང་།

3 དོན་ནོ། གཙང་དབང་།

བརྟུག་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་པར་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཁས་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་མཁས་པས་ཐབས་སྡེ་མ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མི་གཞུང་ཞེས་པའོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཅ་དང་ཁམས་ཀྱི་གནད་ནམས་རི་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ནས་དེ་དག་ཏུ་གནད་དུ་
བསྐྱན་པས་སྐྱོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་ཉི་དང་ཐུག་མཚན་སོགས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱན་པས་སྐྱོལ་བར་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “རྣལ་མའི་སྦྱར་
བརྟེན་གསུམ་འཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་།” “བཙོས་མ་ཡི་ནི་བསྐྱོམ་པ་དང་།” “བཙོས་མ་ཡི་ནི་བསྐྱས་པ་བྱ།”¹ ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་མ་བཙོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྦྱོན་དུ་
བཙོས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་དགོས་པས་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
འདི་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་གྱིས་སོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དངོས་དང་། ཆད་སྟག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་
བསྐྱོར་ནས་སྒོ་དེའི་བའོ། དང་པོ་(མཆོད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། བད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་
པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་གཏོར་མའི་མཆོད་པའོ། དང་པོ་(བད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས།
མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་གྱི་ཆོ་ག་བྱེ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མཆོད་པ་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྦྱར་བཤད་པ་)ནི། འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་མཆོད་ཇུས་རྣམས་
བསངས་སྦྱངས་ལ་རང་རང་གི་སྦྱེད་ཆོག་བཞིན་དུ་བསྦྱེད་ནས་དབུལ་དགོས་སོ། དེ་ནས་
ལྷ་མོ་སྦྱོས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་པས་མཆོད་དེ་བསེལ་བའི་གོས་
ཟུང་དང་ཟུང་གི་ལ་གོས་དབུངས་པ་²དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བ་དང་བཟླག་པ་དང་གཞིབ་པ་དང་བརྟུང་བའི་ཉེར་སྦྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་། གསེར་དང་བྱ་

¹ རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་དབུལ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལྟར། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྷ་བརྟེན་གྱི་འགྲུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་།

² ཟུང་ལ་གོས་དབུངས་པ་ དབུལ་དབུལ་

མོ་དང་སྒྲུང་པོ་དང་རྟ་དང་བ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་ལྟལ་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་ནལ་འབྱོར་མ་བརྟ་དྲུག་གས་བརྟུང་དམ་བཞི་གཞུགས་དོ་རྟེ་མ་ལ་སོགས་པའི་རོ་པོ་ནམས་གིས་རང་རང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་བྱིལ་བྱ་དྲེལ་ཞིང་། མི་བསྐྱོད་དོ་རྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོད་དོ།།
རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་དཀར་དམར་མོད་པའི་སྐྱོད་དྲུ་བརྟག་ནས་བདུད་ཅིར་བྱས་པ་ལྟལ་ཏེ། དེ་ནམས་བདུད་ཅི་སྒྲུངས་པས་ཆེས་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ནི་རིག་མ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཡེ་ཆུ་¹ ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མོས་ནས་འབྲལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ།། ཆང་གི་མཆོད་པ་ཡང་བྱ་སྟེ་སྐྱོད་ཆོག་སྟོན་དུ་མོང་ནས་སོ།། དེ་ནས་འཁོར་ལོའི་གཙོ་བོའི་སྒྲགས་བརྒྱ་ཅ་བརྟུང་དང་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཉིར་གཅིག་དང་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟེ། མངོན་བཟོད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལས། “ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་ཐམས་ཅད་དུ།། གསང་སྒྲགས་བརྟན་པར་བསྐྱོམས་ནས་སུ།། ‘རང་གི་མིང་བཞིན་ལྟན་པར་ནི།’ གཅིག་ཏུ་སྟེལ་ནས་བརྒྱས་པར་བྱ།།”² ཞེས་སོ།། ལ་བ་བས་³སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྟུང་རེའི་བརྒྱས་པ་དང་བརྒྱས་པའི་མཐར་ཡང་མཆོད་བསྐྱོད་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། སྐབས་འདིར་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱ་བར་ས་ར་རྟ་དང་སྒྲུ་དཀྱི་རྟ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ལ། ཉག་པོ་སྐྱོད་པ་སོགས་མང་པོས་ནང་གི་སྦྱིན་སྟེག་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དོན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་(མཆོད་ཡོན་གྱི་ཆ་གཉི་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་ནི། གསེར་དུལ་དོ་དང་ཐངས་དང་ཤིང་།། ས་བྱས་ཉ་བྱིས་དུང་དང་ནི། འདབ་མའི་སྐྱོང་བྱ་ཞབས་བསིལ་དང་།། བསང་གཏོར་ཞལ་བསིལ་མཆོད་ཡོན་སྐྱོད།། དེ་དང་སྐྱོད་གཞན་གང་རུང་དུ། ཞེས་དངོས་སུ་སྟོས་པ་དགུ་དང་གཞན་ཡང་རུང་ངོ་།། འདི་ནམས་སྦྱི་རྟུང་ལས་

1 དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ། ལ་ཡེ་ཆུ་ དཔུས་དབང་།

2 རྟེ་བཀའ། རྟུང་འབྲལ། ཀ མངོན་བཟོད་རྒྱ་མ། ཡེ་ལྷ་གསུམ་ལ། ཤོག་གྲངས་29 399 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟུང་གསུམ་པ་རྟུང་ནི་འདྲ་སྟེ། ‘རང་གི་མིང་དང་ལྟན་པར་ནི།’ ཞེས་གསལ།

3 ལ་བ་བས་ སྟེ་འབྲལ་དབང་ལ། རྟེ་དབང་ གཙང་དབང་།

མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོང་དུ་བཤད་ཀྱང་ཚུ་གཞན་ནམས་ཀྱི་འད་སྟོང་ཡིན་ཏེ། མི་སྤུའི་སྒྲ་བས།
 “འདི་ཀྱན་མཆོད་ཡོན་ཡན་ལག་གིར། མཆོད་ཡོན་སྤྱི་དུ་བཤད་པ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། འད་ཇས་དང་ཡུགས་ནི། འད་དང་འོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་དང་ཀྱུ་ཤ་དང་
 ཏིལ་དང་འབྲས་ཡོས་དང་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པའི་དེ་དཀར་པོའི་ཚུ་ནམས་སྒྲགས་ལ། ཡོ་
 ལྷོ་ལྷོ་ཞེས་པ་དང་རང་གི་བདག་པོའི་ཡུགས་དང་འབྲིལ་པོའི་ཡུགས་ཀྱིས་ལན་བདུན་ནས་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་ཞི་བའི་དོན་དུའོ། དེ་དག་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱི་ཇས་བདུན་
 དུ་ཐགས་པའོ། རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཏིལ་དང་ཞོ་དང་མེ་ཏོག་མེར་པོ་དང་ཀྱུ་ཤ་དང་དེ་མེར་
 པོའི་ཚུ་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པ་སྒྲགས་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་བྱའོ། སྤྱི་རྒྱད་ལས། “དེ་ནས་དེ་
 ཞེས་ཚུ་སྒྲགས་ནས། རྫོ་ལྟན་ལག་གིས་བྲན་བྱ་ཞིང་། བདུག་སྟོས་ཀྱིས་ནི་བདུག་བཞིན་
 དུ། ཡིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བཞུགས་བརྫོད་བྱ།”² ཞེས་སོ། གང་དུ་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་
 རང་གི་གཡོན་དུ་མཆོད་ཡོན་དང་ཞབས་བསིལ་དང་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསིལ་གྱི་སྟོང་
 བཞག་ཅིང་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་འདེད་ཞལ་གྱི་སྟོང་སྟོང་པ་གསུམ་གཞག་གོ།³ མི་སྤུའི་
 རྒྲ་བས། “མེ་ཏོག་སྟོས་དང་མར་མེ་དང་། ཇི་ཡི་དུང་སོགས་གཡས་སུ་བཞག ། གཡོན་
 དུ་ཡུགས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་སྟོང་། མདུན་དུ་ཡང་ནི་སྟོང་གཞག་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 བཟེད་ཞལ་ནམས་མཐུང་ཁར་གཞག་པར་⁵ བཤད་དོ། འབྲུལ་བའི་ཐུག་རྒྱ་དང་ཡུགས་ནི།
 ཁྱ་ཚུར་གཡས་པའི་མཐེ་པོར་དང་མཐུབ་པོའི་སྐྱམ་པས་ཞབས་བསིལ་གྱི་སྟོང་གི་ཚུ་དང་

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་ཐུབ་དཀར་རྒྱ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་93395

2 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 10 གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད། འོག་གངས་93400 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྫོ་ལྟན་
 ལག་གི་བྲན་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསལ།

3 བཞག་གོ། དབྱས་དབར།

4 བཞག་གྲ། དབྱས་དབར།

5 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། 9 མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་ཐུབ་དཀར་རྒྱ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་93406 ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཇི་ཡི་དུང་སོགས་གཡས་སུ་གཞག ། ཅེས་གསལ།

6 བཞག་པར་ དབྱས་དབར།

མེ་རྟོག་འགྲིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོར་མོ་ནམས་བསྐྱོར་ཅིང་¹ བླངས་ལ་མཛུབ་མོ་ནས་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་སྤྲོ་སྤྲོ། ཨོ་ལྷ་མྱེ་ལྷ་མ་ར་སད་ཀྱང་རི་བླ་ཏྱི་བླ་ཏྱི་ཆུ་ཏྱི་སྤྲུ། ཞེས་བཟོད་ཅིང་བཟེད་
 ཞལ་དུ་དབྱལ་ལོ། ལྷོད་གཉིས་པའི་ཚུ་ལག་བ་གཡས་པས་བཟུང་བའི་² ཀྱུ་ཤའི་ཆེ་མོས་
 བླངས་ཏེ་བླ་ཏྱི་³ གྱི་གནས་སུ། སྤྲུ་ཁྱི་བཅུག་ནས་བཟེད་ཞལ་གཉིས་པར་བསང་གཏོར་
 ལན་གསུམ་བྱ་སྤྲོ་ལས་བྱམ་གྱི་ཚུས་བསང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ལྷོད་གཉིས་པའི་ཚུ་མེ་
 རྟོག་དང་བཅས་བ་གཡས་པའི་མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་བཟུང་བ་⁴ ཁ་ཤོག་དུ་སྤྲོགས་པའི་མཐེབ་
 ཚུང་ནས་རིམ་གྱིས་དཔྱོད་ཞིང་། ལྷ་མྱེ་ཁྱི་བཅུག་པའི་སྒྲགས་བཟོད་ནས་བཟེད་ཞལ་
 གཉིས་པའི་དུ་དབྱལ་ལོ།⁵ གསུམ་བ་མཆོད་ཡོན་གྱི་ལྷོད་ཚུ་ལ་སོགས་བ་དང་བཅས་བ་
 སྤྲོམ་པས་བཟུང་ལ།⁶ ལྷ་མྱེ་བཅུག་པའི་སྒྲགས་བཟོད་ཅིང་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་སྤྲོ་བས་བཟེད་ཞལ་
 གྱི་ལྷོད་གསུམ་པར་དབྱལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་ན་ཚུ་བཞི་ལ་
 བྱི་ལྷོད་གསུམ་སྤྲོ་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསིལ་གྱི་ལྷོད་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། འབྲལ་བའི་
 བོ་རིམ་ནི། སྤར་བཤད་བ་ལྟར་ཚུ་བཞི་འབྲལ་བའི་རིམ་བ་འདི་ནི་ཐལ་ཆེར་ལས་མཐོང་
 རོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་སྤར་བཤད་བ་ལས་གཞན་དུ་འབྲུང་ལ། བསང་གཏོར་ནི་རི་ལྟར་
 དིགས་པར་བྱའོ། གཞུང་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དང་ཐོར་མཆོད་ཡོན་འབྲལ་བ་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་དུ་
 ཚུ་གཞན་གསུམ་མེད་པར་མཆོད་ཡོན་འབྲལ་བ་ཁོ་ན་བཤད་དེ་སྐབས་རི་ལྟར་དིགས་པར་
 བྱའོ། གནས་གང་དུ་འབྲལ་བ་ནི། ཞབས་བསིལ་ནི་ཞབས་བཟུ་བས་ཞབས་ལ་འབྲལ་བར་
 བསམ་མོ། དེ་བཞིན་དུ་བསང་གཏོར་ནི་སྤྲུ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་། ཞལ་བསིལ་ནི་བྱག་གས་

1 བསྐྱོར་ཞིང་ གཙང་དབང་།

2 བཟུངས་པའི་ རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 བླ་ཏྱི་ དབྱལ་དབང་།

4 བཟུངས་པ་ རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

5 འབྲལ་ལོ། སྤྲུ་འབྲལ་དབང་ལ་ རྩེ་དབང་།

6 བཟུངས་ལ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

7 བོ་རིམ་སྤྲུ་འབྲལ་དབང་ལ་ གཙང་དབང་།

ཞལ་དུ་དང་། མཆོད་ཡོན་ནི་མདུན་ནས་དབུ་ལ་དང་། མེ་ཏོག་ནི་དབུ་དང་། སྒྲོས་དང་མར་
མེ་ནི་མདུན་དང་། ལྷ་བཤོས་ནི་མདུན་ནས་ཕྱག་གམ་ཞལ་དུ་དང་། ཟི་ནི་ཕྱགས་ཀར་དབུ་
བར་བསམ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་པའི་མཆོད་པ་)ནི། དེ་ནས་སྐྱབས་ཕྱོགས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཞག་ལ་
རང་ཕྱིར་བྱུང་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་པའི་ཆོ་གས་རང་གིས་འདོད་པའི་
ལྷ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་དབུ་ལ་བར་སྐྱེད་བར་གསུངས་པས། འཛིག་རྟེན་
པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་མ་བྱེད་དེ། རྩལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདས་གཏོར་འབུལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱགས་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་དབང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དམིགས་ནས་གཏོར་མ་འབུལ་བར་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་བཞེད་དོ།། ས་ར་ཏ་དང་
མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཞིང་སྐྱོང་དང་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབུལ་བ་
མ་གཏོགས་འདས་གཏོར་གྱི་རོལ་ཏུ་འབུལ་བ་མ་བཤད་ལ། བི་བྱ་རྩིས། “རང་གིས་གཏོར་
མ་ཕྱུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་གྱི་གཏོར་མ་གཞན་ལ་ཡང་འབུལ་དུ་འཇུག་སྟེ།”² ཞེས་
གསུངས་སོ།། བོད་ཀྱི་ཁྱ་མ་རྣམས་ནི། བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་དང་རང་གི་ཆོས་སྐྱོང་
སོགས་གྱི་གཏོར་པའི་རིམ་པ་ཀུན་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མ་བྱེད་དོ།།
འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མ་འབུལ་བའི་ལུལ་ནི། རྩལ་བ་བཟང་པོས། “དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ལས་
བྱུང་ནས། དབང་པོ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་བདག་ཀུན་། ཆོག་གིས་ཉེ་བར་སྐྱུན་བྱངས་བྱ།
དེ་ལ་ཆོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་བཙོམ་ལྷན་ལྷན་ཅིག་འོངས།། གང་འདིར་གནས་པ་

9 འབུལ་བར་བསམ་སྟེ་ དབུས་དབང་།

2 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྩོད་རྒྱུ་ཆོགས་ལས་བདུས་ཤིང་རྒྱ་ཏ་ལའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་མི་
སྐྱོད་ཅན་མང་པོ་ཏ་རར་བསྐྱར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་ 33 343 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་གཏོར་མ་ཕྱུལ་
ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་གྱི་གཏོར་མ་གཞན་ལ་ཡང་འབུལ་དུ་བཞུག་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

པ་ནི་འོག་ཏུ་བཞད་པར་བྱའོ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་གཏོར་མ་བཏང་ཐེན་པ་དང་རོལ་མོ་དང་
བཅས་པས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་གཏོར་མ་སྒྲེལ། བགེགས་བསྐྱད་དེ་གཏོར་སྒྲེལ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་གསུམ་སྤང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཏིང་མཁན་ནས་ནང་དུ་འོང་ཞིང་ཅ་སྒྲགས་སོགས་
འདོན་པར་བཞེད་དོ། དེ་ཐེན་པ་དང་ཉེ་རེག་བྱ་སྟེ་དེའི་ཆོ་ག་ནི། ཅོག་ཅོག་པོར་འདུག་ཅིང་
ངག་བཅད་ལག་པ་གཉིས་ཤུས་མའི་ནང་དུ་འོང་བར་བྱ། གཡས་པ་གན་རྒྱལ་དུ་གནས་པའི་
གྲུང་མོ་དང་སྟོན་ལག་རྩེ་བཟང་བཀྱག་ལ་ཁ་ལ་སྒྲོགས་པར་གཞུང་ངོ་། ཟེའུ་འབྲུའི་³ཆས་
ཁ་ལ་ལན་མང་དུ་བྱབ་ཅིང་ལན་གཉིས་གསུམ་དུ་ན་བྱག་གཉིས་དང་མིག་དག་དང་སྒྲ་དང་
ཁ་དང་ལག་པ་དག་དང་སྟེ་བ་དང་མགོ་ལ་རེག་པར་བྱའོ། འདི་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ནས་
བཞད་ལ་དེར་རྒྱ་གཅིང་མ་ལག་ཏུ་བྲངས་ནས་བྱ་བར་བཞད་ཅིང་། དཔྱད་བཟང་གི་བརྩ་བ་
ལས་ཀྱང་། “རྒྱ་ཡིས་ལག་པ་རྒྱང་བ་བཀྱས་ནས་སུ། ‘བྱས་མོ་བྱི་རོལ་དུ་ནི་བསྟན་བྱས་
ཏེ།’ བར་དུ་ལག་བཞག་ཅོག་ཅོག་པོར་འདུག་ནས། ‘སྒྲ་མེད་དབྱ་བ་མེད་པའི་ཉེ་རེག་བྱ།’
ལན་གསུམ་བར་དུ་རྒྱ་ནི་འབྲུངས་ནས་ཀྱང་། མཆུ་ལ་ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་བྱི་བར་བྱ།”⁴
ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོར་ལག་པ་གཉིས་བཀྱ་སྟེ་དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་དུ་རྒྱ་
གཅིང་རྒྱག་ལ་གཡས་པའི་པོར་མོས་རྒྱ་བྲངས་ནས་སྤར་ལྟར་ཉེ་རེག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཏུབ་
གསུམ་འབྲུངས་ནས་མཆུ་ལ་ལན་གཉིས་བྱི་བར་བྱའོ། འདི་འབྲུང་པོ་དང་ཁ་ལ་བ་⁵བྱས་པའི་
མ་དག་པ་བསལ་བའི་བྱིར་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། ཟེང་བར་བཞད་པ་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲོགས་སྒྲོང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་གཏོར་མ་འབྲུལ་བའི་བྱིར་དང་།

1 གཏོང་ཐེན་ དཔྱས་དཔལ།

2 རག་གཅིང་ དཔྱས་དཔལ།

3 ཟེའུ་ སྒྲ་འབྲུམ་དཔལ་མ། གཅིང་དཔལ། དཔྱས་དཔལ།

4 རྟེ་བཀྱག་ རྒྱུད་འབྲུམ། རྩེ་བཟང་གིས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད། ཟེའུ་བརྩ་གཅིག་ལ། སོག་གྲངས་9343 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་
བ་དང་བཞི་བ་གཉིས་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱས་མོ་བྱི་རོལ་དུ་ནི་བསྟན་བྱས་ཏེ།’ ‘སྒྲ་མེད་དབྱ་བ་མེད་པའི་ཉེ་རེག་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

5 ཁ་ལ་བ་ སྒྲ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ། གཅིང་དཔལ།

གཏོར་ཚོག་བཤད་པ་བཞི་གེ¹ལ་སྟོགས་སྐྱོར་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་གཉིས་སྐྱེས་ལོ་སྐྱེས་
འབྲུལ་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐབས་གཞན་དུ་ཉེ་རེ་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཉེ་རེ་གཞི་
སྐྱིར་མ་དག་པ་སེལ་བྱེད་དུ་མངོན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ཆད་ལྷག་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་སྐྱོར་བྱེད་པ་)ནི། དེ་ནས་ལྷ་བ་ན་ཆད་ལྷག་གི་ཉིས་
པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་བའི་སྐྱིན་སྟེག་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱས་པའི་སྐྱིན་
སྟེག་བྱ། དེ་ནས་སྐར་བཤད་པའི་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་བར་བྱས་ལ་རྩྭ་²པཞི་
པའི་སྐྱེས་ལོ་སྐྱོས་ཤིང་མེ་རྟོག་གི་སྤངས་པ་སྤངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིར་དུ་བརྟེག་པའི་འོག་
ནས་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་དང་སྐྱེས་ལོ་སྐྱོར་བཤད་པ་ལྷ་བ་ཀྱི་རྩྭ་རྩྭ་གསལ་གྱི་འཇུག་
པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་རྩྭ་རྩྭ་གསལ་ཞིང་བྱེད་པ་གསལ་ཏེ། སྐར་བཤད་པའི་རྩྭ་
རྩྭ་རྩྭ་ལས་སྐྱོར་སྐྱོར་དཔོན་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱོར་བ་གསུམ་བྱས་ནས་འཁོར་ལོ་ལ་
བལྟས་ཏེ་སྤངས་པ་གཙོ་བོ་ལ་དབྱུང་ལོ།། ཤར་སྐྱོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོར་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཨྱི་རྩྭ་པལ་དང་། ཨྱི་རྩྭ་ལྷུང་པལ་དང་། ཨྱི་རྩྭ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་པལ་དང་། ཨྱི་རྩྭ་
ཏ་ན་སྐྱ་ར་ལ་དུལྟ་³ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་པལ། ཅས་བསྐྱེས་ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
འཇུག་པ་དང་རྩྭ་རྩྭ་ལས་འགོ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་བྱའོ།། དཔལ་མཆོག་ལས་ལན་གསུམ་
བསྐྱོར་ཏེ་རྩྭ་རྩྭ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་
ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་ལྷུ་ཏ་ལ་
དང་ཤར་ནས་ལྷ་བ་སྐྱོར་དང་སྐྱོར་ནས་བྱང་སྐྱོར་དཔའོ།། དེའི་ཆེ་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་ལྷག་ཀྱང་འཆིང་ཞིང་

¹ བཞི་ཁ་ ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ།

བཞི་ག དབྱུང་དབར་མ།

² ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ ལྷ་འབྲུལ་དབར་མ།

³ དུལྟ་ དབྱུང་དབར་མ།

⁴ ཤར་ དབྱུང་དབར་མ།

གཡོན་བརྒྱུད་སྟེ་¹གནས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་དེ་བཟོལ་ནས་དབྱེ་བར་སྦྱ་བྱང་གིས་བཞག་དོ། ། ཁ་
 ཅིག་དེ་པ་རྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་མ་རྒྱད་ལ་གཡས་བརྒྱུད་སྟེ་²དབྱེ་ཞེས་ཟེར་མོད་
 ཡང་། སྤང་བར་སྦྱར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་བཞག་པའི་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། དེར་གཡས་བརྒྱུད་སྟེ་³བཞག་པ་རྒྱད་གཉིས་ཀའི་སྟུན་མོར་དུ་བཞེད་
 པས་དབྱེ་བ་དེ་མི་དགོས་སོ། ། ཤར་སྟོ་འབྱེད་པ་རྒྱབ་ནས་བྱེད་པ་ནི། སྟོ་ནང་ནས་དབྱེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ནས། ཚི་ས་མ་ཡ་བྲ་བེ་ལྷ་ཡ་
 མི། བརྗོད་ནས་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་ལུལ་བ་སྦྱར་གང་བྱེད་ཅིང་བྱེད་སྐབས་ལ་རང་གི་མགོ་བོ་ལ་
 བཅིངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་སྟོང་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྟོམ་བརྟམས་བྱའོ། །

སྐལ་ལྷན་གང་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་དང་
 སྦྱར། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། ཆོ་གའི་རིམ་པ་མཁས་པའི་གཞུང་
 བཞིན་བཞག། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་ཀྱི་གནད་རྣམས་པར་བྱེ་བ་
 ལས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེན་བདུན་པའོ། །

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་ཞུགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་
 བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་⁴བྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ། ། དང་པོ་(རང་ཉིད་
 ཞུགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཞུགས་ཤིང་དབང་བྱེད་སྐབས་ནས་
 གནང་བཅོད་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་⁵བྱ་བའོ། །

1 གཡོན་བརྒྱུད་དུ་ དབྱས་དབང་།
 2 གཡས་བརྒྱུད་གིས་ དབྱས་དབང་།
 3 གཡས་བརྒྱུད་དུ་ དབྱས་དབང་།
 4 བྱིན་བརྒྱབས་ དབྱས་དབང་།
 5 བྱིན་བརྒྱབས་ དབྱས་དབང་།

དང་པོ་(ཞུགས་ཤིང་དབང་སྒྲུབ་ནས་གནང་བ་འོད་པ་)ནི། འདིར་སྐྱེད་པ་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཁང་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས། ཡི་བྲ་མེལ་རྩ་ག་མན་མཐུ་སུ་ཁ་མོ་ལྷ་སུ་རི་
 སམ་སི་རྩི་སུ་ཁ་བྲ་དྲི་བ་ར་མ་སུ་ཁ་ལྷན་ཏམ་སི་རྩི་²རྩི་པོ་རྩི་བྲ་སི་རྩི་³སྤ། ཞེས་སྟོབ་
 བསྐྱེད་པས་(ཞུགས་ནས་གཡས་སྟོར་⁴དུ་འཁོར་པའི་དབང་སྐྱེས་གི་གཞུགས་ཀྱིས་ཀྱལ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོར་གནས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྟོལ་སོགས་པ། ཡི་བཟོད་རྩ་ཏམ་ལ་ས་མ་
 ཡ་བྲ་མེལ་ཡ་⁵རྩི། ཞེས་འདོན་ཞིང་སྟེ་ནས་”⁶ཞེས་སྟོབ་མས་སྐྱེས་སྤ་མས་སྟོབ་བསྐྱེད་
 དེ། (ཞུགས་ནས་གཡས་སྟོར་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུབ་ཡང་སྟོབ་བྱེད་པ་ཞིག་⁷
 གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྟོབ་འབྱུང་འབྱེལ་པར་ཡང་འབྱུང་ངོ་།། སྐབས་འདིར་སྟོབ་མ་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཁང་པར་(ཞུགས་ནས་གཡས་སྟོར་གྱིས་སྟོབ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞིན་དུ་མ་འབྱེལ་
 བ་ཞིག་⁸སྒྲུབ་པ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཨ་མུས་མཛད་ཟེར་བ་ལས་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཁང་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་འཇུག་པར་བྲ་སྟེ་
 ཞེས་འཆད་ངོ་།། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། “གཙོ་བོ་སྟོབ་དཔོན་དག་གི་ནི།” དཔའ་པོ་
 དབང་སྐྱེས་གཞུགས་བཟང་ནས།⁹ དེ་ནས་འཇུག་པའི་དུས་སུ་ནི། སྟོབ་མས་འདི་བཞིན་

༡ བྲ་དྲི་ སྐྱེས་པ་དབང་པོ་

༢ སི་རྩི་ རྩི་དབང་

སི་རྩི་ དབང་དབང་

༣ སི་རྩི་ སྐྱེས་པ་དབང་པོ་སྟེ་དབང་

༤ གཡས་སྟོར་ དབང་དབང་

༥ གཡ་ དབང་དབང་

༦ རྩི་བཟོན་རྩི་དབང་ལ། རྩི་བཟོན་ཆེན་པོ་ཨ་རྩི་ཡ་ག་ར་གྲུ་གྲ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཆེ་ཆེར་པ། སོག་གངས་༤ ལེའུ་ལས་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
 “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས། ཡི་བྲ་མེལ་རྩ་ག་མན་མཐུ་སུ་ཁ་མོ་ལྷ་སུ་རི་སམ་སི་རྩི་སུ་ཁ་བྲ་དྲི་བ་ར་མ་
 སུ་ཁ་མོ་སི་རྩི་རྩི་པོ་རྩི་བྲ་སི་རྩི་སྤ་ཞེས་སྟོབ་བསྐྱེད་པ་(ཞུགས་ནས་གཡས་སྟོར་དུ་འཁོར་པའི་དབང་སྐྱེས་གི་གཞུགས་ཀྱིས་ཀྱལ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོར་གནས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྟོལ་སོགས་པར་ཡི་བཟོད་རྩ་ཏམ་ལ་ས་མ་ཡ་བྲ་མེལ་ཡ་⁵རྩི། ཞེས་འདོན་ཞིང་སྟེ་སྟེ་ནས་”
 ཞེས་གསལ།

༧ འབྱེད་པ་ཅིག་ གཙོ་དབང་ དབང་དབང་

༨ འབྱེད་པ་ཅིག་ གཙོ་དབང་ དབང་དབང་

༩ བཟང་པོ་ནས། རྩི་དབང་ གཙོ་དབང་

དུ་བརྗོད་དེ།¹ ཞེས་སྤྱི་ལོ་ཤིང་ལྷགས་བརྗོད་ནས་ཞུགས་ཏེ་སློབ་པ་གསུམ་བྱས་པའི་འོག་
 དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་དེའི་འོག་དུ་བ་ར་²མ་སྤྱི་ཁའི་ལྷགས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་དོར་ནས་རང་གི་
 མགོ་ལ་འཆིང་བ་སོགས་བྱེད་པ་ཞིག་³སློབ་དཔོན་གྱི་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་
 པས་སྐྱེད་བའི་དེ་ཡང་དེ་དང་བསྟུན་པར་སྤང་རོ།། དེ་ནི་རང་གི་སྒྲ་མ་དེ་གཙོ་བོའི་གཞུགས་
 སུ་གནས་པར་བསམས་ནས་བདག་འཇུག་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཞེས་
 པ་ནི། ཆོ་ག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ་དེས་ན་སློབ་མས་འདི་བཞིན་བརྗོད་ཅེས་པའི་
 སློབ་མ་ནི། ཆོ་ག་⁴བྱེད་མཁན་རང་ཡིན་གྱི། རང་གི་སློབ་མ་ལ་བྱེད་པ་⁵མིན་པས་སྐྱེད་བའི་
 འགྱུར་ཆམས་ཀྱིས་ཅུང་མ་ཐོན་པར་གསལ་ལོ།། དབང་གི་རབ་བྱེད་འདི་སྐྱེད་བ་ལ་འབྲིས་
 པའི་རྒྱ་གར་པ་ཞིག་⁶གིས་བྱས་ཀྱི། ཨ་མུས་བྱས་པ་མིན་པར་སྤང་སྟེ་རྒྱ་མཆན་འོག་དུ་
 རྟོན་ནོ།།⁷ དེ་ཙམ་པ་པོས་ཀྱང་དཔྱོད་པ་ཞུགས་ནས་སྤར་སྤྱར་མཛད་ཀྱང་སྐྱེད་བ་ན་རྒྱལ་
 པ་བཟང་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་མང་པོ་སྤང་བས་འདི་ཡང་དེ་དང་བསྟུན་པའོ།། དེས་ན་
 སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྤྱི་ལོ་ཤིང་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་བརྗོད་དེ་སློབ་
 བསྐྱེད་ནས་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སློབ་ཕྱེ་ནས་སློབ་ནས་འཇུག་པས་འདིར་སློབ་དཔེ་བ་གསུངས་
 ཏེ། གཙོ་བོའི་རྒྱལ་གྱིས་འབྱེད་པས་སྤར་སྤྱི་མཛད་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་དཔྱེ་བར་གསུངས་པ་
 དང་མི་འདྲའོ།། སྤར་རྟོ་རྟེ་ལྷགས་ཀྱི་འཇུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་མེ་
 རྟོག་སྐྱེད་བ་རང་གི་མགོ་ལ་འཆིང་བའི་བར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་དུ་སློབ་ཅན་པར་གསལ་ཏེ།

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། འོག་གྲངས་ 703བཟེ ལས་བྱུང་བའི་
 བར་ནས་ཆོག་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ནི།' ཞེས་གསལ།
 2 བར་ དབྱས་དབས།
 3 བྱེད་པ་ཅིག་ གཙང་དབས། དབྱས་དབས།
 4 སློབ་མའི་ཆོ་ག་ དབྱས་དབས།
 5 སློབ་མ་བྱེད་པ་ དབྱས་དབས།
 6 རྒྱ་གར་པ་ཅིག་ གཙང་དབས། དབྱས་དབས།
 7 རྟོན་ནོ།། གཙང་དབས།

གསོལ།”¹ ཞེས་བོད་སྐད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་དག་གི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་མེ་ཉྱ་ག་དོར་
བའི་གོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་ནམས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བདག་འཇུག་བྱེད་པ་
ལ་མི་དགོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་²སྤང་མོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་
པའི་སྐོར་གཞན་ནམས་ཅི་རིགས་པར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྟུས་པ་ཡིན་
པར་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་འཇུག་པའི་སྐོར་ནམས་སྟོབ་མ་འཇུག་པ་དང་བྱེད་མེད་པར་
བྱ་སྟེ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་³དང་ས་ར་ཉ་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ཀྱང་སྟོབ་
མ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་འཇུག་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། “འདི་ནི་
སྟོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་གའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་བདག་མདུན་
མ་དད་དུ་བསྟུབས་ན་མི་དགོས་ལ་མ་མི་དད་དུ་བསྟུབས་ན་རང་གཙོ་པོ་ལས་སྤེལ་ས་⁵གཙོ་
པོ་དང་བྲམ་མ་མ་མི་དད་དུ་བསྟོམས་པས་བྲམ་མའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཛད་པར་བསམས་ལ།⁶
དངོས་སུ་བྱ་དགོས་པ་ནམས་རང་གིས་བྱས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་དབང་ལེན་པ་ནམས་རྫོགས་
པར་བྱས་པའི་མཐར་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལོད་པ་ཡང་མར་མེ་
མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་བ་བ་⁷ལ་སོགས་པས་གསུངས་པས་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི།
རྩ་ལ་སེ་ནས། “དེ་ནས་སྟོབ་མ་འཇུག་དོན་དུ། མཁས་པས་འདི་ལྟར་མཁྱེན་པར་གསོལ།
‘བདག་མིང་ཆེ་གོ་ཞེས་བྱ་ཡི།’ ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་སྟོབ་དཔོན་ཆེ། ‘སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱན་གྱི། གསུངས་པའི་ཆོ་ག་དག་གིས་ནི།’ ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཆོ་ག་ཡིས།

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུག། 5 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟགས་དུས། འོག་གངས་334བ9 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཆོག་དུ་བདེ་བའི་སེམས་ནི་རྩོལ་བར་ལྷན།’ ‘རྩེ་རྒྱུ་པོ་ཏི་ཏི་ཏི་ཏི་ཏི།’ ཞེས་གསལ།
2 འདྲ་བ་ཅིག་ དབྱུས་དཔར།
3 བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།
4 གྲེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲུག། 5 བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩོ་བའ། འོག་གངས་30བ3
5 རྩེ་ནས་ གཙོང་དཔར། དབྱུས་དཔར།
6 བསམ་ན་ལ། དབྱུས་དཔར།
7 བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

སེམས་ཅན་དོན་ནི་བདག་གིས་བཤི།། དེ་ལ་རྗེས་གནང་སྒྲིལ་མཛོད་ལ།། སངས་རྒྱལ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས།། བདག་ལ་ཉི་བར་མཛད་དུ་གསོལ།། དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
 གནང་།། 'བདག་གིས་རྗེས་སུ་བསམ་བར་བྱ།།'¹ ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གནང་བ་ལྷན་
 བས་དེ་ལྟར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གནང་བ་བསྐྱལ་བར་བསམ་པའོ།།

གཉིས་པ་(དངོས་བྱུང་ལུ་ཁྱེད་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་སྒྲོ་བ་མ་གཞུག་པའི་ཆེད་
 དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་
 འགོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ལུ་ཁྱེད་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབ་²བྱ་བ་ནི། རྣམ་མཁའ་
 སྐྱེ་བ་སོགས་ཆེགས་བཅད་དགའོ།། དེ་ལ་ཆེགས་བཅད་³དང་པོ་ལྷ་ནི་དམ་ཆེག་གསུམ་
 ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུག་པ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་
 ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་བསྐྱུག་པའོ།། སྤྱ་གསུམ་ནི།⁴ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་དང་
 རྒྱལ་རྒྱུའི་སྤྱའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་རང་བཞིན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁའ་སྐྱེ་བ་
 མཆོན་མའི་བྱིར།། ཐོག་མ་མ་མ་མེད་པའི་མཆོག་།སེམས་དབང་དོ་རྗེ་ཆེ་རང་བཞིན།། མི་
 བསྐྱེད་དོ་རྗེ་དེར་བདག་སྐྱབས།། ཞེས་པའོ།། དེ་ལ་སེམས་དབང་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
 རོ་གཅིག་པའི་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་ཉི་དེ་
 ནི་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་རང་བཞིན་ལོ།། དེ་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མི་སྤྱེད་པས་ན་དོ་
 རྗེ་ཆེན་པོའོ།། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་
 ཐ་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་རང་བཞིན་ཀྱིས་དག་པ་ས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བྱང་ཀྱི་ཇི་མ་རིམ་

¹ ལྷ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ༣ མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་མེ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དབང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེས་བསྐྱར་བ།
 མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་ཆོག་ ཤོག་གངས་ ༥༥བ ༢ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གསུམ་པ་དང་ལྷ་བ། དྲུག་བ། བྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྤྱེ། 'བདག་མིང་ཆེ་གོ་ཞེས་བྱ་ཡིས།།' 'སངས་རྒྱལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་'ཀུན་ཀྱིས།། གསུངས་པའི་ཆོག་དག་གི་ནི།། 'བདག་གི་རྗེས་སུ་
 བསམ་བར་བྱ།།' ཞེས་གསལ།

² བྱིན་བརྒྱབས་ དབུས་དབང་།

³ དེ་མ་ཆེག་བཅད་ སྤྱ་འབུམ་དབང་མ། ལྷ་དབང་།

⁴ གསུམ་ན་ དབུས་དབང་།

གྲིས་བསལ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཡིན་ལ། དེས་ན་སོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་མཆོག་གོ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱིབ་གཏོགས་བསལ་བ་ན་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་བའམ་འབྱུང་བར་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། ། རྣམ་
 མཁའ་དེའི་མཆོན་མ་སྟེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་མཆོན་ལྡན་ཉི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱང་སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ན་གསལ་བར་གྱུར་པས་སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བདག་ས་པ་ཅམ་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་སོག་མཐའ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་དོ། ། དཔལ་མཆོག་ལས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་སྐྱ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འཇམ་དོར་དང་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་འདོན་
 པ་སྟོས་ནས་བཤད་དོ། ། འདི་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ལ་བསྐྱོད་པ་དང་སྐྱུས་མཆོད་
 པར་བཤད་པས་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་ཞེས་སོགས་ནི། བསྐྱོད་ཡུལ་ལ་ཤོད་པ་དང་དེའི་གོ་འཕང་
 བདག་ལ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་པ་གཉིས་ཀར་གོ་བར་བྱ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་སྐྱ་ཡང་དོ། ། འཕྱོར་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། དངོས་བྱུབ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལྷག་པའི་ལྷ།
 དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ། མི་འགྱུར་མཆོག་ཏུ་བདག་བྱུབ་མཛོད། ཅེས་པའོ། ། དངོས་
 བྱུབ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་བྱུབ་ཆེན་པོ་ནི་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། དེས་ན་
 སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་དབང་ཕྱག་གོ། དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷའོ། ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ཐམས་ཅད་བརྟེས་པས་ན་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
 ཀུན་གྱང་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་རག་ལས་
 པས་རྒྱལ་སྔོང་ཡིན་ནོ། ། དེའི་འཕྱོར་བ་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་མཆོག་གོ། ། རྣམ་
 པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། ཉེས་པ་མེད་པ་རྟག་པ་ཁྱོད། འདོད་ཆགས་ཀུན་གྱི་རྩེས་
 ཆགས་པ། བཅོམ་ལྡན་ཆགས་ཆེན་དགའ་བ་ཆེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་བྱུབ་མཛོད། ཅེས་
 པའོ། ། ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། ། རྟག་
 པའི་དོན་ནི་སྐྱ་གསུམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་རི་མིད་པ་དེ་མིད་དུ་བཞུགས་པའོ། ། དངོས་བྱུབ་

བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལ་རྩེས་སུ་
 ཆགས་པའི་ཐིན་ལས་མཛད་ལ་དེའི་ཕྱིར་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྐུགས་རྩེའི་འདོད་ཆགས་ཆེན་
 མོ་ཅན་ནོ།། མཆོན་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བས་དབྱེས་པས་ན་དགའ་བ་ཆེད།། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞེས་¹བཏོན་ནས་དེའི་དོན་སྤར་བཤད་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་ཤུཾ་
 བས་²བཀྲལ་བས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་ན་དག་ལོ།། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི། ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོག་། གདོད་ནས་སྒོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤམ་གས།། ཀྱན་ཏུ་བཟང་མོ་ཀྱན་བདག་ཉིད།། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅེས་པའོ།། སྤར་མི་སྒྲོག་པའི་དག་པ་མངའ་བས་ན་
 ཤིན་ཏུ་དག་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ནི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་མཆོག་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་འདས་ཉེ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལོ།། རང་བཞིན་
 ཀྱིས་དག་པས་གདོད་ནས་སྒོལ་བའོ།། ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་
 སྐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པའོ།། བཟང་མོ་ནི་དག་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནི་མ་
 ལུས་པ་སྟེ་འདི་ལས་དེ་ནམས་འབྱུང་བའོ།། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཀྱན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་
 སེམས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའོ།། བྱག་རྒྱའི་སྒྲུ་ནི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་མོ་ཀྱན་ཀྱི་མཆོག་།
 དབང་ཆེན་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་ཡིས།། རྩོམ་ཆེན་མོ་གསོར་བ་ལས།། རྩོམ་སྟེམས་བདག་
 བདག་གྲུབ་མཛོད།། ཅེས་པའོ།། ཞང་བ་དང་མོ་དང་དབང་ཆེན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དོ།།
 དེའི་བྱག་རྒྱ་ནི་རྩོམ་སེམས་དཔའི་སྐུ་གསུང་སྐུགས་ཀྱི་རྩོམ་ཆེན་མོ་ལོ།། བྱག་རྒྱ་དེས་
 ཡུམ་རྩོམ་སྟེམས་མའི་བྱག་རྒྱའི་བདག་མོ་སྟེ་གཙོ་མོར་གྱུར་པ་བདག་ལ་གྲུབ་པར་མཛོད་
 ཅིག་པའོ།། དེ་ཡང་དང་མོའི་རྩོམ་སྟེམས་གསོར་བའམ་སྟོད་པ་སྟེ་འདི་ནི་མཆོན་
 པ་ཅམ་མོ།། དམ་ཆོག་འདི་ནམས་ཀྱིས་རྩོམ་ཆེན་མོ་ལོ།། དེ་ཉིད་བཛོད་ལ་དབྱིས་འཁོར་ཀྱི་

1 དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅེས་ གཙང་དབང་།

2 ཤུཾ་པས་ སྐུ་འབྱུང་དཔའ་ལ། རྩོམ་པས་།

བདག་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་འཆང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདེམ་ཁྱེད་
 ཏུ་འབྱུང་རོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་བྱུང་པ། སེམས་ཅན་
 ཀུན་གྱི་སྦྱང་ལ་གནས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡབ་ཀྱང་ཡིན། དམ་ཆོག་མཆོག་གི་འདོད་
 པ་མཆོག །ཅེས་པའོ།། སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། འདོད་པར་བྱ་བས་འདོད་པ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མཆོག་དང་
 ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་པོ། འདོད་པར་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ནས་སོ་
 སྤྱིའི་བར་གྱི་ཡིད་ལ་བྱུང་པའོ།། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་རྣམས་པར་དག་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བྱུང་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་སའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་
 དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམས་པས་
 བདེ་བ་སྟེར་བས་ན་པ་དང་འབྲུལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྦྱང་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བདེ་
 བ་སྟེལ་བས་སྦྱང་དུ་སྐྱུག་པས་ན་སྦྱང་ལ་གནས་པའོ།། འདོད་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱེ་དེ་ལས་འབྱུངས་པའོ།། དེ་གཉིས་རིམ་བདེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདེམ་ཡབ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཐུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདིས་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་ལ་བྱུང་ཚུལ་སྤར་མ་བཤད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
 བདེན་པ་བསྐྱུག་པ་ནི། བདེན་པ་གང་གིས་ཡེ་ཤེས་མཆོག །ཤེས་རབ་ཐབས་བདག་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི། བདེན་པ་དེ་ཡིས་མགོན་པོ་ཁྱོད། འདོད་པ་བདག་ལ་ཡོངས་རྫོགས་མཛོད།།
 ཆོས་རྣམས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། གསལ་ཞིང་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད། གཞུང་དུ་མེད་
 ཅིང་བཛོད་དུ་མེད། རྒྱ་དང་ལས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་།།
 བདེན་པ་དེ་ཡིས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། གཞུགས་བརྟན་གསལ་བསྐྱོབ་མ་རྣམས། ཀུན་གྱིས་
 སྤྱི་བ་མེད་མཛོད་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་

གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ།
 “ཤེས་རབ་ཐབས་བདག་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན།”¹ ཞེས་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་འབྱུང་རོ།
 བདེན་པ་སྟེ་སྟོན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེས་ཡིད་ལ་མངོན་པར་བསམས་པའི་²འདོད་པ་རྫོགས་པར་
 མཛོད་ཅེས་པའོ། ཆོས་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་བརྟན་ལྟ་
 ལུ་ནི་སེམས་³ཅམ་གྱི་སྤྱང་པའོ། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྤྱིབ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་
 གསུམ་དང་བྲལ་བས་དག་པ་དང་གསལ་བ་དང་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་
 སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་
 པས་བཛོད་དུ་མེད་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །ལས་ནི་སྟོས་བསམ་
 སྟོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩོ་
 རྩོ་འཆང་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཐབས་ཅད་ནི་དེ་ལས་བྱུང་པའོ། །གཟུགས་བརྟན་ནི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གྱིས་པའོ། །གསལ་བར་ནི་གང་གི་གཟུགས་སྤྱ་གྱིས་པ་དེའི་སྤྱར་ལྟ་པའོ། །སྤྱིབ་
 མེད་དམ་ནི་མེད་ནི་བདེན་པ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་
 བསལ་བ་⁴ལ་བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་མཛོང་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །སྟོབ་མ་ནི་ཀུན་གྱིས་
 ཞེས་མང་པོ་ལས་འབྱུང་རོ། །འདི་དག་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་ནས་འབྱུང་ཞིང་དོན་
 ལེགས་པར་གོ་བ་གལ་ཆེ་བར་སྤྱང་བས་ཤུཌི་པ་དང་ཨ་རྒྱུས་བཤད་པ་བཞིན་བཀོད་པའོ། །
 དཔལ་མཆོག་ལས་ཆོགས་བཅད་ལྷག་མ་ལྷ་མི་འབྱུང་ཞིང་དང་པོ་ལ། ཡོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་པལ་ཆེར་སྤྲ་མ་དང་འདྲོ། །སྤྱི་མ་བཞི་ནི་
 བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་དང་ལ་བ་བ་⁵ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །

1 རྩོ་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུག། དབང་གི་རབ་བྱེད། ཤོག་གངས་337ན་

2 བསམ་མཐོ་ དབྱས་དབར།

3 ལྷ་སྤྱ་ནི་ སེམས་ གཅོད་དབར།

4 ལྷ་སྤྱ་སེམས་ དབྱས་དབར།

5 གསལ་བ་ དབྱས་དབར།

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སྤྱ་བརྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

འདི་ལན་གསུམ་བྱ་བར་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(གཞན་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་གཤམ་གཉིས། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོང་རུང་གི་ཆ་གཤམ་། ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆ་གཤམ་། དང་པོ་(སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོང་རུང་གི་ཆ་གཤམ་གསུམ། རྟོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་གཤམ་། དམ་ཆིག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཆུལ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཇུག་གི་ཆ་གཤམ་། དང་པོ་(རྟོག་མར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་གཤམ་གཉིས། རུལ་ཚེན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་གཤམ་། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའོ། དང་པོ་(རུལ་ཚེན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆ་གཤམ་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆུལ་དང་། དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆ་གཤམ་། དབང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། མཐའ་རྟེན་བྱེད་ཆུལ་དབང་གི་དབྱེ་བསྐྱར་དང་བཅས་པའོ། དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། གདོང་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པའོ། དང་པོ་(གདོང་གཡོགས་དང་བཅས་པར་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། ཡོལ་བའི་སྤྱི་རྩལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། བར་དུ་གཞུག་པའོ།

དང་པོ་(ཡོལ་བའི་སྤྱི་རྩལ་དུ་གཞུག་པ་)ནི། སྟོན་དུ་ཆས་སུ་གཞུག་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲིའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་མི་འདོད་ན་¹གཞན་རྣམས་དང་། འདོད་ན་ནི་དེ་རྣམས་དང་སློབ་མ་གཞན་ལྷག་གནས་བྱས་པ་སྟོན་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཁྱས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་དེ་ཞིས་པོ་ལ་སོགས་པས་དག་པར་བྱས་ལ། ཡོལ་བའི་སྤྱི་རྩལ་དུ་བཞག་པ་རྣམས་རྣམ་སྐྱང་ངམ་གཙོ་བོར་དམིགས་ལ་འབྲིལ་པ་བསྐྱས་པའི་གོས་དམར་པོ་འཕྲ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ། ཡི་སྐྱེ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཨ་རུ་ཏ་ར་ལོ་རྟེ་ཨ་ལི་ཀཱ་ར་མཐུ་ལུ་ར་མེ་ལྷ་ས་ལུ་ཏ་སྐྱ་ར་ཏ་²ས་མ་ཡེ་རྩྱ། ཞེས་པས་སྐྱད་གཡོགས་དང་། ཡི་བཟླ་རྟཱ་ཏྱ། ཞེས་པས་སྟོད་གཡོགས་དང་། ཡི་བཟླ་ལྷུ་ཏྱ།³

¹ མི་འདོན་ན་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ།

² ལྷ་ར་ན་ གཙོང་དབང་།

རིགས་དང་མོས་པ་འབྲི་བ་ནི། སྒོ་བ་མ་ལས་ཀྱི་རྩི་ཅན་གྱིས་བཟུང་བ་¹ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བྱེད་སུ་ཡིན་ཞེས་ངི་བར་བྱའོ།
 དེས་བདེ་ཆེན་བདག་ནི། སྐལ་བ་བཟང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ངེས་ལན་འདི་ནི། དུ་རི་ཀ་
 པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྱུར་ལྟར་བདེ་སྟེ། “བྱ་ཁྱོད་སུ་ཡིན་ཅི་ལ་དགའ།” སྐལ་བཟང་བདེ་
 ཆེན་གནས་ལ་ཞེས། ངེས་ལན་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པར་བྱ།² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་
 དང་མོས་པ་འབྲི་བ་³ཡིན་ནོ། སྐལ་བཟང་ནི། ས་ར་ཏས་རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ་ཞེས་འབྱུར་བ་
 བཞིན་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པར་བསྟན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་དུ་རུང་བར་
 ཞེས་པའོ། མཉམ་སྦྱར་དུ་ཅི་ལ་དགའ་བ་ངེས་པའི་ལན་དུ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལ་དགའ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་སྟེ།⁴ སྒོ་བ་འབྱུར་ལས། “ཀྱི་ཁྱོད་སུ་
 ཞེས་ངི་བྱ་སྟེ། བདག་སྐལ་བཟང་ཞེས་བརྗོད་དང་ལྡན།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཆད་
 ལྡན་གཞན་ཡང་མང་པོས་བཤད་པས། སྐལ་བཟང་ནི་དགའ་བ་པོ་ཡིན་གྱི། དགའ་བའི་ཡུལ་
 མིན་ནོ། ལ་བ་པས་⁶སྤར་ལྟར་ངེས་ལན་བྱས་པའི་འོག་དུ་ཡང་བྱ་ཅི་བྱ། དེས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་བཟུང་འཆའ་ཞེས་སོ། ཞེས་ངེས་ལན་གཞན་ཞིག་⁷གསུངས་ཏེ།
 ཁྱེད་སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་བདེ་ཆེན་ལ་མོས་ན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་མཆོག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།⁸ ངེས་ལན་འདི་མཉམ་སྦྱར་གྱི་

1 གཟུང་བ་ རྟེན་དཔལ།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་པོ་སྒོ་བ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། རོག་གུངས་པ་ལྟར་ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་དང་པོ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བྱ་ཁྱོད་སུ་ཡིན་ཅི་ལ་དགའ།’ ཞེས་གསལ།

3 ངེས་ དཔུས་དཔལ།

4 བཟུང་སྟེ། དཔུས་དཔལ།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་པོ་སྒོ་བ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། རོག་གུངས་པ་ལྟར་ལས་བྱུང་བ་རྩེད་
 མི་འདྲ་སྟེ། “ཀྱི་ཁྱོད་སུ་ཞེས་ངི་བྱ་ཞིང་། བདག་ནི་སྐལ་བཟང་ཞེས་བྱང་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

6 བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འབྱུར་པོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

7 གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

8 དོན་ནོ། གཙང་དཔལ།

བཤོད།”¹ ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་
 བྱག་རྒྱས་རྒྱ་བའི་སྒྲོང་དུ་ཉིལ་ཞེས་པས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་བག་ཆགས་
 སྐྱེད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
 སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ།”² ཞེས་བཀའ་བ་དེར་ཉིལ་ཞེས་པའི་ཐུགས་གྱིས་སྐྱེད་པར་བཤད་
 ལ། འདིར་ཐུགས་དེ་མ་བྱུང་བས་སྒྲོབ་དཔོན་དེའི་དགོངས་པ་ནི། བྱག་བཞིའི་དང་པོའི་
 སྐལ་ས་སུ་རྟོར་སེམས་ཞུགས་ནས་སྒྲིང་གར་³ རྒྱ་བའི་སྒྲོང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་གཞུགས་གྱིས་
 བཞུགས་པ་ལ་ལྷ་བའི་ཡིད་ནི། ཐམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་སྒྲོད་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པ་དེར་སྒྲུང་རོ།། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་པས་⁴ མཛད་
 པ་ལས་བྱག་བཞི་མ་བཤད་ཀྱང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི།”⁵ ཞེས་སོགས་དམ་
 ཆོག་བསྟན་པའི་སྐལ་ས་སུ་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། “བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནི་བྱང་རྩལ་དུ་སྒྲོན་
 པ་ལས་སམ་འཇུག་པ་ལས་ཉེ་སྒྲིང་གའི་⁶ རྒྱ་བར་དོ་རྩེའི་རྣམ་པར་རོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་ལ།
 འདི་ཐམས་ཅད་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་བྱས་ན་གཞན་དུ་བཤད་ས་ཡང་མེད་
 པས་འདིའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། “རྣམ་འབྱོར་སེམས་ནི་ཡང་

1 རྩེ་བཀའ་ལ། རྒྱད་འབུམ། 5 དབལ་མཆོག་དང་པོའི་ཐུགས་དུམ། འོག་གངས་330ན2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། ‘བྱག་རྒྱ་དོ་རྩེ་གང་ཡིན་པ།’ ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབུམ། 5 རྒྱ་བ་དཔོན་ཀུན་དག་འཕྱོང་པོ། དབལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འོག་གངས་330ན3 ལས་བྱུང་བ་
 རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་བྱག་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོང་དུ་ཉིལ་བརྒྱ་ཞེས་བྱ་བས་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་རོ།། གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོང་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་བག་ཆགས་སྐྱེད་པས་དུས་གསུམ་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལྟར་བྱུང་
 བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་རྣམ་འབྱོར་བས་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྒྱུང་ཁར་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

4 ཤེས་པས་ དཔུས་དཔར།

5 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབུམ། 5 རྒྱ་བ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་འབང་པོ། རྒྱུད་བཙས་བཞི་བརྒྱ་པ། འོག་གངས་330ན3

6 རྒྱུང་ཁར་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

7 རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབུམ། 5 རྒྱ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་330ན3 ལས་
 རུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནི་བྱང་རྩལ་དུ་སྒྲོན་པ་ལས་སམ་འཇུག་པ་ལས་ཉེ་སྒྲིང་གའི་རྒྱ་བར་དོ་རྩེའི་རྣམ་པར་རོ།” ཞེས་གསལ།

དག་བསྐྱེད།། སྤྱང་གར་¹རྩོམ་སྤྱང་པོ་བསམ།།² ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་རྒྱུར་ཅམ་ཞིག་
 སྤྱང་རོ།། གཞན་ཡང་དཔལ་མཆོག་ལས། “འདི་བརྩོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ།།”³ ཞེས་
 སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “སེམས་དེ་
 བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་མཐུས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 དེས་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནི།”⁵ ཞེས་སྐགས་དོན་གཅིག་དུ་སྤྱང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་⁶ལ་ཡང་སྤྱར་
 རུང་བ་ཡིན་ནོ།། སེམས་སྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཀུན་སྤྱང་དང་ཤུཌི་བ་⁷གཉིས་ཀས་སྒོན་སེམས་
 དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་འབྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པར་⁸གསུངས་པས། ལྷ་མ་
 རྩ་མ་ནམས་ཀུན་རྩོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་
 དང་། ལྷ་པའི་སྤྱིང་གི་རྩོམ་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་ཀུན་སྤྱང་གིས་གསུངས་པས་རྩོམ་སྤྱང་དམ་

༡ སྤྱང་གར་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ རྩོམ་སྤྱང་ རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྩོད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་༡༩༩༡

༣ རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འབྲེལ། ༥ དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྐྱགས་དུས། འོག་གངས་༢༩༩༩ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་བརྩོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་འཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

༤ རྩོམ་སྤྱང་ རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འོག་གངས་༢༡༩༩ ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་མཐུས་པས་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་དེས་
 པའི་བྱང་པོ་ལ་གནས་པས་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་དེས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དུས་གསུམ་གྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཁྱེད་ནམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༥ རྩོམ་སྤྱང་ རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྩོད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གངས་༡༩༩༡

༦ སེམས་དེ་སྐྱེད་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༧ ཤུཌི་བ་ དབུས་དཔར།

༨ རྩོད་པར་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རྒྱུར་བ་ཡང་ལེགས་སོ།། འདི་ལེགས་
 བར་བརྟེན་འབྲེད་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་བར་བྱེད་པ་
 ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་སྤྱང་བས་ལྷ་བའི་སྤྱིང་ནས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གཉིས་དམིགས་བྱེད་པར་¹བྱས་
 བས་རྒྱ་བ་དོ་རྩེའི་ལྷ་བ་བར་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་གཞན་ལྷ་བས་ཀྱང་ཆེག་
 གྱི་ལ་མ་ལྟས་པར་²བརྟེན་པར་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འབྲིག་
 པས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བསྤྲུགས་པ་ལོན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་³དོ་རྩེ་མེ་རྟོག་
 དང་བཅས་པ། ཨོ་སྤྱ་ར་རྟེ་ས་མ་ཡ་སྟོ་རྟོ་སི་རྒྱ་⁴བརྒྱ་ཡ་སྤྱ་སྤྱ་ཁྱི། ཞེས་བརྟེན་ཅིང་བརྟེན་སྟེ།
 དེར་ཁྱོད་⁵དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་བྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དུ་གསང་བའི་དུའི་ལ་འཁོར་འདི་དུའི་ལ་
 འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལྷ་བས་ལ་སྤྱ་བར་མི་བྱ་ཞིང་མ་དད་པར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་བརྟེན་དོ།།
 རྟོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དཔལ་མཆོག་ན་ཡོད་ལ། བྱི་མའི་སྤྲུགས་ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་དོ།། དོ་རྩེ་སྤྱིང་གར་⁶འཛིན་པ་མཆོམས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 དུ་དཔལ་མཆོག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ནས་བྱེད་པ་ཡང་དུ་རི་ཀ་བ་
 སོགས་མང་པོས་གསུངས་སོ།། དེར་ཁྱོད་ཅེས་སོགས་འདི་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་ལ་
 བ་བ་⁷ལ་སོགས་པས་མཛད་ལ་གཞན་མང་པོས་མ་བཤད་དོ།། མ་དད་པ་ལྷ་བས་ལའང་མ་

1 དམིགས་བྱེད་པར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

2 མ་ལས་བར་ གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

3 སྤྱིང་གར་ གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

4 སྤྱི་ དབྱས་དཔལ་

5 བརྟེན་སྟེ། དེར་ཁྱོད་ རྟེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

བཟང་སྟེ། དེར་ཁྱོད་ དབྱས་དཔལ་

6 སྤྱིང་གར་ གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

7 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སྤྱ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ལེགས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་སུ་ཐེན་ཀྱང་སྐུ་གསལ་ལ་མི་
དད་ན་དེ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་གཞག་དང་པོ་ལ་མེད་པའི་བྱད་པར་རོ།།

གཉིས་པ་(ནང་དུ་གཞུགས་པ་)ལ་གསུམ། བྱང་དུ་གཞུག་ཅིང་བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་།
དམ་ལ་གཞག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་བ་ནས་བདེན་པ་བརྗོད་པའོ།། དང་པོ་(ནང་དུ་གཞུག་ཅིང་
བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས། ཨི་ཡ་སྐྱུ་གྱི་རྩ་རྩྭ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཁྱིད་ལ། ལྷུ་ཁྱི་སྤྱི་རྩྭ།
ཞེས་པ་འདིས་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ། མཐུ་ར་ཏ་སུ་ཤི་ན་སུ་རྟོ་ཁོ་སུ་སྐོ་བཟླ་སུ་
ལྷུ་ཏ་སི་རྩྭ་སྟེ། ཞེས་པ་གདོན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱའོ།། སྐུ་གསལ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་
དགོས་སོ།། སྐུ་གསལ་སྐུ་མས་སྟོབ་མ་འབྱུགས་པར་བྱེད་པས་བཤད་དེ། ལ་བ་པས་¹ཀྱང་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོང་མའི་²སྐུ་གསལ་གྱིས་སྟོབ་མ་བཅུག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས། སྐུ་གསལ་
དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྐྱོར་དབྱུག་པའི་དམིགས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་ཡི་གེ་ལྷས་ཡོལ་
བའི་ནང་དུ་གཞུག་པར་ལ་བ་པས་³ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། འདུས་པའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། དེ་
ལ་འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་དོ་རྩེའི་དམ་ཆེག་གོ། །ལྷུ་ཁྱི་སྤྱི་རྩྭ། ཞེས་
སྐུ་གསལ་འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་དངོས་སུ་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་འཇུག་
པ་ཡིན་ཡང་སྟོམ་དོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་དགོས་སོ།། དབང་བསྐྱར་⁴བ་ལ་
སྟོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་དེ་དག་གི་གསང་བའི་
གཏམ་བྱད་པར་ཅན་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་⁵དགོས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཐོག་མ་ཡང་འདི་ནས་ཡིན་པས་བད་
འཁྱོར་དགོས་སོ།། བེ་བྱ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་ཆེག་ལས་ཀྱང་། “བདེ་བ་མཆོག་གི་སྐོ་བྱང་དུ། ལུ་

1 ལ་བ་པས་ ལྷུ་འདུས་དབང་ལ། རྟེན་དཔལ། དུས་དཔལ།

2 སྐྱོང་མའི་ ལྷུ་འདུས་དབང་ལ། རྟེན་དཔལ།

3 འདུར་དཔེ་བཞི་གར་ལ། ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེད་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

4 དབང་བསྐྱར་ ལྷུ་འདུས་དབང་ལ། གཙང་དཔལ། དུས་དཔལ།

5 ཚུད་བཅིག་ གཙང་དཔལ། དུས་དཔལ།

ཁྱོད་བདག་གིས་བྲངས་པའོ།”¹ ཞེས་དང་། བག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཉས་ཀྱང་། “དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཉེ་དུ་ཀ་དཔལ་ཁོང་ཁྱེད་མཆོག །སྒྲིང་པོའི་དཀྱིལ་
འཁོར་འདི་དུ་ནི། བདག་གིས་སློབ་མ་གཞུག་པར་བཤེ།”² ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་
དཔོན་གྱིས་བཤེ་ཞིང་སློབ་མ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་བྱའོ། ལྷ་བ་རྩ་བས།
“ལྷ་ཁྱི་མྱེ་ར་ལྷོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པ་ཡིད་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་གཉིས་སུ་མེད་
པར་བསྟོམས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
རི་ཀ་པས་ཀྱང་ལྷ་དང་ཐ་དད་མེད་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་
དུ་བཅུག་པས་ལྷ་རྣམས་དང་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་མེད་པར་དེ་དག་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པར་
སོང་བར་ཡིད་གིས་སྟོམ་པའི་དོན་ཉེ་ནང་དུ་བཅུག་པའི་དོན་འདི་གསལ་ལོ། སྟོར་པའི་
ཐུགས་ནི་དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཤར་པ་སོགས་པའི་སྟོ་
ནས་སྟོ་མ་རེ་རེའི་སྒྲིང་པོ་བརྗོད་ནས་སྟོ་དེ་དང་དེར་རང་ཉིད་སྟོ་མ་རྣམས་གིས་བཀུག་པར་
བསམས་ཏེ་མཐར་ཤར་སྟོར་ཞུགས་ནས་ཐུགས་འདི་བརྗོད་པར་གསུངས་པས་དང་པོ་ཤར་
སྟོ་ནས་ཞུགས་པ་ཕྱིར་འཁོན་ནས། སྟོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྟོ་གཞན་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་
པ་སྦྱར་བས་ཆོག་པ་འདྲའོ། དེ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྟོར། ཇི་སྐྱེ་
ཏ་སྐྱེ་ག་ཏ་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་⁴ ལྷ་ལ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་⁵ ཏ་ལྷ་ལ། སྐྱེ་ཏ་སྐྱེ་ག་ཏ་བརྒྱ་སྐྱེ་ཏ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
ཇི་སྐྱེ་བྱེད་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་⁶ ལྷ་ལ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་⁷ ཏ་ལྷ་ལ། སྐྱེ་ཏ་སྐྱེ་ག་ཏ་བརྒྱ་ལྷོ་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་

1 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལ བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རྗེས་ཆོག་སྟོ་ཆོགས་ལས་བཅུས་ཤིང་ཐ་ག་ཏ་པའི་བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ལེ་
ལྷ་ཏ་ཏ་སྐྱེ་མང་པོ་རང་བསྟར་བ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་343བ6
2 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ སློབ་དཔོན་ཀག་པོ་ལ། བདེ་མཆོག་འཁོར་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་346བ6 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ར
སྟོ་བ་དཔོན་ས་ར་ཏ། མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་349བ3
3 ཇི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ སྟོ་བ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ལྷ་ཏ། རྗོ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་པ་ཤར། ལེའུ་ཞེ་དུག་ལ། ཤོག་གྲངས་340བ4
4 བསྟར་སྦྱ་འཇུག་དབང་ལ། ཇི་དབང།
5 ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ དཔུས་དབང།
6 ལྷ་ལྷ་ དཔུས་དབང།

སྒོ་བ་ནས་ཕྱག་བཞི་བྱེད་ཅིང་གཙོ་པོ་དེ་བཞི་གའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་མཁའ་འགོ་མ་
ལ་སོགས་པ་བཞིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བཤད་དོ། ། སྐབས་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་པས་སྐབས་དོན་ནི། ལྷན་ཅོ་ནི་རྩ་ཏ་ཡུ་མི་ཞེས་པ་བཞིས་
ནི། བདག་ཉིད་དབུལ་བར་བཞུའོ་ཞེས་སྟོན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་འབུལ་བ་ནི་སྐབས་དེའི་གོང་
མ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་
མཆོད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་མཆོད་པའི་ལས་ཏེ་དེ་དག་
གི་ཕྱིར་དུའོ། ། སྐབས་ཏ་སྐབས་ཏ་བརྒྱ་སྟེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ལ་
དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ཏེ་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། ། སྐབས་
ཆོན་ཐ་མ་བཞི་ནི། དེ་དག་ལ་སོས་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་པ་དང་བདག་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་བདག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་བདག་ལ་མཆོད་པའི་ལས་མཆོད་ཅིག་ཅེས་
པའི་དོན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ན་དུའི་འཁོར་གྱི་
དབུས་དང་སྟོགས་བཞི་ན་རིགས་ལྔ་འཕྲ་དེ་དག་གི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྷ་གང་བཞུགས་སྐབས་
དང་སྐྱར་ནས་བརྟུན་དོ། ། དེའི་ཆེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྒོ་བ་པར་སྐྱབས་དང་
བྱང་འཇུག་གསལ་བས་བཤད་དོ། ། ཕྱག་འཆོལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། དང་པོ་
ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་བརྒྱུད་ཏེ་²ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་སྦྱང་
གར་³སྐྱར་ཏེ་དབུལ་བས་དང་། གསུམ་པ་ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་སྦྱི་བོར་སྐྱར་ཏེ་ཁས་དང་། བཞི་
པ་ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་སྦྱི་བོ་ནས་པབ་སྦྱེ་སྦྱང་གར་⁴བཞག་ནས་སྦྱི་བོས་ས་ལ་རེག་པའི་ཕྱག་
བྱ་བར་བཤད་དོ། ། ཕྱག་བཞིའི་སྐབས་སུ་དོར་སེམས་ནས་དོ་རྩེ་ལས་ཀྱི་བར་བཞི་སྦྱང་

1 བཞི་ཁྱི་ སྐྱ་འབུམ་དབང་མ།

བཞི་གའི་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

2 བརྒྱུད་ཆེ། དབུས་དབང་།

3 སྦྱང་ཁར། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

4 སྦྱང་ཁར། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

ག་¹ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞིར་ཞུགས་ནས་རྩོམ་པ་སོགས་པའི་མཆན་མ་བཞིའི་ཚུལ་
 གྱིས་གནས་བ་དང་དེ་ཕྱི་མས་ལ་ལྟ་བུ་ཅིང་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བ་སོགས་བཞི་ཡིན་
 བར་ཀུན་སྒྲིང་གིས་བཤད་ལ། བྲེང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་འདྲིའི་སྒྲིང་གར་²སྒྲིམས་འདུག་
 གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲིང་ག་³ལ་སོགས་པར་དགོད་པ་གཞན་ཡང་བཤད་པ་ནི་སྐབས་
 འདྲིར་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་ཆོག་གཞན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྒྲིང་གར་⁴ལྟ་ལ་ལྟ་སྒྲིམས་
 བར་ཞུགས་པ་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲིང་ག་⁵ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞིར་མཆན་མ་འགོད་པ་ལ་
 དགག་པ་མཛད་ནོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་འདྲིའི་ལུགས་ཀྱིས་རིགས་སོ་སོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་མཆོད་ཅིང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་དང་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིམས་པ་⁶སོགས་མ་
 བཤད་ལ། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། “སྒྲིང་གར་⁷བཅོམ་ལྡན་ཞུགས་པ་རུ།” ཡིད་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་བརྟག་པར་བྱ།⁸ ཞེས་དང་། “རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ། དབང་བསྐྱར་བར་ནི་
 ཕྱི་མ་བརྟག་བྱ།⁹ ཞེས་དང་། “འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་ག་
 བར་བརྟག་།”¹⁰ཅེས་དང་། “གསང་བའི་མཆོད་པ་རྣམས་པ་རུ། དོན་ཡོད་ཐུབ་པ་བསམ་པར་

༡ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༢ སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༣ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༤ སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༥ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༦ སྒྲིམས་ དཔུས་དབང་།

༧ སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༨ རྩོམ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་སྤྲེལ་ཆེན་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན་༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 བསྐྱར་བའི་ཆུང་ལྟ་བུ་ལྟར་མི་འདུ་སྟེ། “སྒྲིང་གར་བཅོམ་ལྡན་ཞུགས་པ་རུ།” ཞེས་གསལ།

༩ རྩོམ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་སྤྲེལ་ཆེན་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན་༢

༡༠ རྩོམ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་སྤྲེལ་ཆེན་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། ཤོག་གངས་༡༠༩ན་༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 མི་འདུ་སྟེ། “འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་བཞིན་འདྲིས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་ག་བར་བརྟག་།” ཅེས་གསལ།

བྱོ།” ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་རིགས་སོ་སོའི་ལྷ་དེ་ཅད་ནས་ཐིམ་པ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་
ལོ། ལྷ་མ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པའི་ལྷགས་དོན་ནི། ལྷ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱལ་ཞིང་སྤྱང་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་ཉིད་འབྱལ་བ་གཉིས་ཏེ་ཅུང་
ཐད་ཅམ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་སོ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་སོ། ཕྱག་
བཞེད་འོག་དུ་ལྷགས་སྟོམ་འཛིན་པ་ས་ར་ཏ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
བཞད་ཅིང་། ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་སྟེར་པའི་ཆེ་སྟོབ་མའི་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་²སྟེན་
པར་བཞད་དོ། ས་ར་ཏ་ས་སྟོམ་པ་བསྐྱག་པ་ཅམ་མིན་པ་གཟུང་པའི་ཆོ་ག་མ་བཞད་པ་ནི་
བསྐྱག་པའི་ཆོ་ག་དེ་ཉིད་གཟུང་པའི་ཆོ་གར་བསྐྱར་བས་ཆོག་པས་གོ་སྟོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
དུ་རི་ཀ་པས་སྟོབ་མ་ལས་བྱམ་གྱི་རྩམ་བུས་ནས་མིག་དར་བཅིངས་ཤིང་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་
བཟུང་པའི་འོག་དུ་སྟོམ་པ་སྤངས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བཞད་དོ། ³ ལྷ་གོན་དང་དངོས་
གཞིའི་སྐལ་པས་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་ཕྱགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ནའང་དགོས་པ་ཆེ་ལོ།

གཉིས་པ་(དམ་ལ་གཞག་པ་)ནི། དམ་ལ་འཛོག་པ་ནི། སྟོབ་མས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་མིན་
ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཁས་སྤངས་
དང་འདྲ་བར་བསྐྱར་དགོས་⁴པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པའི་བསྐྱར་
སྟོམ་མི་རྣམས་པ་ལ་འདི་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དམ་གཞག་བྱེད་པའི་གནས་ནི། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པར་ལ་བ་བ་⁵ལ་སོགས་པས་བཞད་དོ། དང་པོ་ཕན་ཡོན་
བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེང་སྟོན་⁶དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་

༡ རྗེ་བསྟན་འཇུག་འབྲེལ། ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཐབས། འོག་གཤངས་༡༠༩ན།

༢ བཟུངས་ཏེ་ རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

༣ བཞད་དེ། ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

༤ སྤྱང་དགོས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

༥ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟེན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟེན་ནས་བཙོས།

༦ དེང་སྟོན་ དབྱུང་དབང་།

རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱི་དེས་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་རྩོམ་ཡི་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཡི་ཤེས་གང་གིས་
 ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་དངོས་
 གྲུབ་གཞན་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བ་
 རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཁྱོད་དམ་ཆེག་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་བརྗོད་དོ།
 འདིའི་དུས་སུ་ལག་པ་ནས་བཟུང་ནས་¹བྱ་བར་ལ་བ་བ་²དང་མི་སྐབ་ཆུ་བས་བཤད་ལ། མོད་
 ཀྱི་ཆུ་མ་དག་མགོ་མོར་རྩོམ་བཞག་ནས་བྱེད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་མོན་དུ་གྱུར་པས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་སུ་ཞུགས་པའོ། རྩོམ་
 རྩོམ་ཡི་ཤེས་ནི། དུས་གསུམ་ཤེས་པའི་ལྟའི་ཡི་ཤེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཐབ་པས་སྐྱེ་
 བ་སྟེ་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཞེས་བཤམ་བྱ་ཡི་³ཞེས་པའོ། ཡི་ཤེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་མན་ཡོན་
 ནི། ཡི་ཤེས་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་མཆོག་དང་སྐུན་མོང་འབྱུང་བའོ། དཀྱིལ་
 འཁོར་མཐོང་བ་ནི། ཆོ་ག་རིལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་བཅུག་ནས་ལྟ་རོ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་མིན་
 པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་པའོ། མན་འཛུ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་དམ་ཆེག་ཅན་དུ་བྱས་
 ཤིང་མན་འཛུ་སྐྱེད་པོ་བྱིན་པ་ལས་འདས་ན་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་སྟེ་འདིར་ནད་ལ་སོགས་པ་
 དང་བྱི་མར་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་འཛོལ་པ་ལ་སྤྱུ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་
 དོ། ཀྱུན་སྟོང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་ལྟ་དང་། དེའི་རིགས་ནི་དེ་
 དག་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་རྣམས་དང་རིགས་དེར་ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ནི་བྱི་འཇུག་དང་། དེའི་དུས་སུ་ས་མ་ཡ་རྩུ་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཐབ་པ་ནི་གསང་བའི་འཇུག་
 པར་བཤད་དེ། ཡི་ཤེས་ཐབ་པ་འདི་ནི། སྐྱགས་དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་རྣམས་ནས་བཅུག་

1 བཟུངས་ནས་ རྩོམ་དཔར། གཙང་དཔར།

2 བསྐྱེད་པའི་བཞི་གར་ལྟ་བུ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཙོས།

3 རྩལ་ གཙང་དཔར། དཀྱིལ་དཔར།

པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། འོག་གི་ཡེ་
ཤེས་པ་བ་དང་མི་གཅིག་གོ། རྩོམ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ནི། ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་¹ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་བྱ་ཡི་²ཞེས་ཏེ་དེའི་བྱེད་པར་ནི་ཡེ་
ཤེས་གང་གིས་སོགས་སོ།། རྩོད་འགྲེལ་ལས་རྩོམ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། འདས་མ་ཐག་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བཤད་པས། ས་མ་ལ་རྩྱུ་གིས་བཅུག་
པའི་དུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་ནང་ཞུགས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བབས་པར་ཀུན་སྟོང་བཞེད་དོ།། སྤྱོད་པ་ནི། རྩོད་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་འབྲུའོ་
ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་མཛོན་པ་ཅམ་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་དོ།། དམ་ཆེག་
ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། དམ་ཆེག་ལས་འདའ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བསྒྲོ་བ་ལ་
བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་བཞེད་དེ་མགོ་བོར་རྩོམ་ཆེ་བཟུང་ནས་³བྲིལ་བྱ་དཀྱོལ་ཞིང་། རྩོད་ཀྱི་དམ་
ཆེག་རྩོམ་ཆེ་འདི།། གལ་ཏེ་རྩོད་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་སྤྱི་ན་ནི་མགོ་བོ་འགེམས།།
ཞེས་བསྒྲགས་ལོ། འདི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྤུས་པ་ལས། “འདི་ནི་རྩོད་ཀྱི་རྩོམ་ཆེ་འདི་དམ་ཆེག་ཡིན་
ཀྱིས་⁴གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ན་ན་མྱུང་བ་འགས་པར་འགྱུར་རོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་
རྩོམ་སྤྱོད་འབྲུངས་པའོ།། འདི་ལ་ཀུན་སྟོང་དང་ལྷན་བཞེས་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་
མི་སྤྱང་ཡང་། གསང་བ་མི་བསྒྲགས་པ་འདི་ནི། རྩོད་ཀྱིས་འདར་མི་རུང་བའི་དམ་ཆེག་ཡིན་
ཀྱིས་⁶ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་བྱེད་པས་ན་རྩོམ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཡི། མགོ་བོར་བཞག་པའི་རྩོམ་ཆེ་ལ་
མི་བྱའོ།། གང་ལ་སྤྱི་ན་པ་དང་ཅི་ཞིག་སྤྱི་ན་པ་ནི་སྤྱར་ལྟར་རོ།། མགོ་བོའམ་མྱུང་བ་འགས་

1 ཅན་གྱིས་ དབྱས་དབང་།

2 བྱ་ཡིས་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 བཟུངས་ནས་ རྩོད་པར་ གཙང་དབང་།

4 ཡིན་གྱི་ སྤྱོད་པ་འབྲུངས་པར་ རྩོད་པར་།

5 རྩོད་པ་གཤེགས་ རྩོད་འབྲུངས་ ཉ་དེ་ཞོན་ཉིད་བསྤུས་པ། ཤོག་གྲངས་ 344 བ 3

6 ཡིན་གྱི་ སྤྱོད་པ་འབྲུངས་པར་ རྩོད་པར་།

བ་ནི་ལུས་ལ་འབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ།། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་དོ་རྩེ་བཟུང་སྟེ།¹ ཡི་དེ་རིང་
 དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རང་།། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ཡང་དག་ཞུགས།། གལ་ཏེ་ཚུལ་འདི་སྤྱིས་ན་
 བློ།། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྲལ་ཏེ་གཤེགས།། ཞེས་བཀའ་བསྒྲོའོ།། ཚུལ་འདི་ཞེས་པ་དང་གར་ལ་
 སྤྱིས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་དཔེ་གཞག་དང་
 བོ་ལ་བཤད་པས་གོ་བྱས་པ་ལ་དགོངས་སོ།། སྐབས་འདིར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་ལ་
 ཞུགས་པར་གྱུར་ཅས་² བཛྲོད་པའི་ཆོག་འདིས་སློབ་མ་ལ་སྤར་ཞུགས་ཟིན་པ་ཞིག་³ བསྟན་
 པས་དེ་སྐབས་གར་དུ་ཡིན་སྟེ་ན། ཀུན་སྤྱིང་གིས་བཤད་པ་ནི་ཡོ་ག་པའི་སློབ་ཀྱི་ཞུགས་
 ཚུལ་དུ་སྤྱང་བས་འདིར་དེས་མི་པན་ལ། ཡུ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་སྤར་གནང་བ་ནོད་
 པའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་དང་བྱུག་བཞིའི་ཆེ་སློབ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་བཀས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་སློབ་མ་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་
 འཆད་པས་འདིར་ཡང་སྤྱར་རོ།། ཡི་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆོགས་བཅད་དེ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་
 པ་ནས་བཤད་ལ། ལ་བ་བ་⁴ ལ་སོགས་པས། “ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དེང་ཁྱོད་གྱི།”⁵ ཞེས་འཆད་
 པས། དོར་སེམས་ནི་སྐབས་དང་སྤྱར་ན་ནས་པ་གསལ་ལོ།། འདི་ནི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་ལུས་ལ་
 བཞུགས་པ་མི་བཞུགས་པར་འཁྱོན་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་ཞུགས་ཤིང་ལྷ་རོ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 གསང་བ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་སུ་དཀྱིལ་ཆོག་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་པས་ན། དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་སློར་དང་སློབ་མའི་དབང་མ་བྱས་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་གྱི་ཆོ་ག་སྤྲོ་མོ་རེ་

1 སྤྱིང་གར་དོ་རྩེ་བཟུང་སྟེ། རྩེ་དཔལ་
 སྤྱིང་གར་དོ་རྩེ་བཟུང་སྟེ། གཙང་དཔལ་
 སྤྱིང་གར་དོ་རྩེ་བཟུང་སྟེ། དཔལ་དཔལ་

2 སྤྱར་ཞེས་ དཔལ་དཔལ་

3 ཟིན་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ་ དཔལ་དཔལ་

4 བསྐྱུར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་ལ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་འཇོས་།

5 རྩེ་བསྟན་ རྩེ་དཔལ་གྱི་ ཆེ་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་ལ། བདེ་སེམས་གསལ་བའི་སློན་སྤྱི་ སྐག་གཙང་པ་ 26 ནོན་ལ།

དང་དབང་གཞན་ནས་སྒྲོབ་ནས་གསང་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་དག་པ་ཆེན་པོ་ལོ། ། བན་ཡོན་
 དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེ་ནས་ནས་རྒྱལ་གྱི་བྱམ་པའི་
 རྟེན་ན་གནས་པའི་རྒྱ་མིང་མེད་དང་མཐེ་པོང་གིས་བརྒྱང་བའི་སྟོན་གྱི་ཁས་སྒྲོབ་མའི་ཁར་
 རྒྱགས་ཤིང་། འདི་ནི་ཁྱོད་གྱི་དཔྱལ་བའི་རྒྱ། དམ་ཆོག་ཉམས་ན་སྟེག་པར་བྱེད། དམ་
 ཆོག་བསྐྱངས་ན་དངོས་བྱུང་སྟེ། རྟོ་རྟེ་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་འབྱུངས་ཤིག ། རྟོ་བརྩུ་ཨ་མི་ཏ་མུ་
 ད་ཀ་ལུ་ ཞེས་བརྟོན་ཅིང་མནའི་རྒྱ་འབྱུང་དུ་གཞུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་དོར་སྟེང་ནས་
 རྩང་མི་འདྲ་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། དོན་ཡོད་ཞབས་གྱིས་ལག་དུ་རྒྱ་ལྷགས་པར་བཤད་ལ།
 ལུགས་ལ་དང་གཅིག་བྱས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ངོ་། ཆར་གཙོད་པས་ན་རྟོ་རྟེ་དང་མན་
 འདོགས་པས་བདུད་ཅིའི་རྒྱལོ། འདི་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་ཅེ་མོ་དང་སྐྱ་བྱང་ལ་སོགས་པས་
 མནའ་རྒྱུར་བཤད་པས་མནའ་བསྐྱགས་ནས་སྟགས་གྱི་དམ་ཆོག་ནས་སྐྱར་དུ་འཇུག་པ་སྟེ།
 ཅེ་མོ་ལས། “རྟོ་རྟེ་སེམས་དབའི་མནའ་ཡི་ནི། ‘སྟེང་པོ་འདི་ཡིས་མནའ་བསྐྱག་གོ།”² ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ་། དེས་ན་སྟགས་པས་འདི་ལྟར་བྱས་པ་བྲན་པར་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་
 དང་སྟོན་པ་བསྐྱང་བ་ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱོས་ཤིག ། དེ་ནས་བླ་མའི་བཀའ་ཉན་པའི་སྟོན་ནས་
 དམ་ལ་གཞག་པ་ནི། དེང་ནས་བཅམས་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་བྱག་ན་རྟོ་རྟེ་ར་ཡིན་གྱིས།³ ངས་འདི་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་གང་བསྟོ་བ་དེ་ཁྱོད་གྱིས་བྱ་དགོས་སོ། ། ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་བརྟན་པར་ཡང་མི་
 བྱ་སྟེ་ཁྱོད་ཡ་ང་བ་མ་སྐྱངས་པར་ཤི་བའི་དུས་བྱས་ནས་⁴ དཔྱལ་བར་ལྷུང་བར་⁵ ལྷུང་ཏ་དེ།
 ཞེས་བརྟོན་དེ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་སོ། ། འདི་བརྟོན་པའི་ཆེ་ལག་པ་ནས་བརྒྱང་

1 བརྒྱངས་པའི་ གཙོང་དབང་།

2 རྟོ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྱུག་ ཉ རྒྱུད་རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ། སོག་གངས་ 299བ9 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྟོ་པོ་འདིས་
 བེ་མནའ་བསྐྱག་གོ། ། ཞེས་གསལ།

3 ར་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འབྱུག་དབང་མ།

4 དུས་ནས་ རྒྱ་འབྱུག་དབང་མ།

5 ལྷུང་བར་ དབྱས་དབང་།

སྟེ་¹བྱ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སྐབས་དོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་མི་བདེ་བ་མ་སྤངས་པར་ཞེས་འབྱུང་
ལ། དེའི་སྐབས་གཞན་དུ་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་གཞོད་པའམ་མི་བདེ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
ལས་འདས་པ་ལ་བཞག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་པ་བརྟམས་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོས་
པ་ལས་འདས་པའོ། དེ་མ་སྤངས་པས་ལོ་བརྒྱ་བྱུང་བ་ཡང་ཆེ་མ་རྫོགས་པར་དུས་དེ་ཉིད་
དམ་གཞན་དུ་སྤྱར་བར་དུས་བྱས་ནས་དཔྱུལ་བར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་བཞག་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་
ཡང་བ་མ་སྤངས་པས་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། འདི་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་
བརྟན་པར་བྱ་བ་ལ་བཞག་ལ། དེའི་དོན་མི་བྱུང་བས། “དད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ། ཅི་
སྟེ་འདི་ནི་མི་བརྟན་པར། འོགས་བྱིར་སྒྲུབ་པས་བརྟན་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པས།
དམ་གཞན་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཞག་པ་དེ་མ་བརྟན་ཀྱིས་འོགས་ནས་བཀའ་ཉན་
པའི་དམ་གཞན་³འདི་མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ན་མནའ་རྒྱ་བྱུང་པའི་དམ་གཞན་⁴ནི། ཅ་བ་དང་
ཡན་ལག་གི་དམ་ཆེག་སྤྱིའི་དམ་གཞན་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་ནི་བྱུང་པར་བའི་དམ་གཞན་གོ། དེ་
ཡང་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བ་སྟོག་པ་⁵དང་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟམས་ཤིང་བཀའ་ལས་འདས་པ་དངོས་
བྱུང་འཕྲོག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་ཅ་ལྷུང་དང་པོ་དང་བདུན་པ་སྤང་བ་ལ་
བྱུང་པར་བའི་དམ་གཞན་ནན་ཆེར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་(ཡེ་ཤེས་སའ་ནས་བདེན་པ་བཛོད་པ་)ནི། སྤང་བར་སྐབས་གཞན་དང་འདིར་ཡེ་ཤེས་
འབེབས་པའི་ཆོ་ག་གཉིས་སྟན་མོང་དུ་བཞག་དེ། བབ་པའི་དགོས་པ་ནི། དངོས་བྱུང་སྐབས་
པའི་དུས་ལས་སྟོན་དུ་སྐྱུབ་པ་བྱས་པས་དངོས་བྱུང་གང་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་དོན་

༡ བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་གཙང་དབང་།

༢ རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟར་བཞུགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་པ་མཆོད་པོ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཡོངས་བསྟན་པོ་ཡོངས་བསྟན་པོ་གྲགས་པ་༡༩༩༡ ལས་བྱུང་པའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟར་བཞུགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་པ་མཆོད་པོ། འོགས་བྱིར་སྒྲུབ་པས་བརྟན་པར་བྱ།” ཞེས་གསུངས་པ།

༣ ཉན་པའི་གཞན་གྱི་འབྱུང་དབང་ལ།

ཉན་པའི་དམ་གཞན་གྱི་འབྱུང་དབང་།

༤ དམ་གཞན་གྱི་འབྱུང་དབང་།

༥ གསང་བ་སྟོག་པ་ལྟར་བཞུགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་པ་མཆོད་པོ། འོགས་བྱིར་སྒྲུབ་པས་བརྟན་པར་བྱ།

དུའོ།། འབེབས་པའི་ཡུལ་ནི། སློབ་མ་དང་སྟོད་ལ་དབབ་པར་གསུངས་པའི་སྟོད་ནི། ཁྱེའུ་
 དང་བྱ་མོ་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ནམས་ཆང་བ་ཁྱོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་
 གོས་པ་ལ་དབབ་པར་རྒྱད་ཁ་ཅིག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ཟླ་མ་དུས་རྒྱན་དུ་དོ་རྩེ་འཆང་
 གི་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བརྟན་པར་སློབ་རྒྱས་
 བས་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་དང་གྲན་པ་དང་ཁྱོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་ཡང་དབབ་
 པར་རྒྱད་གཞན་ནམས་སྤྲུལ་དང་དུ་གསུངས་སོ།། དབབ་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷག་གནས་བྱས་པ་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ། འབེབས་པ་པོ་ནི། དང་པོར་རི་ལ་སོགས་
 པ་ཡིད་དང་རྩེས་སྤྱ་མཐུན་པའི་གནས་སྤྱ་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱས་ཤིང་སེམས་བརྟན་པ་དོ་རྩེ་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གིན་དུ་བརྟན་པར་དམིགས་ནས་དབབ་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པས་བྱ་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་རྒྱས་པས་ནི་འབེབས་པའི་ཆོ་ག་མ་བྱས་པར་དམ་ཆོག་གི་ཆུ་བྱན་
 པའི་མཇུག་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་བ་སོགས་² ཐམས་ཅད་བྱའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱང་
 བཀོད་དོ།། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབེབས་པའི་ཆོ་གའི་
 རྒྱས་པ་ཐོབ་ན་སྤྱ་བྱང་གི་ཆོ་གས་དབབ་སྟེ་དེས་ན་འདིར་མ་སྤྱས་སོ།། ཞེས་རང་གི་དཀྱིལ་
 ཆོག་དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་མ་བཤད་དེ་བི་བྱུ་རྩིས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ།། དབབ་པའི་ཆོ་ག་
 ལ་གཉིས་ལས། གསང་བ་འདུས་པའི་རྩེས་སྤྱ་འབྲངས་ནས་དབབ་པ་ནི། སློབ་མ་མདུན་དུ་
 བྱས་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོར་བ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྩེས་སྤྱ་ལྷུང་ལས་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
 གཞུགས་སྤྱ་བསྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།
 དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདག་ལ་འབབ་པར་ཟུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་
 འདིས་གསོལ་བ་འདེབས་སྤྱ་གཞུག་གོ། དེའི་སྟོང་གར་³ ལོ་ལས་སྟེས་པའི་ས་དཀྱིལ་སེར་

1 ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་ ལྷ་འདུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།
 2 ཟུང་བ་དང་སོགས་ དབྱས་དབར།
 3 ལྷིང་ཁར་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

ནས་འབར་བས་ས་བསྐྱེགས་ཤིང་ཚུ་བསྐྱོལ་བས་བདུད་ཅི་འཛགས་པས་ཆིམ་ཞིང་རྒྱང་
གིས་བཏྲེག་པར་བསམས་ནས་དབབ་པར་བཤད་དོ། ཡང་ན་འབྲུམ་པ་མངོན་པར་བཛོད་
པའི་རྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཆོ་གས་དབབ་སྟེ། རྩ་མ་བདེ་མཆོག་གི་གཞུགས་ཅན་གཡས་
བརྒྱུངས་སུ་¹གནས་པས་སྒྲོལ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་ཤིང་སྤྱིར་གར་²ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་ལ་ལག་
པ་གཡོན་གྱིས་རིལ་བྱ་དཀོལ། གཡས་པས་བདུག་པས་བདུགས་ལ་སྤྲགས་བརྩེད་བག་དང་
བཅས་པར་བཛོད་དེ་དབབ་པོ། སྤྲགས་ནི། ཉིལ་མཐུ་ཤོ་རྩ་ལྷ་ལེ་ཤ་ཡ་རྩྱུ་ཤི་ཉེ་ཅུ་ཀླ་ཡ་
མིད་མ་ཉེ་མིལ་རྩ་རྩ་ཡ་རྩི་མ་ཉེ་སྤྲུ། ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་དབང་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱའོ། བདུག་
པའི་རྩས་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་འདོམས་དགྱིས་རྩ་མཆོན་གྱིས་གོས་པ་གཏུབས་པ་ལ་ཤ་ལྷ་དང་
བདུད་ཅི་ལྷ་དང་གྱི་ལའི་བྱན་གྱིས་བྱུག་ཅིང་གྱུ་གྱལ་དང་བསྐྱེས་པ་སྟེ། མོད་པོར་དུ་བཞག་
པའི་རོ་མོལ་གྱི་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ནས་བདུག་པར་རིལ་བྱ་བས་གསུངས་སོ། འདི་རྩས་ལ་
བརྟེན་ནས་དབབ་པའི་³ཐབས་སོ། ས་ར་ཉས་མ་ཐེབས་པའི་སྒྲོགས་ཆོག་ལ་སྤྱིར་གར་⁴
སངས་རྒྱས་མོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ཡུངས་ཀར་⁵ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་ལ་དེའི་མཁའ་གསང་བསྐྱོད་
པས་འོད་ཟེར་དམར་པོས་ལྷས་ཀྱན་གང་བར་བསམས་ལ། སྤྲགས་བཏོན་ནས་དབབ་པར་
བཤད་དེ་མོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ། གལ་ཉེ་ཐེབས་པ་⁶རིང་དུ་འཕར་ན་དེའི་ཆེ་
དེའི་སྟེང་དུ་རི་རབ་རྩོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དེའི་སྟེང་དུ་དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་དུ་
རྩོ་རྩེ་མེར་པོ་ཆེ་ལྷ་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་ལྷ་དེའི་སྟེང་དུ་ནམ་སྤྱང་བསྐྱོམས་ལ་ཞི་བར་བྱའོ།
དེ་ལྟར་ཐེབས་པ་ན་⁷སྒྲོལ་པའི་རྩྱུ་གི་འོད་གྱིས་ལྷ་བསྐྱལ་ཞིང་ལྷེའམ་རྩ་བ་ལ་གནས་པའི་

¹ གཡས་བརྒྱུད་དུ་དབྱས་དབང་།

² སྤྱིར་གར་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

³ བརྟེན་ནས་བྱུང་དབང་པའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

⁴ སྤྱིར་གར་ སྤྱི་འབྲུམ་དབང་མ།

སྤྱིར་གར་ སྤྱི་དབང་། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

⁵ སྤྱིར་གར་ དབྱས་དབང་།

⁶ ཐབས་པ་ དབྱས་དབང་།

⁷ ཐབས་པ་ན་ དབྱས་དབང་།

ནམས་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཞོག །འདི་ཡི་དངོས་བྱུང་ཇི་འདྲར་འབྱུང་། རིགས་ནི་གང་གི་སྒོར་དུ་
འབྱུང་། བསོད་ནམས་མཐུ་ཡང་ཇི་འདྲ་བ། དེ་འདྲ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱུང་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ་
སྤྱི་རྒྱུད་ནས་བརྒྱུས་པའོ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདག་གིས་སྟོབ་མ་འདི་ནམས་ལྟ་ལ་མེ་རྟོག་
དོར་བའི་ཕྱིར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པགས་ན་ལྟ་ནམས་གང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་རིམ་པ་
དེ་ནི། འདི་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབབ་པར་བྱུང་
ཅིག་ཅེས་སྤྱིར་བདེན་བརྟན་གྱི་བྱེད་པའོ། དེ་ནས་བྱུང་པར་དུ་བདེན་བརྟན་གྱི་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་
དངོས་བྱུང་ཅེས་སོགས་སོ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “འདིས་ནི་དངོས་བྱུང་གང་འབྱུང་དང་།”^༡
ཞེས་འབྱུང་བ་བདེ་བས་དངོས་བྱུང་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་འབྱུང་བ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་
འདིར་དེ་འདྲར་བྱུང་ཅིག་ཅེས་པའོ། རིགས་ནི་ཞེས་པས་ནི། ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་པ་གསལ་
དུ་བཅད་པའོ། བསོད་ནམས་མཐུ་ཡང་ཇི་འདྲ་བ། ཞེས་པ་ནི། དངོས་བྱུང་དེ་འབྱུང་པའི་
ཡུན་རིང་བྱུང་དང་སྐལ་བ་ཡོད་མེད་ནམས་མེ་རྟོག་དོར་བ་ལས་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་མཚོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པ་)ནི། དེ་ནས་སྤར་བརྒྱུང་བའི་^༢མེ་
རྟོག་གི་ཐྱེང་བ་རྒྱུ་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཡང་ཁིང་མ་རྟེན་པའི་མེ་རྟོག་གཅིག་བརྟོན་ལ་
སྟོབ་མ་དེའི་ཐལ་མོ་སྤར་བའི་བར་དུ་སྤྱིན་ཏེ་མེ་རྟོག་ཐྱེང་བ་ཕྱིལ་པོ་མི་འདོར་གྱི་དེའི་གསེབ་
ཀྱི་གཅིག་འདོར་བའོ། དེས་དེའི་ཆེ་མེ་རྟོག་དེ་ཐྱེང་བར་མོས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། མེ་རྟོག་གི་ཐྱེང་
བ་འབྱུལ་བ་ནི་ལྟའི་དབྱུ་ལ་འཆིང་བར་བསམས་ནས་འབྱུལ་ལ་འདིར་ཡང་ལྟའི་དབྱུ་ལ་
འབྱུལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། རང་ཡང་འབྱུ་གསུམ་གྱི་འོད་གིས་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་
སྤྱིག་པ་བཟུས་པར་མོས་ནས་སྒྲ་མས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་^༣གྲུས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་

༡ དེ་འདྲར་ དབྱུས་དབང་།

༢ བདེན་བརྟན་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༣ བདེན་བརྟན་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༤ རྟེན་པགས་ ལྟ་འབྱུང་ལ། ཐ་གསུམ་པ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་༡༦༠བ

༥ བརྒྱུངས་པའི་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༦ བརྒྱུས་པ་ དབྱུས་དབང་།

བས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་སྒྲུག་གི་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་
 དམིགས་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དེར་ཡིད་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་དེའི་དབུ་ལ། ཡོ་རྟེན་བརྒྱ་དྲུག་མེ་ལྷ་
 བ་ཤུ་ལྟ་མེ་ལྷ་བ་ཅི་དུ་ཡོ་མེ་ཨ་རྟེ་རྟེ་སྐྱ་སྐྱ་མེ་ལྷ་ཡལ་ལྷ་ལྷ། ལྷ་ཁོ་ལྷ་ར་ལྷ་ལྷ་
 གྲུ་སྐྱ་མ་ཨ་རྟེ་མེ་རྟེ་ཞེས་བཛོད་ཅིང་མེ་རྟེ་ག་དོར་བར་བུའོ། ལྷ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 སྐྱགས་ནི། དེ་ཅི་དབུ་སྐྱ་པ་ནས་གསུངས་ལ། དེར་མེ་རྟེ་ག་དོར་བའི་སྐྱགས་ལ་ལྷ་རྟེ་ལྷ་
 རྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་སྐྱ་མས་འདོར་བ་ནི་སྐྱ་བུར་གི་སྐྱགས་ཏེ། དེས་ཏ་བཞི་དང་
 རྟོ་དང་ཡོ་ཡང་གསུངས་སོ། ལྷ་གྱིས་བསྐྱགས་པར་ལ་བ་བ་⁴དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་
 གྱིས་ཀྱང་བཤད་དོ། དོན་ཡོད་ཞབས་ནི་ལན་གསུམ་འདོར་བར་བཞེད་དོ། རྣམ་སྤང་
 མངོན་བུར་གི་འགྲེལ་པ་ལས་སྤང་དང་དབང་བསྐྱར་⁵བ་ཐོབ་པས་ནི། རང་གི་སྐྱ་གང་ཡིན་
 པ་ལ་མེ་རྟེ་ག་འཛོག་པར་བཤད་དོ། དེ་ཁ་ལྷའི་⁶ནང་དུ་མེ་རྟེ་ག་སྐྱར་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་འདི་
 ལ་རིགས་བརྟག་པར་བུའོ། ལྷ་དེའི་རྣམ་འབྱོར་ཡང་སྐྱེན་ལ་དངོས་བྱུ་བ་ཀྱང་མཆོན་པར་
 བུའོ། དཀྱིལ་འཁོར་ན་ལྷའི་སྐྱ་ཡོད་ན་ལྷའི་མཛོད་སྐྱའམ་དབུའམ་གཙུག་རྟོར་ལ་སྐྱར་ན་
 བྱ་ཆེན་དང་། སྐྱེན་ནས་ཞལ་ལ་ནི་སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུ་འབྱུ་སོ། ལྷས་ཀྱི་སྐྱོད་དང་
 བར་དང་སྐྱོད་ལ་དངོས་བྱུ་མཆོག་འབྲིང་དམན་པའོ། ལ་བ་པས་⁷བྱང་ཆུབ་དང་དབང་
 སྐྱག་དང་ནོར་ལ་བཤད་དོ། ལྷ་ལས་ཏ་ཅང་རིང་ན་ལུན་རིང་པོས་འབྱུ་ལ། ཉེན་དངོས་
 བྱུ་སྐྱར་རོ། ལྷའི་གནས་ནི་རང་གི་རེ་བྱ་མིག་⁸ལ་སོགས་པས་བར་བཅད་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བུའོ། ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱར་ན་གང་ལ་ཉེ་བ་དེའི་རིགས་ཏེ་སྐྱི་ལྷུད་ཀྱི་དགོངས་

༡ རྟེ་རྟེ་ སྐྱ་དབང་། དབུས་དབང་།

༢ སྐྱ་དུ་ལོ་ དབུས་དབང་།

༣ བཛོད་མེ་རྟེ་ག་ སྐྱ་འབྱུ་དབང་མ།

༤ དབུས་དབང་བཞི་གང་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སྐྱ་བསྐྱར་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས་།

༥ སྤང་དབང་བསྐྱར་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

༦ དེ་ཁ་ལྷའི་ དབུས་དབང་།

༧ དབུས་དབང་བཞི་གང་ལ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སྐྱ་བསྐྱར་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས་།

༨ རེ་བྱ་མིག་ དབུས་དབང་།

པའོ། མཉམ་ན་གཉིས་ཀའི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་ལ་གང་ལ་དད་པ་དེའི་རིགས་སོ། ཅིག་པའི་
 བྱི་རོས་སུ་ལྷུང་ན་ལན་གསུམ་དུ་དོར་བར་བྱའོ། དེ་ལ་ཡང་བྱི་རོས་ཏུ་ལྷུང་ན་དངོས་གྲུབ་
 རྩ་མེདོ། འདི་ལ་བ་པས་¹མི་གཟུང་བར་བཤད་དོ། བྱི་རོས་གྱི་རེ་ཁ་རྒྱུ་པོ་ནམས་དང་
 བྱི་རི་རྩོ་རྩེ་རུ་བའི་²བྱི་རོས་ཏུ་ལྷུང་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་མི་བསྟན་
 ཏོ།³ རྣམས་བརྒྱུས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྐལ་བ་
 གཞན་དུ་གཞུག་གོ། བྱི་རྒྱུད་ནས་ཞི་བའི་བྱིན་སྟེག་བྱས་ནས་དེ་ནས་གཞུག་པར་བཤད་ལ།
 ཅིག་པ་ལ་མེ་རྟོག་ལྷུང་བ་ཡང་⁴དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་གཙོ་བོ་ལ་འཕྲོག་ན་སྤྱར་དུ་འབྲུབ་པར་
 གསུངས་སོ། བྱི་རི་རྩོ་རྩེ་སྤང་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་ན་ཆེགས་ཆེན་པོས་སོ།⁵ དེ་ནས་མེ་རྟོག་དེ་
 བརྒྱུད་ནས་⁶སྤང་བ་ལ་བཅིངས་ཏེ། ལོ་ལྷ་ཏི་གྲི་རྩུ་སྤྱི་ཨི་མི་སུ་མ་རྩུ་ལྷ་ལྷ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་
 སྒྲོབ་མའི་མགོར་བཅིང་ངོ་། མགོ་ལ་འཆིང་བར་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་གིས་
 བཤད་པས་སྤང་བ་དེ་སྒྲོབ་མའི་མགོར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི།
 སེམས་དཔའ་ལྟོབས་པོ་ཆེ་འདི་རྩུངས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་བ་
 ལས། “སེམས་དཔའ་ལྟོབས་ཆེན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། འདི་ནི་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་མཛོད།”⁷ ཅེས་
 མགོ་ལ་སྤང་བ་བཅིངས་ནས་འདི་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་སེམས་དཔའ་
 ལྟོབས་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི། མེ་རྟོག་གང་ལ་འཕྲོག་པའི་⁸ལྷ་ལ་བོས་ནས་སྒྲོབ་མ་འདི་རྩུངས་
 ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས། “དེ་བཅིངས་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།
 2 ར་བའི་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།
 3 བསྟན་ནོ། དཔུས་དབར།
 4 ལྷུང་བ་ལ་ཡང་ གཙང་དབར། དཔུས་དབར།
 5 ཆེགས་ཆེན་པོས་སོ། དཔུས་དབར།
 6 བརྒྱུད་ནས་ རྩེ་དབར། གཙང་དབར།
 7 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ དག་སྒྲོང་རྒྱ་རྒྱུ་ཏ། སྒྲོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་བ་བརྒྱ་ཅན། ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༤༤ནས།
 8 སོག་པའི་ དཔུས་དབར།

དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་འགྱུར་བས་འདི་སྒྱུར་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། “མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་ལ་རྩེ་སར་མོད་པའོ། འདི་
ནི་ཐེང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་དང་པོའོ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་
གྱུར་བ་²ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་འགྱུར་རོ།”³
ཞེས་དང་། སྟོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་མེ་རྟོག་གི་ཐེང་བ་དེ་དོར་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཐེང་བ་ཕྱལ་བས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་གྱུར་ན་འདིའི་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་
ཐ་མ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི།
ཨྱི་བྱ་ཉི་གྱི་རྩ་སྤྱི་མི་མི་སདྲ་མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བདེན་སྟོབས་བརྟོག་དཔོན་པོ་དོར་ཞིང་། སྟོབ་མས་ཀྱང་སྒྲར་བཤད་
པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་པ་དང་སྒྲགས་བརྟོག་ནས་རང་དང་འབྲེལ་གང་ལ་ཡོད་པའི་ལྷ་ལ་འབབ་
པར་ཞོག་ཅིག་སྟེ་ནས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དད་པས་མེ་རྟོག་དོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་⁵
མེ་རྟོག་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མའི་མགོར་བཅིངས་ནས་བྱེད་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་
མ་འདི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྩེ་སྤྱི་སྒྲུངས་ཤིག་ཅེས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་སྟོབ་མ་
གཏོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལ་མེ་རྟོག་ཐེང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐེང་བ་ཡིན་པས་བརྟོག་

1 གྲེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབུས། 9 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པ། འོག་གངས་༢༩ན་ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཅིངས་པས་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་
དེས་བདག་གིར་བྱས་པར་གྱུར་བས་འདི་སྒྱུར་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

2 འགྱུར་བ་ དབུས་དབང་།

3 གྲེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབུས། ཡི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཀྱང་དགའ་སྟོང་པོ། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། འོག་གངས་༤༤བ་ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་རྩ་བ་
ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་ལ་རྩེ་སར་མོད་པའོ། འདི་ནི་ཐེང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་དང་པོའོ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་གིས་བྱས་པར་
གྱུར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

4 གྲེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབུས། ཡི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགའ་སྟོང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་སྟོད་འབྲེལ། འོག་གངས་༡༢༤ན་ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དེ་ནས་མེ་རྟོག་གི་ཐེང་བ་དེ་དོར་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེང་བ་ཕྱལ་བས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་གྱུར་ན། དེའི་དངོས་གྲུབ་
རབ་འབྱིང་ཐ་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི། ཨྱི་བྱ་ཉི་གྱི་རྩ་སྤྱི་མི་མི་སདྲ་མ་རྩ་བ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

5 ཡིན་དེ་ནས་ དབུས་དབང་།

འཁྱར་པོ་¹དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབས་ན་དངོས་
བྱུང་ལྟར་བ་དང་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡི་དམ་དེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གནད་ཆེད། དེས་ན་
དཔལ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་སེམས་ཅན་སྟོབས་པོ་ཆེ་འདི་ལོངས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱར་བ་ནི་
འགྱུར་གྱིས་ལེགས་པར་མ་ཐོན་པའོ།། འདིར་བྱི་མེད་འོད་ལས་རྩལ་ཆོན་ལ་མེ་རྟོག་དོར་ན་
ཆོན་ཅི་ཉམས་པའི་སྤིག་དུ་འགྱུར་བས་རྣམ་རྒྱལ་²གྱི་བྱམ་པ་ལ་གནས་པའི་མཆོན་མ་ལ་མེ་
རྟོག་དོར་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་
པས་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤོང་བ་ལས་གསུངས་སོ།། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་
པའི་སྤྱིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་བདག་པོ་དང་དབྱེལ་བར་རི་དང་མིག་གཉིས་ལ་འབར་བ་དང་བཅས་
པའི་ཨོ་གཉིས་བསྐྱམས་ནས། ཨོ་དེ་རིང་རྩོམ་སེམས་དཔའ་རང་། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ནི་འབྱེད་
པར་བཅོན། རྩོམ་སེམས་ཀྱི་ཁྲ་ན་མེད། ཐམས་ཅད་མིག་ནི་འབྱེད་པར་མཛད། ཨོ་རྣམ་
ཅུ་ཕྱི་ལྟོ་སྤྱི་ལྟོ་སྤྱི་ལྟོ་ཞེས་བཞུག་ཅིང་གདོང་གཡོགས་བསལ་བར་བྱའོ།། ཆོགས་བཅད་དེ་དེ་
ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས་རྒྱ་སྐད་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེར་ཉེ་བརྩེ་བྱ་བྱེས་གསུངས་སོ།། རྩོམ་སེམས་
ནི། གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མིག་གོ། ཁྲ་ན་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱན་དང་འབྲུ་བའོ། ཐམས་ཅད་མིག་ནི། ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མིག་གོ། འབྱེད་པར་
མཛད་པ་³ནི། སྤྱི་བ་བ་རྣམས་བསལ་བས་སོ་ཞེས་བྱུ་རྩི་བས་བཤད་དེ། སྤོང་བའི་དགོངས་
པ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། དོན་བསྐྱུ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་རྩོམ་སེམས་དཔའ་འཕ་དཔལ་ཉེ་དུ་ཀས་
འབྱེད་པར་མཛད་ཀྱི་ཕྱེ་བས་ནི། ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྩོམ་སེམས་ཀྱི་ཁྲ་ན་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ་སྟོབ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསམ་སོ།། སྐབས་འདིར་ཇ་ཡ་སེ་ནས། “དེ་
ནས་མིག་གཉིས་རྒྱ་བ་ལ། ཨོ་མོ་སྤྱིང་གར་⁴རྒྱ་བ་ལ།” བདག་པོ་⁵ཡང་དག་དམིགས་བྱས་

1 འཁྱར་བ་ ལྟ་འབྱུང་དབང་ལ།
2 འགྱུར་བ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ དབྱུས་དབང་།
3 འཛིན་པ་ གཙང་དབང་།
4 སྤྱིང་གར་ རྩོམ་སེམས་ གཙང་དབང་ དབྱུས་དབང་།
5 སྤྱིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་བདག་པོ་ གཙང་དབང་།
སྤྱིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་བདག་པོ་ དབྱུས་དབང་།

ནས།། དེ་ཡིས་མིག་བཟུས་འོད་ཀླུ་ནས་ཀྱིས།། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ལྟ་ནས་ཀྱི།། སྤྱན་དང་
 དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་དུ།། ‘ཡང་དག་དམིགས་ནས་དེ་ནས་སྤྱིན།། མིག་གཉིས་ལ་ནི་
 ལེགས་བཟུས་ཏེ།།’¹ ཞེས་མིག་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རང་གི་མིག་དང་ལྟུང་
 སྤྱན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྤར་བཟུ་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་
 ལུགས་ཏེ། ཟེར་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགོངས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ།། བདག་སོ་
 དམིགས་པ་ནི། སྤྱོན་གསལ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ཉིད་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་དེ་དང་འདི་
 མི་འདྲ་བས་གཙོ་བོའི་ས་བོན་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱའོ།། རྒྱུ་ན་ཅུ་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེད་པ་
 ནི་འཕགས་པ་ལྟ་དང་ལ་བ་བ་²ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བཤད་ལ། བག་སོ་སྤྱོད་པ་དང་དྲ་རི་ཀ་
 པ་སོགས་མང་པོས་མིག་སྤར་གྱིས་མིག་འབྲེད་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་འབྲེད་པར་མཛད་དོ།། ཏེ་
 བརྒྱ་ལྟ་³ ཞེས་པས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཟུ་བར་⁴བསྐྱུལ་བ་ཡིན་གྱི། མིག་འབྲེད་པའི་
 སྐྱགས་མིན་ནོ།། དེ་ནས་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་ལྟུང་ལིག་ཅེས་སྤྱིས་ནས་ལྟ་ནས་ཀྱི་མིང་བརྩོད་པ་སྤྱོན་
 དུ་འགྲོ་བས་གཙོ་བོ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་བྱང་གི་སྤོ་སྤྱངས་སམ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་འོག་གི་གཞོད་
 མཛེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱན་ཏེ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ།། ལ་བ་བས་⁵ཤར་
 སྤོའི་ལྟ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་གཙོ་བོའི་བར་དུ་དང་། དཔལ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་སྤོ་ནས་
 བརྒྱུམས་ཏེ་མས་རིམ་ནས་སྤོན་ཏེ་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་བར་མཛོན་ནོ།། དེ་ནས། “དེ་ནི་དང་
 པའི་ལུགས་ཀྱིས་སུ།། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས།། ཁྱོད་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་
 སྤྱིས།། ལུག་རྒྱ་སྐྱགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།། དངོས་བྱུང་ཀྱན་ནི་ལུན་སུམ་ཆོགས།།

1 རྩོ་བསྐྱན། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྩོ་ལ་སོ་ནའི་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དཔལ་ལེ་ཤེས་རྩོ་རྩོས་བསྐྱར་བ།
 ལུགས་འཕྲོ་རྒྱ་མཆོད་དབང་ཆོག་ཤོག་གང་ས་༥༩ནང་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་དག་གཉིས་པ་དང་རྩོ་མ་བཅས་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཨོ་མོ་
 སྤོང་གར་རྒྱ་བ་ལས།’ ‘ཡང་དག་དམིགས་ནས་དེ་ནས་སྤྱིན།། མིག་གཉིས་ལ་ནི་ལེགས་བཟུས་ཏེ།། ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དུལ་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཙོས།

3 རྩོ་ལྟ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ།

4 རྩོ་བར་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར་། དུལ་སུ་དབར་།

5 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དུལ་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཙོས།

དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་སྒྲིབ་འབྱུང་གིས། རྗེ་རྗེ་བརྒྱ་ཅེ་རོལ་བ། གསང་སྤྱགས་ནམས་ལ་
སྦྱུབ་པ་གིས།”¹ ཞེས་བརྗོད་དོ། འདི་ནམས་རྗེ་རྗེ་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གསུམ་པ་ལས་
འབྱུང་སྟེ་དེར། “དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད། རྗེ་རྗེ་བརྒྱ་རོལ་པའི་མཚོག་། སྤྱགས་
གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ།”² ཞེས་སོ། ཀླང་པ་བདུན་པ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་སྦྱི་རྒྱུད་
ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་དེར། “དངོས་བྱུབ་ཕྱིར་ནི་དམ་ཚིག་སྒྲོངས། གསང་སྤྱགས་ལ་ཡང་
བཅོན་པར་གིས།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གོ་སྤྱོད། དེ་ནས་སྒོམ་མས། རྗེ་རྗེ་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བདག་ཞུགས་སོ། རྣལ་འབྱོར་དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
བདག་གིས་མཐོང་། གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བདག་དབང་
བསྐྱར། ཞེས་བརྗོད་དུ་གཞུག་ལ་དམ་ཚིག་བརྗོད་དུ་གཞུག་གོ། རྗེ་རྗེ་རྗེ་ཞེས་བྱའོ།
བཟང་པོ་ཡོངས་བབྱང་⁴ལས། རྗེ་རྗེ་ཞེས་སྤྱགས་གསུམ་གྱི་མགོར། ཡི་རེ་རེ་དང་མཇུག་ཏུ་
ས་མ་ཡ་⁵རྗེ་ ཞེས་སྤྱགས་འབྱུང་བའི་ཕྱི་མ་ནི་འདིར་ཡང་ཡོད་ན་ལེགས་ཏེ། དམ་ཚིག་
བརྗོད་དུ་གཞུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྗེ་རྗེ་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བཞི་པ་ན་དབང་
གོང་མ་བསྐྱར་ནས་ཡོན་ལྷན་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལྷ་དང་མི་སྦྱུབ་ཆེ་བས་
ཀྱང་སྐབས་འདིར་མཇུག་པས་རྒྱུད་དང་མི་འགལ་ལོ། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི།
སྤྱར་ཡོལ་པའི་ནང་དུ་འཇུག་དུས་དང་། མེ་ཏོག་འདོར་བའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་
ཞུགས་ནས་འདོར་བས་དེར་ཞུགས་པའོ། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ནི། གདོང་གཡོགས་

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ཆ་རྗེ་རྗེ་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། སྤྱགས་ཀྱངས་༣༤བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡིང་དད་པའི་
ལུགས་ཀྱིས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དེང་འདིར་བཞུ་བར་བྱ། སངས་རྒྱལ་རིགས་སྤྱོད་སྟེམ་སོ། སྤྱགས་དང་ཚུགས་ཆོད་ཀྱིན་བཞུག།
དངོས་བྱུབ་མཐས་ཅད་ལུན་སུམ་ཚོགས། དམ་ཚིག་མཚོག་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད། རྗེ་རྗེ་བརྒྱ་རོལ་པའི་མཚོག་། སྤྱགས་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ཆ་རྗེ་རྗེ་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། སྤྱགས་ཀྱངས་༣༤བ།

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ཆ་གསང་བ་སྦྱི་རྒྱུད། སྤྱགས་ཀྱངས་༡༤༠བ།

4 ཡོངས་གཞུང་དབྱུང་དབྱེད།

5 རེ་རེ་དང་ས་མ་ཡ་སྦྱི་འབྲུག་དབང་མ། གཙང་དབང་དབྱུང་དབྱེད།

བསལ་ནས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུའོ།། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། འདི་ཡན་ཆད་
གཞུག་པའི་སྐྱོར་ཡིན་ཀྱང་དང་པོ་མེ་ཉོག་ཐེང་བའི་དབང་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ།། སྐབས་འདིར་སྐྱོ་
བྱང་གིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་
རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། “དེ་མིག་ཐུ་ནས་
བྱག་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་ཆད་ལྷན་མང་པོས་བཤད་པས་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྗེས་ཁོ་ནར་བྱ་བར་མ་ངས་སོ།། ཡེ་ཤེས་པའ་ཅིང་དབང་དང་པོ་ཐེང་
བའི་དབང་ཐོབ་པས་དབང་བསྐྱར་ནས་དེ་ཉིད་བཤད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་དངོས་བྱུང་རིང་ཞེས་
པ་དང་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ།། ལྷ་རོ་སྟོན་པའི་སྤྱར་བྱག་
བྱ་བར་བཤད་པ་འདི་གཞན་དུ་ཡང་བྱུང་བས་བྱག་བྱའོ།། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་སྐྱོར་
གྱི་ཆོ་གའི་གོ་རིམ་²ལ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོ་གས་སུ་བཤད་པས་མཐའ་
གཅིག་དུ་གོ་རིམ་³ངས་པ་མེད་དོ།། སྐབས་དེ་དག་དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྐབས་ལྷ་བྱ་
དམིགས་བསལ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོབ་མ་རྣམས་སྤང་ངམ་གཙོ་པོར་སྟོབ་པ་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་གཙོ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་
ནས་བྱས་པས་ཆོག་གོ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྒྱུད་དང་ཆེན་པོ་དག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོའི་
དོན་བསྐྱུས་ནས་གོ་རིམ་⁴བསྐྱེགས་པ་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
གཞུག་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་ཆས་འཇུག་ནས་གསང་བར་གདམས་
པའི་བར་ནི་གཞུག་པའི་སྟོན་འགྲོའོ།། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ནི། ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་
པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པས་དེ་དག་དང་སྐལ་

1 རྒྱུ་ཆེན་པོ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱུད་དེ་ག། ཕྱིང་པོ་མདོར་འཕགས། མོག་གྲངས་93 ན་བ་3

2 གོ་རིམ་སྐྱོ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 གོ་རིམ་སྐྱོ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

4 གོ་རིམ་སྐྱོ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

བ་མཉམ་པར་སོང་བ་ནི། སྒྲགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་ནས་བརྒྱལ་པའི་སྐབས་སོ། བར་དུ་
 བྲགས་པ་ན་ལྷ་ཀླམས་ལ་མོས་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཐུག་དང་བསྐྱོར་བ་¹ རྩམ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ། ། དེ་ནས་ལྷ་ཀླམས་དངོས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལ་དམ་ཆེན་ཅུ་བ་ཡིན་པས་དམ་ཆེན་སྤྱང་བའི་
 སྤྱིར་དུ་དམ་ལ་འཛོག་གོ། ། ཡེ་ཤེས་པ་བ་པས་ཀྱང་ལྷ་ཀླམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བྱེད་དེ།
 འདི་ནི་བར་གི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་ལ། སྤྱ་མ་ནི་ཕྱི་འི་སྐལ་བ་མཉམ་² མོ། ། དེ་ལྟར་ལྷ་ཀླམས་དང་
 སྐལ་བ་མཉམ་པར་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་མི་རུང་བརྟག་དགོས་པས་སྤྱང་བ་
 དེས་ནས་མེ་ཉོག་འདོར་བའི་སྐྱོར་ཀླམས་བྱེད་དེ། འདིས་ནི། དབང་བསྐྱར་དུ་³ རུང་མི་རུང་
 དང་རུང་བ་ལ་ཡང་ལྷ་གང་གི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་འང་དངོས་ཀྱི་འཕྲུལ་གསུམ་
 གང་འཕྲུལ་དང་དེ་ཡང་ལུན་རིང་སྤྱང་རི་ཙམ་གྱིས་འཕྲུལ་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལ་མེ་
 ཉོག་དོར་བ་ལས་དབང་ཀྱང་རུང་མི་རུང་ཤེས་པ་ནི་སྐལ་པས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་
 ཀྱི་འཕྲུལ་འི་ལྷ་བྱ་དང་རི་ལྟར་འཕྲུལ་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་ཟིན་ནས་ཀྱི་དགོས་པ་འོ། ། དེ་ལྟར་ན་
 ཀླམ་འཕྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་གཞུག་པ་གཉིས་དང་དམ་ལ་གཞག་པ་དང་ཐེང་
 པའི་དབང་ཐོབ་པ་ནི་གཞུག་པའི་སྐལ་པས་ཀྱི་གཙོ་མོ་ཡིན་པ་གཞན་ཀླམས་ནི་ཡན་ལག་གོ། །
 འོ་ན་སྤྱང་མི་ལྷས་བརྟགས་པས་གནང་བ་ཐོབ་པའམ་མ་བཞག་པ་སྤྱང་ནས་དབང་གི་ཆོ་ག་
 བརྟམས་པ་དང་སྐྱོབ་མ་སྤྱ་གོན་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་དངོས་སུ་ཤེགས་པར་བརྟགས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་འདིར་མེ་ཉོག་དོར་བའི་ལྷས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་མི་རུང་བརྟག་ཅི་དགོས།
 དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཤིང་དོར་ནས་ཀྱང་དངོས་ཀྱི་འཕྲུལ་གང་འཕྲུལ་བརྟགས་ཟིན་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
 བར་སྤྱང་གི་ཁ་དོག་གི་སྐོ་ནས་བརྟག་⁴ ཅི་དགོས་སྤྱམ་ན། སྤྱིར་དབང་སྤྱང་⁵ བ་མོ་དང་ཞུ་བ་

༡ རྒྱ་ལ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ཕྱི་ལོ་མཉམ་པ་གཅིག་དཔེར། དཔེས་དཔེར།

३. दधन-वस्तु-रु-क्ष-प्रभु-दधन-र-क्ष-प्र-दधन-

༥ བརྟགས་ སྒྲ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

५ वस्तुनः सन्दर्भः।

གཉིས་པ་ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། བྱམ་པའི་དབང་དང་། གསང་བའི་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་(བྱམ་པའི་དབང་)ལ་གཉིས། བྱན་མོང་བ་རྩོམ་མའི་དབང་དང་། བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྩོམ་པ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་(བྱན་མོང་བ་རྩོམ་མའི་དབང་)ལ་གཉིས། དབང་ལྔའི་བྱན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་(དབང་ལྔའི་བྱན་མོང་གི་རྣམ་གཞག)ནི། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་སོ་དང་། གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལས་སྤྱ་བ་དང་། ཐབས་ཅི་ཞིག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གང་བྱེད་པ་ཡིན་སྟུང་ན། ཏཱ་ལྷ་ཤེས་པ་སྤྱི་བསྐྱོད་བསམ་གཏན་གསུམ་རྩོགས་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་དང་དབང་ཁུས་གསུམ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོད་ནས་ཆུ་དབང་བྱེད་པས་མིང་དབང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡང་རིན་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། མིང་དབང་ལ་རྣམ་སྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་མཛད་དོ། སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོབ་མ་དང་དབང་ཁུས་ཀྱི་དམིགས་པ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པས་གཙུག་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། དེ་ལ་སྟོབ་མས་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལ་དབང་གི་དོན་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབང་གི་ལྟ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་སོ་ནི་གཉིས་ཡོད་དོ། དབང་གི་ལྟ་ལ་ཡང་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་ལྟ་དང་བྱུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱུར་ནས་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་རྣམ་མཁའ་ལ་བཞོད་ནས། དེ་དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་ལྟར་གསར་ཏུ་སྐྱུན་བྱངས་²དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱི་

¹ རྩོ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། བྱམ་པའི་དབང་ཏཱ་ལྷ་ཤེས་པ་འཕོར་མོ་སྟོབ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༡༤བ། ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འབྱུང་གྱི། “མི་བསྐྱོད་བསམ་གཏན་གསུམ་རྩོགས་ནས།” ཞེས་གསལ།

² སྐྱུན་བྱང་གཙང་དབང་།

མ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་དེའི་གཙོ་བོ་ལ་དབང་
 རྩོགས་པར་གྲངས་ནས་གནང་བ་ནོད་པ་དང་། དམ་ཆེག་གསུམ་གྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་
 བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སློབ་མ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དངོས་གྲུབ་ཞུས་ཡོད་པས་རང་
 གིས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་དབང་པོ་མཛད་ནས་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱིས་སློབ་པའི་དོན་དུ་སྤ་
 བསྐྱར་བཞུགས་ཅིན་ཏོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡང་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་
 གྱི་བར་དུ་འཛོག་པས་དབང་གི་དུས་སུ་སློབ་མ་ལ་བསྟིམ་པ་མིན་ལ། གསར་དུ་སྐྱེན་བྲངས་
 པའི་དབང་གི་སྤྱ་རྣམས་ནི་དབང་རེ་རེའི་མཐར་སློབ་མ་ལ་འཇུག་པར་གྲུབ་ཆེན་ལ་བ་པ་ལ་
 སོགས་པས་གསུངས་པས་གཞུག་དགོས་སོ། ། བུམ་དབང་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 སློབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བྱེད་ན་དབང་
 གོང་མ་གསུམ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་བུམ་དབང་
 བསྐྱར་བ་ཡང་མིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཡང་མི་བསྐྱར་ན་ཤིན་དུ་
 གཞག་དགའོ། ། ལྷ་མ་དང་རྩལ་ཚོན་གྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་བུས་ནས་བུམ་དབང་
 བསྐྱར་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དེར་བུམ་དབང་སོབ་པར་འཛོག་ན་ནི། དབང་གི་དུས་སུ་ལྷ་མ་དང་
 གཙོ་བོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལ་སོ་ཆེས་བཤད་མོད་ཀྱང་། ལྷ་མ་དང་རྩལ་ཚོན་གྱི་
 གཙོ་བོ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་སྤྱགས་སུ་བུས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཁུངས་སུ་བ་གཞུང་
 རྣམས་ལས་མང་དུ་བཤད་སྤང་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་མི་དད་བྱེད་ནའང་དེ་ཅུམ་གྱིས་བུམ་དབང་
 རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་པར་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དབང་སྤྲུལ་མ་གསུམ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེ་འདོད་དགོས་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྩལ་
 ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྤྱ་

༡ ལྷ་མ་ དབུས་དབང་།

༢ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཙོས།

༣ མི་སྐྱར་ སྤྱ་འབུམ་དབང་ལ། རྩེ་དབང་། གཙོང་དབང་།

༤ སྐྱར་མ་ སྤྱ་འབུམ་དབང་ལ། གཙོང་དབང་།

ནམས་ཀྱིས་སྦྱོན་བྱངས་པའི་དབང་ལྟ་སྦྱར་བྱམ་པ་བཟུང་ནས་¹དབང་བསྐྱར་བ་དང་ཤིས་པ་
བརྗོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱམ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་
ནས་དབང་གི་བྱ་བ་མཛད་པར་སོས་པ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་ཏེ། སྦྱ་བྱང་གིས། “དེ་ནས་
རང་བཞིན་ཤེས་ནལ་འབྱོར། བ་ཡིས་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བྱིང་། གུས་པས་རྒྱལ་བ་དེ་
དག་ཀྱང་། སྦྱར་བྱོན་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ།”² ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱོབ་པའི་དུས་སུ་ཡེ་
ཤེས་པ་སྦྱོན་འབྲེན་པ་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིང་རོ།
སྦྱགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བྱེད་པ་ནའང་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་བོ་ལ་ཞུས་ནས་བྱེད་པ་དང་
མཐར་སྟོབ་མ་སྦྱ་མས་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་³གཙོ་བོ་ལ་འབྲལ་བ་སོགས་གསུངས་པས་བྱམ་
དབང་བསྐྱར་⁴བ་ནམས་ལ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྦྱས་དགོངས་པ་གཏད་ནས་
དབང་གི་བྱ་བ་མཛད་པ་ཡོད་ལ། དེའི་བྱིང་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱམ་དབང་སྟོབ་པ་
ཡང་མི་འགལ་ལོ། བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོབ་མ་འབྲལ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཡང་
ཞུགས་ནས་དབང་ཐྱང་དགོས་པས་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཞིག་དེའི་དགོས་པར་
མི་གཟུང་རོ། དབང་གི་སྦྱ་སྦྱོན་འབྲེན་པ་ལ་ཡང་ལ་བ་བས་⁵བདེ་མཆོག་ཉིད་ལ་རིགས་
ལྟར་བྱེ་བས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱོན་འབྲེན་པར་མཛད་པ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་
ཡང་དེའི་རིགས་པ་བསྐྱེད་བའམ་ཡང་ན་མེད་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་
དང་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སྦྱི་འགོ་ལྟར་སྦྱོན་བྱང་རོ། སྦྱ་བྱང་གི་དགོངས་པ་ལ་བྱང་
འབྲལ་གསལ་བར་རྒྱའི་དུས་སུ་སྟོབ་མ་ནམས་སྦྱར་དང་མིང་གི་དུས་སུ་སྟོབ་མ་མི་བསྐྱོད་

1 བཟུངས་ནས་ རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 སོས་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 རྗེ་བསྟན་ རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ལུ་བ། འོག་གྲངས་9 ན་136

4 འདྲི་ དབྱས་དབང་།

5 དབང་སྦྱར་ སྦྱ་འབྲལ་དབང་མ། གཙང་དབང་།

6 བསྐྱར་དཔེ་ལྟོགས་ལུ་བཙས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྦྱ་བསྟན་འབྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙས་

པ་¹དང་སློབ་པ་ལ་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེས་སུ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་དེ་
ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྐབས་མིན་པར་མ་གསུངས་བྱང་། ལ་བ་པ་²
དང་བླ་བ་ཟླ་བ་དང་དྲ་རི་ཀ་པས་དབང་གི་ལྷ་བསྟེན་པར་³བཤད་ལ་སྟེན་ཚུལ་ནི་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བ་སྟེའི་བྱ་གནས་གཞུག་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།། ཐབས་གང་གིས་གཞུག་པ་
ནི། ལ་བ་པས་⁴སློབ་དཔོན་གྱི་བྱགས་ཀའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲལ་ནས་མཛད་པ་
ལྟར་རོ།། དབྱ་བརྒྱན་པ་ལ་ལ་བ་པས་⁵དང་པོ་ལ་སྤྱི་གཙུག་དུ་མི་བསྐྱོད་པ། གཉིས་པ་ལ་ན་
ལྷག་གཡས་སུ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པ་ལ་ལྷག་པར་འོད་དཔག་མེད། བཞི་པ་ལ་ན་ལྷག་
གཡོན་དུ་དོན་བྱལ། ལྷ་པ་ལ་འཆོགས་མར་ནམ་སྐྱང་ནམས་ཚུ་ལས་བྱལ་པར་བསམ་པར་
བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་དབང་ལྷ་ག་⁶ལོག་པས་རིགས་ལྔའི་དབྱ་རྒྱན་བྱེད་ཀྱི། ཅོད་པན་གྱི་
དབང་གི་སྐབས་སུ་རིགས་ལྔས་དབྱ་བརྒྱན་པ་མ་བྱུང་རོ།། དེ་ལ་མཆོད་པར་ལ་བ་པ་⁷དང་
དྲ་རི་ཀ་པས་བཤད་པ་ལྟར་མེ་ཉླ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་ཡང་བྱའོ།། དྲ་རི་ཀ་པས།
“མཆོད་དེ་དག་པ་སྦྱིན་པར་བྱ།”⁸ ཞེས་དག་པ་སྦྱིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ལ་བ་པས་⁹དབང་
ལྷ་པོ་དེ་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་ཉོན་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་དང་སློ་ལྔའི་ནམ་
ཤེས་དང་ཀུན་གཞི་གནས་སྐྱར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡི་ཤེས་དང་མཉམ་ཉིད་དང་སོར་ཉླ་
དང་བྱ་བ་ནན་ཏན་དང་མེ་འོང་ལྷ་བྱའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ཐེང་བ་ལས་

༡ རྗེས་པ་ དབྱས་དབལ།

༢ ལ་བ་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ། ཐེ་དབལ། གཙང་དབལ།

༣ རྗེས་པར་ དབྱས་དབལ།

༤ དབྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༥ དབྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༦ ལྷ་པ་ རྒྱ་འབྲུམ་དབང་མ།

ལྷ་ཀ་ གཙང་དབལ།

༧ དབྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༨ ཐེ་བསྟན། རྒྱ་དབྱེལ། ཨ་སློབ་དཔོན་དྲ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སློབ་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ལོག་གངས་༢༡༣བ།

༩ དབྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

མིང་བཏགས་པ་ནམས་ནི་དབང་ལྡེ་པོ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ངོ་པོ་མ་ཡིན་པས། ངོ་པོ་ནི་རྒྱ་དབང་
 ལ་མཆོན་ན་དབང་བསྐྱར་ས་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་དབང་ཇམ་མི་བསྐྱོད་པ་ཁྱེ་པའི་
 རྒྱ་སྐྱར་རྒྱ་ལ་སྤྱི་པོར་གཏོར་བ་སོགས་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་ལོར་པའི་
 ལྷ་རྒྱ་དབང་སྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་པ་ནམས་དང་གསར་དུ་སྐྱབ་བྱངས་པའི་དབང་ལྷ་
 མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་མཛད་པ་ནམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། དངོས་སུ་གླ་མས་བསྐྱར་
 པའི་མཛད་པ་ལ་བཏེན་ནས་སློབ་མ་དེའི་རྒྱད་ལ་ནམ་ཤེས་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་ཞེ་སྐར་སྐྱོང་བ་
 དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་སློ་ནས་གྱི་བསྐྱོམ་བཞུས་
 དང་དངོས་བྱུ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བསྐྱོས་པ་ལ་རྒྱ་དབང་དུ་བྱ་
 རྟེན། གཞན་བཞི་དང་མེ་ཏོག་སྐྱེང་པའི་དབང་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་སྐྱར་རོ། དེས་ན་དབང་
 ལྷའི་དང་པོའི་རྒྱ་དབང་དང་དབང་གཞན་ལ་མཐའ་རྟེན་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བ་¹གཉིས་ཀྱང་མི་
 གཅིག་གོ། དེ་དག་ལ་རིག་པའི་དབང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོདོན་ནི། སྐྱེང་བ་ལས། “སྐྱེང་བ་
 དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་ག་པོ་འདི་ནམས་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པས་རིག་པའི་དབང་ཞེས་བརྗོད་དེ།”² ཞེས་དང་། ལ་བ་པས།³ “མ་རིག་པ་ལྷ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་པོ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་ནམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་
 ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་ལྷ་མོས་དབང་སྐྱར་⁴པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ།”⁵ ཞེས་སྐྱེདོན་གཉིས་གསུངས་པའི་སྐྱ་མ་ནི་རིག་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་དང་། ཕྱི་མ་ནི་

1 མཐའ་རྟེན་རྒྱ་དབང་སྐྱར་བ་ སྐྱེ་བུ་མ་དབང་མ། དབུས་དབང་།

2 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་པའི་ལ། ལྷ་པོ་རྟེན་ཆེན་པོ་ཨ་ཐུ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ་། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་སྐྱེང་བ། སོག་གངས་2643 ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སྐྱེང་བ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་ག་པོ་འདི་ནམས་གྱིས་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་རིག་པའི་དབང་ཞེས་
 བྱུང་།” ཞེས་གསལ།

3 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དལྱས་སུ་བསྐྱར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

4 ལྷ་མོས་དབང་བསྐྱར་ དབུས་དབང་།

5 རྟེན་བསྟན། རྒྱད་པའི་ལ། ལྷ་པོ་དཔོན་དབང་ལ་བ་པ། འདི་མཆོག་གསལ་པའི་སྐྱོན་མ། སོག་གངས་2645 ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “མ་རིག་པ་ལྷ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་པོ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་ནམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་ལ་
 སོགས་པ་རིག་པའི་ལྷ་མོས་དབང་བསྐྱར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསལ།

བདག་དེར་ཉེ་ད་ལྟར་སྐྱབས་སུ་མཆིས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་ལེན་བཅུ་དྲུག་
 པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་པོ། དེའི་དུས་སུ་བྱུག་བྱ་བར་ལ་བ་བ་¹ལ་སོགས་པ་མང་
 པོས་བཤད་དོ། དེ་ནས་ཁྱ་མས་ཅུ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཁྱས་ཀྱི་ཚུས་ཅ་དཀྱིལ་ལ་
 མི་རེག་པའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འབྱུག་སྟོ་ལ་ཕྱོགས་པར་སྟོ་རུབ་དུ་བསྟན་པའི་རེ་ཁ་བྱ་བཞི་བ་
 གཅིག་གིས་བསྟོར་བའི་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱ་རུལ་ཆོན་ནམ་འབྲས་བཏགས་པའི་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་
 པས་བྲིའོ།² ཡང་ན་རྟ་བབས་མེད་པའི་སྟོ་རུབ་དུ་བསྟན་པའི་བྱ་བཞི་པའི་དབྱས་སུ་ཚུད་
 པའམ། ཡང་ན་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་བྱ་བཞི་བ་སྟོ་བཞི་བ་རིམ་པ་གཉིས་
 པ་རྟ་བབས་མེད་པ་ཉེ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་བྱ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བརྒྱ་
 དང་རལ་གྱི་རྣམས་དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་ཡུམ་བཞིའི་མཆོན་མ་དང་དབྱས་སུ་སྒྲ་ཆོགས་
 བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་བྲི་བར་³བྲིའོ། དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོ་གཅིག་པ་ལ་ལྷ་མ་ལ་རྟ་བབས་ཡོད་
 ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་སྒྲ་སྒྲ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པའོ།
 དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་བྲིས་པའི་ཤིང་སྟན་ནམ་ཡང་ན་ཁྱ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 པའི་རས་ལ་སོགས་པའི་སེང་གའི་གདན་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་བཞག་པར་
 མོས་ནས་བརྒྱ་ལ་རེག་པ་མེད་པར་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་གོ། ཡང་ན་ཁྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 མེད་པར་ཡང་དེ་བསྟོམས་ནས་ཤིང་སྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོབ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་ལ་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བཞག་གོ། འག་པོ་སྟོད་པ་དང་ས་ར་ཉས་གཙོ་བོར་⁴
 སྐྱེད་པར་བཤད་དོ། འདིར་སྟེང་བ་ལས་དབང་ཉེགས་ཀྱི་⁵དཀྱིལ་འཁོར་སྤར་རབ་གནས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གི་རབ་བྱེད་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུམ་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 འཕྲིའོ། རྩོད་བར་།

3 འཕྲི་བར་ རྩོད་བར་།

4 གཙོ་བོའི་ རྩོད་བར་།

5 ཉེགས་ཀྱིས་ དབྱས་དབང་།

ལས་ཀྱང་སྤར་བསྟན་པ་ལ་ཁ་འབངས་པ་ནི་མི་འབྲད་དེ། གཞུང་དེར་སྤར་བྱས་སྟེགས་
 བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། དེས་ན་དེ་མ་དེས་པར་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་གིས་འདུག་པས་ཨ་
 རྩུ་ཀ་རས་མཛད་པ་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐེང་བ་ལ་རེ་མཁས་གཅིག་གིས་བྱས་འདུག་གོ། དེ་
 བྱས་ཀྱི་ཨོ་ཨློ་བི་སྒྲུན་ཏུ་གྱིན་སྟེ། ཞེས་བ་འབྲིལ་པའི་སྐབས་དང་སྟེ་ཡིག་ཡུངས་ཀར་ལ་ལན་
 བདུན་བརྒྱས་པ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་ནས་²རེ་རེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལན་
 གཉིས་སུ། ཨོ་སྐྱ་བླ་པེ་ད་ཏ་ན་བཟླ་ཡ་བཟླ་སཏུ་སྐྱ་སྐྱ་བླ་པེ་ད་ཏ་སྐྱ་སྐྱ། ཞེས་བཟླ་དེ་
 བྱས་པ་ལ་ཡུངས་ཀར་³མེར་དོར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སུ་བསྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱང་བྱའོ།།
 ཁྱ་ཚུར་གྱིས་ཚུ་བཟུང་ནས་⁴ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འོ།། དེ་ནས་ཁམ་པོར་དཀར་པོ་བཞི་དང་རྩ་
 དུར་པའི་⁵སྐྱ་གུ་དང་བཅས་པའི་བ་ཕྱི་འཛུངས་བྱ་བཞི་དང་བན་ཆངས་བཞི་དང་མེར་རས་
 ཀྱི་ཆལ་བ་བཞིས་ཀྱང་གཡོན་དང་གཡས་སུ་བསྒྲོར་⁶བ་སྤར་བཞིན་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམ་
 པོར་མན་ཆད་ནམས་མེར་མི་འདོར་རོ།། དེ་ནས་ཉེ་རེག་བྱ་ལ་གཙོ་བོའི་སྐབས་བཟླ་དེ་
 སྐབས་ཀར་བྱི་དང་དབྱུ་ལ་མེ་རྟོག་གི་ཐེང་བ་བཅིངས་པ་དང་མདུན་དུ་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་
 བྱས་ནས་མར་མེས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་ཏེ། འབྲིལ་བ་དང་སྟེ་ལན་བདུན་བརྒྱས་པའི་མར་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོས་དཀར་གྱིས་བདུག་པར་བྱའོ།། གྱུར་གྱི་བརྒྱད་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྱབས་
 པའི་⁷སྐབས་དེའི་སྐབས་དོན་དང་བསྟན་ན་སྟེགས་སྒྲོང་བར་སྤང་ལ། ལ་བ་བས་⁸མི་གཙང་
 བ་བསལ་བ་དང་། བི་བྱ་རྒྱུས་བྱར་བསལ་བར་བཤད་དོ།།

1 རྩུངས་ཀར་ དབྱས་དབང།

2 བཟུངས་ནས་ རྩུ་དབང། གཙང་དབང།

3 རྩུངས་ཀར་ དབྱས་དབང།

4 བཟུངས་ནས་ རྩུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩུ་དབང། གཙང་དབང།

5 ཚདུར་པའི་ རྩུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩུ་དབང།

6 གཡས་སུ་སྒྲོར་ གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

7 བྱབ་པའི་ རྩུ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང།

8 བསྟན་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅས།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཆུ་དབང་བསྐྱར་པའི་རིམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མས་རང་གི་སྤྱིང་གའི་¹ས་ཐོན་གྱི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོགས་མཐའ་ཡས་པ་ན་བཅུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རིག་པའི་
 ལྷ་མོ་ནམས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དངས་ལ་མཆོད་དེ་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་པའི་དོན་
 དུ། རྩོམ་ཆེ་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ། འགྲོ་བ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་དབང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
 གནས་རི་ལྟར་བསྟུལ། དེ་ལྟར་འདི་ལ་སྟུལ་དུ་གསོལ། ཞེས་པས་གསོལ་བ་གདབ་སོ།
 འདིའི་དོན་ནི། སྤྱར་གྱི་གསོལ་གདབ་གྱི་བཤད་པས་ཤེས་སོ། ཟེང་བ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་ངོ་པོ་ཞེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་མི་གསལ་ཡང་། འདིའི་རྣམས་འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་རྩྭ་རྟའི་ཏས་དེ་ལྷ་བའི་རྒྱར་བཤད་པས། བུམ་རྒྱ་
 རྣམས་བསངས་སྤངས་²ལ་རྩྭ་དུ་གྱུར། དེ་ལས་རྩྭ་གིས་མཆོན་པའི་རྩོམ་གྱུར། དེ་ལས་མི་
 བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྤྱིང་གའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་དངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དབང་བསྐྱེམས་ལ་³མཆོད་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱར་བལྟོ། དེ་ནས་ཟེང་
 བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་བ་སྟོན་ལ་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྟོབ་མ་ཞལ་དུ་བཅུག་པ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་པར་བཤད་ཀྱང་རྩྭ་རྟའི་ཏས་དེའི་གོ་རིམ་⁴བརྒྱུག་པ་བདེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་
 སྟེ། སྟོབ་མ་རང་གི་ཁ་ནས་བཅུག་སྟེ་རྩོམ་ལམ་ནས་བཏོན་ནས་རིག་མའི་བརྒྱར་གཞག་
 ལ། དེ་ནས་སྟོབ་མ་སྤྲད་ཅིག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྣམས་ལ། དང་པོར་རྩྭ་དང་
 དེ་ནས་རྩོམ་དེ་ནས་རྩོམ་དེས་མཆོན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་⁵མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུ་རིག་མ་དང་
 བཅས་པར་བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་དང་དཔྱེར་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡེ་ཤེས་

¹ སྤྱིང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།
² བསང་སྤངས་ དབྱས་དབང་།
³ བསྐྱེམས་ དབྱས་དབང་།
⁴ གོ་རིམས་ སྐུ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་།
⁵ སྐྱེད་པའི་ དབྱས་དབང་།

ཆོགས་པ་མངའ་བ་གསེར་གྱི་རི་པོ་འབྲ། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་བྲི་མ་གསུམ་
 སྤངས་པ། ། སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་ཞུམ་རྒྱལ་འདབ་འབྲའི་སྤྱན་མངའ་བ། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་
 ཞི་བྱེད་བཟ་གིས་ཤོག ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་མཆོག་རབ་མི་གཡོ་བ། ། འཇིག་རྟེན་
 གསུམ་ན་གྲགས་ཤིང་ལྷ་དང་མི་ཡིས་མཆོད། ། ཆོས་མཆོག་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་ཞི་
 བྱེད་པ། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ཞི་བྱེད་བཟ་གིས་ཤོག ། དམ་ཆོས་ལྷན་པ་ཐོས་དང་བཟ་གིས་
 གྱིས་སྤྱག་ཅིང་། ། དགེ་འདུན་མི་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཡོན་གྱི་གནས། ། ཆོགས་གྱི་མཆོག་
 རབ་ངོ་ཆ་གིས་དང་དཔལ་གྱི་གཞི། ། དེ་ནི་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ཞི་བྱེད་བཟ་གིས་ཤོག ། ཅེས་བཟ་
 གིས་བརྗོད་པར་བསམ་མོ། ། རྩོམ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བཞི་པ་ལས། “ཉིལ་གྱི་གང་བྱ་
 བཞིན་གང་བའི། ། རྒྱལ་བས་བྱམ་པ་བརྒྱུད་ནས་ནི།”² ཞེས་གསུངས་པས་བྱམ་པ་འཇིན་
 མཁན་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མས་བྱ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། ། དེ་ལྟར་མོས་ནས་
 རང་གིས་བྱང་གིས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་སྐྱང་བ་ཐོན་ཏུ་བཏང་ནས་བྱ་སྟེ། འདིའི་དུས་སུ་དཔོན་སློབ་
 རྣམས་གྱིས་བྱམ་པ་བཏེག་ནས་སློབ་མ་ལ་གིས་པ་བྱེད་དེ། རྒྱང་འཇུག་གསལ་བ་ལས།
 “བྱམ་པ་བརྒྱུད་སྟེ་བཟ་གིས་པའི། ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐོག་མར་བསྐྱག།”³ ཅེས་གསུངས་
 སོ། ། དེ་ནས་རྒྱ་དབང་སྐྱར་ལུགས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་པ་
 རྣམས་ལས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་རེ་བཅུས་ཉེ་མོད་མོར་རམ་དུང་ཆོས་སུ་རྒྱགས་པས་རྒྱ་དབང་སྐྱར་
 བའམ། ཡང་ན་དང་པོར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བྱམ་པ་དང་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་བྱམ་
 པ་དང་དེ་ནས་ལྷ་མོ་བཞིའི་བྱམ་པ་དང་དེ་ནས་རི་ལྷར་རིགས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་བྱམ་
 པ་གཞན་རྣམས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་རོ། ། དབང་བྱམ་གཅིག་ལས་མེད་ན་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པའི་
 མི་བསྐྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་བདུད་ཅིའི་ངོ་པོ་ཡལ་འདབ་དང་

1 བརྒྱུད་ནས་ སྐྱ་འབྱམ་དབང་ལ། གཙང་དབང། དབྱམ་དབང།

2 རྩོམ་གྱི་རྒྱུད་འབྱམ་ཆ་རྩོམ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། བེུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༤༠ན༤

3 རྩོམ་སྤྱང་རྒྱུད་འབྱམ་ རི་སྐྱ་གཙན་འཇིན་དཔལ་བཤེས་གཞེན། རྒྱང་འཇུག་གསལ་བ། ཤོག་གངས་334པ།

བཅས་པའི་དོན་རྗེ་ལག་པ་གཡས་པས་བསྐྱར་ལ།¹ དེས་ཚུ་སྒྲུངས་ཏེ་དོན་རྗེའི་ཆེ་མོས་སྐྱགས་
 པས། དབང་བསྐྱར་དོན་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡིས་བྱུག་བྲས་པ། དོན་རྗེ་གསང་
 བ་གསུམ་འབྱུང་བ། སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྤྱན་པར་བྱ། ཡོ་ལྷ་བཟོ་ལུ་ད་ཀ་ཨ་རྩི་ཁི་རྩ་
 རྩ་སྤྱ་ར་ཏ་སྤྱི་ཨ་རྩི། ཞེས་བཟོད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་ན་དེ་
 ལྟར་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཡོ་མར་སྤྱ་ཁ་བཟོ་སྤྱ་ཨ་རྩི་ཁི་རྩ་ཁི་རྩ་ཁི་རྩ་ཁི་རྩ་ཁི་རྩ་
 ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་ཨ་རྩི་པ་ཏི་ཏི་ན་ཅི་རྩོ་² ལྟ་ལ། ཞེས་ཀྱང་བཟོད་དེ་སྐྱགས་གཉིས་ནི་སྤྱ་བྱང་དང་བྱང་
 འབྱུག་གསལ་པས་ཀྱང་བཤད་དོ། སྤྱན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་དོ། གང་གི་མདུན་དུ་ན་སངས་
 རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྤྱན་སྤར་དོ། གང་ན་དབང་བསྐྱར་བའོ། དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཆེན་པོ་ནི། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོར་རབ་ཏུ་བཞུགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིས་བྱུག་བྲས་
 པའོ། དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱན་གྱི་³ ཁྱོད་གིས་ཀྱང་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་མ་དབྱུགས་
 འབྱིན་པའོ། དོན་རྗེ་ནི་དོར་དུ་མི་རུང་བའོ། དོན་རྗེ་གསང་བ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ནི་དོ་
 རྗེ་འཆང་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་ལེན་བཅུ་དུག་པའི་སྤྱན་
 གསལ་ལས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་
 བར་བསམ་མོ། དཀྱིལ་ཆོག་འདི་ལ་སོགས་པར་བྱམ་པ་མགོར་འཛོག་པ་མི་གསལ་ཡང་སྒྲ་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་གྱི་དོར་ལས་རིམ་གྱི་ཆོག་ལས་འབྱུང་དོ། ཡོ་ག་ནས་འཐུང་
 དུ་འབྱུག་པ་ཡང་བཤད་དོ། ལྷེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་
 རྣམས་ཀྱིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་འབྱུང་བའོ། དེའི་ཕྱིར་
 དབང་བསྐྱར་བའི་ཁུ་བས་སྤྱི་པོར་གནས་པས་རྒྱུ་གདབ་པར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་འབྱུར་
 དོ།”⁴ ཞེས་མངོན་ཏོགས་ཀྱི་རྩ་དབང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་འབྱུང་།

1 བསྐྱར་ལ། སྤྱ་འབྱུམ་དབང་མ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 ཅི་རྩོ་ རྗེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

3 སྤྱན་གྱིས་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

4 རྗེ་བཙུན་ རྒྱུད་འབྲེལ་ ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྷེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། སོག་གྲངས་72ཙན་

གཉིས་པ་(དབང་ལྷ་མོ་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་དབང་ལྷ་མོ་མ་བཞི་ལ་སྟོན་དཔོན་ལ་གསལ་
བ་བཏབ་པའི་རྗེས་སྟེ་སྟོན་མ་ཡི་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩི་དང་པར་དང་། ཁི་དང་རལ་གྱི་
དང་། ཡི་དང་འཁོར་ལོ་ལས་ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་རིན་འབྱུང་ནས་རྣམ་སྒྲུབ་གི་པར་དུ་སྐྱེད་པ་
སོགས་སྒྲུབ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ་དབང་ཐུག་ལ་ཡང་འབྱུང་། ཅོད་པན་གྱི་དབང་ཐུག་ནི། གསེར་
དང་རས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་རིགས་ལྡེ་ཅོད་པན་སྟོན་མའི་རིགས་བདག་དབྱུས་
ན་གནས་པའོ། དེ་མགོའི་དབྱུས་དང་སོགས་གཉིས་དང་སྐྱོ་པོ་དང་རྒྱུ་རྣམས་སྟེ་རིམ་པ་
བཞིན། ཡི་བརྟུ་རྩི་¹ལ་རི་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་། ཡི་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་²སྐྱ་བརྟུ་³ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་། ཡི་
རྟུ་བརྟུ་⁴ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་། ཡི་རྟུ་བརྟུ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་།⁵ ཡི་ཀླ་བརྟུ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་།⁶ ཞེས་
པའི་སྟགས་སྟེ་མགོ་པོ་ལ་བསྟོན་ནོ། ལྷ་བྱང་གིས་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་ལྷ་གྱི་
བཅིངས་ཏེ་གནས་དེ་དག་དུ་བཞག་ནས་སྟགས་དེ་རྣམས་བརྟུ་པར་མཛད་དོ། དེ་ནས།
དབང་པུ་རྩི་རྩི་ཆེན་པོ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། ཡི་ལྷ་བརྟུ་སྐྱ་ཏ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་
ར་ཏ་སྐྱ་ཡ་ཏི། ཞེས་བརྟུ་ལ། བརྟུ་ཏུ་ཏེ་ཞེས་བརྟུ་པས་དབྱེས་པར་བྱའོ། ལྷ་པས་
འདིར་རིགས་སྟེ་གས་⁷དབྱུ་བརྟུ་པར་སྟོན་པར་ལྷ་བྱང་གིས་ལྷ་གསུངས་སོ། དེ་ནས།
ཡི་རྩི་རྩི་ལྷ་ལྷ་⁸ཞེས་པའི་སྟགས་ཀྱིས་དབྱེས་པར་དང་དབྱེས་བཅིང་པར་བྱའོ། ལྷ་
འབྱུག་གསལ་བས་དབྱུ་རྟུ་ལ་དང་དབྱེས་དབྱེས་ནས། བརྟུ་ཏུ་ཏེ་ཞེས་བརྟུ་

1 རྩི་ལྟ་དབྱེས་

2 ཏ་མ་གྱི་དབྱེས་དབྱེས་

3 བརྟུ་སྐྱ་འབྱུག་དབྱེས་ལ། གཙང་དབྱེས་

4 རྟུ་བརྟུ་དབྱེས་དབྱེས་

5 རྟུ་བརྟུ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་དབྱེས་

6 ཀླ་བརྟུ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་དབྱེས་

ཀླ་བརྟུ་ཡ་གྱི་ཁྱི་ཁྱི་ལྟ་དབྱེས་

7 ལྷ་པས་སྐྱ་འབྱུག་དབྱེས་ལ།

ལྷ་པས་གཙང་དབྱེས་དབྱེས་

8 ཡི་སྐྱ་འབྱུག་དབྱེས་ལ། གཙང་དབྱེས་

དེ་མཉམ་པའི་ཐལ་མོས་མཉམ་པར་བཤད་དེ་སྐྱ་བྱར་གི་དགོངས་པའོ། རྗེ་རྗེའི་དབང་ལ་
 ཡང་། དབང་བསྐྱར་ནི་རྗེ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀླམས་ཀྱིས་རྗེ་རྗེ་ཡི།
 དབང་གིས་དེ་རིང་ཁྱོད་དབང་བསྐྱར། འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཉིད། རྗེ་རྗེ་རབ་ཏུ་
 གྲུབ་ཕྱིར་བྱུངས། ཞེས་བཛྲོད་ཅིང་སྐོབ་མའི་སྤྱང་མགིན་མགོ་པོ་ཀླམས་ལ་རྗེ་རྗེས་རེག་
 ཉས་ལག་པ་གཡས་སུ་སྤྱིན་ནོ། འདིར་གྱུར་ལས། “སྐོབ་མ་འཛིག་རྟེན་དབང་བསམས་
 ལ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པས་བརྒྱ་གར་གི་དབང་ལྷག་ཏུ་སྐོབ་མ་ལ་བཤད་
 ཅིང་། རྗེ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅེ་དགྲུ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཅེ་ལྷ་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱང་འོག་གི་
 ཅེ་བརྒྱད་དང་དབུས་མ་དང་བཅས་པས་ཅེ་དགྲུ་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཀར་པ་ཐ་མ་གཉིས་
 ལ་གྱུར་ལས། “འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིད་ཏུ། རབ་སྐྱབ་ཕྱིར་ན་རྗེ་རྗེ་བྱུངས།”² ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་། དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་ནི། ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་འདི་སྤང་བཤད་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཀླམས་ཀྱིས་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་རྗེ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བས་རྗེ་རྗེ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་
 ཤིག་པ་སྤྱེ་བྱུངས་ཤིག ། “བྱང་རྩལ་སེམས་གང་དེ་རྗེ། ཤེས་རབ་ཟིལ་བྱ་ཞེས་བཤད་
 དོ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བས་ནི་རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྗེ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྤྱང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་
 རྩལ་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། དེ་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྗེ་རྗེ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
 པས་དེ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་སྤྱེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་ཞེས་པའོ། ཟིལ་བྱའི་
 དབང་ནི། ཟིལ་བྱ་སྐོབ་མའི་ལག་པ་གཡོན་ཏུ་སྤྱིན་ལ་རྗེར་ཟིལ་དང་ལྡན་པའི་ལག་པས་

1 རྗེ་ཤག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ ང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྱུར། ལེན་བཞི་བ། ཤོག་གྲངས་ ༢༩༥ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐོབ་མ་འཛིག་རྟེན་
 དབང་ལྷག་བྱས།” ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་ཤག་ལ། རྒྱུད་འབྲུག་ ང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྱུར། ལེན་བཞི་བ། ཤོག་གྲངས་ ༢༩༦ ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་དེ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཉིད། བྱང་བསྐྱབ་ཕྱིར་ན་རྗེ་རྗེ་བྱུངས།” ཞེས་གསལ།

3 རྗེ་བཞུག་ རྒྱུད་འབྲེལ། མི་སྐོབ་དཔོན་སྤྱང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་སྤྱང་འོག་གི་ཤོག་གྲངས་ 7446

ཐུག་ཀྱི་ལ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། དབང་བསྐྱར་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བས། ཨོ་བཟླ་ཨ་རྟེ་པ་ཉི་སྟོ་ཨ་རྟེ་ཁི་རྟེ་བཟླ་ས་མ་ཡ་སྟོ། ཞེས་གུར་གྱི་བཞི་
པ་ལས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལ། ཨོ་བཟླ་རྟེ་ཨེམ་ཨེམ་བཙུན་གཟུང་འོ་བདག་ལ་ནི། ཡང་
དག་ཉི་བར་གུར་པར་མཛོད། ཅས་འདོན་དུ་གཞུག་སྟེ་སྟགས་དེ་ནི་གུར་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་
ལས་སོ། སྟགས་ཀྱི་མ་དང་རྒྱུ་པ་གཉིས་བརྗོད་པ་ནི་སྟུ་བྱང་གི་དགོངས་པ་ལོ། དེ་ཉིད་
བསྐྱར་པ་དང་དཔལ་མཆོག་གི་བཞེད་པས། སངས་རྒྱལ་གུན་གྱི་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
ཀྱིས་དོ་རྗེའི་དབང་དང་། བཟླ་ཨ་རྟེ་པ་ཉི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟགས་ཀྱིས་བདག་པོའི་དབང་
བསྐྱར་²བར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་མི་སྦྱབ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་གུར་
དེ་བཞིན་དུ་བཤད་³ལ། དུ་རི་ཀ་པས་དོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད་དེ་རིལ་བྱ་ལ་འདོན་པ་བསྐྱར་
ཉི་དེས་རིལ་བྱ་བྱིན་ནས་སྟགས་ནི་བདག་པོའི་དབང་གི་བཅུན་བྱེད་དུ་⁴བཤད་དོ། བག་པོ་
སྟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་བྱས་ནས་སྟགས་དང་ཆོགས་བཅད་གཉིས་
ཀས་དོ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་པའི་འོག་དུ་ཆོགས་བཅད་གཞན་གྱིས་རིལ་བྱའི་དབང་སྟེར་བར་
བཤད་དོ། སྟགས་དེའི་དོན་དོ་རྗེའི་དབང་དང་རིལ་བྱའི་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དུ་བྱང་
བ་ཞིག་⁵ཡོད་པས། ཆད་ལྡན་ལ་ལས་དོ་རྗེའི་དབང་ལ་སྐྱར་ཞིང་། ལ་ལས་རིལ་བྱའི་དབང་
ལ་སྐྱར་བར་གསལ་ལོ། ལ་བ་བས།⁶ "ཨོ་རིལ་བྱ་དོ་རྗེ་རབ་ལྡན་པས། ཤིན་ཏུ་དཔལ་པོ་
ཉིད་དབང་བསྐྱར། དོ་རྗེ་དམ་ཆོག་གནས་པ་ཁྱོད།" བདག་པོའི་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་མཐོས་
ཤིག་།⁷ ཅས་པ་འདིས་རིལ་བྱའི་དབང་སྟོན་པར་བཞེད་དེ། རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་ནི་ཉིལ་བཟླ་ས་

¹ ལྟེ་ དབྱུང་དབང་།

² དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

³ དེ་བཞིན་བཤད་ དབྱུང་དབང་།

⁴ ཟེད་དུ་ ཟེད་པས།

⁵ བྱང་བཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱུང་དབང་།

⁶ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སྐྱ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

⁷ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། མ་རྟོག་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་བ། བདེ་མཆོག་གསལ་པའི་རྟོན་ལ། ཤོག་གངས་མཆོད་མེ་འདྲ་ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་

མ་ཡ་སྟོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བདག་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཨ་རྟི་པ་ཏི་ཨ་རྟི་ཏི་ཕུ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པས། དོན་བསྐྱར་ན་རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆེག་ལ་གནས་པ་ཁྱོད་ལ་རྗེ་རྗེའི་བདག་པོའི་
 དབང་བཁྱོའོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཛོས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ལ་བ་པའི་¹དགོངས་པའོ། ། གུན་སྒྲིང་
 གིས་སྐགས་དེའི་དོན་དེ་དང་མི་འབྲ་བར་བཤད་དོ། ། རྗེ་རྗེ་དང་ཕྱི་ལ་བྱའི་སྐབས་འདིར་རྗེ་
 རྗེའི་དམ་ཆེག་དང་རྗེ་རྗེའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ཕྱི་ལ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྒྲིན་པའི་ཆེག་རྣམས་ཀྱང་
 བརྗོད་ནས་སྐྱགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་མང་པོས་མཛད་ལ། ལྷ་བ་རྩ་ཡས་ཕྱི་ལ་བྱའི་
 དབང་གི་རྒྱུན་ཉིད་ལ་མིང་དབང་གི་སྟོན་ཏུ་བྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་ཀྱང་བྱིན་ནས་དེ་དག་གིས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་ཡང་མཛད་དོ། ། འོན་ཀྱང་ལ་བ་བ་²དང་དྲ་རི་ཀ་བ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་ལྟར། རྗེ་རྗེའི་གྱི་དམ་ཆེག་དང་བྱག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་རྣམས་
 སྟོབ་མའི་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་མཛད་
 པ་ལྟར་གཞན་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བྲམས་ན་ལེགས་པོ། ། ཕྱི་ལ་བྱའི་དབང་འདི་
 ལ་མིང་གཉིས་པ་བདག་པོའི་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། བདག་པོའི་དབང་ཞེས་ཟེར་བའི་
 རྒྱ་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། མིང་དབང་ནི། མགོར་རྗེ་རྗེ་དང་ཕྱི་ལ་བྱ་མཉམ་པོར་བརྒྱང་
 ཞིང་³ དབང་བསྐྱར་ཞེས་སོགས་དང་། ཨོ་བཟླ་སཏུ་སྟོ་ཨ་རྟི་ཏི་ཕུ་མི་བཟླ་རྒྱ་མ་ཨ་རྟི་ཏི་
 ཀ་ཏ། ཞེས་གྱུར་གྱི་བཞི་བ་ནས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལ། ཞེ་སྒྲུང་རྗེ་རྗེ་ཁྱོད་དམ་གཏི་སྐྱག་རྗེ་རྗེ་
 ཁྱོད་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གང་ལ་འཕོག་པའི་⁴རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་རང་གི་རིགས་
 གྱི་མིང་རྣམས་སྐྱར་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ། རིགས་བྱག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་
 པའི་པོ་མོའི་མིང་འདོགས་སྐྱགས་རྒྱས་པ་ནི་མེང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་

སྟོ། རྗེ་རྗེའི་དམ་ཆེག་གནས་པ་ཁྱོད། ཅེས་གསལ།

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུགས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུགས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

3 བརྒྱུངས་ཤིང་། སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། རྗེ་དབང་། གཅོད་དབང་།

4 མོག་པའི་ དུས་དབང་།

ལས་ཀྱི་དོན་མེད་ཞེས་གང་གི་མིང་གང་དུ་བརྟེན་པ་དེར་ཀྱི་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་མོད་པའོ། དེ་ལ་དབལ་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་དགོས་པར་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་པས་གསུངས་པས། དབལ་མི་བསྟེན་དོན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ནས་
 མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པས་མིང་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་དབང་སྤར་ཐོབ་པ་ལ་གསང་མཚན་
 འདི་བ་ན་ཀྱི་དབལ་ཞེས་འདི་བ་མིན་ནོ། དུ་རི་ཀ་པས། “དབལ་དང་དོན་མེད་སྒྲ་ལྟར་པར།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ལན་གསུམ་མོད།”^{1,2} ཅེས་བཏགས་པའི་མིང་དེས་ལན་གསུམ་འཛོད་
 པར་ཡང་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་དབང་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཆུ་དབང་སྐྱར་བ་གསལ་
 བ་མ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་ཆོག་ཁུངས་ཐུབ་མང་པོར་ཡང་མ་བཤད་མོད་ཀྱང་། ལ་བ་
 པས་³ དབང་བཞི་རེ་རེའི་མཐར་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ་⁴ མཛད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་
 དག་ལ་བྱམ་པའི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་བྱམ་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱེད་བ་
 ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྐྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་ཆུ་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བར་དུག་བྱམ་དབང་དུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བྱམ་པ་བཟུང་ནས་⁵ དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་། གཟུགས་དོན་མ་ལ་སོགས་པས་ཤིས་པ་བརྟེན་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་དབང་ལྷག་
 མ་བཞི་ལ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དབང་གི་
 ལྟ་སྐྱུན་བྱངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་མཛད་པའི་དམིགས་པ་ནི། ཆུ་དབང་གི་སྐབས་བཞིན་
 དུ་གཟུང་ལ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡུམ་དང་བཅས་པར་སྟེན་པ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྲ་མའི་འགྲོས་ཀྱིས་

༡ འཛོད། སྐྱ་འབྱམ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།

༢ རྟེན་བཞུན། ཆུ་དབང་ལ། སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཛོར་མོ་སྟོས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སོག་གངས་༣༡༥བ། ལས་བྱང་བ་
 རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དབལ་དང་དོན་མེད་སྒྲ་ལྟར་པར། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ལན་གསུམ་མོད།” ཅེས་གསལ།

༣ དབྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་ལ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བཞུན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་བཅོས།

༤ སྐྱར་བ་ སྐྱ་འབྱམ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༥ བཟུངས་ནས་ རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

འཛོལ་པོ། དབང་བསྐྱར་དོ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དབང་ལྷ་ག་¹ལ་བརྩོད་ནས་སྐྱར་
 བ་ནི་ལ་བ་པས་²ཀྱང་མཛད་དོ། བྱི་མ་རྣམས་ལ་ཆུ་དབང་སྐྱར་བའི་ཆེ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲགས་བརྩོད་ནས་³བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་དབང་ལྷ་པོ་དེ་དག་སྐྱར་
 བའི་ཆེ་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་དབང་གང་ཡིན་དོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་བད་
 དོན་གསལ་པོར་འཕྲོད་དེས་སུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ཆུ་དབང་གི་སློམ་ནི། ཡོན་དབྱལ་
 གྲུས་པས་གསོལ་བ་གདབ། དབང་སྟེགས་ལ་བཞག་སྐྱར་བ་བྱ། དབང་ལྷ་སྐྱོན་བྱངས་⁴ལྷ་ཅུ་
 བསྐྱེད། ལྷ་ལ་གསོལ་གདབ་ནང་དབང་བྱ། ལྷིས་པ་བརྩོད་དེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར། བསྐྱེམ་ཞིང་
 མཆོད་ནས་དབང་དོན་བཤད། ཅེས་པའོ། དབང་ལྷ་ག་མའི་སློམ་ནི། གསོལ་གདབ་དབང་ལྷ་
 སྐྱོན་བྱངས་ཤིང་།⁵ གཉིས་ཀ་ལྟར་བསྐྱེད་ལྷ་ལ་གསོལ། རང་དང་བྱི་ཡི་དབང་གཉིས་བསྐྱར།
 ཆུ་དབང་བྱ་ལ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེམ། མཆོད་ནས་དབང་དོན་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་(སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་པ་)ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་
 གི་རྣམ་གཞག་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་གའོ། དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་)
 ནི། དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 དངོས་ནི་⁶དབང་དྲུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྐྱ་ནི་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལ་
 ཡང་འཇུག་གོ། བྱམ་པའི་དབང་གི་སྐྱ་ནི་དབང་དྲུག་ཀ་⁷ལ་ཡང་དངོས་སུ་འཇུག་པས་སྐྱ་མ་
 གཉིས་དང་བྱམ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དོ། འདིར་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་དངོས་གཞི་གང་ཞིག་
 ལ་བྱ་སྐྱམ་ན། དཔལ་འཛིན་གྱིས། “བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་བསྐྱན་པ་ཉིད་དེ་དོ་

¹ ལྷ་ཀ་ སྐྱ་འཇུག་དབང་ལ།

ལྷ་ག་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

² ལྷ་པ་པས་ སྐྱ་འཇུག་དབང་ལ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

³ བརྩོད་པས་ དབྱུས་དབང་།

⁴ སྐྱོན་བྱང་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

⁵ སྐྱོན་བྱང་ཞིང་། གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

⁶ ལྷ་པ་དངོས་ན་ དབྱུས་དབང་།

⁷ དྲུག་ག་ རྩེ་དབང་།

རྗེ་དང་ཁྱིམ་བུའི་དམ་ཆེག་ལ་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བརྟག་ནས་སོ།།”¹ ཞེས་དང་། “འདི་
ཡིས་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་གོ།”² ཞེས་གསུངས་པས། ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་སྦྱོར་པའི་སྐབས་སུ་
སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དངོས་གཞི་སྦྱོར་པར་བཞེད་དོ།། སྐྱ་གཅན་འཛིན་དབལ་བ་ཤེས་གཉེན་
དང་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་ཀྱང་ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་འདོད་ལྷ་ཡལ་ལུས་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་པར་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ལྷག་རྒྱའི་
དམ་ཆེག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ། “ཤེས་རབ་བརྟ་དུག་ལོན་པ་ལ།”³ ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་
བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།། ལ་བ་པས་⁴ ཀྱང་། “འདིས་⁵རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་ལུས་རྗེ་རྗེ་འཆང་
གི་རོ་བོ་ཅན་ཁ་སྐྱོར་གྱི་རིམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འབྱུང་པའི་ཚུལ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ།
དེ་དག་ནི། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་གོ།”⁶ ཞེས་ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་གི་ཆེགས་བཅད་
གིས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། སོ་སོར་བྱེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་འདི་ཡིན་ཞེས་
གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་སྐྱ་མ་རྣམས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། བྱེད་པའི་དགོངས་པ་
ཡང་བྱང་འབྱུག་གསལ་བ་དང་རྟག་པའི་དོ་རྗེ་དང་འབྲེལ། འོ་ན་བྱེད་པ་ལས། “རྒྱུད་གཞན་
དུ་དམ་ཆེག་གསུམ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དུ་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཤེས་རབ་
བརྟ་དུག་ལོན་པ་ལ།”⁷ ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་

- 1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 8 པའི་དམ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཁོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དབལ་འཛིན། གཤམ་རྗེ་དཔལ་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་
10496 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཤིར་མི་ལྷོག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་བསྟན་པ་ཉིད་དེ་རྗེ་དང་ཁྱིམ་བུའི་དམ་ཆེག་ལ་ལུས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པ་བརྟག་ནས་སོ།།” ཞེས་གསལ།
- 2 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 8 པའི་དམ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཁོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དབལ་འཛིན། གཤམ་རྗེ་དཔལ་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཤོག་གྲངས་
10497 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡིས་རང་གིས་འདོད་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་གོ།” ཞེས་གསལ།
- 3 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 པའི་དམ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བློང་ག། ཤོག་གྲངས་10498
- 4 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སྐྱ་བཙུན་འབྱར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་འཛིན།
- 5 འདིར་སྐྱ་འབྱུང་དབར་ས། རྗེ་དབར། དཀྱིལ་དབར།
- 6 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 8 སློབ་དཔོན་དབལ་ལ་བ་ག། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཤོག་གྲངས་10499
- 7 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 པའི་དམ་ཆེན་པོ་ཨ་ཟླ་ལ་ར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བློང་ག། ཤོག་གྲངས་10500 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

ཕྱིར་དང་། སྐྱེད་ཚུལ་ཡང་རྫོ་རྩེ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་དང་འིལ་བྱ་གསུང་གི་དམ་ཆེག་དང་
ལུས་འདོད་ལྟ་ཡལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱར་གསལ་བ་བྲག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཆོན་པའི་དམ་ཆེག་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་བདེ་
བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་རྫོ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དམ་ཆེག་གསུམ་སྟེན་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷའི་དེ་ཉིད་དང་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་རིམ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་པ་ལ་སྐྱེད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
དང་། ཤེས་རབ་བརྩ་དྲག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་
འཆད་པ་ནི། དམ་ཆེག་གསུམ་ཅམ་ཞིག་སྟེན་པ་ནི་ནལ་འཁོར་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སྐྱ་མ་
ཐུན་མོང་བར་བཞག་ལ། དབང་གི་མ་དེ་དག་ལ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞག་
པའོ། འོན་ཀྱང་སྐྱ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྲག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་སྟེན་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་བརྩ་དྲག་
ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་བྱར་ཡོད་པས་སྐྱ་མ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགོངས་སོ། དུས་
འཁོར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པས་ནི། རྒྱ་དབང་ལ་སོགས་པ་བདུན་ལ་བྱམ་དབང་གི་མ་སྐྱད་
མི་མཐུན་ཅིང་དེ་བདུན་ཀ་ལ་རྒྱ་རྩེས་སུ་འགོ་བས་རྒྱ་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། རྩེས་
གནང་གི་དབང་གི་མཐུག་སོགས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེ་ནས་སྟོབ་མ་ལ་ལག་བར་རྫོ་རྩེ་
དང་འིལ་བྱ་ཕྱིན་ནས་ཆེ་གེ་མོ་རྫོ་རྩེ་དེ་དག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཏེ།”² ཞེས་གསུངས་པས། བྱམ་
དབང་གི་སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞིག་³ སྐྱར་བར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་དམ་ཆེག་གསུམ་
སྟེན་པའི་སྟོན་ལོན་ནོ། འདི་ཡང་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “རྩེས་གནང་འདོགས་བཅས་རབ་
དུ་སྟེན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་འདོགས་སུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྩེས་གནང་གི་ཁོངས་སུ་

¹ བདུན་ཀ་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་མ། རྩེ་དབང་།

² རྩེ་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་གསུམ་ཐུན་བརྩ་དྲག་པོ། འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་ཡོད། དབང་ལ། འོག་གངས་ ༡༥༠བུ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་
སྟེ། “དེ་ནས་སྟོབ་མ་ལ་ལག་བར་རྫོ་རྩེ་དང་རྫོ་རྩེ་འིལ་བྱ་ཕྱིན་ནས་རྫོ་རྩེ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་” ཞེས་གསལ།

³ དབང་ཅིག་ གཙང་དབང་། དུས་དབང་།

⁴ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྱུང་། ༡ བསྐྱུས་རྒྱུད། བེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་ ༤༡བ

ནི་འདུ་བས་¹དབང་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མིན་ནོ།། སློབ་
 དཔོན་གྱི་དབང་དེ་ཡང་ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་གྱི་ཡིན་གྱི། གླེང་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པའི་སློབ་
 དཔོན་མིན་ནོ།། དེས་ན་བྱམ་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་བཞི་ལ་གླེང་གྱི་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་
 ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་²དབང་གོང་མ་བཞི་དང་། གླེང་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་³དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་སྟེ་སྐྱར་ཚུལ་
 གཉིས་མཛད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་
 སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་
 བའི་དོན་དུ་ལོ།། གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་
 དུ་ལོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བྱམ་དབང་དང་པོ་ནི། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “དཔལ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་པ་གང་ཡིན་བྱམ་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།”⁵
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གྱི་རྩོར་ལས། “ཤེས་རབ་བརྒྱ་དྲུག་ལོན་པ་ལ།”⁶ ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་དོན་ལ་བྱམ་དབང་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་⁷དབང་དུ་བཤད་པ་སྟེ་དངོས་གྱི་རིག་
 མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ།། བྱམ་དབང་གྱི་མ་ནི། རིག་མ་དགུ་ལ་འབྱུང་པ་དང་རེག་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་མཛད་དེ་མང་ཉར་མིན་པ་སྤྲ་མ་དང་རིགས་གཅིག་གོ། རྒྱུད་གཞན་གྱི་
 རྩོམ་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་བྱུབ་ནམས་གྱིས་བྱམ་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་ན་གླེང་གྱི་
 རྒྱུད་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་བྱང་བར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་གྱི་ཚུགས་རེ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
 དབང་གོང་མ་གསུམ་མ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནམས་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལ་མི་

1 ཁངས་སུ་འདུ་བས་སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

2 སྐྱར་བའི་སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 སྐྱར་བའི་སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

4 རྩོ་བཟུང་། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དགུ་པོ། འགྲེལ་ཆེན་འཛིན་པོ་དབང་ལེ། འོག་གངས་༡༥༡ན་༡

5 རྩོ་བཟུང་། རྒྱུད་འགྲེལ། ༧ བསྐྱུས་རྒྱུད། ལེན་གསུམ་པ། འོག་གངས་༤༤བ་

6 རྩོ་བཟུང་། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ བརྒྱུག་གཉིས། བརྒྱུག་པ་ཕྱི་མའི་ལེན་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༥༡ན་

7 སློབ་དཔོན་གྱིས་ དབྱས་དབང་།

དབང་བ་དེ་དག་གིས་ཡུང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་དང་
 རྫོགས་པར་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ནི་དབང་བཞི་ག་ཐོབ་དགོས་སོ། ། འོན་ཀྱང་། དབང་
 བཞི་པ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་ཏུ་རུང་བའི་དབང་བཞི་པ་ལ་གཞན་རྣམས་དང་ཏུས་
 འཁོར་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་ལ། འཆད་པ་སོར་རུང་བ་ལ་སྤྱར་ཡང་དབང་བཞི་
 སྤྱར་དགོས་མི་དགོས་ཡུང་མི་འདྲ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱ་ནས་རྗེས་གནང་གི་བར་གྱི་
 དབང་བདུན་སྤྱར་ལུགས་གཞན་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་ནི། དབང་བདུན་སོ་འདིས་བསྐྱེད་རིམ་
 མོམ་པའི་སྟོན་རུང་ཏུ་སྤྱབ་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སོ་སོས་སྤྱར་གཞི་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་
 དེ་དང་མཐུན་པར་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལྷ་གཤེགས་མས་སྤྱོད་
 བས་བུམ་རྒྱ་དང་སློབ་མའི་ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྱར་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བས་ཁམས་
 རྣམས་ཀྱི་རིམ་འབྱུང་ཅིང་ཡུམ་ལྷའི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཏུ་བྱེད་དོ། ། སྤང་སོ་
 ལྷ་གཤེགས་པས་སྤྱོད་བས་ཅོད་པན་དང་སློབ་མའི་སྤང་སོ་ལྷ་རིགས་ལྱར་བསྐྱེད་ནས་ཅོད་
 པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བས་སྤང་སོ་ལྷའི་རིམ་འབྱུང་ཅིང་། གཤེགས་པ་ལྷའི་དངོས་བྱུང་
 འབྱུང་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཏུ་བྱེད་དོ། ། དག་བྱ་དེ་གཉིས་ཡུང་ལུས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་
 བྱེད་གཙོ་སྟེ་སྤྱི་ཞལ་གང་ཏུ་སྟོགས་པ་ཡུང་ཏུ་སློབ་མ་བཞག་ནས་སྤྱོད་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་
 དབང་སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམས་མ་བཅུ་དང་གཙོ་སྟེ་ཡལ་ཡུམ་གྱིས་རྒྱུང་བཅུ་དང་
 རོ་རྒྱུད་གི་ཅ་སྤྱོད་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་དབྱུངས་དང་རྟོར་རིམ་གྱི་དབང་སྤྱར་ལ།
 དེ་གཉིས་ངག་གི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་བྱེད་གསུང་གི་ཞལ་གང་ཏུ་སྟོགས་པ་སྟོར་སྟོབ་
 མ་བཞག་ནས་གསུང་རྟོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་སོ་རྒྱག་དང་ཡུམ་རྒྱག་སེམས་དཔལ་དང་
 སེམས་མས་སྤྱོད་ཞིང་ལས་དབང་ལྷ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་སྟོ་སྟོ་སྟོས་སྤྱོད་བས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྟོན་པ་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་མིང་དབང་གཉིས་སྤྱར་ལ། དབང་སོ་གཉིས་ཡུམ་གཉིས་པ་

༡ བཞི་པ་ སྤྱོད་པའི་དབང་པ།
 ༢ རྟོར་ཞིང་ གཙོ་དབང་པ།

འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྩི་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དག་བྱེད་སྒྲགས་ཀྱི་ཞལ་གང་ཏུ་
 རྒྱུགས་པ་ཤར་ཏུ་སྒྲོ་བ་མ་བཞག་ནས་སྒྲགས་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་མོ་དང་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་སྦྱོར་བས་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་འཁོར་
 སྒྲོར་བའི་རྩེས་གནང་གི་དབང་སྦྱར་ལ། དག་བྱ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་
 བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་གང་ཏུ་རྒྱུགས་པ་ལྷན་ཏུ་སྒྲོ་བ་མ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་
 ལ་དབང་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། སྦྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་ཡང་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་
 སོ་སོར་བཞུགས་པས་སྦྱར་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་སོ་སོར་ཞིབ་ཏུ་སྒྲེ་ནས་སྦྱར་བའི་སྒྲགས་སོ།
 རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྱར་བས་ནི། སྦྱར་གཞི་ཕྱང་མོ་སྒྲ་རེ་རེ་བ་དང་ཆོག་གས་
 བའམ་ཕྱང་མོ་སྒྲ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འབྲུག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་། དེ་དག་རིགས་འབྲུག་གིས་སྦྱོར་
 བས་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་དབང་བསྦྱར་བས་རིགས་འབྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་དབང་རྣམས་ལ་མི་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་མཛད་ལ། དར་དཔུངས་ཅོད་བན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དང་
 རྩེས་གནང་དབང་གཞན་གྱི་མཐའ་རྟེན་ཏུ་མཛད་དོ། སྦྱར་གཞི་དང་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱས་
 བསྐྱས་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་ཏུ་སྦྱབ་པའི་གེགས་
 ཀྱི་རྩི་མ་འབྱུང་པ་ལ་ནི་དོན་འདྲ་བར་སྦྱར་ངོ།

གཉིས་པ་(སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོག་)ལ་གཉིས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྦྱར་བའི་ཆོག་
 དང་། དེའི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཆོག་འདོ། དང་པོ་(སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྦྱར་བའི་ཆོག་)ལ་གཉིས། དམ་
 ཆོག་གསུམ་སྦྱིན་པ་དང་། དམ་ཆོག་གསུམ་གསུང་ཞིང་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(དམ་ཆོག་གསུམ་སྦྱིན་པ་)ནི། དེ་ནས་སྒྲོ་བ་མས་ཡོན་ཕུལ་ཞིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། གང་
 གིས་བདག་ནི་ཁྱོད་རིན་པས། རང་དང་གཞན་དོན་ལྷན་འགྱུར་བ། དོ་རྩེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་

ནི་དབང་། ལྷགས་མཛེའི་གཏེར་གྱི་བདག་ལ་སྟོལ། ཞེས་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། གྱི་
 ལྷགས་མཛེའི་གཏེར་ཞེས་ཐོས་ནས་དབང་གང་གིས་ཁྱོད་གྱི་ཕྱིན་ལས་བདག་ནི་རང་གཞན་
 གྱི་དོན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བདག་ལ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་ཞུ་བ་སྟེ། ལན་
 གསུམ་བྱ་བར་དུ་རི་ཀ་པས་གསུངས་སོ། ། འདིར་ལ་བ་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
 བ་འདོད་ན་ལྷག་གནས་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་པ་འོད་པ་དང་སྐབས་འདིར་
 རིགས་ལཱའི་སྟོམ་པ་འོད་པ་གང་རུང་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་སྐྱར་བ་ལ་
 སྟོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་ལྷན་དུ་བྱ་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་ཙམ་
 ཞིག་འདོད་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོམ་པ་མི་གཟུང་བར་དབང་ལཱའི་མཛུགས་ཏུ་ཆེས་གནང་དང་
 བརྟལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་དབུགས་དབྱུང་བཞི་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་དེས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ཞུ་ནི། སྐབས་འདི་ཁོ་ནར་སྟོམ་པ་བཟུང་ནས་^༡གསོལ་
 བ་གདབ་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་དུ་རི་ཀ་པས། “དེ་ལྷར་སྟོབ་མའི་དབང་ཐོབ་ནས། རྒྱད་
 རྒྱུ་མ་སྟོས་ཤིང་མན་ངག་ཐོབ། ལམ་རྒྱུ་མ་ཤེས་ཏེ་སྟོན་རྒྱས་ན། རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་
 བྱའི་ཕྱིར། ཆོག་འདིས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ།”^༢ ཞེས་སྟོབ་མའི་དབང་ཐོབ་པ་གཞན་
 གྱི་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་རྒྱས་པ་ཞིག་^༣གིས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བཤད་དེ། སྟོབ་
 མའི་དབང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གཉིས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱར་བའི་^༤ལྷགས་སོ། ། དེ་
 བྱམ་སྟོབ་མ་རྩྭ་དང་རྩོམ་པ་རིགས་ལྷག་པ་རྩོམ་པ་མེས་དབང་ཆོ་ག་གསུམ་ལས་བསྐྱེད།

^༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུམ་སུ་འགྱུར་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

^༢ དབང་སྐྱར་བ་ཞུ་ སྐྱ་འགྱུར་དབང་མ། གཙང་དབང་།

དབང་བསྐྱར་ཞུ་ དུམ་དབང་།

^༣ བཟུངས་ནས་ རྩོམ་དབང་ གཙང་དབང་།

གཟུང་ནས་ དུམ་དབང་།

^༤ རྩོམ་སྟོབ་ རྒྱད་འབྲེལ་ མ་ སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་མོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཛུགས་པ། སོག་གངས་པ་༢༡ རྩ༡

^༥ རྒྱས་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་ དུམ་དབང་།

^༦ སྐྱར་པའི་ སྐྱ་འགྱུར་དབང་མ། གཙང་དབང་ དུམ་དབང་།

མ་གྲུང་དང་དཔལ་མཆོག་གཉིས་ཀ་ན་བཞུགས་ལ། བྱི་མ་འདི་གྲུང་གི་ལེའུ་བཞི་པ་ན་ཡོད་
 རོ།། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་རང་གིས་སྟོན་གྱིས་བྱུང་བར་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱ་
 ཆོགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཇི་ལ་བྱ་འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲེ་དབྱངས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྟོན་པས་སོ།། ཤེས་རབ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཞེས་འབྱུང་
 བའི་འབྱུར་བ་དེའོ།། དེ་བས་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཡང་བཞེད་
 རོ།། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉག་ཏུ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ་ཤུནྟི་པ་¹ལ་སོགས་པའི་བཤད་པའོ།།
 སྟོབ་མས་ཀྱང་། སྲིད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་འགལ་བྱས།། རང་བཞིན་
 དག་མཆོག་སེམས་དཔའ་ཡིས།། དམ་པའི་སྲིད་པ་བྱེད་པར་འབྱུང་།། ཞེས་དཔལ་མཆོག་
 ལས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ཅིང་དཀྱོལ་བར་བྱའོ།། ཇོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་སྐྱགས་ཀྱང་སྟོབ་
 མས་བརྗོད་པར་ལ་བ་བ་²དང་དྲ་རི་ཀ་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། ཆོགས་བཅད་སྐྱ་མས་
 སྟེར་བ་དང་བྱི་མ་བརྗོད་ནས་དཀྱོལ་བར་མང་པོས་གསུངས་སོ།། སྲིད་པ་ནི་འཁོར་བར་སྟེ་
 བའི་རྒྱན་ནོ།། དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།། འོན་ཀྱང་
 བདག་ཏུ་སྟོ་བཅགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བའི་སྲིད་པར་བྱས་པ་སྟེ་གནོད་པ་མེད་པ་
 ལས་གནོད་པ་ཅན་ཏུ་བྱས་པའོ།། ཤུནྟི་པ་དང་ཨ་ཐུ་གཉིས་ཀས་འགལ་བའི་སྲིད་པར་བྱས་
 པའི་འབྲུ་སྟོན་མཛད་ལ། དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་པར་སྲིད་བྲལ་བྱས་ཞེས་པ་ལ་འབྲུ་བསྟན་
 རོ།། སེམས་དཔའ་མཆོག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཆོག་
 གམ་དམ་པའི་སྲིད་པ་མཛད་པར་འབྱུར་ཞེས་སྐྱར་རོ།། ཇི་ལྟ་བུས་མཛད་ན་རང་བཞིན་དག་
 པས་ཞེས་ཏེ་དེ་ལ་མི་བདེན་པའི་ཞེན་པ་བྱད་པར་མཛད་ནས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་ཉོགས་པར་མཛད་པའོ་ཞེས་ཀུན་སྟོང་དང་ཤུནྟི་པས་³བཤད་དོ།། འདི་ནི་

¹ ཤུནྟི་པ་ དབྱས་དཔལ་

² བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།

³ ཤུནྟི་པས་ དབྱས་དཔལ་

དེལ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྤྱན་པོ། དེ་ནས་དེ་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ནི་བརྟན་པ་ཉིད། ལྷག་ཆུང་
 དམ་ཆེག་རབ་ཏུ་བརྟོན། གང་གིས་ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་བརྟན། དེས་ན་ལྷག་རྒྱར་རབ་
 ཏུ་བསྐྱལ་ལ། ཞེས་བྱ་བས། ཡེ་ཤེས་ལྷག་རྒྱ་ལྱིན་བརྒྱབས་ནས། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
 མེད་སྤྱོད་པས། དེས་ལྷག་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལོ་བར་ལུས་ལ། རྩི་
 སེམས་དབའི་སྤྱད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པས་ལྱིན་ཀྱིས་རྫོབ་ཏུ་བརྟུག་ནས་
 འཁྱུད་པའི་རྒྱལ་ལྱེད་ཏུ་གཞུག་ལོ། རྩི་རྩེ་སེམས་དབའ་དང་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོ་དང་ཞེས་
 ལྷག་འདིར་གསལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ལོ་
 ཞེས་ལྷག་གསལ་བ་མི་སྤྱང་ནའང་། རང་རང་གི་གཞུང་ནས་རྩོར་སེམས་སམ་རྩི་རྩེ་འཆང་
 ཡབ་ལྷམ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་ལ། མེད་ན་སྤྱོད་པོའམ་དཀར་པོ་
 ཞེས་གཅིག་ལྷག་གཉིས་པ་རྩི་རྩེ་དང་རིམ་བུ་བསྐྱམས་པ་དང་ལྷམ་ཡང་རང་དང་འདྲ་བར་
 བྱའོ། ལུས་ནི་རྒྱར་འཁྱུག་གསལ་བ་པས་རྩི་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མར་མཛད་ལ། རྩི་
 རྩེ་སྤེམས་མའི་བདག་པོའི་བདག ཅེས་བྱང་གསུངས་ལོ།

གཉིས་པ་(དམ་ཆོག་གསུམ་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་པར་ལ་)ནི། དེ་ནས་ཡུལ་ན་སྤར་བ་ཤད་པ་པའི་ན་
 ཏུ་ཁྱེས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་བུ། མ་ཡུལ་ན་དེ་ལྟ་བུ་པའི་ག་པ་སྒོམས་པར་སྒོམ་མ་བཞག་པ་རྩོལ་
 སེམས་དཔའི་གཞུགས་སུ་བསྒོམ་པར་བྱོལ། སྤར་བ་ལས་སྐབས་འདིར་དམ་ཆོག་གསུམ་
 གཟུང་བ་དང་དེའི་ཁོར་མ་ལྷན་དམ་ཆོག་གསུམ་སྤྱིན་པར་གསུངས་ཏེ། དམ་ཆོག་གསུམ་
 སྤྱིན་པ་དང་གཟུང་པའི་སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པས། སྤར་ནི་དམ་ཆོག་གསུམ་འཛིན་
 ཡུགས་པ་ལྷན་ནས་སྒོམ་མ་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། སྐབས་འདིར་ནི་ལྷ་ཡབ་ལྷ་ས་ཏུ་
 གསལ་བཅུ་དྲུག་རྩེའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བཟུངས་པའི་ལག་པས་འཁྱུད་པའི་རྩྭ་ལྟེང་ཅིང་།
 དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་ལས་ཡུང་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་པ་བྱས་དབང་ཏུ་ངོ་སྟོན་པ་བྱ་དགོས་པས་

༡ བཞུག་ལ་ ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། བཅོང་དཔར། དབྲུས་དཔར།

དམ་ཆིག་གསུམ་གཟུང་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པར་བཞེད་པའོ། དེ་ནས་
 རྒྱ་དབང་གི་ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིང་གའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་གི་ལྷ་
 རྒྱན་བྲངས་པ་ནས་བཅམས་ཏེ་དོ་རྩེའི་ཅེ་མོས་སྒྲུགས་པའི་བར་གྱིས། དབང་བསྐྱར་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཡོ་ལྷོ་སྐྱེ་ཏེ་ཐུག་ཏེ་ཨ་ཁྱི་ཏེ་ཀ་ས་མ་ཡ་གྱི་ཡེ་²སྤྱི་སྤྱི། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་
 དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་ལ། སྐབས་དེར་ནང་དབང་དང་རྒྱ་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱར་བར་
 གསུངས་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་ནང་དབང་སྐྱར་བ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པའོ། རྒྱ་དབང་
 བསྐྱར་པའི་³སྐབས་སུ་ཡལ་འདབ་དང་བཅས་པའི་དོ་རྩེའི་ཅེ་མོས་རྒྱ་ལྷགས་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། ལག་པ་གཡས་པས་བྱམ་པའི་ཁ་རྒྱན་དོ་རྩེ་དང་བཅས་པ་བཟུང་བ་དང་ལོ་
 མའི་ཅེ་མོས་སྤྱི་ཐོར་གཏོར་བ་སོགས་བྱས་ནས་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་པའོ།⁴ དེ་ནས་རྒྱ་ལས་
 སྤྱི་གཙུག་དུ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་ལ་ཙོད་པན་དུ་བྱ་ཞིང་དབང་ལྷ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་པའི་
 རོ་བོར་སློབ་མ་ལ་གཞུག་ལ། ཡོ་སུ་ཤ་ཏཱི་བརྩེ་སྤྱི། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་མེ་
 ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་། “ཤེས་རབ་བརྒྱ་དྲུག་ལོན་པ་ལ།
 ལག་པ་དག་གིས་ཡང་དག་འཁྱུད། དོ་རྩེ་བྱིས་བྱ་མཉམ་སྦྱོར་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་
 དབང་དུ་འདོད།”⁵ ཅས་གསུངས་སོ། ཞེས་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པར་
 བྲངས་པ་ནི། ལྷག་རྒྱའི་དམ་ཆིག་ལྷ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་
 སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། ཕྱང་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ནས་ལྷག་རྒྱའི་
 དམ་ཆིག་གི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་འཐོབ་པ་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་སློབ་

༡ སྤྱིང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱམ་དབང་།

༢ སྤྱི་ཡ་ གཙང་དབང་།

༣ སྐྱར་པའི་ སྤྱི་འབྱམ་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱམ་དབང་།

༤ སྐྱར་པའོ། སྤྱི་འབྱམ་དབང་མ། གཙང་དབང་། དབྱམ་དབང་།

༥ སྤྱི་བཀའ། རྒྱ་དབང་། རྒྱ་དབང་གཉིས། རྒྱ་དབང་གི་ཕྱི་མའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ། སོག་གཙང་༡༣༥ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུ་ས་
 རྒྱུ་མི་འདྲ་སྤྱི། སློབ་དཔོན་དབང་དུ་རབ་དུ་བརྗོད། ཅས་གསལ།

དཔོན་གྱི་དབང་གི་དངོས་གཞི་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཏེ། ཆོས་བཤད་པའི་རྗེས་གནང་ནི། སློབ་
མའི་དབང་ཅམ་ལས་མི་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་མཐའ་རྟེན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་
གཉིས་སྟོན་པ་ལྟ་ངོ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་མདོར་
ན་གཞལ་ཡས་ཁང་འདི་ནི་རྣམ་སྤང་གི་རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལུང་པོ་ལྟ་ནི་མདོར་བསྟུན། སངས་རྒྱས་ལྟར་ནི་རབ་
ཏུ་བསྐྱགས། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་བརྗོད་ཅིང་སློབ་དཔོན་གྱི་
ལས་གྱི་རིམ་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་
མཆོད་པ་དང་འབྲུག་ཅིང་དབང་ལྔར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པའོ། དེ་
ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དང་དམ་ཆེག་དང་སྒྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱལ་བ་སྟེ་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། དེ་ལ་
འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་དམ་ཆེག་ཡིན་ལ། བྱ་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་དང་མི་བྱ་རྒྱ་བྱེད་པ་
འགོག་པས་ན་སྒྲུབ་པའོ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་ལ་ཡོ་གནས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་སུ་དག་ཚུལ་ཉིད་བཤད་ལ། ལྷ་མེད་ནས་ལམ་གྱི་དག་པ་དང་ཕྱང་སོགས་
གྱི་དག་པ་གཉིས་ཀ་²གསུངས་སོ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་མ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ལྟར་
དོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་བཤད་ལ། ལྷ་
རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟའི་རྣམ་དག་བསྟན་པའོ། དེ་ལྟར་
ན་གཙོ་བོ་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་³གྱི་གཟུང་ཆ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་
ཆོགས་པར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གྱུད་ན་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་
དོ། རྣམ་དག་རྒྱས་པ་ནི་སྟེ་མ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། འདི་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་

² འཕྱི་བ་ རྟེན་དཔལ།

³ གཉིས་ཀ་ དབྱས་དཔལ།

⁴ གཅིག་ཡེ་ཤེས་ དབྱས་དཔལ།

དབང་སྟེ་མིང་གཞན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ཆོ་གའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་མཐའ་ཉེན་གྱི་ཆོ་ག་)ནི། རྒྱལ་ས་གཏད་པའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་རང་གི་སྤྱིང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དམ་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་ལ། བཅོམ་ལྡན་བདག་གིས་
སྤྱིན་ལགས་གིས། འདི་ལ་ཉེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་བཞོད་ཅིང་སྤྱིན་ནོ། སྟོབ་མས་
ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་བདག་གིས་གཟུང་ལགས་གིས། བདག་ལ་ཉེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ།
ཞེས་བ་འདིས་བཟུང་ནས་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་སོ། རྒྱལ་ས་ནི་གཙོ་མོའི་ཡིན་ལ། འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་²དམིགས་པ་ནི་འདིར་མི་གསལ་ཡང་། བེ་བྱ་རྒྱུས་རང་གི་སྤྱིང་ག་³ནས་ཁའི་སྟོ་
ནས་བྱང་སྟེ་སྟོབ་མའི་ན་བ་གཡས་པ་ནས་སྤྱིང་གར་⁴ཞུགས་པར་བསམས་ནས་སྤྱིན་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་གཞན་དང་དེ་ལ་
བྱ་ཞབས་གིས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དབང་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ལ་བྱ་པས་རིག་པའི་དབང་ལྡེའི་རྗེས་སུ་
སྤྱིང་བར་བཤད་དོ། རྒྱད་ནོར་ཐེང་ལས་ཀྱང་། “སྟོབ་མ་འདོད་ཕྱིར་རྒྱལ་ས་དབང་སྤྱིན།”
རྒྱལ་ས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཡེ་ཤེས་མཆོག་།⁵ཅེས་དབང་དུ་གསུངས་སོ། ཀྱང་པ་བཞི་སོ་⁶དེ་
ལེགས་བྱུང་གི་རྒྱད་ལས་འབྱུང་དོ། མིག་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་གསེར་རམ་དཔལ་གྱི་
སྟོད་དུ་བཞག་པའི་མར་དང་སྤྱང་ཅིའི་མིག་སྟོན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་བྱར་མས་སྟོབ་མའི་
མིག་ལ་ཡི་གེ་གླི་བསམས་པ་ལ། ཨོ་བཟླ་ནི་ཏ་ཨ་བ་ཏ་ར་པ་ཏ་ལི་མྱེ་⁷ ཞེས་འདོན་ཞིང་
བསྐྱས་ཏེ། བྱར་ལྡན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་སོ་ཡིས། རི་ལྟར་འཛིག་ཉེན་རབ་རིབ་བཞིན། རྒྱལ་བ་

¹ བཟུངས་ནས་ རྟེ་དབང་། གཙོང་དབང་།

² སྐབས་འདིར་ རྟེ་དབང་། དབྱམ་དབང་།

³ སྤྱིང་ཁ་ གཙོང་དབང་། དབྱམ་དབང་།

⁴ སྤྱིང་ཁར་ གཙོང་དབང་། དབྱམ་དབང་།

⁵ རྟེ་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཅེ་བཤད་རྒྱད་ནོ་རྟེ་ཐེང་ལ། ལེ་ཏུང་བཞི་ལ། མོག་གྲངས་360ནས་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་སྤྱིང་པོ་
འདི་སྟེ། “སྟོབ་མ་འདོད་དོན་རྒྱལ་ས་དབང་སྤྱིན།” ཞེས་གསལ།

⁶ བཞི་པ་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙོང་དབང་།

⁷ ཨ་བ་ཏ་ར་པ་ཏ་ལི་མྱེ་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་ལ། དབྱམ་དབང་།

ནམས་ཀྱིས་བྱ་བྱོད་ཀྱི། མི་ཤེས་པ་ཡི་རབ་རིབ་བསལ། ཞེས་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་
 འབྱུང་བ་བརྗོད་དོ། བསལ་བ་ནི་བསལ་ཀུས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་པ་ལོ། སྤང་མ་གྱི་ལས་¹
 བསྐྱོད་ཅིང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། མིག་གི་རྩི་ལ་མི་ཤེས་པའི་
 རབ་རིབ་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསམས་ལ། སྤང་མས་བསལ་བའམ་མིག་སྤྲོན་བྱགས་
 པས་ཞི་བར་བསམ་ཞེས་གཞན་དག་འཆད་དོ། ཐུགས་བརྟོན་ནས་མིག་སྤྲོན་སྤྱུ་བའི་²ཆེ་
 རྒྱུ་ཆེའི་མིག་གི་སྤྱི་བ་གཡོགས་སོལ་ཅིག་ཅེས་པའི་ཐུགས་དོན་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་³ནི་ཤེར་
 ཕྱིན་བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་ས་ཐོན་ནོ། མེ་ལོང་གི་དབང་གི་ཆོག་ནི། དེ་ནས་མེ་ལོང་གླངས་
 ལ་ཡི་གེ་ཨས་བཐུགས་ཉེ་སྤོབ་མ་ལ་བསྐྱན་ཅིང་།⁴ ཆོས་ནམས་གཟུགས་བརྟན་ཏུ་བྱ་སྟེ།
 གསལ་ཞིང་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད། གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བརྗོད་དུ་⁵མེད། ཟུང་དང་ལས་ལས་
 ཡང་དག་འབྱུང་། རྒྱུ་ཆེ་སེམས་དཔའ་མེ་ལོང་བཞིན། དེར་ནི་གསལ་དག་རྟོག་པ་མེད།
 སངས་རྒྱས་ཀྱན་བདག་རང་ཉིད་ནི། བྱ་བྱོད་ཀྱི་ནི་སྤྱིང་ལ་ཞུགས། རང་བཞིན་མེད་
 ཅིང་གནས་མེད་པར། ཆོས་ནམས་དེ་སྤང་ཤེས་ནས་བྱོད། སེམས་ཅན་དོན་ནི་མཉམ་
 མེད་བྱོས། སྤོབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱུ་སྟེ། ཞེས་བརྗོད་དེ།⁶ ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་གསུངས་སོ། ཆོགས་བཅད་དང་པོས་རང་བཞིན་
 ནམ་དག་དང་། གཉིས་པས་སྤོབ་ནམ་དག་བསྐྱན་དོ།⁷ དེར་ནི་སྤྱི་ཆོས་ནམས་སྤོབ་
 གསལ་བ་ནི་ཉོམས་མོངས་མེད་པ་དང་། དག་པ་ནི་ཤེས་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟོག་མེད་

¹ ཐུགས་ རྒྱུ་ཆེ་པར།

ཐུགས་ གཅོད་དཔལ།

² བསྐྱུ་བའི་ དུས་དཔལ།

³ སྤྱི་ དུས་དཔལ།

⁴ བསྐྱན་ཞིང་ དུས་དཔལ།

⁵ བརྗོད་དུ་ དུས་དཔལ།

⁶ བརྗོད་དོ། སྤོབ་པ་དཔལ་མ། གཅོད་དཔལ། དུས་དཔལ།

⁷ བསྐྱན་དོ། དུས་དཔལ།

ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ། ལྷགས་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱེད་
 དུ་དམིགས་པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། མིག་སྤར་གྱིས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་བསལ་
 བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ཆོས་རྣམས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མཐོང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་
 མེ་ལོང་གི་དབང་གསུངས་སོ། ། མེ་ལོང་སྟོན་པའི་ཆོག་ལན་གཉིས་སུ་སྤྲུམ་པ་ནི་སྤྱུ་བྱང་གི་
 དཀྱིལ་ཆོག་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དེ། ཁ་ཅིག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པར་
 འདོད་པ་ལ་ནི་ལན་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོག་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟེང་བ་ལས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཀྱན་དགའ་སྤྱང་པོས་མེ་ལོང་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞེས་བོད་དག་སྤྲོ་མོད་
 གྱང་། ཆོག་བྱི་མས་ལན་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་ཡང་བཞེད་པས་དེ་ནི་མ་ཡིན་
 འོ། ། དེས་ན་མེ་ལོང་བསྟན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 ཅུམ་ལ་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ལན་ཅིག་ལས་མ་མཐོང་བ་སྤྱུ་བྱང་
 གིས་གསུངས་པ་བཞིན་འོ། ། འོན་ཀྱང་སྤྱུ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ན་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་
 མེད་ལ། ལན་གཉིས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ཀྱན་སྤྱང་དང་དུ་རི་ཀ་པ་དང་ཤུཌི་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 མེ་ལོང་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་བྱིལ་བྱ་དང་མདའ་གཞུང་ཆོག་བྱས་ནས། དེ་ནས་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་པ་བཏོན་ཏེ་མེ་ལོང་གཉིས་པ་སྟོན་པས་ཆོགས་བཅད་གྱང་མི་གཅིག་ལ། བོ་བར་
 བྱེད་རྒྱའི་དོན་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྲོ་མས་ནི་ཆོས་རྣམས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ཅུམ་ཡིན་ལ། བྱི་མས་ནི་རང་གི་སྤྱིང་ལ་ལྷགས་པའི་དོར་སེམས་ཀྱི་ངང་རྒྱལ་ཤེས་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུ་རི་ཀ་པས། “དོ་རྗེ་སེམས་དབང་རང་ཉིད་གཙོ། ཆོག་དེས་རང་
 བདག་ཤེས་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྒྱལ་དེས་ལན་གཉིས་སྟོན་ན་མི་འགོག་པས་
 དབང་བསྐྱར་³བ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ལན་གཉིས་སྟོན་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་

༡ བུམ་ སྤྱུ་ལུགས་དབང་མ།

༢ རྗེ་བཟུམ་ རྒྱུད་འབྲེལ། མ་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཕྱོང་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལ། བོག་གྲངས་༢༡༩ན་༤

༣ དབང་བསྐྱར་ སྤྱུ་ལུགས་དབང་མ། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

བཤད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི། ཆོགས་བཅད་དེ་གོང་མའི་གསེབ་ཏུ་བྱངས་ནས་གཉིས་ཀ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པར་བཞེད་མོད་ཀྱང་། དེ་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པར་མི་བཞེད་དོ། །མདའ་འཕང་བའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ནས་ཡི་གེ་རྩི་ལས་བྱུང་བའི་གཞུ་རྩི་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བྱིན་ནས། སྐར་ཏ་རྩ་ག་རྩ་ན་ཨ་ཁུ་རྩ་ག་ཡུ་སྤའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉིས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བྱིན་ཏེ། སློབ་མས་མདའ་འཕང་བའི་ཆོ་ན་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །འདིར་མདའ་རྩི་ལས་སྐྱེད་པ་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “རྩི་ལས་སྐྱངས་པའི་མདའ་གཞུ་དག །སློབ་མའི་ལག་ཏུ་བྱིན་ནས་ནི།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་གཉིས་ཀ་རྩི་ལས་བསྐྱེད་དོ། །སློབ་མས་ཀྱང་། སྐར་ཏ་རྩ་ག་རྩ་ན་ཨ་ཁུ་རྩ་ག་ཡུ་མི་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བགལས་ལ་འཕེགས་པའི་བསམ་པས་སྟོགས་བཞིར་མདའ་བཞི་དང་སྟེང་ལོག་ཏུ་རེ་རེ་སྟེ་བྱུག་འཕེན་པའི་སྐྱངས་ཀ་བྱའོ།² དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དབང་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་ན། རི་མོ་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་ཐོབ་སྟེ། སྦྱོར་བ་བདུན་པ་ལས། “རི་མོ་དང་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ།”³ ཅེས་སོ། །གང་ལ་དབང་ནི་དང་མོ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་སྦྱིན་སྟེག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བྱེད་པ་ལ་དབང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྦྱོར་གསུམ་ཡན་ལག་བཅས་པ་བྱ། དེ་ལ་ཡང་དག་བསྟན་པར་བྱ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། ‘སྤང་སྤྱིད་དཔེན་པས་རྟོགས་པ་འོ།’”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། །དག་བྱ་གང་སྦྱོང་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱི་མ་སྤར་བསགས་འདག་ཅིང་བྱི་མ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་སྤྲ་བྱི་ཡི། དག་དང་

1 རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་ག། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། འོག་གྲངས་༢༡༩ནས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྤྲ་མ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩི་ལས་སྐྱངས་པའི་མདའ་གཞུ་དག །ཅེས་གསལ།

2 རྒྱངས་བྱའོ། །སྤྲ་འབྲེལ་དཔེ་མ། གཙང་དབང་།

3 རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གྲངས་༢༠ནས་

4 རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏ་སྤྲ། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གྲངས་༢༠ནས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་བྱི་མ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤང་སྤྱིད་དཔེན་པར་རྟོགས་པ་འོ།” ཞེས་གསལ།

མོ་རྣམས། ། སྐྱེས་པ་ལ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་བཞིན་དུ། ། གོ་སྤྱི་དབྱེད་ཀྱིས་མ་འདྲེས་
གསལ་བར་བྱས། ། རྫོང་འཆར་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསར་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་
ཐུ་བ་ལས། བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་དགུ་པའོ། །

གཉིས་པ་གསར་བའི་དབང་ནི། དང་པོར་ཡོན་དབྱལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། དེ་
རྣམ་ཡོལ་བ་ལ་སོགས་པས་དབེན་བར་བྱས་པར་སློབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་རྫོང་མེས་དཔར་
མོས་ཏེ་སྐྱེ་གནས་མ་ཉམས་པའི་གཞོན་ནུ་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལང་ཆོ་ལ་སོགས་
པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་མ་དམ་ཆོག་དང་ལྡན་པ་སྒྲ་མ་ལ་དབྱལ་ཏེ་བྱག་ཆེན་ཐིག་ལའི་
གཉིས་པ་ལས། “བཞིན་བཟང་མི་ག་ནི་དགྲུས་རིང་བ།” གཞུགས་བཟང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་
པ་ནི། བཅུ་གཉིས་ཡང་ན་བཅུ་དྲུག་གས། མ་རྟེན་ཉི་ཤུ་ལོན་པའང་རུང་། ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་
བྱག་རྒྱ་གཞན། དེས་ནི་དངོས་བྱུང་ཐག་རིང་བྱེད། ‘སྤིང་མོ་ཡང་ནི་བྱ་མོ་འམ།’ རྒྱང་མ་
སྒྲ་མ་ལ་དབྱལ་བ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་མེད་ན་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། ལང་ཆོ་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཡིན་གྱི་
དམ་ཆོག་དང་ལྡན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། “དམ་ཆོག་དག་དང་མི་ལྡན་པའི། རིག་མ་བསྟེན་²པར་
དགའ་བ་དང་།”³ ཞེས་སློབ་པའི་ལྱང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་རྣམ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ།
ཁྱིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་བློན་གྱིས། བདག་གིས་སྒྲ་མེད་བྱ་བ་ཚོབ། དེ་བྱིར་གསར་བའི་
དབང་གིས་ནི། མགོན་པོ་རྗེས་སུ་གཞུང་བར་མཛོད། ཅེས་གསོལ་བ་གདབ་སོ། གསར་
དབང་གི་རྗེས་སྦྱབ་པ་ནི། དེ་རྣམ་སྒྲ་མ་གཙོ་བོའི་ད་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་ཐ་མལ་གྱི་བྱད་མེད་
ཀྱི་གཞུགས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་རྗེས་ལ་ལྷ་མོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོང་མེ་

1 གྲེ་བཀའ། རྒྱད་པུམ། 2 བྱག་ཆེན་ཐིག་ལའི་ ལུ་ཤུ་གཉིས་ལ། སོག་གསར་67ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་རྣམ་ཆོག་ཤང་སྒྲ་མ་དང་འདྲན་པ་
གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཞིན་བཟང་མི་ག་ནི་དགྲུས་རིང་བ།’ ‘སྤིང་མོ་ཡང་ནི་བྱ་མོ་འམ།’ ཞེས་གསལ།

2 རྟེན་ མདའ།

3 གྲེ་བཀའ། རྒྱད་པུམ། 2 རྫོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལ་སྐྱེ་ག་ར། ལྱང་བ་བཅུ་བཞི་པའི་འཕྲེལ་ལ། སོག་གསར་71ཇན2

དང་བརྒྱ་འདུ་བྱ་བ་ཤོན་དུ་འགོ་བས་སྟོམས་པར་འདུག་པར་བྱ་ཁིང་། ཡི་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་
 ཨ་ཁུ་རྩ་ག་ཏ་བརྒྱ་སྐྱ་མ་ལྷན་ཀོལ་ཏེ།¹ ཞེས་གྲུང་དང་འདུས་པ་ནས་འབྱུང་བ་བརྗོད་ཅིང་
 སྟོང་གའི་²ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་མ་སོགས་དང་སྟོམས་པར་
 འདུག་པ་བཀྱག་ལ། ནམ་སྒྲུང་གི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་བཅུག་ནས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱ་
 བར་གྱུར་ཏེ། ཅ་ཨ་མ་རྩ་ཏྲི་³ནས་འགོ་བར་བསམས་ནས་དོ་རྩོམ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 བཅུན་པར་བྱའོ། ། འདུས་པ་སྤྱི་མ་ལས། “དོ་རྩོམ་ལྷན་གྱིས་བཞུགས། དོ་རྩོམ་ལྷན་གྱིས་ལང་
 དག་བསྐྱུ། སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྒྱུར་བཞུགས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་⁴བསྐྱུས། དོ་
 རྩོམ་ལས་ནས་སྒྲུང་ནས་ནི།” སྟོབ་མའི་ཁར་ནི་དབབ་པར་བྱ།”⁵ ཞེས་གྲུང་གསུངས་སོ། །
 གསང་དབང་བསྐྱར་⁶པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ནས་དོ་རྩོམ་ལས་སྒྲུང་ནས་མཐེ་བོར་དང་མིང་མེད་
 གྱིས་དོ་རྩོམ་གྱི་བཅོམ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱ་བའི་ཁྱ་བ་དེ་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 སེམས་དང་གཉིས་སྤྱེ་མེད་པར་སོས་པ་བྱས་ཏེ། གསུང་དོ་རྩོམ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་
 འཛིན་པའི་སྟོབ་མའི་ཁར་མཐོང་ན་མ་དད་གྱིས་དོགས་པས་གདོང་གཡོགས་བཅིངས་ཏེ་
 དེའི་མིག་དང་ལག་པའི་ཡུལ་མིན་པར། “འདས་པའི་དོ་རྩོམ་འཆང་སོགས་ཀྱིས། རི་ལྟར་
 སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་དབང་བསྐྱར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་བཟང་པོ་ཡིས། དེ་ལྟར་བྱ་ཁྱོད་དབང་
 བསྐྱར་བཀྱེ།”⁸ ཞེས་རྒྱུད་རྩོམ་ཐེང་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཡི་ལྷ་བརྒྱ་རྒྱུ་⁹ལྟུ་ལ་སོགས་

1 ཀོ་ཏེ། གཙང་དབང་།

2 སྟོང་གའི་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

3 རྩ་ཏྲི་ དཔུས་དབང་།

4 སྟོང་གར་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

5 རྩོམ་ལས་སྒྲུང་འདུས་ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེགས་ཐོབ་རྒྱུད་ལ། སོག་གྲངས་363ནས་ ལས་བྱུང་བའི་རྩང་ནས་ཆོག་རྒྱང་པར་མ་
 རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དོ་རྩོམ་ཡིས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་བསྐྱུས། དོ་རྩོམ་ལས་ནས་སྒྲུང་ནས་སྟེ། ཞེས་གསལ།

6 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འདུས་དབང་མ། རྩོམ་ལས་ གཙང་དབང་།

7 མ་དད་ཀྱི་ དཔུས་དབང་།

8 རྩོམ་ལས་སྒྲུང་འདུས་ཅ འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེགས་ཐོབ་རྒྱུད་ལ། སོག་གྲངས་363ནས་ ལས་བྱུང་བ་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདས་པའི་དོ་རྩོམ་
 འཆང་བཞུགས། རྒྱལ་སྐྱེས་དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་ནི། བྱ་ཁྱོད་དེ་བཞིན་དབང་བསྐྱར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

9 རྒྱུ་ སྐྱ་འདུས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

པ་གཙོ་ལོ་གང་ཡིན་གྱི་སྐྱགས་བཟོད་ཅིང་དབབ་པར་བྱའོ།། སློབ་མས་ཀྱང་རྣམ་སྤང་ལ་
 སྐྱགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྤྲུམ་དུ་བསམས་ལ།
 ཨ་རྟོ་མཐུ་སྤྱ་ཁྱིམ་བཟོད་ཅིང་བརྟུང་བར་བྱ་སྟེ། གྱེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།¹
 དེ་ནས་རིག་པ་ཡང་ལངས་ལ་གོས་མེད་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་ཚུ་སྦྲེས་ན་གནས་པའི་
 བརྟུང་ཅིའི་ཐིག་ལེ་རྣམས་དེ་ལྟར་དེའི་ཁར་གཞུག་པར་བྱའོ།། དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བརྟུང་
 འོ།། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་མིག་དང་ལག་པའི་ཡུལ་མིན་པ་དང་མཐེབ་སྤྱོད་གྱིས་སྟེར་བ་དང་
 སྐྱགས་དང་ཆོགས་བཅད་སྤར་ལྟར་གདོན་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 འདུས་པའི་སློབ་བརྟུང་བ་དང་། ཨ་རྟོ་སྤྱ་ཁ་སྤར་བཞིན་བཟོད་པའོ།། སློབ་མ་གཅིག་ལའང་
 ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་གསང་དབང་སྦྱར་བར་ཆོ་གྲགས་དང་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་དཔལ་འཛིན་
 སྐྱགས་གྱིས་བཤད་པས་གང་དུང་གཅིག་གིས་མི་ཆོག་གོ། ཡབ་ལས་ཐོབ་པའི་གསང་
 དབང་བསྐྱར་²ལུགས་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་པའི་སློན་གསལ་ལས། “ཆོ་མས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་དུང་ཐོར་³ལ་སྐྱགས་པར་བཞག་ལ་⁴དེའི་ཚུ་དང་བསྐྱེས་ལ་བཟུ་གིས་གྱི་ཆོགས་
 སྤྱ་བཅད་པ་ལ་སྐྱགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་གྱིས་རི་སྐད་དུ་ཆོ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རིན་ཆེན་འབར་ཐུང་
 བས།། མ་ལུས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་བསྐྱམས་ལ།། རྣམ་དག་དོ་རྩེ་ལས་བྱང་ཡེ་ཤེས་
 ཏུ།། དེ་མེད་རིན་ཆེན་སྦྱི་ནས་དབང་བསྐྱར་རོ།།”⁵ ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་ལྔ་
 དང་སྟོད་བསྐྱུས་སྤྱ་ཡང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བྱམ་བའམ་དུང་ཆོས་སྤྱ་བཞག་ནས་དབང་

1 དོན་ནོ།། གཙང་དབབ་

2 དབང་སྐྱར་ སྤྱ་འདུས་དབང་མ། གཙང་དབབ་། དུས་དབབ་།

3 དུང་ཐོར་ དུས་དབབ་།

4 བཞག་པ་ དུས་དབབ་།

5 གྲེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། སྐྱགས་ཀྱངས་6 3ན9 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོ་མས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་དུང་ཐོར་ལ་སྐྱགས་པར་བཞག་ལ། དེའི་ཚུ་དང་བསྐྱེས་ལ་བཟུ་གིས་གྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་ལ་སྐྱགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སློབ་མ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རི་སྐད་དུ་ཆོ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རིན་ཆེན་འབར་ཐུང་བས།། མ་ལུས་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་སྐྱམས་ལ།། རྣམ་དག་དོ་རྩེ་ལས་བྱང་ཡེ་ཤེས་ཏུ།། དེ་མེད་རིན་ཆེན་སྦྱིར་དབང་དབང་བསྐྱར་རོ།།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱར་བར་གསུངས་སོ།། ལྷན་འཇུག་གསལ་བ་ལས། རྒྱ་མམ་མཐེབ་ཕྱིན་གྱིས་སློབ་མའི་
ཁར་ཕྱིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲུང་ཆོས་པ་སོགས་པར་བཞག་ནས་
དེའི་ཆུས་སྐགས་ཏེ་བཟུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ།
རྒྱ་གསང་ཐིག་ལེ་བྱངས་སོ།། སྤེལ་པ་མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་དབང་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གསང་
དབང་ཅམ་དུ་རྒྱ་རོ་བས་འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་
པ་གཉིས་པར་རྒྱ་མམ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྐྱར་བའི་ཁྱ་བ་པརྒྱའི་སྟོན་དུ་བཞག་ནས་བཟུལ་གྱི་
ཆོགས་བཅད་བརྗོད་ནས་དབང་སྐྱར་བར་གསང་དབང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
མན་སྟེ་ལས། པརྒྱའི་སྟོན་ལུམ་གྱི་པརྒྱ་ལ་བྱས་ནས། སློབ་མ་ལ་དེར་ནང་དབང་སྐྱར་བ་ལ་
བཤད་དོ།། མི་ཐུབ་¹ རྒྱ་བ་དང་ལྷན་འཇུག་གསལ་བས་སློབ་མ་རྣམས་སྤང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་
གསང་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ།། གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལའི་གཉིས་
པ་ལས། “སློབ་པོ་ཐ་ལྷག་སྐྱོར་བ་ཡིས།།” ལོངས་སྟོན་ནང་དུ་གཞུག་པར་བྱ། དེ་ཆེ་ཡང་
དག་ལེ་ཤེས་སྟེ། བུ་མོའི་བདེ་བ་རི་ལྟ་བུ།”² ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་མ་ལ་ལ་ལུམ་གྱི་
ཐིག་ལེ་སྟེ་ལ་བཞག་པ་ཕྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བྱའོ།། དུ་རི་ཀ་པས། “ཡང་ན་ཆོག་གི་ལས་ཀྱིས་ནི། ཁྱོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱིན་
པར་བྱ།” ཞེ་ཏེ་སུ་ཁ་ཞེས་བརྗོད་ནས། ལུས་ཀྱན་བདེ་བས་གང་བར་བྱ།”³ ཞེས་ཆོག་
ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས། དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གསང་དབང་གི་ངོ་སྟོན་དོ།། དབང་འདི་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་

1 དབང་སྐྱར་སྟེ་འབྲེལ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

2 བཤད་པ། མི་ཐུབ་ དབྱས་དབང་།

3 རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། 2 ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། སོག་གྲངས་62བཤ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྟེ་མ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“སློབ་པོ་ཐ་ལྷག་སྐྱོར་བ་ཡིས།།” ཞེས་གསལ།

4 རྟེན་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། 2 རྟེན་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སོག་གྲངས་374བཤ ལས་བྱང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱིན་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

སྟོད་པ་སྟོམ་པ་ཡིན་པར་ཁ་སྐྱོར་ལས་གསུངས་སོ།། སྐྱོད་ནི། ལམ་ལུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་གསང་བའི་ཐུས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་དབང་ཡིན་པས་ན་གསང་དབང་ངོ་།། གསང་
 དབང་གི་སྟོམ་ནི། རིག་མ་དབུལ་ཁིང་གསོལ་བ་གདབ།། འོད་དཔག་མེད་བསྐྱེད་སྟོབ་མ་
 ལ།། རྒྱ་མ་ལུམ་དང་བཅས་པ་ཡིས།། གསང་ཐུས་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་རྟེ།། དབང་གི་
 དག་པ་སྦྱིན་པར་བྱ།། ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་)ལ་གཉིས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
 དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཞུང་བའོ།། དང་པོ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི། གསང་
 དབང་གི་ཐུས་དེ་ནས་སྟོབ་མས། བྱང་ཆུབ་ངོ་ཐུས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་མ་ལ་གསོལ་
 བ་གདབ་པོ།། དེ་ནས་རྒྱ་མས་སྟོབ་མ་ལ་སྐྱར་གྱི་རིག་མ་དེའམ་ཤེས་རབ་མ་གཞན་ཡང་
 རུང་སྟེ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པའམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། གཞུགས་དང་ལང་ཆོ་
 དང་ཐུན་པ།། གཞུངས་མ་²ཡིད་འོང་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས།། བསྟེན་བྱར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟགས།། འཁོར་ལོ་རིམ་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིས།། བདེ་བ་དམ་པ་ཐུང་བར་གྱིས།། རྩོམ་སྦྱིལ་
 ཐུང་གིས་སེམས་ནི།། རྩོམ་བུའི་ནང་དུ་རྒྱད་པ་བསྟ།། ཞེས་གོ་བར་བྱས་ནས་གཏད་པར་
 བྱའོ།། སྐྱར་བུལ་བ་དེ་རྒྱ་མའི་རིག་མ་ཡིན་ཡང་སྦྱིན་དུ་རུང་བ་ནི། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས།
 “མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཆེ།། ‘གཞུགས་བཟང་སྦྱབ་ལ་རྟག་ཏུ་དགལ།།’ སྐྱོར་བ་གཅིག་
 གིས་བྱ་བ་གོམས།། ‘དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་དམ་ཆོག་དག།’ རྒྱ་མ་ལ་ནི་སྟོབ་མ་ཡིས།། ཡོན་
 རྣམས་རབ་དུ་ཕུལ་ནས་ནི།། རྒྱ་མས་དེ་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་རྟེ།། སྦྱབ་པ་པོ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ།།”³
 ཞེས་གསུངས་སོ།། ལ་བ་བ་⁴དང་དཔལ་འཛིན་དང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པས་

1 སྟོད་ དབུས་དབང་།

2 གཞུངས་པ་ དབུས་དབང་།

3 རྩོམ་གཞུག་རྒྱུད་འདུས། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ཡེ་ཤེས་འཛོམས་རྒྱུད་པ། སོག་གཞུངས་39 332 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་
 དང་བཞི་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཞུགས་བཟང་སྦྱབ་པ་པོ་ལ་དགལ།།’ ‘དམ་ཆོག་དག་གི་དམ་ཆོག་ཅན།།’ ཞེས་གསལ།

4 ལ་བ་པ་ རྩོད་དབང་། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

དམ་ཆེག་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འཕྱོར་བཞི་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་
 རིག་མ་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རིག་མར་མི་བྱང་ངོ་། འཁོར་
 ལོ་ནི་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་རིག་མ་དང་བཅས་པས་འཁོར་ལོའོ། དེའི་རིམ་པས་སྦྱོར་བ་
 བློ་དགུག་པ་དང་གཞུག་པ་དང་རྩོམ་པ་ལས་ནས་དབྱུང་བའོ། ཀླང་པ་བྱུག་པོ་དེའི་དོན་ནི།
 ཞལ་ཕྱང་ན་ཡོད་ངོ་། བདེ་བ་བྱུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་གསུམ་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྩོམ་
 ཞེས་པའི་ཀླང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།² རིག་མ་དེས་ཀྱང་གྲུང་གུམ་³ ལ་སོགས་པས་བྱི་
 ཞིས་པོར་བྱས་ཤིང་གོས་མེད་པའི་ཆུ་སྦྱེས་སྒྲོ་བ་མ་ལ་སྟོན་ཅིང་⁴ ཨེ་མ་བདག་གི་བརྒྱ་འདི།
 བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ལྟོ། གང་ཞིག་ཆོ་གས་སྟེན་བྱེད་པ། དེ་ཡི་མདུན་ན་བདག་
 གནས་སོ། སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ། བརྒྱར་བྱ་བ་རི་བཞིན་གྱིས། བདེ་ཆེན་
 རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ནི། འདི་ཉིད་དུ་ནི་ཅག་ཏུ་བཞུགས། ཟླ་རྩ་⁵མཐུ་རྩོམ་ཞེས་བཅོད་ངོ་། འདི་
 ལྷགས་དང་བཅས་པ་ཞལ་ཕྱང་ན་བཞུགས་ལ། དེར་བྱིས་ལན་མཛད་པ་རྣམས་འདིར་མ་
 བཀོད་པར་སྤང་ངོ་། ཆོ་ག་ནི། རང་དང་རིག་མ་ལྟར་སྦྱེད་པ་དང་རྩོམ་པ་འདུ་བྱ་བ་
 སོགས་སོ། ལ་བ་པས།⁶ “རྩོགས་སངས་མཉེས་པར་བྱ་ལ་སོགས། བྱ་བ་ཅི་ཡིན་བརྒྱར་
 གྱིས།”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གོ་བདེའོ། མཐུ་ནི་ཐར་པ་སྟེ་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བའི་ལྷག་པའི་ལྷའི་གཞུགས་སྒྲུ་མས་བཅོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། རིག་
 མས་བཅོད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྒྲུ་མས་བཀའ་བའམ་ལྷགས་འདི་སྒྲུ་མས་བཅོད་ཅེས་
 པའི་དོན་ནོ།⁸ ཟླ་རྩ་⁹ནི་སྟེན་ཅིག་པ་སྟེ་ཐར་པ་སྟེན་ཅིག་ཅེས་པའོ། དེ་ནས་སྒྲོ་བ་མས་རང་

1 སྦྱངས་པའི་ སྒྲུ་འབྲུམ་དབང་མ།

2 བསྟན་ཏོ། དབྱུག་དབང་མ།

3 གྲུང་གུམ་ དབྱུག་དབང་མ།

4 སྟོན་ཞིང་ དབྱུག་དབང་མ།

5 ཟླ་རྩ་ དབྱུག་དབང་མ།

6 ལ་བ་པས། སྒྲུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩོམ་དབང་མ། གཙང་དབང་མ།

7 རྩོམ་སྟེན། རྩོམ་འབྲུག་ མ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དབང་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲོ་ན་མ། རོག་གངས་340བཟུང་།

8 དོན་ནོ། གཙང་དབང་མ།

9 ཟླ་རྩ་ དབྱུག་དབང་མ།

ཉིད་ལྟའི་གཞུགས་དང་ཤེས་རབ་མ་ལྟ་མོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལས་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་མི་གསལ་ལ། མི་སྐབ་རྒྱ་བས་འོད་དཔག་མེད་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། འདོད་ཆགས་དོ་རྗེ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།། ཟུང་འཇུག་གསལ་བ་ལས་རིན་འབྱུང་དུ་སྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདུས་པར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་སོ།། རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གོ། གསང་དབང་མ་གཏོགས་པ་འདི་དང་འོག་མ་ལ་གདོང་གཡོགས་འཆིང་བ་སྐྱེད་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པས་མ་བཤད་དོ།། དེ་ནས། རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོ་རྗེ་ཞོར་བྱ་ལོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དོ་རྗེའི་ཁར་པར་སེར་པོ་དང་། ལྷུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱའི་ཟུང་འབྱུང་ལ་ལྷུང་ལས་མཆོན་པ་བསྐྱོམས་ནས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ཞེས་སྒྲུར་དོ།། གང་ན་གཡོན་པའི་གཡོན་གྱི་ཆར་སོན་པའི་ཅའོ།། གཡོན་པ་ནི་འདིར་རིག་མའོ།། དེའི་ལུས་ཀྱི་གཡོན་གྱི་ཆར་སོན་པའི་ཅ་ནི་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་ཞེས་པའི་ཅ་སྟེ། ལྷག་ཆེན་ཐེག་པའི་གཉིས་པ་ལས། “བརྒྱའི་སྐྱིང་པའི་དབྱས་ན་ནི། རྟོར་དབྱིངས་དབང་ལྷག་མ་ནི་བཞུགས། དེ་མ་རྟེན་པའི་བར་དུ་ནི། ཐབས་གཞན་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་མེད། དེ་ནི་རང་བཞིན་དགའ་བའི་གཞུགས། ‘སྤ་མོའི་སྤ་མོ་’ཡང་དག་མཆོག།”²ཅེས་དང་། ཞལ་ལུང་ལས། “ན་ལི་གསུམ་པོ་བཅའ་བར་བྱ། དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཅ། གཞུང་འཛིན་བྲལ་བ་རྩ་གའི་དབྱས། ལྷ་མའི་མན་ངག་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། སོར་མོས་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ།།”³ ཞེས་སོ།། ཆོལ་བའི་ཚུལ་ནི། མཇུག་པའི་ཅེ་དང་ལྷེ་ཅེ་ལ་ཡི་གེ་རྩི་དམར་པོ་གནས་པར་བསམས་ལ། སྤྱི་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་

¹ རྗེ་འབྲུ་ དབྱས་དབང་།

² རྗེ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྱུང་། ང་ལྷག་ཆེན་ཐེག་པའི་ ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ལེའུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གྱི་ས་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤ་མོའི་སྤ་མོ་’ཡང་དག་མཆོག་། ཅེས་གསལ།

³ རྗེ་བརྟན་ རྒྱུད་འབྱུང་། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། འོག་གངས་ལེའུ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གྱི་ས་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ན་ལི་གསུམ་པོ་བཅའ་བར་བྱ།’ ཅེས་གསལ།

ལྷགས་ཏེ་གནས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའོ།། རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་གསུམ་
 གྱི་རགས་པ་ཆོད་པ་¹ལས་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བར་བཞག་
 ལ། རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་པའོ་ཡོད་ཀྱང་རགས་པ་²མེད་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བར་འཛོག་པར་མན་
 དག་རིག་པ་རྣམས་འདོམས་སོ་ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།། དགའ་བ་བཞི་ལས་གང་
 ཞིག་དབང་གསུམ་པར་འཛོག་སྟུང་ན། བྱེད་པ་ལས། “ཤེས་རབ་སྦྱོར་བས་དཔལ་ལྷན་ནི།།
 དེ་ཉིད་ཡང་དག་མཆོན་པར་བྱ།། རྟོ་རྩེ་སྤྱི་ལ་ཀྱང་ལས་སེམས་ནི།། ཁོར་བྱའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་
 བལྟ།”³ ཞེས་དང་། “དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། དེའི་གཟུགས་
 བརྟན་དུ་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་
 ཉིད་དུ་བརྟོན་དོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས་དགའ་བ་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་ལ། སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱང་བྱང་སེམས་རྟོ་རྩེ་ཁོར་བྱའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བས་
 བས་⁵བྱུང་མ་འཕོས་པའི་དུས་ལ་བཞེད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་གསུམ་པ་དང་བྱད་པར་
 གྱི་དགའ་བ་བཞི་པར་འདོད་པ་མན་དག་སྟེ་མར་བཀག་གོ། བཀག་པ་དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷེ་
 པ་བཞེད་ལ། བི་བྱུ་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོ་རྩེའི་ཅ་བར་བྱང་སེམས་འོངས་པ་ན་དགའ་བ་དང་དེའི་
 དཀྱིལ་དུ་མཆོག་དགའ་དང་ཁོར་བྱར་རྒྱུད་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་འབྱུང་སྟེ་དགའ་བྲལ་གྱི་དང་པོ་
 མཆོག་དགའི་ཐ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་ལ། རྟོ་རྩེ་སྤྱི་ལ་ཁོར་བྱའི་ནང་
 ན་གནས་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་གནས་པ་ལ་བཤད་དོ།། ལ་
 བ་པ་⁶ཡང་སྐྱེ་བའི་དུས་དང་ངོ་བོ་རྣམས་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། དགའ་བའི་བྱངས་ནི་ཆོག་

1 ཆོད་པ་ དབྱས་དཔལ་

2 རིགས་པ་ དབྱས་དཔལ་

3 རྟོ་རྩེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲེལ། ལྷན་ཅིག་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་གར་གྱུ་བ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་མེད་པ། སྟོག་བྱངས་༡༤༣༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྟུང་ཕྱི་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོར་བྱའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་བལྟ། ཞེས་གསལ་ལ།

4 རྟོ་རྩེ་བཟུམ་རྒྱུད་འབྲེལ། ལྷན་ཅིག་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་རྟ་ལྷ་གར་གྱུ་བ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་མེད་པ། སྟོག་བྱངས་༡༤༣༥

5 སྐྱེ་བ་ནས་ དབྱས་དཔལ་

6 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱར་འབྱུང་སྟོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

གིས་ཐེན་ཆོད་ལ་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བཤམ་གྱི་དབུས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། དབང་
གསུམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ས་ར་ཉས་ཀྱང་བཤད་དོ། བྱད་མེད་ལ་དབང་སྐྱར་ན་རྟོ་
རྗེའི་གནས་སུ་བརྒྱ་རིག་པར་བྱའོ། དེ་དག་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་དབང་གསུམ་
པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྟོ་རྗེ་སྐྱོར་བ་ལས་ནི་ཡང་
དག་སྐྱེན་ཅན་བདེ་ཆེན་འབྱུང་བར་འབྱུང། གང་གང་ཡང་དག་དགའ་བྱེད་ཆགས་བཤམ་
དགའ་གཉིས་བར་དུ་དཔེན་ཉིད་མཐོང་བུས་བརྟན་པར་གྱིས། བརྒྱའི་མཁའ་ལ་རྟོ་རྗེ་ཞོར་བུ་
པད་སྐྱེད་གཉིས་ལ་སྐྱོར་གང་རྟོ་རྗེ་སྐྱེལ་ཀྱང་སེམས། ཞོར་བུ་བར་དུ་མཐོང་བུས་གང་ཆེ་
བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འདི་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་མ་
མཆོག་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་བཤད། འདོད་ཆགས་ཆགས་བཤམ་བར་མ་མི་དམིགས་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་དེ་རུ་གསལ། རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་དམ་ཉིན་གཅིག་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་འཇམ། ལོ་གཅིག་
བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱོང་བ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་གི་དུས་སུ་ནི་
ཡུད་ཅམ་ཞིག་སྐྱོང་བ་ཡིན་ལ། བྱིས་གོམས་པའི་དབང་གིས་ནི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པར་ངེད་དུ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའོ། གལ་ཏེ་དབང་གསུམ་པར་བཞག་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན་ནི། དེ་ཉིད་བདེ་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར་མེད་པའི་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དབང་བཞི་པ་དང་བྱད་མེད་པར་འབྱུར་ལ། མ་རྟོགས་ན་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོབ་མ་ལ་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་མཆོན་པར་འདོད་ནས་དབང་འདི་
བསྐྱར་བར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དབང་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་དོན་འདི་ཉིད་
ཉམས་སུ་སྐྱངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་འབྱུར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེར་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་གང་ཟག་གི་
དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེན་ནས་མཆོག་དམན་སྐྱ་ཆོགས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་

ལ་ཡང་བྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་ཐོབ་ལུགས་མང་དུ་འོང་བར་སྤྱང་ངོ་། །
 འོན་ཀྱང་རྒྱད་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་དག་ལས་གཙོ་བོར་འབྱུང་བ་ནི། དབང་གསུམ་
 སའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས།
 གཞུགས་ནས་ནས་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་ནས། དེ་
 ལྟར་གནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་བསྤྱིབས་པས་དེ་ལ་སྐོངས་
 ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པས་ན་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་རྟོགས་སའི་ཐབས་རིག་མ་
 ཡིན་སའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་སའི་མཐར་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ། “དེ་ནས་དེ་ལ་
 རང་བྱུང་གི་། ཆོས་སྐྱར་བ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། ལྷག་སའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟོགས་
 བའི་ཆེད་དུ་བྱ་མོ་སྤྱིན།”¹ ཞེས་སོགས་གྱིས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་ནས་སྤྱར་བྱངས་པ་
 ལྟར་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཆོན་པར་བྱེད་པ་
 ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བར་²ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ནོར་བྱར་སྤྱིན་པ་ལྟ་ལ་སོགས་སའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་སྤྱིར་མ་འཕོས་པར་ཡུད་
 ཅམ་གནས་སའི་ཆེ་ནམ་རྟོག་རགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལོག་སའི་བདེ་བ་དང་བཅས་སའི་མི་
 རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་སའི་ལྷ་བ་མེད་པ་ནམས་
 ལའང་སྐྱེ་བས་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་སའི་སྤྱིར་ངོ་། དེ་ནི་ཞལ་ལུང་ལས།
 “ཆོས་སྐྱར་བ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། སྤྱི་དང་བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་དང་། སྤུལ་དང་
 འཁྲིག་དུས་སྤྱད་ཅིག་ཅམ། སྤྱོད་བར་འབྱུར་བས་”³ཞེས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐྱབས་
 སྤྱར་ཆོས་སྐྱེ་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རགས་པ་ཞི་བ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱུས་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། སྤོག་གྲངས་༥༣༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་སྤྱེ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་དེ་ལ་རང་འབྱུང་གི་། རྟོགས་བྱའི་ཆེད་དུ་བྱ་མོ་སྤྱིན།” ཞེས་གསལ།

2 སྐྱར་བ་ སྐྱེ་འབྱུམ་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱུས་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། སྤོག་གྲངས་༡༥༣༥

བདག་ས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོག་ས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་སྐྱེས་ས་
 ཅན་འབད་མེད་དུ་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སྒྲོལ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོག་ས་པའི་
 ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ། རྒྱ་མམ་དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐབས་གང་དུ་སྒྲེ་བ་བདེ་སྤྲད་ནས་
 དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟོང་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་¹
 གཉིས་སྤྲང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ནམས་ལོག་པ་ན་ལྟ་བ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་
 བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་
 ཅམ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་མཐུས་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཅམ་མིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཡིན་
 ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལོགས་པར་མ་གོ་བ་ནམས་ལ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པ་སྒྲེས་པ་
 ཡང་དབང་གསུམ་པར་ངོ་སྤྲད་དགོས་སོ། དེས་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་དབང་གསུམ་པའི་
 ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་ས་སམ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་རྟོག་སྒྲེ་སའང་ཆེ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོག་ས་པ་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་དགོས་སྒྲུབ་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
 པའི་ཤེས་པས་རང་གི་²ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཐོང་སྒྲུབ་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་
 མ་གོ་ན་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྒྲོགས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སྒྲེ་བའི་གཞི་རྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། སྒྲེ་མ་ལྟ་
 བ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཅི་འདི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།”³ ཞེས་རྒྱ་གར་
 པའི་རྟོག་ས་ལྟན་⁴སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་འདྲེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་གསུམ་པའི་ལྟན་སྒྲེས་མཐོང་
 ལམ་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་དཔེ་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐབས་འདིར་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་ས་པ་དང་དོན་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཀྱིས་རྟོག་ས་པའི་བྱུང་ངོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

1 བྱུང་ས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དབང་ལ། རྒྱུ་ལྟུང་གཙང་དབང་།

2 ཤེས་པ་ས་རང་གི་གཙང་དབང་།

3 རྒྱུ་ལྟུང་རྒྱུ་ལྟུང་ཆ་སྒྲོལ་དགོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། བན་ངག་སྒྲེ་མ། རྒྱུ་མ་ལྟ་གོག་གངས་༤༥༥

4 རྟོག་ས་ལྟན་དབང་དབང་།

མདོན་སྤྱི་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅོས་མིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་དང་། མདོན་སྤྱི་ཏུ་མ་
 རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་འབྲུག་པས་བཅོས་མའི་ལྷན་
 སྐྱེས་དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་ཉིད་ཏུ་གསུངས་ཏེ། སྡེ་མ་ལུ་པ་ལས། “བདེ་བ་རེས་འགའ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བས་ལྷག་པར་མོས་པས་སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནཱ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་
 དང་ལྷན་པར་སྒྲོམ་བཞིན་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་ནི་ཚུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཅོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་
 དོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་
 བརྟན་པ་མ་རྒྱས་པ་ཡན་ལག་མཐའ་དག་མ་ཡིན་པ་སྒྲོག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྐད་ཅིག་ཅམ་
 པ་འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྡེ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཅོས་མ་ཉིད་ནའང་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་དེ།^{2,3} ཞེས་སོ།། དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཆ་གཅིག་དང་བདེ་བའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པས། སྡེ་མ་ལ་རྩོམ་རྩེ་འཆང་གི་
 དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་མི་བསྐྱོད་པའི་དབུགས་དབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཁོ་ན་དབུགས་དབྱུང་བ་ནཱ་པ་གཉིས་སུ་སྤྱིས་པ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་པན་ཚུན་རྒྱས་བཟབ་པ་དག་མི་བསྐྱོད་པ་
 དང་རྩོམ་རྩེ་འཛིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྩོམ་རྩེ་འཛིན་པར་གདོན་

༡ མི་བརྟན་པ་ རྟེན་དབང་།

༢ བརྟུན་དོ།། སྤྱི་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༣ རྟེན་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་ལུ་པ། སྟོག་གངས་ ༡༠༡༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འད་སྟེ། “བདེ་བ་རེས་འགའ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བས་
 ལྷག་པར་མོས་པས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནཱ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྷན་པར་བསྒྲོམ་
 བཞིན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཚུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཅོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པར་བརྟུན་དོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་བརྟན་པ་མ་རྒྱས་པ་ཡན་ལག་
 མཐའ་དག་མ་ཡིན་པ་སྒྲོག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ཅམ་པ། འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྟེ། ཚུལ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཅོས་མ་ཉིད་
 ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པར་བརྟུན་དེ།” ཞེས་གསལ།

གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་འདི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་“བསལ་བ་”¹ དེ་ནི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་
 ཞེས་རང་གི་ངོ་བོ་རབ་ཏུ་གསལ་བའོ།”² ཞེས་དབང་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཁོ་ན་གོ་མས་པའི་མཐུས་ཤི་མ་དང་བལ་བ་ན་འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་
 བོར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་ཏིག་ཐོང་བ་ལས་ཀྱང་། “འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་མོ་མོ་རང་གིས་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནས་མཐའ་དང་
 མཉམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 མཆོག་ཏུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྟན་ཅིང་”³ བའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
 ཡང་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དེ་ཉིད་ལ་
 མན་ངག་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མོས་པས་སྒོ་མ་པ་ན་སྒོ་མ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་མངོན་
 སུམ་དུ་འགྱུར་ཁིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་སྤར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་དང་། “དེ་
 དག་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉིད་ནི། གཞན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ན་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་
 དུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་⁶བཤད་དེ། འདི་རྣམས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཆུལ་བརྗོད་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྐྱེ་མ། རྩེ་མ་ལྟ་བུ། ཤོག་གངས་ ༡༠བཟེ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆོག་གཅིག་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསལ་བས’ ཞེས་གསལ།

2 བརྟན་ཁིང་ དབུས་དབང་།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷུ་རྒྱ་ཀར་ལྷོ་ཞུ། དཔེས་པའི་དགའ་བའི་ལྟ་བུ་ཏིག་ཐོང་གི་རྟེན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མོ་མོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 གང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནས་མཐའ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 མཆོག་ཏུ་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་པར་བའི་མཆོན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཐབས་
 གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉིད་ལ་མན་ངག་རི་ལྟ་བུར་ལྷག་པར་མོས་པས་བསྒོ་མ་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། དེ་རྣམ་དང་མོ་རྣམ་མ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

4 བྱང་འདི་མ་རྟེན།

5 རྩེ་མ་པཞེས་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་མ།

པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ།། འདིར་བྱད་པར་གྱི་གཞི་སྒྲོབ་མ་དང་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་
 ལྟ་ཡང་ཡུམ་དུ་གསལ་པའི་ངང་ནས་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་སྐྱེ་པའི་
 ཆེ་ལྟ་པའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་པ་ལ་ངོ་སྤྱད་པ་འདིས། རྣམ་འབྱོར་པ་དང་ལས་རྒྱུའམ། རྣམ་
 འབྱོར་པ་དང་ཡེ་རྒྱུའམ། རྣམ་འབྱོར་པ་དང་སྤྱིང་གཞུགས་གྱི་རིག་མ་གཉིས་ལྟ་ཡང་ཡུམ་དུ་
 གསལ་པའི་ངང་ནས་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་
 བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་ལྟ་ཡང་ཡུམ་དུ་སྤྱང་བ་མཉམ་པར་སྤྱར་པ་ལས་བྱུང་པའི་བདེ་སྤྱིང་ལ་ངེས་
 པ་ཆེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དཔེར་ན། དཀར་མེད་གྱི་སྤྱིང་དུ་བ་ལང་གི་མཆོན་ཉིད་ངེས་པ་ན་དེའི་
 རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དོགས་པ་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟར་པའི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་དག་འདུས་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟེ་ལོག་གི་ལས་རྒྱུད་གཞུང་
 དབྱིབས་ཅན་གྱིས་སྟེ་པའི་གཏུམ་མོ་སྤྱར་པའི་མཐུས་སྤྱི་པོའི་བྱང་མེམས་ཞུ་བ་རྒྱུད་གིས་
 སྤྱར་དུ་²ཕུལ་བ་ནོར་བུར་གནས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས།
 “སྟོན་བཅོན་གཞུང་དབྱིབས་གཡོ་བ་ཡིས།། ‘སུམ་མདོ་ཡེ་ཤེས་མེ་སྤར་བས།། ཁམས་ཞུ་
 བས་ནི་བརྟུ་བྱག་ཆར།། སྤྱར་བ་མེ་ཉོག་ཀུན་ད་འདྲ།།”³ རྒྱུད་གི་སྤྱོར་བས་ཕུལ་བར་བྱ།།
 རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རབ་ཞི་བ།། ཆོས་སྤྱི་ཞི་བ་དེ་ཁོ་ན།། བདེ་བ་དེ་ཉིད་ནོར་བུར་འདུག །
 སྤྱད་ཅིག་འན་མེད་གཡོ་བར་བྱེད།། སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོ།།”⁴ ཞེས་དབང་གསུམ་པའི་
 སྐབས་སུ་གསུངས་སོ།། དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སོགས་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དུ་མས་རྒྱུད་དབྱ་
 མར་བརྟུག་ཅིང་། དེའི་བྱེད་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་སྤྱི་པོའི་བྱང་མེམས་ཞུ་བ་ལས་ཉིང་

སྐྱེས་པ་མེས་ཆེན་པའི་དབང་པ་

༡ རྟེ་ལོག་ དབྱས་དབང་པ་

༢ འབྱུར་དུ་ སྤྱ་འབྱུམ་དབང་མ། རྟེ་དབང་པ་ གཙང་དབང་པ་

༣ ཀུན་ན་ གཙང་དབང་པ་

༤ རྟེ་བརྟུ་རྒྱུད་འབྲེལ་ དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབང་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། མོག་གྲངས་༤༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
 ཅིག་རྒྱུད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ། ‘བཞི་བ་བཅས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། སུམ་མདོ་ཡེ་ཤེས་མེ་སྤར་ནས།། ཁམས་བཞུས་ནས་ནི་བརྟུ་བྱག་ཆར།།
 སྤྱར་བ་མེ་ཉོག་ཀུན་འདྲ།། ཞེས་གསལ།

དེ་འཛིན་སྐྱེད་པའི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཞིག་¹གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་དབང་འདིའི་
གནད་དོ་འཛོད་པའི་སྒོ་ནས་ལྟན་སྐྱེས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ཐག་ཆོད་
པར་གོ་བའི་ལྷ་བ་བན་པར་བྱས་ནས་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ཅམ་
མོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པར་མི་གཞུང་དོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཅོད་བསྐྱར་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དབང་གསུམ་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན། བརྟག་གཉིས་ལས། “གང་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ཆེ་བདེ་བ། དེ་སྤྱིར་བདེ་བ་
དེ་ཉིད་མིན། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པས་གང་སྐྱེས་པ། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པར་དེ་བརྟོད་བྱ། རང་
བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་ཞེས་བརྟོད།”² ཅེས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་། “དབང་པོ་གཉིས་བྱུང་
བདེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་སྤྱི། དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེ་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་
མ་གསུངས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལས་སྐྱེས་པ། གང་དུའང་དེ་ཉིད་ཅེས་³མི་
འབྱུང་།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་སྟམ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། ལྱང་དེ་དག་གིས་
ནི། ལས་དུས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པ་འགོག་གི། དབང་གསུམ་པ་སྟགས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའམ་
དེ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་སྒྲོན་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ལྱང་
དེའི་མཆོག་ཉིད་ནས། “གང་སྤྱིར་བདེ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ།” ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མ་ཡིན།
བདེར་གཤེགས་ཀྱན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མཁྱེན་པའི། བདེ་བ་ཀྱན་ཀྱི་གཙོར་

1 ཅིག་གཙོར་དབང་དུས་དབང་།

2 རྟེན་གསུམ་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་ རང་བཞིན་གཉིས། བརྟག་པ་སྤྱི་མཐུན་ལུ་བརྟེན་པ། སྟགས་གངས་93ན3

3 ཞེས་ དུས་དབང་།

4 རྟེན་གསུམ་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་ མི་སྤྱི་ལྟན་ཀྱི་ ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ སྟགས་གངས་94ན4 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“དབང་པོ་གཉིས་བྱུང་བདེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་སྤྱི། དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མ་གསུངས་སོ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལས་སྐྱེས་པ། གང་དུའང་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་།” ཅེས་གསུངས་པ།

ལྷུང་པས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། བདེ་ཆེན་མི་རྟག་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 རྟག་ཏུ་རྟག་།¹ "ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མིན་ཞེས་འགོག་པའི་བདེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ཉིད་ལ་གསུངས་པས། ལྷུང་དེ་ལྷུངས་སྤྱངས་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་འགོག་
 བ་ནི་སྟོབ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བདེ་བ་དེ་མེད་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་དེ་
 ཉིད་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཞེས་བཤད་། རང་གི་ངོ་བོའི་ལྷན་སྐྱེས་
 སམ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འབད་ཚེལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་
 བ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་འབྱུག་པ་ལ་བྱེད་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཞེས་བཛོད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྤྱི་ཏིག་ཐེང་བ་
 ལས། "ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་རང་ངོ་བོར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་འདི་རང་ཉིད་འབྱུང་ཞིང་གཞན་
 ལ་ལྟོས་བ་མེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་
 དག་འབྱུང་བ་དེ་ལྷུང་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་འདི་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 རྟེན་གྱི་ལོང་ནས་ལོང་དུ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ནམ་མཁའ་རི་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་²
 ཐུང་རོ།" ³ ཞེས་བཤད་། "ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེས་འགའ་བ་དང་རྟག་
 པའོ། རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆོག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་མཆོག་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཟད་
 བ་མེད་པ་དང་འདིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐུང་རོ།" ⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་
 ཟད་པ་མེད་པ་ལ་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ⁵ སྐད་ཅིག་དང་པོར་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་

¹ རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

² རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

³ རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

⁴ རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

⁵ རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

⁶ རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོག་གོ།

གཉིས་པར་ཡང་གནས་པའི་རྟག་པ་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དབང་དུ་
སོང་བའོ། ། འབྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་གས་ནས་བྱས་པས་མི་རྟག་
པའོ། ། ཆེན་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་བའི་དོན་ཡིན་པས་བསྐྱུ་ན་ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་
མི་རྟག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱི་ཉིག་སྤྱེད་བར་བཤད་ལ། མན་ངག་སྤྱི་མ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལྟ་སྤྱེས་མིན་
པ་ལ་བཤད་དོ། ། དབང་གསུམ་པ་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱེས་ཡིན་ན་དབང་བཞི་པ་
དང་ཁྱད་མེད་དུ་འབྱུང་རོ་སྤྱུ་པ་ནི་དབང་བཞི་པ་ངོས་མ་ཐེན་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འཆད་
པར་འབྱུང་རོ། ། རབ་བྱུང་ལ་དབང་གསུམ་པ་ཆོག་གིས་སྤྱིན་པར་དུས་འཁོར་ཅ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཏད་ནས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་¹ རུང་ལ། སྤྱེད་བ་ལས་
རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགག་བྱ་མེད་ན་དངོས་དབང་རུང་བ་དང་། དེ་ལའང་
དགག་བྱ་ཡོད་པའི་སྐབས་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱས་དབང་བསྐྱར་² བ་དང་། དེའི་རིགས་པ་རབ་བྱུང་གིས་གསང་དབང་བསྐྱར་³ བའི་སྒོ་བ་
དཔོན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བཤད་དོ། ། དེ་ལྟར་དབང་གསུམ་པ་སྐྱར་བའི་⁴ ཆོ་རུས་པ་རི་ལྟར་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་རོ། ། གཟུང་བར་མ་རུས་ན་དཔ་བྱས་བཏང་སྤྱི་
ཆུ་སྤྱེས་ལས་སྤྱི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲངས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་དཔ་ཆོག་གི་དོ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བཏང་བར་བྱའོ། ། དབང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་ན། སྦྱོར་བ་བདུན་པ་ལས།
“ཟླ་ག་ནམ་དག་ཅེས་⁵ བྱ་བའི།” དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། །”⁶ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་

1 དབང་སྐྱར་བ་ ལྟ་འབྲས་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

2 དབང་སྐྱར་བ་ གཙང་དབང་།

3 དབང་སྐྱར་བ་ གཙང་དབང་།

4 བསྐྱར་བའི་ རྟེན་དབང་།

5 ཞེས་ མ་དཔེ།

6 རྟེན་བསྐྱུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤི་རྟ་ལྟ་། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། སྟོག་གྲངས་ ༥༠༧༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་རྟ་མ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཟླ་ག་ནམ་དག་ཅེས་བྱ་བའི།” ཞེས་གསལ།

ལྷ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ལོ།། རང་བཞིན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི།། ལྷ་གས་
 གྱི་རྩེ་རྩེའི་རང་བཞིན་ནོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་ལ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཆོས་སྤྱིའི་རང་
 བཞིན་དུ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་བ་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་སོ།། དག་
 བྱ་ནི་སྦྱོར་བ་བདུན་པ་ལས། “བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་ལྷ་ཕྱི་ཡི།། དག་དང་ཉེས་པར་མི་
 འབྱུང་རོ།།”² ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། དམ་ཆོག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་³ལ་སོགས་
 འགོག་གྲ་སྒྲིམ་པ་མཆོག་ནི་སྦྱོན་པ་ལོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ལྷ་རི་ཀ་པས་བྱུང་
 མེད་མཐོང་ན་གཡོན་ནས་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་དམ་ཆོག་
 དུ་བཤད་དོ།། ལམ་གང་སྒྲིམ་པ་ལ་དབང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཐབས་གྱི་བྱུང་པར་ཆེ་བའི་
 བྱིར།། རྩེ་རྩེ་ལྷ་བྱུང་ཡང་དག་གནས།། མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར།། བརྒྱལ་
 བྱགས་ཆོག་རིམ་པ་བསྟན།། གཞུང་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིས།། ཆོས་ཀྱང་དཔེན་པར་
 འོགས་པའོ།།”⁵ ཞེས་གསུང་འཛིན་གྱིས་སྦྱོར་པའི་འོད་གསལ་མིང་གཉིས་པ་རྩེ་རྩེ་ལྷ་བྱུང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལོ།། འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པ་ལས། “སྦོལ་མས་
 བྱིའི་མའོན་བྱང་⁶དང་ནང་གི་མའོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་
 བལ་དང་འདོད་ཆགས་བར་མའི་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མའོན་དུ་བྱས་ལ། ལྷ་ག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་ཐོབ་པར་བྱའོ།།”⁷ ཞེས་དབང་

1 རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་སྟ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༢༠བཤ

2 རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་སྟ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༢༠བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། དག་དང་ཉེ་བར་མི་འབྱུང་རོ།། ཞེས་གསལ།

3 འཕྱི་བ་ རྩེ་དབང་

4 རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་སྟ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༢༠བཤ

5 རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་སྟ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༢༠བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་དང་གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཐབས་གྱི་བྱུང་པར་བྱེ་བའི་བྱིར།། མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་སྐྱབ་པའི་བྱིར།།
 བརྒྱལ་བྱགས་ཆོག་དེ་ལ་བསྟན།། ཞེས་གསལ།

6 བྱི་མའི་མའོན་བྱང་ དབྱས་དབང་

7 རྩེ་བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཏ་བྱུབ་ཆེན་ལྷ་རོ་པ། གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་རྒྱ་ཆེན་འབྲེལ་བ། འོག་གངས་ ༢༡ཅན་3 ལས་བྱུང་བ་

འདིའི་སྐབས་སུ་བཞི་པ་འོད་གསལ་མཆོན་ནས་ཕྱག་ཆེན་སྐྱབ་པར་གསུངས་སོ། ། ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་སྒྲིམ་ནི། ཡོན་དབུལ་གསོལ་གདབ་རིག་མ་གཏང། ། ལྷར་བསྐྱེད་
གསང་གནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད། ། བྱང་སེམས་
བརྟུང་ཁིང་དབང་དོན་བཤད། ། ཅེས་པའོ།

བཞི་པ་(དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་དང་། དུས་འཁོར་
བའི་ཕྱགས་སོ། ། དང་པོ་(རྒྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་)ལ་གཉིས། དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་ངེ་ལྷར་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། བྱང་བར་གསོལ་གདབ་མ་བཤད་ཀྱང་། ཏཱ་ལྷ་
པས། “ཁྱོད་ཞབས་བརྒྱའི་བཀའ་ངེན་གྱིས། གཙུ་པོ་དབང་བསྐྱར་རྣམ་གསུམ་ཐོབ། དེ་
རིང་རིན་ཆེན་བཞི་པ་ཡང་། བཀའ་ངེན་གྱིས་ནི་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།”² ཞེས་པས་ལན་
གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པར་³བཤད་པ་ལྷར་བྱའོ། ། ཁ་སྐྱར་ལས། “ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་
མོས་ན། ཆོག་གིས་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་བ།”⁴ ཞེས་སྟོབ་མ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་
མོས་མི་མོས་བརྟགས་ལ་མོས་ན་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གིས་སྐྱིན་པར་གསུངས་པ་ལྷར་སྐྱིན་
ནོ། ། བསམ་པ་ཤེས་ཚུལ་ནི། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱ་ཤེས་
ལྷར་།⁵ བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྟོ་ལྷན་གྱི། རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས། བཞིན་

ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། “སྟོབ་པས་ཕྱིས་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་ལྷ་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་། ཆགས་བྱལ་
དང་། འདོད་ཆགས་བར་མའི་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་ཏུ་བྱས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་ཐོག་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༡ རིན་ཅེན་ དབུས་དབང་།

༢ རྒྱ་བསྐྱར། རྒྱ་འབྲེལ། རྒྱ་སྐྱར་དཔོན་ཏཱ་ལྷ་པ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༣༡༠ནང་ ལས་བྱང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། ‘བདག་ལ་བཀའ་ངེན་རབ་ཏུ་སྟོལ།’ ཞེས་གསལ།

༣ གདབ་པའི་ རྒྱ་དབང་།

༤ བྱང་འདི་མ་རྟེན།

༥ རྒྱ་ཤེས་བྱ། རྒྱ་འབྲེལ་དབང་མ། གཙང་དབང་ དབུས་དབང་།

བའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིད་བཞིན་
 གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་
 ཡིན་པ་སྟེ།¹ ཞེས་ལུང་བྲངས་ནས་ངོས་བཟུང་ངོ་། དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། ཟེང་བ་ལས་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་
 ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ནི་སྒྲ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 དང་ཐ་མི་དད་པར་ཞུགས་པའི་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའོ། ། ཟུབ་པའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱའོ། ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དཔར་ནག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་
 ཏུ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་བཤད་དོ། ། ཡན་ལག་བདུན་ནི། དག་དབང་གྲགས་པས། “ཡོངས་
 སྦྱོང་རྟོགས་དང་ཁ་སྦྱར་² བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། སྤྱང་རྗེས་ཡོངས་གང་³ རྒྱན་མི་འཆད་
 དང་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་བདུན་བཤད་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྟུབ་བྱ་འདིར། བདག་
 འདོད་ཆད་མས་⁴ ཡོངས་བསྟོམས་སྒྲོ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསྟགས།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་
 ལ་ཡོངས་སྦྱོང་རྟོགས་པ་ནི་མཆན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྦྱའོ། དེས་ནི་ཆོས་སྐྱ་དང་སྐྱལ་པའི་
 སྐྱ་ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མི་མངའ་བས་སོ། ། ཁ་སྦྱར་ནི་དེ་ཉིད་

1 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་བ་པ། བདེ་མཆོག་གསལ་བའི་སྦྱུན་པ། འོག་གངས་239བ1 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དབང་བསྟར་བ་བཞི་པོ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདི་སྒྲ་དུ། དེ་ཉིད་འཕྲོ་བ་ལས་པའི་དོན་ལྡན་སྐྱུ་ཆོག་པར་བྱེད་པ།
 རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ། ཟུབ་པའི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་
 འཕྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསལ་པ།

2 དེས་བཟུང་ངོ་། དཔལ་དཔལ།

3 ཁ་སྦྱར་ དཔལ་དཔལ།

4 ཡོངས་གང་ དཔལ་དཔལ།

5 ཆེད་མས་ དཔལ་དཔལ།

6 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལྷག་གྲགས་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ། འོག་གངས་240ན2 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཡོངས་སྦྱོང་རྟོགས་དང་ཁ་སྦྱར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། སྤྱང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དོན་
 དང་ལྡན་པ་བསྟུབ་བྱ་འདིར། བདག་འདོད་ཆད་མས་ཡོངས་བསྟོམས་སྒྲོ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསྟགས།” ཞེས་གསལ་པ།

7 ཁ་སྦྱར་ དཔལ་དཔལ།

དང་མཚུངས་པའི་ལྷ་མོ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། མོངས་སྒྲུ་ཙམ་ཞིག་ནི་པར་ཕྱིན་
ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། འོན་དེ་ཅི་དགོས་ཏེ་ལུས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་དགའ་བའི་རོ་ཐོ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐམས་
ཅད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟག་པར་ཆགས་པས་སྦྱོད་པ་
རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་བས་སྒྲོམས་པར་འདུག་པ་བརྟན་ཏོ།¹ སྒྲུ་མ་མཁན་
གྱིས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲེས་བྱ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཁ་སྐྱོར་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་ལ། འདི་
ལས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བདེ་ཆེན་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ལུས་གྱིས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་བདེ་
བ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་ཡིད་བདེའོ། ཆེན་པོ་ནི་ཕྱིན་ཏུ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཐག་པ་མེད་པ་དང་གུ་ལོམ་པ་དང་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་གནས་པའོ། དེ་ལྷ་
བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞིག་² བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་བཟུང་ནས་³ མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས། “སངས་
རྒྱས་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་མི་ལམ་ལྷ་བུའོ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གཞན་
ཞིག་⁴ ཡོད་ན་དེ་ཡང་མི་ལམ་ལྷ་བྱ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའོ་ཞེས་ང་སྒྲུའོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། སྦྱོར་
བ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། ཕྱིན་པོག་རབ་ཏུ་བསྒྲོག་པའི་
ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བཞི་པ་བཤད་པར་བྱ།”⁶ ཞེས་དང་། “དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་མེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད། ཅི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་སྐས་རྣམས་གྱིས། འདི་བསྒྲོམས་

1 བརྟན་ཏོ། རྒྱེད་པས་ དབུས་དཔལ་།

2 མེད་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ་ དབུས་དཔལ་།

3 བཟུངས་ནས་ རྒྱེད་པས་ གཙང་དཔལ་།

4 གཞན་ཅིག་ གཙང་དཔལ་།

5 རྒྱེ་བཀའ། ཁྱི་བརྟན། ཀ་བརྟན་སྦོང་བ། བས་པོ་བརྟན་དགྲ་བ། འོག་གངས་344པ3 ལས་བྱུང་བ་ཟུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་
མི་ལམ་ལྷ་བྱ་དང་། སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏོ།” “ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་བས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འགགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཡང་མི་
ལམ་ལྷ་བྱ་དང་། སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའོ་ཞེས་པོ་སྒྲུའོ།” ཞེས་གསལ།

6 རྒྱེ་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡི་ཏ་སྤ་ད། སྦྱོར་བ་བདུན་པ། སྦྱོར་བ་བཞི་པ། འོག་གངས་344པ4

བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི།། ལུན་ལུས་ཆོག་པ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུག།།¹ ཅེས་སོ།། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལུན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཁའ་མེ་
ཏོག་གས་རི་མོང་གི་རྩ་²བཞིན་དུ་སོང་བའི་སྟོང་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས་མངོན་ལུས་དུ་བྱ་
བར་མི་རུང་ངོ་།། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། སྤྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
བར་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལུན་པའི་སྟོང་
ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་བྱིར་ངོ་།། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་ལུན་ཁིང་འཁྲོར་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལུན་པའི་སྟོང་ཉིད་ངོ་།། ཇི་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱུབ་
པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མི་འབྱུག་
པས། སྟོང་རྩེས་དེས་³གང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྩེས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་
བྱ་ལྟར་མི་ཏོག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའོ།། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་
ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལུན་པའི་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རབ་དུ་འཇུག་པས་ཞི་བ་
སྟོགས་གཅིག་པ་དང་སྟོང་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་
ཡིན་གྱི། སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་འཇུག་པ་དང་སྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ།། འཕོག་པ་མེད་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་དེ་དུས་ཅུང་ཞིག་བཞུགས་ནས་རྣམ་པར་
འཆད་པ་མིན་གྱི། འཁོར་བ་ཇི་སྟོང་པར་བཞུགས་ཏེ་སྟོང་རྩེས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
བྱིར་དང་སེམས་ཅན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་བྱིར་ངོ་།། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ལག་བདུན་དང་
ལུན་པ་ནི། སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱར་བདག་དག་དབང་གྲགས་པ་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏ་པ་ད། རྟོར་བ་བདུན་པ། རྟོར་བ་བཞི་པ། སོག་གངས་ 3359 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་བཞི་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་བསྟོས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི།’ ཞེས་གསལ།

2 རི་མོང་གི་ར་ རྟེན་དབང་།

3 སྟོང་རྩེས་དེས་ རྒྱ་འབྲས་དབང་ས། གཙང་དབང་།

འདོད་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆད་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་སྟེ་སྟོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་པའི་
 རྫོ་ཁྲོས་ཅན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཤིང་བསྟོན་དོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་
 འདྲུག་པ་དང་ཐོག་པ་དང་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་མིན་པ་ལ་བྱེད་ན། འགོག་པ་མེད་པ་ཡང་
 དུས་ཅུང་ཞིག་གནས་ནས་རྣམས་པར་འཛིག་པ་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་པས་ཡན་
 ལག་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན། རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཅམ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡང་ཡོད་པས། འགོག་
 པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུ་རན་ལས་མི་འདའ་བར་འཁོར་བ་རི་མིད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་
 ཡོད་དོ། ། སྟོར་བ་བདུན་པ་ལས་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་དང་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲུ་
 དང་ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུ་གསུམ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་སྒྲུ་མའི་དོན་དུ་མཛད་ལ། བྱི་མ་
 ལ། “དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་སྒྲུ་ཆེན་དང་། བྲལ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་བྱིར། སྟོར་བ་བདུན་
 པ་བཤད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ནས་འཁོར་བ་རི་མིད་དུ་བཞུགས་པར་བཤད་དེ་དོན་
 འདྲའོ། ། ཡན་ལག་དང་པོ་སྒྲུ་པར་བྱིན་² དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཡན་
 ལག་དང་པོ་གསུམ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། བྱི་མ་བཞི་ཐུན་མོང་བར་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དབང་བཞི་པའི་ཆོག་གིས་རི་ལྷར་བསྐྱན་པའི་རྩལ་)ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 བསྐྱེད་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་དེ་དབང་བཞི་པར་འཛིག་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མ་ན།
 བདེན་ཏེ་དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ལས། “དེ་ལྷར་སྒྲུ་དང་ལྔ་ཉིད་བྱིར། ཡང་གི་
 སྒྲུ་དོན་ལྔ་ཉིད་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲུ་དོན་སྟེ་ཉིད་བྱིར། བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་
 འདོད།”³ ཅས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི། རྒྱད་སྟེ་རྣམས་ལས། “དེ་ལྷར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།”⁴
 ཞེས་དབང་བཞི་པ་སྟོན་པ་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་བྲངས་ནས་དེས་མཆོན་ཏེ་དབང་

1 རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བའི་ཆེན་མོ། སྟོར་བ་བདུན་པ། སྟོར་བ་བདུན་པ། འགོག་གངས་ ༡༩ན།

2 བར་བྱིན་ དཔུས་དཔེར།

3 རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བའི་ཆེན་མོ། ཡན་ལག་བདུན་པ། འགོག་གངས་ ༡༩ན།

4 རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བའི་ཆེན་མོ། སྟོར་བ་བདུན་པ། སྟོར་བ་དང་པོ། འགོག་གངས་ ༢༠ན།

བཞི་པ་སྟོན་ལ། ཆོག་དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་སྐྱ་དང་ཡང་གི་སྐྱ་གསུམ་ཡོད་
 བའི་དོན་བཤད་ན་དབང་བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པས་བཞི་པ་ནི་སྐྱར་
 བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་འདོད་ཀྱི། གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་ལ་
 སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གསུམ་པ་དང་བཞི་
 པ་འདྲ་བར་བསྟན་ལ་འདྲ་ཚུལ་ནི། སྟོར་བ་བདུན་པ་ལས། “རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཡི། སྐྱ་
 ཆེན་ལྟ་བུ་བས་མི་ངོམས་པའི།” ཞེས་གསུམ་བྲག་དུག་ལྟར་སྟར་བ། མཆོག་ཀུན་ལྟར་པ་
 རིག་མས་འབྱུང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་དུས་སུ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡི་ཚུལ་དུ་གནས།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ལྟ་ཡབ་ལུས་འབྱུང་ནས་སྟོམས་པར་
 བྱགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་བྱགས་པར་
 སྟོན་ཏེ། འདིས་ནི་ཡོངས་སྐྱ་དང་ཁ་སྟོར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་དབང་བཞི་པ་ལ་ལྟར་པར་
 བསྟན་ཏོ།² ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱའི་དོན་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་
 རིག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་གཅིག་ཕྱིར་ངོ་སོ་དང་ལྟར་པ་ལ་བཤད་པ་ཡང་སྟོན་ཞབས་
 གིས་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཡབ་ལུས་སྟོམས་པར་བྱགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། སྟོབ་
 དཔོན་འདི་གཉིས་འདི་དག་ལ་དཔོངས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་གསུམ་པ་
 ལ་བདེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཐད་³ བཞི་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱ་མ་ལས་བྱུང་
 བྱགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བཞི་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྟར་པར་གསུངས་
 སོ། ། བྱུང་པར་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཐག་པ་མེད་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་རྒྱ་མི་འཆད་པ་དང་
 འཁོར་བ་རི་སྟོན་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་རོ། དེ་ཡང་དབང་གསུམ་པ་ལ་

1 རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཡི་སྐྱ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཡི་ཏ་ལ་ད། སྟོར་བ་བདུན་པ། སྟོར་བ་དང་སོ། རིག་གངས་ ༡༡ནམ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འཐད་སྟེ། “སྐྱ་ཆེན་ལྟ་བུ་བས་མི་ངོམས་པའི།” ཞེས་གསུམ་པ།

2 བསྟན་ཏོ། དཔུས་དབང་།

3 མི་ཐད་ དཔུས་དབང་།

འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་བཞུགས་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དབང་བཞི་པ་ལ་ལྟན་པར་བསྟན་
 པས་ལྟག་མ་ནམས་དང་ལྟན་པ་གོ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་སོ།། སྟོར་བ་བདུན་པ་ལས་ཡན་ལག་
 གྱི་མ་གསུམ་ལ་དབང་བཞི་གསུམ་གྱི་དཔེ་དོན་སྟར་ནས་བཞི་པ་ལ་དཔེ་དོན་སྟོར་བ་མ་
 མཛད་དོ།། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མང་བས་དེ་དག་ཏུ་ཡང་
 དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྟར་ནས་ཆོས་མཐུན་བཅིས་པས་ཡན་ལག་བདུན་
 ལྟན་ཤེས་པར་བྱའོ།། མདོར་ན་དབང་གསུམ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་བཞི་པ་རེས་པར་བྱེད་པའི་
 ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་སྟར་
 སྟངས་ཞིང་། དེ་ཡང་ལུས་དང་བྲལ་བ་མིན་པར་ཡབ་ལུས་ཞལ་སྟོར་པན་ཚན་འབྱུང་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཏུ་སྟངས་བ་དང་དེའི་རང་ནས་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྟེས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་དཔེར་བྱངས་ནས། དོན་འདི་ཐབས་གྱི་ཡན་
 ལག་དང་བཅས་པར་ཉམས་སུ་བྱངས་པས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སྟར་མོས་ནས་
 སྟོམ་པ་ཅན་མིན་པར་རང་གི་ལུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེས་སྟེས་པའི་སྟེ་ལོངས་སྟེ་
 དང་ཁ་སྟོར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 གནས་པ་རེས་འགའ་བ་མིན་པར་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཐུག་དེ་དབང་
 བཞི་པའོ་ཞེས་ངོ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་ཏུང་ཏུ་སྟབ་པ་ལ་དབང་
 གསུམ་འོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བདག་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་
 རྫོབ་སྟེ་མའི་རྫོགས་རིམ་དང་། སྟངས་པ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་
 རིམ་དང་། ལུས་སྟེ་མ་ལྟ་བུའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་དང་སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་དཔེར་མེད་ཏུ་སྟོར་པའི་བྱང་འཐུག་གསུམ་ཏུ་རེས་

པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ཉིད་ལྟ་ཡབ་ལྟས་དུ་སྒྲུང་བས་ཐ་མལ་གྱི་ར་རྒྱལ་བསྐྱོག་པའི་ངར་ནས་
 བར་གི་ཨ་ཉི་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་
 སོགས་བསྐྱེད་དེ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་དབང་གསུམ་པས་གཏན་ལ་
 བབ་ཟིན་པས། བཞི་བ་བྱུང་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་སྒྲ་མ་འདྲ་གཅིག་མེད་ན་གྲུབ་
 ཟིན་སྐྱབ་པ་ལས་མི་འདའོ། ། འོ་ན་དབང་བཞི་བ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མི་འདོད་དམ་སྙམ་ན།
 སྦྱིར་དབང་བཞི་བ་སྦྱར་པའི་ཆེ་སྒར་བཞིན་ངོ་སྤྲད་ནས་ཆོག་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་
 དབང་དེ་སྟོབ་མ་ལ་བསྐྱར་བ་དང་སྟོབ་མས་ཀྱང་དབང་དེ་ཆོག་གི་སྟོ་ནས་ཐོབ་པར་འཛོག་
 ཉི། སྟོད་བྱང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་བཞི་པའོ། ། དེ་ལྟར་ངོ་སྟོད་པའི་དབང་བཞི་བ་ནི་དབང་བཞི་
 པའི་གཙོ་མོ་ལ་ངོ་སྤྲད་དགོས་པས། འབྲས་བྱ་ལ་ངོ་སྤྲད་པ་སྒར་བྲས་པ་ལྟར་མང་པོས་
 གསུངས་ཀྱང་ལམ་དུས་སུ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་གསང་འདུས་ལྟར་ན་སྟོབ་པའི་བྱང་
 འདུག་དང་དུས་འཁོར་བ་ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནས་འོང་སྟེ། དེའི་རིགས་པ་
 གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དབང་བཞི་པའི་དོན་ཆ་མཐུན་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་ཡོད་
 དེ། སྐགས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་ནི་དབང་བཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་བདུན་བསྐྱེད་
 རིམ་པས་ཀྱང་ལམ་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆ་མཐུན་རི་སྒར་ཡོད་པ་ནི། སྦྱིར་བ་བདུན་
 པ་ལས། “དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་སྟུ། ལྷོ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཡི་གཟུགས།
 བཞིས་བསྐྱབས་སྟུ་ཅུ་གཉིས་སྟུ་གནས། གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་སྦྱིར་བ་ཡང་། ལྷ་མོའི་ལུས་
 བསྐྱེད་བྱིན་བརྒྱབས་པའོ། ། ཆོ་ག་དག་པར་རབ་བསྟན་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་འོ།
 རྒྱགས་རྗེས་རྒྱས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཆོ་ག་ལྷག་མར་བསྟན་པའོ། རུན་མོང་སྦྱང་བ་ཉིད་ལག་དང་

༡ འདྲ་ཅིག་དཔྱད་དཔལ།

༢ རོ་སྤྲད་དཔྱད་དཔལ།

༣ གསང་འདུས་པ་ལྟར་ན་དཔྱད་དཔལ།

༤ གཞན་པ་ཡང་སྟུ་འདུས་དཔལ་ལ་གཙོང་དཔལ་དཔྱད་དཔལ།

པ།། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིང་བ་འོ།། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གནས་སྐབས་སུ།། གོང་གི་བཞི་
ལ་གནས་བྱེད་ཕྱིར།།¹ བར་ཆད་མེད་ཅིང་འགོག་པ་མེད།། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་གསང་འདུས་
སུ།། ཉོག་པ་ཡི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ།། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ།། བཞི་པའི་དོན་ལ་སྒྲིང་
པར་འབྱུང་།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཞིས་བསྐྱབས་ནི་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་
བསྐྱབས་པའོ།། ཆོག་དག་པ་ནི་རྗེས་ཆགས་སོ།། ཆོག་ལྷག་མ་ནི་དབྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གོ། གསང་འདུས་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། སྐབས་ཐབས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་བཞི་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དབང་སྐྱར་དུ་རི་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན། རྒྱ་
དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་དག་པར་བྱེད་པས་དབང་སྐྱར་དུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རི་མ་མེད་པར་བྱེད་པས་
དབང་སྐྱར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་བྱི་མ་ལས། “དབང་བསྐྱར་³བ་ནི་གསུམ་དུ་དབྱེ།།
བྱམ་པའི་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ།། གསང་བའི་དབང་ནི་གཉིས་པ་ཡིན།། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་པ་སྟེ།། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།། རྒྱད་འདི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།”⁴ ཅེས་
སོ།། དེས་དབང་གསུམ་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་རི་ལྟར་ན་བཞི་པ་དབང་སྐྱར་ཡིན་པའི་
ཁྱད་ས་སུ་བྱང་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་།། ཞེས་པ་འདི་མ་ཐོས་སམ། ཐོས་
མོད་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པ་ཞེས་ཟེར་རོ་སྟུང་ན། ཅི་བཙོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་བཀའ་མི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་གང་གིས་ན་གསུམ་པ་ཉིད་བཞི་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

1 གནས་མེད་ཕྱིར།། རྟེན་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 རྟེན་བསྐྱེད་ཀྱང་འགྲེལ། བེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏུ་བླ་ད། ཤོག་གངས་26བ7 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔེ་མེད་བདེ་ཚིགས་ཡེ་
ཤེས་སུ།། རྒྱ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཡི་གཞུགས།། བཞིས་བསྐྱབ་སྐྱ་དུ་རབ་ཏུ་གནས།། གང་གི་བཞི་ལ་གནས་བྱེད་ཕྱིར།། བར་ཆད་མེད་
ཅིང་འགོག་པ་མེད།། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་གསང་འདུས་སུ།། ཉོག་པ་ཡི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས།། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ།། བཞི་པའི་དོན་
ལ་སྒྲིང་པར་འབྱུང་།།” ཞེས་གསུངས།

3 དབང་སྐྱར་ དབྱས་དབང་།

4 རྟེན་བསྐྱེད་ཀྱང་འགྲེལ། བེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལི་ཏུ་བླ་ད། ཤོག་གངས་26ལྷན་གསང་གཞུང་
ལས་འདུས་པའི་བྱི་མ་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་ཆོག་རི་བཞིན་མ་རྟེན་བས་འདུས་པའི་དབང་བསྐྱར་མཛོར་བསྐྱས་སུ་བྱངས་བ་ཁྱད་ས་སུ་
བཙོམ་ཡོད།

སྟོན་པ་ན་གསུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་དང་འབྲ་བ་ཅས་ལས་རི་ལྟར་དུ་འབྲ་བའི་ཚུལ་གསལ་
བར་མ་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་སྟེ། རོར་བྱར་
གནས་པའི་བདེ་བ་གསུམ་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་པ་དང་། དབང་
གསུམ་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་བྱང་སེམས་སྟེས་སྐྱངས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། གསུམ་པའི་དེ་མ་ཐག་
དུ་རིག་མ་གཞན་ལ་མོངས་སྟུང་¹པ་ལ་བཞི་པར་འདོད་པ་སོགས་འདོད་པ་བཅུ་བདུན་
བཞོད་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་བཞེས་བརྟགས་པ་དེ་རྣམས་བདག་བཞི་པར་མི་འདོད་དེ་ཡན་ལག་
བདུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་གསེབ་ནས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་
མ་ཐག་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟུན་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བཞི་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རོ་མོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱ་བསྟོམ་པ་དབང་བཞི་པར་འདོད་པ་བྱང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་
ཐག་དུ་ཞེས་བཤད་པས་བདེ་བ་ལ་སྟོང་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བཞི་པ་
ཡིན་སྟེ། དེ་འབྲའི་རིགས་མང་བར་སྤང་རོ།། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་དང་ཐབས་ཤེས་བྱང་འཇུག་བཞི་པར་བྱེད་པའི་དབྱེར་མེད་ལྷགས་དང་
བྱང་དུ་འཇུག་ལྷགས་མཐའ་མ་ཆོད་པར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་བཏགས་ལ་རྒྱད་དོན་དུ་
རྫོམ་པ་རྣམས་བཀག་ནས། དབང་བཞི་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངོས་བཟུང་བའི་²
གཞུང་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ཅ་འགྲེལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་སྤང་བ་ཅ་འགྲེལ་དང་
སྟོང་བ་བདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་དང་
དཔལ་འཛིན་དང་ཨ་བྱ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་བཤད་པ་བཞིན་དབང་བཞི་པ་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་ལྷགས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་)ནི། དུས་འཁོར་ཅ་འགྲེལ་ལས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་
དབང་སོགས་བཞི་པ་བསྐྱར་ལྷགས་³གཉིས་གསུངས་པ་ལས་བྱས་དབང་གཉིས་ནི་བཤད་

¹ མོངས་སྟུང་ སྟུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དཔལ།
² བཟུངས་པའི་ སྟུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྟེན་དཔལ། གཙང་དཔལ།
³ སྟུར་ལྷགས་ སྟུ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

ཐེན་ལ། རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའི་¹གསང་དབང་སྤྲུལ་མ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་རྩ་ག་ལ་
 བལྟས་པས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ཡང་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་འབྲེལ། རྒྱུད་
 རྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་གསང་དབང་གི་མ་ནི། རྩ་མས་ལོ་བཅུ་
 གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་གྱི་རིག་མ་དགུ་ལ་འདོད་པ་རྒྱུད་ནས་ས་མོན་དང་བཅས་པའི་
 རོ་རྒྱུ་ལོ་མའི་ཁར་བཅུག་པ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱར་རོ།² དེ་བཞིན་དུ་དབང་གསུམ་པ་སྤྲུལ་
 མ་ནི་རིག་མ་གཅིག་དང་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བར་གྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་
 མ་ནི་རིག་མ་དགུ་གང་དང་གང་ལ་འདོད་པ་སྦྱོང་བར་རུས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱུང་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བའོ། དབང་བཞི་པ་སྤྲུལ་མ་ནི་ནོར་བུར་བྱང་སེམས་གནས་པ་ཕྱིར་
 མ་ཐགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་བཞི་པའོ། འདི་སྐབས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་དབང་གསུམ་པར་བཤད་ལ། དེ་ཐོབ་བྱུང་དབང་བཞི་པ་མ་ཐོབ་
 པས་རྒྱུད་སྤྲེ་རྫོགས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་དབང་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་སྒྲོར་ནས་འདི་ཐོབ་ན་རྒྱུད་
 རྫོགས་པར་ཉན་དུ་རུང་ཡང་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་པ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་
 ཐོར་མི་རུང་བར་བཤད་དོ། རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ལ་བྱས་དབང་དང་གསང་དབང་དང་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པ་ཐོབ་དགོས་པ་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནས་མ་བཤད་ལ་
 དབང་བཞི་པ་སྤྱི་མ་ཐོབ་དགོས་པར་ནི་འབྲེལ། དེ་ལ་གཞན་རྣམས་སྤྲུལ་པ་དོན་དམ་གྱི་འཕ་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཞེས་པ་དེ་དགའ་བས་³བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དགོད་པ་”དང་ལྟ་བ་དང་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་གཉིས་གཉིས་སྦྱར་བ་
 ཞེས་པ་དབང་རྣམས་པ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉིས་
 གཉིས་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་

¹ སྐྱར་བའི་ རྒྱུ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

² སྐྱར་རོ། རྒྱུ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

³ དགའ་བས་ རྒྱུ་འབྱུང་དབང་ལ།

སྤྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མི་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་
པ་ནི་གཉིས་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་གསུངས་ལ། གཉིས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་
དང་བདེ་བ་ལ་ལན་གཅིག་²མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། རྒྱུད་ལས། “དེ་ལས་སྤྱི་འདྲ་འདས་
པའི་བདེ་བ་འཕྲོ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྤྱི་པ་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ།”³ ཞེས་མི་འགྱུར་
པའི་བདེ་བ་ལ་བཞི་པར་བཤད་པས་བདེ་བ་གང་བྱུང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་གི། ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་དགོས་སོ། དེས་ན་བདེ་བ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་
པ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་གི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་ཀྱི་
སྟོང་གཟུགས་དགོས་སོ། དབང་བཞི་པའི་བདེ་བ་དེ་ལ་མཆོག་དམན་གཉིས་ལས་མཆོག་
ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་འི་སྤྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་མ་མཐོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་མཆོན་
ཉིད་མི་ཆོད་པ་སྟེ། དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་
དབང་མཆོག་ཐོབ་པའོ།”⁴ ཞེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་བཞི་བ་ཉིད་དབང་བཞི་པའི་མཆོག་གས་
གཙོ་བོར་གསུངས་སོ། འོ་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སྤྱི་མཐུན་པའི་དབང་བཞི་པ་དེ་
གཉིས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་འི་ལྷན་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུད་ལས། “ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་⁵རྒྱལ་ལྷན་ཉམས་པ་
ནམ་མཁའ་དང་མཆུངས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། ལྷ་ཆོགས་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་⁶སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱང་།

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ དེགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སོག་གྲངས་༢༡༥༧༧ ལས་བྱུང་བའི་
ནང་ནས་ཆོག་གཅིག་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཆོད་པ་’ ཞེས་གསལ།

2 ལན་ཅིག་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་པ་ རྩེ་དབང་། གཙོ་བོར་དབང་།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ༡ བསྐྱར་རྒྱུད། ལེའུ་ལྷ་པ། སོག་གྲངས་༡༡༣༥༡

4 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ དེགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད། དབང་ལེ། སོག་གྲངས་༤༡༧༡

5 དྲང་ཁིང་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་པ་

6 དྲང་ཁིང་ གཙོ་བོར་དབང་། དབྱས་དབང་།

7 དྲང་ཁིང་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་པ་

དབྱེར་མེད་དུ་མི་གཞུང་སྟེ། གཞུང་གཞན་ལས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་དང་ཅུང་མི་འབྲུལ།
འདི་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “རྣམ་པར་བཅས་ཀྱང་རྣམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་ཤེས་རབ་མ་སྟེ་དེ་
ཡིས་འབྱུང།། རྟེ་འཛིག་སྤངས་པའི་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ཆོད་པ་ལ་སོགས་བདེ་བ་
སྤངས།།” སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་མཛད་སྟེ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་ཁིང་དུས་གསུམ་ཡང་
དག་རིག །ཀུན་མཁུན་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་གཉིས་མེད་དེ་ཉིད་ལ་
ཕྱག་འཆེལ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་རིག་མས་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་བཞུགས་པས་ཁ་སྐྱོར་དང་བདེ་ཆེན་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་
ཆང་བ་ཡིན་ལ། མོངས་སྟེའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་མི་བྱེད་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་དོན་ཡང་ཆང་བས་
འབྲས་བུའི་དབང་བཞི་བ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དུ་འོང་བ་གཞན་རྣམས་དང་འབྲུལ། ལམ་
དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་ཡང་རྗེས་བྲན་ནས་མ་བརྟགས་པའི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་
ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡོད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ། སྐབས་
དེ་དག་ནས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
པ་ནི། སྟོང་གཞུགས་གང་ཡིན་གྱིས་མི་ཆོག་གི། སྟོང་གཞུགས་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་ལྟ་བུའི་རིག་
མར་ཤར་བ་དགོས་སོ། །དེའི་སྐབས་སུ་ལུས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་སོང་བ་
མེད་ཀྱང་ཡིད་དོན་མ་བརྟགས་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་འཆར་བས་དེ་འབྲས་བུའི་སྟོང་གཞུགས་དང་
མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་མོར་དབྱེར་མེད་པ་ལ་དབང་བཞི་བ་ཞེས་
བྱ་ཡི།² བདེ་བ་གཅིག་ཕུ་ལ་འཛིན་པའམ་སྟོང་པས་རྒྱས་བརྟབ་པ་སོགས་ལ་དབང་བཞི་
པར་མི་གཞུང་སྟེ། ལྡན་སྟེས་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་།
“ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 8 རིགས་ལྡན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་དུ་མེད་པོད། དབང་ལེ། སོག་གྲངས་102/བ3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་སྐྱ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འབྲུལ་སྟེ། རྣམ་པར་བཅས་ཀྱང་རྣམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་མ་སྟེ་དེ་ཡིས་འབྱུང།། རྟེ་འཛིག་སྤངས་
པའི་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་དང་ལྡན་བཞད་པ་ལ་སོགས་བདེ་བ་སྤངས།། ཞེས་གསལ།

2 རྟེའི་ གཅོང་དབང་ དཔུས་དབང་

བ་རབ་དུ་གསལ་བའི་མཆན་ཉིད་དོ།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཞུགས་དང་ཆོགས་བ་
 ཡན་དུ་མར་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། ལུས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ལྷར་²མ་བརྟགས་བར་སྤང་བ་
 དང་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་མོར་སྤྱེས་བ་གཉིས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 བ་ནས་འོང་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་དེ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་དག་གི་གནད་ཀླམས་དམིགས་བྱེད་པར་བརྟེན་སྤྱད་པས་དབང་
 བཞི་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཅམ་མམ་དེ་ལ་ལྟ་བས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཅམ་
 ལ་དབང་བཞི་པར་ངོ་སྟོན་པས་³ནི་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་གནད་ཅིན་པར་མ་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྷར་ན་
 རོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་བ་ལ་ནི། གསུམ་བ་དཔེར་སྒྲུངས་ནས་བྱེད་མི་བྱེད་གང་ཡིན་གྱང་
 ལུས་སེམས་རྩེད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིའི་རིགས་ལ་འདི་བ་དང་རྒྱད་གཞན་ཀླམས་འབྲེལ་ཁོན་
 གྱང་དབང་བཞི་བ་ལ་སྟོས་ཀྱི་བཤད་བ་དུས་འཁོར་གྱི་སྟོར་མང་ངོ་། དེ་ལྷར་སྤར་བཤད་
 བ་ལྷར་གྱི་བརྟེན་ལགས་པར་སྒྲ་མས་སྟོབ་མ་ལ་འབྱོར་ན་དེའི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་དབང་
 བཞི་བ་ཆོག་གི་སྟོན་མཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་གྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་འཛོལ་གོ། སྟོན་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་སྤྲོ་མོ་སྟོང་བ་དང་ངོ་རྩེ་གསུམ་དཔེར་མི་བྱེད་པའི་སྤྱུ་འགྲུབ་
 པའི་སྐུལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་། རྩེད་འཇུག་གི་རྩོགས་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ།
 དབང་ཀླམས་ལ་དག་བ་བརྟེན་དགོས་པར་དུ་རི་ཀ་བས་བཤད་ལ་འདིའི་དམ་ཆོག་ནི། “ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྟོག་ཆགས་གསད་པར་བྱ། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ཀླམས་སྤྱད་ནས། མ་བྱིན་པར་ཡང་
 ཁྱོད་ཀྱིས་འོང་།”⁴ ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱན་ཆོག་སྟོས།⁵ ཞེས་དུ་རི་ཀ་བས་གསུངས་སོ།
 སྟོམ་ནི། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྟོབ་མ་ལ། ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་དཔེར་བྱས་ནས། ཡན་ལག་

1 རྩེ་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ད་རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་སོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུག། སོག་གུངས་༢༡༩ནང་།

2 ལྷར་ སྤྱུ་འགྲུབ་དབང་མ།

3 རྒྱད་པས་ དཔེར་དབང་།

4 ཁོངས། སྤྱུ་འགྲུབ་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཅོད་དབང་།

5 རྩེ་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཐ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་བ། འཁོར་མོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལ། སོག་གུངས་༢༡༩ནང་།

བདུན་ལྔ་འབྲས་བྱའི་དབང་།། དེས་པར་བྱས་ནས་དག་པ་སྤྱོད།། ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་(དབང་གི་མཐའ་ཉེན་གྱི་ཆོག་)ལ་གཉིས། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་། རྗེས་
གནང་དང་དབྱགས་དབྱང་པའོ།། དང་པོ་(བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་)ནི། འདིར་བརྒྱལ་ཞུགས་
གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ནི། དབང་བཞི་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
ཤེས་རབ་མ་དེའི་ལག་པ་སློབ་མའི་ལག་པར་བཞག་ལ་དེ་གཉིས་རང་གི་ལག་པ་གཡོན་
པས་བཟུང་ཉེ།¹ རྫོང་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་གཡས་པ་སློབ་མའི་མགོ་པོར་བཞག་ནས།
འདིར་ནི་ཁྱེད་རྣམས་དཔང་པོ་ཡིན།། བདག་གིས་འདི་ལ་འདི་གཏད་དོ།། ཞེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་དཔང་དུ་བཅུགས་ཏེ། ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་མིན།། འགྲོ་
གསུམ་འདི་ཡང་དག་པ་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་འདི་དང་བྲལ་བར་ནི།། ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་
ཅིག། འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། རིག་མའི་²བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་མེད།། མྱོངས་
པ་གང་གིས་འདའ་བྱེད་པ།། དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་མེད།། ཅེས་བརྗོད་ནས་རིག་
མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པར་བྱའོ།། འགྲོ་གསུམ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་པ་སྤྱི་མ་ན་
བཞུགས་ཏེ་ཕྱང་ཐད་ཅམ་མི་འདའོ།། འདི་རྣམས་འདུས་པ་སྤྱི་མར་དབང་གསུམ་པའི་རིག་
མ་སློབ་མ་ལ་གཏོད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་མང་པོར་ཡང་མཛད་ལ།
སློབ་དཔོན་འདིས་རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་གར་མཛད་དོ།། མཆོན་ཉིད་ལྔ་
པའི་རིག་མ་³དོར་བའི་ཐབས་གཞན་གྱིས་སྤྱར་དུ་འཆང་མི་རྒྱ་ཁིང་དུ་རི་ཀ་པས། “འགྲོ་བ་
གསུམ་ནི་དག་བྱེད་པས།།”⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡང་འདིས་དག་པར་བྱེད་
པ་དེའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདི་དང་བྲལ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་ཅིག། རིག་མ་མཆོན་ཉིད་

¹ བཟུངས་ཏེ། སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱས་དཔར།

² རིག་མའི་ གཙང་དཔར།

³ རིག་མ་ གཙང་དཔར།

⁴ ལྷེ་བཟོན། རྒྱུད་འབྲེལ། བླ་སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱི་མ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་༢༡༥བཤེ ལས་བྱུང་
བ་ཕྱང་མི་འདམ་ལྷེ། “འགྲོ་བ་གསུམ་ནི་དག་བྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

ཆང་བ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱབ་བ་འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིག་
མའི་བརྟལ་ཞུགས་སྒྲུབ་མེད་པའོ། དེ་འདྲ་བའི་འདོད་ཡོན་ལམ་བྱེད་པ་སྒྲོངས་བ་གང་
གིས་འདབ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཆེ་འདིར་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉེ་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྫོང་མེའི་བརྟལ་ཞུགས་ནི། དེ་ནས་སློབ་མ་རྫོང་མེའི་སེམས་དཔའི་གཞུགས་
སྤྱ་བ་བྱེད་ལ། འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཉིད། རྫོང་མེ་སེམས་དཔའི་བྱུག་ན་གནས།
བྱུག་ན་རྫོང་མེ་བརྟལ་ཞུགས་བརྟན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་རྟག་ཏུ་བྱུངས། ཞེས་བརྫོད་ལ་
རྫོང་མེ་འཛིན་ཏུ་གཞུགས་པོ། སློབ་མས་ནི། ཡོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་སི་རྩི་བརྩ་ས་མ་ཡ་ཉིལ་ཨེ་ཏ་
སྐྱ་རྩ་ར་ཡ་མི་བརྩ་སཏུ་རྩི་ཉི་ཉི་ཉི་ཉི་རྩྱ་ཞེས་བརྫོད་ཅིང་གཞུང་བར་བྱའོ། ཆོགས་བཅད་
དང་ཐུགས་དེ་གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་རུམ་བྱ་དང་མོ་དང་གུར་གྱི་ལེའུ་བཞི་བ་ལས་
གཞུངས་པོ། འདི་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའོ། དེ་ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
གང་དེ་རྫོང་མེ། ཞེས་གཞུངས་པའི་རྫོང་མེ། དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རྫོང་མེ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་པོ། གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྫོང་མེ་འདི་རྫོང་སེམས་ཀྱི་ལག་ན་འདུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་དེ་ཚོ་བ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བཅང་བར་བྱའོ། འདི་གང་གི་བརྟལ་ཞུགས་ཡིན་སྐྱམ་ན་བྱུག་ན་རྫོང་མེའི་
བརྟལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་བརྟན་པའོ། བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་དོན་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གྱི་དོན་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། རྫོང་
ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བའོ་ཞེས་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་བཞད་དོ། རྫོང་མེའི་དབང་ནི། འོད་དཔག་
མེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོང་མེ་མ་འོད་དཔག་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལག་ཏུ་
གཏད་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རུས་པ་དགོད་པ་ཡིན་ཞིང་།
རྫོང་མེའི་དམ་ཆོག་ནི། རྩྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོང་མེ་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཛ་ཏུ་བརྟལ་ནས་སློབ་མ་
རྫོང་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། རྫོང་མེའི་བརྟལ་ཞུགས་ནི། སློབ་མ་

རྟོག་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟོག་སེམས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་རྩེ་རྩེ་དེ་མ་བྲལ་
 བར་ཆོངས་ཤིག་ཅེས་གོ་བར་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། སྟོབ་མས་
 འཛིན་པའི་དུས་སུ་བརྟོག་པའི་ལྷགས་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱལ་
 པའི་རྩེ་རྩེ་དམ་ཆོག་འདི་བདག་ལ་བཞུགས་ཤིག་རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའ་གཞུང་བར་བསྐྱེད།
 ཞེས་པ་སྟེ་ལྡེ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒོས་ཀྱིས། ཉི་ལུས་ནི། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་རྒྱ་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པར་བཤད་དོ། སྟོན་པའི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཆོག་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་དང་བདེ་མཆོག་དང་ཀྱི་རྟོག་ལ་སོགས་པ་
 གང་ཡང་རྒྱུད་པའི་སྟོང་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཁ་རྒྱུ་ག་དང་ཅང་ཉེཅུ་དང་བརྒྱའི་སྟོན་རྣམས་ལ་
 ལན་གསུམ་བརྒྱས་ལ། རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱག་རྒྱ་འདི། བྱི་དང་ནང་ན་ཡང་དག་གནས།
 དེས་ན་ཁ་རྒྱུ་ཅང་ཉེཅུ་སྟོན། བྱིན་པ་དཔའ་ཐོས་གཞུང་བར་གྱིས། ཞེས་བརྟོག་ཅིང་འཛིན་
 དུ་གཞུག་གོ། སྟོན་ནི་ཐོད་པའོ། ལྷལ་དེ་ལྷར་ལྷར་བ་ནི། དེས་བྱ་ཞབས་ཀྱི་དབང་ཆོག་ལས་
 ཟུང་བཤད་དོ། རྟོག་སེམས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཐོད་པ་སོགས་འདི་རྣམས་ལ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 བྱག་རྒྱ་ཡོད་པས་དེ་བཅས་བྱེད་དུ་བཅང་དགོས་པ་དེས་ན་ཞེས་སྦྱར་རོ། གསུམ་པོ་དེ་ལས་
 གཞན་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་དུ་རྒྱད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 གཙོ་པོའི་སྟོང་པོས་བསྐྱགས་ལ་སྦྱར་ལྷར་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ། དེ་ལྷར་ཡང་འདུས་པའི་ལེའུ་
 བཅུ་བྱག་པ་ལས། “གཞུགས་ནི་ཐོར་ཚུགས་དབུ་རྒྱན་འཆང་། ཆེན་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་
 འདྲ། ཆོག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བྲ། ལྷགས་ཀྱི་སྟོན་པས་ཀྱན་དུ་བསྐྱམས། སྟོང་བྱ་ཅ་
 བ་འབྲས་བྱ་རྣམས། བཟའ་དང་བཅའ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན།”³ ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
 རིག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྒྲངས་པས་སྟོན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ཆོག་

1 བྱེད་པས་ ལྷ་འདུས་དཔའ་མ། རྩེ་དབང་།

2 ཐམས་ཐཤད་ དུས་དཔའ་།

3 རྩེ་བཀའ། ལྷ་འདུས། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་བྱག་པ། སོག་གངས་934བ6

དེའི་རྒྱུ་ལྡན་པ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་གསུང་ཐུགས་དོ་རྒྱུ་ལྡན་པས་རང་རང་
གི་རིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། གང་ཡང་སྦྱེས་
པའམ་བྱད་མེད་སྦྱོད་པའི་བརྟམ་ཁྱུགས་ཁྱུག་། བྱད་མེད་ནི་དོ་རྒྱུ་ལྡན་པས་མཛད་པའི་བྱད་
མཛད་མེ་ཏོག་འཕོག་པའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད། སྦྱེས་པ་ནི་བདེ་དཔེས་ལ་
སོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་སྦྱང་ཁའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྱག་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་
ལ། བརྟམ་གཉིས་ལས། “འཁོར་ལོའི་གཟུགས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ། རྣ་ཆའི་བདག་ཉིད་འོད་
དཔག་མེད། མཁུལ་གྱི་ཐོང་བ་རིན་ཆེན་དབང་། ལག་པ་རྣམས་པར་སྦྱང་མཛད་པར།” སྐྱ་
རགས་ལ་ནི་དོན་ཡོད་གནས།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་དང་རྣ་ཆ་དང་མཁུལ་
རྒྱན་དང་གདུ་བྱ་དང་སྐྱ་རགས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འོད་དཔག་མེད་
དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དང་རྣམས་སྦྱང་དང་དོན་ཡོད་བྱུང་པའི་གཟུགས་སུ་སྦྱང་ཅིག་གིས་
བསམས་ལ། དེར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷར་སྦྱུན་བྱངས་པ་བཅུག་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་བྱུག་རྒྱ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་སོས་པས། ཨི་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་ལ་རྩ་རྩ་ལ་མར་ད་མར་
ད་བརྩ་རྩ་ལ་མར་⁴སྦྱུ། ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་པ་ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་མགོ་
མོར་དོ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་བརྩོད་ཅིང་གཞག་པར་བྱའོ།། ཨི་བརྩ་
རྩ་རྩ་ལ་མ་ལ་སྦྱི་བྱ་བྱ་བྱ་བྱ་ཨ་རོ་ལིག་མར་⁵སྦྱུ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་རྣ་རྒྱན་

༡ མོག་པའི་ དབྱས་དབང་།

༢ སྦྱང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༣ གྲེ་བ་གཤ། རྒྱུ་ལྡན་པ་ ར་བརྟམ་གཉིས། བརྟམ་པ་སྦྱ་མའི་ཡེ་ཤེས་ལ། མོག་བྱངས་མན་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ལྡན་པ་
དང་བཞི་པ་གཉིས་ཏུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མཁུལ་གྱི་ཐོང་བ་རིན་ཆེན་བདག་། ལག་གདུབ་རྣམས་པར་སྦྱང་མཛད་པརྩོད།’ ཅེས་གསལ།

༤ རྩ་ལ་མར་ དབྱས་དབང་།

རྩ་ལ་མར་ རྩ་ལྡན་དབང་མ།

༥ ཨ་རོ་ལིག་མར་ དབྱས་དབང་།

ཨ་རོ་ལིག་མར་ རྩ་ལྡན་དབང་མ།

གཉིས་ན་བ་དག་ལའོ། ཡོ་བཟུ་སྤྱི་¹ཏ་མོ་བེ་རྩ་མ་ན་ས་མ་ཡ་སྤྱི་ཨ་ཏི་རྩ་རྩིག་པར་²
 སྤྱི་ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་པའི་མགུལ་རྒྱན་མགུལ་བར་དོ། ཡོ་ཤུ་ཤུ་ཏ་བ་ར་མ་ཤུ་ཤུ་
 ཏ་ཨེ་བྱ་ཏི་ཇི་ན་ཇི་ག་རྩི་པར་སྤྱི་ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོས་པའི་ལག་རྒྱན་གཉིས་གདུ་བྱ་
 བཞེན་ལག་བ་དག་ལའོ། ཡོ་ཤུ་ཤུ་ཏི་ཏི་ཏི་ཤུ་རྩིག་པར་³སྤྱི་ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་
 པའི་སྐ་རགས་ཞེད་བ་ལའོ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་
 བ་ལྷང་ལ་ལྷ་མོ་ཞེས་བ་གཞུག་པར་བྱའོ། ཡང་དག་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་ལ་རིམ་བ་
 བཞེན་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོད་པའི་⁴གཞུགས་ཞེས་དང་། རྩ་རྒྱན་གཉིས་ནི་གསུང་དོ་རྗེ་ཞེས་
 དང་། མགུལ་བའི་ཐོང་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ལག་གདུབ་རྟག་པའི་བདག་ཉིད་
 དོ། ཞེས་དང་། སྐ་རགས་དོན་ཡོད་བྱུབ་བ་ནི། ཞེས་བཅུག་ནས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་གདོན་པར་བྱའོ། སྤགས་ལྷ་ནི་གུར་ཀྱི་དགུ་བ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱད་
 གཞན་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱོད་པའི་ཡན་ལག་གྲང་འཛིན་དུ་གཞུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ⁵ དེ་
 རྩ་སྐྱེས་བ་དང་བྱད་མེད་ལྷ་སྤངས་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་དུ་དཔའ་
 བོའི་སྐྱོད་པའི་བརྟལ་ཞུགས་ལེན་བ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་སྐོ་ནས་མགོ་ཐོང་དང་སྤག་སྤགས་
 ལ་སོགས་པའི་བརྟལ་ཞུགས་བྱད་པར་བ་སྐྱོན་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐོས་ཆོས་སུ་
 སྤང་བས། སྐྱི་འཕྱའི་སྐབས་སུ་རེ་ཞིག་⁶མ་བཟོད་དོ། བྱད་བསྟན་བ་ནི། དེ་ནས་སྐོབ་དཔོན་
 དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པའི་རྩལ་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཁ་རྩེར་
 གཡོན་པ་སྤྱིང་གར་བཟུང་ཁིང་། ⁷ གཡས་བ་མི་འཛིགས་བ་སྐྱོན་པའི་ཕྱག་རྒྱས། མིད་པའི་

¹ སྤྱི་ དབུས་དབང་།

² རྩིག་པར་ དབུས་དབང་།

རྩིག་པར་ སྐྱ་འབྱུམ་དབང་མ།

³ རྩིག་པར་ དབུས་དབང་།

⁴ འཁོར་ལོ་ནི་མི་བསྐྱོད་ དབུས་དབང་།

⁵ དོན་ནོ། སྐྱ་འབྱུམ་དབང་མ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

⁶ རེ་ཞིག་ དབུས་དབང་།

⁷ སྤྱིང་གར་བཟུངས་ཁིང་། སྐྱ་འབྱུམ་དབང་མ། རྗེ་དབང་།

ངན་འགྲོ་ལས་བརྟེན་ནས། སྤྱིང་པ་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབའ་དེ་བཞིན་
གཤེགས། བདག་གིས་ཁྱོད་ནི་ཡུང་བསྟན་བསྟེ། གྱི་ཆེ་གེ་མོ་རྡོ་རྗེ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་སི་རྩི་ས་མ་
ཡ་སྒྲི་བྱ་ར་བྱ་ལྷུང་སྤྲུང་ཞེས་པའི་ཐུགས་བརྩོད་ཅིང་། མེ་ཏོག་ལྷུང་བའི་ལྷ་དང་མཐུན་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབ་མ་ཡུང་བསྟན་བར་བུའོ། ཞེས་འདི་
དང་ལ་བ་པས་²གསུངས་པས་སྐྱབས་འདིར་སྟོབ་མ་མེ་ཏོག་འཕྲོག་³པའི་ལྷར་བསྐྱེད་ལ་
བུའོ། དྲ་རི་ཀ་པས་མི་འཛིགས་པ་དང་མཆོག་སྐྱིན་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་མཛད་དོ། ས་
ར་ཏས། “དེ་ཆེ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དང་། བཀའ་འགྲོ་མ་དང་སྒྲ་མར་བཅས། བཟུན་གཅིག་
ཡུང་སྟོན་བསམ་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གཉིས་ཀས་བསྐྱོམ་དགོས་ལ་འདི་ལྷར་
ཡུང་སྟོན་པ་ནི། བྱག་རྒྱ་འདི་དང་ཐུགས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དད་པར་བྱ་བར་དཔལ་
མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། ཆོགས་བཅད་དང་ཐུགས་དེ་གཉིས་ནི་གྲུང་དང་
དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་སོ། དེག་མ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་སྟོན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ཡུང་
བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་ཁ་ཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྲ་བྱ་བྱས་སོ།

གཉིས་པ་(རྗེས་གནང་དང་དབྱུགས་དབྱུང་པ་ནི། འདིར་རྗེས་གནང་བྱེད་པ་ནི་ཁ་སྟོར་ལས།
“བཞི་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཡང་།”⁵ ཞེས་པའི་རྗེས་ལ། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི།
སྟོབ་མ་སྤྲིག་དང་བྲལ་བ་ལ། དེ་ནས་རྗེས་སུ་གནང་བ་སྤྱིན།”⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་

ཕྱིང་ཁར་བསྐྱེད་པའི་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

ཕྱིང་ཁར་བསྐྱེད་པའི་དཔལ་ དབྱུགས་དཔལ་

༡ སྤྲུང་སྤྲུང་ སྤྲུང་སྤྲུང་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ་

༢ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་

༣ འཕྲོགས་པའི་ སྤྲུང་སྤྲུང་དཔལ་མ། སྤྱི་དཔལ་

སོག་པའི་ དབྱུགས་དཔལ་

༤ སྤྱི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ར་སྟོབ་དཔོན་ས་ར་ཏ། མོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ སོག་གངས་༢༧༡༩

༥ སྤྱི་བགལ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྱུར། བརྒྱག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། སོག་གངས་༢༧༡༩ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཞི་པ་དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

༦ སྤྱི་བགལ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྱུར། བརྒྱག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་སོ། སོག་གངས་༢༧༡༩ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་

སྤྱ་འབྲངས་པའོ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱི་ཐེངས་གནང་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་ལས་བསྐྱེད་
 པ་སྟོབ་མའི་མདུན་ནས་སྟོན་དུ་བྱིན་ཏེ། ཨོ་བཟླ་ཉེ་དུ་མི། ཞེས་བརྗོད་དོ། བཟླ་ཉེ་དུ་ནི་དོ་
 རྩེ་རྒྱ་སྟེ། འདིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོར་དུ་འཐུག་པར་ཡོ་ག་ལས་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའོ། ཡུལ་ས་སྐྱེས་པའི་དུང་ཨོ་བཟླ་ལྷ་པ་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ལག་པ་གཡས་སུ་བྱིན་ཏེ།
 རྒྱགས་དོན་ནི་དོ་རྩེ་སྤྱ་བ་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདིས་ཆོས་སྤྱ་བར་བྱེད་པར་ཡོ་ག་ལས་བཤད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། དབྲངས་དང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པོ་ཉི་དང་། དབྲངས་ཐ་མ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་དེལ་བྱ་ཡི་གེ་དེ་གཉིས་བརྗོད་ནས་ལག་པ་གཡོན་དུ་བྱིན་ལ། དེལ་བྱ་དཀོལ་དུ་
 གཞུག་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་དེ། ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད།
 ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོར་བས། ཐམས་ཅད་མཆོག་ནི་མཉམ་ཉིད་གསལ། དེང་ནས་
 བརྒྱམས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཅམ་གྱིས་ཆོས་དུང་བླ་མེད་པ། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བཀའ་
 ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་གྱིས། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། རི་ལྷར་ནམ་མཁའ་
 ཐོགས་པའི་རྣམ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་གདོད་མ་ནས་མ་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར་རོ། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའམ་འབྲ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་
 སྟོར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་
 བྱུར་པའོ། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀུན་མཆོག་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དེ་གསལ་བ་སྟེ་བྱུང་པའོ་ཞེས་དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་ལ། བྱེད་པ་ལས།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའོ། གསལ་བ་ནི།
 བསྟོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ་བྱོད་ཀྱིས་གྲུང་དེ་བཞིན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། དེ་

ཀྱི་དབང་གིས་ནི། ཆོས་མཛེག་བ་བྲལ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་ཁྱོད་ཆེན་མཆོག་ལྟོན་དུ། དེ་ནས་དེ་ལ་གནང་བ་སྤྱིན། ཞེས་གསལ།

༡ སྤྱི་ལས་ སྤྱ་འབྲངས་དབང་པ།

༢ སྤྱི་སྐྱེས་ དབྲངས་དབང་པ།

ལྟར་དེ་ལ་མོས་པས་ཆོས་འཁོར་སྒྲོར་ཅིག་ཅེས་བྲིལ་བྱས་མཆོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་
 དེ། བྲིལ་བྱའི་སྒྲས་ཆོས་ལུང་སྒྲོག་པ་མཆོན་པའོ། གླེགས་བམ་སྟེར་བའི། སྒྲ་བ་ལས་སོ།
 རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་རྒྱུ་པའི་བར་འོག་ཏུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཞག་
 པར་བྱ། དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་པར་ཡང་། འིན་ཏུ་བཟང་པོའི་དྲུང་བྱིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དྲུང་
 བྱི་ཐེང་པ། ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་སུ། ‘དེ་རིང་བྱིན་ཆད་’འཛིག་རྟེན་ལ། སྒྲོབ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར།’ སོམ་ཉི་ཡིད་གཉིས་མི་བྱ་ཞིང་། དོགས་པ་མེད་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་ཁྱོད། གསང་སྒྲགས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཀྱི་མཆོག་ །འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་རབ་ཏུ་འོད། དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ལ། བན་འདོགས་བྱས་པ་གཙོ་ཞེས་བྱ། རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་དེ་ཀུན་
 ཡང་།² ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲུང་།”³ ཞེས་མེ་ལོང་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་གསུངས་སོ། དེ་
 ནས་རིགས་སོ་སོའི་རྗེས་གནང་ལྷག་པར་བྱིན་པ་ནི། སྒྲོབ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུགས་སུ་བསྒྲོམས་ནས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་དོན་དུ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ཐམས་
 ཅད་ནས། སྒྲ་ཆོགས་རི་ལྟར་འདུལ་བ་ཡི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བར་བྱས། འེས་རབ་
 ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདག་ །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟར་མཐོ་བས། སྒྲོ་མེད་དོགས་དང་བྲལ་
 བ་ཡིས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་དོན་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆབ་མར་རྟོ་རྟེ་དང་རིན་
 མོ་ཆེ་དང་བརྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲ་བཅུག་པའི་ཆོགས་བཅད་ལྟས་རིགས་ལྟ་ལས་བརྒྱམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཤད་བྱེད་པའི་རྗེས་གནང་བྱིན་ནོ། ཆོགས་བཅད་ལྟ་པོ་དེ། དེ་ཉིད་
 བསྟུས་པ་ལས་གསུངས་སོ། རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་ལ་ལ་བ་པའི་⁴དཀྱིལ་ཆོག་ལས། “རི་ལྟར་

༡ བྱི་ཆད་ སྒྲ་འབྲས་དབར་མ། རྟོ་དབར་།

ཡིན་ཅད་ གཙང་དབར་། དབྱས་དབར་།

༢ ཀུན་ཀྱང་། སྒྲ་འབྲས་དབར་མ། གཙང་དབར་།

༣ རྟོ་བཤག་ལ། རྒྱུ་པའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་མཛད་པའི་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་༡༢༩ན་༣ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པ་དང་
 བརྒྱད་པ་གཉིས་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་རིང་མན་ཅད་’འཛིག་རྟེན་ལ། སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར། ཞེས་གསལ།

༤ བསྟུས་དཔེ་བཞི་ཁར་ལྟ་བུ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་ལ།¹ ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་བདེའོ། དེ་ནས་སློབ་མས་སྟག་བྱས་ལ།
གཙོ་བོས་རི་ལྟར་བཀའ་བསྒྲོ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བདག་གིས་བཅི། ཞེས་བརྗོད་དོ། དེ་
ནས་དབྱུགས་དབྱུང་བའི་ཆོག་ནི། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་དུ་ནི་གདུགས་བཟུང་ནས།² སློར་བ་
བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོར་ནི་ཐལ་སྒྲོར་བ། གདུགས་བཅས་དབབ་ཅིང་
འདི་བརྗོད་བྱ། རྒྱུད་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡི། སློབ་མ་འདི་ནི་ཕུལ་བ་ལགས།
ཞེས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་གདུགས་གཞན་དུ་བཞག་
ལ་སློབ་མའི་སྤྱིང་ལ་འབབ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ད་ནི་ཁྱེད་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། སློབ་
དཔོན་སྟགས་དང་རྒྱུད་འཛིན་པར། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་རྣམས་
དག་གྱང་དགོངས་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཅེ་དོན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆོག་བཞིན། རབ་དུ་འབད་དེ་གི་བར་བྱ། སྐབས་པ་ལོ་རྣམས་རྒྱུད་ལ་སྒྲོར། མཆོག་དུ་
གསང་བ་དམ་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་ཁིང་ཞུགས་པས་ན། སྤྱིག་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་
པར་ཐོལ། དེ་རིང་ཁྱེད་རྣམས་བདེ་བར་གནས། བདེ་ཆེན་ཐེག་པ་འདི་ལས་ནི། ཕྱིན་
ཆད་འཆི་བ་ཁྱོད་ལ་མེད། སྤྱིད་པའི་སྟག་བསྐལ་ལས་ཁྱོད་འདས། སྤྱིད་པ་འིན་དུ་མཐའ་
བྱུང་བ། སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་ཅན་ཀུན་གྱིས། དེ་རིང་ཆེ་ལྷན་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཁམས་
གསུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེ། བདག་པོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ངེས་སོ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྷ་
བྱའི་སྤྱིག་ །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ། དེ་བས་འདོད་ལ་ཆགས་བྲལ་ཉིད། ཁྱོད་
ཀྱིས་རྣམ་ཡང་མི་བྱ་འོ། །འདོད་པ་ཀུན་ལ་སྒྲོད་པ་ཁྱོད། གང་ལ་འང་འཛིགས་མེད་སྤྱད་
པར་གྱིས། ལ་ལྷ་བདུད་རྩི་ལྷ་བཟུང་བྱ། འདི་ལས་གཞན་ཡང་དམ་ཆོག་སྤངས།³ སྟོག་

1 རྗེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལ་སློབ་དཔོན་དབལ་ལ་བ་པ། འདི་མཆོག་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ། ཤོག་གངས་362པེ ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། "རི་ལྟར་གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་ལས།" ཞེས་གསལ།

2 བཟུངས་ནས། སྤྱི་འབྲམ་དབང་མ། རྗེ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 བསྐྱངས། དབྱུག་དབང་།

ཆགས་གསད་པར་མི་བྱ་ཞིང་། བྱད་མེད་རིན་ཆེན་སྤང་མི་བྱ། སློབ་དཔོན་སྤང་པར་མི་བྱ་
 སྟེ། དམ་ཆེག་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་དགའ། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་བ་ཡིས། མི་བྱ་ཅུང་
 ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། མ་འཇིགས་ཁྱོད་ལ་སྤྲིག་པ་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རི་
 བཞིན། འདི་ལྟར་ཡིད་ནི་རབ་དང་དོ་རྩིད་དུ་གྱིས། རང་གི་དམ་ཆེག་མི་ཟད་བདེ་སྟེར་
 བསྟེན་པར་གྱིས། འཁྲོ་བ་བདེ་བ་ཅུང་བར་དོ་རྩི་སེམས་དཔའ་དང་། མཚུངས་པའི་རྟག་པ་
 ཉིད་དུ་ཁྱེད་ཀླམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་གང་དག་ཆོ་ག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དབང་
 བསྐྱར་བ་ལ་དགོ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱག་
 པའི་བྱ་དང་འབྲ་བར་སྐྱགས་དང་བས་ཡང་དག་པར་དགོངས་པ་མཛད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་བཛྲོད་དོ། དེ་ལ་སྤྱི་བོ་རུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བྱུག་དང་། དཀི་ཞེས་
 པ་ནས། རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་ཞེས་པའི་བར་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་དོ། དེའི་སྟེན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་
 ཡང་། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་ནི། དེ་ལ་གསར་པའི་གོས་ཀླམས་
 བསྐྱོན། མེ་རྟོག་བྱི་ལ་སོགས་པས་མཛོད། མཛོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་གདུ་བྱར་བཅས།”²
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལ་བ་བས་³ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་སློབ་མའི་
 སྤྱིར་གར་⁴བསྐྱགས་ཏེ་ལག་པ་གཡས་པར་བསྐྱར་བའི་གདུ་བྱ་འཆིང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། གདུགས་འཇིན་མཁན་ལ་བ་བས་⁵ལས་ཀྱི་དོ་རྩི་མགོ་ཐོར་གདུགས་འཇིན་པར་
 བཤད་ལ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “དེ་ནས་ཁྲ་མ་བདག་ཉིད་གྱིས། དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་གདུགས་ཀྱང་
 གཟུང་། ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བྱས་ནས་ནི། ‘དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་སྐྱོར་དུ་གཞུག །’⁶ཅེས་

༡ སར་པའི་ རྩེ་དབར། དབྱས་དབར།

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་༡༤ རྟན་ལ

༣ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྐྱན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

༤ སྤྱིར་ཐམས་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༥ ལ་བ་བས་ སྤྱི་འབྱུང་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

༦ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཨ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། རྟོག་གྲངས་༡༤ རྟན་ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདུ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་
 འཁོར་ལེགས་པར་བསྐྱོར་དུ་གཞུག །’ཅེས་གསལ།

ཐྲ་མས་འཛིན་པར་གསུངས་ཏེ་གདམ་ང་ཅན་ནོ།། དེ་ནས་ཤར་སྒོ་ནས་ལུས་ས་ལ་པལ་པའི་
 རྒྱག་བྱས་ནས་མགོ་པོ་མ་བཏེག་པར་ཐྲ་མས་འབྲུལ་བར་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་དོ།། མཆོག་
 གསང་ཞེས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་གང་དུ་ཞུགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
 སྐབས་དང་སྐྱར་དོ།། དགྲིལ་འཁོར་དེར་མེ་རྟོག་དོར་བའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་
 དེར་ཞུགས་པས་སྒྲིག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས། ཁྱེད་དེར་
 ནས་བཟུང་སྟེ་¹བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་པོའི་བར་དུ་ལྷ་མིའི་སྤྱིད་པ་ལ་ཡིད་དགའ་བས་ལེགས་པར་
 གནས་པའོ།། ཐྱེད་བ་ལས། སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་པར་ངེས་པས་ངན་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
 བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དོ།། ཞུགས་པ་དེར་མཐོང་བས་²ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཕྱིན་
 ཆད་ཤི་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཐར་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལ་ཁྱེད་ཞུགས་པས་སོ།། འདིར་དཔལ་མཆོག་ལས། “མི་རྒྱགས་པ་དང་མི་སོད་³པས།
 ཅིས་ཀྱང་མི་འཛིགས་རོལ་བར་གྱིས།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་གཞན་འདོད་པའི་
 བསམ་པས་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་མི་རྒྱགས་པ་དང་དེས་ཐེག་པ་འདི་ལས་མི་ཐུང་བའི་མི་སོད་པས་
 རོལ་བ་སྟེ་དོར་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་ཀྱབ་སྐྱབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅིས་པ་སྟེ། སྤྱིད་
 པའི་སྤྱག་བསུལ་ཅིས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ།། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཐོང་བ་⁵དང་
 ཞུགས་པས་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསུལ་མཐའ་མེད་པ་འདི་ཁྱེད་རྣམས་
 ལ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་དོ།། ཐྱེད་བ་ལས་སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསུལ་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་སྐྱོབ་པ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱིད་པའི་མཐའ་ནི་མཐའ་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་ཡོངས་སྐྱ་སྟེ། ལྷན་མི་འཆད་པར་

¹ བཟུངས་ཏེ་ ལྷ་འབྲུལ་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཅོང་དབང་།

² ཞུགས་ཤིང་མཐའ་བས་ ལྷ་འབྲུལ་དབང་ལ།

ཞུགས་ཤིང་མཐོང་བས་ གཅོང་དབང་།

ཞུག་པ་དེར་མཐོང་བས་ དབྱས་དབང་།

³ མི་སད་ དབྱས་དབང་།

⁴ རྟེ་བཀའ། ལྷ་འབྲུལ། 5 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྤྱགས་དུས། ཤིག་གུངས་330ན6

⁶ མཐོང་ལ། དབྱས་དབང་།

རྟག་པས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། དབང་འབྱུར་ལས། སྲིད་པ་མཐའ་བྱུང་ཆེད་དུ་ཞེས་བསྐྱར་ཏེ་
 དབང་བསྐྱར་བ་དེའི་ཆེད་ཡིན་པའོ། །སྐབས་འདིར། དམ་ཆེག་སྒྲོམ་པ་བྱུང་བ་འདི། ཞེས་
 སོགས་དམ་ཆེག་མང་པོ་ཞིག་དཔལ་མཆོག་ལས་གསུངས་ཤིང་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོར་ཡང་
 འབྱུར་བ་ནི་ཅ་ལྟར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་གིས་དེ་
 རིང་བྱེད་དབང་བསྐྱར་²བས། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་
 སྲིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་པོ་སྟེ་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་བྱུག་གི་བདག་པོའོ། །དེར་དེས་
 པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོན་སྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདིར་དཔལ་མཆོག་ལས། “དེར་ནི་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ།” གོང་བྱིང་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་
 ཟུགས། བྱེད་རྣམས་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། དེར་འདིར་ཐོབ་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད།”³ ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་པར་བྱ་བས་ན་འདོད་པ་སྟེ། རྫོང་སེམས་གྱི་གོ་འཕང་རོ། །དེ་ལ་
 ཆགས་པ་སྟེ་དེ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲིག་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གཞན་མེད་དེ།
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བཟང་པོའོ། །དེ་བས་ན་འདོད་ལུལ་རྫོང་སེམས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་འདུན་
 པ་དང་བྲལ་བར་ཁྱོད་གིས་རྣམ་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས་
 གསུངས་པའོ། །འདིར་དཀྱིལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་སུ་མཉུ་ས་མ་ཡ་ཞེས་སོགས་འབྱུར་བའི་
 དོན་ནི་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྫོང་སེམས་ལ་ཆགས་
 པའོ། །⁴ ཏ་ན་ནི། ཆོམས་ཤིག་⁴པ་སྟེ། དམ་ཆེག་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པ་ཆོམས་
 ཤིག་པའོ། །མཇ་ནི། ཁོས་ཤིག་ཅེས་པའོ། ⁵ འདོད་པ་ཀྱང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི། ཀྱང་སྤྱིང་

༡ དབང་འབྱུར་ རྩོམ་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ།

༢ དབང་བསྐྱར་ གཙང་དབང་།

༣ རྩོམ་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ། ཡོག་གཙང་པ་༣༩༩ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་ལྟ་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ནི་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ།” ཅེས་གསུངས།

༤ ཆོམས་ཤིག་ དབྱུས་དབང་།

༥ ཅེས་པའོ། དབྱུས་དབང་།

གིས་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྫོང་སེམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཆད་ལ། གཞན་རྣམས་
 གྱིས་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལ་ཐབས་མཁས་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་དོ། གྲོག་ཆགས་གསད་མི་
 བྱ་ནས་དམ་ཆོག་འདའ་བར་དཀའ་བའི་བར་རྣམས་ཁ་སྐྱོར་ལས་འབྱུང་ཁིང་། དེར་བདུད་ཅི་
 ལྟ་བུ་སྟེན་པ་ཡང་གསང་དབང་གི་དམ་ཆོག་ཏུ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཤུ་བསྟེན་པ་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་སོ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དམ་
 པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བཀག་པ་མང་པོ་གནང་བས་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་གསུངས་
 ཏེ། འདི་དག་གི་སྟག་མ་སྤྱི་རྣམས་དཔལ་མཆོག་ན་ཡོད་དོ། ལྷ་མ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བ་རྩེ་རྩེ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱིས་ཤིག །རང་གི་དམ་ཆོག་ནི་རང་གི་སྤྱི་
 རྣམས་ཡིན་ལ། ཟད་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དེ་རྣམས་བསྟེན་པ་སྟེ་སྟོམས་ཤིག་ཅེས་
 པའོ། བདེ་བ་ཉུང་ཁིང་སྟག་བསྐྱེད་མང་བའི་འགྲོ་བར་བྱེད་སྟེས་གྲང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་
 བདེ་བ་ཉུག་པ་ཉིད་འཛོམ་པོ་ཞེས་སྟེར་བ་ལས་འཆད་དོ། བཤད་པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་ནི་
 དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་པའོ། གང་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 དགའ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབྱགས་དབྱུང་བ་ཞེས་ཀུན་སྙིང་གིས་བཤད་ལ། ལ་བ་བས་¹
 དེ་དག་གཞེངས་བསྟོད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ཅིང་དབྱགས་སྟོན་ཏེ་དགའ་
 པའི་སྟོབ་མས་རི་ལྟར་བསྟོ་བ་དེ་ལྟར་བགྱིའོ། དེ་ནས། “དེང་བདག་སྟེ་བ་འབྲས་བྱར་
 བཅས་། བདག་གི་གསོན་པ་འབྲས་བྱར་བཅས་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྟེས་།
 སངས་རྒྱས་སྤྱི་དེང་བདག་གྱུར་།”² ཅེས་ཁ་སྐྱོར་ལས་འབྱུང་བ་བརྟོག་ལ། ཉ་དང་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང་གཅེས་པའི་རྒྱུ་མ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པའམ་རི་ལྟར་ལུས་པའི་ཡོན་

1 བསྟར་དཔེ་བཞི་གར་ལུ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས་ལ། ལྷ་ཡུལ་། བཟླ་བ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ། མོག་གུངས་ 1439 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེང་བདག་
 སྟེ་བ་འབྲས་བྱར་བཅས་། བདག་གི་འཛོམ་པོ་འབྲས་བྱར་བཅས་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྟེས་། དེ་རི་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་འབྱུར་།”
 ཞེས་གསལ།

མྱ་མ་ལ་དབུལ་ལོ། །གཏོར་མ་དང་སྒྲིན་སྒྲེག་དང་སྒྲོན་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱལོ། །

བཞི་པ་(དབང་ཆམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དབང་དོན་ལས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱེད་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་(དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱམ་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བོང་མ་གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(བྱམ་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དབང་བཞི་ལས་བྱམ་དབང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲེང་བའི་དབང་ནི། མེ་རྟོག་གང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སློབ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་གསལ་བའམ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མས་མགོ་པོར་མེ་རྟོག་གི་སྒྲེང་བ་བཅིངས་ནས་སློབ་མ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲེག་གཉིས་རོ་སྒྲད་པས་སྐྱེས་སློབ་མ་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པའོ། །སློབ་མས་མ་རིག་པའི་དེ་མ་འབྱུང་པར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆུའི་དབང་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རིགས་བདག་མཛད་པའི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་འདུ་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་གཙུག་ཏོར་སྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མགོ་པོར་ཚད་པན་གྱི་དབང་རོ། །ཉན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཅེ་བ་ནས་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་དབང་པོའི་དར་དབྱངས་བཅིངས་པ་སྟེ་ཚད་པན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་རོ། །རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ཏུ་འདི་ཚད་པན་གྱི་དབང་ལས་དབང་ཐ་དད་དུ་བརྒྱུད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དར་དབྱངས་འཆིང་བ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཚད་པན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །¹ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དོ་རྗེའི་དབང་རོ། །བདག་པོའི་དབང་ནི། སྒྲེང་བ་ལས་སྒྲོང་བ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་སྒྲན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འབྱུང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ལ་བྱ་སྒྲུ་དང་བཅས་པས་དབང་བསྐྱར་བའོ། །བདག་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་

¹ དར་དབྱངས་ སྟེ་དབང་། དབྱས་དབང་།

² ཉན་ཏོ། །གཙང་དབང་།

དབང་ནི་བདག་པོའི་དབང་དུ་ཡང་བརྟེན་དོ། །བདག་པོ་ནི། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ཉྦ་
 སོགས་འབྱུང་བས་ན་ཆོས་འབྱུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག་གོ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་
 པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཡང་བདག་པོ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་
 འཆང་ངོ་། །དེས་ཆོས་ཕུང་སྒྲིགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བྲིལ་བུ་སྐྱ་དང་བཅས་
 པས་དབང་བསྐྱར་བའོ། །བདག་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་སྐྱར་བའི་དབང་ལ་ནི་བདག་པོའི་དབང་
 ཞེས་བྱང་བརྟེན་དེ། བྲིལ་བུའི་དབང་གི་མིང་གཞན་ཅོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་
 གོ་འཕང་གི་མིང་དུ་འོས་པའི་ས་པོན་དགོད་པའི་དོན་དུ་མིང་གི་དབང་ངོ་། །དབང་དུག་པོ་
 འདིས་ཉེན་འབྲེལ་བྱེད་པར་ཅན་རི་ལྷ་བུ་ཞིག་སྟོབ་མ་ལ་བསྐྱེགས་པ་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན།
 དང་པོས་གདུལ་བྱ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདིའི་རིགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་
 ལ། དུག་པས་རིགས་དེ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་
 འབྱུར་ངོ་ཞེས་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རུས་པ་འདོག། །གསུམ་པའི་
 སངས་རྒྱས་དེའི་རིགས་བདག་གང་གིས་བྱེད་པ་དེའི་རུས་པ་འདོག། །བཞི་པས་སངས་རྒྱས་
 དེའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པ་འདོག། །ལྷ་པས་སངས་རྒྱས་དེའི་ཆོས་
 ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ཉྦ་འདོམས་པའི་གསུང་གི་རུས་པ་འདོག། །གཉིས་པས་སངས་རྒྱས་
 དེའི་རིགས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རིགས་དེ་ལ་སྐྱིབ་པའི་མ་རིག་པ་མེལ་བའི་རུས་པ་བྱེད་པར་
 བ་འདོག་པ་ཐེང་བའི་ཐུགས་འདི་ཤིན་དུ་ཡེགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་དོ་
 རྩེའི་དམ་ཆིག་ནི་དོ་རྩེ་འདོན་པའི་ངེས་པ་སྟེ། དེ་འདོན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་སྐྱབ་པའོ། །དེ་
 ཡང་དུས་འདི་ནས་བཅས་ཉེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐུང་འཇུག་གི་བྱང་རྒྱལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་བཅོན་པར་གྱིས་ཤིག། །ཅེས་སྟོབ་མ་ལ་ངེས་པར་བྱ་བར་དགོངས་ནས་དོ་རྩེ་སྐྱོན་
 པའོ། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ཉྦ་སྟོན་པའི་ངེས་པ་སྟེར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
 སྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་དང་བཅས་པའི་བྲིལ་བུའི་དམ་ཆིག་གོ། །ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་

ཐ་སྙད་མ་བྱས་པ་¹དང་བྱས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། དབང་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་གསུངས་པའི་མིང་དོན་ནི། རི་ལྟར་ས་བཅུ་པ་ལ་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དབང་བསྐྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དམ་ཆོག་གསུམ་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དེ་རྣམས་དང་ལྷ་མས། སེམས་ཅན་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
 སོགས་པས་སློབ་དཔོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་དུ་དབང་
 བསྐྱར་བས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་འབྲ་བས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་རོ། ། འབྲ་བ་ཅན་དུ་མ་ཟད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོན་བྱད་པར་བ་
 བསྐྱེད་པར་²བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བརྗོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆེད་
 གྱི་དབང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་རོ། ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། སྤར་བཤད་
 པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རོ་རྩེ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་
 གསུམ་འདིར་བརྗོད། ཅས་རོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་དང་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
 གསུམ་ག་³སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་སློ་བྱོས་རན་པ་རྣམས་
 ཁོ་ནའི་ཕྱགས་སོ། ། སྤགས་བརྗོད་དུ་གཞུག་པ་ནི། བར་དུ་གཙོད་པའི་བགེགས་མེད་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ནི་རྒྱས་དབང་བྱག་གི་དངོས་བྱུང་གྱི་ས་ཐོན་བསྟོ་བའི་ཆེད་དང་དོན་དམ་
 པའི་སྤགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གྱི་ཁིང་སྟེ། སྟོད་དག་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུའོ། ། མིག་སྟོན་ནི། མ་རིག་པའི་ཡིང་རྟོག་བསལ་བས་⁴སྤྱིའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སྟེད་

1 ཐ་སྙད་དུ་མ་བྱས་པ་ རྟེན་དབང་། དབྱས་དབང་།
 2 རྒྱུད་པར་བསྐྱེད་པར་ སྤྱི་འབྲུམ་དབང་ལ།
 རྒྱུད་པར་བསྐྱེད་པར་ རྟེན་དབང་།
 རྒྱུད་པར་བསྐྱེད་པར་ གཙོད་དབང་།
 རྒྱུད་པར་བསྐྱེད་པར་ དབྱས་དབང་།
 3 གསུམ་ག་ རྟེན་དབང་། དབྱས་དབང་།
 4 གསུམ་ལས་ དབྱས་དབང་།

པའི་ཆེད་དུ་ལོ། མ་དེག་པ་བསལ་བ་དེས་ཀྱང་སྐྱོ་ཆོག་པས་པ་འདི་ནམས་གཟུགས་བརྟན་
 བཞིན་དུ་བལྟ་ཞིང་རྟོགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་མེ་ལོང་གི་དབང་ལོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་དེས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་
 འཛིན་པའི་མ་དེག་པའི་འཛིན་སྤངས་སྤྱན་སྤྱང་བའི་སྐྱོ་ལོས་ཀྱི་མིག་སྤར་སྤྱེད་དགོས་པར་
 བསྟན་པས་འདི་གཉིས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྒྱད་ལ་སྤྱེད་པའི་ས་བོན་བྱད་པར་བ་དགོད་པའོ།
 མ་ཡིན་དགག་སྐྱུ་མ་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་སྤྱེ་བ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་ནམས་པར་བཅད་པ་མ་
 དེག་པས་བཟུང་བའི་²བསྐྱོག་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་སྟོན་པའོ། མདའ་འཕང་བ་
 བོ། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་དུ་སྤྱ་བའི་འབེན་འཕགས་པའི་དོན་དུ་
 སྟོ། མིག་སྟོན་དང་མེ་ལོང་གི་དབང་གིས་རྒྱས་པ་བྱད་པར་བ་བསྐྱོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པས་ལེགས་པར་
 སེགས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིད་ལ་ཐུག་པར་དབུག་པའི་དོན་དུ་མདའ་འཕང་བའི་དབང་གིས་
 དེའི་ས་བོན་བྱད་པར་བ་དགོད་པའོ།

གཉིས་པ་(ཁོང་མ་གཟུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དོན་བཤད་པ་)མི། གསང་བའི་དབང་མི། དད་
 པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱ་བའི་དོན་ནམ།³ དམ་ཆོག་སྤང་བའི་དོན་དང་རྒྱ་དག་པའི་
 དོན་དུ་ལོ། དད་པ་མི།⁴ གསང་སྐྱུ་ཆེན་པོ་གསང་བའི་ཀྱན་སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཆོས་དང་ལོག་རྟོག་མི་
 སྤྱེ་བའི་དད་པ་བརྟན་པོ་སྟེ་དེ་སྤྱེ་བའི་ཞིང་ངས་སྟོད་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གིས་དེག་མ་
 གླ་མ་ལ་ཡོན་དུ་སྤྱལ་བ་དང་དེ་དང་གླ་མ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་
 ཐེག་ལེ་མུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གླ་མ་དང་ལྷའི་མཐུས་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྤྱེས་པ་ན་མ་
 དད་པ་སྟོག་པ་སྟེ། ཇི་ལ་བྱ་བས། “བསྐྱར་གནས་ཏེ་ཡང་དག་སྟོད།”⁵ གེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་

1 ལྷ་ཞིང་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང། དབྲུས་དབང།

2 བཟུངས་པའི་ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། སྟེ་དབང། གཙང་དབང།

3 དོན་དམ། དབྲུས་དབང།

4 དང་པོ་མི། ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། སྟེ་དབང། དབྲུས་དབང།

5 སྟོད། ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང།

ཞེས། སྟོན་པ་ལ་ནི་ཁྱེ་ཞིང་བཞིན། སྟོན་པ་མཉམ་གྱིང་ནི་རྟོག་པ་བཅོས།¹ ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁིང་དུ་བྱེད་པ་ནི། ཞལ་ལུང་ལས། “དེ་ཡིས་ཁིང་ནི་དག་བྱས་ཏེ། ཆོས་
ཀུན་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི། བཅུ་གཉིས་དོན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུང་ཟུངས་
ཁར་བྱེན་ནས་སྟོང་གི་བརྒྱུར་ཁྱེ་གསུང་པ་དེ་ཡིས་སྐྱེ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་
དོན་སྐྱེ་ལུས་རྟོགས་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དབང་གི་སྟོང་དུ་བྱེད་པའོ། དམ་ཆོག་སྤྱད་པ་ནི། ཇིས་བྱ་བས། “དཔའ་ལོ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་འདུས། ལྷ་ལོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་སྤྱད། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས།
གསང་བ་གང་ཡིན་དེ་དབང་བསྐྱར། ‘འདི་དེ་དཔའ་ལོ་ལྷ་ལོ་རྣམས།’ དམ་ཆོག་མཆད་བྱང་
ཆོན་པོ་སྟེ། ‘ཁམས་ལྷ་ལྷན་པར་རོ་རྟོགས་བྱེད།’ བདེ་བ་དེ་གང་བྱང་བར་བྱ།”³ ཞེས་
དཔའ་ལོ་དང་དཔའ་ལོའི་རོ་ལོ་ཐེག་ལེ་རྩའི་བཅུད་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཀར་དམར་བྱིན་པ་ཐོས་པས་བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སོགས་
པ་སྟེན་པ་དང་། སྤྱད་པའི་དམ་ཆོག་སྤྱར་བཤད་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པའོ། ཁམས་ལྷ་
ནི། རྒྱད་དོར་སྟེང་ལས། “ཁམས་ལྷ་ལས་བྱང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན།”⁴ ཞེས་གྱང་འབྱུང་བས་
ལུས་ཀྱི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་བའི་བཅུད་ཡིན་པའོ། ཡང་ན་འདུས་པ་བྱི་
མ་ལས། “ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། ཇི་རྒྱ་རྒྱ་དང་ཡང་དག་ལྷན།”⁵
ཞེས་གསུང་དབང་གི་རྩམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་རོ་བས་རྒྱང་ས་ལོན་ལ་བྱས་
ནས་བདུད་ཅི་ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱར་བའོ་ཞེས་བཤད་པས་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་བྱའོ། རམ་མཁའི་
དབྱིངས་ནི། ལྷ་མ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རྩི་རྩི་དང་བརྒྱའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱད་པ་ལ། ལྷ་རོ་བས་

1 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྱུང་། རྩི་སྟོན་དཔོན་རྩི་རྩི་ལྷ་ལ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་མདོར། འོག་གངས་333ན7

2 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྱུང་། དེ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱུ་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། འོག་གངས་436

3 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྱུང་། རྩི་སྟོན་དཔོན་རྩི་རྩི་ལྷ་ལ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་མདོར། འོག་གངས་333ན7 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱང་ལྷ་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འདི་དེ་དཔའ་ལོ་ལྷ་ལོ་རྣམས།’ ‘ཁམས་ལྷ་ལྷན་པར་རོ་རྟོགས་བྱེད།’ ཅེས་གསུང་།

4 རྩི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཅན་བཤད་རྒྱད་དོར་སྟེང་ལ། ལེ་ལུང་བཞི་ལ། འོག་གངས་367ན7

5 རྩི་བཀའ། རྒྱད་འབྱུང་། ཅན་བཤད་རྒྱད་དོར་སྟེང་ལ། ལེ་ལུང་བཞི་ལ། འོག་གངས་367ན7

བཤད་དོ། ། འདི་ལ་དངོས་སུ་ཁམས་དཀར་དམར་དང་ངི་ཆུ་ཆང་དུ་¹རྩང་ལ་ལྷག་མ་ནི་
 དེ་དག་གི་བཅུད་ཀྱི་དྲངས་མ་འདུས་པ་ལ་བྱའོ། ། དག་དག་པ་ནི། གསང་ཐུང་དེ་ཆུ་མ་
 ཡལ་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡལ་ཡུམ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པས་ལྷན་ཅིག་
 སྒྲིམ་དགའ་བསྐྱེད་པའི་ཐུང་ཡིན་ཞིང་། ལྷགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་
 ལྷན་བྲངས་ཏེ་ཞུ་བའི་རོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་པས་ན་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
 ཆེན་ཐིག་ལེ་ལྷར་བྲངས་པ་ལྷར་དེ་ལྷངས་པས་གཞོན་ནུ་མའི་བདེ་བ་འབྲས་བུ་བྱེད་པར་བཤད་
 ལ། དེ་འབྲས་བུ་དེ་དག་གི་གནས་ལྗེ་དང་མཁྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་ཕྱིན་པ་
 ར་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཅ་དང་རྒྱུད་རྣམས་སྒྲོང་བས་དག་དག་པར་བྱེད་དོ། ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རོ་ལྷེས་ལྷངས་པའི་སྒོ་ནས་དག་དག་པར་བྱེད་པ་གསང་དབང་གི་མཐུ་ཡིན་ལ། ཁམས་
 གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱ་ལུས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་²ཡིད་དག་པར་བྱེད་པ་དབང་གསུམ་
 པའི་མཐུའོ། ། དེ་ལྷར་ན་ཐུང་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེས་ཅ་དང་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་
 ཕྱིན་ཀྱིས་སྒོ་བ་རྒྱས་པས་ཅ་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྒོ་མ་པའི་སྒོ་དུ་
 བྱེད་ལ། དེ་དག་གསྒོ་མས་པ་ན་བདག་ལ་ཕྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་སྐྱུ་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིའང་
 སྒོ་དུ་རྩང་བས་ལམ་དེ་དག་སྒོ་མ་པ་ལ་དབང་རོ། ། དབང་གསུམ་པའི་དོན་ལ། ཞེས་རབ་
 ནི། ལུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ལྷག་རྒྱའོ། ། ཡེ་ཞེས་ནི། དེ་
 ལས་བྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་
 པའི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་རོ་སྒྲུད་པའི་
 ལྷན་སྒྲིམ་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། མཐར་ངི་མ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་དབང་བཞི་པའོ། ། འདི་དག་ནི་བདེ་བ་ཆེན་

¹ ཆེན་པོ་ རྒྱུ་ཆེན་པོ་ དཔུས་དབང་།

² ཉེན་ནས་ དཔུས་དབང་།

པོའི་རོས་ཡིད་འཁྱུད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དབང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་དང་ལས་འདི་ལ་
 དབང་བས་དབང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་ལས་འཛོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ།
 ཤེས་རབ་མ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཐབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་དང་མོགས་པས་བསྐྱས་པ་རྟོགས་པ་གོང་དུ་སོང་བའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་སྤང་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སོ། ། “གང་ཆེ་¹
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས། ལས་ཀྱན་ཐབས་དང་བཅས་པར་སྤྱོད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྒོམ་པ་
 ལས། ། བརྒྱལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོག །”²ཅེས་³རྩོམ་ཁའ་འགྲོ་ལས་གསུངས་
 པས་བརྒྱལ་ཞུགས་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཁོ་ན་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བའི་ཆེད་དུ་རྩོམ་ཁའ་བརྒྱལ་ཞུགས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་རྣམ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་རང་བཞིན་གྱི་ནང་གི་རྩོམ་ཁའ་འབྲལ་བའི་བརྒྱལ་
 ཞུགས་བཟུང་བའོ། སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བསྐྱབ་
 པའི་⁴རྩོན་དུ་སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། ། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ནི།
 ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་། “ཁ་ལྷོ་ག་ནི་ལྷ་ཡི་སྒྲ།
 ཅང་ཏེ་ཕུ་ཤེས་རབ་ཏུ་ནི་བརྟག །”⁵ཅེས་ཀྱན་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྐགས་ནི་བརྟར་
 པའི་ཐོད་པའོ། ཞེས་སོ། ། ལྷའི་སྒྲ་ནི། ལུས་དང་ཨ་ན་ཏ་ཏ་སྟེ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་ངོ་སོ་
 གཏུམ་མོའི་སྤྲའམ་རྒྱ་ད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཀྱན་རྩོད་

1 གང་ཆེ་ གཙང་དབང་།

2 རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཐའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིས་པར་བྱེ་བ་དང་པོ། སྐག་གངས་ཅན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལས་རྣམས་
 ཀྱན་ལ་ཐབས་བཅས་ཤིང་། རྟོགས་པ་མེད་པར་གང་སྤྱོད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྒོམ་པ་ནི། བརྒྱལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཆོག །”
 ཅེས་གསལ།

3 ཞེས་ དཔུས་དབང་།

4 བསྐྱབ་པའི་ དཔུས་དབང་།

5 རྩོམ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ག་ཀྱན་སྤྱོད། ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པ། སྐག་གངས་ཅན་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ལྷོ་ག་ནི་ལྷ་ཡི་སྒྲ། ཤེས་
 རབ་རྒྱལ་ཏུ་བརྟག །” ཅེས་གསལ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ལྟའི་སྒྱུར་བྱས་
 པ་དང་གཏུམ་མོའི་མེ་དང་བདེ་བའི་རྟེན་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ནི་ནང་གི་བྲག་རྒྱུ་། དེ་དག་གི་
 གཞན་སྒྲ་ལ་བདེ་བ་མཚོན་པ་ནི། ཀ་སྒྲ་ལའི་ཀི་དང་སྒྲ་ལ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པས་བདེ་
 བ་སྦྱོར་བ་ལ་བཤད་ས་ཡོད་པ་ལོ། དང་པོས་ཡབ་དང་གཉིས་པས་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་
 པས་བསྐྱེད་བྱའི་སྐད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ནི་ཕྱིའི་བྲག་རྒྱུ་། སྦྱོད་པ་གཉིས་པ་རྒྱན་ལྟ་འདྲིན་པ་
 ནི། ལྟ་འདྲིན་མ་དང་སྦྱོད་པའི་བརྒྱུ་ལྟགས་དང་ལྟན་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་
 ལྷན་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལོ། སྦྱོད་པ་གསུམ་པ་ནི། ལྟ་
 ལྷན་པས་བཞི་དང་མཛོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟོབ་པ་ན་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་
 ལ་སྦྱར་བྱེད་ལ། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྟ་འདྲིན་པ་འཇམ་ལྟ་
 འདྲིན་མ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་མ་ལུས་པའི་དོན་ཀྱི་མཐུ་སྦྱར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་
 རྩོད་མེད་པའི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལོ། ལུང་བསྟན་ཀྱི་
 དོན་ནི། ཁམས་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་རྣམ་པ་ཁྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གཞེངས་བསྟོད་པའི་དོན་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ལོ། འདི་ལུང་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་སྒྲུབ་དོན་ཡིན་
 པས་དེ་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ནི། ལྷན་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་འཁོར་
 དང་བཅས་པའི་ས་ཁོག་གོ། ལྷ་མཆོའི་ས་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན་གོ། སྤུངས་པ་ནི་མཐོ་རིས་ཏེ་
 སྤྱིད་ཆེའི་མཐར་བྱུག་པ་ལོ། དེ་གསུམ་ཆར་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཞེས་པ་ལོ།
 གང་གི་ཕྱིར་ས་གསུམ་གའི་རང་བཞིན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ས་མ་ཡ་སྟེ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རྟོགས་པར་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི། ས་མ་ཡ་སྤྱི་བྱུར་བྱུ་
 མཆོས་སྤུངས་པའི་དོན་གོ། གྱུར་ཀྱི་བཞི་པ་ལས། “ཨིང་འདིར་ཁྱོད་ལ་ལུང་བསྟན་པས།
 སྤྱིད་པའི་རན་འཁོར་ལས་ཁོལ་ཏེ། རྩོད་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། སྤྱིད་པ་ཤིན་ཏུ་

༡ གཞེང་བསྟོད་ དབྱས་དབང་།

༢ གསུམ་གའི་ དབྱས་དབང་།

འགྲུབ་ཕྱིར་རོ།¹ གྱི་དེ་རིང་མན་ཆད་ཁྱོད་ས་འོག་དང་ས་སྟེང་དང་ས་སྒྲ་ན་ཆེ་གོ་མོ་དོ་རྩེ་
ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བྱུང་བོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་ཕྱི་མ་ནི། ཏ་སྤ་ག་ཏ་
སི་རྩི་ཞེས་བའི་དོན་ནོ།² ཀར་པ་མ་མའི་དོན་ནི། མི་གནས་པའི་ཡུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཡུང་དུ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བས་བཤད་དོ། ཀར་པ་གསུམ་པ་ནི། གང་དུ་ཡུང་སྟོན་པའི་གནས་
ཡིན་ནོ། རྩེས་གནང་ནི། ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུར་དངོས་བྱུང་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཤོ། དབྱུགས་དབྱུང་ནི། ཁྱོད་
ནི་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོན་ཡུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དབྱུགས་ཡུང་བ་ནི།
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་རུས་པའི་
ས་ཐོན་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོངས་པས་དེ་སྟོབ་མ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་(དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་ནས་རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་)ནི། དབང་བཞིའི་དོ་བོ་དང་དེ་
བསྐྱར་བས་ལམ་གང་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་གང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་རྒྱུད་སྟེ་ནས་དབང་ལ་ལན་ཅིག་³མ་ཡིན་པར་བསྟགས་པ་དུ་མ་མཛད་
པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་དབང་ཉིད་མན་ངག་གི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་⁴འོང་ངོ་། དེ་བྱུང་ན་
སྟགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཛད་འཇུགས་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རིམ་གཉིས་ཐབ་མོའི་སྟོ་
འབྱེད་དབང་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་ནས་བསྐྱར་བ་⁵དང་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་
དག་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བའི་འོག་ཏུ་དེ་དབེར་བྱས་ནས་བཞི་པ་
བསྐྱར་བ་⁶ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁྱེད་ཀྱིས་ལུས་ཡོངས་སྤྱི་རྣམ་པ་

¹ གྱི་ཤེས་ཀྱི་དབྱུགས་ཀྱི་དབྱུང་ལྟོས་ཀྱི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྩེ་ཞེས་པའི་ཡི་མ་གྱི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ལྟར་ན། "འདི་ལས་འཇུག་པ་
ཡུང་བསྐྱར་བྱ།" "མི་དེ་ལོ་འོག་ལས་བསྐྱུང་བྱ།" "མི་དེ་ལོ་འོག་ལས་བསྐྱུང་བྱ།" ཞེས་གསུངས་པ།

² དོན་ནོ། གཙང་དབང་།

³ མན་གཅིག་ དབྱུགས་དབང་།

⁴ འཛིན་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་ དབྱུགས་དབང་།

⁵ རྒྱུ་བ་དང་ལེན་པའི་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

⁶ རྒྱུ་བ་དང་ལེན་པའི་ དབྱུགས་དབང་།

⁷ རྒྱུ་བ་ རྒྱུ་འབྲས་དབང་ལ། གཙང་དབང་།

ཅན་གྱི་ཡབ་ཡུམ་ཁ་སྐྱོར་དུ་བྱས་པ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་ལུས་ཀྱང་ལྷའི་སྐྱར་
 མོས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་སོང་བ་མེད། སེམས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་པ་ཡང་ཡུད་ཅམ་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དོན་སྤྱིའི་སྟོན་མཛུགས་པ་ཡིན་གྱི།
 སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པ་ཡང་མིན་ལ། དུས་
 ཉམས་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀུས་པ་ཡང་མིན་ནོ།། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲ་བ་འདི་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་གོམས་པར་བྱས་ན། མཐར་མོས་པ་
 ཅམ་མིན་པར་ལུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། སེམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་
 དབྱེར་མེད་པར་ཞུགས་ཏེ་དུས་ཉམས་དུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་
 སྐུ་གསལ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ལ། དཔང་བཞི་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་
 ཞེས་བྱང་འཇུག་ལ་འོ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ།། འདིར་གང་ལ་འོ་སྟོན་པའི་
 འབྲས་བྱའི་བྱང་འཇུག་ནི། སྐུ་གསལ་བྱ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་
 དུས་སུ་རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བསྟོམས་པའི་རང་ལས་བྱང་སེམས་
 དཀར་དམར་གྱི་འཕྲོད་འདུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱས་པའི་མཐུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ལོ།། དེའི་ཉེ་རྒྱ་ནི། ལུས་ལྷའི་སྐྱར་བྱས་པའི་དུས་སུ་སེམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དང་རོ་གཅིག་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་སེམས་དེ་ལྟར་སོང་བའི་དུས་སུ་ལུས་ལྷའི་སྐྱར་བྱས་པ་མི་
 གནས་པའི་རེས་འཛོག་མེད་པར་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་བྱང་དུ་རྒྱུད་ལ། དེ་ཡང་བདེ་བ་
 ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་གོ།
 གླུ་བས་དེར་རང་གི་ལུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་སོང་བ་མེད་ཀྱང་རིམ་པ་དང་པོ་དང་སྐྱེ་ལུས་
 མན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་མི་འདྲ་བའི་ལྷའི་སྐྱེ་བྱེད་པར་བཞིག་འབྱུང་བ་པས་འདུས་ལས་

༡ དེ་སྟོན་པ་ དུས་དབང་།

༢ ཉེན་ནས་ དུས་དབང་།

༣ བྱང་པར་བཞིག་ དུས་དབང་།

ཞིབ་ཏུ་བཤད་པོད་ཀྱང་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་གྲིས་སོ།། སྟོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་རྒྱང་འཇུག་དེ་ཡང་སྟོན་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་དོན་དམ་པོད་གསལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཡ་མེད་པར་རྒྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་རིམ་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་པ་པོད་གསལ་འབྲི་བས་པོད་གསལ་དང་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་མཐར་རྒྱང་འཇུག་སྐྱེད་དགོས་སོ།། ལམ་དེ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་དགོས་ཤིང་། དེས་ཀྱང་པོད་གསལ་མཆོན་དགོས་སོ།། དབང་གསུམ་པ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་རྒྱང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བཞིའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་གསུམ་པ་ཐོབ་མི་དགོས་ཏེ། བྱམ་དབང་ཅམ་ལས་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་བརྟན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་ལ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་ཏུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱའི་སྟོའི་ཞབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དང་པོ་སྟོར་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་དང་བསྐྱོམས་པའི་རིག་མ་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་གསུམ་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གསལ་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་ལ་ཡང་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་མི་སྐྱེ་ན་དབང་བཞི་རྒྱན་གཅིག་ལ་བསྐྱར་པའི་གང་ཟག་སྐྱའི་རྣལ་འབྱོར་ཅི་ཡང་སྤར་མ་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་པ་ལ་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་མི་རྒྱང་བས། དེས་དབང་གསུམ་པ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་ཏུ་གསང་དབང་གི་ལམ་སྟོམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་དགའ་བཞི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྟེ། གསང་དབང་གིས་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་སྟོན་རྒྱུ་བྱེད་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཐེན་ལ། སྐྱ་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་སེམས་དཔེན་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་

༡ རྟེན་ནས་ དུས་དབང་།

༢ ཅིག་ཀྱང་ གཅོང་དབང་། དུས་དབང་།

པ་ལ་ཡང་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱས་དབང་གི་ལམ་རིམ་པ་དང་
 སོ་སྟོམ་པ་དང་གསང་དབང་གི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ནལ་འཁྱོར་སྟོམ་པ་ནམས་བྱས་དབང་དང་
 གསང་དབང་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གསུམ་པའི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པའི་སྟོན་སྟེས་
 སྟོམ་པ་ནམས་ཀྱང་དབང་གསུམ་པར་མི་འཛོག་གོ། དབང་འདི་ཐོབ་པས་ལམ་འདི་ལ་དབང་
 ཞེས་པ་ཡང་སོ་སོའི་ལམ་དེ། དེ་མ་ཐག་ནས་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་ནི་དབང་བ་ཡིན་ལ།
 དབང་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་ལམ་དེའི་མཆམས་ནས་བསྟོམས་པས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐག་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
 སྟོམ་མི་རུས་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐག་པས་བྱང་འཁུག་སྟོམ་
 མི་རུས་པ་དང་འདྲའོ། འོན་ཀྱང་དག་ཅོད་དེ་དག་སྟོམ་རུས་སུ་སྟེབས་པ་²ན་བསྟོམས་ཀྱང་
 དེ་དག་སྟོམ་པ་ལ་མི་དབང་བའི་སྟོན་མེད་པའོ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་
 རིམ་སྟེ་བ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟེན་དགོས་ལ།
 དེ་སྟེ་བ་ལ་ཅ་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་སོགས་ཀྱི་ནལ་འཁྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་ལས་
 རུང་དུ་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་དག་འབའི་ཉོགས་པ་བསྟེན་དགོས་པས་གསང་དབང་གི་ལམ་
 ནམས་སྟོམ་དགོས་སོ།། སྐྱུ་ལུས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་
 ནས་གང་སྒྲུབ་སྐྱུ་མར་འཆར་བ་ལ་མི་བྱེད་གྱི། སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་མཐུས་ནལ་འཁྱོར་པའི་ལུས་དེ་སྐྱུ་མའི་ལུས་སུ་སོང་བ་ཞིག་³ཡིན་ཏེ་གསང་འདུས་
 ལས་ཤེས་དགོས་སོ།། ཅ་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་དབང་རྫོག་གི་ནལ་འཁྱོར་གང་ཡིན་ཐམས་
 ཅད་གསང་དབང་གི་ལམ་དུ་མི་འདོད་དེ། འོད་གསལ་སྟོམ་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཡང་དེ་དག་གྱ་
 དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐོག་མར་དེ་དག་ལས་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ནལ་

² སྐྱར་ སྐྱ་འདུས་དབང་མ། གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

³ སྟེབ་པ་ དཔུས་དབང།

⁴ སོང་བ་ཅིག་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ཞིག་ལྟོག་གོ། དེས་ན་ནུལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་གི་རྒྱ་
པའི་¹གདམས་པ་འཛིན་པའི་ཐོད་གྱི་སྒྲ་མ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྲུགས་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་
ཐམས་ཅད་དབང་གི་ཞོག་ནས་འཆོལ་བར་མཛད་པ་ནི་མད་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོལ་དུ་མཐོང་ངོ་།།

ལྷ་པ་(མཐའ་རྟེན་གྱི་དབང་གི་དཔེ་བསྟན་དང་བཅས་པ་)ནི། རྡོ་རྗེའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ནས་དབྱུགས་
དབྱུང་གི་བར་ལྷ་པོ་འདི་ནམས་ཀྱང་རིག་པའི་དབང་ཅམ་གྱིས་ཆེས་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་དང་
སྒྲོལ་དཔོན་གྱི་དབང་མན་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཆེས་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་
གོ། ལ་བ་པས་²སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་སྒྲོལ་དཔོན་གྱི་དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཆོས་ཤོད་ཅིག་³ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་གྱི་དཔེ་རྗེས་གནང་རི་ལྟར་རིགས་སྤྲུམ་ན། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱུང་དུ་རྒྱ་དབང་ཅམ་ཞིག་
བསྐྱར་བའི་མཆོག་དུ་ཡང་ཆོས་བཤད་པའི་རྗེས་གནང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་གྱི་
རྒྱད་བཤད་པ་སོགས་མི་རུང་ཡང་བྱ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱད་བཤད་དུ་རུང་བར་སྤར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ན་འགལ་བ་མེད་དོ།། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་དཔོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མིང་དབང་མན་
ཆད་ཅི་རིགས་⁴སུ་བསྐྱར་ནས་རྗེས་གནང་བྱས་པས་ཆོག་གི། སྒྲོལ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
བ་ཐོབ་མི་དགོས་སོ།། སྤྲུགས་གྱི་དབང་ནས་མདའ་འཕང་བའི་བར་བཞི་ནི། རིག་པའི་དབང་
གི་རྗེས་ལའང་བྱར་རུང་སྟེ་མིག་སྤར་དང་མེ་མོང་ནི། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱུང་ལས་རྒྱ་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྗེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཤིན་དུ་ཡང་རུང་ལ། སྤྲུགས་གྱི་དབང་ཡང་དེ་ལ་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་སོས་རིག་པའི་དབང་ལྷའི་རྗེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།། མདའ་
གཞུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། རིག་པའི་དབང་གི་མཐའ་རྟེན་ལ་ཤུ་རྩེ་པས། “རིག་

1 བེན་པའི་སྤྱོད་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུགས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཅོས།

3 ཤོད་ཆོག་དབྱུགས་དབང་།

4 རི་རིགས་སུ་འབྱུང་དབང་མ།

པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི། སྒྲན་མོང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངེས་པ་འཛོལ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་ཡང་
 དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་རིང་ཞིག་ན་ཡང་དག་པར་རྩོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འཛོལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟལ་ཞུགས་སྒྲིན་པ་འབའ་ཞིག་ཅམ་རིག་
 པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི། བྱང་བསྟན་པ་དང་དབྱགས་དབྱང་བ་གཉིས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།”² ཞེས་བྱང་བསྟན་
 དང་དབྱགས་དབྱང་གཉིས་དེ་དག་གི་མཐར་མི་བྱེད་པར་དོ་རྩེའི་བརྟལ་ཞུགས་ཅམ་ཞིག་
 སྒྲིན་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་གསུངས་སོ།། གདུལ་བྱའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བྱེད་དུ་
 རུང་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ།³ ལན་འགའ་ནི། “རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཅམ་ལ་
 ཡང་བརྟལ་ཞུགས་དང་བྱང་བསྟན་པ་དང་དབྱགས་དབྱང་བ་འདི་སྒྲོད་ཀྱི་བྱང་པར་བརྟལ་
 བས་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་ངས་ལྷང་
 བསྟན་པ་དང་དབྱགས་དབྱང་བ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རིང་ཞིག་ན་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ་བརྟལ་ཞུགས་སྒྲིན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ནོ།། ཞེས་བཞེད་དོ།། རིག་པའི་བརྟལ་ཞུགས་ནི། དབང་གསུམ་པའི་རྩེ་སྤྱི་ཡང་བྱ་བར་
 གཞུང་ཁ་ཅིག་དུ་གསུངས་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་དུ་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་སྒྲོད་པའི་
 བརྟལ་ཞུགས་དང་རྩེ་གནང་སྒྲི་དང་དམ་ཆོག་གསུམ་དང་སྒྲལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་རྣམས་
 མ་གསུངས་ཏེ། རི་ལྷར་རིགས་པར་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་དོན་འདུས་

༡ འགའ་ཞིག་ དབྱགས་དབྱང་།

༢ རྩེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ལེན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན༡ ལས་
 བྱང་བའི་ནང་ནས་ཡིག་གཅིག་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལས་’ ཞེས་གསལ།

༣ གསུངས་དེ། རྩེ་དབྱར།

༤ རྩེ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ལེན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ། འོག་གངས་༡༠༩ན༡ ལས་
 བྱང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཅམ་ལ་འབའ་བརྟལ་ཞུགས་དང་བྱང་བསྟན་པ་དང་། དབྱགས་དབྱང་བ་འདི་སྒྲོད་
 ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་ནས་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

པར་དགོངས་ནས་སོ།། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི། དབྱུགས་དབྱུང་ངམ་ལུང་བསྟན་རྟོ།།¹ ཇི་
 ལྟར་འདུས་པ་ནི། དབྱུང་པས་ཤེས་པར་ཐད་དོ།། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྗེས་གནང་དང་དབྱུགས་
 དབྱུང་གཉིས་ཐྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་ཏུ་བསྟུས་སོ།། ཐེང་བར་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་ཏུ་
 བརྫོད་དོ།། གུར་གྱི་བཙུ་ལ་ལས། “དང་པོ་རྩ་ཡི་དབང་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཅོད་
 བན་དབང་། གསུམ་པ་² རྗེ་རྗེའི་དབང་གིས་སོ།། བཞི་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཡིན། ལྷ་པ་ལ་
 ནི་མིང་དབང་བསྐྱར། རྟུག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། རྟུམ་པའི་དབང་ནི་བདུན་པ་
 རྟེ། བརྒྱད་པ་གསང་བའི་དབང་ཡིན་ནོ།། དབྱུ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་
 རྒྱུར་བ་ཡིས། ཐམས་ཅད་རྗེ་རྗེའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྟེན། རྟོན་པ་རང་ཉིད་ལུང་རྟོན་ཏེ། འདི་
 ནི་དབང་ཆོག་རིམ་པ་ལོ།”³ ཞེས་རྩ་ནས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་བར་བཤད་ནས་ཐེང་བའི་དབང་
 མ་གསུངས་པ་ནི་རྩ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཡིན་པ་དང་སྟགས་གཏད་པ་སོགས་ནི། ཇི་
 ལྟར་རིགས་པར་རེས་འགའ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་འཁོར་དང་རེས་འགའ་དབང་བཞི་པའི་
 འཁོར་དང་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་དབང་གཞན་གྱི་འཁོར་ཏུ་རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ལས་
 རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཐྱིར་རོ། ལྷའི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་སྟོས་ཀྱིས་དབང་རྟུག་པ་ཐེང་བའི་དབང་ཏུ་
 འཆད་དོ། ཐེང་བ་དང་སྟགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་དེ་རྣམས་དབང་བཞི་གང་ཏུང་ཏུ་འདུ་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐྱིར། འདུས་པ་⁴ ཐྱི་མ་ལས། “དབང་བསྐྱར་རྣམ་གསུམ་ཐ་དད་པ། རྒྱུད་འདི་
 ཏུ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟགས། རྟུམ་པའི་དབང་ནི་དང་པོ་རྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ཡིན་

1 བསྟན་ཏེ། རྗེ་དཔལ་

བསྟན་རྟོ། དབྱུས་དབང་

2 གསུམ་ནི། དབྱུས་དབང་

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ 2 མཐའ་འཁོར་རྗེ་རྗེའི་གྲུ་ ལེའུ་བཙུ་ལ། སོག་གངས་ 62 བཟ ལས་ལུང་བ་རྩ་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩ་ཡི་དབང་ནི་དང་པོ་
 རྟེ། ཅོད་པན་དབང་ལ་གཉིས་པ་ལོ། རྗེ་རྗེའི་དབང་གིས་གསུམ་པ་རྟེ། རང་གི་བདག་པོ་བཞི་པ་ཉིད། མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ལྷ་པ་རྟེ། རྟུག་པ་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། བདུན་པ་རྟུམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ། གསང་བའི་དབང་གིས་བརྒྱད་པ་ལོ། ཤེས་རབ་དབང་ལས་དབྱུ་པ་རྟེ། དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་
 རྒྱུར་བ་ཡིས། གུར་གྱི་དེ་ཉིད་བརྟུལ་ཞུགས་བརྫོད། རྟོན་པ་རང་གིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། དེ་འདིར་དབང་གི་ཆོ་གའོ།” ཞེས་གསལ།

4 འདུ་པ་ རྩ་འབྲུམ་དབང་མ།

ནོ།། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ངེས།¹ བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།² ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཁ་སྒྲོར་ལས་ཀྱང་། “དབང་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། དང་པོར་བྱམ་པའི་དབང་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་པ་ལ་ནི་གསང་བའི་དབང་། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། བཞི་བ་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་ཡང་།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྟག་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་དབང་བཞི་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ཆུ་དང་ཚད་པན་དང་རྩོམ་དེ་རྩོམ་བཟག་པོ་དང་མིང་
དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བྱུག་ནི་བྱམ་པའི་དབང་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་
ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་བྱམ་དབང་ཡིན་ན་བྱམ་དབང་བདུན་པར་གསུངས་པ་དེ་རྩི་
ལྟར་འཐད་སྟམ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ནི། མཆོག་ཏུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུ་དབང་
སོགས་གཞན་ལས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱམ་དབང་བདུན་པར་
གསུངས་ཀྱི། ཆུ་དབང་སོགས་བྱམ་དབང་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།། དེ་ཉིད་རྩོམ་རབ་
སྒྲོར་བས། ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་མི་སྒྲུང་ལ་དོན་ལ་དབྱུང་ན་དབང་བཞི་བ་ལ་ཡང་བྱང་དུ་
བྱང་ཅན་སྒྲུང་ཡང་བྱེད་ཆོག་སྒྲོས་པ་འོག་མ་དང་སྟེལ་དགོས་པས་རྩོམ་རྩི་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུར་རོ།། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་པོར་བྱམ་རྣམ་དབང་བཞིར་བྱམ་པའི་
ཆེ་ཆུ་དབང་ལ་སོགས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་སྒྱུད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་འབྱུང་
པའི་ཆུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།། དེས་ན་བྱམ་དབང་ལ་སོགས་པ་དབང་བཞིར་⁴བསྐྱུས་པ་

༡ དེས།། རྩོད་གཤེད་དཔར་མ།

༢ རྩོད་གཤེད་ཆུང་འབྲུམ། ཅ འབྲུམ་པའི་ཆུང་ཕྱི་མ། ལེན་བཙོ་བརྒྱུད་བ། འོག་གྲངས་༡༥ ༣༩༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་བསྐྱར་
དབྱེ་བ་རྣམ་གསུམ་དུ། ཆུང་འཕྲི་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག་ །བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ། ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩོད་གཤེད་ཆུང་འབྲུམ། ག སྒྲུབ། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ། འོག་གྲངས་༤༤བཤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་དབང་ནི་
རྣམ་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་ནི་བྱམ་པའི་དབང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་གསང་བའི་དབང་། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༤ དབང་བཞིར་ གཙང་དབང་།

དང་ཆུ་དབང་སོགས་བྱས་དབང་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་འགལ་ལོ། དབང་བཅུ་བཞིར་བཤད་ནས་ས་རེ་རེ་དང་སྐྱར་བ་ཡང་བྱས་དབང་ལ་
 བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པས་དབང་བཞིར་མི་འདུ་བའི་སློན་མེད་དེ། བྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས།
 “དབང་བསྐྱར་བཞི་ཡི་རིམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་གསུམ་ཏུ་བསྟན། དང་པོ་སློབ་དཔོན་
 དབང་དང་གཅིག །གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི་མཆོག །གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་
 དབང་། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ལོ། །སློབ་དཔོན་དབང་ནི་བཅུ་གཅིག་གྲེས།¹ གསང་
 བའི་དབང་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་བཅུ་གསུམ་པ་། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཅུ་
 བཞི་ལོ། དབང་རེ་ལ་ནི་ས་རེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ས་ཡི་དབང་སྟག་བདག །”² ཅེས་བྱས་དབང་
 ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་དབང་རེ་རེ་ས་རེ་རེར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱད་རྗོངས་ཐེང་ལས་གྲང་
 གསུངས་ལ་བྱད་པར་ཏུ་དེར། “རྣམ་པ་གསུམ་ནི་རྒྱ་ཡི་དབང་། བཞི་པ་འབྲས་བུར་ཤེས་
 པར་གྱ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། བཅུ་གཅིག་ནི་རིམ་བུ་པས། “སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་དབྱེ་
 བ་ཡིས། དབང་བསྐྱར་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་དེ། རྒྱ་ཡི་དབང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས།
 ‘བཞི་པོ་དེ་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ།’⁴ ཞེས་ཆུ་དབང་སོག་མར་སློབ་པས་ཐེང་བ་མི་འདེན་པར་རྒྱ་
 རས་བཟུང་སྟེ་⁵ བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། དེ་ལ་རིག་པའི་དབང་ལྟ་དང་ལྟགས་གྱི་དབང་
 དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབང་དངོས་གཞི་སྟེ། བདུན་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་དེ་རྣམ་བཞི་ལ་
 ལྷང་བསྟན་དང་དབྱགས་དབྱང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་དོ་རྗེའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་སྦྱོད་
 པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་རྗེས་གནང་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཡི།⁶ སློབ་འབྲུང་རྣམ་

༡ གྲིས། རྟེན་དབང་། དབྱས་དབང་།

༢ རྟེན་པག་ལ། རྒྱད་འབྲས། ང་བྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། སོག་གངས་༤༨༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་རྣམ་ཆོག་རྟེན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་
 པ་གཉིས་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་དབྱེ། གསང་བའི་དབང་དང་བཅུ་གཉིས་མཆོག་། ཅེས་གསལ།

༣ རྟེན་པག་ལ། རྒྱད་འབྲས། ཅ བཤད་རྒྱད་རྗོངས་ཐེང་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ། སོག་གངས་༢༡༢ བེ

༤ རྟེན་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྟེན་སློབ་དཔོན་དོ་རྗེ་རིམ་བུ་པ། འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་དབང་མཛད་པ། སོག་གངས་༢༡༤ བེ ལས་བྱང་བའི་ནང་རྣམ་
 ཆོག་རྟེན་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བཞི་པོ་དེས་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ།’ ཞེས་གསལ།

༥ བཟུངས་ནི་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༦ རྟེན། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

བརྟུལ་ཞུགས་དང་ལུང་བསྟན་དང་དབྱགས་དབྱུང་དང་རྗེས་གནང་བཞི་སོ་སོར་བྱེན་ས་
བུམ་དབང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ལྟར་ན་རིག་པའི་དབང་ལྟ་དང་དེ་ནས་སྤར་
བཤད་པ་བཞི་དང་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་དབང་ལ་བུམ་དབང་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་
སྐྱགས་དབང་མ་བཤད་པས་བརྟུལ་ས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངེས་བྱ་ཞབས་
ཀྱི་དབང་ཆོག་དུ་བུམ་དབང་བརྟུ་གཅིག་སོ་སོར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་བསྟན་ལས་
གཞན་པའི་དབྱགས་དབྱུང་དེར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དབྱགས་དབྱུང་བསྟུས་
པ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་བྱེད་ནའང་བུམ་པས་ཆོག་སྟེ་བསྟུས་པ་དེས་མི་འགོག་གོ།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་)ནི། རྩལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་²ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་དབང་བསྐྱར་
ཚུལ་³དེ་དག་དང་འབྲེལ་མི་འདྲ་སྟུང་ན། རག་དབང་གྲགས་པ་དང་ཨ་རྒྱ་དང་སྤྱི་གཙན་
འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་དང་རྟག་པའི་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་རས་གྲིས་དང་རྩལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་⁴ཐུན་མོང་བར་གསུངས་པས་རས་གྲིས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། གྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཡིད་གྱིས་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ག་བུས་པ་ཉིད་གྱིས་དབང་སྐྱར་དུ་རུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་འགྱུར་བས་ཡིད་གྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། དེས་ན་དབང་དང་རབ་གནས་དང་སྤྱིན་
སྟེག་ནམས་ཡིད་གྱིས་བྱར་རུང་བར་སྟོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་དེ། བྲེང་བ་ལས། “གྲི་བའི་⁵ཆོ་
ག་འདི་ཡང་ཡིད་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ག་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་ཐུན་མོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིད་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་

1 དབྱགས་དབྱུང་པ་མ་གསུངས་ དབྱས་དབང་།

2 དབང་སྐྱར་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ། གཙོད་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 དབང་སྐྱར་ཚུལ་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ། གཙོད་དབང་། དབྱས་དབང་།

4 དབང་སྐྱར་ཚུལ་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ། གཙོད་དབང་། དབྱས་དབང་།

5 གྲི་བའི་ དབྱས་དབང་།

གཞུགས་ཀྱིས་ས་གཞུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་
 སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་ཞི་བའི་སྤྱིན་སྲིད་གི་མཐར་ཐུག་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་བྱུང་།”¹ ཞེས་སོ། ། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་
 བ་འདི་ཡང་རིམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་འདི་ཐམས་ཅད་
 རྟེན་ཡོ་བྱད་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བས་བྱ་བར་མི་རུས་པའམ་མི་རིགས་པའམ་མི་རྟེན་པ་དེའི་
 ཆེ་བ་སློམས་ལ་བྱུང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། བསམ་གཏན་ཁོ་ན་གཙོ་སོ་
 ཡིན་ནོ།”² ཞེས་སོ། ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་མི་རྟེན་པ་ནི། དུས་འཁོར་
 ལས་ཀྱིས་སྤངས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པའོ། ། མི་རིགས་པ་ནི། ཡོ་བྱད་ཡོད་
 གུང་གནས་དེར་རྩལ་ཆོན་གྱིས་བྲི་བ་³ལ་དགག་བྱ་ཆེན་སོ་ཡོད་ནས་བྲིར་⁴མི་རུང་བའོ། །
 མི་རྟེན་པ་ནི། ད་ལྟ་ཡོ་བྱད་དང་མི་ལྟན་པར་མ་བཟང་ད་གཞོད་བཅས་ཀྱང་⁵མི་རྟེན་པའམ་ཡང་
 རྟེན་ཡོ་བྱད་མ་འཁྱོར་བའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་དབང་བསྐྱར་མཁན་མི་རྟེན་པའོ། ། གལ་ཏེ་
 ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རུང་ན་གླིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟམ་ན། ཡོ་བྱད་ཡོད་ནས་
 བྲིར་⁶རུང་ན་དེས་པར་བྲི་དགོས་ཏེ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བྱང་བེང་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་
 མཐའ་ལས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱ་བ་སྤྱིན་པ་ལ་

1 རྩེ་བསྟན་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཆེན་སོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གུལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་མེད་པ། འོག་གངས་༤༤ནལ་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱི་
 བར་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་ཡང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཆོག་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་གཞུགས་ཀྱིས་ས་ཡོངས་སུ་བཞུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་དང་། སློབ་མ་
 དབང་བསྐྱར་བ་དང་། གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ཞི་བའི་སྤྱིན་སྲིད་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བྱུང་།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ་བརྟེན་ཆེན་སོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་གུལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་མེད་པ། འོག་གངས་༤༤ནལ་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་འདི་ཐམས་ཅད་ཡོ་བྱད་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བས་བྱ་བར་མི་རུས་པའམ་ མི་རིགས་པའམ་མི་རྟེན་པ་དེའི་ཆེ་
 བ་སློམས་ལ་བྱུང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་ཁོ་ན་གཙོ་སོ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

3 འཕྱི་བ་ རྩེ་དབང་།

4 འཕྱིར་ རྩེ་དབང་།

5 བཅས་ཡང་། དཔུས་དབང་།

6 འཕྱིར་ རྩེ་དབང་།

7 འཕྱི་དགོས་ རྩེ་དབང་།

མངོན་པར་དད་པ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཆོག་འདོད་
 དོ།”¹ ཞེས་སོ། དཔའ་འགྱུར་ལས། “འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བ་དང་”² ཞེས་འབྱུང་ངོ་། བསམ་
 གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ཏུ་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཆོགས་
 པ་དང་བྲལ་བས་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་ནམས་གིས་གསུངས་སོ། དེའི་བྱིར་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སེམས་བརྟན་པས་ཡིད་
 གྱིས་སྐྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་སྔ་མ་བཞིན་ཏུ་རབ་གནས་དང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་དབལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱད་ལས། ཤེས་རབ་བརྒྱའི་
 རང་དབུས་སུ། དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རིམ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དབུས་
 སུ། མཁས་པས་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཏུ་ཡང་། ཡིད་གིས་
 འགའ་ཞིག་ཉིད་ཏུ་ནི། རྒྱལ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་བཞེད།”³ ཅས་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་
 ཉེ་དཔག་ཆད་བྱེ་བ་སོགས་ནི་བསམ་གཏན་མིན་པས་མི་འབྱུབ་པའི་དོན་ནོ།⁴ ལས་དང་པོ་
 པས་བྱེད་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་ནལ་འཕྱོར་བྱེད་པར་ཅན་དགོས་
 སོ། ལྷའི་སྟོས་ཀྱང་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱད་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པ་
 ཡིད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་གསུངས་ཉེ། སྔ་མ་བདུན་ནི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་⁵

1 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བརྟེན་ཏེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡུ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་མེ་མེད་པ། འོག་གྲངས་༡༡བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “པོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བ་དང་། རྟེན་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཆོག་
 འདོད་དོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བརྟེན་ཏེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡུ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་མེ་མེད་པ། འོག་གྲངས་༡༡བཟ

3 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། བུ་བརྟེན་ཏེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡུ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་མེ་མེད་པ། འོག་གྲངས་༡༡བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡི་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ནམས་གིས་གསུངས་སོ། དེའི་
 བྱིར་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སེམས་བརྟན་པས་ཡིད་གྱིས་སྐྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་སྔ་མ་བཞིན་རབ་གནས་དང་། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་དབལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱད་ལས། ཤེས་རབ་བརྒྱའི་རང་དབུས་སུ། དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།
 རིགས་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དབུས་སུ། མཁས་པས་སྟོབ་མཛང་དབང་བསྐྱར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཏུ་ཡང་། ཡིད་གིས་འགའ་
 ཞིག་ཉིད་ཏུ་ནི། རྒྱལ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་བཞེད།” ཅས་གསལ།

4 དོན་ནོ། གཙང་དབང་།

5 ལྷའི་བའི་ རྗེ་དབང་།

རྒྱུའི་སྒོ་ནས་བྱེ་བའོ། ། ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་རིལ་བྱ་པའི་གཞུང་ནས་མནའ་རྒྱ་
 ལྷན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་སྒོར་མ་བཤད་ཀྱང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཏེ། རིལ་བྱ་པའི་དབང་ཆོག་
 བལ་ཆེ་བ་རྣམས་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེར་ལུས་དཀྱིལ་དང་རྩལ་ཆོན་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟན་མོང་དུ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞུག་པའི་
 སྐབས་སུ་དེ་ཅུ་ཞིག་ལས་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། ། དེས་ན་ལུས་དཀྱིལ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་གཞུག་པའི་སྐབས་གཞན་རྣམས་འདོར་ན་རྩལ་ཆོན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་
 དེར་སྒྲིད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱི་འོག་ཏུ། “དེ་ནས་སྒྲེགས་བམ་དུང་ལ་སོགས། མདའ་གཞུ་
 རལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྒྲོན་བཞིན་སྟགས་ཀྱིས་དག་པར་བྱས། སྒྲོབ་མའི་ལག་ཏུ་རིམ་
 བཞིན་བྱིན།”¹ ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དེ་དག་ཀྱང་བྱས་པས་ཆོག་ལ། ལྷང་བསྟན་དང་
 དབུགས་དབྱུང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་དེ་ནས་གསུངས་སོ། ། མདོར་ན་རིལ་བྱ་ཞབས་གྱི་
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་རྣམས་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཐོང་བ་ལས་གསལ་བས་དེ་དང་བསྟན་ནས་
 བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

གཉིས་པ་(དམ་ཆོག་ཉམས་ན་གསོ་བའི་རྩལ་)ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དང་དམ་
 ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་
 དང་བག་མེད་པ་དང་མ་གུས་པ་སྟེ། ལྷང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞིས་ལྷང་བ་བྱུང་ན་ཅ་ལྷང་
 མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི། སྟགས་གྱི་སྒྲོམ་ལྟན་གྱི་བྱུང་དུ་བྱིར་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པས་
 བཅོས་ནས་ལྷང་བ་ལས་སྤང་བར་བྱའོ། ། ཅ་ལྷང་བྱུང་ནས་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་དབང་གིས་
 གསོ་དགོས་པས་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལས་དབང་སྤང་བར་བྱ་ལ། ལེན་ས་མ་བྱུང་ན་སྤར་བཤད་
 པའི་དབང་དེ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོ་གར་བཤད་པ་ལྟར་བདག་འཇུག་བྱས་ནས་

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་བཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཐོང་བ། ལེའུང་བཞི་པ། སྟགས་ཐངས་པལ་ལྷན་པ་ལས་ལྷང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཉིས་
 རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲོན་བཞིན་སྟགས་ཀྱིས་དག་པར་བྱེད། སྒྲོབ་མའི་ལག་ཏུ་རིམ་བཞིན་བྱིན། ཞེས་གསལ་པ།

དབང་དང་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་སྒྲུངས་ལ་གསོ་བར་བྱ་སྟེ། བྲེང་བ་ལས། “རང་ཉིད་
 གྲུང་དམ་ཆེག་ཉམས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོག་རྒྱང་
 བར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བར་བྱའོ།། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ལས་
 ལས་བཟོད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་འཆེ་བས་བཟོད་བར་མི་རུས་པའི་སྤྱོད་པ་ན་
 བཞུགས་ན་སྟེ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”² ཞེས་སོ།། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། “སྒྲོབ་མ་
 བཞུགས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོག་དང་པོར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་
 གི་ཕྱིར་གང་ལ་ལ་དག་བཛེད་ངས་པས་དམ་ཆེག་དང་འདས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དག་
 མིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱའོ།།”³ ཞེས་གཞན་ལ་དབང་
 སྒྲུར་མཁན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་བདག་འཇུག་བྱས་ནས་རང་གི་དམ་ཆེག་གསོ་བར་གསུངས་
 པས། སྒྲ་མ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་སྒྲུང་ས་མ་བྱུང་ན་རང་ཉིད་བསྟེན་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་དང་ཆོ་
 ག་རྣམ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདག་འཇུག་གིས་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཆོག་གོ། །འདི་ཡང་དངོས་
 བཞིའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཞུང་བའི་ཆོག་ཡོད་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཐོན་གྱི་སྐབས་
 ཅུམ་ལས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི། སྒྲ་མས་ཀྱང་བདག་འཇུག་གི་ཆེ་སྒྲོམ་པ་གཞུང་བའི་ཆོ་
 ག་ལེགས་པོར་བྱ་དགོས་ལ། སྒྲོབ་མ་ལ་ཡང་སྐབས་དེར་དཔོག་དགོས་པ་ནི་སྒར་བཤད་
 བྱིན་ཏོ།། སྒྲོམ་པ་གསོ་བས་དབང་གི་སྒྲོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་སྟེ་སྒྲུམ་ན། བྲེང་བ་ལས། “སྒྲ་མ་ལ་
 བརྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལ་རུས་པ་རི་ལྟ་བར་སྒྲོན་མོ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་འབྲུལ་བ་
 བྱས་ནས་སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་བཤགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་སྒྲོམ་པ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་གཞུང་བར་

2 སྒྲུང་པ་ དབུས་དབང་།

3 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལྟ་བུ་ཀ་ར་གྲུ་། དེའི་ལ་ཆོག་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། 1454 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཉམས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འཇུག་པའི་ཆོག་རྒྱང་བར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བར་བྱའོ།། འོན་
 ཀྱང་གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ལས་ལས་བཟོད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་འཆེ་བས་བཟོད་བར་མི་རུས་པའི་སྤྱོད་པ་ན་བཞུགས་
 ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལྟ་བུ་ཀ་ར་གྲུ་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་1455 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོབ་མ་
 བཞུགས་པའི་ཆོག་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་འཇུག་པའི་ཆོག་དང་པོར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་ལ་དག་བཛེད་ངས་པས་དམ་ཆེག་
 མེད་པས་དམ་ཆེག་ལས་འདས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དག་མིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

བྱུང་།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མ་དང་ཤོགས་དམ་ཆིག་ཅན་རྣམས་ལ་དཔའ་པོའི་སྟོན་
 མོ་སོགས་བྱས་ནས་བཤགས་པ་མང་དུ་བྱ་ལ་དེ་ནས་སྒྲ་དོ། ། བཀ་པོ་དམ་ཆིག་རྩོམ་
 གྲང་། སྒྲ་མ་དང་རྩོམ་སྟུན་ལ་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་ལ་ཉེས་པ་འདི་བྱས་བརྩོན་ནས་
 བཤགས་པ་བྱེད་པར་དག་ནག་གི་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། ། ཅ་ལྟར་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་
 རྣམས་དབང་ལ་མི་སྟོས་པར་² ལྟར་བ་ལས་ལྟར་ཐབས་ཅ་ལྟར་གི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལ་སོགས་
 པས་བཤད་པ་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་གཏན་མི་རུང་སྟེ། དུས་འཁོར་དང་ཤུཉི་པའི་དག་ནག་གི་
 འབྲེལ་བ་དང་སྟོམ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་ཐེང་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཅ་ལྟར་གང་
 ལྟར་ཡང་སྒྲར་དབང་གིས་སྒྲར་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དག་ནག་གི་བརྒྱ་བདུན་པ་ལས་
 གྲང་། “གལ་ཏེ་བཀ་མེད་བྱུང་བྱུར་པས། སྒྲ་མ་དམ་ཆིག་ལ་གཞོད་ན། དེས་ནི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གིས་བྱས་ལ། བདེར་གཤེགས་རྣམས་ལ་སྟེག་པ་བཤགས།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 དཀྱིལ་འཁོར་འདི་བ་ནི་དབང་གི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། བཀ་པོ་པས་སྒྲ་མ་དང་དམ་ཆིག་གཉིས་
 སོ་སོར་བྱས་ནས། དམ་ཆིག་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལ་སོགས་པའོ། ། དེ་དག་
 ལ་གཞོད་པ་ནི། ལྟར་བ་ལ་བཤད་དོ། ། དེ་ལྟར་དབང་གིས་སོར་རྒྱད་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་
 འཁྱོད་ཅིང་སྟོན་ཆད་གཏན་མི་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོམ་པ་ཞིག་⁴ དགོས་ཀྱི། དེ་
 འདྲ་མེད་པར་སྒྲ་མ་ཉམས་གྲང་སྒྲར་ན་སྟེ་བས་མི་སྟོན་ནོ་སྟུམ་པ་བྱས་ན་གཏན་མི་
 རུང་སྟེ། དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “ཅ་བའི་ལྟར་བ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་དག་པའི་སྒྲ་དུ་

1 རྩོམ་སྟུན། རྒྱད་འབྲེལ། བྱ་བཞི་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐེང་བ། སོག་གངས་༡༤ན་9 ལས་བྱུང་བ་རྒྱད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སྒྲ་མ་ལ་བརྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཇི་ལྟ་བར་སྟོན་མོ་སྟོན་དུ་འཁྱོ་བའི་དབྱེལ་བ་བྱས་ནས། སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་བཤགས་པ་
 སྟོན་དུ་འཁྱོ་བས་སྟོམ་པ་སྒྲར་བཞིན་གཞུང་བར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།

2 མི་བཞུགས་ཐབས་ ལྟ་འབྲུམ་དབང་མ། རྩོམ་དབང་། གཙང་དབང་།

3 རྩོམ་གཤམ། རྒྱད་འབྲུམ། 3 གཤམ་ཇི་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱད། འཕེ་བརྒྱ་བདུན་པ། སོག་གངས་950པ3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱད་མི་འདྲ་སྟེ། “གལ་
 ཏེ་བཀ་མེད་བྱུང་བྱུར་ན། སྒྲ་མ་དམ་ཆིག་ལ་གཞོད་ན། དེས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གི་བྱས་ལ། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་བཤགས།”
 ཞེས་གསལ།

4 སྟོམ་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

སྐྱར་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་འདིར་ནི་འཇུག་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་གང་གི་ཆེ་དབང་བཟུན་ལ་
གནས་པའམ་བྱམ་པ་དང་གསང་བའི་དབང་ལ་གནས་པ་ལ་ཅ་བའི་ལྷར་བ་ལྷར་བར་ལྷར་ན་
དེའི་ཆེ་དེ་དག་པའི་སྐད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་གིས་ནས་སྐྱར་མི་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྐྱར་ཡང་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་ནས་སྐྱར་ཡང་
ཆོགས་ཀྱི་འདུས་པར་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱས་སུ་སྐྱར་བྱ་བའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒྱུ་
བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་གཞོན་པ་ཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྐྱར་མི་བྱེད་པའི་སྟོན་པའི་སྐད་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པ་སྟེ། སྟོན་མ་རྣམས་ཀྱིས་གདོན་མི་བྱ་བར་བྱའོ།།¹ ཞེས་ཕྱིས་
མི་བྱེད་པའི་སྟོན་སེམས་ལ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་པ་ཉམས་ནས་སྐྱར་
གསོས་པ་ནི། སྐྱར་ཀྱི་བསྐྱབ་གྲལ་ལས་དམའ་བར་བསྐད་དགོས་པར་བཤད་དོ།། དུས་འཁོར་
ཀྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཡང་ཕྱིས་མི་བྱེད་པའི་དམ་འཆའ་བ་རྣམས་
ལ་ཡིན་ཀྱི། ཕྱིས་སྟོན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟེས་བྱ་འགའ་
ཞིག་དུག་གིས་ཐེན་ན་སྐྱར་པ་འགས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་སྐྱར་ཀྱི་བཟུང་བ་བྱུང་ནས་སྐྱར་བཞིན་
‘དུ་བྱ་བ་དང་མཚུངས་སོ།།’² ཞེས་དགོས་སྟོང་དུ་རི་ཀ་པས་བཤད་དོ།། འདི་དག་རྒྱས་པར་ཅ་
ལྷར་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ།། རྒྱུ་པའི་བདག་འཇུག་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཐེང་བ་ལས།
“རྟག་དུ་ཡི་དམ་བྱེད་པས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རོ་གཅིག་པའི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷའི་སྦྱར་
བས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོན་ས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་སྐྱུག་ལས་ཚུའི་
དབང་ལ་སོགས་པ་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་བཞི་པའི་མཐར་སྐྱུག་པ་དང་དབྱུགས་
དབྱུང་པའི་མཐར་སྐྱུག་པའི་བར་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས། དུས་ཆོན་དང་

1 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་མེད་འོད། དབང་ལོ། འོག་གངས་143བཟེ

2 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 དགོས་སྟོང་མཐས་པ་ཆེན་པོ་དུ་རི་ཀ་པ། དུས་འཁོར་ཀྱི་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། འོག་གངས་143བཟེ
ལས་ལྷར་བའི་ནང་ནས་ཡིག་གི་གཅིག་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དུག་ཅེས་གསལ།

3 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འགྲེལ། 5 བཞི་དྲ་ཆེན་པོ་མ་རྟ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུག། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་ཐེང་བ། འོག་གངས་143བཟེ ལས་ལྷར་བའི་ནང་མི་འདྲ་སྟེ།
“རྟག་དུ་ཡི་དམ་བྱེད་པས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རོ་གཅིག་པའི་རང་འདོད་པའི་ལྷའི་སྦྱར་བས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོན་

ཞིས་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱར་བྱང་ངོ་།།

གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་གི་ཆོག)ནི། དེ་ནས་ཆོག་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་དང་ལྷ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་སྤྱན་སྟེག་བྱའོ།། འདི་དག་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་ན་ཡིད་གྱིས་ཀྱང་བར་སྤར་བཤད་ལ། འོད་སྟེ་ལས་ཀྱང་། “ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཡིད་གྱིས་སོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་གྱིས་སྤྱན་སྟེག་བྱའོ།། དེ་ནས་རང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་ཅིང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལུས་པ་རི་ལྟ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོད་པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པས་སྟོབ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཆོད་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་ལ། དེར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟའ་བཅའ་²དང་བཟླག་པ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕུལ་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་མཆོད་མོ་མི་ཉལ་བར་སྐྱ་གར་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གྱི་རྟོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས། བྱེད་རྣམས་གྱིས་འཇུག་པ་འདི་སུ་ལའང་སྐྱ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་ངོ་།། དེ་ནས། “སྟོབ་མ་ལ་ནི་ཡོན་བསྐྱར་བྱ།” དེས་ཀྱང་གྲུས་པས་དབུལ་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་རྒྱང་མ་དང་། རང་གི་ལུས་དང་ས་གཞི་དང་། མདོར་ན་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བཞ། རི་ལྟ་བུ་མ་མཉམ་འགྱུར་བྱ། ལྷ་མ་མཉམ་ན་དངོས་གྲུབ་འགྱུར་། ‘གཞན་དུ་མིན་ཞེས་སྐབ་པ་གསུང་།’ སྟོབ་དཔོན་ལྷ་མེད་བྱེད་པ་སོ།། རྩོམ་སེམས་དཔའ་མཆོད་པ་ལས། དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅི། ‘དཀའ་སྐབ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཅི།’³ ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདིར་སྐྱ་མ་མཉམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་བར་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ལ་སོགས་པ་གསུང་བ་དང་། སེམས་རབ་ཡེ་སེམས་དང་། བཞི་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དབུགས་དབྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ” ཞེས་གསལ།
¹ རྩོམ་སྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ བརྗོད་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུབ། འོད་སྟེ། འོག་གངས་ཀྱི་ལྷ་ན་
² བཟའ་བཅས་ དབུས་དབང་།
³ རྩོམ་སྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། ལུ བརྗོད་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀར་གྲུབ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་སྟེན་ལྷ་གྲངས་ ༡༧ན་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་ལྷ་མེད་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྟོབ་མ་ལ་ནི་ཡོན་བསྐྱར་བྱ། ‘གཞན་དུ་མིན་ཞེས་སྐབ་པས་གསུངས་།’ དཀའ་སྐབ་མ་སྐྱུད་པ་ཡང་གང་། ཞེས་གསལ།

སྐྱེན་པའི་ཞིང་ཡང་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པོ་མདོར་བསགས་ལས། “སངས་རྒྱས་ཞིང་
 སོགས་ཞིང་རྣམས་ལ།། བྱད་པར་དུ་ནི་སྐྱེན་པ་སྤྱད།། ‘དམངས་རིགས་སྟོང་ཐལ་གཉིས་
 དག་གྲང་།’ བྲམ་ཟེ་གཙང་མ་གཅིག་དང་འབྲ།། བྲམ་ཟེ་སྟོང་ཐལ་གཉིས་དག་ནི།། དག་
 སྟོང་གཅིག་ལ་རབ་དུ་སྤྱད།། དག་སྟོང་སྟོང་ཐལ་གཉིས་དག་ནི།། རུལ་མེད་པ་ནི་གཅིག་
 དང་མཉམ།། རུལ་མེད་སྟོང་ཐལ་གཉིས་དག་ནི།། ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་གཅིག་དང་སྤྱད།། ཡེ་
 ཤེས་ལྡན་པ་སྟོང་ཐལ་གཉིས།། སྟོབ་དཔོན་གཅིག་དང་མཉམ་པར་བཟྐག། དེ་ལྟར་སྐྱེན་
 པའི་ཞིང་བྱས་ནས།། སྟོ་དང་ལྡན་པས་རྟག་དུ་སྐྱེན།། ‘རྣལ་འབྱོར་རྩ་བའི་ཆོས་ལས་ནི།’
 ཞིང་བཟང་པོ་ལ་ས་ཐོན་གདག།”¹ ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལ་བ་བ་²དང་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་གྲང་
 དེ་ལྟར་བཤད་དོ།། དེ་ནས་སྟོབ་མ་རྣམས་བཞག་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱོགས་ཀྱི་གཏོར་མ་དང་
 མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ལ། རྟེན་དུ་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱལ་འཆལ་ཏེ་གཙོ་པོ་
 ལ་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པ་བྱལ་ནས་དག་བ་བསྟོལ།། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟུང་
 བསྐྱོར་ལ་བཙུག་ལྡན་ལ་སྤྱོགས་པས་ཤར་སྟོར་འདུག་སྟེ་ཆད་ལྟག་གི་ཉེས་པ་ཞི་བར་
 བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་གསུམ་བཟོ་དོ།། དེ་ནས་མེ་རྟོག་དང་བཙས་པའི་
 ཐལ་པོ་སྤྱིང་གར་³སྤྱར་ལ་མ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་
 གསོལ་ཏེ། གང་ཡང་བདག་སྟོ་སྟོངས་པ་ཡིས།། ཉེས་བྱས་ཅུང་ཟད་གང་བགྱིས་པ།། གང་
 ཕྱིར་བྱས་ཅན་སྤྱབས་ཡིན་ཕྱིར།། མགོན་ཆོད་⁴དེ་ཀུན་བཟོད་པར་མཛོད།། མ་རྟེན་ཡོངས་
 སུ་མ་ཤེས་དང་།། གང་ཡང་རྣམས་པ་མ་མཆིས་པས།། འདིར་ནི་བྱ་བ་གང་བགྱིས་པ།། དེ་
 ཀུན་གཙོ་པོས་བཟོད་མཛད་རིགས།། ཞེས་བཟོད་ཅིང་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་

1 རྟེན་ལྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཡ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྟེན་གྱི་སྤྱིང་པོ་མདོར་བསགས་པོག་གྲངས་932བ9 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་
 གསུམ་པ་དང་བཙོ་སྤྱོད་གཉིས་ཅུང་མི་འདུ་སྟེ། ‘དམངས་རིགས་སྟོང་ཐལ་གཉིས་དག་ནི།’ ‘རྣལ་འབྱོར་རྩ་བའི་ཆོས་ལ་ནི།’ ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིལ་སུ་བསྐྱར་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱར་ནས་བཙུག་

3 སྤྱིང་གར་ དེ་ལྟས་དཔལ་

4 མགོན་ཆོད་ སྤྱོད་ལྟུང་དཔལ་མ། དེ་ལྟས་དཔལ་

བར་གསོལ་བ་གདབ་པོ། དེ་ནས། ཡོ་ཁྱེད་གྱིས་སེམས་ཅན་དོན་ཀྱན་མཛད། རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྟན་པ། སངས་རྒྱུ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ནས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་
 འབྱོན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་དང་། ཡོ་ཡུང་རྩྱུ་བརྩེ་ལྷུང་ ཞེས་བྱ་བས་ཡེ་ཤེས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ནས་རང་གིས་སྦྱུལ་པའི་དམ་ཆོག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རང་ཉིད་ལ་བསྟེན་མོ། སངས་རྒྱུ་གི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་
 ལ་ཀྱན་སྦྱང་གིས་བཤད་དོ། དེ་ནས། ཡོ་ཨ་ཀུ་རོ་སྤྱ་ཁི་སའ་རྩམ་རྩྱུ་ལྷུང་ལྷུང་བརྩེ་བརྩེ་
 ཡོ་ཡུང་རྩྱུ་པར་སྦྱུ། ཡོ་ཡུང་རྩྱུ་ལྷུང་ ཞེས་འདོན་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱེ་བ་མེད་པར་མོས་
 བས་གཡོན་བས་བྱིལ་བྱ་དཀོལ་ཁིང་ལག་པ་གཡས་གྱི་དོ་རྗེས་ཤར་སྟོན་ས་བཅམས་ཏེ།
 ཆངས་ཐིག་གི་ལམ་ནས་གཙོ་བོའི་གནས་གྱི་བར་དུ་དབྱེ་ཁིང་རང་གི་མགོ་བོ་ལ་རྩལ་ཆོན་
 རྩེད་ཐད་ཅམ་སྒྲུགས་ནས་བརྩེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་སྟོན་རྣམས་དང་
 སྐར་རྣམས་ལག་པའི་དོ་རྗེའི་ཅེ་མོས་གཞིག་པར་བྱའོ། ལྷ་མ་རྣམས་སྟོན་ལ་ལྷ་མཆོན་
 རྣམས་བསྟུས་ནས་དེ་ནས་དོ་རྗེས་འཛིག་པ་མཛད་དོ། དེ་ནས། ཡོ་བརྩེ་གྱི་ལ་ལྷུང་གྱི་ལ་
 ལ་སའ་གྱི་ལྷན་བརྩེ་རྩྱུ་རྩྱུ་ལ་ཡུང་རྩྱུ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ ཞེས་བྱ་བ་རྩྱུ་བཞི་པའི་སྒྲགས་
 བརྩོད་ལ་ལྷུང་བྱ་རྣམས་གདོན་ཏེ་གཞུང་གཞན་ནས་སྦྱུ་ཞི་ལ་རྩྱུ་བཞི་པར་བྱས་པ་དང་མི་
 འཕྲོད། དེ་ནས། ཡོ་རུ་རུ་སྤྱ་རུ་རྩྱུ་ལ་ཏེ་ཏེ་སྤྱ་ལོ་ཅ་ནེ་སའ་ལྷུང་སྤྱ་རྩྱུ་ལྷུང་ཞེས་བྱ་
 བ་འོ་མ་ལ་བརྩེ་ཅ་བརྩེད་བརྩེས་བས་ལྷུང་བྱ་རྣམས་བསྟུ་བར་བྱའོ། སྒྲགས་དེས་བརྩེས་
 རྣམ་འབྱུ་བ་ནི། གསང་འདུས་ལས་སྒྲགས་དེས་ཤི་བ་གསོ་བར་གསུངས་པས་བཤེགས་
 རྣམས་ཉམས་པར་བྱས་པ་སྐར་གསོ་བའི་དོན་ནོ།¹ ལྷུང་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱང་གཤེགས་སུ་
 གསོལ་ལོ། ལྷུང་བྱ་ས་ལ་བཏབ་ན་ལྷུང་བྱ་ཡང་དགང་ངོ། བད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་

¹ རྩེད་བཞན་

² ལྷུང་ རྩེད་བཞན། གཙང་དབང། དབྱུས་དབང།

³ དོན་ནོ། གཙང་དབང།

ཆ་ར་མཐུ་དྲུ་ཆ་ར་ཨ་བ་ལུ་ལ་རུ་¹ལྷ་ནུ་ལུ་པ་ནུ་སྤྱ་ག་ར་མཐུ་སྤྱ་ག་ར། ཉུ་མཐུ་ཉུ་
 སྤྱི་ཀུ་རྟི་མཐུ་ཀུ་རྟི་རྟི་ཀུ་རྟི་སྤྱ་རུ་པ་མཐུ་སྤྱ་རུ་པ།² ཟ་རུ་རྟི་ཀ་མ་རྟོ་ད་ར་ཤི་ལི་མཐུ་ཤི་ལི།
 ཨི་རྟུ་རྟུ་ཨ་གཙུ་ཨ་གཙུ་མཐུ་རུ་ག་ཨ་རྟི་པ་རྟི་སྤྱ་རུ་རུ་མུ་མུ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི། ཞེས་པའི་
 རྒྱགས་ཀྱིས་འོ་མའི་གཏོར་མ་ལུ་ནས་མཆོད་དེ་སྤྱ་རྒྱམས་ལ་བྱིན་གྱིས་བཟུབས་པའི་རུ་
 ཆོན་གཏད་དེ་རྒྱ་ལ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། སྤྱ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀྱར་སྟེ་ཆོན་པོས་ས་འོག་གི་
 གཞིར་ཁྱེར་བར་བསམ་མོ། སྐབས་གཞན་དུ་སྤྱ་གཏོར་གཏོར་བར་འདོད་ན། དབྱས་སྤྱ་བ་
 རུ་ཆ་བསམས་³ལ་གཞན་སྤྱ་མ་བཞིན་བྱས་ནས་བཏང་བས་ཆོག་གོ། གང་དུ་རུ་ཆོན་ཁྱེར་
 བའི་བྱམ་པ་དེ་རྒྱས་བཀང་ནས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཁྱེར་ཏེ་དེས་ཞི་བའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཁང་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོར་བར་བྱའོ། བ་སྤྱིས་བྱགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པར་
 གཞོན་རུ་མ་རྒྱམས་ལ་འོ་སྤྱ་གི་སྟོན་མོ་བྱའོ། དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ནོར། མཁོ་
 བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱང་བསྐྱས་ནས། རང་ཉིད་གྱིས་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། སྟོབ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཅུང་
 བད་མིན། མང་འཇུགས་པ་དང་རབ་གནས་དང་། སྟོན་སྟེག་འཁོར་ལོ་འོ་ནོར་གང་ཡིན།
 དེ་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཁོ་ནའི་ཞེས། རྟོ་རྟོ་འཛིན་པ་མཆོག་ཉིད་གསུངས། ཞེས་སོ། མང་
 འཇུགས་པ་ཞེས་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ཁུང་བྱ་དགང་དང་ཞེས་བསྐྱར་ཏེ།
 དབང་གི་ཆོ་གའི་སྟོགས་གཅིག་གི་མིང་དུ་མཛོན་པས་དབང་བསྐྱར་གྱི་⁴ཡོ་བྱད་དོ། སྤྱི་
 རྒྱད་ལས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་དབང་ལ། སྟོབ་མ་ལ་
 བགོ་བཤའ་བྱས་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་མི་འདོད་ན་གདུགས་དང་རྩ་ལ་
 དང་ཤིལ་བྱ་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་། གདན་དང་བདུག་སྟོས་དང་ཤི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་

༡ ལུ་ལ་རུ་ དབྱས་དབང་།
 ༢ རྟི་ཀུ་རྟི་སྤྱ་རུ་པ་མཐུ་སྤྱ་རུ་པ། དབྱས་དབང་།
 ༣ དབྱས་སྤྱ་ བ་རི་ཆ་བསམས་ལ་ སྤྱ་དབྱས་དབང་ལ། སྟེ་དབང་ དབྱས་དབང་།
 ༤ དབང་བསྐྱར་གྱི་ དབྱས་དབང་།

དང་། གོས་དང་སྒོད་སྒྱུད་སོགས་དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ། དགེ་འདུན་མེད་ན་དགེ་སྒོང་ངམ་
 དགེ་སྒོང་མཉམ་དགེ་བསྟེན་ལ་སྦྱོར་པར་བཤད་ཅིང་། བཟང་བ་དང་ནི་བཅའ་བ་རྣམས། ཅི་
 དགར་མོངས་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོར། ཁྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་སོགས་ལ། ལྷུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྦྱོར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྒོ་བ་དཔོན་དང་སྒོ་འོ་སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་དང་
 རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་འི་ལྷ་རྩེས་པར་རྒྱས་པ་འི་ལྷ་བར་གོ་ལ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་དང་སོ་
 ཅི་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲོན་མོ་དང་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱའོ།
 ལ་བ་བ་ལ་སོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་གསོལ་མ་བྱས་པའི་གོང་དུ་ཆོགས་འཁོར་
 བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དེ་དག་གང་རུང་དུ་བྱས་པས་ཆོག་གོ། དམན་བ་དང་མགོན་
 མེད་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆེས་པར་བྱའོ།

མཐའ་རྟེན་ནས་མཐུག་ཆོག་གི་བར་གྱི་སྒོ་མ་ནི། བརྟལ་ཞུགས་གསུམ་དང་ལུང་བསྟན་
 དང་། རྩེས་གནང་དབྱགས་དབྱང་རྣམ་པ་བྱལ། སྦྱོར་སྟེག་མཆོད་དང་ཡོན་བསྐྱང་དང་།
 གཏོར་མ་མཆོད་པ་བསྐྱོར་བ་བྱ། བཟོད་དང་གཤེགས་གསོལ་སྒྱལ་བ་བྱ། ཆོན་ཅི་བསྐྱ་
 ཞིང་ཕྱར་བྱ་དབྱང་། རུལ་ཆོན་རྒྱུར་དོར་བྱས་རྒྱས་བསང་། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་དགའ་
 སྒོན་བྱ། ཞེས་བའོ།

དེ་ལྟར་ན་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་ལམ་སྒོམ་བ་དང་དངོས་བྱལ་
 རྣམ་པ་གཉིས་འབྱལ་པའི་གཞིར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱགས་པས། ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
 བར་མཐོང་ནས་བརྟེན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པའི་གཞུང་དོ་རྩེ་ཕྱོང་བ་
 ལ་གཞི་བྱངས་ཏེ། དེ་མ་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཆོ་ག་ལ་
 རགས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སྟེད་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་རོ།

འདིར་སྒྲས་པ། བྱས་དབང་གསྐྱའི་རྒྱ་རྒྱན་བསྐྱར་བ་ཡིས། མ་མལ་སྐྱང་ཞེན་ལུས་ཀྱི་དེ་

༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གང་ལུ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔྱུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༢ ལན་ཅིག་ གཅོང་དབང་། དབྱས་དབང་།

མ་བཀུས།། གསང་བ་ཡི་ཤེས་བདུན་ཅི་ལྟར་ས་བ་ཡིས།། དག་གནས་ཐུང་གི་རྒྱ་བ་སྐྱགས་སུ་
འཆར།། གསུམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས།། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དོན་དམ་དཔྱིངས་
སུ་བྱངས།། བཞི་བ་བྱུང་འཇུག་དོན་ལ་དོ་སྤྱད་པས།།¹ མཐར་ཐུག་སྐྱེལ་སོའི་གནད་ལ་ཐེ་ཆོས་
བཅད།། དབང་བཞིའི་གནད་དོན་ཆུ་བ་བཞིན་ངེས་པ་ལས།། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གདམས་པ་
ཡོད་མིན་ཞེས།། རང་གི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བྱ་བྱངས་པ་འདི།། ལྷ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ལ་འབྱུལ།། དེ་སྤྱད་སྐྱས་པ་འང་དབང་གི་རིམ་པ་རྣམས།། ལམ་གྱི་སྟོན་འགྲོ་ཅམ་དུ་བྱད་དོ་
ཞེས།། ཅ་བ་ཐོར་ནས་ཡལ་ག་ཆོལ་རྣམས་ཀྱི།། ཡིད་སྤྲོས་སྐྱག་པོ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འོ། དོ་རྩེ་
འཆར་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱང་གྱི་གནད་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ལས། དབང་གོང་མ་
གསུམ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ཞིང་མཇུག་གི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་སྤེལ་ལུ་བཅུ་པའོ། །

གཞན་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་གཉིས་པ་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་
གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་གཉིས་པ་དབང་གི་
ཡན་ལག་གི་ཆོ་ག་ལ་ལྷ་ཆོས་²ཞིང་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤྱིན་སྟེག་དང་། ཉམས་ཆག་
སྒོང་ཞིང་³མཁའ་འགྲོ་མཉེས་པའི་ཐབས་ཆོགས་འཁོར་དང་། ཆ་ལུགས་མི་ཉམས་ཤིང་གཟུང་
བའི་དམ་ཆེག་གི་ཡན་ལག་དོ་རྩེ་དང་ཕྱི་ལ་བྱ་དང་། དགའ་ལྷགས་དང་ཐུན་བྱུག་དང་། ཁ་ཅ་
དང་ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་སྤྱོད་ག་⁴ལ་སོགས་པ་ཆད་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པ་རྣམས་བཅང་
བའི་⁵ཆུ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱགས་པའི་ཀྱན་སྟོད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་མོད་

1 དེ་སྤྱད་པས།། དཔུས་དཔལ་
2 ལྷ་ཆོས་ཞིང་ དཔུས་དཔལ་
3 སྒོང་ཞིང་ དཔུས་དཔལ་
4 ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་སྤྱོད་ག་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་མ།
ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་སྤྱོད་ག་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་
ཀ་སྤ་ལ་དང་ཁ་སྤྱོད་ དཔུས་དཔལ་
5 བཅང་བའི་ བཅང་བའི་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་
བཅད་པའི་ གཅང་དཔལ་

ཀྱང་། འདིར་དེ་དག་ཉེ་བར་སྒྱུར་ན་གཞུང་ཏེ་ཅང་མངས་པའི་འདིགས་པས་རེ་ཞིག་¹ལ་མ་གྱིས་
པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། རྒྱུད་དོན་མ་ལུས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་
ཏུ་སྒྱུད་པའི་ཆེ་དེ་དག་སྐབས་གང་དུ་འདུ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མྱིར་དུ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་
དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུས་དོན་གྱི་ཁོངས་སུ་ཉེ་བར་སྒྱུར་ནས་དམིགས་ཕྱེ་བ་ཅིམ་བྱས་མོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་དུ་སྒྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་
སྟོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་སྟོག་མར་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། དབང་གི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་
པ་ལྟར་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་སྒྱུར་བ་ལ་བཙོན་པར་བྱས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ལོ་ལ་སྟགས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་བསྟོམས་ན་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་
པར་སྒྱུར་སྟོམ་ཡལ་བར་བཞག་ན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་འབད་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་
ལས། “རི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱུར་བ་བཞིན། ཕྱི་ནས་དམ་ཆོག་སྟོན་པར་བཙོན། སྟོན་དུ་བྱས་
པའི་རྒྱན་ལས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སྟགས་སྟོམ་རིམ་གྱིས། ཡང་དག་མན་ངག་བྱན་ཆོགས་
གྱིས། འབྱུང་པར་འབྱུར་རོ་གཞན་དུ་མིན།”² ཞེས་དང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས་ཀྱང་། “དཀྱིལ་
འཁོར་དག་ཏུ་མ་ཞུགས་དང་། དམ་ཆོག་རྣམས་ནི་སྐྱངས་པ་དང་། གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་
ཤེས་པས། བསྐྱུབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་མོ།”³ ཞེས་དང་། ཅེ་མོ་ལས་ཀྱང་། “བསྐྱལ་
པ་བརྒྱ་ཕྱག་དག་ཏུ་ནི། ཅི་སྟེ་མངོན་པར་བཙོན་བྱས་ཀྱང་། གང་ཟག་བཞིན་ཉེ་བའི་གཉེན་
དུ། བསྐྱུབས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཉིད་མི་འབྱུང་། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་མ་སྦྱེས་དང་། ཐེ་ཆོས་
ལྟན་པ་ཉིད་དང་ནི། ‘བཀའ་བཞིན་དུ་ནི་མི་སྟོན་པ།’ དད་པ་མེད་ཉིད་འབྱུང་མི་འབྱུང་།”⁴

༡ རེ་ཤིག་གཙང་དབང་།

༢ རྟེ་བཀའ་ལྟར་འབྱུང་། ཁ་བ་དེ་མཆོག་གི་འཕད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཙོན་རྒྱུད་ལ། འོག་གྲངས་༩༩ནས་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱི་ནས་མན་ངག་རི་བཞིན་དུ། དམ་ཆོག་སྟོན་པ་ལ་བཙོན་པས། སྟོན་དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སྟགས་བསྟོམ་
པའི་རིམ། ཡང་དག་མན་ངག་བྱན་ཆོགས་པས། དངོས་གྲུབ་འབྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་མིན།” ཞེས་གསལ།

༣ རྟེ་བཀའ་ལྟར་འབྱུང་། ༡ མཉམ་སྦྱོར་། བཞག་པ་བདུན་པ། འོག་གྲངས་༡༤༤ནས་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་
ཞུགས་པའི། དམ་ཆོག་རྣམས་ནི་སྐྱངས་པ་དག། གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས། བསྐྱུབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་མོ།” ཞེས་གསལ།

༤ རྟེ་བཀའ་ལྟར་འབྱུང་། ༡ རྒྱུད་དོན་རྟེ་ཅེ་མོ་ལ། འོག་གྲངས་༡༤༤ནས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་བདུན་པ་རྩུང་མི་འདྲ་

ཞེས་སོ།། དེ་ཡང་དབང་གིས་སྒོད་དུ་བྱས་པའི་མཁུག་ཉིད་ནས་མ་འགྲངས་པར་བསྐྱབ་བྱ་
 རྣམས་ལ་འབྲིད་དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་ལྷ་བཙུ་བ་ལས། “དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།
 དམ་ཚེས་སྒོད་དུ་བྱས་ནས་སྟ། ཅ་བའི་ལྷ་དང་བཙུ་བ་ཞི་ནི།། ‘བསྐྱག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་
 བྱ།།”¹ ཞེས་སོ།། སྒོ་མ་འབྱུང་ལས། “ཅི་སྟེ་དངོས་བྱུ་མཚོག་འདོད་ན།། སྟོག་ནི་ཡོངས་སྟ་
 གཏོང་ཡང་ལྷ།། ‘འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་ལྷ།།’ ཏག་དུ་དམ་ཚོག་བསྐྱར་བར་བྱ།།”² ཞེས་
 དང་། སྐྱེ་བའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་དམ་ཚོག་བཟུན་པར་བྱ།། དེ་རིང་ཕན་ཆད་སྟ་
 ཁྱོད་ཀྱིས།། སྟོག་དང་རུས་པ་ལ་བབ་ཀྱང་།། དམ་པའི་ཚེས་དང་བྱུང་ཆུབ་སེམས།། སྟོབ་
 དཔོན་ལ་ནི་བརྟུས་མི་བྱ།། རྡོ་རྩེ་སྟུན་རྣམས་བཀྱར་བྱ་ཞིང་།། ལྷ་ལ་བྱམས་དང་ཆགས་
 གལ་བར།། ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མི་བྱ་ལོ།།”³ ཞེས་དམ་ཚོག་དང་སྒོ་མ་པ་སྟོག་དང་བསྒོ་མ་
 རྣམས་སྐྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འབད་དགོས་ལ་བྱུང་པར་དུ་ཅ་ལྷ་དང་གིས་གོས་
 ར་ཆུད་ཆུད་ཐོས་ནས་ཡོན་ཏན་ལོན་དུ་སྟེ་དཀའ་བར་གསུངས་པས། དེས་མ་གོས་པ་ལ་
 འབད་པ་དག་པོ་བྱ་ཞིང་ལྷ་དང་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་འབད་ལ་བྱུང་ན་ཡང་སྐྱར་
 ཚེས་བཞིན་དུ་བཞགས་བསྐྱམ་⁴གྱིས་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ལོ།། དབང་ཡོངས་སྟ་རྟོགས་པར་
 སྟོབ་པ་ཞིག་⁵གིས་དམ་ཚོག་སྐྱུང་པ་ལ་འབད་ནས་ལྷ་དང་བས་མ་གོས་ན་ལམ་སྒོ་མ་པ་ཆེར་
 མ་བྱུང་ཡང་སྟེ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མཚོག་འབྱུབ་པར་གསུངས་ཤིང་།

སྟེ། ‘ཅི་སྟེ་མཛོད་པར་བཅོམ་བྱས་ཀྱང་།།’ ‘བཀའ་འཛིན་དུ་ནི་མི་བྱེད་པ།།’ ཞེས་གསལ།

- 1 རྟོ་བཟུན། རྒྱུ་འབྲེལ། ཚུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱངས། ལྷ་མ་ལྷ་བཙུ་བ། སྟོག་གྲངས་ ༡༡བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཚོག་རྒྱུ་ཕྱི་
 གཉིས་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ནས་སྐྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས།།’ ‘སྐྱག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བྱ།།’ ཞེས་གསལ།
- 2 རྟོ་བཀའ། རྒྱུ་འབྱུང་། ༣ བདེ་མཚོག་གི་འབད་ཆུད་སྒོ་མ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ཉེར་བདུན་པ། སྟོག་གྲངས་ ༣༠༩ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམས་ཚོག་རྒྱུ་མཁུགས་པ་ལུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘འཆི་བར་མཉམ་པར་འགྲོ་ཡང་སྟེ།།’ ཞེས་གསལ།
- 3 རྟོ་བཀའ། རྒྱུ་འབྱུང་། ༥ རྒྱུ་འབྱུང་བ་འདི་ཆུད། རེའུ་གཉིས་པ། སྟོག་གྲངས་ ༤༤༤བ། ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ནས་དམ་ཚོག་
 བཟུན་པར་བྱ།། དེ་རིང་ཕན་ཆད་སྟ་ཁྱོད་ཀྱིས།། སྟོག་དང་རུས་པ་ལ་བབ་ཀྱང་ཀྱང་།། དམ་པའི་ཚེས་དང་བྱུང་ཆུབ་སེམས།། སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་
 བརྟུས་མི་བྱ།། རྡོ་རྩེ་སྟུན་རྣམས་བཀྱར་སྟེ་ཞིང་།། ལྷ་ལ་བྱམས་ཤིང་ཆགས་གལ་བ།། རྣམ་ཡང་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལོ།།’ ཞེས་གསལ།
- 4 བཞགས་བསྐྱམ་ དཔྱུས་དབང་།
- 5 སྟོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་།

བསྐྱབ་བྱའི་དམ་ཆེག་སྤྱང་བ་ཡལ་བར་བཞག་ནས་གཞན་ལ་འབད་བ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་རན་
འཁོར་འཁོར་བས། དངོས་བྱུ་ལྟ་ཞོག་བདེ་འཁོར་ཡང་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། གསང་བའི་མཛོད་
ཀྱི་རྒྱད་ས་ར་ཉས་ཐོད་པའི་འབྲེལ་བར་བྱངས་པ་ལས། “དབང་བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱོན་ལྡན་
ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་འབྱུང་། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི། མ་བསྐྱོམས་པར་
ཡང་དངོས་བྱུ་འཛོམ་། གང་ལ་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྱོམ་ལ་
གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གིས་མ་བྱུ་། སྤྱི་བ་གཞན་ཏུ་དངོས་བྱུ་འཛོམ་། རེ་ཞིག་
དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ན།། དངོས་བྱུ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།”¹
ཞེས་དང་། དམ་ཆེག་ལྟ་བ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་སྤྱང་བ་མེད་ཀྱང་ན། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་
ན་འབྱུང་།”² ཅེས་དང་། རྣམ་ཐོལ་རྒྱ་བས་ཀྱང་། “མ་བསྐྱོམས་སྤྱང་ཀྱང་སྤྱང་མེད་ན། སྤྱི་
བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འབྱུང་།”³ ཅེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་སྤྱོམ་དཔོན་བྱས་ནས་རྒྱད་དང་⁴
གདམས་རག་འཆད་ཅིང་དབང་སྐྱར་བ་དང་། སྤྱོམ་མ་བྱས་ནས་རྒྱད་དང་གདམས་རག་ཉན་
པ་དང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཡང་དབང་ཐོབ་
པ་ཀུན་གྱིས་འདིར་མི་བྱང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་ཟག་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་གི་ཡང་ལམ་བཟོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱད་དང་
དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་གྱིས་སྒྲ་མ་དངོས་བྱུ་གི་ཅ་བར་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དམ་པ་སྤྱ་མ་རྣམས་གྱིས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོམ་པ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་

1 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཆེན་མོ། “དབང་
བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱོན་ལྡན་ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་འབྱུང་། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི། མ་བསྐྱོམས་པར་ཡང་དངོས་བྱུ་འཛོམ་། གང་
ཡང་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྱོམ་ལ་གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གང་མ་བྱུ་། རེ་ཞིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ལ།
དངོས་བྱུ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།” ཞེས་གསུངས་།

2 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཆེན་མོ། “དབང་
བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱོན་ལྡན་ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་འབྱུང་། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི། མ་བསྐྱོམས་པར་ཡང་དངོས་བྱུ་འཛོམ་། གང་
ཡང་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྱོམ་ལ་གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གང་མ་བྱུ་། རེ་ཞིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ལ།
དངོས་བྱུ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།” ཞེས་གསུངས་།

3 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཆེན་མོ། “དབང་
བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱོན་ལྡན་ན།། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་འབྱུང་། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི། མ་བསྐྱོམས་པར་ཡང་དངོས་བྱུ་འཛོམ་། གང་
ཡང་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྤྱོམ་ལ་གནས།། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གང་མ་བྱུ་། རེ་ཞིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ལ།
དངོས་བྱུ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྟེན་པར་དགའ།” ཞེས་གསུངས་།

4 རྒྱད་དང་སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འབྱུང་། གཞི་དབང་།

བར་བཞེད་པ་ཡང་། ཅ་སྐྱུང་དང་པོའི་སྒྲོར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྒྲ་མ་སྒྲ་བཅུ་པའི་དམ་ཆིག་
སྐྱུང་པའི་ནང་དུ་འདུ་ཁིང་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གལ་ཆེ་ཤོས་བྱང་ཡིན་ནོ། དེ་
བས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ངེས་པ་རྟེན་ན། དེ་འདྲ་བའི་
རིགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟོགས་རེ་བ་ལས་དངོས་ཀྱི་¹སྒྲོན་འགྲོར་མིང་བཏགས་པ་ཐམས་
ཅད་དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་སྐྱུང་པའི་ནང་དུ་སྒྲག་དང་བཅས་པར་འོང་བས། ཤེས་རབ་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ནི་དབང་དང་དམ་ཆིག་སྐྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
གྱིས་ཤིག །དོན་འདི་དག་ལ་རྩེ་བཅུན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་པའི་ཞལ་ནས། “དོ་རྩེ་
ཐེག་ལ་དད་བྱང་མ་སྒྲིན་པས། ཟབ་མོ་བསྒྲོམས་བྱང་འབྲས་བྱ་ངན་འགྲོ་ལས། མཆོག་
གཞན་མི་འབྱུང་སངས་རྒྱས་གསུང་བས་ན། སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་དབང་བསྐྱར་ནོད་པར་
མཛོད། དབང་ཐོབ་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཆོལ་བ་ཡིས། ས་སྟེང་རྒྱས་པར་ཀུན་ཏུ་བཅའ་བྲས་
བྱང་། བན་པའི་དོན་པོ་གདམས་ངག་དམ་ཆིག་སྟེ། འདི་མེད་འབྲམ་ཅ་ཟད་པའི་ཁང་རྩལ་
འདྲ། ལེགས་པར་སྒྲིན་ལས་དམ་ཆིག་བསྐྱངས་བྱས་ན། རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་མན་ངག་
མ་བསྟེན་བྱང་། སྟེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འབྱུང་བོ་ཞེས། འགྲོ་བའི་ཅ་ལག་མན་པར་མཛོད་
པས་གསུངས། བདག་ནི་ཐོས་ཏུང་ཤེས་རབ་མིག་བྲལ་ཡང་། ཇི་མེད་རྒྱུད་ལས་ལེགས་
གསུངས་མཛོང་བས་ན། དབང་སྒྲུང་དམ་ཆིག་སྐྱུང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས། ཀུན་ལ་ཐལ་
མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས།”² ཞེས་གསུངས་³པ་ནི། རྒྱུད་སྟེའི་གནད་མཁྱེན་པའི་
གཏམ་ཡིན་ཏེ། བདག་བྱང་དེ་སྐྱར་དུ་གསོལ་བ་⁴འདེབས་སོ། དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་

༡ རྒྱགས་རེ་བ་ལས་ སྐྱ་འབྲམ་དཔར་ས།

༢ རྩེ་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས། བོད་གཉིས་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲས། བོད་མ། ཅ་སྐྱུང་འབྲེལ་སྒྲོང་། དེབ་གཞུགས། ཤོག་གངས་
༣༠༣།༡༩

༣ འདེབས། ཞེས་གསུང་ གཙང་དབང་།

འདེག་ ཞེས་གསུང་ དཔུས་དབང་།

༤ གསལ་བ་ དཔུས་དབང་།

པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲ་མའི་ལས་སྒྲ་བ་ཡིན་པས། དེ་མ་བསྟན་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ།
 བསྟན་ཀྱང་མི་སྒྲ་བ་ན་སྒོ་བ་མའི་ཉེས་པ་ལོ། ། འདི་དག་རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་དང་ཅ་ལྟར་
 གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པས། དམ་ཆེག་གི་ལེའུ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། ། ཤེས་
 རས་ཀྱང་བསྒྲ་བ་བྱ་སྒྲི་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཅ་པའི་དམ་ཆེག་རྣམས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
 ཤེས་དུ་གལ་ཆེ་བ་སྒྲ་མའི་དམ་ཆེག་རྣམས་སྒྲ་བ་ལ་ཅལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
 སྒྲ་མ་དང་དཔལ་འཕོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དཔལ་དུ་བཞག་ནས། ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒོ་མ་
 པ་སྒྲ་བ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(དམ་ཆེག་ལ་གནས་ནས་ལམ་རྩི་ལྟར་ཉམས་སྒྲངས་བ་)ལ་གཉིས། དང་པོར་ཐོས་བསམ་
 ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པའི་དོན་བསྟོམ་པས་ཉམས་སྒྲངས་བལོ། ། དང་པོ་
 (དང་པོར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་
 རྩལ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་དེས་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། རྒྱན་བདུན་དཀྱོལ་བ་ལས། “དང་པོ་
 ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆེག་གི་རྒྱད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས། ཆེག་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ།”² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་སྒྲ་བ་པ་
 དང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པ་སོགས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གོ་བ་མ་ནོར་
 བ་ཞིག་³ བཅའ་དགོས་ཏེ། རང་གིས་མི་ཤེས་ན་གཞན་ལ་སྟོན་མི་རུས་⁴ པའི་ཕྱིར་དང་། མ་
 ཤེས་པར་ཉམས་སྒྲངས་ས་མེད་⁵ པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་རི་ཅམ་ཞིག་གོ་བ་དེ་བཞིན་
 དུ་ཉམས་སྒྲ་ལེན་པས། གོ་བ་ནོར་ན་སྒྲ་བ་པ་ནོར་ལ། སྒྲ་བ་པ་མ་ནོར་བ་ཡང་གོ་བ་མ་ནོར་

१ བསམ་པའི་གཙང་དབང།

२ རྩི་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། ཨ་ཨ་ཐུ་ཐུ་ག་ར་ཨ་ཨ། རྒྱན་བདུན་དཀྱོལ་བ། སོག་གངས་ १०ན་༥

३ མ་ནོར་བཅེག་གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

४ རྟེན་མི་རུས་དཔུས་དབང།

५ སྒྲངས་མེད་སྒྲ་འབྲུམ་དབང་ཨ།

སྒྲངས་མེད་གཙང་དབང།

བ་ལ་རག་ལས་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་། གྱི་དོར་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ཐུ་ཉིག་སྐྱེད་བ་ལས།
 “སྒོ་སྒོས་མེད་ལ་སྒོས་མེད་མ་སྒོས་ལའང་བསམ་བ་མེད།། གཉིས་བྲལ་ནས་འབྱོར་མེད་
 ཅིང་ནས་འབྱོར་བྲལ་ལ་དངོས་བྱུང་མེད།།”² ཅེས་དང་། རིམ་ལྡེ་དཀའ་འབྲེལ་དོན་གསལ་
 ལས་བྱུང་། “སྒོས་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། བསམ་བ་ཡང་ནི་གཉིས་པོ་ཡོད་
 བྱུང་ན།། སྒོས་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན།། དེ་ལས་དངོས་བྱུང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལོ།།” སྒོ་དང་
 ལྡན་པས་འདི་ལྟར་བསམས་ནས་³ནི། ཐོག་མར་སྒོས་པའི་དོན་ལ་འབད་བ་ཡིས། རྟག་ཏུ་
 བཅོམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཡི་ལག་ཏུ་དངོས་བྱུང་ལེགས་པར་འཛོལ།། ‘གང་ཞིག་
 ཆིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་འབྱུར་བ། དེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྫོགས་པར་འབྱུར།།”⁴ ཞེས་དང་།
 རིམ་ལྡེ་ལས་བྱུང་། “གང་ཞིག་སྒྲ་མ་ལ་གྲས་དད་དང་ལུན།། མོས་པས་བསྟེན་བཀྱར་ལ་
 ནི་རྟག་ཏུ་བཅོམ།། སྒོས་བ་འཛིན་གང་སྒྲོབ་མ་དམ་བ་ཡིན།།”⁵ ཞེས་སྒྲོབ་མའི་མཆན་ཉིད་
 དུ་སྒོས་བ་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས་བྱུང་། “གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་
 པས།། བསྐྱབས་བྱུང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་ལོ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་སྒོ་སྒོས་དང་
 ཅོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་རྒྱུད་སྟེ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་མཁས་བྱུང་གིས་མཛད་
 པའི་ལྟགས་ཀྱི་གཞུང་གང་འཆོམ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཐ་ན་འང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གནད་ཆང་
 བར་སྟོན་པ་རེ་ལ་ངེས་པར་སྒོས་བསམ་བྱ་དགོས་སོ།། གཞན་ལ་ལྟགས་ཀྱི་མན་ངག་སྟོན་

2 བསམས་བ་ གཙང་དཔར།

3 ལྱང་འདི་མ་རྟེན།

4 བསམ་ནས་ དཔུས་དཔར།

5 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཅོམ་འབྲས་བཟང་སོ། རིམ་ལྡེ་དཀའ་འབྲེལ་དོན་གསལ། སོག་གངས་94039 ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆིག་བཞི་བ་དང་དབྱེ་བ། རྟེ་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ལ་དངོས་བྱུང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལོ།།’ ‘གང་ཞིག་ཆིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བྱུར་
 པ། དེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྫོགས་པར་འབྱུར།།’ ཞེས་གསལ།

6 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཇི་སྟོན་སྟོ་སྟུག་ རིམ་ལྡེ་ རིམ་བ་དང་སོ། སོག་གངས་9433 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་ཀྱང་ལྟ་སྟེ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒོས་བ་འཛིན་གང་སྒྲོབ་མའི་དམ་བ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

7 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 7 མཉམ་སྦྱོར། བརྟག་བ་བདུན་པ། སོག་གངས་94633 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་སྟེ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘གསང་བ་ཡང་དག་མི་ཤེས་པས།།’ ཞེས་གསལ།

པ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་དཔོན་བྱེད་ན་ནི། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་རིམ་གཉིས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། རྒྱུད་སྡེ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
 གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་མཁའ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གཙོད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་དུ་མཐོང་ནས། དེ་དག་དུ་སྤྱོད་
 རྣམ་མ་བཤད་པའི་གདམས་ངག་བྱུང་དུ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་དོ་སྤྱོད་དུ་འཛིན་པས་ནི། ཆོས་
 ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་ཅིས་མེད་ཅིང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་
 ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་དང་། དེ་དག་གདམས་ངག་དུ་འཆར་པའི་ཐོག་གས་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་སྤྱོད་
 དུ་རྒྱལ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་ལ། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་
 ལ་བཞེན་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་ངག་དུ་འཆར་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
 རིམ་ལྡེ་ལས། “དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་དུ་ནི། ‘དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་གནས།’
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། ལྷ་མའི་ཁ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་གདམས་ངག་རིམ་པ་ལྡེ་དེ་ཉིད་རྣམས་འདུས་
 པའི་ཅ་རྒྱུད་དུ་རྒྱལ་བས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བཞག་པ་དེ་ལྷ་མའི་ངག་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་
 གསུངས་པས།³ ཟབ་གནས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཡོད་ས་ནི་⁴རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་ཅ་རྒྱུད་
 རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་གོ་བ་ལ་ལྷ་མ་དགོས་ཤིང་ལྷ་མས་ཀྱང་གང་བྱུང་བྱུང་ནས་བཤད་པས་
 མི་ཆོག་གི། བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་འབྲངས་ནས་ཅ་རྒྱུད་བཤད་ཤེས་པ་ཞིག་⁵དགོས་
 པར་གསུངས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་ནི། ཅ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་
 འབྲངས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་དེ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་གོ་བ་བདེ་ལྷག་དུ་སྤྱོད་པའི་

2 ཐབས་ལྡེ་ཅིག་ གཙོད་དཔལ་ དུས་དཔལ་

3 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ རྒྱུད་འགྲེལ་ རིམ་ལྡེ་ རིམ་པ་དང་པོ་ རྟོག་གཞུངས་ ༤༥ བཟ ལས་བྱུང་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་གནས།’ ཞེས་གསུངས་

4 གསུངས་ལས། དུས་དཔལ་

5 རྣམས་ནི་ དུས་དཔལ་

6 ཞེས་པ་ཅིག་ གཙོད་དཔལ་ དུས་དཔལ་

ཐབས་ལ་ཐེར་བས་ཞལ་ལས་ཤེས་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱ་ཡི།¹ རྒྱད་ཀླམས་སུ་གྱི་
བར་²མངས་ནས་དེ་དག་དུ་མ་བཞོད་བར་ན་ཁྱད་དུ་རིམ་པ་³བཞིན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་གཞུང་
ངོ།། དེས་ན་མན་ངག་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་རྒྱད་སྡེ་སོགས་
ཀྱི་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟམས་པ་ན་རྒྱད་དོན་དུ་མ་ཞིག་ལ་དེས་པ་སྟེར་བ་དགོས་ཀྱི།
གདམས་ངག་ཁྱེར་ནས་རྒྱད་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ན་དེས་པ་ཅི་ཡང་སྟེར་མི་བྱས་པར་སྦྱང་ན་སྟོ་
སྟོན་དང་དོན་སྟོན་གང་དུང་གཅིག་⁴བྱང་བའི་རྟགས་སོ།། སྒྲགས་དང་མཆོན་ཉིད་གང་གི་
ལུགས་ལ་ཡང་རྟ་རྒྱག་པའི་སྟོན་དུ་གང་དུ་རྒྱག་པའི་རྒྱག་ས་སྟོན་པ་⁵བཞིན་དུ། དང་པོར་
ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་ཀླམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་གཏན་
ལ་སབ་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྟོང་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་འདོད་པས་སྒྲགས་
ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ཀླམས་ལ་སྦྱངས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བརྟ་ཞིང་⁶རྒྱད་སྡེ་ལ་མང་དུ་
སྦྱངས་པ་དང་མ་སྦྱངས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་ཅི་ཡང་མི་འོང་བའི་དུས་སུ་སྦྱང་
བས་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་སྟོ་ཞིབ་མོས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱོས་ཤིག་⁷

གཉིས་པ་(ཤེས་པའི་དོན་བསྟོམ་བས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་)ལ་བཞི། རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཉམས་
སུ་སྦྱངས་པས་འཆོང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རིམ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་
སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱལ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སོགས་འབྱིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་གང་
ཐག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རི་ལྟར་འཁོ་བའི་རྒྱལ་ལོ།། དང་པོ་(རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱངས་
པས་འཆོང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྟོགས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཆོང་

1 ལྷོ། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
2 འཁྱི་བར་ རྟེན་དབང་།
3 རྟ་ཁྱད་རིམ་པ་ དཔུས་དབང་།
4 གང་དུང་ཅིག་ དཔུས་དབང་།
5 རྒྱག་ས་སྟོན་ གཙང་དབང་།
6 ལྟ་ཞིང་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།
7 རྟོགས་ཤིག་ གཙང་དབང་།

རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་
 ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ།། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་ཞོར་བ་རྟེན་ན་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པས་ཡིན་ལུགས་ལ་མི་འབྲུལ་
 ལ། དེ་དང་ལྗེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཡོད་ན་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་
 འཆང་མི་རྒྱ་སྐྱེས་པའོ།། འདི་དག་གིས་ལྷ་བ་རྣམས་དག་སྟེད་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་སྟོམ་པའི་
 གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
 རས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པའི་ལོག་རྟོག་བརྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པས་མ་ཞོར་བའི་ལྷ་བ་རྟེན་ན་ལོག་རྟོག་དེ་དག་ལྡོག་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་ནས་
 བརྒྲོག་པར་བྱ་བའི་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱེས་དུ་བསམས་སོ།། ལུང་ཡང་སྤར་གྱུར་གྱི་
 ལུང་བྲངས་པའི་ཆོག་ཟིན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཡིན་པ་བཀག་ནས།
 རྒྱལ་བས་སྟོང་ཉིད་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བརྒྲོག་པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱབས་ན་སྤྱད་དུ་འཆང་རྒྱ་བས།
 ཐབས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བུའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ནོ།། འདི་
 རྣམས་རྒྱད་སྟེ་ལ་མ་འདྲིས་པར་ཡང་མི་སྤྱང་ལ། རྒྱད་སྟེ་རྣམས་ནས་ཅ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སྟོམ་མི་སྟོམ་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤྱང་ཡང་། དེ་
 དག་སྟོན་ཚུགས་སུ་བསྐྱས་ནས་བྱེད་པར་གསལ་ལོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ནི། འདི་རྣམས་ལ་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་གཞན་སྟོམ་དགོས་པར་སྐྱབ་
 མི་དགོས་པས། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གཞུགས་སྐྱེ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྐུ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་བདེན་མོད་

ཡང་། ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་པར་ནི་གཞུགས་སྐྱུ་ཐོབ་ཏུ་མེད་པས་ན་ཆོས་སྐྱུ་ཡང་ཐོབ་ཡང་བྱ་
 དགོས་མོ། དེ་ལྟ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟེན་པ་¹བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡང་
 ཅི་ཕྱིར་མི་བསྟེན་²ཏེ་རྒྱ་མཚན་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 བསྟེན་པ་³ཡིན་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོགས་པའི་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱུ་མ་
 བློ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱེད་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་མི་འདོད་ན་དེ་ཅུམ་གྱིས་འཆང་
 རྒྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྒྱུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་རྟེན་
 བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གོ་བ་རྟེན་པར་བྱས་ནས། དེ་མ་བསྟོམས་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་⁴ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་
 བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་མ་ཐོར་བ་རྟེན་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཀུན་བརྟགས་⁵ཀྱི་ལོག་རྟོག་དང་
 ལྟ་བུ་སྟེས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་བྱང་ས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་བའི་མིན་མ་ཉམས་པ་དེ་མིན་དུ་དེ་ལ་བྱུབ་མཐས་བརྟགས་པའི་ལོག་རྟོག་
 མེད་མོད་ཡང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པ་བྱུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱུར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལྟ་ན་
 སྟེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གནས་ལུགས་གོ་བའི་ལྟ་བུ་
 རྟེན་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་བས། བསྐྱེད་རིམ་ཡང་
 བསྟོམ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་སྤྱི་བ་པ་དེ་དག་སྟོང་བ་ལ་བདག་མེད་པ་གོ་བ་ཅུམ་
 གྱིས་མི་ཆོག་གི། ལྟ་བུ་ས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་
 བྱ་དགོས་མོ། དཔུ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་

¹ རྟེན་པ་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

² མི་རྟེན་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

³ རྟེན་པ་ གཙང་དཔར། དཔུས་དཔར།

⁴ བསྟོམ་པ་ རྟེན་དཔར།

⁵ ཀུན་བརྟགས་ དཔུས་དཔར།

ན་རང་གཞན་གྱི་ཐེ་བ་ཕྱོགས་སྤར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་ལོག་རྟོག་ཅུ་མ་
འགོག་པ་མིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཐར་པ་ལ་གོགས་ཀྱི་ད་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟན་སྤྱིས་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ནས་གོགས་ཀྱི་ད་ན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་
མ་བསྐྱར་བ་ནམས་ལ་ཐར་པའི་གོགས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བདག་འཛིན་ལྟན་
སྤྱིས་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་པ་ན་དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའ་དག་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་
གྲུབ་མཐའ་ནི་དེ་ཡོད་པར་སྤྱི་བ་པས་སོ། ། དེས་ན་དབྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ནས་རང་
གཞན་གྱི་ཐེ་བ་དངོས་པོར་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་
ཡུལ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེ་དག་ནས་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡང་བདག་
འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱངས་སུན་སྤྱང་བའི་བདག་མེད་ཡིན་པས། ལྟ་བུ་དེ་རྟོག་པ་ཅུ་མ་
གྱིས་བདག་འཛིན་དེ་མི་ཕྱོག་གྱུར་གོམས་པར་བྱས་ན་ཕྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་
པ་བརྫོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། ། དང་པོ་(འདོད་པ་བརྫོད་པ་)ནི། སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས། “གཞན་
ཡང་བྲལ་ཅེ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་དང་། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རབ་སྤྱང་བྱེད་དང་། ཨ་ནུ་²བརྩ་དང་།
དགེ་བསྟན་སི་ཏི་ཀ་ར་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་། སྤྱང་མཛད་དོ་རྩེ་
དང་། དགེ་སྟོང་ཐེག་ཆེན་དཔལ་དང་། ལེགས་སྤྱིན་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་ཤལ་ཐབས་སྟོན་
པོ་ཅན་དང་། རྒྱལ་བའི་ཞབས་དང་། རིན་ཆེན་ལྟན་དང་། བྲལ་ཅེ་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན་
དང་། དགེ་སྟོང་མ་དགའ་མོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་སྟོད་པའི་³རྩལ་གསུངས་
པ་ནི་ཆད་པར་སྤྱི་བ་དགག་པ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པ་
དང་། ཐབ་པོའི་དོན་གྱིས་འཛིགས་པའི་འཛིག་རྟོན་པ་ནམས་རེ་ཞིག་⁴གཟུང་བའི་ཐབས་སུ་

༡ ཀྱན་བཏགས་ དབྱས་དཔལ་

༢ ཨ་ནུ་ དབྱས་དཔལ་

༣ སྟོད་པའི་ གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

༤ རེ་ཞིག་ དབྱས་དཔལ་

གསུངས་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། གཉིས་སྤྱེལ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པས། འདིར་སྤྱང་ཉིད་
 མཚན་མ་མཐོང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་
 བསམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་འབྲས་བྱ་མཆོག་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།”¹ ཞེས་
 བྲོགས་སྤར་མཛད་དོ། རྒྱལ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བྲོགས་སྤ་གོང་མ་འདོད་
 མཁན་དུ་བྱུང་བས། འདིར་ཡང་བྱུང་བ་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང་པར་བྱའོ། འདི་
 དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་སྒྲོད་བྲོགས་རྣམས་དོར་ནས་²སངས་རྒྱས་འདོད་པས་
 རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན་
 སྟུམ་ན། ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རིགས་པ་ལྷར་སྤང་དང་ལུང་གི་
 དགོངས་པ་མ་རྟེན་པར་ཆོག་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི། ཐོབ་བྱ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གཉིས་སྤྱེལ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པར་རིགས་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྒྲོམས་པས་ནི་དེ་ནི་འཛོལ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ནི་སྤང་པར་བྱ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྟོག་གོམས་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་རྟོག་
 པ་ཅམ་ཞིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་³ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་བསམས་པའོ། འོན་སྟོན་པས་བསྐྱེད་རིམ་

༡ གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དབལ་གྲགས་པ། སྤྱིང་པོ་རྒྱན། སྐྱག་གངས་ན་༣༤༧༩ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞན་ཡང་
 བསམ་མེ་སྤྱང་ཉིད་རྫོང་དང་། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རབ་སྤང་བྱེད་དང་། ལྷ་མཚན་བཟང་དང་། དགེ་བསྟེན་མི་རྒྱུ་ཀ་ར་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་གྱི་
 མེད་གོ་དང་། སྤང་མཛད་རྗེ་རྟོ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཐེག་དབལ་དང་། ཡེགས་སྤྱིན་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་ཤུམ་ཐབས་སྤྱོད་པོ་ཅན་དང་། དགེ་སྦྱོང་
 མ་དག་འཕྲོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་གསུངས་པ་ནི་ཆད་པར་སྤྱ་བ་དགག་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་འབྲས་བྱ་བྱུང་བ་དང་། ཐབ་མཐོང་དོན་གྱིས་འཛིགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་འཛིག་གཞུང་བའི་ཐབས་སྤྱ་གསུངས་པ་ལས་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་གཉིས་སྤྱེལ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
 པས་འདིར་སྤྱང་བ་ཉིད་མཚན་མ་མཐོང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་། སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་བསམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་
 བརྟེན་ན་འབྲས་བྱའི་མཆོག་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི” ཞེས་གསལ།

༢ དེར་ནས་ དབྱས་དབས།

༣ མི་འབྱུང་པའི་ དབྱས་དབས།

དང་སྐྱོད་སྐྱོགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་གང་ལ་
གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་ན་འཛིགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་
སྟེ། གདུལ་བྱ་ནམས་རེ་ཞིག་ཀྱི་བྱང་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོད་སྐྱོགས་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ནམ་བུར་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་པ་
འདེབས་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་ལྟའི་
ནལ་འཕྱོར་དང་སྐྱགས་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོན་སྟེག་དང་ཐུས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་
འབྲས་བྱ་ནི་སོགས་དང་རལ་གྱི་དང་རི་ལུའི་དངོས་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་རིམ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོོས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ནལ་འཕྱོར་པས་དེ་ཅུམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་ན་གོམས་པ་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ནས་འབྲས་བྱ་མཆོག་འཛོལ་པས་ན། དེ་ཅུམ་ཞིག་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཡི།³
སྟོོས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟེན་པའོ།། ལུང་ཡང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས། “གང་ཡང་
སྐྱ་ཤེས་བསྟན་བཅོས་ནམས།། དྲང་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟར།། རང་གི་སེམས་ནི་འདུག་
བྱེད་པའི།། སྟེས་བྱའི་བཅོས་མའི་བྱ་བ་ནམས།། རྒྱུད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་ནི།། འབད་
པས་སྐྱག་བསྐྱེད་སྟོང་བར་བྱེད།། དེ་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ།། བྱ་བའི་ཆོ་ག་ལ་
འབད་པ།། ཐར་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ལོ་ལྟེ།། སྟེས་བྱ་ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་བྱེད།།”⁴ ཅས་དང་།
ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། “སྐྱ་མོང་དངོས་བྱུང་སྐྱེད་པ་ཡི།།
བསྐྱོམ་པ་དང་ནི་དམ་ཆོག་དང་།། སྐྱ་གསུགས་དང་ནི་ར་རྒྱལ་དང་།། སྐྱགས་དང་བྱག་རྒྱས་
ཅི་ཞིག་བྱ།། རང་འདོད་ལྟ་ཡི་སྐྱོར་བ་ཡིས།། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མཐར་སྐྱག་པ།། མཆོན་

1 གདུལ་བ་ དབྱས་དཔལ།

2 རེ་ཞིག་ དབྱས་དཔལ།

3 བྱ་ཡིས། གཙང་དཔལ། དབྱས་དཔལ།

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིམ་བར་བྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱུ་པ། སོག་གངས་1996ལ

བྱའི་མཚན་ཉིད་མངོན་བྱས་ན། ས་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་འགྱུར།¹ ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། དེ་འབྲུ་བའི་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་མངོན་ཏེ། སྤྱི་མ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་འགོག་པ་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་འགྲེལ་པར་བྱངས་སོ། ། གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་
 སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཞིག ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་དུ་
 མས་རྒྱུད་འབྱུགས་པར་བྱེད་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་བྱེད་གསལ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་། ཆགས་ཅན་ལ་འདོད་
 མའི་རྒྱལ་པ་གསལ་བ་ལྟར་སྤྱད་ཅིག་ཅམ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། ལྷན་རིང་པོར་མ་ཡིན་ནོ། །
 བརྟགས་པའི་རྒྱལ་འགྱུར་ནི། འཛིན་ཉེན་པའི་ཆོས་བརྟགས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཀེང་རུས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འབྲུལ་པ་ཡིན་པས་མཚོག་འགྲུབ་པ་ལ་
 མི་མཐོང་ནོ་ཞེས་པ་ནི། རྩ་རྒྱུ་ཉེན་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའོ། ། འདི་ལ་ཡང་མཚོག་སྐྱབ་པ་ལ་
 བསྐྱེད་རིམ་ཡེ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཚོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་ལ་
 དགོས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་(དགག་པ་དངོས་)ནི། སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་
 འབའ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི་ལྷན་ཅི་ཅམ་ཞིག་འབད་ཀྱང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་
 འགོ་མི་རུས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་ཁོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་
 ལེན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རྒྱ་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་ན་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་བཞིན་
 ནོ། ། དེས་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རབ་ཀྱི་²མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ཐབས་ལ་

1 ལྷ་འདི་མ་རྟེན།

2 ཤེས་རབ་ཀྱི་ དབྱུང་དབང་།

རག་ལས་ཤིང་། ཐབས་རབ་གི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོས་པ་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་པ་སྤྱིའི་ཡུགས་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་ཐུགས་གི་ཐེག་པའི་ཡུགས་གིས་སྐྱ་གཉིས་གི་
 རྒྱུར་དེ་གཉིས་གི་རྣམ་པ་ཅན་གི་ལམ་སྟོང་ཉིད་དང་སྟེའི་རྣམ་པ་འཁྱོར་སྟོམ་དགོས་པ་སྤར་
 ཡང་མང་དུ་བཤད་ཅིན་རྟོ།། གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གོམས་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་ན།
 རྟོག་པ་གོམས་པས་གོམས་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་མི་སྲིད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་སྤང་བ་དང་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་
 རྒྱལ་གིས། “རྣམ་རྟོག་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་ལ།། རོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན།།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་སྤར་རོ།། ཡུལ་དུས་མ་འབྲེལ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བས་རྟོག་བྲལ་དུ་
 སྐྱབ་མི་རུས་ན། ཐུ་སྟེགས་བྱེད་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་རྟོག་པར་འདོད་པ་གཏན་མི་
 བྲིགས་པར་འགྱུར་རོ།། རྟོག་པ་གོམས་པས་གསལ་སྤང་མི་འབྱུང་ན་ནི། ཆགས་ལྡན་གྱིས་
 ཆགས་ཡུལ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་རེག་
 པར་རྩོལ་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། འདྲེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་ཡང་
 ཡང་དེ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་³ ཤར་བ་སོགས་མི་སྲིད་དོ་
 ཞེས་སྤྱར་བ་གདབ་དགོས་ལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས། “མི་སྐྱག་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས།།
 ཡང་དག་མིན་པའང་བསྟོམས་པ་ཡི།། སྟོབས་གིས་སྐྱལ་པ་རྟོག་མེད་དང་།། ‘གསལ་བར་
 སྤང་བ་ཅན་དུ་གསུངས།།’⁴ ཞེས་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་གསུང་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་
 པ་ལ་རྣམ་པ་འཁྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གི་བྱུང་བ་འཇམ་པའི་གཞིར་གྱུར་

1 བསྟོམ་པ་སྤྱ་འབྲེལ་དབང་ལ། ཐེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 ཐེ་བརྟན་ཆད་མ། ཅེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འཇམ། ཡེ་ལུ་དང་པོ། སྟོག་གཙང་མ་༡༩༡༥

3 གསལ་བར་དུས་དབང་།

4 ཐེ་བརྟན་ཆད་མ། ཅེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འཇམ། ཡེ་ལུ་གསུམ་པ། སྟོག་གཙང་མ་༡༩༤༦ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲེལ་ལྟེ། “མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས།། ‘གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་།།’ ཞེས་གསལ།

པའི་དཔེ་མི་རོལ་བས་ཀྱང་མི་བསྟོན་པ་ལ་བསྟོན་བཏིང་བས། གཞན་སྡེ་ལ་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་སོགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་བཅད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་
གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤང་འོང་བ་ལ་ནི། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་དོན་གང་གོམས་ཀྱང་
འདྲ་སྟེ། གོམས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེགས་པའི་དབང་སྐྱབ་གིས།
“དེ་མིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།། ‘གང་གང་ཡིན་ཏུ་གོམས་བྱུར་བ།། གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
རྒྱུགས་པ་ན།།’ དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒྲོ་འབྲས་ཅན།།”¹ ཞེས་གསུངས་ལ། ཀུན་སྨོད་ཀྱི་བརྩ་
གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་གང་དང་གང་གིས་ནི། མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྨྱོང་།
དེ་ཡིས་དེ་ཡི་དངོས་འབྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ཞོར་བྱ་འདྲ།”² ཞེས་གསུངས་
སོ།། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་གོམས་པས་གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་བ་འདོད་ན་ནི། རྟོག་
བྲལ་གྱི་དོན་བྱུབ་པས་དེ་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཐ་སྐད་མི་བྱེད་³ ན་མིང་ཅམ་ལ་ཅོད་པའོ།། གལ་ཏེ་
ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། གཉིས་སུ་སྤང་བའི་
རྟོག་པ་དང་མ་བྲལ་བས་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལས་རྟོག་བྲལ་གྱི་
སྒྲོ་སྒྲེ་མི་སྤྱད་ན་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྤང་གི་
རྟོག་པ་ཡིན་པས། ཆོགས་སྨྱོང་གྱི་ལམ་ལས་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྒྲེ་བ་མི་སྤྱད་པར་འབྱུར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། “ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱང་སེམས་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་གཉིས་སྤང་ཡོད་པས། དེ་དག་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་རོ།། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་

1 རྟོག་སྐྱུན། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ། འོག་གངས་༡༩༩༦ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཆད་པར་ས་གཉིས་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་གང་ཡིན་ཏུ་བསྒྲོ་མས་བྱུར་བ།། བསྒྲོ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ན།།’ ཞེས་གསལ།

2 རྟོག་པའ། རྒྱུད་འབྲས། ག་ཀུན་སྨོད། ཡེ་ཤེས་བརྩ་གཅིག་པ། འོག་གངས་༩༩༩

3 མི་བྱེད་ན་ སྐྱ་འབྲས་དབང་མ།

4 རྟོག་སྐྱུན། སེམས་ཅམ། བེ་འཕགས་པ་བྱུམས་པ། དབུས་མཐའ་རྣམས་འབྲེད། ཡེ་ཤེས་དང་པོ། འོག་གངས་༩༩༩

པའི་རྒྱ་འབྲས་མ་ཐུན་ལྷགས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞིག་འཁྲོན་
 ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཁས་
 གྲུང་དགོས་སོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་ལམ་དུས་སྟེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་མི་རྟོག་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས། བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་པའི་སྟོམ་དེ་ཁོ་ན་མ་རྟོགས་པས་
 འགོག་གོ་སྟམ་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སྟེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་མེད་པར་འདོད་ན་
 བེ་ཡིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་སྟབས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟེ་མི་འགྱུར་ན། རྟོར་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཆར་རྒྱ་པའི་ཐབས་མི་
 སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ།། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འགྱུ་བ་པར་སྐྱབ་
 བེ། དག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་² བྱུང་ན་ཡུན་རིང་བྱང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཅམ་ཞིག་མི་འགྱུ་བ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ལ། ཞི་
 གནས་མི་འགྱུ་བ་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་རྒྱ་མཆན་དེས་འཆར་རྒྱ་པའི་ལམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏུ་
 འབྱུང་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱེད་ནས་སྦྱོང་
 བ་བཞིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཡིན་ཏུ་མང་རོ།། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་
 དབྱེད་ནས་སྦྱོང་བས་མ་ཁུབ་པས། དཔྱེད་པ་དང་འཛོག་པའི་སྟོམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། འདི་
 དང་གསལ་སྒྲུང་སྦྱེས་པ་རིང་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། རྗེ་རྗེ་མཁའ་
 འགྲོའི་ལུ་བརྟུ་པ་ལས། “རྣལ་མའི་སྦྱོར་བ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར།། བཙུན་མ་ཡི་ནི་སྟོམ་པ་དང་།།
 བཙུན་མ་ཡི་ནི་བཟླས་པ་བྱ།། རྣལ་མའི་སྦྱོར་བ་རྟོགས་བྱུར་ན།། ‘བཙུན་མའི་སྦྱོར་བ་བྱི་
 རོལ་པས།།’ རྣལ་མའི་སྦྱོར་བ་རྟོགས་བྱུར་པས།། བཙུན་མ་དག་ནི་མི་བྱ་འོ།། དཔེར་ན་

1 མི་རྟོག་གཅིག་ གཙང་དབང་ དབྱས་དབང་
 2 ཅེ་གཅིག་གཅིག་ གཙང་དབང་
 ཅེ་གཅིག་གཅིག་ དབྱས་དབང་

གཟིངས་ལ་འཇུག་ནས་ནི། རྒྱུ་ལི་པ་རོལ་འགོ་བར་བྱེད། པ་རོལ་ཕྱིན་ནས་འདོར་བ་
 ལྟར། བཅོས་མ་དག་གྲང་དེ་བཞིན་ནོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་ལས་གང་ནི། བཅོས་
 མའི་སེམས་ཀྱིས་གང་བྱེད་པ། ཕྱི་རོལ་ལས་རྣམས་གསལ་བྱེད་པས། དང་པོའི་ལས་ཅན་
 རྣམས་ལ་བསྐྱབས། དངོས་གྲུབ་དེ་ཀྱན་འདིར་གནས་པས། རྒྱལ་བའི་དངོས་ཉིད་རིག་ལ་
 མིན།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོག་ཏུ། “གང་ཡང་སྤྱོད་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས།”² ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་མ་བཅོས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་བར་དུ་
 བཅོས་མ་བསྐྱེད་རིམ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ནས་འཛོག་པའི་ཁྱད་ས་ཡིན་གྱི། མཆོག་སྤྱོད་པའི་
 ལས་དང་པོ་བས་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་ས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཐུན་སྦྱལ་ལོ།
 གཟིངས་ཀྱི་དཔེས་གྲང་ཤེས་ཏེ་རྒྱུའི་པ་རོལ་ནས་འཛོག་གྲང་དེར་སྐྱེབས་སྐྱེབས་སུ་³ དེས་
 བར་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
 བ་ལྟར་བཅོས་ནས་བྱ་མི་དགོས་པར་མ་བཅོས་པར་བྱས་པའི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་ཡིན་གྱི།
 རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་པར་ཐ་སྟངས་འདོགས་པ་
 ལྟ་བུས་བསྐྱེད་རིམ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་དངོས་ཉིད་རིག་ལ་མིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནོ།⁴ དང་པོའི་ལས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱབས་པར་གསུངས་པས། ལས་དང་པོ་
 བ་ལ་དེ་གལ་ཆེ་ལ། རིམ་ལྔ་དང་སྟོད་བསྐྱབས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་མཐས་
 ཅད་ལས་དང་པོ་བར་བཤད་དོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པས་ཐར་པ་དང་བྲལ་
 བ་དང་སྐྱེས་སུ་ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་
 མི་སྒྲོམ་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ན་མཆོག་
 མི་འགྲུབ་པས། དལ་བ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་ཕྱང་དང་དེ་འདྲ་བ་

¹ གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འཁྱོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ། ཤོག་གངས་༡༣༩བཤེད། ལས་བྱུང་བ་ལས་ཆོག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ།
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཅོས་མའི་སྟོང་པ་ཕྱི་རོལ་ནས།” ཞེས་གསལ།

² གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འཁྱོའི་རྒྱུད། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ། ཤོག་གངས་༡༣༩ན་༡

³ རྫོགས་སྐྱེལ་རྒྱུ་དབྱུག་དབྱེད་

⁴ དོན་ནོ། དབྱུག་དབྱེད་

གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱད་ཕྱེད་ཏུ་མ་ལས་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་རེ་རེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ན། “དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམས་
 པས།། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་མཉམ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གོམས་པས་མཆོག་སྟེར་བའི་བྱངས་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་³སྤང་
 བས། བྱང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ན་ནི་སྤང་མ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་བསྐྱོག་ནས་སྒྲོམ་ཤིག །
 བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་མི་དགོས་སམ་སྤམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་ནས་གསལ་བར་བརྟན་པ་ནི།
 བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ལེབ་གཉིས་པ་ལས། “རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི། དེ་
 ཡི་བདེ་བ་བདེ་ཆེན་བརྟེན།། རྫོགས་པ་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ།།” བསྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཅི་ཞིག་
 འཆའ་།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ།། ‘ཨེ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཆེ།།’ དད་
 པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རབ་དུ་ཉམས།། ‘ལུས་ཀྱི་དངོས་མེད་ག་ལ་བདེ།།’ བདེ་བ་སྤྱོད་བར་མི་རུས་
 སོ།། རྩབ་དང་རྩབ་བྱེད་ཆུལ་གྱིས་ནི། བདེ་བས་འཁྲོ་བ་རྩབ་པ་ཉིད།། རི་ལྟར་མེ་རྟོག་ལ་
 གནས་ཟི།། མེ་རྟོག་དངོས་མེད་ཤེས་མི་འགྱུར།། དེ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དངོས་མེད་
 པས།། ‘བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མི་འགྱུར།།’⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ནི། ལས་དང་སོ་
 བས་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། བདེ་བ་ཆེན་སོ་
 ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་དོན་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱ་མཆན་
 བཀོད་ནས་ཁུས་པའི་ལན་དུ། ཁྱོད་རྫོགས་རིམ་ལ་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་
 ཉམས་སོ་ཞེས་གསུངས་ནས། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་མེ་རྟོག་དང་དེའི་ཟི་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པར་བསྒྲུབས་སོ།། དེ་ཡང་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁུགས་པ་ནི་རྫོགས་

1 དོན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འབྲེལ་པ་གཙང་དབང་།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་ཕྱུར། བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ། སོག་གྲངས་༤༡བཟུང་།

3 མཐའ་ལས་པ་ཅིག་གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

4 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ་ ༥ བརྟག་པ་གཉིས་པ། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེབ་གཉིས་པ། སོག་གྲངས་ ༡༥བཟུང་ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གསུམ་
 པ་དང་དུག་པ། བརྟེན་པ། ཕྱི་མ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྫོགས་པ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ།། ‘ཨེ་མའོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཆེ།།’ ‘ལུས་ཀྱི་
 དངོས་མེད་གང་ལས་བདེ།།’ ‘བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མེད་འགྱུར།།’ ཞེས་གསལ།

རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ལ། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ཅིང་། སྐྱ་ནི་
 ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གསུངས་ཏེ། ལམ་དུས་སྤྱུང་
 དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། ། གང་ཟག་རབ་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་
 བ་ལ་ཡང་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཤིག་མི་འདོད་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷུང་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཅིག་ཅར་པར་¹འདོད་དགོས་ལ། ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཤིག་འདོད་ན་ནི། དེ་འཆང་
 རྒྱ་བ་ལ་རིམ་བ་དང་པོ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་དང་འགལ་
 ལོ། ། རྒྱ་བ་སྐྱ་མ་མང་པོར་ཐུགས་ལ་སྤྱངས་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་ལ་གང་ཟག་རབ་དུ་བྱས་
 རྣམ་དེ་ལ་རིམ་བ་དང་པོ་ནས་འབྲིད་མི་དགོས་པར་སྐྱ་ནི་སྐབས་ལས་ཉམས་པའི་གཏམ་
 ཡིན་ཏེ། འདིར་ཐུགས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་སྐབས་སུ་
 རིམ་བ་དང་པོ་དགོས་མི་དགོས་དཔྱོད་པ་²ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲུ་བའི་གང་ཟག་ལ་ནི་
 རྩོགས་རིམ་མང་པོ་³ཞིག་ཀྱང་བཞག་ནས་བྲིད་པས་ཆོག་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། འདི་ནི་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆོགས་ལམ་ནས་བསྐྱོད་དགོས་མི་དགོས་དཔྱོད་པ་ན་ས་དང་པོ་
 ཐོབ་ནས་ཆོགས་ལམ་ནས་བསྐྱོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བ་དང་འབྲུའོ། ། ལོག་རྩོག་འདི་ལ་ནི་
 དམིགས་བྱུག་པའི་དགག་པ་འཕགས་པ་སྣམ་ཀྱང་མཛད་དེ། སྤྱོད་བསྐྱས་ལས། “རྩོ་རྩོ་
 སྤོ་མས་གསོལ་བ། བདག་ཅག་སྐྱ་བུའི་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དངོས་པོ་རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཅིག་དང་
 དུ་མ་དང་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
 ཏྲག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་

1 ལམ་དུས་སྤྱུང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཅོད་དབར།

ལམ་དུས་སྤྱུ་མཐུན་པའི་ དབྱས་དབར།

2 ཅིག་ཆར་པར་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ།

3 དཔྱོད་པ་ དབྱས་དབར།

4 མང་པོ་ དབྱས་དབར།

མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློབ་པ་
ན་གོ་རིམས་¹ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བཀྱིའམ། ཡང་ན་སྐྱ་མའི་མན་ངག་ཅམ་གྱིས་དེ་
དག་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་སོ་སོར་སྤང་བར་བཀྱི། རྫོང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱས་པ། རིམ་གྱིས་²
འབྲུག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའི།³ ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་ཤེས་བྱེད་མང་པོས་རིམ་
ཅན་ནས་འབྲིད་དགོས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབས་
ཏེ། དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་རིམ་པ་དང་པོ་འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ལམ་མིན་པར་སྐྱ་ན། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་
ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུད་སྡེ་
གསུམ་དང་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལལ་མོ་ཆེ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་
པའི་སྤྲུགས་པ་དེ་ནི་དོ་མཆར་རོ།། པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རབ་སྐྱིན་སོགས་པར་
བྱིན་གྱི་སྦྱོང་པ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པར་འཆང་རྒྱ་པའི་ལམ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་རིམ་
པ་དང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་⁵པར་གདུལ་བྱ་རབ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཕྲོ་པའི་ལམ་ཡོད་དོ།། ཞེས་སྐྱ་
བ་གཉིས་ནི་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་ལོག་རྟོག་བྱང་ཤིན་ཏུ་ཁམ་ཆེ་བར་སྤང་བས། གསུང་རབ་
ཀྱི་དབྱ་ཞབས་ལེགས་པར་བསྐྱིགས་ནས་དཔྱོད་ཤེས་པ་དག་གིས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་

1 མདོན་སྡེ་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 རིམས་ཀྱིས་སྐུ་འབྲུམ་དབང་མ། གཙང་དབང་།

3 རིམ་གྱིས་སྡེ་དབང་།

4 བྱའི་གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

5 རྫོང་བཞུགས་རྒྱུད་འབྲེལ་རིམ་སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་ག་རྫོང་བཞུགས་ཤེལ་དང་པོ་འོག་གཏངས་༥༩༧༩ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྡེ། “བདག་
ཅག་ལྟ་བུའི་སོ་སོའི་སྡེ་ལོ་མོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱ་རྫོགས་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་།
གཅིག་དང་། དུ་མ་དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་འགྲུལ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློབ་པ་ན་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བཀྱིའམ། ཡང་ན་སྐྱ་མའི་མན་ངག་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་
སོ་སོར་སྤང་བར་བཀྱི། རྫོང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱས་པ། རིམ་གྱིས་འབྲུག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

6 མི་བཞུགས་སྐུ་འབྲུམ་དབང་མ། རྫོང་དབང་། གཙང་དབང་།

སྟེ། དེ་ནི་ཐ་ན་སྐྱུ་ལས་ཐབས་སོགས་ལ་¹པདེ་མཆོག་གི་སྐྱུ་ལས་ཐབས་དང་། གྱི་རྒྱུ་ལྟེ་སྐྱུ་ལས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་²མིང་དོན་ཅུམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་སྐྱུ་གྲགས་པ་དང་པཎྜི་ཏ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་ཡན་ལག་བརྟན་ཐུན་གྱི་རང་འབྲེལ་དང་སྟོན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པར་སོག་པར་སྐྱ་བ་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཀག་མོད་ཀྱང་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་གྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་ཚད་པ་སྒྲང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ན། ཇི་མེད་འོད་ལས། “སྐྱ་ཆོགས་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་ལམ་གྱི་ནི། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པ། བཅུ་དྲུག་བཞི་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན། ‘ལམ་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།’ བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ནི། བཅུ་ཡིག་ལ་སོགས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་ནི་དེ། དེ་ནི་དྲེ་སྐྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་ཡོད་མིན།”³ ཞེས་དང་། “གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ‘འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་གོམས་པར་བྱུང་པས་ནི།’ བྱུ་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་འབྱུ་འབྱུར་ཏེ། འོད་པའི་དངོས་བྱུ་ཆེན་པོ་ག་ལ་ཞིག །”⁴ཅེས་རྫོགས་རིམ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་པའི་ལམ་མེད་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་⁵དངོས་བྱུ་འབྱུ་གྱི། མཆོག་གི་དངོས་བྱུ་མི་འབྱུ་པར་གསུངས་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞལ་དང་སྐྱུ་མཆོན་རྣམས་མེད་པར་བཤད་པའི་མཐར། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱོར་པས་སྐྱུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུ་གྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་པ་མི་

1 རྣམས་ལ་ གཙོ་དབང་།

2 བཏགས་པའི་ དབྱུས་དབང་།

3 རྟེ་བཀག་པ། དུས་འཁོར་ནི་མེད་འོད། ཇི་མེད་འོད། ལྷོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལེའུ། རྟོག་གྲངས་༥༣ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་བཞི་པ་རྒྱང་མི་འབྲས་ཞེ། ‘ལམ་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།’ ཞེས་གསལ།

4 རྟེ་བཀག་པ། དུས་འཁོར་ནི་མེད་འོད། ཇི་མེད་འོད། ལྷོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལེའུ། རྟོག་གྲངས་༥༣ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་རྒྱང་མི་འབྲས་ཞེ། ‘འཁོར་ལོ་འབྱོན་པ་གོམས་པར་བྱུང་པས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

5 འཛིག་རྟེན་པའི་ དབྱུས་དབང་།

བྱེད་ཀྱི་ཞེས་ཀྱས་པར་རྟོག་པའི་¹སེམས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གནས་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་མི་བྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་ཀྱས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲུབ་ན། དེ་དག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷུང་དོན་མ་གོ་བར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆེགས་བཅད་དང་པོས་ནི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྩོགས་རིམ་དང་བྲལ་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འཛོལ་བར་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱི། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆེགས་བཅད་གཉིས་པས་སྒྲུབ་ཐབས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མི་འགྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་སྒྲུབ་དོག་ཞལ་ཐུག་སོགས་སྐྱོམ་པའི་གོམས་པ་²གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བ་བརྟེན་པ་ན་དེ་ཅས་གྱིས་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། དེ་འདྲ་བ་དེས་སྟན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་ཀྱི་མཆོག་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རི་མེད་འོད་ལས། “འདིར་གལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱི་ཁམས་སམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་ན། དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལམ་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལམ་གྱི་ཀྱས་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟད་པར་ལ་སོགས་པ་འཕམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་གྲུབ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ།”³ ཞེས་དང་། “འདིར་གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་

1 རྟོག་པའི་ གཅོད་དཔལ།

2 གོམས་པ་ དཔུས་དཔལ།

3 གྲེ་བཀལ། དུས་འཁོར་རི་མེད་འོད། རི་མེད་འོད། ཕྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུས། སོག་གྲངས་ 3, 4, 5, 6 ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་གལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱི་ཁམས་སམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་

ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མ་གཏོགས་པར་སྒོམ་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་དང་
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཁིང་། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་¹བསྒོམ་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བསོད་
 རྣམས་དཔལ་པ་གཞན་ཞིག་ང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གོམས་པ་ལས་
 བསོད་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་གཏོགས་པར་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་མེད་
 རོ།།² ཞེས་བསོད་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཞན་མ་བསགས་པར་བསྐྱེད་རིམ་ཅན་
 ཞིག་ལ་གོམས་པ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་
 བཀག་པ་ཡིན་པར་ཤིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། དེས་ན་ལམ་གཞན་མ་
 བསྒོམས་པར་བསྐྱེད་རིམ་གོམས་པ་ཅན་ཞིག་གིས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་ཀྱི།
 སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་ཅེས་འགོག་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ་དུས་འཁོར་
 བའི་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་འཆོང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པ་བཀག་གོ་ཞེས་མ་སྤྲོ་ཞིག །སངས་
 རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་ནི་དུས་དེར་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “བསྒོམ་
 པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།”³ ཞེས་

འགྱུར་ཁིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་ན་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འབང་ཐོབ་པའི་སྤྱད་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཉིད་དང་ལས་མཐུན་པའི་ཉིད་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་ཟད་བར་ས་ལ་སོགས་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ཁིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་ཐུབ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་གསལ།

¹ ལྷག་པ་ གཙང་དབལ།

² གྲེ་བཀའ། དུས་འཁོར་རྒྱ་མེད་འོད། རྒྱ་མེད་འོད། ལྷུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སྒྲིག་གངས་༢༠༡༧༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཉིས་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘པའི་སྒོམ་’ ཞེས་གསལ།

³ གྲེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ད་རིགས་ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ལོ་ལྷན་ལྷུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སྒྲིག་གངས་༢༠༡༧༤ ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒོམ་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་’

དང་། “འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཉམས་པ་དེ་ནི། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཐིམ་གྱིས་མནན་པར་བྱུང་ན་བདག་གྱུང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་བརྒྱ་པོའི་ཞེས་དེ་ལྟར་རྫོམ་པར་བྱེད་དོ།། འདི་ནི་སྟོབས་བརྒྱ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་བརྒྱ་པོའི་འགལ་རྒྱུ་ཉི་ཆེ་བ་ཚོངས་པ་ཆེན་པོའོ།། འདིར་ནལ་འབྱོར་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི། སྟོན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མད་ཏུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།”² ཞེས་སྐུ་ཐམས་དེར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་རྫོམ་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་པའི་ཚོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ནི་སྟོན་མེད་པོའི་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་མཛད་དོ།། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་གྱི་དོན་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོག་བསྟོམ་མི་བྱ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་གཙོ་བོ་སྟོམ་པའི་དུས་སུ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྟོམ་པ་མེད་པ་རྒྱ་མཆན་ཏུ་བཀོད་པའི་དོན་ལ། བོད་ནམས་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཆོ་གཅིག་ལ་ལྷའི་ཡན་ལག་གི་ནམ་པ་ནམས་ཆང་བར་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་སྟོམ་པ་ཡང་མེད་པས། མཆོག་འབྲུབ་པའི་ཐམས་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ལྷག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར། དེ་ལྷ་ཡིན་ན་སོར་སྐྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེས་གྱུང་གཅིག་སྟོམ་པའི་ཆེ་གཞན་སྟོམ་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་དྲུག་རྫོགས་པར་སྟོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་གྱི་དོན་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གིས་དེ་འདྲ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་ནས་འགོག་པ་ལ་ཡང་དཔེ་བཅའ་བཟོད་པའི་དུས་སུ་རྟགས་བཀོད་པ་མེད་པ་སོགས་གྱི་སྟན་འབྱིན་ནམ་པ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན་ཡང་ཆུལ་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་

ཉིད་ཉིད་གྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་འགྲེལ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསལ།

² ང་རྒྱལ་བྱས་ དུས་དཔར་

³ རྗེ་བཟུང་། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ཕྱན་བཞུང་ཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་མེད་པོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། སོག་གྲངས་331བ4 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིའི་” ཞེས་གསལ།

ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་དང་དེའི་མན་ངག་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་
 མའི་དུས་ན་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱང་བའི་དཀར་ཆོས་རྣམས་མེད་ལ། ཕྱི་མའི་དུས་སུ་ཡང་སྤྱི་མ་ལ་
 སྤྱང་བའི་དཀར་ཆོས་རྣམས་མེད་པས་བྱང་རྒྱུ་འཛོལ་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་ཐོགས་
 སྤྱི་བཞེད་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་ངོ་།། དེས་ན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དོན་ནི། འབྲེལ་ཆེན་
 ཉིད་ལས་སྤྱད་ཅིག་གང་ལ་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་ཤར་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་
 པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གཡས་ཞལ་འདིའོ་སྤྱི་མ་དུ་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་གཡོན་ཞལ་འདིའོ་
 སྤྱི་མ་དུ་སྤྱོད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཡས་ཞལ་སྤྱང་བའི་སྤྱོད་པ་གཡོན་ཞལ་ལ་སོགས་
 པ་མི་སྤྱང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་
 པ་མེད།།² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་ལ། རྟོག་པ་གཅིག་ལ་
 གཟུང་རྣམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྤྱང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁ་ཐོ་ལ་རྟོག་པའི་
 ཆོ་བ་ཞིན་ནོ།། དེ་ལྟ་⁴མ་ཡིན་ན་སྤྱི་མ་སྤྱང་བ་ན་ཤར་སྤྱང་བ་འགལ་ཞིང་། སྤྱི་མ་གྱི་དབྱུས་
 སྤྱང་བ་ན་མཐའ་གཉིས་སྤྱང་བ་ཡང་འགལ་དགོས་པས་རྟོག་པ་ལ་གང་ཡང་སྤྱང་བ་མེད་
 པར་འབྱུང་ངོ་།། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས་སྐྱེས་བྱའི་
 མདུན་མཐོང་⁵པ་ན་རྒྱབ་དང་ནང་ཁོལ་⁶ལ་སོགས་པ་མ་མཐོང་བས། བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་མེད་པ་དང་། ཁྱིམ་ཅིག་པའི་ཀ་བ་འཇུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས།
 ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་བེན་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་སོགས་མང་པོས་བཀག་ཅིང་། སྤྱི་མ་འབྱུང་

༡ ཅིག་ཆར་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

གཅིག་ཅར་ དབྱུས་དཔར།

༢ རྩེ་བལྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། རྟོག་གཏངས་༡༢༥ནང་།

༣ ཅིག་ཆར་ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར།

གཅིག་ཅར་ དབྱུས་དཔར།

༤ ད་ལྟ་ གཙང་དཔར།

༥ མངོན་མཐོང་བ་ དབྱུས་དཔར།

༦ རྣང་སྤྱོད་ དབྱུས་དཔར།

འབྲེལ་པར་ཡང་བཀག་གོ། །གལ་ཏེ་གཡས་ཞལ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པ་ན་གཡོན་ཞལ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པ་
མེད་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་དེས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གི་དོན་དུ་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རི་ལྷར་འབྲུབ་སྒྲུལ་ན། བདེན་ཏེ། འདིའི་དོན་ནི་དངོས་པོའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་གཞུང་དེ་དག་གིས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བྱུག་ཆེན་གྱི་དངོས་
བྱུང་གི་ཐབས་ཅམ་དུ་སྒྲོམ་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ།། དེ་འགོག་དགོས་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་
ལྷར་འབྲེལ་པར་དགག་པ་མཛད་པའི་སྤྱོད་སྤྱུག་ལས་ལེན་མཁན་གྱིས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་
པ་གོམས་པས་གསལ་བར་སྤར་སྟེ། མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཕྱང་ལོ་རྣམས་རིགས་ལྔ་ཁམས་
རྣམས་ལུས་རྣམས་སྤྱ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་དོ།། དེའི་ལུགས་ལ་ནི། དངོས་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཞན་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད་ལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡང་མི་འདོད་པས། ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་ཅམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་
སྒྲོམ་པར་ཡང་འདོད་དགོས་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་ན་བྱུག་ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་གི་
དོན་དུ་དེ་ལྟའི་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་པའི་དོན་ནོ།།³ ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་སྒྲོམ་པ་ན་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་གྱི། དུས་ཅིག་ཅར་⁴ དུ་སྒྲོམ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།⁵ དེ་
སྒྲུབ་པ་ནི། གཙོ་པོ་སྒྲོམ་པ་ན་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དང་། གཡས་ཞལ་སྒྲོམ་པ་ན་གཡོན་
ཞལ་སོགས་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་རྣམས་འགོད་ལ། ལྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དུས་གཅིག་དུ་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་པས་འབྲུབ་པོ། །གཞན་

³ རྒྱད་ནི་དག་ དབྱུས་དབང་།

⁴ རྟོགས་པའི་ དབྱུས་དབང་།

⁵ དོན་ནོ། །གཙང་དབང་།

⁶ ཅིག་ཆར་ རྒྱ་འབྲུལ་དབང་ལ། རྟེན་དབང་།

⁷ དོན་ནོ། །གཙང་དབང་།

བ་དེཉིད་ལས་ཀྱང་། “དང་པོར་ཞིང་ནམས་སྤྱང་དོན་དུ། ‘ཀོ་ཏ་པ་ནམས་འདེབས་བྱེད་
 ཅིང་།’ བྱིན་ས་སྤྱངས་པའི་ཞིང་ལ་ནི། ‘ས་ལུའི་ས་ཐོན་འདེབས་པ་བཞིན།’”¹ ཞེས་དང་
 པོར་ཀོ་ཏ་པ་བཏབ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱངས་པའི་ཞིང་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་འབྲས་ས་ལུ་འདེབས་
 པ་དཔེར་མཛད་ནས། “མི་ཡི་སྐྱེ་བ་དག་ཞིང་ལ། དམིགས་མེད་སྤྱང་རྩེའི་ས་ཐོན་ནི།
 བཏབ་པས་གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཕྱིར། སྤྱང་ཉིད་དཔག་བསམ་སྟོན་གིང་འབྱུང་།”² ཞེས་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱིས་ཞིང་དག་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་མེད་སྤྱང་རྩེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་
 བསྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པས། བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པའི་ཁྱད་ས་སོ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ཡང་གང་རུང་རུང་མིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཡང་མི་
 སེམས་པ་ཅམ་ལ་མི་ཐེར་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་བདག་
 གཉིས་ཀྱི་མཆན་མར་མི་རྟོག་པ་བདག་མེད་ཀྱི་དེཉིད་རིག་པའི་ལམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པས་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།³ དེས་ན་འབྲེལ་བ་དེ་ལས། “ཐབ་ཅིང་
 རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་རྣམས་ལ། སྐལ་བ་བྱལ་བའི་བདག་ཉིད་ལ། བྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷགས་
 སོགས་གང་⁴། ཡིད་འོང་བདག་གིས་བཟུན་པ་ཡིན། བྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷགས་སོགས་
 གྱིས། ‘སངས་རྒྱས་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སོགས།’ སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་འོངས་པའི། ‘སྟོབ་
 དཔོན་རྣམས་ནི་བདུད་ཀྱི་རིས།’⁵ ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་
 བྱེད་ ཆོགས་བཅད་ལྷ་མའི་དོན་ནི་ལྷགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཞིག་⁶རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐལ་བ་དང་

1 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་དང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཀོ་ཏ་པ་ནམས་འདེབས་བྱེད་ཅིང་།’ ‘ས་ལུའི་ས་ཐོན་འདེབས་པ་བཞིན།’ ཞེས་གསལ།
 2 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་
 3 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་
 4 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་
 5 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་
 6 རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ རྩེ་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ། རྩེ་རྩེ་བཟུན་པའི་འབྲེལ་ལ། འོག་གངས་ཅན་

བྲལ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་གང་ལ་སྟོན་པའི་
གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་རིམ་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་མིན་ལ།
གཉིས་པས་ནི་སྤར་ཏེ་མེད་འོད་བྲངས་པ་ལྟར་སྤྱི་འཁོར་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ཞིག་གོམས་
པར་བྱས་པས། དེ་གསལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་བདུན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།། གྱི་རྒྱུད་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ནི་རྩེ་སྤྱིར་བཏུ་བའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པ་ལས་
ཀྱང་། “རྣམ་རྟོག་རྒྱ་རྩ་རྒྱུད་པ་ཡི།། འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམ་གཟིགས་ནས།། རི་ལྷ་རི་ལྷར་
སྒོལ་འགྱུར་བའི།། དེ་དང་དེ་ཡི་ཐབས་བསྟན་ནོ།། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བཅེངས་ལ།།
ཐོག་མར་རྟོག་པའི་ཆོ་ག་བསྟན།། རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན།། མི་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་
འབྱུག་བྱ།། ‘དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་ཁང་པ་དང་།’ ལྷ་རྣམས་རི་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་¹།
ཡེ་ཤེས་དགུག་དང་དབང་བསྐྱར་དང་།། དེ་བཞིན་འཁོར་ལོ་ཅ་དང་ནི།། ཁྱ་བ་རྒྱུད་རྣམས་
གང་བསྟན་ཏེ།། ཁྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཞུག་པའི་ཕྱིར།། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོས་བསྟན་པ་
ཡིན།། ‘མ་ཡིན་ངེས་དོན་གཞན་ཏུ་དབྱེད།’ དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་དང་ལྷ་དག་དང་།། ཡེ་ཤེས་
དགུག་དང་དབང་བསྐྱར་དང་།། ཁྱ་བ་རྒྱུད་ཏུ་སྤྱ་ལྷ་བ²།། ‘གྱི་ཡི་རྩོ་རྩེ་དེས་མི་ཤེས།’³ ཞེས་
དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པའི་ས་མཆོམས་གསལ་བར་མཛད་དོ།།
དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་རིམ་བྲང་དོན་དང་སྒྲོས་པའི་ཆོས་སྤྱ་གསུངས་པའི་ལུང་རེ་རེ་ཅམ་
ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲོམ་པ་འདོར་ན་⁴ནི། ཁྱ་བ་རྒྱུད་རྣམས་ཞེས་པ་ནས་གྱི་ཡི་རྩོ་རྩེ་དེས་མི་
ཤེས།། ཞེས་གསུངས་པ་⁵ལྷར་ཅ་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་བྲང་བའི་དོན་

¹ བསྐྱེད་པ་དང་། གཙང་དབང་།

² བསྟན་པ། རྩེ་དབང་།

³ རྩེ་བསྟན་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་། ཀ་རྩེ་བཙན་བྱང་རྩལ་ཤེས་པ་དབའོ་རྩེ་སྤྱིར་བོ། རྩོ་རྩེ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་ལ། ཐོག་གངས་པ་༥༥ན་ལས་བྱང་
པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་དགུ་བ་དང་བཙན་བྱུག་གི་ས་བཅས་རྩལ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ་དང་།’ ‘མ་ཡིན་ངེས་དོན་གཞན་
ཏུ་བྱེད།’ ‘གྱི་ཡི་རྩོ་རྩེ་དེས་མི་ཤེས།’ ཞེས་གསལ།

⁴ འདོར་ན་ དཔུས་དབང་།

⁵ ཅམ་གསུངས་ རྩེ་དབང་།

ཞེས་སྤར་གྱི་ཕྱགས་སྤྲ་གཉིས་སྟོས་པའི་འོག་དུ་རང་གི་ཕྱགས་གསུངས་པ་སྤར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རིམ་གཉིས་ཡ་མ་གྲལ་བར་ཉམས་སྤྲ་བྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་)ནི། བོད་ཀྱི་བླ་མ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་སྟེ་བ་བྲངས་པ་དང་གི་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རིམ་གྱིས་ཐུག་པ་ནི་རིམ་པ་ཡིན་པས། སྤར་གཞི་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་དངོས་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཤེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། “སྟེ་བ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།” འཆི་བའི་མིང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན། རིམ་གཉིས་དེ་དག་བླ་མའི་བྲིན་གྱིས་ནི། རྟེན་པ་འདི་ནི་མ་འོངས་སངས་རྒྱས་ཡིན།”² ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།³ དེ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཐ་མལ་པའི་ཕྱས་རང་གི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་ཀྱི་ཕྱང་གིས་ཀྱང་སྟེ་བ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་སྤར་སྟོན་གསལ་ལས། “བརྟགས་པ་⁴དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་སོ་སོར་

རྒྱས་པར་ལྷ་བ་དང་གྲལ་བས་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་བའི་ཚུལ་སྟོས་པ་དང་གྲལ་བ་རྟོགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་དྲིང་དེ་འཛིན་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲུག་པ་དང་། དམ་ཆོག་རྒྱས་ཏེ་བར་བསྟེན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འབྲུག་པས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་རྒྱས་ཏེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྫོགས་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་ཉིད་མཛད་དུ་རྟོགས་ནས་འདོད་པའི་དོན་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་བས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྤྱོད་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་འདི་ཉིད་བར་གཞུང་བར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

¹ གོ་མིམས་ སྤྱོད་བསྐྱུས་དབང་མཁུ་གཙང་དབང་།

² རྟེ་བ་སྟེན་ཆུང་འགྲེལ། རི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་དེ་ལ། སྤྱོད་བསྐྱུས། ལེའུ་བརྟུ་གཅིག་ལ། སྟོག་གྲངས་༡༠༤བར་ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་སྤྲ་མ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་ཞིག་སྟེ་བ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

³ གསུང་རྫོ། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

⁴ བརྟགས་པ་ དབུས་དབང་།

སྟོན་ཅིང་།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་ནི་བརྟགས་པའི་རིམ་པར་ལན་མང་དུ་
གསུངས་པས། གྲོས་བརྟགས་པའམ་གྲོས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པ་མིན་ནོ། ། སྐྱོད་བསྐྱུས་སུ་ལུང་དེའི་གོང་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་
པ་ཞིག་² སྐྱོད་པ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་འཆི་བའི་དུས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱ་ཞིང་།
ཤི་ནས་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱུ་ལུས་སུ་ལྷང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་འཕེན་པ་
བཏང་བས། དེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་འཆང་བྱ་བའི་དོན་ཆོགས་བཅད་དེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས།
སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། རིམ་གཉིས་དེ་དག་ཅེས་སྤར་རིམ་གཉིས་
བཤད་པ་ལ་སྟེག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་རིམ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན་རིམ་གཉིས་སྤར་མའི་ཁྱིམ་སྟེང་པ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བསྐྱུགས་པ་
དོན་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་འབྲུ་བའི་རིམ་གཉིས་སྟེང་ཐིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལུང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕྲེན་ན་ནི། རྣམ་འཁྱོར་པ་དེས་འཆི་བ་དང་འོད་གསལ་སྟེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་
སྐྱུ་ལུས་སུ་བྱེད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་
པ་སྟེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱུབ་པའི་རིམ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་དང་། མཆོག་ལ་
མོད་པ་སྐྱེད་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྐྱུབ་པའི་རིམ་པ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་དུ་བཞེད་པས། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་མོད་བྱང་། དེ་
དག་གི་གཞུང་དུ་རྫོགས་རིམ་མཆོག་སྐྱུབ་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
སྐྱུབ་བྱེད་དུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་བྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟར་བཤད་པ་མི་སྤར་རོ། །
དེས་ན་ཁ་ཁྱེད་པ་དང་རྒྱུ་ལི་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་གཙོ་བོར་ལམ་ལ་མིང་འདོགས་གསུང་བ་

¹ རྟེན་བརྟན། རྒྱུང་འགྲེལ། ༥ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེག་དང་མོ། ཤོག་གངས་ ༣༧༩ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འབྲུ་
སྟེ། “བརྟགས་བཤད་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐྱུབ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་སྟོན་ཅིང་།” ཞེས་གསལ།

² རྫོགས་པ་ཅིག་ག་ཅང་དཔར། དཔུས་དཔར།

པའི་དབང་གིས་བྱུ་བ་མ་བྱུ་བ་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་ལ་རིམ་བ་གཉིས་གས་ཀྱང་
 རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷའི་སྐྱུར་ཇོགས་པར་བྱེད་པར་འདྲ་མོད་
 གྱུར་བྱེད་ཆུལ་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་པས་ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་དེ་
 ལས་བྱུང་པའི་ཆུ་ཉི་དང་ས་མོན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆོན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལས་རང་ཉིད་
 ལྷའི་སྐྱུར་ཇོགས་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་བསྐྱེད་ཅིང་བརྟགས་པ་ཅམ་མོ།། ཇོགས་རིམ་པས་
 ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཆུ་ཉི་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་དོན་བྱང་སེམས་དཀར་
 དམར་དང་རྒྱུང་ལས་སྐྱུ་བྱུང་པའི་མཐུས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་དབང་གིས་རྒྱུང་སེམས་ཅམ་ལས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷའི་སྐྱུར་ལྡང་བ་ཡིན་པས། ཆོས་མ་
 བརྟགས་ཤིང་མ་བཅོས་པར་ལྷའི་སྐྱུར་ཇོགས་པའོ།། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུ་ཇོགས་
 པའི་ཐབས་ཀྱང་ཆོས་བཅོས་པ་ཡིན་པ། ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་པའི་ལྷ་སྐྱུ་ཡང་བཅོས་པའོ།།
 ཇོགས་རིམ་པའི་ལྷ་སྐྱུ་ཇོགས་པའི་ཐབས་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 ཆོས་མ་བཅོས་པ་ཡིན་པ། ཐབས་དེས་སྤོང་བ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དེའི་མཐར་ལྷའི་
 སྐྱུར་ལངས་པ་ཡང་ཆོས་མ་བརྟགས་པའོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། “བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་བ་ནས་བརྟགས་ཏེ་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་རྩོ་རྩེ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་ལགས་ཏེ། དེ་བས་ན་ལུས་རྣམ་
 པར་དབེན་པ་ལ་ཡང་ལྷའི་གཞུགས་མེད་དེ།”² ཞེས་སྐྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དབེན་གསུམ་
 དང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་མོས་པ་ཅམ་གྱི་ལྷ་སྐྱུ་ལས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་
 ལ། དེ་བས་ན་དབེན་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྐྱུ་ནི་ཇོགས་རིམ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་དངོས་མིན་ནོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་པའི་དོན་
 རྒྱུང་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་ཇོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་ཁོ་ནས་ལྷའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་

¹ ལྷ་མ་པར་ དཔུས་དབང་།

² རྩོ་བརྟན་ རྒྱུད་འབྲེལ་ རེ་ཆོས་དཔོན་ལྷ་ཅན་དེ་ལ། རྩོད་བསྐྱུས། ལེ་ཐུག་ལ། ཤོག་གངས་༡༩༧༩

བར་བྱ་ཡི།¹ ཡི་གེ་དང་ཐུག་མཆན་དང་ཟླ་ཉི་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ལྟུང་སྐྱུར་སྐྱེད་པའི་
 བཅོས་མས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟུང་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་བཅོས་མ་ལ་གོམས་བར་མ་བྱས་
 བར་མ་བཅོས་པའི་ཐབས་རྫོགས་བར་བྱ་མི་རུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་
 བཅོས་མ་ལ་གོམས་བར་མ་བྱས་པར་མ་བཅོས་པའི་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་མངོན་དུ་བྱ་བར་
 མི་རུས་སོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲར་བྱངས་པ་ལྟར་གཟིངས་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་
 བློ་ཕྱི་པ་རོལ་གྱི་གནས་གཅིག་ན་བཟང་བཏུང་གི་ལོངས་སྟོང་སྟུང་བར་འདོད་པ་འགའ་
 ཞིག་ཆུས་བར་བཅད་ནས་ལོངས་སྟུང་བར་མ་རུས་པ་ན་གཟིངས་ལ་བརྟེན་ནས་པར་འགྲམ་
 དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལོངས་སྟོང་ལ་ལོངས་སྟོང་བར་འདོད་པ་ཡང་
 ཐ་མལ་པའི་སྒྲར་ཞེན་གྱི་ཆུས་བར་བཅད་ནས་ལོངས་སྟུང་པའི་དབང་མ་བྱུང་བ་ན་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་གཟིངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲར་ཞེན་ལོག་པའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ།།
 རིམ་སྒྲར་གཟིངས་པར་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐབས་ཡིན་གྱི། བཟང་བཏུང་གི་ལོངས་སྟོང་སྟུང་བ་
 པའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་
 ཡིན་གྱི། རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་སྟུང་སྐྱེའི་²ལོངས་སྟོང་གི་ཐབས་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཞིག་³དགོས་སོ།། འདིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་
 དགོས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཅན་གྱིས་མི་ཆོག་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ།།⁴ དེས་ན་སྟུང་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡི་གེ་དང་ཐུག་མཆན་དང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལས་ལྟུང་སྐྱུར་སྐྱེད་
 པ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་། ཐབས་དེ་དག་གི་སྟོན་སྟེན་དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་གཏུམ་
 མོ་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་

¹ ལྟུང་གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

² རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་བ་དང་སྟུང་སྐྱེའི་སྟུང་སྐྱེ་ལྟུང་སྐྱུར་དབང་སྐྱེ་གཙང་དབང་།
 རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་བ་དང་སྟུང་སྐྱེའི་

³ གཞན་ཅིག་གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

⁴ བསྟན་ཏོ།། དཔུས་དབང་།

པར་ཅན་སྒྲིག་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཟླ་མེད་མིན་པ་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་འབྲེལ་གྱིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་
གསུངས་པས་ན། རྒྱུད་སྤྱོད་གསུངས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཆ་བའི་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ཡོད་ན་ནི་རྩེ་ཆེན་ཆེན་གྱི་བཤའ་པ་གཉིས་ཀྱང་
བྱུང་ཡོད་པས། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་དོན་
ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་བཤའ་སྟོན་མ་¹གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲ་དོན་ལ་གྱི་དོར་²གྱི་འབྲེལ་པ་ཐུ་ཉིག་ཐེང་བ་ལས། “སྐྱགས་དང་མཆན་མ་ལ་སྐྱགས་
པའི་རིམ་གྱིས་སྒྲའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་
ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའོ། ། རྫོགས་པ་ནི་སྟོན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ལ་སྐྱགས་པའི་རང་
བཞིན་སྟོན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟོས་ཏེ། གང་དུ་
རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ། །”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱ་མ་ནི་
སྐར་བཤའ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་སྒྲའི་སྐྱ་ཡང་
དགོས་སོ། ། རིམ་པ་ནི་འབྲེལ་པ་དེ་ལས་རྣམ་པའམ་ཆའམ་སྐྱགས་ལ་བཤའ་པ་ལྟར་བྱ་
ཡི།⁴ དུས་ཀྱི་རིམ་པ་མིན་ནོ། ། སྐལ་བཟང་དོན་རྩེས། “བསྐྱེད་པ་ནི་ཟླ་བ་ལ་སྐྱགས་པ་བསྐྱེད་
པས་ན་བསྐྱེད་པའོ། ། གཞན་ནི་རིམ་པའོ། ། རྫོགས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་
ཐབས་ལ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་དེ་རྫོགས་པས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་
པའོ། ། གཞན་ནི་རིམ་པའོ། །”⁵ ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱང་སྐར་བཤའ་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །

1 སྟོན་མེ་ རྩེ་དབང་། དབུས་དབང་།

2 གྱི་དོར་ གཙང་དབང་།

3 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། གསལ་དགོན་ཆེན་པོ་གྱི་རྒྱུ་ཀ་ར་ལྟེ། དབུས་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ལ་ཐུ་ཉིག་ཐེང་པ། རྫོགས་དང་སྟོན་པའི་ཐུ་བསྐྱེད་པ། རྫོགས་དང་
པའི་རིམ་གྱིས་སྒྲའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་གང་ལ་
ཡོད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའོ། ། རྫོགས་པ་ནི་སྟོན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ལ་སྐྱགས་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ། ། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་སྐྱགས་པ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟོས་ཏེ། གང་དུ་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ། །” ཞེས་གསལ།

4 བྱི་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

5 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩེ་བཞུན་དགོན་སྐལ་བཟང་དོན་རྩེ། ཐེག་ཆེན་ལས་རིམ། རྫོགས་ཀྱངས་143ན3

གཉིས་པ་(རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རེས་པ་ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “སངས་རྒྱལ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ།། རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས།། བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་
 པ་དང་།། རྫོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ།།”¹ ཞེས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པར་གསུངས་
 པའི་རྒྱུ་མཛན་ཅི་ཞིག་སྟུག་ན། རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱང་ཕྱོགས་སྤྱིའི་འཁོར་ལོ་དང་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱང་སྟོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གངས་རེས་མིན་
 བོ།། དེས་ན་རིམ་པ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པའི་རྒྱུ་མཛན་ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “སྟན་མོང་
 མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས།། བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སྤྱེད་དོད།། སྟན་མོང་བ་ནི་དོ་རྩེ་བཞི།།
 མཆོག་ནི་ཡན་ལག་དུག་གིས་སོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོབ་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་དང་
 མཐར་ཐུག་གི་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་སྤྱེད་ས་སོ།།
 དེ་ལ་སྟན་མོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱ་སྟན་མོང་བ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་མཆོག་སྐྱབ་པ་དང་བྱུང་
 པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའོ།། འབྲས་བུ་སྟན་མོང་
 པ་བྱུང་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་
 པའོ།། རྒྱུད་དེའི་དོན་ནི། སྟོན་གསལ་ལས། “དེ་ལྟར་སྟོར་བ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་རྫོང་རྩེ་སེམས་
 དཔལ་མཉེས་པར་བྱ་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཡན་ལག་དུག་གི་རིམ་གྱིས་རྫོང་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་
 རྫོགས་པར་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།”³ ཞེས་གསུངས་པས་རྫོང་རྩེ་སེམས་དཔལ་མཉེས་པར་བྱ་བ་
 དང་རྫོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པས། རིམ་པ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པའོ།། དང་པོའི་དོན་ཡང་
 སྟོན་གསལ་ལས། “དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་”⁴ཉིད་ཀྱིས་སྟན་བཞིར་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་དགེ་བའི་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་74933 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྫོང་རྩེ་ཆེན་གྱིས་
 ཆོས་བསྟན་པ།། རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས།། བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དང་།། དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ།།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་74933 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟན་མོང་
 མཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས།། བསྟེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སྤྱེད་དུ།། རྫོང་རྩེ་པོ་སྟན་མོང་སྟེ།། ཡི་མེས་བདུད་ཅི་མཆོག་ཡིན་པོ།།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 དཔལ་མཉེས་རྒྱ་རྒྱ་བསྟགས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་74934 ལས་བྱུང་པའི་
 བྱང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “པོར་” ཞེས་གསལ།

4 རྩེ་བཀའ་ གཅོད་དཔར། དབྱས་དཔར།

ཅ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་དོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཆེ་འདི་ཉིང་
ལ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བསྒྲིགས་ནས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའོ། སྤར་
བ་²བཞི་ནི་བསྐྱེན་བསྐྱེད་ཡན་ལག་བཞིའོ།

གསུམ་པ་(རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེས་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྒྲིན་པར་བྲས་པའི་རྒྱུད་ལ་
རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་ཡི།³ དེས་མ་སྒྲིན་ན་རྟོགས་རིམ་གྱི་ཆའགས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཡང་ལམ་བསྐྱོད་
ལྷས་པའི་རྟོགས་རིམ་མི་སྐྱེ་བས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་རྟོགས་རིམ་སྐྱོམ་པར་
མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས་གཟིངས་ཀྱི་དཔེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཐོལ་
བའི་ཐིག་ལེ་དང་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ལ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་
པ་བྱི་མའི་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། བརྟལ་ཞུགས་
ཅན་གྱིས་སྒྲོས་པ་བསྒྲོམ། སྒྲོས་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྲས་ནས། སྒྲོས་པ་ཉིད་ནི་སྒྲོས་མེད་
བྱ།”⁴ ཞེས་དང་། རིམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། རྟོགས་
པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་
ལྷ་བྱུང་གསུངས།”⁵ ཞེས་དང་། སྤྱོད་བསྐྱེས་ལས་ཀྱང་། “སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་
རྣམས་། དམ་པའི་དོན་ལ་འརྱག་པ་ལ། ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱས་
ཀྱི་རིམ་པ་ལྷ་བྱུང་བཞག །”⁶ ཅེས་དང་། རྩི་མེ་ཉི་ཅུ་ཀས་ཀྱང་། “སྤོ་བཟང་དང་པོར་བསྐྱེད་

1 རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་གསལ་པ། འབྲེལ་བ་སྒྲིན་གསལ། ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ། འོག་གངས་40ནེ

2 རྒྱུད་པ་ གཙོ་རྩེ་དཔལ་

3 རྒྱུའི་ གཙོ་རྩེ་དཔལ་ དཔལ་དཔལ་

4 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་བྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་24ནེ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུད་ཀྱི་ས་
རྒྱུད་མི་འདྲ་ཞེ། ‘སྒྲོས་པ་ཉིད་ནི་སྒྲོས་མེད་ཟེད།’ ཅེས་གསལ།

5 རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིམ་ལྷ། རིམ་པ་དང་པོ། འོག་གངས་24ནེ

6 རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 རྒྱལ་དཔོན་རྒྱུ་རྒྱལ། རྒྱུད་བསྐྱེས། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་60ནེ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆིག་རྒྱུད་ཀྱི་ས་
རྒྱུད་མི་འདྲ་ཞེ། ‘སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྷ་བྱུང་གཞག །’ ཅེས་གསལ།

པའི་རིམ་པ་སྟོམ་པར་བྱེད་དང་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱེས་པ་ནི་ལྷན་དག་གྲག་སྟེང་གོ་
 ཆ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་བྱ། ཕྱི་ནས་སྟོ་བཟང་རངས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་རྒྱན་
 དུ་དེ་ཉིད་གཅིག་གི་སེམས་དང་ལྷན། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམས་པས་སྟིང་པ་ལྷན་སྦྲང་
 ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་རྟག་ཏུ་བསམ།² ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་མ་བྱིད་
 པར་རིམ་པ་གཉིས་པས་འབྲིད་པ་གཞུང་མཐའ་དག་དང་འགལ་བས་སྟིང་ནས་ནལ་འཕྱོར་
 ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པར་འདོད་པས་ནི། མོག་མར་རིམ་པ་དང་པོའི་བྱིད་བསྐྱར་
 པར་³བྱའོ། འོ་ན་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་རིམ་པ་གཉིས་པ་མི་སྟོམ་པ་ཡིན་ནམ།⁴
 ལྷན་སྟེང་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་བསྟོམས་ནས་ལྷན་སྦྲང་ལ་རིམ་པ་གཉིས་པ་སྟོམ་པ་ཡིན་སྟེ་
 བ། འཕགས་པ་ལ་པ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ལེན་དེ། སྟོང་བསྐྱེས་ལས། “གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་ལ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབ་སོ།” གང་གི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་ལ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལ་ལོ་བས་པ་དེའི་ཆེ་རྟག་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ལ་སྟོབ་སོ། གང་གི་ཆེ་རྟག་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ལ་
 ལོ་བས་པ་དེའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། གང་
 གི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་
 བོ། ‘གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་ལུས་རྣམ་པར་དཔེན་པ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱོད་རྩི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།’ ལུས་རྣམ་པར་དཔེན་པ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་ལི་ཀླ་
 ལའི་སྟོ་ནས་རག་རྣམ་པར་དཔེན་པ་ལ་འཇུག་པོ། གང་གི་ཆེ་རྩི་རྩི་བསྐྱེས་པའི་རིམ་གྱིས་

1 རེངས་ཤིང་ དཔུས་དཔེ།

2 རྩོ་བཞུག། རྒྱུད་འབྲེལ། 5 རྒྱ་གར་གྱི་མཐོན་པོ་ག་ལ་རྩུང་དང་། ཡོད་ཕྱི་ལོ་རྩ་བ་དགོ་སྟོང་གྲུ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། བདག་མེད་རྣལ་
 འཕྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས། སོག་གྲངས་299ནང་ པས་བྱང་བ་ཕྱང་མི་འདྲ་ཞེ། “སྟོ་བཟངས་དང་པོ་བསྟེད་པའི་རིམ་པ་སྟོམ་པར་བྱེད་དང་ཐན་
 པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱེས་པ་ནི་ལྷན་དག་གྲག་སྟེང་གོ་ཆ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་བྱ། ཕྱི་ནས་སྟོ་བཟངས་རངས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་རྒྱན་
 དུ་དེ་ཉིད་གཅིག་གིས་སེམས་དང་ལྷན། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པ་སྟིང་པ་ལས་བྱང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་རྟག་ཏུ་བསམ།” ཞེས་གསལ།

3 བསྟེད་པར་ རྩོ་དཔེ། དཔུས་དཔེ།

4 མན་ནམ་ རྩོ་དཔུས་དཔེ།

སྟོག་དང་ཚོས་བཤེས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་གསུང་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
 པར་འགྱུར་རོ།¹ ཞེས་སྟགས་གྱིས་རིམ་བ་དང་པོ་ལ་ལོབས་བ་ན་རིམ་བ་གཉིས་བ་དང་།
 རིམ་བ་གཉིས་པའི་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལོབས་བ་ན་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་སྟོབ་བ་གནད་དུ་འགོ་
 བར་བཤད་དོ། དེལ་བྱ་བ་དང་ལུ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་སྐྱབ་ཐབས་སུ་
 “དེ་ལྟར་གྲུས་བ་དང་བཅས་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྟོམས་པས་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་
 བ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་བྱའོ།² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མར་
 མེ་མཛད་བཟང་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་ལ་སྟགས་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་
 སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། བོད་ཀྱི་སྐགས་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་འཕྲོས་དང་དེའི་རིམ་འབྲུང་ནམས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་བཞེད་ལ། རྗེ་སྐུ་གུ་ལུང་བ་དང་རྗེ་མར་པའི་རིམ་སུ་འབྲུང་བའི་རྒྱུད་སྟེ་ལ་སྐྱུངས་བ་
 ནམས་ནི། རྒྱུན་རྫོང་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྒྱུན་སྐྱེད་ལ་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པར་བཞེད་དོ། དེ་ལ་
 ལམ་གྱི་གོ་རིམ་³འདི་ཤིན་དུ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལེགས་པོར་མ་བེན་པར་འཁུགས་
 ན་⁴ཅི་ཅམ་འབད་ཀྱང་གཏན་མི་སྟེ་བཤམ། ཡང་ན་དེ་དངོས་མིན་པར་དེ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་
 བྱུང་བ་ལ་འཁྲལ་ནས་དུས་འདའ་ལ། གོ་རིམ་མ་འཁུགས་ན་⁵གང་བསྟོམས་གནད་དུ་འགོ་
 བས་ཐད་ཀ་དེའི་ལམ་ཡང་གྱུར་དུ་སྟེ་ལ། དེའི་མཐུས་གོང་མ་ཡང་ཤིན་དུ་སྟེ་གྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། གྱུར་ལས་དང་པོ་པས་སྟོམ་པར་མི་རུས་བ་དང་རུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གཉིས་
 སྐྱུང་པའི་བྱི་མ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མི་བརྟན་ཡང་⁶བསྟོམས་ན་རྗེས་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་མི་སྟེ་

1 རྗེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རིམ་བ་དཔོན་རྫོང་དེ་ལ། རྫོང་འབྲུས། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༤༤བཟའ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྗོད་བ་དང་པོ་
 ལ་བ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲེལ་སྟེ། ‘གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟེག་པའི་བསམ་བ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་སྟག་བ་སར་བ་དུན་བ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་པོ།’ ‘གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ལུས་ནས་བར་དབེན་བཤེས་བ་དེའི་ཆེ་སྐྱ་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།’ ཅེས་གསལ།
 2 རྗེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རིམ་བ་དཔོན་རྫོང་དེ་ལ་བུ་བ་དེ་མཆོག་སྐྱབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། འོག་གངས་33མན་
 3 གོ་རིམ་ས་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྗེ་དབར། གཙང་དབར།
 4 འཁུགས་ན་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།
 5 གོ་རིམ་ས་མ་འཁུགས་ན་ རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།
 6 གོ་རིམ་ས་མ་འཁུགས་ན་ རྗེ་དབར།
 7 མ་བརྟན་གྱིང་། རྒྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།

བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་མི་
 སྐྱེ་བས། རིམ་པ་དང་པོ་དོར་ནས་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མཐུན་
 པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་འདྲིལ་ན་ལམ་གྱི་གནད་འཁུག་པས་¹མི་རུང་ངོ་། འོན་
 ཀྱང་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་ཁོག་ནས་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་
 སོགས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་དང་བསྟན་ནས་ཞར་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ན་ནི་དགག་བྱ་རྒྱུ་དང་བར་
 མངོན་ནོ། ལྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
 ལྟོང་ལྟ་ལ་འབྱོར་དང་སྐྱེལ་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡང་རྒྱུད་སྐྱེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་²ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
 ལ་རྩོགས་རིམ་མེད་པས། ལྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ལ་རྩོགས་རིམ་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་ནི་ཉ་
 ཅང་ཡང་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ། དེས་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟོང་པ་ཉིད་
 སྒྲོམ་པ་ནི་འིན་ཏུ་ཡང་དགོས་སོ།

ནམ་དཔྱོད་བཙོན་པའི་བྱ་གཞིངས་ཉམ་རྒྱུད་ཞིང་། དེད་དཔོན་མཁས་པའི་བཤེས་
 གཉེན་མ་བརྟེན་པས། གསང་སྐུགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་མ་མཐོང་བར། ལྟོགས་རེའི་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས། ལེགས་པར་བཀག་ནས་མཁས་པ་དགེས་པའི་
 ལམ། རིམ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་བའི་སར། མ་ཆང་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་
 བསྐྱོད་དགོས་ཞེས། འིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྒོལ་བཟང་གསལ་བར་བྱས། རྩོད་འཆང་ཆེན་པོའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་ཕྱེ་བ་ལས། རིམ་གཉིས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་
 བྱང་རྒྱལ་སྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་སྐྱེ་ལེན་བརྟེན་གཅིག་པའོ། །

བཞི་པ་རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་།

མི་བརྟན་ཡང་། རྩོད་པར་

¹ འདྲིལ་ན་ལམ་གྱི་གནད་འཁུག་པས་ ལྟོང་ལྟ་ལ་འབྱོར་དང་སྐྱེལ་གཙོ་བོར་དབང་།

² གསུམ་གྱི་ རྩོད་པར་ དཔྱོད་པར་

རྟོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་)ལ་གསུམ། གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྟོམ་པའོ། ། དང་པོ་(གང་གི་
 གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ངོས་གཞུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་
 དང་། གསལ་སྤང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(སྤང་བྱ་ངོས་གཞུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྤང་བྱ་ནི། ཉེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་ཉེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པར་ཞེན་
 པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་བཙུ་བཞི་པ་ལས། “ཐ་མལ་རྣམ་པ་གཞོམ་དོན་དུ། ཡང་
 དག་བསྟོམ་པ་རབ་བསྐྱགས་གྱི།”¹ ཞེས་དང་། སྟོད་བསྐྱུས་ལས། “ཡང་འདི་ལྟར་ལུང་པོ་
 དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་
 པ་རྣམས་ནི། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་སྤང་ལས་བསྐྱབས་
 པའི་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ།”² ཞེས་ལུང་སོགས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་
 གྱིས་གནས་པའི་གཉེན་པོར་ལུང་པོ་སོགས་སངས་རྒྱས་སུ་སྟོམ་པར་རྒྱད་དུ་བསྟན་པར་
 གསུངས་སོ། ། འདི་ལུས་དཔེན་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་གྱི་སྟན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་གཉིས་འདྲའོ། ། འདི་འདྲ་བའི་སྤང་ཞེན་བསྟོག་པའི་དོན་དུ་ཉེན་དང་
 བརྟེན་པ་ལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་ནས་སྟོམ་པ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་བ་ལ་མེད་
 པས་སྐྱགས་གྱི་ཐེག་པ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་སོ། ། ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་དེ་གཉིས་གྱི་གཉེན་

1 རྟོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུག་ ༨ མཁའ་འགོ་མདོ་རྒྱུ་ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༥༥བཤེ། ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་ཞེ། “ཐལ་པའི་རྣམ་
 རྟོག་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། བསྟོམ་པ་ཡང་དག་རབ་དུ་གྲགས།” ཞེས་གསལ།

2 རྟོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུག་ ༥ རྟོ་བ་དཔོན་གྱུ་རྩེ་པ། སྟོད་བསྐྱུས་ ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༦༡བཤེ། “ཡང་
 འདི་ལྟར་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྒྱལ་སྤང་ལས་བསྐྱབས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

པོར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྟ་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གསུངས་པས་རྟེན་གཞལ་
 ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྟར་འཆར་པའི་སྒྲར་བ་གོམས་པས་ཐ་མལ་པའི་སྒྲར་བ་དང་། མི་
 བསྐྱེད་པའོ་རྣམ་སྒྲར་རོ་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའི་འཛིན་སྒྲངས་གོམས་པས་ཐ་མལ་
 པའི་ར་རྒྱལ་བསྐྱོག་པར་བྱའོ།། ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་ལོག་ནས་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་ནི།
 དཔེར་ན། ཡེ་ཤེས་ལེགས་པར་ཕེབས་པ་ན་སྒྲར་གྱི་རང་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་སྒྲངས་
 དེ་དོར་ནས་ལྟ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པ་འགྱུར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་རྣམ་
 སྒྲར་ལ་སོགས་པའོ་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པ་བཅོས་མ་དེ་འགྱུར་ནས་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་
 ལ་བྱའོ།། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལྟའི་ར་རྒྱལ་མ་བཅོས་པ་སྟེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒྲར་བ་
 གསལ་པོ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒྲར་བ་གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཅོས་
 མིན་གྱི་ར་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྟེ་ཕུ་
 བཞི་འོང་བར་སྒྲར་རོ་།། མདོ་བསྟེ་ལས། “དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པའི་
 དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས་བྱན་
 བཞིར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐ་
 མལ་པའི་ར་རྒྱལ་བསལ་བ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པས། ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་པའི་ར་རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་པའི་སྒྲར་
 བ་བསྐྱོག་པའི་²རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒྲར་བ་བྱད་པར་ཅན་སྟོན་པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་གོ། སྒྲར་
 བྱ་ཐ་མལ་པའི་སྒྲར་བ་ནི་³དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲར་པའི་སྟོན་བཅུད་མིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
 པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྟོན་བཅུད་དུ་སྒྲར་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་ལུགས། ཇི་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། མདོ་བསྟེ། ཤོག་གངས་ ༡༩བ། ལས་བྱུང་བཅུད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་དུ་
 འཇུག་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས་བྱན་བཞིར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་
 པས་” ཞེས་གསལ།

2 རྟེན་པའི་སྒྲ་འཇུག་དཔེར་ན། རྟེན་དཔེར། གཙང་དཔེར།

3 རྟེན་པ་ དུས་དཔེར།

རིམ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་ཐོན་སྤོང་བ་
 སྐབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་ཐོན་ཉམས་སྦྱང་
 བྱས་མཛོན་གྱར་སྤོང་བ་ཡང་མིན་ནོ། འོན་ཏེ་ལྟར་འགོག་སྟམ་ན། མེ་བྱར་པའི་འགལ་རྒྱུན་
 གཞན་མེད་པ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་དང་དེའི་ར་རྒྱལ་བཟུང་པའི་ཆེ་སྒར་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོ་བྱས་པ་དང་། དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་གསལ་བཏབ་པའི་ཆེ་
 གསལ་གང་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་སྦྱེས་ནས། ཡིད་དོའི་ཐ་མལ་པའི་
 སྒྲུང་བ་བརྒྱུག་པའི་ཚུལ་དེས་ཐ་མལ་པའི་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་རྒྱུག་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ཡང་ཅུང་
 ཐད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུག་བྱས་པས་མི་ཆོག་གི་། ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་¹དགོས་སོ། འདི་འདྲ་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་སྤྱ་རུང་བར་བྱས་པའི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ནི།
 ས་ཆོག་གི་བགེགས་ལ་བཀའ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་²པའི་ཆེ། ར་ནི་དཔལ་ལྡན་དོ་རྩེ་འཆང་།
 ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་སོགས་པའི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་ར་རྒྱལ་
 བཅོས་མིན་སྦྱེ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོག་ཅམ་གྱི་ར་རྒྱལ་དུ་འགོ་བས་སྤོན་དུ་
 བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། ཆོག་ཅམ་མིན་པའི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་དང་སྒྲུང་
 བ་ཡང་དང་པོར་ཆོག་ཅམ་གྱི་བཅོས་མའི་ར་རྒྱལ་དང་སྒྲུང་བ་སྟོམ་པ་གོམས་པ་ལས་སྦྱེ་
 དགོས་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་འབད་དོ། གོམས་པ་ཆེ་བས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུང་བ་གཞན་མི་འཆང་བ་ནི། ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་
 དོན་དེ་ལ་རྩེས་སྤྱ་ཞུགས་དྲགས་པས་³མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 གྱི་བྱས་པ་ཉམས་པས་དེ་དག་རེ་ཞིག་⁴མ་སྦྱེས་པས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུང་བ་གཞན་

1 བཟུངས་པའི་ སྤྱ་འབྱུང་དབང་མ། སྤྱེད་པར། གཅོང་དབང།

2 བརྟན་བཅེག་ གཅོང་དབང། དབྱས་དབང།

3 བཀའ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་ དབྱས་དབང།

4 ཞུགས་དགོས་པས་ དབྱས་དབང།

5 རེ་ཤིག་ གཅོང་དབང། དབྱས་དབང།

ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་¹ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་ཚྭ་གས་རིམ་མཐོན་པོར་སོང་
 བའི་སྐབས་སོ།། དེ་ལ་གནས་སྐབས་དང་པོའི་དུས་སུ་ནི་རང་གི་སྦྱབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་
 བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་ཚྭ་གས་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་པས། “ལེགས་སྒྲོམ་
 དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཆོ་ག་མ་ལུས་པས་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྟེ།”² ཞེས་དང་། དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་བཞིར་སྦྱོར་གནས་སྐབས་དང་
 པོར་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ག་³བསྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་།
 “དེ་ལྟ་ཁོ་ནར་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ལས་དང་པོ་པས་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་མཐུན་པར་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།། འོ་ན་ངི་ཙམ་ཞིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པར་འཛིན་སྟམ་ན། དག་
 ཅག་གི་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས། “དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ངི་སྤྱིད་ལྟའི་ཡན་ལག་རགས་པར་སྦྱང་བ་ཙམ་མངོན་སུམ་ལྟར་བྱུང་གི་བར་དུ་ནི།
 ཐུན་མཆོམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆར་བསྒྲོམ་སྟེ།”⁵ ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་
 པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རགས་པའི་སྤྱིད་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་

ཆོག་རྒྱུ་བདུན་པ་དང་དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་ བཅུ་གཉིས། བཅུ་གསུམ་བཅས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྣམ་པ་གུན་དུ་རབ་ཚྭ་གས་པར།’ ‘ཡེ་ཤེས་
 དབང་བ་ཅུང་ཟད་འཛིན།’ ‘ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་དབང་ཐོབ་བསྒྲོམ།’ ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནང་ཁམས་གསུམ་སྒྲོམ། གཟུགས་བརྟན་བདག་ཉིད་སྟེ་
 ཅན་གྱི།’ ཞེས་གསལ།

༡ ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ དཔྱད་དཔལ།

༢ རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་པོ་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་པ། སྟོན་གྲངས་༡༩༣༤ ལས་
 རྒྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལེགས་སྒྲོམ་དང་པོ་ལས་ཅན་ཡིན།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཆོ་ག་མ་ལུས་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 བ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

༣ བཞི་ཁ་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔལ་ལ། རྟེ་དཔལ།

བཞི་ཁ་ དཔྱད་དཔལ།

༤ རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་པོ་ཆེན་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། སྟོན་གྲངས་༡༩༠༥༣

༥ རྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་སྒྲོབ་དཔོན་པོ་ཆེན་མེད་རྒྱ་ཁ་ར་ཤེ། དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ། རེ་བཅུ་བདུན་པ། སྟོན་
 གྲངས་༡༩༠༥༥ ལས་རྒྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་ལས་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ངི་སྤྱིད་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རགས་པ་སྦྱང་བ་ཙམ་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱུང་གི་བར་དུ་ནི་ཐུན་མཆོམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆར་བསྒྲོམ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

ནས་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པར་བཞག་པས་དང་པོ་སྐྱོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་¹རགས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཅམ་དེས་²ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་
 ལས་དང་པོ་བར་བྱའོ།། རིམ་ལྔ་དང་སྟོད་བསྐྱུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཁྱིན་གྱི་བར་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལས་དང་པོ་བར་བཞག་པ་ནི་རྩོགས་རིམ་ལ་སྟོས་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་གསུངས་པ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྟེ་བའི་ལས་དང་པོ་པ་
 ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ།། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
 ལས། “གང་རགས་པའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ལ། ལྔ་
 བའི་སའི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱོད་རྩེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་སྐྱགས་
 གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་དང་ཡང་ལྡན་པ་དག་ནི་དེའི་མཐུ་ཚོབ་པས། དེ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བར་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་
 པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལོ། འདིར་རགས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པའི་སྟོན་ལ།
 ལྔ་བའི་དེ་དག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞོད་པའི་སྟོན་ལོ།། རགས་པ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་
 དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གསལ་འདེབས་པ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 གསལ་བཏབ་ན་འཆར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྟོན་
 དེ་ནས་གསལ་བཏབ་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཡན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་
 བར་འཆར་ཐུབ་པའོ།། དེ་ཡང་རེ་རེ་ཅམ་ལ་དང་སྐབས་རེར་འོང་བས་མི་ཆོག་པས་བརྟན་
 པ་དགོས་ཏེ། སྟེ་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། “གང་ཞིག་ངེས་སྟན་བཤད་པའི་མཆན་མ་ཚོབ་པ་

1 བཟུངས་ཏེ་ སྐུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

2 ཡུད་ཅམ་དེས་ རྩེ་དབང་།

3 རྩེ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་འགྲེལ། རྩེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རྩོགས་ཅུང་ཟད་ལས་བྱུང་པ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་རགས་པའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རུས་ལ། ལྔ་བའི་སའི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱོ་
 རྩེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་པས། སྐྱགས་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་དང་ཡང་ལྡན་པ་དག་ནི་དེའི་མཐུ་ཚོབ་པས། དེ་
 ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

དང་པོའི་ནལ་འབྱོར་ལ་སེམས་བརྟན་པ་དེ་དག་ནི་རྩལ་ཟད་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བས་ཡུད་
 གིས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱལ་ཏེ་བསྟོམ་མོ།¹ ཞེས་གསུངས་སོ། མངོན་རྟོགས་སྟོམ་པ་ནི་² ལྷ་
 རྒྱ་རགས་གཉིས་ལ་སྟོམ་པ་མང་ཉུང་བྱས་པ་མིན་ཡང་རགས་པ་འཆར་སྤྱི་ཞིང་སྤྱ་བ་འཆར་
 དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཙོ་ལོ་འཇམ་དོར་གྱི་སྐུན་གསལ་བ་དང་དེའི་ནང་དུ་ས་སྤྱིང་
 ཡོངས་རྫོགས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱི་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་
 གསལ་ཁ་མི་སྤྱང་ཡང་ཡུད་ཅམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ས་སྤྱིང་
 སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བར་ཡེ་ཤེས་རྩལ་ཟད་བབས་པར་འཛོག་ན། དམ་ནག་གི་
 འབྲེལ་པ་ལས། “གང་གི་ཆེ་རགས་པའི་ཡན་ལག་མཐོང་ནས་སྐྱོ་དྭོ་ཇེ་ལ་སོགས་པ་སྤྱ་མོ་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་དེ་ཡེ་ཤེས་རྩལ་ཟད་བབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་སྤྱི་བའི་
 སྐྱོ་མཐོང་བ་ཚུན་ཆད་ལ་བཞད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤྱི་བའི་སྐྱོ་རིམ་
 ཀྱིས་གསལ་བཟབ་པ་ན་⁴ གསལ་བར་འཆར་ཡང་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་བ་ལ་བརྟན་ཆ་མ་
 རྟེན་ན་ཡེ་ཤེས་རྩལ་ཟད་བབས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདི་དང་ལས་དང་སོ་བ་
 གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོམ་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ། བྱེད་བཅས་བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། “དེས་ནི་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་དཀྱིལ་
 འཁོར་མངོན་དུ་བྱས་ལ་དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྟམ་པ་⁵
 བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་མཉམ་པར་བྱ་བ་དང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་ཡུང་བ་སྟོན་དུ་

1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྗེ་མ་བརྟ་གཉིས་པ། འོག་གངས་1༤0བཟེལ་ལས་
 བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཉིས་རྩལ་མི་འདྲ་སྟེ། “དེས་ནི་ ཞེས་གསལ།

2 སྟོམ་པ་ན་ དཔུས་དཔེར།

3 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། སྤྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀ་ར་ཤེ། དམ་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ། ལེའུ་བརྟ་བདུན་པ། འོག་
 གངས་160ན6 ལས་བྱང་བ་རྩལ་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གི་ཆེ་རགས་པའི་ཡན་ལག་མཐོང་ནས་སྐྱོ་དྭོ་ཇེ་ལ་སོགས་པ་སྤྱ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 བར་དུ་ནི་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྩལ་ཟད་དབང་བ་སྟེ།” ཞེས་གསལ།

4 བཟབས་ན་ རྗེ་དཔེར།

5 བརྟམས་པ་ རྗེ་དཔེར།

འགོ་བ་དང་བག་ཡོད་པས་བསྐྱས་པ་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། འདིའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་ཐུན་མོ་མོར་བཅད་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པས་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། ཐུན་རེ་རེའི་དུས་སུ་སྐྱེད་ཚུལ་རིམ་ལྔར་བྱེད་པ་ནི། ཡུད་ཅམ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པས་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་པའོ། དེ་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བ་དང་འབྲུ་མོད་ཀྱང་
 ཁྱད་པར་ནི། མི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་ན་ཞལ་གསུམ་ཐུག་རྣམས་དང་ཞབས་དང་སྐྱན་དང་
 འདས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་རིམ་གྱིས་བརྗོད་ནས་གསལ་འདེབས་
 མི་དགོས་པར། དེ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་ལམ་གྱིས་བྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དག་ཏུ་བརྗོད་
 པའི་ཆོ་ག་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མང་ཉུང་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། འོན་
 ཀྱང་སྐྱབ་པའི་ལྟ་སྐྱོམ་པ་ན་དལ་བྱས་རིམ་ཅན་དུ་གསལ་བཅའ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་མོ།
 རྗེས་སུ་མཉེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 སྐྱེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་དགོས་མོ། འོན་དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་
 ལས། “དེས་ནི་ཐུན་མཚམས་བཞིར་བསྐྱང་བ་ནས་བཅམས་ཏེ་འིན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་
 ཡུད་ཅམ་གྱིས་བསམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ་ནི་གྲུས་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་རིམ་ལྔར་ཡིན་སྐྱེས་ན། འཇམ་དྲོར་ལ་འབྲས་བུ་དྲོ་རྗེ་འཇིན་པ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་དང་
 དེའི་མིག་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ལ་དག་ནག་ལ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་
 འོག་ཏུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་མིག་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཁྱད་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའི་ལྟ་ལ་ནན་ཏན་
 བྱེད་པ་ལ་འབྲའོ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་ནི། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་

1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དཔོན་ཆེན་པོ་འིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ། སོག་གངས་༡༧༧༡ ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཞེས་གསལ།

2 མཉེས་པའི་དབུས་དབར།

3 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀར་མཆོ། དག་ནག་གི་དག་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ། ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་བ། སོག་
 གངས་༡༩༠༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། སྦྱང་ཞེས་གསལ།

པ་ལས། “གང་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་དུ་རྫོགས་པར་སྟོབ་དང་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་
 བས་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རུས་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ཡང་ཡེ་ཤེས་བབས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལས་འབྱུར་གྱི། མ་ཐོབ་པ་ལས་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཅུང་ཟད་ཅེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་སྤྱི་
 བའི་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡུད་ཅམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།² ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་
 དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་མ་སྟེབས་པའི་³ བར་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་རིམ་པ་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་ཡོད་དོ། འདི་ཡང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། ལས་དང་པོ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
 རྩ་མ་རྩ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་དགོས་པར་སྟོན་པས། རྒྱ་གར་པ་ཁ་ཅིག་
 གིས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་འབྲུག་པ་ལ་རིམ་པ་འདི་དག་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ།
 སྟོམ་འབྱུང་གི་གསུམ་པ་ལས། “བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ། རུལ་འབྱིང་
 དག་གིས་བསམ་པར་བྱ། རྣོན་པོ་སྐད་ཅིག་རྣམས་ལ་ཡིས། སེམས་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཏེ། སྐད་ཅིག་རྣམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པར་བྱ།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་པར་རྒྱད་གཅིག་ལ་དང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་གསལ་འདེབས་
 དགོས་པའི་ཆེ་དབང་རུལ་དང་། དེ་ནས་ལན་རེས་རྫོགས་པར་སྐྱང་བའི་ཆེ་དབང་འབྱིང་
 དང་། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོམ་རུས་པ་ན་དབང་རྣོན་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་
 ཉིད་ཀྱི་བྱིས་པ་དང་དར་མ་དང་ཆུན་པོའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་གི་
 གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། “འདི་དག་གྱང་

1 རྟེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉི་དཔོན་ཆེན་པོ་འི་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བའི་འགྲེལ་བ། སོག་གངས་32བ3 ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་རྣམས་ཆོག་པར་གཅིག་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གྱིས།’ ཞེས་གསལ།

2 བཟུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར་ཀའི་དཔར་པ།

3 མ་སྟེབས་པའི་ དཔུས་དཔར།

4 རྟེན་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་འཕད་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་གསུམ་པ། སོག་གངས་36མ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “དབང་པོ་དམན་པས་སྐྱེད་རིམ་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ་ཞིང་བསམ་པར་བྱ། དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྐད་ཅིག་གི། རྣམ་པས་སེམས་
 ཅམ་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ། སྐད་ཅིག་རྣམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པ་ནི།” ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གཅིག་གི་ཡང་གོམས་པ་འབྲུག་པའི་རིམ་བས་འབྱར་ཏེ།
 གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།། གང་ཟག་གི་
 དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་གང་ཟག་ཐ་དད་པར་གསལ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།¹
 ཞེས་སོ།། དེ་འབྲུག་པའི་རིགས་གཞན་ཡང་མང་སྟེ། དེ་དག་མ་གོ་ན་ལས་དང་པོ་པ་དབང་
 ཚོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མི་དགོས་སྟུང་དུ་བཟུང་ནས་²རིམ་པ་དང་པོ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ནོ།། དེས་ན་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གང་འབྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་³བཞག་པའི་
 དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་
 པའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ།། ལྷ་པོའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 དང་ཉིང་ལག་སོགས་ཡུད་ཅམ་རེས་སྤང་རུས་ཀྱང་མི་བརྟན་ན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་
 བརྟན་པ་ནས་གསུམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མ་བརྟུ་གཉིས་པ་ལས། “གང་ཡང་གོམས་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་སེམས་བརྟན་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ཅན་ཏེ། སྟོབ་
 དང་སྤྱད་པ་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་མ་སྤྲོ་མའི་སྤྲོ་མོ་རྣམས་བསལ་བར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་བརྟན་པ་
 དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དགྲ་ནག་གི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “དེས་སྤྱོད་རྗེ་ལ་སོགས་པ་
 ལག་མཐིལ་གྱི་ཤིང་ཚོག་ལྟར་རང་དབང་དུ་མཛོང་བ་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཚོབ་པ་ཡིན་
 པས་ཐུན་མཚམས་རེས་པ་མེད་པར་བྱས་ལ། འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
 བསྐྱེས་པར་བྱའོ།།”⁵ ཞེས་རང་དབང་དུ་མཛོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་

1 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ།

2 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ།

3 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ།

4 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ།

5 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་ལོ་མཆོད་མོ།

སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རིམ་ལྔ་མོ་སེལ་བ་དང་རྫོགས་རིམ་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་
གཉིས་དོན་འདྲའོ། ། འདིར་སྟེབས་ནས་¹ཐུན་མཚམས་སོ་སོར་གཙོད་མི་དགོས་པར་
གསུངས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་མངོན་རྫོགས་གསར་དུ་མགོ་བཅུགས་ནས་སྟོམ་པ་མང་པོ་མི་
བྱེད་པར་སྐྱེད་ཐེབས་རེས་ཆོག་གོ། ། འདིར་སྟེབས་ནས་²ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་དགོས་པར་
བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། “རྣལ་འབྱོར་བ་དེས་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་
པར་བཟོད་པར་³བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཉིན་དང་མཚན་དུ་བྱའོ།”⁴ ཞེས་སྣ་སྟུ་ལྔ་
རགས་ཐམས་ཅད་ཡུད་ཅུམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་
བར་གསུངས་སོ། ། འདིར་སྟེབས་པ་⁵ཅུམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མིན་པས་ད་དུང་
བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱུང་དགོས་ལ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་
དག་པར་དབང་ཚོབ་པ་ནི། རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པ་བསམ་གཏན་ཅུམ་གྱིས་
འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་ཀྱས་པ་ལ་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་ལ། སྟེ་
མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུང་རྫོགས་ནས་སྟེ་མེད་པའི་གཞན་གྱི་དོན་
སྟུབ་ཀྱས་པ་ལ་བཤད་པའི་དོན། དཔྱ་ནག་གི་འབྲེལ་པ་ལས། “དེ་ནས་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
རེས་པར་གནས་ཤིང་ལངས་པ་ན་རི་ལྷར་འདོད་པར་སྤང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་ཀྱས་⁶པ་
‘ན།’ དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཚོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱ་བ་རེས་པ་ལས་ཁྲོལ་བ་
རང་དབང་དུ་སྤྱར་བ་བྱུང་བའི་སྟེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་པའོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་དེ་

༡ སྟེབས་ནས་ དབྱས་དབང་།

༢ སྟེབས་ནས་ དབྱས་དབང་།

༣ བཟོད་པར་ དབྱས་དབང་།

༤ སྟེ་བཟུམ་ རྒྱད་འབྲེལ། ནི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འབྲེལ་པ། འོག་གངས་༤༡བ་༣

༥ སྟེབས་ དབྱས་དབང་།

༦ བརྒྱབ་ཀྱས་ དབྱས་དབང་།

༧ སྟེ་བཟུམ་ རྒྱད་འབྲེལ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀ་ར་ཤེ། དཔྱ་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་པ། ལེའུ་བཅུ་འདུན་པ། འོག་
གངས་༡༤༠བ་༡ ལས་སྤྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཅིག་མི་འད་སྟེ། ནི། ཞེས་གསལ།

ཉིད་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡིན་དུ་
གསལ་ལ། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་
རྫོགས་རིམ་སྐྱེད་ཚུལ་བརྟན་པ་ཡིན་དུ་མང་བས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལག་ལེན་ནི་དེ་ལྟར་བྱོལ།།

གཉིས་པ་(གསལ་སྒྲུབ་པོ་ཆུང་ལྟར་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་བོད་
གྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག །དང་པོར་སྒྲ་གཅིག་ལ་གསལ་བར་སྒྲར་བའི་ཞི་གནས་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ས་
ནས་དེ་ནས་མངོན་བར་རྫོགས་པ་རིམ་པོ་སྐྱོམ་བར་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་
པ་བྱུན་བཞིར་སྐྱོམ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཆད་བར་བྱས་པའི་འོག་དུ་སྒྲ་གཅིག་གི་ཆ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་གསལ་སྒྲར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་པ་ཡིན་གསུངས་སོ།།¹ སྐྱེ་བ་ཐབས་རྣམས་ནས་
མངོན་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྐྱོམ་བར་བཤད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བཞེད་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་མི་
སྒྲར་ངོ་།། རིམ་པ་དང་པོ་འདི་ལ་གསལ་སྒྲར་སྐྱེད་ལུགས་གཅིག་²དང་། དེ་བརྟན་བར་བྱེད་
པའི་གནས་པ་སྐྱེ་བ་ལུགས་གཅིག་³སྟེ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ།། དེ་ལ་སྐྱེར་ལུ་
གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྒྲར་བ་ནི། ལུ་ལ་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་
པས་གོམས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་སྒྲག་གིས། “འདོད་
འཇིགས་སྒྲ་ངན་གྱིས་བརྒྱུས་པ་དང་། ལུན་པོ་མི་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་པས། མདུན་ན་
གནས་པ་བཞིན་དུ་ནི། ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་ཆགས་ལྟར་གྱིས་
ཆགས་ལུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ལུ་ལ་དེ་མདུན་ན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
མངོན་སུ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་སོ།། དེས་ན་གསལ་སྒྲར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་གནས་པ་
སྐྱེ་བ་དགོས་པ་ཡང་མིན་ལ། ཆ་རེ་རེ་ནས་མ་གོམས་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་མིན་ནོ།། གསལ་སྒྲར་

1 གསུང་ངོ་།། སྐྱེ་འགྲུལ་དབང་མ། གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

2 སྐྱེད་ལུགས་ཅིག་ དཔུས་དབང་།

3 སྐྱེ་བ་ལུགས་ཅིག་ དཔུས་དབང་།

4 རྒྱ་བརྟན། ཚད་མ། ཅེ་སྒྲོག་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ། རྟེན་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་192ན་༥

སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་གོམས་པ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལོག་གི་དོན་གང་
 ཡིན་ཡང་གོམས་པར་བྱས་ན་གསལ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་
 དབང་ལྷན་གིས། “དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།། ‘གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་སྒྱུར་བ།།
 གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།།’ དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒོ་འབྲས་ཅན།།”¹ ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡིད་དངོས་སོ་གང་དང་གང་ལ་སྒྱུར་བ་²དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
 ཤེས་ཀྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ་སྒྲུབ་བྱངས་ཐེན་ཏོ།། དེ་ལ་ལས་དང་སོ་བས་ནི། སྒྱུར་
 བ་ཆོགས་བསག་ནས་བཟུང་སྟེ་³ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའི་བར་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ན་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་
 གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅན་མིན་པར་སྒྲོའི་ངེས་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་
 ལྷགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་རྒྱལ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དང་སོ་རི་ལྟར་རིགས་པར་དུས་བྱུང་བཅད་ནས་དེའི་མགོ་ནས་མཐུག་གི་
 བར་དུ་སེམས་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་མི་གཏང་⁴བར་བསྒྲོམ་བྱ་གང་ཡིན་གྱི་སྒོ་
 དེ་ཉིད་བར་མ་ཆད་པར་འཐུག་པ་ལ་འབད་བ་ཆེན་སོས་བསྐྱབ་ལ། རེ་རིང་རེ་རིང་དུ་བཏང་
 བས། མཐར་ཐུན་རེ་རེའི་མགོ་ནས་མཐུག་གི་བར་དུ་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་
 མི་རྣམས་པར་སོང་སོང་དུ་བསྐྱབ་སོ།། དེའི་སྐབས་སུ་དུས་རིང་སོར་མ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོའི་
 མཐུ་ཆེ་བར་མ་སོང་བའི་རིང་ལ་ལས་ཆེར་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། མོས་པ་གཙོ་
 ཆེ་བས་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། དཔེ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 “རྣལ་འབྱོར་གསུམ་སོ་འདི་རྣམས་ལྷག་པར་མོས་པ་གཙོ་སོར་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་
 གཙོ་སོན་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་རྒྱུང་ཟད་དམ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་ལྷག་པར་མོས་པ་

1 རྟེན་འགྲུལ། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་92ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུང་བར་ས་གཉིས་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་སྒྱུར་བ།། བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།།” ཞེས་གསལ།

2 སྒྱུར་བ་ དབྱས་དཔར།

3 བཟུངས་ཏེ་ སྐྱེ་ལྷན་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཙོང་དཔར།

4 མི་གཏང་ རྟེན་དཔར། དབྱས་དཔར།

ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འགྲིག་ནས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་སྒྲེ་
 བའི་དགེ་ཅ་ནམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བས་ན། རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཁུས་པ་ནི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུན་བཞིར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡོད་པས། རྒྱུ་ཐབས་ཆང་བ་ལ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བསྐྱབས་པའི་¹གསལ་སྤང་ཆང་བ་དགོས་སོ།། གསལ་སྤང་འདོན་ཚུལ་ཡང་ཆེན་པོ་
 དག་གི་གཞུང་གི་ལུགས་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་བྱས་ནས་སྤངས་པ་ན་གསལ་
 སྤང་ཐམས་ཅད་ཚྭ་གས་གཅིག་དུ་སྒྲེ་བ་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཐབས་ཆང་བ་
 ལ་སྟོབ་པ་ནི། སོ་སོ་ལ་གསལ་སྤང་མ་རྟེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་
 ནམས་ཆང་བ་ཡིན་པས། སྟོབས་ཆེ་བ་རྟེན་པ་ན་ནི་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་སྤང་སྒྲེ་
 བས་སོ།། ལྟའི་སྒྲེད་ཆོག་གི་སྒྲོར་ཐེན་པའི་འོག་དུ་དེ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ལ་བསྒྲོམས་པས་
 སྒྲོན་²བཟླས་པ་བྱའོ་ཞེས་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྫོག་པས་དབྱུད་ནས་
 སྤྱོད་བ་དང་ལྟ་སྒྲུ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ཁྱེད་ས་ཐུབ་ནམས་ཀྱིས་
 གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདི་དག་དུ་ད་དུང་ལྟའི་གསལ་སྤང་བསྐྱབ་དགོས་པས་
 སོ་སོར་རྫོག་པའི་དབྱུད་སྒྲོམ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསལ་འདེབས་པ་གཙའ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།
 དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་སྒྲེད་ཆོག་བྱེད་བ་དང་བཟླས་པའི་སྟོན་དུ་སྒྲེད་ཆོག་གི་སྒྲོར་ནམས་ཐེན་
 པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་ལ་ཡང་ནམ་པ་གསལ་བཅུ་པའི་འོག་དུ་དེ་
 དང་དེ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྟུང་པའི་ར་རྒྱལ་རེ་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་བྱ་ལ། སྐབས་
 འདི་ནམས་འབྲས་བྱའི་སྐབས་ཀྱི་ཞིང་དང་འཁོར་དང་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཆོག་དུ་གསུངས་པས། ནམ་སྤང་དང་མི་བསྐྱོད་

1 བསྐྱབ་པའི་ དབྱུས་དབང།

2 བསྒྲོམས་པས་སྒྲོན་ རྒྱ་འབྱུང་དབང་མ།

བསྒྲོམ་པའི་སྟོན་ རྟེ་དབང།

བསྒྲོམ་པའི་སྟོན་ དབྱུས་དབང།

པ་སོགས་ལ་སྐྱེ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་དྲན་པ་དང་དེ་ཙམ་གྱི་
 ད་རྒྱལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏྱན་ཀྱན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་
 སངས་རྒྱལ་དངོས་སྤྱོད་པ་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་གོམས་པས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤྱང་བ་
 དང་ད་རྒྱལ་གཉིས་གཞུང་གོམས་པས་འདོན་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཞིག་¹
 དགོས་ཏེ། སྤྱི་བ་མེད་པ་ལས། “དངོས་བྱུང་ནི་སེམས་བརྟན་པ་སྟེ་བདག་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་
 པར་སྤྱང་བ་དང་དེའི་ད་རྒྱལ་བདག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་
 པའོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པས་སྤྱན་ཆེ་བ་དེའི་མགོ་ནས་
 བཟུག་གི་བར་དུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤྱང་བ་དང་ད་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་མལ་
 པའི་སྤྱང་ཞེན་འགོག་རྒྱས་པ་ཐོབ་ན། དེ་ཙམ་ནས་སེམས་བརྟན་པར་གཞག་དགོས་ཏེ།
 ལུས་སེམས་ལ་སྟོ་བའི་འགལ་ཁྱེན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། དེ་ལ་ནི་རང་ལྟ་དེའོ་
 སྤྱང་པའི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་དགོས་གྱི། བཙུན་མིན་གྱི་ད་རྒྱལ་དང་པོར་བསྐྱེད་
 པ་དེའི་བྱེད་པས་ཐ་མལ་པའི་ད་རྒྱལ་འགོག་རྒྱས་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན། འགལ་ཞིག་ལ་
 མི་མ་ཡིན་བབས་པ་ན་ང་མི་མ་ཡིན་དེ་ཡིན་ནོ་³ སྤྱང་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡིད་གཞན་དུ་
 གཡེངས་པ་ན་ཡང་། དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་སྤྱར་གྱི་མི་དེ་ཡིན་སྤྱང་པའི་འདུ་ཤེས་
 མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།། ལུན་རི་ཙམ་ཞིག་གི་བར་དུ་བསྟོམས་ན་ལྟ་རྣམས་མདོན་སྤྱང་དུ་གསལ་
 བར་སྤྱང་བ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པའི་སྟོང་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་རི་སྤྱི་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་
 དབྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མདོན་སྤྱང་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་”⁴ དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་བསྟོམ་

1 འཇུག་བཅིག་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

2 རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། གསྟོན་དཔོན་ཆེན་མོ་གྱི་རྩུ་ཀ་ར་ལྟེ། དབྱེས་པའི་དགའ་འབྲེལ་སྤྱི་བ་མེད་པ་ལྟེ། རྟོག་པ་གཉིས་པའི་ལུ་གཉིས་
 པ། རོག་གངས་3423བ9 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་བྱུང་ནི་སེམས་བརྟན་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་དང་ད་རྒྱལ་དུ་
 གཞག་པ་རྒྱན་ཏེ་རང་གིས་འཇུང་བ་འཛོལ་པའོ།” ཞེས་གསལ།

3 ཡིན་ན་ དབྱུས་དབང་།

4 འཇུར་བ་ རྩེ་དབང་།

འཇུར་བ་ དབྱུས་དབང་།

པར་བྱའོ། ། ཡང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་རྒྱ་བ་དུག་གས་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་
བསྟོམ་པར་བྱའོ། །”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྟོམ་པའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
ལོ་གཅིག་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས་སྟོང་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་། དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་
ལ་གནས་པས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་བར་མ་ཆད་དུ་འབད་ན་ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་པར་
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྒྲ་ཀླས་ལ་གསལ་སྒྲ་རྩོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་²
ན་དུག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་མ་བྱས་པར་བར་སྐབས་སུ་ངལ་བསོ་བ་མང་པོ་བྱས་ན་མེ་མི་ཕྱིན་པའི་
དཔེས་རྒྱན་ཆགས་པར་བྱ་དགོས་པར་དཔལ་ལྷན་དཔའ་པོས་གསུངས་ཏེ། བར་ཕྱིན་བསྐྱུས་
པ་ལས། “རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། ། བསམ་གཏན་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། ། ཡང་
དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་ན། །³ གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱལ་ལའང་
དེ་བཞིན་དུ། རྒྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ། །”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་)ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་
རྒྱལ་དང་། གནས་སྐབས་གསུམ་པར་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་རྒྱལ་ལོ། ། དང་པོ་(གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་
སུ་སྤྲ་ཐིག་སྟོམ་རྒྱལ་)ནི། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཉེན་དང་བཅེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲ་རགས་
རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་གསལ་སྒྲ་བསྐྱབས་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཆོག་
གི། ཞི་གནས་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་རྒྱུང་དང་གཏུམ་ལོ་ལ་
སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཅུན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་། འདྲིར་ཞི་གནས་སྐྱབ་ན་སྤྲ་ཐིག་ལ་སོགས་

༡ རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱད་འབྲེལ། མི་སྟོམ་དཔོན་སྟེང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་འབྲེལ། སྐག་གངས་༡༩༤༦

༢ གཙུབ་པ་ དུས་དཔལ་

༣ ངལ་སོས་ན། དུས་དཔལ་

༤ རྩེ་བཅུ་ན། དུས་མ། བེ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་ལུ་ར། བར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ། སྐག་གངས་༡༩༤༦ན། ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱན་མི་འཆད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས། ། བསམ་གཏན་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། ། ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་ན། ། གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། ། རྣལ་འབྱོར་
རྒྱལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ། །” ཞེས་གསལ།

བྱ་དགོས་སོ།། བྱ་མཆན་སྤྱོད་པའི་ཐིག་ལེ་སྤྱོད་པའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་མིན་གྱི། གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐིག་སོགས་ལ་
བཀོད་པའི་ལྷ་ཀླུ་ལས་ཡུད་ཅིང་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་ཕྱིན་ཆད་ནས་གནས་སྐབས་
གསུམ་པར་འཛོག་ཅིང་། སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲོ་བལྟ་ཀྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་
དབང་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། “ཀླུ་པ་ཀྱན་དུ་རབ་རྫོགས་པར།། སྒྲོ་དང་བལྟ་བ་
བྱེད་པ་ལོ།། ཡེ་ཤེས་དབང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ།།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ཐིག་ལེའི་
ཀླུ་འཁྱོར་ནི། རང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀྱི་བྱ་མཆན་ལ་གནས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛོན་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཡབ་སྤྱས་ཀྱིས་བཤད་དེ། དེ་ནི་ལས་དང་པོ་
པས་ཀྱང་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་དཔལ་འབྱས་རྩོ་
རྩོ། “དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པའི་ཀླུ་འཁྱོར་པ་གལ་ཏེ་སེམས་ཚོད་བའམ་
ཞུམ་པར་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་ཐིག་ལེའི་ཀླུ་འཁྱོར་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ།”² ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་སོགས་ལ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཅོན་པའི་ཆེ་སེམས་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དགག་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཐིག་ལེའི་ཀླུ་འཁྱོར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས། ཐིག་ལེའི་ཀླུ་འཁྱོར་ལས་དང་པོ་
པས་སྒྲོམ་པ་ནི། སྐབས་དེར་ཞི་གནས་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་བྱིང་
ཚོད་དུ་སོང་ནས་དམིགས་པ་ཀླུ་ལྷ་དུ་འཇུག་མི་ཀྱས་པའི་མི་བརྟན་པ་དེ་
བཀག་ནས་རྒྱན་ལྷ་དུ་འཇུག་ཀྱས་པའི་སེམས་བརྟན་པོ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པས།

1 གྲེ་བཞུག་། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་མར་སེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤོག་གངས་༥༤བ་༥ ལས་རྒྱུད་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་ལྟ། ཡེ་ཤེས་དབང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ།། ཅེས་གསལ།

2 གྲེ་བཞུག་། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་ཕྱི་བ་ལ་འཛོ། ཀྱན་བཟང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། ཤོག་གངས་༥༥བ་༥ ལས་རྒྱུད་བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་
གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་ལྟ། བསྒྲོམ་ཞེས་གསལ།

སྐུ་ལས་དེ་དག་ཏུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྒྱན་རིང་ཏུ་སྟོང་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་རྟེན་གྱང་
 མཛོན་རྟོགས་སྟོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱིང་ཚོད་འགོག་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་
 འདྲིར་སྤྲི་ཐིག་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི། རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡོ་བ་འགགས་ནས་ནང་ཏུ་གནས་
 པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོད་རྩེས། “སྟེ་བར་སྤྲ་བའི་ལྷ་མི་ཀླ་མའི་སྦྱར་
 བའམ་ཐུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བའི་བསམ་གཏན་གང་དེ་ཡང་
 སྟོག་འཛོན་པ་བརྒྱུག་པའི་དོན་གྱིས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་དོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
 རོ། ། དེས་ན་སྟེང་འོག་གི་སྦྱ་སྟོ་གཉིས་སམ་སྟེ་བའམ་སྦྱིང་ག་³སོགས་སུ་ཡི་གེ་དང་ཐིག་ལེ་
 སྤྲ་མོ་སོགས་ལ་སེམས་བཅན་ཐབས་སུ་བརྒྱུང་ན་⁴སྟོམ་པའི་གནས་དང་དམིགས་རྟེན་གྱི་
 གནད་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱུང་ནང་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་དབྱེད་སྟོམ་གྱི་དམིགས་པ་
 མང་པོ་དང་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྒྱུ་རིམ་གྱིས་དུལ་བའི་མཐུས་སྟོམ་པ་སྤྲ་མའི་ཚོད་པ་སོགས་
 སྦྱར་ཏུ་དགག་ཏུས་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐུ་ལ་ཐུགས་དང་མི་
 འདྲའོ། ། འོ་ན་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡི་ཤེས་རྩང་ཐད་བབས་པའི་སྐུ་ལས་སུ་སྤྲི་ཐིག་སྟོམ་རྒྱལ་
 རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “སྦྱིང་པོའི་འོད་གྱིས་སྦྱུལ་མགོན་པོས། རང་
 གི་ལོག་རྟོག་ནམ་སྤངས་ཏེ། འཁྲོ་བ་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་བྱས། སྦྱིང་པོའི་ས་པོན་ནང་
 ཏུ་གཞུག། སྦྱིང་གར་མཆན་མའི་སྟེ་ནང་⁵གནས། རྒྱ་སྦྱིང་ཐིག་ལེའི་གཞུགས་ཅན་དུ། རང་
 ཡིད་འོད་ལྡན་བསྟོམས་ནས་ནི། ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བསྟོམ།”⁶ ཐུགས་གསུང་སྦྱ་

1 མ་མེ་རྒྱ་མའི་དབུས་དཔལ་།

2 སྟེ་བར་སྤྲ་རྒྱུ་འགྲེལ། ༩ པར་ཉི་ཤེས་པའི་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོད་རྩེ། ལུ་ཡི་པའི་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱུང་བར་གསལ་བྱེད། འོག་
 གངས་ ༢༠༡ན་ ༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་བར་གཉིས་རྩང་མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་ཉིད་གྱིས་” ཞེས་གསལ།

3 སྦྱིང་ག་ གཙང་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

4 བརྒྱུངས་ན་ སྦྱ་འབྲུམ་དཔལ་མ། སྟེ་དཔལ་། གཙང་དཔལ་།

5 སྦྱིང་གར་མཆན་མའི་སྟེ་ནང་། སྟེ་དཔལ་།

སྦྱིང་གར་མཆན་མའི་སྟེ་ནང་ གཙང་དཔལ་། དབུས་དཔལ་།

6 བསྟོམས། དབུས་དཔལ་།

ཡི་རྩེ་རྩེ་ཡང་། འོད་ཀྱི་ཐོང་བས་རབ་སད་བྱ། དེ་ནི་སྤྱིང་གར་ཁྱུགས་བསམ་པ། རང་གི་
ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་འབབ། དེ་ནས་ནང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད། བ་སྐྱུ་ལས་ཐུང་འོད་ཟེར་
ཆོགས། དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སྤང་བྱས་ལ། འགྲོ་བའི་དོན་ནི་རབ་ཆོགས་བྱ།² ཞེས་པ་
འདིས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་གསུངས་སོ། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
སྐྱུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའི་སྐྱུགས་ཀའི་སྐྱུག་མཆན་གྱི་སྟེ་བར་ཚུད་པའི་རྒྱ་བ་ལ་
གནས་པའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་སེམས་
ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་ནས་འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་བྱས་པ་སྐྱོན་བྲངས་པ་དང་
གཅིག་ཏུ་ཐུང་པའི་ས་ཐོན་དང་ས་ཐོན་དེའི་ཐིག་ལེ་དང་རང་གི་ཡིད་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་
ཏེ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པར་བསམ་སོ། དེ་ནས་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱུག་མཆན་གྱི་
ནང་དང་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་དང་དེའི་གནས་དང་སྐྱུ་གསུང་སྐྱུགས་རྩོ་རྩེ་གསུམ་
དང་དེ་དག་གི་གནས་སྤྱི་ནང་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་མཐར་ཐིག་སྤང་
གསལ་བར་བྱས་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྤང་ལོག་ནས་³ སྤང་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་འདུས་ནས་ཡེ་
ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་འབབ་པར་བསམ་སོ། དེའི་ལོག་ཏུ་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་
བྱས་ནས་བ་སྐྱུའི་བྱ་ག་རེ་རེ་ནས་ཐུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ།
སེམས་བྱིང་ན་འོད་གྱི་སྤང་བ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་བྱིང་བ་སངས་སངས་གྱི་བར་དུ་བྱ་བ་དང་།
མོད་ན་ཐིག་ལེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་མོད་པ་ཞི་བའི་བར་དུ་སྒོམ་པར་
དཔལ་འབྱས་རྩོ་རྩེས་བཞད་དོ། བྱིང་བ་སེལ་བའི་དུས་སུ་དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་འབྲིན་པ་
བཅུ་བཅང་བའི་སྒོ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་རིམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་སད་པར་བྱ་བར་སྒོ་བ་
དཔོན་དེས་གསུངས་པ་ནི། མན་སྟེ་ལས་དབྱུགས་འབྱུང་བ་རྣམས་གྱི་ཆེ་འོད་སྒོ་བ་དང་།

༡ རྒྱལ་ཁར་ རྩེ་དཔར་ གཙང་དཔར་ དབུས་དཔར་

[illegible]

३. ལག་ཐུས་ གཙང་དཔར།

སྒྲ་ཅེར་བསམས་ལ། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་འོག་སྒྲའི་སྒྲ་མོ་སྒྲོམ་ན་ལ་བ་ཡུམ་སྒྲོམས་
 བར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཞུ་བ་སྒྲ་ཅེར་ཐིག་ལེ་སྒྲ་མོ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་
 བསྒྲོམ་མོ། ། འདི་ཡང་བྱིང་བ་ཤས་ཆེན་སྟེང་གི་སྒྲ་ཅེར་བསྒྲོམ་ལ་ཁོད་བ་ཤས་ཆེན་འོག་
 གི་སྒྲ་ཅེར་བསྒྲོམ་མོ། ། སེམས་བརྟན་པའི་ཐབས་སུ་ཐིག་ལེའི་ནལ་འཕྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་བཤད་ཐེན་ལ་སྟིང་གར་²སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གཞན་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་
 ཟེར་ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་སོང་ནས་སྤྱི་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཞུ་
 བ་ལམ་དེ་ནས་འོངས་ནས་སྟིང་གའི་³རྒྱུ་ལ་སོགས་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་
 གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པར་བསམས་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། ། ལྟེ་བར་ཐིག་ལེའི་ནལ་འཕྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་⁴དང་མཁྱིན་བ་དང་སྤྱི་པའི་རྩ་འཁོར་བཞིའི་ལྟེ་བའི་རྩ་
 མདུད་གྱི་བྱ་ག་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཨི་རྒྱུ་ཨི་རྩི་བཞི་གསལ་གདབ་པོ། དེ་ནས་གསང་
 གནས་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་རྒྱང་གིས་མེ་བསྐྱལ་བའི་གདུམ་མོའི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་
 འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡི་གེ་གོང་མ་གསུམ་ཞུ་ནས་ལྟེ་བར་ཨི་ཡིག་ལ་བབས་ཏེ། དེ་དང་
 དབྱེར་མེད་པར་བྱུང་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་དགའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེར་བལྟས་ལ་སེམས་
 གཟུང་ངོ། ། ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་སྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྤྱང་བས་བྱང་བཤད་དོ། ། ལ་བ་བས་⁵
 འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ཡི་གེའི་ཁ་དོག་དང་གནས་ཚུལ་ནི། མས་རིམ་བཞིན་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་
 པ་ཁྱེན་བལྟ་⁶དང་སྟོན་པོ་སྤར་བལྟ་⁷དང་དམར་པོ་ཁྱེན་བལྟ་⁸དང་དཀར་པོ་སྤར་བལྟར་⁹

༡ བཟུངས་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། ལྟེ་དབར། གཙང་དབར།

༢ ལྟེང་ཁ་ གཙང་དབར། དབྲུས་དབར།

༣ ལྟེང་ཁའི་ གཙང་དབར། དབྲུས་དབར།

༤ ལྟེང་ཁ་ གཙང་དབར། དབྲུས་དབར།

༥ ལྷ་བ་བས་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། ལྟེ་དབར། གཙང་དབར།

༦ ཁྱེན་བལྟ་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྲུས་དབར།

༧ སྤར་བལྟ་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། དབྲུས་དབར།

འབྲུར་བལྟ་ གཙང་དབར།

༨ ཁྱེན་བལྟ་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དབྲུས་དབར།

༩ སྤར་བལྟར་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། དབྲུས་དབར།

རིག་པ། །¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་སྐྱ་ཅེར་གཙོ་མོའི་ཕྱག་མཆོན་ནས་འབྲུ་
 ཅམ་གྱི་དབྱུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་སོ། ། དཔལ་འབྲས་དོ་རྗེས་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ཀྱི་སྐྱ་ཅེ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པ། སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་
 གུང་དོ་རྗེ་མོར་ཕྱི་ལུས་པར་མཆོན་མའི་དབྱུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམས་ནས་སེམས་
 གུང་ན་སྟེང་གི་སྐྱ་ཅེར་སྒྲོམ་པ་མན་ངག་ཡིན་པ་དང་། རིག་མའི་བརྒྱུར་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ནང་
 དུ་བསྒྲོམས་པ་ན་སེམས་གུང་ན་ངང་གི་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པོའི་དབྱུས་མ་སྤྱགས་གུང་གུང་པས་
 གུངས་ནས་ཡུམ་གྱི་སྐྱ་ཅེར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས་གནས་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། ། འདི་ལ་
 སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་སྤྱགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་བཀྱག་པ་གུང་
 སེམས་སུ་ཁྱེན་གསང་གནས་སུ་བབས་པ་ཕྱག་མཆོན་དུ་གུར་པའི་དབྱུས་སུ་སྒྲོམ་པར་
 བཤད་པ། མན་སྟེ་ལས། དེ་དང་སྤར་བཤད་པའི་སྟེ་བའི་ཐིག་ལེ་གསང་གནས་སུ་བབ་
 པའི་དབྱུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཤད་
 ཅིང་། གནས་གུང་དོ་རྗེ་དང་བརྒྱའི་སྐྱ་ཅེ་གང་ཅུང་དུ་གུ་བར་བཤད་དོ། ། སྒྲོན་གསལ་གྱི་
 བཤད་པའི་ཆིག་ཟེན་ལ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོའི་ནང་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་ཡུམ་གྱི་བརྒྱུར་སྒྲོམ་པ་གསལ་
 ཡང་གསང་གནས་གཉིས་འབྲུ་བར་མཛོན་ནོ། ། དཔལ་འབྲས་དོ་རྗེས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་ནས་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ནང་དུ་སྤྲ་སྒྲོམ་པའི་སྤྲ་མོ་སྒྲོམ་པར་བཤད་
 ཅིང་སྤྲན་ཞབས་ཀྱིས་གུང་། ཡང་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་ནས།
 སྤར་ཡང་སེམས་བརྟན་པའི་དོན་དུ་སྤྲ་མོ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པས་གནས་སྐབས་གསུམ་པར་
 སྤེལས་པ་དང་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྒྱལ་ནས་སེམས་བརྟན་པོ་རྟེན་པའི་འོག་དུ་སྤྲ་མོ་
 སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་སྤྱགས་ལ་འང་སྐབས་དེ་ནས་སྟེང་སྒྲོའི་མཆོན་མ་སྤྲ་
 མོ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བསྐྱབ། དེ་བརྟན་ནས་མཆོན་མོའི་སྤྲ་བསྐྱུ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་ལོབས་

[illegible]

३. གསུམ་པར་བརྒྱུ་མ་དང་། དབྱུས་དཔར།

པ་འཛོམ་པར་ཤུག་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་ས་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་མང་
 བོར་ཞི་གནས་སྟེང་པའི་སྐྱབས་ལ་བཤད་པས། དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་སྟེང་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོ་བསྟུ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་གཞན་དང་བསྟན་ན་
 རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྟོང་བ་དང་འབྲུ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལུལ་བྱིན་སྟེང་དོ། དེ་ལྟ་བུའི་ནལ་འཕྱོར་བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་
 རིམ་མཐར་བྱིན་པར་འཛོག་པ་ནི་གསང་འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐ་མིག་
 གི་སྐབས་སུ་སེམས་ལེགས་པར་བེན་པའི་ཆེ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་
 ཉང་དུ་གནས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་བོ་ནས་ཁམས་བབས་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞིང་
 སེམས་ཀྱང་བྱིང་རྟོད་དང་བྲལ་བའི་ངང་ནས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཆགས་པར་གནས་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེས་ནས། དུས་རིང་པོར་འདའ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་སྟེ་ཚུལ་ནམས་
 མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ་ལྷ་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ནམ་དཔེ་)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་བཞི་དང་ནལ་འཕྱོར་
 བཞིའི་ཆིངས་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་
 (ཡན་ལག་བཞི་དང་ནལ་འཕྱོར་བཞིའི་ཆིངས་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་སྟོ་བོ་ཆིངས་ཀྱི་དཔེ་
 བ་ལ་གསང་འདུས་ནས་བསྟེན་སྟུབ་²ཡན་ལག་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས།
 “ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། ནལ་འཕྱོར་པ་ཡིས་རྟག་པར་བསྟགས། བསྟེན་པའི་
 ཆོ་ག་དང་པོ་སྟེ། ཉེ་བར་སྟུབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན། ‘སྟུབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་ཡིན།’ སྟུབ་
 པ་ཆེན་པོ་བཞི་པ་འོ།”³ ཞེས་སོ། དེ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས།

1 བརྟེན་ནས་ གཙང་དཔལ།

2 བསྟེན་བསྟུབ་ གཙང་དཔལ།

3 གྲེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཤོག་གངས་1977ན་3 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་མ་ལ་ཅུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། སྟུབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསལ།

“བསྟེན་པའི་ཉིང་འཛིན་རབ་སྦྱར་བ།” བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ།¹ ཞེས་པས་
 སྟོན་ནོ།² རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟེན་པར་གསུངས་པའི་བསྟེན་པའི་དོན་ནི། སྟོན་གསལ་
 ལས། “བསྟེན་ཅིང་ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ན་བསྟེན་པའོ།”³ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྟོན་ཞབས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། ཐུན་མོང་གི་བསྟེན་པ་
 ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་བསྟེན་པ་ནི། བསྟེན་པའི་སྐད་དོད་ལ་ངེས་ཆེག་གི་བཤད་པ་བྱས་པས་
 བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དོན། སྟོན་གསལ་ལས། མདོར་
 བསྟན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་
 ལ་བསྟེན་པར་བཤད་པས་འདིས་དམིགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདི་དམིགས་
 པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་
 བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་འཛོག་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱའོ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི། བྱ་ཆུ་རྒྱའི་སྒྲགས་དོན་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོམ་པ་ནི་བསྟེན་པའོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 བསྟེན་པ་ནི། བསྐྱར་འཁོར་གྱི་འོག་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲགས་རྩེ་ཞབས་འཆད་པ་
 ལྟར་བྱ་དགོས་པས་སྒྲག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྦྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
 མོ། རབ་སྦྱར་བ་ནི། སའི་ཆ་སྐྱེད་པ་ནས་སྒྲག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱབ་པའི་བར་ཉེ་བསྟེན་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་དེ་དག་རབ་དུ་སྦྱར་བའོ། སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པས་བསྟེན་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་སྐར་ལྟར་བྱས་ཉེ་བར་བ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟེན་པའི་ཡན་
 ལག་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ནས་སྒྲག་མོས་ལུས་ལ་

1 ལྷོ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསལ་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ཡེའུ་བཙུ་གཉིས་ལ། འོག་གངས་1119ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུ་ཤང་སྤུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་པ་ཉིང་འཛིན་རབ་སྦྱར་བ།” ཞེས་གསལ།

2 ཅེས་པས་སྟོན་ནོ། ལྷོ་འབྲུམ་དབང་མ། ལྷོ་དབང་།
 ཅེས་པས་སྟོན་ནོ། གཙང་དབང་།

3 ལྷོ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། 5 དབལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་ལ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ཡེའུ་བཙུ་གཉིས་ལ། འོག་གངས་1119ན6 ལས་བྱུང་བཙུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་ཅིང་ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བསྟེན་པའོ།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པར་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པ་དང་ཐུགས་
 རྟེན་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཉིད་སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པའོ།། འདི་དང་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་
 གཞན་ལ་སྦྱར་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ནས་གཞལ་ལས་ཁང་གདན་བཅས་སྐྱེད་པའི་བར་ནི་
 བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “ཉེ་བར་
 སྐྱབ་པ་བྱལ་མཆོག་ལ།། རྩོམ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་དབྱེད།།”¹ ཅེས་པས་སྟོན་ནོ།།² དེ་
 བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྐྱོད་གསལ་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་
 པ་ནི། ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་རྒྱ་རོ་པས་ཡུང་དེ་ལྟར་རོ།། དེ་ལ་ཉེར་
 སྐྱབ་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐུགས་རྟེན་ཞབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉེ་གམ་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཙམ་ལ་སྟོན་
 པའི་³ ཕྱིར་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཞེས་བཤད་དེ། གང་ལ་ཉེ་བའི་ཉེ་ས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 ལྷའི་སྐུ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉེ་བ་ནི་དང་པོའི་མགོན་པོའི་
 སྐུ་ཉི་འདི་ཉིད་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐུ་བས་སུ་རྒྱུད་སེམས་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཡོངས་སྐྱར་འཕྱར་
 བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ན་རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། མ་དག་པ་ན་ཐུགས་ཀྱི་
 སྐུ་ཡིན་པས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ།། འོ་ན་དེའི་སྐྱག་མ་རྣམས་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་མི་
 འཛོག་གམ་སྟུམ་ན། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞན་དུ་བཤད་ཡུང་། ཐུགས་
 རྟེན་ཞབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་འཆད་དེ་སྟོན་གསལ་གྱི་
 མདོར་བསྟན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ།། དེ་ལྟར་སྐྱག་མ་རྣམས་ལ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་རི་
 ལྟར་ཡོད་སྟུམ་ན། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་པ་ཉེར་སྐྱབ་དང་དེའི་སྐྱག་མ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱ་
 བའམ་ཡང་ན་⁴ ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་སྐྱབ་ཏུ་བསྐྱབ་

1 རྩོམ་གྲགས་རྒྱུད་འབུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ཡེ་ལུ་བཙུ་གཉིས་པ། རོག་གུངས་1999ནི། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྒྱུད་མི་
 འདྲ་སྟེ། “རྩོམ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ།།” ཞེས་གསལ།

2 ཅེས་པས་སྟོན་ནོ།། གཙང་དཔལ།

3 བསྟོན་པའི་ སྐུ་འབུམ་དབང་མ། རྩོད་པར། གཙང་དཔལ།

4 བྱ་པའི་ཡང་ན་ དབུས་དཔལ།

བྱ་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟོམས་འདུག་བྱས་ལ། རང་གི་སྤྲུགས་པ་རྫོ་རྟིག་¹ལ་སོགས་པ་ལས་སྤྱང་
 བའི་ལྷ་རྣམས་ནི་དོ་མེ་ཅན་ལོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམས་ནས་རང་
 གི་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསམས་ན་དངོས་སྤྱབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། སྟོན་
 གསལ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་རྣམས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་
 སྤྱབ་པས་སྤྱབ་ཆེན་ཏུ་གསུངས་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གྲང་དེས་མཆོན་ནས་སྤྱབ་ཆེན་ཏུ་
 ཤེས་པར་བྱལོ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་པོ་སྦྱར་
 བ་དང་རང་གི་དོན་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱལོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་ལྷགས་ཀྱིས་སྦྱར་
 བ་ཆོགས་བསག་དང་བསྐྱང་འཁོར་གཉིས་སྤྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེ་མ་
 གཏོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་ཅད་སྤྱད་པ་ལ་བསྟེན་སྤྱབ་བཞི་དགོས་
 པས་བརྟེན་པ་རྒྱང་པ་དང་ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་མི་སྦྱར་རོ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ལ་
 རྣམས་གཙོ་པོ་དང་ལུམ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བསྟེན་སྤྱབ་
 ཡན་ལག་བཞི་བཞི་སྦྱར་ཞིང་། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱང་ཏུ་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བཞེད་ལ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལས་སུ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 སྦྱར་རོ། བསྟེན་པ་ནི་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉེར་སྤྱབ་ནི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱིན་གྱིས་སྟོབ་
 པ་དང་། སྤྱབ་པ་ནི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིན་བརྒྱབས་དང་། སྤྱབ་ཆེན་ནི། དབང་བསྐྱར་ནས་
 རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལ་མཛད་དོ། དེ་ཡང་མིད་ཁིར་མི་གནས་པ་ལ་ཉེ་བས་
 ཅ་བསྟེན་པ་དང་། སྤྱབ་པ་དང་ཉེ་བས་ཉེར་སྤྱབ་དང་། སྟོ་གསུམ་སྤྱ་གསུམ་ཏུ་སྤྱབ་པས་
 སྤྱབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྤྱབ་ཆེན་ཏེ། སྤྱབ་པ་
 ལས་སྤྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་དོ། དེ་དག་གི་
 བཞེད་པ་ལྟར་ན་ལྷ་རེ་རེ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཡང་བསྟེན་སྤྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དོ། འོན་

ཀྱང་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་རྫོགས་པ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ག་དགོས་པས། དེ་
ལ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་སོ། དེ་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་
ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྟུང་པའི་སྤྱི་ཆེངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། བ་རྒྱད་དང་ཕྱོགས་
མཐུན་པའི་དག་ནག་གི་རྒྱད་ལས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྟུང་པའི་སྤྱི་ཆེངས་བཞིར་མཛད་དེ། རི་
སྐད་དུ། “དང་པོར་སྒྲོམ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ།” གཉིས་པ་རྩེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། གསུམ་
པ་ཡིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། བཞི་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལོ།”² ཞེས་སོ། དེ་དག་གི་རྒྱས་
བཤད་ཀྱང་རྒྱད་དེ་ཉིད་ལས། “རྩོ་རྩེ་སེམས་དབའ་རྫོགས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
འདི་ལྟར་འདོད། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ལྷ་ཡི་སྤྱ། རྩེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། འཁོར་
ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། ཡིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདོད། སྤྱ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་རྣམས་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་བྱིན་བརྒྱབ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་
དང་། མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལོ།”³ ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དམར་པོའི་རྒྱད་ལེུ་བཅུ་དག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་གསུངས་སོ། དེ་ལ་སྤྱིར་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་⁴ དུ་
སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཅན་རྒྱ་རྩོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཉིང་འཛིན་ཏེ།⁵ རྩེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྩེས་སུའི་དོན་འདྲ་

༡ གསུམ་ག་ རྩེ་དབའ་ དཔུས་དབའ་

༢ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ༩ གཤམ་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱད། རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། ཤོག་གངས་༡༥༠ནང་ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་མ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་སྒྲོམ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འབུམ། ༩ གཤམ་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱད། རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ལ། ཤོག་གངས་༡༥༠ནང་ ལས་བྱང་བ་རྒྱང་མི་
འདྲ་སྟེ། “རྩོ་རྩེ་སེམས་དབའ་རྫོགས་པ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལྷ་ཡི་སྤྱ། རྩེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
གྲགས། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། ཡིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམས་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་
སོགས་བྱིན་རྒྱབས་དང་། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་དང་། བདུད་རྩི་རྒྱང་བ་དག་དང་ནི། མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་དག ། རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལོ།” ཞེས་གསལ།

༤ ཐབས་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་ རྩེ་དབའ་གཙང་དབའ་ དཔུས་དབའ་

༥ འཛིན་ནོ། དཔུས་དབའ་

བ་ལ་ཤུཌི་བས་¹བཤད་པས་ནལ་འབྱོར་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བྱ་སྤྱེ་འབྲས་བྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་
 བའི་ནལ་འབྱོར་དོ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱལ་འབྱོར་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་སྦྲེམས་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྦྲོས་
 རས་རང་གནས་སུ་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པའོ། དེ་ནས་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ལ་སོགས་
 པ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱུར་རྒྱས་གདབ་དང་མཆོད་བསྟོད་
 བདུད་ཅི་མུང་བ་དང་བརྒྱས་པ་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཞིང་
 དམ་ཆོག་པ་བསྐྱུས་པའི་བར་ལ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་དབལ་འཛིན་གྱིས་བཤད་དེ། ཐུན་
 མཆོམས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མ་བསྐྱུས་ལ་སྦྱོར་བ་ཆོགས་བསག་དང་བསྐྱུང་འཁོར་དང་ཉེན་
 སྐྱེད་པ་ནལ་འབྱོར་བཞིར་མ་བསྐྱུས་སོ། །གཞིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་འཛེན་ནས་
 རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བར་ནལ་འབྱོར་ཏུ་བསྐྱུས་སོ། །མདོར་བྱས་ལས་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི་ད་
 ལ་ནལ་འབྱོར་བཞིར་མཛད་དེ། རྒྱད་དོར་སྤྱི་ལོ་²ལུགས་སོ། །འདི་ཡང་ལྷ་རེ་རེ་བ་ལ་མི་
 འབྲུག་པས་སལ་ཆེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྦྲོམ་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་དུག་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆེང་ས་བསྟན་པ་)ནི། མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ཆེང་ས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ལུགས་ནི། ཀྱུང་གྱི་བདུན་པ་ལས། “སངས་
 རྒྱས་གནས་གཞི་རྫོགས་བྱས་ལ། ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་བདེན་པའི་དངོས། རྣམ་པ་ལྷ་པོ་
 བསྒྲོམས་བྱས་³ཏེ། རང་ལྷག་ལྷ་ཡི་སྤྱབ་ཐབས་བྱ། དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་བཀོད་
 ལ། མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པར། རིམ་པ་འདི་ཡིས་བསྒྲོམས་བྱས་ན།⁴ ཡན་
 ལག་དུག་གི་སྦྱོར་བར་འདོད།⁵ ཅེས་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ལུབ་ཐོབ་

1 ཤུཌི་བས་ དབྱས་དབང་།

2 རྫོང་འབྲེལ་གྱི་ དབྱས་དབང་།

3 བསྒྲོམ་བྱས་ཏེ། དབྱས་དབང་།

4 བསྒྲོམས་བྱས་ནས། རྩེ་དབང་།

བསྐྱུས་བྱས་ནི། དབྱས་དབང་།

5 རྩེ་ལག་ལ། རྒྱད་འབྲས་ 2 མཁའ་འཕྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྱུར། ལུ་བདུན་ལ། སོག་གངས་ 22 བ9 ལས་བྱང་བ་རྩེ་མི་འབྲས། “སངས་རྒྱས་”

མི་བྱུང་བས། “རྩོམ་རིམ་སྐྱེ་ཆགས་བྱེད་དང་། སངས་རྒྱལ་གཞུང་མཛད་ཀྱི་བྲག་བསྐྱོམ་།
 དབང་བསྐྱར་བདུད་རྩི་ལྷུང་བ་དང་། མཆོད་བསྟོད་ཡན་ལག་དུག་པ་བསྐྱོམ་། ཡན་ལག་
 དུག་སྐྱོམ་ནས་འཕྱོར་གང་། དེས་ནི་སྐྱར་དུ་དངོས་བྱུང་འཕྱོང་། བོ་བྱང་སངས་རྒྱལ་ནས་
 སྐར་མཛད་། དབང་ནི་མི་བསྐྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་། བདུད་རྩི་ལྷུང་བ་འོད་དཔག་མཛད་།
 བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དཔལ་། མཆོད་པ་དོན་ཡོད་ཡང་དག་མཆོད་། རིམ་ཆགས་
 རྩོམ་སེམས་དཔའོ།”^{1,2} ཞེས་རིགས་དུག་གི་སྐོན་སྐྱོན་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་མཛད་དོ། དེ་ལ་
 གྲུང་ལས། “ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནས་བར་བསྐྱོམ་། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གནས་བསམ་
 རྟེན་།”³ ཞེས་དང་། “རྒྱལ་ཆེན་ནས་བར་སྐར་མཛད་དོ། ཆོས་དབྱིངས་ཡི་གེ་ལས་སྐྱེས་
 པ། དེས་ནི་སངས་རྒྱལ་གནས་དགོད་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་སྐར་ལས་བྱུང་བའི་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་གཞུང་ཡས་ཁང་སྐོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་པོའོ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 བོ། གཞུགས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་རྒྱལ་སྐར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་སྐྱེ་
 གཞུགས་ལུང་གི་དོ་བོ་ཡིན་པས་དེས་རྟེན་གཞུང་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པའོ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་
 བོ། གྲུང་ལས། “རྒྱལ་བ་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་བར་བྱ། དང་པོར་སྐྱེས་བྱ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་
 འགོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྐྱོ། དེ་བར་བ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི། ལྷུང་སྟེ་⁵ ལྷ་བ་རིམ་དཔ་པ། མཆོམས་

གནས་ནི་རབ་ཆེགས་དང་། རྒྱལ་བ་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དང་། རང་གི་སྐྱེ་བའི་སྐྱར་བསྐྱེད་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་སྐྱེ་དགོད་པ་དང་། མཆོད་བསྟོད་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པ། རིམ་པས་རིམ་སྐྱེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། རྒྱལ་འཕྱོར་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་
 འོད་དོ།” ཅེས་གསལ།

༡ སེམས་པའོ། གཅོད་དཔར། དབྱས་དཔར།

༢ རྩོམ་སྐྱེ་རྒྱུད་འབྱེལ། ༩ མཁའ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་དག་འཛུལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། འོག་གངས་༡༩༤༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྒྱལ་ཆེན་རྒྱུད་པའི་བ་དང་ལྷ་པ། ལྷག་བ་བཅས་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་བསྟོད་པ་ཡན་ལག་དུག་། ཡན་ལག་དུག་བསྐྱོམ་ནས་འཕྱོར་གང་།
 དེ་ནི་སྐྱར་དུ་དངོས་བྱུང་འཕྱོང་།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩོམ་གཞུང་། རྒྱུད་འབྱེལ། ༨ མཁའ་པོ་ཆེན་པོ་འཕྱུར། ལེའུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༣༤༧༩ ལས་བྱུང་བ་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས་ནས་བར་བསྐྱོམ་། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གནས་བསམ་ནས་།” ཞེས་གསལ།

༤ རྩོམ་གཞུང་། རྒྱུད་འབྱེལ། ༨ མཁའ་པོ་ཆེན་པོ་འཕྱུར། ལེའུ་བདུན་པ། འོག་གངས་༤༤༧༩ ལས་བྱུང་བ་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་ཆེན་ནས་
 བར་སྐར་མཛད་ཆེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་པ།” ཞེས་གསལ།

༥ ལྷུང་སྟེ་ གཅོད་དཔར།

གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་ནས་འཁོར་ལོའི་འབྲེན་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་ལ་
གཉི་ཟུག་སོགས། རྫོང་ཆེ་གསུམ་པོ་གནས་གསུམ་དགོད། དེ་ནས་རྫོང་ཆེ་ཆེས་ཆགས་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་རབ་བརྒྱུག་ལ།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ།² ཡན་ལག་
བྱུག་པར་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་རྒྱ་རྫོང་ཆེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་གསང་གནས་
གཉིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་རྫོང་ཆེས་ཆགས་གྱི་ར་རྒྱལ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་
ཡུང་ནས་གནས་སུ་བཀོད། ལྷ་བ་སྤྱུས་བསྐྱེད་ཏེ་བཞེངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུག་ནས་མིག་
སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་མཛད་ཀྱང་དེ་རྣམས་རྫོང་ཆེས་ཆགས་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་བར་མི་
བཞེད་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་བཞེན་པའི་ལྷ་སྐྱེད་པའི་དང་པོ་མངོན་བྱང་ལྷ་སྒྲོམ་པ་ནས་དཔ་
ཆེག་པའི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུག་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
བར་ཐམས་ཅད་ནི། རྫོང་ཆེ་སེམས་དབའ་དང་དེས་རྫོང་ཆེས་སུ་ཆགས་པའི་ར་རྒྱལ་མཛད་ནས་
རང་ལས་ཡུང་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པའོ། རྫོང་ཆེས་ཆགས་རྫོང་ཆེ་སེམས་
དཔའི་སྒྲོ་ནས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྫོང་ཆེས་ཆགས་མཛད་པ་ནི་སྐྱབས་འདེར་འཁོར་གྱི་ལྷ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་སྤྱུལ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོས་རྫོང་ཆེས་ཆགས་བྱ་
དགོས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྫོང་ཆེ་སེམས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡན་ལག་བཞི་ནི། བྱང་ལས།
“རིག་མ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་། བདུད་ཅི་ཡང་ནི་མུང་བྱ་ཞིང་། ལྷ་མོ་བརྒྱད་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཉིད། འཁོར་ལོའི་འབྲེན་པ་ལ་བསྟོད་བཤོ།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱང་
པ་རེ་རེས་བསྟན་ཏོ།⁴ དབང་བསྐྱར་བ་མི་བསྟོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། འདིའི་དབང་ལྷ་

1 རྩེ་བག་ལ། རྒྱུད་འབུམ། ༨ མཁའ་འཁྱོ་མ་རྫོང་ཀྱང་། རེ་བུ་བཞི་བ། རྩེ་ག་གངས་ ༣༡བལྷ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣམ་པ་ལྷ་ནི་
བསྒྲོམ་པར་བྱ། དང་པོ་སྤྱེས་བྱ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འཁྱོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྒྲོ། ཕྱི་ཐ་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ནི། ལྷ་བར་རྫོང་སུ་བྲན་པར་
བྱ། མཚན་པས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བསྐྱེད་པར་བྱ། འཁོར་ལོའི་འབྲེན་པ་བསྐྱེད་ནས་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉི་ཟུག་སོགས། རྫོང་ཆེ་གསུམ་པོ་
གནས་གསུམ་དགོད། ཕྱི་ནས་རྫོང་ཆེས་ཆགས་རྫོང་ཆེ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་གཞུག་པ་དང་།” ཞེས་གསལ།

2 བསྟན་ཏོ། དབུས་དབང་།

3 རྩེ་བག་ལ། རྒྱུད་འབུམ། ༨ མཁའ་འཁྱོ་མ་རྫོང་ཀྱང་། རེ་བུ་བཞི་བ། རྩེ་ག་གངས་ ༣༤ནྟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་ནི་རིག་མ་
བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི། ཡང་ནི་བདུད་ཅི་མུང་བ་དང་། ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཉིད། འཁོར་ལོའི་འབྲེན་པ་བསྟོད་བཤོ།” ཞེས་གསལ།

4 བསྟན་ཏོ། དབུས་དབང་།

དབང་ཡིན་ལ་དེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདུད་ཅི་མུང་བ་འོད་དཔག་མེད་
 གི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། འོད་དཔག་མེད་གསུང་ནི་རྗེ་ཡིན་ལ་བདུད་ཅི་མུངས་པས་གསུང་ནི་
 རྗེ་ཆེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཆོད་པ་དོན་གྲུབ་གི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། དོན་གྲུབ་ལས་
 གི་རིགས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་སེམས་ཅན་གི་དོན་གྲུབ་པའི་ལས་རྣམས་ལ་
 དེ་དབང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྐྱོད་པ་རིན་འབྱུང་གི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱོད་པ་ནི་
 ཡོན་ཏན་¹་བཛྲོད་པ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་དང་ཡོན་ཏན་ལྟར་གྲུབ་པའི་
 ཆེ་རིན་འབྱུང་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་དཔེར་མི་བྱེད་པ་དོར་སེམས་ཡིན་པས་
 རིགས་ཐུག་གི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་ཅན་བསྐྱུས་ཏེ་ལྷག་མ་བཞུས་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས་མཆོན་ནས་དེ་དག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣལ་འབྱོར་དང་
 རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་གཉིས་ཀའི་སྤུན་མོང་གི་བཤའ་རྒྱུད་ནི་རྗེ་ཐེང་བ་²་ལས་ནི། བསྐྱོད་
 རིམ་སྐྱོད་པའི་སྤྱི་ཆེངས་གི་དཔེ་བ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་
 རྒྱལ་མཆོག་སྟེ་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། “རྣལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། འིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། ། ‘དང་པོའི་སྦྱོར་བ་མདོར་བསྐྱུས་པས།’
 དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག ། ‘ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག །”³ཅེས་
 གསུངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལ་བསྐྱུན་པས་རྣལ་
 འབྱོར་ཐུག་ཡིན་ལ། དང་པོ་བཞི་དང་པོ་སྦྱོར་བར་བསྐྱུས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ནས་རྣལ་འབྱོར་
 གསུམ་ཞེས་བྱའོ། ། ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་པོ་འདིས་སྐྱེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆེངས་བྱས་པ་ནི། མ་རྒྱུད་
 ལའང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། དེ་དག་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་དང་སྤུན་མོང་གི་རྒྱུད་

1 བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ དཔུས་དབང་།

2 ཐེང་བ་ དཔུས་དབང་།

3 ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ བཤའ་རྒྱུད་ནི་རྗེ་ཐེང་བ། འཕྱུར་ཐེ་བཀའ་གྲངས་ 324ན་ ལས་སྤྱང་པའི་ནང་ནས་ཆེན་ཤོས་གསུམ་པ་དང་
 རྒྱུ་མ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དང་པོའི་སྦྱོར་བ་མདོར་བསྐྱུས་པས།’ ‘ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག །’ ཅེས་གསལ་གྱི།

ནས་ཐ་སྟོན་དེ་དག་དངོས་སུ་སྒྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། བསྐྱེན་སྐྱབ་བཞི་དང་ཡན་ལག་
 ཉུག་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཐུན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བཙུག་པ་ལོན་ནོ། ཉིང་དེ་འཛིན་
 གསུམ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་སྟོར་བཙུག་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་སྐྱུལ་པ་པོ་
 གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུང་བས་དང་པོ་དང་།
 ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྟོར་བས་སྟོར་བའོ། འདི་ཡང་གཙོ་པོ་སྟོས་ཀྱི་རྟེན་སྐྱེད་པ་ནས་
 ཡབ་ཡུམ་སྐྱེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་འདིར་བསྟུང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལས་སྐྱུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྫོགས་ནས་རང་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་དགོད་བྱའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གོ། དེའི་ཙོག་
 དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པ་ནི། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གོ།
 དེ་ལ་འཕགས་ལུགས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་སྟོར་བ་ཡན་ཆད་ལ་སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་རྒྱས་
 བར་ཡོད་པས་རང་གི་དོན་སྤུན་ཆོགས་སུ་གསུངས་ཏེ། བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་དང་པོ་
 གསུམ་ཡང་དེར་བསྟུས་སོ། རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ།
 སྐྱབ་ཆེན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཞིང་དང་སྐྱ་དང་མཛད་པ་རྣམས་ལས་
 དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་དང་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོ་
 རྣམ་ཆིངས་མཛད་དེ། སྐྱར་གཞི་སྟོང་བ་དང་རྫོགས་རིམ་སྐྱབ་པ་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་བཞག་
 པའི་གནད་རྣམས་རྒྱས་བར་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཅིན་ནོ། ། སྤྱི་པ་
 ལ་སོགས་པ་མང་པོས། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཡོངས་
 སྐྱ་དང་སྐྱལ་སྐྱ་དང་སྐྱར་ཏེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྐྱ་གསུམ་ལས་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ།¹ དེ་ཡང་དང་པོ་སྟོར་བ་ནི། རང་གི་དོན་ཐོག་མར་བྱབ་པ་ལྟའི་
 ཆོགས་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱའམ་ཆོས་སྐྱར་བྱས་ལ། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་

¹ རྟོན་པོ། དཔུས་དབང་།

གཞན་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱོག་མར་བྱང་བ་རྣམས་ཡིན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་ཡོངས་སྐྱོད་དེས་རང་གནས་ན་གནས་བཞིན་དུ་རང་རང་ལས་སྐྱོས་པའི་ལྷའི་
 ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱོགས་བརྩུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱལ་སྐྱར་
 བཞག་པའོ། ། དེས་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་རིགས་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་མི་
 འདའ་བར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཆེདས་མཛད་དོ། ། བསྐྱེད་དེས་དངོས་གཞིའི་
 རྣལ་འབྱོར་མམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་བཞིར་བསྐྱུས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་གཙོ་པོ་
 ཡབ་ཡུམ་སྐྱབ་པ་རྒྱུ་དུ་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་བསྐྱན་པས་
 རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་འབྲིང་དང་། མ་མས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་རོ་མཉམ་དུ་སྐྱབ་ཅིང་
 མིག་སོགས་བྱིན་ཀྱིས་རྫོབ་པ་སོགས་བྱེད་པས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་བཞག་སྟེ། དེས་པ་
 དང་པོ་ལ་རང་གི་མི་མཐུན་སྐྱོགས་སེལ་བའི་རྣམས་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པ་ཤེས་
 པའི་དོན་དུ་འོ། ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཞག་པ་ཡང་སྐྱ་མ་སྐྱ་
 མའི་སྤྱིང་དུ་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱན་པས་མི་མཐུན་སྐྱོགས་རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུང་དུ་སེལ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྐྱན་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་འབྲམས་¹སྐྱམ་པོ། ། ཡན་ལག་བདུན་
 ལྟན་ལས་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ནས་བསྐྱེད་དེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་
 གྲུང་གནད་ཤིན་དུ་²ཆེ་སྟེ་སྤྱར་བཤད་ཅིན་དོ། ³ དེ་དག་ནི་དེས་པ་དང་པོའི་ཆེདས་མཛད་དུ་
 བྱང་བ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་གཞི་བྱས་ནས་དབྱེད་ན་དེས་པ་དང་པོའི་གནད་རྫོགས་
 མ་རྫོགས་ཀྱི་མཆོམས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(དེའི་སྐྱབས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་རི་རྩར་བསྐྱོས་པ་)ནི། འོ་ན་དེས་པ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་སྤྱང་
 སྐྱོགས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱོད་ཅིང་དེས་པ་གཉིས་པའི་སྐྱབས་སུ་གཙོ་

¹ འབྲམས་ དབྱས་དབལ་

² གནས་ཤིན་དུ་ དབྱས་དབལ་

³ ཅིན་པོ། དབྱས་དབལ་

པོར་བསྐྱོམ་དགོས་པས་དེས་ཆོག་གས་མི་ཆོག་སྟེ་མ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་དང་པོའི་
 གྲྲ་བས་སྟེ་མྱོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ནི་ཡིན་ཏུ་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་དང་པོ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་
 ཡོངས་རྫོགས་སྟེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་སྟོན་པའི་ཡིན་པ། མྱོང་ཉིད་མ་བསྐྱོམས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
 སྟོན་པ་སྟུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པར་ནི། རྒྱ་དུ་སྟེ་ཏུ་མ་ནས་སྤང་ཕྱོགས་
 ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དཔའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱགས་བརྗོད་ནས་སྤྱགས་ཀྱི་
 དོན་བདག་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མ་ནས་བྱ་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་པ་དང་པོའི་གྲྲ་བས་སྟེ་སྤྱོད་པ་གྲྲ་བས་སྟེ་ལམ་དུ་བྱ་དགོས་པས་
 ཆོས་སྤྱོད་ལམ་བུའི་ལ་མྱོང་ཉིད་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་གཞི་སྟེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་
 གྲྲ་བ་³ སྤང་དགོས་པས་འཆི་བ་སྤྱོད་པ་ལ་མྱོང་ཉིད་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་
 པའི་ནལ་འཁྱོར་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་དང་ནས་བྱ་དགོས་པར་རྒྱ་དུ་དང་
 བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ལན་གཅིག་⁴ མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་
 ཡང་རིམ་ལྟ་ལས། “སྤྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་སྤྱོད་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་ནས་རྫོག་
 དང་། སྟོན་སྟེག་གཏོར་མའི་བྱ་བ་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་བྱ། ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་
 འཕམ། དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྤྱོད་དང་། དབྱུག་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཀྱང་། དབང་
 པོའི་གཞུང་དང་མཆོངས་པར་བྱ། སྟེག་སོགས་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་རོལ་མོ་སོགས་
 རྟོན་དང་། ⁵ སྤྱོད་པ་ནམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། རྒྱ་རྒྱ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བྱ། གཞུགས་དང་
 སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་ནི། རོ་དང་རེག་བྱ་ཉིད་དག་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་རབ་འཇུག་པ། སྤྱོད་
 པ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བརྟེན། འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། རོ་རྩེ་ཐེག་པར་ནལ་འཁྱོར་
 པས་། དེ་ཉིད་གང་གང་དམིགས་བྱ་བ། དེ་དེ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས།”⁶ ཞེས་གསུངས་

༡ ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དབང་ལ། རྟེན་དང་གཞུང་དབང་

༢ གསུམ་གྱི་དབང་དབང་

༣ གསུམ་གྱི་དབང་དབང་

༤ མཆོངས་པའི་དབང་དབང་

༥ རྟེན་དང་། གཞུང་དབང་དབང་

༦ རོ་བཞིན་རྒྱ་དུ་འཇུག་ རོ་བཞིན་སྤྱོད་པ་ རིམ་ལྟ་ རིམ་པ་གསུམ་པ། སོགས་གསུངས་པ་ ༡༩༩༩ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་འཇུག་ “སྤྱགས་དང་

སོ།། བྱད་པར་དུ་ལས་འདིར་ནི་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་རྒྱན་ལྷན་དུ་བྱན་པར་མ་བྱས་ན། སྐྱུ་མ་གྱི་
 དམ་ཆེག་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་རྒྱ་ན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་
 ལྷན་བཅུ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། “མིང་སོགས་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། དེར་རྟོག་པ་ནི་བཅུ་
 བཅུ་གཅིག་པ།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཅམ་མིན་གྱི་མ་བྱས་ན་ཉེས་པ་སྐྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ།། རིམ་པ་དང་པོའི་² སྐབས་སུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་
 དང་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱར་ལུགས་དང་།
 དེས་སྤྱོད་པའི་སྐྱུ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་འགོག་ལུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་
 གསལ་ཏེ། སྐྱུ་མ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “ཐ་མར་རྣམ་རྟོག་རྒྱན་ལས་གཞན་པ་ཡི། སྤྱོད་
 པའི་སྐྱུ་མ་བསྐྱེད་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས།”
 འདི་ནི་མངོན་སྲུང་དུ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། གང་
 ཡིན་དེར་ནི་ཀྱན་རྟོག་སྒྲུང་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིས་དོགས་པ་གང་གཅོད་
 པ་ནི། དེའི་འབྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས། སྒར་སྒྲུབ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ལ་འབད་པ་བྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་ཁྲོལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ན་ཁྱེད་གྱི་རིམ་པ་
 དང་པོའི་ལམ་འདི་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་ཁྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་
 མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱུ་མ་དུ་བསམས་ནས་ཁོལ་བའི་ལམ་དུ་གཞུང་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་

ལྷག་ཆུའི་སྒྲུང་བ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་དང་། སྤྱིན་སྤྱོད་གཏོར་མ་ལ་སོགས་ཀྱན། རྟག་དུ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་བྱ། ཞི་བ་
 དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྒྲོལ་དང་། དལྱག་སོགས་གང་ཅིང་རུང་བ་ཀྱན། དབང་པོའི་གཞུང་དང་མཚུངས་པར་བྱ།
 སྤྱོད་དང་ཉེ་བར་ཡོངས་སྒྲོལ་དང་། ལྷ་དང་རྟོལ་སོ་སོགས་བསྐྱེད་དང་། སྐྱུ་ཆུལ་རྣམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། རྒྱ་རྒྱ་དག་དང་མཚུངས་པར་བྱ།
 གཞུགས་དང་སྒྲུང་དེ་བཞིན་ཟེ། རོ་དང་རྟོལ་བྱ་ཉིད་དག་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་འཇུག་འགྱུར་བ། སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་ཉེ་བར་བརྟག་། རྟོ་རྟོ་སྤྱོད་
 པ་དེ་ཉིད་དུ། འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། རྣམ་འབྱོར་པས་ནི་གང་གང་དམིགས། དེ་དེ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་བརྟག་།” ཅེས་གསལ།

¹ བཅུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད་འབྲེལ། མེ་སྐོབ་དཔོན་ལྷ་བེ་ལྷ། ཅ་པའི་ལྷང་བ་བཅུ་བཞི་བ། སོག་གངས་༤༤༡། ༩

² དང་པོའི་ དཔྱུས་དཔར།

³ རྟོ་བཅུན། རྒྱད་འབྲེལ། དེ་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྐྱུ་མ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། སོག་གངས་ ༩༤བཤེ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་སྐྱུ་མ་གསུམ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐ་མར་རྣམ་རྟོག་རྒྱན་ལས་གཞན་པ་ཡི། སྤྱོད་པའི་སྐྱུ་མ་བསྐྱེད་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་དང་
 རྣམ་པར་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་སེམས།’ ཞེས་གསལ།

དང་པོ་འཁོར་བའི་ཆ་བ་དང་འགལ་ཕྱགས་སྟོན་པར་བཤད་དོ། སྟོན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་།
 “ད་ནི་¹རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་བའི་མིར་གོང་ཏུ་གསུངས་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་མིད་པའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་
 གཉེན་པོར་གསུངས་བ་”²ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཕྱགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཞན་
 རྣམས་དང་ཡང་འདྲའོ། ། འདིར་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བོད་དང་རྒྱ་
 གར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟེེ་རྣམ་པར་མི་སྤང་བའི་སྤང་བ་རང་དགའ་བའི་རྟོག་པ་ཅམ་ལ་
 འཆད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས། “ཐ་
 མལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ།” ³ཞེས་དང་།
 བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་བས་ཀྱང་། “འདིར་ཐ་མལ་བའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་
 བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་ན་མིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྐལ་ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་
 གདགས་པས་མིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཅིག་གོ།”⁴ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེ་དང་སྟོན་ཞབས་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལ་གསལ་བར་བཤད་ལ་སྐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། ། དེས་
 བ་བདག་འཛིན་ནི། ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མིད་པའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཆ་བ་ཡིན་པས་མིད་པའི་
 སྟུག་བསྐལ་ཏུ་བཏགས་སོ། ། དེ་དང་འགལ་བའི་སེམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འགྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་ལ། འགལ་ཕྱགས་ནི་རྣམ་པ་འགལ་
 བ་སྟེ། འཛིན་སྤངས་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་དགོས་སོ། ། འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

༡ དེ་ལྟེ་ བཀའ་དབང་།

३ श्री गुरुभ्यो नमः । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । अक्षराणां बहिर्भावे ह्यक्षरमस्ति । अक्षरं नाम । ॥ १ ॥

[illegible][illegible]

སེམས་དེ་ཡང་སྐྱོམ་པ་པོ་རང་གིས་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་དང་འགལ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། ཟབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། འཁོར་
 ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་མི་སྤྱང་པའི་དོན་
 རོ།¹ དེ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བདག་འཛིན་མ་མཐོང་བས་དེས་དེ་འགོག་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱེམས་པས་ཀྱང་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷནྱེ་པས།
 “དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི། མི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
 བསལ་བ་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་སྤྱང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་
 རོ།”² ཞེས་དང་། “རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་རྣམ་
 པར་འབྱུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདག་དུ་ལྟ་བ་ལས་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ཡང་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་འདི་ན་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་བརྒྱད་པའི་³ ཇུ་བ་དང་འཆི་བ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའོ། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་བདག་དུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་
 ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། དེའི་གཉེན་སོར་གྱུར་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ལམ་
 གྱི་བདེན་པའོ། སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་འདིར་དོན་དམ་
 པའོ།”⁴ ཞེས་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནི་⁵ བདག་མེད་ལ་སྐྱོ་ཁ་མ་སྟོགས་པས་དེ་བསྐྱེམས་
 པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྐྱེམས་ཀྱང་མིད་པ་ལས་མི་སྟོལ་བ་དང་།
 འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལ་

1 རོན་ནོ། གཙང་དཔལ་

2 རྒྱ་བསྐྱེད་རྒྱུད་འགྲེལ་ ནི་ དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། རྟོག་གྲངས་ 722 ན་

3 རྒྱུད་པའི་ དཔལ་དཔལ་

4 རྒྱ་བསྐྱེད་རྒྱུད་འགྲེལ་ ནི་ དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། རྟོག་གྲངས་ 722 ན་ 3 ལས་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནི་” “པའི་” ཞེས་གསལ།

5 མཐའ་ཡས་ན་ དཔལ་དཔལ་

འབྲུག་པས། དེས་བདག་འཛིན་ལྷོག་ནུས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་སྤྱོད་ནས་གསུངས་སོ།།
 བདག་འཛིན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པ་འགལ་བའི་སློན་ནས་འཛོམས་པ་
 ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློན་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་ནས་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་པ་ཡང་རྒྱུ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་
 མེད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཐུག་གིས། “དེ་དག་གང་ལ་ཆད་མ་ཡོད།། དེ་ནི་
 གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲོ།། རྟོགས་ལྡན་²མཁས་པ་ལ་
 སྤྱི་བའི་དོགས་པའི་གནས་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་བདག་མེད་
 གྱི་ལྟ་བ་མེད་ན། འཁོར་བ་ལས་སྐོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྒྲོར་བར་ཚོད་པ་འདི་དང་
 འདིའི་ལན་བྱས་ཚུལ་འདི་རྣམས་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་
 གྱིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །དེ་འདྲ་བའི་སློན་ནས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་ལན་ཅིག་མཆོང་བ་
 དེ་ནི་གཉིན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེའི་གོམས་པ་རི་ལྟར་འཕེལ་བ་བཞིན་མི་མཐུན་སྟོགས་
 རིམ་གྱིས་འགག་པས་མཐར་ཆ་བ་ནས་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས།
 “གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་དག་ཏུ། ‘ལན་ཅིག་འགྱུར་བའང་དེ་བཟོད་རྒྱས་འགྱུར་
 བར།། མཆོང་དང་བསྐྱབས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག །’རང་གི་མི་མཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་
 བྱེད།།”³ ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། “འགྲིབ་དང་ལུས་བྱང་རྟེན་པ་ཀུན།། མི་
 མཐུན་སྟོགས་དང་བཅས་ཉིད་མྱིར། དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས།། ལ་ལར་ཟག་
 པ་ཟད་པར་འགྱུར།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། འདིར་ཤུཉྩ་པས་གནས་གྱུར་མི་
 ལྷོག་པ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འཆོ་བ་མེད་དང་ཞེས་སྟགས་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། དཔལ་འབྱས་རྩོ་

༡ ལྷོ་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༩༣༩

༢ རྟོག་ལྡན་ དབུས་དབར།

༣ ལྷོ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལེའེས། སྐབས་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། ཤོག་གངས་༣༩༧༢ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་བར་མ་གཉིས་ཐུང་མི་འདྲ་ལྟེ། ‘ལན་ཅིག་གྱུར་བའང་དེ་བཟོད་རྒྱས་གྱུར་པ།། མཆོང་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིས།།’ ཞེས་གསལ།

༤ ལྷོ་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༩༣༩ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་ཀྱང་མ་ཐུང་མི་འདྲ་ལྟེ། ‘འགྲིབ་དང་ལུས་བྱང་བརྟེན་པ་ཀུན།།’ ཞེས་གསལ།

བསྟོན། སྟོན་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་མེད་བྱ།¹ ཞེས་དང་།
 དེའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱང་ལས་ཀྱང་། “དཔེར་ན་རྩ་ནང་ཟླ་བ་ནི། འོགས་དག་བདེན་མིན་རྩུན་
 བའང་མིན།² དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་འདིར། དྲངས་ཤིང་³ གསལ་བའི་རང་བཞིན་
 རོ།⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དགོས་
 བས། རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་སྟོང་ཉིད་གང་སྟོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་རིམ་མ་ཡིན་ལ། ལྷའི་
 སྟུ་རྩ་ནང་གི་ཟླ་བའམ་ནམ་མཁའི་འཇམ་ཚེན་བཞིན་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟུ་མ་དང་
 འབྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཡང་འོང་བས། དེ་དང་བདག་གིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྟུ་མའི་ལུས་ཀྱང་མེད་དགོས་ཏེ། སྟོང་བལྟས་ལས། “གང་མདོ་སྟེའི་ཚུལ་
 ལ་ཞུགས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྟུ་མ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་ཞེས་དཔེར་བརྟན་ཅིང་ལྷག་པར་
 མོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་ཀྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་མན་ངག་ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ཡིད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྟུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།⁵ ཞེས་གསུངས་
 སོ། དེ་ལྟར་དེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲངས་ཤིང་གཞུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་པའི་བྱུ་ཆེན་དག་གིས་
 ཀྱང་ཁྱངས་སུ་བྱས་ནས་བཤད་དེ། དབྱ་ནག་གི་སྟུ་བ་ཐམས་ལས། “འདི་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་

1 རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲུམ། 2 བརྟན་གཉིས། བརྟན་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༥༥ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩ་ནང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་རྩུ་རྩ་ནང་
 རྩ་བ་དེ། བདེན་མིན་བརྟན་པ་མིན་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཡི། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་མེད།” ཅེས་གསལ།
 2 མིན། དཔེས་དབང་
 3 དང་ཞིང། དཔེས་དབང་
 4 རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲུམ། 2 བརྟན་གཉིས་རྩ་དེ་ལ། སྟོང་བལྟས། ལེའུ་རྟགས་ འོག་གངས་༥༥ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩ་ནང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་མདོ་
 རྟོགས་ཀྱི་ལ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་
 ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔེར་བརྟན་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མན་ངག་
 ཤེས་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྟུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསལ།

དུ་མེད། ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད།”¹
 ཅེས་བྱ་བ་ཐོབ་དཔལ་འདིན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་རྗེས་འབྲང་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།

གཉིས་པ་(མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་བ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལྷན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
 ལྷན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་སོ། དང་པོ་
 (ལྷན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་
 ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མཐུག་གི་བྱ་བའོ། དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོ་)ལ་གཉིས།
 མཐུག་རྒྱུན་སྒྱུབ་པ་ཆོགས་བསག་པ་དང་། འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོའོ།

དང་པོ་(མཐུག་རྒྱུན་སྒྱུབ་པ་ཆོགས་བསག་པ་)ནི། སྒྱུབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “དལ་འབྱོར་འདི་
 བོ་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། འདིག་རྟེན་སྒྲེ་བོ་དམ་པ་ལྷན་རྟེན་དགའ། དེ་བས་ཤེས་རབ་
 ཐབས་ལ་གཞིལ་བ་ཡི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཆོག་དེ་བསྐྱུབ་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷན་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་ཞིང་དེ་ཡང་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དང་། དམ་པའི་མགོན་
 དང་ལྷན་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་སྒྱུབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པས་
 སྒྱུབ་པ་སྤྱང་པོར་བྱ་དགོས་ལ། སྒྱུབ་པ་ཡང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དོན་རྗེ་ཐེག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཡང་རིམ་བུ་དང་པོ་ནས་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་དེས་གང་དུ་སྒྱུབ་པའི་གནས་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། “ལ་ལར་ངེ་མེད་ཆུ་ནི་ཕུན་ཆོགས་ཤིང་།” ཤིང་མཆོག་མཛེས་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་
 པ་ཡི། རི་བོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས། ‘འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་
 བསྐྱུབ་པར་བྱ།’³ ཞེས་གསུངས་པས། དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་
 རོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་ཏེ། གནས་ཁང་དུ་ཅན་ལ་སོགས་པས་བྱགས་ཤིང་མེ་
 རྟོག་གཅུལ་དུ་བཀྲམ་པར་དོན་རྗེ་ངེལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཆས་རྣམས་དང་ལྷན་པར་བྱའོ།

1 རྩོ་བརྒྱན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་རྒྱོབ་དཔོན་དཔལ་འདིན། དཀར་ཀྱག་གི་སྒྱུབ་ཐབས། འོག་གྲངས་6བཤ

2 རྩོ་བརྒྱན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་རྒྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྒྱུབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། འོག་གྲངས་24འོ

3 རྩོ་བརྒྱན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་རྒྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སྒྱུབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། འོག་གྲངས་24འོ 3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་མུ་ཕྱེ་གཉིས་ཅུང་མི་འདུ་ཞེ། ‘ལ་ལར་ངེ་མེད་ཆུ་ནི་ཕུན་ཆོགས་ཤིང་།’ ‘འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་དེ་ལྷན་པར་བསྐྱུབ་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

དེར་སྟུན་གྱི་དང་པོར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕྱོན་ཁྱུས་བྱ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ན་བཞག་
བྱང་ཆོག་གོ། རྩོན་དུ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པར་མཆོ་སྦྱེས་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པས་གསུངས་པས།
དང་པོར་གཏོར་མ་དང་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་¹སྒྲོང་བའི་དོན་དུ་རྩོར་སེམས་བསྐྱོམས་ནས་
ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ནམས་བཞེད་པ་བཞིན་བྱའོ། ། ལུས་གནད་ནི། བསམ་གཏན་
གྱི་ཁང་པར་བདེ་བའི་སྟུན་ལ་རྩོམ་སྦྱིལ་གྱིས་འདུག་ཅིང་ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་
བྱ་བར་གུར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། མིག་སྒྲ་ཅེར་དབབ་ཅིང་སོ་ཅུང་ཟད་མ་འབྱར་བར་
ལུས་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱ་བར་བྲམ་ཟེ་བྱིན་རས་བཤད་དོ། ། ཁ་བལྟ་ཕྱོགས་²ལ།
གསང་འདུས་ལ་ནི་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པར་སྦྱོན་ཞབས་གྱིས་བཤད་ལ། བདེ་མཆོག་ལ་ལྟོར་སྒྲ་
བ་སོགས་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། ། དེ་ནས་སྦྱིང་གར་³ས་སོན་འགོད་པ་ལ་རང་ཉིད་
སྒྲར་སྦྱོད་པ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་མང་ནའང་སྐབས་སོ་སོའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་ས་
སོན་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྐབས་གྱི་གཙོ་བོར་བསྦྱོད་ཅིང་དེ་ཡང་སྦྱོང་བཞིན་དུ་སྦྱངས་
ནས་ལུས་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་བསྦྱོང་⁴བྱེད་པར་མན་སྦྱེ་ལས་གསུངས་ལ། སྦྱིང་གའི་⁵ས་
སོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་གྱི་ནང་ནས་བ་སྦྱུའི་ཅེ་མོའི་བར་བྱ་བ་བྱས་པས་རང་ཉིད་
འདོད་པའི་སྒྲར་གུར་པའི་ར་རྒྱལ་བྱ་བར་ལ་བ་བས་⁶བཤད་པས་གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། །
ཐུགས་ཀྱི་ས་སོན་ལས་གུར་བའི་ཕྱག་མཆན་ལ་ས་སོན་གྱིས་མཆན་པ་དཔལ་འབྲས་རྩོ་
རྩེས་བཤད་ལ། གཞན་མང་པོས་ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ས་སོན་བཤད་པ་ཡང་གང་རུང་གིས་

1 ཉམས་ཆགས་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩོད་པར། གཙང་དབར།

2 ཁ་ཕྱོགས་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར། དུས་དབར།

3 སྦྱིང་གར་ གཙང་དབར།

4 སྦྱིང་གར་ དུས་དབར།

5 དཔྱོད་སྦྱོང་ སྒྲ་འབྲུམ་དབར་མ།

6 དཔྱོད་སྦྱོང་ རྩོད་པར། གཙང་དབར།

7 སྦྱིང་གའི་ གཙང་དབར།

8 འབྲུམ་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྟན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

འབྲུག་པོ། ས་པོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཅེ་ལས་སྐྱལ་པའི་ཚོགས་ཞིང་དཔལ་འབྲས་དོན་རྒྱུ་ལོད་ཟེར་གྱིས་ཚོགས་ཞིང་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་བ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོགས་ཞིང་སྐྱན་འདྲན་པ་ཨ་མུ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་པས་སྒྲོ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། སྐྱན་འདྲན་པ་ལ་འོག་མིན་ནས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རང་དང་ཉེ་བའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་འབྲུགས་ཤིང་། བཀུག་ཟེན་པ་དང་འོད་ཟེར་ས་པོན་ལ་སྐྱད་པར་སྟེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ཚོགས་ཞིང་ནི། གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལ་བ་བ་²དང་མན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སྤྱིའི་དབང་དུ་མཛད་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། དོན་རྒྱུར་ལས། “ཟླ་མ་དོན་ཅན་མཆོད་ཅིང་། བདུན་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ། བྱང་རྒྱལ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ།”³ ཞེས་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་བསག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་ཟླ་མ་ཡང་ཚོགས་ཞིང་དུ་བཤད་པ་ལ་ཟླ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་མ་མི་དད་དུ་བྱེད་པ་གྱུར་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ཅིང་། ལ་བ་པས་⁴ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དབང་པོའི་མདུན་ན་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་བརྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྟེང་ན་དོན་ཅེ་སེམས་དཔའ་སྣང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པར་སྒྲོམ་པར་བཤད་དོ། བདུན་རྣམ་དག་ནི། སྤྱིག་པ་བཤགས་པ་དང་ཡི་རང་དང་བསྟོ་བ་དང་སྐྱབས་འགོ་དང་ཁྱེ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ན་རང་གི་སྟོང་གའི་ས་པོན་⁵ལས་སྐྱལ་པའི་སྣ་མོ་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

2 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱན་འབྱུར་སོགས་དང་བསྐྱན་ནས་བཅོས།

3 རྩོ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས་ 2 མཁའ་འགྲོ་མ་དོན་རྒྱུར། ལེའུ་བརྩ་བཞེ་པ། རོག་གངས་ 3, 4, 56 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རུང་མི་འད་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་ནས་སྤྱ། ཅེས་གསལ།

4 ལ་བ་པས་ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། རྩོ་དཔར། གཙང་དཔར།

5 སྤྱིང་ཁའི་ས་པོན་ གཙང་དཔར།

སྤྱིང་ཁའི་ས་པོན་ དཔུས་དཔར།

ནུས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་བྱེད་པར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་ངོ་།། སྐབས་
འགྲོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཐུན་མོང་པའི་སྐབས་འགྲོ་བཤད་པ་མང་ལ། ལ་བ་བ་¹དང་
མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་ཐབས་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དེས་གསུངས་
པའི་སྐགས་དང་བྱུག་རྒྱ་སོགས་ཆོས་དང་། འཁོར་གྱི་ལྷ་ནུས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་
བྱས་པ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ།། དེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བཅུ་གཉིས་པ་དང་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་རིགས་ལྗེའི་སྒྲིམ་གཞུང་བྱ་
བར་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་
པར་གཞུང་བར་བྱ་སྟེ། སྐངས་པའི་སྒྲིམ་པ་བརྟན་པའི་ཐབས་སུ་བྱ་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་
གསང་བས་བཤད་དོ།། དེ་ནས་བརྟག་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོད་མེད་པ་བཞི་ཡང་
བསྒྲིམ་པར་བྱ་ཞིང་། མཐར་དེ་ནུས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྲོན་པར་བསམས་ལ་ཡིག་བརྒྱ་
གདོན་པར་ལ་བ་བས་²བཤད་དོ།། དེ་ནས་དཔལ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ཞིང་གཤེགས་
སུ་གསོལ་བ་དང་ལ་བ་བས་³མི་དམིགས་པར་སེམས་པར་བཤད་ལ། གཞན་པ་ལ་མོ་ཆེས་
རི་ལྟར་བྱ་བ་མི་གསལ་ལོ།། མན་སྟེ་ལས། དེ་དག་གི་དོན་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བསྐྱུག་པར་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་པས། བྱིང་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡེ་མ་སོང་ཞིང་སྐབས་དེའི་དཀྱིལ་ཀྱི་རྟག་པ་ནུས་
མ་གཏོགས་པ་ནུས་རྟོག་གཞན་གྱིས་བར་མཆོད་པར་རྒྱན་ལྷན་དུ་འཇུག་སྐབས་དང་། དེ་
དག་གི་དོན་ནུས་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་ཤར་པའི་ནུས་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་སྟེ་ཅམ་དུ་མ་སོང་
བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་འོང་བ་ལ་དང་པོར་སྒྲིམ་རྒྱུའི་གངས་དང་གོ་རིམ་⁴ངེས་པ་ཅན་བྱ་ལ། དེ་
ལས་གཞན་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟུམ་པའི་འཕེན་པ་བྲག་སོ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། གང་

1 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

2 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

3 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དལུས་སུ་བསྟན་འབྱུང་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

4 གོ་རིམ་སྐུ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

ཐེན་ཐེན་ནས་བསྐྱངས་ན་མི་རྒྱུད་ལ། ཡུན་རྒྱུད་དེ་བ་ལ་¹བཅད་ཅིང་། དེ་ནས་ཡང་ལྷག་མ་
 དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 གསོག་པ་དང་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་གསོག་པ་ཡིན་པར་སྤྱི་པའི་དབྱ་ནག་
 གི་མདོན་ཆོག་གས་དང་མན་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བཞད་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ནི། སྤྱ་ཅུ་རྒྱ་
 ལ་སོགས་པའམ་སྤྱ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་དོན་སྒྲོམ་པའོ། འདིར་སྤྲུགས་པས་
 སེམས་ཅན་ནམས་ལྟ་བུའི་བྱ་བས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱི་མ་གཉི་ལྷག་གི་
 ལུན་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་།
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གས་པར་མ་བྱུར་ན་འདི་དག་གིས་རང་གི་རང་བཞིན་ཆོག་གས་པར་བྱའོ་
 ལྷན་དུ་བསམས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་སྟེ་²ཀུན་བཟང་ལས། “སྒྲིང་
 རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་མ་ལུས་པ། ལྟ་བུའི་བྱ་བས་བཅིངས་ལ་དམིགས་ནས་ནི། ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མཉམ་མེད་པ། ‘སྤྲུགས་པས་ཆོག་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།’³
 ཞེས་སོ། དེ་ལ་སྤྱ་ཅུ་རྒྱ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད་དེ་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་
 འལ་བས་དེ་དག་གིས་སྒྲིང་པའོ། རྒྱ་ན་ནི་སྒྲིང་ཉིད་དང་མཆན་མེད་དང་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་
 ཉིད་དེ་དང་རྩ་གཅིག་པའི་སེམས་སོ། བརྒྱ་ནི་ཡུལ་སྒྲིང་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་དོ་རྩེ་སྟེ། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་སྤྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་མི་མཐུན་
 སྤྱོད་ཀྱིས་འཛོམས་པའི་སྤྱིར་དང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། ཆོས་དབྱིངས་ཐོག་
 མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དེའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། སྤྱ་རྒྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཏེ།

¹ བྱང་རྩེ་ལ་ དབྱས་དབྱར།

² བསྒྲོམ་སྟེ། གཙང་དབྱར།

བསྒྲོམ་པ་ དབྱས་དབྱར།

³ རྩེ་བཅུ་ལྔ་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ལྷན་ཐབས་ཀུན་བཟང་། ཤོག་གྲངས་༣༤༥༣ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྲུགས་པས་ཆོག་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།’ ཞེས་གསལ།

རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་སྟོང་བའི་ཁྱིམ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 བས་སོ།། ལྷན་ཀ་ནི་བདག་ཉིད་དང་། ཨ་ཉི་ནི་ངོ་ཁམས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་
 བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོ་ཁམས་པ་སོ།། དེ་བས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་ནི།
 རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་པར་ལྷག་པར་མོས་པ་ཡིན་ལ། དོ་རྩའི་སྐྱེས་ནི། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་
 ཐུག་པར་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེས་ནི། མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་པ་ལྷག་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་དང་པོ་སྐྱེས་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་དེ་རང་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་བྱལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བའི་བཞེད་པ་བཞོད་
 པའོ།། ཨོ་ཡིག་ལ་ཨ་དང་ལྷ་དང་མ་ཡིག་གསུམ་ཡོད་པ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་རོ་གཅིག་པའི་རོ་བོར་བདག་ཉིད་འཛོག་པའོ།། ཀྱན་
 བཟང་ལས་གྱུར། 'རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བྱིར་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཆོན་
 མ་མེད།' རྟོག་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བྱིར་དངོས་པོ་ནི། མ་ལུས་སྟོན་པ་ལས་ནི་དེས་པར་
 རྟོལ་།"2 ཞེས་རྣམ་ཐར་གསུམ་བཤད་པའི་མཐར་ཐུང་གི་སྐྱགས་བརྗོད་དེ་ཆོགས་བཅད་
 དེས་སྐྱགས་དེའི་དོན་བསྟན་པའོ།། རུ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་དོན་སྟོམ་པ་འདི་ལ་རྣམ་
 ཐར་སྟོང་གསུམ་གྱི་དོན་སྟོམ་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་ཞབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དང་མཆོན་མེད་དང་
 སྟོན་མེད་གསུམ་བརྗོད་པ་སྤྱིའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་གི། དོན་དམ་པར་རོ་བོས་སྟོང་
 པ་ཁོ་ནར་གཞན་གཉིས་འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ལས། "རང་བཞིན་
 མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ནི། ཡིན་དང་མཆོན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། མཆོན་མ་
 ཐམས་ཅད་ལོག་པར་གྱུར་པའི་བྱིར། མཁས་པ་ཅི་བྱིར་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར།"3

1 མ་ཡིག་ ལྷ་འཕུམ་དཔར་མ།

2 རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱ་དཔེ་ལ། དེ་སྟོང་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། སྟོང་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། ལོག་གངས་3456 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། 'རང་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཆོན་མ་མེད།' ཅེས་གསལ།

3 རྩེ་བཅུ་ན། དཔེ་མ། ཡ། སྟོང་དཔོན་འབགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཉིས་པ། ལོག་གངས་1493 ལས་བྱང་པའི་
 ནང་ནས་ཆོག་ཆོག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། 'མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར།' ཞེས་གསལ། གཞུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

རྟེན་མཁའ་ལྷོག་པ་སོ་སོར་སྤྱེ་བས་གོ་བར་མད་དོ། ། བཤད་པ་གསུམ་སོ་དེ་ཡང་རྒྱད་ཀྱིས་ས་
 སུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་མན་སྟེར་གསལ་བར་བྱས་པར་བཤད་དོ། ། ཁ་
 རྩོམ་དང་གདན་བཞི་པས་འདིའི་སྐབས་སུ། “དང་སོར་སྟེར་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་པས། ‘ལུས་’
 ཅན་ཀྱིས་ཀྱི་འི་མ་བཟུ།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་རང་བཞིན་མེད་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་པས་ཀྱང་བདག་མེད་
 པའི་ལྷ་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པས་ན། ལྷ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དོན་སེམས་པ་ན་
 རང་བཞིན་མེད་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་མེད་པའི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་འཇཉ་ཡལ་བ་བཞིན་སྟོམ་
 པ་འདིའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། རྒྱད་དང་ཆད་ལྟན་ཀྱི་གཞུང་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །
 ལྷ་ཉི་པས། “འིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྒྱ་སྐྱ་བ་ལྷ་ལྷ་གོུ་ཉི་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐའི་དོན་འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱ་བ་ལྷ་ལྷ་བ་ལྷ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེར་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ལ་ཆིག་མི་འདྲ་ཡང་དོན་སྤར་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་བྲན་པར་བྱའོ། ། ལྷ་ཉི་པ་དང་སྟན་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མང་སོས། སྐབས་འདི་
 བཟན་བྱེད་དང་འིན་ཀྱིས་རྫོབ་བྱེད་དུ་བཤད་པས། སྐབས་དོན་སྟོན་དུ་གསལ་བཟབ་པའི་
 འོག་དུ་སྐབས་དེས་འིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་
 འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་བྱལ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཆེ། རྫོ་དེའི་སྤང་
 ལུལ་དུ་གཉིས་སྒྲུང་མི་སྟོག་ཀྱང་དེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་³ གཉིས་སྒྲུང་ལྷོག་པས་གཉིས་སྒྲུང་ཉི་
 བར་ཞི་བའི་དམིགས་པ་བྱུར་བ་ཡང་མི་དགོས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཉིས་

[illegible][illegible]

༣ དེས་ཕེས་ཀྱི་རྒྱ་སྡེ་དཔར། དབུས་དཔར།

དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་སྟེན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པས། “གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།” ཆོ་
 ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། དེ་ཆེ་རྣམས་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
 ཞི།”¹ ཞེས་སྟོན་འདུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག་ལོ། འོན་ཏེ་རྟོག་ཉིད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་
 སྟེན། དབྱེད་གཤིས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཐུ་ཏྲ་ཁ་བྱེ་བ་²ལས། སྒར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་སྟེན་པར་གསུངས་ལ། ཀ་མ་ལ་དཀྱི་
 ཏས། བཞེགས་བསྐྱར་བའི་མཆོག་ཏུ་བཤད་དོ། དེ་དག་གྲང་དགོས་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་
 མེད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྟོས་པ་རྣམས་གཞུགས་སྐྱའི་ང་
 རྒྱལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ང་རྒྱལ་གཞུང་བ་ཡང་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་བྱ་
 དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། བྱལ་ཐོབ་ཁྱི་བེ་བས། “རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམས་སྟོས་
 སྟོན་གྱི་ནི།” རྣམ་འབྱོར་པས་ནི་སྟོན་ལམ་རྗེས་སུ་བྱན་པར་བྱ།”³ ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་པ་ན་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྗེས་སུ་བྱན་པས་ལྟར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་མཆོ་སྟེས་
 ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ངེས་བྱ་པའི་གྱི་རྟོག་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་ལྟར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོན་དུ་ལྟ་བུ་གསུགས་དཔག་གི་ངེས་པ་བསྟེན་པའི་མཐུས་རྗེས་སུ་སྒྲུང་ཕྱོགས་སྟོས་
 པ་རྣམས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་

1 རྒྱུ་མཐུན། དབྱེད། རྒྱལ་ཐུས་ཞི་བ་སྟེ། སྟོན་འདུག་ཡེ་ཤེད་ལ། འོག་གསུངས་393ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་ཐུ་ཏྲ་ཁ་
 འདྲ་སྟེ། “གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།” ཅེས་གསལ།

2 བྱེ་བ་ མ་དཔེ།

3 རྒྱུ་མཐུན། རྒྱུང་འབྲེལ། 5 རྒྱུ་གར་གྱི་མཐུན་པོ་གཡ་རྒྱར་དང་། འོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བདག་སྟོང་པའི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། བདག་མེད་རྣམ་འབྱོར་
 པའི་སྐྱབ་ཐབས། འོག་གསུངས་393ལ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀྱང་ཐུ་ཏྲ་ཁ་འདྲ་སྟེ། “རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམས་སྟོས་
 སྟོན་གྱི་ནི།” ཅེས་གསལ།

པའི་སྤང་མེད་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་འཁོར་སྟོན་པའི་སྤང་
བར་ལངས་པ་ནི། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུ་རྒྱུ་ཐབས་
འབྱུང་སྟོང་ལས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་ནི། མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བ་དེ་དང་དེར་ཤར་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་མོས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་འདི་གས་ཆེད། དེས་ན་འདིར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་
མང་པས་ལུན་ཏེ་ཅང་ཐུང་བ་མིན་པའི་ངེས་པ་དྲག་པོ་རྟེན་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(འགལ་རྟེན་ཐེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་)ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པས་པའི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་བསྐྱེད་འཁོར་མ་བསྟོན་པས་པའི་བར་དུ་བར་སྟིད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟོན་མི་
སྟོན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟེ་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། “ཁ་ཅིག་དུ་རྟོ་ཡིག་
དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་ཡི་གེ་གསུམ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སམ་ཁ་ཅིག་དུ་རྟོ་དེ་ཅམ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཡང་ལུས་དང་ངག་དང་
སེམས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། རྟོ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཡི་གེ་
རྟོ་དང་། རྟོ་ལྷུང་རྟོ་གསུམ་དང་། རྟོ་དེ་ཅམ་ཞིག་བཞག་པའོ། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་དུ་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་འཐུག་
པར་བཤད་ལ། ལུ་ཨི་པའི་²རྟེན་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བསྐྱེད་འཁོར་ཀྱི་འོག་རྟེན་མ་
བསྐྱེད་པའི་³སྟོང་ལ་རྟོ་དེ་ཅམ་ཞིག་འཛོག་པར་བཤད་དོ། བསྐྱེད་འཁོར་སྟན་མོང་བ་ནི།
རི་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མ་དང་དེར་རྟོ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོ་ཆོགས་རྟོ་རྟེན་ལྟེ་བ་རྟོ་གིས་མཆོན་པ་
ལས་སྟོན་པའི་འོད་ཟེར་ནི། འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་རྟོ་རྟེན་རྟོ་བ་འབར་པའི་

1 རྟོ་བསྟན། རྟོ་དཔྱེག་ཆ་རྟོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མཁ་ངག་སྟེ་མ། རྟོ་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ཐོག་གངས་994ན་3 ལས་བྱུང་
བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁ་ཅིག་དུ་རྟོ་ཡིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སམ་ཁ་ཅིག་དུ་རྟོ་དེ་ཅམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས།

2 མི་ཨི་པའི་ དུས་དབང་།

3 མ་བསྐྱེད་པའི་ དུས་དབང་།

རང་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། གྲུང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འདྲའོ། སྒྲོས་པའི་འདྲ་ཟེར་ཉིད་རྗེ་རྗེས་
 གྲུང་ནས་རྩ་བ་སོགས་བྱེད་པར་ཨ་མུ་དང་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་གྲུང་
 སྒྲོ་ཆོགས་རྗེ་རྗེས་ཕྱི་མས་བཤད་པ་ནི། བརྟག་གཉིས་ལས། “ཉི་དེར་རྩྱི་བྱང་སྒྲོ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་
 དང་། རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་དང་། གྲུང་བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ། བར་མཆོམས་མེད་པར་དུམ་བུ་གཅིག་དུ་གྲུང་བ་དང་ཅེ་ལྟ་པར་ཨ་
 མུ་བཞེད་དོ། སྙེང་འོག་མིན་དང་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་སྒྲོམ་པར་ཨ་མུ་བཞེད་
 ལ། གྲུང་སྒྲུབ་པ་པོ་རྗེ་ཙོང་འདྲིད་པ་དང་རྩ་བའི་དབྱིབས་བྱ་བཞི་པར་ལ་བ་པས་³ གསུངས་
 སོ། སྙེང་དུ་གྲུང་དང་དེའི་འོག་རྩ་བའི་སྙེང་དུ་བྲ་རེ་དང་ཕྱིའི་སྙེང་དང་འོགས་སུ་མདའི་བྲ་
 བ་བྱའོ། རྗེ་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའི་རྣམ་པའི་མདའི་བྲ་བ་བྱ་བར་མཚུ་རྟེན་ཏམ་བཤད་པ་ནི་མདའི་ཕྱི་
 དབྱིབས་སུ་མཛོམ་ནོ། ཀུན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མའི་རྩ་བ་བསམ་པར་བྱའོ། བསྐྱང་འཁོར་བྱང་
 པར་བ་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྩ་པའི་ལྟེ་བ་ལ་རྩྱི་མཛད་དང་ཅིབས་བརྩ་ལ་ཁོ་པོ་བརྩ་⁴
 བཀོད་པའི་བསྐྱང་འཁོར་ནི། ཨ་མུས་པལ་མོ་ཆེའི་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད་དོ། ཅིབས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་
 བར་དུ་བསྐྱང་འཁོར་གྱི་གཙོ་པོ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྙེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། “ཅིབས་བརྩ་
 པའི་ལྟེ་བའི་དབྱུས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད།”⁵ ཅེས་དང་། “འཁོར་ལོའི་ལྟེ་
 པའི་བར་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་”⁶ ཞེས་དེར་འབྱུང་བཞི་སྟེད་པར་གསུངས་པས་ལྟེ་བ་ལ་
 བར་སྟོང་ཡོད་དོ། དེས་ན་ལྟེ་བའི་ནང་གི་ཡར་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་སྙེང་འོག་གི་ཅིབས་སུ་

༡ སྒྲོས་པའི་འདྲ་ཟེར་ དབྱུས་དཔེས།

༢ ལྟེ་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ། ༨ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་ལུ་དང་པོ། འོག་གུངས་༩༧༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉི་དེར་རྩྱི་བྱང་
 སྒྲོ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་དང་། གྲུང་བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ཉིད།” ཅེས་གསལ།

༣ དབྱུང་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བུ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སུ་བཞུན་འབྱུར་སོགས་དང་བཞུན་ནས་བཅོས།

༤ ཁོ་བརྩ་ སྒྲུབ་ལུས་དཔེར་མ། གཙོང་དཔེར།

༥ ལྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༨ ཁོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྙེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ། འོག་གུངས་༡༢༡༧༡ ལས་བྱུང་

༦ ལྟེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༨ ཁོ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྙེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ། འོག་གུངས་༡༢༠༩༡ ལས་བྱུང་
 བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བའི་དབྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་” ཞེས་གསལ།

བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་སྦྲེང་ལོག་གི་ཁོ་ལོ་གཉིས་བཞོན་ནས། གཞན་བརྒྱད་ཚྭ་གས་མཆེས་ས་
 གི་ཅི་བས་ལ་མ་རེག་པར་དགོན་པར་བྱའོ།། འཁོར་ལོ་མེར་པོ་གཡས་སྒྲོར་དུ་རུང་བད་ཀྱང་
 མི་སྡོད་པར་དྲག་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་འཁོར་ཞིང་མེ་འབར་པའི་འོད་འཕྲོ་བར་ཨ་མུ་བཞེད་ལ། རྒྱུ་
 བེ་བས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་འེག་ཅོ་ལྷུ་མཛད་དུ་བཞེད་དེ་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་མ་བཤད་ལ་
 མིར་སྒྲོག་གི་གཙོ་ལོ་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ལ་མཛད་ཅིར་འཁོར་ལོ་ཡང་གཡོན་
 དུ་སྒྲོར། ཉ་མེས་མཆྐ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་འདོན་ཞིང་ཉལ་བའི་དུས་སུ་བསྒྲོམས་ནས་ལན་
 བདུན་བརྒྱ་བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་སོ།། བགེགས་ཀྱི་གཞོན་པ་རྒྱུད་ན་ཐུན་
 མོང་བ་བྱ་ཞིང་། ཆེན་ཁོ་བརྒྱ་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམས་ནས་བགེགས་དགུག་པ་དང་
 ལུང་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བྱའོ།། བགེགས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་སྒྲོང་ཉིད་དང་བསྐྱར་འཁོར་
 ལ་ནན་ཉན་ཆེ་བར་བྱ་ལ། བསྐྱར་བྱ་བསྐྱར་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་འཛུགས་ན་གིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཅི་བས་ཀྱི་ལྷེ་བའི་ནང་དུ་འཛུགས་པའི་རིགས་པ་སྒྲོར་བ་ནི་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་(རྣམ་འབྱོར་དཔོན་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་)ལ་གསུམ། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་
 བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་སྣ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། དང་པོ་(རྟེན་
 གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཅི་བས་བརྒྱ་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་
 ལས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་འཁོར་ཀྱི་ལོག་དུ་སྒྲོང་ཉིད་དུ་
 སྐྱངས་ནས་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་གཅིག་དུ་འདྲེས་པ་
 ལས་རྫོང་རྫོང་ས་བསྐྱེད་པའི་སྦྲེང་དུ་རྒྱུ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ།། མདོར་
 བྱས་ལས། “ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། རྒྱུ་གཉིས་ས་ཐོན་ཡི་ལས་བྱུང་།།
 རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི། ཆོས་

² རྒྱུ་ལས་ དབུས་དཔལ་

³ རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ རི་མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷུ་ལ། མདོར་བྱས། ཡོག་གངས་མཐའ་ ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་
 གནས་པར། རྒྱུ་གཉིས་ས་ཐོན་ཡི་ལས་བྱུང་།། རྫོང་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

ཕ་མེད་ལུས་ནས་སྐྱེད་དོ། ཁྱིའི་པ་དང་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་¹ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱི་
ལྷུ་བ་ཐབས་སུ་བསྐྱུང་བའོར་ཐུན་མོང་པའི་ནང་དུ་ཚོས་འབྱུང་དང་དེར་འབྱུང་བཞི་ས་ཚུ་མེ་
ལྷུང་གི་རིམ་པས་བསྐྱེད་དེ། རང་གི་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་
སྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་བརྒྱ་དང་ལྷ་ཚོགས་དོ་རྩེ་མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱིའི་པའི་དངོས་སྟོབ་
མི་ཐུབ་ལྷ་བས་ཡན་ལག་དུག་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། བཟང་པོ་ཡོངས་བསྐྱུང་²ལས་
ཚོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྩི་ལས་³བརྒྱ་དང་ཨུལ་ས་སྐྱ་ཚོགས་དོ་རྩེ་མི་སྐྱེད་དུ་འབྱུང་བཞི་དང་
དེའི་སྐྱེད་དུ་རྩི་ལས་⁴འཁོར་པོ་སྟོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། འདི་དང་འབྲལ་སྟོར་གིས་
ཀྱང་འབྱུང་བཞི་རྣམས་འདྲེས་པ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོམ་པར་བཤད་པས། འབྱུང་བ་ཞུ་
བ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་རྣམས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ལ། དེའི་འང་སྟོགས་
རེ་ལ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་པ་མ་ཡིན་ནོ། བསྐྱུང་བའོར་གྱི་ནང་དུ་ཚོས་འབྱུང་དང་བརྒྱ་དང་
ལྷ་ཚོགས་དོ་རྩེ་མི་སྐྱེད་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་མིན་པ་འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་⁵མི་སྟོམ་
པ་ནི། གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་དང་དཔལ་འཛིན་གྱི་ལུགས་སོ། ཚོས་འབྱུང་
སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་མིང་གཞན་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་ཞེས་བ་ཞུ་བ་ལས་སྐྱེད་པ་དང་། ལ་བ་བ་⁶ལ་སོགས་པས་ཨེ་ལས་སྐྱེད་པ་དང་། འབྲལ་
སྟོར་ལ་སོགས་པས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཚོས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དཔྱོད་
བསྐྱེད་⁷མྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་གང་རུང་གིས་ཚོག་པོ། དེ་ཡང་ཁ་དོག་དགར་པོ་དེའི་བས་

༡ བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། དབྲུས་དཔར་།

३ མིང་མཐུང་། ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གཙུང་དཔར་། དཔྱུལ་དཔར་།

३. **सुविधा** दत्तुमर्हति।

༤ ལྷ་ལས་ སྤྱི་དཔར་ གཙང་དཔར་ དཔུས་དཔར་

༥ རིམ་ཅེགས་ ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

རིམ་ཅེས། དབུས་དཔར།

[illegible]

༢༩ དཀོན་མཆོད་ ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། སྡེ་དཔར། གཙང་དཔར།

དཀྱིལ་པ་ལྟེན་ དབུས་དཔར།

མངོན་བྱང་ལྡན་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལྷ་བ་ལྷུས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནས་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(མངོན་བྱང་ལྡན་སྐྱེད་ཚུལ་)ནི། མངོན་བྱང་ལྡན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་
 རྒྱ་བ་དང་ས་པོན་དང་ཕྱག་མཚན་དང་སྐྱོ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ལྷ་ལ་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྲས་བཞེད་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལས་གཞན་པལ་མོ་ཆེས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་
 གསུམ་པ་ལས། “རྒྱ་བ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྷན།། དེ་བཞིན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉིད།། རང་
 ལྟའི་ས་པོན་ཕྱག་མཚན་ནི།། སོ་སོར་རྟོག་པར་བརྗོད་པར་བྱ།། ‘ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་བྱ་
 བྱ་ནས་ཏན།། གཟུགས་བརྟན་རྫོགས་པ་དག་པ་ལོ།།’ མཁས་པས་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་
 པ་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ལ་བཞེད་
 དེ། འོན་ཀྱང་གསལ་བྱེད་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དབུས་སུ་ནི།། བྱང་ཚུབ་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཅན།།”² ཞེས་རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་ཆོག་
 གི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བ་གཉིས་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ལྷ་
 ལི་བརྟུ་བྱག་དང་ཀླ་ལི་སོ་བཞི་ལས་མ་བཤད་དོ། ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 གྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། “དབྱངས་ཡིག་མཚན་དང་ཡང་
 དག་ལྷན།། ཀ་སོགས་དཔེ་བྱད་འོད་ཟེར་ཅན།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་ཉིས་འགྱུར་བྱ་དགོས་
 རའང་ཏ་ཅང་མི་གསལ་བས་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤུག་པས་གཞན་དག་ཉིས་འགྱུར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱགས་བཀོད་དེ་རང་ཕྱགས་གྱིས་ཉིས་འགྱུར་དུ་མཛད་དོ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་བྱང་
 ཉིས་འགྱུར་དུ་བཤད་དོ། མ་རྒྱུད་ལ་ལ་བ་བ་⁴དང་། ལྷ་ཨི་པའི་⁵སྐབ་ཐབས་སོགས་ལས་

1 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ག་སྤུར། བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། འོག་གྲངས་༤༥ནང་ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལ་
 དང་བྱག་པ་གཉིས་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་ནས་ཏན་ཉིད།། གཟུགས་བརྟན་རྫོགས་པར་དག་པ་ལོ།།’ ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ག་སྤུར། བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། འོག་གྲངས་༤༦ནང་

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། དེ་སྐོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྟུ་ག། འོག་གྲངས་༥༠ནང་

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུགས་སུ་བརྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བརྟན་ནས་བཅོས།

5 མ་རྒྱུད་ལི་ དབུས་དཔལ།

ཉིས་འགྲུར་དུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱུ་མེད་པས་ཤི་རྩོར་ཡབ་ལུས་གྱི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྲུར་
 མེད་པའི་དབྱངས་གསལ་ལས་སྐྱེད་པར་བཤད་ལ། རྩོར་པའི་བདག་མེད་མ་དང་མི་ཐུབ་
 རྒྱ་བའི་ཤི་རྩོར་གྱི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྲུར་གྱི་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་མི་གསལ་ལོ། ཉིས་
 འགྲུར་སྒྲོམ་ན་ལྷ་ཨི་བས་¹བཤད་པ་ལྟར་རེ་རེ་ཡང་གཡས་སྒྲོར་དང་གཡོན་སྒྲོར་དུ་དགོད་
 ལ། དཔལ་འབྱས་རྩོམ་དབྱངས་དཀར་པོ་ནང་དང་གསལ་གྱི་དམར་པོ་མི་དུ་དགོད་
 ཅིང་། སྐྱུ་ཞབས་ཀྱིས་དབྱངས་འོག་དང་གསལ་གྱི་སྐྱེད་དུ་དགོད་པར་བཞེད་དེ། སྐྱུ་དུ་
 དབྱངས་གསལ་བཀོད་ནས་དེ་ནས་སྐྱེད་པའི་ལུགས་སོ། དཔལ་འཛིན་གྱིས་དབྱངས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བའི་སྐྱེད་དུ་གསལ་གྱི་དགོད་དེ་གང་ཡང་རུང་ངོ་། གསལ་གྱི་ལས་རྒྱ་བ་
 སྐྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་དང་དཔལ་འཛིན་དང་ལྷ་ཨི་བས་²བཤད་ལ། ཉི་མ་སྐྱེད་
 པར་ཤི་རྩོར་ཡབ་ལུས་གྱི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ལས་ཆེ་བ་དང་ལ་བ་བས་³བདེ་མཆོག་བརྟུ་གསུམ་
 མའི་སྐྱུ་བ་ཐབས་སུ་མཛད་ངོ་། རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ནི། དམར་པོ་སྒྲོམ་པར་⁴དཔལ་འཛིན་དང་
 ཨ་ལུས་བཤད་ལ། མི་མས་རྒྱ་བ་ཉ་གང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁ་
 སྒྲོར་ལས་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་བས་སུ། “བྱ་གསུམ་རྒྱ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ཨ་ཡིས་མཆོན་པའི་རྒྱ་བ་ཀུན་ཏུ་ལྷ་བྱ་ཆོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱའི་མིང་
 བྱིས་བཏགས་པར་བཤད་ངོ་། དབྱངས་ཉིས་འགྲུར་གྱི་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ལྷ་ཨི་བརྟུ་བྱ་གསུམ་

1 ལྷ་ཨི་བས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྩོམ་དབང་།

ལྷ་ཨི་བའི་ གཙང་དབང་།

པོ་ཨའི་བས་ དབྱས་དབང་།

2 ལྷ་ཨི་བས་ ལྷ་འབྱུང་དབང་ལ། རྩོམ་དབང་།

ལྷ་ཨི་བའི་ གཙང་དབང་།

པོ་ཨའི་བས་ དབྱས་དབང་།

3 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱིས་སུ་བསྐྱེད་འགྲུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

4 སྒྲོམ་པར་ རྩོམ་དབང་།

5 རྩོམ་གསལ་རྒྱུ་དབྱུང་། ག་སྤྱུ་ལ། བཏགས་པ་གསུམ་པའི་རང་གྱི་དུང་གསུམ་ལ། རོག་གྲངས་༤༦ན་2 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞེ། “བྱ་
 གསུམ་རྒྱ་ཆེན་རང་བཞིན་ཅན།” ཞེས་གསལ།

གིས་ནང་དུ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀླས་ཀྱི་ཁྱ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་མཆོན་ལ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་སུ་
 བྱེ་བས་སོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དབྱངས་ཡིག་ཀླས་ཀྱང་ཉིས་འབྱུར་དུ་བྱས་
 པར་མན་སྟེར་བཤད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། “ཨ་ཡིག་མཐེབ་ཆེན་ཅ་བར་འབྱུར། ལྷ་
 ཡིག་བྱིན་པ་དག་ལ་ཉིད། ཨི་ཡིག་ཀྱང་ནི་བརྒྱ་བྱང་ལ། ལྷི་ཡིག་གསང་བའི་ཕྱོགས་སུ་
 འོ། ལྷ་ཡིག་སྟེ་བའི་ཅ་བར་ཏེ། ལྷ་ཡིག་ལྟོ་བ་མཆོག་ལ་འོ། རི་ཡིག་ནུ་མའི་དབུས་སུ་
 སྟེ། རྩི་ཡིག་དེ་བཞིན་ལག་པ་ལ་འོ། ལི་ཡིག་མགྱིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། ལྷི་ཡིག་ཀྱང་
 ནི་མཆུ་ལ་གནས། ཨེ་ཡིག་འགམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། ཨི་ཡིག་ཀྱང་ནི་མིག་ལ་འོ། ཨོ་
 ཡིག་ན་བའི་ཅ་བར་ཏེ། ཨོ་ཡིག་མགོ་བོར་ཡང་དག་གནས། ཨི་ཨེ་སྟེ་གཙུག་དུ་ལུས་
 ལ། མཁས་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་འདི་ལྟར་གནས། ཉག་
 པོ་བརྒྱུག་པས་དེ་ལྟར་རོ། བྱད་མེད་ལ་འདི་རྩི་མེས་སུ། སྟེས་པ་ཀླས་ལ་འདྲུང་དུས་
 ཀྱན་ཏུ་འོ།”² ཞེས་བྱངས་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
 སོ། སྟོན་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས། “གཡོན་པ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མཐེ་བོར་ནས་
 སྟེ་བོར་³ ལུས་ཀྱི་གཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟེ་
 བོ་ནས་མཐེ་བོར་དུ་ལུས་ཀྱི་གཡས་ལ་བརྟེན་ནས་འབབ་པར་བྱེད་དེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 པས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། བརྟག་གཉིས་ལས། “ཁྱ་བའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ལྡན་འབྱུར། དེ་ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་
 བཤད།”⁵ ཅེས་པ་བྱངས་ཏེ། ལྷ་ལའི་མཆོན་དོན་བཅུ་དྲུག་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་

༡ ལྷེ་བ་ རྟེ་དབུས་དབུས་དབུས་

༢ རྟེ་བཅུ་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་རྟེན་དཔོན་འཛིག་སེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་ལ། སོག་གངས་༡༡ རྟན

༣ རྟེ་བོར་ ལྷ་འབྱུང་དབུས་ལ། རྟེ་དབུས་

༤ རྟེ་བཅུ་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་དག་རྟེན་རྟེན་ལྟེ་སྟེ་མ་བཅུ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། ལེའུ་སོ་གཉིས་ལ། སོག་གངས་༤༡ རྟན

༥ རྟེ་བཅུ་ཀྱི་རྒྱུད་འབྱུང་། ང་བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་སྟེ་པའི་ལེའུ་བརྒྱུད་ལ། སོག་གངས་༡༠བཟ ལས་བྱང་བཅུ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱ་བའི་རྣམ་
 པ་བཅོམ་ལྡན་ཏེ། དེ་ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་བརྟེན།” ཅེས་གསལ།

བསཏ། ལྷ་ལི་བརྩ་བྱག་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།¹ མན་སྟེར་ཁྱ་བ་མིན་པ་
 དང་བདེ་བ་མིན་པ་ལས་སྟོག་པའི་ཆ་བརྩ་བྱག་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་
 པ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་དགོས་སོ། དེ་ནས་
 ཀ་ནས་ཀླའི་བར་གསལ་བྱེད་སོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཁ་མཆོད་ལ་ར་ལ་མ་བྱག་ལྷག་པར་བྱས་པས་
 བཞི་བརྩ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིས་འབྱུར་དུ་བྱ་སྟེ། གསལ་བྱེད་སོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་སྟོན་ལུགས་
 མི་འདྲ་བ་མང་སོ་ཡོད་དོ། གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གྲ་ལི་ལ་
 ཁམས་ལྷར་བསྐྱས་ཏེ་དེ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བྱེ་ན་ཉི་ཤུ་སྟེ་ས་ནས་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱི་བར་
 བཞི་ལ་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་བཞི་རྒྱུ་ས་སོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་
 བཞི་ཡོད་ཅིང་། དགའ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་དགའ་བ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་
 ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྩལ་དང་ལྷན་པར་བཞི་བརྩའོ། དེ་ལ་སྟོང་བ་དང་བདེ་བའི་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་ཅུར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ། གྲ་ལིས་མཆོན་པའི་
 དོན་རྩལ་ཡིན་ལ་དེའི་ཁམས་ལྷ་དང་རྩལ་གྱི་ཆ་རྒྱུས་སོ་སོར་བཅིས་པའི་ལུགས་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཕྱིར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་དབྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།² ཡང་ན་མན་སྟེ་
 ལས། “ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་འདི་རྒྱུས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་ཏུ་³བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དག་ཐ་མི་དད་པར་ཉེ་བར་བརྟགས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་པར་གཞག་པར་བྱ་
 སྟེ། དཔེར་ན། ཨ་ཡིག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་”⁴ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།
 ཡི་གེ་རྒྱུས་ཁམས་ལྷར་སྐྱད་ལུགས་ནི། ཀ་ང་ཉ་ཏ་ན་མ་ཏ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུས་ནམ་མཁའི་གསལ་

1 རྒྱ་ལྡན། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

2 རྒྱ་ལྡན། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

3 གཞན་ཅིག་ཏུ། གཙང་དབང་།

4 སྟེ་བརྟགས་རྒྱུ་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མ་བརྩ་གཉིས་པ། ཤོག་གཏངས་༡༡༤ནཱ། ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདགས་ཞེས་གསལ།

བྱེད་དོ། ། མ་རྩོམ་རྩོམ་པ་ལ་ལ་ལ་¹ རྣམས་རྒྱུད་གི་ལོ། ། ག་རྩོམ་རྩོམ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ་² རྣམས་མེད་
 ལོ། ། ཁ་ཆ་མ་ཐ་³ པ་མ་མ་རྣམས་རྒྱུད་ལོ། ། ཅ་ཅ་ཅ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ་རྣམས་སའི་གསལ་བྱེད་གི་
 ཡི་གེལོ། ། དེ་ནས་དབྱུངས་གསལ་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པར་དཔལ་
 འཛིན་དང་སྟོན་ཞབས་གིས་བཤད་པ། མན་སྟེ་སོགས་མང་པོས་དེ་མ་བཤད་དོ། ། དེ་ནས་
 ཆ་བ་གཉིས་སམ་ཉི་ཆའི་བར་དུ་སྐབས་གི་ས་ཐོན་གང་ཡིན་ལས་ཕྱག་མཆན་དུ་རྒྱུར་པ་
 ལ་ས་ཐོན་གིས་མཆན་པ་བསྟོན་མོ། ། ཕྱག་མཆན་སྐྱེད་པ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཕྱག་
 མཆན་གཉིས་སྐྱེད་པར་མི་ཐུབ་ཆ་བ་དང་ཤུཌི་པས་⁴ གྱི་རྩོམ་ཡབ་ཡུམ་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་
 གསུངས་པ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་སོགས་ལས་ཕྱག་མཆན་གཅིག་ལས་མ་བཤད་པ་ཡང་
 ཡོད་དོ། ། དེ་ནས་ཕྱག་མཆན་གི་ས་ཐོན་ལས་འོད་ཟེར་སྟོས་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གི་དོན་
 བྱས་ནས་སྤར་འདུས་⁵ ཉེ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བལྟ་སྟེ། འོད་ཟེར་གི་སྟོ་བསྐྱུ་མི་བྱེད་པར་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཅམ་བཤད་པ་ཡང་མང་དོ། ། དེ་ལས་ཡབ་ཡུམ་གི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
 པར་བལྟ་ལོ། ། དེ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤར་འཛིན་ཚུལ་ནི། དབྱུངས་གསལ་གི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱ་
 མཐུན་གི་འབྲས་བུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་མཆན་སོ་གཉིས་དང་མཉམ་པ་
 ཉིད་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཕྱག་མཆན་ས་ཐོན་གིས་མཆན་པ་སོར་རྟོག་དང་སྟོ་བསྐྱུ་
 བྱས་ཉེ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱ་རྩོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་མན་
 སྟེ་ལས་བཤད་པ། གཉིས་པ་ཉི་མར་འདོད་ནའང་འདྲ་སྟེ། ཕྱགས་འདི་བཤད་པ་མང་དོ། །
 དཔལ་འཛིན་གིས་ཆ་བ་གཉིས་མེ་ལོང་དང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པ་མཉམ་ཉིད་དང་ས་
 ཐོན་སོར་རྟོག་དང་ཕྱག་མཆན་བྱ་སྐྱབ་དང་སྐྱ་རྩོགས་པ་སྤར་ལྟར་བཤད་དོ། ། ཆ་བ་གཉིས་

1 ལ་ལ་ལ་ རྒྱ་འབྲས་དབར་མ།
 2 མ་མ་ རྩོད་པར། དབྱུངས་དབར་མ།
 3 ཤུཌི་པས་ རྩོད་པར།
 4 ཤུཌི་པས་ དབྱུངས་དབར་མ།
 5 རྩོད་པར། རྒྱ་འབྲས་དབར་མ།

གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་མཉམ་ཉིད་ཏུ་སྒྲན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་དོ། ལུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱལ་མེད་
ན་མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་ལྷ་པ་འབྲས་བྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་། ཡོད་ན་
ལྷ་གས་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་དང་བར་སྲིད་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་
ས་པོན་རྩོགས་པ་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མི་བྱེད་དེ་མན་སྟེའི་ལྷགས་སོ།

གཉིས་པ་(ལུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱལ་ནས་སྟེང་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྷ་བྱའི་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་(ལུ་ནས་སྐྱུས་
བསྐྱལ་དེ་འབྲས་བྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་སྟེང་ན། སྤྱིར་ལུ་བ་སྐྱུས་སྐྱལ་སྐབས་འདིར་བྱེད་
པར་གཞན་མང་པོ་ལས་གསུངས་ཀྱང་མདོར་བྱས་ལས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་
གསུངས་ལ། ལུ་བ་ཡང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷགས་ནས་ལུ་བ་མིན་ལ། ལུ་ལྷགས་ཀྱང་འོད་
གསལ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་དང་པོ་སྤྱིར་བའི་སྐབས་འདིར་ལུ་བ་ནི། ལྱར་ལས།
“ཁྱི་བ་རབ་ཏུ་ལྷགས་པ་ནི། ལྱང་སྟེ་ལུ་བ་རྩེས་བྲན་པ། མཆོམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱལ་”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྱར་བར་སྲིད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷགས་པས་ལུ་བར་བཞེད་
པ་ལྱར་ན། རྟོ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཏུ་འབྲུ་གསུམ་བཅུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་དང་
དཔལ་འཛིན་དང་མི་སྐབ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྱར་ས་པོན་དང་རྒྱ་
ད་སོགས་འཇུག་པའང་ཡོད་དོ། ལྷ་མི་པའི་³དགོངས་པས་རྒྱ་ད་ཅེས་སྤྱི་མངོན་བྱང་གི་
སྐབས་སུ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། འཇུག་ལྷགས་ལ་དཔལ་འབྲས་རྩེ་རྩེས་དང་པོ་ནས་ལྷམ་
ཀྱི་བརྒྱནས་འཇུག་པར་བཞེད་ལ། སྒྲན་ཞབས་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ཏུ་ལྷགས་པ་རྩེ་རྩེའི་ལམ་
ནས་བརྒྱུད་དེ་ལྷམ་ཀྱི་བརྒྱར་འཇུག་པར་བཞེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་གཙུག་ནས་འཇུག་
པ་ཡང་བཤད་པས་སྟོ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་སོ། དེ་ལྷགས་པ་ན་དེས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡབ་ལྷམ་

1 ལྷ་གས་ སྐྱུ་འབྲུམ་དབར་ལ། གཅོད་དབར། དབྱས་དབར།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ང་མཁའ་འགྲོམ་རྩེ་རྩེ་གྱུར། ལེའུ་བཅུ་བཞི་བ། སོག་གངས་3 ནུམ་ ལས་བྱང་བཅུད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱི་བ་མཉམ་པར་
ལྷགས་པ་ནི། ལུ་བར་རྩེས་སུ་བྲན་པར་བྱ། མཆོམས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བསྐྱལ་བར་བྱ།” ཅེས་གསལ།

3 མོ་སྟེ་པའི་ དབྱས་དབར།

གཉིས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱེན་ས་ཐིག་ལའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་སྦྱར་
 ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོའི་སྦྱས་བསྐྱེད་ནས་ཐིག་ལའི་ལས་ས་ཐོན་དང་ཕྱག་མཆོན་ལས་ལྷར་
 རྫོགས་པ་མང་སྟེ་ཆོ་ག་གསུམ་སྦྱིད་ཀྱི་ལུགས་སོ། མན་སྟེ་ལས། “ནམ་པ་ལྷ་མངོན་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་ལན་གཉིས་ནི་རྒྱ་ལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 རྫོགས་པའི་དོན་དུ་ལོ།”² ཞེས་སྐབས་འདིར་ཡང་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་སྦྱིད་པ་ཞིག་གྱང་³
 བཤད་དོ། འཁོར་སྦྱིད་པའི་སྐབས་ལ་མི་སྐབ་རྩ་བས་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་ཁྱགས་ནས་ལྷ་མོ་བརྒྱན་འབྲིན་པར་བཤད་དེ། བྱར་ལས། “ནམ་པ་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱོ། དང་པོར་སྦྱིས་བུ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 པའི་རྩེ་སུ་འབྲངས་པའོ། འབྲུལ་སྟོང་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 མངལ་ནས་འབྲིན་པས། གྱི་དོར་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་
 སོགས་ནས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མངལ་ནས་འཁོར་སྦྱིད་པའི་ཆུལ་གིན་
 དུ་མང་ངོ་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྦྱ་མདོག་གྱང་། གྱི་དོར་ལ་མི་སྐབ་རྩ་བས་སྦྲ་མ་
 དཀར་པོ་དང་ཕྱི་མ་སྟོན་པོར་བཤད་ལ། འབྲུལ་སྟོང་ལས་གཉིས་ཀ་ཁ་དོག་མཆུངས་པར་
 བཤད་ཅིང་། འཇམ་དོར་ལ་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་མཆོན་མི་འདྲ་ཞིང་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་འདྲ་
 པར་བཤད་པ་སོགས་སྟེ་ཆོགས་པ་ཞིག་⁵ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་བརྒྱུད་ངོ་།⁶ གནས་
 སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཆོ་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྦྱ་ཁོ་ནས་གནས་ལ་ཡོད་

² བཞུས་ནས་ དབུས་དཔལ་

³ རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུལ་ ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་ས། སྟེ་མ་བརྒྱ་གཉིས་བ། སོག་གྲངས་ ༡༡༨༥

⁴ ཅིག་གྱང་ གཅོད་དཔལ་ དབུས་དཔལ་

⁵ རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུལ་ ༨ མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྱར། ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་བཞི་བ། སོག་གྲངས་ ༣༤༦ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ནམ་པ་ལྷ་ནི་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ། དང་པོ་སྦྱིས་བུ་བསམ་དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ།” ཞེས་གསལ།

⁶ རྒྱ་འབྲས་དོ་རྩེ་ དབུས་དཔལ་

⁷ ཆོགས་པ་ཅིག་ གཅོད་དཔལ་ དབུས་དཔལ་

⁸ མིང་བརྒྱུད་ངོ་། དབུས་དཔལ་

བ་ནམས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ།¹ བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་ལུ་ཨི་བས་²གསུངས་ཀྱང་། དེའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་མཁས་བྱུང་ཏུ་མས་བཤད་པས་འདིར་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ། སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ཡང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་བྱེད་པ། མདོར་བྱས་དང་ལུ་ཨི་བས་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སྟོན་དུ་སྐྱོམ་པ་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་དོ། དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་ནི་འཆི་བ་དང་འབྲས་ལྷོ། བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་གཞི་ཕྱང་ལོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་བ་³ན་དེའི་སྐྱེད་པ་ནམས་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བས་ཕྱང་ལོ་རྟིང་པ་འདོར་བ་དང་འབྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་⁴བར་སྲིད་གྱི་ཡི་གེ་མ་ཞུགས་ཚུན་ཆད་ཐམས་ཅད་གྱི་ལམ་ནམས་སྦྱོར་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འཆི་བ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་མོས་པས་སྦྱོང་བའི་ས་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ངོ་སོ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྗེས་སུ་འདས་པའི་སྲིད་པ་འགོག་པ་ལས་བར་དོའི་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་མཐའ་ཉི་བའི་སྐད་ཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པ་ལས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་ངོ་སོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ།”⁵ ཞེས་སོ། ས་དང་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཐའ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་ལོ་ལ་བྱ་སྟེ། འོག་ནས་ས་བཅུ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འབྲས་བར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། “དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་དུ་རེག །”⁶ཅེས་

༡ དོན་ནོ། གཙང་དབང་།

༢ ལུ་ཨི་བས་ རྟེན་དབང་།

ཨི་ཨི་བས་ དུས་དབང་།

༣ ཐམས་ཅས་ དུས་དབང་།

༤ བཟུངས་ཏེ་ སྦྱ་འབྲས་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༥ རྟེན་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྐོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་པ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༡༧༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་རྒྱུང་མི་འབྲས་སྟེ། ‘ཉི་བའི་ཅེས་གསལ།

༦ རྟེན་བཞུན། མེས་ཅེས། མི་རྗེ་འབྲུན་བྱམས་པ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པ། འོག་གངས་༡༤༧༤

ནས་བར་སྤྱོད་ཞུགས་ནས་སྤྱོད་ཆོག་ཆུང་མངལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་དོ། དེ་ལ་རྒྱ་
 དཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་བཅུ་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ཡི་གེ་གསུམ་ནི། རྒྱ་པ་ལོན་ཏེ།
 བར་སྤྱོད་མཆོན་པ་ལ་འབྲོ། རྟོ་ཡིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་པ་ནི། བར་དོའི་
 ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་དང་པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བའི་ཆགས་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལུགས་
 གཉིས་མན་སྟེར་བཀོད་ལ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་དུ་ཡང་རྒྱ་
 གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་དོ། བར་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འཇུག་ཆུང་ལ་ནི། མན་སྟེ་ལས། “དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་སྟོན་ནས་དེ་ཐའི་སེམས་ཅན་
 འཇུག་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་ནས་དང་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འོ་ཞེས་བཅོམ་
 སྟོན་འདས་ཀྱིས་“རྒྱ་དེ་རྣམས་སྤྱོད་ཆོག་པར་མཛད་དོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསེར་
 ཀྱི་སྟོན་ནི། རྒྱ་གཞུག་སྟེ་རྣམ་གཞན་རིམ་པ་ལས་རྣམ་སྤྱང་གི་སྟོན་ནས་བར་སྤྱོད་འཇུག་པར་
 བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནི། མཛོན་པ་ནས་མངལ་སྟོན་ནས་
 འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་སྟོན་གསུམ་མོ། དེ་དག་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་
 མཆུང་སྤྱང་ཆེ་འཛིན་པར་འདོད་ནས་ཁ་དང་སྤྱོད་ནས་འཛིན་པ་སོགས་ཁྱེད་འདོད་ནས་རྣམ་
 སྤྱང་གི་སྟོན་ནས་འཇུག་པ་དང་དེ་ཡང་སྤྱེས་པ་ལ་ཆགས་ནས་ཁྱེད་ན་པའི་དང་བྱད་མེད་ལ་
 ཆགས་ནས་ཁྱེད་ན་པའི་སྟོན་དེ་དག་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི། མའི་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་
 ལུགས་གཉིས་དང་མཐར་སྐྱེ་གནས་ནས་འཇུག་པ་འདྲ་བར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ། །
 རྒྱ་དོར་མེད་དང་ལུག་ཆེན་²ཐིག་ལེ་ལས་པའི་ཁ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་སྟོན་འབྱུང་
 གི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་སྟེར་བཀའ་ལོ། བར་སྤྱོད་འཇུག་ལུགས་སྤྱོད་ཆོག་ཤིག་ཡོད་པས་

¹ རྟེན་གཞི། རྒྱ་འབྲེལ་ཆ་རྒྱུ་དཔྱད་འཛིག་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་ལ། སྟེ་མ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། ཤོག་གངས་༡༤ རན་3 ལས་བྱུང་
 པའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱ་དེ” ཅེས་གསལ།

² ལུག་ཆེན་ དཔུས་དཔར།

དང་འབྲེལ་མཐོན་གྱི་དབང་པ་གཉིས་རྒྱུད་ནི་རྩེ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ནི། རྒྱ་འབྲེལ་
 ལུ་འགྲོ་ལུགས་དེ་དང་ཚུང་མི་འབྲས་མེ་གོ་སྟོལ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་བྱ། “ཆེ་བ་བརྩེ་
 རྣམས་ས་བརྩེ་སྟེ།” སེམས་ཅན་ས་བརྩེ་དབང་རྒྱུག་གོ།^༡ “ཞེས་ཁ་སྦྱོར་ལས་གསུངས་
 བ་འདི་མན་སྟེར་བྱངས་ཏེ་^༢དེའི་དགོངས་པ་ནི། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ་^༣ཕྱིར་མ་
 བཅས་པའི་བར་ས་བརྩེ་དང་སྦྱར་བས་དེའི་བར་རྣམས་མཐོང་སྟོམ་དང་བཅས་ནས་^༤མི་སྟོབ་
 ལས་དུ་གཞག་དགོས་ལ་མངལ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གོང་ཡན་ཆད་སྦྱོར་ལས་དུ་འདོག་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཆོགས་ཞིང་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་ཆོགས་ལས་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནས་སྦྱོར་
 ལས་དུ་གཞག་དགོས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། ། དཔལ་འབྲས་ནི་རྩེ་མཉུན་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་
 གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་མཛད་པས། དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྟོམ་
 ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་(དོན་གྱི་གནད་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་གཞི་དང་སྦྱོར་བྱེད་འོ་འཕྲོད་
 དགོས་ལ། འོ་འཕྲོད་ལུགས་ཀྱང་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་རི་འབྲེལ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པ་ཡིན་
 པས་འདིར་ཡང་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བརྟུན་དགོས་སོ། ། དེ་ལ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་པོ་ནི་ལས་སྟོམ་
 པའི་ལུགས་པའོ། དེས་ལུས་ཅི་འབྲེལ་བཞིག་གི་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ནི་རྩེ་འཛིན་པ་
 གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱ་སྦྱེ་བ་འཛིན་ཏོ། ། གནས་གང་དུ་སྦྱེ་བ་འཛིན་པ་ནི། རྟོར་རུ་ནས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ཀྱི་བར་ཏེ་དངོས་སུ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་དབྱས་
 མའི་སྟེང་དེར་དོ། ། ལས་ཅི་འབྲེལ་བཞིག་བསགས་པས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། ཞིང་ཁྱད་པར་
 ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཐུག་དང་མཆོད་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོམ་པ་བརྩུང་བ་སོགས་

༡ རྩེ་འགྲུལ་རྒྱུད་འབྲེལ་ག་ལྷི་ཤུཌ། བཏག་པ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་ལ། རོག་གྲངས་༡༡༠༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྟེ་མཉུན་སྦྱེ། “ཆེ་བ་བརྩེ་ཡང་ས་རྣམས་ཏེ།” ཞེས་གསལ།

༢ དྲུངས་ཏེ་ གཙང་དབང་།

༣ བརྩུངས་ཏེ་ སྦྱ་འབྲས་དབང་མ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

༤ བཅས་ནས་ གཙང་དབང་།

ལྟར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་གཞིགས་ནས་རི་ལྟར་དུ་འབྲུག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ།། དེ་
ནས་ཁྱེད་པ་ལ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལ་ནས་བཞེངས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐྱུ་ལས་
ཡིན་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ཁྱེད་པ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལ་འདིའི་རྒྱ་མཚོན་ཀླུ་མས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་
སངས་རྒྱུ་ཤི་ས་ན་གཞུགས་སྐྱེ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཅམ་ལས་གདུལ་བུའི་དོན་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་ཀླུ་མས་བྱང་མི་འཐད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཤི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱུ་ལ་པ་ལ་གཞུགས་
སྐྱེ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་དེའི་རྒྱ་མཐུང་ཤི་ཆ་ཀླུ་མས་ལ་གཙོ་པོར་བྱ་
དགོས་པ་ཀླུ་མས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་འདྲ་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུ་ལ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བ་ནི་དེ་མན་
ཆད་ཤིས་སྟོན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྟ་ཀླུ་མས་རྩོགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་
ཟིན་པ་ཀླུ་མས་སོ་སོའི་ལས་ལ་སྦྱོར་བས་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱུ་ལ་པོ།། གལ་ཏེ་མངོན་བྱང་ལྟ་
ཅམ་ལས་གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེད་ཤི་ཁྱེད་པ་མི་བྱེད་ནའང་དེ་ལ་དཔེ་སྐྱུ་ལ་ནས་སྦྱོར་བྲུགས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སྟོན། དེ་ལྟར་སྐྱུ་ལ་གཞི་དང་འདྲ་བ་སྐྱུ་ལ་ནས་འདྲ་ཆོས་འཁྲིག་པ་
ཅམ་ལ་སྐྱུ་ལ་གཞི་དང་སྦྱོར་བྱེད་འོ་འཕྲོད་པར་འདོད་པའི་བཤད་པ་དོར་ནས་སྐྱུ་ལ་བཤད་པ་
ལྟ་བུའི་གོ་བ་ཆགས་པ་ནི། འཇམ་དོར་དང་བདེ་²དགྲེས་དང་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱོར་ཀླུ་མས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་ལུགས་ལ་ནི། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་
དང་བསྐྱུན་པའི་སྐྱུ་ལ་གཞི་དང་སྦྱོར་བྱེད་འོ་སྦྱོད་པའི་རྩལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དཔལ་སྐྱུའི་བྱང་རྩལ་
ཤི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི།³ ཀླུ་ལ་གཞིག་གི་ཀླུ་ལ་བཤད་དུ་
རྒྱུ་ལ་བར་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ།། ཐ་མལ་པའི་བྱང་པོ་བརྗེས་ནས་སྐྱུའི་སྐྱུ་ལ་
པའི་རིམ་པ་ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་དགོས་པ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་

གཉིས་བྱང་མི་འདྲ་སྟེ། 'དཔའི་' 'བསྟོན་'ཞེས་གསལ།

² ལྟུ་ལ་སྐྱུ་ལ་ ལྟུ་འབྱུང་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

³ འཇམ་དོར་བདེ་ དཔུས་དཔར།

⁴ བཤད་པ་ན་ དཔུས་དཔར།

པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལྔམས་མཆོག་ཡིན་པས། རིམ་པ་གཉིས་པའི་
 སྤྲུགས་སུ་ཡང་ཅི་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལའི་རྣམ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་རིམ་
 དང་འབྲེ་བའི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་དེ་ལས་ལངས་ནས་ཁྲ་བ་དང་
 བྲག་མཚན་ལ་སོགས་པའི་དོད་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱུད་
 འདུག་གི་སྒྱུར་ལྡན་པའི་སྤྱི་སྤྱེད་ཆོག་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་
 གྱིས་སྤྱོད་གཞི་སྤྱོད་པའི་གནད་རྣམས་ཆད་པར་འགྱུར་བས་སྤྱོད་གཞི་དང་བསྐྱེགས་ནས་
 རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རིམ་པ་དང་པོས་གཉིས་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་
 རྣམས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། འདི་ནི་གསང་འདུས་འཕགས་པའི་ཕྱགས་
 ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པས་དེ་ནས་ཤེས་དགོས་མོ། །

གསུམ་པ་(རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་བཟུང་ནས་
 མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་སྤྱང་ཁིང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་
 ཅིང་རྒྱས་བཟུང་ནས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་གཙུག་པོ་སྤྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཟིན་ན་
 འཁོར་སྤྱེད་ཚུལ་རྣམས་གོ་སྤྱི་སྤྱེད་པ་ཆོག་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་
 བསལ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་པའི་ངོ་བོ་ཞལ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་མངེས་པའི་སྤྱི་སྤྱེད་ནི།
 དམ་ཆོག་སེམས་དཔའོ། ། མན་སྟེ་ལས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ས་པོན་ཡང་གསུངས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ས་
 པོན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྷའི་སྤྱོད་པ་པོན་དང་བཅས་པ་ལ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་
 བྱས་པ་དང་། ས་པོན་ཅམ་ལ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བྱས་པའི་ཕྱགས་གཉིས་མོ། ། དམ་
 ཆོག་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྤྱོད་པ་ཤད་ནི། འདིའི་སྤྱད་དོད་ས་མ་ལ་སརྟ་ལ་ས་མེ་ཉི་¹
 ཡང་དག་པར་འགོ་བ་དང་མི་ལ་ཉི་འདུ་བའོ། ། དེ་ལྟར་ན་མན་སྟེ་ལས་“དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
 བྱས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་

པར་འགྲོའོ་འདྲའོ་ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གོ།¹ "ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་ཚིག་དང་སེམས་དཔའ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་སྐྱ་དོན་ནོ།² སེམས་དཔའི་སྐྱ་དོན་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "སེམས་
དཔའ་ཡང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་
གྱི་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་ས་ལོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དོན་རི་ལྟར་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ཉིད་ལས། "ས་ལོན་ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པོ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་ནོ།⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞལ་བྱག་གི་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་
སྟད་འཇུག་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་པའི་ལྷ་ལ་མང་ཉུང་སྟེ་ཚོགས་
ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། ཉུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟེ་མཆེད་དང་སྟེ་གསུང་བྱགས་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་ལྷ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཅིས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཆད་ལྷན་
པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྦྱང་གཞི་དང་བསྟན་པའི་དེ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གངས་ཀྱང་⁵
ཆང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱབ་ཐབས་ཆད་ལྷན་གྱིས་མཛད་
པ་རེ་མ་བསྟོམས་ན་མཚོག་སྦྱབ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་ཆང་བ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇུག་པ་ན་དམ་ཚིག་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་
པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐ་མི་དད་དུ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་དེ་
ཉིད་བསྟུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་མཉམ་དུ་སོང་པའི་མོས་པ་བརྟན་སོ་བུའོ། དེ་ལྟར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་མོས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དང་། གྲྲམས་འགར་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མོས་པ་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་133ན6 ལས་བྱུང་
པའི་ནང་དུ་ཆོག་པར་གཉིས་སྟེ་གསུངས་འབྲུང་སྟེ། "བདག་ཉིད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་" ཅེས་གསལ།

2 དོན་ནོ། གཙང་དཔལ། དཔུས་དཔལ།

3 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་133ན6

4 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་133ན6

5 གངས་ཀྱི་ དཔུས་དཔལ།

ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལོ། ། སེམས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་¹ཀྱི་སེམས་
 ལྟོང་པ་ལས་འབྱུང་བས་མི་བསྐྱེད་པས་རྫོ་རྩེ་འཆང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་
 བུའི་རྒྱ་དང་། རྫོ་རྩེ་འཆང་གིས་མི་བསྐྱེད་པ་²ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་རྒྱས་
 གདབ་ལོ། ། རྫོ་རྩེ་འཆང་རིགས་ལཱའི་ཙན་པན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷར་དེའི་བདག་ཉིད་
 གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། རིགས་དུག་གི་ལྷག་མའི་རྒྱས་གདབ་ལ་གཏི་
 ལུག་རྫོ་རྩེ་སོགས་ས་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལཱའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་ཚྭ་གས་རེ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་རྒྱས་གདབ་ལོ། ། འོ་ན་ས་སྤྱིང་
 སོགས་ལྷ་དང་གཟུགས་རྫོ་རྩེ་སོགས་ལྷ་དང་སྤྱན་མ་སོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྤྱང་
 གིས་རྒྱས་གདབ་པར་རིགས་ཏེ། དེ་རྣམས་གཟུགས་བྱང་གི་ཚྭ་གས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ལྷམ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། བྱང་པོ་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷར་བཞག་པའི་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་ལྷ་ལྷར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་བྱང་ལྷ་བུ་བྱང་པོ་གཞན་ལ་བྱང་པོ་གཞན་
 གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བདག་དུ་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷ་ལ་རྒྱས་འདེབས་ལུགས་ནི། མིག་གི་ལྷ་ལ་རྣམ་སྤྱང་གིས་རྒྱས་གདབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་དྲངས་
 པའི་³ཕྱིར་རོ། ། རྣ་བ་ལ་ནི་མི་བསྐྱེད་པས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བར་
 སྟིད་དང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་འི་ལ་དམིགས་ནས་ཆོར་བ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་
 དེན་འབྱུང་གིས་སོ། ། རོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པས། ལྷེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་ངོ་མོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སོ། ། ལུས་དབང་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་
 རོ་མོའི་རྒྱུད་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་རྩེས་སུ་

1 སེམས་བྱང་རྒྱལ་ དཔུས་དཔལ་

2 མི་བསྐྱེད་པ་ དཔུས་དཔལ་

3 དྲངས་པའི་ ལྷ་འབྱུང་དཔལ་ལ། མེ་དཔལ་
 དང་པའི་ དཔུས་དཔལ་

མ་སོགས་ལྟ་དང་ལྟར་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གྱི་རྡོར་ལ་གཙ་པོ་དང་གྱི་རྡོ་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་དང་ལྟ་སྒྲི་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གཤེད་དམར་ལ་ཞེ་སྒྲར་གཤེན་རྩེའི་
 གཤེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཙར་ཙི་ཀ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་
 རོད་གཉི་ལྷག་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱས་གདབ་དང་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་སྤྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་
 པ་རྣམས་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་སྟེ། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་
 བྱེད་པ་པོ་དང་མཆོད་བསྟོད་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲོས་བྱ་
 བར་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བདུད་ཅི་མུང་ཞིང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱ་བ་)ནི། དེ་ནས་བདུད་ཅི་མུང་ཞིང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ། སྒྲི་ན་བསྐྱས་པ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་ནི། ཁ་སྒྲོར་²གྱི་སྒྲིམ་ཅུ་པ་ལས།
 “ས་དང་ཉ་ཕྱིས་སྤྱིག་དང་། ཁམས་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་གཞན། ཞི་བའི་ལས་ལ་ཁྱད་
 པར་དུ། སྤྱོད་བ་ཡི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། གསེར་དང་དཔུལ་དང་ཐངས་དག་དང་། བསྐྱེད་ས་
 རོན་ཁྱད་པར་དུ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་བ་ཉིད། རྣམ་པར་མཁས་པས་བགྱང་བར་བྱ། གུར་
 གུམ་³ལ་སོགས་ཅི་སོགས་ཀྱི། ཅི་ནི་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ། བསྐྱབས་ཤིང་རི་ལུ་བྱས་
 ནས་ནི། དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་གསུམ། རུ་ར་ཀ་ཤ་དང་ལྷང་ཐང་དང་། དེ་བཞིན་
 སྤྱིས་པའི་རུས་ཉིད་དང་། རྒྱག་པོའི་ལས་ལ་སྒྲུར་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༡ གྱི་རྡོ་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

༢ ཁ་སྒྲོར་ དཔུས་དབང་།

༣ གུར་གུམ་ སྤྱོད་དབང་། དཔུས་དབང་།

༤ རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ་ ག་སྤྱུལ་ བརྟག་པ་བརྒྱུད་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ སྤྱིག་གངས་༡༩༥༧ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སེལ་
 དང་ཉ་ཕྱིས་སྤྱིག་དང་། ཁམས་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་གཞན། ཞི་བའི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་དུ། སྤྱོད་བ་ཡི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། གསེར་དང་
 དཔུལ་དང་ཐངས་མ་ལ། བསྐྱེད་ས་རོན་ཁྱད་པར་དུ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་བ་ཉིད། རྣམ་པར་མཁས་པས་བགྱང་བར་བྱ། གུར་གུམ་ལ་སོགས་
 ཅི་སོགས་ཀྱིས། ཅི་ནི་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ། བསྐྱབས་ཤིང་རི་ལུ་བྱས་ནས་ནི། དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་གསུམ། རུ་རྒྱུད་དང་ལྷང་
 ཐང་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱིས་པའི་རུས་ཉིད། རྒྱག་པོའི་ལས་ལ་སྒྲུར་བར་བྱ།” ཞེས་གསུམ་ལ།

ཁམས་དཀར་པོ་ནི་རུས་པ་དང་སོགས་ཀྱི་སྐྱུས་དོའི་བྱད་པར་དཀར་པོ་དང་། གཞན་ནི་ཁོར་
བྱ་དཀར་པོར་བཤད་དོ། གདན་བཞི་ལས། “གུར་ཀུམ་ཡང་ན་རི་ལ་སོགས། བྱེ་བྲག་རྩ་
ཡང་ཐམས་ཅད་དུ། རི་ལུར་བྱས་ཤིང་ཆོས་བྱས་པ། དབང་དུ་བྱས་པར་ཡོངས་སུ་
གྲགས།”² ཞེས་འབྱུང་ངོ་། རྗེ་མཁའ་འགྲོར་གྱི་རྩ་³ དང་ཅན་དམར་པོ་ཡང་བཤད་དོ།
སྐུས་པ་ནི་མིའོ། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “ཞི་རྒྱས་དབང་དང་
མངོན་སྟོན་ལ། མོ་དེ་ཅ་ནི་⁴ལས་ཀུན་བྱེད།”⁵ ཅེས་གསུངས་སོ། ཐེང་དོག་གི་བྲངས་
ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། “ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དབང་ལ་དེ་ཡི་བྱེད་ཉིད་དོ། བརྒྱ་ཐག་
གཅིག་ནི་ཞི་བ་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱས་ལ་ལྷག་པར་⁶བརྒྱད། མངོན་སྟོན་ལ་ནི་དུག་ཅུ་ཉིད།
བྱད་པར་དུ་ནི་ལས་ལ་སྦྱར།”⁷ ཞེས་སོ། ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། བྱད་པར་གྱི་ལས་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷགས་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་འོ། ཐེང་ཐག་ནི། གསེར་
ཀྱི་སྦྱད་པའམ་གཞོན་རུ་མ་ཡན་ལག་མ་ཉམས་པས་བཀལ་བའི་རས་བལ་གྱི་སྦྱད་པ་ལ་བྱ་
བར་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་བཤད་དེ་དགུ་སྟེ་ལྟོ་འོ། དེ་ནས་རང་ཉིད་རྗེ་མཁའ་གི་ང་
རྒྱལ་གྱིས་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་སོ་རྣམས་རྗེ་མཁའ་པའི་ངོ་བོར་སྦྱད་ཅིག་གིས་
བསྟོམས་པ་ལ། ཡི་གེ་ཨུལ་སྟེས་པའི་ཉི་མ་ཨུལ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ལག་

1 གུར་ཀུམ་ རྗེ་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

2 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབྱུང་། ༨ གདན་བཞི། འོག་གངས་མཚོ་བཤེས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གུར་ཀུམ་ལ་སོགས་རི་ཞིས་པའི། རི་རྣམས་
ཀུན་གྱི་བྱད་པར་ལས། རི་ལ་ལུར་བྱས་ཏེ་དམར་པོར་བཅོས། དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་ཀྱི་གྲགས།” ཞེས་གསལ།

3 རྩ་ དབྱས་དཔལ་

4 མོ་དེ་ཅ་ནི་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

5 བད་ཅི་ནི་ དབྱས་དཔལ་

6 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབྱུང་། ༨ གདན་བཞི། འོག་གངས་མཚོ་བཤེས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞི་དང་རྒྱས་དང་དབང་ཐག་ལ། བྱེ་རྗེ་ནི་
ལས་ཀུན་བྱེད།” ཞེས་གསལ།

7 ལྷགས་པར་ གཙང་དཔལ་

8 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབྱུང་། ༨ གདན་བཞི། འོག་གངས་མཚོ་བཤེས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷགས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དབང་ལ་དེ་
ཡི་བྱེད་དུ་བྱ། ཞི་བ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་བརྒྱད་ལྷག་པའོ། མངོན་སྟོན་ལ་ནི་དུག་ཅུ་ཉིད། ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་
སྦྱར།” ཞེས་གསལ།

བ་གཡོན་པའི་སོར་སོ་ལྷན་ས་བརྒྱའི་འདབ་མའི་ལྷན་པར་སྐད་ཅིག་གིས་བསམས་པ་ལ།
 ཨེལ་ས་སྒྲེས་པའི་རྒྱ་བ་དེས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་དག་གི་དབྱས་སུ་
 བརྒྱང་བའི་སྤང་བའི་ཐག་པའི་དབྱས་ཀྱི་སྐད་པ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་དང་།
 བྱོགས་དང་མཆོམས་ཀྱི་སྐད་པ་བརྒྱད་ལྷག་ན་བརྒྱ་དང་བྱམས་པ་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་
 དང་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དང་ལྷག་ན་དོ་རྩེ་དང་འཇམ་དཔལ་དང་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པར་
 སེལ་བ་དང་སའི་སྦྱང་སོའི་བདག་ཉིད་དང་། སྤང་དོག་ལྷན་ས་ལྷན་པར་སྤང་མཛད་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་སྤའི་རང་བཞིན་དུ་དང་། མདོ་འཛིན་ནི། སྦྱོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་སོའི་མཆོད་རྟེན་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་བསམས་ནས་སྦྱིང་གའི་¹ས་
 སོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་བྱིས་བཀྱག་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ས་རང་ཉིད་རི་ལྷ་བ་
 ལ་བརྒྱལ་སྟེ། ཨ་ལྷ་རུ་ཀླ་རུ་²ཁ་རུ་ཨ་སོ་རྟི་ཨ་མན་ཏ་བི་སྤ་རུ་གཾ་ཁི་ཨ། ཨ་སི་ཁུ་ཨ་མི་ག་
 ཀླ་³སི་རྩྭ་ཨི་ཏད་ཏ་⁴བི་ས་རྩ། ཨི་བ་དེ་བ་དེ་མཐུ་རྩྭ་ནི་⁵སམ་བུ་མཐུ་ལྷ་ལེ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་
 རྩྭ་ལྷ་ཁི་སྤྲུ། ཞེས་བྱ་བའི་སྤགས་བྱིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་སོ། ། བྱམ་པའི་རྩུས་ཀྱང་དབང་
 བསྐྱར་ཞིང་མཆོད་པར་བྱའོ། ཨི་བ་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལྷན་ས་ཁ་སྦྱོར་བྱི་བརྟག་པ་བརྒྱད་
 བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། དེ་དག་ནི་སྤང་བ་དང་མན་སྦྱེ་ནས་བཤད་པ་སྟེ། ཁ་སྦྱོར་དང་གདན་
 བཞིའི་ལྷགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོ། ། རབ་གནས་མདོར་བསྐྱས་བྱེད་ན་སྤང་བ་ལ་གསུང་དོ་རྩེ་
 བསྐྱོམས་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ། གཞུགས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
 ལས་སྤང་བའི་ལྷན་པར་བསམས་ལ། བྱམ་པའི་རྩུས་གཏོར་རྟེ་མཆོད་ནས་གསུང་དོ་རྩེའི་
 སྦྱིང་སོ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བརྒྱས་སོ། ། ཞེས་སྤང་བ་ལས་གསུངས་སོ། ། བསྐྱར་བའི་རྩུས་ནི། དོ་

1 སྦྱིང་གའི་ གཙང་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

2 ཀླ་རུ་ སྤྱ་འབྱམ་དཔལ་ལ།

3 ཨ་མི་ག་ཀླ་ དབྱས་དཔལ་

4 ཏད་ཏ་ དབྱས་དཔལ་

5 རྩྭ་ནི་ སྤྱ་འབྱམ་དཔལ་ལ།

རྩྭ་ནི་ དབྱས་དཔལ་

པའི་¹བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་དོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་ཁོ་པོའི་བཟླས་པ་གཉིས་ཀ་བྱ་
 བར་གསུངས་ལ། དཔ་ནག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བླའི་བ་²དང་ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཁོ་པོའི་བཟླས་
 པ་ཁོ་ན་དང་ཡིད་བཟླས་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་གཤམ་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སུ་མངོན་
 རོ།། བཟླས་པ་གཉིས་ནི། “དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་བཟླས་བྱ་སྟེ། དོ་རྗེའི་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྐྱངས་པ།”³
 ཞེས་དང་། འདུས་པ་ལས། “ཁོ་པོའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རང་གི་དོ་རྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གསལ་ན། སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། དེ་ནི་ཁོ་པོའི་བཟླས་པར་བཤད།”⁴ ཅེས་གསུངས་
 པ་གཉིས་དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེས་བྱངས་པ་ལྟར་དོ། སྐྱོན་གསལ་ལས། ཁོ་པོ་གཤམ་རྗེའི་
 གཤེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་དང་། དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ནི་བསྐྱད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་
 པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རང་གི་ཕྱས་དང་། དོ་རྗེ་ནི་ཕྱེ་སྟེ་དེས་བསྐྱགས་པ་རང་ངམ་གཞན་
 ཀྱིས་ཐོས་པར་སྒྲོས་པ་ལ་བཤད་དོ། བཟླས་པའི་དམིགས་པ་ནི། ཕྱི་བྱ་བ་དང་ལ་བ་བས་⁵
 བཟླས་བྱའི་སྐྱགས་སྐྱགས་ཀའི་ས་ཐོན་ལས་འཛོན་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་ཅེ་མོན་ས་
 ཡུལ་ཀྱི་རྩ་གར་བཏོན་ནས་ལྷ་མོའི་ཞལ་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་རང་གི་ས་ཐོན་ལ་
 ཞུགས་ནས་སྤར་བཞིན་འཁོར་བར་བསྒྲོམ་ལ། ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སྐྱགས་སྒྲོ་བར་བསམས་ནས་བཟླ་བར་གསུངས་ལ། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་དང་པོར་ལྷ་
 མོའི་ཞལ་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་འཁོར་བར་བཤད་དོ། མན་སྟེ་ལས་སྐྱགས་ཀྱི་
 བཟླས་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། ཁྱིགས་ཀྱི་བཟླས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་
 རྒྱལ་ཀྱིས་སྐྱགས་སྟེང་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་དོ་རྗེ་⁶ནས་འཛོན་ཏེ་བརྒྱར་སོང་ཞིང་ཅ་དཔུ་

1 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།
 2 བའི་པ་ དཔུས་དབར།
 3 རྗེ་བཟླས་ཀྱི་དཔེ་ལ། དེ་སྤྱི་ལ་མཁྱོ་ ཀྱན་བཟང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་ལ། ཤོག་གངས་༡༧༤ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “དོ་
 རྗེ་ཆོག་གིས་བཟླས་སྟེ། དོ་རྗེ་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྐྱངས་པ།” ཞེས་གསལ།
 4 རྗེ་བཟླས་ཀྱི་དཔེ་ལ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་ཀྱི་དཔེ་ལ། བཟླས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། ཤོག་གངས་༡༡༩ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁོ་པོའི་དམ་
 ཆོག་ཤེས་པ་ཡིས། རང་གི་དོ་རྗེས་བསྐྱགས་དཀྱིལ་འཁོར། སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ཐོས་པ། དེ་ནི་ཁོ་པོའི་བཟླས་པར་བཤད།” ཅེས་གསལ།
 5 བསྐྱར་དཔེ་བཞེ་གར་ལུ་བ་པའི་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཙོས།
 6 ཞུགས་དོ་རྗེ་ དཔུས་དབར།

མ་ལས་ཁྱེན་དུ་བྱུང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་དང་གི་ཞལ་དུ་ཁྱགས་ནས་འཁོར་བར་
 སྟོམ་ཞིང་ཡི་གེ་སྟོད་ཅིང་ཞི་བའི་སྟེང་སྐྱགས་སྒྲོས་པའོ། དང་པོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཁྱགས་
 ནས་སྒྲུབ་བཞིན་འཁོར་བ་སྐྱག་ཅིང་རྒྱལ་བའི་ཡི་གེ་ཅན་ནི་ཁྱོས་པའི་བསྐྱས་པའོ། སྟིང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་བྲག་དུ་བརྟེན་པ་ནི་ཁྱོ་པོའི་བསྐྱས་པའོ། སྐྱགས་ཀའི་ས་སོན་ལ་སྟིང་པོ་དང་ཉེ་
 སྟིང་གི་སྐྱགས་བརྟེན་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས་ཉེ་འཁྱོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་
 སྐྱགས་དང་སྟན་ཅིག་དུ་སྟེང་བའི་སྐྱད་པ་འདྲེན་པའི་རྩལ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱར་གིས་སྟིང་
 ཀའི་¹ས་སོན་ལ་གཞུག་ཅིང་ལྷ་སོ་སོའི་སྐྱགས་བརྟེན་པ་རྫོགས་པ་ནས་སོ་སོར་སྟོ་བ་དང་སྐྱད་
 པ་ནི་དམ་ཆེག་གི་བསྐྱས་པའོ། དེའི་ལྷར་ན་དང་པོ་གཉིས་ནི། སྟེང་སྐྱགས་འཇམ་རྩལ་
 གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྟེང་སྐྱགས་དང་སྟིང་པོ་དང་ཉེ་སྟིང་གསུམ་གའི་²དང་། བཞི་པ་
 ནི། སྟིང་པོ་འཕམ་ཉེ་སྟིང་གི་བསྐྱས་པའོ། བཞི་པ་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ཉེ། སྟོས་པའི་ལྷས་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་འགོངས་པར་བཤད་དོ། འདི་ལ་མར་མེ་མཛད་བཟང་
 པོས། “ཡེ་ཤེས་སྐྱའི་སྟོ་ཞིང་བསྐྱས།” བརྟེན་ཅིང་སྟོག་གིས་སྟོ་བྱ་ཞིང་། སྐྱགས་ནི་ཆོས་
 བས་བསྐྱབ་པར་བྱ།”³ ཞེས་དཔྱད་པའི་འབྲིན་པའི་ཆེ་སྟོ་བ་དང་རྩལ་པའི་ཆེ་ལྷ་ནམས་སྐྱད་
 པར་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་ཉི་ཤེས་སྐྱགས་ཀྱི་ཆད་དང་བསྐྱན་ནས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་
 མང་པོ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པའི་དེ་དུ་འབྲིན་པ་ནི་སྟོག་ཡིན་ཉེ། དེས་བསྐྱས་པ་ནི་བརྟེན་པ་
 དང་སྟོ་བའི་དུས་སོ། དེ་ལྷར་བསྐྱས་ན་སེམས་མི་གཡེང་ངོ་ཞེས་པའི་རང་ལུགས་དང་
 གཞན་དག་⁴སྐྱགས་རེ་རེ་བསྐྱས་པ་ནས་སྟོ་བའི་དུས་དང་དེའི་མཐར་བསྐྱབ་པའི་དུས་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ལུགས་བཤོད་དོ། གཙོ་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་འདོན་པ་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་

1 སྟིང་པོ་གཙང་དཔར། དཔྱད་པའི་

2 གསུམ་ཀའི་ དཔྱད་པའི་

3 རྒྱུ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོས་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རྟེན་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བ། འོག་གསུངས་མ་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་རྒྱུ་སྐྱེ་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡེ་ཤེས་སྐྱའི་སྟོ་ཞིང་བསྐྱས།” ཞེས་གསལ།

4 གཞན་པའི་ གཙང་དཔར། དཔྱད་པའི་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པར་མོས་པ་བྱིས་བྱ་བ་དང་ལ་བ་པས་¹གསུངས་པ་ལྟར་བཏོན་ན་དེ་
 དག་གི་གངས་ཀྱི་འཕྱར་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། འབྲུལ་སྟོང་ལས། “ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟ་
 མོའི་ཞལ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟགས་འདོན་པར་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ཉིད་ནི། ལྟ་མོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་ལས་ལྟ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་བརྒྱད་འཕྱར་དུ་བྱས་པར་འཕྱར་རོ།”²
 ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེས་པ་
 དང་སྟགས་ལས་ལྟ་སྟོ་བ་དང་བསྟུ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོ་བའི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་།
 སྒྲིལ་བ་དང་དམ་ཆིག་དོ་རྗེས། གྱི་དོར་སྟུབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྟགས་ཀའི་ས་
 བོན་ལ་སྟགས་ནམས་མགོ་བྱེན་བསྟན་ཆུམ་པོར་བསྟོར་བ་མར་མེའི་སྒོར་བ་³བཞིན་དུ་
 འབར་བ་ཡིད་ཀྱིས་བཀོད་ལ་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་སྟོ་བ་དང་། ཞལ་ཐམས་ཅད་
 དང་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཏོན་པར་དམིགས་ནས་སྟོ་བ་གཉིས་ཏེ་བྱའོ།། དེའི་སྟེ་མ་ལ་གོང་
 བའི་བསྐྱེས་པ་དང་བྱི་མ་ལ་དམ་ཆིག་གི་བསྐྱེས་པ་ཞེས་ང་ལ་ན་རྩ་རི་པས་བཤད་དོ།། འདི་
 དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོར་བསྐྱེས་བྱེད་པའང་མན་སྟེ་
 དང་བསྟོར་དཀྱི་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་གུང་མ་བྲིས་སོ།། དེ་ལྟར་⁴སྟན་ངོ་བོ་ལ་
 བསྐྱེས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་བསྐྱེས་པ་ནམས་གངས་སུ་གཞུག་
 པར་བྱ་ཡི་⁵སྟན་ངོ་བོ་བཏང་ནས་སྟན་མཆོམས་སུ་གང་བྱུང་བསྐྱེས་པ་ནི། གངས་སུ་མི་
 འབྱུག་གུང་བསྐྱེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་བསྟོད་དོ་རྗེས། “ལངས་ནས་གུང་གསང་
 སྟགས་སུ་ལ་དམིགས་ཤིང་གངས་ལ་མན་མི་འདོགས་པ་བསྐྱེས་པར་བྱའོ།”⁶ ཞེས་དག་ནག་

༡ ལ་བ་པས་ ལྟ་འབྲུལ་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༢ རྩ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ རྫོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འཕྱར་གནས་ཞིག། འབྲུལ་སྟོང་། འོག་གངས་༡༤༤བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞི།
 “ཞལ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་མོའི་ཞལ་ཐམས་ཅད་སྟགས་འདོན་པར་མོས་པར་བྱའོ།། འདི་ཉིད་ནི་ལྟ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་ལས་ལྟ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་བརྒྱད་འཕྱར་དུ་བྱས་པར་འཕྱར་རོ།” ཞེས་གསལ།

༣ འབྲེང་བ་ དབྱས་དབང་།

༤ ད་ལྟར་ དབྱས་དབང་།

༥ བྱི་ གཙང་དབང་།

༦ རྩ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྟོབ་དཔོན་མི་བསྟོད་པའི་དོ་རྗེ། དག་ནག་གི་སྟུབ་ཐབས། འོག་གངས་༤༣བ།

གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། སྒྲགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི། ལས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་དབྱེ་
 བར་མཆོ་སྒྲེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ནི་ནི་རྒྱས་དབང་དཔ་ལ་དཀར་མེར་དམར་ནག་གོ། ། རྩོན་དུ་
 བསྐྱེན་པའི་སྒྲུབས་སུ་ལྷ་རྣམས་ཁ་དོག་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གྲང་
 ལྷ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་ཆོགས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་པོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་དག་ལྷ་དབང་དུ་སྤྱད་པས་
 དམར་པོར་བྱ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། སྒྲལ་བཟང་ནོ་རྟེས། “བཟླས་པའི་དུས་སུ་ཐབས་ནི།
 མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལྷ་བྱའམ་ཐག་མདུང་འཕེན་པ་ལྷ་བྱའམ་²སྒྲིའི་རྩུན་པོ་ལྷ་བྱའམ་མེ་གྲུ་
 བསྐྱེལ་བ་ལྷ་བྱའམ་སྒྲགས་སྒྲོག་སྒྲེལ་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ་སྒྲུབས་ཀྱི་³སྒྲོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །”⁴
 ཞེས་བཤད་པ་ལ་པོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་དག་དང་པོ་ནི་བ་དང་གཉིས་པ་དཔ་པོ་དང་གསུམ་པ་རྒྱས་
 པ་དང་མ་མ་གཉིས་དབང་ལ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་ད་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་
 འཆད་མོད་གྲང་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ལ། ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་འཁོར་བ་
 མགལ་མེ་ལྷ་བྱར་འཁོར་བ་ལ་མཆོ་སྒྲེས་ཀྱིས་ལས་བཞི་གའི་⁵ཁ་དོག་གིས་དབྱེ་བར་
 གསུངས་ཤིང་བརྒྱ་ཁྱིའི་རྩུ་རྩེ་ཡི་གྲང་། “དེ་ནས་མཁས་པས་སྒྲགས་བཟླས་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་
 ཞལ་ནས་མགལ་མེ་ཡི། འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་བར་བྱ། ཁ་དོག་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 དབྱེ།”⁶ ཞེས་རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ལས་བཞི་ག་⁷ཡོད་དོ། ། དེ་

༡ གསུང་པ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༢ ལྷ་བྱའི་ དབྱས་དབར།

༣ ལྷ་བྱ་སྒྲུབས་ཀྱི་ དབྱས་དབར།

༤ རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ། འོག་གྲངས་༡༩༡ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཟླས་
 པའི་དུས་སུ་ཐབས་ནི། མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལྷ་བྱའམ། ཐག་མདུང་འཕེན་པ་ལྷ་བྱའམ། རྒྲིའི་རྩུན་པོ་ལྷ་བྱའམ། མེ་གྲུ་བསྐྱེལ་བ་ལྷ་བྱའམ།
 སྒྲགས་སྒྲོག་སྒྲེལ་བ་ལྷ་བྱ་བྱ་སྟེ། སྒྲུབས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༥ བཞི་ཁྱི་ ལྷ་འབྱུང་དབར་མ།

བཞི་གའི་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

༦ རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་འབར་བ་ འོག་གྲངས་༢༢༩ནས་

༧ བཞི་ཁྱི་ ལྷ་འབྱུང་དབར་མ།

བཞི་ག་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

[illegible]

གཞུང་ལ་(མཆུག་གི་ལྷ་པ)ལ་གཉིས། ཡུལ་བརྟམ་མིང་⁴གཞོར་མ་སྒྲིང་བམི་ཚེ་ག་དང་།

༡ མ་ལྷི་པའི་ དཔུས་དཔར།

ལྷོ་མ་གྱི་དབུས་དཔལ་

[illegible]

༤ བཏམ་ཞིང་སྒྲ་ལུམ་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

མགོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབྱེ་བའི་ཆོ་གའོ།། དང་པོ་(ལུས་བརྒྱུ་གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ལུས་སེམས་དུ་བ་ན་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི་མར་མེ་མཛད་བཟང་
 པོས། “སྤྱི་པོར་རྒྱ་བ་ལྷོ་རྒྱན་ཅན།། དམ་པའི་སེམས་ཀྱི་རྩ་འཛག་པས།། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་
 བྱི་ཆོམ་བྱེད་པ།། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དབབ་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 པའི་ཐབས་དེས་ངལ་བསོདོ།། དེའི་རྩལ་ནི་སྤྱི་པོར་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་བར་སྤང་ལ་རྒྱ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལྷོ་གྱིས་མཆོན་པ་བསམས་ལ། དེ་ལས་བདུད་ཅི་བབས་པ་དེས་རང་གི་ལུས་
 ཀྱི་རྒྱང་པའི་བར་དུ་རྩལ་སྤྱི་རབ་རེ་རེ་ནས་བརྒྱན་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱང་
 གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་སྤྱི་པོར་བབས་པ་ལས་འཛག་པར་བསམ་པར་
 དབལ་འབྲས་དོ་རྗེས་བཤད་དོ།། ལྷནྱ་པས།² “ལྷོ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱོགས་བཅུ་ནས་བྱངས་
 ཏེ་སྤྱོག་དང་རྩལ་བས་ཀྱང་ནང་དུ་རྩུད་པར་བྱས་ལ་རྩི་ཆོགས་ལ་རྩུ་བས་ལུས་ལ་བྱུ་
 བར་བྱའོ།།”³ ཞེས་འཆད་དེ་སྤྱོག་རྩལ་ཏེ། འབྱུང་འཇུག་⁴གི་རྒྱང་གིས་ནང་དུ་འཕེབས་པའི་
 ལུགས་སོ།། དེས་ངལ་བསོས་པ་⁵ན་ཡང་བརྒྱས་བསྐྱོམ་གྱི་འཕྲོ་བར་བཤད་པས་ནམ་
 ངལ་བའི་ཆེ་བྱས་པས་ཆོག་གི་མཇུག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ།། དེ་ནས་སྤྱན་གཏོར་བར་འདོད་ན་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤྱར་ཡང་མཆོད་བསྟོད་དང་བདུད་ཅི་སྤང་བ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
 གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་
 པའི་ལྷ་རྣམས་གཙོ་པོ་ལ་བསྐྱུས་པའི་གཤེགས་གསོལ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་མིན་
 རོ།། འདིར་གྲུབ་ན་སྤྱན་བཞི་གའི་⁶མཐར་གཏོར་མ་བྱ་སྟེ་མངོན་བརྗོད་སྤྲོ་མ་ལས། “ཆོ་ག་

རྣམ་ཞིང་ དབྱེས་དབང་།

1 རྩི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་རྒྱལ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་མོ། རྩིད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ལ། འོག་གྲངས་༥༥༥

2 ལྷནྱ་པས། དབྱེས་དབང་།

3 རྩི་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩི་པོར་དཔོན་རིམ་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། གསུང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ། འོག་གྲངས་༥༥༥ ལས་
 རྒྱང་བ་ལས་ཆོག་བར་གཅིག་ལྷག་མར་སྤང་སྟེ། འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོགས་ ཞེས་གསལ།

4 སྤྱོག་རྩལ་ཏེ་འཇུག། དབྱེས་དབང་།

5 ངལ་སོས་པ་ རྩི་དབང་། དབྱེས་དབང་།

6 བཞི་ཁམ་ སྤྱི་འབྱུང་དབང་མ།

འདི་ཡི་རིམ་པ་ཡིས། ལྷན་མཆའ་ས་བཞི་ཏུ་སྦྱོན་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གཞན་
ལའང་འདྲོ། མ་གྲུབ་ན་ལྷན་མ་མའི་མཐར་གཏོར་མ་སྦྱོན་པར་བྱོ། དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་
པ་རང་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའི་འོག་ཏུ་བྱེད་པ་མཆོ་སྦྱིས་གྲིས་བཤད་ལ། གཏོར་མ་བྱས་ནས་
དགྲིལ་འཁོར་པ་རང་ལ་སྦྱད་པ་ཡང་མན་སྟེ་ལས་བཤད་པས། ལྷན་སྦྱི་མའི་མཐར་ཉིད་དུའམ་
ལྷན་མཆའ་ས་གང་བདེ་ལ་བྱོ། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་² ཡོད་ཀྱང་ཁ་སྐྱོར་
དང་གདན་བཞི་དང་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་དགོངས་པ་ནམས་པ་ལ་ཆེར་འདྲ་ལ། ཁ་སྐྱོར་གྱི་
དགོངས་པ་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱོ། གཏོར་མ་ནི། རྒྱད་ནམས་
ལས་བགགས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་དངོས་བྱུ་སྦྱུ་བའི་³ བྱིར་དུ་སྟོག་མ་དང་མ་མར་གལ་ཆེ་
བར་གསུངས་པས་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་དུས་ནི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་དགྲུ་པ་ལས། “ཟླ་བ་མར་
འོའི་བརྟུ་བཞི་དང་། བྱད་པར་དུ་ནི་བརྟུད་པ་དང་། ཡར་གྱི་རོ་ཡི་བརྟུ་པ་ལ།”⁴ ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་དུས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཉེ་མ་རེ་རེ་ཞིང་གཏང་བར་⁵ གསུངས་
སོ། གཏོར་བ་པོའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་མཛོན་རྟོགས་རྫོགས་
པའམ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆོ་གས་རིམ་གྲིས་སམ་སྒྲ་ཅིག་གིས་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔར་སྐྱེད་པ་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ་དེས་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱོ། དེས་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་སྦྱུ་བ་
པ་ལ་གསུམ་ལས་རྒྱས་པ་ལ་བདུད་ཅི་སྦྱུ་བའི་གཏོར་མའི་སྟོད་ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས། བརྒྱའི་
སྟོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་སྟོད་པའི་སྟོད་དང་། མན་སྟེ་ལས། གཞོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་
ཀྱང་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། ཁྱོགས་སམ་ཐངས་གཞོང་གི་

བཞི་ཀའི་ དཔུས་དཔར།

༡ རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འདུམ། ག་མཛོན་བརྩོན་རྒྱ་མ། ལེའུ་དགྲུ་བ། རྟོག་གངས་༡༢༡ན༡

༢ རྒྲ་ཆོགས་མ་ཅིག་ གཏོར་དཔར།

རྒྲ་ཆོགས་གཅིག་ དཔུས་དཔར།

༣ བསྐྱུ་བ་པའི་ དཔུས་དཔར།

༤ རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འདུམ། ག་ སྟོན། བརྟག་པ་དགྲུ་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་བ། རྟོག་གངས་༡༤༡ན༡

༥ གཏོར་མར་ དཔུས་དཔར།

སྒྲོད་དུ་བྱ་བར་བཤད་ལ། སྒྲོད་བར་ཁམ་མོར་དང་ཁྱོར་བར་ཡང་སྒྲིན་བར་བཤད་པས་ཅི་
 རིགས་པའོ།། གཏོར་མའི་རྣམ་ནི། ཟན་དང་སྒན་མ་དང་ཤ་དང་ཉ་ཤ་དང་ཆན་སྒྲག་དང་
 འཁྱར་བ་དང་ཆང་དང་ཆུ་དང་ཅོང་དང་སྒྲོག་སྒྲུ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པའམ་མ་འབྱོར་ན་ཟན་
 དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཅམ་ཡང་རྩང་བར་སྒྲོད་བ་དང་མན་སྒྲེ་ལས་བཤད་དོ།། གཏོར་མ་དང་
 མཆོད་རྣམ་རྣམས་བཤམ་ཆུལ་ནི། ཁ་སྒྲུར་ལས། “མཆོད་ཡོན་མཆོད་སོགས་རིམ་གྱོ་²
 དང་། ཉ་དང་ཤ་སོགས་བཟའ་བ་དང་། ཆང་དང་སྒྲོས་བྱེད་སྒྲོ་བ་ཡང་། གཡོན་དུ་ཉི་བར་
 དགོས་པ་ཀྱན། གཡས་པ་དག་ཏུ་ཆུ་ཡི་སྒྲོད། ‘མདུན་དུ་མཆོད་ཡོན་དག་གི་སྒྲོད།’ རྣམ་
 བེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམས། བདུད་ཅི་ལྟ་ཡིས་སྒྲུང་བར་བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱང་
 པ་གསུམ་པ་ལ། “ཆང་ནི་དགའ་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་འགྲེལ་བར་འབྱུང་ངོ་། ཤ་དང་
 ཉ་ཤ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་གཏོར་མ་གཉིས་ཡོད་ན་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འོ་མ་བར་
 གསུངས་ལ། བདུད་ཅི་ལྟ་སྒྲུང་བ་ནི། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་ནས་སམ་ཡང་ན་བསྒྲོམས་
 བས་སྒྲུང་བར་མན་སྒྲེ་ལས་གསུངས་སོ།། གཏོར་མའི་སྒྲེད་ཆོག་ནི། སྒྲོད་བར་བཤད་པ་ཁ་
 སྒྲོར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མན་སྒྲེར་ཡང་བཀྲལ་ལ། སྒྲེད་ཆོག་དེ་ཉིད་སྒྲོད་བ་ལས་
 གསང་འདུས་དང་བདེ་དབྱེས་གསུམ་ལ་འབྲེ་བར་མཛད་དོ།། དེ་ཡང་། ཡི་ལས་སྒྲུང་བའི་
 ཆུང་གི་སྒྲེད་དུ་རྩི་ལས་སྒྲེས་པའི་མེ་ལ་ཨུལ་ས་སྒྲེས་པའི་ཐོད་པ་དཀར་སོ་འབྲུ་གསུམ་
 ལས་སྒྲེས་པའི་མགོ་མོ་གསུམ་ལ་གནས་པ་དེར། ལྷོ་⁵ལ་སོགས་པའི་ས་སོན་བཅུ་ལས་
 སྒྲེས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ཤ་ལྟ་ས་སོན་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་མཆོན་བར་

༡ བཅོང་དང་སྒྲུ་འབྲུམ་དཔལ་ལ། གཅོང་དཔལ་། དཔུས་དཔལ་།

༢ རིམ་གྱོ་མ་དཔེ།

༣ གྲེ་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། ག་སྒྲུལ། བཏག་བ་དག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༩༡ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དུག་པ་ཆུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘མཆོད་ཡོན་མཆོད་སོགས་རིམ་གྱོ་དང་།’ ‘སྒྲོན་དུ་མཆོད་ཡོན་དག་གི་སྒྲོད།’ ཅེས་གསལ།

༤ གྲེ་བཏག་ལ། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྒྲེ་ལ། སྒྲེ་མ་སོ་བཞི་པ། འོག་གངས་༡༩༢བ།

༥ ལྷོ་དཔུས་དཔལ་།

[illegible]

༡ ལྷོ་བྱི་ལྷོ་རྩི་ལོ་ དབྱུང་དབྱར།

ཡུལ་འཕུལ་དཔལ་ལ། བཅོང་དཔལ།

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་

3 གླི་མི་རྒྱུ་ཁྱུ་ དབྱུལ་དབྱེ།

ལ་མི་མི་མི་ཏི་མི་ དབུས་དབར།

ཕ གྲིལ་མ་ སྒྲིལ་མ་དཔར་མ། གཙང་དཔར། དབྱུང་དཔར།

[illegible]

ལྟོ་ལ་ རྒྱུ་མ་དཔར།

༡ རྩ་ལྔ་ དབུས་དཔར།

བ་ཡིན་པས་བཞི་ལས་མ་སྒྲོས་པའོ། ། བདུད་ཅི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་བཤད་པའང་
ཡོད་དེ། ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “རིན་ཆེན་དབང་པོ་ཁྱག་ཅེས་བཤད། ལྷང་བ་མཐའ་ཡས་
ཁྱ་བར་བཛོད། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཤ་ཆེན་ཏེ། མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཡི་ཆུ། རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་རྒྱལ་པར་བཤད། འདི་རྣམས་བདུད་ཅི་ལྟ་མཆོག་གོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་
བྱས་པ་ནི། དེལ་བྱ་པའི་བདེ་མཆོག་སྣ་ལྟའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤུང་བཤད་དོ། ། “རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་ཨྱི་
རྩྱ་² དེ་ཆུ་དེ་ཆེན་ཤ་ཆེན་སོ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་རང་འབྱུང་མེ་རྟོག ། ལྷི་མི་པི་རྟྱ་³ བ་ལང་
ཁྱི་དང་སྤང་པོ་ཆེ། ཏྲ་སྒྲོན་ཀྱན་ལ་ས་སོན་ལྟ།”⁴ ཞེས་བཤད་ལ། ལ་བ་པས་⁵ གྲང་དེ་རི་
བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ་སྤྲེགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་མཆོམས་གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལྷགས་སོ། ། ས་
སོན་གྱི་ཁ་དོག་གྲང་དབྱས་དང་སྤྲེགས་བཞི་ནི། སྤྲོ་དཀར་སེར་དམར་ལྷང་དང་མཆོམས་
བཞིའི་ཁ་དོག་དཀར་སྤྲོ་དམར་ལྷང་དུ་བྱི་མས་བཤད་ལ། རྒྱང་ལ་བ་དན་དང་མེ་ལ་འབར་
བས་མཆོན་ཞིང་ཐོད་པ་དུམ་བྱ་གཅིག་པ་ནང་དམར་པོར་བཤད་དོ། ། དེ་གཉིས་གྱིས་བདུད་
ཅི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཤ་རྣམས་ལྷུ་མ་གྱི་ངོ་སོར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་ས་སོན་ལས་
ཤེས་སོ། ། རྒྱ་གཞུང་གི་གཏོར་མའི་སྐྱོད་ཆོག་པལ་ཆེ་བ་ལས་རིགས་ལྟ་དང་ལྷུ་རྣམས་
གྱི་ས་སོན་ལས་རྩས་བརྩ་སྐྱོད་པ་མང་ངོ་། ། རྩས་བརྩ་པོ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལས་
སྐྱོད་པ་ཡང་དག་ནག་གི་འབྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་དང་ངོ་སོས་མཛད་པའི་ལྷ་ཨི་པའི་⁶

༡ རྩྱ་གཤམ། རྒྱང་འབྱུམ། ང་སྐྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེབྱ་བརྩ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་༢༤བཤ ལས་བྱང་པ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྟན་
ཁྱག་ཅེས་བསྟན། ལྷང་བ་མཐའ་ཡས་ཁྱ་བར་བཛོད། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཤ་ཆེན་ཏེ། མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཡི་ཆུའོ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དེ་ཆེན་
བཤད། དེ་ནི་བདུད་ཅི་ལྟ་ཡིན་ནོ།” ཅེས་གསལ།

༢ རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་ཨྱི། ལྷ་འབྱུམ་དབར་མ། རྩྱ་དབར། གཙང་དབར།

༣ ལྷི་མི་པི་རྟྱ། ལྷ་འབྱུམ་དབར་མ། རྩྱ་དབར། གཙང་དབར།

༤ རྩྱ་བསྟན། རྒྱང་འབྲེལ། མ་སྒྲོབ་དཔོན་རྩྱ་ཆེ་དེལ་བྱ་ལ། བདེ་མཆོག་སྣ་ལྟའི་བཞིན་ཏོར་བྱ། ཤོག་གངས་༢༤བཤ། ལས་བྱང་བ་
རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྩྱ་ཨྱི་ཁྱི་ཨྱི། དེ་ཆུ་དེ་ཆེན་ཤ་ཆེན་སོ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་རང་བྱུང་མེ་རྟོག ། ལྷི་མི་པི་རྟྱ། བ་ལང་ཁྱི་དང་སྤང་པོ་ཆེ། ཏྲ་
སྒྲོན་ཀྱན་ལ་ས་སོན་ལྟ།” ཞེས་གསལ།

༥ ལ་བ་པས་ ལྷ་འབྱུམ་དབར་མ། རྩྱ་དབར། གཙང་དབར།

༦ མི་ཨྱི་པའི་ དབྱས་དབར།

འགྲེལ་པ་དང་ཇ་ཡ་སེ་ནས་བཤད་ལ། ཕྱི་མས་ཤར་སྟོན་པ་ཡས་སྟོར་གྱིས་དབྱས་པར་
 དུ་རིམ་པ་བཞིན་གོ་བྱ་ད་ཉ་ན་དཀར་སྟོན་པར་ལྟར་སྟོན་པ་ནམས་ལས་བ་ལང་གི་སྒྲུང་པོ་ཆེ་
 ཉ་མིའི་ཤ་ལ་དེ་དག་གིས་མཆན་པ་དང་། ཤར་ནས་གཡོན་སྟོར་དུ་དབྱས་ཀྱི་བར་དུ་བི་ཕུ་
 མ་ར་ཨེད་ཀར་ལྟར་དམར་སེར་དཀར་པོ་ལས་བྱི་ཆེན་བྱི་ཆུ་ཤ་ཆེན་རྟ་ཁྲ་བ་ནམས་དེ་
 དག་གིས་མཆན་པར་བྱེད་དོ། ། ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་ལྟའི་ས་ཐོན་གྱུར་དེ་དག་གི་སྟེང་
 དུ་འགོད་དེ་རང་གི་མིང་ཡིག་ལས་སྐྱེད་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལེགས་སོ། ། མདོར་ན་གཏོར་
 སྟོན་ཀ་སྤ་ལ་དང་གཏོར་ཇས་ནམས་ཇས་བཅུར་སྐྱེད་ལ། དེ་ལ་ས་ཐོན་གྱི་སྟོན་པ་སྟེན་
 རིགས་ལྟར་ལྷ་མ་ནམས་ཀྱི་ས་ཐོན་ལས་སྐྱེད་པ་དང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལས་སྐྱེད་
 པ་གཉིས་དང་། གང་དུ་སྐྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟེན་པ་དམ་ནག་གི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་
 སྟོན་མེ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དབྱས་དང་སྟོགས་བཞི་སྟེ་ལྷ་ཐོན་ཇས་བཅུ་དང་རིགས་ལྟའི་
 ས་ཐོན་འགོད་པ་དང་། སྟོགས་དང་མཆོམས་གཉིས་ཀར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། ། ཕྱི་མ་ལ་
 དབྱས་དང་སྟོགས་བཞིར་ཤ་དང་མཆོམས་བཞིར་བདུད་ཅི་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལས་བརྒྱལ་ནས་
 སྐྱེད་པ་གཉིས་དང་། ཤ་གཤེགས་པ་དང་བདུད་ཅི་གཤེགས་མར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལས་
 བརྒྱལ་ནས་བྱས་པ་གཉིས་ནམས་ཉེ་གཙོ་ཆེར་མི་བསྐྱེད་པ་དབྱས་ན་ཡོད་པའི་ལྷགས་སུ་
 མཛད་དོ། ། བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་བྱི་ཆེན་བྱི་ཆུ་ཁམས་དཀར་དམར་བཞི་འབྲེལ་། ལྷ་མ་ལ་བཤད་
 པ་མང་སྟེ། ལྷ་ཐོན་པ་དང་སྟོན་ཞབས་ལ་སོགས་པས་ཤ་ཆེན་ལ་བཤད་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་
 པར་ལྷ་བ་ལྷ་བྱས་ལྟར་སྐྱམ་དང་རར་སྐབས་ལ་བཤད་ལ། སྟོན་འབྱུང་ལས་ཤ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་ཆོལ་དང་སྐབས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྐང་མར་དང་གཞུངས་པ་དང་མགོ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྒྲུང་པ་སྟེ། ཐ་འབྱིར་རབ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། ། ཤ་ལྷ་ལ་སྐྱེགས་ལྷ་ལྷ་དང་སྟོན་མ་ལྷ་ཞེས་
 གྱུར་གསུངས་ཉེ་དངོས་བྱུང་འགྲེལ་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ། དེ་ནས་གཏོར་

མའི་ནང་དུ་ཏྲོ་ཏྲོ་ཏྲོ་¹ལས་མས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐ་མལ་པའི་ཁ་དོག་དང་འི་དང་ལུས་པ་
 བསལ་ནས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསམ་མོ། མན་སྟེ་དང་ཐེང་བར་
 གཏོར་མའི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་ལྟ་གསུམ་སྐྱེད་པ་མ་བཤད་ལ། ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་བཞི་ལས་ཏ་
 ལས་སྒྲུང་མཐའ་དང་ཏ་ལས་རྣམ་སྒྲུང་དང་ཏྲོ་ལས་²མི་བསྐྱེད་པ་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་བྱེད་
 ན་ཏྲོ་ཏྲོ་³ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས། སྐྱོན་བསལ་བའི་ཁ་དོག་འི་རོ་གསུམ་ལྟ་གསུམ་དུ་
 སྐྱེད་པར་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་མེ་འབར་བས་
 གདུངས་པས་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཁྱུ་བཅི་མ་འཆར་ཁའི་མདོག་ཅན་གྱི་ཁུ་བའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་
 བལྟ་དོ། དེའི་རྒྱངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིག་⁴ལས་སྐྱེས་པའི་རྩོ་རྩེས་མཆན་
 པའི་ཁ་སྐྱོ་ག་⁵ཁྱེན་པ་དེར་ལན་གསུམ་དུ་ཕབ་པས་བདུད་ཅིར་གྱུར་པ་དེའི་སྟེང་དུ། འོ་ལས་
 གྱུར་པའི་རྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་འོ་ལྷ་རྒྱ་⁶གི་ཡི་གེ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་གནས་པ་ལས་འཕྲོས་
 པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
 བདུད་ཅི་དང་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་བདུད་ཅི་བཀྲ་གནས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་རྒྱ་
 བར་བཅུག་སྟེ་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པ་དེར་ཐིམ་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་ཡི་གེ་
 གསུམ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་དདུལ་རྒྱའི་རང་བཞིན་དྲངས་པར་⁷བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ།
 ཐེང་བར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། མན་སྟེ་ལས། ལྷ་ཡི་དང་ཀླ་ཡི་ལས་འབྲུ་གསུམ་དུ་གྱུར་
 པར་བཤད་དེ། ལ་བ་བ་⁸དང་འི་ལ་བྱ་ལས་ཀྱང་སྒྲུང་བཞིན་གསུངས་པ་ནི་སྐྱོམ་འབྱུང་གི་

1 ཏྲོ་ གཅོད་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

2 ཏྲོ་ལས་ གཅོད་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

3 ཏྲོ་ གཅོད་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

4 རྒྱ་ཡིག་ དཔལ་དཔལ།

5 ཁ་སྐྱོ་ག་ དཔལ་དཔལ།

6 འོ་ལྷ་རྒྱ་ གཅོད་དཔལ།

7 དྲང་པར་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ།

8 དང་པར་ གཅོད་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

9 ལ་བ་བ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔལ་མ། རྩོད་པལ། གཅོད་དཔལ།

དགོངས་པའོ།། བདུད་ཅི་མུང་བའི་ཚོ་ག་ཡང་ལ་བ་བ་¹དང་ཟིལ་བྱ་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ལ། ལྷ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྩྱུ་ལས་²སྐྱེས་པའི་དོ་རྩེ་
དཀར་པོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་བསམས་ལ།³ དེའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྐྱ་གྲུས་བྲངས་ནས་བདུད་ཅི་གསོལ་
བས་ཆེས་པར་བསམས་ལ། མཐེབ་སྲིན་གྱི་འཁོར་ནས་⁴དབྱལ་ཏེ། བྱེ་ཅི་དང་སྲིན་མཆོམས་
དང་སྐྱ་པོའི་གནས་གསུམ་དུ་འཁོར་བར་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་(མཐོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབྱལ་བའི་ཚོ་ག་)ནི། ཁ་སྐྱར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གསུམ་གར་⁵བྱ་
གསུམ་ཕྱི་དཀར་པོ་དང་ནང་དམར་པོ་ཁྱ་གང་བ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དག་གིས་
གྲར་གུམ་⁶དང་ཅན་ནང་དམར་པོས་ནང་དམར་པོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཕྱི་ཡང་ཅན་དཀར་
པོ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་ཚོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱའོ།། དེའི་དབྱུས་སྐྱ་ཐིག་བཞི་བཏབ་
པས་ལེའུ་ཆེ་དགྱའོ།། ལེའུ་ཆེ་དབྱུས་མ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཚོགས་གང་ཡིན་ཡུད་ཅམ་
གྱིས་བསྐྱེད་དོ།། ཐེང་བར་གསང་འདུས་ཀྱི་གཏོར་ཚོག་ལ་ཡང་ཟིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བར་
གསུངས་པས་གསང་འདུས་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།། ལེའུ་ཆེ་གཞན་བརྒྱུད་ལ་སྐྱོགས་སྐྱོང་མ་
མོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱར་བ་མན་སྟེར་བཤད་ཀྱང་འདིར་སྐྱོགས་སྐྱོང་ནམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཤར་དུ་རྩྱུ་ལས་⁷དབང་པོ་སེར་པོ་མིག་སྟོང་པ་ས་སྐྱང་⁸དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ།
སྟོར་ཀྱི་ལས་⁹གཤེན་རྩེ་ནག་པོ་མ་ཏེའི་གདན་ལ་གཡས་བརྒྱངས་ཀྱིས་¹⁰བཞུགས་པ་སྐྱ་གྲེན་

༡ བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལྷ་བ་བ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱུས་སྐྱ་བསྟན་འགྲུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

༢ རྩྱུ་ལས་ དབྱུས་དབང་།

༣ བསམས་ལ་ དབྱུས་དབང་།

༤ མཐེབ་སྲིན་གྱི་འཁོར་མས་ གཅང་དབང་།

མཐེབ་སྲིན་གྱིས་འཁོར་བས་ དབྱུས་དབང་།

༥ གསུམ་གར་ ཐེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༦ གྲར་གུམ་ ཐེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༧ རྩྱུ་ལས་ དབྱུས་དབང་།

༨ ས་སྐྱངས་ དབྱུས་དབང་།

༩ ཀྱི་ལས་ དབྱུས་དབང་།

༡༠ གཡས་བརྒྱང་གིས་ དབྱུས་དབང་།

གནས་པ་ཀྱ་མཁུ་ཏ་དང་བགྲང་ཐེང་འཛིན་པ། ཡི་ལས་¹ཆངས་པ་སེར་པོ་ངང་པ་ལ་གནས་
 པ་བརྒྱ་དང་སྐྱབས་སྦྱིན་དང་བགྲང་ཐེང་དང་དབྱུག་པ་འཛིན་པ། འོག་ཏུ་ཕི་ལས་²ཐགས་
 བཟང་རིས་ནག་པོ་ཤིང་རྟ་ལ་གནས་པ་རལ་གྱི་འཛིན་པ། ལི་ལས་³སའི་ལྷ་མོ་སེར་མོ་བརྒྱ་
 ལ་གནས་པ་བརྒྱ་འཛིན་པ། རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོད་པན་དང་ལྷན་ཞིང་སླེག་པའི་ཉམས་ཅན་ནོ།། དབང་པོ་རྩ་བདག་
 རྒྱུ་ལྷ་ཆོགས་བདག་གནོད་སྦྱིན་རྒྱ་བ་ཆངས་པ་སའི་ལྷ་མོ་ནམས་ལ་རྒྱ་བའི་གདན་དང་ལྷག་
 མ་ནམས་ཉི་མའི་གདན་ལ་གནས་པའོ།། ཆངས་པ་དང་སའི་ལྷ་མོ་སྐྱེད་རིགས་དང་ཉི་མ་རིན་
 པོ་ཆེའི་རིགས་དང་ལུས་ངན་དང་དབང་ལྷན་དང་རྩ་བདག་ནམས་གསུང་གི་རིགས་དང་རྒྱུ་
 ལྷ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་ནམས་མི་བསྐྱེད་⁴པའི་རིགས་སོ།། དབང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དང་འབྲུ་བའི་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ། སའི་ལྷ་མོ་ནི་རང་
 དང་འབྲུ་བའི་ཐབས་དང་བཅས་པར་སོ་སོའི་ཕྱག་མཆོན་⁵ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་དོ།། དེ་དག་གི་
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱེད་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་མ་སོ།། དེ་ནས་
 རང་རང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱན་འབྲེན་པའི་ཆོགས་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་འཛིན་རྟེན་
 པ་ནམས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ་དམ་ཆིག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱའོ།། དེ་ནས་མཆོད་ཡོན་དང་ཞབས་
 བསེལ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་གཏོར་མ་ཕྱལ་བའི་མཐར་
 དཀྱིལ་འཁོར་པ་ནམས་མཉེས་པའི་དོན་དང་། ཆད་ལྷག་གི་སྦྱོན་ཞི་བའི་ཆེད་དང་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྲིལ་བྱ་དགོལ་བ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་གདོན་པར་
 བྱའོ།། དེ་ནས་པད་ཀོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷུང་པ་ན་འཁྱུང་པའི་རྩལ་

༡ ཡི་ལས་ གཙང་དབང་།

༢ ཕི་ལས་ དབྱུག་དབང་།

༣ ལི་ལས་ དབྱུག་དབང་།

༤ མི་བསྐྱེད་ དབྱུག་དབང་།

༥ ཕྱག་མཆོན་ དབྱུག་དབང་།

ཤུའི་པས་བཤད་ཅིང་། ལུན་གྱི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་གདོན་པར་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པ་
 ལྟར་བྱ་སྟེ། ལུན་དང་པོའི་རིམ་པའོ། དེ་ལ་ལུན་བཞིར་བྱ་བར་གྱི་རྩོད་དང་མངོན་བརྗོད་སྒྲ་
 མ་སོགས་གྱི་རྒྱད་མང་པོ་དང་མདོ་བསྟེ་སོགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་གསུངས་ལ།
 ལུན་བཞི་ནི། ར་ལན་རྩ་རི་པས།¹ “ལུན་བཞིར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 མོ་རངས་དང་ཉི་མ་གྲུང་དང་ཕྱི་རྩོད་དང་མཚན་མོ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པའོ།”² ཞེས་བཤད་
 པ་ལྟར་སྟན་ཞུས་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པས་ལུན་བཞིའི་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ། ལུན་དང་པོ་མོ་
 རངས་གྱི་ལུན་ལ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ལུན་གཞན་གསུམ་ལ་³ རྒྱས་བསྟུས་བྱུང་མེད་
 པར་བྱའམ་མི་བྱ་སྟམ་ན། ལ་བ་པས་⁴ ལུན་དང་པོ་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་སྟུང་ནས་གྲུང་དང་
 ཕྱི་རྩོད་ལུན་མཚམས་ལ་རང་ཉིད་འོད་དུ་གྱུར་བ་རྒྱུ་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
 ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་དམིགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ཆད་ཆང་
 བར་དང་། ལུན་ཐ་མ་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བྱེད་དེ་བྱིལ་བྱ་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།
 ལུ་ཏིག་སྒྲིང་བ་ལས་ལུན་གཞན་ལ་རང་ཉིད་བདག་མེད་མར་བསྟོམས་ནས་སྒྲིང་གའི་⁵ས་
 བོན་ལས་འཁོར་གྱི་ལྟ་མོ་བཅུ་བཞི་སྟུང་སྟེ་གནས་སུ་བཞོད་ནས། རྣམ་དག་དང་སྐྱ་གསུང་
 ལུགས་བྱིན་བརྒྱབ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཆད་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་ནག་པོ་སྟོང་པ་དང་དམ་ཆིག་དོ་རྗེས་ཀྱང་ལུན་གཞན་ལ་སྒྲིང་གའི་⁶ས་བོན་ལས་
 འཁོར་ལོ་སྟོས་ཏེ་འགོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཆད་རྫོགས་

1 ར་ལན་རྩ་རི་པས། ལྟ་ལུས་དབར་མ།

ར་ལན་རྩ་རི་པས། དཔུས་དབར་།

2 རྩོ་བསྟན་གྱི་རྒྱད་པའི་ལ། 9 རྩོ་བ་དཔོན་དབལ་རྩོ་ལ་རྩོ་རི། ལྟ་བ་ཐམས་དོ་རྩོ་རྩོ་མ། རོག་གྲངས་(༩)བཟ ལས་བྱུང་བ་རྩོད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུན་
 བཞིར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པས་ཞེས་བ་ནི་མོ་རངས་དང་། ཉི་མ་གྲུང་དང་། ཕྱི་རྩོད་དང་། མཚན་མོ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པའོ།” ཞེས་
 གསལ།

3 གསུམ་པ་ གཅོད་དབར་།

4 བསྐྱར་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔུས་སུ་བསྟན་འཕྱར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

5 རྩོད་ཁའི་ གཅོད་དབར་། དཔུས་དབར་།

6 རྩོད་ཁའི་ གཅོད་དབར་། དཔུས་དབར་།

བར་བྱེད་བར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་བཞེད་བས་གཞལ་ཡས་ཁང་མ་བསྐྱས་བར་ཡོད་པས་
 དེའི་སྐྱེད་ཆོག་དང་བསྐྱར་འཁོར་དང་ཆོགས་གསོག་བཞག་ནས་དང་པོ་སྒྲོར་བ་བྱ་རྒྱུ་གས་
 བྱས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱགས་ཀ་ནས་སྒྲོ་བ་ཙམ་བྱས་པའི་ལྷགས་སོ།། བྱེད་
 བཙས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། “སྐྱེ་མཆོམས་སྤྱ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉི་མ་གྱང་
 དང་ཉི་མའི་མཐའ་དང་མཆོན་བྱེད་ལ་ཡོངས་སྤྱ་རྒྱུ་གས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཙམ་གྱིས་
 མཛོན་དུ་བྱས་ལ། མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་བྱས་ནས་གཉིད་
 ལྷོག་¹པའི་དུས་སྤྱ་ཉལ་བར་བྱའོ།།”² ཞེས་གསལ་འདུས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་
 ཏེ་སྤྲ་མ་དང་འདྲའོ།། ལྷེ་མ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། “ཁྲེལ་བས་ནི་སྐྱེ་གཞན་གྱི་ཆོག་རྒྱེས་སྤྱ་
 བསྐྱབ་སོ།། ལྷེ་མས་ཡོད་ན་ནི་མཐའ་དག་བསྐྱབ་སོ།།”³ ཞེས་སྐྱེ་དང་པོ་ལ་དལ་ན་ཆོག་
 ཐམས་ཅད་དང་ཁྲེལ་ན་སྐྱེ་གཞན་གྱི་ཆོག་སྤྲེ་ཆོག་བསྐྱས་པ་བྱ་བར་བཤད་ལ། ལྷེ་པའི་
 ཞབས་གྱིས་ཁྲེལ་ན་སྐྱེ་དང་པོ་ལ་ཆར་བར་བསྒྲོམས་ནས་སྐྱེ་གཞན་ལ་རང་གི་གདན་
 ལ་ལྷེའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱ་སྒྲོས་ནས་དབང་
 བསྐྱར་མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་སྤང་བ་བྱ་ཞིང་སྤྲ་ཐིག་གང་རུང་ལ་གནས་ནས་བསྐྱས་པ་
 བྱས་ཏེ་བསྐྱས་ནས་སྤྲ་མ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དམ་ཆོག་དོ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡི་ཤེས་
 པ་གཞུག་དགོས་པ་འདྲའོ།། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་ཆོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱས་ལ་བར་བ་གཉིས་བསྐྱས་
 པའི་ལྷགས་གཅིག་དང་དང་པོ་རྒྱས་ལ་གཞན་གསུམ་བསྐྱས་པ་ནི། དལ་ཁྲེལ་གྱིས་མ་ཡིན་
 གྱི་རྒྱུན་པའི་བྱེད་ལྷགས་སོ།། ཁྲེལ་བས་ཀྱང་དང་པོ་རྒྱས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་བསྐྱས་ཏེ་
 བྱེད་པ་དང་སྐྱེ་དང་པོ་ལ་ཡང་དལ་ཁྲེལ་གཉིས་གྱི་དབང་གིས་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་བྱེད་ལ་
 གཞན་གསུམ་བསྐྱས་ཏེ་བྱེད་པ་མན་སྤྲེའི་ལྷགས་ནམས་ལས་གང་རུང་བྱ་ལ་དལ་ན་ལ་བ་

¹ གཉིད་ཆོག་ རྒྱེ་དབང་།

² རྒྱེ་བསྐྱེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཉི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། འཁོམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་བ། ཡོག་གངས་པ་ལ་ན་༩

³ རྒྱེ་བསྐྱེན་ རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་ཆོལ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་དག་སྤྲེ་མ། རྒྱེ་མ་བརྒྱ་གཉིས་ལ། ཡོག་གངས་པ་ལ་ན་༩

པ་¹ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ན་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་²ཡུན་རིང་པ་ལ་བྱང་ཆེ་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་ཀླམས་ཀྱང་མི་འཆད་པར་སྤྱང་རོ།།

གཉིས་པ་(ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཀླུ་འཁྱོར་)ནི། དེ་ལྟར་ཐུན་སྤྱོད་པ་བྱང་ནས་སྤྱི་མ་མ་ཐུག་པའི་
བར་སྐབས་ཀླམས་ཀྱང་དགེ་བའི་བྱ་བས་འདའ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཀླུ་འཁྱོར་ནི། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་བྱས་ལ།
དབང་པོ་ཀླམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་ཀླམས་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟས་ནས་དེ་དག་
གིས་མཆོད་པར་མོས་པའོ། དེ་ཡང་སྤྱིའི་ཀླུ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་ཀླུ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། སོ་
སོའི་ཀླུ་དག་ནི། གཞུགས་ཀླུ་སྤྱང་སྤྱི་བསྤྱོད་པ་དེ་རིན་འབྱུང་རོ་འོད་དཔག་མེད་རེག་
དོན་གྱུ་བ་དུ་བལྟ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་དག་པའོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ལྷ་
ཀླམས་གཞུགས་རྟོ་རྟེ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ལྟར་བལྟས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་འཁོར་
གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པར་བྱས་ནས་དུས་ཀྱན་དུ་བྱ་བ་བསྟེན་ན་
ཆོགས་གཉིས་བདེ་ཆུག་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། “ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡིས། བྱ་བ་མ་ལུས་པ་ནི་རྟོགས་པར་བྱ། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་པའི་
འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ།” མཆོད་པ་འདི་ནི་ཀྱན་དུ་མཆོག་ཡིན་རོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་རང་གང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
དེའི་སྒོ་ནས་བྱའོ། ལས་ཀླུ་བར་དག་པའི་ཀླུ་འཁྱོར་ནི། རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་བྱ་
བ་ན་རེ་བསྟེན་ནས་འགོ་བ་དང་འདུག་པ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་།
སྤྱི་བའི་རག་གི་ལས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུག་ཏུ་དང་སྤྱགས་སུ་འགྱུར་པའི་ཆོགས་གསོག་

1 བསྐྱེད་པའི་བཞི་ཀར་ལུ་བ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་སུ་བསྐྱེད་འགྱུར་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

2 སྤྱི་བ་པའི་ གཙོ་བོ་དཔར་། དཔུས་དཔར་།

3 སྤྱི་བསྟེན་། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྤྱི་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། སྤྱི་བ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་། སོག་གངས་ ༣༥ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡི་སྤྱི་བ་པའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ།” ཞེས་གསལ།

བ་ཡིན་ཏེ། ལྷུབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། “ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་དེ་དང་དེ།
 ‘རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་རྟོགས་བྱ།’ རྣམ་པ་དེ་འདྲི་སེམས་ལྡན་ལུས་དང་
 བློ། ‘དག་ཡིད་ལས་རྣམས་གང་ཡང་རྩང་བ་དག །’ ལྷུག་རྒྱ་དང་ནི་སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱ།
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྱིས་དེ་གསུངས་སོ།”¹ ཞེས་དང་། རྟོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་
 ལས་ཀྱང་། “མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུག་ན། ལུས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་བསྟོད་པ་དང་། ཆོག་
 ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྣམས། དེ་དག་སྐད་སྒྲུབ་དང་ལྷུག་རྒྱར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་སོ།
 དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་འཕྲོ་བའི་ལུས་དག་གི་ཀྱན་སྟོང་རྣམས་དགེ་བར་སྦྱར་
 བྱས་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོབས་རྒྱས་པ་ན་གཞན་ལ་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ། དམ་ཆོག་ཉམས་ན་དག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་
 འཕྲོར་ནི། ལྷུབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། “དམ་ཆོག་ཉམས་ལ་སྤྱིང་གའི་³ རྒྱ་བར་ནི། ‘སྤྱིང་
 པོ་སྤྱ་ཆོགས་རྟོ་རྗེ་རི་བཞིན་བསམ།’ དཔལ་ལྡན་དམ་ཆོག་རྟོ་རྗེའི་རྣལ་འཕྲོར་པས། འཕྲོ་
 བ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་རྣམས་བསམས་ལ། ‘སྤྱ་ཆོགས་བརྒྱ་འདབ་མའི་དབྱས་སུ་ནི།’
 སྤྱར་གྱི་རིམ་པས་དབང་བསྐྱར་⁴ ཀྱན་ཏུ་གླང་།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་དོན་ནི། དཔལ་
 འབྱས་རྟོ་རྗེས་རང་གི་སྤྱིང་གར་⁶ དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་ཏུ་སྤྱ་ཆོགས་བརྒྱ་ལ་
 གནས་པའི་རྒྱ་བའི་དབྱས་སུ། ལྷོ་ལས་⁷ སྤྱར་བའི་སྤྱ་ཆོགས་རྟོ་རྗེའི་གདན་གྱི་སྤྱིང་ཏུ། ཁི་
 ལས་རལ་གྱི་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་

1 རྟོ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་རྒྱལ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ལྷུབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་། རྟོག་གྲངས་ 3492 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟོ་གནིས་
 བ་དང་བཞི་བ་གནིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་སྟེ་བྱ།’ ‘དག་ཡིད་ལས་རྣམས་ཅི་ཡང་རྩང་བ་དག །’ ཅེས་གསལ།

2 རྟོ་བག་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་རྟོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། ལེའུ་ལྷ་བ། རྟོག་གྲངས་ 2293

3 སྤྱིང་ཁའི་ གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

4 དབང་སྐྱར་ སྤྱ་འབྱས་དབང་མ། རྟོ་དབང། གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

5 རྟོ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་རྒྱལ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ལྷུབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་། རྟོག་གྲངས་ 3493 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟོ་གནི་
 བཞིས་བ་དང་ལྷ་པ་གནིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤྱིང་པོས་སྤྱ་ཆོགས་རྟོ་རྗེ་རི་བཞིན་བསམ།’ ‘སྤྱ་ཆོགས་བརྒྱའི་འདབ་མའི་དབྱས་སུ་ནི།’ ཅེས་གསལ།

6 སྤྱིང་ཁར་ གཙང་དབང། དབྱས་དབང།

7 ལྷོ་ལས་ དབྱས་དབང།

བསྟོམ་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་བསམས་
 ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ནམ་མཁའ་
 ལ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་བདུད་ཅི་གང་བའི་བྱམ་པ་བསྐྱམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་
 རྣམས་བརྒྱན་ཞིང་དབང་བསྐྱར་བར་བསམས་པོ། ། འདི་ནི་ལྷ་སྟོམ་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་བདུད་
 ཅི་ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྦྱོང་བའི་
 དམ་ཆེག་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཕྱགས་བཀོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ལྷ་བ་
 ལས་དོན་བྱུང་ཏུ་དམ་ཆེག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པའི་
 གཞན་ཕྱགས་བཀག་གོ། །བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་བ་ལས། “དམ་ཆེག་ཉམས་ལས་བསྐྱང་བ་ནི།”
 དོན་ཡོད་དོ་རྗེའི་འཁོར་ལོ་བཟང་། ། སྦྱིང་གར་²ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཁྱི། ། བསམས་ནས་ཐམས་
 ཅད་བདག་དབང་བསྐྱར། །”³ ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་པར་ལྷ་ཉི་ཤེས་བདག་ཉིད་དོན་བྱུང་
 ཏུ་བསྐྱེད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་པོར་བྱས་པའི་ཐུགས་ཀར་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 བསམས་ནས་རང་ཉིད་དབང་བསྐྱར་⁴བར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་གང་བྱུང་གིས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་
 མ་ལ་བརྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིས་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 བློ། བདུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་བསྟེན་པའི་⁵ཆེ་ནའང་རང་ཉིད་ལྟར་བྲན་ཞིང་⁶ཁ་ཟས་བདུད་ཅི་
 ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལྷ་མཆོད་པའི་བསམ་པས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། ། རྒྱས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ནི། དབང་བསྐྱར་པའི་སྐབས་ལྟར་བྱའོ། ། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྦྱང་བ་ཉིད་

༡ རྟེན་པ་ རྒྱ་འབྲེལ་དབང་ལྷ་ རྗེ་དབང་། གཙོ་དབང་།

༢ སྦྱིང་གར་ གཙོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༣ རྗེ་བཙུན་ རྒྱུད་འབྲེལ་། དེ་སྟོན་དཔོན་མར་མེ་མཚན་བཟང་པོ། རྗེ་དབང་པའི་བརྒྱ་བ་ སོག་གངས་ ༡༩ནལ ལས་བྱུང་བའི་རྣང་རྣམ་
 ཆེག་ཆར་སྤྲོ་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དམ་ཆེག་དག་ལས་བསྐྱང་བ་ནི།’ ‘སྦྱིང་གར་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཁྱི།’ ཞེས་གསལ།

༤ དབང་སྐྱར་ གཙོ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༥ རྟེན་པའི་ དབྱུས་དབང་།

༦ བྲན་ཞིང་ དབྱུས་དབང་།

ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་ངོ་བོར་བདག་ཉིད་ཀྱང་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་
ལྟག་པར་མོས་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉལ་བར་བུའོ། ། ཞེས་མན་སྒྲེ་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བུའོ། ། ལྟར་བའི་རྣལ་འབྱོར་
ནི། ཁ་མ་རུའི་སྒྲ་གཤམ་པའི་རྣམ་པའང་ལྟ་མོའི་སྒྲུབ་བསྐྱལ་ནས་ལྟར་བར་བུའོ། །

གསུམ་པ་(རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་)ནི། རྒྱོ་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་
གོམས་པ་འཕེལ་ནས་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོའི་འབྲུལ་སྒྲུབ་རྣམས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་
བས་ན། ཆོས་ཅན་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ནི། འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་རྒྱོ་བྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྣམ་མཁའ་ཇི་མེད་པར་གནས་པས་འབྲལ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་
ནོ། ། ཡེ་ཤེས་ངོ་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་ཕྱང་ཞལ་ཕྱང་གི་འབྲེལ་པར་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་།
“གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཐག་པའི་སྐུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་རབ་
རིབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེས་བུ་¹གང་གིས་རབ་རིབ་སྒྲུབ་ཏེ་བརྟགས་ན་ཐག་
པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ། ། གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་
སོགས་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ལམ་
ལ་གཞོལ་ཞིང་། ཀྱན་བརྟགས་²དེ་བརྒྱུག་ན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་
མེད་དོ། །”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟག་པ་ནི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་མཆན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། ། གྲོལ་བའི་

¹ སྐྱེས་བུ་ གཅོང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

² ཀྱན་བརྟགས་ དབྱུས་དབང་།

³ རྩེ་བརྟན་རྒྱུད་འབྲེལ་དེ་རྒྱོབ་དམིན་ཆེན་པོའི་ཏུ་བླ་དཔ། ཞལ་ཕྱང་གི་འབྲེལ་པ། སོག་གྲངས་(ལེ)བཅུ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འད་སྟེ།
“གསང་བའི་བདག་པོ་ཐག་པའི་སྐུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་རབ་རིབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་
རབ་རིབ་སྒྲུབ་ཏེ་བརྟགས་ན་ཐག་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ། ། གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞུགས་
ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་ངེས་
པར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་གཞོལ་ཞིང་ཀྱན་བརྟགས་ཏེ་བརྒྱུག་ན། རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ཞིང་དོན་གཞན་མེད་དོ། ། ཞེས་གསལ།

ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་། “རབ་རིབ་སྤངས་པས་ཐག་པ་ལ།” གཞན་ནི་ཅུང་ཟད་ཆེད་མི་འགྱུར།།
 དེ་བཞིན་སྒོ་སྤངས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ།། འཁོར་བ་ཅུང་ཟད་ཆེད་མི་འགྱུར།། དེས་ན་ཟབ་
 གསལ་དཀྱིལ་འཁོར་པས།། ང་ནི་རྟག་ཏུ་སྤང་འདས།།¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་
 ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་
 ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་སྤྲུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་ན་ལུས་ཐ་མལ་པ་གཏན་ལོག་ནས་དེའི་རྟེན་དུ་མི་ཅུང་བར་མཆོན་
 དཔའི་སྤྱུ་དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་
 རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུ་རྣམས་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་
 སེབས་པའི་སྒོ་སྤྱུ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་པའི་སྤྲུགས་དོན་བསྐྱོམས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟང་
 བ་ན་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུར་ལྟང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྲུགས་པས་ལམ་སྒོ་མ་པའི་
 ལྟའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡང་འཛོག་སྟེ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “སྦྱིན་བྱ་ལ་
 སོགས་མི་དམིགས་ཀྱང་།། སྦྱིན་སོགས་ཐ་མལ་བདག་ཉིད་ཅན།། བདག་མེད་ཐ་མལ་མི་
 འཛོམས་ཀྱི།། འཁོར་ལོ་མཆོག་ལ་དེ་ཡོད་མིན།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་
 འཁྱེ་པས་ཀྱང་། “སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་སྤྱུ་ཐེན་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་དག་ཐ་མལ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པས་ཆད་ཅན་འཛོམས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི།”³ ཞེས་དང་། “སྦྱོགས་དང་

1 རྟེ་བཞིན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་མངས་རྒྱས་དབལ་ཡེ་ཤེས། རྟོལ་བའི་ཐིག་ལེ། སྟོན་གྲངས་༤༥ན་ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ལྟ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རབ་རིབ་སྤངས་པས་ཐག་པ་ལས།” ཞེས་གསལ།

2 སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་འབྲུམ་དབང་ལ། རྟེ་དབང་།
 སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་གཙོད་དབང་།

3 རྟེ་བཞིན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྒོ་བ་དཔོན་མང་མེ་མཛད་བཟང་པོ། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ། སྟོན་གྲངས་16བ་3

4 མ་དམིགས་པ་དབྱུས་དབང་།

5 རྟེ་བཞིན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྟེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེ་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་བ། སྟོན་གྲངས་72ན་7

དུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། གང་
 རང་གི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནི། རྒྱུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ར་མལ་པ་ཞེས་བཤད་དོ།¹ ཞེས་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབ་མོ་
 ཡོད་ཀྱང་ར་མལ་པའི་སྒྲུང་བ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུང་ལ།
 སྒྲགས་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། འོན་ཡུལ་དུས་ཆད་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་
 རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་དུ་འཛོག་པའི་དོན་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་
 དང་དེའི་ཆོས་ཅན་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡུལ་དུས་ཕྱོགས་རེ་
 བའི་སྟོན་ས་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པས་ན་
 རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུ་བའི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་མེད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་
 མི་དད་པའི་ཐབ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་མ་ཆད་པར་སྟོན་པ་
 མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་བཞུགས་པས། “བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏུ་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྟོན་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བདག་དང་གཞན་ལ་མཆོད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དངོས་པོ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་
 སྐྱ་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ཞེས་
 བྱ་བ་འདིས་ནི། ཡིན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་དག་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སྒྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། ཞེས་

1 རྩེ་བཞུན། རྒྱུང་འགྲེལ། ཅི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེ་ག། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ག། རྟོག་གྲངས་ 745ན6

རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྤར་གཞི་
 སྤྱོད་ལུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་རོ་མོར་མོས་ནས་སྒྲིམ་ཞིང་རྫོགས་
 པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟེན་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་གསུམ་ལའང་
 སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་སྐྱེ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་དག་དང་མི་
 འདྲའོ།། འདིའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་དོ།། བ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཆོས་སྐྱུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་མལ་
 པའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་གཞུགས་སྐྱུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་
 པ་མེད་པས་གཞུགས་སྐྱུའི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོགས་རྫོགས་པ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་ངོ་།། རྒྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་ཆོགས་རྫོགས་པར་སྤྱ་བར་གསུངས་པས་མ་བསྐྱད་པའི་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་སྒྲིམ་པར་འགྲོ་བའི་
 འགྲོ་ལུགས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཆོགས་དཔག་མེད་རྫོགས་
 པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།།

ཐེག་པ་གཞན་ནས་གངས་མེད་བསྐལ་པ་ཡིས། རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་རྣམས་
 རྫོགས་དགོས་པའི། གཞུགས་སྐྱུའི་རྒྱ་རྣམས་འབད་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་མཆོག །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་སྤར་གཞི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་ལ་རི་
 ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་རྣམས། དེ་མེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། རང་བཅོས་
 མ་བསྐྱད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད། རོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་
 གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པའོ།། །

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ། སོག་གངས་༤༩ནང་ ལས་བྱུང་
 པའི་ནད་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། 'འཛོལ་ཅེས་གསལ།

དང་། རོག་མར་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཟུང་བའོ། དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་)ནི།
 རྒྱ་མེད་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་
 བོ་རྣམས་གྱིས་བཤད་པའི་སྒོ་ལ་བཟང་པོ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ལམ་བཟོད་ལྷགས་གྱི་གོ་བ་
 ཆགས་ན་རྒྱད་དོན་ལ་གཏིང་རྒྱུགས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ནས་ལམ་སྤྱར་སྤྱར་གིས་བཀྱི་མི་ལུས་
 ཤིང་། ལྷགས་བཟང་པོ་དེ་དག་རིང་དུ་གནས་པའི་སྤྱིན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་ཞིབ་
 མོའི་སྒོ་ནས་འབྲིང་པའི་རིམ་པ་སྤྱ་བས་འདིར་སྤྱིའི་གོ་བ་འཆགས་པའི་ཐབས་བཟོད་པར་
 གྲུའོ། འདི་ལ་གཉིས། བ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་(བ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། འཕགས་ལྷགས་
 པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 གོ། དང་པོ་(འཕགས་ལྷགས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། དཔྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་
 གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་དང་། དཔེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(དཔྱེ་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་)ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བཟོད་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། སྤྱར་བཤད་ཐེན་ཏོ། འདི་ལ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་གྱི་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། “བསྟེན་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བདུད་ཅི། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྟག་པར་བྱ། འདི་ནི་སྐྱགས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། སྐྱགས་གྱི་དེ་ཉིད་དོན་སྒྲུབ་པའོ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མཆོག་གི་བསྟེན་པ་
 ཡན་ལག་དུག་གི་བདུད་ཅིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་
 རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། “རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གིས་ནི། བསྟེན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་
 མཆོག་། བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་ན། དངོས་བྱུང་མཆོག་ནི་མོ་བ་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་

1 བརྟན་པ་ཅིག་ གཙང་དཔེར། དུས་དཔེར།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འདུས། 3 གསུང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྩ་གཉིས་ལ། ཤོག་གྲངས་119ན་2 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་
 བདུད་ཅིས་བྱ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྟག་དུ་ཉིད། འདི་གང་སྐྱགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐྱགས་དང་དེ་ཉིད་དོན་སྒྲུབ་པའོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འདུས། 3 འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ། ལེའུ་བརྩ་བརྒྱད་ལ། ཤོག་གྲངས་146ན་4 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྟེན་པ་ཡན་
 ལག་དུག་གིས་ནི། བྱས་པས་སྐྱབ་པ་མཆོག་དུ་ཉིད། གཞན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱར་ན་ནི། དངོས་བྱུང་མཆོག་ནི་འགྱུར་མི་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

གསུངས་པའི་དོན་ནོ།¹ ཡན་ལག་བྱུག་པོ་དེ་ཉིད་དང་རིམ་པ་ལྟ་ནི་དོན་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་
 པས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ་ཀྱིས། “རྒྱུད་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་²ནི།” སྐུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡང་དག་
 འཇུག། སྐུགས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྟོགས་ནས་ནི། རྡོ་རྗེ་བརྒྱུས་པ་རྣམས་ལ་སློབ། རྡོ་རྗེ་
 བརྒྱུས་གནས་རྣམས་འཁྱོར་བ། སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
 འཛིན་གནས། ཡང་དག་མཐས་ནི་རྣམས་པར་སྦྱར། ཡང་དག་མཐའ་ལས་ལངས་ནས་ནི།
 ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།’ ཟུང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྒྲར་ཞིང་
 གང་ལའང་མི་སློབ་པོ།³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་བརྒྱུས་པ་འཇམ་དག་དཔེན་དང་། སེམས་
 ལ་དམིགས་པ་འཇམ་སེམས་དཔེན་དང་། བདག་ཀྱིས་ཀྱིས་བརྒྱུ་ལུས་སམ་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་ལས་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་རྒྱུད་འཇུག་སྟེ་རྣམས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། སྦྱོང་བསྐྱུས་སུ་ལུས་དཔེན་
 གྱུང་བཤད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྒྱུད་འཇུག་གི་བར་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལ་ལོ་བས་ནས་ཁྱི་མ་ཁྱི་མ་
 ལ་སློབ་པ་དང་། ལུས་དཔེན་སོགས་སྐྱ་མ་མེད་ན་ཁྱི་མ་མི་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་⁴འཇམ་པ་ཡང་
 མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ན་དཔེན་གསུམ་དང་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་རྒྱུད་དུ་འཇུག་པའི་
 རྫོགས་རིམ་གསུམ་མོ། དེ་ལ་སྦྱར་སྦྱར་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱུབ་བྱ་དེ་ཅི་འབྲ་བ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ངོས་མ་ཐེན་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་འཆུག་ལ།⁵ ངོས་ཐེན་ན་དེ་ལ་
 དཔེས་ནས་དེ་སྐྱུབ་པའི་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་རྒྱུད་འཇུག་ལ་རིམ་ལྟ་ལས། “སློབ་
 བཞིན་པ་ཡི་རྣམས་འཁྱོར་ཆེ། ཟུང་དུ་འཇུག་པ་བསྐྱོམས་གྱུར་པས།⁶”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་

1 རྡོ་རྗེ་ཏོ། གཙང་དབང་།

2 རིམ་སྐྱུ་མ་དཔེ།

3 རྡོ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འཇུག་ལ་ རིམ་གྱི་སྐུ་སྐྱུབ་ རིམ་ལྟ་ རིམ་པ་དང་པོ། སོག་གཙངས་༤༥ན་ ལས་རྒྱུད་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་པ་དང་བརྒྱ་བ་
 གཉིས་རྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ། རྒྱུད་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ནི། རྡོ་རྗེ་བརྒྱུས་པ་རྣམས་འཁྱོར་བ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསལ།

4 གོ་རིམ་སྐྱུ་ལུས་དཔེན་མ། གཙང་དབང་། དཔེས་དབང་།

5 འཇུག་ལ། སྐུ་ལུས་དཔེན་མ། གཙང་དབང་།

6 ཟུང་ལས། རྡོ་དབང་།

7 ཟུང་ལས། གཙང་དབང་།

8 རྡོ་བཟླ་ན། རྒྱུད་འཇུག་ལ་ རིམ་གྱི་སྐུ་སྐྱུབ་ རིམ་ལྟ་ རིམ་པ་ལྟ་བུ། སོག་གཙངས་༥༦བ་༥

ལྷན། སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་ལ་མི་སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པས་སྐྱེ་མོང་དུ་འོས་བཟུང་ན་བྱང་དུ་འཇུག་སྐྱེ་ལ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་རྒྱལ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “ཀུན་རྒྱལ་དང་ནི་དོན་དམ་དག ། སོ་སོའི་ཆ་ནི་ཤེས་གྱུར་པ།” གང་དུ་ཡང་དག་འདེས་གྱུར་པ། བྱང་དུ་འཇུག་པར་དེ་བཤད་དོ།”¹ ཞེས་སོ། བྱང་དུ་²འཇུག་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། “དེ་ཉིད་ཤེས་པས་རིམ་པ་བཞིན། རང་བྱིན་བརྒྱུ་དང་འོད་གསལ་ཤེས། དེ་དག་ཁོ་ན་འདུས་པ་གང་། འདི་ནི་བྱང་འཇུག་རིམ་པ་འོ།”³ ཞེས་གསུངས་པས། ལུས་རང་བྱིན་བརྒྱུ་དག་པའི་འཇུག་ལུས་སྐྱེ་སྒྲུང་བ་དང་སེམས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའི་སྐྱགས་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཆེ་གཅིག་ཤོས་⁴མེད་པའི་རེས་འཛོག་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པའོ། དེ་ལ་མི་སྒྲོ་བ་པའི་སྐྱབས་སྐྱེ་ནི་སྐྱགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཉག་དུ་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱེ་ཡང་མཆོན་དཔེ་མཐར་སྐྱབས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱབས་སྐྱེ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པའོ། དེ་གཉིས་ཀྱང་སེམས་སྒྲུང་བ་གསུམ་དང་བྱང་འོད་ཟེར་ལྡེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་སྒྲུངས་པས་དེར་སོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་ད་དུང་རེ་ཞིག་⁵ལ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་འདི་དང་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་པའི་མཐའ་གཅིད་རྣམས་ནི། འདིར་མངས་སྐྱོད་གས་པ་དང་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་རེ་ཞིག་⁶བཞག་གོ། དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱགས་དང་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱགས་དང་སྐྱེ་ནིར་ལེན་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་

1 རྩོ་བཅུ་ན། རྒྱད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ། རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་ལྡེ་བ། སོག་གུངས་༥༤༡ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སོ་སོའི་ཆ་ནི་ཤེས་གྱུར་པ།” ཞེས་གསལ།

2 བྱང་དུ་ དུས་དཔལ་

3 རྩོ་བཅུ་ན། རྒྱད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ། རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་ལྡེ་བ། སོག་གུངས་༥༤༡ ལས་བྱང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་རིམ་ཤེས་ནས། བདག་བྱིན་བརྒྱུ་པའི་འོད་གསལ་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་འདུས་པ་གང་། བྱང་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་འདི་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

4 ཅིག་ཤོས་ སྐྱེ་འདུས་དཔལ་ལ། དུས་དཔལ་

5 རེ་ཤིག་ གཅིང་དཔལ་ དུས་དཔལ་

6 རེ་ཤིག་ གཅིང་དཔལ་ དུས་དཔལ་

ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་བཟང་ཤོས་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་འདྲ་དོན་གཅིག་པུ་ལས་འདྲ་འདྲ་རིགས་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་མཆོག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཞིག་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་ན་ཐོབ་བུ་མཐར་ཐུག་པར་བསྟོད་མི་ལུས་སོ།། དེ་ལྟར་སློབ་པའི་རྒྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་སོ་སོར་ཆ་ནི་ཤེས་སྒྱུར་ཅེས་²གསུངས་པ་བཞིན་ཏུ་སྟོན་ཏུ་³བདེན་གཉིས་རེ་རེ་བའི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་ཡ་མེད་པའི་རྒྱང་མི་འོང་བས་སྐྱུ་མ་དང་འོད་གསལ་གཉིས་སོ་སོར་སྐྱབ་དགོས་སོ།། དེ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ནི། རྟོང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་འབྲུབ་ལ། རྒྱང་འཇུག་ནི། རྟོང་བ་བཞིའི་མཐར་ཐུགས་བརྒྱུ་ཏུ་ཤར་བའི་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “རང་བཞིན་བཅས་འོད་དེ་དང་དེ།། རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་ལྗན་བ་ཡི།། བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་།། སེམས་ཅན་དོན་དུ་འདྲ་ལན་འགའ་འབྱུར།། རི་ལྟར་དང་བའི་⁴རྒྱ་སྒྲིང་ལས།། ཉ་དག་སྒྱུར་དུ་ལྡང་བར་འབྱུར།། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་རྟོང་བ་ལས།། སྐྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་འབྲུང་བར་བཤད།།”⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོད་བསྐྱེད་དང་རྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།། དེས་ན་དེའི་སྟོན་ཏུ་རྟོང་བ་བཞིའི་མཐར་གཉིས་སྒྲིང་ལྡོ་ཡང་དག་པའི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དགོས་ཏེ། དེར་འཇུག་པ་ལ་སེམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་བ་དག་དགོས་པར་ཡང་ཡང་བཤད་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་སོ།། དེ་འབྲུབ་པ་ལ་སྟོན་ཏུ་རང་ཕྱིན་བརྒྱབ་སྐྱུ་མའི་ལུས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བ་དེ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་ཉིང་འཛིན་

༡ ལྟར་བཞིག་གཙང་དབང་། དུས་དབང་།

༢ ལྟར་ཞེས་ རྟེ་དབང་། དུས་དབང་།

༣ ལྟར་དུ་ དུས་དབང་།

༤ དྲངས་ཐམ་ སྐྱུ་འབྲུལ་དབང་ལ། རྟེ་དབང་། གཙང་དབང་།

༥ རྟེ་བསྐྱེད། རྟེ་འཇུག། དེ་སྟོན་པོ་སྐྱུ་ལ། རིམ་ལྡེ་ རིམ་པ་བཞི་བ། ཤོག་གྲངས་༥༥ན་ ལས་རྒྱང་བ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞུགས་བཅས་འོད་མེར་དེ་དང་དེ།། རྣམ་ཤེས་རྒྱང་དང་ལྗན་བ་ཡི།། བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་།། སེམས་ཅན་དོན་དུ་འདྲ་ལན་འགའ་འབྱུར།། རི་ལྟར་དང་བའི་རྒྱ་སྒྲིང་ལས།། ཉ་དག་སྒྱུར་དུ་ལྡང་བ་ལྟར།། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་རྟོང་གསལ་ལས།། སྐྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་འབྲུང་བར་འབྱུར།།” ཞེས་གསལ།

དང་།། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས།། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་གྱིས།། བདེན་པ་
གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན།། བདག་གིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ནི།། འོད་གསལ་བ་ནི་ཐོབ་
པར་འབྱུང།། དེ་བས་དོ་རྩོམ་དཔོན་གྱིས།། དང་པོར་བདག་ལ་གིན་བརྒྱབ་བསྟན།།”²
ཅེས་སོ།།³ རྒྱ་ལུས་ནི། རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལུགས་བརྒྱུ་ཁྱེད་པའི་སེམས་གསུམ་
རྒྱང་དང་བཅས་པའི་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་རང་ཉིད་དོ་རྩོམ་དཔོན་པའི་སྐུ་ཡིན་
ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། “དེ་ཉིད་རྒྱང་དང་ཡང་དག་ལྟར།། རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྒྲུབ་ཡང་ནི།། རྣམ་
འབྱོར་བ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་།། རྒྱ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད།།”⁴ ཅེས་གསུངས་སོ།། འདི་
མི་ལམ་གྱི་ཡིད་ལུས་དང་འབྲས་བུ་ཞིག་⁵ རྒྱ་སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པས་རྣམ་འབྱོར་པའི་
བསམ་ངོན་དེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་གྱི། དངོས་སོ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་
ཐོབ་པ་མིན་པས། དངོས་སོ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འབྱུག་གི་སྐུ་དང་རྒྱང་སེམས་ལས་
བསྐྱུབས་པའི་སྐུར་འབྲས་ཡང་བྱང་པར་ཆེ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲས་ལུགས་ཤེས་
དགོས་པ་ནི་གཞན་ཏུ་བཤད་པར་འདོད་དོ།། དེས་ན་རིམ་ལྡེ་ལས། “མེ་མོང་ནང་གི་
གཞུགས་བརྟན་གྱིས།། རྒྱ་མའི་ལུས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།། ཁ་དོག་རྣམས་ནི་འཇའ་ལྟ་བུ།། བྱང་
པ་རྒྱ་ཡི་ཆེ་བས་སོ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱར་ལྟར་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་དོ་རྩོམ་སེམས་
དཔའི་སྐུར་རང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ལུས་དེ་དཔེ་དེ་དག་དང་འབྲས་བུའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་
གྱི། འ་ཏུས་ལ་སོགས་པའི་དོན་བཅས་⁷ གྱི་སྐུ་མིན་པར་རྒྱ་ནང་གི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་

² རིམ་གྱིས་ རྒྱ་འབྱུང་དཔལ་ལ།

རིམ་གྱིས་ དཔལ་དཔལ་

³ རྩོ་བསྟན་ རྒྱང་འབྱུག་ རི་མགོན་པོ་ལྟ་བུ། རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་གསུམ་པ། རོག་གྲངས་༤༢༧

⁴ ཞེས་སོ།། རྩོ་དཔལ་ དཔལ་དཔལ་

⁵ རྩོ་བསྟན་ རྒྱང་འབྱུག་ རི་མགོན་པོ་ལྟ་བུ། རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་གསུམ་པ། རོག་གྲངས་༤༢༧

⁶ འབྲས་བུའི་ གཙང་དཔལ་ དཔལ་དཔལ་

⁷ རྩོ་བསྟན་ རྒྱང་འབྱུག་ རི་མགོན་པོ་ལྟ་བུ། རིམ་ལྡེ། རིམ་པ་གསུམ་པ། རོག་གྲངས་༤༢༧

⁸ གདོས་བཅས་ དཔལ་དཔལ་

བཞིན་དུ་དྲངས་ཤིང་སྔགས་པ་མེད་པའི་སྐར་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྒྲར་བ་ཙམ་ལ་
 མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་ཡང་དེ་སྐར་སྔོན་པར་གསུངས་པས་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པོར་མ་སོང་
 བ་ལ་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་གསལ་སྒྲར་དང་དེ་ཡང་དྲངས་ཤིང་²
 སྔགས་པ་མེད་པ་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སྒྲར་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལུས་ནི། བསྐྱེད་
 རིམ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་³དཔེན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་པར་སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཡུངས་འབྱུ་⁴ཙམ་དེའི་ནང་དུ་ཡང་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བརྟན་པོ་འབྱུང་བར་ཐ་
 མིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱང་ལྷ་ལུས་མི་འཛོལ་བས་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ལྷ་ལུས་ཀྱི་དོན་
 མེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སྐྱུ་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་དྲངས་ཤིང་སྔགས་པ་མེད་པའི་སྐར་སྒྲར་
 པའི་ཆེ་ལྷ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲར་བའི་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་
 ཤར་བ་ལ་ཡང་ལྷ་ལུས་ཀྱི་དོན་མེད་དེ། སྐྱོད་བསྐྱུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་པས་ལྷ་མ་ལ་སྔགས་
 པའི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱེད་ཀྱང་བདག་ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་
 མི་ཤེས་ཞེས་དེ་ལ་ལྷ་ལུས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྔོས་སུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་
 སྐར་བྲངས་ཐེན་རོ།⁵ གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱོད་བརྟན་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་
 ནས་སྐྱོང་ཉིད་དུ་བརྟག་པའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སྔགས་པའི་ཡུལ་སྐར་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་
 ནས་སེམས་གསལ་ཙམ་ཞིག་གནས་པའི་མཐར་དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་སྔོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མེད་
 པར་ཡང་ལྷ་འི་སྐར་འཆར་ལ། དེ་ཡང་དྲངས་ཤིང་སྔགས་པ་མེད་པར་སྒྲར་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་

1 དང་ཞིང་ དབུས་དབང་།
 2 དང་ཞིང་ དབུས་དབང་།
 3 བརྒྱུད་སྟེ་ ལྷ་ལུས་དཔར་མ། རྟེན་དཔར་ གཙང་དཔར་།
 4 ལུངས་འབྱུ་ དབུས་དབང་།
 5 དང་ཞིང་ དབུས་དབང་།
 6 ཐེན་རོ། གཙང་དཔར་ དབུས་དབང་།
 7 དང་ཞིང་ དབུས་དབང་།

དག་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་དོན་མེད་དེ། སྒྲིབ་པ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ལུས་དཔེན་དང་བཅས་པ་
 མཐར་ཕྱིན། དག་དཔེན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་སེམས་དཔེན་བསྐྱོམས་ཏེ་
 རྫོང་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་པ་འབྲུག་ལུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཡོད་པ་སེམས་དཔེན་གྱི་རྫོང་པ་གསུམ་གྱི་
 མཐར་སྐྱེབ་པ་འབྲུག་ལུགས་མ་ཤེས་ན་འོད་གསལ་དང་དེའི་མཐར་སྐྱེད་འབྲུག་གི་སྒྲིབ་པ་
 ཚུལ་གཏན་མི་ཤེས་པས་དེ་དག་རྟོགས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། ། སྒྲིབ་པའི་ལུས་འོད་གསལ་དུ་
 འབྲུག་པའི་ཐབས་སུ་རིམ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་
 བ་ནམས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པ་དང་། རིམ་ཅན་དུ་སྐྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་སོ། ། འོད་
 གསལ་དུ་འབྲུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་
 དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་མའོན་དུ་བྱེད་མི་ཀུས་གསུང་བ་དང་། གཞན་དག་
 སྒྲིབ་པ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཀྱི་རིམ་ཞིག་²ཡོད་པ་འོད་གསལ་གྱིས་རྫོང་པས་སྒྲིབ་པ་འོད་གསལ་
 དུ་འབྲུག་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་འོས་མ་ཐེན་པའི་གཏན་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
 མེད་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནའང་མེད་དེ།
 འཕགས་པ་ལྟས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པས་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྐྱོམ་
 ཡང་རང་ཕྱིན་བརྒྱུ་གྱི་དོན་མི་ཤེས་ཞེས་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སུ་འཛིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྒྲིབ་པ་འོད་གསལ་དུ་འབྲུག་པའི་ཐབས་སུ་ནོར་མོང་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པའི་ཀྱི་རིམ་ཡང་མིན་ལ་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་པའི་ཀྱི་རིམ་
 དངས་བའང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྒྲིབ་པ་ནི། རྫོང་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱེད་སེམས་
 ལས་བྱུང་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ། རྫོང་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མའོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་རྫོང་པ་བཞི་
 པ་ལ་འབྲུག་མི་ཀུས་ཤིང་། རྫོང་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་

1 ཅིག་ཆར་ སྒྲིབ་པ་དབང་པ།

2 རིམ་ཅིག་ གཅོད་དབང་ དུས་དབང་།

ཀུས་ན་སྟོང་བ་བཞིའི་མཐར་ཡང་སྤྱད་པ་མི་ཀུས་པས་སྟོང་བ་གསུམ་སྟུ་ལུས་དང་
བཅས་པ་འོད་གསལ་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། ལྷང་འབྲུག་དང་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ཀྱི་འོད་གསལ་གཅིག་ལུའི་ཆེད་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དཔེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟུ་ལུས་འབྲུག་པ་ལ་སེམས་
དཔེན་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལའི་ལྷ་པ་ལས།
“གང་ཕྱིར་དགའ་བ་དེ་སྤང་བ།། སྤང་བ་མཆེད་པ་མཆོག་ཏུ་བཤད།། ལྷང་དགའ་ཉེ་བར་ཐོབ་
པར་ཤེས།། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དེ་འོད་གསལ་བཤོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། མན་སྟེར་འདི་བཞིན་
དུ་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཞི་དང་སྟོང་བ་བཞི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་
སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷག་མོས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྐྱས་པ་ལ་འོད་གསལ་དུ་
བསྐྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་འོད་གསལ་སྟོང་བ་ཅན་དང་རིམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་
འོད་གསལ་ལྷང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་སྤྱིར་སྤང་བ་གསུམ་དང་སེམས་དཔེན་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་
ཡང་ལྷང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་དང་ལུས་དཔེན་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་རྒྱ་དཔེན་
ལྷང་འགྲོངས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བའི་སྤང་བ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་བསྐྱས་ལས། ལུས་
དཔེན་ལ་སོགས་པ་དུག་སྤྲ་མ་མེད་པར་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། སེམས་
དཔེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཕྱིའི་རྒྱུན་ནི། སྤྱི་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཞེས་སོགས་སྤར་
བངས་པ་ལྟར་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་དེའི་སྟོན་དུ་ནང་གི་རྒྱུན་ཅད་ཐིག་ལེ་
ལས་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལྷང་པར་ཅན་བསྟེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་སྟེ་རྣམས་ལས་
དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པས་རྒྱང་ལས་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ཉིད་
གནད་དམ་པ་ཡིན་པས་གཏུམ་མོ་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པའི་³

1 སེམས་དང་ནི་ དུས་དབང་།

2 རྟེན་བསྐྱེད་ལྟར་འགྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་མ་ལ། སོག་གངས་༡༠བཟེ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ལྷང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་འདིར་དགའ་བ་དེ་སྤང་བ།’ ཞེས་གསལ། གཞུང་དུ་ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལའི་ལྷ་པ་ལས་ཞེས་གསལ་
ཡང་དེ་མ་རྟེན་པས་མན་དག་སྟེ་མར་བངས་པར་ལྷངས་བཅོལ་ཡོད།

3 དམིགས་པ་ སྤྱི་འབྲུམ་དབང་ལ། གཙང་དབང་ དུས་དབང་།

རིམ་པ་མང་པོ་མ་མཛད་པར་རྒྱུ་གི་རྣམ་འབྱོར་ཉིད་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་ལས།
 “སེམས་ཅན་ཀྱང་གི་སྒོ་ག་ལྟར་པ།། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀྱང་བྱེད།། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་
 བཞིན་པ་སྟེ།། ‘ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱུ་གཞི་དུས་²སྤྱོད་
 ཡང་རྒྱུ་གིས་འགྲོ་བ་ལ་དབང་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དབང་དུ་འདུས་ན་ལས་གི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་བདེ་བླག་ཏུ་སྒྲིབ་ཀྱིས་པས་དེ་ལ་དགོངས་སོ།། རྒྱུ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 ཡང་རྒྱུ་དག་ལས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་ཀྱང་དོ་རྗེའི་བརྒྱུས་པ་ཉིད་ལ་མཛད་དེ།
 དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐེག་པར་སྐྱབ་པ་པོས་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱས་ནས་ལས་སྐྱབ་དགོས་པར་ལན་དུ་མར་
 གསུངས་པས། རང་གི་བྱས་ལ་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་བསལ་ནས་རྒྱལ་པའི་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་ནི་
 རིམ་པ་དང་པོ་དང་ལྔ་པ་དཔེ་གཉིས་གིས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ས་པོན་ལ་སོགས་པ་ལས་
 ལྔའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོས་བྱེད་དོ།། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གིས་
 སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རོ་གཅིག་ཏུ་ཉོགས་ནས་དེ་དང་གཉིས་སྤྱོད་
 པར་བྱགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྟར་ཤར་བའི་སྤྱོད་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་
 དང་། དེ་ལས་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་དོ་རྗེའི་རིགས་གསུམ་དང་དེ་ལས་རིགས་ལྔ་དང་དེ་ལས་
 རིགས་བརྒྱུ་འབྱུང་པའི་བྱས་རྣམས་པར་དཔེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གིས་ཐ་མལ་པའི་ར་རྒྱལ་
 སྤངས་ཏེ་ལྔའི་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་ནི་བྱས་དཔེན་ནོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བྱས་དཔེན་ལ་སྤྱོད་དོ་རྗེའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་གསུངས་སོ།། འདི་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་སྤང་བྱ་ཐ་མལ་གི་ར་རྒྱལ་དུ་
 འདྲ་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་ལ་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེན།། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་བྱ་³ལྔའི་སྤྱོད་སྐྱོམ་པའི་ཉིང་

1 རྒྱུ་ལྔ་ནས་རྒྱུ་དབྱེད་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་ལྔ་ རིམ་པ་དང་པོ་ ཤོག་གྲངས་ ༤༩ནས་ ༥༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་རྒྱུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་མིང་ཅན།།’ ཞེས་གསལ།

2 བཞིན་དུས་ དཔེ་གསུང་

3 དེ་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་བྱ་ སྤྱོད་སྤྱོད་དབང་ལ། རྒྱུ་དབྱེད་

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་བྱ་ གཙང་དབང་ དཔེ་གསུང་

དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མཐའ་གཏུགས་ན་གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་ལ་
 ཐུག་པ་བཞིན་དུ། བརྒྱུ་ཕྱི་¹ ཐུགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བརྒྱུས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་²
 བཤད་པའི་ཐུགས་ལ་དང་ངེས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ན་ངེས་དོན་གྱི་བརྒྱུས་པ་ནི་དོར་བརྒྱུས་
 ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ངག་གི་ཅ་བ་རྒྱུད་དབང་དུ་སྤྱད་པ་ཡང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བརྒྱུས་པ་ཉིད་བཤུགས་
 བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གསུང་དོ་རྩེ་འཆང་དེ་འཛིན་དུ་གསུངས་ཤིང་
 བརྒྱུས་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་དེ་ལ་གཏུགས་ལུགས་ནི་སྟོན་བསྟུས་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་
 ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ནས་ལུས་དཔེན་གྱི་བར་གྱིས་སྤྱ་བྱུ་བ་པས་ཐུགས་རྫོས་པ་པོ་མཐའ་ཕྱིན་
 བར་བྱུ་བ་ལ་དེས་བརྒྱུས་པའི་མཐའ་ཐུག་པ་ལ་བརྒྱུས་པ་བྱས་པས་ལས་ཀྱན་ལྟེད་པའི་རྒྱུད་
 དབང་དུ་འདུས་པ་ན། ཁམས་འཛིན་པ་དང་འཕྲེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གི་མཐུས་
 རུས་པས་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱ་དང་སྤྱར་བས་གཏུམ་སོའི་མེ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ཁྱེ་བ་³ ཕྱིར་མི་
 འཕོ་བར་བརྒྱུད་བ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྣམ་ཏྲོག་འགགས་ནས་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཐུགས་དོ་རྩེ་འཆང་དེ་འཛིན་མངོན་དུ་ལྟེད་ལ།⁴ དེའི་མཐའ་སྤྱ་མའི་སྤྱར་
 ལྟར་བ་ཡིན་ནོ།། སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 པ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་རུས་ལ་སྟོང་ཆེན་གྱི་མཐའ་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་སྤྱ་མའི་སྤྱར་ལྟར་
 བ་རྫོགས་པའི་མཐུས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་མཐའ་རྒྱུད་འཇུག་གི་སྤྱ་མངོན་དུ་ལྟེད་རུས་སོ།།
 དེ་ནས་རྒྱུད་འཇུག་གི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་དེའི་རིགས་འབྲེལ་ཉིད་གྱིས་སངས་རྒྱུས་
 གྱི་སར་བཀོད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་གི་གནད་དམ་པའོ།། འདི་དག་
 ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱར་གཞི་སྤྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་གསུམ་སྤྱ་གསུམ་

¹ བརྒྱུས་ཕྱི་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

² དུ་མ་ཞིག་ གཙང་དབང། དཔུས་དབང།

³ བཞུ་བ་ དཔུས་དབང།

⁴ ཟེད་ན། དཔུས་དབང།

དུ་འཆར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ནས་དག་ཉིད་དགོས་པར་ཡོད་པས། རིམ་པ་དང་པོའི་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱོད་བྱེད་རོ་སྤྱོད་ལྷགས་ཀྱས་པར་ནས་གཞག་རིམ་པའི་ནས་བཤད་དུ་བཤད་ཐེན་པས་མ་སྤྱོས་སོ།། འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་བརྗེད་བས་གསལ་པོར་ཐོན་དགའ་བར་སྤང་ནའང་གོ་ལུལ་དང་ཉམས་སྤོང་སྤྱན་ཆེགས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་པར་ལྷ་དང་ཆུ་མ་ལ་གསོལ་བ་རིང་དུ་བཏབ་ནས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱངས་ན་གཞུང་གདམས་ངག་དུ་འཆར་བུལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྤྱང་ན་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་ནས་སྤྱུལ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་ན་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་འབད་ནས་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་དེ། སྤྱིག་ཚུལ་རྩོམ་བྲུས་པའི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྤྱང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བ་གནད་ཡིན་ཏེ། ཅ་སྤྱང་ཐིག་ལེའི་ནལ་འཕྲོར་གཞན་ནས་ཀྱིའང་དགོས་པ་འདིས་འབྱུང་བར་དགོངས་པའོ།།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ནས་གཞག་ནི། རྩོམ་བུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དངོས་སུ་རྩོམ་སུ་བརྩུང་ནས་གདམས་པའི་བདུད་ཅི་བསྐྱུལ་བ་¹འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གྱི་ཁུང་དང་། གསུང་གི་གནང་བ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་ཁྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི།² རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སོ།། ལྷགས་འདི་ལ་འཕགས་ལུལ་དུ་བཏབ་བྱུང་གི་རྩོམ་འབྲང་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་ཉི་ཆུ་སྤྱང་གྲགས་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྤོབ་དུ་སྤྱང་བས་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ནས་གཞག་མདོ་ཅམ་དུ་བརྗོད་ན། ཁྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས། “དེས་ན་ཟབ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ནི།། གཉིས་མེད་རྫོགས་པས་དེ་ཁྲོལ་ལོ།། ཟབ་མོ་ཁོ་ན་རྫོགས་པས་མིན།། གསལ་བ་དག་བྱང་དེ་བཞིན་ནོ།། དེ་བཞིན་སྐལ་བྱུང་ཟབ་མོ་ཡིས།། ཁྲོལ་འདོད་དེ་ལ་ང་མ་དང།།” དེ་བས་

¹ བརྩུངས་ནས་སྤྱུ་འབྱུས་དབར་མ། རྩོམ་དབར་། གཙང་དབར་།

² ལྷལ་བ་ སྤྱུ་འབྱུས་དབར་མ།

ལྷལ་བ་ རྩོམ་དབར་།

³ ཐིག་ལེ་གཉིས་ནི། རྩོམ་དབར་།

ཐིག་གཉིས་ནི་ དབྱུས་དབར་།

གཉིས་མེད་རང་བཞིན་དུ། རྫོགས་པས་ཆེ་འདིར་འབྲས་ཐོབ་ངེས། རྣམ་པར་རྫོགས་པ་ཀུན་
བྲལ་བས། བསམ་བཞིན་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། བཤའ་བཞིན་དེ་མེད་ཀུན་འབྱུང་བ།
བརྟགས་བྲལ་ཟབ་མོ་ཉིད་ཅེས་བྲ། བག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་འཆང་བ། སྦྱ་མ་འཇའ་ཆོན་
ལྟ་བུ་དུ། རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱད་སྟོང་བས། ཡང་དག་གསལ་བ་ཞེས་བྲ།¹ ཞེས་སྦྱ་
མ་ལྟ་བུའི་སྦྱ་སྦྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་བྲགས་གཉིས་ངོ་བོ་
དཔེར་མེད་དུ་སྟོང་པའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་
བོའོ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱ་སྦྱ་ནི། སྦྱགས་གྱི་སྦྱ་དང་རྫོགས་རིམ་པའི་སྦྱ་སྦྱ་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྦྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དང་དག་པའི་སྦྱ་གཉིས་ཡོད་དེ།² དེ་ཉིད་ལས། “རིམ་པ་
གཉིས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སྦྱགས་གྱི་སྦྱ་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱ། ཡེ་ཤེས་སྦྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་།
རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱ་གཉིས་སོ།”³ ཞེས་སོ། དེའི་འགྲེལ་པས་⁴ ཡེ་ཤེས་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་
རྩང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྫོགས་པའི་⁵ རྩང་ཟད་དག་པའི་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྱ་
དང་དག་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་གྱི་རྩལ་དུ་གནས་པ་མི་སྦྱ་པའི་སྦྱ་དང་། དེ་རི་བཞིན་པའི་འབྲས་
བུའི་སྦྱ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། སྦྱ་མ་ནི་སྦྱ་ལུས་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོབ་པའི་རྩང་འཇུག་དང་།
གསུམ་པ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་རྩང་འཇུག་དང་འབྲས་ཐོབ་པོ། དེ་དག་གྲང་ཞལ་ལུང་ལས། “ཆོས་
རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡི།” ཀུན་མཁྱེན་བར་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་
ལྟར་རྣམ་དག་པའི། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།⁶ ཞེས་དང་། “རྫོགས་པ་ཀུན་ལས་

1 རྩེ་བཞུགས། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་ཤེས། རྩེ་ལ་བའི་ཐིག་ལེ། སོག་གངས་༤༡བཟ ལས་བྱུང་བའི་ནང་རྣམ་ཆོག་
རྒྱུག་པ་རྩང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘རྩེ་ལ་འདོད་དེ་ལ་རྩེ་དང་།’ ཅེས་གསལ།

2 ཡོད་པ་དེ་ དབུས་དབང་།

3 རྩེ་བཞུགས། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་ཤེས། རྩེ་ལ་བའི་ཐིག་ལེ། སོག་གངས་༤༡བཟ

4 འགྲེལ་པ་ དབུས་དབང་།

5 རྫོན་པའི་ དབུས་དབང་།

6 རྩེ་བཞུགས། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇུག་དབལ་ཞལ་ལུང་། སོག་གངས་༤ན་ལས་བྱུང་བའི་ནང་རྣམ་
ཆོག་རྒྱ་སྦྱ་རྩང་མི་འདྲ་ཞེ། ‘ཆོས་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས།’ ཞེས་གསལ།

པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོད་བརྒྱད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐར་
 ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་རྣམས་ཚད་དུ་འཛིན་ཞིང་། སྤར་བསྐྱུས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་དེ་
 དག་གསལ་བཏབ་ནས་སྤར་ཐོགས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་གོམས་པས་ས་ཆུ་ལ་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལྡན་འཆར་ཞིང་། དེ་དག་གི་
 མཐར་ཐུག་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྒྲོད་པ་བྱས་ཏེ་
 འཆར་རྒྱ་བར་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས་སོ།། འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལ་རིམ་ལྔ་ལས།
 “མགོ་པོ་ནས་ནི་རྒྱ་དང་པའི་བར་། རི་སྤྱིད་སྤྱིང་གར་ཕྱིན་གྱི་བར་། རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
 མཐའ་ལ་འཇུག། རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།། རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། དང་པོ་འོད་
 གསལ་བར་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་པ་
 ཡིན།། དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ནི་མེ་ལོང་ལ། རི་ལྗར་ཀུན་ནས་སྒྲིམ་འབྱུར་བ། དེ་བཞིན་རྣལ་
 འབྱོར་ཡང་དག་མཐར་། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད།”² ཅེས་བསམ་གཏན་གཉིས་
 གསུངས་པའི་རྗེས་གཞིག་གི་རིམ་པ་དང་ཞལ་ལུང་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་འདྲའོ།། འོན་
 །ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མང་པོ་སྤར་དོ།། ཞལ་
 ལུང་ལས་འོད་གསལ་ལས་སེམས་དང་དེ་ལས་རྒྱ་དང་མེ་རྒྱ་ས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བར་
 འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་ཕྱོག་པ་ནའང་ས་ཆུ་ལ་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ལུགས་པ་དང་
 འདྲ་བར་གསུངས་ལ། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། ཞལ་ལུང་གི་འབྲེལ་པ་ལས། “གཉིས་
 མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། ཐུག་པོ་དང་གསལ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་མཁའ་ལྗར་
 དག་པ་གང་ཡིན་པའོ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཞུགས་སུ་རི་ལྗར་གནས་ཤིང་།³ ཐིག་ལེ་ཁ་དོག་

2 རྒྱལ་ཁབ་གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

3 རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་འབྲེལ་ལ་རིམ་པོ་པོ་སྒྲུ་བྱུག་པའི་རིམ་ལྔ་རིམ་པ་བཞི་བ། ཤོག་གངས་༥༥ནྟ་ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “མགོ་པོ་ནས་ནི་
 རྒྱ་དང་པའི་བར་། རི་སྤྱིད་སྤྱིང་གར་ཕྱིན་གྱི་བར་། རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག། རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།། རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་
 རྒྱ་ཉིད། དང་པོ་འོད་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་པ་ཡིན།། དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ནི་མེ་ལོང་
 ལ། རི་ལྗར་ཀུན་དུ་སྒྲིམ་འབྱུར་བ། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐར་། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད།” ཅེས་གསལ་ལ།

4 གནས་ཞེན། རྒྱལ་ཁབ་གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

ལྷ་པ་ཙན་ཀའི་འབྲུ་ཙམ་དུ་ནས་པར་གནས་ཏེ། དེ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལས་རྒྱང་ལ་
 སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱང་ནས།¹ ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཅ་བར་ཡང་བཤད་པས་རྒྱང་
 འོད་ཟེར་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས་མཆོན་པའི་ཐིག་ལེ་ཡིན་པས་སྒྲེ་བ་ན་
 དེ་ལས་རྒྱང་མེ་ཆུ་ས་སོགས་སྒྲེ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་ནའང་དེ་ལ་འདུ་བས་སྤྱང་གཞི་དང་
 མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་ལྷུ་མ་བཅེགས་² བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའི་སྐྱབས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་འཕགས་ལུགས་པས་བཞེད་པ་དང་བཐུན་ནས་
 གོ་དགོས་སོ།། འདི་སྒྲོད་བཅུད་སྒྲེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་རིམ་བ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་འདི་
 ཉིད་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཞལ་ལྷང་ལས། “རང་ཉིད་དམ་ཆེག་
 ལྷག་རྒྱ་ཡི།། ལྷགས་ཀར་མཆོན་མ་ལ་གནས་པ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱན་ཡེ་ཤེས་མཆོག་།
 རིམ་བ་དང་པོ་བ་ནམས་ལ།། ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་རབ་སྒྲུང་བ།། གཞོམ་དུ་མེད་པར་རང་
 ལྷ་ཡི།། ‘ས་ཐོན་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བས།།”³ ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྐྱགས་ཀྱི་ཐིག་
 པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྒྲེད་པ་པལ་ཆེ་བའི་རྒྱར་ཡི་གེ་དེ་བསྐྱོམས་ནས་སྒྲེད་པའི་གནད་
 གྲང་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ།། གཞན་གང་གིས་གྲང་དེ་མི་ཆོམས་པས་ན་མི་ཤིགས་པ་དང་མ་
 སྒྲོས་པས་ན་ཐིག་ལེ་ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་ནི་སྒྲིང་གར་⁴ གནས་ཏེ། ཞལ་ལྷང་ལས། “གང་
 གིས་གྲང་ནི་མི་ཤིགས་པ།། ཇི་སྒྲིང་དེ་ཡི་ལྷས་གནས་པ།། ལས་དང་ལས་མིན་རབ་བྱེད་
 པས།།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་པར་“ཇི་སྒྲིང་འདི་ནི་ལྷས་གནས་པས་ཞེས་པ་ནི།

1 རྟེན་ཅོན་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མེ་ཏ་སྤྱད། ཞལ་ལྷང་གི་འབྲེལ་བ། སོག་གྲངས་ 737 ལ 7 ལས་བྱང་པའི་ནང་ཆེག་པར་
 གཅིག་ལྷག་མར་སྤང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་གསལ།

2 ལྷུ་མ་ཅེགས་ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྟེན་དཔར། གཅོད་དཔར།
 གསུམ་ཅེག་ དཔུས་དཔར།

3 རྟེན་ཅོན་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷང་། སོག་གྲངས་ 136 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་
 ཆེག་ཀླང་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་སྒྲིང་དམ་ཆེག་རྒྱག་རྒྱ་ཡིས།། ‘ས་ཐོན་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བ།།’ ཞེས་གསལ།

4 སྒྲིང་གར་ གཅོད་དཔར། དཔུས་དཔར།

5 རྟེན་ཅོན་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷང་། སོག་གྲངས་ 773 ལ ལས་བྱང་པ་རྩེད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “གང་གིས་གྲང་ནི་མི་ཤིགས་པ།། ཇི་སྒྲིང་འདི་ནི་ལྷས་གནས་པས།། ལས་དང་ལས་མིན་རབ་བྱེད་པ།།” ཞེས་གསལ།

བཅུད་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་གའི་པར་¹ཁ་སྤྱར་གི་དབུས་ན་ཐིག་ལེ་གནས་པའོ།²
 ཞེས་བཤད་དེ། འདིས་ནི་སྤྱིང་གར་³ཡི་གེའམ་ཐིག་ལེ་བཞོད་ནས་སྒྲོམ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནད་
 གུང་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཁོར་བ་སྟོག་འཇུག་གི་རིམ་བ་དང་
 འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྤྱད་ལུགས་དང་། དེའི་སྟོ་བསྐྱུ་མང་དུ་བྱས་པའི་
 མཐར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དོན་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་བཅས་པའི་གཞི་ལས་ཐལ་གསལ་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱུ་བ་པས་ན་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་གནད་མཐར་གཏུགས་པ་
 རྣམས་འཕགས་ལུགས་པ་དང་ཤིན་དུ་མཐུན་ནོ། ཐལ་གསལ་གཉིས་མེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་
 སྒྲེས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྫོགས་རིམ་དེའི་སྟོན་དུ་སྐྱུ་པའི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུད་དོ་
 རྗེའི་བརྒྱས་པའོ། འདི་ལ་ཡང་འཕགས་ལུགས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མང་པོ་ཡོད་
 ལ། དེ་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་
 གསུངས་སོ། དེའི་སྟོན་དུ་གསང་བའི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་སྟེ་སྤྱིང་གའི་ཐིག་ལེ་གསང་གནས་སུ་
 ཐལ་ནས་མོར་བྱར་བཟུང་བའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་
 བསྒྲོམས་པའི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་སྟོ་བསྐྱུ་བྱད་པར་ཅན་
 མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་བྱེད་པའོ། འདིར་ཡང་རྟགས་ལྷ་འཆར་བར་གསུངས་ལ་རྟགས་
 ལྷ་རི་ལྟར་སྤྱད་བཞི། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ་ལས། “ཐིག་ལེ་དེའི་འོད་ཟེར་གསལ་བ་དང་མི་
 གསལ་བའི་དཔེ་སྤྱིག་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ།”⁴ ཞེས་དང་། དུ་བ་ལྷ་བྱ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིག་རྒྱ་
 ལས་གསལ་བ་སྟེ་སྟོ་བའམ་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤྱིག་རྒྱ་⁵སོགས་

1 སྤྱིང་གའི་པར་ གཙང་དཔར།

སྤྱིང་པར་ དབུས་དཔར།

2 སྟོ་བསྐྱུ་ རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏུ་བླ་ད། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ། རྟག་གུངས་123ན་9

3 སྤྱིང་གའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

4 སྤྱིང་གའི་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

5 སྟོ་བསྐྱུ་ རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེ་ཏུ་བླ་ད། ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་བ། རྟག་གུངས་123ན་9

6 དཔེ་སྤྱིག་རྒྱ་ སྟེ་དཔར།

ཀྱི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ལས་ཀྱི་མ་ཀྱི་མ་གསལ་བའི་དབེར་བ་ཤད་དོ།།
 སེམས་དངོས་པོ་མེད་པའི་གནས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་དང་། དེའི་མཐར་
 ཐུག་མཆན་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་བ་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་
 འཛིན་པ་ཉིད་དབྱགས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེར་སེམས་བཟུང་བས་¹རྒྱང་
 དབྱ་མར་ཚུད་པ་ལ་དགོངས་སོ།། དེའི་སྟོན་ཏུ་སྟོང་གར་²སྒྲར་བ་ཤད་པ་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་གཙོ་པོའི་ཐུགས་ཀར་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལས་སྟོ་
 བསྐྱུ་བྱུང་པར་ཅན་མང་ཏུ་བྱས་ནས་ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བཤད་དེ། ལུང་རྣམས་ནི་
 མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོ་མ་པའི་ཐེག་ལེའི་རྣལ་
 འཁྱོར་རྣམས་ལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲ་ཐེག་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ལེ་
 ཤེས་ཞབས་ཐུགས་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་³རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་ཐེག་ལ་རྫོགས་རིམ་
 དུ་བྱེད་ཅེས་ཐེར་བ་ནི། ཐུགས་དེའི་རྒྱས་ཞིབ་པོ་མེད་བཞིན་ཏུ་སྒྲ་བའོ།། སྟོང་གར་⁴མི་ཤིགས་
 པའི་ཐེག་ལེ་དང་ཁོར་བྱར་གསང་བའི་ཐེག་ལེ་དང་སྟེང་གི་སྒྲ་ཅེན་སྒྲུལ་པའི་ཐེག་ལེ་སྟོ་མ་པ་
 གསུམ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ལ། སྒྲར་ཡང་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་བྱུང་པར་ཅན་བསྟོམས་ནས་རྗེས་གཞིག་གིས་
⁵རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྒྲུད་པ་དང་སྟོ་བ་བྱེད་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟོ་མ་པའོ།། དོན་བསྐྱེན་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ལེའི་རྣལ་འཁྱོར་དང་གསུམ་པས་རྒྱང་གི་རྣལ་འཁྱོར་སྒྲུངས་ནས་རྒྱང་
 དང་ཐེག་ལེ་ལས་བྱུང་ཏུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་ཏུ་ཐུགས་འབྱུང་གིས་སྒྲུད་པ་དང་

1 བཟུངས་པས་ རྒྱ་འབྱུང་དབར་མ། རྟེན་པས་ གཙོང་དབར་།

2 སྟོང་གར་ གཙོང་དབར་། དབྱུས་དབར་།

3 གཞན་སེམས་ཀྱི་ རྟེན་པས་།

4 སྟོང་གར་ གཙོང་དབར་། དབྱུས་དབར་།

5 རྒྱ་ཅེར་སྒྲུལ་པའི་ རྒྱ་འབྱུང་དབར་མ། གཙོང་དབར་།

6 རྒྱ་ཅེར་སྒྲུལ་པའི་ དབྱུས་དབར་།

7 རྗེས་གཞིག་གི་ རྒྱ་འབྱུང་དབར་མ། གཙོང་དབར་།

ལྷགས་བརྒྱུ་ཏུ་ལྷང་བ་ཡང་ཡང་གོས་ས་པས་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱབས་ཏེ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(མ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རྫོགས་
རིམ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གཞན་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལོ། དང་པོ་(དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
རྫོགས་རིམ་)ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཞུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་ལམ་
ཀྱི་གུངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་
(ཐོབ་བྱའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ངོས་གཞུང་བ་)ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གོ་
འཕང་ནི། སྒར་དབང་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་བདེ་བ་ཐུགས་དང་སྟོང་བ་
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱར་བྱས་ཤིང་དེ་གཉིས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩི་
མ་ཐམས་ཅད་ཐད་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ཡང་ལེ་ལྷ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཞུལ་ལན་མང་པོ་
མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ཉིད་ལས། “ལྷང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱི་
མཆེད་མེད་ན་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་ཆགས་པར་བྱས་ནས་རང་གི་སེམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལོངས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཆོགས་པའི་ལྷས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། འདི་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་ལྷས་བྱིན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་པར་ཞོན་ནས་གྲོང་
དུ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་རག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་ཞེས་གི་བསམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།”² ཞེས་
ཅོད་པ་བཞོད་པས་རེ་ཞིག་³ཕྱོགས་སུ་མ་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་གོང་དུ་དུལ་ཆུའི་

1 གོ་རིམ་སྐྱབས་བསྐྱབས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

2 རྩི་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔྱད་འགྲེལ། 2 རིགས་ཐུན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་རྩི་མེད་ཐོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེ་ལྷ་ སྐྱོག་གུངས་366ན3

3 རེ་ཤིག་ དུས་དབང་།

དཔེས་བྱར་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་པ་ཅེངས་པས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་
 དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲར་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྐྱོམས་པས་འབྲུབ་
 པར་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམས་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་
 ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་མེད་པར་བྱེད་ན་རྣམ་འགྲུལ་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲར་པའི་སྒྲོང་
 གཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
 མེངས་སྟོན་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་ཆོགས་པའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་བྱུང་བ་
 གྲུབ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་གིས་
 ཉོན་ཏེ། རྩལ་ཆོགས་པའི་ཕྱང་སོགས་མེད་ན་པོ་མེད་དཔར་པོ་གཉིས་སྟུར་བ་མེད་པས་
 ཁམས་འཛག་པའམ་འཛོ་བ་མི་རུང་ལ་ཁམས་མ་བབས་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་
 ཡུལ་རིག་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པས་སོ་སྒྲུབ་པའོ། ཏགས་སྤར་
 ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་སྐུབས་སུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་
 ཡུལ་འབྲས་བུའི་སྐུབས་སུ་སྟོན་པར་བཤད་པས་དེར་ཁས་ཁྲངས་པའོ། མདོར་བསྟན་
 རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་ཡུལ་མེད་ན་སྒྲོང་གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུལ་དུ་སྒྲར་བ་དེ་མི་འགྱུར་
 པའི་བདེ་བ་མེངས་སྟོན་པ་འགལ་སྒྲུབ་དུ་ཆོད་པ་²ཡིན་ལ། འབྲེལ་པས་ཀྱང་འདོད་ལན་དང་
 ཏགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མ་བཏབ་ཀྱི་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས་ན་འབྲས་བུའི་སྐུབས་
 ལ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་བདེ་སྒྲོང་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སེམས་
 པོའི་ཁམས་ཟད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གིས་རང་གི་སྤྲག་པ་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་བ་
 དང་ཁྱིད་ཀྱི་རག་འདི་འབྲའོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ལ་སྒྲོང་གཞུགས་སུ་སྒྲར་པའི་སྒྲར་བ་དེ་སྒྲར་
 མཁན་གྱི་སེམས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་པ་དེའི་གོང་དུ་ཡང་མེ་
 མོང་གི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་དཔེས་གསུངས་ལ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་པའི་དབྱ་ཞབས་ཐམས་ཅད་

༡ སྒྲར་བ་ དཔུས་དཔེས་

༢ ཆོད་པ་ གཅོད་དཔེས་

དུ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྒྲུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་དུ་མར་དེ་གཉིས་དོ་སོ་གཅིག་
 དུ་གསུངས་སོ། རུལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པའི་ལུས་ཟད་པའི་ཆེ་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྟོང་
 གཞུགས་ཀྱི་རིག་མས་འབྱུང་ཅིང་དེ་གཉིས་དོ་སོ་གཅིག་དུ་འདོད་ན་ལྷན་བྱེད་ཁོ་རང་གི་
 ཐུག་པ་ལ་ཁོ་རང་གིས་ཞོན་ནས་འགོ་ཞེས་པ་ཡང་སྟོན་མེད་པར་འབྱུང་དོ་ཞེས་མགོ་
 བརྒྱུངས་བྱེད་པའོ། དེའི་ལན་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་རུལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཙམ་གྱིས་
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པར་མི་འབྱུང་བ་སྟོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོ་བྱར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
 སོ། ། འདིར་ཕྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྟོ་བྱར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་
 ཆགས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་གྱིས་སེམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རབ་དུ་འབྱུག་སྟེ་
 དོན་དམ་པར་དབྱེད་ན་ལུས་འདིའི་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་
 སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི། རུལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པའི་ཕྱང་སོགས་མེད་
 པར་སེམས་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་སྟོང་བར་མི་འབྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་སྐྱུག་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།² རུལ་ཚོགས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་མེད་ན་ཞེས་
 སྤྱིར་བཤད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་སྤར་དགོས་ལ་རུལ་ཚོགས་པའི་ལུས་མེད་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་མི་སྟོང་དོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རུལ་ཚོགས་པའི་ལུས་མེད་པ་³ དང་བདེ་སྐྱུག་སྟོང་བ་

1 རྟེན་འགྲུལ། རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་རིགས་ཕྱན་བརྒྱུད་གསུང་སོ། འབྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་འོད་ཀྱི་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤུ། སོགས་གྲངས་༢༧༩༥ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་
 མི་འབྱུང་སྟེ། “རུལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་རང་རིག་པར་མི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་སྟོ་བྱར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། ། འདིར་ཕྱང་སོ་དང་
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོ་བྱར་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་གྱིས་སེམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རབ་
 དུ་འབྱུག་སྟེ་དོན་དམ་པར་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་ལུས་འདི་ལ་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཕྱན་ཆོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

2 ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། སྐུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་། གཅིང་དབང་།

3 ལུས་སྟོང་པ་ དཔུས་དབང་།

གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པས་ཆོག་གོ།¹ ལྷུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 སུ་བཞེད་པ་མིན་གྱི། ལྷུང་སྤྱ་མས་བཤད་པ་ལྷུང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷུང་
 སོགས་འབྲུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།² དོན་དམ་པར་དབྱུང་ན་ཞེས་པ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་དམ་ལ་བྱས་ན་³ ཆོད་ལན་མི་འབྲེལ་བས་རིགས་པས་དབྱུང་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ནོ།⁴ མི་
 ལམ་གྱི་སྒྲུབས་སུ་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མལ་ན་གནས་པ་ལ་ཕན་གཞིད་ཅི་ཡང་མ་བྱས་
 །ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པར་སྤང་བ་ལ་ཕན་གཞིད་འབྱུང་བར་སྤང་བ་ན་
 བདེ་སྤྲུག་སྤྱི་བར་མཐོང་བས་བདེ་སྤྲུག་སྤྱོད་པ་ལ་རྩལ་སྤྲུག་ཆོགས་པ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་
 རྣམ་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་སོ། ལྷིང་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་རྩལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མི་དགོས་པར་
 ལྷུབ་ན་ཕྱེ་བྲག་དུ་མི་འབྱུར་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་དེ་མི་དགོས་པ་འབྲུག་པའི་དོན་ནོ།⁵
 དེ་ལྷུང་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བྱའི་དུས་སུ་ཤེམས་པའི་ཁམས་
 མ་ལུས་པར་ཟད་ཀྱང་མཆོག་མི་འབྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་གྱི་ལུས་ནི། སྤྱོད་གཞུགས་
 ཀྱི་སྒྲུས་བྱེད་པ་འབྲུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། འབྲེལ་པ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་ལན་ཅིག་⁶ མ་ཡིན་པར་
 སྤྱོད་གཞུགས་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲགས་པ་མཛད་ལ། དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་འདོད་ནས་དེ་ལྷུང་
 གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱང་རང་གི་
 སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་ཕྱན་སྒྲུབ་
 ལོ། དེ་ལྷུང་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས། “ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་⁷ རྩལ་སྤྲུག་ཉམས་པ་ནམ་
 མཁའ་དང་མཚུངས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འབྱུར། སྤྲུག་ཆོགས་འདིག་

1 འགལ་བར་བསྟན་ཆོག་གོ། དུས་དབང་

2 དོན་ནོ། གཙང་དབང་

3 དོན་དམ་པ་ རྟེན་དབང་

4 དོན་ནོ། གཙང་དབང་

5 དོན་ནོ། གཙང་དབང་

6 ལན་གཅིག་ དུས་དབང་

7 རང་ཞིང་ དུས་དབང་

ཅེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་། སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལས་བཞིན་དུ་སྤང་། སྤང་ནི་
 གུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྤང་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྱིང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ།
 སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པས་
 འཇུག་པ་ལོ། །² ཞེས་སྤྱི་གསུང་བྲགས་ངོས་བཟུང་བ་ན་རྒྱལ་སྤང་རབ་ཆོགས་པ་ཉམས་པ་སྟེ་
 ཟད་ཅིང་དྲངས་ཤིང་། རོགས་པ་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བའི་སྤྱིང་གཞུགས་མཆོན་
 དཔེས་སྤྱས་པ་སྤྱི་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྲགས་སུ་བཤད་དོ། ། དེས་ན་དུ་བ་ལ་སོགས་
 བའི་སྤྱིང་གཞུགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་སྤྱར་ཏེ་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་
 དེ་སྤྱི་བ་པར་ཡང་ལེན་དེ་ལས་གསུངས་ཏེ། “ས་ནི་ཆུ་ལ་རབ་དུ་འཇུག་ཅིང་ཆུ་ཡང་འབར་
 ཡེད་ལ་སྟེ་གཙང་བར་ཡེད་པ་རྒྱུ་ལའོ། ། ཆུ་ནི་སྤྱིང་པ་ལ་སྟེ་སྤྱིང་པ་ངེས་པར་མཆོན་མ་
 རྣམ་པ་བརྟུ་དུ་འགྱུར་ཞིང་མཆོན་མ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་ཟད་མཆོག་
 གི་བདེ་བ་གཞོན་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྱི། ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྩ་འབྲུལ་དངོས་ལྱལ་དུ་འགྱུར་མི་
 བདག་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལའོ། །”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་གསང་
 འདུས་འཕགས་ལྷགས་པས་བདག་ཀྱིན་བརྒྱབ་དང་སྤྱི་ལུས་དང་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པ་
 རྣམས་ཟུང་འཇུག་གི་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་རྩ་བྱུ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་
 བསྐྱགས་པ་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་སྤྱིང་གསུམ་ནས་སྤྱིང་གཞུགས་ལ་བསྐྱགས་པ་ཡང་
 དེའི་དོད་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྤྱིད་འབྲེལ་ལས། “སྤྱིང་ཡང་རང་ཀྱིན་བརྒྱབ་པ་སྟེ། རེས་

༡ དང་མིང་ དབྱུས་དཔར།

[illegible]

३. दमःक्षितं दम्युषा'दमर'।

[illegible]

མཐུན་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཡིས།། བྱིན་ས་མཆན་མ་མཆན་པར་བྱ།།¹ ཞེས་གྲུང་ལས་གསུངས་
 པའི་དོན་བཀའ་བ་ན་“འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
 རབ་དུ་སྤྱང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲོན་མའི་མཐར་ཐུག་པར་དང་པོ་མཐོང་བའོ།།”² ཞེས་རང་བྱིན་
 བརྒྱབ་དང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ལ། ལྷ་རོ་པས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་ནི། སོ་
 སོར་³སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་དུ་
 གསལ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ། རྗེས་དྲན་པས་དེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
 གྲོ། དེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཡང་དག་སྒྲོ་ནི་ནམ་མཁའི་
 མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་གཟུགས་ནི་
 མཐར་མཆན་དཔེས་སྒྲུས་པའི་སྒྱུར་འབྱུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོང་གཟུགས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་
 པས། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་པའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ནི། སྟོང་གཟུགས་བརྒྱབས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་
 པ་མ་ཤེས་པའི་བབ་ཅོལ་ལོ།། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་སྒྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་དུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྤྱང་བ་ནི། འབྲས་བུའི་དོ་རྩེའི་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཉེ་ཆུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལུས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་

1 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་བྱུག་ན་རྟོ་རྩེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་9 རྟེན་9

2 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་བྱུག་ན་རྟོ་རྩེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་9 རྟེན་9 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་
 མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་རང་བྱིན་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་
 དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲོན་མའི་མཐར་ཐུག་པར་དང་པོ་མཐོང་བའོ།།” ཞེས་གསལ།

3 བསྐྱོམ་བྱེད་སོ་སོར་ དབུས་དཔར།

4 རྗེ་བསྐྱེན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བྱུབ་པའི་སྟོང་པ་དོན་དམ་ལྷ་རོ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་9 རྟེན་9 ལས་བྱུང་བ་
 རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་དུ་
 གསལ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་རྗེས་དྲན་པས། དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྒྲོ། དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་
 རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྒྲོ་ནི་ནམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།” ཞེས་གསལ།

སྐྱར་སོང་བ་མེད་དེ། བེམས་སྤོའི་ཁམས་རྣམས་མ་བཟང་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་སྐྱོད་འགྲུབ་
 པ་ལ་རྩལ་ལྷ་རབ་ཆོག་པའི་ལུས་ཉམས་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་ནི། གསེར་འགྲུར་གྱི་ཅིས་
 ལྷགས་གསེར་དུ་སྐྱར་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་
 བེམས་སྤོའི་ཁམས་རྣམས་བཟང་པར་བྱེད་དེ་ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་
 དརུལ་ཆུ་བཅིངས་པས་ལྷགས་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་བྱེད་དོ།”¹ དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འགྲུར་གྱི་
 སྐྱོར་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅིངས་པས་བྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་
 སྤྱི་བ་བ་མེད་པར་བྱེད་དོ།”² ཞེས་དང་། “ཇི་ལྟར་དརུལ་ཆུ་བསྐོལ་བ་ནི། ལྷགས་དང་རིན་
 པོ་ཆེ་རྣམས་ཐོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བརྒྱང་ནས་”³ གནས་ཏེ་བེམས་སྤོའི་ཁམས་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཆོན་ཆེན་པོ་དེས་ལྷགས་གང་ལ་རེག་པའི་ལྷགས་དེ་ནི་རི་མ་དང་བྲལ་
 བར་འགྲུར་ཞིང་དོ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེར་འགྲུར་དོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐོམས་
 པ་ནི། བྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་སོག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཐོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོན་ཆེན་པོ་བརྒྱང་ནས་”⁴ གནས་ཏེ་བེམས་སྤོའི་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ།
 འཕགས་ལུགས་པས་སེམས་འོད་གསལ་ལ་བཤད་པའི་དོད་ནི། མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་
 བོ། བདེ་སྟོང་བྱེད་པར་བའི་སྟོང་བ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱེད་དང་བདེ་བ་དོན་དམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཅུང་མི་
 འབྲེལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལུས་ལ་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་

1 རྩེད་དེ། གཙང་དབང་།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ སོག་གྲངས་36 3བ3

3 བརྒྱངས་ནས་ སྐྱེ་འགྲུམ་དབང་པ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

4 བརྒྱངས་ནས་ སྐྱེ་འགྲུམ་དབང་པ། རྩེ་དབང་། གཙང་དབང་།

5 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ སོག་གྲངས་34 3བ3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་
 མི་འབྲེལ། “ཇི་ལྟར་དརུལ་ཆུ་བསྐོལ་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཐོས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བརྒྱང་ནས་གནས་ཀྱི་པལ་
 པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཆོན་ཆེན་པོ་དེས་ལྷགས་གང་ལ་རེག་པར་བྱེད་པའི་ལྷགས་དེ་རྣམས་ནི་རི་མ་དང་བྲལ་བར་འགྲུར་ཞིང་དོ་
 རྣམས་ནི་རིན་པོ་ཆེར་འགྲུར་དོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐོམས་པ་ནི་བྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་སོག་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ཐོས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་པོ་བརྒྱང་ནས་གནས་ཀྱི་པལ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེན་མོ།
 ཉེ། དེའི་ཆེ་ལྟར་བ་བདེ་བའི་རྟེན་དང་བདེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་འཛིག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དབང་མདོར་བསྟན་པས། “རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ནི། རི་སྤྱོད་མི་འབྱུར་
 ཉིད་ཏུ་འབྱུར།། སེམས་ཀྱིས་མི་འབྱུར་ཉིད་ཐོབ་ན།། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད།།”²
 ཅེས་གསུངས་ཉེ། གཙུག་ཏྱར་ཏུ་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་བར་ཏུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་ལ། རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་མེད་ཐོབ་པའི་ཆེ་མེད་པའོ། དེས་ན་སྒྲོ་བཟང་གསུགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་
 སྒྲུང་འཇུག་ཆེན་པོ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེན་མོ་ཅིག

གཉིས་པ་དེ་སྐྱེལ་བའི་ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་དེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་
 ཏུ་གྲུ་བཞག་གི་མང་བ་དང་ཏུར་བར་མ་བཞག་སྟུང་ན། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱེ་གསུང་
 སྐྱེལ་གསུང་ཡོད་པས་དེ་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་དེས་ཉེ། སྒྲོ་
 བས་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱལ་བ་སྐྱེལ་ཅིང་བྱལ་ཐེན་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་བཟང་གསུགས་ཀྱིས་
 སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོན་དཔེའི་སྐྱེ་སྐྱེལ་ལ། སྐྱོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་རག་གི་
 ཅ་བ་རྒྱང་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་སྐྱེལ་ཅིང་།
 རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་ཉེ་དེ་འཛིན་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བའི་དོ་
 བོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཉིས་ཆོན་དེ་དག་རེ་
 རེ་ལ་རིམ་བཤུ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་ཉེ་དེ་འཛིན་ཏུ་ཡང་
 གསུངས་སོ། སྐྱོབ་པའི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པར་བ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་
 ཆོགས་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་འོང་ངོ་། ཡན་ལག་དྲུག་གི་གྲངས་དེས་
 བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³དེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྒྲུང་བཤད་པའི་འབྲེལ་

1 སེམས་ཀྱི་ དུས་དབང་།

2 རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་གྲུ་བཞག་གི་མང་བ་དང་ཏུར་བར་མ་བཞག་སྟུང་ན། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱེ་གསུང་སྐྱེལ་གསུང་ཡོད་པས་དེ་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་དེས་ཉེ། སྒྲོ་བས་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱལ་བ་སྐྱེལ་ཅིང་བྱལ་ཐེན་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་ཉེ་དེ་འཛིན་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བའི་དོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཉིས་ཆོན་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་རིམ་བཤུ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏུ་ཉེ་དེ་འཛིན་ཏུ་ཡང་གསུངས་སོ། སྐྱོབ་པའི་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པར་བ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་འོང་ངོ་། ཡན་ལག་དྲུག་གི་གྲངས་དེས་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³དེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྒྲུང་བཤད་པའི་འབྲེལ་

3 གོ་རིམ་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པར་བ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་འོང་ངོ་། ཡན་ལག་དྲུག་གི་གྲངས་དེས་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གོ་རིམ་³དེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྒྲུང་བཤད་པའི་འབྲེལ་

བུའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི། རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རང་
 ཉིད་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡང་ཡུལ་དུ་སྤར་བའི་ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་རང་
 གི་སེམས་གཞུང་འཛིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་
 རྩོམ་པ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་སྒྲེལ་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་
 འབྲེལ་ལས། “ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་
 ཞིག་འགྲུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་རྩོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་དུ་འགྲུར་བའི་སེམས་གཞུང་བ་དང་
 འཛིན་པ་དང་བུལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་
 བརྫོད་དོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་སྟེ་བཞི་རྗེས་བྱུང་ལ་རག་ལས་ཏེ། རྗེས་བྱུང་གི་སྐབས་ཀྱི་
 གཏུམ་མོས་བཞུས་པའི་བྱང་སེམས་སྟེ་ཐོ་ནས་ཞོར་བུའི་བར་དུ་འོངས་པ་ལས་དགའ་བ་བཞི་
 སྟེ་བའི་བཞི་བ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་དགའ་ནི། མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཆེ་ཡང་མ་བཟགས་པའི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ལྷན་སྤྱང་བ་འགྲུར་སྟེ། བདེ་མཆོག་
 སྟོང་འབྲེལ་ལས། “དེ་ནས་ལྟའི་གཞུགས་བརྒྱན་སྤྱབ་པ་ལ་‘ཞེས་པ་འཛིན་’ པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 རྟེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣམས་འབྱོར་བས་མཐོང་སྟེ། སྤྱིའི་བ་ཐམས་ཅད་དང་
 བུལ་བ་བྲ་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིན་མཐའ་ལས་པ་སྟོ་
 བར་བྱེད་པ་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྤྱན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་
 སྤྱབ་པར་བརྫོད་དོ།”² ཞེས་གསུངས་སོ། རྗེས་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་སྤྱབ་ཐབས་ལེན་ལས།
 “གང་ཞིག་མཁའ་ཡི་ཤེས་རབ་ལ་འབྱུང་ལྟན་སྟེས་བདེ་བར་གནས་པའི་རང་སེམས་དེ་ནི་
 ཐར་པ་སྟེར།”^{3,4} ཞེས་གསུངས་ཤིང་གཙོ་པོའི་སྤྱབ་ཐབས་དབང་པོའི་སྟོན་པ་གསུམ་དུ་སྟེ་

1 རྟེ་བཟུམ། རྒྱུད་འབྲེལ། བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ལྟག་ན་རྟོ་རྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་༡༣༡ན༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 རྣམ་ཆེག་པར་གཉིས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྤར་བའི་ཞེས་གསལ།
 2 རྟེ་བཟུམ། རྒྱུད་འབྲེལ། བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ལྟག་ན་རྟོ་རྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་༡༣༣ན༡ ལས་བྱུང་བའི་
 རྣམ་ཆེག་པར་ཁགས་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཞེས་འཛིན་’ དེ་ནི་ཞེས་གསལ།
 3 ཐར་པ་སྟེར། དཔུས་དབང་།
 4 རྟེ་བཟུམ། རྒྱུད་འབྲེལ། བ་ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་སྤྱང་གིས་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་བརྒྱན་བཙུག་རིག་པའི་དགེ་སྟོང་ཞོང་སྟོན་གྱིས། དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཞུག་

བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་སྟོང་གཞུགས་གང་བྱུང་མིན་གྱི། སྤྲོ་ཆོགས་ལུས་ལྟ་བུའི་རིག་མར་
 ཤར་བ་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དེས་བདེ་བ་སྤྲེལ་མ་རུས་ན་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་
 ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཅི་སྟེ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགའ་བར་མ་བྱུང་ན་དེའི་ཆེ་བསྐྱར་དོ་
 རྩོད་ག་གི་སྒྲུབ་མེས་པ་དལ་བྱ་དག་གིས་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་འདྲ་
 བའི་རྩེས་བྱ་སྟེ་བ་ནི། འཛིན་པས་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུང་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ལ་རག་ལས་
 ཏེ། དེའི་མཐུས་གདུམ་མོ་སྤར་ནས་ཁམས་བཅུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འཛིན་པ་དེ་ཡང་སྟོག་
 རྩོད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་རོ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་དབུ་མར་རྩྭ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་²དེར་མ་རྩྭ་ན་དེའི་
 བར་དུ་གཞུང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་དབུ་མར་རྩྭ་དུ་བ་ཡང་སོར་
 བསམ་གྱིས་དབུ་མ་སྐྱུངས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་³དེའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་⁴འཛིན་པའོ།། དབུ་མ་སྐྱུངས་པའི་
 གོ་བ་ནི། སོར་སྐྱད་གྱིས་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པོ་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཏན་པར་
 བྱས་པས་རྒྱུང་རྩྭ་ཟད་ལས་སུ་བྱུང་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་རང་བྱགས་གྱིས་དབུ་མར་
 འགོ་བ་རྩོམ་པ་ཡིན་ལ། མཆོམས་དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་བ་འགོག་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས་
 བ་གནད་དུ་འགོ་ཡི། དེའི་⁵གོང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགོ་བས་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོག་
 རྩོད་སྒྲོམ་པའི་ཆད་འཛིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པོ་མ་བྱུང་བའམ་བྱུང་ཡང་མི་
 བཏན་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ལ་འབད་དགོས་ཀྱི། བྱུང་ནས་བཏན་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་རུས་
 པ་རྩོགས་པས་མཆོམས་དེ་ནས་སྟོག་རྩོད་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོར་ཡང་དེ་ཅུམ་ཞིག་

ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ལུས་དབུ་མ་གྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་པ་གདུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་བ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུ། ལེན་བཞི་བ།
 སྟོག་གྲངས་ ༤༠ན།

༡ རྩོད་པལ་རྒྱུང་འགྲེལ་ ༥ རིགས་ལྟར་བསྒྲུབ་ཀྱང་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེན། སྟོག་གྲངས་ ༢༡༤ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆེག་པར་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། རྩོད་པའི་ཞེས་གསལ།

༢ རྩྭ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ སྐྱུ་འབུམ་དཔར་མ།

རྩྭ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ རྩོད་པར། གཙང་དཔར།

༣ ལྟོས་ཏེ་ སྐྱུ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༤ གོ་རིམས་ སྐྱུ་འབུམ་དཔར་མ། གཙང་དཔར།

༥ རྩོད་པའི་ གཙང་དཔར། དབུ་མ་དཔར།

ལ་མོམས་པར་བྱེད་ན་ས་ཆེགས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གི་
 རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་རྩྱེད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ལྷུང་ན་སྒྲོག་ཆོས་གྱི་རྣམ་པ་དེས་རྩོགས་
 བས་དེ་ནས་འཛིན་པ་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ་དབུ་མའི་ནང་དུ་བརྟན་པར་གནས་པ་ནི་སྒྲོག་ཆོས་གྱི་
 ལག་རྩེས་མིན་གྱི། འཛིན་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྩྱེད་པ་
 དང་བརྩྱེད་པ་དེར་གནས་པ་ལྷུང་བ་ན་རྩེས་བྱན་གྱི་གཏུམ་མའི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་མཐུས་གཏུམ་
 མོ་འབར་ནས་ཁམས་ཁྱབ་དོ་རྩེའི་ཅེ་མའི་བར་དུ་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་མ་འཕོས་པ་ན་སྐྱབ་སྒྲེས་
 མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་འགྲུབ་པོ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྩོ་
 རྩེའི་སྒྲུབ་རྒྱ་གཞུགས་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་དབུ་མ་སྐྱུར་ལ། གསུམ་པས་སྐྱུར་པའི་དབུ་
 མའི་ནང་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་བརྟུག་ །བཞི་པས་བརྟུག་པ་དེ་དེར་གྱི་ནང་དུ་
 འགྱུར་འཇུག་མི་བྱེད་པར་བརྒྱུད། ལྷ་པས་བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུག་རྒྱ་གསུམ་གང་
 རྒྱུད་བསྒྲོམས་པས་ལྷུང་སེམས་བཞུས་ནས་ཐབ་པ་ཕྱིར་མ་འཕོས་པར་བརྒྱུད་པས་འགྱུར་
 མེད་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབས། རྟུག་པས་ཡན་ལག་རྩེ་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གཞུགས་དེ་
 ལས་རང་འདོད་སྒྲ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲོང་གཞུགས་གྱི་སྐྱུར་ལུས་ཏེ་ཐུག་ཆེན་ལ་རྩེས་སྒྲ་ཆགས་
 བས། མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བས་མཐར་མེས་པོའི་ལྷུང་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ཟད་དེ། ལུས་སྒྲོང་གཞུགས་རྩོ་རྩེའི་སྐྱུ་དང་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འཇུག་
 པའི་སྐྱུ་འཕོས་པ་འདི་འབྲེལ་པ་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་གནད་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིང་ཁོང་ཤེས་པར་གྱིས་

༡ བྱེད་ནས་ཆིགས་ སྤྱོད་བྱེད་དཔར་མ། སྤྱོད་དཔར།

༩ བརྟན་པོ་ཅིག་ དབྱུས་དཔར།

३. वाङ्मय-सङ्कीर्ण-द्वय-सङ्कीर्ण

[illegible]

५. मनुदस। मू.मस।मनुदस।म। मू.मनुद।मस।म। मू.मस।म। मस।म। मस।म।

༦ བཟུངས་བས་ ལྷ་འབྱུང་དཔར་མ། རྩེ་དཔར། གཙང་དཔར།

རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྷ་པས་ཉིད་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ཁམས་འདྲེན་མེད་དུ་
བཅིངས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ལྷན་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱད་འདིར་བདེ་བ་ལ་དམིགས་མེད་དུ་གསུངས་ཤིང་སྟོང་
གཞུགས་དམིགས་བཅས་སྤྱུ་གསུངས་ལ་ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “སྟོང་པ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འགག་བ་མེད་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བའོ། ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་
རབ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའོ།”¹ ཞེས་སྟོང་གཞུགས་དེ་ཁོ་ནར་སྦྱེ་འགག་གི་ངོ་
མོས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བར་གསུངས་
སོ། ། གཞན་ཡང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གང་ལའང་དོན་གང་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་
བྱས་པས། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་དག་པར་
བྱེད་ཀྱས་པའི་རྟོགས་བྱའི་དོན་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཐབ་དོན་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
པར་འདྲོག་པ་ཡིན་ལ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་
འདྲིན་དུ་བཞེད་པས། དེས་བཟུང་བའི་²བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་
འཆིང་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་ལེའུ་
ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
འཁོར་ན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གསུངས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། “མ་
རིག་པ་ནི། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་
སོ། །”³ ཞེས་གསུང་རབ་གཞན་ནས་མ་རིག་པ་དང་རྒྱད་འདིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཕོ་བའི་
བག་ཆགས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཞད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་ལ། ལེའུ་གཉིས་
པར། “སྤྱི་མས་སྟོངས་པར་བྱས་པའི་མཐའ་དག་འགྲོ་བ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་ལས་སྤྱག་

[illegible]

३ मनुदस'मरे' स्तु'दसु'द'स'स'

བསྐྱེད་པ་པའི་ སྡེ་དཔར་གཙང་དཔར་

[illegible]

པའི་རིགས་པ་ཡང་ལུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པས་སྤྲུམ་པ།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། དེ་ཡང་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་
 རང་བཞིན་དང་། བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་‘བརྗོད་’བཞིན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན།
 གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན།”¹ མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། དེ་ཉིད་དབྱ་མ་
 པ་ཡིས་རིག།”² ཅེས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི། རང་ལས་
 མ་ཡིན་གཞན་ལས་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 རྡོ་རྗེ་གཟེགས་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 དུ་གསུངས་ལ། རྒྱད་དང་འགྲེལ་པར་བདག་མེད་མདོར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པས་གཞུང་
 གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ལུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “བདག་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའོ། འདི་ནི་མདོར་བསྐྱུས་པས་གསུངས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ལྷང་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རྡོ་
 རྗེ་ནི་མི་ཐུང་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྟེག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་སྟེག་པ་སྟེ།
 རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱའི་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་འབྲས་
 པར་བྱུང་པའོ”⁴ ཞེས་གསུངས་ལ། དབང་མདོར་བསྐྱུས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་
 འབྲས་བུ་ནི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ནི། སྤང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ངེས་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་པས། དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་རིགས་པས་གཏན་ལ་
 བབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་ཅེས་པ་དང་། དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་མི་
 འདོད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་དོན་སྟེག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཅན་

1 མིན་པའང་མིན། དབྱ་མ་དཔལ་

2 རྡོ་བརྟན་རྒྱད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ལྷུ་ལ་ཤོ། འོག་གངས་36བཟུང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོག་པར་གཅིག་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བརྗོད་’ ཞེས་གསལ།

3 རྡོ་བརྟན་རྒྱད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ལྷུ་ལ་ཤོ། འོག་གངས་36བཟུང་

4 རྡོ་བརྟན་རྒྱད་འགྲེལ། 5 རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། རྒྱུ་ལ་ཤོ། འོག་གངས་36བཟུང་

གྱིས་ནི། རྟོང་གཞུགས་ཡོད་མེད་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱ་མ་དང་མི་ལམ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འབགས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་དབྱ་མའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་པར་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་དང་ཐ་སྦྱད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅེངས་སྟོལ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
འཐད་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་བཅད་ནས་ཐར་པར་བཞུད་པར་
བྱ་ཡི།² ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བརྟན་དུ་མི་གཏོང་རོ།།

གཉིས་པ་(ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བསམ་མེད་དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི། དེ་ལྟར་
བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཅུལ་ནས་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུ་རྟོང་རྒྱ་མེད་པར། གང་དུ་བཟུང་ཡང་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་
བསམ་པ་ནི་དུས་འཁོར་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱ་བ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་སོག་པར་
འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་ལ་སྒྲོས་སུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
ཡང་ཐོག་མར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། “དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ།།
བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཕྱིར་རོ། འདིར་གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རབ་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་མཆོག་
དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བའོ།། གང་གི་ཆེ་བསམ་པ་མེད་པར་རབ་དུ་

¹ ལན་གཅིག་ དབྱས་དཔལ་།

² བྱའི། གཙང་དཔལ་། དབྱས་དཔལ་།

³ འཇུག་པར་ ལྟ་འཇུག་དཔལ་ལ། ཇེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་།

འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་
 རོ།། དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། འཁོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སྐུ་བ་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པའོ།། དེ་ལ་གསུངས་པོ་ཞེས་བྲངས་པོ།།² གང་གིས་ན་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ།། གང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་པ་མེད་པ་སྟོམ་
 པ་ནིའོ།། གང་གི་དོན་ཏུ་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་བ་པར་བྱེད་པའོ།། གང་ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
 ལས་ཏེ། ཡོད་མེད་དང་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གང་ཏུ་སྟོད་ཀྱང་མཚན་མ་ལ་སྟོད་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་མི་སྟོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྱུང་བའོ།། བསམ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
 སྐུ་བ་པའི་³ལས་བྱུང་པ་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་བསམས་པ་ན་ཆད་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
 རྟོག་པ་ནི་ཡང་ན་འདོད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡང་ན་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་
 པས་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ཏེ་སྤང་བ་སྦྱེད་ལ་དེས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
 དེས་ན་ཅི་ཡང་མ་བསམས་པ་ལས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལྟོག་

༡ ལྷ་འགྲན། རྒྱ་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱང་སོ།། འབྲེལ་ཆེན་མི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་༢༣༩ནང་ལས་བྱུང་བ་བྱུང་
 བའི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐུ་བ་པའི་སྐྱེད་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།། བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ།། འདིར་གང་གི་ཆེ་མེས་ས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་མཚོག་ཏུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའོ།། གང་གི་ཆེ་བསམ་པ་མེད་
 པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ནི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་
 དེ་དུས་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་མེད་དོ།། དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། འཁོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐུ་བ་པ་ལ་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞན་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

༢ བྲང་པོ།། ལྷ་འགྲན་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར། དབུས་དཔེར།

༣ འཁོར་བའི་ ལྷ་འགྲན་དཔེར་མ། གཙང་དཔེར། དབུས་དཔེར།

ཉོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཅོད་སྤང་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་སྤར་བསམ་མེད་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་རང་
 རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་
 རིག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྤྲིག་པ་སྟེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱལ་སྐུ་པའི་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། ། རང་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་རིག་ཅམ་དང་རང་གི་རོ་པོ་རིག་པ་
 ལ་བྱེད་ན་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་བཤད་ཏུ་མི་རུང་བས་བསྒྲོམ་
 བྱའི་དོན་ངེས་པའི་རིག་རྒྱ་ཡོད་པའོ། ། དེ་འབྲུ་པའི་རིག་རྒྱ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་འགལ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅིར་ཡང་མ་བྱུང་བས་འདྲིའོ་སྐྱམ་ཏུ་
 གཞུང་ས་མེད་ལ་དེ་ལྟ་ན་བསྒྲོམ་བྱའི་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་རིག་རྒྱ་མེད་སྐྱམ་ནས་ཅོད་པའོ། ། དེའི་
 ལན་ཏུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ན་དངོས་མེད་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་
 འབྲེལ་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ཆད་སྟོང་འགོག་པས། རང་ལུགས་ནི། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་
 བཅེངས་གྲོལ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་
 སོ། ། ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉོགས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཡིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཡང་མི་འཛིན་པ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པར་མི་འཛིན་ཅེས་པའོ། །
 དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྟོང་རྒྱ་མེད་པར་སྟོང་གཞུགས་ཤར་བ་
 ཅམ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་འཛིན་པ་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་དང་། རང་གི་སྒྲོ་
 སྒོས་ངན་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པའི་བྱུང་བ་བཅས་ནས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་
 སྐྱམ་ཏུ་བཞུང་སྟེ།¹ ཁ་ཅིག་གང་ཏུ་འང་གཞུང་ས་མེད་པར་སྐྱེ་ལ། གཞན་དག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་བསྐྱོར་བའི་དོན་དུ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བདེན་
 བར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིག་ཅིང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་ནི། ཆད་སྟོང་
 བསྟན་ཏོ་ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ལས་སྤྱོད་ལ་ཉུང་བྱུང་ཅིང་དེ་
 མ་མེད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའོ།། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལྷ་བསྐྱོར་བ་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་
 ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། “ལུང་པོ་རྣམ་དཔུང་སྟོང་པ་ཉིད།། རྒྱལ་འི་རི་བཞིན་
 སྟོང་པོ་མེད།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་ལྡན་པའི།། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྷར་འགྱུར་མ་ཡིན།།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྷར་བྱངས་སྟུང་ན། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་སྒྲོ་འདོགས་
 ལེགས་པར་བཅད་པའི་དོན་སྒྲོམ་ན་སྟོང་པོ་མེད་པའི་སྒྲོམ་དུ་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་སྟོན་མེད་པ་
 ཞིག་²གོ། དེས་ན་ལུང་དེས་ནི། ལུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་དཔུང་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་དུ་
 མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་
 རས་སྒྲོམ་པར་ནི་གསུངས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་ལུང་རིགས་
 ཀྱིས་དཔུང་ནས་མ་བཅའ་ན་དམ་བཅའ་ཅམ་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་སྤྱན་པོའི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དཔེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་པོ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་དཔུང་པའི་སྒྲོ་ནས་དབུ་མ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་མོས་
 སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་དེ་
 གང་དང་སྟེལ་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྣལ་ལྡན་ཆོགས་པའི་ལུང་པོ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་

1 གྲེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན་རྩེ་ཤོང་ལོ་རྩ་པ་རྩོ་རྩེ་རྩལ་མཆོན་ཀྱི་བཀའ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་སྐྱར་བ་བརྟེན་སྟོང་པའི་རྩལ་ལ་སྒྲོའི་སྟངས་
 བ་ཅུང་ཐད་རྩེས་པ་དབང་ལོ་རྩ་པ་དགེ་སྟོང་དབལ་ལྡན་སྒྲོ་སྒྲོས་བརྟན་པས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་བ། བཤད་སྐྱར་མི་གཡོ་བ།
 སོག་གངས་ ༩༠༧༤ གཞུང་དུ་མདོར་བསྟན་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་དེར་ས་རྩེད་པས་ཁྱེད་སྤངས་གཞུང་འདིར་བཅོལ་ཡོད།

2 མེད་པ་ཅིག་ དཔུས་དཔལ།

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་བྱེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲོང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོང་དང་དེའི་སྒྲུང་བ་
 སྒྲོང་གཟུགས་གཉིས་སྒྲུང་དང་ཐུགས་སྒྲུང་བྱེད་མེད་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བྱུང་གི། རྩལ་ཕྱ་
 རབ་ཆོགས་པའི་ལུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་མི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུང་བའི་སྒྲོང་
 བ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་གི། དཔྱེད་ལུགས་མ་ལེགས་པས་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་དུ་གོ་བའི་
 ཆད་སྒྲོང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཡེ་ཤེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རྩལ་ཕྱ་རབ་
 ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱུང་བའི་སྒྲོང་བ་ཆད་པའི་སྒྲོང་བ་ལས་རིང་དུ་
 བྱས་པ།”¹ ཞེས་ཕྱང་པོ་ཡང་བྱེད་བྱག་པ་དང་དབྱུང་བའི་སྒྲོང་བ་ཡང་བྱེད་བྱག་པ་ལ་གསུངས་
 མོ། དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ལྷ་བ་སྒྲོང་མི་སྒྲོང་གིས་མ་བྱེད་
 རྩལ་སྒྲུང་གི་ལུགས་དེ་ཐབ་དོན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་མི་སྲིད་དོ། མདོར་ན་བདག་
 འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་གྱི་བའི་བདག་མེད་མདོན་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་པ་འདོད་པ་ནི། མཁས་
 པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ལ་བདག་མེད་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
 བདག་མེད་དོན་སྒྲུབ་སྒྲོམ་ངེས་པ་ཡང་མི་འདོད་ན་ལམ་དེས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་གཞོད་
 སོམས་ཤིག །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོང་ལས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན།
 དོན་སྒྲུབ་སྒྲོམ་ངེས་པ་ཁས་ལེན་ཁིང་ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་པས་བདག་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་
 ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམས་ན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་སྒྲུ་སོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 སྒྲོམ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སོ། གལ་ཏེ་དབྱུང་ལ་
 སོགས་པའི་གཞུང་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་དག་ནས་འགྲོ་
 བར་བཤད་ལ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་འདིར་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དོན་སྒྲུ་
 ཆོགས་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན།
 དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་

¹ རྒྱུ་ལྟུང་། རྒྱུང་འགྲེལ་ ༥ རིགས་ལྟར་བརྒྱ་དཀར་མོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་ལོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ རྟོག་གསུངས་ ༢༩ ན་མོ།

ཤེས་པ་གཉིས་དོ་ཤོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བར་སྤང་བ་ནི། སྤང་ཚུལ་
 དང་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་ལ་ཡུལ་སྤང་
 དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་ན་སོ་སོར་སྤང་བས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སོ་སོ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཚྭ་གས་པ་ན་དེ་འབྲེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཞིག་ནས་རོ་མཉམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་ལྷ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “སྐྱེ་བ་དང་
 འཇིག་པ་མེད་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའོ།། རང་གི་
 སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་རོ་མཉམ་པ་གཅིག་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འབྲེལ་བས་
 བྲི་མ་ཡིན་ནོ།།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཤེས་དོན་ན་སྤྲོད་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བ་མི་འཆར་བ་ཡིན་ཀྱི། དེའི་དུས་ན་སྤྲོད་གཞུགས་མེད་
 པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་འདུས་པའི་ལུགས་ལ། “ཡང་དག་མཐའ་ལས་ལངས་ནས་ནི།།
 ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་འདུག་གི་སྐྱེ་འཇུག་ཆོན་
 ལྷ་བྱ་དང་ཐུགས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་གཉིས་དོ་ཤོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ།
 འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཤེས་དོ་དེར་སྤང་བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པར་བཤད་པས་
 གཉིས་སྤང་མེད་ཀྱང་དེ་དུས་སུ་སྐྱེའི་སྤང་བ་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤྲོད་
 གཞུགས་དམིགས་བཅས་དང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དམིགས་མེད་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། སྤྲོད་ཚུགས་པའི་སྤང་བ་ཡོད་པས་དམིགས་བཅས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཕགས་ཀྱང་ཀྱི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་དོར་ཡང་སྤྲོད་ཚུགས་པའི་སྤང་བ་འཆར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་མེད་པ་དང་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འགས་

1 གྲེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ཁྲིམས་འཇུག་པ་སྟེན་པ། འབྲེལ་ཆེན་དུ་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། འོག་གངས་པ་༤༤༤ ལས་བྱུང་པའི་
 རང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་སྟེན་གསུང་སྟེ། ‘མཉམ་པ་ནི་གཅིག་’ ཞེས་གསལ་
 2 གྲེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ཁྲིམས་འཇུག་པ་སྟེན་པ། འོག་གངས་པ་༤༤༤ ལས་བྱུང་པའི་རང་ནས་ཆོག་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཆུང་
 མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ཞེས་གསལ་

བར་ཤེས་བར་བྱོས་ཤིག །འདི་དག་ལ་ལོག་ཏེ་གཞིན་ཏུ་མང་པོ་སྤང་བས་རྒྱད་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཁུངས་རྣམས་བྱངས་ནས་བཀལ་ལན་ཞིབ་མོས་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པར་སྤང་ནའང་
 མངས་པས་འཛིགས་ནས་དེ་ཅུང་ལས་མ་སྒྲོས་སོ།། རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་དང་རྣམ་འབྱོར་མའི་
 རྒྱད་གཉིས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི། ལྷ་བའི་འབྲེལ་
 ཆེན་ལས་བཀལ་ལ་དུས་འཁོར་མ་རྒྱད་ཡིན་པར་ནང་གི་ཡེ་ལུ་ལས་དབུ་མའི་ལོ་གསུམ་གྱི་
 ཞག་གིས་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ལྷ་གངས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “ལོ་
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་དེས་པའོ།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་
 གསུངས་སོ།། མདོར་ན་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་ནས་སྐབས་སྤྱིང་པོར་བྱེད་ན་ནི། དམ་ཆོག་དང་
 སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅུང་ཞིག་གི་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པར་
 བྱས་ནས། ཡན་ལག་དུག་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། འབྲེལ་ཆེན་
 ལས་ལམ་གྱི་ཅ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལྷར་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་²
 དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚྭ་བ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཞིག་³མེད་ཐབས་མེད་པས་དེ་གཉིས་
 དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་གཉིས། བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་
 དང་། གྱི་རྫོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་(བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་)ནི། བྱལ་ཆེན་
 ལྷ་ཡི་པས།⁴ “ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་མདུན་བསམས་ནས། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་བསོ་སྟེ། ལྷ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་ནི། ལྷ་བའི་ཅ་བར་གནས་པར་བསྟོམ། ཡི་གེ་མཆོག་གི་
 གནས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་བསྟོམ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྫོ་རྗེ་ཅན། ལྷ་ཡི་
 སྐྱ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། དེ་ནི་གཞུགས་ལས་འདས་པ་སྟེ། དངོས་སོ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་

1 རྒྱ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ་ 5 རིགས་ལྡན་བསྟན་དཀར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཡི་གེས་ཀྱི་ཡེ་ལྷ། རྟོག་གངས་309པེ

2 དག་པ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

3 བྱ་བ་ཅིག་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

4 རྫོ་ཡི་པས། དབུས་དབང་།

ཡིན།། དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་མ།། སེམས་ཉིད་བརྟག་པར་མི་བྱེད།། བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་དེ་བསམས་ན།། ‘དེ་ལས་གཞུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ཁ་རྒྱུ་ག་ནི་ལྟ་ཡི་སྒྲ།།
 ཤེས་རབ་ཏ་མ་རྩ་²ཡི་སྒྲ།། ཉན་མོ་བཙམ་ལྟ་དོ་རྩེ་ཅན།། རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆན་མོར་
 བཤད།། ལྷ་རན་འདས་བྱུང་དཔའ་ལོ་རྣམས།། དུག་པ་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་སྟེ།། དག་པ་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲུལ་བ་ནི།། བག་མོའི་གཞུགས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན།། ‘ཕྱི་ཡིག་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།’
 ཏེ་ནི་རྒྱ་མོགས་རྣམ་པར་སྤངས།། རྩ་ཡིག་ཆོགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད།། ཀ་ནི་གང་དུའང་མི་
 གནས་པའོ།།³ ཞེས་སོ།། འདི་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་ཡིན་
 གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་། ལ་བ་བས།⁴ “དེ་ལྟར་གྲུས་བ་དང་བཅས་པས་སེམས་བརྟན་པར་
 བྱུར་བ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོན་པར་བྱེད།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལས་
 བསོ་བ།། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་སྟོན་བསམས་ནས།། ཞེས་པ་ནས། ‘དེ་ལས་གཞུངས་ནི་ཐོབ་པར་
 འགྱུར།། དང་པོ་དེ་དྲགས་སྟེད་བཞིན་སྤང་བ་སྟེ།། མཆན་མ་གཉིས་བ་དུད་ཁའི་རྣམ་པ་
 ཅན།། གསུམ་པ་སྟོན་བྱ་མེ་ཁྱེར་སྤང་འདྲ་བ།། བཞི་བ་སྟོན་མེ་⁵འབར་བ་ལྟ་བུར་གསལ།།
 མཆན་མ་ལྟ་བ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར།། སྟོན་བྲལ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན།། དེ་
 ལྟ་བུ་ཡི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་ནི།། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།། ཕྱི་ནི་ཞེས་པ་
 རྣམ་མི་གནས་པའོ།།⁶ ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྟག་པོ་སྟོན་པས་བྱང་། “དེ་

༡ ཁ་རྒྱུ་ག་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༢ ཏ་མ་རྩ་ དབུས་དཔར།

༣ རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་ལྟ་ཡི་པ། བཙམ་ལྟན་འདས་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་༡༩༩༡ ལས་བྱུང་བའི་
 བང་ནས་ཆོག་རྩེ་བྱ་བཞི་དང་ཉེར་གསུམ་གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་ལས་གཞུགས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།’ ‘ཕྱི་ཡིག་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ།’
 ཞེས་གསལ།

༤ བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལྟ་བ་བས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དབུས་སུ་བཟུང་འགྱུར་སོགས་དང་བཟུན་ནས་བཙམ།

༥ སྟོན་མ་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

༦ རྩེ་བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་རྣལ་འབྱོར་དཔལ་ལ་བ་པ། འདི་མཆོག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་གཙུག་གི་རྩོར་བྱ། ཤོག་གངས་༢༠༠༣ ལས་བྱུང་
 བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་གྲུས་བ་དང་བཅས་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྟོན་པས་སེམས་བརྟན་པར་བྱུར་བ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོན་པར་བྱེད།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལས་པ།། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་སྟོན་བསམས་ནས།། རྒྱ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་རྫོགས་པ།།

ནས་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་བརྟན་པར་འདོད་པས། ལྷ་མི་ཀླ་མི་
 རྩོན་བསམས་ནས།^༡ ཞེས་པ་ནས། 'དེ་ལས་གཞུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།' ^༢ ཞེས་གསུངས་
 པས་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པའི་འོག་ཏུ་རྩོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་སོ།
 རྩོ་བོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ལྷ་མི་ཀླ་མི་ཞེས་པའི་གོང་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་
 རྩོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཕྱིན་ཆད་གྱིས་རྩོགས་རིམ་རྩོན་པར་བཤད་དོ། བརྒྱ་རྩེ་ཏ་དང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོ་རྩེའི་འགྲེལ་པར་བསྐྱེད་རྩོགས་གང་ཡིན་མི་གསལ་ལ། ལྷ་མི་
 པའི་^༣ སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྩེ་གྲ་^༤ བྱུང་པར་གསལ་བྱེད་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོ་
 རྩོ་རྩོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱབ་བཞིའི་སྐྱབ་ཐ་མའི་དུས་སུ་སྒྲོམ་
 པར་བཤད་དོ། གཞུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྩོ་གཞིག་གི་རིམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་
 ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་ནས་རྩོགས་
 རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པར་ལ་བ་པས་^༥ བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། དེ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་རྩོགས་
 རིམ་ལ་བྱེད་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྷ་མཛད་པའི་ལྷ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རིམ་པ་ནི།
 གཞུང་འདི་དག་གིས་རྩོན་པས་འདི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། དེའི་དོན་རྩོ་བོ་ཆེན་
 པོས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཟླ་བ་ནི་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའི་གདན་ནོ། ཡི་གེ་མཆོག་ནི། ཉིང་དེ་

ལྷ་པའི་དབྱས་སུ་གནས་པར་བསྒྲོམ། དེ་ཡི་དབྱས་སུ་གནས་པ་ཡི། ཡི་གེ་དཔལ་པའི་གནས་བསྒྲོམ་བྱ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་ཆོག། ལྷ་
 ཡི་གཞུགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། དེ་ནི་གཞུགས་ལས་འདས་གྱུར་བ། སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་བསྒྲོམ་མི་བྱ། བསམ་བྱ་མིན་པར་བསམ་དེ་ཡང་།
 སེམས་ཉིད་དུ་ནི་མཆོན་པ་མིན། དེ་ཡང་བསམ་བྱ་མིན་བསམ་བྱ། དེ་ལས་གཞུགས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། དང་པོ་དེ་དགས་སྐྱེད་བཞིན་སྐྱར་
 པ་སྟེ། མཆོན་པ་གཉིས་པ་དུང་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན། གསུམ་པ་སྤྱིན་བྱ་མེ་ཁྲེར་དང་འདྲ་བ། བཞི་བ་སྒྲིན་མེ་འབར་བ་ལྷ་བྱར་གསལ། མཆོན་
 པ་ལྷ་པ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར། སྤྱིན་བྱལ་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱར་སྐྱར་བ་ཡིན། དེ་ལྷ་བྱ་ཡི་མཆོན་པ་ཐོབ་ནས་ནི། བྱག་བྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་
 གྱུར་པ་ཡིན། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཡེས་ཏེ།" ཞེས་གསལ།

༡ རྩོ་བསྟན། རྐྱེད་འགྲེལ། ལ་བ་རྩོ་ཏེ་ཆེན་པོ་ནག་པོ་ག། ཡི་གེ་འདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས། སོག་གུངས་ ༣༡༩ན ༣ ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ཕྱི་མ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། 'དེ་ལས་གཞུགས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།' ཞེས་གསལ།
 ༢ མོ་སྒྲི་པའི་ དབྱས་དབང་།
 ༣ རྩེ་གྲ་ དབྱས་དབང་།
 ༤ དཔྱུས་དཔེ་བཞི་གང་ལྷ་པ་བསམ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དབྱས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

འཛིན་སེམས་དཔའོ། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཅན་ནི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའོ། གཞུགས་
ལས་འདས་པ་ནི། སེམས་སྤང་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་སྟེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་
མེད་ཅེས་པའོ། བསམ་མི་བྱལ་བསམ་པ་ནི། འོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་དང་། སེམས་ཉིད་མི་
བརྟག་པ་ནི། སེམས་གཞག་ཐབས་སོ། དེའི་མན་ངག་ནི། ལྷ་ཀུན་རྫོབ་འབྲས་བྱ་དོན་དམ་
ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་འོད་ལྡར་བཞུས། དེ་བསྐྱར་འཁོར་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྒོ་མཆོམས་མ་
བརྒྱད་དང་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་འཁོར་དང་། ལྷ་མོ་བཞི་དང་གཙུག་པོའི་ཞལ་བཞི་ལ་སྤྱ་
མ་སྤྱ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྦྱོར་ནས་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་
ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་ནས་དེ་ཡང་རེ་སྤྱ་རེ་སྤྱར་བསམས་ལ། དེ་
ལ་སེམས་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱ་བ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་བ་ལ་གཞག་གོ། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱང་འཇུག་
ནི། དེ་ལྟར་བསམ་མི་བྱལ་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ནི། གཞུངས་སྟོབ་
པ་སྟེ་སྐྱ་མ་སྐྱ་བྱའི་སྐྱའི་སྐྱའི་བྱ་བ་སྟོབ་པས་སོ། ཁ་རྩི་གཞེས་པ་བཞི་ནི། རྒྱུད་པའི་མན་
ངག་གོ། སྤྱ་མ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི། རྒྱ་ངན་འདས་པ་ནི། འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
རྒྱུད་བ་ནི་དཔའ་པོ་ཉིང་ལྡོ། ཡན་ལག་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱ་རྣམས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱ་རེ་
གཉིས་སོ། དེ་དག་ནི། སེམས་གསུམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱལ་པའོ། ཡན་ལག་
སེམས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཞེས་འདོན་ནོ། དེ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་
ཕག་མོའི་གཞུགས་སུ་བསྟན་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་གཙུག་པོ་ལ་སྟགས་པའོ།
དེ་གཉིས་མེད་དུ་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱང་འཇུག་གོ། ལྷ་སྟགས་
ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའོ། ཆོགས་ནི་གནས་པ་འཛིག་པའི་
ཆོགས་དང་བྲལ་པའོ། གང་དུ་འང་མི་གནས་པ་ནི་ཕྱག་ཆེན་རྒྱང་འཇུག་གོ། མན་ངག་ནི་

ལུས་ཆད་ཀྱིས་འོད་གསལ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྐྱོམས་པ་དེའི་ངར་ལས་སྐྱད་ཅིག་གིས་
 ལྷ་མ་ལྷ་བུའི་ལྷར་ལངས་པ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་ཅིང་བསྐྱོམ་བར་བུའི་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ཀླུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བཤད་པ་མ་མཛད་དོ། ། འདི་ལ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཉམ་ལྷ་མི་གྲ་མིའི་
 མེང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་འཕྲོ་བ་ཅན་བརྗོད་ཅིང་
 གཡས་པའི་རྒྱུད་དང་འགྲོགས་ནས་བྱུང་སྟེ་འཕྲོ་བ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་
 རས་ཐོག་མེད་ནས་གྲུབ་པའི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་པོ་རྣམས་དང་རྩོག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ལྷ་
 བྱག་གཡོན་ནས་ཁྱེད་ལ་སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པར་བསམ། མདུན་ནི་ཐོག་
 མའོ། ། ལྷ་པ་དེའི་དབུས་སུ་མཆོག་གི་གནས་རྫོང་ཆེ་འཛིན་པའི་ས་པོན་རྩྭ་ལས་རྫོང་ཆེ་ཅན་གྱི་
 ལྷ་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ་གཡས་བརྒྱུད་པ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་རྫོང་གི་ལ་བསྐྱམས་
 པ་འཇའ་ཆོན་ལྷ་བུ། རྫོང་ཆེ་པག་མོ་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་མ་བྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྫོང་ཆེ་དང་ཐོད་
 པ་འཛིན་པ་དང་སྐྱོམས་པར་ཁྱེད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུས་བཀྱག་ནས། ཁམས་གསུམ་པོ་¹
 རྣམས་དུར་ཁོད་དང་དེ་ཕྱིའི་འཁོར་ལོ་དང་དེ་སྐྱུ་དང་དེ་གསུང་དང་དེ་ཐུགས་འཁོར་ལོ་ལ་
 བསྐྱེདོ།² ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་རྣམས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་
 མཆོམས་ན་གནས་པ་རྣམས་གཟུགས་ཅན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞི་ཡང་ཞལ་བཞི་ལ་
 དང་། གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་མ་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གྲང་
 ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱེད་ལས་སིལ་ར་³དང་སྐྱ་ཉིག་དམར་པོའི་མདོག་ལྷ་བུའི་རྩྭ་ཡིག་གོ།
 དེའི་ལྷ་ནི་ཉ་དང་ཉ་ནི་མགོ་པོ་དང་མགོ་པོ་ལྷ་ཕྱེད་དང་དེ་ཐིག་ལེ་དང་དེ་རྒྱ་དང་དང་རྒྱ་དེ་ནི་
 ལྷ་ཅེ་བརྒྱ་ལྷོད་དུ་བཞོས་པའི་ཆ་དུ་བལྟ་སྟེ་གཟུགས་འདས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། ། དབང་པོ་
 རྫོན་པོས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ནི། དངོས་མེད་སེམས་ཉིད་དོ། ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནི།

1 ཁམས་གསུམ་པོ་ ལྷ་འབྲུམ་དཔའ་མ། གཙོ་དཔའ་མ།

2 འཁོར་ལོ་བསྐྱེདོ། ལྷ་འབྲུམ་དཔའ་མ།

འཁོར་ལོ་བསྐྱེདོ། གཙོ་དཔའ་མ།

3 སིལ་ར་ དབུས་དཔའ་མ།

ལྷ་མ་ངེས་པས་བསྟན་རྟོ།། སེམས་ཉིད་མི་བརྟག་པ་ནི། བསམ་མི་བྱ་བ་ཏུ་ཡང་མི་བརྟག་
 པའོ།། དེ་བརྟག་པ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དེ་བསམས་ན་ཞེས་པའོ།། གཞུངས་ནི། བྱ་ག་
 ཆེན་གྱི་དངོས་བྱུང་པོ།། ལྷ་ལོ་སྤྱི་ནི། ཉེ་རུ་ཀའི་ལོ།། ཡང་ན་སྤྲེལ་ཆོག་པས་ཁ་ལྷོ་གའི་རང་
 བཞིན་ཏུ་བལྟའོ།། ཤེས་རབ་སྟངས་ཉིད་ཁ་རུ་ལོ་¹སྤྱི་བྱ་ག་ཆ་ལྷ་བྱུང་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
 དམིགས་པས་ཉིན་མོའོ།། མི་དམིགས་པས་མཆན་མོའོ།། ལྷ་ངན་འདས་པ་ནི། ཤི་བའོ།། དེ་
 ལས་བྱུང་བ་ནི། བར་སྤྱིད་མངོན་ཤེས་དང་མཆན་གྱིས་བརྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་
 རོ།། དཔའ་བོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉེ་དེའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱོམ་མོ།། ཡང་ན་ལྷ་ངན་འདས་
 ཆོས་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་ག་པ་སྟེ། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་འཇལ་ཞིང་གཅོད་པའི་སེམས་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་²དེ་བཞིན་
 ཏུ་སོ་སོར་སྤྱང་བས་ན་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་པའོ།། དག་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྤྱར་བཞིན་རོ།།
 འོད་གསལ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོན་ལྷ་ལོ་སྤྱིར་ལངས་ནས་དོ་རྗེའི་བཟླས་པ་སོགས་བྱེད་པར་
 བཤད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོ་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ།། དེ་ལ་ལྷ་མི་ཀླ་མི་ཞེས་པ་ནས།
 གཞུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་ནི། ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་བརྟ་གཉིས་པ་དང་། ཁ་ལྷོ་ག་ནི་
 ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་བཅོ་ལྷ་པ་དང་། སྤྱི་ནི་ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་དགུ་པ་དང་། ལྷ་ངན་
 འདས་བྱུང་ཞེས་པ་བཞི་ནི། དེའི་བརྟ་བདུན་པ་ལས་འགྱུར་ངོ་།། སྤྱི་མ་ལ་ཀུན་སྤྱོད་ལས།
 “དེ་ནས་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་རྒྱ།། སེམས་ནི་རི་མེད་ཡིན་པར་བཤད།། དག་པའི་ཆོས་”³ཞེས་
 སོགས་གསུངས་ཉེ་དོན་འབྲའོ།། བྱ་ག་སྤྱོད་པ་དང་ལ་བ་པས་⁴བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་པའི་
 འོག་ཏུ་སྤྱར་ལྷན་བཤད་ཅིང་རིམ་བྱ་པ་དང་ལ་བ་པ་⁵གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྱན་ཐ་མ་

1 རྫོགས་རིམ་དབང་པོ་

2 བསྐྱོམ་ནས་ སྤྱི་ལྷན་དབང་པོ་སྤྱི་དབང་གཅོད་དབང་

3 སྤྱི་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལེན་བརྟ་བདུན་གྱི་ཤོག་གཞུངས་༤༣༦

4 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

5 བསྐྱེད་དཔེ་བཞི་གར་ལ་བ་པས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དང་བསྟན་ནས་བཅོས།

དེའི་རིམ་ལ་བས་ཀྱང་། “གཞུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་ལྟར་ཏེ།” རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གཡོ་བའི།། སེམས་ནི་སྤྱིར་གར་¹བརྟན་བྱས་ནས།། རྫོང་དང་ལྟན་ཅིག་དབང་དུ་བྱ།། གཞུང་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བས་ན།། དམིགས་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་སེམས།། བསམ་དུ་མེད་བའི་རང་བཞིན་སྤྱིར།། ཅི་ཡང་བསམ་པར་མི་བྱ་ལོ།། སེམས་ནི་སྤྱིར་པ་ལ་གཞུག་ཅིང་།། སྤྱིར་པ་སེམས་སུ་རྣམ་གཞུག་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་སྤྱིར་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྤྱིར་བཤད་པའི་སྤྱད་རིམ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་པ་སེམས་སུ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ནས་སྤྱིར་བྱང་བའི་རིམ་བའོ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལ་ལ་ཡུམ་སྒྲོམ་ས་ནི་³ རྗེ་བ་དང་སྤྱིར་ག་⁴གདམ་ར་ཅན་དུ་ཨ་ཁུམ་ལུ་ཨི་བའི་⁵རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་དེལ་བྱ་བ་དང་ལ་བ་བའི་⁶སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཡང་སྤྱིར་ག་⁷ནས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱས་པའི་མཐར་དེར་སྤྱད་པར་བཤད་པས། སེམས་ནི་སྤྱིར་གར་⁸བརྟན་བྱས་ནས།། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། དེ་སྤྱིར་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་ཏེ་སེམས་བཟང་བ་⁹ན་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་ལྡ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི། ལ་བ་པས།¹⁰ “དང་པོར་རི་དྲགས་མེད་བཞིན་སྤྱིར་བ་སྤྱེ།”¹¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། མདོར་ན་རྗེས་གཞིག་

༡ སྒྲིལ་ཁར་གཙུག་དཔར། དཔྱུས་དཔར།

[illegible]

3 སྒྲུབ་པ་ནི། རྩེ་དཔར།

༩ སྒྲིང་ཁ་ གཙང་དཔར། དབྱུང་དཔར།

५ མོ་ལྷི་པའི་ དབྱུང་དཔར།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཨ། སྤྱིང་ཁ་ གཙུང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༡ སྤྱིང་ཁར་ གཅེང་དཔར། དབྱུས་དཔར།

༤ གཞུང་ལ་ དབུས་དཔར།

70 ལྷ་བ་བས། ལྷ་འབྲུལ་དཔར་མ། ལྷ་དཔར། གཙང་དཔར།

११ རྩེ་མཚན་རྒྱུད་ཁྲེལ་ མཚེ་པ་དོན་དཔལ་ལ་པ་པ། པད་མཆོག་གི་རྒྱུད་གཙུག་གི་ནོར་བུ། རོག་གྲངས་༡༩༡ནས་ བས་ལུང་བ་ལུང་མི་
པུ་མེ། “དང་པོ་དྲུག་མེད་པའི་ནྤ་བ་མེ།” ཞེས་གསལ།

[illegible]

༡ བུའམ་ནམ་ ལྷ་འཁྱམ་དཔར་མ། རྩི་དཔར། གཙང་དཔར།

༩ མ་བྱེད་པའི་ སྐྱ་འཇུག་དཔར་མ།

༣ བསྐྱེལ་ཀ་ དབྱུས་དབྱར།

༤ གཅིག་ཆར་ དབུས་དཔར་

ཕ ཁམ་གླངས་དང་ གཙང་དཔར་ དབུས་དཔར་

6 ཅིག་གིས་ གཙང་དཔར། དབུས་དཔར།

ཨ་མ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དཔལ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་།

བརྒྱུ་པའི་རིམ་པ་དང་སྒྲ་ཆོག་པས་དོ་རྟེན་རིམ་པ་དང་ཞོར་བྱ་འགོངས་པའི་རིམ་པ་དང་རྩ་
ལན་རྒྱ་པའི་རིམ་པ་སྟེ་བཞི་ནི། རྒྱ་དང་ཐིག་ལེ་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཅ་རྒྱ་
ཐིག་ལེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སོ།། དེ་ལ་རྟེན་
གཞིག་གིས་རིམ་གྱིས་སྟོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་ཡང་ཡང་སྟུད་པའི་དམིགས་པ་བྱས་པའི་
སྟོན་པ་འཆི་རིམ་བཞིན་ཏུ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཀུས་པ་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟོག་གི་རྒྱ་
དབྱ་མར་བཅིངས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་པའི་དབང་གིས་བྱང་མེས་མ་ཁྱེན་པའི་
དགའ་བཞི་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ནི་རྩ་ལན་རྒྱ་པའི་རིམ་པས་བྱེད་དེ་བྲིལ་བྱ་པས། “སྟེ་བ་
རྒྱ་མོའི་མཆོམས་སུ་ནི།། མདོག་ལྗང་ལྗན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོན་པ།། འཁོར་ལོ་བྱ་གསུམ་དཀར་དམར་ནི།། སྟོག་འགོག་པ་དང་ལྗན་བསྐྱོམས་ནས།།
སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འབར་འབྱར་བས།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་གཏུམ་མོ་འབར་བར་བྱེད་
པས་འབར་བ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “བྱ་ག་གཞན་ནས་འབྱར་འབྱར་
ཞིང་།། ཁམས་གཞན་ནས་ནི་སྐྱར་དུ་འཇུག་།”³ ཅེས་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
བདུད་ཅི་བཀྱག་པ་སྟེ་གཙུག་ནས་འཇུག་པས། རྩ་ལན་རྒྱ་པའི་རིམ་པའོ།། སྟེ་གཙུག་གི་
ཁུང་བུ་ནི། ཅ་སྟོར་ཐུག་དོན་གཉིས་ཀྱི་བ་འབྱར་པའི་གནས་སུ་སྟོན་མ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་
ལས་བཤད་དེ། དེའི་ལྗང་ན་བ་འཛིན་པའི་དོན་ནོ།།⁴ དེ་ལ་སྟོན་དུ་བྱུག་རྒྱ་ལ་བཞེན་པའི་
དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་ནི་ཞོར་བྱ་འགོངས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱུག་རྒྱ་བཞི་གསུངས་
པའི་དམ་ཆོག་གི་བྲུག་རྒྱ་ནི། བསྐྱོམས་པའི་ཡེ་རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་སྟོན་

༡ རྩ་ལན་རྒྱ་པའི་སྟེ་དབང་།

༢ རྟེན་བསྐྱེད་རྒྱ་དཔེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་དོ་རྟེན་བྲིལ་བྱ་ག། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་ལྷ། སྟོག་གྲངས་༢༩༤ན་༢ ལས་བྱང་བ་
རྒྱ་མོའི་འཇུག་སྟེ། “སྟེ་བ་རྒྱ་མོའི་མཆོམས་སུ་ནི།། མདོག་ལྗང་ལྗན་པའི་ཐིག་ལེ་ནི།། སངས་རྒྱས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པ།། འཁོར་ལོ་བྱ་གསུམ་
དཀར་དམར་ནི།། སྟོག་འགོག་ལྗན་ཅིག་བསྐྱོམས་བྱས་ནས།། སྐད་ཅིག་དེ་ལས་འབར་བྱར་བས།།” ཞེས་གསལ།

༣ རྟེན་བསྐྱེད་རྒྱ་དཔེལ། མ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་དོ་རྟེན་བྲིལ་བྱ་ག། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་ལྷ། སྟོག་གྲངས་༢༩༤ན་༡

༤ དོན་ནོ།། གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

འགྲོ་དང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། དེ་ག་མ་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱང་བ་དངོས་གཞི་དང་།
 ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོང་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྦྱང་བས་རྗེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་
 ཚེན་པོ་ནི། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་བཤོ། དེའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲུ་
 ཚོགས་རྫོང་འཛི་རིམ་པ་གཉིས་ནི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ས་
 བོན་མེད་པའི་རང་བྱེན་བརྒྱུ་བ་ནི་རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་ཐིག་
 ལེ་ལས་སྒྲུ་བྱུང་བ་ན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བར་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་རང་
 བྱེན་བརྒྱུ་བ་ནི། སྦྱིང་ག་¹སྒོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་བཅའ་ཐབས་སྒྲུ་གསུང་བའི་ཐབས་
 སོ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཡུལ་ལྷ་ལ་གཡོ་བའི་སེམས་སྦྱིང་
 གའི་²ཐིག་ལེ་ལ་བཀུག་ནས་བཟུང་།³ དེ་བརྟན་པ་ན་སྒྲ་ཅིར་རྒྱུང་འགྲོ་འོང་ལ་དམིགས་པའི་
 རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་བྱས། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ལྷོ་བར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པར་
 བྱས། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཁྱེད་པའི་དགའ་བཞི་ལ་
 སྒྱུར་ས་པའི་མཐར་སྒྲོད་བརྟུན་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་རྣལ་
 འབྱོར་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་
 འབྱུང་ཅིང་དེའི་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བཤོ། རིམ་བུ་པའི་རིམ་ལྷ་དང་ནག་
 པོ་སྦྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་དང་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་སྒྲུ་རྫོགས་རིམ་མང་དུ་
 གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིར་བསྐྱས་པ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་བདེ་མཆོག་གི་
 རྫོགས་རིམ་མཁས་བྱུང་ཀྱིས་མཛད་པ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ལྷངས་
 རྣམས་བྱངས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།

གཉིས་པ་(ཀྱི་རྫོང་འཛི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྩི་ཆུ་གཞུག་)ནི། ཀྱི་རྫོང་འཛི་རྫོགས་རིམ་དབང་གསུམ་གྱི་

¹ སྦྱིང་ཁ་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

² སྦྱིང་ཁའི་ གཙང་དབང་། དཔུས་དབང་།

³ བཟུངས། སྒྲུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྫོང་དབང་། གཙང་དབང་།

ལས་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་འཁྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་པའི་¹གདམས་
 པ་ལས་འབྲས་ཏུ་དང་བཅས་པའི་གནད་རྣམས་ནི། གདམས་པ་དེ་འཛིན་པའི་མཁས་པའི་
 སྤྱི་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱི། འདིར་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱིའི་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་མི་
 གསལ་བ་གསལ་བ་དང་། རོག་རྫོག་མང་ཏུ་སྒྲུབ་བ་རྣམས་བསལ་བར་²འདོད་པ་ཡིན་ལ།
 གདམས་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མི་དགོས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་ལི་པས་
 མཛད་པའི་བདུད་རྩི་འོད་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་དབྱིད་གྱི་ཐིག་ལེའི་རྫོགས་རིམ་གཏུག་མོའི་རྣམ་
 འཁྱོར་གསུངས་ལ། དེའི་སློབ་མ་མི་ལྷན་ཆུ་བས། “དངོས་ལྷ་བ་འདི་ནི་ཉེ་བ་ཡི། ཡན་ལག་
 རྒྱག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི། ‘དང་པོ་སྤྱིན་དང་འབྲ་བར་མཐོང་།’ གཉིས་པ་ཏུ་བ་འབྲ་བ་སྟེ།
 གསུམ་པ་སློག་གི་རྣམ་པ་འོ། ། བཞི་པ་མར་མེ་འབར་བ་དང་། ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བ་སྟེ།
 སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་འབྲ་བ་འོ། ། ཕྱིས་ནི་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་མཚུངས། ། ‘མི་ལས་རྣམ་པ་སྐྱད་
 ཅིག་གོ།’ རྟེ་བར་གཏུག་མོ་འབར་བ་ཡིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་བསྟེགས་ཏེ། སྤྱན་
 ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྟེགས་པ། བསྟེགས་པས་རྟེ་ལས་³རི་བོང་འབྱུང་།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 མོ། ། དེ་ལ་ཡན་ལག་རྒྱག་བསྐྱོམས་པས་སྤྱིན་དང་འབྲ་བ་སོགས་སྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཡན་
 ལག་རྒྱག་ནི། མོ་བྱང་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་སོགས་མིན་གྱི། བདུད་རྩི་འོད་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་
 གསུངས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱག་གོ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དང་པོར་ནག་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།
 གཉིས་པ་དམར་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། གསུམ་པ་ལ་ནི་མེར་མོར་བསྐྱོམ། དེ་བཞིན་བཞི་པར་
 ལྷང་བྱ་⁵སྟེ། ལྷ་པ་ཁ་དོག་སྤྱོན་པོ་ཉིད། རྒྱག་པ་དཀར་པོའི་ཚུལ་ཅན་ཏེ། ‘ཡན་ལག་རྒྱག་

༡ ཐེང་ཆ་པའི་ དབྱས་དབར།

༢ གསལ་པ་མང་ དབྱས་དབར།

༣ ཏུ་ལས་ སྤྱི་འབྱུས་དབར་མ།

༤ རྟེ་བསྐྱོན། རྒྱུད་འཁྲུག་ ༩ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་རྒྱལ་དཀའ་ཆུ་བ། བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་། རོག་གུངས་ ༡༩༩༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆེག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོད་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱེས་པ་ལྟོན་པོ། “དང་པོ་སྤྱིན་དང་འབྲ་བ་མཐོང་།” རྟེ་ལས་སྒྲུབ་བ་སྐྱད་ཅིག་གོ། ཞེས་གསལ།

༥ ལྷང་བྱ་ གཙང་དབར། དབྱས་དབར།

མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཡིན།། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་འབྲེས་པར་འགྱུར་
 བའི་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་གོང་བུའི་རྣམ་པ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུའི་རིམ་
 པས་རི་སྒྲིབ་མི་དམིགས་གྱི་བར་དུ་བྱའོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པར་འགྲེལ་བར་
 བཤད་དོ།། དེའི་དོན་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་རང་གི་དབྱགས་འབྱུང་བའི་ལམ་ནས། ལྷ་ལི་ཀླ་
 ལི་འཛོན་ནས་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
 བསྐྱས་ཤིང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཞལ་བརྒྱད་དང་ཡུམ་ཡང་ཡལ་
 ལ་བསྐྱས་པའི་མཐར་ཉི་རྒྱ་ཁ་སྟོར་གྱི་བར་གྱི་ས་ཐོན་གནས་པའི་ཆེ། རྟོག་མ་ཐ་མ་ཞེས་
 སོགས་གྱི་དོན་རིག་པར་བྱས་ནས། གཙོ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་སྟེ་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཉི་
 གསུམ་འབྲེས་པ་ནི། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དག་པའོ།། བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་
 ནི། འོད་གསལ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་རྒྱབ་ནས་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་བྱང་པའི་རྣམ་པ་
 རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲིམ་ནས་²མཐར་རྣམ་ཤེས་རྣམ་མཁའ་དང་འབྲེས་པའི་འོད་གསལ་ལ་
 སྦྲིམ་ཞིང་དེ་ནས་སྤྲར་ཡང་ལྷང་བའི་རིམ་པ་བཤད་དོ།། འགྲེལ་བ་ལས་བྱང་རྒྱབ་མ་ཐོབ་གྱི་
 བར་དུ་ལྷང་འཇུག་དེ་ལྟར་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་གསལ་
 དུ་འཇུག་པ་དང་ལྷང་བའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། སྤར་བདེ་མཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ལུགས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེར་སེམས་བརྒྱང་བའི་³ཆེ་སྒྲིན་དང་འབྲེས་པ་
 སོགས་གྱི་ཉལ་རྣམས་འཆར་བ། རྟོ་བི་པ་དང་མི་སྐབ་རྒྱ་བའི་ཡང་བཞེད་པར་སྤང་དོ།། དེ་

1 རྟེན་ཐུན་རྒྱུད་འགྲེལ་ 9 གློ་བ་དཔོན་པདྨ་དཔེ་སྐྱབ་ཐབས། ཤོག་གངས་༥༧ ལས་བྱང་བ་རྩེ་མི་འབྲས་ཀྱི་ “དེ་ནས་བཙུག་
 རྒྱུ་འདས་གྱི་སྐྱགས་ཀ་ན་གནས་པའི་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་དབྱས་གྱི་རྒྱ་ལས་འགྲོས་པའི་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ཀླ་ལི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་
 པའི་དབྱགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱས་པས་རང་གི་དེ་ཉིད་དུ་ཞུགས་ནས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་ཁ་སྟོར་བའི་ནང་ས་ཐོན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་
 གནས་པ་དེའི་ཆེ། འདི་ལྟར་བསམ་པའོ།། རྟོག་མ་ཐ་མ་མེད་པ་ཡི།། འཁོར་མེན་སྒྲུ་བྲན་འདས་མ་ཡིན།། གཞན་མེན་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ། འདི་
 བྱི་མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཡིན།། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་ཡི་གེ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་པའི་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་གོང་བུའི་
 རྣམ་པ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་དང་གཏོར་མའི་ཡོ་བྱད་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་བསྟོམ་པར་བྱའོ།། ” ཞེས་གསལ།

2 རིམ་པར་དབྱས་དཔལ།

3 སེམས་ནས་སྐྱེ་འབྱས་དཔལ་མ། རྟེན་ཐུན་གཙང་དཔལ།

4 བརྒྱུད་པའི་སྐྱེ་འབྱས་དཔལ་མ། རྟེན་ཐུན་གཙང་དཔལ།

ཡང་རྒྱུ་ལི་པའི་ལུང་ལྟར་བྱངས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཤིང་བརྟན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་མཐར་
རྫོགས་ཤིང་ལུང་འཇུག་སྐྱུ་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་གཞིག་གི་ཤིང་པས་སྐྱུ་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་
སྟོན་དུ་སྟོན་པའི་རྫོགས་ཤིང་ནི། གཏུམ་མོ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོན་པ་ལ་བཞད་པས་ན་
ཤིང་པ་དང་མོ་དང་གཏུམ་མོ་གཉིས་ལ་བྱིལ་ནས་བསྐྱེད་ཤིང་བརྟན་པ་དང་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་
ལས་སུ་རྒྱང་པ་ན་ཁ་དོག་བཞིག་པ་ཞེས་བཤམ་གཞུགས་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་ཤིང་པ་
རྗེས་གཞིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུགས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་གསང་འདུས་
གཉིས་དང་བདེ་དབྱེས་ཀྱི་རྫོགས་ཤིང་ལ་མཐར་ལུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བསམ་གཏན་
གཉིས་གང་རྒྱང་གིས་སྟོན་བརྟན་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་འཇུག་ལྟར་བྱེད་པའི་ཤིང་པས་
སྐྱུ་པ་པ་དང་། དང་མོ་བསྐྱེད་ཤིང་མཐར་དབྱུང་དགོས་པ་ལ་འདྲ་ཞིང་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་ལས་
རྒྱང་དུ་བྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱང་། རྒྱང་དང་ཐིག་
ལེ་ལས་རྒྱང་དུ་སྐྱུ་པ་ལུགས་ལ་སྟོ་མང་མོ་བཞད་དེ། འབགས་ལུགས་པས་ནི་རྟོར་བཞུས་
ཉིད་ལ་འདྲིལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་དང་བདེ་མཆོག་པས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་
མང་མོ་དང་གཏུམ་མོ་དང་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱུ་པ་ལ། རྒྱུ་ལི་པ་ལ་སོགས་པས་གཏུམ་
མོ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པར་སྤང་ངོ་།། རྫོགས་པའི་ཤིང་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་
སྤང་བཞད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གོ་བར་བྱས་པས་མ་བྱིས་སོ།།

འདིར་སྐྱུས་པ། དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་དབྱེས་
པ་དོན་ཡི། རྫོགས་ཤིང་ལམ་གྱིས་རི་ལྷར་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ། སྤྱི་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆིག་སྤྱིར་མ་
ལུས་²ཡིང་། ལུང་དོན་ཤིགས་པ་སྟོ་མོས་ལེགས་དབྱེད་ནས། དོན་གྱི་ཁོག་རྣམས་ལེགས་པར་
དབྱིས་ཐུན་པར། ཆིག་རྒྱར་ཐུན་པར་གསལ་བར་བཞད་པ་ལ། གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོས་
བརྟེ་བས་བཟོད་པ་མཛོད། རྫོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཤིང་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམ་
པར་བྱེ་བ་ལས། རྫོགས་ཤིང་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞག་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བརྟུ་གསུམ་པོ། །

༡ གང་ནས་ རྟེན་པས།

༢ མ་ལས་ སྐྱེ་འདུས་དཔལ་མ། གཙང་དཔལ།

ཅ་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བྱུག་པ་ལས།
 “སྒྲིང་གི་ནང་སོན་བརྒྱ་ནི།”¹ འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྒྲིང་པོར་བཅས།།² ཞེས་དང་། “འདབ་མ་
 རྣམས་ཀྱི་བཞི་ལ་ཡང་། འབྱུང་བ་བཞི་ཡི་ཅ་རྣམས་ནི། མར་མེད་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་ནི།
 རྩོགས་བཞི་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས།། ཅ་རྣམས་བཞི་ཡང་མཆོམས་རྣམས་སུ། རྣམ་པར་
 གནས་ཤིང་དེར་སོན་པ།”³ བདུད་ཅི་ལྟ་ནི་འབབ་པ་སྟེ། དེ་མཆོད་རང་གི་གཟུགས་གནས་
 པས།། དེ་ཡི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལས།། མཆོད་པ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཤད།། ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་གི་
 བར་དུ་ནི།། ‘ཅ་རྣམས་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་གནས།།’ སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས།། ཉི་ཤུ་ཅ་
 བཞིར་ཉེ་བར་བརྗོད།།⁴ ཅེས་སྒྲིང་གའི་⁵ ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩོགས་བཞི་ལ་འབྱུང་བཞིའི་ཅ་
 དང་མཆོམས་བཞི་ལ་མཆོད་པ་བཞིའི་ཅ་གནས་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལ་མངལ་དུ་ཅ་འཆགས་
 པའི་རིམ་པ་ནི། མན་སྟེ་ལས། “མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོར་སྒྲིང་གི་ཅ་ལྟ་རྣམས་
 སྒྲེལོ།། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པ་གསུམ་རྣམས་སོགས་ཞེས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ།།”⁶ ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་པོར་ཆགས་ནས་གཙོ་མོ་⁷ གསུམ་རྗེས་
 སུ་སྒྲེ་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་དེ་གསུམ་ཅ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
 གསུངས་པས་སོ།། དེས་ན་སྒྲིང་གར་⁸ གཙོ་མོ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་
 ཁྲིམ་མ་ལ་སོགས་པ་འཆགས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། ཅ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སུམ་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་
 པ་ཐ་མ་ལྟ་དང་རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི། སྤྱི་བོ་ལ་

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུག་ལ། མི་ཤུའ། བརྟག་པ་བྱུག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གུངས་1993ལ 4 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལྟ་མ་
 རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྒྲིང་གི་ནང་སོན་བརྒྱ་ནི།’ ཅེས་གསལ།
 2 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུག་ལ། མི་ཤུའ། བརྟག་པ་བྱུག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། སོག་གུངས་1993ལ 6 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་ལྟ་མ་
 དང་བཅུ་གཉིས་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་སོན་བཤད།’ ‘ཅ་ལྟ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གནས།’ ཅེས་གསལ།
 3 སྒྲིང་ཁའི་ གཙང་དབར། དབྱུས་དབར།
 4 རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུག་ ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། སྟེ་མཉེར་གཉིས་པ། སོག་གུངས་2013ལ 2 ལས་བྱུང་
 བརྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོར་སྒྲིང་གི་ཅ་ལྟ་རྣམས་སྒྲེས་པ་གསུམ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ།།” ཞེས་གསལ།
 5 གཙོ་མོ་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གཙང་དབར།
 6 སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དབར། དབྱུས་དབར།

སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིའི་སྤྱི་གསལ་གྲགས་ཀྱི་ཅ་ཡིན་པས་བརྒྱད་ཀླམས་སོ་ཞེས་པ་
ནི། སྤྱི་གསལ་བརྒྱད་པོའོ། བདུད་པའ་མ་ནི། ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པས་དབུས་ན་གནས་ཏེ།
མན་སྟེ་ལས། “སྤྱི་ཅུ་གཉིས་པ་བདུད་པའ་མ་ནི། ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཟུང་
ཅེ་མོ་རི་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་ནས་ལངས་པ་དུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱལ་འཁྱོར་མ་རྒྱམས་ཀྱི་འགོག་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འབབ་པོ།”¹ ཞེས་སོ། ཡང་མན་སྟེ་ལས། “སྤྱི་སྟོར་མ་ནི་
གཞུགས་སོ། འདོད་པ་མ་ནི་སྤྱོད། ཁྱིམ་མ་ནི་རྩོད། གཏུམ་མོ་ནི་རོད། བདུད་པའ་མ་ནི་
ཆོས་སོ།”² ཞེས་དང་། “དེ་ལ་འདབ་མ་རྒྱམས་ཀྱི་བཞི་ཡིས་འབྱུང་བའི་ཅ་རྒྱམས་རྒྱམ་པར་
གཞག་གོ། རྩོགས་རྒྱམས་སྤྱི་བཞི་རྒྱམས་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་རྒྱམས་དང་དེའི་རང་བཞིན་
རྒྱམས་འབབ་པོ་ཞེས་བྲས་ནས་སོ།”³ ཞེས་གསུངས་ལ་སྟོན་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ལས། “ལྷ་
པོ་འདི་རྒྱམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིམ་པས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནོ། དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་འཕོ་བར་མཆོན་པར་བྱའོ་ཞེས་
པའོ།”⁴ ཞེས་བཤད་དེ། བདུད་པའ་མ་ནི། དེར་ཡང་ཅ་དབུ་མ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་
སྤྱི་སྟོར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྩོགས་བཞིའི་ཅའོ། སྤྱིར་གཤེད་⁵མཆན་པས་ཀྱི་ཅ་བཞི་ནི།
མན་སྟེ་ལས། “མཆན་པས་སྤྱི་བཞི་རྒྱམས་ནི། སོ་སོར་བཤད་བ་དང་གཅི་བ་དང་བད་ཀན་
དང་ཁག་དང་ཁྱ་བ་རྒྱམས་འབབ་པ་འབྱུང་བའི་ཅ་རྒྱམས་ཀྱི་སྤྱན་ཅིག་བྱེད་པ་གཞུགས་དང་
རྩི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྒྱམས་འབབ་པའི་ཕྱིར་མཆོད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་

1 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྤྱི་མཉེར་གཉིས་པ། རྟོག་གྲངས་༢༡༠ན་ལས་བྱུང་
བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་ཅུ་གཉིས་པ་བདུད་པའ་མ་ནི། ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཟུང་ཅེ་མོ་རི་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་ནས་ལངས་པ་
དུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱལ་འཁྱོར་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འབབས་སོ།” ཞེས་གསལ།

2 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྤྱི་མཉེར་གཉིས་པ། རྟོག་གྲངས་༢༠༤བཟུང་ལས་བྱུང་
བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་སྟོར་མ་ནི་གཞུགས་སོ། འདོད་པ་མ་ནི་སྤྱོད། ཁྱིམ་མ་ནི་རྩོད། གཏུམ་མོ་ནི་རོད། བདུད་པའ་མ་ནི་ཆོས་
སོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྟོན་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྤྱི་མཉེར་གཉིས་པ། རྟོག་གྲངས་༢༠༤བཟུང་

4 རྟེན་འགྲུལ་རྒྱུད་འབྲེལ། རྟེན་འགྲུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་ཅན། ལེ་ཏུ་རྒྱག་པ། རྟོག་གྲངས་༢༡༥

5 སྤྱིར་གཤེད་གཙང་དབང་དབུས་དབང་།

ཡང་དངོས་པོར་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།”¹ ཞེས་
 འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྱུང་པའི་
 ཅ་བཞི་དང་མཆམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཅ་བཞི་ག་ནས་²འབྱུང་བའམ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
 འབབ་པ་འདྲ་བར་བཞེད་པའོ། ལུས་སྒྲོར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་གཉིས་གཉིས་སུ་
 གྱེས་པས་ཅ་བརྒྱད་དོ། དེ་ནས་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཅ་ཉེར་བཞིར་འབྱུར་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འདི་
 ལྟར་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱ་དྲེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཅ་ལྟ་རྣམས་དང་པོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་གསུམ་དང་དེ་ནས་ཉི་ཤུ་
 ཅ་བཞི་ཞེས་པའོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། ལུ་ཏིག་སྤང་བ་ལས་“སྤྱིང་གའི་⁴བརྒྱའི་སྟེ་བ་དང་
 ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་⁵བཞིན་དུ། འབྲིས་གསུམ་འདོད་མ་ཁྱིམ་མ་དང་།
 གཏུམ་མོ་དང་ནི་བདུད་མ་མོ།”⁶ ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ལ་སྤྱིང་གའི་⁷ཅ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཡང་ཕྱོགས་བཞི་དང་དབུས་ལ་གངས་བཞིན་དུ་མཛད་དམ་བརྟག་གོ། ཀུ་ལུ་ཁི་ལས་བྱང་ཅ་
 ལྟ་གཞུགས་སོགས་དང་སྤྱར་ལ་བླ་བ་རྩ་བས་བདུད་ཅི་ལྟ་འབབ་པར་བཤད་པས། དེ་དག་
 འབབ་པ་ནི། ཅ་བརྒྱད་ཀ་ལ་འདྲ་བར་མཛོད་ནོ། ཅ་སོ་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་སོ་གཉིས་
 འབབ་པར་གསུངས་པ་སྤྱིའི་ཡིན་ལ། སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་འབབ་པ་ནི་སོ་སོའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའོ། འོན་ཀྱང་བདུད་པ་མར་མི་འབབ་པས། གྱི་རོ་རྗེར། “འབད་པས་ཀུན་གྱི་ལྟག་
 མ་སྤང་།”⁸ ཞེས་ཅ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རོ་སོར་སྟོན་པའི་སྤངས་སུ་དེ་སྤྱིང་བར་གསུངས་ལ།

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། སོག་གངས་304བཟ

2 བཞི་གནས་ གཙང་དབར།

བཞི་གནས་ དབུས་དབར།

3 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་ཉེར་གཉིས་པ། སོག་གངས་304བཟ

4 སྤྱིང་གའི་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

5 གོ་རིམ་སྟེ་ རྒྱུ་འབྲེལ་དབར་མ། གཙང་དབར།

6 ལུང་འདི་མ་རྟེད།

7 སྤྱིང་གའི་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

8 རྟེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེབ་བཞི་པ། སོག་གངས་305མ། ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འབད་པས་
 ཀུན་གྱི་ལྟག་མ་སྤངས།” ཞེས་གསལ།

ཅ་དེའི་དབང་གིས་འདིག་རྟེན་བདེ་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་
 ཞིང་འཆི་བར་ཡང་བྱེད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱི་བ་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེ་དེ་
 ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་ངོ་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། ལུ་ཏིག་སྟེང་བ་ལས།
 “དེར་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་བརྩོད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདབ་མ་ལ་
 བརྟེན་པའི་གངས་སུ་འགོ་བའི་ཆོག་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་གའི་¹བརྒྱའི་དབྱས་ཀྱི་ཅར་
 བརྩོད་པའི་ཡང་སྤྱིར་དོ།”² ཞེས་ཁ་སྒྲོར་ལས། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅ། ལུ་
 ཅུ་ཅ་གཉིས་དམ་བ་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཅ་སོ་གཉིས་སྤྱི་བོའི་ཅ་འདབ་ཡིན་པ་
 བཀག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྒྱད་དེར་སོ་གཉིས་པོ་ཅ་འདབ་ཀྱི་གངས་སུ་སྟོན་པའི་ཆོག་མེད་
 པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་གའི་⁴བརྒྱའི་དབྱས་ཀྱི་ཅར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཅས་པའི་སྤྱི་མ་ནི། ཁ་སྒྲོར་
 ལས་ལྷར་བྱངས་པ་ལྷར་སྤྱིར་གའི་⁵ཅ་བརྒྱད་བཤད་པའི་འོག་དུ་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་ཅ་ཉེར་བཞིར་བརྩོད་ཅས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆན་བཞི་ནི་ཅ་སོ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 བརྒྱད་ཆན་དང་སོ་སྤྱིར་གའི་⁶འདབ་མ་ལ་བཤད་པས་ན་སྤྱི་བོའི་འདབ་མ་མིན་ནོ་སྟུམ་དུ་
 དགོངས་སོ། དེས་ན་ལྷར་དེའི་འཕྲོ་ནས། “གནས་སོགས་དབྱེ་བ་ལ་གནས་ནས། གནས་
 དང་གནས་ལ་ནམ་པར་གནས། སྤྱི་བོར་ཡང་དག་འབྱུང་བ་ཡི། ཅ་ནི་སྤྱི་བོར་སྐྱེས་ཞེས་
 བརྩོད།”⁷ ཅས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྤྱི་བོའི་ཅ་འདབ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གནས་དང་

༡ སྤྱིར་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༢ རྩོ་བཞུག་རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་སོ་སྤྱི་རྒྱ་ཀ་ར་ཤུ་རྩེ། དབྱེས་པའི་དཀར་འབྲེལ་སྤྱི་ཏིག་སྟེང་བ། རྟོག་བ་དང་པོའི་ལེའུ་དང་སོ།
 འོག་གངས་༢༣༡བ་ ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདུ་སྟེ། “བརྒྱའི་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་ཀྱི་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གངས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱིར་གའི་བརྒྱའི་དབྱས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་སོ།” ཞེས་གསལ།

༣ རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྱི་ལྷ། བརྟེན་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་ལ། འོག་གངས་༢༡༢བ་ ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདུ་སྟེ། “བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། ཅ་རྟེན་སྐྱེས་སུ་ཅ་གཉིས་མཆོག་” ཅས་གསལ།

༤ སྤྱིར་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༥ སྤྱིར་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༦ སྤྱིར་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱས་དབང་།

༧ རྩོ་བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྱི་ལྷ། བརྟེན་པ་དབྱས་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་ལ། འོག་གངས་༡༡༢བ་ ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདུ་སྟེ། “བྱང་རྒྱལ་

ཉི་པའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཅ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་པོའི་ཅ་འདབ་ཏུ་འགྱུར་བས་ཅའི་
 རྒྱད་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ།། ཅ་གསུམ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ནི། མན་སྟེ་
 ལས། “ཅ་ནི་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉི་ལྟེ་གཙུག་ཏྲོར་ནས་ཞོར་བུའི་མཐའ་དང་ཀླང་མཐིལ་གྱི་མཐའ་ཇི་
 སྤྱིད་པར་གནས་པའོ།། འོན་ཀྱང་གཙུག་ཏྲོར་དང་སྤྱི་པོ་དང་མགྱིན་པ་དང་སྟོང་ག་འདྲ་ལྟེ་
 བ་དང་གསང་བ་དང་ཞོར་བུའི་དབུས་སུ་རྒྱད་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་དང་བརྒྱད་དང་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཀྱི་²
 གྲངས་ཅན་པར་ཉིད་དང་རྩ་གཉིད་དང་འཁོར་ལོ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནམས་ཀྱི་དབུས་
 སུ་མདུད་པའི་གཞུགས་སོ།།”³ ཞེས་དང་། “ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱའི་ཅ་དག་ནི། མགོ་པོའི་
 འཁོར་ལོ་ནས་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་ཇི་སྤྱིད་པར་མདུད་པ་ནམས་སུ་སྟུགས་སྟོག་གི་ནམ་
 པས་ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་ནས་གནས་པ་དག་གོ།”⁴ ཞེས་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བར་ཨ་བ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལ་འབྱུང་ནས་གནས་ཉི་དེ་ཡང་མགོ་པོ་ནས་ཞོར་བུའི་ཅེ་དང་ཀླང་མཐིལ་གྱི་བར་ཏུ་
 གནས་པར་བཤད་དོ།། དེས་ན་ཁ་སྐྱོར་ལས། “མགྱིན་པ་ནས་བཅམས་གཡོན་པའི་ཅར།།
 ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཅན་མ།། ལྟེ་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། ཁ་ནི་ལོག་ཏུ་སྤྱོས་
 རྱེད་འབབ།། གང་ཞིག་ལྟེ་བ་ལས་སྟེང་ཅ།། དེ་བཞིན་ཁ་ནི་སྟེང་དུ་འབབ།། མགྱིན་པའི་ནང་
 དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། གྲག་འབབ་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས།། སྤྱོས་ཤེད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱར་
 བཤད།། གྲག་ནི་ཉི་མ་ཞེས་སུ་གསུངས།”⁵ ཞེས་ལྟེ་བ་དང་མགྱིན་པའི་ནང་དུ་ངལ་གསོ་⁶

གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱི་པོར་ཡང་དག་ལྷང་པ་ཡི། ཅ་ནི་སྤྱི་པོ་སྟེ་མ་ཞེས་བཞོད།། ཅེས་གསལ།

༡ རྒྱུང་ཁ་ གཅོང་དབར། དབུས་དབར།

༢ བརྒྱད་ཁྱི་ རྟེ་དབར།

༣ ལྟེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱད་འབྲེལ། མ་སྒྲོམ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་དང་པོ། འོག་གྲངས་༡༩༧༡

༤ ལྟེ་བསྟན་ཀྱི་རྒྱད་འབྲེལ། མ་སྒྲོམ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། ལྟེ་མ་ཉེར་གསུམ་པ། འོག་གྲངས་༢༡༩༧༤

༥ ལྟེ་བག་ཀྱི་རྒྱད་འབྲེལ། ག་སྤྱུ་འཛུགས་པ་དྲུག་པའི་རབ་ཤེད་གསུམ་པ། འོག་གྲངས་༡༡༥ནད ལས་བྱང་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མགྱིན་པ་
 ནས་བཅམས་གཡོན་པའི་ཅར།། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཅན་མ།། ལྟེ་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། ཁ་ནི་ལོག་ཏུ་སྤྱོས་ཤེད་འབབ།། གང་
 ཞིག་ལྟེ་བ་ལས་སྟེང་ཅ།། དེ་བཞིན་ཁ་ནི་སྟེང་དུ་འབབ།། མགྱིན་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་།། གྲག་འབབ་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས།། སྤྱོས་
 ཤེད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད།། གྲག་ནི་ཉི་མ་ཞེས་བྱར་གསུངས།” ཞེས་གསལ།

༦ ངལ་བསོ་ ལྟེ་འབྲེལ་དབར་མ། རྟེ་དབར། གཅོང་དབར།

བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་ཅ་དེ་དག་གི་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །
 རྒྱང་མ་ནི། ཁྲག་དང་ཅུང་ཟད་འདྲེས་ཤིང་ཤས་ཆེར་ལུས་དང་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་དང་ཆུ་བ་འབབ་
 པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་དང་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་ཀྱི་དང་ཆུ་བའི་དང་ཐབས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་ཐ་སྐད་བྱ་སྟེ། དེ་
 དག་གི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ། རོ་མ་ནི། ལུ་བ་ཅུང་ཟད་དང་ཤས་ཆེར་དག་དང་རྩལ་དང་ཉི་
 མ་འབབ་པས་དག་གི་དང་རྩལ་ཀྱི་དང་ཉི་མའི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་ཞེས་བྱ་སྟེ་པལ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་མོ། ། དབུ་མ་ནི། ཤས་ཆེར་ལུ་ཁྲག་དང་སེམས་དང་ཐུན་པ་དང་སྐྱ་གཅན་
 འབབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དང་ཐུན་པའི་དང་སྐྱ་གཅན་ཀྱི་དང་མ་ནིང་གི་ཅ་ཞེས་བྱ་བར་
 མན་སྟེ་ལས་གསུངས་མོ། ། ཁ་སྒྲོར་ལས་ཀྱང་། “ཅ་གཉིས་སྟེ་གནས་དབུས་སུ་ནི། གཡོན་
 དང་གཡས་སུ་དེ་བཞིན་དུ། གཡོན་དུ་ཁ་བ་ཅུ་ཤས་བྱ། གཡས་པ་ནས་ནི་ཁྲག་ཉིད་
 དེ།” དེ་ཡི་ཕན་ཚུན་བསྐྱ་བ་ཡང་། “ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་སྐད་པ་ཡིན།” སྒྲིང་སྒྲོ་བས་སྐྱ་
 དང་རྩལ་དག་བཅས། ཐུན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས། སྒྲིང་སྒྲོ་བས་ལུ་བ་རིན་ཆེན་
 རྩལ་། ཐུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད།”² ཅེས་གསུངས་མོ། ། ལྷེ་བའི་འོག་དུ་ནི། རྒྱང་མ་
 བཤང་བ་དང་རོ་མ་གཅི་བ་དང་དབུ་མ་ལུ་བ་འབབ་པར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་མོ། ། དེ་ཡང་
 གཡས་སུ་ལུ་བ་གཡོན་དུ་རི་ཆུ་དབུས་སུ་རི་ཆེན་འབབ་པའོ། ། རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིང་
 འོག་གི་བྲག་པའི་སྒྲོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ་རྒྱང་མ་ཁ་སྐྱར་བལྟ་³དང་། རོ་མ་ཁ་
 བྱེན་བལྟར་⁴བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒོ་མ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་བ་ལས། འོག་གི་ཁ་ཞེས་པ་
 གལ་ཏེ་ཡང་འདིའི་བྲག་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་བྱང་བ་དང་དོར་བར་བྱེད་པ་

1 ཤས་ཆེ་བ་དག་དང་སྐྱ་འབྱུང་དབང་ལ།

2 ལྷེ་བ་གཤམ་རྒྱང་འབྱུང་གི་སྐྱུར། བརྟག་བ་དུག་པའི་རབ་བྱེད་དང་མོ། མོག་གངས་190བ་3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་བཞི་བ་
 དང་དུག་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཡས་པ་ལ་ནི་ཁྲག་ཉིད་དེ།” ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྐད་པ་ཡིན། ཞེས་གསལ།

3 ཐུར་རྩ་སྐྱ་འབྱུང་དབང་ལ། དབུས་དབང་།

འབྱུང་རྩ་གཙང་དབང་།

4 བྱེན་རྩ་སྐྱ་འབྱུང་དབང་ལ། གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

ཉིད་ཀྱིས་འོག་གི་ལྷེ་བའི་ཅ་ནི། ཁ་བཞིན་དུ་འདིའི་ཁོའི་ཞེས་པ་འོག་གི་ཁོ། དེ་བཞིན་དུ་
སྒྲིབ་གི་ཁ་ཡང་ངོ་¹ཞེས་ཁྱ་ཁག་འཕེན་འཛིན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་སོ། དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “རབ་དུ་འབྱུག་པ་ཅ་གཡོན་ནས། གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལས་
ཡིན་ནོ།”² ཞེས་ཅ་གཡོན་པ་འབྱུག་པའི་ལས་དང་གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལས་དུ་གསུངས་
པ་ནི། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “རབ་དུ་འབྱུག་པ་ཞེས་པ་གཡས་ནས་འཕྲོན་ཏེ་ཡུལ་བཟུང་
ནས་³དེ་མ་ཐག་རྒྱུང་ལ་ཞོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལ་ལ་རྒྱ་ནས་འབྱུག་པའི་བྱིར་རོ།”⁴
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། མངལ་དུ་ཁྱ་ཁག་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
ལུས་འདི་འབྱུག་པས་ན་ལུས་གཞན་རྣམས་དེའི་རྣམ་འབྱུར་དུ་གསུངས་པས་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གཉིས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཤས་
ཆེ་ཞིང་དམར་པོ་རྒྱུང་ལ་ལྷེ་བར་བརྒྱུག་ནས་གནས་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “འོན་ཀྱང་བར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་མགོ་བོའི་རྩ་སྤྱིས་སུ་ཁྱ་བཤམ་ཆེ་བ་རྩལ་ཤས་རྒྱུང་བ་སྟེ་གསང་བའི་
རྩ་སྤྱིས་སུ་བརྒྱུག་པའོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསང་བ་ནི། ལྷེ་བ་⁶ལ་གོ་དགོས་པ་མང་དུ་
ཡོད་དོ། ཁམས་དཀར་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་གཞན་དུ་རེས་འགའ་གནས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
གནས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “ཉིག་དུ་ཞེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེ་སྟེ་འཁོར་ལོ་གཞན་དུ་རེས་འགའ་གནས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

1 ཁ་ཡང་ནི་ རྟེན་པར་

2 རྟེན་པར་ལ། རྒྱུང་འབྱུག་ ཁ་བདེ་མཆོག་གི་འཕྱང་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་ རིམ་བར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ། འོག་གྲངས་364པའི་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “ཅ་གཡོན་འབྱུག་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། གཡས་པ་འབྱུང་བའི་ལས་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

3 འབྱུངས་ནས་ སྤྱི་འབྱུང་དཔར་ས། རྟེན་པར་ གཙང་དཔར་

4 རྟེན་བསྟན་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ་དགོ་སྒྲོང་རྒྱ་མི་ཏ། རྟེན་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅན། ལེ་ལྟ་ལྟ་བུ་ལ། འོག་གྲངས་333པའི་ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་པར་གཅིག་སྟོན་པར་སྤྱོད་སྟེ། “གཡས་པ་ནས་” ཞེས་གསལ།

5 རྟེན་བསྟན་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེན་མཉེར་གཉིས་ལ། འོག་གྲངས་377ནང་ ལས་བྱུང་
བའི་ནང་ནས་ཆོག་པར་གཅིག་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོ་” ཞེས་གསལ།

6 ལྷེ་བ་ གཙང་དཔར་

དགོངས་པའོ་¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིའི་རིགས་པ་ནི། ལྷེ་བའི་དམར་ཆ་ལའང་མཚུངས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འབར་འཇག་གི་དམིགས་པ་གནས་དེ་གཉིས་སུ་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། ། རོ་རྒྱུད་གི་ཅ
 གཉིས་ཀྱང་དབྱ་མ་དང་ཁོག་འབྲེལ་བར་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་དེ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་དང་
 ཐིག་ལེ་དབྱ་མར་འཇག་པ་སོགས་ལ་དེ་བཞེདོ། ། མན་སྒྲེ་ལས་འབྱུང་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐིམ་
 པའི་མཐར་རྒྱུད་སྒྲུང་བ་ལ་དེ་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་ལ་དེ་སྒྲུང་བ་ཉེར་ཐོབ་ལ་དེ་འོད་གསལ་དུ་
 ཐིམ་པ་²ནི་ཐིམས་ཅད་སྒྲུང་བ་འོད་གསལ་ཏེ་ཤི་བའོ། ། དེ་ལས་སྒྲུང་ཆེན་ཉེར་ཐོབ་སྟེ་དེ་བའི་
 ཐིམས་སོ། ། དེ་ལས་ཐབས་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་འོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཐིམས་སོ། ། དེ་ལས་
 ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྟེ་བ་གཟུང་བའི་ཐིམས་སོ། ། དེ་ནས་བར་དོ་སྐོ་གསུམ་གང་རུང་ནས་
 བྱགས་ནས་མའི་སྟེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ལས་རྒྱུད་དེ་ལས་མེ་དེ་ལས་ཆུ་དེ་ལས་
 ས་དེ་ལས་ཕྱང་པོ་སོགས་བྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ བྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “རྣམ་ཤེས་ངོ་པོ་
 ལ་བཞེན་ནས། དང་པོར་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ལ། རང་བཞིན་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་³ཡིས། དེ་ཆེ་
 རང་གི་གནས་ནས་ཐིམ།⁴ རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་སྟེ། དེ་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།
 འདི་ལས་ཆུ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུང་། དེ་ལས་ས་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་། འདི་རྣམས་ལས་
 ཀྱང་ཕྱང་པོ་འབྱུང་། དེ་ལས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། དེ་ལས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན། རྒྱག་ཅུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་རིམ་པས། རི་ལྷར་སྟེས་པ་དེ་ལྷར་འདིར། ཐིམ་པར་⁵འགྱུར་
 རོ་རང་བཞིན་ལས།⁶ ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷས། “ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྣམས་

1 ལྷེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ་སྐྱོད་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེས། ལྷེ་མ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་769

2 ཐིམས་པ་ ལྷེ་འབྱུང་དཔལ་མ། ལྷེ་དཔལ། གཙང་དཔལ།

3 བསྒྲུབ་པ་ དཔལ་དཔལ།

4 ཐིམས། གཙང་དཔལ།

5 ཐིམ་པ་པར་ གཙང་དཔལ།

6 ལྷེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ར་བྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་ལྷ་ག། ཤོག་གྲངས་649 ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ནི།
 ཤོག་གི་རྟེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ན་སྟོག་ནི་དེ་རྣམས་རྟེན། ཤེས་པ་དབྱེས་དབང་སོ་ཤེས་པར་འགྱུར། རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་པོ། དེ་
 ལས་མེ་ནི་སྟེ་བར་འགྱུར། དེ་ལས་ཆུ་ནི་སྟེ་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལས་ས་ནི་སྟེ་པོ། དེ་རྣམས་ཀྱན་ལས་ཕྱང་པོར་འབྱུང་། དེ་ནས་སྟེ་མཆེད་
 འབྱུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་ལེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟེ། བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པས་སོ། ། རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཆེན་ལས། སྒར་ནི་བདག་གིས་

དང་།། དེ་བཞིན་སྟོང་པ་རྣམ་པ་བཞི།། དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཤེས་པར་བྱ།། འཇིག་དང་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་རྣམས་སོ།། འོད་གསལ་ལ་བ་ལས་སྟོང་པ་ཆེ།། སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་ཐབས་འབྱུང་ཞིང་།། དེ་
 ལས་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་བྱེད།། དེ་ལས་རྒྱུ་ཉི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱུ་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་
 འབྱུང་།། མེ་ལས་རྒྱ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱ་ལས་ཀྱང་ནི་ས་སྐྱེ་སྐྱེ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 འབྱུང་བ་འདིའོ།། ས་ཡི་ཁམས་ནི་རྒྱ་ལ་ཐེམ།།¹ རྒྱ་ནི་མེ་ལ་ཐེམ་པ་འོ།།² མེ་ཡང་སྐྱ་བའི་
 ཁམས་ལ་འོ།། རྒྱུ་ཉི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ཐེམ།།³ སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ་ཐེམ།།⁴
 མ་རིག་པ་ལ་⁵སེམས་བྱུང་ངོ་།། དེ་ཡང་འོད་གསལ་བ་ལ་འགོ།། འདི་ནི་སྲིད་གསུམ་འགོག་
 པ་འོ།། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི།། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་⁶འདི་འབྲུག་སྐྱེ།། ཇི་སྲིད་སྐྱ་
 ལཱི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།།⁷ བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བར་དུ་འོ།།⁸ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་བྱངས་
 རས་དེ་རྫོགས་པ་ལ་རིམ་གཉིས་གྱིས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱོད་པར་བཤད་དོ།། དེ་ལྟར་
 ར་ཅ་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་ནས་ལུས་འཆགས་རྒྱལ་བརྗོད་པའི་འགག་མདོར་བསྟུན་འདི་ཡིན་
 ཉེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བར་དོའི་ཤེས་པ་དང་སོ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་

བསྟན་པ་འོ།།" ཞེས་གསལ།

༡ རྒྱ་ལ་ཐེམས།། གཙང་དབང་།

༢ ཐེམས་པ་འོ།། གཙང་དབང་།

༣ ཐེམས།། གཙང་དབང་།

༤ ཐེམས།། གཙང་དབང་།

༥ མ་རིག་པ་ལས་སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། གཙང་དབང་།

༦ འཁོར་ལོ་ དུས་དབང་།

༧ ཉི་འཛིན་གྱི།། སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། རྐྱེད་པར་གཙང་དབང་།

༨ རྐྱེད་པར་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་། ཇི་སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་ག་ བདག་ཉིན་བརྒྱུག་ སོག་གྲངས་༡༡༥༧ ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྐྱེ། ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 བཞི་དང་།། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྟོང་པ་བཞི།། གནས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དང་།། སྐྱེ་དང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཤེས་བྱ།། འོད་གསལ་ལས་ནི་སྟོང་ཆེན་
 ཉེ།། དེ་ལ་ཐབས་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཤེས་རབ་ཉེ།། དེ་ལས་རྒྱུ་ཉི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱུ་ལས་མེ་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས།།
 མེ་ལས་རྒྱ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།། རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ས་ཡིན་ཉེ།། དེ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་ཅན་འབྱུང་།། ས་ནི་རྒྱ་ལ་ཐེམ་འབྱུང་ཉེ།། རྒྱ་ནི་མེ་ལ་
 ཐེམ་པར་འབྱུང་།། མེ་ནི་སྐྱ་བའི་ཁམས་སྐྱ་ཞུགས།། རྒྱུ་ཡང་སེམས་ལ་ཐེམ་འབྱུང་ཉེ།། སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལས་འབྱུང་།། སེམས་
 བྱུང་མ་རིག་པར་ཞུགས་རྣམས།། དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་སོང་སྐྱེ།། སྲིད་པ་གསུམ་པོ་འགག་པར་འབྱུང་།། སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།། ཇི་
 སྲིད་བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བ།།" ཞེས་གསལ།

སྒྲིང་གར་¹གསུངས་པས། ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་ནམ་ཤེས་ཞུགས་པ་དེ་ལས་
 ལྷ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པར་འབྱུང་ཞིང་། མཐར་འཁྱིལ་པའི་ཆེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་
 བས་དེར་ཐིམ་སྟེ་²འཆི་བ་བཞིན་དུ། ལས་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲིང་གའི་³ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའ་ལས་དེའི་དོད་ཐིག་ལའི་འོད་གྱིས་སྟོད་བཅུད་བསྐྱས་ཏེ་མཐར་ཉི་བའི་འོད་གསལ་དང་
 འདྲ་བའི་འོད་གསལ་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ན་ས་ཚུ་ལ་ཐིམ་པ་⁴སོགས་གྱི་ཉུགས་ནམས་
 ལྷ་པོ་ལ་འོད་གསལ་དུ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་བར་དོ་
 རྒྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འབྱུག་པ་དང་འདྲ་བའི་འཇུག་ལུས་འབྱུག་པ་དགོས་ཏེ་⁵འདི་ནས་
 འཕྱོར་རྒྱད་ནས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བཤད་ལ་མ་རྒྱད་ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ཤིང་། ལྷ་པོ་བཤད་པ་ལྷ་པོ་མ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་
 རྣམས་ལ་གལ་ཆེ་སྟེ་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཅ་གསུམ་གྱི་ཆགས་
 ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་གནས་སྟོད་སྟེན་ན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཡོད་ཚུལ་⁶ཤེས་པ་ན་རི་
 ལྷ་པོ་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་དམར་ཆ་གྲེན་དུ་དང་དཀར་ཆ་ལྷ་པོ་དུ་⁷འོངས་པའི་འདྲ་འཕྲོད་
 ལས་སྒྲིང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟེན་པའི་འཆི་རིམ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ནས་འཕྱོར་བས་ཀྱང་
 དམར་ཆའི་མེ་འཕེལ་བར་བྱས་པས་དཀར་ཆ་ལྷ་པོ་དུ་⁸འཕྲེན་པའི་འདྲ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྲིང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྟེན་པའི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་མཐར་སྒྲི་
 མའི་སྒྱུར་ལྷ་པོ་ལ་ཤེས་པའི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།

༡ སྒྲིང་ཁར་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

༢ ཐིམ་སྟེ་ སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ། རྟེན་དབང་། གཙང་དབང་།

༣ སྒྲིང་ཁའི་ གཙང་དབང་། དབུས་དབང་།

༤ ཐིམ་སྟེ་ གཙང་དབང་།

༥ དགོངས་ཏེ་ དབུས་དབང་།

༦ ཡོད་ཚུལ་ སྐྱ་འབྱུང་དབང་མ།

༧ འཕྱོར་དུ་ གཙང་དབང་།

༨ འཕྱོར་དུ་ གཙང་དབང་།

གཉིས་པ་(རྒྱུད་པ་ལྟར་པ་)ནི། རྒྱུད་རྫོང་ཕྱོད་ལས་རྒྱུད་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཤད་ཀྱང་དགོངས་
 པ་ལུང་སྟོན་ལས། “སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱེན་རྒྱ་དང་། ཁྱུང་དང་མཉམ་གནས་ཞེས་བཤད་
 དང་། རྒྱ་དང་རུས་སྒྲུབ་རྩལ་པ་དང་། རྒྱས་བྱིན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ།”¹ ཞེས་བཅུར་
 གསུངས་ལ་དོ་རྩེ་སྟོང་རྒྱུད་ལས་ནི། སྟོག་འཛིན་སྟོགས་ལྟ་དང་རྒྱ་བ་དང་རྣམ་པར་རྒྱ་བ་
 དང་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་དང་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་ངེས་པར་རྒྱ་བ་ཞེས་བཅུར་གསུངས་པས་རྒྱ་
 དང་རུས་སྒྲུབ་སྟོགས་ནི། རྒྱ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་མིང་གིས་གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་གནས་
 ནི། སློང་བསྐྱས་ལས། སྤྱིང་ག་²དང་འདོམས་དང་སྟོག་མ་དང་སྟེ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཐམས་ཅད་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྟོག་འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་དང་གྱེན་རྒྱ་དང་མེ་མཉམ་³དང་
 ཁྱུང་གྱེད་ཀྱི་གནས་དང་། མིག་སྟོགས་ལྟ་ནི་རྒྱ་བ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟའི་གནས་སུ་བཤད་
 དོ། དེའི་གྱེད་ལས་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་གྱེད་ལས་ནི། “དབང་པོའི་སྒོ་ཡི་རྒྱན་ལས་
 ནི། ‘སྟོག་དང་ཚོལ་བར་རྒྱ་བ་དང་།’ རྟག་པའི་རུས་སུ་རྒྱ་བ་ནི། སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་
 པར་བཤད། རྒྱུད་དང་གཅིན་དང་གྱེ་ས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ནི་ཁྱ་བ་རྣམས་། འོག་འཕྲེན་
 འདི་ནི་ཐུར་སེལ་བར། རྟག་ཏུ་རྣམ་འཁྱོར་པས་ཤེས་བྱ། རྒྱུད་དང་ཟ་དང་བཟླག་པ་དང་།
 གྲུན་ཏུ་འཁྱུར་དང་འཛིབ་པར་ནི། ‘གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་མཉམ་གནས་པ། མཉམ་ཏུ་གནས་
 ཤེས་བྱ་བ་ཡིན།’ གྱེན་ཏུ་འགོ་ཞིང་སྤྱད་པ་དང་། བཟའ་དང་ཐུང་སྟོགས་ཟ་བ་ནི། ཤེས་
 དང་རྒྱན་ཅིག་འཁྱོར་པ་དག །གྱེན་རྒྱའི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཁྱུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དང་
 ནི། འགོ་དང་དེ་བཞིན་སྟོག་པ་དང་། ཆོགས་རྣམས་གྲུན་ཏུ་ཁྱུང་པས་ན། ཁྱུང་གྱེད་ཅེས་
 ནི་བྱ་བར་བཤད།”⁴ ཅེས་སློང་བསྐྱས་སུ་བྱངས་པ་ནི། ཅ་པའི་རྒྱུད་ལྟའི་ལས་སོ། མན་

1 རྟོག་པའ། རྒྱུད་འབུམ། ཅ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ཤེད་དང་པོ། སྟོག་གངས་941བཟ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོག་དང་གྱེན་རྒྱ་ཐུར་
 སེལ་དང་། མཉམ་གནས་ཁྱུང་གྱེད་ཅེས་བྱ་དང་། རྒྱ་དང་རུས་སྒྲུབ་རྩལ་པ་དང་། རྒྱ་སྤྱིན་གཞུ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ།” ཞེས་གསལ།
 2 སྤྱིང་ག་ གཅོང་དབང་། དཔུས་དབང་།
 3 མི་མཉམ་ དཔུས་དབང་།
 4 རྟོག་བཟླ། རྒྱུད་འབུམ། རི་སྟོབ་དགོན་གྱི་ཅེ་ག་ རྒྱུད་བསྐྱས། ཤེད་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་6329 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་

གནས་སྐབས་སོ།། དེ་ཡང་ལྷན་པས་པ་ལྟར་སྟོན་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་སུ་
 རྒྱ་བར་གསུངས་པས་པས་ཆེར་དེའོ།། དེ་ལྟར་ན་ཅ་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བསྟུས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་
 རྟེན་གྱི་སྒྲ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་བཞི་དང་འཆི་བའི་དུས་མ་གཏོགས་པ་རྟེན་གྱི་སྒྲ་སྒོར་མི་རྒྱ་
 པའི་རྒྱུ་དང་། སྒྲ་བྲག་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་དང་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་བ་
 གཉིས་དང་དེ་དག་རིགས་ལྟ་དང་སྟུང་ཚུལ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐེང་བ་ལས། “སངས་
 རྒྱལ་ལྷ་ཡི་རིགས་གནས་པ།། སྒྲ་ཅའི་བྲག་ལས་བྱུང་བ།། རྒྱུ་ལྷ་རྟེན་དུ་ཡང་དག་རྒྱ།།
 ལུས་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱ་བར་འབྱུང་།། ཀུན་རྫོབ་སྤྱད་ནི་སྟོབ་པ་ཡི།། སྒོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་
 བྱུང་།། གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་།། དལ་བར་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི།། གཡས་པ་
 རྣམ་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། ཁདྲོག་དམར་བའི་མཆོག་
 འདི་ནི།། བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཡོན་པ་རྣམ་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བྱུང་བ་དག །ལྷང་སེར་དག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ།། ལས་གྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཉིས་ཀ་
 ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ།། དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཉིད།། རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས།། དག་པའེལ་
 ལྷན་སྤྱང་བ་སྟེ།། སྤྲད་ཅིག་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ།། རྩེ་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། ཁམས་ཀུན་
 ཡང་དག་འབྱུང་བ་ནི།། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གཞུང་བ་ནི།། རྣམ་སྤྱང་མཛད་ཆེན་སྟུ་ཡིན་ཏེ།།
 འཆི་བའི་མཐར་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང་།།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་སྒྲ་ཅའི་བྲག་

1 རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐེང་བ། ལེན་ཉེར་བཞི་ལ། སྟོན་གྱངས་ན་མ་ལུགས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱལ་
 ལྷ་ཡི་རིགས་གནས་པ།། སྒྲ་ཅའི་བྲག་ལས་བྱུང་བའི།། རྒྱུ་ལྷ་རྟེན་དུ་ཡང་དག་རྒྱ།། ལུས་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་བར་འབྱུང་།། ཀུན་རྫོབ་སྤྱད་ནི་སྟོབ་
 པ་ཡི།། སྒོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་།། གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་།། དལ་བར་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི།། གཡས་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་
 ཁམས།། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། ཁདྲོག་དམར་པོ་མཐར་པོ་འདི།། བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཡོན་པ་རྣམ་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།།
 རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲེས་པ།། ལྷང་སེར་དག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ།། ལས་གྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས།། གསེར་
 གྱི་མདོག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ།། དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད།། རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས།། དག་པའེལ་
 ལྷན་སྤྱང་བ་ནི།། འདི་ནི་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ།། རྩེ་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ།། ཁམས་གསུམ་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་།། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གཞུང་
 བ་ནི།། རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་དང་བཞིན་ཏེ།། འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་།།” ཞེས་གསལ།

ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྷ་སྒྲུ་མོར་མི་རྒྱ་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་ཁྱབ་པ་ནས་མཁའི་རྒྱུ་དུ་
གསུངས་སོ།། ཁྱབ་པ་ནི། ལྷ་སྒྲུ་རྒྱ་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་
གནས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགལ་སོ།། འབྱུང་པ་ལྷ་པ་ནས་མཁའི་ཁམས་
ཀྱི་རྒྱུ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལོ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ན་རྒྱ་བས་རྒྱུད་དུ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་པ་
དང་། དེ་ཡང་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་བཞེད་ཅིང་དབྱ་མ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ཡང་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞིའི་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པར་མན་སྟེར་བཤད་དོ།། ཡང་མན་སྟེ་ལས་
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ནས་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཉིར་བཞི་བཤད་པའི་ཆེ་ཡང་ནས་མཁའི་རྒྱུ་ལོགས་
སུ་མ་གསུངས་ལ། དེ་རྗེ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་ནས་མཁའི་རྒྱུ་ནང་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞི་ཁོ་ན་བཤད་པ་དང་། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལ་རང་
རང་གི་གཙོ་བོའི་ལས་རེ་དང་ལས་གཞན་གསུམ་སལ་བ་སྟེ་གཉིས་འབྱུབ་པར་གསུངས་
ནས་ནས་མཁའི་རྒྱུ་ལ་ལས་འདི་འབྱུབ་ལོགས་པ་མ་གསུངས་པས་ནས་མཁའི་རྒྱུ་
ལོགས་པ་མེད་ལ། དུས་འཁོར་ནས་ལོགས་པ་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དོ།། སྟོན་འབྱུང་དང་ཁ་སྐྱོར་དང་དེ་རྗེ་སྤང་བ་དང་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་
དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་
རྒྱུ་དུ་མི་རྒྱ་བ་ལ་འབྲ་བར་སྤང་དོ།། དེ་ལ་ཐབས་མགོན་པོ་བཞི་རེ་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་རབ་
ལྷ་མོ་བཞི་རེ་དེའི་རྒྱུ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་མོ་ཡོད་ལ་དེ་རྫོགས་པ་ན་འཕོ་བ་རེ་རེ་བྱེད་དེ་
རྒྱུ་དགུ་བརྒྱ་རེས་འཕོ་བ་བྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། “ལོས་
དཀར་ལ་ལོགས་བརྒྱས་བཤད་པ། བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། ‘བཞི་པོ་ལོགས་པར་
བསྐྱེས་པ་ཡིས། སྐྱོར་བཞིས་བསྐྱས་པས་བརྒྱ་ལྷག་དགུ།’ དགུ་བརྒྱ་དག་དུ་གང་བསྟན་

བྱེད་ཀྱིས་ནི་ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཆར་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་སྟེ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་
སྤང་མཛད་དེ་དེ་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཁོ་ལོ་ཉིད་དོ།། དེ་ལྷ་མོ་དེ་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ན་ཡང་འོད་ཟེར་ལྷ་མོ་ལེས་པར་འབྱུང་སྟེ།
ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁམས་བཞི་ཆར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསལ།

པ། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་རིམ་གྱིས་ནི། རེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
 རྟེན་མོ།¹ ཞེས་སོ། གོས་དཀར་ལ་སོགས་ཞེས་བ་ནི། བརྒྱ་མགོན་པོའི་རྒྱུང་ལ་མེའི་མེ་གོས་
 དཀར་མོ་དང་མེའི་རྒྱུང་སྒྲོལ་མ་དང་མེའི་ས་སྤུན་མ་དང་མེའི་རྩ་སྤུ་མ་གྱིའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་
 ཉེར་ལྔ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དེས་གཞན་གསུམ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ། འདི་ལ་སྤུན་
 བྱེད་པ་ཉེར་བཞི་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུང་རེ་
 རེ་ལ་ཞེས་རབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུང་བཞི་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གངས་རི་ཅམ་རྒྱ་བཤད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉི་ཁྲི་དང་ཆིག་སྟོང་² དྲུག་བརྒྱའི་རྒྱུང་རྒྱ་རྩལ་རྣམས་འཁྱོར་རྒྱུད་ནས་
 གསུངས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གང་ནས་རྒྱ་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། རྣམས་འཁྱོར་མའི་
 རྒྱུད་ལས་ནི། ཅ་འཁོར་བཞིའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཞག་རེའི་རྒྱུང་རི་ཅམ་རྒྱ་བའི་རྩལ་
 གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “མེལ་ཆེ་སྤུན་དུ་བརྟེན་པར་བྱ། སྤུན་བཞི་ཉིན་མོར་རིག་བྱ་
 སྟེ། དེ་བཞིན་མཆན་མོའང་སྤུན་བཞི་འོ། འཕོ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་གི། རྒྱུང་ནི་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་གིས་འབྱུང་། སྤུན་ཡི་བྱ་ག་ལ་རྟག་དུ། སྤུན་ནི་བྱེད་བྱེད་ཡང་དག་རྒྱ།”³ ཞེས་
 དང་། “ཅ་ནི་སྤུན་ཅུ་གཉིས་ཞེས་བྱ། སྤུན་གཅིག་གི་ནི་བཞི་ཆ་རྣམས། ཅ་དང་རྩ་ཆོད་
 ཅས་ཀྱང་བརྟེན། ཉིན་དང་མཆན་མོས་དབྱུ་གྱའི་ཆད། དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དག་དུ་འབྱུང་། ཅ་
 བྱེད་རྩ་ཆོད་བྱེད་དབྱུ་གྱ། སྤུན་ནི་བརྒྱད་ཆ་ཞེས་པར་གྲག། རྒྱུང་ནི་སྤུ་སྟོར་འབྱུང་འབྱུག་
 ལས། དབྱུགས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ་འབྱུང་འབྱུག་གཉིས་ལ་དབྱུགས་

1 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་རིམ་ཆེན་མོ། གོས་དཀར་སྤུན་བྱེད་པ་ཉེར་བཞི་
 ལ། དྲུག་ལ་བཅས་རྩལ་མེ་འདྲ་སྟེ། ‘བཞི་ལ་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་ཡིས། སྟོར་བཞིས་བསྟེན་པ་བརྒྱ་དྲུག་དུ།’ ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་རིམ་གྱིས་
 ནི། ཞེས་གསལ།

2 གཅིག་སྟོང་ སྤུ་འབྱུང་དབང་ལ། རྟེན་དབང་གཅིང་དབང་།

3 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་རིམ་ཆེན་མོ། གོས་དཀར་སྤུན་བྱེད་པ་ཉེར་བཞི་
 ལ། “མེལ་ཆེ་སྤུན་ཞེས་བརྟེན་པ་ཡིན། སྤུན་བཞི་ཉིན་མོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་མཆན་མོའང་སྤུན་བཞི་འོ། ཞག་གཅིག་ལ་ནི་འཕོ་བ་ཡི།
 ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཡིན་ཏེ། སྤུན་ནི་བྱེད་བྱེད་རྟག་དུ་རྒྱུང་།” ཞེས་གསལ།

4 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་པས་མཛད་པའི་སྐད་སྒྲུབ་རིམ་ཆེན་མོ། གོས་དཀར་སྤུན་བྱེད་པ་ཉེར་བཞི་
 ལ། “སྤུན་ཡི་ནི་བཞི་ཆ་རྣམས། རྩ་ཆོད་དུ་ནི་བརྟེན་པས་ན། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཅ་རྣམས་ནི། སྤུན་ཅུ་གཉིས་ཞེས་པར་བྱ། ཉིན་

གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་
 རེ་རེ་ལ། དབྱུགས་སྒྲུལ་བརྒྱ་དང་སྒྲུལ་ཅུ་སོ་སྟེད་དང་བརྒྱད་རེ་རྒྱ་སྟེ་དབྱུ་བྱ་རེའི་དབྱུགས་སོ།
 སྒྲི་བའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་ནི། དབྱུ་བྱ་རེའི་དབྱུགས་ཉིས་འབྲུར་རྒྱ་སྟེ་རྒྱ་ཆོད་རེའི་
 དབྱུགས་སོ། མགྲིན་པའི་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་གི་རེ་རེ་ལ་རྒྱ་ཆོད་རེ་རེའི་དབྱུགས་ཉིས་འབྲུར་
 རྒྱ་སྟེ་འཕོ་བ་རེའི་དབྱུགས་སོ། སྟིང་གའི་²རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་ནི། འཕོ་བ་རེའི་དབྱུགས་
 ཉིས་འབྲུར་རྒྱ་སྟེ་སྒྲུ་ཆོད་རེའི་དབྱུགས་སོ། འདི་ཀྱི་རྩོམ་རྩི་³ལྷགས་དང་འབྲ་བར་སྒོམ་འབྲུང་
 འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ་འཕོ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་ལྷགས་སོ། དུས་འཁོར་ལས་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་
 སུ་ཡང་གསུངས་སོ། མན་སྟེ་ལས་“ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ནི། ཅ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཉིན་མཆོན་
 གྱིས་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྟོང་ལྷག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གི་དབྱུགས་རྣམས་སུ་འབྲུར་རོ་ཞེས་པའོ།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་ཞག་རེ་ལ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུག་དབྱུགས་ཉི་
 མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱ་བཞི། སྒྲུ་ཆོད་གི་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རི་ལྷར་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གཏུམ་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་རོ། དང་པོ་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཁ་སྒྲོར་དང་སྒོམ་འབྲུང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞིའི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་དང་དབྱེ་བ་ཅུ་གསུངས་ཀྱི་རྩོམ་བཞུགས་པ་རི་ལྷར་བྱ་བ་
 གསལ་བར་མ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་པ་དག་གིས་རྩོད་བཞུགས་བྱ་བར་བཤད་ལ། རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་རྒྱད་རྣམས་ལས་ནི། རྩོམ་བཞུགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱད་རྩོམ་སྟེང་བ་ལས།
 “དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པས་རྟག་ཏུ་རྒྱོམ། ལྷགས་པ་

ཞག་གཅིག་ལ་དབྱུག་བྱ་ཡི། དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞིའི་ཆོད་ཀྱིས་ནི། ཅ་དང་རྒྱ་ཆོད་ལྟེད་དབྱུག་གྱ། སྒྲུ་ཀྱི་འབྲུང་ཆ་ཞེས་སུ་བཤད། རྒྱ་སྟེ་རྒྱང་
 བེ་འབྲུང་འབྲུག་ལ། དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་ལྷགས།” ཞེས་གསལ།

1 ཅ་བཅུ་དྲུག་ དབྱུག་དབང་།

2 སྟིང་གའི་ གཙང་དབང་། དབྱུག་དབང་།

3 རྩོམ་རྩི་ དབྱུག་དབང་།

4 རྩོམ་ལྷན་ རྒྱད་འབྲེལ་ ཆ་རྒྱལ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། སྟེ་མཉེར་གཅིག་ལ། སོག་གངས་༢༠༢༧༩

བཟླས་པའི་གངས་ཀྱིས་ནི། ཉིན་དང་མཚན་དུ་རྟག་པར་སྒྲོས།¹ ཞེས་དང་། དགོངས་
 བ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་བཟླས་བ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་སྟོན་བསྐྱུས་ལས།
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་རིམ་བ་བཤད་པ་ནི། “ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་དང་
 སྟེས་བ་དང་མ་ནིང་གི་རྩལ་ཀྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེད་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་འཇུག་བ་དང་
 གནས་བ་དང་ལྷང་བར་ངེས་བར་སྒྱར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རིམ་ཀྱིས་སྟོག་དང་ཚོལ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྫོང་རྩེའི་བཟླས་བ་བྱའོ།”² ཞེས་དང་། “དེ་ལ་སྐུལ་ལ་སོགས་པའི་
 སྒྲགས་རྣམས་ནི། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ནི། མི་ཞིགས་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེ།”³ ཞེས་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་
 ལ། མི་ཞིགས་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “སྟོན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྫོང་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཨ་གསལ་བར་བསྐྱར་བའི་བྱིར། སྟེང་གི་དབུས་
 ར་མི་ཞིགས་པ། གསལ་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། མི་འགྱུར་མཚོག་ཏུ་སྒྲ་བ་སྟེ།
 ཨ་ནི་⁴གཙོ་མོ་དམ་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།”⁵ ཞེས་བཤད་དོ། དེ་སྒྱར་རྫོང་བཟླས་ཀྱི་
 གནད་ཤེས་ནས་དེའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡི་གེ་
 གསུམ་དུ་འགྲོ་རྩལ་དང་དེ་གསུམ་མི་ཞིགས་བ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། དེ་གསུམ་རྒྱུད་

1 རྩོ་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ་ 8 བཤད་རྒྱུད་རྫོང་རྩེའི་ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། སྟོག་གངས་ 234ན3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞི་མོ་དེ་དག་ནི། རྣམ་པར་བཞག་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲོས། སྒྲགས་བཟླས་བ་ཡི་གངས་ཀྱིས་ནི། ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་སྒྲོས་པ་ཡིན།” ཞེས་གསལ།

2 རྩོ་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ། 2 རྫོང་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་ག། རྫོང་བསྐྱུས་ ལེའུ་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་ 62ལ2 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་ཡི་
 ཀླ་ཡི་རྣམས་ཀྱི་བྱད་མེད་དང་སྟེས་བ་དང་མ་ནིང་གི་རྩལ་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེད་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་འཇུག་བ་དང་གནས་བ་དང་ལྷང་བར་
 ངེས་བར་སྒྱར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རིམ་ཀྱིས་སྟོག་དང་ཚོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྫོང་རྩེའི་བཟླས་བ་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

3 རྩོ་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ། 2 རྫོང་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་ག། རྫོང་བསྐྱུས་ ལེའུ་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་ 20ན3

4 མ་ནི་ དབུས་དབར།

5 རྩོ་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ། 2 རྫོང་དཔོན་ལྷ་རྩེ་དེ་ག། རྫོང་བསྐྱུས་ ལེའུ་གསུམ་པ། སྟོག་གངས་ 23ན3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོན་
 ཅིག་སྟེས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རྫོང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཨ་ནི་གསལ་བར་བསྐྱར་བའི་བྱིར། སྟེང་
 གི་དབུས་ར་མི་ཞིགས་པ། འབར་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། མི་འགྱུར་མཚོག་ཏུ་སྒྲ་བ་སྟེ། ཨ་ནི་གཙོ་མོ་དམ་བའོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ།” ཞེས་གསལ།

དང་སྒྲོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་སྤྱབ་ཅིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྐྱབ་
 ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་ཅིང་། རྟོར་བསྐྱས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཅམ་རེ་བཤད་པ་མང་ཡང་གནད་རྣམས་བཤད་པ་སློང་བསྐྱས་ལས་འབྱུང་ཡང་ཆོག་
 ཡིན་ཏུ་བསྐྱིང་བར་ཡོད་པས་སྒྲ་མས་དེའི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པར་སློབ་མ་ལ་བཤད་པར་
 བྱའོ།། བསྐྱས་པ་འདིས་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་ལས་རུང་ཏུ་སྤྱབ་ལུགས་ནི། མན་སྟེ་ལས། རྟོར་
 བསྐྱས་བརྟན་པ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབྱ་མར་རྩད་ལ། དེའི་ཆེ་
 གཏུམ་མོ་རང་བཞིན་གྱིས་འབར་ནས་ཁམས་བཞུས་ཏེ་བདེ་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་ཏུ་
 འབྱུར་བར་བཤད་དོ།། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་གཞན་
 བེ་གཞན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དཔུགས་བཟང་བའི་བསྐྱས་པ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་
 འཛོམས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་ལས། “མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 པས།། ཇི་སྟིང་འབྱམ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས།། འདི་ནི་སྒྲ་མེད་རྟག་ཏུ་བསྐྱས།། སྒྲ་མེད་
 བསྐྱས་པ་འབྱམ་ཐག་ནི།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྤྱབ་པ་ལོ།། ཆེ་བད་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་རུ།།
 འཆོ་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད།། རྟག་ཏུ་ཐོ་རངས་ལངས་ནས་རྒྱང་།། སྟོང་ཐག་གཅིག་ནི་
 བཟང་བྱ་སྟེ།། དེ་ཕྱིར་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། རྟག་ཏུ་མཉམ་གཞག་གནས་པར་བྱ།”²
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་ཐོ་རངས་སྟོང་ཐག་རེ་མ་ཆག་པར་
 བྱས་ན་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་འཛོམས་སོ།། བྱམ་པ་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་
 འཆི་བ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཡང་ན་བྱམ་པ་ཅན་སྒྲོར་བས།། ཐམས་ཅད་

1 གཞག་པའི་ དཔུས་དབར།

2 རྟོ་བག་གི་རྒྱང་འབྱམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྟོན་འབྱུང་། རིམ་བར་ཕྱེ་བ་ལྷ་པ། སྟིག་གྲངས་349ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩད་མེ་འབྱ་
 སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཉམ་གཞག་པས།། འབྱུག་པའི་རྒྱང་ནི་བཟང་བར་བྱ།། ཇི་སྟིང་འབྱམ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས།། སྒྲ་དང་བྲལ་བར་རྟག་
 ཏུ་བསྐྱས།། སྤྱབ་པོས་སྒྲ་དང་བྲལ་བར་ནི།། འབྱམ་བསྐྱས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།། ཆེ་ཉམས་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་རུ།། འཆོ་བར་འདིར་ནི་ཐེ་ཆོམ་
 མེད།། རྟག་ཏུ་ཐོ་རང་ལངས་ནས་རྒྱང་།། སྟོང་ཐག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བྱ་སྟེ།། དེ་ཕྱིར་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ།། རྟག་ཏུ་མཉམ་གཞག་གནས་
 པར་བྱ།།” ཞེས་གསུངས།

3 འཆི་བ་སྤྱོད་པར་ རྟོ་དབར། དཔུས་དབར།

དུ་ནི་འཆི་ལས་རྒྱལ།། བདག་ཉིད་རིག་པས་རྐང་མཐེལ་བར།། ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གིས་ཀུན་
བཀའ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བཤད།། ཐ་
མ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཙམ།། དེ་ལས་ཉིས་འགྲུར་འབྲིང་ཡིན་ཏེ།། སུམ་འགྲུར་མཆོག་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱ།། བུམ་པ་ཅན་དེ་རྒྱལ་བར་འགྱུར།། བུམ་པ་ཅན་སྒར་ཤེས་བྱས་ནས།། བདག་ཉིད་
སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ།། ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་ནི།། དེ་ནས་ལན་དུག་སེ་གོལ་
བརྟུག་།། ཇི་སྟེན་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཙམ།། དེ་སྟེན་བུམ་པ་ཅན་བྱ་སྟེ།། སུམ་འགྲུར་མཆོག་གིས་
གཞོམ་པར་ནི།། བརྒྱད་ལྷག་པ་ཡི་བརྒྱ་ཙམ་སོ།།¹ ཞེས་སོ།། འདི་ལ་ཡང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
ཐོན་དུ་འགོ་བས་བྱ་སྟེ།། འདི་ནི་ཡོན་ཏན་སྟེད་པའི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་རྒྱུད་གཞན་
དུ་ཡང་གསུངས་སོ།། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཐོན་དུ་འགོ་བས་སྦྱིང་གར་² བརྒྱའི་ལྟེ་བར་ཟླ་གདན་ལ་
གནས་པའི་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་སྟེང་ལོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྦྱོར་³ བསྐྱོམས་
ནའང་འཆི་བ་རྒྱ་སྟེ།⁴ ཐོམ་འབྱུང་ལས། “སྦྱིང་གའི་⁵ རྩྱུ་སྟེས་སོན་པའི་རྒྱུད་།། རྩྱུ་ཡིག་དཀར་
པོ་དང་མཚུངས་པ།། བསམ་བྱ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་།།⁶ དེ་ལས་ལུལ་སོགས་གྱིས་མི་
འཆིང་།། འཁོར་བའི་སྟེང་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུད་།། ཟུང་ན་འདས་པའི་ལོག་ཏུ་བསྐྱོད།། རབ་ཏུ་མི་
གནས་ཟུང་ན་འདས།། སྦྱིང་གའི་⁷ རྩྱུ་སྟེས་ཟེུ་འབྱུར་⁸ གནས།། སྟེང་དང་ལོག་ཏུ་འགོ་བའི་

1 རྩྱུ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་འཤད་རྒྱུད་ཐོམ་འབྱུང་། རིས་པར་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཤིག་གྲངས་༤༥9བ3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་འབྲེ་
སྟེ། “ཡང་ན་བུམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། ཉག་ཏུ་འཆི་བདག་ལས་རྒྱལ་བྱ།། བདག་ཉིད་རིག་པས་རྐང་མཐེལ་བར།། ཀུན་དུ་རྒྱུད་གིས་དགའ་
བྱ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བཤད།། ཐ་མ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཙམ།། དེ་ཡི་ཉིས་འགྲུར་འབྲིང་དེ་
བཞིན།། སུམ་འགྲུར་ཆེན་པོར་ཤེས་བྱ་སྟེ།། བུམ་པ་ཅན་དེ་རྒྱལ་བར་བྱ།། བུམ་པ་ཅན་སྒར་ཤེས་བྱས་ནས།། བདག་ཉིད་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ།། ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་ནི།། དེ་ནས་ལན་དུག་སེ་གོལ་བརྟུག་།། ཇི་སྟེན་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཙམ།། དེ་སྟེན་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་
བྱ།། སུམ་འགྲུར་ཆེན་པོས་གཞོམ་པར་ནི།། བརྒྱ་ལས་ཙུ་བརྒྱད་ལྷག་པས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

2 སྦྱིང་གར་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

3 ཁ་སྦྱོར་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

4 རྩྱུ་སྟེ། རྩྱུ་དབར། དབུས་དབར།

5 སྦྱིང་གའི་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

6 བཞག་པ་དང་། དབུས་དབར།

7 སྦྱིང་གའི་ གཙང་དབར། དབུས་དབར།

8 ཟེུ་འབྱུར་ དབུས་དབར།

རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་ཁ་སྐྱོར་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡིས་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ཡིས། དེ་ནི་བརྟན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ།”¹ ཅས་སོ། དེ་གསུམ་ནི། དབང་པོ་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་པོའི་དབྱེ་བས་འཆི་བ་སྒྲུ་བའི་² ཐབས་སུ་འབྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ། འཆི་སྒྲུ་³ ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པའི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་བྱད་པར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། “རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་ཤེས་དང་། གང་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས། ཉར་འཆེ་འཁོར་པའི་སྤྱན་བྱར་འབྱུང་།”⁴ ཞེས་སོ། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲིམས་སྒྲོབ་པ་ལ་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས་སྤར་བྱངས་པའི། འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྟེང་པོར་བཅས། ཞེས་པ་དེའི་མཐུག་དུ། “དེ་ཡི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཅ། མར་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན། རྒྱ་ཤིང་གི་ནི་མེ་ཉོག་ལྟར། བརྒྱུད་ཞིང་⁵ ཁ་ནི་འོག་དུ་འོ། དེ་ཡི་ནང་གནས་དཔའ་པོ་ནི། ཡུངས་ཀར་⁶ གྱི་ནི་སྒྲིམ་སྒྲ་ཅམ། མི་ཤིགས་རྒྱ་གི་ས་བོན་ནི། ཁ་བ་ལྷ་བྱར་འཇག་པ་ཉིད། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟིང་དགའ་བ། དབྱིད་ཅེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཤད། ཡོད་མའི་མེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། བདག་མེད་མ་ནི་ཐིག་ལེར་བརྫོད། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བ་ཡིས། རྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་འབར། དབྱིད་སྒོབ་པ་ཡིས་ཆོག་ཤེས་པས། སྒྲིམས་

1 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲིམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ། མོག་གངས་པ. 1952 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་པོན་རྒྱུད་། རྒྱ་ཡིག་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་ནི། གང་གིས་མཉམ་པར་གཞག་བསམས་ན། དེ་ལ་ཡུལ་སོགས་དམིགས་མི་འབྱུང་། རྒྱུད་གིས་འཁོར་པའི་སྟིང་དུ་འགྲོ། རྒྱ་ངན་འདས་པའི་འོག་དུ་བརྫོད། རྒྱུད་གི་ཡི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ལ། མི་གནས་སྤངས་འདས་པར་གནས། རྟེང་དང་འོག་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་། ཁ་སྐྱོར་དུ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བྱས། དེ་ཡི་སྐྱོར་ལས་གོམས་བྱེད་ན། དེས་ནི་བརྟན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ།” ཅས་གསུལ།

2 རྒྱ་བའི་ རྟེ་དཔལ་

3 བསྒྲུ་བའི་ དབྱས་དཔལ་

4 འཆི་སྒྲུ་ རྟེ་དཔལ་ དབྱས་དཔལ་

5 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲིམ་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་ལྟ་བུ། མོག་གངས་པ. 1956 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་ཤེས་པའམ། གང་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། དེ་ནི་འཁོར་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོགས། དུ་མས་གཅེས་པའི་སྤྱན་བྱར་འབྱུང་།” ཞེས་གསུལ།

6 བརྒྱུད་ཤིང་ རྒྱ་འབྲས་དཔལ་མ། རྟེ་དཔལ་ གཅོང་དཔལ་

7 རྒྱུངས་དཀར་ དབྱས་དཔལ་

བར་འབྲུག་པས་རྣམ་པར་གནས། དཔའ་ལོ་གྲི་ནི་ཏེ་རྩ་ཀ། །འདི་ནི་དབྱིད་དང་ཐིག་ལེར་
 བཟོད།¹ ཅེས་དབྱིད་ཀྱི་²ཐིག་ལེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་ནི། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཞུང་གི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རྒྱུ་པ་དང་ལོ་
 བཞིས་ནི་རྩ་དབྱུ་མ་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་གཤི་³རྩ་འདབ་ཀྱི་བརྒྱ་དེའི་ནང་དམ་དབྱུས་སུ་
 སོན་པ་ཞེས་པ་ནི་གནས་སོ། །ཁ་དོག་ནི། གཏུམ་མོ་མེ་འབར་བའི་⁴དུས་ན་ཏིལ་མར་གྱི་
 མར་མེའི་དོ་སྔོ་དང་འབྲ་བར་འོད་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། དབྱིབས་⁵ནི་རྩ་ཡིང་གི་མེ་
 ཏོག་ལྟར་རྩུང་ཟད་ཁ་སྤྱེ་⁶ཞིང་རྩ་མདུད་ཀྱི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཆ་ལ་སྟོས་ནས་⁷བཞག་པའི་ཁ་
 ནི་དོག་རྩ་བརྒྱུངས་པའམ་⁸འབྲུང་བའོ། དེ་ནས་བཞིས་ནི། རྩ་དབྱུ་མའི་ནང་གི་ཡི་གེ་སྟོན་
 པས་དབྱུ་མ་དེའི་ནང་ན་གནས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཏོག་པ་འཛོམས་པས་ན་དཔའ་ལོ་ནི་རྩ་
 ཡིག་གོ། དེའི་ཆད་ནི་ཡུངས་ཀར་ཞེས་པའོ། མི་ཡིགས་པ་ནི། མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
 སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པའོ། དེ་ནི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་
 ས་ལོན་ནོ། །ཁ་བ་བཞིན་དུ་བསིལ་བའི་འོད་ཅན་གྱི་བདུད་ཅིའི་འོད་འཛག་པའོ། དེ་ནི་ཡུས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་འབར་བར་བྱེད་པས་ན་དབྱིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་འབྲ་
 བས་དེར་བཏགས་པའོ། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་སྟོན་ལ་⁹དེ་ཡང་དཔེར་ན་མོད་མ་ཁའི་
 མེས་རྒྱ་མཆོའི་མ་ཡུས་པའི་རྩ་བ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡུང་སྔོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཡིང་མ་
 ཡུས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་ལྷེ་བའི་མེའི་གཞུགས་བདག་མེད་མ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་

1 རྩ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་གི་སྤྱུལ་བཞག་པ་དབྱུག་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་ལ། སོག་གུངས་1936

2 ཞེས་དབྱིད་ཀྱི་ དབྱུས་དབང་།

3 སྤྱིར་ཁའི་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

4 གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ རྩ་འབྲུས་དབང་མ། གཙང་དབང་།

5 ཡིན་པ་དབྱིབས་ དབྱུས་དབང་།

6 ཁ་སྤྱེ་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

7 བསྟོས་ནས་ རྩ་འབྲུས་དབང་མ། རྩ་དབང་། གཙང་དབང་།

8 བརྒྱུང་བའམ་ དབྱུས་དབང་།

9 སྟོན་པ་ གཙང་དབང་།

སྒྲིག་པའི་ཐིག་ལེའོ། དེ་ནི་ལྟེ་བའི་འོག་གི་རྒྱུད་གིས་བསྒྲིང་ཅིང་¹རྒྱས་པར་བྱས་པས་ལྟེ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབར་བར་འགྱུར་རོ། ལས་ནི། གཏུམ་མོ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ། དེས་རྒྱུད་དེ་བསྐྱུལ་བའི་མཐུ་ལས་སོ། །འབྲེལ་བར་²ལས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་
བའི་རྒྱུད་གིས་བསྒྲིང་བའི་འབྲུ་སྟོན་³མཛད་དོ། །དཀྱིད་བྱང་སེམས་འཛག་པ་ཐོབ་པས་ཆོག་
ཤེས་པ་སྟེ། ཆོས་པའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཀྱིད་དང་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀར་བཟོད་དེ་བ་སྟུང་དང་ཉི་ལ་ཀླར་ཡང་རོ། །
དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་ལས། “ལྟེ་བར་ཨ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། བྱང་ཅུ་ཅུ་ནི་རབ་
ཅུ་གཤམ། སྟིང་ལ་འང་ནི་རྩྭ་⁴ཉིད་ནི། རིང་པོ་མ་མོ་གཉིས་དང་གནས།”⁵ ‘མགྲིན་པར་ཨོ་
ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། མ་མོ་གསུམ་བཟོད་སྟུང་།”⁶ དཔལ་བར་རྩི་གི་⁷ནམ་པ་འདི། ལྷ་
དང་ཐིག་ལེ་མི་ཤིགས་པ།”⁸ ཞེས་སོགས་ལ། དཀྱིད་ཐིག་ལས། “སྟིང་ག་⁹ལ་ནི་ཡི་གེ་རྩྭ་།
རིང་པོ་ཆད་ནི་གཉིས་རང་བཅས།”¹⁰ མགྲིན་པར་ཨོ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱིས་ཏེ། ཆད་ནི་གསུམ་
དུ་བཟོད་པ་ཡིན།”¹¹ ཞེས་བསྐྱར་བས་བྱང་ཅུ་དང་རིང་པོ་དང་སྟུང་སྟེ་¹²ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་

1 བསྐྱེད་ཅིང་ དབྱས་དབས།

2 འབྲེལ་བར་ ལྟེ་དབས།

3 འབྲུ་སྟོན་ ལྟེ་དབས། དབྱས་དབས།

4 རྩྭ་ གཙང་དབས།

5 གཉིས་དང་བཅས། དབྱས་དབས།

6 ལྷ་ཏ། ལྷ་འབྲས་དབས་མ།

མཐུ་ཏ། དབྱས་དབས།

7 རྩི་གི་ དབྱས་དབས།

8 ལྟེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ག་ ལྷ་ཏུ། བཟུག་པ་རྒྱག་པའི་རབ་ལྟེད་གཉིས་ལ། འོག་གངས་392བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ལ་
དང་རྒྱག་པ་གཉིས་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘མགྲིན་པར་ཨོ་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། མ་མོ་གསུམ་བཟོད་པ་ལྷ་ཏ།’ ཞེས་གསལ།

9 སྟིང་ག་ དབྱས་དབས།

10 གཉིས་དང་གནས། དབྱས་དབས།

11 ལྟེ་བསྐྱུར། རྒྱུད་འབྲེལ། ལ་ ཉག་པོ་ལ། དཀྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། འོག་གངས་307ན6 ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟིང་ལ་ཡང་ནི་ཡི་གེ་རྩྭ་།
རིང་པོ་ཆད་ནི་གཉིས་དང་བཅས། མགྲིན་པར་ཨོ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། ཆ་གསུམ་སྟོར་བ་ཞེས་སྟུང་ཟོད།” ཅེས་གསལ།

12 ལྷ་ཏ་སྟེ་ ལྷ་འབྲས་དབས་མ།

བཟོད་པ་ནི། གཏུམ་མོའི་མེས་རྟེན་ཡིག་ལྷ་བའི་¹བདེ་བ་ལས་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུའོ། དེ་ལ་རིམ་བཞི་འབྲུ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ཁ་སྒྲོར་གྱི་
འབྲེལ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་བཞི་དང་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྤར་སྒྲིལ་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཤིན་དུ་བརྟན་
པར་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་ཤེས་རབ་གཏུམ་མོ་རྩལ་གྱི་²རི་མོ་རང་བཞིན་
གྱིས་འབར་ནས་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ལུས་ཡན་ལག་རྣམས་དང་འབྲུ་བའི་སྒྲོག་གི་འོད་ལྷ་
བུ་རྣམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུངས་པའི་ཅ་རྣམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བས་གང་བར་བྱེད་དེ། ཁ་
སྒྲོར་ལས། “དེ་ཡི་ཤེས་རབ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིལ། དེ་ཕྱིར་གནས་པའི་གཞུགས་ཅན་མ། ལས་
ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བ་ཡིས། ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་འབར། བདག་མེད་མ་ཞེས་རྣམ་
པར་བཤད། དཀྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཉིད་དུ་བརྗོད། སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་ལུས། སྒྲོག་གི་ཐེར་
མ་མཉམ་པའི་འོད།”³ ཅས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་མོས་བས་ནི། རྫོ་རྗེའི་བརླས་པས་སྒྲོག་
ཅོལ་གྱི་རྒྱང་བརྟན་པར་བྱས་ནས་སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ལྟེ་བར་འཁོན་ནས་ལྟེ་བར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱང་བསྒྲོག་པ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
གསལ་བར་འབྱུར་འོ། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་བས་ནི། དབྱགས་ཀྱི་དུ་འཁོར་བ་ན་རྩལ་གྱི་རི་མོ་
དང་པོ་འབར་བ་དང་རྒྱང་ནང་དུ་འབྱུག་པ་ན་རྟེན་ཡིག་⁴ལྷ་བ་འཛག་པ་ཐིག་ལེའི་གཞུགས་
གྱིས་ལྟེ་བར་འོང་བར་བསམ་སྟེ། དེ་ཡང་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་གྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ལོག་པའི་
བར་དུ་ཡང་ཡང་བྱའོ། རྒྱང་འབྱུང་འབྱུག་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་མི་རྣམས་བས་ནི། ལྷག་པར་མོས་
པ་ཅམ་ཁོ་ནས་འབར་འཛག་གི་དམིགས་པ་བྱའོ། ཡི་གེ་སྒྲོམ་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་

1 རྟེན་ཡིག་བརྒྱ་བའི་ དབྱས་དབང་།

2 རྩལ་གྱི་ སྤྱི་འབྲུམ་དབང་མ།

3 ལྟེ་བ་གཤམ་ རྒྱང་འབྱུག་ ག་སྤྱི་ལྷ་ བརྟན་པ་དབྱག་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་ལ། རྟོག་གྲངས་199པ་༡༢

4 འབྱུག་མ་ན་རྟེན་ཡིག་ ལྟེ་དབང་།

འབྱུག་མ་ན་རྟེན་ཡིག་ དབྱས་དབང་།

གཉིས་ལས། བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་ན་ལྟེ་བ་ནས་མགོ་ཤིང་འཁོར་ལོང་བར་བཞིའི་ལྟེ་བ་ལ། ཨི་¹
 དམར་པོ་གྲེན་དང་། ལྷི་ནག་པོ་ཐུར་དང་།² ཨི་དམར་པོ་གྲེན་དང་། ལྷི་དཀར་པོ་ཐུར་³ དུ་བསྐྱན་
 བ་རྣམས་བསྒྲོམ་ལ། ཨི་གི་⁴ རོ་བོ་བཅོམ་ལྟན་འདས་མ་གཏུམ་མོ་འབར་དུ་གཞུག་གོ། དེས་
 གྲང་ཡི་གེ་གོང་མ་གཉིས་གདུངས་ཏེ། ལྷི་⁵ བར་བྱས་པ་འོག་དུ་འཛགས་པ་ཡི་གེ་བར་བ་
 གཉིས་དང་རོ་མཉམ་པ་ཐུར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ལྟེ་བར་གནས་པར་བྱའོ། ལྷས་པ་ལ་དགའ་
 བས་ནི། ལྟེ་བར་ལྟེ་བར་དུ་ཁ་སྒྲོགས་པའི་བརྒྱ་དམར་པོའི་ལྟེ་བར་ལྷ་བ་ལ་ཨི་རོ་།⁶ ཤར་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲོགས་ཀྱི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་གཡས་སྒྲོར་དུ་རིམ་པ་བཞིན། ཨ་ཀ་ཅ་ཏ་⁷ ཏ་བ་
 ཡ་ཤ་ལྟེ་ལྟེ་ཆན་བརྒྱད་དོ། ཁ་ཅིག་དུ་ཡི་གེ་བརྒྱད་དགོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་
 རོར་ཡིན་ནོ། ལྟེ་བའི་ནང་སྒྲོར་ལ་བཞི། དེ་ནས་བརྒྱད། དེ་ནས་བཅུ་དྲུག ། དེ་ནས་རེ་བཞི་
 ཡོད་པར་བཤད་དོ། ལྷིང་གར་⁸ ཁ་འོག་དུ་སྒྲོགས་པའི་བརྒྱ་དཀར་པོའི་⁹ ལྟེ་བ་ལ་ལྷ་བར་ལྷི་
 རོ་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་རྣམས་ལ། ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་བཞི་དང་། དབང་ལྟན་ལ་སོགས་
 པའི་མཆམས་བཞིར། ཡ་ར་ལ་མ་རྣམས་སོ། མགིན་པར་གྲེན་དུ་སྒྲོགས་པའི་ཆུ་སྐྱེས་
 དམར་པོའི་¹⁰ ལྟེ་བར་ལྷ་བ་ལ་ཨི་མོ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོགས་སུ། ཨུ་ཨུ་ཨུ་ཨུ་དང་།¹¹

༡ ཨི་ གཙང་དབང་།

༢ ལྷི་ནག་པོ་ཐུར་དང་། གཙང་དབང་།

ལྷི་ནག་པོ་ཐུར་དང་ དབྱུས་དབང་།

༣ ལྷི་དཀར་པོ་ཐུར་ གཙང་དབང་།

ལྷི་དཀར་པོ་ཐུར་ དབྱུས་དབང་།

༤ ཨི་གི་ དབྱུས་དབང་།

༥ ལྷི་ དབྱུས་དབང་།

༦ ཨི་རོ་ དབྱུས་དབང་།

༧ ཅ་ཏ་ དབྱུས་དབང་།

༨ ལྷིང་གར་ གཙང་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༩ བརྒྱ་དམར་པོའི་ ལྟེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༡༠ ཆུ་སྐྱེས་དཀར་པོའི་ ལྟེ་དབང་། དབྱུས་དབང་།

༡༡ ཨི་དང་། ཨུ་ དབྱུས་དབང་མ།

ཨུ་དང་ དབྱུས་དབང་།

དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་མཆོམས་སུ། ལྷ་རྩ་ལྷ་སྤྲུལ་ནམས་སོ།། མགོ་མོར་འོག་ཏུ་ཁ་
 རྫོགས་པའི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་པའི་སྤྲུལ་ཆོགས་བསྐྱའི་ལྷེ་བའི་རྒྱ་བར་རྟེན་།¹ འར་ལ་
 སོགས་པའི་འདབ་མ་རེ་རེས་བར་དུ་ཆོད་པ་ནམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱངས་བཅུ་བྱག་
 གོ། ཨ་དང་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཡང་རྒྱ་བྱེད་དང་ཐིག་ལེ་དང་རྣ་ད་དང་
 བཅས་པ་བ་མོ་འཛག་པ་ནམས་སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་། ཨི་གི་འོ་མོ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་དུ་
 གཞུག་གོ། དེ་ཡང་གཉན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལྷ་བར་བྱེད་ལྷ་བ་དང་རོ་གཅིག་པ་
 འོག་ཏུ་སོན་པ་ནི། ལྷེ་བར་སྤར་བཞིན་དུ་ངལ་བ་སོའོ།། བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡང་སྤར་བཤད་པ་
 བཞི་མོ་གང་དུང་ལ་དམིགས་ནས་ནལ་འབྱོར་མའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་གི་རང་བཞིན་
 གཏུམ་མོའི་རོ་མོ་འབར་དུ་གཞུག་གོ། དེ་འབར་བ་ཡང་དབྱུ་མ་ནས་སོང་ལྷེ་བ་སྤྲིའི་བྱ་ག་
 དང་ཅེ་མོ་དང་དབྱལ་བའི་མཆོམས་ནམས་བྱབ་པར་བྱས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྤང་
 མོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གདུངས་ནས་སྤྲུལ་བྱག་གཡས་དང་མཛོད་སྤྲིའི་ཁྱུང་བྱ་ལས་སྤྱང་རོ།།
 དེ་ནས་སྒྲོག་གི་འོད་བཞིན་དུ་རྫོགས་བཅུར་བྱབ་ནས་འཁོར་བ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་
 སེམས་ནམས་ལ་རེག་པས་²སངས་རྒྱས་སུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་
 པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཡོན་ནས་ཞུགས་ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་གདུངས་
 ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེའི་འོད་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་། རང་གི་སྤྲིན་མཆོམས་
 ཀྱི་མཛོད་སྤྲིའི་བྱ་ག་ནས་ཞུགས་ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པ་ན་བྱང་སེམས་དང་
 ལྷན་ཅིག་ལྷ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལྷ་བ་དང་རོ་གཅིག་པ་འོག་ཏུ་འཛགས་པ་ཐབས་ཤེས་རོ་
 གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་མོར་ལྷེ་བར་གནས་པར་བལྟོ།། དེ་སྤར་བྱས་པས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སུ་སྤྲུལ་ཆོགས་པར་འགྱུར་རོ།། མན་སྤྱར་འདི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་

¹ རྟེན་། ལྷེ་དབང་ དབྱུས་དབང་

² ཨི་གི་ ལྷེ་དབང་ དབྱུས་དབང་

³ རིག་པའི་ ལྷེ་དབང་

སྐྱར་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་གྱིས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱོར་རོ། །གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
འདི་དག་ལ་རྒྱུར་ཁ་སྐྱོར་བཟང་ནས་ཁྱེད་པ་མ་བཤད་པར་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་²
གནས་ནས་མེ་སྒྲོར་པའི་སྒྲགས་སུ་བཤད་ལ། བདམས་པ་གཞན་ལས་བྱམ་པ་ཅན་བཟུང་
བ་དང་སྒྲེལ་ནས་ཁྱེད་དོ། །གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཙོ་ལོ་དེ་དག་ནི། མན་ངག་གིས་རེ་
རེ་གཉིས་གཉིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཁ་སྐྱོར་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་སྒྲགས་གྱི་
རྒྱུད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་ཤིང་། བག་པོ་སྐྱོད་པ་ལ་སྒྲགས་པའི་བྱུང་ཐོབ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་
མང་པོ་ནའང་གསལ་བར་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གཟུང་བར་³བྱུང་། དེ་
ལྟར་རྒྱུར་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སུ་རུང་བ་ན་གཏུམ་མོ་སྐྱར་བས་བྱང་སེམས་
བཞུས་པ་འཆིངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་རྩོགས་པ་
བསྐྱེད་ནས། དེ་དག་གི་མཐར་རང་རང་གི་ལྷའི་སྐྱར་ལྡང་དགོས་ཏེ། སྐྱོར་པའི་ངང་ནས་ལྷའི་
སྐྱར་ལྡང་བ་ནི་སྐྱར་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་བྱེད་པར་དུ་རྩོགས་རིམ་ལ་གནད་ཆེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་གྱང་ཟུ་མས་སྒྲོ་བ་མ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱུང་།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོར་ཉིད་སྒྲོ་བ་པའི་རྣལ་)ནི། དེ་ལྟར་ཅ་རྒྱུར་དང་ཐིག་ལེའི་ཆགས་
རྣལ་གྱི་གནད་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུར་དང་ཐིག་ལེ་
ལས་རུང་དུ་བྱ་བར་བྱས་པ་ན། ཁམས་དབབ་སྒྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བཞིའི་རྟིང་རེ་འཛིན་
བདེ་གསལ་མི་རྩོག་པས་བརྒྱན་པ་སྐྱེད་བྱས་མོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོ་བ་པ་མིན་གྱི། བདག་
མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་བབ་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱོར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་འདྲ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྲིད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་མི་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། “གང་དག་སྐྱོར་ཉིད་མི་ཤེས་

1 བཟུངས་ནས་ སྐྱེ་འབྱས་དབར་མ། རྩེ་དབར། གཙང་དབར།

2 བརྟེན་པའི་ གཙང་དབར།

3 བཟུང་བར་ དབྱས་དབར།

པ།། དེ་དག་ཐར་པ་རྟེན་མ་ཡིན།། འཁོ་བྱག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་ནི།། མྱོངས་པ་དེ་དག་
འཁོར་བར་འགྱུར།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བྱར་ཞུགས་
ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས། “དེ་ནས་བསམ་གཏན་གནས་
འདུག་ནས།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ།། ཡང་དག་རྗེས་སུ་བལྟ་བར་བྱ།།”²
ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱད་ཁྱིམ་ལས་ཀྱང་། “ཡང་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། ཆོས་དང་གང་
ཐག་གི་དོན་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ།”³ ཞེས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི། བདག་
མེད་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པ། རྫོ་རྗེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “རྣལ་
འབྱོར་གཅིག་གཅིག་ཤེས་བྱས་ནས།། དཔེན་པར་སོང་སྟེ་རབ་འབད་ན།། སྤྲིག་དག་ཆེ་
འདིར་སངས་རྒྱས་འབྱུག། ཆོས་བདག་མེད་པར་རབ་བསྒྲོམས་པས།། ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་ཁོང་དུ་རྒྱད།།”⁴ ཅེས་དཔེན་པར་སོང་ནས་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལ་འབད་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་
རྣལ་འབྱོར་ནི། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་རྒྱད་ལས་
གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིག་ཡོད་དོ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ཡང་ལུང་དང་
རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པར་
གསུངས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འབྲེལ་ལས། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྒྲིའི་
སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་བསྐྱེད་ནས། དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

1 རྟེ་བསྟན་རྒྱད་འབྲེལ་ 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འབྲེལ་ སོག་གྲངས་ ༤93 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་
རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན།། ཞེས་གསལ།
2 རྟེ་བསྟན་རྒྱད་འབྲེལ་ ག་ 4 བྱར། བདག་པ་གསུམ་པའི་རབ་སྦྱེད་བཞི་པ། སོག་གྲངས་ 464 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་
པ་རྒྱང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར།” ཞེས་གསལ།
3 རྟེ་བསྟན་རྒྱད་འབྲེལ་ ག་ 4 བྱར་གྱི་རྒྱད་ཁྱིམ་། སོག་གྲངས་ 91336
4 རྟེ་བསྟན་རྒྱད་འབྲེལ་ ཆ་ 3 རྫོ་རྗེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། བུ་བུ་བདུན་པ། སོག་གྲངས་ 4136 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་སྤྲི་ལ་རྒྱང་
མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ཅིག་ཤེས་བྱས་ནས།” ཞེས་གསལ།

བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ནས་
 དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རང་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་རིགས་པས་བཀག་ནས་བདག་མེད་གཏན་ལ་པམ་སྟེ། འོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོན་ཏུ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་འཆོལ་ལུགས་དེ་
 ལྟར་མཛད་དོ། ། འདི་གསང་འདུས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 རེ་རེ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་རྣམ་སྤྲང་གིས། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ། བྱང་པོ་
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་སྤངས་པ། ཆོས་བདག་མེད་པ་
 བཅའ་ཉིད་པས། རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པ། སྟོང་བཅིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།”^{2,3}
 ཞེས་གསུངས་པ་བྱངས་ནས་དེའི་དོན་བཀལ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུབ་ཀྱིས་བདག་གཉིས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་
 སྟེ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱངས་ནས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམ་པ་དེ་གསང་
 སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེད་པ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ན། མོ་
 མོར་རྟོག་པའི་⁴ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྟ་བ་སྟོང་བ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱི།
 སྒྲགས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་ནི་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། རྩོམ་སྐྱེད་པོ་
 རྒྱན་ཀྱི་རྒྱད་ལས་བྱང་། “སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཐན་ཆ་བྱུག་རྣམས། རྩོགས་བཅུ་དག་ཏུ་སྡེ་ནས་
 སུ། ཆོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་དེས་གསལ་ནས། འིན་ཏུ་བྱི་མེད་སེམས་དག་པ། འདས་དང་མ་
 འོངས་པ་ཡི་སེམས། ད་ལྟར་ཡང་ནི་དམིགས་སུ་མེད། གཉིས་མེད་དེ་ལ་གཉིས་མེད་

༡ རྩོམ་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཡི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ འོག་གྲངས་ ༣༤བ། པས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་འགསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེད་པ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུག་རྩོད་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
 བསྐྱེད་ནས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པར་
 བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

༢ རང་བཞིན་ནོ། ། དཔྱད་དཔར།

༣ རྩོམ་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། ལེའུ་བཅུ་བ། འོག་གྲངས་ ༡༡༤ནང་།

༤ རྟོགས་པའི་ དཔྱད་དཔར།

མེད། ཉན་མཁའ་ཞེས་པའང་གནས་པ་མེད། དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་ནས་སུ། འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོང་། ཤི་མེད་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱི་ཡིན། དངོས་པོ་མེད་པར་རང་སེམས་
 བསམ།¹ ཞེས་རྟུལ་ལ་² རྟོགས་བརྩའི་ཆའི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པར་གསུངས་
 ལ། ལྷ་བ་རྩ་དུས་ཀྱང་རྫོང་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར་དབྱེད་པ་རྒྱན་ནས་རྟུལ་ལ་རྟོགས་བརྩའི་
 དབྱེད་པ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་པལ་པ་བཞིན་དུ་མཛད་དོ། ལྷ་བ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན་
 གྱིས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མིན། ཐོག་མ་བར་དང་མཐའ་སྤངས་པ། འདི་
 ལྟར་དབྱེད་ན་འཁོར་ལོ་ལ། དམ་པ་ཡང་དག་རྟོག་པ་སྤངས། ལུང་པོ་ཁམས་ནི་བདག་
 མེད་པ། བསྒྲིམ་བྱ་བདེ་བ་དམ་པའི་གཞུགས།”³ ཞེས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་
 ཆ་སོ་སོར་སྒྲེ་ནས་གཏན་ལ་པལ་པའི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པར་གསུངས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
 ལས། “རི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབྱེད་བརྟག་དགོས།” དེ་
 ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་གིས། འཛིན་རྟེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་མིན། ཐོག་མ་དབྱེད་
 དང་མ་མ་ཡང་། ‘སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བསམས་བྱས་ན།’⁴ ཐོག་མ་དབྱེད་དང་མ་མ་ཉིད།
 རང་གཞན་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།⁵ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ། ཚུལ་དེ་ཡང་། “ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད།”⁶ ཅེས་གསུངས་
 པས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཀུན་བཟང་དང་བདག་ལྷ་བ་པའི་ཐབས་ལ་
 འབྲུག་པ་རྣམས་སུ་གཅིག་དང་དུ་ལྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ནས་འབྱུང་བ་
 བཞིན་དུ་རྟགས་སུ་ཡང་གཏན་ལ་པལ་བོ། རྒྱད་ཕྱེད་ལ་མ་གསུམ་ནས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་

1 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག་ ཆ་རྫོང་ཕྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། ཤེའུ་ལ་ ཐོག་གྲངས་༤༡༡

2 རྟུལ་ལ་ རྒྱུ་འབྲུག་དཔལ་ལ།

3 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ཆེན་དཔལ་འཛིན། དམ་ཉག་གི་རྒྱུ་ཐབས། ཐོག་གྲངས་༤༡༢

4 བསམ་བྱས་ན། དབྱེད་དཔལ་

5 རྩ་བཀའ། རྩེས་རབས། ཤེ་མཁོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་ རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ཤེའུ་དང་པོ། ཐོག་གྲངས་༡༠༤༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱང་
 གཉིས་པ་དང་དུག་པ་གཉིས་རྒྱུང་པའི་འབྲེལ། དེ་བཞིན་ཐོག་མ་དབྱེད་བརྟག་གོ། “སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བསམས་བར་བྱ།” ཞེས་གསལ།

6 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ཆེན་དཔལ་འཛིན། དམ་ཉག་གི་རྒྱུ་ཐབས། ཐོག་གྲངས་༤༡༤

རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལྷན་མང་དུ་བརྒྱུད་ཅིན་རྟོ།། དེའི་ཕྱིར་ནི་རྩེ་ཐེག་པ་བས་བདག་མེད་པའི་ལྷ་
 བའི་གོ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སོ།། ལྷ་བ་དེས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཀྱང་སྟོན་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་བསྐྱད་པས། དུམ་དེ་ལ་དུམ་ཅན་དེ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འཇུག་མི་
 རུས་པར་གཉིས་སྒྲུང་གིས་སོ་སོ་བར་རིང་དུ་རྒྱང་ཆད་པར་བྱེད་པས་དེས་ན་གཏུམ་མོའི་
 མེས་བྱང་མེམས་བཞུས་པ་ཕྱིར་མ་འཁོས་པར་བཟུང་བ་ན་དེའི་མཐུས་གཉིས་སྒྲུང་རགས་
 པ་རྣམས་བསྐྱས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྷ་སྟོན་ཏུ་བཞག་
 རས་བསྐྱངས་པ་ན་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩེ་ཉེར་སོང་ནས་དུམ་དང་དུམ་ཅན་རོ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་ཡང་བདག་མེད་ལ་སྐྱོ་ཁ་མ་སྟོགས་ན་བདག་མེད་དམ་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱོ་ཁ་སྟོགས་ན་ནི་མདོན་གྱུར་དང་སྟོན་གྱུར་
 ཀྱི་སྟོན་ནས་སྟོགས་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ།། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་མེད་མདོན་གྱུར་དུ་
 རྟོགས་པར་སྐྱ་བཞི། གཟུ་ལུམ་ཡིན་པས་སྟོན་གྱུར་རོ།། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་ནི་དོན་སྟེའི་སྟོན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་འདོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་ལ། བདག་མེད་
 པའི་དོན་ལ་དོན་སྟེའི་སྟོན་ནས་དཔྱོད་པས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་ནོ།། གསང་
 འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོན་པའི་མེ་རྟོག་ལས། “ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་
 བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྣམ་པར་མི་

རྫོགས་པ་ཉིད་ལས་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྫོགས་པར་བཞིན་གྱི་རྣམས་པར་རྫོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དོན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོགས་པའི་སོ་སོར་རྫོགས་
པ་རྣམས་ཏེ། སྒྲིམ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིམ་པ་
མེད་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་རྣམས་པར་མི་
རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པར་འཇུག་པའི་གཞུངས་
ལས། དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བ་དེ་བསྟེན་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་འོ། བསྒྲིམས་པས་རྗེས་སུ་
འགྲོ་འོ། མང་དུ་བྱས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་འོ། ཡང་དག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བས་ན་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བས་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པའི་དབྱིངས་
ལ་རེག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བས་དཔེན་པ་
འི་མ་མེད་པ་འཛིག་པ་མེད་པ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། དེ་བས་ན་
བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྫོགས་པ་ཉིད་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་
པ་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པའི་མཐའ་
ཡིན་ནོ།”² ཞེས་མི་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་མི་རྫོགས་པ་རིགས་མཐུན་དགོས་ན་གྲེས་པ་ལ་དེ་

༡ བསྟན་པས་ དབུས་དབང་།

༢ རྗེ་བསྟན་ཆུང་འབྲེལ། ཉེ་སྔོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀར་ཤུཌ། རྗེས་པའི་མི་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་དག་པ། ཐོག་གངས་༢༩༢བ། ལས་བྱང་བཅུང་
མི་འདུ་སྟེ། “ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྫོགས་པ་ཡང་རྣམས་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་རྫོགས་
པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་
པའི་དོན་ལ་རྣམས་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། མ་མལ་པའི་རྣམས་པར་རྫོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་
དོན་ཉིད་ལ་རྣམས་པར་འཛོགས་པའི་ཡིད་གྲེས་སོ་སོར་རྫོགས་པ་རྣམས་པའི་བསྒྲིམ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ན་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ལས་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་རྣམས་པར་མི་རྫོགས་པའི་གཞུངས་ལས་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བས་ཀུན་དུ་བསྟེན་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད། བསྒྲིམས་པས་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བར་བྱེད། མང་དུ་བྱས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད། ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱས་ན། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་

མེད་པའི་གཞོན་པ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་བློང་གི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་ལས་མི་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བསྐྱབས་པ་ཡང་བྲངས་ནས་ཤུཌི་པས་བཤད་
 རོ།། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་བཤད་དེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའོ།། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་།
 “ལྷ་རྟོག་ལས་ནི་ལྷ་རྟོག་དང་།། སྤྱི་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་དག །”¹ཅེས་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་དོན་ནི། ཤུཌི་པས་²ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷ་རྟོག་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་
 སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་
 པས། ལྷ་རྟོག་གིས་ལྷ་རྟོག་དང་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ་ཟད་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་ཅིང་། མན་
 སྟེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།། སོ་སོར་རྟོག་པ་གོམས་པ་ལས་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པ་ནི། འོད་
 སྐྱངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་ཤིང་གཉིས་དག་ཏུ་བྱུང་པ་ནི་མེ་འབྱུང་བས་ཤིང་དེ་ཉིད་སྤྱི་བ་
 པའི་དཔེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། ཡང་མན་སྟེ་ལས། “གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་
 དེས་པར་དབྱུད་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་མ་མཐོང་བའོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བ་སྐྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའོ།། འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་
 མཐོང་བ་མེད་པར་མངོན་པར་དགོངས་ཀྱི་གཉིད་ལོག་པ་དང་མིག་བརྒྱུམས་པ་³དག་གིས་”
 བཞིན་ཏུ་གང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། མེ་ཆོས་ཀྱི་ས་མོན་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལས་

མེད་ཅིང་ལྷ་རྟོག་གིས་བྱུང་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་རེག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོད་མ་རྣམས་པར་དེས་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་དཔེན་པ་རྗེ་མ་མེད་པ་འཇིགས་པ་མེད་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་འོ་ཞེས་བཤད་དོ།། དེ་བས་ན་བཙུག་ཡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡང་དག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ལྷ་རྟོག་པ་མི་རྟོག་པ་བྱང་རྒྱུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ།

༡ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ ༨ བརྟག་གཉིས། བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་ལ། སོག་གྲངས་༡༤༣

༢ ཤུཌི་པས་ དབྱུས་དཔལ་

༣ བརྒྱུམས་ སྐྱེ་འབྱུང་དཔལ་མ། རྗེ་དཔལ་ གཙང་དཔལ་

གཞུགས་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསལ་བར་བྱའི།¹ ཆེར་མ་འདོན་པར་བྱ་བ་
བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ།”² ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱང་
ནས་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཛིག་པ་དགོས་ཀྱི། ཡིད་བྱེད་བསྐྱུས་པའི་
མི་རྟོག་པ་ཅས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིམ་པ་མིན་པ་དང་། སྒྲིའི་སྒྲིམ་ལྡན་པ་ནི། བྱིད་ཆེར་མ་འདོན་
པ་བཞིན་བྱར་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེད་སྤངས་ཀྱི་བརྒྱུག་སྒྲིགས་བཟུང་བས་³སྒྲིའདོགས་དང་ཐེ་ཆོས་
ལྡན་དགོས་པར་བཤད་དོ།⁴ སྒྲིམ་རིམ་དུ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་གསུངས་པ་དེ་དང་བྱུང་མེད་
དོ།། དེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དང་མར་བྱིན་ཀྱི་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་མེད་ལ། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་ཡང་བརྒྱུག་སྒྲིགས་བདག་
མེད་བཟུང་བའི་⁵སྒྲིའན་ལྡན་དགོས་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས། “འདི་ཡུལ་སྤུན་སྤྱང་མེད་
པར་ནི། དེ་སྤྱང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། འདོད་དང་
སྤང་སོགས་སྤྱང་བ་ནི། དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། ཡིན་ཀྱི་བྱི་རྒྱལ་དག་གིས་མིན།”⁶
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྟས། “ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི།” སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་
པར་འགྱུར།”⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན་ཁ་སྐྱོར་ལས། “སྤྱང་བ་བསྒྲིམ་པར་མི་བྱ་སྟེ།
སྤྱང་མིན་བསྒྲིམ་པར་མི་བྱ་འོ། སྤྱང་བ་མི་སྤང་ནལ་འབྱོར་བས། སྤྱང་མིན་ཡོངས་སུ་མི་
སྤང་ངོ།། ‘སྤྱང་དང་སྤྱང་མིན་བཟུང་བ’⁸ལ།’ རྟོག་པ་ཉུང་མིན་སྟེ་བར་འགྱུར།”⁹ ཞེས་

༡ བསལ་བར་བྱ་ཡི། སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་དབར།

གསལ་བར་བྱའི། དབྱས་དབར།

༢ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ་སྒྲིབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་དག་སྟེ་མ། རྟེན་རྒྱུག་ལ། འོག་གངས་༡༢ནས ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་པར་གཅིག་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གི་’ཞེས་གསལ།

༣ བཟུངས་པས་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་དབར། གཙང་དབར།

༤ བཤད་དེ་ དབྱས་དབར།

༥ བཟུངས་པའི་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་དབར། གཙང་དབར།

༦ རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༤ནས

༧ རྟེན་བསྟན། དབྱས་མ། ཆ་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་དེ་པ། དབྱས་པ་བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱ་བཞི་པ། འོག་གངས་༡༤ནས ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་ཤང་མ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི།’ ཞེས་གསལ།

༨ བཟུངས་པ་ སྐྱ་འབྲུམ་དབར་མ། རྟེན་དབར། གཙང་དབར།

༩ རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ་ ག་ལྷུ་ཤུ་ བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག་གངས་༤༥བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤང་མ་

དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། “སྐྱེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། ‘བདག་ཅེས་བྱ་བར་
 སྟོང་བ་ཉིད་།’ བདག་ཉིད་དམན་པར་གང་སྟོམ་པ། དེ་དེ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་མིན།”¹ ཞེས་
 སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པ་རི་ལྷར་ཡིན་སྟུང་ན། སྟོན་མེད་དེ་ལུང་
 རྩ་མ་ནི། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཆད་སྟོང་དང་དོན་དམ་པར་མི་སྟོང་པའི་རྟག་པ་
 གཉིས་སྟོམ་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་
 སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ལུང་དེའི་གོང་ཉིད་དུ། “ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པ་ཉིད། རྩ་ཤིང་ལྷ་
 བྱང་ཡོངས་སུ་གཟུང་།”² ཞེས་སྟོང་པོ་འཕམ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་གྲང་། “རྩ་ཤིང་ལྷ་བྱང་ཞེས་པ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་
 པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཀྱི་གུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དངོས་པོ་བཞི་མ་ཡིན་ནོ། མི་མཉམ་པ་རྣམས་
 གྲང་སྟེ། གུན་རྫོབ་ཏུ་སོ་སོར་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆད་པ་དང་རྟག་པའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་དག་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པར་སྟོམ་པ་བཀག་སྟེ།”³ ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། གུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་རྟག་ཆད་གཉིས་བསྟོམ་
 བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཐ་སྟོང་དུ་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་མི་སྟོང་པ་གཉིས་མི་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། “དོན་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘སྟོང་དང་སྟོང་མིན་གཟུང་བ་ལས།’ ཞེས་གསལ།

1 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་ཀྱི་མེ་ཆེན་གྱི་མེ་ཆེན་འགྲེལ་པ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོང་བ་ཉིད།’ ཅེས་གསལ།

2 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་ཀྱི་མེ་ཆེན་གྱི་མེ་ཆེན་འགྲེལ་པ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོང་བ་ཉིད།’ ཅེས་གསལ།

3 རྟེན་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐད་ཀྱི་མེ་ཆེན་གྱི་མེ་ཆེན་འགྲེལ་པ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོང་བ་ཉིད།’ ཅེས་གསལ།

དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ཞེས་པས་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་
བཤད་དེ་ལྷ་རྟོག་མང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་སྟོང་པ་དང་སྟོང་མིན་ཏུ་བསྐྱར་བ་²ནི། རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་རྟོག་ཡིན་པས་ལྷ་རྟོག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མིན་
ནོ།། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པ་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ནི། རྒྱད་དེ་³
དང་རྒྱད་གཞན་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་པ་ཏུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ།
རྫོགས་རིམ་གྱི་མཐོན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་རྟོག་པའི་སྟོ་བསྟུ་
ཏུ་མ་ཞིག་བྱས་ནས་འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་པར་མགོན་པོ་སྐུ་སྟབས་སོགས་ཏུ་མས་གསུངས་
པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཐམས་ཅད་འོད་
གསལ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པའི་གོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། “ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་སྤྱིར།” སྟོང་ཉིད་བདུད་
ཅི་སྟོན་མཛད་ན། གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིན་ཏུ་སྒྲིད།”⁴ ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ན་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུང་ཏུ་ཡང་གཞུང་ཏུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་རྟེ། རང་
བཞིན་མེད་པར་གཞུང་ཏུ་མི་རུང་ན་ཆོས་ལྷན་ས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དགག་དགོས་
ལ། དེ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཚོད་རྫོག་ལས། “རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད་ལོག་ན། རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར།”⁵ ཞེས་གསུངས་པས་སོ། མདོར་ན་

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་རྒྱག་ལ། འོག་གངས་༥༥༡ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་
མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བས་སྟོང་པ་
དང་མི་སྟོང་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་པ་ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། རྟེ་དཔར། གཙང་དཔར།

3 བརྒྱད་དེ་ རྟེ་དཔར།

4 རྟེ་བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ མགོན་པོ་སྐུ་སྟབས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། འོག་གངས་༤༥༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
ཀར་ལྷ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་སྤྱིར།” ཞེས་གསལ།

5 རྟེ་བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་སྐུ་སྟབས། ཚོད་བརྫོག་འོག་གངས་༥༥༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཀར་ལྷ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་

རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་དོན་དམ་པར་འགོག་ན་ནི། དེ་མི་འདོད་པས་འགོག་པ་དོན་
 མེད་ལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པ་སྒྲོས་ངེས་སུ་མི་བྱང་བས་དེ་
 དག་དུ་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་ན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས་
 ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པ་གདབ་དགོས་སོ། དེ་འདྲ་བའི་ལོག་
 རྟོག་ནི། དབྱ་མའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རི་ལྟར་ཡིན་མ་ཟེད་པས་རྟོག་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱིན་
 རྟོ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི། རྟོ་རྩེ་ཐེག་པར་ཡང་མོས་བསམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་གཉིས་
 ཀྱི་ལྟ་བ་དབྱ་མའི་གཞུང་བཞིན་དུ་བཅལ་ལ། མ་ནོར་བའི་ལྟ་བ་ཆེད་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་
 གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྲོའི་བདག་མེད་པར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ནི། བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་
 རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། མི་གཡོ་བའི་
 རྟོག་པ་ལས། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་བརྟན་བྱས་ནས། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གསུངས་པ་སྟེ།
 གཞན་དུ་སྐྱགས་བྱུང་ཆོག་ཡི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་མེད། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་
 བསྐྱས་པས། རང་བཞིན་མེད་ཉིད་བསམས་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་ངེས་པར་འཛོམ།
 གཞན་དུ་འབའ་ཞིག་འགྱུར་བ་མིན།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་མན་སྟེར་བྲངས་སོ།

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱིན་པའི་ཐབས་སྟོད་པ་)ནི། སྟོད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་
 རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་

བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་འགྱུར་འགྱུར། ཞེས་གསལ།

1 བསམ་པ་ དབྱས་དབར།

2 རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཐ མི་གཡོ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ། ཐོག་གྲངས་362/34 ལས་བྱང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་བརྟན་
 བྱས་ནས། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བརྗོད་པར་བྱ། སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བྱའི་ཆོག་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་མེད།དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱས་ནས། རང་བཞིན་མེད་ཅིང་བསམ་དུ་མེད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་ངེས་པར་འཛོམ། གཞན་དུ་འབའ་ཞིག་པར་འགྱུར་
 རོ།” ཞེས་གསལ།

ལྷགས་པ་ལས་དང་པོ་བ་ནས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་འབྱེན་
 པའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་སྟེ་སྟོས་བཅས་དང་སྟོས་མེད་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་གྱི་སྟོན་
 པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། འདི་གསུམ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་བརྟན་པའི་མཐར་ཡང་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་
 སྟོན་གསལ་ལས། “སྐྱབ་པ་མཆོག་དང་ཐ་མལ་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་ཉམས་ལོག་ཏུ་ཆུད་པའི་¹རྣལ་འབྱེད་པས།”² ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྟེར་རོ། ། དེ་ནི་བྱུང་མོང་གི་དངོས་ཀྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱབ་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་རྣམས་གསུངས་སོ། །³ མཆོག་སྐྱབ་པས་ནི། ཐོག་མ་རིམ་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སེམས་དཔེན་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་དང་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་
 དང་སྟོབ་པའི་རྒྱང་འབྲུག་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་སྟེ་སྐབས་གསུམ་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷགས་ཡོད་དོ། །
 དེ་ལ་སྟོས་བཅས་ནི། གནས་བྱད་པར་ཅན་ཏུ་རིག་མ་ཉི་ཤུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ལག་པའི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ལྟའི་མཆོད་པ་དང་གར་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བས་ཉིན་དང་མཆོན་ཏུ་རོལ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྐབ་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཡི་རྒྱ་ལྷ་ཉིས་⁴འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕྱབ་
 པར་སྟོན་བརྒྱས་ལས་གསུངས་སོ། ། སྟོས་པ་མེད་པ་ནི། རིག་མ་ལྷ་འཕམ་ཡང་ན་གཅིག་དང་
 ཡང་ཏུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཡོན་ལམ་ཏུ་བྱས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་
 ཀྱི་སྐབས་པའོ། ། ཤིན་ཏུ་སྟོས་པ་མེད་པ་ནི། སྟོང་གར་⁵གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
 ལྟན་ཅིག་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོག་མར་བྱེད་པའོ། ། དེ་
 གསུམ་ནི། ཤེས་རབ་དང་ཡོ་བྱད་དང་ན་ཆོད་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱེད་དེ་རྒྱ་བ་ཏུག་ལ་སོགས་པར་
 ལྟན་མ་ཆད་ཏུ་སྟོན་པ་སྟོན་པས་དབང་ལྷག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཏུ་ཕྱབ་ནས་དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་

¹ ཆུད་པའི་སྟེ་དཔལ།

² ཐེ་བཟུམ་ཆུད་འབྱེད། ཉ་དཔལ་ཐུན་རྒྱ་བ་ལྷགས་པ། འབྱེད་པ་སྟོན་གསལ། ལེའུ་བཏུ་པ། སོག་གངས་༢༠༧༡

³ གསུང་རོ། ། སྐྱུ་འབྲུག་དཔར་མ། གཙང་དཔལ།

⁴ ཡི་རྒྱ་ལྷ་ཉིས་ གཙང་དཔལ།

⁵ སྟོང་གར་ གཙང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་བསྐྱེས་ལས། “དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་དང་ན་ཆོད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོན་བ་ནམ་བ་གསུམ་རྒྱ་བ་མེད་དམ་
རྒྱ་བ་གཅིག་གས་རྒྱ་བ་དུག་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་”ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་
མཆན་མ་ཉི་ལྔ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མཆན་མ་ཉི་འདི་དག་ཡིན་ནོ།། གསུགས་སྐྱ་བ་
དང་རེག་བ་ཡང་བ་དང་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་དང་
བརྟན་བ་དང་དབང་དུ་གྱུར་བ་དང་འདོད་དགུར་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་སྐྱེས་ན་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་འདི་གསུམ་གང་རུང་གིས་ལམ་ལ་ལོགས་
བཏོན་ནས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་རྟོན་བསྐྱེས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(དེ་དག་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་རྗེ་ལྟར་འགོ་བའི་རྒྱལ་)ནི། དེ་ལྟར་ནམ་འགྲོར་རྒྱ་མེད་གྱི་
ལམ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་རིམ་བ་དང་བཐུན་ན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ།
མཆོག་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། འབྲིང་གཞན་ལ་བར་དོ་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་
དང་། ཐ་མ་སྟེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་སོ།། དེ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྒྲུངས་པ་དང་
དབང་ནམ་པར་དག་པ་བསྐྱར་ཞིང་དམ་ཆོག་སྒྲུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲའོ།། རྟོན་པར་ནི།
དང་པོས་རིམ་གཉིས་རྟོན་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་ལུས་ཐོབ་ན་
ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། “བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་”²རིམ།། ‘གང་
གིས་ཉིད་པར་མ་གྱུར་ལ།’ མདོ་མྱེ་རྒྱུད་དང་ཉིག་པ་³ལ།། དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འབྱུར།།
བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་རིམ་ཐོབ་པའི།། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་བདག་ཉིད།། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་
སངས་རྒྱས་ནི།། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འབྱུར།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 རྟོན་བསྐྱེས་རྒྱུ་དེ་ག། རྟོན་བསྐྱེས། བེའུ་བཙུ་གཅིག་ག། རོག་གངས་704ནམ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
པར་ཁགས་རྒྱུང་མི་འདུ་སྟེ། ‘ཐམ་’ བརྒྱས་པར་འབྱུར་པས་’ ཞེས་གསལ།

2 བརྒྱབ་པའི་ དུས་དཔལ།

3 རྟག་པ་ གཙོང་དཔལ།

4 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 2 རོག་པོ་ལྷ་རྒྱུག། རིམ་ལྔ། རིམ་བ་གསུམ་ག། རོག་གངས་44ནམ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་ག་

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་¹ རྫོགས་རིམ་སེམས་དཔེན་གྱི་བར་ཐོབ་པ་
 ཞིག་²གིས་ཆེ་དེ་ལ་སྟོན་པ་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་འཆི་བའི་དུས་སུ་འཆི་བ་འོད་
 གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱ་ལ། ཤི་བའི་མཐར་སྐྱུ་མའི་སྐར་ལྷང་བར་བུའོ་
 སྐྱུ་མ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་ཤི་ན། འཆི་བའི་རིམ་པ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་
 རིམ་པར་བྱས་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་མཐུས་གཞན་ལ་བར་
 འོ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་བར་དོའི་དོད་ལ་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་བསྐྱུས་ལས། “གལ་
 ཏེ་སྐྱུ་བ་པ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིང་
 ལས་དང་ཆོང་དང་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པས་གཡེངས་པས་སྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
 སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་བ་པོ་གཞན་དག་འཕྱོར་བ་མ་ཆང་བ་རྒྱད་ལས་རི་རྒྱད་
 གསུངས་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི། འཆི་བའི་དུས་
 བྱས་ན་ཡང་སྟོན་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ་ཡང་ན་རྩོ་རྩེ་འཆར་བ་ཉིད་ཐོབ་པར་
 འགྱུར།”³ ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། “རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་གྱུར་པས་ཀྱང་ཐམས་
 ཅད་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་སོམ་ཉི་མི་བུའོ། དེ་
 བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། རྒྱུ་མ་ཆང་བས་རི་རྒྱད་དུ་བཞད་པའི་སྟོན་པ་གལ་ཏེ་མ་
 རྒྱད་དུ་ཐིག་ཀྱང་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ནས། འཆི་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་

ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་གིས་རྟེན་པར་སྐྱུར་བས།’ ཞེས་གསལ།

1 མཐར་ཕྱིན་ཞིང་ དཔུས་དཔལ།

2 ཐོབ་པ་ཅིག་ གཙང་དཔལ།

3 རྩེ་བསྐྱེན་ཀྱང་འབྲེལ། རི་སྟོན་བདོན་ལྷན་དེ་ག། སྟོན་བསྐྱུས། ཤེའུ་བཙུ་གཅིག་ག། རོག་གུངས་ ༡༠༥༧༩ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “གལ་ཏེ་སྐྱུ་བ་པ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིང་དང་། ལས་དང་། ཆོང་དང་། བསྐྱེན་བཀྱར་
 ལ་སོགས་པས་གཡེངས་ནས་སྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་བ་པོ་གཞན་དག་འཕྱོར་བ་མ་ཆང་བས་རྒྱད་ལས་རི་རྒྱད་
 གསུངས་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ན་ཡང་སྟོན་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ།
 ཡང་ན་རྩོ་རྩེ་འཆར་བ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསལ།

ཉེ་ཉེན་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞལ་ལྷང་ལས་ཀྱང་། ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལས་
བཤད་ནས། “ད་ནི་རང་ཉིད་བྱིན་བརྒྱབ་པའི།” རིམ་པ་འདི་ནི་ནལ་འབྱོར་པ། བྱ་བས་
བསྐྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ། ཡང་དག་ཏུ་ནི་བཤད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་མཐར།
“བདག་སེམས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འབྲུག་གས།
དེ་ནས་རྩུ་འབྲལ་བྲགས་ལྡན་པའི། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་བྱིས་པའི་གཟུགས། འབྲུབ་ཆེ་དཔེ་
མེད་བདེ་རྫོགས་རྫོགས། དེ་ལས་སྒྲེ་གནས་གཞན་དུ་ནི། འཕེན་བར་བྱེད་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་
གཟུགས། ཡང་དག་ཏུ་ནི་རབ་རྫོགས་འབྱུང་།”² ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སློབ་བསྟུན་དང་
འབྲུབ་པར་ཡོད་པས་དེའི་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་ཉེ་ལོངས་སུ་འབྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ཡང་ལས་དུས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུམ་དང་སྒྲུར་ཉེ་རིམ་ལྷ་ལས་སྒྲུ་ལུས་ལ་ལོངས་སྒྲུར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཐད་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་འབྲེལ་བས་འོད་གསལ་
དུ་བསྟུས་པ་ཆོས་སྒྲུ་དང་དང་པོའི་མགོན་པོ་ལ་ལོངས་སྒྲུ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།
དེས་ན་མཐའི་སྒྲུ་གསུམ་མིན་ནོ།། ཞལ་ལྷང་ལས་འཕོ་བས་དེ་ལྟར་འབྱུར་བར་གསུངས་
ཀྱང་འཕོ་བས་དེ་ལྟར་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་གཉིས་གསུངས་པས་འབྲུབ་པ་ནི། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་
བྱིས་པའི་གཟུགས། འབྲུབ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པས་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་ས་ཆིགས་དེར་སྒྲུ་
མའི་ལྷ་སྒྲུར་ལྡན་ལུས་པ་ཡིན་གྱི། བར་དོ་བྱུང་ནས་དེ་ནས་སྒྲུ་ལུས་འབྲུབ་པ་མིན་ནོ།། དེས་
ན་སློབ་བསྟུན་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྫོགས་པ་ཆེ་འདིར་ཐོབ་པ་དགོས་ཤིང་དེ་བྱུང་ན་
ལས་ལྷག་མ་བཟོད་པ་ཡང་སྒྲུར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲུ་གསུམ་མ་བྱུབ་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱ་བ་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷང་། སོག་གངས་ ༡༩༣༩ ལས་རྒྱང་བའི་ནང་ནས་
ཆིག་རྒྱང་སྒྲུ་མ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ད་ནི་རང་ཉིད་བྱིན་བརྒྱབ་པའི།” ཞེས་གསལ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱ་བ་དབལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷང་། སོག་གངས་ ༡༩༣༩ ལས་རྒྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “བདག་སེམས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འབྲུག་གས། དེ་ནས་རྩུ་འབྲལ་བྲགས་ལྡན་པ། ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་
བྱིས་པའི་གཟུགས། འབྲུབ་ཆེ་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་རྫོགས། དེ་ལས་སྒྲེ་གནས་གཞན་དུ་ནི། འཕེན་བར་བྱེད་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས། ཡང་
དག་ཏུ་ནི་རྫོགས་པར་འབྱུང་།” ཞེས་གསལ།

དགོངས་སོ། །གཞན་ཡང་འཆི་བའི་དུས་སུ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་དང་བསྐྱེ་
 ལུས་པ་དང་བར་དོའི་དུས་སུ་བར་དོར་ངོ་ཤེས་ནས་དེར་བར་དོའི་གདམས་ངག་སློང་ལུས་
 པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་སོ་སོ་སློང་བ་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྒྲུང་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་
 གནས་བཟང་པོར་སྐྱེ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དུ་ད་ལྟ་སློང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལུ་ཐག་ཆོད་པ་བསྐྱེད་ནས་
 ལམ་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སློང་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་
 བར་བྱས་ནས་སྐྱེ་མའི་གདམས་ངག་སློང་བ་དང་། གྲོལ་ལམ་བས་གཏུམ་སོ་དང་ཆོགས་
 ལམ་¹བས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སློང་གི་ཉམས་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་རྗེ་མར་པའི་
 སྤྲུགས་ཀྱི་བཅུད་སྤྱང་བའི་གདམས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་གསུངས་སོ། །² ད་གཞིད་
 འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་པའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་འཆི་རིམ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་གཉིད་ཀྱི་
 འོད་གསལ་ལ་སློང་བ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་གནད་ནི་སྤང་
 བ་རིམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ། རྗེ་ཡུར་སོང་ནས་གཉིད་དུ་ཐིམ་གྱིས་སོང་སྟེ་བྟན་རྒྱ་མེད་པའི་མི་
 རྟོག་པ་འབྲུག་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབགས་ནས་སྤང་མཆོད་གཉིས་
 འོས་གཟུང་ངོ་། །³ དེ་ནས་བྟན་མེད་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་འབྲུག་པོ་སངས་ཤིང་། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་
 མ་ཤར་བའི་བར་སྐབས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བའི་དུས་དེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་
 གསལ་དངོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། སློང་བསྟུས་ལས། “དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གོམས་
 བས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་སློང་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་
 རང་བཞིན་གྱི་སྤང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤང་སོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་སྤྱ་བ་
 ལ་གཞུག་གོ། །ཁམས་སྤྱ་བ་ནི། ཡང་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་ནི། ཡང་སེམས་པ་ལ་

¹ ཆགས་ལམ་གཅིང་དབར། དུས་དབར།

² རྗེ་བཙུན་མིད་ལ་གསུང་ངོ་། །སྐྱེ་འབྱས་དབར་ལ། གཅིང་དབར། དུས་དབར།

³ བསྟུང་ངོ་། །དུས་དབར།

གཞུག་གོ། སེམས་པ་ནི། ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནས་གཉིད་ལོག་པར་
 བྱེད་དོ། དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི། སེམས་དང་སེམས་པ་མ་རིག་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐད་
 ཅིག་ལ་བྲན་པ་བརྟེན་པའོ།¹ བྱིས་ནི། བརྟེན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་མོན་ཉིད་ནི་འོད་
 གསལ་བའོ། ཡང་གྲོལ་བ་ན་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་རྟེན་དེ་གང་གི་ཆེ་མི་ལས་གཞན་དག་
 འབྱུང་བ་ན་རི་སྟོན་དུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྟོན་དུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་
 བ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི། སོ་སོར་རང་གིས་²རིག་པ་ལུས་དང་རག་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་རྩལ་པ་ཞེས་བྱའོ།³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིད་ཀྱི་འོད་
 གསལ་དངོས་གཞིའི་ས་ཆེགས་འདི་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ན་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་དུ་
 སོང་བའི་མི་རྟོག་པ་འཕུག་པོ་བྱུང་བ་ལ་གཉིད་འཕུག་གི་འོད་གསལ་དུ་འདོད་པ་དང་མི་
 ལས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མི་རྟོག་པ་སྦྱོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འདོད་པ་
 མང་པོ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། འདི་རིམ་པ་དང་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་དབེན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་
 པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོབས་ལྡན་གྲུབ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་
 གསུངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ཅས་དུ་མ་སྟེབས་⁴པ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྦྱོང་
 དུ་བྱུང་ངོ་། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དངོས་གཞི་དེ་ཡང་རྒྱུད་གིས་མ་གཡོས་པར་དུ་འབྱུང་གི།

1 བརྟེན་པའོ། དཔུས་དཔལ།

2 རང་གི་ དཔུས་དཔལ།

3 རྟེན་བཞུག་རྒྱུད་འབྲེལ། རི་སྟོན་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། རྟོན་བཞུག་ ཤེད་བཅུ་གཅིག་ག། ཤོག་གངས་ ༡༠༩ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩུབ་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དེ་ནས་སྟེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་གོ་མས་པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབས་པས་ནས་པར་བསྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་གཅིག་དུ་འདྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་
 ཏེ། བྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་བྲལ་པ་ལ་གཞུག་གོ། ཁམས་བྲལ་ནི་ཡང་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། སེམས་ནི་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ།
 དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནས་གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི་སེམས་དང་སེམས་པ་མ་རིག་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་བྲན་པ་
 བརྟེན་པའོ། བྱིས་ནི་བརྟེན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་མོན་ཉིད་ནི་འོད་གསལ་བའོ། ཡང་གྲོལ་བ་ན་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་རྟེན་དེ། གང་གི་ཆེ་
 མི་ལས་གཞན་དག་འབྱུང་བའི་རི་སྟོན་དུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྟོན་དུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་བ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི་སོ་སོ་རང་
 གིས་རིག་པ་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་རྩལ་པ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་གསལ།

4 མ་སྦྱོབ་ དཔུས་དཔལ།

རྒྱུད་གིས་གཡོས་ནས་མི་ལམ་དུ་འགྲོ་བས་དེ་ཐེན་པའི་ཆེ་མི་ལམ་ལ་མི་འཆོར་བར་དེ་ཉིད་
ལ་འཛིན་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་བཏང་ནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་གཞུང་དགོས་པ་ནི། ཇི་
སྟེད་དུ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནོ།¹ དེ་ཡང་དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྷ་བའི་ངེས་པ་
སྟོང་དགོས་གྱི། སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བའི་ཉམས་དེ་གཅིག་ཤུ་སྟོང་བ་མིན་ནོ། དེ་
ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་མི་ལུས་པར་ལྷང་དགོས་པའི་ཆེ་ནི། དེའི་མཐར་མི་ལམ་རང་
དགའ་བར་མ་ཤོར་བར་བྱས་ནས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱར་ལྷང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། རིམ་
པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པའི་མཐར་ལྷ་སྐྱར་ལྷང་བ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་ཐོག་མ་རིམ་
གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྷར་བཤད་པའི་གནད་གྱིས་སོ། དེས་སྤྱང་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་²
སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་ནི། འཆི་བ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལས་ལངས་པ་བར་དོ་དང་ཕིན་དུ་འདྲ་བས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེར་ན་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱར་
ངེས་པར་འབྱེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་གདམས་ངག་
གཞན་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་མི་ལམ་ཐེན་ན་བྱར་ཡོད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་འོད་གསལ་དང་མི་ལམ་
གྱི་ལུས་སུ་ལྷང་ལུགས་ནི། འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་བར་དོ་དང་བསྐྱེ་བའི་གདམས་པའི་
སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་དུ་སྒྲ་མས་བཤད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(ཉམས་སུ་སྤྱངས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་ཐེད་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྷར་རིམ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་
བཅས་པ་ཉམས་སུ་སྤྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་དང་འབྲིང་གྲུབ་
པ་བརྒྱད་དང་ཐ་མ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་
ལས། “དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་
བརྒྱད་དང་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་སོ། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཕིན་དུ་

¹ དོན་ནོ། རྒྱ་འབྲས་དབར་མ། ཐེད་པར། གཙང་དབར།

² བསྐྱུས་པས་ ཐེད་པར།

³ ཐེ་བཅུ་མ། རྒྱུད་འབྲེལ། ༡ དབལ་ལྷན་རྒྱ་བསྐྱུས་པ། འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། བེུ་དང་པོ། ཐོག་གངས་པལ་

བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྩ་གསུམ་མོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱི་མ་
 བྱི་ས་བརྩ་པ་ལ་བརྩ་པ་ཙམ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ལས་དང་རྒྱན་མཐའི་ལས་གསུམ་དུ་བྲེན་ས་
 མཛོན་བརྗོད་ལྷ་མའི་དགོངས་པ་བཀལ་བའོ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བརྩ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
 སོ་སོ་སྟེ་བའི་ས་གཅིག་བསྟན་པ་ནི། གྱི་རྟོག་ལས། “འདི་དག་ས་ནི་བརྩ་གཉིས་མོ།”²
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཞུགས་ས་³ བཤད་པས། རྟོ་རྩེ་སྟེང་སོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་གྱི་ས་བརྩ་གཉིས་ཀྱང་
 དེ་དང་འབྲལ་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་རྒྱད་རྟོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས་སྤར་དངས་པ་ལྟར་ས་བརྩ་བཞིར་
 ཡང་བཤད་མོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རབ་དགའ་སོགས་བརྩ་དང་སོ་སྟེང་ས་ལ་དབྱེ་
 བསྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་བརྩ་གཅིག་ཀྱན་དུ་འོད་གྱི་ས་
 ལས་བྱུང་པར་དུ་འབགས་པའི་ས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་བསྟོད་ནས་འཆང་
 རྒྱ་རྒྱལ་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ནས་གཞུགས་ཁམས་སུ་ལྟའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་
 འདོད་ཁམས་སུ་མའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་གཉིས་བཤད་པ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དག་སྤར་
 མ་མི་འདོད་ཅིང་བྱི་མ་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་དང་པོའི་ཆེ་སོ་སོ་སྟེ་པོར་འདོད་དེ། མཛོད་
 ལས། “འབགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། ཉན་པ་དང་ནི་ཆོས་སྤྲ་དང་། སྟེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལ། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་པའི་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། “ས་འདི་ནམ་བུར་འཁོར་བར་འགྱུར་ཡང་
 སྲིད།། དེ་ཆེན་ཅེ་མོ་ལྟན་སོ་རྒྱར་འཕྱོ་⁵སྲིད།། ཉི་ཟླ་སྐར་སོགས་ས་ལ་ལྷུང་འགྱུར་⁶

1 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས། མན་ངག་སྟེ་མ། རྟེ་མ་གཉིས་པ། འོག་གྲངས་ ༢༥༡ ལས་བྱུང་བ་
 རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་ས་བརྩ་གཅིག་ནམས་ཏེ། མོས་པ་སློབ་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྩ་གཉིས་དང་ལས་དང་སོ་བའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྩ་
 གསུམ་ནམས་མོ། ཡང་ན་བྱུང་པར་གྱི་རྟོ་རྩེ་དཔེ་མེད་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྩ་གཉིས་ཏེ། མངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྩ་གསུམ་མོ།” ཞེས་གསུངས་པ།
 2 རྟེ་བཀལ། རྒྱད་འབྲེལ། ༨ བརྩ་གཉིས། བརྩ་གཉིས་སྤར་པའི་ལེའུ་བདུན་པ། འོག་གྲངས་ ༡༣༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནམས་ས་
 བྱི་བརྩ་གཉིས་ཏེ།” ཞེས་གསུངས་པ།
 3 བཞུགས་ས་ དུས་དཔའ་
 4 རྟེ་བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ། འོག་གྲངས་ ༡༥༡
 5 རྒྱར་འཕྱོ་ དུས་དཔའ་
 6 ལྷུང་འགྱུར་ རྟེ་དཔའ་

སྲིད།། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི།།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
ནས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་²སྐབས་སུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། གཞན་ནས་ས་བརྒྱ་
པའི་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་
མང་པོ་སྤར་མོད་ཀྱང་འདི་དག་ནི། སྐལ་པ་ཡིན་པར་ཆད་ལྡན་དུ་མས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
བཀའ་བས་སྐྱེ་འི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། “སྐྱགས་རྩེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་
མཁའ་ཁྱོད་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། སྐལ་པའི་
རང་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་
དང་།”³ ཞེས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཐེན་པའི་མཛད་པར་གསུངས་
ལ། རྟོག་གེ་འབར་བར་མདོ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། “རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི།
སོ་བྱང་དགེས་པ་སྤྲིག་པ་ཀྱན། རྣམ་སྤངས་དེར་ནི་འཆང་རྒྱ་ཞིང་། སྐལ་པ་དག་གིས་
འདིར་འཆང་རྒྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བྱང་སེམས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ནི།
པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ན་འོག་མིན་གྱི་སྤྲི་རྟེན་ཁོ་ནར་བཞེད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས།
“སྐྱགས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་པ་བརྟེས་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྟེས་ཀུས་པར་མཁའ་
ནས་དུས་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འབད་པ་བརྟེས་པར་གྱུར་ལ། གང་གི་དོན་དུ་འབད་
པ་འདི་བརྟེས་པ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོག་མིན་གྱི་
གནས་ཁོ་ནར་བརྟེས་སོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཁྱད་པ་མང་རོ། སའི་དངོས་གཞི་
ལས་གཅིང་མའི་གནས་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་པར་

1 རྩེ་བཀའ་མདོ་སྡེ། ཁ་རྒྱ་ཆེར་རྩེ་པའི་མདོ། ཡེལ་བརྒྱ་བདུན་པ། འོག་གྲངས་ 739 བཟ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གསུངས་པ་བྱང་
མི་འདྲ་སྡེ། ཉི་ལྷ་སྤྱོད་ཆོགས་ས་ལ་ལྷུང་འཇུག་སྲིད།། ཅེས་གསལ།

2 མ་མཐི་ དབུས་དབར།

3 རྩེ་བཀའ་མཐུན་སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བརྟེན་ཕྱིས་པ་མཁོན་སོ། སྐབས་གཉིས་པ། རྒྱུད་ལྷ་མ། འོག་གྲངས་ 6 ལེབ 3

4 རྩེ་བཀའ་མཐུན་ དབུ་མ། རྩེ་བཀའ་དཔོན་ལྷ་ལ། དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ། བས་པོ་བརྒྱ་པ། འོག་གྲངས་ 733 བཟ 3

5 རྩེ་བཀའ་མཐུན་ དབུ་མ། རྩེ་བཀའ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འགྲེལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཅད་པ། འོག་གྲངས་ 33 ལེབ 6 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་
ཆོག་མཐའ་བྱང་མི་འདྲ་སྡེ། ‘བརྟེས་པར་གྱུར་ཏོ།’ ཞེས་གསལ།

གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བར་བྱས་པའི་འོག་མིན་ལས་འདས་པའི་
 འོག་མིན་གཉིས་པའོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་རྩལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། “རྩེ་ལྷར་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་
 ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར།། དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཐུང་།། རོ་
 མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་གྱུར་ནས།། མཁུན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་
 ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད།།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེ། གཉིས་སུ་སྤང་བའི་
 འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དྲུངས་སྤང་²བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་
 གཅིག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་སྤྱེད་པར་བླགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལས་ནམ་
 ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་བླགས་པའོ།། དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བྱས་གང་ལ་གནས་ནས་དེ་མངོན་
 དུ་བྱས་པའི་བྱས་དེ་ཡོངས་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གང་ལ་བླགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་
 པའི་སྐྱེ་བཤོད་ནམས་བརྒྱས་ཟེན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲལ་པ་སྤྲ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་དེ་ནི། རོ་
 བོ་དེ་དང་དེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་གི་འབར་བར་མཐོན་པོ་སྐྱ་སྐྱལ་གྱི་བཞེད་པ་
 བཀོད་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།། སྐྱེ་དེ་འཕགས་པ་རྩོ་རྩེ་སྤེས་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྐྱར་བཤད་ལ་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་། སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
 པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་འཛམ་བུའི་སྤྱིར་དུ་བྱང་རྒྱལ་པ་སྐྱལ་སྐྱར་བསྟན་རོ་ཞེས་⁴རྟོག་གི་འབར་བར་

1 རྩེ་བཟུམ་ དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འབྲེལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། རྟོག་གའས་ ༢༡༦ན།
 2 དྲུང་སྤང་ དཔུས་དབང་།
 3 རྩེ་བཟུམ་ དབུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འབྲེལ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། རྟོག་གའས་ ༢ ༢༡ན 2 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་མི་
 འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གང་ལ་བླགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་བཤོད་ནམས་
 བརྒྱས་ཟེན་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲལ་ཅིང་སྤྲ་ཆོགས་པའི་སྐྱེ་མངའ་བ་དེ་ནི་རོ་བོ་དེ་དང་དེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་
 སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ།” ཞེས་གསལ།
 4 བསྟན་ནོ་ཞེས་ དཔུས་དབང་།

བཤད་དེ་ལུགས་འདི་ཆེན་པོ་དུ་མས་བཞེད་དོ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཆེ་
གཅིག་གིས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་དེ་མིའི་རྟེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རི་མེད་འོད་ལས། “སྟེ་
བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེར། ཅེས་བ་ནི། སྟེ་བ་འདི་མིའི་སྟེ་བ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འོ། ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་
ལྗེ་སྟེ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་དང་། རྩོམ་སྟེར་འབྲེལ་ལས། “སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟེར་བ་ཞེས་བྲ་བ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་མིའི་སྟེ་བ་རྒྱངས་ནས་འབྲུབ་པ་ལ་
བྱ་ཡི་² ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་པ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་གཞག་རིམ་
པར་ཡང་འཛམ་བུ་སྒྲིང་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གང་
ཟག་འབྲིང་པོ་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་དེ་འབྲ་ཡང་དམིགས་བསལ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་
ཡང་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་བསྟོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། སྐུགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་
དང་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་དེ་ལྷར་ཡིན་གྱི། སྐུགས་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་
དེའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡང་སྐུགས་ནས་གསུངས་པས་སོ། །
དེའི་འཆང་རྒྱ་རྩལ་ནི། ལམ་བསྟོམས་པའི་མཐར་ལུས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་དང་སེམས་ཆོས་ཀྱི་
སྦྱ་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཟུང་འབྲུག་ཏུ་འབྱུར་རྩལ་སྤར་མང་དུ་བཤད་ཐིན་ཏོ། ། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ནི། སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐིན་ཐིན་པ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྩལ་བསྟན་
པར་ཐུན་མོང་⁴ མ་ཡིན་པའི་གསང་བའི་རྒྱད་དང་རི་མེད་འོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ། སྐུགས་

¹ གྲེ་བཀའ། ཏུས་འཁོར་རི་མེད་འོད། རི་མེད་འོད། ལྷི་འདིག་རྟེན་གྱི་ལེའུ། སོག་གངས་ཀྱི་ལེའུ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟེ་བ་འདི་ལ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་སྟེ་བ་འདི་མིའི་སྟེ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་འོ། ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་ལྗེ་སྟེ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

² བྱ་ཡི་ གཙང་དབང། དཏུས་དབང།

³ གྲེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ག་བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་རྩོམ་སྟེར་པོ། རྩོམ་སྟེར་ལྷུས་པའི་དོན་འབྲེལ། རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཡོངས་སུ་བཅད་
གཞིས་ལ། སོག་གངས་ཀྱི་ལེའུ། “སྟེ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་ཞེས་བྲ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མིའི་སྟེ་
བ་ལ་སྟེ། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་པ་སོགས་པ་ལ་ནི་མིན་ནོ།” ཞེས་གསལ།

⁴ ཐུན་མོངས་ དཏུས་དབང།

གཞན་ནས་བཤད་པ་ཡང་མང་བས་དེ་འདྲ་ཆུང་མས་གསར་དུ་འཆང་བྱ་བ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་
 ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི། རྒྱགས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་འབྲེལ། རྟོན་པ་འདིའི་བསྟན་
 པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨིན་ཐུ་ཏིས་ཀྱང་རྒྱལ་བཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡང་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་རྟོན་པ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་
 མཛད་པ་གདུལ་བྱ་ཆུང་མས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དེ། ཞིང་འདིར་
 རྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།། སྟོན་བསྟུས་ལས། “འདིར་
 རྒྱལ་པ་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལོ།། རྒྱལ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལོ།།
 བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། དེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། འདིར་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།། རི་སྐད་དུ་ཐམས་
 ཅད་གསང་བའི་རྒྱད་ལས། འབྲས་བྱ་རྒྱས་ནི་རྒྱས་གདལ་ཅིང་། རྒྱ་ཡང་འབྲས་བྱས་རྒྱས་
 བཏབ་པར། བསྒྲོམ་གྱི་གཞན་དུ་དངོས་བྱལ་ནི། བསྐྱལ་པ་ཤེ་བར་འབྱལ་མི་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ།།”² ཞེས་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་མ་དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་གཉིས་མེད་བྱང་
 འབྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་བསྐྱལ་པ་ཤེ་བ་བརྒྱར་ཡང་མི་འབྱལ་བའི་ཁྱེད་ས་བྲངས་པ་
 དང་འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས་ཀྱང་སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་ལན་ལག་བྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་མེད་ན་
 མཆོག་མི་འབྱལ་³པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱད་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་དུ་མ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་ཆུང་མས་མེད་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་མཆོག་མི་འབྱལ་
 པར་མཐའ་ལས་བཞིག་⁴གསུངས་པས་ན། རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་

༡ མི་རྟོན་པ་མ་འགལ་། དཔུས་དཔེ།

༢ རྟོན་བསྟུས་རྒྱད་འབྲེལ། རི་སྐད་དངོན་མཛད་དེ་ག། སྟོན་བསྟུས། མེད་དགུ་པ། འོག་གངས་༧༩ན་ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འབྲེལ་སྟེ། “འདིར་
 རྒྱལ་པ་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལོ།། རྒྱལ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལོ།། བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།
 དེ་བས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་འདིར་སྒྲོམ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།། རི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་གསང་
 བའི་རྒྱད་ལས། འབྲས་བྱས་རྒྱ་ནི་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་། རྒྱ་ཡང་འབྲས་བྱས་རྒྱས་བཏབ་པར། བསྒྲོམ་གྱི་གཞན་དུ་དངོས་བྱལ་ནི། བསྐྱལ་པ་
 ཤེ་བར་འབྱལ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།” ཞེས་གསལ།

༣ མ་འབྱུག་ དཔུས་དཔེ།

༤ མཐའ་ལས་བཞིག་ གཙང་དཔེ། དཔུས་དཔེ།

ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལམ་སྟན་མོང་བ་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱུད་འོས་སུ་གྱུར་པ་ན་གྲུ་མ་མཉེས་པར་
བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་ལམ་ཟབ་མོའི་རྟེན་ཏུ་སྦྱབ་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པ་སྒྲངས་
ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་གཞུང་། དེ་ནས་སྒྲུབས་དེ་དང་གཞན་ཏུ་སྒྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་
གསུམ་ལ་གཅེས་སྒྲུས་སུ་བྱས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བསྦྱང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་སྟན་བཞིའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རིམ་པ་དང་པོ་བསྒྲོམས་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་པའི་
དགེ་ཅ་སྟེན་པར་བྱ། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱུང་
འབྲུག་གི་སྦྱ་བསྒྲུབས་ན་མདོ་སྟེ་དང་རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་
འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས། སྦྱ་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་²གཞན་ལའང་སྟེལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་སྒྲུས་པ། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རིང་ཏུ་བསྟེན་པ་ཡིས། རྟོགས་ངེས་མ་ཆེམས་³
གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར། ལུང་དོན་རིགས་པ་མ་ཆོས་འབྱེད་བྱས་ཤིང་། ཐོས་
པའི་དོན་ལ་སྦྱབ་པ་སྟེང་མོར་བྱེད། སྟེན་བྱེད་དབང་དང་གོལ་བྱེད་ལམ་དང་ནི། བསྒྲུབས་
པའི་འབྲས་ཀྱི་ཀྱན་ལ་མ་ཆོངས་པས། རྩ་རྩེ་ཐོག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་བྱེད་པ། དེ་ལ་
མཁས་རྣམས་གསང་སྟགས་པ་ཞེས་སྟུ། ⁴ རྩ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་
ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམས་པར་བྱེ་བ་ལས། ཐོག་མར་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་
དང་ལམ་གྱི་འབྲས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་རབ་འཕགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་རྟོགས་
བཅུར་སྟོས་པ་ཡིས། རབ་འབྲུམས་སྟགས་གཞུང་པད་ཆལ་ཁ་འབྱེད་པའི། གསང་དོན་

¹ དབང་ཟབ་མོའི་ དཔྱུས་དབང་།

² འཛིན་ཞིང་ དཔྱུས་དབང་།

³ མ་ཆེམས་ དཔྱུས་དབང་།

⁴ ཞེས་སྟུ། དཔྱུས་དབང་།

ཐམ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤོག། དེ་ཆེ་སྒྲ་མ་དཔའ་པོ་དཔའ་མའི་ཆོག་ས།། དཔའ་
 ཏུ་བཞག་ནས་ལོགས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི།། བསྐྱར་དང་བཟའ་དང་བསྟེན་པའི་དམ་ཆིག་
 གོ།། བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་འདའ་བར་མ་གྱུར་ཅིག། རིམ་གཉིས་སྒྲིང་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱད་དོན་ལ།། གཏུགས་པ་མེད་པའི་འི་མེད་རིགས་པ་ཡིས།། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་
 ཀུན་བཅད་ནས།། བཙོན་པས་སྐྱབ་པ་སྦྱིང་པོར་བྱེད་པར་ཤོག། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་སྒྲིང་པ་ལ།། མཐུ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གྲོགས་མཛད་པས།། བར་ཏུ་གཙོད་པའི་
 མིང་ཡང་མེད་པ་དང་།། འདོད་པའི་རྒྱུན་ནམས་ཡིད་བཞིན་འབྱོར་བར་ཤོག། བསྟན་པ་ཁོ་
 ན་ལྟར་བཅས་འགོ་བ་ཡི།། བདེ་ལོགས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས།། ལུས་སྒོག་ཡལ་
 བར་གྱུར་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི།། སྦྱིང་སྦྱོབས་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག། གསང་
 དོན་ལོགས་པར་བྱེ་བ་འདི་ཡིས་ཀྱང་།། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་བསྐྱོད་པ་མཐའ་ཡས་ལ།།
 གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་རྒྱུན་བྱས་ནས།། བསྟན་པའི་སྦྱིང་པོ་རིང་ཏུ་གསལ་
 བྱེད་ཤོག། མཆོམས་སྤྱིན་གཞོན་རུས་འཁྱུད་པའི་གསེར་གྱི་རིས།། ཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལའི་ཐོར་ཅོག་
 བཅིངས་པ་བཞིན།། དཔའ་སེར་སྐྱ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག། མཐོན་མཐིང་རལ་
 པའི་ཐུར་ཕྱད་ལུས་མཛེས་པའི།། འཇམ་དབྱངས་དེ་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག། དབྱེས་
 བཞིན་རྗེས་སུ་བབྱང་པའི་འི་ན་ལས་ནི།། གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་རྩལ་རྒྱ་མཆོ་ལ།།
 རྫོ་གྲོས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་ཤོག།

ཅེས་རྫོ་རྗེ་འཆར་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 རྟེན་མཛོད་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མང་ཏུ་ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་
 ཏུ་སྐྱབ་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཁུར་འབྱེར་བ་ལ་མི་མཉམ་པའི་²བརྟལ་ཞུགས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྐད་གཉིས་སྐྱབ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་གིས་མང་ཏུ་

1 བཟུངས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་དཔའ་མ། ཐེ་དཔའ་གཙོད་དཔའ་

2 འབྱེར་བ་ལམ་མཉམ་པའི་དཀུས་དཔའ་

རྒྱས་པར་བྱེད་ལུས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

ཨོ་སྤྱི། རོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཐབ་དོན་གྱི། སྤྱིང་བཅུད་སྤྲགས་རིམ་དབང་རྒྱལ་འདི། བོད་
སྤྱིངས་མཁས་དབང་ཙོང་ཁ་པའི། མཁུན་ཐབ་རྒྱ་མཆོའི་གཉེར་ལས་བྱུང་། གཅིག་ལས་
འབྲམ་སྤྲག་འཕེལ་བའི་བྱིར། རོ་མཆར་འབྲལ་གྱི་གསུང་སྤར་འདི། མདོ་སྤྱད་སྡེ་དགའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ལྷན་གྱུབ་སྤེར་དུ་བཞུགས། ཐབ་ཆོས་འདི་ནི་ཉིན་བྱེད་ལྟར།
ནོར་འཛིན་འཁོར་ཡུག་ཀྱན་བྱུང་ནས། རི་སྤྱད་འགྲོ་བས་འདི་ཡི་དོན། མ་ནོར་རི་བཞིན་
རྫོགས་གྱུར་ཅིག །སའ་མར་ལོ། །

༥ རྩུབ་རྒྱན་དང་པོ།

རྩེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། དབུས་དཔལ།

པོད་དང་པོ། ༩༡༥

- ༡ རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རོ་མཆར་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་
འདུག་འོགས། ༡ན༡-༡༡བ༡
- ༢ རྩེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་པོའི་བྱུང་འདེབས་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་
ཀྱན་འདུས། ༡ན༡-༡༡བ༣
- ༣ རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་གས་ཉུང་དུ་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྗོད་
པའི་གཏམ་རིན་པོ་ཆའི་སྟེ་མ། ༡ན༡-༡༤བ༡
- ༤ རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས། ༡ན༡-༤བ༣
- ༥ རྩེའི་རྣམ་ཐར་གིན་དུ་གསང་བ་རོ་མཆར་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ། ༡ན༡-༣བ༤
- ༦ ལྟོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་དང་མཇལ་ཚུལ། མཁས་གྲུབ་རྩེ་ལ་ཆེས་པ་གནང་སྟོར། ༡ན༡-༤བ༥
- ༧ སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་བྱད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ལ་གཅིག་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གནང་བ། ༡ན༡-༣བ༥
- ༨ རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་བ་སོ་ཆོས་རྩེ་ལ་གཅིག་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གནང་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༡ན༡-༣ན༣
- ༩ རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསན་ཡིག ༡ན༡-༣༧བ༥
- ༡༠ ལྷ་ལན་སྒྲན་མཆོག་བདུད་ཅིའི་འཕྲེང་བ། ༡ན༡-༡༣བ༤
- ༡༡ སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པའི་རྣམ་པའདད་སྟོབ་མའི་རེ་བ་ཀྱན་སྟོང་། ༡ན༡-༣༤ན༣

- ༡༢ གསང་སྐྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེ་མ། ༡༣༡-༢༠བ།
 ༡༣ བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བྱང་རྒྱབ་གཞུང་། ༡༣༡-༡༠༥བ།
 ༡༤ དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གནས་ཅེད་ལྗེ་མར་གྲགས། ༡༣༡-༢༤བ།
 ༡༥ དགེ་ཚུལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གནས་ཅེད་ལྗེ་མ་བཞུགས། ༡༣༡-༢༥བ།

ཐོད་གཉིས་པ། ༼ཁ༽

- ༡ འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་གྱིས། ༡༣༡-༤༥ན།
 ༢ རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲུམ་ཐོར་བ། ༡༣༡-༣༢་ན།
 ༣ རོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་ཟིན་གྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ། ༡༣༡-༡༦ན།
 ༤ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་ཐབས། འཕོ་བ། བཀའ་བསྐྱོ་བཅས། ༡༣༡-༤ན།
 ༥ སྐྱ་མི་སྟན་ཀྱི་ཆེ་སྐྱབ། ༡༣༡-༤ན།
 ༦ སྒྲིམ་པ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་རྗེའི་བྲག་ལེན་བཞིན་བཀོད་པ། ༡༣༡-༥བ།
 ༧ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་རིམ་པ་མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་སྐོ་བཟང་གྲངས་པའི་བྲག་ལེན།
 ༡༣༡-༤བ།

ཐོད་གསུམ་པ། ༼ག༽

- ༡ རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་རོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་ཀྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ།
 ༡༣༡-༤༤༡ན།

ཐོད་བཞི་པ། ༼ང༽

- ༡ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་
 ཆོག་དོན་རི་བཞིན་འབྱེད་པའི་མཆན་ཀྱི་ཡང་འགྲེལ། ༡༣༡-༤༢༦ན།

པོད་ལྷ་བ། རྩོམ་པོ

- ༡ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད། སྤྱོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པའི་ས་བཅད་བསྐྱས་དོན། ༡ན༡-༡༧ན༥
- ༢ རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྤྱོན་མ་གསལ་བའི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་མཐའ་གཙོད་རིན་ཆེན་ལྷ་བ། ༡ན༡-༡༣༡ན༣
- ༡ འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྷ་མོ་བཞིས་ཁུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོན་ཅོལ་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་གསལ་བ། ༡ན༡-༤༧བ༤
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་པོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱ་བ། ༡ན༡-༤༠བ༥
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་པོ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་དབང་གི་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ། ༡ན༡-༤༤ན༡
- ༤ གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐེན་ཐེན། ༡ན༡-༣༤ན༤
- ༥ གསང་འདུས་དཀའ་གནད་ཐེན་ཐེན། ༡ན༡-༣༣བ༤

པོད་ལྷ་བ། རྩོམ་པོ

- ༡ རྩོམ་གཞག་རིམ་པའི་རྩོམ་བཤད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་གསལ་བ། ༡ན༡-༡༡ན༥
- ༢ བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་པོ་ཐེན་པའི་ཐེན་ཐེན་པའི་ཐེན་ཐེན་གྱིས་གནང་བ། ༡ན༡-༤ན༣
- ༣ རྩོམ་པོ་ཐེན་པའི་ཐེན་པའི་ཐེན་ཐེན། ༡ན༡-༡༤ན༤
- ༤ དཔོན་པོ་ཐེན་པའི་ཐེན་པའི་ཐེན་ཐེན། ༡ན༡-༣༧བ༣

- ལ མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་བདག་གིན་ཆུབས། ༡ན༡-༡༠ན༦
- ༦ མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་བཤད་པ། ༡ན༡-༡༣ན༡
- ༧ རིམ་ལྔ་བསྐྱུས་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༣ན༦
- ༨ རྒྱུ་ཚོང་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འདུལ་ལས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ། ༡ན༡-༡༤ན༣
- ༩ རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རིམ་པའི་རིམ་ཁྲི་རྒྱ། ༡ན༡-༡༥ན༥
- ༡༠ འདུས་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༥ན༡
- ༡༡ རྣལ་པས་གིན་དང་ལྷན་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་འདུལ་བ་གིན་གྱི་སྒྲུ་འབྲུལ་དཀྱིལ་
ཆོག་གི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༦ན༤
- ༡༢ ཁོ་བཅུའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༦ན༦
- ༡༣ ལྷག་པ་ཡི་ནི་ལྷ་གཅིག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་བཤད་པ། ༡ན༡-༡༧ན༤
- ༡༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་ངག་འདོན་ལྷན་ཐབས། ༡ན༡-༡༨ན༤
- ༡༥ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཡིག་ཆུང་ཉིད་གཅིག ༡ན༡-༡༩ན༣

པོད་བདུན་ག། ༡༨༥

- ༡ རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་པ་ལྔ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།
༡ན༡-༢༡ན༣
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་དག་པའི་རིམ་པ། ༡ན༡-༢༤ན༡
- ༣ བསམ་གཏན་གྱི་མ། གསང་བ་བྱང་གཞི། རྒྱལ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་གསུམ། ༡ན༡-༢༥ན༥
- ༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྒོ་གསལ་བྱང་བའི་རྒྱུང་གནད་དོན་གསལ་བ།
༡ན༡-༢༦ན༣

- ༥ བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་སྒོར་གྱི་ཟིན་གྱིས་གནང་བ། ༡ན༡-༤ན༥
- ༦ དཔལ་རྩོུ་རྩོུ་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྲང་པའི་གྱི་སྤྲུགས་བརྒྱ་ཞིང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆོ་ག་རྩོུ་གསུང་བཞིན་ཟིན་གྱིས་སྤྲུ་བཞོད་བ། ༡ན༡-༡༢ན༡

ཐོད་བརྒྱད་བ། ༡༩༡

- ༡ རྩོུ་རྩོུ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྩེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ། ༡ན༡-༡༤བ་༣
- ༢ ཞལ་ཤེས་གནང་གྱི་ཐེམ་ཡིག ༡ན༡-༢༤བ་༣
- ༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོུ་རྩོུ་སེམས་དཔལ་མཉེས་པའི་ཆོ་གའི་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་བ། ༡ན༡-༡༥ན༣
- ༤ རྩོུ་བརྒྱན་འཇམ་པའི་རྩོུ་རྩོུ་སྤྲུབ་ཐབས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་དགོངས་བ་གསལ་བ། ༡ན༡-༢༡བ་༣
- ༥ ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་ཁྲངས་དགོད་བ། ༡ན༡-༤ན༣
- ༦ རྩོུ་ཞལ་གྱི་གདམས་པའི་རིམ་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་སྤྲུ་བའི་ར་སྤྲུ་བྱ་བྲས་ཟིན་གྱིས་སྤྲུ་བཞོད་བ། ༡ན༡-༡༤ན༣
- ༧ རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོུ་གསལ་རིམ་རིམ་ལྔ་གདན་རྩོུ་གསལ་གྱི་དམར་ཁྲིད། ༡ན༡-༤༡ན༤
- ༨ རབ་གནས་རྒྱས་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༣༡བ་༤
- ༩ བདེ་མཆོག་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྤྲུས་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བ། ༡ན༡-༣༣༡ན༥

ཐོད་དགུ་བ། ༡༩༢

- ༡ ཐབ་ལམ་རྒྱ་རྩོུ་ཆོས་རྒྱལ་གི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་པའི་རིམ་བ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྔ། ༡ན༡-༤༠ན༤
- ༢ རྒྱ་རྩོུ་ཆོས་རྒྱལ་གི་དམིགས་སྒོར་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་བསྐྱུས་པ་རྩོུ་གསུང་བཞིན་སེམས་

དཔལ་

ཆེན་པོ་ཀྱན་བཟང་པས་བཞོད་པ།

༡ན༡-༡༠ན༣

༣

དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་མངོན་རྟོགས་ངག་འདོན་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ།

༡ན༡-

༡༤ན༥

༤

བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་

འདོད་

བ་འཛོལ།

༡ན༡-༡༥བལ

༥

དཔལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་བ་བྲད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་ཟུར་དུ་བྱུང་བ།

༡ན༡-

༡ན༦

༦

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱོར་གྱི་ཟིན་གྱིས་རྒྱུ་ཆེན་གྱིས་གནང་བ།

༡ན༡-༡༠ན༥

༧

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལུ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་སྦྲུམ་པའི་སྒྲུབ་

པའི་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ་ཞེས་བྲ་བ།

༡ན༡-༣༡ན༦

༨

རིལ་བྱ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷན་ཐབས།

༡ན༡-༡༢ན༥

༩

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་ལུ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་

བྱུང་སྟེ་མ།

༡ན༡-༡༢ན༡

ཐོད་བཅུ་བ། ༼ཐ༽

༡

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རིལ་བྱ་ལྷགས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་དགོངས་པ་

རབ་གསལ།

༡ན༡-༡༦ན༤

༢

རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་རིལ་བྱ་ལྷགས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་ཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་བང་

མཛོད།

༡ན༡-༡༥ན༥

༣

དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་རིམ་པ་ལྷ་པའི་བཤད་པ་སྤྲུལ་པའི་དོན་ལྷ་པའི་མིག་རྣམ་པར་

འབྱེད་པ།

༡ན༡-༣༣བལ

- ༤ རྩལ་བྱ་རིམ་ལྡེའི་ཁྱིད་ཡིག་རྩེའི་གསུང་བཞིན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། ༡ན༡-༡༡བ༡
- ༥ མཁའ་སྐྱོད་མ་དམར་མོའི་སྐྱབ་ཐབས། ༡ན༡-༡བ༡
- ༦ རྩེ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འབྲེལ་པའི་ཟིན་གྱིས་སོགས། ༡ན༡-༡ན༡
- ༧ རྩེ་རྩེ་ལྷལ་འབྱོར་མའི་འབྲེལ་པ་ཆེས་བརྩའི་མཆོད་པའི་རྟོག་པ་གྲུབ་ཆེན་དུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་ཟིན་གྱིས་རྩེས་གནང་བ་བ། ༡ན༡-༡བ༡
- ༨ མན་ངག་སྟེ་མའི་ཟིན་གྱིས་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གནང་བ། ༡ན༡-༡བ༡
- ༩ ངན་སོང་སྐྱོང་བའི་རྒྱུད་རྩེའི་གསུང་གི་མཆན་དང་བཅས་པ། ༡ན༡-༩ན༡
- ༡༠ ཀྱན་རིག་ཆོག་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡བ༡
- ༡༡ དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བརྩུ་གསུམ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་རྟོག ༡ན༡-༡༧ན༡
- ༡༢ དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་བདུད་ཐམས་ཅད་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༣ དཔལ་གཤིན་རྩེ་དཔལ་ལྷ་གི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བ། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༤ དཔལ་གཤིན་རྩེ་གཤིན་ལྷ་བརྩུ་གསུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ། ༡ན༡-༩༧བ༡
- ༡༥ ལྷལ་འབྱོར་དབང་ལྷལ་ལྷ་ཞི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་རྩོགས་རིམ་ལྷལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་ཀྱི་རིམ་པ་མདོར་བསྐྱུས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༦ རྩོགས་རིམ་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༧ རྩོགས་རིམ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༧བ༡
- ༡༨ དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༧བ༡

མོད་བརྩུ་གཅིག་པ། ༡༧༡

- ༡ རྗེ་སྤྲུལ་མས་མཛད་པའི་ཞེ་དགུ་མའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༥ན༦
- ༢ འངས་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་བསྐྱུང་བ། ༡ན༡-༣བ༡
- ༣ རྗེ་ཅིན་པོ་ཆེའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བྱུག་མཆན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༤བ༢
- ༤ རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེན་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༡ན༡-༩༡ན༣
- ༥ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་ལའི་རྣམ་པར་དག་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཟིན་གྱིས་སྤྱི་བདེ་བ་འཕྲོ་ཅན།
༡ན༡-༦༤ན༥
- ༦ མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་ལ་ཨ་ཅ་ལ་གཞུས་དོན་ཆོན་བདུན་ཏུ་བྱེད་པ། ༡ན༡-༩བ༦
- ༧ རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༩ན༣
- ༨ སྦྱོར་དྲུག་གི་རྗེ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། དེའི་བཤད་པ། དུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་གྱིས། དུས་འཁོར་གྱི་
མདོན་རྟོགས་དང་དབང་གི་ཟིན་གྱིས། སྦྱོར་དྲུག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་གྱིས། འཆི་ཞག་དང་ཆེ་ལྷག་
རི་ཅམ་དཔྱོད་པ། ༡ན༡-༩༩ན༥
- ༩ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྗེ་གསུང་པ་རྗེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྲེངས་པས་
མཛད་པ། ༡ན༡-༩༡བ༦
- ༡༠ གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་སོགས་ལས་བརྒམས་པའི་བྱི་ལན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པ། ༡ན༡-༣ན༥
- ༡༡ དཔལ་མཆོག་གི་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༡༤ན༣
- ༡༢ གྱེ་རྗེར་རྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་རྗེས་གནང་བ་དང་གྱེ་རྗེའི་ཟིན་གྱིས་བཅས། ༡ན༡-༧ན༣
- ༡༣ རྗེ་བཙུན་མ་བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཟིན་གྱིས། ༡ན༡-༥ན༥
- ༡༤ སངས་རྒྱལ་མོད་པའི་མི་འཛིགས་གཞུང་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་རྗེས་གནང་བ། ༡ན༡-༧བ༦
- ༡༥ འཕོ་ཁྱིད་ཀྱི་ཅ་ཆོག་བརྟག་པ་བརྒྱུད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པ། ༡ན༡-༣བ༦

- ༡༩ རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྲེད་པ། ༡ན༡-༡༧བ༥
 ༡༩ བཅོམ་ལྡན་འདས་ལམ་ལོ་ཆེན་པོའི་མངོན་རྟོགས། ༡ན༡-༡༠བ༣
 ༡༩ སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆར་འབབས་རྗེའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས། ༡ན༡-༣བ༣
 ༡༩ སྤྱིན་བྲལ་བའི་མན་ངག་དང་། ཏ་མགྱིན་ལུ་ན་བཞིས་བསྐྱོར། ༡ན༡-༣བ༥
 ༢༠ རི་ཁྲིད་ལོ་མ་ཅན་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བ། ༡ན༡-༡ན༥
 ༢༡ ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྦྱབ་ཐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་སྦྱབ་
 ཐབས་རྗེས་གནང་བ། ༡ན༡-༥ན༣
 ༢༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟེ་བཅེགས་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་རྗེས་གནང་བ། ༡ན༡-༡བ༥
 ༢༣ སངས་རྒྱས་ལོ་ལྷའི་མངོན་རྟོགས་དང་། ལྷ་སྦྱའི་ཐུག་ཆད། ༡ན༡-༡༡བ༥
 ༢༤ དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་བའི་ཐིན་གྱིས་རྗེས་གནང་བ། ༡ན༡-༣ན༩
 ༢༥ རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་ས་ཆོག་གི་ཐིན་གྱིས་རྗེས་ཉིད་གྱིས་གནང་བ། ༡ན༡-༣བ༩
 ༢༦ རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་ལམ་པ་བསྐྱར་གྱི་བསྟེན་པའི་རིམ་པ་ལོགས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་ཐིན་གྱིས་སྦྱ་གནང་བ།
 ༡ན༡-༡༡བ༥
 ༢༧ འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁོ་སྦྱགས་སྦྱབ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ། ༡ན༡-༣བ༩
 ༢༨ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འཇམ་དབྱེད་གསང་ལྡན་གྱི་དབྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་རྗེ་རང་ཉིད་གྱི་
 ཐིན་གྱིས་སྦྱ་གནང་བ། ༡ན༡-༥བ༩
 ༢༩ རྩ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱབ་རྩལ་གྱིན་ཏུ་ཟབ་པ། ༡ན༡-༡ན༣
 ༣༠ ཡི་གེ་བཞི་པའི་བསྐྱར་བ་མན་ངག་ཅ་གསུམ་དང་གཤིན་རྗེ་སྦྱོར་རྩལ་རྣམས་དང་ཅ་དང་
 གཤིན་རྗེ་སྦྱོར་རྩལ། ༡ན༡-༥བ༩
 ༣༡ དཔལ་རྫོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སེར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གྱིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མན་ངག ༡ན༡-༡བ༩

- ༡༡ འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་རྗེའི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་བཀོད་པ། ༡ན༡-༣ན༥
 ༡༢ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲིབ་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཁྲིད་བྱ་ཚུའི་མིང་ཅན་གྱིས་རྗེའི་
 གསུང་བཞེན་ཟེན་གྱིས་སྐྱབ་པའོད་པ། ༡ན༡-༣ནབ༣
 ༡༣ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཡིག་རྒྱུད་གི་སྒྲོར་རྣམས། ༡ན༡-༤༠ན༡
 ༡༤ རྫོགས་རིམ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ༡ན༡-༡༡ན༥
 ༡༥ སྐྱབ་ལོའི་དུག་རྒྱ་བཞེ་ཞིབ་དུ་གསུངས་པ་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་ཟེན་གྱིས་སྐྱབ་པའོད་པ། ༡ན༡-༡༠ན༤

བརྒྱ་གསུམ་པ། ༼པ༽

- ༡ བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད། ༡ན༡-༡༤ན༤
 ༢ མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ། ༡ན༡-༥༣ན༤

པོད་བརྒྱ་བཞེ་བ། ༼པ༽

- ༡ རྗེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ། ༡ན༡-༣༠༡བ༣
 ༢ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ཀྱི་ས་བཅད། ༡ན༡-༡༤ན༤
 ༣ ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ།
 ༡ན༡-༤བ༣
 ༤ རྩང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ། ༡ན༡-༡༡༤ན༡
 ༥ རྗེ་བརྒྱན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ལ་ལོག་གིས་དུ་ལྷལ་བ། ༡ན༡-༤ན༡
 ༦ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་སྤྱོད་དུ་བསྐྱབ་བདུས་རྒྱས་པར་གསུང་དུས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་ཟེན་
 གྱིས་མཛད་པ། ༡ན༡-༡༤ན༤

པོད་བཙུན་པ། རྒྱུ་ཆོ།

- ༡ བར་ཕྱིན་གྱི་ཁྲི་ལྷ་ལེགས་པ་ཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པ་མན་གྱི་འགྲེལ། ༡ན༡-༡༩༧
- ༢ ལྷགས་པ་དང་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སློ་གསལ་བཤོད་པའི་
ཐེམ་སྐས། ༡ན༡-༩༣༩
- ༣ ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་བའི་གནས་ཀྱི་ཆེར་འགྲེལ་པ། ༡ན༡-༥༧༣
- ༤ གཞི་ནས་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཐེན་གྱིས། ༡ན༡-༡༧༩
- ༥ རྟེན་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ། ༡ན༡-༣༣༧
- ༦ བསམ་གཞུགས་ཐེན་གྱིས། ༡ན༡-༡༠༩
- ༧ དབྱ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐབ་ལམ་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་ཅེས་བུ་བ་བཞགས་པའི་བེའུ་
བུམ། ༡ན༡-༣༧༥
- ༨ རྗེས་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་བསྐྱུས་པ། ༡ན༡-༩༧༣
- ༩ དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་བསྐྱུས་པ་རྗེས་གནང་བ་དང་ལྷགས་གནས། ༡ན༡-༣༩༩

གསང་དོན་མེགས་པར་བྱེ་བ་འདི་ཡིས་གྲང་།
 ཐེག་པ་མཆོག་གིས་བསྐྱོད་པ་མཐའ་ཡས་ལ།
 གཞུང་ལྷགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་རྒྱན་བྱས་ནས།
 བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་རིང་དུ་གསལ་བྱེད་ཤོག །

གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་འབད་པས།
 རྒྱབས་ཆེན་ཆོག་གས་གཉིས་མང་དུ་བསགས་པ་རྣམས།
 མར་གྲུང་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་རེ་སྒོང་བའི།
 ཟུང་འབྲུག་དོ་རྩེ་འཆར་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་བསྐྱོ།

རྒྱུ་ཆོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས།

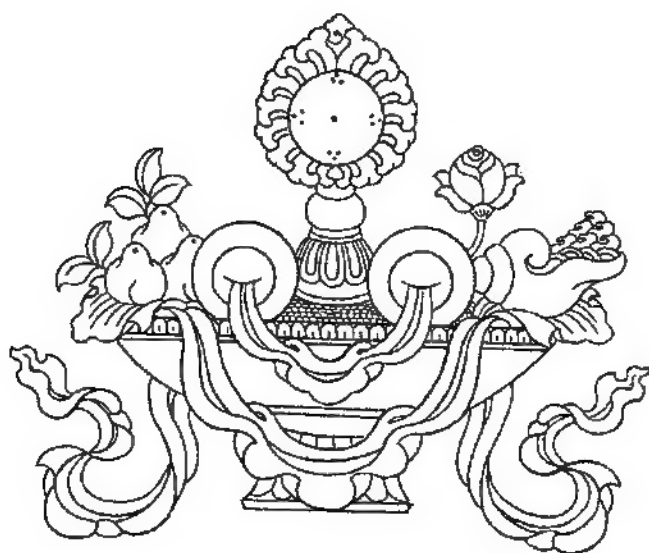
༥ རྒྱུན་རྒྱུན་གཉིས་པ།

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱང་ཐུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲིན་ནམ་འཕེན་ལྟ་སེང་གེའི་
རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཅན་
བརྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འབྱུང་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་
པའི་དགོ་བཅའི་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ་སྤྱུའི་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
སྤྱར་བའོ། །

ISBN: 987-81-924649-2-3 ₹ 550/-

9 878192 464921

0 0 0 0 3